

АРХІВ *Колма*
НОВОЇ
Тяпорозвкої
Гичи

КОРПУС ДОКУМЕНТІВ

1734 -1775

ТОМ 3

ДЖЕРЕЛА З ІСТОРІЇ
УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Серію засновано 1992 р.

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ
АРХІВІВ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ,
м. КИЇВ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ
ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ім. М. С. ГРУШЕВСЬКОГО

АРХЕОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

Архів *Романа*
Нової
Запорозької
Січі

КОРПУС ДОКУМЕНТІВ

1734-1775

ТОМ 3

КИЇВ 2003

У третьому томі серійного видання документів Архіву Коша Нової Запорозької Січі опубліковано документи справ 16–20 фонду 229, що зберігаються в Центральному державному історичному архіві України, м. Київ.

Ці документи стосуються, головним чином, взаємин Запорожжя з Гетьманською Україною (справа 16), Кримським ханатом і турецькою адміністрацією в м. Очаків (справи 17 і 19), а також розшуку в Запорожжі російських дезертирів і втікачів-кріпаків (справа 18) та боротьби проти гайдамаків (справа 20).

Видання розраховане на науковців, викладачів і студентів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією України.

Головна редакційна колегія:

*П. С. Сохань (голова), Г. В. Боряк, В. А. Брехуненко, І. Л. Бутич,
Л. З. Гіськова, Я. Р. Дашкевич, А. І. Жуковський, О. О. Маєрін,
Ю. А. Мицик, О. В. Музичук, О. С. Онищенко, Р. Я. Пиріг,
О. Й. Прицак, В. А. Смолій*

Упорядники тому:

*Л. З. Гіськова (старший упорядник), Л. Я. Демченко, Т. Л. Кузик,
Л. М. Муравцева, Л. А. Сухих*

Науковий редактор тому *І. Л. Бутич*

***Видруковано завдяки фінансовій підтримці
Міжнародної асоціації сприяння співробітництву
з вченими нових незалежних держав
колишнього Радянського Союзу (INTAS)***

ВІД УПОРЯДНИКІВ

Ця книга є третім томом серійного документального видання “Архів Коша Нової Запорозької Січі”¹, в якому вміщено справи 16–20, опису 1, фонду 229, Кіш Нової Запорозької Січі, що зберігається в Центральному державному історичному архіві України, м. Київ (далі ЦДІАК України)². Підготовку до видання документів здійснили співробітники цього архіву та Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України.

До третього тому ввійшло п’ять справ, що за змістом близькі до документів попередніх томів, але вони стосуються дещо іншого періоду і висвітлюють діяльність Війська Запорозького Низового переважно в 50-х роках 18 ст. Це справа 16, про заселення вихідцями з Гетьманської України запорозьких земель на південь від Української лінії у межиріччі Орелі та Самари, і конфлікт, який тривав між Запорозькою Січчю і Гетьманською Україною упродовж 40-х – 60-х рр. 18 ст. (див. про це: т. 1, док. № 316; т. 2, док. №№ 294, 296, 362, 392). Справи 17 і 19 – про стосунки з Кримським ханатом і турецькою адміністрацією в м. Очакові (див. у тт. 1 і 2 справи 6, 11, 12 і 14), справа 18 – про розшук і затримання російських дезертирів і втікачів-кріпаків (див. у т. 2 справи 4 і 4а), справа 20 – про боротьбу проти гайдамаків (див. у т. 1 справу 5).

Справи 16–20, як і всього фонду взагалі, мають багато спільного у формуванні, систематизації та описанні документів, що пояснюється обставинами, в яких склався Архів Коша ще в часи існування Запорозької Січі, та умовами зберігання й упорядкування його після ліквідації Запорозжя в 1775 р.³ Зокрема, їх сформовано, переважно, за хронологічно-тематичною ознакою, згідно з якою документи в них систематизовано за датою складання або одержання ініціативного документа у Військовій

---

¹ Архів Коша Нової Запорозької Січі: Корпус документів. 1734–1775. – К., 1998. – Т. 1. – 696 с.; К., 2000. – Т. 2. – 752 с. (далі – Архів Коша... – Т. 1; Т. 2). Серію розпочато перевиданням опису фонду: Архів Коша Нової Запорозької Січі: Опис справ. – К.: Наукова думка, 1994. – 232 с. (далі – Архів Коша... Опис...).

² Упродовж 1943–1992 рр. офіційна назва архіву була такою: Центральний державний історичний архів УРСР у м. Києві. Для зручності скрізь вживаємо скорочену назву – ЦДІАК України.

³ Історію фонду див. Архів Коша... Опис... – С. 5–21; Архів Коша... Т. 1. – С. 17–28.

канцелярії Війська Запорозького Низового (далі – Військова канцелярія). На жаль, у кожній із справ виявлено порушення у формуванні і систематизації документів, що сталося через недбале зберігання Архіву Коша в кін. 18–19 ст. Тому в публікації упорядники намагалися відновити діловодні засади розміщення матеріалів у них. Документи, які за змістом не належать до певних справ, вміщено в Додатках до тому.

Кожна з справ, що публікується в томі, має обкладинки, виготовлені на поч. 20 ст. в Одеському історичному архіві (далі ОІА), на яких зазначено номери справ, заголовки, крайні дати документів, кількість аркушів. Відбитки обкладинок вміщено в томі перед кожною справою. На обкладинках відображено зміни, які відбулися внаслідок удосконалення та перескладання опису фонду в Одеському краєвому історичному архіві (наступник ОІА; далі ОКІА)⁴: перенумеровано справи, уточнено крайні дати документів та кількість аркушів. Тривалий час архівісти й дослідники користувалися підготовленим у кін. 20-х рр. одеськими та київськими архівістами і виданим у 1931 р. описом Архіву Коша⁵, який докорінно відрізнявся від попередніх довідників, найперш досить детальним анотуванням змісту документів. Доповнений і виправлений, цей опис видруковано в 1994 р.⁶ Згідно з ним і здійснюється публікація документів Архіву Коша.

Документи Коша та його адресантів – російських і гетьманських установ, переважно написано на папері форматом 4^о і деякі – 8^о, виробленому на фабриках Росії у 18 ст. Розмір аркушів 36 (30) x 22,5 (19) і 16,8 (16,5) x 21,8 (20,5) см відповідно до формату. Папір білий з жовтуватим відтінком, цупкий, з жорсткою поверхнею. Майже всі документи 16–20 справи пошкоджено вологою і тлінню. Через це в 50-х – на поч. 60-х рр. 20 ст. їх було відреставровано й оправлено в Центральній лабораторії мікрофотокопіювання і реставрації документів при Головархіві УРСР (ЦЛМРД). Чистий папір з справ вилучено, його використано для консервації аркушів. Документи із значними пошкодженнями покрито жовтим конденсаторним папером, за винятком 20 справи, аркуші якої відреставровано білим прозорим папером в 30-х рр. 20 ст. у Центральному архіві давніх актів (далі ЦАДА) в м. Харкові. У справах, найперше в 20, багато документів із згаслими текстами. З часом, через пересихання паперу і невдале формування блоків справ для оправи, на краях аркушів утворилися розриви, тому необхідна повторна консервація документів. Палітурки до 16–18 і 20 справ виготовлено із звичайного картону, який обклеєно папером (справи 16 і 18 – сірого, 20 – коричневого кольору, і 17 – так званим “мармуровим”, який розмальовано чорними і червоними лініями та жовтими і коричневими смугами). Корінці палітурок до цих справ – дермантинові (16, 17 і 20 –

---

⁴ Див. Опис, складений в цьому архіві в 1926 р. (далі Опис 1926 р.) – ЦДІАК Україна, ф. 229, оп. 1, спр. 375.

⁵ Архів Запорозької Січі: Опис матеріалів. – К., 1931 (далі Опис 1931 р.).

⁶ Архів Коша...Опис...– С.5–224.

темно-коричневого кольору, а 18 – темно-синього). 19 справу оправлено в електрокартон світло-коричневого кольору.

Справа 16. В ній зосереджено документи за 1752–1761 рр. Цю одиницю зберігання сформовано з матеріалів, які свого часу належали до справ, що відклалися не тільки в діловодстві Військової канцелярії, але й інших ланок. Так, майже всі документи за 1752 р. є частинами справ, що формувалися в діловодстві Самарського та Кодацького паланкових правлінь, а також у діяльності депутатів від Війська Запорозького в Комісії для відмежування земель до Старосамарської сотні Полтавського полку (далі – Старосамарська комісія), скликаній за наказом гетьмана К. Розумовського 1752 р.⁷ Про це свідчать оригінали ордерів і наказів Коша, адресованих полковникам паланок і депутатам Комісії, відпуски рапортів цих інституцій Кошеві й листування між депутатами від Запорожжя і Полтавського полку в Старосамарській комісії (див. док. №№ 1–35). І якщо справу, сформовану в процесі діяльності запорозьких депутатів, після завершення роботи Комісії було передано до Військової канцелярії і згодом вона опинилася в Архіві Коша, то справи, сформовані в діловодстві паланок, до нього, ймовірно, було приєднано після ліквідації Січі в 1775 р. Отже, схоже на те, що справу 16 сформовано під час упорядкування розсипу Архіву Коша в 19 і 20 ст. з документів близьких за змістом справ, діловодні обкладинки і частину документів яких втрачено, за хронологічно-тематичною ознакою. Проте док. № 50 і № 215 за змістом не належать до справи 16. Спорідненість док. № 50 з якоюсь із справ про стосунки Запорозької Січі з турецькою адміністрацією, ймовірно, Очакова, на жаль, встановити не вдалося. Док. № 215 є частиною справи 56, оп. 1, ф. 229 – “Внутрішні розпорядження Коша по Самарській паланці”.

В Опису 1931 р. наведено заголовок, складений А. О. Скальковським: “Об учреждении Комисии для размежевания запорожских земель от малороссийских, тут же и статистика Запорожья”. В описах ОІА та ОКІА заголовки звучали однаково: “О спорах за старосамарские земли с гетьманскими порубежниками”. Хронологічні рамки документів в ОІА було визначено “1756–1760 года”, в ОКІА – “06.1752–26.01.1761”. Відповідно в цих архівах справа мала № 44 і № 18. В Опису 1931 р. зміст документів у заголовку дещо звужено: “1752–1761 рр. – Справа про створення Комісії для розмежування старосамарських земель з гетьманськими порубіжниками”, оскільки в справі мова йде не лише про створення Комісії, але й про її діяльність щодо відведення земель для Старосамарської сотні, про перепис і виселення з території Запорожжя вихідців з Гетьманської, Правобережної та Слобідської України, про конфлікти Коша з адміністрацією Полтавського полку тощо⁸.

---

⁷ Подібну комісію за пропозицією Генеральної військової канцелярії намагалися скликати ще у 1746 р. – Див. ЦДІАК України, ф. 59, оп. 1, спр. 1377, арк. 2.

⁸ Архів Коша...Опис...– С.32.

Документи справи пронумеровано в ОКІА фіолетовим чорнилом, окрім аркушів 422 і 423 (їх приєднано 1990 р. з розформованої справи 374), які пронумеровано олівцем. Ця нумерація дійсна дотепер. Разом у справі 16 – 420 арк.⁹, з них літерний 386а, пропущено аркуші 13, 46, 74 і 267.

Публікацією справи 16 уперше запроваджується до наукового вжитку цілісний комплекс матеріалів, що є джерелом для вивчення проблеми, яка ще не досліджувалася – про взаємини Війська Запорозького та Гетьманської України у середині 18 ст. Ці документи стосуються спору за землі у межах річчч рр. Оріль і Самара між Військом Запорозьким і південними сотнями Полтавського полку, а також боротьби за підданих між Військом Запорозьким і Гетьманською Україною, що тривали упродовж 40-х – першої половини 60-х рр. 18 ст.¹⁰ Саме ці питання були основною причиною протистояння між Запорожжям та Гетьманською Україною, яке у працях окремих дослідників згадувалося як політичне¹¹, як зіткнення двох колонізаційних процесів, зніційованих, з одного боку, старшиною Гетьманської України, з другого – Кошем¹², або зіткнення двох культурно-господарських традицій – промислової та землеробської¹³ тощо.

У більшості документів справи відображено стосунки Війська Запорозького з Старосамарською сотнею Полтавського полку, створеною 1744 р. в межах Вольностей Запорозьких. Зокрема, у справі є документи, що висвітлюють роботу Старосамарської комісії у 1752–1755 рр., а саме: укази гетьмана та ордери Генеральної військової канцелярії про участь у роботі Комісії депутатів від Війська Запорозького, накази Коша полков-

---

⁹ На жаль, до перевиданого в 1994 р. опису вкралася технічна помилка – кількість аркушів треба було зазначити 440[420]. Див. там само.

¹⁰ Частину документів Військової канцелярії, пов'язаних з цим конфліктом, було втрачено під час пожежі, що сталася в Січі 1 травня 1756 р. (див. донесення Коша від 13 серпня 1761 р. Київській губернській канцелярії з проханням надіслати копію ордера генерал-губернатора М. І. Леонтьєва про виселення вихідців з Гетьманської України, які осіли поблизу Старосамарського ретраншементу, бо в архіві Коша ордер не зберігся через пожежу 1756 р. – ЦДІАК України, ф. 59, оп. 1, спр. 1377, арк. 65–66). Про втрату документів у Військовому архіві Коша див. також док. №№ 40, 76, 79.

¹¹ Див., наприклад, *Скальковський А. О.* Історія Нової Січі або останнього Коша Запорозького. – Дніпропетровськ: Січ, 1994. – С. 314–315; *Рябінін-Скляревський О.* Запорозькі заколоти та керуюча верства Коша XVIII століття // *Малинова Г.Л., Сапожников І.В. А.А.* Рябінін-Скляревський: матеріали к биографии. – Одеса–Київ: Елтон–2–Гратек, 2000. – С. 83–84. *Гуржій О.* Українська козацька держава у другій половині XVII–XVIII ст. Кордони. Населення. Право. – К.: Основа, 1996. – С. 73.

¹² *Полонська-Василенко Н.* З історії останніх часів Запоріжжя (Остання боротьба Запоріжжя за його “вільності”) // *Полонська-Василенко Н.* Запоріжжя XVIII століття та його спадщина. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1965. – Т. 1. – С. 54; *Слабченко М.* Паланкова організація Запорозьких Вольностей // *Козирев В. К.* Матеріали до історії адміністративного устрою Південної України (друга половина XVIII – перша половина XIX століття). – Запоріжжя, 1999. – С. 438.

¹³ *Гісцова Л. З., Демченко Л. Я.* “Щоб зашадивши лѣса...можно было и напредки чем корыстоватись” // *Архіви України.* – 1991. – № 5/6. – С. 75–84; *Лащенко Х. Г.* Проблема лісокористування на Запорожжі в світлі документів Архіву Коша // *Південна Україна XVIII–XIX ст.* – Запоріжжя, 1996. – Вип. 2. – С. 100–108.

никам Самарської та Кодацької паланок про організацію з'їзду депутатів, листування Коша з депутатами Старосамарської комісії, Полтавською полковою канцелярією та з старосамарським сотником І. Березанем, відомість про претензії жителів м-ка Стара Самара до полковників Самарської паланки за 1744–1753 рр., матеріали про стосунки між ними упродовж 1756–1761 рр. Особливо цікавими є документи про зміну порядку стягнення платежів з жителів Старосамарської сотні за користування угіддями, про сплату ними десятини або річного на користь Коша тощо.

Окремі документи висвітлюють стосунки запорожців з населенням Китайгородської та Орлицької сотень Полтавського полку, яке осіло хуторами і слободами на південь від Української лінії, тобто, в межах Вольностей Запорозьких. У них, зокрема, йдеться про наїзди у кін. 1753 – на поч. 1754 рр. полковників Самарської паланки на хутори, осаджені на р. Протовч (док. №№ 80, 86, 87) та про намагання китайгородського сотника П. Семенова скликати згідно з ордером гетьмана від 31 жовтня 1752 р.¹⁴ окрему комісію для відмежування земель у межиріччі Дніпра та Протовчі до сотні (док. №№ 41, 42, 44, 45). Для вивчення специфіки життя запорозько-гетьманського порубіжжя цікавою темою дослідження може стати історія слобід Бригадірівки (Данилівки) та Ревунівки (у справі є документи за 1754–1757 рр.)¹⁵. Приписане до Орлицької сотні Полтавського полку населення цих слобід то приводилося у підданство Війську Запорозькому старшиною Кодацької та Самарської паланок (див. ком. №№ 54а, 63а, 105а), то перебувало під загрозою насильницького виселення.

Документи 16 справи відображають намагання старшини Гетьманської України протистояти міграції населення в Запорожжя. Цієї проблеми стосується листування депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії з Кошем про призначення від Коша військової команди для виселення з запорозьких слобід переселенців з Гетьманської України (док. №№ 38, 39, 43), а також група документів, що склалася у зв'язку з ордером К. Розумовського від 12 листопада 1753 р. про виселення з Запорожжя вихідців з усіх полків Гетьманської України (док. №№ 53, 56, 58, 78, 90, 91, 93–96) та ордером від 3 жовтня 1754 р. про виселення вихідців з Гетьманської, Правобережної і Слобідської України (док. №№ 75, 79, 85, 91, 93, 97, 98). У справі збереглися матеріали перепису населення сіл Кодацької та Самарської паланок, проведеного ревізорами Коша у 1754 р. з метою оподаткування підданих Війська Запорозького (док. №№ 61–63, 68–75, 79). Не довіряючи результатам перепису, гетьман К. Розумовський ордером від 3 грудня 1754 р. звелів призначити представників від Полтавського та Миргородського полків для перевірки наявності в запорозьких

¹⁴ Ордер знайти не вдалося. Його зміст викладено в донесенні полтавського полковника А. Горленка від 30 квітня 1753 р. Генеральній військовій канцелярії (ЦДІАК України, ф. 51, оп.3, спр. 9333, арк. 115).

¹⁵ Документи до історії Данилівки і Ревунівки див. також: ЦДІАК України, ф. 51, оп. 3, спр. 1906, 9333, 13402, 13493, 17957; ф. 269, оп. 1, спр. 303, 1803.

¹⁶ ЦДІАК України, ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 251, 258.

поселеннях вихідців з Гетьманської України¹⁶, що відображено в листуванні Коша з представниками полків А. Попатенком і Я. Леонтієвим (док. №№107–110, 119, 120, 122). У справі також збереглися документи про намагання полкових і сотенних комісарів Полтавського та Миргородського полків стягти недоїмки консистентського збору з вихідців з Крилівської (1754 р.), Маяцької (1757 р.), Старосамарської (1757 р.) та Хорольської (1758 р.) сотень, які оселилися в селах Кодацької і Самарської паланок.

Частина документів 16 справи стосується виконання Кошем і Генеральною військовою канцелярією указу Сенату від 8 березня 1756 р. про картографування земель¹⁷ на південь від Української лінії, включених до складу Російської імперії після закінчення російсько-турецької війни 1735–1739 рр., та про опис поселень, що виникли на цій території. Для проведення опису Генеральна військова канцелярія призначила старшин Полтавського полку В. Магденка, С. Бузановського та К. Прокоп'єва. Кіш, згідно з рішенням Військової сходки, не тільки не взяв участі в спільній роботі, але й чинив перешкоди полтавській старшині (док. №№ 115, 120 та ін.). Збереглися директивно-розпорядчі акти гетьмана та Генеральної військової канцелярії (док. №№111, 114, 130, 139, 143), Коша (док. №№ 116, 134), рапорти та донесення Коша до гетьмана та Генеральної військової канцелярії (док. №№117, 131), а також листування Коша з представниками від Полтавського полку (док. №№ 113, 115, 132, 133, 137, 138, 145, 146), що висвітлюють обставини проведення цього опису та намагання старшини Гетьманської України використати його для виявлення в Запорозжжі переселенців з Гетьманської України. Опис було здійснено уповноваженими від Генеральної військової канцелярії в основному у 1756 р.¹⁸, а остаточно закінчено в 1761 р.¹⁹. Його результати відображено у відомості, надісланій в Глухів у 1761 р. В ній зазначалося місцерозташування поселень, зокрема, вказувалася відстань їх від Української лінії, дані про земельні володіння, кількість млинів і пасік, називалися власники хуторів, їхні підсусідки, кількість козацьких і посполитських дворів, хат, сімей, походження переселенців, час їхнього переселення²⁰.

Водночас, влітку 1756 р., згідно з розпорядженням Коша, полковники Кодацької та Самарської паланок організували перепис населення у селах свого підпорядкування; уточнення його даних відбувалося восени 1756 р. (див. док. №№ 141, 150–157). Відомості насичено антропонімічними та топонімічними даними, вони становлять надзвичайну цінність для вивчення демографічних процесів, історичної географії Запорозжжя тощо.

¹⁷ Через відсутність геодезиста довелося відмовитися від складання карт (ЦДІАК України, ф. 51, оп.3, спр. 13796, арк. 8, 9, 19, 20, 23, 24).

¹⁸ Див. донесення полтавського полковника А. Горленка від 10 липня та від 27 серпня 1756 р. Генеральній військовій канцелярії (ЦДІАК України, ф. 51, оп. 3, спр. 13796, арк. 19, 20, 25, 26).

¹⁹ У сказці, даний 1762 р. у Полтавській полковій канцелярії, В. Магденко повідомляв, що 1761 р. він перебував “в окончании ... заливнейнымъ населениемъ описания” (ЦДІАК України, ф. 94, оп.2, спр. 85, арк. 26).

²⁰ ЦДІАК України, ф. 51, оп. 3, спр. 13796, арк. 53–123.

Справа 17. Включає документи за 1753 і 1754 рр., що відклалися у процесі роботи третьої Слідчої комісії для розгляду взаємних претензій між Запорожжям і Кримом (1752–1754 рр.)²¹. Справа 17 є логічним продовженням справ 11, 12 і 14, документи яких відклалися внаслідок роботи Комісії 1749 і 1752–1754 рр.²².

Уперше 17 справу, очевидно, сформував А. О. Скальковський, він також склав заголовок: “Вторая комиссия для решения взаимных претензий татар и Коша Запорожского”²³. Як свідчать написи на обкладинці, в ОІА заголовок було перекладено і зазначено крайні дати документів: “Дело о сношениях с татарами. 1749–1766 года”. Справа мала № 170. При складанні Опису 1926 р. в ОКІА уточнено заголовок і крайні дати, перенумеровано документи, справа одержала № 11: “Дело о сношениях с татарами. 3-я комиссия. 26.7.1749 – 17.8.1766. Всего пронумеровано 213 полулистов”. Нове переформування справи і пересистематизацію документів в ній здійснено при підготовці до видання Опису 1931 р. У справі було залишено і перенумеровано 95 аркушів, перекладено заголовок: “1753–1754 рр. – Справа про розгляд взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом”. Документи за інші роки передано до справ 11, 12, 14 та ін. І все ж уникнути помилок не вдалося: у справі 17 (арк. 20–21) залишилося закінчення реєстру за 1750 р. про майно та худобу, захоплені запорожцями у татар, що зберігається у справі 12 і який цілком опубліковано у другому томі²⁴. До справи 20 належить док. № 256.

Під час Другої світової війни з 17 справи було втрачено 10 аркушів. Тепер у ній 87 аркушів, з них літерні 14а і 15а. Документи перенумеровано тричі: в ОКІА фіолетовим чорнилом – аркуші 1–12 (закреслено; в цьому архіві були в складі справи 14) і в ОІА чорним – арк. 13–85 (закреслено). Діючу нумерацію виконано олівцем у ЦАДА у Харкові в кін. 40-х рр. 20 ст. Документи №№ 258 і 275, що надійшли в Кіш з Перекопу, написано на білому папері східного виробництва, який відрізняється від паперу російських фабрик фактурою. Їхній розмір відповідно 36 x 27,7 і 29,5 x 30,5 см.

Матеріали 17 справи, а також 19, свідчать, що конфлікти між запорожцями і підданими Кримського ханату не затихали. Зусилля Комісії 1745 та 1749 рр. не дали суттєвих позитивних наслідків. Постійне перебування запорожців на території Кримського ханату, зокрема, заснування зимівників і куренів, заняття соляними й іншими промислами, а також

---

²¹ Перша Слідча комісія для розгляду взаємних претензій між Запорожжям і Кримом працювала у 1745 р., друга – у 1749 р. (Див. Архів Коша... – Т. 2. – С. 220–391; Андрієвський А. А. Комиссия 1749 г. для разбора взаимных претензий татар и запорожцев // Чтения в историческом обществе Нестора-летописца. – К., 1895. – Кн. 9. – С. 42–64; Андрієвський А. А. Дела, касающиеся запорожцев, с 1715–1774 гг. // ЗООИД. – Одесса, 1886. – Т. 14. – С. 429–454; Материалы по истории Запорожья и пограничных отношений (1743–1767 гг.) // ЗООИД. – Одесса, 1893. – Т. 16. – С. 134–204;

²² Див. Архів Коша... – Т. 2. – С. 220–455, 476–573.

²³ Архів Коша... Опис... – С. 33.

²⁴ Архів Коша... – Т. 2. – С. 433–444.

кочування ногайців на запорозьких землях (найперше в засушливі роки), не могли не викликати суперечностей, що вирішувалися досить звично – через взаємне захоплення худоби, коней, майна, вбивство, а також пологнення людей і таке ін. (док. №№ 246, 247, 254, 266 тощо). Радикальне вирішення цих питань залежало від інтересів сюзеренів Війська Запорозького і Кримського ханату – Росії і Туреччини.

Документи згаданих справ щодо організації роботи Комісії, визначення депутатів від запорозької, кримської, російської, турецької і гетьманської сторони, щоденник засідань Комісії, листування з приводу організації прикордонних застав з боку Запорожжя і Криму, запровадження паспортів – білетів для осіб, які перетинали кордон, утримання команд для запобігання проникненню через кордон гайдамацьких загонів, врешті, знесення запорозьких поселень на території, що контролювалася Кримським ханатом, дозвіл ногайцям випасати свої отари на запорозьких землях свідчать про те, що в 50-х роках 18 ст. Росія і Туреччина були зацікавлені у мирному вирішенні конфліктів між Військом Запорозьким і Кримським ханатом. Документи справ подають проблему стосунків між Запорожжям і Кримом у “вертикальному зрізі” – від повсякдення до рівня чинника міждержавних відносин, незважаючи на обмеження з боку Росії прямих дипломатичних відносин між Військом Запорозьким і Кримським ханатом (зокрема, боячись повернення Запорожжя під кримську протекцію, заборонялося пряме листування, встановлювалися певної форми листи для Коша у спілкуванні з татарськими і турецькими урядовцями – див. док. №№ 421–423). До цих проблем долучалися і намагання Гетьманської України впливати на вирішення кримсько-татарських питань. Про це свідчить представництво гетьмана не тільки в Комісії, але й на Січі, зокрема, призначення депутатів для нагляду за виконанням Кошем указів і ордерів російського уряду і гетьмана К. Розумовського щодо Криму і Запорожжя. Зауважимо, що досі більшість документів дослідниками не використовувалася.

Справа 18. Включає документи за 1753, 1755–1758 і 1760–1761 рр. Її сформовано з розсипу, можливо, ще А. О. Скальковським; відомий складений ним заголовок: “О преследовании воров и гайдамак на землях запорожских”. В ОІА заголовок було перескладено: “Переписка о поимке дезертиров, скрывающихся в запорожских местах. № 73. 1753–1760 года”. В Описі 1926 р. справу обліковано під № 20 з тим самим заголовком, але уточнено крайні дати документів: “30.09.1753–22.01.61.” Тоді ж справу було пронумеровано синім чорнилом: 154 аркуші, нумерація дійсна дотепер. При підготовці до перевидання Опису 1931 р. до справи було долучено донесення паланок до Коша за 1760–1766 рр., тому заголовок було уточнено: “1753–1766 рр. – Справа про розшук дезертирів і гайдамаків на Запорожжі. – 229 арк.”²⁵. На жаль, документів за 1762–1766 рр. у справі тепер немає, збереглися тільки ті, що були в ОКІА, про це свідчить також нумерація аркушів. Цю кількість аркушів було підтверджено засвідчувальним напи-

²⁵ Архів Кош а...Опис...– С. 33.

сом, складеним у січні 1940 р. в ЦАДА у Харкові, куди на поч. 30-х рр. 20 ст. було передано фонд. Отже, у справі – 155 аркушів, з них літерні Іа і І03а, пропущено аркуш 84.

Справа не зазнала особливих змін у формуванні і систематизації документів. Проте тематичного принципу під час її формування не дотримано. Так, док. № 295 за змістом мав би належати до справи 17, оскільки стосується роботи Слідчої комісії для розгляду взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом; док. №№ 303–305, 312–323 тематично пов'язані з документами справ 35, 38 і 40 про розслідування зловживань офіцерів Старосамарського ретраншементу П. Щетініна і С. Серкова; док. №№ 380, 398, 409 і 410, а також док. №№ 414–420, в діловодстві Військової канцелярії Коша належали до справ, які у повному обсязі не збереглися.

У справі вміщено переважно документи про розшук на Запорожжі російських дезертирів і втікачів-кріпаків. Документи свідчать про посилення втручання російського уряду у внутрішні справи Запорожжя. Видача Кошем втікачів, що у попередні десятиліття було недопустимим явищем, показує, як з роками Запорожжя під тиском обставин втрачало свої позиції.

У справі також зберігаються окремі документи про слідство над майором П. Щетініним та поручиком С. Серковим, що, як уже було вказано раніше, тематично пов'язані зі справами 35, 38 і 40 Архіву Коша. Це матеріали Слідчої комісії при Старосамарському ретраншементі, яка розглядала конфлікти між запорожцями та ландміліцією. Йдеться про намагання Коша протистояти спробам командирів російських гарнізонів господарювати в Військових Вольностях: солдати не тільки торгували сіном, накошеним в запорозьких степах, та кіньми, викраденими у козаків, але й осмілювалися забороняти підданим Війська Запорозького користуватися угіддями, збирали побори з купців і навіть з запорожців, які проїжджали повз Кодацький редут тощо.

Інша група документів у цій справі – листування Коша з комендантом фортеці Святої Єлизавети 1760–1761 рр. – стосується взаємин Запорожжя з Новослобідським полком. Власне, про зіткнення слобожан з запорожцями йдеться лише у двох документах (№№ 409 і 410), у решті – про наїзди гайдамаків на жителів Новослобідського полку та ін.

Інформативний потенціал документів справи досить докладно проаналізовано Ю. А. Мициком²⁶ та В. Векленком²⁷. В. Векленко також опублікував окремі документи справи. Щоправда, йому не вдалося прочитати деякі фрагменти тексту й уникнути помилок при складанні заголовків: ордер гетьмана К. Розумовського про заборону приймати втікачів насправді датовано 1758 роком, а не 1768, Іван Клементіїв син Телевнов перетворився на дві особи – Телевнова і Клементьєва; рапорт Коша від 21 жовтня 1757 р.

²⁶ Мицик Ю. А. Справа з кошового архіву // Козацький край. Нариси з історії Дніпропетровщини XV–XVIII ст. – Дніпропетровськ, 1997. – С. 155–157.

²⁷ Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю і Нової Запорозької Січі // Під знаком Клію. На пошану Олени Апанович. Збірник статей. – Дніпропетровськ, 1995. – С. 62–70.

до гетьмана підписано іменем кошового отамана Данила Стефановича Гладкого, а не Григорія Федорова Білицького та ін.²⁸

Справа 19. Включає документи за 1754–1756 рр. Сформовано та описано її, очевидно, А. О. Скальковським: “Об учреждении постов и разъездов для прекращения гайдамацких наездов и грабежей, особенно со стороны р. Буга”. Дещо було уточнено заголовок під час складання опису в ОІА, в якому справа мала № 67: “Дело об учреждении постов и разъездов для прекращения гайдамацких наездов и грабежей со стороны Крыма. 1754–1756 годы”. В Опису 1926 р. заголовок не було змінено, справу в ньому обліковано під № 23, хронологічні рамки документів уточнено: “1.01.1754–1756”, тоді ж було пронумеровано 88 аркушів, з них літерний 40а, пропущено аркуш 26. Систематизація і нумерація документів залишилися незмінними дотепер. У справі є документи, які за змістом до неї не належать: №№ 446, 450 і 451 тематично пов’язані з справою 21 (про таємні розвідування запорожців у Криму і Туреччині) та №№ 452, 453 і 453а – з справою 9 (про відрядження депутації Війська Запорозького – “столичників”, до російського імператорського двору за жалуванням)²⁹.

Листи, що надійшли в Кіш від адміністрації Перекопу та Очакова, написано на білому папері східного виробництва. Розмір док. № 423 – 24,7 x 23,8 см, № 423а – 45,5 x 33,5 см, № 427 – 32,5 x 22 см, № 433 – 33,3 x 21,7 см, № 469 – 29,7 x 24,5 см.

Як ми зазначали раніше, за змістом документи справи 19 близькі до справи 17, оскільки переважно висвітлюють заходи щодо втілення рішень комісії 1752–1754 рр., зокрема спільні дії для припинення безконтрольних переходів кордону, утворення застав, запровадження паспортів тощо.

Справа 20. Включає документи за 1754–1756 рр. Її сформовано в діловодстві Військової канцелярії, про що свідчить заголовок, наведений в Опису 1931 р.: “Дело Войска Запорожского козакам воровское, касающееся з 1754, 1755, 1756 годов. № 14”³⁰. З часом текст на діловодній обкладинці майже вицвів і залишилася тільки частина його: “Дѣло... воровское... з 1754, 1755, 1756 годовъ. № 14”³¹. Порушення, які спостерігаємо в систематизації матеріалів, незавершеність питань, що розглядалися в справі, невиправні пошкодження тексту свідчать про те, що певну кількість документів втрачено. В ОІА заголовок було перескладено: “Дело о преследовании в Запорожьѣ воров и гайдамак. 1754 года. № 53”. В Опису 1926 р. заголовок не змінено, але уточнено крайні дати документів: “1754 – 1756”, пронумеровано фіолетовим чорнилом 128 аркушів, справа одержала № 22. У 1990 р. з розформованої справи 366 до 20 справи передано 9 аркушів (тепер арк. 129–137, їх пронумеровано олівцем; стару нумерацію (1–9)

²⁸ Там само.

²⁹ Архів Кош а... – Т. 2. – С. 34–163.

³⁰ Архів Кош а...Опис... – С. 34.

³¹ ЦДАК України, ф. 229, спр. 20, арк. 1.

чорним чорнилом закреслено). Отже, тепер у цій справі 136 аркушів, аркуш 110 – пропущено.

Документи справи є важливим джерелом до історії гайдамацького руху в 1753–1756 рр. В них висвітлено заходи російського та гетьманського урядів, спрямовані проти гайдамаків у зв'язку з активізацією наїздів на Правобережну Україну на поч. 50-х рр. 18 ст., спровокованих, зокрема, нападом на Гард уманського полковника Станіслава Костки Ортинського³² восени 1749 р. Серед запобіжних заходів були заборона запорожцям без паспортів виходити в межі Польщі та Туреччини, відшкодування Військом Запорозьким збитків на користь потерпілих від гайдамацьких наїздів, в яких брали участь запорожці, перебування на території Запорожжя російських команд і козацьких полків з Гетьманської і Слобідської України, у тому числі й компанійських, створення загонів з числа запорожців для розшуку й затримання гайдамацьких ватаг і ін.

Особливу цінність мають протоколи допитів гайдамаків, що є одним з небагатьох джерел до біографій запорожців. Окремі з цих документів використав ще О. Рябінін-Скляревський при дослідженні типової біографії представника запорозької сіроми (див. протоколи допитів Павла Шерстюка, Василя Табанця, Івана Махна, Остапа Кожуха, док. №№ 499–503)³³. Дослідник дійшов висновку, що запорозьку сірому не можна втиснути в образ “презелных пьяниц и злодеев” чи запорозької бідноти. Сірома, на його думку, – носій традиційних уявлень про “вольності” та “хліб козацький”, близьких до уявлень 17 ст.³⁴ Вони ходили “на здобич” з відома курінних отаманів, їхніми послугами користувалася старшина Гетьманської України, а також адміністрація Нової Сербії, зокрема, для виведення на поселення людей з Правобережної України, хан кримський – для війни з черкесами, і навіть російський уряд – під час російсько-турецької війни³⁵.

У справі вміщено документи, пов'язані з боротьбою проти гайдамаків самого Коша. Цікаво, що прихильник встановлення в Січі “доброго порядку” кошовий отаман Яким Гнатович Малий, який вважав гайдамаків причиною наступу російського уряду на вольності запорожців (див. док. № 538), замолоду був відомий як гайдамацький ватаг Якимець Стеблійський³⁶. Матеріали справи про обвинувачення у зв'язках з гайдамаками полковника Бугогардівської паланки Федора Леги також не є винятковими – майже всі бугогардівські полковники мали свою частку з гайдамацької здобичі.

Звичайно, інформаційні можливості документів, опублікованих у даному томі, набагато ширші, ніж це окреслено в передмові. Сподіваємося,

³² Див. Архів Коша... – Т. 1. – С. 267–389.

³³ Рябінін-Скляревський О. Запорозькі заколоти... – С. 91–92.

³⁴ Там само, арк. 9–14.

³⁵ Див. указ Сенату від 14 квітня 1769 р. про використання у війні з Туреччиною запорозьких козаків – учасників гайдамацького руху (Гайдамацький рух на Україні в XVIII ст.: Збірник документів. – К., 1970. – С. 495).

³⁶ Эварницкий Д. Две поездки в Запорожскую Сечь Яценка-Зеленского, монаха Полтавского монастыря в 1750–1751 гг. – Екатеринослав, 1915. – С. 38.

що включення їх у науковий обіг дозволить дослідникам глибше зрозуміти це неординарне явище в історії України – запорозьке козацтво.

* * *

Публікацію документів здійснено згідно з “Методичними рекомендаціями по підготовці до видання Архіву Коша Нової Запорозької Січі”³⁷, основні засади яких викладено у вступі від упорядників до першого тому серійного видання. Коротко нагадаємо їхні вимоги.

Публікуються всі документи справ, крім тих випадків, коли збереглися оригінал, відпуск і чернетка документа. Перевага надається остаточному варіантові, інші не публікуються, натомість у томі вміщено складені до них заголовки згідно з їхнім порядковим номером з поданням відсилки до основного примірника. Тексти публікуються без пропусків за незначним винятком. Так, повний титул гетьмана К. Розумовського подано тільки в док. № 53, в інших – місце пропущених слів позначено трикрапкою в ламаних дужках: “Ея імператорского величества Малоросіи обоіхъ сторон Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетман <...> Кирилль Разумовскій”.

Оскільки документи написано переважно діловодною українською мовою, або українською, змішаною з російською мовою, характерними для діловодства Військової канцелярії Війська Запорозького, центральних і місцевих установ Гетьманської і Слобідської України 18 ст., з метою збереження мовних особливостей документів українського походження при передачі текстів застосовано спрощений дипломатичний метод, що передбачає відтворення їх засобами друкарського набору згідно з оригіналом. Усі рукописні літери кириличного і латинського алфавітів передаються переважно з допомогою фонетично і графічно відповідних їм друкарських знаків сучасного гражданського кириличного шрифту. Зберігаються деякі літери, що вийшли з ужитку: ѣ – ять, ѓ – ксі, ѣ – фіта, џ – псі, ѡ – юс, ѵ – іжиця, ѕ – зело, ѱ – омега, ѿ – твердий знак, є – іпсілон збережено тільки як малу літеру, е – іпсілон, як прописна, та Й=Й йотоване – з технічних причин передано відповідно літерами Е та ї. Виносні літери і буквосполучення внесено в рядок і передано курсивом. Діакритичні знаки не зберігаються і не передаються. Наявні в оригіналах паєрки внесено в рядок відповідно до звучання слова і передано курсивом. Скорочення під титлом не розкриваються. Їхні розшифровки дано у “Списку слів під титлом”. Уживані у текстах скорочення слів доповнюються крапкою. Для їхнього роз’яснення дано “Список скорочень, вживаних у документах”.

Описки писарів не виправлено. Правильне написання таких слів подається у підрядкових примітках, у інших випадках на них акцентується увага за допомогою знаків [?] або [!], проставлених одразу після слова з опискою. Закреслені в оригіналі слова або речення в основному тексті не відтворюються, а відновлюються у підрядкових примітках з вказівкою:

---

³⁷ Гісцова Л. Методичні рекомендації по підготовці до видання Архіву Коша Нової Запорозької Січі. – К., 1992.

“Далі закреслено”. Пошкоджені фрагменти слів, якщо це можливо, відновлюються і подаються в квадратних дужках, при неможливості відновлення в квадратних дужках ставиться трикрапка. Порядкове число примітки в документі при дужках проставляється тільки раз у першому випадку. У текстових примітках зазначається: “Текст пошкоджено”. Тексти документів поділено на абзаци згідно з формуляром. Вживання пунктуаційних знаків, прописних і строчних літер наближено до вимог сучасного правопису. Закінчення аркушів у документі позначено знаком //, кінцевий аркуш не позначається.

Кожний документ забезпечено заголовком, в якому зазначено його порядковий номер у публікації, дату і місце написання, різновидність, автор, адресат, короткий зміст, вихідний номер. До супровідного листа і додатка до нього складається один заголовок. При потребі до нього складається окремий заголовок, а в заголовку супровідного листа наявність додатка обумовлюється. Кожен з документів має свій номер, але, щоб підкреслити зв'язок між ними, їхні номери в заголовку до супровідного листа подано через тире. У заголовку та іменному покажчику загальновідомі імена, які збереглися дотепер, подано в сучасній українській формі (Федор – Федір, Никита – Микита й ін.). Тогочасне написання див. у документах тому. Але прізвища, які походять від найменувань по батькові, в т. ч. й українців, наведено так, як їх вжито в документах (Никитов, Филипов тощо). Географічні назви у заголовках, а також у географічному покажчику подано в їхній історичній формі, але за сучасним написанням (Голтва – Говтва, Бершів – Бершадь, Кобань – Кубань). У заголовках до документів 16 і 17 справ повну назву комісій наведено при першій згадці, у наступних, для полегшення сприйняття змісту, назви Комісій дано у скороченій формі: Комісія для відмежування земель до Старосамарської сотні Полтавського полку – Старосамарська комісія; Слідча комісія для вирішення взаємних претензій між Запорожжям і Кримом – Слідча комісія з Кримом.

Наявність відбитків печаток на документі або сліди від них обумовлено під текстом. Опис печаток подано в “Таблиці відбитків печаток на документах”, форму якої на відміну від таблиць, вміщених у попередніх томах, змінено: включено графу, де зазначається порядковий номер печатки в таблиці; описи печаток систематизовано за найменування власників: печатки Війська Запорозького, установ Гетьманської України, російських установ і т. д. У легенді, вміщеній після тексту документа, вказано аркуші справи, і визначено його автентичність: оригінал, відпуск, чернетка чи копія, інформація про попереднє опублікування документа.

Документи російського походження, зокрема й складені в діловодстві установ, що діяли в Україні, публікуються згідно з правилами передачі текстів українського походження. Але при передачі російських текстів зберігаються тільки літери, що були у запровадженому в 18 ст. гражданському шрифті Росії. Всі інші (ксі, псі, омега та ін.), вилучені з цього шрифту, передаються з допомогою фонетично тотожних їм друкарських

знаків сучасного алфавіту³⁸. Документи, складені османсько-турецькою мовою, подаються як факсиміле, що вміщено під відповідним номером у томі. Деякі з них мають діловодні переклади. На жаль, сучасні переклади не зроблено через відсутність фахівця. З часом, якщо тексти вдасться перекласти, їх буде вміщено в наступних томах у додатку.

Документи забезпечено примітками – до тексту (підрядковими) і змісту (коментарями). Підрядкові примітки пронумеровано арабськими цифрами наскрізь у межах документа. Якщо примітка охоплює кілька слів, то цифрова позначка ставиться двічі, перед першим і після останнього слова, які пояснюються, а в тексті примітки знак ставиться один. Примітки до змісту (коментарі) в межах кожного документа позначено літерами.

Особливістю цього тому є наявність великої кількості антропонімів у документах. До іменного покажчика включено всі власні назви людей (із зазначенням прізвища чи прізвиська або назви по батькові та імені й по батькові) у формі, що зустрічається в документах; в деяких випадках залучено додаткові дані з інших джерел, зокрема, для встановлення прізвищ кошових отаманів. Чоловічі особові назви подаються, зазвичай, за прізвищем або за назвою по батькові (Федір Гаврилов у покажчику – Гаврилов Федір). Жіночі особові назви подано за текстом і групуються за назвами по батькові або по чоловікові (Гапка Старушиха у покажчику – Старушиха Гапка). Осібно уживані імена, прізвища та назви по батькові, а також варіанти найменувань співвідносяться з основними найменуваннями з допомогою ремарки “див.” Варіанти особових назв наводяться в дужках слідом за основним найменуванням, вони не впливають на їхній алфавітний порядок. Ідентифікація та об’єднання однозвучних особових назв у пояснювальній частині залежить від повноти інформації в публікації. Подана в таких випадках інформація про соціальне, службове або родинне становище осіб встановлюється на основі контексту, а в деяких випадках при залученні додаткових матеріалів (наприклад, про Валькевича Петра Васильовича, генерального осавула). Об’єднання у спільній позиції однозвучних особових назв, що є у відомостях переселенців (№№ 59а, 73, 74а та ін.), здійснено на підставі вивчення текстів документів. Але однозвучні особові назви в межах однієї відомості не об’єднувалися, коли не було для цього хоч найменших підстав. В іменному покажчику до тому вирішено відмовитися від подачі імен у повній формі, якщо така в документі відсутня, оскільки не для всіх імен можливо точно її визначити. Це такі імена як Ісько, Ясько, Харко та ін.

До географічного покажчика внесено всі власні географічні назви та їхні варіанти, що містяться в документах, за винятком таких географічних понять як Січ, Вольності Військові, Запорожжя та ін., бо все видання стосується цих понять.

Відбір планів та карт для ілюстрації тому здійснив В. О. Ленченко. Це “Карта задніпрянським місцям...”, 1745 р., складена і підписана інженер-

---

³⁸ Там само. – С. 12–20.

підполковником Данилом Дебоскетом³⁹. На ній зображено землі Правобережної України в міжріччі Дніпра та Південного Бугу, якими володіла Запорозька Січ, зимівники і житла запорозьких козаків. Позначено Січ, Гард, козацькі зимівники, річки, дороги тощо, а також правобережні землі, міста і села Миргородського полку, кордони з польськими і турецькими володіннями. План Старої Самари або містечка Богородичного, 1747 р.⁴⁰ На ньому позначено об'єкти: А – церква Покрови Пресвятої Богородиці, В – старий Самарський редут, С – ворота, Д – ринок, Е – бастіони; Ф – старий вал навколо містечка, садиби, двори, вулиці, дороги та ін.

Карта Української лінії від Дніпра до Сіверського Дінця, 1749 р.⁴¹, на якій вміщено коротку історичну довідку про систему укріплень та малюнок (ведута), що зображає бій на лінії.

До третього тому додано: вступ від упорядників; Документи – справи 16–20; Додаток – документи, що не відповідають змістові справ; коментарі до змісту документів; словник термінів та рідковживаних слів; іменний покажчик; список старшини Війська Запорозького, яка згадується у документах тому; географічний покажчик; перелік водяних знаків на папері, на якому написано документи; таблиця відбитків печаток на документах; список скорочень, вживаних у документах; список слів під титлом; список умовних скорочень; хронологічний перелік документів; список ілюстрацій.

* * *

Наукове керівництво при підготовці документів до видання здійснювали член-кореспондент НАН України доктор історичних наук П. С. Сохань і кандидат історичних наук І. Л. Бутич. Документи до друку і довідковий апарат до тому підготували Л. З. Гісцова, Л. Я. Демченко, Т. Л. Кузик, Л. М. Муравцева, Л. А. Сухих. Упорядники висловлюють щирю подяку керівництву Міжнародної асоціації ІНТАС і особисто проф. А. Жуковському за щедру допомогу в цьому виданні, а також всім, хто консультаціями, порадами та практичною допомогою сприяв підготовці до видання третього тому, в тому числі – Д. Л. Автономову, Г. В. Боряку, Є. І. Дрозду, О. І. Ігнатівій, Х. Г. Лащенко, В. О. Ленченку, В. В. Стафійчуку.

---

³⁹ БРАН, ВР, Збірка карт і планів, од. зб. 545.

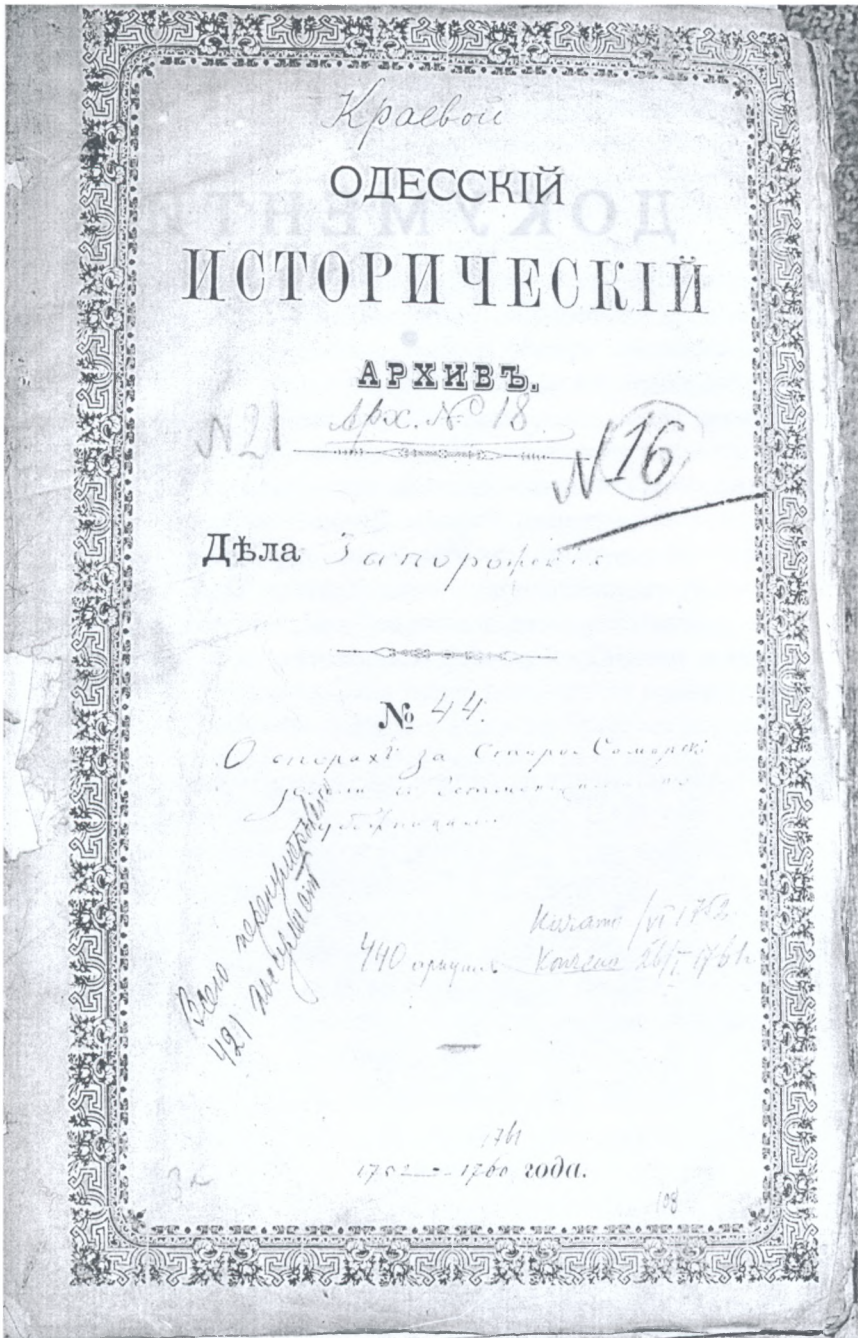
⁴⁰ РДВІА, ф. ВУА, од. зб. 22412.

⁴¹ РДВІА, ф. 349, оп. 40, од. зб. 2949.

ДОКУМЕНТИ

•

Справа 16. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві

С п р а в а 16

Справа про створення Комісії для розмежування старосамарських земель з гетьманськими порубіжниками

№ 1 1752 р., червня 6. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Онуфрієві Яковлеву Батуринському про визначення групи старожилів паланки, які б могли дати свідчення в Комісії для відмежування земель до Старосамарської сотні Полтавського полку¹

Пну полковнику самарскому Онуфрѣю Батуринскому^а,
з старшиною
Приказъ

1

За силу получаемихъ от его ясневелможности гпдна, гпдна гетмана и разныхъ ординовъ кавалера, сиятеднѣйшого графа Разумовского ордеровъ^{2, 6}, опредѣлений к межованню з старосамарцами земель и ко учиненію о обидахъ слѣдствія полковий полтавскій асауль Яковъ Козелскій^в присланнымъ в Кошъ писмомъ требовал депутатовъ, на якое к нему обявлено, что вскорости висланни битъ имѣють.

Понеже яко тамо в Самарѣ старожиліе козаки жителство имѣють, и дѣйствително об оной землѣ знать могутъ, і к тому слѣдствию нашей сторонѣ весма ихъ потребно, того ради чрезъ сие повелѣваемъ вамъ: хто з тамошнихъ старожилыхъ козаковъ об оной землѣ дѣйствително знать можетъ, приказать, даби они во всякой поготовости до приизду нашихъ депутатовъ били, чтоб по приизду туда нашихъ депутатовъ за ними в слѣдствіи остановкы слѣдовать не могло. И вамъ, о семъ вѣдая, учинит непремѣное исполненіе.

Данъ в Кошѣ іюня 6 д. 1752 году.

Кошовий атаман Якимъ Ігнатовичъ^г с товариством

Помітка: Получень іюня 10 дня 1752 году.

На конверті: Пну полковнику самарскому Онуфрѣю Батуринському з старѣшиною приказъ. 25 зв.

Печатка. Див. № 1 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 1, 25. Оригінал.

¹ Далі в заголовках цю комісію для зручності називаємо "Старосамарська комісія".

² Написано над рядком.

№ 2 1752 р., червня 12. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Онуфрієві Яковлеву Батуринському про прийом і забезпечення роботи депутатів від Війська Запорозького, призначених у Старосамарську комісію

7 Пану полковнику самарському Онофр'ю Батуринському,
з старшиною
Прыказъ

За приездомъ сихъ депутатов, квартѣру, харчей і другихъ потребностей дават имѣте, да козаков старожилихъ самарскихъ для изслѣдованія о земляхъ, до Старія Самарѣ^а принадлежащихъ, собратъ і к онимъ депутатамъ, також і писаря вашего для писменнихъ дѣлъ, опредѣлить и велѣтъ бит во всемъ послушнимъ приказуемъ. Да и самим вамъ по требованію онихъ депутатовъ исполненіе чинить і не отказиватца нѣ в чемъ (кромѣ ізлішнего)¹, опасаяс за преступленіе нашего велѣнія жестокого войскового штрафа.

Данъ в Кошѣ 12 д. 1752 года.

Кошовий атаман Якимъ Игнатовичъ с товариством

Помітка: Полученъ июня 16 дня 1752 году.

7 *На конверті:* Пану полковнику самарському Онофр'ю Батуринському з зв. старшиною прыказъ.

Слїд від печатки

Арк. 7. Оригінал.

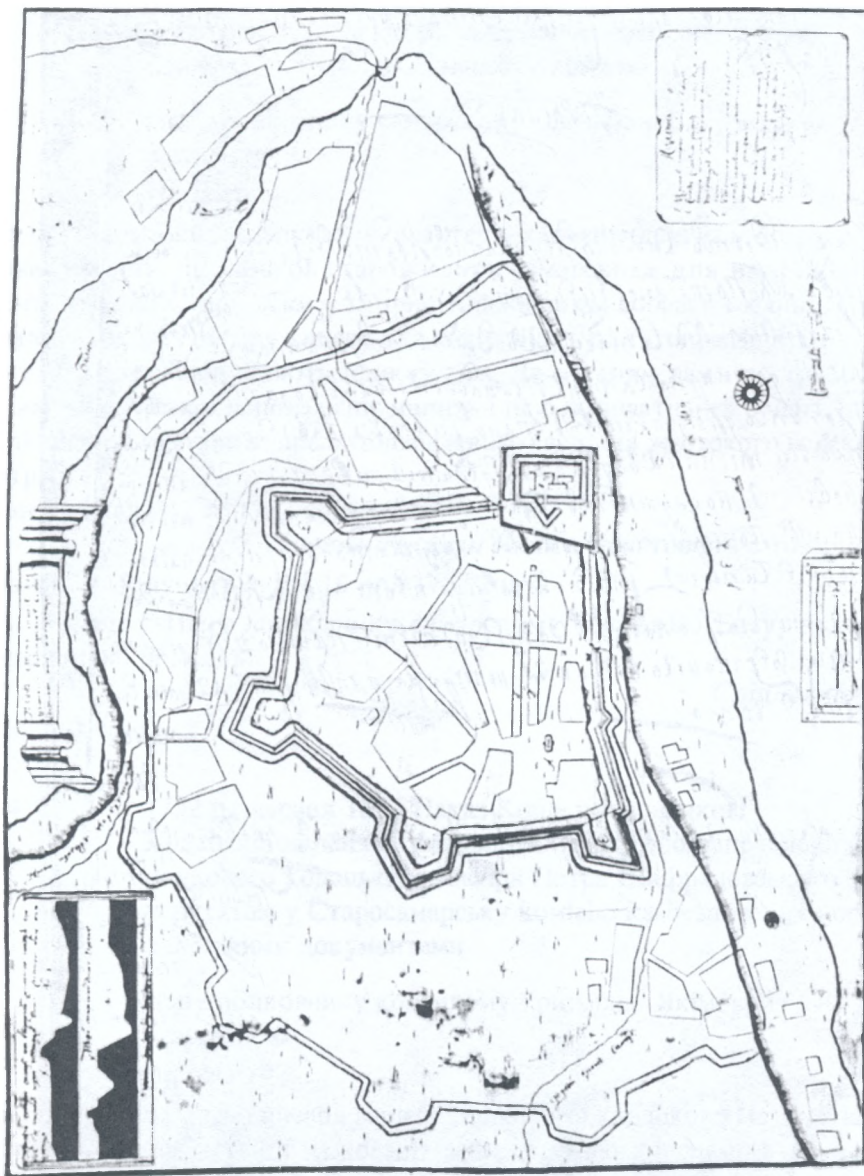
№ 3 1752 р., червня 12. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Григорію Якимову про направлення полкового кодацького писаря Петра Шафрановського депутатом у Старосамарську комісію і забезпечення його належними документами

2 Пану полковнику кодацкому Григорию Якімову із
старшиною
Приказъ

За получениемъ сего писаря вашего полкового кодацкого Петра Шафрановского въ слѣдствіе і межованіе землѣ з старосамарцами з сими депутатами Павла Иванова^а, Григорія Лантуха^б, между которимі і онъ в инструкции назначенъ, вислатъ в Самарѣ имѣте^в. І при томъ ему от насъ притверждаетца, какъ тая инструкция гласить, исполненіе неотмѣнное чинить, внушая все то пространно предписаннымъ депутатамъ, и прилагать всевозможнѣйшого его старателства на нашу сторону ползи, а не убитка. Особливо же выписанную при семъ из грамоты копию на сторону споризно

¹ Дужки авт.

План Старой Самари, 1747 г. (РДВИА, ф. ВУА, од. зб. 22412)

доказивать обикновенънимъ порядкомъ, и о всемъ томъ произвожденіи імѣл би онъ виписки документалніе і намъ представилъ.

Данъ іюня 12 дня 1752 года.

Кошовий атаманъ Якимъ Игнатовичъ с товариством

Помітка: Получено іюня 17 дня 1752 года.

На конверті: Пану полковнику кодацкому Григорию Якимову з старшиною 24
приказъ. зв.

Печатка. Див. № 1 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 2, 24. Оригінал.

№ 4 1752 р., червня 18. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького старосамарському сотникові Івану Березаню про прибуття в село Самарчик і з проханням повідомити, кого саме від Полтавського полку призначено у Старосамарську комісію

Благородному гспдну сотнику богородичанському Івану Березану^а 8

Сообщеніе

В силѣ его ясневѣлможности високоповелителного гспдна, гспдна гетмана, разънихъ ординовъ кавалера, сиятелнѣйшого графа Кирила Григоріевича Розумовского присланого в Кошъ ордера для разобранія старосамарскимъ обивателемъ приключенихъ обидъ и к нимъ принадлежащихъ земель и лѣса, в депутатскую должность прибили ми в село Самарчикъ. А понеже для того жъ разобранія приключенихъ старосамарцямъ обидъ, хто з полку Полтавского^б прибилъ ли или нѣтъ намъ не извѣстно, того ради, ежели и по ся пори² еще никто не прибилъ, то куда надлежитъ изволте // обявить, 8
чтоб для оногo жъ разобранія обидъ хто з полку Полтавского в депутаты зв.
присланъ билъ, и что по сему учинится, намъ писмено³ чрезъ сего жъ нарочно посланого сообщить.

Вашего благородія доброжелателніе опредѣленіе от Войска Запорозького Низового депутати Павелъ Кириловъ с товарищи

Іюня 18 д. 1752 году.

З села Самарчика.

Арк. 8. Відпуск.

² Далі закреслено обявить.

³ Далі закреслено ни.

№ 5

1752 р., червня 19. – Повідомлення Старосамарської сотенної канцелярії депутатам від Війська Запорозького про неприбуття депутатів від Полтавського полку для участі в роботі Старосамарської комісії у зв'язку з можливим приїздом у Полтаву гетьмана Кирила Розумовського

9   Благородний и достойнопочтений гспднъ депутатъ Павель Кириловъ с товарищи, милостивонадежный нашъ благодѣтель.

Собщение ѿт вашего благородия сего июня 18 числа чрез нарочного в сотеном Старосамарском правленіи^а получено, в коромъ¹ изволите писат: в силѣ его ясневелможности високоповелителном ордерѣ, присланом в Кошъ для размежованія старосамарским ѿбывателем принадлежащих земель и лѣса, також и ѿ приключаемых ѿбидах слѣдствия, ѿпредѣлено ваше благородие в депутаты и прибили в село Самарчикъ, и не приехалъ

9   ли еще никто з полку Полтавского в депутаты // с нашеѣ стороны.

зв.   И на ѿное вашего благородия собщение сим покорно доносим, что з нашей стороны ѿпредѣлено в депутаты полкового полтавского асаула Якова Козелского и сотника китаѣгородского Павла Семенова сына Ерофтеєвича^б, якие депутаты намѣрены прибит били в Старую Самар сего июня к 15 числу, точию надѣючис в Полтаву прибития его ясневелможности, и велено всей полковой старшинѣ и сотникам пред лице его явитис, и затѣмъ по ся пори нашей стороны депутатовъ не імѣется. А ннѣшнего времени ѿт нас нарочного в Полтаву за извѣстія послано ѿб вишеписаном

18   ѿтмежованіи и надѣмся вскорости // к себѣ депутатовъ. Ѿ чем вашему благородию во извѣстие собщивъ, и тако зичлиwie зостаем.

Вашего благородия милостивонадежного нам благодѣтеля
покорные слуги

Сотникъ старосамарский Иванъ Березанъ
Атаман городовий Федоръ Байракъ^в

Июня 19 дня 1752 году.
Стара Самар.

Помітка на арк. 9: Подано июня 19 дня 1752 году.

18   *На конверті:* Благородному и достойнопочтенному гспдну депутату Павлу
зв.   Кирилову с товарищи, милостивонадежному намъ благодѣтелю, почтено.

Слід від печатки

Арк. 9, 18. Оригінал.

---

¹ котором

№ 6 1752 р., червня 24. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького старосамарському сотникові Івану Березаню з проханням сповістити про час прибуття депутатів від Полтавського полку для участі в роботі Старосамарської комісії

Благородному гспдну сотнику богородичанському Івану Березану

19

Сообщеніє

Сего июня 18 д. сообщенієм¹ к вашему благородию о увѣдомленіи, прибил ли хто з Полтавского полку в депутатскую должность для разобранія старосамарским обивателем приключенних обидъ или нѣтъ, от нас писанно било, на которое в отвѣтъ получили, что для вишеписанного разобранія приключенних обивателем обидъ от полку Полтавского в депутаты опредѣленно полкового пол.² асаула Козелского да китайгородского сотника Семенова, за которыми при отпуске вашего сообщенія і нарочній от васъ отправленъ. // І прибил ли объявленній посланній от вас нарочній іли депутаты³, нам і по ся пори неізвѣстно.

19
зв.

А понеже ми чрезъ долгое zde напрасно пребиваніє к немалому убитку⁴ приходимо, того для і ннѣ вашего благородия просим – прибили означенніє депутаты или нѣтъ і, ежели не прибили, вскорости ли они будутъ⁵ или не будутъ⁵, чрез сего посланного писменним ізвѣстієм нас увѣдомит не оставит. По чему б⁶ могли мы⁵ знат, какъ⁷ к главной командѣ представляют.

Вашего блгородия доброжелателниє опредѣленніє от Войска Запорож. Низового депутаты Павелъ Кириловъ с товарищи

1752 году, іюня 24 д.

З села Самарчика.

Арк. 19. Відпуск.

---

¹ Далі закреслено от нас.

² полтавского

³ Написано над рядком замість закресленого нѣтъ.

⁴ Написано над рядком замість закресленого обидѣ.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Написано над рядком замість закресленого чтобы.

⁷ Написано над рядком замість закресленого по чему.

№ 7 1752 р., червня 24. – Повідомлення Старосамарської сотенної канцелярії депутатам від Війська Запорозького про неприбуття депутатів від Полтавського полку для участі в роботі Старосамарської комісії у зв'язку з можливим приїздом у Полтаву гетьмана Кирила Розумовського

4 Блгородному і достойнопочтенному Войска Запорожскаго Низового гспдну депутату Павлу Кирилову з товариством з сотенной Богородицкой канцелярии
Извѣстие

Сего іюня 24 дня сообщеніе от вашего блгородия повторителное чрезъ нарочного козака в сотенной Богородицкой канцелярії получено, в котором требуется о присилки увѣдомления – прибили ль хто з Полтавского полку в депутатскую должность для разобранія приключаемыхъ старосамарским обивателемъ от запорожскихъ козаковъ обидь или нѣтъ?

На что симъ покорно за извѣстие вашему блгородию чрезъ сие доносимъ, что по полученіи первого от вашего блгородия сообщения того жъ іюня 19 д. в полковую канцелярию доношеніе чрезъ нарочного козака о скорѣйшой висилки ко упомянутому слѣдствию і протчей росправы депутатовъ послано, точию жъ і понинѣ еще онаго козака с полковой канцелярії в прибитіи // не имѣется. А чаятельно, что ониѣ депутаты не для чего инаго умедлѣлись, но для прибитія его ясневелможности высокоповелительнаго гспдна Малия Росіи обоіхъ сторонъ Днепра і Войскъ Запорожскихъ гетмана, яко его ясневелможность на сихъ числахъ имѣлся в Полтаву для осмотра старшини и всего полку козаковъ прибитъ.

А сего жъ іюня 20 дня вторично за ними жъ депутатами в полковую канцелярию атаманъ городовий Федор Байракъ посланъ. Какого жъ числа і что за извѣстие от полковой канцелярії нами получено будет, то того жъ часу к вашему блгородию за извѣстие прислано битъ имѣтъ.

Вашего блгородия покорнѣйший слуга сотникъ старосамарский
Іванъ Березанъ з старшиною

Іюня 24 д. 1752 году.
Богородичне.

Помітка: Получено 24 іюня 1752 году.

22 На конверті: Блгородному і достойнопочтенному Войска Запорожскаго
зв. Низового гспдну депутату Павлу Кирилову с товариствомъ з сотенной Старосамарской канцелярії извѣстие.

Слід від печатки

Арк. 4, 22. Оригінал.

№ 8

1752 р., червня 24. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до депутатів від Війська Запорозького в Старосамарській комісії з запрошенням відвідати його вдома

Блгородниє і достоїнопочтечнїє [!] Войска Запорозскаго Низового гспда депутати Павелъ Кириловъ з товарищи, млстивонадежнѣйшиє мої блгодѣтели і добродѣйство. 3

При отданѣ вашимъ блгородиямъ моему добродѣйству всенижайшаго моего уклонѣ, всепокорнѣйше прошу ради скуки посѣтити убогий домъ мой, чего я всячески всеусердно и приятелско желаю, за якую ваших блгородий явленную дому моему приязнь всегда блгодарить с надлежащими моїми услугами долженствую.

Ваших блгородий млстивонадежнѣйшихъ моїхъ добдѣйствъ¹
покорний слуга сотникъ старосамарский Иван Березанъ

Іюня 24 д. 1752 году.

Р. С. Особливе жѣ пна Григория Лантуха², млстивонадежнѣйш аго моего приятеля і добродѣя, покорно прошу млстивимъ респектомъ всю свою компанію по своему совѣту ко мнѣ в домъ мой ради посѣщениа привести з собою. 3 зв.

Сотникъ старосамарский Иван Березанъ

На конверті: Блгороднимъ і достоїнопочтечнїмъ Войска Запорозскаго Низового гспдамъ депутатамъ Павлу Кирилову с товариствомъ, млстивонадежнѣйшимъ моїмъ добродѣямъ всепокорнѣйше. 23 зв.

Слід від печатки

Арк. 3, 23. Оригінал.

№ 9

1752 р., червня 24. – Лист Старосамарської сотенної канцелярії до полковника Самарської паланки Корнія Тарана з проханням заборонити запорозьким козакам чинити наїзди на жителів містечка Стара Самара під час сінокосу до вирішення питання щодо відмежування земель для сотні

Блгородний і почтенний мсцѣ пне полковникъ товщи Самарской^а, надежнѣйший добродѣю нашъ. 5

Сего числа многие жители наши богородицкие, приходя к намъ, жалобу приносятъ, что подасавулий вашъ с кухаремъ и атаманомъ новоселицкимъ Грицкомъ Нужнимъ, наехавши на сѣнокосѣ не в далномъ от города разстоянїи, пограбили в них до двадцяти сѣнокоснихъ косъ з наперстками,

¹ добродѣйствъ

² Далі закреслено моего.

такожь казанъ мѣдний и свиту, точию ж за вѣдомом ли вашего блгородия тоє грабительство дѣлается или без вѣдома, про тоє ми не извѣстни.

5
зв. Ми жъ, не упуская нинѣшнѣго удобного к тому сѣнокоосу времени, яко крайне уже наступило, в силѣ посланных от его ясневелможности високоповелительнаго гспдна, гспдна всея Малая Росіи, обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана, ея імператорскаго величества дѣйствительнаго камергера, Императорской санкѣт-пѣтербургской Академіи наукъ президента, лейбъ-гвардіи Измаїловскаго полку подполковника і обоіхъ славнихъ российскихъ імператорскихъ ординовъ Святыхъ апостола Анѣдрея і Алезандра Невскаго, такожь полскаго Бѣлаго орла і голстинскаго Святия Анни кавалера, Російской // імперіи графа Кирила Григоріевича его сиятельства Разумовскаго к господину атаману кошовому Якиму Ігнатовичу з старшиною и товариствомъ ордеровъ, в которихъ повелено, чтобъ покуда принадлежащия здавна к городу Богородичному угодия – поле, лѣсъ, сѣнокоси и рибные ловлѣ, к точному знанию показаны будут, потоль богородицкимъ обивателемъ ни в чемъ какъ в лѣсѣ, в пахатномъ полѣ, сѣнокосахъ и протчихъ угодияхъ от запорожскихъ козаковъ никакова препятствия и грабительствъ и нималѣйшихъ обидъ ни в чемъ нѣ чинить, по которимъ его ясневелможности високоповелительнимъ ордерамъ ми и обиватели наши нинѣ сѣно начали і приуготовлять какъ возможно, точию жъ во отмѣность его ясневелможности високоповелительныхъ ордеровъ, многимъ обивателемъ богородицкимъ не от другихъ кого какъ от находячихъся в паланки товщи Самарской козаковъ обиди и грабительства причиняются.

21 Того ради вашего блгородия блгонадежнѣшаго добродѣя нашего покорно просимъ, в силѣ его ясневелможности високоповелительныхъ ордеровъ, приказат козакамъ команди вашей, чтоб болѣе обидъ и грабительствъ, // і другихъ препятствий под нинѣшнее время не чинили, а заграбление коси и другие вещи приказать возвратить безобидно, даби о томъ к его ясневелможности (в добавокъ к прежним)¹ жалоби не внесено. Буди жъ послѣ тѣ сѣнокоси, где нинѣ здешние обиватели сѣно косятъ, под владѣние запорожское доведутся, то тѣ сѣна готовие забрати битъ на Войско Запорожское імѣють. А нинѣ препятствия в томъ не чинить просимъ, за что вашему блгородию всегда служить должны. Что ж учинено будетъ, просимъ писменно нас увѣдомить.

За симъ в покорности нашей во всегдашней блгосклонности пребиваемъ.

Вашего блгородия блгонадежнѣйш аго добродѣя нашего
доброжелательные и покорнѣйшие слуги сотникъ старосамарский
Иван Березанъ з старшиною

Іюня 24 д. 1752 году.

М. Богородичнѣ.

Помітка на лівому полі поздовж арк. 5: Получено 1752 году, іюня 24 дня.

Арк. 5. 21. Оригінал.

¹ Дужки авт.

1752 р., червня 24. Самарчик. – Лист полковника Самарської паланки Корнія Тарана до старосамарського сотника Івана Березаня про неможливість повернути жителям містечка Стара Самара коси, відібрані запорожцями за самовільне косіння сіна, до вирішення питання щодо відмежування земель для сотні

Благородній гспднъ сотникъ богородичанский, дознанній
благодѣтель нашъ.

6

Писмо вашого благородія сего июня 24 дня нами¹, с прошенієм² возвращенія забратих посланними от насъ в войскових сѣнокосах в богородичанских обивателѣй косъ і протчѣго, полученъно. С которого³ усмотренъно, что вишеписанных косъ возвращат не надлежит затѣмъ, что до прибитія⁴ з обоихъ⁴ сторонъ для разобранія старосамарским обивателем приключенних обидъ депутатов и до учиненія послѣднего, кому чѣм владѣтъ доведетсѣя, изслѣдованія⁵, в сѣнокосах травы косить // от вашей⁶ стороны обивателѣй допускать⁶ вамъ не подлежало. От нашей же стороны всѣмъ обивателемъ близости к Богородичному травъ викошуватъ запрѣщенъно. Хочай же в присланномъ своемъ писмѣ і упоминаете, что в посланномъ от его ясневелможности високоповелительного гспдна, гспдна гетмана разнихъ ординовъ кавалера, сиятельнѣйшаго графа Разумовского к гпдну кошевому Игнатовичу ордеръ⁷ повеленно, чтобъ⁷ богородичкимъ обивателемъ в паханнѣхъ землѣхъ, сѣнокосахъ и протчихъ угодияхъ, покуда здавна принадлежащие к городу Богородичному⁸ угодия били от запорожскихъ козаковъ, і малѣйшихъ обидъ чиненъно не било, одначе ж // до учиненія⁹ послѣднего изслѣдованія всѣхъ воисковіе¹⁰ угодия к Войску Запорожскому принадлежать¹⁰, а к Богородичному¹¹, что здавна¹² опредѣлено и утверждено¹², о томъ ми не извѣстны, і потому к спустошенію Войсковихъ Волностей¹³ подкоманднихъ вашихъ¹³ не допускаетсѣя и предупоминаемыхъ забратихъ косъ до предписанного изслѣдованія¹⁴ возвращать не в состояніи.

6
зв.

20

¹ Далі закреслено получено.

² Далі закреслено от вас.

³ Далі закреслено нами.

⁴ Написано над рядкомъ замість закресленого какъ з нашей сто такъ і з вашей.

⁵ Далі закреслено і сѣнокосовъ т.

⁶ Далі закреслено не по лѣ, яке було виправлено з не последова, що також закреслено.

⁷ Написано над рядкомъ.

⁸ Далі закреслено би.

⁹ Далі закреслено покра.

¹⁰ Написано над рядкомъ замість закресленого Войска Запорожского Низового угодия находятсѣя къ о.

¹¹ Далі закреслено же.

¹² Написано над рядкомъ замість закресленого принадлежало.

¹³ Написано над рядкомъ замість закресленого вас.

¹⁴ Написано над рядкомъ і під текстомъ замість закресленого не возвращается, но еще болѣе, буди пустошитъ в кошнѣхъ сѣна і в протчемъ обиватели ваши не поперестанутъ, імѣетъ битъ забиранно. В протчемъ, благородію вашему объявиши, по в почтеніи.

Да и впредь, ежели болѣе подкомандніе ваши без надлежащего
изслѣдованія пустош¹⁴ ¹⁵и самовольство въ Волностяхъ Войскових чинить
20 будутъ, то таковымъ же образом¹⁵ // без забору остатся не могут. Что
зв. объявивъ, в почтеніи остаемся.

В протчемъ пребываю.

Вашего блгородия п. т.¹⁶ Самарской Корнилий Таран^а

1752 году, іюня 24 д.

З Самарчика.

Арк. 6, 20. Відпуск.

№ 11 1752 р., червня 29. – Лист старосамарського сотника
Івана Березаня до депутатів від Війська Запорозького
в Старосамарській комісії з проханням зачекати депутатів
від Полтавського полку; цидула про надіслання їм
у подарунок риби і напоїв

12 Блгородніе і достойнопочтенніе Войска Запорожскаго
Низового гспда депутати Павелъ Кирилов с товарищи,
млстивѣйшіе к намъ добродѣйство.

По присланнимъ от ваших блгородий к намъ сообщеніямъ, послано от
насъ в полковую Полтавскую канцелярію о прибитіи ѡпредѣленныхъ к
подлежащому слѣдствию депутатовъ, точию жъ онихъ депутатовъ, анѣ
посланних и никакова извѣстія і понинѣ еще не имѣется.

Того ради ваших блгородий млстивѣйшаго нашего добродѣйства
всепокорнѣйше просимъ до получения до получения [!] нами с полковой
12 Полтавской канцеляріи извѣстія подождать і изъ сего числа на коштѣ
зв. нашѣмъ жить. Якого ж часу получено будетъ нами іс полковой // канце-
ляріи извѣстіе, до того ж часу к вашим блгородиямъ за извѣстіе прислано
бить имѣеть.

Ваших блгородий млстивѣйшаго нашего добродѣйства
всепокорнѣйший слуга сотникъ старосамарский Іванъ Березанъ
Іюня 29 д. 1752 году.

Самар. //

14 При семь же посилается к вашимъ блгородиямъ поклону – риби свѣжой,
сколко могли достать, такожъ баранцовъ два да горѣлки боклагъ.

Помітка на арк. 12: Получено 29 д. іюня 1752 году.

15 На конверті: Блгороднимъ і достойнопочтеннимъ Войска Запорожскаго
зв. Низового гспдамъ депутатамъ Павлу Кирилову с товарищи, млстивѣйшимъ
нашимъ добродѣем, всепокорнѣйше.

Печатка. Див. № 6 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 12¹, 14, 15. Оригінал.

¹⁵ Написано на нижньому полі і на звороті аркуша.

¹⁶ полковник товщи

¹ Арк. 13 пропущено при нумерації.

1752 р., липня 1. Самарчик. – Донесення депутатів від Війська Запорозького Кошеві з проханням сприяти прискоренню приїзду депутатів від Полтавського полку в Старосамарській комісії для розгляду скарг жителів Старосамарської сотні на запорожців

По титлѣ кошевскоѣ Павла Іванова^а

26

Доношеніє

В силѣ его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна гетмана и разних ординовъ кавалера, сиятелнѣйш аго графа Кирила Григориевича Разумовского присланого в Кошъ ордера і по данной намъ за бившого гспдна атамана кошевого Якима Ігнатовича інструкціі, в село Самарчик для розбранія старосамарским обивателем приключенних обидѣ и к ним принадлежащих земель и лѣса в депутатскую должность изшедшого мсця юня 18 д. прибили. І по прибитіі нашѣм¹, двема уже сообщеніями² в Старосамарское правленіє – прибили л з их сторони³ депутати, ⁴опредѣленние от полков. Полтавской крїи⁴, или нѣтъ, і когда будутъ?⁵ – от нас било писанъно.

По яким нашим сообщеніямъ в отвѣтъ зъ оного правления обявляють, что будто⁶ за ними // депутатами нарочного в Полтаву, особливо же для скорѣйшого их прибитія, і атамана богородичанского⁷ отправленно. З между коїхъ какъ нарочних, такъ і депутатовъ і по отпускѣ сего нашего доношения в прибитіі не імѣется, ⁸и будут лі ониє депутати или не будут, о томъ дѣйствителного извѣстия получить не можемъ. Ми же, напрасно и праздно зде живя, немалиє поносимъ убытки⁸.

26

зв.

І того для вашей панскоѣ велможности с покорностію нашею⁹ всенижайше просим¹⁰ о скорѣйшой висилки вишеписанних депутатов, куда надлежит, от себе писать¹¹ или намъ, чтобы за нескория означенних депутатов прибитієм ¹²болшой трати й убитку¹³ терпѣтъ не могли, да благоволитъ ваш а панска велможност¹² // особливѣйшим приказом для

61

¹ Написано над рядком.

² Док. № 4 і 6.

³ Написано над рядком і на правому полі.

⁴ Далі закреслено опредѣленние.

⁵ Знак питання авт.

⁶ Далі над рядком закреслено якоби.

⁷ Далі закреслено Байрака.

⁸ Написано на лівому полі замість закресленого і чрез то ми чрез долгое здес зде намъ напрасное пребиваніє к немалому убитку, а особливо к крайней обидѣ приходимо.

⁹ Далі над рядком закреслено донося.

¹⁰ Далі закреслено о виш о виси.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого требовать.

¹² Написано на полі замість закресленого к болшому еще обиди еще убитку приитит не могли в Кошъ // приездить.

¹³ Далі закреслено понест не могли.

61

приезду в Кошъ¹⁴ предложит. О чемъ, и паки¹⁵ Вашей панской велможности донесши, просим¹⁶ милостивой¹⁷ на сие резолюції вашей.

1752 году, июля 1 дня.

Проба пера на арк. 61 зв.: ве.

Арк. 26, 61. Відпуск.

№ 13   1752 р., червня 28. – Наказ Коша депутатам
від Війська Запорозького в Старосамарській комісії
про відкликання колишнього писаря
Самарської паланки Артема Носа в Кіш

30   Паном депутатамъ, обрѣтаючимся при Слѣдственной¹
з старосамарцами комисіі², Павлу Иванову³ с товарищи
Прыказъ

Доволно намъ в Кошѣ извѣстно учинилось, что малороссійские депутаты еще не прибили и къ зачатию комисіі дѣла никакова не имѣется, а бувший самарский писарь Артемъ Носъ напрасно тамо медлется.

А яко в Кошѣ его весма потребно, того ради повелѣваемъ вамъ: за получениемъ сего бувшого самарского писара Артема Носа отпустить для приезду, купно с полковникомъ, в Кошѣ.

А буди малороссійские депутаты прибудутъ и в комисіі дѣло производитимется, для вспомошествования требовать вамъ по сему нашему приказу з паланки нинѣшнего самарского писара к вамъ. Паномъ депутатомъ, о семъ вѣдая, учинит непремѣнное ісполнение.

Данъ в Кошѣ іюня 28 дня 1752 году.

Кошовий атаманъ Павелъ Ивановъ с товариством

Помітка: Полученъ іюля 3 дня 1752 году.

58 *На конверті:* Пномъ депутатомъ, находящимся в Слѣдственной з
зв. старосамарцами комисіі, Павлу Иванову³ с товарищи приказ.

Печатка. Див. № 1 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 30, 58. Оригінал.

¹⁴ Далі закреслено милостиво.

¹⁵ Написано над рядком замість закресленого і повтор.

¹⁶ Написано над рядком замість закресленого і в неотмѣнной надеждѣ ожидая.

¹⁷ Далі закреслено остается, 1752.

¹ Слово правлено.

² Написано на лівому полі.

³ Помилка, треба Кирилову.

№ 14 1752 р., червня 30. – Лист полтавського полкового осавула Якова Козельського до депутата від Війська Запорозького Павла Кирилова про свій намір якнайшвидше прибути в містечко Стара Самара

Міць пне Павель Кириловъ зъ товарищи, мой блгодѣтелю. 27

Пред симъ на присланное ко мнѣ отъ гспдна атамана кошевого Войска Низового Запорожского Якима Ігнатовича зъ товариствомъ писмо, хочай писалъ я къ нему, гспдну кошевому, с ѡбъявленіемъ, что мнѣ в мѣстечко Старую Самар для ѡтмежованія земел і к учиненію ѡ обидах слѣдствія за непресилкою отъ него, гспдна кошевого, на положений в первомъ моемъ писмѣ срокъ ізшедшого іюня къ 15-му числу отъ стороны Сѣчи Запорожской депутатомъ, по полученнимъ въ полковой Полтавской канцелляріи ізвѣстіямъ ѡ щасливомъ его ясневелможности високоповелительного нашего млстивого гспдна, гспдна гетмана і многих ѡрдиновъ кавалера, сіятельнѣйш аго графа Кирила Григорієвича его сіятелства Разумовского в полкъ // Полтавскій прибитіи, ѡтлучится не можно, но надлежит во время собранія полку для учиненія должной его ясневелможности стрѣчи по должности чина моего неотмѣнно бит при полку. Однакъ, какъ с присланного ко мнѣ отъ сотника старосамарского Івана Березаня чрезъ нарочного сотеного старосамарского атамана Федора Байрака писма ізвѣстился я, что отъ него, гспдна кошевого, ви в депутати ѡпредѣлени і прибули в село Самарчикъ сего іюня 18 числа, для того я нинѣ по оному ізвѣстію, ѡставя всѣ здешніе должности мої, к отмежованію показанних земел і о протчемъ к вам в мѣстечко Самар сих чиселъ виехат імѣю. ѡ чемъ вамъ ізвѣщая, прошу приятно до прибитія моего з Самари не отлучатися, но дожидатись // тамо моего прибитія, которое самою скоростію учинится 60
можетъ.

В. млсти мспъну доброжелателний слуга
полковой асаулъ Яковъ Козелскій

1752 году, іюня 30 д.
Полтава.

Помітка на арк. 27: Получено 1752 году, іюля 2 дня.

На конверті: Его млсти пну Павлу Кирилову зъ товарищи, знатному Войска Низового Запорожского товариству моїмъ блгодѣтелемъ. 60
зв.

Печатка. Див. № 8 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 27, 60. Оригінал.

№ 15 1752 р., липня 4. – Наказ Коша депутатам від Війська Запорозького про відкликання їх і колишнього писаря Самарської паланки Артема Носа в Кіш у зв'язку з неприбуттям депутатів від Полтавського полку, призначених у Старосамарську комісію

31 Опредѣленнимъ от Войска Запорожского Низового в слѣдствие з старосамарцами гспдамъ депутатамъ Павлу Кирилову с товарищи
Приказъ

На доношение вше, в Кошѣ полученное сего іюля в 4 день, симъ в резолюцію предлагается приложенную при семъ в полковую Полтавскую канцелярию промеморию от себе нарочнимъ вислат і дождать вам, пока той нарочно с промемориєю посланній с Полтави возвратится.

О висилки жъ бувшого в Самарѣ писара Артема Носа, которому веленно для переписокъ, буди производитимутся слѣдствие, при васъ быть, пред сим било предложено, точию невѣдомо чему и по ся пори его не імѣтся, ібо на его мѣсто к оному слѣдствию для вспомошествования нинѣшнего самарского писара от насъ опредѣленно.

31 31 *зв.* Того ради, напоминая вамъ прежнѣй ншъ приказъ, чрез сие предлагаемъ: заразъ, за получениемъ сего, реченного Артема // Носа вскорости в Кошъ вислат. Малороссийские жъ депутаты, буди с нимъ от васъ в Полтаву посланнимъ нарочно прибить не могли, і вам би болшъ не дожидатся, но того жъ часу в Кошъ приездить. І вам, гспдамъ депутатамъ, о вишеписанном учинить непремѣнное ісполнение.
Дан в Кошѣ іюля 4 дня 1752 году.

Кошовий атаманъ Павель Івановъ с товариствомъ

Помітка на арк. 31: Получень іюля 7 д. 1752 году.

57 *зв.* *На конверті:* Опредѣленнимъ от Войска Запорожского Низового в слѣдствие з старосамарцами гспдамъ депутатам Павлу Кирилову с товарищи приказъ.

Печатка. Див. № 1 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 31, 57. Оригінал.

№ 16–17 1752 р., липня 6. Самарчик. – Лист полковника Самарської паланки Корнія Тарана до майора Юрія Бутовського з вимогою не дозволяти жителям містечка Стара Самара користуватися угіддями, відведеними Кошем гарнізоні Старосамарського ретраншементу; свідчення старосамарських жителів

Високоблагородній и високопочтеній гспднъ маіоръ,
милостівий гсдръ мой.

28

Доволно мнѣ из старшиною моею извѣстно учинилось, что ваше високоблагородіе немалое число Войсковихъ Запорожскихъ Волностей для кошенія сѣна на свою команду приказали отехать и в тѣ отеханіе сѣнокоси многимъ богородичанскимъ обивателемъ, под видомъ якоби нѣкоторихъ взятков, сѣно косить дозволяете, на что и певніе свѣдителей імѣются.

А понеже в премошнѣйшой височайшой е. і. в-а грамотѣ, виданой в Кошъ Войска Запорожского // Низового прошедшого 1743 году, сентябра 20 дня^а, въ осомъ пунктѣ указано, что о непустошеніи самарскихъ волностей посланъ указъ к киевскому губернатору и накрѣпко ему о томъ подтверждено съ такимъ е. і. в-а всемилостивѣйшимъ повелѣніемъ: буди оніе самарскіе волности и угодіи напредъ сего в войсковомъ запорожскомъ владѣніи были¹, то и нинѣ от оного Войска никому не отнімат и от того не отдалять, токмо ежели в которіе крѣпости на какіе казенніе строеніи и воїнскимъ людемъ на дрова будетъ надобенъ лѣсъ и сѣнокосъ, оной брат не запрещать без излишества жъ и не¹ на продажу, и, кромѣ того, никога в тѣ самарскіе угодіи // не допускать и пустошить запретить. Да в той же височайшей е. і. в-а. грамотѣ, въ 16 пунктѣ указано: будучимъ при сечанскомъ гарнізонѣ в крѣпості штапъ- и оберъ-афицерамъ и салдатамъ в сѣнокосніе Войсковіе Запорожскіе Волности самоволно не вступатся, о чемъ и указъ е. і. в-а и к киевскому ж губернатору посланъ, а отвесьть тѣмъ афицерамъ для того сѣнокосу травы на сто копиць, токмо не в далеких мѣстах.

28

зв.

59

Того ради, в силѣ премошнѣйшой і височайшой е. і. в-а грамоти, в Кошъ Войска Запорожского виданной, да блговолит ваше високоблгородіе впредъ какъ богородичанскимъ обивателемъ, такъ и никому другому Волностей Войскових ни под какимъ видомъ пустошить не дозволять. На команду же вашего високоблгородія сѣнокосу и лѣса потребное число во удоволствіе изволте приказать получать. Буди же отнѣнѣ впредъ до учиненія з Полтавскимъ полкомъ надлежащего изслѣдованія дозволено // будетъ вашимъ² високоблгородіемъ³ богородичанскимъ обивателемъ или кому інному, въ Волности Войсковіе вступая, сѣно косить и тѣ Волности

59

зв.

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено висоб.

³ Далі закреслено или командою вашею.

пустошить, о томъ взнесено имѣеть быть, куда подлежить. В протчемъ ожидая на сие извѣстия в почтеніи імени вашего високоблгородия пребываю и пишуся тако:

Вашего високоблгородия милостивого гсдря моего покорный слуга
полковникъ Корнѣй Таранъ с товариствомъ

1752 году, іюля 6 дня.

Самарчикъ.

Арк. 28, 59. Відпуск.

№ 17 1752 р., липня 6. Самарчик. – Свідчення старосамарських жителів Якова Тертичника, Федора Кислиці, Данила Ступака про косіння сіна старосамарськими жителями Корецьким і Красиною на ділянках, відведених для гарнізону Старосамарського ретраншементу

29 1752 году, іюля 6-м в Самарской паланцѣ жители богородичанскіе Яковъ Тертичникъ, Федор Кислиця и Данило Ступакъ объявили, что в отеханомъ в Войсковихъ Волностях для кошения на команду маіора Бутовского сѣна при косаряхъ оногo жъ маіора неподалеку Зозовой пасѣки косили сѣна жители богородичанскіе Корецкій и Красина.

Арк. 29. Відпуск.

№ 18 1752 р., липня 12. Самарчик. – Лист депутатів від Війська Запорозького в Старосамарській комісії до полковника Кодацької паланки з проханням переслати з нарочним у Кіш їхній рапорт і промеморію Полтавської полкової канцелярії

56 Мсцѣ пне полковникъ кодацкий, нашъ благодѣтель.

Приложенную при семъ в Кошъ Войска Запорожского Низового с полковой Полтавской канцелярії промеморію, такожъ и репортъ от насъ къ его велможности гспдну атаману кошовому надписанный, изволте нарочним добримъ козакомъ во всякой крайней скорості без и малѣйшаго удержанія отправитъ. В протчемъ пребиваемъ.

Васъ м. м. пана доброжелателніе приятелѣ опредѣленніе от Войска Запорожского Низового депутати
Павель Кириловъ с товариствомъ

1752, іюля 12.

Самарчик.

Арк. 56. Відпуск.

№ 19 1752 р., липня 12. Самарчик. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького в Старосамарській комісії до Коша про пересилку промеморії Полтавської полкової канцелярії та про неприбуття депутатів від Полтавського полку

Ея імператорского¹ величества Войска Запорожского Низового велможному и високородному его милости гспдну, гспдну атаману кошовому Павлу Ивановичу
Всепокорнѣйший репортъ 32

На посланную от вашей панской велможности в полковую Полтавскую канцелярию промеморию, какова з оной канцелярії в отвѣтъ присланна, промеморія жъ тая самая точная при семъ нашѣмъ всепокорнѣйшемъ репортѣ к вашей панской велможности отправляется.

О себѣ же² репортуемъ, что ѣ по отпускѣ сего живемо zde праздно, а депутатов от полковой Полтавской канцелярии не имѣется, и какъ скоро будутъ, о томъ ми не извѣстни. Егда же оніе депутаты прибудутъ, то что слѣдствѣемъ покажется, о томъ // вашей панской велможности репортовать не оставимъ. 32 зв.

Вашей панской велможности покорнѣйшіе слуги определение от Войска Запорожского депутаты Павелъ Кириловъ с товарищи

1752 году, іюля 12.

Самарчикъ.

Арк. 32. Відпуск.

№ 20 1752 р., липня 13. Стара Самара. – Вимога полтавського полкового осавула Якова Козельського до депутатів від Війська Запорозького прибути в містечко Стара Самара як місце роботи Старосамарської комісії

З учрежденной в Старой Самарѣ слѣдственной о ѡтмежеваніи к оной же Самари принадлежащих земель и о протчемъ комисіи 33

опредѣленным от Войска Запорожского к оной же комисіи депутатам пну Павлу Кирилову с товарищи

Требование

Данною мнѣ з полковой Полтавской канцелярії інструкцією, в сылѣ высокоповелительного его ясьневелможности гспдна, гспдна Малія Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожских гетмана и разнихъ ордыновъ кавалера, російского графа Кирыла Григоріевича его сіятелства Розумовского ордера, веленно мнѣ ехатъ в Старую Самаръ. И за прибитіемъ, по 1-му пункту, совокупясь з вами, зѡбща, по разсмотренію представляемых с обоихъ сторонъ документовъ и от старожилѡвъ показанія, учинит подлежа-

¹ Останній склад залито сургучем.

² Далі закреслено обявляя.

33 **зв.** щое розмежованіє, чтоб такъ от Войска // Запорожского в подлежащіє до Старой Самари дачи не въезжанно и тѣмъ старосамарским обивателем обидѣ не чиненно, яко и старосамарцѣ, вѣдая поколь тѣ к Старой Самари землѣ состоятъ, потолвладѣніє свое імѣли, а гдѣ іменно, и какова грань положена будетъ, о том, учинивъ обстоятельную вдвое опись, самому мнѣ совокупно з вами и оную подписавъ, прислать єдну в полковую канцелярію к представленію оной для утверждєнія к его ясневѣлможности, а другую вамъ к выдѣнію Войску Запорожскому должно в Кошѣ взять. По 2-му пункту, о починенних тамошним старосамарским обивателемъ запорожскими козаками обидахъ учинить в самую сущую правду в присутствіи вашемъ же слѣдствіє. По которой інструкціи а уже сего на дати положенного числа для учинєнія порученного мнѣ дѣла в Старую Самарь и прибилъ.

55 А понеже, какъ выше значитсѣ, при томъ // ѡтмежованіи земель и ко изслѣдованію якоби о причиненних старосамарским обивателемъ запорожскими козаками обидахъ надлежитъ быть и вамъ в ѡбщомъ разсмотрєніи, того ради в учрежденной оной слѣдственной ѡ ѡтмежованіи к Самари принадлежащихъ земель и о протчемъ комисіи опредѣленно послать к вамъ сіє требованіє, чрезъ которое требуется, даби вы з імѣючємися у васъ на грунта самарскіи докумєнтами и для произвождєнія о обидахъ слѣдствіа в объявленную комисію в мѣстечко Самарь прибили в безпродолжителномъ времени и імѣющієся у васъ докумєнти к ѡбщєму разсмотрѣнію той комисіи представили. 1752 году, іюля 13 дня.

Полковий полтавскій асаулъ Яковъ Козелскій

Помітка на арк. 33: Подано іюля 14 д. 1752 году.

55 **зв.** *На конверті:* З учрежденной в Старой Самари слѣдственной ѡ ѡтмежованіи к оной же Самари принадлежащихъ земель и о протчемъ комисіи опредѣленнымъ от Войска Запорожского к оной же комисіи депутатамъ, пну Павлу Кирилову с товарищи, требованіє.

Печатка. Див. № 8 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 33, 55. Оригінал.

№ 21 1752 р., липня 14. Самарчик. – Вимога депутатів від Війська Запорозького до полтавського полкового осавула Якова Козельського не ображати честі Війська Запорозького та визначити інше місце зустрічі депутатів Старосамарської комісії

34 От опредѣленныхъ з Войска Запорожского Низового в слѣдствіє з старосамарцями депутатовъ пану асаулу полковому Якову Козелскому Отвѣтное требованіє¹

За силу данной вамъ з полковой Полтавской канцеляріи інструкціи, в силѣ високоповелителного его ясневѣлможности гспдина, гспдина Малія Россіи

¹ Далі закреслено жъ.

обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера, російского графа Кирила Григоріевича его сиятельства Разумовского ордера², с требованія вашего к намъ сего на датѣ положеного числа присланного, извѣстно намъ учинилос, что ви³ вчерашнего числа прибили в Старую Самар для надлежашого по 1 й 2 пунктамъ изслѣдованія представляемыхъ съ обоїхъ сторонъ⁴ о приключенихъ якобы запорожскими козаками старосамарскимъ жителемъ обидахъ и о отмежованіи земель. И требуете, даби ми зъ імѣючимися у насъ на грунта самарскіе документами и для произвожденія о обидахъ слѣдствія // в мѣстечко Самар прибили в безпродолжителномъ времени и імѣющіеся у насъ документи къ общому разсмотренію представили бѣ.

34
зв.

На что симъ въ отвѣтъ объявляется, что в мѣстечко Самар ехатъ намъ не в состояніи, но по силѣ данной намъ от Коша а Войска Запорожского Низового інструкціи должно обостороній съездъ імѣть з стариками при приличномъ урочищѣ, гдѣ по писменому⁵ сношенію нашему с вами пожелается. И тамо какъ от вашей стороны челобитческіе представленія и жалоби, такъ и нашѣ Войску Запорожскому Низовому виданіе документа представлени и внушаеми будутъ. Что же изволите⁶ требованіемъ почитать во уничтоженіе чести⁷ Войска Запорожского Низового, і⁵ намъ от оног⁵ порученно⁸ писать, того какъ с писма требователного вашего является, не в приличіи писать состояло, ибо въ інструкціи вамъ данной, какъ в томъ же вашемъ требователномъ писмѣ упоминаете, сообщеніе указано імѣть, а не требованіе. // И ежели по вишеписанному на приличное гдѣ урочище по общему вашему з нами согласію съездъ пожелаете⁵ и на какое имено число⁵ імѣть, то о томъ не оставитъ насъ писменимъ видомъ. По чему ми⁵ во всякой готовности состоимъ.

54

Опредѣленіе от Войска Запорожского Низового депутати
Павель Кириловъ с товарищи

Юля 14 д. 1752 году.

Самарчикъ.

Арк. 34, 54. Відпуск.

---

² Далі закреслено прибили.

³ Далі закреслено того жъ.

⁴ Далі закреслено документовъ.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Далі закреслено почитать.

⁷ Далі закреслено намъ от.

⁸ Далі закреслено к намъ писа.

1752 р., липня 18. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького в Старосамарській комісії полтавському полковому осавулові Якову Козельському про намір виїхати для зустрічі з депутатами від Полтавського полку в урочище Макушина Могила

54

От опредѣленихъ з Войска Запорожского Низового в слѣдствіе з старосамарцями депутатова пану асаулу полковому полтавскому Якову¹ Козелскому
Сообщеніе

²В силѣ високоповелителного его ясневелможности гспдина, гспдина Малія Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера, російского графа Кирила Григориевича его сиятельства Разумовского³ присланного в Кошъ Войска Запорожского Низового ордера и по даной намъ от оногo Войска інструкціи, еще
54
зв. изшедшого іюня 18 числа прибили ми // для подлежащего ⁴заводного дѣла⁴ з старосамарцями в обществѣ с вами разобранія. И ис показаного 18 числа іюня по прибитіе ваше іюля 13 число жъ, живя zde до оногo 13 числа праздно и немаліе понося убитки, никакихъ певнихъ по всѣмъ нашимъ к вамъ представленіямъ о съездѣ нашемъ с вами у приличномъ мѣстѣ, даби тотъ заводъ ко окончанію привестъ можна, сношеній от васъ не имѣемъ.

А яко и нинѣ от вишепоказаного 13 числа іюля по прибитіи вашему в Богородичне до нинѣшного⁵ 18 іюля⁴ по вишеписаному жъ собравшихся с приличнымъ числомъ старожилихъ самарскихъ козаковъ, живя без всякого дѣла, поносимъ крайніе в харчах, а паче под нинѣшное рабочее время в работизнѣ и в присмотрѣ имущества своего, убитки, ⁶и в какой силѣ⁶ привлечени ми к вишеобявленому изслѣдованію з старосамарцями, ⁷того дождаться, какъ видно⁷, от васъ не можемъ, того для изволте битъ извѣстни, что ми, не терпя болѣе толикой нашей напрасной волокити, намѣрени виехать изъ означеними старожилими самарскими козаками и из імѣючимися у насъ документами⁸ въ урочище, над Килчиню состояющей, Макушиной Могили сего іюля 20 числа, куда, ежели ви прибит на то число не изволите, то без усего принуждени ми отехат в Кошъ Войска Запорожского Низового.

1752 году, іюля 18 дня.

Определеніе от Войска Запорожс. Н. д. П. К. с⁹

Арк. 54. Відпуск.

¹ Далі закреслено Коле.

² Перед цим закреслено Хотя уже.

³ Далі закреслено ордера.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено 19.

⁶ Написано над рядком замість закресленого и за чимъ.

⁷ Написано над рядком замість закресленого о томъ дѣйствилно [!] увѣдаться.

⁸ Далі закреслено сего іюля 20 чи.

⁹ Низового депутати Павел Кирилов с

№ 23–24 1752 р., липня 18. Стара Самара. – Повідомлення депутатів від Полтавського полку в Старосамарській комісії депутатам від Війська Запорозького про намір виїхати в урочище Макушина Могила у разі неприбуття запорозьких депутатів у містечко Стара Самара до 20 липня. № 26; ордер Полтавської полкової канцелярії від 10 липня 1752 р.

З учрежденной в Старой Самарѣ Слѣдственной о ѡтмежованіи 35
до Старой Самари земель и ѡ протчемъ комисіи
опредѣленнымъ от Войска Запорожского пнамъ депутатамъ
Павлу Кырилову с товарищы
Извѣстіе

Сего іюля 18 д. в присланномъ от оных опредѣленных з Войска Запорожского депутатовъ Павла Кирилова с товарищы чрезъ нарочного в ѡную комисію соѡбщеніи между инимъ обявлено, что они, депутаты, намѣренни виехать з будущими у нихъ старожилами самарскими козаками и из імѣючимися у нихъ документамы в урочище, над Килчиню состоящей, Макушиной Могилы сего іюля 20 чысла, к якому урочищу и означенной комисіи прибитія к тому числу требуется.

А понеже по даннымъ той комисіи з полковой Полтавской канцелярії наставленіямъ, в сылѣ високоповелителних его ясневелможности мылости-вого гспдна, // гспдна гетмана и многих ордыновъ кавалера ордеровъ, по 35
присланной от гспдна атамана кошового с товариством в полковую Полтав- 3в.
скую канцелярію промеморіи, веленно для повеленного ѡтмежованія и для изслѣдованія о ѡбидахъ съехатся в мѣстечку Самарѣ, а не на степномъ какомъ урочищѣ, о чемъ с приложенной при семъ копіи ордера полковой Полтавской канцелярії по оной его, гспдна кошового, промеморіи состоявшогос усмотрет можно. Для того еще по первому помянутыхъ депутатовъ отвѣтному требова-нію такъ в ѡную полковую Полтавскую канцелярію представленно с требо-ваніемъ о томъ съездѣ в резолюцію ордера, яко и до гспдна атамана кошового писано. За чемъ в ожиданіи резолюціи помянутая комисія за неприбитіемъ ихъ, депутатовъ, доселѣ нѣкакова дѣйствія не имѣеть, и ежели по тому до 53
висшеписанного 20 чысла // сего іюля от полковой канцелярії в резолюцію ордера в полученіи не будетъ и помянутіе депутаты к ѡной же комисіи в мѣстечко Богородичне к предписанному числу не імѣли б быти, то она комисія в пресѣченіе напрасних продолженій принуждена будетъ і к показанному урочищу Макушиной Могилѣ того ж 20 чысла виехать, о чемъ опредѣленным от Войска Запорожского пнамъ депутатамъ Павлу Кирилову с товарищы вѣдать. 1752 году, іюля 18 д.
З Старой Самари.
Ном. 26.

Полковой полтавский асаулъ Яковъ Козел[ский]¹
Сотникъ китаигородскій Павелъ Семеновъ

Помітка: Получено іюля 19 д. 1752 году.

Арк. 35, 53. Оригінал.

¹ Текст пошкоджено.

№ 24 1752 р., липня 10. – Ордер Полтавської полкової канцелярії депутатам від Полтавського полку – полковому осавулові Якову Козельському і китайгородському сотникові Павлу Єрофтіювичу Семенову, з наказом негайно виїхати в містечко Стара Самара. № 1057

36

Копія

З полкової Полтавської канцелярії
полковому полтавському асаулу гспдну Козелському и
сотнику китайгородському Павлу Семенову

Сего іюля 9 д. в присланой из Коша от Войска Низового Запорожского в полковую Полтавскую канцелярію промеморії обявлено, что от оногo Войска Низового Запорожского по силѣ его ясновелможности високоповелительного гспдна, гспдна гетмана и многих ординовъ кавалера ордеров и по писму вашему депутати Павелъ Кирилов с товарищи для отмежованія земель и протчихъ угодий, к мѣстечку Богородичному принадлежащих, и к учинению о обидахъ слѣдствия давно уже отправлени, а ви и понинѣ не прибили и затѣм-де оние депутати празни тамо въ ожиданіи находятся. И требовано оною промеморією вислат вас к предписаному розмежованію и учинению о обидахъ слѣдствия в мѣстечко Богородичне в самой скорости и о томъ в Кошъ Войска Запорожского дат знат, ибо ежели вас вскорости вислано не будет, то-де онимъ депутатамъ в Кошъ возвратится велено будет.

Того ради вамъ чрезъ сие предлагается, даби ви, и мало в дому не медля, к учинению висшеписаного земель и протчихъ угодий до Старой Самари отмежованія и обидамъ слѣдствия скоро, по полученіи сего, тот-час в оную Самаръ сехали и во всемъ дѣйствовали по силѣ даной вамъ з полкової канцелярії инструкції неотмѣно, о чемъ во извѣстие и в Кошъ Войска Низового Запорожского сообщено промеморією з Полтави.
Ном. 1057.

Июля 10 дня 1752 году.

Полковий судія Григорій Сахновский
Полковий писар Григорій Бачинский
Канцелярист Андрѣй Сутковий
С подленным свѣдителейвал:
Абшитованій полковий полтавский канцелярист
Федоръ Колодяжний

Помітка: Подано іюля 10 д. 1752 году; получено юля 19 д. 1752 году¹.

Арк. 36. Копія.

---

¹ Першу помітку про одержання ордера зроблено депутатами від Полтавського полку в Старосамарській комісії, другу – в Військовій канцелярії Коша.

По титулѣ его велможности гспдина кошового Павла
Івановича

37

Вчєрашнего числа июля въ 20 день по сношенію нашему съ полковимъ полтавскимъ асауломъ Яковомъ Козелскимъ и сотникомъ китайгородскимъ Павломъ Семеновимъ, за силу даной намъ от Коша Войска Запорожского в битность тогда атаманомъ¹ кошовимъ его велможности Якима Ігнатовича, имѣли ми съездъ въ урочищѣ над рѣчкою Килчѣню² близъ броду Макушиной Могилы, и что в силѣ той інструкціи къ ползѣ войсковой надлежало говорить, тоє все дѣйствителнимъ³ порядкомъ слѣдовало.

Между тѣмъ, первѣе інструкція полковой Полт. крїї⁴, показанимъ асаулу и сотнику даная, къ общому вислуханю вчитана и слюшана, а послѣдователно и височайшой е. і. ва грамоти при інструкціи от Коша намъ врученой копія от стороны нашей при собраніи всѣхъ самарскихъ старинихъ козаковъ в присутствіи вишеобъявленныхъ асаула полкового и сотника китайгородского чтена жъ и внушаема била.

По вчитаніи же всѣхъ тѣхъ обстоятелствъ и документовъ от помянутыхъ асаула полкового и сотника китайгородского, объявлено⁵ от нашей стороны, что за силу данной намъ інструкціи должны мы по сказкамъ стариннихъ самарскихъ козаковъ⁶ Волности Войсковіе⁷, Войску Запорожскому издрєвле надлежащіє⁸, обвєсть и настоящіє прикмети и урочища, а не границѣ, показать⁶. // ⁹Они же¹⁰, асаулъ и сотникъ, зъ немалимъ числомъ коннихъ и пѣших¹¹ людей, виѣхавши з заступами и лопатами, намѣревали¹² по угодію ихъ¹² грань¹³ и между чинить⁹.

37
зв.

А яко въ вишенамѣненой от Коша даной намъ інструкціи в третьомъ пунктѣ, между протчиімъ, притверждено, даби и к Богородичному никакихъ из войсковихъ земель и малѣйшихъ дачъ не отдават и грани не

¹ Написано над рядком.

² Далі закрєслєно в нєвд.

³ Написано на правому полі замість закрєслєного надлежащихъ.

⁴ Полтавской канцелярії

⁵ Написано над рядком замість закрєслєного требовано.

⁶ Далі закрєслєно должни ми покамѣсть. Починаючи з цих слів, текст написано на правому полі посередині аркуша.

⁷ Далі закрєслєно нам.

⁸ Далі закрєслєно потоль его асаул осаула и сотника.

⁹ Написано на правому полі замість закрєслєного въ обществѣ с ними, асауломъ и сотникомъ, учинить в земляхъ и протчиихъ угодіяхъ, якоби къ Богородичному принадлежащихъ, розмежованія и границъ.

¹⁰ Написано над рядком замість закрєслєного и къ которому розмежеванію помянутіє.

¹¹ Далі закрєслєно козаковъ.

¹² Написано над рядком замість закрєслєного таковую.

дѣлатъ. К тому же бившіе при томъ нашомъ съездѣ стариніе самарскіе козаки Пашковского куреня Кирикъ Старій, Сергѣевского – Демян Кобиляча Голова, Щербинского – Яковъ Таранъ, Івоновского – Харко Харь, Конеловского – Тишко Москалецъ, Михайло Довбня и Демко Демешко, Калниболотского – Ігнат Бровко, Лукянъ Головка, Іванъ Головатій, Грицко Литвин, Степанъ Невѣнчаний и Іванъ Коваль, Величковского – Терешко Чорний, Полтавского – Зѣнець Поповичъ, Кущѣвского – Панасъ Писменій, Канѣвского – Лукянъ Кучеръ, Бруховецкого – Василь Коровинский въ глаза имъ, асаулу и сотнику, представляли, что-де ми самарскихъ волностей і малѣйшой // части межоват и границы дѣлат не будемъ, ежели не моглъ би онъ, асаулъ, и сотникъ самарскіе волности по своей волѣ граничить, то оние старинніе самарскіе козаки принуждени будутъ, оставивши всѣ волности и угодія войсковіе¹⁴, зъ імуществомъ своимъ въ Сѣчѣ изийти или паче съ противною стороною до послѣдка обстоіват.

Зверхъ же того, часто упоминаеміе асаулъ полковій полтавскій и сотникъ китайгородскій во время съезду нашего съ ними представляли намъ вашей панской велможности писменій видѣ, в которомъ дозволено имъ имѣть намъ съездъ въ отмѣность даной намъ от Коша а інструкціи в Богородичномъ. Въ інструкціи же въ первомъ пунктѣ пристверждено имѣть тотъ съездъ въ пристойномъ мѣстѣ обоіхъ сторонъ, то есть¹⁵ истецовой і нашей сторонѣ, и все в ползу войсковую чинить без всякой страсти.

И между тѣмъ тотъ асаулъ и сотникъ обявляли, что будто поселившихся в Самарчику людей дозволено от вашей же панской велможности, за силу високоповелителного его ясневелможности гспдна, гспдна Малія Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожских гетмана и разнихъ // ординовъ кавалера російского графа Кирила Григоріевича его сиятельства Разумовского ордера, а паче сенатского указа, вислат паки на прежніе ихъ жилища в Малую Росію¹⁶. К намъ же какъ о висилки з Самарчика людей, такъ и о съездѣ въ учрежденую в Богородичномъ комисію от вашей панской велможности никакова приказа в полученіи не било, да и съездится в Богородичномъ, власне подкоманднимъ полку Полтавского, намъ неприлично, ибо захавши въ оное мѣстечко Богородичное з стариними самарскими козаками и живя тамо¹⁷, какъ по всему видно чрезъ немалое время, за недоволствіемъ харчей, старинніе козаки принуждени будутъ в свої жилища разіхатись, а намъ також якобы под команду Полтавского полку депутатамъ висланнимъ сидѣть¹⁸ и убиточатся, яко и чрезъ сее пятонедельнее время напрасно за неприездомъ полтавскихъ депутатовъ убиточатся, не в состояніи.

¹³ Далі закреслено и между.

¹⁴ Далі закреслено зъд.

¹⁵ Далі закреслено челоб.

¹⁶ Далі закреслено к намъ.

¹⁷ Далі закреслено ежели доведется.

¹⁸ Далі закреслено нево в состоянни и убито.

Того¹⁹ ради обо всімъ вишеписаномъ вашей панской велможности въ покорности нашей просимъ²⁰ чрезъ сего нарочно посланого козака милостивой резолюціи, паче же какъ повелите о розмежованіи землѣ¹ и о учиненіи¹ границъ, такожъ о висилки²¹ поселившихся в Самарчику людей дѣлать ли исполненіе, требуемое асауломъ²² пол. пол.²² и сотникомъ китайгородскимъ, о томъ милостивого ж и скорого ожидаемъ наставленія.

Определение от Войска Запорожского Низового депутати
Павель Кириловъ с товариствомъ

Юля 21 д. 1752 году.
Самарчикъ.

P. S.²¹ // P. S.²³ По написанію сего репорта от показанихъ асаула полкового и сотника китайгородского получено нами извѣстіе, в которомъ между прочимъ написано, что-де по представленіямъ от стороны старосамарской старшина с обивателми документам и по показанію старожиловъ^а является, что по обоимъ сторонамъ реки Самарѣ, взявъ от устья ея вверхъ, по оной реки к бывшим населеніямъ малороскимъ, яко то к Старой Самарѣ и Вѣльному^б, принадлежало всякихъ угодій, кромѣ обширности степу к тому прилежащого, болѣе пятидесяти верстъ, которіе-де угодія, какъ видимо еще до состоянія високопомянутой грамоти, прежде шведской баталіи^в и послѣ того в ихъ старосамарских и вилянских обивателей, а не в запорожском владѣніи били, и тако-де неотмѣнно надлежитъ учинить повеленное отмежованіе земель и всякихъ угодій к мѣстечку Самарѣ противъ прежнего¹ в нихъ владѣнія.

Да в томъ же извѣстіи они, асаулъ и сотникъ, объявляют, что о причиненіихъ якобы запорожскими козаками старосамарскимъ обиватемъ²⁴ обидахъ писменно нам, якъ в инструкціи от Коша данной²⁵ гласить, экстракта дать намъ не имѣють, // почему и виновнихъ козаковъ заврѣменно сискать і на отвѣтъ поисправитъ ми не можемъ, ібо й знать тѣхъ виновнихъ, ежели они, асаулъ и сотникъ, писменно намъ экстрактомъ не представляютъ, нѣ по чему. О чемъ вашей панской велможности представляя, со ожиданіемъ милостивого наставленія покорнѣйше репортуемъ. В какой же силѣ¹ к намъ от вашей велможности наставленіе присланно будетъ, в такой силѣ покорнѣйше просимъ і к помянутымъ асаулу и сотнику особливо представить^{23, 26}.

Арк. 37, 52, 38. Відпуск.

¹⁹ Написано над рядкомъ замість закресленого чого.

²⁰ Далі закреслено милостивой.

²¹ Написано на лівому полі.

²² полковимъ полтавскимъ

²³ Написано інішимъ почеркомъ, сам документъ написанъ почеркомъ Івана Глоби.

²⁴ обивателемъ

²⁵ Далі закреслено намъ.

²⁶ Далі закреслено От опредѣленнихъ з Войска Запорожского Низового в слѣдствіе з старосамарцями депутатомъ панамъ асаулу полковому полтавскому Якову Козелскому и сотнику китайгородскому Павлу Семенову

Извѣстіе.

Сего іюля датованного числа присланное от васъ извѣстіе в полученіи нами имѣется, в которомъ между прочіимъ ізволите представлять, что-де.

39

От опредѣленнихъ з Войска Запорожского Низового в слѣдствіе з старосамарцями депутатовъ панамъ асаулу полковому полтавскому Якову Козелскому и сотнику китайгородскому Павлу Семенову

Извѣстіе

Сего июля датованого числа присланное от васъ извѣстіе в полученіи нами імѣтся, в которомъ, между протчимъ, изволите представлят, что-де по объявленіямъ от стороны старосамарской старшины со обивателми документамъ и по показанію старожилловъ является, яко по обоимъ сторонамъ реки Самарѣ, взявъ от устья ея ввѣрхъ по оной реки к бившимъ населеніямъ малоросійскимъ, яко то к Старой Самарѣ и Вѣльному, принадлежало всякихъ угодій, кромѣ обширности степу к тому прилежащого, болѣе пятидесяти верстъ, которіе-де угодія, какъ видимо, еще до состоянія високопомянутой грамоти, прежде шведской баталїи и послѣ того въ ихъ старосамарскихъ и вѣльнянскихъ обивателей, а не в запорожскомъ владѣніи били. И тако-де неотмѣно надлежитъ учинитъ повеленое отмѣжованіе земель и всякихъ угодій къ мѣстечку Самарѣ противъ прежнего ихъ владѣнія. Да в томъ же вашемъ извѣстїи объявляете, что о причиненихъ якобы запорожскими козаками старосамарскимъ // обивателемъ обидахъ экстракта дать намъ не імѣте.

39

зв.

О чемъ обо всемъ з доволнимъ изясненіемъ сего числа от насъ в Кошъ нарочнимъ козакомъ с прошеніемъ скорой резолюціи посланъ репортъ и какая по тому получена нами будетъ от Коша а Войска Запорожского Низового резолюція, об оной вамъ дано будет от насъ безукоснително вѣдать. До полученія же тоей резолюціи желаемого вами розмежованія учинитъ мы не смѣемъ.

А о причиненихъ якобы запорожскими козаками старосамарскимъ обивателемъ обидахъ, какое можетъ быти за неполученіемъ от васъ э́тракта изслѣдованіе, ибо ко¹ изслѣдованію тѣхъ обидъ должно б завремени намъ виновнихъ, съ коихъ может бит иной в далекомъ разстояніи жителство свое імѣеть, сискать и для надлежащого ихъ оправданія к общому разсмотрѣнію представит, точію за незнаніемъ тѣхъ виновнихъ, никакъ можно их сискиват, о чемъ изволте битъ извѣстни.

Опредѣленіе от Войска ²З. Н. д. ²Павель Кириловъ с

Іюля 22 д. 1752 году.

Самарчикъ.

Арк. 39. Відпуск.

¹ Виправлено зі слова к тому.

² Запорожского Низового депутати

1752 р., липня 20. – Наказ Коша депутатам від Війська Запорозького про визначення місця з'їзду депутатів Старосамарської комісії, лінію поведінки з депутатами від Полтавського полку та уникнення взаємних образ; лист Коша до депутата від Полтавського полку Якова Козельського

Опредѣленнымъ от Войска Запорожского Низового
в слѣдствие з старосамарцами депутатамъ
Павлу Кирилову с товарищи
Приказъ

41

Сего іюля 19 д. асаулъ полковій полтавській Яков Козелскій присланимъ от себе в Кошъ писмомъ представилъ, что онъ в объявленное слѣдствие з старосамарцами для размежованія землѣ сего ж іюля 13 д. в мѣстечко Богородичне прибилъ, по якомъ прибитіи і васъ того жъ числа з імѣючимися у васъ на грунта самарские документами и для произвожденія о обидах слѣдствія в мѣстечко Богородичне в общоє разсмотрение требоваль. На якое его требование отвѣтнимъ требованіємъ же вы от себе объявили, что в мѣстечко Самаръ ехат вамъ не в состояніи, но по силѣ данной вамъ от Коша інструкціи должно обосторонній сездъ імѣть з стариками при приличномъ урочищи, где по писменному сношенію пожелаетя. Особливо ж, якобы от васъ его, асаула, чест несносно укоренна.

А подлѣнно в поданномъ в оную ж комиссію от старосамарского атамана Байрака з другими // самарскими козаками доездномъ доношеніи
объявлено, что находящийся при васъ Петръ Шафрановскій називаль его,
асаула, дуракомъ, с якого доношенія и з обоихъ требованій, присилаемого
до вас, и отвѣтного от васъ точніє копіи в разсмотрение при вишеписанномъ
писмѣ прислани, и тѣмъ своїмъ писмомъ требовал о прибитіи вамъ к общо-
му сезду в мѣстечко Богородичне с Коша вамъ предложенія.

41

зв.

А понеже в Войсковой Войска Запорожского Низового канцелярії усмотрено, что в мѣстечку Богородичномъ вамъ общої сездъ купно с нимъ, асауломъ, імѣть (как и в посланномъ от васъ к нему, асаулу, отвѣтномъ требованіи объявлено)¹ не в состояніи да и требованиями вас в ту комиссію зват неприлично, ибо Запорожское Низовое Войско не в командѣ полковой Полтавской канцелярії состоить, того ради вамъ, пнмъ депутатамъ Павлу Кирилову с товарищи, чрез сие приказується в означенномъ мѣстечку Богородичномъ сезду отнюд не імѣть, а імѣть би общої сездъ з предписанными полку Полтавского депутатами // і з обоихъ сторонъ старожилами
при приличномъ урочищѣ, гдѣ по писменному сношенію з обоихъ сторонъ
учинить пожелаете. І тамо какъ от стороны Старой Самари обивателей
челобитческия представленія і жалоби, так и от нашей імѣючиесь доку-
мента обще з частоупоминаемими полку Полтавского депутатами внушат
і по самой справедливости дѣло исправлят.

50

¹ Дужки авт.

Да особливо же приказується в вишеписанномъ сездѣ излишних в переписках затрудненій не затѣват, і в начатіи в той комисіи дѣла продолженія не чинит, і на чест означенного асаула і нѣ на кого другого нѣ в чемъ нимало не поносить і порученное вамъ дѣло, как в данной вамъ из Коша інструкціи повелено, исправлят вскорости імѣете раченіе приложит, и что тамо в оной комисіи чинится будет, намъ почасту в Кошъ репортоват. А каковое отвѣтное писаніе к полковому асаулу на его письмо послано с оного копія при семъ приложена.

Данъ в Кошѣ іюля 20 д. 1752 года.

Кошовій атаманъ Павелъ Ивановъ с товариством

Помітка на арк. 41: Полученъ іюля 23 дня 1752 году.

Арк. 41, 50. Оригінал.

№ 28   1752 р., липня 20. – Лист Коша до депутата від Полтавського полку Якова Козельського про інструкції, надані Кошем депутатам від Війська Запорозького щодо визначення місця роботи Старосамарської комісії

40

Копія

Блгородній і високопочтенній мѣ пне асауль полковій полтавській, блгодѣтель мой.

Писаніе блгородия вшего с приложениемъ копіи требованія от васъ писменного к депутатамъ Павлу Кирилову с товарищи і от оних отвѣтного к вшему блгородию требованія, такожъ і доездного от атамана бгородичанского Байрака доношенія с товарищи вчерашнего числа я получилъ, в которомъ писат ізволите, яко-де опредѣленніе от насъ Войска Запорожского депутати Павелъ Кириловъ с товарищи по требованію вшему в Богородичне для отмежованія до Старой Самари земель и учиненія о обидахъ слѣдствія не прибили, і якобы блгородия вшего честь несносно укоренно на особливую обиду вшу і для того блгородіе вше требуетъ предреченнимъ депутатамъ Павлу Кирилову с товарищи о прибитіи їх к общему сїзду в мѣстечко Богородичне предложенія. На которое блгородия вшего // писаніе чрез сие служу.

40

зв.

От полковой Полтавской канцеляріи блгородию вшему хотяй і веленно в мѣстечку Богородичномъ бит і порученную коммисію ісправит, еднакъ нашей стороны депутатамъ в ономъ мѣстечку битъ не в состояніи єсть, да и требованіями тѣх же депутатовъ в ту коммисію зват неприлично, понеже Запорожское Низовое Войско не в командѣ полковой Полтавской канцеляріи состоітъ.

І того для, блгородіе вше, благоволѣте з предписалними депутатами здешней стороны общей сїзды з старшинами при приличномъ урочищи, гдѣ по писменному сношенію вше блгородіе и ншей стороны депутати пожелаєте учинитъ. І тамо яко от стороны вшего блгородия челобитческия

представлення і жалоби, ¹так і наши ¹ім'ючись документа, обще з часта упоминаемими ншими депутатами, внуш ать і по самой справедливости дѣла ісправлять. Но чтобъ депутаты Павелъ Кириловъ с товарищи, не затѣвая ізлишнихъ переписокъ і продолжения к общему сїзду і начатию дѣла // по той коммисії не чинили і чтоб же на честь вшего блгородия і нѣ на кого другого обидь нѣкакихъ і нѣ от кого наносимо не било, із Коша накрѣпко оним же депутатамъ сего числа приказъ посланъ. Обявляю і, между протчїимъ, в блгоприятности навсегда остаюсь.

В подлѣномъ подписанно: Вшего блгородия блгодѣтеля моего доброжелателній к услугамъ кошовій атаманъ Павелъ Ивановъ с товариствомъ

1752 года, іюля 20 дня.

З Коша.

Помітка на арк. 40: Полученъ іюля 23 дня 1752 году.

Скрипа на арк. 40, 51: С подлѣнънимъ // свѣдѣтельствовалъ войсковой канцелярист Артемъ Носовскій.

Арк. 40, 51. Копія.

№ 29 1752 р., липня 23. Стара Самара. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до депутатів від Війська Запорозького про свій від'їзд на хутір Павла Семенова

Мсцѣ пне Павелъ Кириловъ с товарищы, нашъ велце мсцѣ пне и надежний блгодѣтелю. 42

На посланное от насъ сего іюля д. ¹ к вамъ извѣстіе с требованіем о ѡтмежованѣ земель к мѣстечку Самарѣ и учиненіи слѣдствія о ѡбидахъ, якоби починенних старосамарскимъ жителемъ от козаковъ запорожских, в крайнем основаніи увѣдомленія в полученном от васъ того ж іюля ¹ д. отвѣтном извѣстіи обявлять изволите, что по оному извѣстію представленно от васъ в Кошъ з доволним изясненіем с требованіем резолюціи, и якая-де імѣеть бит по тому в полученіи резолюція, и нас будетъ увѣдомъленно безукоснително.

И хотя в ѡжиданіи висшеписанной резолюціи и ми от стороны нашей согласіе імѣемъ, но понеже в растояніи отсель до Коша до получения оной резолюціи можетъ промедлѣт немалое время, ми же, между тѣмъ представленіем, находимся зде без всякого дѣла, праздни, // для того імѣемъ мы намѣреніе, оставя всѣ наши припаси, на нѣсколко дней отлучится в хуторъ сотника китайгородского Павла Семенова во урочищѣ Протовчѣ, разстояніем отсель в сороку верстахъ стоячий. А буди, паче чаянія, до получения оной резолюціи от васъ не імѣли б ми в мѣстечко Богородичне прибитіемъ 42 зв.

¹ Написано на лівому полі.

¹ Число не зазначено.

нашим поспѣшит, то в таком случаї імѣть пнѣ сотникъ старосамарский полученное от васъ извѣстіе чрезъ нарочного самоскорѣйше к намъ прислать. Для такого жѣ случая и васъ с товарищи с приятностію нашею блгосклонно просимъ о томъ битъ извѣстнимъ и непрекосъловнимъ.

В мсти мсцѣ пну доброжелательніе и покорніе слуги
Яковъ Козелский
Павель Семеновъ

1752 году, іюля 23 д.
З Старой Самари.

Помітка на арк. 42: Получено 1752 году, іюля 24 д².

49 *На конверті:* Его милости пану Павлу Кирилову, Войска Запорожского
зв. козаку, нашему велце мцѣ пну и блгодѣтелевѣ.

Печатка. Див. № 8 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 42, 49. Оригінал.

№ 30–31 1752 р., липня 26. – Наказ Коша депутатам від Війська Запорозького у Старосамарській комісії про неприпустимість межування земель і примусового переселення з Самарчика і Кодака вихідців з Гетьманської України; лист Коша до депутатів від Полтавського полку від 26 липня 1752 р.

43 Із Коша а Войска Запорожского Низового опредѣленнимъ от оногъ жѣ Войска ко отмежованию до Старой Самари земель депутатамъ Павлу Кирилову с товарищи
Прыказъ

Сего дня 25 іюля репортъ вашъ в Кошѣ полученъ, коімъ представляете, яко по данной вамъ от Коша інструкціі сездъ з асауломъ [!] полковимъ Козелскимъ да сотникомъ китайгородскимъ Семеновимъ і что к ползѣ войсковой касалос, тое все дѣйствителнимъ порядкомъ слѣдовало; і о протчомъ, якъ во ономъ репортѣ написанно, і обо всемъ, а паче о размѣжованіі землѣ и о учиненіі границѣ, такожъ о висилки поселившихся в Самарчику людей, і дѣлат ли ісполненіе, требуемое асауломъ полковимъ і сотникомъ китайгородскимъ, наставленій требуете.

І на оной вашъ репортъ в резолюцію предлагаемъ: землѣ і протчих
43 угодій, лежачих в наших Войскових Волностяхъ, // межоват к Старой
зв. Самари такъ реченних полкового полтавского асаула Якова Козелского и китайгородского сотника Павла Семенова, яко і богородичанских старшинъ і обивателей отнюдь вамъ з самарскимъ полковникомъ и тамошними козаками не допустит і граней не дѣлат, понеже тѣ волности самарские к намъ, Войску, іздревле принадлежать.

---

² Написано на лівому полі поздовж аркуша.

Людей із малоросійського Полтавського полку, в Самарчикъ пришедшихъ, предписаннимъ сотнику и асаулу на прежнѣе ихъ жилия висилат усилно не допустит, даби убитку имъ не послѣдовало. Якъ і сюда доброволно пришли, такъ і обратно пусть отходят.

В мѣстечко же Богородичное вамъ ехат для слѣдственныхъ дѣлъ не должно, понеже Войско Запорожское не в командѣ полковой Полтавской канцелярїи состоить, но жит тамо, гдѣ вами з помянутими асауломъ і сотникомъ сездъ учиненъ, і всякое дѣло в самую правду производит, о чемъ к нему, асаулу полковому, писанно і к вамъ за извѣстїе сего жъ іюля от 20 дня приказъ посланъ.

А чтоб оной же // асаулъ і сотникъ якобы о починенныхъ от запорожскихъ козаковъ богородичанамъ обидахъ вамъ представилъ реестръ, по чему б к отвѣтамъ козаковъ можно било заготовит, от насъ при семъ особливое к нему жъ, асаулу, писанїе посланно, с коего і к вамъ для вѣдома копия при семъ приложенна. І о невисилки усилно з Самарчика ¹и с Кодаку ¹людей на прежнѣе ихъ мѣста к полковникамъ кодацкому і самарскому прикази посланни. 48

А вам з стариннихъ козаковъ подписку в такой силѣ взявъ, что нѣкогда Войско Запорожское з Самарю, називаемою Старую, то есть Богородичним, ²землѣ не межованно² і грань не дѣланно, і сотниковъ тамо не било и нинѣ не должно битъ¹, ібо блженнїя і вѣчно достойнїя памяти его императорское величество ¹Петръ Первий¹ указал учредит толко для магазейновъ крепост, а не для сотнѣ^a, і по взятїи той росписки ехат вамъ в Кошъ, буди о обидахъ тот асаулъ и сотникъ реестра вамъ дать не похотять и слѣдствїя не чинитимут.

Кошовий атаманъ Павель Ивановъ с товариствомъ

С Коша.

1752 года, іюля 26 дня.

Помітка на арк. 43: Полученъ іюля 29 д. 1752 году.

На конверті: Из Коша Войска Запорожского Низового шпредѣлением от оного Войска в Самар для отмежованїя к Старой Самари земел о обидахъ слѣдствїя депутатамъ Павлу Кирилову с товарищи приказ. 16 зв.

Печатка. Див. № 1 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 43, 48, 16. Оригінал.

¹ Написано над рядком.

² Написано на полі.

Благородніє і високопочтенніє гспда полковий полтавский
асауль і сотникъ китайгородскій, намъ зичливіє прыятелѣ.

С нѣкоторого представления ізвѣстно нам учинилось, что самарских
волностей к Старой Самары межоват не доводится. Ваши же благородыя
безправно толко по данной вам от полковой Полтавской канцелярыі
інструкъцыі, а не описався первѣе къ его ясневѣлможности, хотѣли грани
дѣлать, чего учинит весма не в состояніи¹.

Да і эѣтракта якобы о починенъних запорожскими козаками старо-
самарцам обидях отправленним от насъ туда депутатам, почему бѣ
завременно можно тѣхъ обидящих козаковъ собрать, дать не изволили.

І требуєте, чтобъ наши депутаты в Самар-мѣстечко ехали і обще с вами
о обидях слѣдствие чинили, чего оним депутатам учинить, яко не в командѣ
Запорожское Войско Полтавского полку, не должно.

І того рады ваших благородыям прыятно обявляем: той землѣ і
11 протчыхъ угодий к Самари межовать // і граней дѣлать не изволте. Також
3в. и депутатоваъ нашей стороны в Богородичное не требуйте, но гдѣ съездъ
учиненъ, о обидях слѣдствие учинит изволте. Да і реестръ, коі іменъно
запорожскіє козаки і якіє обиды богородичанам починили, депутатам
Павлу Кирилову с товарищи дать благоволѣте. Ежели же сего учинить
не изволите, то депутатам Павлу Кирилову с товарищи в Сѣчь ехат
веленно. И что по сему послѣдует, увѣдомлением просим насъ не оставит.

В подлѣнном подпись: Ваших благородый наших зичливых прыятелей
доброжелателниі до услугъ кошевий атаманъ Павелъ Івановъ
с товариствомъ

З Коша.

Юля 26 д. 1752 году.

Арк. 11. Копія.

¹ Написано на місці витертого слова.

№ 32

1752 р., липня 29. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії депутатам від Полтавського полку про призначення на 31 липня зустрічі з ними

От опредѣленныхъ з Войска Запорожского Низового¹ в слѣдствіе з старосамарцами депутатовъ панамъ асаулу полковому полтавскому Якову Козелскому и сотнику китайгородскому

Извѣстіе

44

²Сего іюля от 21 дня на посланіи от насъ в Кошъ Войска Запорожского Низового³, в силѣ полученого нами от васъ извѣстія, репортъ, каково от его велможности гспдина атамана кошового Павла Іванова получено нами к вамъ по надпису належное письмо, оноє при семъ⁴ нарочнимъ в Богородичное отправляется, по которому изволте надлежащее без дальней пролонгації въ обществѣ с нами произвестъ дѣйствіе. Прибитія же вашего во ожиданіи имѣемъ сего іюля на 31 число неотмѣно. А далѣе, ⁵терпя отездъ нашъ, объявляемъ в Кошъ⁵. Что же по сему послѣдуетъ, писменимъ извѣстіемъ насъ не оставит.

1752 году, іюля 29 д.

З Самарчика.

Опредѣленніе от Войска Запорожского Низового депутаты
Павель Кириловъ с товарищи

Арк. 44. Відпуск.

№ 33

1752 р., липня 30. Новий Кодак. – Білет, виданий полковником Кодацької паланки Федором Покотилом запорозькому козакові Григорію Порохні для поїздки в Самарську товщу¹

Былетъ

Сего явитель Войска Запорожского Низоваго козакъ куреня Сергѣевского 29 Грицко Порохня самъдругъ возомъ ѿднимъ на ту сторону Днепра в 29 Самарскую толщъ слѣдуетъ по своему дѣлу, і просилъ для свободного ему пропуску туда, такъ і обратно в паланки Новокодацкой билета. Того ради для в пути его данъ ему с Новокодацкой поланки при подпису руки сей ему билетъ².

1752 года, іюля 30 дня.

Полковникъ новокодацкий Федоръ Покотило с товариствомъ

Арк. 29 зв. Відпуск.

¹ Текст пошкоджено.

² Перед цим закреслено Прош.

³ Далі закреслено репорт.

⁴ Далі закреслено Сообщає.

⁵ Написано над рядком замість закресленого терпѣть не можно.

¹ Текст документа перекреслено.

² Літеру б виправлено з п.

№ 34 1752 р., липня 30. – Розписка старосамарського жителя Панаса Ісаєнка про одержання в Старосамарській сотенній канцелярії двох листів депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії, адресованих депутатам від Полтавського полку, і про пересилання цих листів у містечко Китайгород

47 1752 году, июля 30 дня от козака самарчицкого Ивана Бутенка от опредѣленных Войска Низового Запорожского депутатовъ два писма, за печатми писаные, на імя полкового полтавского асаула Якова Козелского и сотника китайгородского Павла Семенова в сотеном Старосамарском правленіи приняты и нарочним козаком того ж часу в Китайгород отправлены.

Свѣдѣтельствуєть старосамарский житель Панас Исаенко

Арк. 47. Оригінал.

№ 35 1752 р., липня 31. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії сотникові Івану Березаню про повернення до Коша у разі неприїзду депутатів від Полтавського полку до 2 серпня

45 ¹Мсцѣ панє сотникѣ старосамарский².

Сєго июля въ 29 д. писано от насъ к вамъ било, даби ви приложеніє к гспдамъ асаулу полковому полтавскому Якову Козелскому и сотнику китайгородскому Павлу Семенову два пакєти якънайскорѣйше, где они обрѣтаются, нарочнимъ отправили, точію по тому³ прибитія ихъ⁴, асаула и сотника, и понинѣ не имѣется, ми же здєс за неприездомъ⁵ ихъ втунѣ пребиваніє свое имѣемъ. Того для // чрезъ сие³ вамъ объявляемъ, ежели⁶ означеніє асаулъ и сотникъ прийдучой неделѣ, ⁷си єсть на 2 число августа⁷ не будут, то ми без жадного отозву⁸ в Кошъ тоєй же неделѣ отедемъ и ⁷дождатся ихъ болѣе не будемъ⁷. Что ж⁹ по сєму послѣдуєть, просимъ насъ писмено увѣдомит.

45
зв.

Вам доброжелателниє

1752 году, юля 31 дня.

Самарчикъ.

Арк. 45¹⁰. Відпуск.

¹ Перед цим закреслено Благородній.

² Далі закреслено Сєго числа опредѣлєнихъ от полковой Полтавской канцелярії.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено и понинѣ.

⁵ Далі закреслено прибитіємъ.

⁶ Далі закреслено обявленіє асаул и сотникъ.

⁷ Написано на лівому полі.

⁸ Написано над рядком замість закресленого въ отзову.

⁹ Над цим словом закреслено и дожи.

¹⁰ Арк. 46 пропущено при нумерації.

По титлѣ гпдна гетмана графа К. Разумовского
Поѡкорнѣйшій репортъ

63

Високоповелителними вашей ясневелможности ордерами нами, Запорожским Низовим Войскомъ, полученъними веленъно в Слѣдственную комъмисию ѡб отмежованъи к Старой Самары земель і протчѣих угоудый и ѡ учиненъи слѣдствия ѡ починенных¹ якоби от запорожских козаковъ² богородичанским жителям ѡбидах депутатовъ с документами выслать. І по ѡним вашей ясневелможности високоповелителнимъ ордерам депутати³ Павло⁴ Кириловъ, Грицко Лантухъ, Петръ Шапрановскій к тому слѣдствию посланни были.

Точию явилось то, что⁵ по сказки (с коей точная копия при сем сообщенна)⁶ Войска Запорожского Низового⁷ самарских старых козаковъ не должно ѡтмежованья земель і протчѣих угоудый // к Старой Самары учинит за тѣмъ, что Войско Запорожское Низовое⁸ издревле самарскими волностями без всякого препятствия владѣлы⁹, а к Старой Самаре нѣчего не принадлежало¹⁰.

63
зв.

Мѣстечко же Богородичное по указу¹¹ блаженния і вѣчної слави достойныя памяти¹² гсдря імператора¹³ Петра Великого толко для магазейновъ¹⁴ здѣланъно. Да і височайшею ея і. в-а грамотою нам, Запорожскому Низовому Войску, веленъно якъ прежде владѣлы, такъ і ннѣ¹⁵ самарскими волността без всякого препятствия владѣть¹⁶. Да і к его високопревосходителству гспдну генералу-аншефу і киевскому генералу-губернатору і кавалеру Михайлу Леонтиеву указом ея і. в-а¹⁷, // із Правительствующаго сената посланним, веленъно тѣ самарскіе волности в зашыщеніи імѣть і нѣкого до оних¹⁸ (кромѣ казенних нуждъ)¹⁹ не допускат^а.

75

¹ Далі закреслено от за.

² Далі закреслено старо.

³ Далі закреслено к тому слѣдствию.

⁴ Далі закреслено Павелъ.

⁵ Далі закреслено по сказкам сан.

⁶ Написано на правому полі, дужки авт.

⁷ Далі закреслено Низового.

⁸ Написано над рядком.

⁹ Далі закреслено а старосамарц.

¹⁰ Далі закреслено мѣс а мѣстеч.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого толко.

¹² Далі закреслено великого.

¹³ Далі закреслено Перва.

¹⁴ Далі закреслено здѣланъно.

¹⁵ Далі закреслено владѣть самарскими, над рядком закреслено самарскими в.

¹⁶ Далі закреслено до і к.

¹⁷ Далі закреслено із Правителст // ствующаго.

¹⁸ Далі закреслено не допускат.

¹⁹ Дужки авт.

75

І того ради вашей ясневѣлможности всенижайше просим ⁸-Полтавскому полку⁸ і богородичанским²⁰ жителем, чтобъ они к нашим волностямъ якъ в лѣсах, полях і протчїихъ угодїяхъ нѣкакова дѣла не имѣли і не втручались, вовси отказат. А нам, Запорожскому Низовому Войску, владѣть свободно і безпрепятственно дозволит, понеже толко козакам годност і способности²¹, чтобы²² можно себе²³ к воїнству ісправит.

Войска Запорожского Н. а. к. Павелъ Ивановъ з старшиною войсковою, курѣнными атаманами і со всѣмъ Войскомъ

Кошъ.

15 д. августа 1752 году.

Проба пера: Пну полковнику воискового.

Арк. 63, 75. Відпуск.

№ 37   1752 р., серпня 1. – Свідчення запорожців-старожилів
про належність спірних з Старосамарською сотнею
земель Війську Запорозькому

- 62 1752 году, августа 1 дня. Ми, нижеподписаніе, сїєю нашею сказкою, кому о семъ нинѣ и впредь вѣдати надлежатиметь, объявляемъ, что хотя присланіе от полку Полтавского асаулъ полковїй полтавскїй Яковъ Козелскїй и сотникъ китайгородскїй Павелъ Семеновъ требовали к Старой Самарѣ, которая называется Богородичнымъ, з самарскихъ волностей землѣ и протчихъ угодїй отмежовать и грань учинит, однакъ, понеже издревле якъ з самарскихъ волностей и протчїихъ угодїй к той Старой Самарѣ землѣ отмежовано, такъ и сотника тамо не било и гранѣ не чинено, ибо блаженїя и вѣчнодостойнїя памяти его імператорское величество Петръ Первїй указалъ учредить въ оной Самарѣ толки для магазїиновъ крепость, а не для сотнѣ, того ради и нинѣ ми к той Старой Самарѣ землѣ и протчїихъ угодїй з самарскихъ Войскових Волностей отмежовать и грани чинить имъ, асаулу и сотнику, ¹не допустили¹ для того, что рѣка Старая Самар и состоящіе по оной реки волности и угодїя из давнихъ лѣтъ Войску Запорожскому приналежали и оноє Войско во владѣнїи тоєю рекою и угодїями нѣ от кого никакова препятствїя никогда не имѣли, почему и нинѣ в тѣхъ Войсковихъ Волностяхъ межи и гранѣ дѣлать всячески не должно. // Сего ради на сей нашей сказки и подписуемся Войска Запорожского Низового старосамарскїе козаки:

Куреня Пашковского – Кирикъ Старїй
Куреня Сергѣевского – Демянъ Кобиляча Голова, Иван Водолага
Куреня Щербинковского – Яковъ Таранъ, Иско Губа

²⁰ Далі закреслено жителям і протчїимъ.

²¹ Написано над рядком замість закресленого і свободности.

²² Далі закреслено чимъ.

²³ Далі закреслено в во к воєнъст.

¹ Написано замість витертого.

Куреня Ивоновского – Харко Харь
Куреня Конеловского – Тишко Москалецъ, Михайло Довбня,
Демко Демешко
Куреня Калниболотского – Ігнат Бровко, Лукянъ Головко,
Іванъ Головатій, Грицко Литвинъ, Степанъ Невѣнчаній, Іванъ Коваль
Величковского куреня – Грицко Деревера, Терешко Чорній,
Петро Омелницькій, Карпъ Швидкій
Куреня Донского – Іванъ Таранъ, Сидор Чорній
Куреня Полтавского – Зѣнецъ Поповичъ
Куреня Кушѣвского – Панасъ Писмений, Леско Заецъ
Куреня Бруховецкого – Василь Коровинскій, Панас Чернявскій
Куреня Уманского – Лукянъ Чорній, Андрѣй Запѣшнѣй
На сей сказки, вомѣсто вишеписаннихъ старинихъ самарскихъ козаковъ
по їхъ веленію, полковоѣ Самарчицкой паланки подписарій
Іванъ Глоба^а подписался

Арк. 62. Відпуск.

№ 38 1753 р., вересня 23. Стара Самара. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша з проханням прислати представників від Війська Запорозького у Старосамарську комісію для виселення вихідців з Гетьманської України на попередні місця проживання. № 27

Высокоблгородній и високопочтенній гспднѣ атаманъ
кошовий Войска Низового Запороского з с [!] товариствомъ,
нашъ милостивий добродѣю.

10

В данной сѣ полковоѣ Полтавской канцелярии інструкці между протчїимъ
въ 3-мъ пунктѣ повеленно – сколко в запорожскіе осѣдлости обивателей
малороссійских сойшло, ѡт Войска Запорожского всѣхъ тѣхъ исходцовъ
требовать, по сьлтѣ Высокоправителствующаго сената указу, на прежнія
их жилища высылки.

Сего ж сентябра 21 д. при учиненномъ обополномъ в урочищѣ Маку-
шиного Броду для разсмотренія представляемых ѡт обоїхъ сторонъ писмен-
них документовъ^а сѣездѣ данная с протчими документами ѡт вашего високо-
блгородія и всего товариства опредѣленнымъ депутатамъ Івану Демонтовичу
с товариствомъ інструкція оная ѡт них, депутатовъ, при томъ сѣездѣ в
повеленной комиссіи обявлена била, в которой между інимъ повеленно: егда-
де нарочніе ѡт комиссіи для взятія изшедших малороссійских обивателей въ
населенную в Волностяхъ Запорожскихъ при Самарчику обивателей к нимъ,
депутатамъ, придут, то за востребованіемъ тѣхъ нарочнихъ єднихъ толко
природнихъ полку Полтавского обивателей из єдной толко населившоися
при Самарчику слободи вислатъ. З другихъ же мѣсть, в которыхъ полку
Полтавского тѣ изшедшіе состоятъ (яко то: Старого и Нового Кодаковъ, с
Камянки противъ Кодаковъ^б, з Камянокъ за Днѣпромъ – Висщшой и Низшой^в,
з Чернечой слободи, з Сомовки при Соколнемъ Редуте, з Шекеренкового

10 зимовника, близь // Бъркута состоящего, и из Романкового)¹, чтоб тѣ изшед-
зв. шіе висилаеми били, точного о висилки тѣхъ же изшедших дозволенія имъ,
депутатамъ, от вашего високоблгородія и всего товариства не данно.

Ваше ж високоблгородіе чрезъ присланное отвѣтное письмо, в комисіі сего сентябра 19 д. полученное, изволите объявить, что послѣ окончанія размежованія Старой Самари, перешедших в Войсковіе Волности с полку Полтавского обивателей висланно б на прежнія их жилища к полковникамъ кодацкому и самарскому прикази будутъ посланни. Но что сіе послѣдовало проежду інструкціею и писмомъ вашего високоблгородія і отмѣною високомаршими² ж єя імператорскаго величества височайшими грамотами и Високоправителствующаго сената указу, состоявшимися в прошлих 1743-м и 747 годѣхъ^г, повеленно со всѣхъ населеній запорожских не єднихъ самих полку Полтавского обивателей, но обще весь малоросійской народъ на прежнія их жилища висилат.

Того ради чрезъ сіе от вашего високоблгородія блгоснисходително требуется – подлбно л съ єдной толко поселившейся при Самарчику слободи Полтавского полку обивателей, какъ в той інструкціі значится, висланни будут; из высшепрописаних поселеній, о коихъ в той інструкціі ниже упомянуто, зачимъ та висилка в противност високомаршихъ [!] грамот и указа Високоправителствующаго сената оставлена; и будет ли кто к скорѣйшой оной висилки по особливому вашего високоблгородія разсмотрѣнію опредѣленъ в комисію чрез пісменное увѣдомленіе не оставить. // Якого увѣдомленія повеленная комисія и ожидать імѣеть³.

Вашего високоблгородія покорніе слуги
Полковий хоружій Мазимъ Лаврентієвъ
Сотникъ китайгородскій Павелъ Семеновъ

1753 году, сентябра 23 д.

Ном. 27.

Старои Самари.

Помітка на арк. 10: Получено сентябра 25 дня 1753 году.

Арк. 10, 17. Оригінал.

№ 39 1753 р., н. р. вересня 25. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії про згоду на виселення вихідців з полку з слободи Самарчик і про залишення поселенців у Кодацькій паланці

91 Благородніє гспда хоружий полковий полтавскій Мазимъ Лаврентієвъ да сотникъ китайгородскій Павелъ Семеновъ, благонадеждніи мои пріятелѣ.

В писмѣ вашихъ благородий, текущого сентябра 25 дня в Кошѣ Войска Запорожского Низового мною полученомъ, написано, яко в даной с

¹ Дужки авт.

² високомонаршими

³ Далі витерго Сотникъ китайгородскій Павелъ Семеновъ.

полковой Полтавской канцелярії інсътрукціі, между протчіимъ, въ 3-мъ пунктѣ вашимъ благородиямъ повелено – сколко в запорожские осѣдлости обивателей малороссійскихъ сойшло, от Войска Запорожского Низового всѣхъ тѣхъ исходцовъ требовать на пѣрежня ихъ жилища висилки.

Сего жъ сентябра 21 дня при учиненомъ обополномъ в урочищѣ Макушиного Броду для разсмотрения представляемыхъ от обоихъ сторонъ писменихъ документовъ вездѣ¹ даная с протчіими документами от Коша Войска Запорожского Низового опредѣленимъ депутатамъ Ивану Демонтовичу с товариствомъ інструкция. Она от нихъ депутатовъ при томъ сездѣ в повеленой комисіи объявлена била, в которой, между інымъ, повеленно: егда-де // нарочіе от комисіи для взятія изшедшихъ малороссійскихъ обивателей в населеную в Волностахъ Запорожскихъ при Самарчику слободу обивателей к нимъ, депутатамъ, прибудуть, то за востребованиємъ тѣхъ нарочнихъ єднихъ толко природнихъ полку Полтавского обивателей із єднихъ толко населившихся при Самарчику слободы вислатъ, з другихъ же мѣстъ, в которихъ полку Полтавского тѣ изшедшие состоятъ, і чтобъ тѣ изшедшие висилаєміе били, точного о висилки тѣхъ же изшедшихъ дозволения имъ депутатамъ не дано.

91
зв.

И тѣмъ писаниємъ вашѣ благородия требуетъ – будет ли кто к скорѣйшей оной висилки опредѣленъ, комисіи увѣдомления. В том же писмѣ вашѣ благородия записали, якоби та невисилка з другихъ мѣстъ полку Полтавского обивателей слѣдуетъ в отмѣность високомонаршихъ грамотъ и указу Високоправителствующаго сената.

На которое вашихъ благородий писание по разсмотрѣнію и справкамъ в Кошѣ Войска Запорожского Низового опредѣлено вашимъ благородиямъ в отвѣтъ симъ объявить. В даной от Войска Запорожского Низового опредѣленимъ в депутаты Ивану Домонтовичу с товарищи інструкціи велено: буди // от полку Полтавского нарочіе команды прислани будутъ, обивателей полтавскихъ з поселившойся при Самарчику слободы висилат, о чемъ і и [!] к полковнику самарскому от Коша посланъ приказъ. З другихъ же мѣстъ, то єсть з вѣдомства кодацкаго, вислат от Коша Войска Запорожского Низового дозволения не учинено тѣмъ депутатамъ для того, яко жалованую Войску Запорожскому Низовому грамотою велено Кодакъ всякимъ народомъ осадить и потому к скорѣйшой тѣхъ обивателей висилки от Коша отправленъ никто будетъ, яко не доводится з кодацкаго вѣдомства никого висилатъ. О висилки жъ з Самарчика в даной от Коша Войска Запорожского Низового депутатамъ Ивану Демонтовичу с товариствомъ інструкціи обстоятелно указано.

103

І того ради, вашѣ благородия, соизволите о пореченомъ [!] вашимъ благородиямъ делѣ с опредѣленими от Коша депутаты вѣдаться, а Кошъ Войска Запорожского Низового напрасними затѣчными скрипти не утруждать, а что не доставатиметь против даной // вамъ благородиямъ інструкціи, о томъ по своей командѣ представлять. Яко жъ і от Коша

103
зв.

¹ сездѣ

Войска Запорожского Низового о излишнихъ і самоизвольныхъ вашихъ благородий затѣйкахъ, такожъ повелено ль будетъ с Кодацкого вѣдомства висилать или нетъ, куда надлежитъ, представлено. І тако о вишписаномъ вашимъ благородиямъ да будетъ ізвѣстно.

Вашихъ благородий доброжелатель
кошовый атаман Данило Стефанов^а с товариствомъ

Проба пера на арк. 103: С полковой Гадяцкой; спробовати пѣра ж и чернила; Сидор; препростий характеръ; с подлѣнимъ; с полковой Гадяцкой канцелярїи; спробовати; сотни; которому перу и черно; сотникъ миргородский Янко Блатару; которому; сотникъ кошовский; Павло Зеленский; корсунского; окремі літери.

Арк. 91, 103. Відпуск.

№ 40 1753 р., вересня 26. – Ордер Коша депутатам від Війська Запорозького про надіслання в Старосамарську комісію копії грамоти російських царів Івана та Петра Олексійовичів

64

Опредѣленнымъ от Коша а Войска Запорожского Низового в депутаты панамъ Івану Домонтовичу, Федору Горбу и Петру Шафрановскому

Ордеръ

Понеже¹ при разборѣ в архивѣ войскових дѣлъ² еще высочайшая их імператорскаго величества самодержцов всероссийских Іоана Алезѣевича и Петра Алезѣевича³ грамота проискана^а, в которой между инимъ Войску Запорожскому Низовому⁴ указано о ненарушенїи никимъ Войсковихъ Запорожских Волностей, а оная грамота при нинѣшней с полкомъ Полтавскимъ комисїи к объявлению в той комисїи оной небезпотребна ест в ползу нашей сторонѣ, того ради, с оной снявъ точную копию, в Кошѣ Войска Запорожского Низового опредѣлено оную при семъ к вамъ отправит (которая и отправлена)⁵. І в той комисїи імѣете в случаї потребномъ объявить, ⁶яко оная⁶ грамота явной видъ к давнему ¹Войскомъ Запорож. Низовимъ¹ владѣнію Самарю і протчими угодиі подаеть. І вамъ учинит по сему приказу.

К. а. Данило Стефанов с товариством

С Коша.

Сентябра 26 д. 1753 году.

Арк. 64. Відпуск.

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено проїскана.

³ Далі закреслено в сем.

⁴ Далі закреслено пожаловано вде.

⁵ Дужки авт., далі закреслено и оную.

⁶ Написано над рядком замість закресленого которая.

№ 41 1753 р., вересня 25. Стара Самара. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з проханням вислати депутатів для розмежування з Китайгородською сотнею. № 29

Высокоблгородній и високопочтеній гднѣ атаманѣ кошовій
Войска Низового Запорожского, милостивий добродѣю
нашѣ. 65

Сего сѣнтябра 23 д. за силу полученного с полковой Полтавской канцелярії, на основаніи его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малія Россіи обоіхъ сторонѣ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана, Російской імперіи графа и многихъ ординовъ кавалера, сіятелнѣйшого графа Кирила Григорієвича его сіятелства Розумовского¹ високоповелителнихъ ордеровъ ордера, в коемъ, между протчимъ, предложено, даби скоро по оконѣченіи старосамарскимъ землямъ и другимъ угодіямъ ѡтмежованія, заразъ, съѣхавъ в мѣстечко Китайгородъ, к тамошнимъ спорнимъ землямъ розмежованіе, а ѡ починеннихъ от запорожцовъ китаїгородскимъ обивателемъ грабежемъ скота и о протчемъ обидахъ слѣдствіе учинить во всемъ такъ, какъ в данной інструкціи и ордерамъ повеленно, для чего з висшеписанныхъ присилаемихъ² з сотнѣ Китайгородской о починеннихъ ѡт запорожцовъ грабежами и о протчемъ обивателемъ обидахъ доношеніи и сообщенихъ при томъ репортовъ при томъ ордерѣ сообщени.

А даби и от Войска Низового Запорожского ко учиненію того о спорнихъ земляхъ ѡтмежованія и о обидахъ слѣдствія депутатовъ по силѣ его ясневелможности високоповелителного ордера к тому слѣдствію было висланно, о томъ от полковой Полтавской канцелярії к вашему високоблгородію чрезъ проеморею сообщено. (По которому ордеру)³, яко при обополномъ сѣздѣ сѣнтябра 21 д. в урочищѣ Макушиного Броду, опредѣленіе ѡт вашего високоблгородія и всего товариства депутати Іванъ Демонтовичъ с товарищи данніе имъ, депутатамъ, от вашего високоблгородія и всего товариства документа, а іменно: високомонаршая імяная ея імператорского величества // высочайшая жалованная Войску Запорожскому грамота, в которой, между протчимъ, в ѡворотѣ повелѣваетъ Войску Запорожскому ѡт Днепра, рекою Самарю, Волчими Водами, Бердою, Калчикомъ и Калмиюсомъ ѣ протчиими впадаючими в ихъ рѣчкками и надлежащими к тѣмъ рѣчкамъ косами и балками и всякими угодіи вгору жѣ реки Днепра, чтобъ по чинимую въ 1714-мъ году между Всероссійскою імперією с туркомъ границу^а и ѡт линіи прилеглыми к разнимъ мѣстечкамъ орѣлскимъ^б по тую жъ границу землями и протчиими угодіями Запорожскому Войску владѣть^в точного владѣнія не положено; унѣверсаль Богдана 65 зв.

¹ Написано над рядком.

² Слово правлено.

³ Дужки авт.

Хмелницкого^г, в коемъ Войску Запорожскому жалованно степнія, лѣснїя, риболовніе ловлѣ и другїя принадлежащїя угодїя, но что оной унѣверсалъ до прежней воспослѣдовавшей между Россійскою ж имперїею и Портою Отаманскою с туркомъ войны и онїя угодїя под видѣніемъ Турецкой области до нѣсколко годъ состояли^г. И между тѣмъ какъ і в Російской имперїи, а колми паче в Войску Запорожскому, такъ и тѣмъ землямъ¹ суть многїя слѣдовали перемѣни, даже до воспослѣдовавшей паки между Всеросійскою имперїею и Портою Отаманскою с туркомъ войны, принадлежащою ж долегливостю онїе угодїя во владѣніе Всеросійской имперїи дошли и с оних чимъ поименно Войску Запорожскому ннѣ владѣть, точно в високомонаршой імѣнной ея імператорскаго величества височайшой грамотѣ, состоявшейся въ 1746 году, мая 12 дня и Войску Запорожскому наданной, въ изясност изображенно. По тѣмъ обстоятелствамъ оной Богдана Хмелницкого унѣверсалъ не в силѣ своей состоїтъ, повеленна комисїя в сильной документѣ не признаеть и утверждается толко на єдной вишенепоминаемой високомонаршой грамотѣ. И что за силу оной високомонаршой імѣнной грамоты без особливаго на то дозволенїя й послѣдовавшей // резолюціи межованїе землям, къ Самари прилеглых, комисїею оставленно.

Да к тому ж, что они запорожци причиняемимъ от нихъ старосамарскимъ обивателемъ обидамъ в забратью скота, сѣна, грабежемъ в лѣсахъ разнаго одѣву, сокирь й протчего не запераютя, и того въ обиду, что то за договорную производимую от обивателей старосамарских в годъ по дважди заплату и якоби чинимую пустошь чиненно, не ставлять, о чемъ ѿ комисїи по командѣ, где надлежитъ, к разсмотренїю с требованїем резолюціи представленно. И до воспослѣдовавшей резолюціи, даби такое ж теченїе и о обидях починенных от запорожских козаковъ китѣйгородскимъ обивателемъ самихъ єдних (межоват же земель китѣйгородскимъ обивателемъ з запорожцами, яко они здревле Протовчею, в которой обивателскїе хутори находятся, по Днѣпру лѣснихъ и протчихъ угодїй по висшенепоминаемую границу владѣли^а, то ж за силу високомонаршой грамоты чинить не доводится)⁴ в слѣдствїи⁵ повеленная комисїя імѣла, сего сентѣбра д.⁶ посланимъ к ѿпредѣленным ѿ вашего високоблгородїя и всего товариства депутатамъ Ивану Демонтовичу писменнимъ извѣстїемъ требовано для производенїя о помянутых причиненных китѣйгородским обивателемъ от запорожцовъ обидяхъ съезду, и где оной, и в которомъ мѣстѣ тоє слѣдствїе чинить должно, писменного увѣдомленїя. На которое извѣстїе [!] они, депутаты, в присланномъ сего ж сентѣбра 24 д. отвѣтномъ извѣстїи обявляють, чтоб имъ, депутатамъ, у оногo слѣдствїя битъ дозволенїя ѿ Кош а не дано.

Того ради чрезъ сїе блгоснисходително ѿ вашего високоблгородїя требуется и даби в сылѣ ѿправленной к вашему високоблгородїю з

⁴ Дужки авт.

⁵ Написано на місці витертого.

⁶ Число не зазначено.

предписаной полковой канцеляріі, в точной его яснелможности високоповелителних ордеровъ сылѣ, промеморіі, чтоб они, депутаты, или кто другой по усмотренію вашего високоблгородія к оному слѣдствію опредѣлень // будетъ в непродолжителномъ времени со всѣми імѣющимися в Войску Запорожскому на висшеписанніе в Протовчи и в других мѣстах поселеніе китайгородских обивателей и протчихъ залинѣйних мѣстечокъ, даже до преднапоминаемой границѣ, писменными документами велѣли к оному слѣдствію явится и битъ у оногo слѣдствія до окончанія неотлучно.

Да і сверхъ того, даби запорожскіе козаки, а найпаче полковникъ поланки Кодацкой з старшиною и всѣ подкомандніе его, при реки Днепру живущіе, чувствуя за собою високомонаршую імянную ея імператорскаго величества височайшую наданную Войску Запорозскому в напоминаемомъ 746-м году, мая 12 д. на владѣніе земель и протчих угодій, по которіе іменно, какъ висше значится, мѣста владѣть должно, в точномъ дѣйствіи изображеную грамоту, впрѣд в населеніях китайгородских, в Протовче, по Днѣпру в лѣсных и в протчихъ угодіях к сотнѣ Китайгородской и другимъ линѣйнымъ побережнимъ мѣстамъ по старую границу, висше сего напоминаемую, въ 714-м году учиненную, не вежали и китайгородскимъ и другим обивателемъ нѣ наймалѣйших обидъ не чинили, к кому подлежить въ крѣпких термѣнахъ предложить.

А ежели, паче чаянія, запрѣщенія таково оут вашего високоблгородія не послѣдуетъ и онія обиди паки китайгородскимъ обивателемъ в тѣхъ изображенных мѣстах чинит будутъ, то с оными, яко с презирателми висшенпоминаемой височайшой грамоти и нарушителми високого інтереса, без далших в продолженіи переписокъ в силѣ ея імператорскаго величества указовъ поступленно імѣеть быть. И что по сему произийдетъ, увѣдомленіем писменним повеленная комисія вашего високоблгородія покорно просит не оставить.

Вашего високоблгородія покорніе слуги
Полковий хоружий Маѣим Лаврентев
Сотникъ китайгородский Павель Семеновъ

1753 году, сѣнтября 25 д.

Старой Самари.

Ном. 29.

Помітка на арк. 65: Получено сѣнтября 28 дня 1753 году.

Арк. 65, 73⁷. Оригінал.

⁷ Арк. 74 пропушено при нумераціі.

Карта Української лінії, 1749 р.

(РДВІА, ф. 349, оп. 40, од. зб. 2949)

1753 р., вересня 28. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії з відмовою прислати депутатів для розмежування з Китайгородською сотнею до одержання ордеру від гетьмана Кирила Розумовського та до закінчення роботи комісії

66

Благородніе гспда полковий хоружий Маџимъ Лаврентієвъ да сотникъ китай.¹ Павель² Семеновъ, зичливіє мої приятели.

Текущего сентябра 28 д. от ваших благородій писаніє в Кошѣ Войска Запорож. Низового получено, коімъ вашѣ³ благородія между іннимъ требуете, даби по отправленой в Кошѣ Войска Запорож. Низового з полковою Полтавской крїї⁴, в точной високоповелителних⁵ его ясневелможности⁶ гспдна, гспдна Малія Россїи обоїхъ сторонъ Днѣпра і Войскъ Запорож. гетмана и разних ординов кавалера ордеровъ силѣ, проеморїи⁵, от Кош а Войска Запорожского Низового депутати ⁷Іванъ Домонтовичъ с товарищи или кто другой опредѣленъ будетъ⁷ к разграничению китайгородскихъ земель й к слѣдствїю⁸ о починенних от запорожских козаков китайгородскимъ обивателемъ обидяхъ вислани были. Да і сверхъ того запорожскіє козаки, а найпаче полковникъ кодацкій з старшиною и подкомандніє, жиючимъ в Протовчѣ китайгородскимъ обивателемъ нѣ наймалѣйшихъ обидъ не чинили, к кому надлежит предложит.

На оноє ваших благородий писаніє в Кошѣ Войска Запорожского Низового опредѣлено вашимъ благородїямъ о том сѣмъ обявит // о неімѣнній полковнику кодацкому ⁹яко сотнѣ⁹ Китайгородской обивателемъ, жиющимъ в Протовчѣ¹⁰, никакого дѣла до разсмотренія происходимих слѣдствїй, к нему¹¹ ж, полковнику¹², предложено імѣет быть.

Депутати ж от Войска Запорожского Низового к разграничению китайгородских земель и к слѣдствїю о починенних от запорожских козаковъ китайгородскимъ обивателемъ обидях до¹³ настоящего¹⁴ Самарской

¹ китайгородский

² Далі закреслено доб.

³ Далі закреслено високо.

⁴ Далі закреслено в той.

⁵ Написано над рядком

⁶ Далі закреслено выс.

⁷ Написано на правому полі.

⁸ Далі закреслено об.

⁹ Написано над рядком замість закресленого о нечинении.

¹⁰ Далі закреслено никаких обидъ.

¹¹ Написано над рядком.

¹² Далі закреслено кодацкому.

¹³ Далі закреслено окон.

¹⁴ Далі закреслено ст.

комисіі окончанія, к тому ж яко от его ясневелможности точной в Кошѣ Войска Запорожского Низового о томъ повелѣнія не имѣется, выслани не будут. А буды къ настоящему Самарская комисія окончанію приведена будетъ, особливо ж, ежели от его ясневелможности в Кошѣ о томъ ордеръ полученъ будетъ, то в тѣ пори и депутаты к предписанному слѣдствию с имѣющими в Войску Запорож. документи вислани будутъ.

Ваших благородий зичливиыхъ моіхъ приятелей доброжелатель
к. а. Данило Стефанов с товариствомъ

Сентябра 28 д. 1753 году.

Кошѣ.

Арк. 66. Відпуск.

№ 43 —45 1753 р., вересня 25. Самарчик. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії Кошеві про хід слідства, відмову депутатів від Полтавського полку визнати подані запорозькими депутатами документи та про виселення з слобід вихідців з Гетьманської України; повідомлення депутатів від Полтавського полку за 22 вересня 1753 р.; повідомлення депутатів від Війська Запорозького за 24 вересня 1753 р.

Ея иператорскаго [!] величества Войска Запорожского Низового велможному і високородному его милости гспдну, гспдну атаману кошовому Даниілу Стефановичу со всею почтеннѣйшою войсковою старшиною и атаманами

67

Всепокорнѣйший репортъ

Сылою върученной намъ ѿт вашей пнской велможности інструкціі, велено для прекращения проісходимих между Войскомъ Запорожскимъ і старосамарскими жителми въ земляхъ съпоровъ ко ізслѣдованію і учиненію тѣмъ спорнимъ землямъ для спокойного въпредь, кому надлежитъ, владѣнія границѣ выслать із Коша с крѣпостми і старожилами. По чему, прибывъ мы въ село Самарчикъ, за силу первого пункта, отправили для сыску к производимому слѣдствию о прибытіі въ оное село Самарчикъ старожилих запорожских самарскихъ козаковъ, а къ присланимъ от полку Полтавского въ депутаты полковому хоружому Маѣиму Лаврентіеву да сотнику китайгородскому Павлу Семенову писменнимъ ізвѣстиемъ о приездѣ нашемъ дали вѣдать.

І по тому ѿ съездѣ нашемъ учинено между нами – имѣтъ тотъ зъездъ ув урочища Макушиного Броду, где 21 сентября, съехавшис, требовали мы от вишепоказаннихъ Полтавского полку // депутатовъ – почему они в самарские волности вступитъ и грань положить желаютъ, настоящихъ документовъ. І по тому нашему требованію имѣющуюся у нихъ, полтавских

67
зв.

депутатовъ, інструкцію вислушавъ публѣчно, взаімно врученную намъ при іструкціі [!] височайшую ея імператорскаго величества жалованную в 746-м году да бившаго Малия Росіі обоіхъ сторонъ Днѣпра і Войскъ Запорожскихъ гетмана Богдана Хмелницкаго унѣверсала копию к вслушанию от нашей стороны при томъ же собраніи вичитани. І отказались мы, даби они въпредь, за силу упомѣянутой височайшой грамоти і копіі гетмана Богдана Хмелницкаго унѣверсала, никакихъ вѣступлений ко землямъ, такожъ лѣсамъ і протчимъ самарскимъ войсковимъ угодіямъ не імѣли. И по такихъ доволнихъ въ слушаніи дѣла разговорахъ, того жъ сентябра 21 д. зъ вишереченнаго урочища Макушинаго Броду какъ полтавскіе депутаты зъ обществомъ своїмъ въ Богородичне, такъ і мы в Самарчикъ розехалис.

І 22 сентябра жъ тѣ ежечасто упоминаеміе Полтавскаго полку депутаты писменнимъ своїмъ ізвѣстіемъ объявили к намъ, что вичитанніе нами височайш ая ея імператорскаго величества грамота і гетмана Богдана Хмелницкаго унѣверсаль признанни // признанни імы, депутатами, за правильніе документа, с коіхъ требовали от насъ точнихъ копій, по чему зъ онихъ яко то випись краткий зъ обороту височайшой ея імператорскаго величества грамоти да с копіі копию гетмана Богдана Хмелницкаго при ізвѣстіи нашѣмъ для преставления от нихъ куда надлежитъ і отправлено к нимъ.

Онія же полтавскіе депутаты, получа вишшенамѣненную випись зъ височайшой грамоти и с копіі гетмана Богдана Хмелницкаго копию унѣверсала, присланнимъ к намъ сего жъ сентябра 23 д. ізвѣстіемъ (съ которого при семъ точную копию сообщаемъ)¹ между протчимъ показали, что унѣверсаль гетмана Богдана Хмелницкаго, хотя-де вы въ документа представили і оной в дѣствителный фундаментъ імѣете, однакъ-де повелѣнная Полтавскаго полку комісія разсуждаеть, что ізображенные в томъ унѣверсаль жалованніе Войску Запорожскому степниа, лѣсниа, риболовнїа ловлѣ і другия належасїа угодіа до воспослѣдовавшей с турками войны до нѣсколко годъ тѣ всѣ прилегливости въ Турецкой области под видѣніемъ состояли і, между тѣмъ, в Россійской імперіи, а колми паче Войску Запорожскому многіе перемѣни слѣдовали // і онія прилеглии землѣ посля уже бившой с турками і Оттаманскою Портою войны принадлежасїа долегливость во владѣніе Россійской імперіи дошли і по тѣмъ предізображеннимъ обстоятелствамъ оной Богдана Хмелницкаго унѣверсаль не в силѣ своей состоїтъ и повеленная коммісія не признаеть за силный документъ.

Противъ чего, что от насъ к тѣмъ полтавскимъ депутатамъ в взаімно отвѣствовано. С того олвѣствїа такожъ при семъ в разсмотрение велможности вашей копию прилагаемъ.

Зверхъ же того, что в інструкціи от вашей велможности намъ данной, велено, въ четвертомъ пунктѣ, перешедших в село Самарчикъ с полку Полтавскаго вислать людей въ оной Полтавскій полкъ. То хотя мы о той

¹ Дужки авт.

висилки весма не спорили, точию Полтавского полку депутаты вступать в ту висилку не пожелали, объявляя то, якобы не еднихъ полку Полтавского изъ одной самой толко населившойся при Самарчику слободѣ, но по состоявшимся в прошлихъ 743-м и 747-м годѣхъ високомонаршимъ ея імператорскаго величества височайшимъ грамотамъ, со всѣхъ населений запорожскихъ не еднихъ самихъ полку Полтавского обывателей, // но обще вѣвесь малоросийский народъ на прежние ихъ жилища висилать повелѣвается. О чемъ, яко показанная вашей велможности інструкция с протчихъ войсковихъ околичностей висилки инихъ людей, кромѣ из Самарчика, зашедшихъ с полку Полтавского обывателей висилать намъ не дозволяетъ, того для без волѣ вашей велможности дѣлат намъ того не в состояниї.

Да к тому по второму намъ данной інструкціи пункту о починеннихъ якобы от запорожскихъ козаковъ старосамарским обывателемъ обидахъ, хоча й требовано нами от депутатовъ полтавскихъ письменного представления, кому и кимъ тѣ обиды приключени, токмо никакихъ представлений от нихъ доселѣ не імѣемъ. И для того обо всемъ вишеписанномъ вашей пнской велможности репортуя, милостивого просимъ наставления і надлежащей резолюціи.

Сентября 25 д. 1753 году.

З Самарчика.

Определенние з Коша Войска Запорожскаго Низового къ производимой следственной с полком Полтавскимъ комисіи депутаты
Ivan Domontovicz
Федоръ Сохацкий
Петро Шафрановский
Комісійний писар Нестер Гаврилович

Помітка на арк. 67: Получено сентября 28 дня 1753 году.

Арк. 67, 68, 72. Оригинал.

№ 44 1753 р., вересня 22. Стара Самара. – Повідомлення депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії депутатам від Війська Запорозького з проханням прибути з належними документами для участі в розслідуванні взаємних кривд і розмежуванні земель з Китайгородською сотнею

Копія 69

Зъ учрежденной въ Старой Самари слѣдственной к отмежованию къ оной и къ мѣстечку Китайгороду земел и о протчемъ опредѣленнымъ от Войска Запорожскаго ихъ милостямъ панству депутатамъ Ивану Демонтовичу с товариствомъ

Извѣстие

Сего сентября 6 д. въ полученомъ зъ полковой Полтавской канцеляриі ордерѣ, между протчимъ, предложено, даби скоро по окончаниі

старосамарскимъ землямъ и другимъ угодиямъ отмежованія, зараз съехали в мѣстечко Китайгородъ и тамошнимъ спорнимъ землямъ розмежованіе, а о починених от запорозцовъ китайгородскимъ обивателямъ грабежемъ скота и о протчемъ обидахъ слѣдствие учинит во всемъ такъ, какъ в данной инструкціи и ордерами повеленно. Для чего изъ вышеписанныхъ присланихъ з сотнѣ Китайгородской о починених от запорозцовъ грабежами и о протчемъ обивателемъ обидахъ доношений и сообщенихъ при томъ реестровъ и двохъ писемъ точной копиі при томъ ордерѣ сообщенни. А даби и от Войска Низового Запорожскаго учиненію того о спорныхъ земляхъ отмежованія и обидахъ слѣдствия депутатовъ, по силѣ // високоповелительнаго его
69 зв. ясневелможности ордера, къ тому било вислано, о томъ от полковой Полтавской канцеляріи в Кошъ Войска Низового Запорожскаго чрезъ промеморию сообщено.

Сего жъ сентября 22 дня въ присланомъ от в. мст пнства отвѣтномъ извѣстїи с пропискою високомонаршой ея императорскаго величества височайшой грамоти оборота, в которой повелѣваетъ Войску Запорожскому от Днѣпра рекою Самарю, Волчими Водами, Бердою, Калчикомъ, Калмиюсомъ и протчими впадающими в ихъ речками и надлежащими къ тѣмъ речкамъ косами и балками и всякими угодиі, вгору жъ реки Днѣпра прилеглимї залинѣйными землями и протчими угодиі, чтобъ запорозцамъ владѣть точнаго владѣнія не положенно, почему и отмежованія в земляхъ китайгородскимъ людемъ, како они издревле Протовчюю, в которой обивателскіе футора находятся, а по Днѣпру лѣсными и протчими угодиями къ сотнѣ Китайгородской и другимъ побережнымъ мѣстамъ по старую в 1714-мъ году учиненую границу, не узнавая какъ от Войска Запорожскаго, такъ и нѣ от кого другого жаднихъ и малѣйшихъ утисковъ и обидъ, з запорожцами чинит не доводится.

Унѣверсалъ же гетмана Богдана Хмелницкаго, хотя вмст пнство в
70 документа представляете и оной в дѣйствителный фундаментъ // ставите, однакъ какъ в комисіи заблагоразсужденно изображеніе в томъ унѣверсалѣ жалованіемъ Войску Запорожскому степниа, лѣсниа, риболовниа ловлѣ и другія належащія угодіа до воспослѣдовавшей с турками войны до несколько годъ тѣ всѣ прилегливости в Турецкой области под видѣніемъ состояли, и, между тѣмъ, въ Россійской имперіи [!], а колми паче в Войску Запорожскому многіе перемѣны слѣдовали, и онія прилеглія земли послѣ уже бывшей с турками и Оттаманскою Портою войны принадлежещю долегливостию во владѣніе Россійской имперіи дошли, и по тѣмъ предизображеннымъ обстоятелствамъ оной Богдана Хмелницкаго унѣверсалѣ не в силѣ своей состоитъ и повеленная комисія не признаетъ за сильный документъ, а утверждаетъ на единой толко високомонаршой ея императорскаго величества височайшой грамотѣ.

О починенихъ же обидахъ, ежели вмст пнству от Войска Запорожскаго, чтобъ при тѣхъ же причиненихъ от запорозцовъ китайгородскимъ обивателемъ обидахъ битъ дозволеніе данно, то до воспослѣдовавшей на представленія с комисіи какъ в полковую канцелярію о нечинимомъ в

мѣстечку Старой Самари чрез високомонаршую ея императорскаго величества височайшую грамоту прилеглимъ к городу землямъ // межованнїи и о протчемъ резолюціи, так и от его высокоблагородия гпдна атамана кошового на отправленное к нему по тому жъ письмо писменного увѣдомления, где о чинимих обидах от запорожцовъ китайгородскимъ обивателемъ должно имѣть сездъ, и в которомъ именно мѣстѣ, и якого числа вмпнство к положенному мѣсту виехат имѣете, чрез писменное извѣстие повеленную комисію увѣдомит. Ежели жъ, паче чаяния, вмпнство на то дозволения не имѣете, то о томъ без далшого комисного промедлѣнія, где надлежитъ, в надлежащемъ дѣйствии с прошениемъ скорой резолюціи взнестъ.

70
зв.

Да кромѣ того, ежели вмпнство якие сверж имѣете от Коша а данние вмпнству документа и слушние доказателства, для представления к общому обополному разсмотрѣнію з собою к назначенному мѣсту, в которомъ тоє слѣдствие произвождениемъ начато будет, взят соблаговолите, даби за востребованиемъ оних в случаі какой остановки слѣдовать не могло.

1753 году, сентябра 22 д.

Въ подлѣномъ извѣстїи подписались тако: Полковий хоружий
Мазимъ Лаврентіев
Сотник китайгородский Павел Семенов

Скрипа на арк. 69, 70: С подленими // извѣстіями // сводиль // каміссійски².
Арк. 69, 70. Копія.

№ 45 1753 р., вересня 24. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії депутатам від Полтавського полку про відмову прибутти в містечко Китайгород для розмежування земель без розпорядження Коша та про достовірність представлених Кошем документів

Противъ вишеписанной копїи от депутатовъ полтавскихъ къ депутатамъ запорожскимъ присланного извѣстия, таково взаимное учинено извѣстие жъ

71

Копія

От опредѣленных с Коша Войска Запорожскаго Низового депутатов

ко присланымъ полку Полтавского ихъ млстямъ пнство депутатамъ полковому хоружому Максиму Лаврентіеву и сотнику китайгородскому Павлу Семенову
Извѣстие

Присланымъ от вшпнства сего сентябра 23 числа извѣстиемъ намъ представлено, даби скоро по окончанїи старосамарскимъ землямъ и

² Продовження скрипи на арк. 71.

другимъ угодиямъ отмежованія заразъ съехатъ въ мѣстечко Китайгородъ і тамошнимъ спорнымъ землямъ размежованіе (и о починеніихъ отъ запорожцовъ китайгородскимъ обитателямъ грабежемъ скота и о протчемъ обидахъ слѣдствіе учинить)¹. Противу чего симъ объявляемъ, что такова съ китайгородскими спорными землями размежованіе и о починеніихъ якобы отъ запорожцовъ китайгородскимъ обитателямъ грабежей и протчихъ обидъ врученная намъ отъ Коша Войска Запорожскаго Низоваго инструкция не гласитъ, и никакихъ повелѣній обо всемъ томъ не имѣемъ.

71
зв. Что же по выписѣ отъ насъ зъ премоцнѣшшой високомонаршой // ея императорскаго величества высочайшой грамоты оборота внизъ реки Днѣпра велено Войску Запорожскому рекою Самарю и протчими угодіи владѣть (вгору жъ реки Днѣпра прилеглими заленѣйшими [!] землями и вгодіи запорожцамъ владѣть не повеленно)¹, то слѣдовало тоѣй ради причини, яко оное размежованіе не съ полкомъ Полтавскимъ, но зъ Войскомъ Донскимъ учиненно^а і для того никакова размежованія съ полкомъ Полтавскимъ вгору реки Днѣпра не касалось.

(Унѣверсалъ же гетмана Богдана Хмельницкаго, которій сего сентября 22 числа въ полученномъ нами отъ вмстпнства извѣстіи, признанъ вами правильнымъ)¹, а нинѣ въ дѣйствительный фундаментъ приводитъ, якобы оной не въ силѣ своей состоитъ, на то изволите битъ извѣстни, что Войско Запорожское Низовое тотъ унѣверсалъ до далшого его ясневѣлможности високоповелительнаго гспдна, гспдна Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера, Россійской іперіи [!] графа Кирила Григоріевича его сиятельства Разумовскаго разсмотренія признаетъ за силный и во вся за дѣствительный и на ономъ утверждается.

Зверхъ же того, что касатся до произшедшихъ старосамарскимъ жителямъ обидъ, писменніе ихъ представленія и жалобы, отъ вмстпнства получа, въ силѣ втораго пункта намъ врученной инструкціи принимаютъ, слушатъ и надлежащую резолюцію датъ не отказуемся.
Сентября 24, 1753 года.

Иван Домонтовичъ
Фѣдоръ Сахацкий
Петро Шафрановскій

Скрипа: // писаръ // Нестеръ Таранъ.

Арк. 71. Копія.

---

¹ Дужки авт.

1753 р., вересня 27. Самарчик. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії Кошеві про отримання повідомлення депутатів від Полтавського полку і копії відомостей з Старосамарської сотні щодо заподіяння полковниками Самарської паланки збитків і кривд старосамарським жителям, про розшук полковників і присилку їх для слідства; повідомлення депутатів від Війська Запорозького; відомість, складена в липні у Старосамарській сотні

Ея императорскаго величества Войска Запорожскаго Низового велможному і високородному гспдну, гспдну атаману кошовому Даниїлу Стефановичу со всею почтеннѣйшою войсковою старшиною і атаманами
Всепокорнѣйший репортъ

76

Сего сентября 25 д. в отправленномъ от насъ к вашей пнской велможности репортѣ при окончаніи представили мы, что от депутатовъ полтавскихъ о приключенныхъ старосамарскимъ обитателемъ обыдахъ никакихъ представлений не имѣемъ. А понеже какъ скоро по отправленіи от насъ оногo репорта от показанныхъ полтавскихъ депутатовъ пры писменномъ ихъ извѣстїи з вѣдомости представленной имъ от сотнѣ Старосамарской копия о произшедшихъ от бывшихъ товщи Самарской полковниковъ обитателемъ старосамарскимъ обыдахъ нами получено, того ради, какимъ образомъ оная вѣдомость нами изобличена, о томъ отвѣтнимъ нашимъ извѣстїемъ ко предобявленнымъ депутатамъ представлено. Однако жъ какъ копию съ помъянутой вѣдомости, такъ і отвѣтное наше во изобличение той вѣдомости извѣстїе в разсмотрение вашей пнской велможности при семъ сообщаемъ. // І ежели по высокому разсмотрению вашей велможности доведется показанныхъ в той вѣдомости полковниковъ ко отвѣту і ко оправданію, то да соблаговолено будетъ учинить оныхъ сюда высылку.

76
зв.

1753 года, сентября 27 дня.
Самарчикъ.

Опредѣленне з Кош а Войска Запорожскаго Низового къ производимой Следственной с полкомъ Полтавскимъ комисіи
депутати
Ivan Domontovicz
Федоръ Сохацкий
Петръ Шафрановский
Писар комисіитский Нестер Гавриловичъ

Помітка: Получено октябра 2 д. 1753 года.

Арк. 76. Оригінал.

№ 47 1753 р., вересня 27. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії депутатам від Полтавського полку про пересилання на розгляд у Кіш відомості Старосамарської сотні щодо заподіяних полковниками Самарської паланки збитків і кривд старосамарським жителям

78

Копія

От опредѣленных з Коша Войска Запорожскаго Низового депутатов ко присланнымъ полку Полтавского ихъ млстямъ пнству депутатамъ полковому хоружому Маѣиму Лаврентиеву і сотнику китагородскому Павлу Семенову
Извѣстие

Сего сентябра въ 25 д. при извѣстїи вмс пнства копия вѣдомости о приключеннихъ старосамарскимъ обивателемъ в прошедшихъ і нинѣшнемъ годѣхъ полковниками товщи Самарской обидахъ, копия, нами получена. В которой вѣдомости, хотя нѣкоторые заборы і показани, яко то: денгами, сѣномъ, пчелми, косами, секирами і протчиими вещми, однакъ, оной заборъ причитается намы в ту силу, что показанние старосамарские обиватели напрасне і неналежне самоупорно, а іногда і воровски в дачи войсковие кошениемъ сѣна, паханиемъ землы, рубаниемъ леса, поселениемъ у Волностях Войскових пасѣкъ, і всякихъ къ своему пожитку користей вълазили, почему тѣ забори, // а с пасѣкъ десятинную пчелу, такохъ¹ за рыбные ловлѣ і за протчие войсковие угодия прынужденни показанние товщи Самарской полковники, обѣрѣгая ония Волности Войсковие, възимать. І тако оная вѣдомость ізоблычается і за обиду обивателемъ старосамарскимъ причитатъ нѣ для чего. Обаче оная вѣдомость ради глубочайшого рассмотрения в Кошѣ Войска Запорожскаго възнесенная быть імѣеть.

І что в резолюцію полученно нами будетъ, о томъ вмс пнству извѣститъ не оставимъ.

Ivan Domontovicz
Федор Сохацкий
Петро Шафрановский

Сентябра 27 д. 1753 году.
Самарчикъ.

Скрипа: С подленного // извѣстия списалъ комиссиятский писар Нестер Гавриловичъ.

Арк. 78. Копія.

---

¹ такожъ

Вѣдомост сотнѣ Старосамарской – сколько бывшими нижеписанными товщи Самарской полковниками, такожъ и будучими при нихъ другими козаками, и в которыхъ годѣхъ старосамарскимъ обитателемъ, и кому именно, и якие, починени обиди^а под симъ значиться. 1753 году, іюля дня¹.

Въ 1744-мъ году за полковника Тишка Слинка:

въ Прокопа Троня взято сѣна шестдесятъ копенъ;

въ Муся Копустяна тридцять копенъ;

в Грицка Черевка два стоги болшиє;

в Михайла Гнѣдого шестдесятъ копенъ.

Въ 1745-мъ году за полковника Чернца^б:

въ Грицка Чумака за вирубку войя на воз взято денег рубль;

в Михайла Гнѣдого взято сѣна двадцять копенъ;

в Ничипора Четверика взято єдни пчели;

в Ивана, Настєчиного зятя, взято пчел 4 и кожух новий чорний смушевий и свиту;

в умершого сотника Зуба^в взято пчел улиевъ 9 добрихъ.

Въ 1746-мъ году за полковника Миколи Касапа^г:

в Ничипора Четверика взято пчел улѣевъ 17.

Того ж 1746-мъ году за полковника Иосифа Чекереса^г:

въ Савки Костогриза єдни пчели;

в Лукяна Ковбаси взято косу;

в Михайла Прокуди за єго жъ сѣно взято пятдесят копѣекъ;

в Карпа Лебедина взято за єго ж воли пятдесят копѣекъ;

в Тараса Комашки за єго ж воли – пятдесят копѣекъ; //

79

в Лукяна Шипки за єго ж воли взято пятдесят копѣекъ;

зв.

въ Василя Цѣля за єго сѣно взято пятдесят копѣекъ;

въ Ивана, Настєчиного зятя, в Кремскомъ взято пчель улѣевъ четверо;

въ Сємена Дуба взято за дрова пятдесят копѣекъ;

въ умершого сотника Зуба взято пчел улѣовъ девять.

Въ 1747-м году за полковника Василя Кышѣнского^д:

попъ Даниїль Чеховский за занятие з хутора єго двнадцяти [!] коний уплатил болѣе шести рублей, да з сворованих в хуторѣ онаго попа Чеховского двох лошадей, ручницѣ и сѣдла, с которых лошадей онъ же, попъ, в полковника, тогда бившого, єдну опознал, то какъ той не возвратил, такъ и другой лошади, рушницѣ и сѣдла не возвращено;

въ Савки Липки за рибу, что ловил на Самари, взято денегъ три рублѣ и пятдесятъ копѣекъ;

¹ Число не зазначено.

в Ивана, Настечиного зятя, за заграбление его конѣ взято денегъ двадцят чотирѣ копѣйки и сокиру;

въ Прокопа Яресковсого за заграбление его в полѣ воли взято сорокъ копѣекъ;

въ Лукяна Сухого в мелницѣ Чернецкой взято² рядно новое и мѣхов с пашнею порубано и самого прибили до полусмерти;

въ Алеѣя Чуйка взято вятеров нових два заложникомъ Гараскомъ;

въ Лукяна Ковбаси взято мережу новую и десят копѣекъ;

въ Стахвѣя взятое двое ягнят в паланку на пасбѣ;

въ Явора взяли близъ города за хмизъ сокиру; //

въ Прокопа Пожарсого за заграбление в него в полѣ воли взято 80 денегъ шестдесят копѣекъ и смушокъ чорний;

въ Лукяна Пододнѣ за перевозъ своего сѣна взято двадцят копѣекъ и воз сѣна;

въ Каленика Говтвянсого за заграбленую в него мережу на реки Самари близ города взято десят копѣекъ;

въ Павла Литвина за взятие в него тры вятери и мережу на Самари взято двадцят копѣекъ;

въ Ивана Зосима взято двѣ мережѣ нових залѣзничкомъ³ Гарасимомъ;

в Данила Порядченка за заграбление в него воли залѣзчикомъ Яцкомъ Мигриномъ взято сорокъ копѣекъ;

в Грицка Рудя взято мережу и десять копѣекъ Богомазомъ сергѣевскимъ;

в Пилипа Малого взято чотирѣ мережи залѣзчиками в паланку;

въ Ивана Мошки взято двѣ мережи новѣе и сѣтку, и вятѣрь един новий, а другий порѣзали;

въ Прокопа Саврана с товарищемъ Ловрѣномъ Усенкомъ взято чотири мережи и за рубля горѣлки, що рибу ловилы;

в Михайла Кругляка за заграбление мережи взято сорокъ копѣекъ;

въ Ивана Бондаря спалено два стоги сѣна;

въ Клима Баксарая за заграбленную сокиру взято двадцят копѣекъ;

въ Прокопа Яресковсого за траву взято мѣхъ борошна пшеничного; //

въ Романа Волошина за заграбление зъ двора его воли за дрова възято 80 рубль й шестдесят копѣекъ; зв.

въ Данила Славного за заграбление в него з двору за дрова воли взято пятдесят копѣекъ;

въ Семена Дуба за дрова за заграбление воли взято тридцят копѣекъ;

въ ткача Лучансого за заграбление в него в дворѣ воли за дрова възято пятдесят копѣекъ;

въ Павла Липки за заграбление в него в дворѣ воли за дрова взято восемьдесят копѣекъ;

---

² Написано над рядком.

³ залѣзчикомъ

въ Ивана Животѣвского взято на степѣ ячменю молоченого пяддесят коробокъ;

въ Василя Сачави взято мережъ двѣ за лавлю риби и денегъ восемьдесят копѣекъ;

въ Каленика Кругляченка на степѣ взято двое чорних ягнятъ;

въ Степана Шелеста взято пятеро ягнят Штанюю, писаремъ;

въ умершего сотника Зуба полковникомъ и писаремъ розбито въ подварку едну кухву порожню, другу с просомъ, улевъ порожних тридцат и пѣчь в хатѣ, и окна, и вагани побили, кромѣ жъ того сокиру, списъ, рѣзецъ, кирку, овецъ пятеро взяли;

въ Данила Шипки, що рибу ловиль, взято чотири рублѣ и пяддесят копѣекъ. //

81 Въ 750-мъ году за полковника Овдѣя Чорного, миш астовского:

въ Хведора Байрака за заграбление за дрова в него воли взято пяддесят копѣекъ;

въ Ивана Березана за заграбление в него воли за дрова взято пят рублей;

въ Михайла Прокуди за заграбление воли за дрова взято,⁴ а что іменно, того в той вѣдомости не показанно⁴;

въ Диниса Байраченка за заграбление воли за дрова взято пяддесят⁵ копѣекъ;

въ Якова, Сендецкого зятя, за заграбление в него воли за дрова взято,⁴ а что іменно, в той вѣдомости не показанно⁴;

въ Сидора Олѣйниченка за заграбление в него воли за дрова взято шестдесят копѣекъ.

Въ 751-мъ году за полковника Кузми Калниболотского⁶:

въ Прокопа Оверка въ полѣ на пасѣбѣ взято овецъ старих четверо и казанъ мѣдний и овчаря прибили нещадно.

Въ 752-мъ году за полковника Тарана, шуруинского, Корнѣя:

въ Ивана Кушченка на покосѣ за Самарю близъ города взято косу з наперсткомъ и свиту;

въ Исака Каракуцѣ взято косу з наперсткомъ на покосѣ близъ города за Самарю;

въ Ивана Кобилжи взято косу з наперсткомъ на покосѣ за Самарю близъ города;

въ Хведора Литвина взято косу за Самарю близъ города за Самарю;

въ Андрѣя Рубана взято косу на покосѣ за Самарю; //

81 зв. въ Василя Зосима взято сокиру за порубь асауломъ Василемъ Тараномъ;

въ Прокопа Оверка на пасѣбѣ взято ягнятъ чорних и бѣлих сорокъ;

въ Остапа Палѣя взято на пасѣбѣ в полѣ ягня чорное;

въ Яреми Гордиенка на пасѣбѣ взято ягня чорного;

въ Семена Халяндры на пасѣбѣ взято ягня чорное;

⁴ Написано на лѣвому полі навпроти цього пункту іншим почерком.

⁵ Слово правлено.

въ сотника Ивана Березана на пасбѣ взято ягнят чорних семеро, да с хутора лошадей двое.

Въ 752-мъ году за того ж полковника Корнѣя Тарана, шуруинского: въ сотника Ивана Березана за Килченю близ Пещаной рядуты за кошение травы взято било лошадей трое, которіе въ своіхъ поездках такъ изнурились, що до костей на ребрах садна кулбачниіе шуруу и тѣло повиедали, с чего една и пала;

в тѣ жъ пори в сѣнокосное время на сѣнокосах въ Зѣнца Шрама на покосѣ близ города за Самарю взято казановъ мѣдних два;

⁶въ Степана Маяцкого взято лошадей, которую онъ, Маяцкий, принужденъ выкупит, и далъ разними вещами до рубля⁶.

Въ 1753-мъ году за полковника Семена Хвастовца⁶:

полковникомъ Семеномъ Фастовцемъ взято въ сотника Ивана Березана овецъ старых 4;

въ Хвеска Товстия [!] косу, що на воз траву косил,

въ Игната Старогособоти сокиру въ Кучугурах за тросник взято.

На подлѣнной копії подписанно тако:

К сей вѣдомости подписались

Сотникъ старосамарский Иванъ Березанъ

Атаманъ городовий Федоръ Байракъ

Да на сводѣ тоей копії полковий канцелярист Федоръ Колодяжный

Скрипа на арк. 79–81: С подлыного // сводылъ // з вѣдомости // точную копию // каммисиітский // писарь Нестер Гавриловичъ.

Арк. 79–81. Копія з копії.

№ 49 1753 р., жовтня 3. – Ордер Коша депутатам від Війська Запорозького у Старосамарській комісії про правомірність дій полковників Самарської паланки щодо старосамарських жителів і неприпровадження їх через це для свідчення в комісію

Опредѣленнымъ от Войска Запорож. Низового депутатамъ 77
панамъ Ивану Домонтовичу, Федору Горбу и Петру
Шафрановскому

Ордерь

В Кошѣ Войска Запорож. Низового от васъ присланний репортъ сего¹
октября 2 д.² з сообщеніемъ при ономъ копії³ о починенних съ 1744 года⁴

⁶ Написано на лівому полі.

¹ Далі закреслено сент.

² Далі закреслено полученъ кои.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано на правому полі замість закресленого от запорожских козаковъ.

от бившихъ товщѣ Самарской полковниковъ и старшинъ старосамарскимъ обивателемъ обидахъ⁵ вѣдомости да з отправленного от васъ к полковому полтавскому хоружому Лаврентіеву да сотнику китайгородскому⁶ Семенову извѣстія полученъ, коімъ⁷ вы просите: буды с разсмотренія нашего показанніе в той вѣдомости полковники к отвѣту и оправданію⁸ за поченніе⁹ ими якоби обыди старосамарскимъ обивателемъ подлежали б оних туди высылки.

А понеже какъ і в данной вамъ з Коша Войска Запорож. Низового інструкціі о тѣхъ обидахъ упомянуто, яко бившимъ полковникамъ товщѣ Самарской // от старосамарцов¹⁰ ежегодной платежъ происходилъ ни по чіему опредѣленію, но по их самоизволности за спокойное в Войсковыхъ Волностяхъ в порубки леса на свої надобности, в ловлѣ риби и косбѣ сѣна¹¹ и протчіими образи¹¹ користованіе, ибо никто и нигде не в своїхъ волностяхъ напрасно без заплати корыстей імѣть не может, і потому тѣхъ представляемыхъ от старосамарцов претенсій вмѣнять за обиди никакихъ обстоятелствъ нетъ, и для того тѣмъ полковникамъ под отвѣтъ являться весьма не доводится. О чемъ вамъ к знанію¹² и сообщенію¹³ в комисію чрез сей нашъ ордеръ предлагаемъ.

К. а.

С Коша.

Октября 3 д. 1753 году.

Арк. 77, 82. Відпуск.

№ 50   1753 р.¹ – Лист Коша до очаківського паші
Ахмеда Кюпрюлі

Арк. 82 зв. Чернетка. Див. Додаток.

---

⁵ Далі закреслено кої копії.

⁶ Далі закреслено Лав Павлу

⁷ Далі закреслено представляете буди.

⁸ Далі закреслено подлежа.

⁹ поченніе

¹⁰ Далі закреслено прои.

¹¹ Написано на правому полі.

¹² Далі закреслено и предо.

¹³ Далі закреслено чрез с.

¹ Датовано за док. № 49, на звороті одного з аркушів якого (арк. 82 зв.) написано цей лист.

№ 51 1753 р., жовтня 26. Новий Кодак. – Лист депутата від Війська Запорозького у Старосамарській комісії Івана Домонтовича до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про завершення роботи комісії

Ея іператорскаго [!] вельчества Войска Низового 92
Запорожского велможній мсцѣ пнѣ атаманѣ кошевий Даниїль
Стефановъ, млстивий гдрь мой и всегдашній добродѣю.

Состоявшаяся между полкомъ Полтавскимъ и Войском Запорожскимъ каммісія по урученной намъ от вашей велможности и всей войсковой старшини інструкції приведена уже ко окончанію. А на коей-то кондыції зъ совѣту бывшего съезду обще того же Полтавского полку депутатами і гпдами хоружимъ Маѣымомъ Лаврентіевымъ да сотнымъ кутайгородскимъ Павломъ Семеновимъ поставленна і утвержденна, по порядкам переписних дѣлъ сугубих мною і моїми товарищы Федоромъ Горбомъ да Петромъ Шафрановскимъ с надлежащымъ порядкомъ онѣх договоров въ познаніе // велможности вашей і всему Войску Запорожскому (что мнится і намъ быти 92
не без пользы)¹ от оних моїхъ кампанѣств і словесное вчинитя предложеніе. 3в.

А я же в моїхъ домовних неспокойствах докелѣ не исправлюся, перебуду в моемъ трудѣ.

Велможности вашей і всего Войска Запорожскаго
моего вселаскавого пана і добродѣя покорнѣйшій слуга
товаришъ куреня Ірклѣевского Ivan Domontovicz

Октябрь 26 д. 1753 году.

Н. Кодакъ

Помітки на арк. 92: Пол. октябрия 31 дня 1753 году; на арк. 102 зв.: з пол. Полт. к.

Арк. 92, 102. Оригінал.

№ 52 1753 р., листопада 18. Москва. – Лист генерального писаря Андрія Безбородька до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з порадою долучити належні документи до справи про відмежування земель для Старосамарської сотні. № 828

Високoblгородный мсцѣ пѣне атаманѣ кошевий Войска 90
Запорожского, ¹мой коханий брате и благодѣтель¹.

Сего ноября 1 д. получено здесь надписанное къ его ясневелможности высокоповелителному гспдну гетману и многих ордыновъ кавалеру доношеніе от Войска Низового Запорожского зъ приобщеніемъ копії грамоты, сыскавшейся въ ономъ Войску, съ написаніемъ въ оной сего, что

¹ Дужки авт.

¹ Написано почерком Андрія Безбородька.

строячаясь на Самарѣ крѣпост ни въ какую тягость и отнятіе земель войсковыхъ и ни къ какому утѣсненію Войску Запорожскому состоить, и съ прошеніемъ, чтобъ произвожденіе о старосамарскихъ земляхъ слѣдствія отставлено было. Но понеже на томъ доношеніи ничіего подпису руки не значится, для того я, не докладывая оного доношенія его ясневелможности, обратно оное при семъ къ въ. м. пѣну отсылаю.

Что же касается до оного о старосамарскихъ земляхъ слѣдствія, то безъ учиненія того оставить за состоявшимися уже и неоднократно от его ясневелможности къ вашему высокоблагородію отправленными ордерами не можно. Но совѣтую вашему высокоблагородію, какіе имѣются при Войске Запорожскомъ крѣпости, касающіеся до оныхъ спорныхъ самарскихъ земель, онія приказать чрезъ депутатовъ отъ Войска Запорожского объявить при повеленномъ слѣдствіи. За докончаніемъ же того слѣдствія, по всѣмъ онымъ крѣпостямъ и доказателствамъ отъ его ясневелможности точное можетъ воспослѣдовать на то рѣшеніе. Въ протчемъ навсегда имѣю пребыть.

Вашего высокоблагородія ¹моего коханого брата и блгодѣ[теля]² вседоброжелателней братъ послушный слуга Андрей Безбородко^{1, а}
Въ Москвѣ.

1753 году, ноября 18 д.

Записано подъ Ном. 828³.

Помітка: Получено 1753 году, декабря 29 д.

Арк. 90. Оригінал.

№ 53 1753 р., листопада 22. Москва. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про виселення з запорозьких земель вихідців не тільки з Полтавського, але й з інших полків Гетьманської України. № 835

89

Ея імператорскаго величества Малоросії обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ, дѣйствителній камеръгеръ, Імператорской Санкт-Петербургской Академіи наукъ президентъ, лейбъ-гвардіи Измайловскаго полку подполковникъ и обоіхъ російскихъ імператорскихъ ординовъ Свтихъ апостола Андрея и Алеѣсандра Невскаго, такожъ полскаго Бѣлого орла і голстинскаго Стія Анни кавалеръ Російской імперіи графъ Кирилль Розумовскій*
Войска Низоваго Запорожскаго гдну атаману кошевому, старшинѣ войскової, атаманамъ курѣннимъ и всѣму Войску

Доношеніемъ своїмъ, отъ 7-го октября сего году пущеннимъ, представляете вы, что высочайшими ея імператорскаго величества грамотами такожъ і

² Текст пошкоджено.

³ Написано на лівому полі поздовж аркуша.

* Повне титулування гетьмана Кирила Розумовського залишено тільки в цьому документі. Див. про це в археографічній передмові.

Cyrillus Comes Razumowsky

*S. S. Maj. Atriae Russiae ad utramque Ripam Dniestrensis Copiarumque trans Cataractas
Dux, Camerarius, Milit. Praetorianor. Ismailoviensium Praefectus, Imp. Acad. Scient. Petropoli Russiae,
Ordinum S. Andreae S. Alexandri, Aquilae albae, et S. Annae Eques.*

Портрет гетьмана К. Г. Розумовського. (ЩДІАК України, ф. 269, оп. 1, спр. 4295)

нашими ордерами велено со всѣхъ запорожскихъ поселеній весь малороссійской народъ на прежнія ихъ жилища сослать, почему-де з новопоселившейся при рѣчки Самарчику слободи Полтавского полку обыватели и висилаются. З Кодаковъ же в разсужденіи сего, что Войско Запорожское за отправленіе въ военныхъ походахъ службы никакова награжденія не имѣють, до резолюціи нашей не висилаются, и просите нашего разсмотренія, чтобъ онихъ малороссіянь изъ Кодаковъ не висилать.

89 зв. А от нашей Генеральной войсковой канцеляріи з представленія в ту канцелярію от полковника полтавского гсдна Горленка донесено намъ, что от Войска Запорожскаго отправленнымъ для висилки показанныхъ обывателей нарочнымъ в данной інструкціи показано: изъ запорожскихъ поселеній // вислать токмо однихъ Полтавского полку обывателей, а о другихъ и не доложено¹. За чѣмъ-де такожъ и что нинѣ наступило осѣнное время, в которое чайтъ обикновенныхъ ненастей да и подножного корму сискать будетъ с нуждою, а и ежели би онихъ обывателей вислать, то би они под такое глубокое осѣнное время, оставя свой хлѣбъ и пожитки, могли бъ в прокормленіи себе и скота понести разореніе, полковникъ полтавскій разсудилъ висилку онихъ обывателей оставить до будущей весни, чѣму-де и Генеральная канцелярія согласна.

А по указамъ-де изъ Правительствующаго сената велено изъ запорожскихъ поселеній не однихъ Полтавского полку, но всѣхъ малороссійскихъ обывателей вислать на прежнія жилища, и требовала нашей резолюціи. А понеже вы и сами в доношеніи своемъ представляете, что имѣете в полученіи высочайшіе ея імператорскаго величества двѣ грамоти о висилки всего малороссійскаго народа изъ запорожскихъ поселеній внутрь малороссійскихъ полковъ, то по силѣ онихъ и исполнять надлежитъ без отмѣни.

И того ради предлагаемъ вамъ онихъ малороссійскихъ обывателей не одного Полтавского полку, но всѣхъ і изъ Кодаковъ, по минованіи нинѣшней зимы, скоро при наступленіи весни, изъ запорожскихъ поселеній вислатъ внутрь Малой Россіи на прежніи жилища. И для того в будущую весну онимъ обывателямъ тамо в запорожскихъ дачахъ землѣ орать, ни зъ другихъ грунтовъ користоватся не допускать.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1753 года, ноября 22 д.

Москва.

Ном. 835².

Помітка: Получено 1753 года, декабря 29.

Арк. 89. Оригінал.

---

¹ не должно

² Написано на лівому полі поздовж аркуша.

№ 54

1754 р., січня 11. Глухів. – Лист генерального обозного Семена Кочубея до Коша з вимогою не перешкоджати комісарам Орлицької сотні Полтавського полку в стягненні рацій з жителів сіл Данилівка та Ревунівка. № 177

Блгородний и достойнопочтенный гспднь Войска Низового Запорожского атаманъ кошевий зъ старшиною войсковою, курфнними атаманами й всѣмъ товариствомъ.

94

Прошлого 753 году, августа от 3 д. по дву представлєніямъ полковника полтавского гспдна Горленка от Войсковой енеральной канцеляріи предла- гано о неприниманіи малороссійских обивателей въ запорожскія поселєнія и о висилки тамо живущих на прежнія жилища по прежнему его ясневел- можности високоповелителного гспдна, гспдна Малія Россіи обоіх сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожских гетмана и разнихъ ординов кавалера ордеру.

А перешєдшіє зъ полку Полтавского въ запорожскіє поселєнія обива- тели до того времени, покамест оніє оттудова на прежнія их жилища вислани будутъ, равномѣрно, какъ и протчіє полку Полтавского обиватели, по указнимъ расположеніямъ подати и повинности вистатчали бѣ ничим не отговариваясь. А понеже и нѣнѣ полтавский полковникъ Войсковой енеральной канцеляріи доношеніємъ представляль, что, хотя сотєнными орлянскими комисари Лебедином и Ярешенком доводятся за лѣтніє прошлого году мсцѣ з обивателей села Даниловки и живущих при Биркутѣ дванадцяти порціоновъ неоднократно требовано, токмо-де паланки Кодацкой полковникомъ тѣхъ порцій взисктиват не допущено. И просиль онъ, полковникъ полтавский, въ Енеральной канцеляріи о томъ разсмотрєнія.

Чего ради предлагается вамъ, кому надлежит, притвердит, даби // помя- нутимъ сотєнным орлянскимъ комисарамъ въ доправки доводячихся з обивателей села Даниловки и живущих при Биркутѣ дванадцятти порцій воспященія не чинено^а, но что от них доводится, тоє безспорно отдали бѣ.

94
зв.

Вашего блгородія доброжелателный слуга Семень Кочубей^б

1754 года, генваря 11 д.

Ном. 177¹.

Помітка: ¹-[Получено ... д]² генваря 1754 году¹.

Арк. 94. Оригінал.

¹ Написано на лівому полі поздовж аркуша.

² Текст пошкоджено.

96

Високоблгородній и високопочтенній гспднъ атаманъ кошовій Войска Низового Запорожского з старшиною, курфнними атаманами и товариствомъ, нашъ милостивій добродѣю.

Прошлого 1753 году, декабра 28 д. в полученномъ з полковой Полтавской канцеляріи ордерѣ, состоявшомъ на основаніи его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожских гетмана и многих ординов кавалера, сиятелнѣйшого графа Кирилла Григориевича его сиятельства Разумовского ордера^а, в которомъ, между протчим, предложено, даби на спорніе между Войскомъ Запорожским и обивателми старосамарскими землѣ сехав, писменно от Коша Войска Запорожского требовать, чтоб, за силу его ясневелможности високоповелителного ордера, ко опредѣленному слѣдствию депутатов з имѣючимися в Войске Запорожскомъ касаючим до спорних з обивателми старосамарскими земель и других угодій подлѣнными крѣпостми висланно било в комисію. И егда оние в комисію висланни будутъ, такових с подлѣнных всѣхъ крѣпостей взяв вѣрніе копіи, по оним разсмотрѣтъ, и кому какіе землѣ во владѣніе принадлежатъ, учинено описаніе, и ежели никакова сумнѣнія и спору не будетъ, то и розмежование, что надлежит во владѣніе Войску Запорожскому // и что самарскимъ жителямъ. И ежели зачемъ того розмежованія чинить будетъ¹ невозможно, а паче в такомъ случае, когда от Войска Запорожского представлени могли б бити крѣпости, что имъ, Войску Запорожскому, землѣ тамошніе принадлежат будъто² по рѣчку Орѣль, то, не чиня никакова розмежованія, представить з ясним того всего²-по документамъ-² Войска Запорожского и старосамарских обивателей описаниемъ в полковую канцелярію для представленія к его ясневелможности.

96
зв.

В силу которого его ясневелможности високого повелѣнія чрез сие блгоснизходително от вашего високоблгородия з старшиною, атаманами курфнними и товариствомъ требуется, даби в силѣ високого его ясневелможности повелѣнія якіе суть слѣдователние на имѣючіеся положеніямъ от реки Днѣпра вгору по рѣчки Самари землѣ, лѣсніе и протчие угодия в Войску Запорожскому в документа имѣются крѣпости (а имѣнно: унѣверсал Богдана Хмельницкого, грамоти височайшіе блаженния и вѣчнодостойнія памяти Иоанна Алеѣевича, Петра Алеѣевича и блговѣрнія царевни Софіи Алеѣевни, також Анни Иоанъновни^б и 746 году

¹ Слово правлено.

² Написано на місці витертого.

всепресвѣтлѣйшей державнѣйшей великой государыни імператрици Елисаветъ Петровны³, самодержици всероссійской, состоявшіеся)³ оня подлѣннїа и сверхъ онихъ, ежели и другіе якіе крѣпости в Войску Запорожскомъ прискатя [!] могутъ, беззамедлительно при нарочно опредѣленнихъ депутатахъ к разсмотрѣнію // и снятію вѣрнихъ точнихъ копій прислали в предреченную комиссію в мѣстечко Старую Самар или другое какое по смотренію високоблгородя вашего з старшиною, атаманами курѣнними и товариством в сродственно населенное мѣсто, а не далѣе какъ слѣдующаго Великаго поста второй седмици, то есть прийдучаго феврала на 24 число.

Да особливо даби чрез нарад онихъ депутатов предупоминаемая комисія по виступленїи в асигнованное от вашего високоблгородя з старшиною, атаманами курѣнними и товариством мѣсто в теченїи своемъ і малѣйшой остановки и замедлѣнїа не имѣла. Тѣм же нарочно опредѣленнымъ депутатам притверждение учинит, егда предизображенная комисія течение свое воспрїиметь и виступит в оноє ж асигнованное мѣсто, потом, где надлежит, датъ знать, того ж би часу и оные депутаты в то же мѣсто прибит могли.

Что же по сему произойдетъ и кто поимено в депутаты от вашего високоблгородя з старшиною, атаманами курѣнними и товариством наражени, и какова асигнація мѣсту для обоюбого сізду, и где імено положена будетъ повеленная комисія, ожидайте чрез сего ж нарочнаго писменнаго увѣдомленїа.

Вашего високоблгородїа покорнѣшіе слуги
Полковїй хоружїй Маѣимъ Лаврентїев
Сотникъ китайгородскїй Павель Семеновъ

1754 году, генваря 21 д.

Ном. 53.

Ки.

Помїтка на арк. 96: Полученно 28 д. генваря 1754 году.

Арк. 96, 101. Оригінал.

³ Дужки авт.

Бій на Українській лінії. Малюнок на карті Української лінії, 1749 р.
(РДВІА, оп. 40, од. зб. 2949)

1754 р., січня 21. Китайгород. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша щодо виконання ордеру гетьмана Кирила Розумовського про призначення у Старо-самарську комісію депутатів від Війська Запорозького та організацію ними виселення колишніх жителів Гетьманської України з запорозьких земель до настання весни. № 54

Высокоблгородній и високопочтенній гспднъ атаманъ кошовій Войска Низового Запорожского з старшиною, атаманами курѣнными и товариствомъ, нашъ милостывій добродѣю.

97

Сего генваря 15 д. пры ордерѣ полковой Полтавской канцеляріі копія унѣ-версала его ясневелможности высокоповелительного гспдна, гспдна Малія Росіі обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожских гетмана и многих ординовъ кавалера, сіятелнѣйшого графа Кирила Григоріевича его сіятелства Розумовского в учрежденной к ѡтмежованію до Старой Самари принадлежащих земель и ѡ протчемъ комисіі полученна. Въ которой между протчіимъ наминаетъ, яко-де посланнимъ ннѣ от его ясневелможности к вашему высокоблгородію з старшиною и з товариствомъ ордеромъ повелѣнъно, чтобъ ваше высокоблгородіе з старшиною и товариствомъ в будущую весну не ѡднихъ токмо Полтавского полку, но и з протчихъ всѣхъ малоросійскихъ обывателей из запорожскихъ поселений высланіи вѣнутрь Малой Росіі за силу прежде посланихъ въ Кошъ Войска Запорожского з Правителствующаго сената ея імператорскаго величества грамотъ неѡтмѣнъно, и для того имъ, ѡбывателемъ, въ наступающее весняное вѣремя землѣ ѡратъ и з другихъ грунтовъ користоватся не допущено б.

А понеже, какъ в комисіі заблгоразсужденно, оноє весняное время (в которое такову висилку в силѣ высокихъ повелѣній чинитъ подлежить)¹ зближается, // того ради блгоснисходително от вашего высокоблгородія, старшини и атамана курѣнного и всего товариства чрезъ сіє требуется, даби съ полученія сего заразъ к ѡбъявленной высилки преднапоминаемого всего ѡбществомъ малоросійского народа, не запуская вдаль зближающагось весняного времени, кого заблгопристоитъ з добраго и надежнаго товариства, нарядя двоухъ или трехъ челѡвѣкъ и давъ имъ в силѣ высокихъ повелѣній полное к высилки оногo малоросійского народа наставленіе и доволную команду, велѣтъ тѣхъ же живущих и невказно населившихся запорожскихъ слободахъ, а наипаче в заднѣпранскихъ поселеніяхъ малоросійскихъ обывателей (которіи завременно чрезъ реку Днепръ со всѣми ихъ пожитками и скотомъ на сю сторону перебратся могли)¹ к виходу вѣнутрь линѣи неѡтступно понуждать^а, с тѣмъ притвержденіемъ, чтобъ они всенепремѣно первого наступающаго весняного времени виходъ свой вѣнутрь линѣи возимѣли.

97
зв.

¹ Дужки авт.

И егда тотъ народъ удобного времени переходъ свой приймет, тѣм би нарочним з будущею при них командою крѣпкое имѣть смотреніе, даби оной же народъ такъ на ѡтведеніе по той сторонѣ реки Днѣпра на Новосербію^б землѣ (которыя оной Новосербіи въ точное их владѣніе вовся височайшими ея імператорскаго величества грамотами включени)¹, яко и зарубежъ по их всегдашнему ѡт уквиванія ея імператорскаго величества служебъ и общенародних повинностей обикновенію всеу шататся не могль, обѣцвая 100 тѣмъ же нарочним, ежели они по вѣрноприсяжной // ея імператорскому величеству ревности к таковому побегу оного народа допущенія не учинятъ за их оказываемую високому интересу службу височайшую милость.

Да и впрѣдбудущее весняное время, чтобъ землѣ орать и из другихъ грунтовъ користоватся тѣхъ же малоросійскихъ обивателѣй ни подъ какимъ видомъ допускаемо не било, в паланки Кодацкую и Самарскую к полковникамъ з их старшиною, в силѣ оныхъ же високихъ повелѣній, предложенія учинить. И что по сему послѣдуетъ, да и кто поимено к той висилки отъ вашего високоблгородія, старшини, атамана курѣннаго и всего товариства опредѣлены будутъ, комисію безъ увѣдомленія писменного не оставитъ.

Вашего високоблгородія покорнѣшіе слуги
Полковій хоружій Маѣимъ Лаврентіевъ
Сотникъ китайгородскій Павелъ Семеновъ

1754 году, генваря 21 д.

Ном. 54.

Помітка на арк. 97: Полученно генваря 28 дня 1754 году.

Арк. 97, 100. Оригинал.

№ 57 1754 р., січня 28. – Листъ Коша до депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії про неможливість найближчим часом прислати депутатів у комісію і виконати інші пов'язані з цим доручення черезъ обтяженія прикордонними справами

98 Блгородніе і достойнопочтеніе гспда комисари¹ полковий полтавскій хоружій Маѣимъ Лаврентіевъ і сотникъ китайгородскій Павелъ Семеновъ, намъ ласкавіе приятелѣ.

Вашихъ благородій двѣ писме в Кошѣ Войска Запорожскаго Низоваго истекающаго генваря 27 д.² полученни³, ⁴коими требуетъ висилки⁴ по извѣстной комисіи о спорнихъ запорожскихъ⁵ самарскихъ земляхъ⁶ отъ

¹ Написано надъ рядкомъ.

² Далі закреслено ня.

³ Див. док. №№ 55 і 56: листи в Коші одержано 28 січня.

⁴ Написано надъ рядкомъ замість закресленого в которихъ написанно, коими.

⁵ Далі закреслено земляхъ.

⁶ Далі закреслено когда будетъ комиссія.

Войска Запорожского депутатов⁷, и когда будутъ висланни, і хто именно, і где будетъ асигновано к предбудучому по той комиссії сзеду место. Також и о висилки в силѣ⁸ его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малая России обоих сторонѣ Днѣпра гетмана і разних ординовѣ кавалера, графа Кирилла Григоріевича Разумовского високоповелителного ордера з Войскових⁹ Волностей с Кодаковѣ, з Новоселици і з протчих мѣсть малороссийскихъ жителей на прежния ихъ жилия, ¹⁰і опредѣления ж к той висилки двох¹¹ члвкѣ¹² з старшинѣ, і о томъ всемъ вашихъ благородій увѣдомит¹⁰.

На которіе вашихъ благородій писма симѣ в ответѣ служу. За случившимись нинѣ в Кошѣ многими пограничными нужными¹ дѣлами якъ к вишеписанной комиссії комисаровѣ настояще опредѣлитель и к сзеду места асигновать, // яко і для висилки в силѣ вышеписанного его ясневелможности ордера¹³ з Кодаковѣ и з протчихъ мѣсть малороссийскихъ людей на прежния ихъ жилия надежного старшину отправить¹⁴ вскоросты не в состояннї¹⁵. По ¹⁶отправленнїи же реченной коммисїи пограничной¹⁷ к опредѣленной коммисїи между Войскомъ Запорожскимъ і Полтавскимъ полкомъ о спорнихъ земляхъ якъ^{16, 18} депутаты¹⁹ определеннїи²⁰, к сзеду месту, где бити комисїи, будетъ назначенно, яко и для висилки малороссийскихъ людей хто опредѣленъ²¹ будетъ, і о томъ всемъ того ж часа вашимъ блгородиямъ за извѣстїе вскорѣ²² знать дано будетъ. В протчемъ при доброжелателствѣ нашемъ пребиваемъ.

Вашихъ блгородій доброжелателнїи і ко услугамъ охочий
а. к. Д. С. с товариствомъ

1754 год, генваря 28 д.

Арк. 98, 99. Відпуск.

⁷ Далі закреслено висилать.

⁸ Далі закреслено високопове.

⁹ Далі закреслено поселений разних мѣсть.

¹⁰ Написано на правому полі замість закресленого подл ваших блгордии обо всемъ увѣдомить.

¹¹ Далі закреслено ілі трех.

¹² Далі закреслено депу.

¹³ Далі закреслено надежного.

¹⁴ Далі закреслено било.

¹⁵ Далі закреслено впрод же когда к реченной ізвестной комисии.

¹⁶ Написано над рядком і на арк. 99.

¹⁷ Далі закреслено в порученной вскорѣ вашим блгородиям і нашим ко.

¹⁸ Далі закреслено депутаты.

¹⁹ Далі закреслено будутъ.

²⁰ Далі закреслено яко.

²¹ Написано над рядком замість закресленого посланъ.

²² Написано над рядком замість закресленого чрезъ нарочного.

№ 58–59 1753 р., грудня 14. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою сприяти старшині Крилівської сотні Миргородського полку в стягненні консистентського збору з вихідців з цієї сотні – поселенців у Кодацькій паланці, та про виселення їх згодом на попередні місця проживання. № 7206; донесення крилівського сотника Григорія Рудя від 15 жовтня 1753 р.

95 Благородній и достойнопочтенній гспднъ атаманъ кошовій Войска Запорожского Низового з старшиною войсковою, атаманами курфнними и всѣмъ товариствомъ.

Полковникъ миргородский гспднъ Остроградский представилъ Генеральную войсковую канцелярію при доношеніи своемъ доношеніе, присланное в полковую Миргородскую канцелярію от сотника криловского Рудя, зъ сообщеніемъ при оной вѣдомости о изшедшихъ з сотнѣ Криловской в Кодакъ запорожскій и в принадлежащіе к нему села и деревнѣ обивателехъ. И что по требованію его, сотника, доімочнихъ денегъ, в дачу консистентскую надлежащихъ, с тѣхъ обивателей взискивать тамошнимъ полковникомъ Стефаномъ Савеліевимъ посланного от сотника криловского Рудя атамана стецовского Гараска Лесенка не допущено и о приключенномъ оному атаману от оногo полковника боі.

И по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляріи предлагается вамъ, даби ви приказали доводящоесь по расположеніямъ на указніе дачи вистатчить и отдать за квитанціями, кому подлежить, вскорости, а за побой обижденного удоволствовать и винному на страхъ другимъ безъ штрафа, по ихъ войсковому обикновенію, не оставитъ. Чего для с того доношенія (и вѣдомости)¹, которое къ полковнику миргородскому гспдну // Остроградскому от сотника Рудя прислано, и копія для изслѣдованія по нему при семъ к вамъ сообщается. А в висилки по веснѣ ис техъ неуказныхъ поселений обивателей и протчихъ по оной вѣдомости исполнить вамъ по силѣ ордера его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера и прежнихъ Генеральной канцеляріи предложений.

Вашего благородія доброжелателніе слуги
Семень Кочубей
Михайло Скороподский^а

1753 году, декабрия 14 д.
Ном. 7206.

Помітка: Полученно генваря 30 д. 1754 году.

Арк. 95. Оригінал.

¹ Дужки авт.

1753 р., жовтня 15. Крилів. – Донесення крилівського сотника Григорія Рудя Миргородській полковій канцелярії про побиття кодацьким полковником Стефаном Савелієвим стецівського отамана Крилівської сотні Гарасима Лисенка, посланого в Кодацьку паланку для стягнення недоїмки з вихідців з Крилівської сотні. № 2445; відомість про крилівських жителів, які переселилися в Кодацьку паланку

В полковую Миргородскую канцелярію

84

Покорное доношеніе

На представленіе мое в полковую Миргородскую канцелярію, что за исходомъ обивателей зъ сотнѣ Криловской в Полщу и в разніе места зависающихъ по расположеніямъ оной полковой Миргородской канцелярії на сотнѣ Криловской доїмокъ взискивать нѣ с кого. Присланнымъ ко мнѣ с оной полковой канцелярії в резолюцію ордеромъ веленно на техъ изшедших (кромѣ обрѣтающихся ннѣ в Полской области)¹ зависаючіе по обявленнимъ послѣднимъ расположеніямъ доимки взискивать в техъ мѣстахъ, гдѣ они ннѣ жителствуютъ, и в томъ командирамъ техъ мѣстъ имѣтъ сѣношеніе и прилагать неусипное стараніе. Ежели же чего крайне невозможно будетъ доправить за неимѣніемъ извѣстія, гдѣ кто ннѣ живетъ, в такомъ случаі об онихъ доимкахъ прислать обстоятелніе имяньни – на комъ и сколько и [мен]но² порознь за винтеръ-квартиру, а порознь за лѣтніе мци зависить вѣдомости.

И хотя в силѣ оного ордера послано било з сотенной Криловской канцелярії нарочного атамана стецовского Гараска Лисенка въ Кодакъ к полковнику кодацкому Стефану Савелієву съ писмомъ и с вѣдомостю для доправки на изшедшихъ з сотнѣ Криловской обивателей в Кодакъ и в принадлежачіе къ оному села и деревнѣ, токмо // реченній полковникъ с техъ обивателей денегъ не доправиль, и что такихъ денегъ доправлят не допуститъ, ко мнѣ писменно написалъ. И сверхъ того, бранячи мене непотребними словами, сказивая, что ежели б и я къ нимъ в Кодакъ пришель, никакихъ дачъ платит не буду. Оного нарочного, забивъ на обѣ ноги и на шію колодки, вѣвели в кухню, гдѣ, взявши з цебра черпакъ, хватя за волоса и положи на землѣ, тѣмъ черпакомъ билъ нещадно, пока тотъ черпакъ розсипалъся. Якого нарочного по прибитіи в Крилов осмотривано боевихъ знаковъ. Которій осмотръ, такожъ и сколько на зашедшихъ в Кодакъ и в другіе запорожскіе мѣста з сотнѣ Криловской обивателей зависить в доимки денегъ, при семъ в разсмотреніе полковой Миргородской канцелярії сообщается.

84

зв.

В подленномъ подпись: Сотникъ криловской Григорій Рудь
Писарь сотенній криловскій Иванъ Стефановъ

1753 году, октября 15 д.

Криловъ^а.

Ном. 2445³.

¹ Дужки авт.

² Текст пошкоджено.

³ Вихідний номер проставлено на арк. 84 посередині нижнього поля.

85 № 59а Вѣдомость сколько сойшло з сотнѣ Криловской
обывателей на житло в Кодакъ значить ниже сего:

Трофимъ Ситаенко	1
Стефанъ Рябоконеко	1
Карпо Грищенко зъ зятемъ Тимошемъ Щипченкомъ	2
Семень Головко	1
Трофимъ Недавнѣй	1
Хома Липка зъ синомъ Ивановъ	2
Василь Васенко зъ синомъ Дѣмкомъ	2
Федоръ Гажала з племенникамі Тарасомъ Гажаленкомъ і Ивановъ Шамраенкомъ	3
Грицко Швагиръ	1
Іско Ткачъ	1
Антонъ Ткачъ	1
Петро, Безносого зять	1
Михайло Булай	1
Кузма Безверхій	1
Кузма Коваль	1
Іско Висоцкій	1
Павло Бѣлоусенко	1
Яковъ Черниченко	1
Мусѣй Дроботь	1
Данило Швець	1
Грицко Гайдукъ з братомъ Терешкомъ	2
Матвѣй Кобилченко	1
Микита Борисенко	1
Пархомъ Бѣленко	1
Петро Вовченко	1
Грицко Соколонь [!]	1
Грицко Яковенко	1
Иванъ Григоренко	1
Удова Прѣска Старцѣвна	1
Федоръ Кравецъ	1
Филонъ Шимко	1 //
85 Ничипоръ Бондаръ	1 ¹
зв. Прокопъ Гребень	1
Василь Куслѣй	1
Матвѣй Донъ	1
Василь Скляръ	1
Данило Кирпѣй	1
Харко Галенко	1
Федоръ Лаврѣненко	1
Василь Сагачъ	1
Процко Чередникъ	1

¹ Назву колонки Число людей в документі подано на початку кожного аркуша.

Иванъ Шепѣль	1
Семень Ткачъ	1
Удова Параска Киктиха	1
Кузма Гриценко	1
Филонъ Запорожець	1
Наумъ Кучеренко	1
Иванъ Кулиничъ	1
Тимошъ Чернобаенко	1
Яцко, Михайличинъ зять	1
Матвѣй Щербиненко	1
Яцко Закотѣй	1
Федор Тарасенко	1
Остапъ Ткачъ	1
Омелко Приступенко	1
Олефѣръ Ситникъ	1
Дмитро Пилгукъ	1
Иванъ Даниленко	1
Яковъ Замша зъ синомъ Сидоромъ	2
Василь Бондаръ	1
Яцко Свита	1
Иван Чепурненко	1
Федор Коваленко	1
Павло Авраменко	1
Грицко Губценко	1 //
Павло Ротай з родственикомъ Илкомъ Вакириною	2 ¹
Пархомъ Бондаръ	1
Павло Пухалскій	1
Павло Поддубній	1
Тимошъ Столяръ	1
Василь Пѣвненко	1
Андрѣй Колѣсникъ	1
Маѣсимъ Левченко	1
Савка Донецъ	1
Василь Дякъ	1
Якимъ Лисяченко	1
Илко Швець	1
Сидоръ Марченко	1
Романъ Ткачъ	1
Сергій Гнида	1
Павло Бѣлоусъ	1
Мартинъ Коваль	1
Михайло Щербина	1
Микита Гончаръ	1
Михайло Донецъ	1
Каленикъ Ткачъ	1
Грицко Пискунъ	1
Стефан Горкуш а	1

	Маџимъ Кривій	1
	Трофимъ Костира	1
	Микита Богаенко	1
	Леско Ященко	1
	Данило и Данило Ступаки	2
	Гордѣй Ткачъ	1
	Василь Кулбачній	1
	Пилипъ Бандурка	1 //
86	Федоръ Пѣвень	1 ¹
зв.	Василь Чвирко	1
	Стефанъ Подтитокъ	1
	Василь Гавриленко	1
	Семенъ Подгорній	1
	Давидъ Подгорній	1
	Иванъ Бондаръ	1
	Иванъ Ткачъ	1
	Иско Ткачъ	1
	Стефанъ Колочокъ	1
	Кузма Чудо	1
	Кирикъ Любчикъ	1
	Андрѣй Неминущенко	1
	Андрѣй Колочокъ	1
	Исай Ткачъ	1
	Самойло Капустяній	1
	Иванъ Винникъ	1
	Яковъ Штефанъ	1
	Федор Илѣляшенко	1
	Наумъ Джережайло	1
	Яцко Стадниченко	1
	Федор Крутко	1
	Левко Богомоль	1
	Панко Лозовенко	1
	Динис Дерка	1
	Трофимъ Удодъ	1
	Яковъ Штюха	1
	Романъ Матюшенко	1
	Андрѣй Бандурка	1
	Грицко Бандурка	1
	Семенъ Ткачъ	1 //
87	Василь Ковтуненко	1
	Василь Лубяній	1
	Семенъ Кащенко	1
	Романъ Шульга	1
	Савка Гончаръ	1
	Андрѣй Маляр	1
	Федор Шульга	1
	Михайло Мищенко	1

Иванъ Богатиръ	1
Уласъ Грабенко	1
Семень Чернобай	1
Гришко Сабадашъ	1
Исай Безрутченко з сином Стефаномъ и зятємъ Стефаномъ Ничипоренкомъ	3
Гришко Рабоволъ	1
Трофимъ Бабенко	1
Федор Швець	1
Тарасъ Коваль	1
Савка Штефанъ	1
Стефанъ Хруменко	1
Итого всехъ	157

Въ подлинномъ подписано тако: Сотникъ криловскій Григорій Рудь
Ном. 2445.

Помітка на арк. 84: Пол. 753 году, октябрю 27 д. Записавъ, доложитъ.

Скрипа на арк. 84–87: ²-Стар // шій // вой // сковий канцеляристь Сергій Держунъ⁻². ³-С подлиннимъ читалъ // канцеляристь // войсковий // Стефанъ Бѣлоцерковецъ⁻³.

Арк. 84–87. Копія.

№ 60 1754 р., лютого 1¹. – Рапорт Коша Генеральной військовій канцелярії про відібрання пернача в кодацького полковника Стефана Савеліева за побиття стецівського отамана Гарасима Лисенка, присланого для стягнення недоїмки з вихідців з Крилівської сотні; про відправлення в Кодацьку паланку старшин Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця для перепису переселенців з Гетьманської України

В Войсковую генералную канцелярию

83

Покорний репортъ

Присланнимъ з оной Генеральной войсковой криї² в Кошъ Войска Запорожского Низового ізшедшаго генвара 30 д. предложением³ з приложениемъ от сотника криловского Григория Рудя в полковую

² Скрипу розміщено посередині лівого поля.

³ Скрипу розміщено справа на нижньому полі.

¹ Дату встановлено за оригіналом документа (див. ЦДІАК України, ф. 51, оп. 3, спр. 9393, арк. 165).

² Далі закреслено прошедшаго генвара 30 д.

³ Написано на правому полі замість закресленого полученнимъ ордеромъ веленню.

Миргородскую крию поданного⁴ доношения і вѣдомости копии⁴ веленно⁵ и чинено посиланому⁴ за побой⁶ от сотника криловского Григория⁴ Рудя атаману стецовскому Гарасиму Лесенку для доправки⁷ на изшедших з сотнѣ Криловской⁷ в Кодакъ и в прынадлежащие к нему села і деревнѣ обивателяхъ по расположениямъ доимочних денегъ в дачу консистенскую полковнику кодацкому Стефану Савелиеву⁸ за то⁸ без штрафа⁹ не оставитъ⁹.

¹⁰ А доводячиес по расположениям на указніе дачи¹¹ вистатчивъ за квѣтанциями, ⁴кому подлежит⁴, вскорости отдат¹⁰.

83 І в силѣ висшеписанного Генеральной войсковой криі предложения¹², оной полковник за таку его продерзость жестоко по нашему войсковому обикновению // пѣрначемъ наказанъ.

зв. Что же онъ атаманъ показал, якоби онъ, полковникъ, его не допускаръ доправлять на изшедших з сотнѣ Криловской обивателяхъ указних дачъ, то онъ тое показал весьма ложно¹³, понеже висшеписанной полковник предомноу⁴ под совѣстию⁴ объявил, что онъ помянутому атаману¹⁴ дозволял якъ в Кодаках, так в селах и деревняхъ, ежели где Криловской сотнѣ обивателей сищемъ¹⁵, подлежащие денги¹⁶ на нихъ доправлят¹⁷.

А чтоб населившихся не в указаних местах малороссийскихъ людей можна знат било, хто откудова пришел и куда подлежит к висилки¹⁸ в силѣ его ясневелможности в. п. г., г. г. і разних ординовъ кавалера сиятелнѣишого графа¹⁹ Кирила Григоревича¹⁹ Разумовского повелѣнія⁴, такожъ Генеральной войсковой криі²⁰ предложений з Коша Войска Запорожского Низового²¹ для сочинения описнихъ книгъ – сколко малороссійских²² людей

---

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено на изшедших якоби з сотнѣ Криловской обива якоби в Кодакъ и в протчие, і в прынадлежащие села и деревнѣ обивателех доимочних денегъ в дачу консистенскую кому подлежить приказать вскорости вистатчить також.

⁶ Далі закреслено присланого посиланого ж.

⁷ Далі закреслено якоби.

⁸ Написано над рядком замість закресленого доволствія вамъ и.

⁹ Написано над рядком замість закресленого не оставитъ.

¹⁰ Написано на правому полі замість закресленого положено; над рядком закреслено и о протчемъ.

¹¹ Далі закреслено вистачивъ.

¹² Далі закреслено ордера.

¹³ Далі закреслено ибо ему тотъ полковникъ.

¹⁴ Далі закреслено го.

¹⁵ Далі закреслено тои.

¹⁶ Далі закреслено доправит.

¹⁷ Далі закреслено л би, а для висилки с тех неуказаних поселений малороссийских обивателей, в том числѣ і Криловской сотнѣ, ежели являтся от з Коша

¹⁸ Далі закреслено з Коша Войска Запоро.

¹⁹ Написано на арк. 88.

²⁰ Далі закреслено прежнихъ, на лівому полі закреслено предложений.

²¹ Далі закреслено ста.

²² Написано над рядком замість закресленого яких.

²³в наших Войскових Волностях²³ населилос, войсковіє ²⁴знатніє товарищи²⁴ Іванъ Домонтовичъ да Іванъ Чугуєвецъ²⁵ посланны. // І по описѣ всѣхъ в Кодаках и в протчих²⁶ мѣстахъ населеннихъ людеи з приложениемъ сочиненних ⁴об тѣхъ людях⁴ книгъ²⁷ в Генералную войсковую крию представленно будетъ. О чемъ Войс. генер. криі в покорности нашей репортуем. 88

А. к. Д. С. с товариствомъ

Помітка на арк. 88 зв.: До слѣдствия с Пол. пол.

Арк. 83, 88. Відпуск.

№ 61 1754 р., лютого 3. – Інструкція Коша старшинам Іванові Домонтовичу та Іванові Чугуєвцю про проведення ревізії переселенців з Гетьманської України

Ізъ Коша Войска Низового Запорожского ѿного Войска старшинам Івану Домонтовичу да Івану ж Чугуєвцу 104

Инъструкция

Височайшими ея і. в-а Правителствующаго сената і Гсдрственной іностранних дѣл коллегіи грамоттами, також его яв. г., г. г. і ѿ. кавалера сиятелнѣшого графа Разумовского ѿрдерами повеленно нам¹, Войску Низовому Запорожскому, у пришедших із Малой Россіи и живущих в войскових подданствах в Кодаках, в Самарѣ, по всѣм селам обивателей на прежнѣе ихъ жилища вислатъ в приходящую сию весну неотмѣнно. Поженившихся же із Запорожжа козаков і нашедших іс Полци людеи оставит при тѣх наших подданствах.

А понеже сколько тѣх малороссийских, і с Полци пришедших людеи, і поженившихся козаков, хто они іменно і откуда пришедли – въ Кошѣ ізвѣстія нетъ, // і для того ѿпредѣлили ми въ войсковой сходъке о всѣхъ тѣхъ людяхъ² ревізю³ ѿписную учинит⁴ і послать для той ревізії васъ, к которой ви і ѿпредѣляетес, і имѣете поступать по нижеписанним пунктамъ: 104 зв.

1. Приняв сию інструкцію, ехат въ Кодак Новий, Старий і по всѣмъ селам, також в Самарѣ въ Новоселицю, і гдѣ тамо імѣются люде⁵ на

²³ Написано над рядком і на арк. 88 замість закресленого в неуказних мѣстах.

²⁴ Написано над рядком замість закресленого старшина.

²⁵ Далі закреслено от на.

²⁶ Далі закреслено не указнихъ.

²⁷ Далі закреслено того ж часа.

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено ѿписать.

³ Далі закреслено учинит і описать.

⁴ Далі закреслено къ чему.

⁵ Далі закреслено вѣдомства.

войсковой землѣ, і сочинить ѡб нихъ іменіе⁶ – хто ѡткуда пришел, зъ якого года⁷ ⁸і сколко⁸ ихъ нѣнѣ находится, книги ѡбстоятеліиіе і представить за подписомъ вашихъ рукъ въ Кошъ безъ замедлѣнія. //

116 2. ⁹По ревизіи чѣто вамъ будетъ нужно, требовать всего того с полковниковъ кодацкаго і самарскаго. А для ѡписѣ людей і сочинения книгъ възять вамъ писарей іс паланокъ Кодацкой і Самарской і отъ перевоза Кодацкаго і ихъ подписковъ, ѡ чемъ прикази къ ихъ комендирамъ, даби ѡни¹⁰ в томъ ¹во всемъ¹ послушни вамъ били¹¹, ізъ Кошъ а посланни.

3. Будучи вамъ тамо, поступатъ добродѣтельно і постоянно, какъ честной¹² старшинѣ подлежитьъ.

Данъ въ Кошѣ.

3 д. февраля 1754 году.

К. а.

Арк. 104, 116. Відпуск.

№ 62 1754 р., лютого 4. – Рапортъ Коша Генеральной войсковой канцеляріи про сприяніи комисарамъ Орлицькой сотни Полтавскаго полку в стягненні порцій з жителів сіл Данилівка та Ревунівка та про виселення їх з території Вольностей Військових

93 В Генералную войсковую канцелярію
Покорній репортъ

По представленію¹ ²полковника полтавскаго гспдна Горленка² в ту Генералную³ крыю присланнымъ, в Кошъ Войска Запорожскаго Низоваго з оной же Войсковой генеральной⁴ сего февраля 3 д. ордеромъ предложенью кому надлежитъ⁵ притвердить, даби сотеньнимъ орлянскимъ комисарамъ в доправки доводячихся зъ обивателей села Даниловки і живущихъ при Биркутѣ дванадцаты порцій воспященія не чиненно, но что отъ нихъ доводится, тоѣ безспорно отдали бѣ.

І в силѣ⁶ оноу Генеральной войсковой крыи предложенія⁷ крѣпкий приказъ к полковнику кодацкому Федору Иванову отъ насъ изъ Коша посланъ,

⁶ Далі закреслено къ книги.

⁷ Написано над рядкомъ замість закресленого къ чему.

⁸ Написано над рядкомъ замість закресленого і сколко душахъ мужескихъ.

⁹ Передъ цимъ закреслено будучи вамъ тамо.

¹⁰ Далі закреслено во всемъ.

¹¹ Далі закреслено безъ і малѣ отъ насъ Войска.

¹² Написано над рядкомъ замість закресленого добримъ.

¹ Надъ рядкомъ закреслено гспдна.

² Написано надъ рядкомъ.

³ Далі закреслено войсковую.

⁴ Написано надъ рядкомъ замість закресленого крыи ордеромъ.

⁵ Далі закреслено предложитъ.

⁶ Далі закреслено онои прежнихъ.

⁷ Далі закреслено на.

чтобъ онъ в доправки тѣхъ порцѣоновъ⁸ сотенъним ѡрлянским комисарам нѣкакова препятствія отнюдь не чинил би. А что тѣ⁹ ѡбивателѣ в реченних мѣстах, имѣнуемых² Даниловки і Биръкутѣ, в наших¹⁰ Волностях Войскових¹¹ населились¹² і вирубною луговъ, паханіем¹³ землѣ і кошеніем сѣна і в протчем¹⁴ // намъ, Войску, дѣлають обиду і утискъ нашим козакам запорожским, покорно просим Войсковой генерал. крїи куда надлежитъ представить, чтоб повеленно билѡ¹⁵ кому надлежитъ тѣхъ малороссійских² людей¹⁶ з реченних¹⁷ Даниловки і Биркута в прежних их жилия согнать¹⁸. Понеже і в височайшей ея і. в-а грамотѣ¹⁹ из Правителствующаго сената к нам, Войску, ²⁻напредъ сего-² присланной²⁰, упомянуто – брегадиру Апачинину (якой уже умре)²¹ той слободи Даниловки²² не селить^a, понеже тѣ²³ волности к нам, Войску, издревле² принадлежатъ. И что послѣдует о сем, резолюціею насъ, Войско, покорно просим не оставить.

Атаманъ кошовій Данилѡ Стефановъ с товариствомъ

С Коша.

4 д. генваря²⁴ 1754 году.

Арк. 93. Відпуск.

№ 63 1754 р., лютого 16. Новий Кодак. – Рапорт старшин Війська Запорозького Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця Кошеві про проведення ревізії вихідців з Гетьманської України і про таємне переселення частини з них за Українську лінію

Велможному гспдну атаману кошовому Данилѣ Степанову
Покорний репортъ

105

По силѣ приказа і опредѣлення велможности вашей і въсей войсковой достойнопочтенной старшинѣ въ Кодаке Новом народъ въвес ѡписали уже і во ѡкончание справками нѣкоторими вскорости імѣемъ привести, і отправимся въ другіе села.

⁸ Написано над рядком замість закресленого денегъ.

⁹ Далі закреслено поселеніи.

¹⁰ Далі закреслено издрѣ.

¹¹ Далі закреслено издревли к Во.

¹² Далі закреслено і тѣмъ и пустошением луговъ.

¹³ Далі закреслено ж і засѣвом.

¹⁴ Написано над рядком замість закресленого і ловлении.

¹⁵ Далі закреслено з нѣхъ.

¹⁶ Далі закреслено кромѣ кромѣ [!] полских і других согнать с нашей в.

¹⁷ Далі закреслено войсковы наших.

¹⁸ Далі закреслено А чр чтобъ чрез и что послѣ.

¹⁹ Далі закреслено к нам.

²⁰ Далі закреслено веленно.

²¹ Дужки авт.

²² Далі закреслено не осаживать.

²³ Далі закреслено і прот.

²⁴ Потрібно фѣврля, див. текст документа.

105 **Ізвѣстно же намъ, что Полтавского полку люде зъ сел самарских і других перебираютца тайнимъ ѡбразомъ за линѣю, другіе же весма // не хотят. А кої тайно ѡтсел уходят і худоби свої і скоти, в Волностях Войскових нажитіе, не поблгодаря нѣкому здешним комендирам, увозять, то съ такими что прикажется от вшей велможности учинит, і нас млстівою резолюцією снабдить нижайше просимъ. При том же доно[сим]¹ – народов полских і козаков, поженившихся, множайшее весма число по ревизії найдется, нежели малоросійцовъ, і на войскових подданствахъ ѡстатця будеть кому. І о сем репортуем покорнѣйше.**

Войсковіе товарищи і ревизори
Іоанъ Домонтовичъ
Іванъ Чугуєвецъ

1754 году, 16 дня².

Н. Кодак.

Помітка на арк.105: Получено февралѣ 19 д. 1754 года.

115 **На конверті: Велможному гспдну кошовому атаману Данилѣ Сътепанову зв. і достойнопочтенной воісковой сѣтаршинѣ покорний репортъ.**

Слїд від печатки

Арк. 105, 115. Оригінал.

№ 64 1754 р., лютого 20. – Наказ Коша старшинам Війська Запорозького Іванові Домонтовичу та Іванові Чугуєвцю про організацію таємного затримання вихідців з Гетьманської України, які залишали Запорожжя і поселялися за Українською лінією, та про опис їхнього майна

107 Почтенніе¹ гспда Іванъ Домонтовичъ да Іванъ Афанасєєвъ.

²На ³репортъ вашъ⁴, коімъ ви, между⁵ протчїимъ, представляете⁶: ізвѣстно-де вамъ ест⁷, что Полтавского полку люде, прешедшіи было в нашѣ Запорожскіе Волности з онихъ тайнимъ образомъ, за линѣю перебѣраются, и нажитіе zde, в наших Волностяхъ, добра, не благодаря никому тамошнимъ комендирамъ за прожиле, увозять, с требованіемъ на то нашей резолюціи, сего теченія 19 д.

107 в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученний, // ⁸в резолюцію симъ зв.

¹ Текст пошкоджено.

² Місяць не зазначено; потрібно февралѣ.

¹ Далі закреслено гпд.

² Перед цим закреслено Сего теченія февралѣ 19 дня.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено в Кошѣ полученъ.

⁵ Далі закреслено предста преставл.

⁶ Далі закреслено что.

⁷ Далі закреслено есть.

⁸ Перед цим закреслено за которой по состоявшемуся в Кошѣ Войска Запорож. Низового опредѣленно.

вамъ⁹ предлагається, даби вы, обявя сеи нашъ приказ тамошнимъ полковникам, требовали от нихъ до поїмки убогающих тайнимъ образомъ людей, козаковъ, но токмо¹⁰ вамъ и тамошнимъ полковникамъ в томъ поступат¹¹ закрыто, никому о томъ не разглашивая¹¹, чтобъ сторонніе козаки, коїмъ до того дела нет, о томъ уведав, онимъ убигающимъ обидь причинять не могли. И буди кто з техъ беглецовъ яко неблагодарнихъ // пойманъ будетъ, то¹² с 113 імѣнія ихъ половинную часть арестовавъ, достовѣрную онимъ імѣніямъ описъ без і малѣйшей утайки, либо кемъ какой¹³ наименшей вещи захваченія, чинили и в пристойнихъ местахъ те імѣнія¹⁴ до нашего о томъ определенія и будущихъ над чаяніе случайностей содержали, а ихъ свободно отпускали. ¹¹-А сколько и в кого именнѡ чего будетъ арестовано, наежечасто репортовать¹¹.

І вамъ по сему чинит ісполненіе, опасаясь³ в чемъ-либо³ за отмѣнност сего приказа жестокого отвѣта. ¹¹-А о сем і к пол¹⁵. комисарамъ прикази послани¹¹.

Данъ з Коша.

Февраля 20 д. 1754 года.

К. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

Помітка на арк. 113: 20.

Проба пера: Мишастовский – Иванъ Вовкъ да Грицко Чанр [?] пароконно в богоставленной градъ Киевъ октября по 20 д.

Арк. 107, 113. Відпуск.

№ 65 1754 р., лютого 15. Новий Кодак. – Рапорт полковника Кодацької паланки Федора Іванова Кошеві про переселення вихідців з Гетьманської України за Українську лінію з метою уникнення перепису та з проханням надіслати інструкцію щодо цих переселенців

Ея імператорскаго величества Войска Запорожскаго Низового велможному его милости гспдну, гсдну атаману кошовому Данилу Стефанову с товариствомъ, моему милостівому добродѣвѣ

106

Покорнѣйший репортъ

Находящийся Волностаняхъ Войсковихъ в Новому Кодацѣ і в протчиихъ вгору¹ Днепра селахъ полку Полтавского жителѣ да і протчиихъ полковъ обивателѣ на прежній свої жилища со всѣмъ імуществомъ под Україною

⁹ Далі закреслено прыказали.

¹⁰ Далі закреслено тайнимъ образомъ.

¹¹ Написано на правому полі.

¹² Написано над рядкомъ замість закресленого онихъ імѣнія.

¹³ Написано над рядкомъ замість закресленого чего.

¹⁴ Написано над рядкомъ замість закресленого содержали.

¹⁵ полковим

¹ Слово правлено.

ленѣю вивозятся, боячись комисаровъ запорожскихъ, что їх в ревизію вписують по имени і прозванію. Того ради я вашей велможности доношу, что з оними обивателѣми поступать, прошу наставления і милостивой резолюціи.

Полковникъ кодацкий Федор Ивановъ с товариствомъ
1754 году, февраля 15 д.

К. Паланки.

Помітка: Полученѡ февраля 19 д. 1754 года.

- 114 *На конверті:* Ея імператорскаго величества Войска Запорожскаго Низового
зв. велможному его милости гспдну, гспдну атаману кошовому Данилу Стефанову с товариствомъ покорнѣйшій репортъ.

Слїд від печатки

Арк. 106, 114. Оригінал.

№ 66 1754 р., лютого 20. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Федору Иванову про таємне затримання вихідців з Гетьманської України, які, залишивши Запорожжя, тікали за Українську лінію, та про опис їхнього майна

- 108 Пану полковнику кодацкому Федору Иванову з старшиною
Прыказъ

На присланніе от нашихъ комисаровъ Домонтовыча¹ и Афанасіева да от васъ репорти в резолюцію симъ предлагается, дабы вы по требованію онихъ комисаровъ до поїмки убегающихъ з нашихъ Волностей малороссійцовъ, прешедших било² в оиѣ на жиле, яко неблагодарныхъ, надобное число козаковъ давали и сами то смотрѣли, но толко б в томъ закрыто поступали, чтоб сторонніе козаки, о томъ увѣдавъ, не могли темъ беглецамъ обидъ причинят³.

И буди кто пойманъ, то какіе при нихъ імѣнія будутъ, онихъ половинную часть арестовать, достовѣрную опись імъ чинили без і малѣйшей утайки либо кемъ чего захваченія и в пристойныхъ мѣстах до нашего опредѣленія цѣло содержали⁴ под опасеніемъ за отмѣнность сего приказа⁴ жестокого штрафа⁵, а оних беглецовъ свободно отпускали, а что і в кого именнѡ⁶ узято будетъ, о томъ со обстоятельствомъ намъ репортовали. О чемъ и к нашимъ комисарамъ ордеръ посланъ.

З Коша.

Февраля 20 д. 1754 года.

Кошовий ат.

Арк. 108. Відпуск.

¹ Далі закреслено да о.

² Далі закреслено за оних.

³ Далі закреслено не ток.

⁴ Написано над рядком замість закресленого а их беглецовъ свободно отпускали.

⁵ Далі закреслено еже.

⁶ Написано над рядком.

1754 р., н. р. лютого 14. – Лист Коша до бунчукового товариша Федора Гаврилова з проханням переслати кошову кореспонденцію, адресовану гетьманові Кирилу Розумовському, у Київську губернську та Генеральну військову канцелярію

¹Високоблагородний и высокопочтенний гпднъ² бунчуковий товарищъ, дознаний нашъ благодѣтел Федор Гавриловъ⁻¹. 108 зв.

Наступившим постом свята Четиридесятици³ вашего високоблагородия⁴ со всѣмъ вашимъ высокопочтеннимъ⁵ домомъ поздравляемъ і желаемъ при всякомъ здоровіі і благополучіі душеполезно⁵ препровадить⁶ і поклонитисъ страстемъ Христовымъ і его триднєвному Воскресєнію.

⁷При чемъ услужно просимъ⁻⁷ посланніи при семъ надписанніе къ его яснєвелможности⁸ такожъ в Киевскую губернскую^{9,а} і въ Войсковую генеральную⁶ канцелярію три пакета¹⁰ чрезъ случившуюся оказію¹¹ безъ умедлення отправить, а буди оказіи не имѣтиметсѣ, то хочай чрезъ нарочнихъ¹² от мѣста до мѣста, безъ удержанія, в Глуховъ^{13,в}, а в Киевъ по форпостамъ¹² отправитъ же. ⁵За что впередъ вашему високоблагородію¹⁴ в случаяхъ имеемъ служитъ⁻⁵, в чемъ на васъ¹⁵ благонадежны пребудемъ. И тако при отданіи нашего уклоня остаемся.

Вашего високоблагородия⁵ доброжелателниі слуги

Помітка на лівому полі поздовж аркуша: Ся термѣна переписана.

Проба пера: коза, ст., стобо.

Арк. 108 зв. Чернетка.

¹ Написано іншим почерком замість закресленого Благородный гспднъ сотникъ.

² Далі закреслено сотн.

³ У 1754 р. Великий піст тривав з 14 лютого до 2 квітня.

⁴ Написано над рядком високо.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Далі закреслено и ожи.

⁷ Написано над рядком іншим почерком.

⁸ Далі закреслено пакетъ.

⁹ Далі закреслено кан.

¹⁰ Далі закреслено покорне просим.

¹¹ Далі закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

¹² Написано на лівому полі.

¹³ Далі закреслено по отправит.

¹⁴ Далі закреслено в такихъ.

¹⁵ Далі закреслено нашего благодѣтеля.

1754 р., лютого 19. Новий Кодак. – Донесення старшин Війська Запорозького Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому про приховання кодацьким городовим отаманом Ничипором Пластуном від перепису понад сто дворів, привласнення міських зборів та інші зловживання і про дозвіл на проведення розслідування

Велможному гспдну, гспдну атаману кошовому Данилу Стефанову

109

Покорное доношеніе

От 16 д. сего февраля репортовали ми вашей велможности о приведеніи в оконъчаніе описаніемъ всего Нового Кодака вскорости, а сего теченія въ 19 д. исполнили вконецъ то подлежащимъ порядкомъ. Толко при томъ явилис многіе люде в прикритіи атамана кодацкогo городового Ничипора Пластуна по регистру от него данному намъ, по которому онъ собираетъ поборы якоби не виключая от того нѣкого, а іменъно хать до ста і болше, с коіхъ не іно что какъ толко себѣ із своїми побѣрчими користь імѣетъ і темъ ихъ закриваетъ.

А многіе із сѣлъ до его атаманства подлежащіе люде да і городовіе кодацкіе жалуются во взятіи непрестанного з нихъ денежного збора на расходы городовіе. Он же, Пластунъ, жалѣлся нам, якоби, за невзяткомъ // от людей поборовъ, долженъ онъ із громадою в базар кодацкій для наїздовъ за забратіе харчей болше ста рублей.

109
зв.

И для того ми, что онъ побори зо всѣхъ сѣлъ всегда взимаетъ, а за расходы городовіе не платитъ и гдѣ тѣ побори подѣваль, да і сверхъ того з закритих нимъ в Кодаке Новомъ людей болше ста хать, на кого онъ з них подать взимает, и для чего ихъ в регистръ зборной всего города не уписаль, і за кимъ ихъ держитъ, будучи в немаломъ сомнѣніи, признавая его великое плутовство и похищеніе народной сумми, по вѣрной нашей к Войску услуги і обиду жалобливых народовъ, вашей велможности о семъ доносимъ і покорнѣйше просимъ о всемъ томъ млстиво приказать намъ ізслѣдовать над нимъ, Пластуномъ, яко в болшее дѣло уже от вашей велможности повѣреннія і приказом насъ снабдитъ. Ибо ми, хотя его уже, спрашивая о той людской обидѣ, і увѣщевалы, чтоб онъ не плутоваль, обаче онъ к тому не склоненъ, а імѣетъ надежду на стариковъ громады Кодацкой, імѣющих доволніе скоти і имущество, с коіхъ поборовъ не взимаетъ // і от тягостей общих закриваетъ, отдавая себе імъ в добродѣтель і вдаль своего чина, взаімъ чего і оны его обманство содержатъ, а бѣдних, убогихъ нещадно деретъ і обижаєтъ, і в тѣхъ багатих і на атаманство іспросилься.

112

Которого слѣдствия здѣшнему полковнику і старшинамъ его покорно просимъ не вручать, ибо оны з ним рады своіхъ прибитковъ імѣютъ единогласые, паче же чтоб і на нас много ізлишнего іздержанія в харчах

Карта Правобережної України, 1745 р. Складена і підписана інженер-полковником Данилом Дебоксетом. (БРАН, ВР, збірка карт і планів, од. зб. 545)

не приклепаль, какъ то нѣкоторим старшинам, по дѣламъ бывшимъ, от него следовало. Нас же онъ весьма недовольно принималъ, почъти за свої денги харчили, в нѣкторіе дъны харчъ давалъ, а на другіе и не давалъ нѣчего, а сѣно – самую солому привозилъ. А жилцы здешніе сказуютъ зо всѣхъ сѣлъ онъ сѣно доброе степовое по нѣсколко десятковъ возъ зискалъ, которое упователно перемѣнилъ худымъ. І такъ мы от него обидими крайне учинили, что і послѣднѣйшіе сюда із Коша присиланъніе – едно толко писмо в паланку отдать, // лутчѣе доволство імѣлы, а мы от негѡ, ввес 112
Кодакъ на пятсотъ дворовъ описавъши с немалим трудомъ, в даръ нѣ 3в.
едного хлѣба не получили.

Велможности вашей всенижайшіе слугы
Иванъ Домонтовичъ
Иванъ Чугуевецъ

19 д. февраля 1754 году.
Новой Кодакъ.

Помітка на арк. 109: Поданъно 1754 году, февраля 22 дня.

Арк. 109, 112. Оригінал.

№ 69 1754 р., лютого 23. – Ордер Коша старшинам Війська Запорозького Іванові Домонтовичу та Іванові Чугуевцю про заборону проводити розслідування щодо зловживань кодацького городского атамана Ничипора Пластуна, оскільки їх направлено для перепису населення

Гсдамъ комисарамъ Івану Домонтовичу да Івану Чугуевцу 110
Ордеръ

На полученное от васъ сего февраля 22 дня в Кошѣ доношеніе, коімъ вы, между протчїимъ представляя, о утаеннихъ атаманомъ кодацкимъ Ничипоромъ Пластуномъ болѣе ста хатахъ не означенних в регистрахъ, поданных вамъ о числѣ кодацких людей и не привлекаемыхъ имъ ни в какіе общенародніе тяглости и о должнихъ нимъ з громадою в базаръ за взяте з оногo приѣжающимъ от Коша разнихъ естных и питейних вещей болѣе ста рублей денгахъ, коіх онъ задолжился, какъ с вашего доношенія является, не для приѣжающихъ от Коша, но уповательно¹ на приватніе своі²-и его согласниковъ² потребности, для то [!] что, какъ вамъ тамошніе жители на него, атамана, жалобу принесли, когда от Коша наезди бывають, в то время, умножась доволной общенародной платки, оной атаманъ Пластунъ, собирая со всѣхъ, кромѣ утаенних нимъ хать, не оставя на продолженіе ни одной копейки, // уплачивалъ и о протчемъ, просите³ ко учиненію³ над 110
нимъ следствія васъ опредѣлить². 3в.

¹ Далі закреслено на свої потреби.

² Написано над рядком.

³ Написано над рядком замість закресленого учинит.

По рассмотренію одного доношенія, симъ вамъ в резолюцію предлагается, что хотя б по показаннимъ от васъ в томъ доношеніи резонамъ можно б позволить вамъ над нимъ, Пластуномъ, следствие со всякимъ обстоятельствомъ учинить, однакъ, понеже от тамошнихъ обивателей на него zde никакихъ жалобъ нѣтъ, особливо же вы к скорѣйшему и полезнѣйшему Войска Запорожскаго делу, а не к сему маловажному и ни от кого требуемому, опредѣлены, для того вступатъ вамъ к слѣдствію одного атамана отнюдь не позволяется, а исправляли б вы порученное вамъ дело, в чемъ немалой состоитъ войсковый интересъ.

Ежели ж такъ заподлѣнно есть, какъ вы о атаману представляете, то ко всеконечному со обстоятельствомъ одного атамана изслѣдованію ⁴ і о дачи вамъ ⁵ харчей ² і питя ² і лошадямъ вашимъ сѣна і овоса [!] довольно ⁴, к полковнику кодацкому посланъ прыказъ, ⁶ в чемъ вамъ доказиватъ позволяется, но не медлѣть для того ни мало ⁶.

Данъ з Коша.

Февраля 23 д. 1754 года.

Кошо. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

Арк. 110. Відпуск.

№ 70   1754 р., лютого 23. – Наказ Коша полковникові Кодацкой паланки Федору Иванову про розслѣдування справи щодо зловживань кодацкаго городского атамана Ничипора Пластуна і про зобов'язання його забезпечити харчами старшин Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця

111   Пану полковнику кодацкому Федору Иванову з старшиною
Прыказъ

Понеже ¹ опредѣленіе от Коша комисары Иванъ Домонтовичъ да Иванъ Чугуєвецъ присланнимъ в Кошъ доношеніемъ между протчіимъ представыли, что атаманъ кодацкій Ничипоръ Пластунъ болѣе ста хат в утайки, не употребляя онихъ ни к какимъ податямъ, содержать, да сверхъ того болѣе ста рублей в базарѣ долженъ, кои долгъ онъ, атаманъ, считаетъ, что то толко здержано ² на приежающихъ от Коша, обидиміе жъ от него, атамана, кодацкіе жители, наши подданніе, представляли, что буди какой нобо [?] естныхъ и питейныхъ вещей бываетъ, тотчас, собирая с людий денги, без остатка уплачиваетъ, і потому тотъ долгъ, ³ яко излишній ³, состоящій в болѣе ста рубляхъ, не подлежит ко уплатки общенародствомъ, того ради вамъ, пане полковникъ, строго і накрѣпко повелѣваемъ ⁴ о всемъ

⁴ Написано на лівому полі поздовж аркуша.

⁵ Далі закреслено і ло.

⁶ Написано на нижньому полі.

¹ Далі закреслено отп.

² Далі закреслено не.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено о томъ.

вышписаномъ, в чемъ обстоятелніе нашѣ комисари вамъ³ показиват
будуть⁵, со всякою вѣрностию изследовали. // А что по ізследованію 111
явится, насъ обстоятелно репортовали, о чемъ і к нашимъ комисарамъ чрез 3в.
ордеръ дано знат.

⁶Особливо же імѣте вы атаману городовому кодацкому приказат, чтоб
онъ по требованію наших комисаровъ довольно такъ імъ естнихъ и питейних
вещей, також для лошадей сѣна и овса выстатчаль⁶.

З Кош а.

Февраля 23 дня 1754 года.

К. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

Помітка на арк. 111 під текстом: В. а. Петро Калнишъ, Григорий Никитов

Арк. 111. Відпуск.

№ 71 1754 р., березня 19. Самарчик. – Рапорт старшин
Війська Запорозького Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця
кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому
про завершення ними ревізії вихідців з Гетьманської
України, які оселилися в Новому Кодаку, Самарчику,
Чернечому та ще у восьми селах, і про продовження
перепису в Старому Кодаку та інших поселеннях

Велможному і високородному гспдну атаману кошовому 117

Данилу Стефановичу

Покорнѣйшій репортъ

Ордеромъ велможности вашей, въ 17 д. сего марта нами полученнимъ,
млство повелѣнно какъ наискоряе [!] порученную намъ ревѣзю кончить
і в Кошъ приездит с чистими по ревізії книгами і при том безвинних обидъ
нѣкому не дѣлат.

На оное симъ нижайше репортуем. Кодакъ Новій и до него подлежащіе
вгорѣ Днепра села, всѣхъ восем, да в Самарѣ Самарчицкое и Чернечое ж
село ж порядкомъ подлежащимъ уже описали і книги оних ісправляются
начисто. А ми оставшес Старой Кодак да Чапелеичю [!] Камянку отпра-
вляемос описать со всяким поспѣшеніем и совѣмъ приведемъ во окончаніе
и вскорости в Кош представим о всѣхъ подданных ревѣзю. Прод[о]лженые¹
же оной за далнѣми і всюда распространившимис селами і отлучкою з 117
домовъ людей, // а особливо по ихъ бродязству всего почти сѣвѣтному, 3в.
справками трудними послѣдовало. Обидъ от нас нѣкому безвинно и до нас
не надлежащего не учиненно і впредь обовязуемся крѣпко, что не про-
ізийдетъ. А наноси, хотя може какіе от ненавистников наших напрасно по
зависти і происходят на нас, то оним до очной ставки нашей з ними

⁵ Написано над рядком замість закресленого можуть.

⁶ Написано наприкінці текста.

¹ Текст пошкоджено.

велможности вашей і всей високопочтенной старшини і атамановъ
нижайше просимъ вѣры не велѣть давать і гнѣва високого своего не
поднести на насъ.

Велможности вашей покорнѣйшіе слугы
Ivan Domontovicz
Иванъ Чугуєвецъ

19 д. марта 1754 году.
Село Самарчикъ.

Помітка на арк.117: Подано 26 д. марта [1754 году].

124 *На конверті:* Велможному і высокородъному гспдну, гспдну атаману
зв. кошовому Данилу Сътепановичу покорнѣйший репортъ.

Помітка на конверті: Получено марта 26 д. 1754 году.

Посередині арк. 124 зв. напис: сегобоч Камя. зоранимъ.

Арк. 117, 124. Оригінал.

№ 72–73 1754 р., квітня 18. Самарчик. – Рапорт полковника
Самарської паланки Павла Малого Кошеві про завершення
перепису вихідців з Гетьманської України, які залишили
село Самарчик; відомість про вихідців з Гетьманської
України, які виселилися з села Самарчик

118 Велможному і высокородному гспдну кошовому атаману
Данилу Стефанову з войсковою старшиною и курѣнными
атаманами
Покорній репортъ

За силу присланного к намъ от вашей велможности с Коша приказа –
сколко малороссіянъ и кто оние именно в Малороссію сойшло, и сколко
по них осталось впустѣ хатъ, какова нами сочинена ведомост, оная при семъ
к вашей велможности посилается.

В старосамарских же обивателей скота и овецъ нами не граблено и
осталих впустѣ хатъ, состоящихъ в Новоселицѣ по изошлихъ людех,
никому, кромѣ четырех, и то до получения приказа, не продавано и
у[сил]не¹ людей з села не выгонимо, и воровъ при стадѣ своем не содер-
жимо. И кто сие все вашей велможности доно[сит] неправедно, для того
вашей велможности покорнѣйше просимъ и впредь на такіе ложние доноси
не ввѣрятеся. Егнятъ же малое число и денегъ тридцат рублей доброволне
в старосамарцовъ нами хотя и взято и то по давнему пред симъ здесь
бывших полковников и старшинъ обикновенію. О чемъ всемъ вишписанном
вашей велможности в покорности нашей репортуемъ.

Полковникъ самарскій Павелъ Малій с товариствомъ
1754 году, априля 18 д.
Самарчик.

Арк. 118. Оригінал.

¹ Текст пошкоджено.

	Число хатъ
Іванъ Обертасъ	1
Іванъ Ткачъ	1
Павло Діогтяр	1
Федоръ Отрѣшъ	1
Іванъ Губа	1
Прокопъ Кокоза	1
Харко Луценко	1
Іванъ Швець	1
Прокопъ Боженко	1
Іванъ Погонщикъ	1
Іванъ Кравецъ	1
Іванъ Свинюхъ	1
Федоръ Рѣзникъ	1
Игнатъ Салогуб	1
Аврамъ Степаненко	1
Данило Сень	1
Матвѣй Маляръ	1
Михайло Пустовойтенко	1
Іванъ Рубанъ	1
Сидоръ Бондаръ	1
Іванъ Довгій	1
Маѣимъ Колкушъ	1
Василь Бруштунъ	1
Вишписанние всѣ сойшли в Малую Россію, а в какие именно города или села не извѣстно.	
Ітого хатъ	23

Полковникъ самарскій Павелъ Малій с товариствомъ

На конверті: Велможному і высокородному гспдну кошовому атаману Данилу Стефанову з войсковою старшиною и курѣнными атаманами покорній репортъ.

123
зв.

Слід від печатки

Арк. 118 зв., 123 зв. Оригінал.

№ 74–74а 1754 р., квітня 26. Новий Кодак. – Рапорт полковника Кодацької паланки Федора Іванова Кошеві про залишення вихідцями з Гетьманської України запорозьких поселень згідно з указами Коша; відомість від 25 квітня 1754 р. про вихідців з Гетьманської України, які виселилися з Кодацької паланки

119 Велможному и високородному его милости гспдну атаману кошовому Данилу Стефанову зъ високопочтенною старшиною

Покорній репортъ

Во исполненіе вашей велможности приказов двоїхъ, в которомъ предложено, что височайшими ея императорскаго величества Войску Запорожскому Низовому повеленно весь малороссийский народ, поселившійся в Запорожских Волностях, на прежніе іхъ жилища выслат, по чему нѣнѣ находящіеся в наших Запорожскіхъ Волностях люде, чувствуя тѣ высочайшіе повелѣнія, намѣревают, оставя здешніе свої жилля, далѣ уходят и в нинѣшную весну нѣ орутъ і оранной землѣ не засѣвают.

А понеже по представленіямъ і прошеніямъ тоє упователно будетъ, что по-прежнему в Запорожскіхъ Волностяхъ малоросійцямъ жить дозволенно будетъ, которий приказ мною с товариствомъ опоблѣкованъ вездѣ, даби оніи жителѣ Кодаку Нового да і Старого і вси околичніі подданіи сѣяли і ороли [!] і войсковою землею користовались по-прежнему // безтровожене, вишедших зв. же народовъ зъ Волностей Запорожскіхъ невѣдома куда опись сочиненна, і сколко іменно і хто прозваніемъ – в той вѣдомости описанно, с которой вѣдомости, знявъ точную вѣдомость, со обстоятельствомъ при семъ репортъ сообщивъ для лутш аго разсмотренія. Во 2-мъ, понеже многое число поизшедших людей з Кодаку також і околичнихъ селъ хатъ в пустоши находятя, тѣ хати продаемъ. А понеже атаманы курѣнніе в общой сходки приговорили, даби ми тѣхъ хатъ не продавали, яко то вдобніі будутъ до ихъ куреней для привозки, того ради вашей велможности я, ниже іменованній, доношу, что курѣнніе атаманы калноболоцкій Марко Усь да деревянковской Микола Касапъ згори реки Днепра селами въ Кодацкую¹ паланку ехали і видѣли оніи хати, коі оставя і безвѣстно тот народ розийшолъ, точию оніи хати ни к чему // не годятся затѣмъ, что болѣе мазок, что толко основаніе по три деревѣ въ тихъ хатах знайдовалось. Коі уже до вашого повелителного приказа и другимъ народомъ велѣли поуходит і жит до время, а коі въ пустоши нѣнѣ находятя отселѣ не повеленно никимъ доволствоватся і от насъ не проданно будетъ, дожидаючись от вашей велможности по разсмотренію вторичной резолюціи.

Полковникъ кодацкой Федоръ Іванов с товариствомъ 1754 году, априля 26 дня.

К. паланка.

Арк. 119, 122. Оригінал.

¹ Далі закреслено в Кодацкую.

В полковой Кодацкой паланки сочиненъна вѣдомость, коликое число въ прошедшомъ году осенью и зимъного, також и весняного время вышло народа, чувствуочы за собою доношеніе и подписку въ произвожденную камъмісію полку Полтавского комисарамъ, а хто именно зыйшоль ниже сего рееструется. 1754 году, априля 25 дня.

Число людей ¹	
1	Мазимъ Кравецъ
1	Яцко Кривохатко
1	Иванъ Коваль
1	Каленикъ Барзѣй
1	Грицко Лихонѣсь
1	Іско Рибченко
1	Мазимъ Одаричъ
1	Яцко Мазютенко
1	Дудникъ Хведор
1	Андрѣй Кривичъ
1	Тимѣшъ Перекѣпскій
1	Муѣй Малій
1	Грицко Малюкъ
1	Иванъ Бѣлокобиллой
1	Матвѣй Перекѣпскій
1	Наумъ, Варавинъ родичъ
1	Грицко Саковий
1	Тетяна, вдова
1	Климъ Грабаръ
1	Павло Стрижакъ
1	Хведор Кирусенко
1	Леско Бондар
1	Леско Швець
1	Муѣй Гадюченко
1	Тимѣшъ Бѣлей
1	Демко Чередникъ
1	Мартинъ Орель
1	Иванъ Горбъ
1	Михайло Рудий
1	Зѣнецъ Остроухъ
1	Карпо Кодола
1	Динисъ Наперстний
1	Семень Швець
1	Романъ Дудникъ

¹ Назву колонки Число людей в документі подано на початку кожного аркуша. В оригіналі текст документа подано у дві колонки.

Число людей ¹	
1	Кондратъ Чередникъ
1	Иванъ Кравецъ
1	Їско Маликов
1	Трохимъ Шекѣль
1	Їско Шаповалъ
1	Левко Кравецъ
1	Хведор Шаповалъ
1	Охрѣмъ Кравецъ
1	Тишко Колѣсникъ
1	Хвеско Дубаръ
1	Данило Кирпѣль
1	Маѣимъ Кирпѣль
1	Иванъ Раїничъ
1	Степанъ Совканъ
1	Яцко Тетерятникъ
1	Юхимъ Кравецъ
1	Степанъ Гребѣнникъ
1	Яцко Кравецъ
1	Мария, вдова Метелиха //
1	Гарасимъ Лемѣшка
1	Семенъ Чавусъ
1	Грицко Корсунецъ
1	Гарасимъ Корсунецъ
1	Якимъ Хвесковъ
1	Степанъ Литка
1	Михайло Прудкий
1	Трохимъ Бубенко
1	Юхимъ Дѣдъ
1	Андрѣй Котолупъ
1	Тишко Мякий
1	Василь Дудникъ
1	Иванъ Глухий
1	Павло Бѣлоусъ
1	Грицко Кучеръ
1	Грицко Мареничъ
1	Хведор Швець
1	Иванъ Безуглий
1	Хвеско Бѣлоусъ
1	Олеѣза Коваль
1	Иванъ Швець
1	Семенъ Кривий
1	Василь Овеченко
1	Климъ Кравецъ
1	Ганна Калашница

120
зв.

Число людей ¹	
1	Іванъ Великій
1	Юхимъ Ткачъ
1	Матвѣй Бедрѣй
1	Іванъ Великій
1	Іванъ Запорожець
1	Грицко Чередниченко
1	Омелко Чередникъ
1	Грицко Чадній
1	Демко Андрѣевъ
1	Ксѣнъ Старий
1	Хома, Шѣстинъ зят,
1	Семенъ Чередникъ
1	Павло Повтавский [!]
1	Хома Шѣстя
1	Захаря Повѣлній
1	Марко Рибалка
1	Хведор Борисовъ
1	Яцко Ковтунъ
1	Іванъ Швець
1	Іванъ Песлѣнъ
1	Василь Кѣхно
1	Панко Морозъ
1	Гаврило Кравецъ
1	Хвеско Жаданъ
1	Андрѣй Донъ
1	Хведор Сиволапъ
1	Климъ Швець
1	Данило Ткачъ
1	Федор Завийборода
1	Данило, Юрковъ зят
1	Яцко Ткачъ
1	Прокопъ Ткачъ
1	Тишко Комизенко
1	Дацко, Журавлѣвъ зят
1	Яцко Крамаренко
1	Микита Телютенко
1	Хведор Коробейникъ
1	Устимъ, Гуской зят
1	Хведоръ Сапат
1	Грицко Свистунъ
1	Панко Рудий
1	Іванъ Кравецъ
1	Остапъ Замѣрайло
1	Петро Люшня

121

Число людей ¹	
1	Олихвѣрь Ситникъ
1	Кирило Любичъ //
1	Мѣрошникъ Сторчаков
1	Яцко Кравецъ
1	Павло Бѣлоуць
1	Хвеско Ступар
1	Леско Ковалець
1	Микола Рибалченко
1	Іванъ Смоляръ
1	Остапъ Скрипникъ
1	Матвѣй Дѣденко
1	Власъ Калитенко
1	Грицко Сердюкъ
1	Степанъ Перебийнось
1	Хведор Рибалченко
1	Павло Заярскій
1	Павло Стрижакъ
1	Степанъ Погорѣлий
1	Максимъ Залѣзнякъ
1	Трохимъ Колодка
1	Маруся, вдова Харченкова
1	Іванъ Швець
1	Іванъ Кривуля
1	Климъ Забара
1	Лаврѣнь Дурней
1	Іванъ Аверка
1	Левецъ Рибалка
1	Максимъ Ткачъ
1	Василь Паповиця
1	Грицко Волошинъ
1	Іванъ Волошинейко
1	Хведоръ Круглий

Итого всего народа вийшло невѣдома куди полторасти и четире сѣмей.

Помітка на арк. 119: Пол. 28 априля 1754 году.

Скрипа на нижньому полі арк. 120 зв., 121: С подлинной сводилъ полковой Кодацкой паланки // подписарой Корнѣй Кошманъ.

Арк. 120, 121. Копія.

1754 р., травня 5. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському про закінчення перепису вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях і з проханням дозволити не виселяти козаків, які оженилися в Гетьманській Україні і не мали там ґрунтів, а також вихідців з Правобережної України – польських підданих

Ясневелможному г.

125

Покорнѣйшее доношение

Високоповелителними вашей яв. ѿдерами велѣнно мѣнѣ с товариством нашедших вѣ подданства наши войсковие в Кодаки і в Самари зѣ Малой Росіи людей на их прежние жилища висѣлатъ. І во исполнение ѿного високого в. яв. велѣния ѿ точном увѣдомленіи, сколько тѣх малоросійских людей в оних¹ подданствах наших імѣлось і кого з них куда виселать, ѿпредѣленно било ѿт мене с товариством опись тамо учинит. І полковникам кодацѣкому і самарскому предложенно, сколько² явится малоросійских людей, виселат³ вѣ их жилища.

По которой описѣ, хотя тѣхъ людей⁴ нѣкоторое небольшое число в Кодаках і Самарѣ⁵ явилос, обаче полковники⁶ вишеупомянутіе репортами своими сего течения обявили⁵, что-де сѣ тѣхъ уже людей болше ста хать⁷ в Малую Росію⁷ сойшло, а куда іменѣно¹ – неізвѣстѣно. Остались же такі, у коихъ в Малой Росіи // нѣкаких ґрунтов і земель не імѣется. 125
зв.
⁸Многие же с них⁸ в Войске Запорожском Низовом прежде¹ служили, а в Малой Росіи⁹ толѣ женились¹⁰ і пришли в подданства войсковіе, і исполской націи в Малую¹¹ Росію¹² зашолъ пришли в наши Воисковіе Волности¹¹.

І для того вашей яв. я с товариством нижайше прошу вишеписанных ѿставшихся вѣ подданствах наших людей, не імѣющих ґрунтов і земель в Малой Росіи і поженившихся з Сапорожского Низового Войска козакѣ¹, ¹¹-и полских, коі оттудова з полской границѣ в Малую Росію зашли, а оттудова в наши Войсковіе Волности пришли¹¹, коіми і височайшею грамотою Правителствующаго сената¹³ велѣнно подданства наши населить, виселать в Малую Росію, яко і нѣкуда імѣ туда іти і жить нѣ на чем,

¹ Написано над рядком.

² Написано над рядком замість закресленого хто.

³ Далі закреслено на.

⁴ Далі закреслено ма.

⁵ Написано на правому полі замість закресленого імѣет.

⁶ Далі закреслено Кода.

⁷ Написано над рядком замість закресленого людей.

⁸ Написано над рядком замість закресленого і они пред тим.

⁹ Далі закреслено на время.

¹⁰ Далі густо закреслено кілька слів.

¹¹ Написано на лівому полі.

¹² Далі закреслено за пришедши зашол.

¹³ Далі закреслено млст.

млстиво ѡтказать і не велѣтъ. Я же с товариством о неприемѣ впрѣд малороссійскихъ людей в тѣ наши подданства полковникамъ кодацкому і самарскому // крѣпкое запрѣщѣние учинит і впрѣд подтверждать імѣю. І на сие нижайше в. яв. я з товариствомъ прошу високоповелителной резолюціи і ожидаю с покорностью.

К. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

Май 5 д. 1754 год.

Арк. 125, 132. Відпуск.

№ 76 1754 р., травня 5. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському про відправлення йому копії царської грамоти для обґрунтування належності земель Війську Запорозькому, на які претендувала Старосамарська сотня Полтавського полку

126 По титулу его ясневелможности
Покорнѣйшее доношеніе

Пред симъ высочайшею ея ім. в-ва грамотою¹, высокими вашей ясневелможности велѣнии намъ, Войску Запорожскому Низовому, повелѣнно с полкомъ Полтавскимъ в межованиі къ Старой Самарѣ з Войсковихъ Запорожскихъ Волностей земель учинить по імѣющимся в обоіхъ сторонъ документамъ слѣдствие¹.

А понеже нинѣ в Кошѣ Войска Запорожского Низового копия¹ высочайшей грамоты великих² государей³ і царей³ Иоана Алезѣевича, Петра Алезѣевича и великой государыни Софії Алезѣевни Войску Запорожскому Низовому⁴, ихъ царского величества государствования сегого году выданной^а, проискалась, в коей, между многимъ, изображено, яко строячаясь на Самарѣ крѣпость ни въ какую тягост и отнятіе земель войскових і ни к какому утѣсненію⁵ Войску Запорожскому Низовому будетъ, хотя же той грамоты подлѣнной зде при Кошѣ не імѣется, а потеряна в самихъ разних¹ случаяхъ – переходомъ Сѣчи з мѣста на мѣсто⁶ і военными случаяи⁶, однакъ ми зсилаемся до сиску той грамоти на государственную архиву. //

126 Нинѣ же около той⁷ Самарской крѣпости поселений немалое число
зв. на⁸ собственных нашихъ Запорожскихъ Волностяхъ состоитъ і тѣмъ Войску

¹ Написано над рядкомъ.

² Далі закреслено греи.

³ Написано на правому полі.

⁴ Далі закреслено Войску З.

⁵ Далі закреслено будетъ.

⁶ Написано на правому полі замість закресленого пожарами.

⁷ Далі закреслено Старо.

⁸ Далі закреслено Войсковихъ.

Запорожскому Низовому не к малой обидѣ и утѣсненію [!] отнятіемъ собственныхъ запорожскихъ земель¹ слѣдоватиметъ яко жъ уже¹ слѣдуетъ⁹.

Того ради с оной грамоти копіи точную копию под высокое вашей ясневелможности благоразсмотреніе при семъ прилагая, покорнѣйше¹⁰ вашей ясневелмож.¹⁰ просимъ¹¹ к Старой Самарѣ с запорожскихъ земель отмежововать³ і старосамарцамъ в нашѣ Волности втручатся³ не велѣтъ, ибо к той Самарѣ, какъ и предявленная грамота свѣдѣтельствуєт, никакие землѣ не принадлежали и не принадлежатъ, дабѣ ми, Войско Запорожское Низовое, противъ другихъ напрасно³ обидими не были. И что послѣдуетъ, намъ³, Войску Запорожскому Низовому, мылостиво предложит.

К. а. Данило Стефанов с товариствомъ

1754 года, мая 5 д.

С Кош а.

Арк. 126. Чернетка.

№ 77   1754 р., травня 5. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському про відправлення йому копії царської грамоти для обґрунтування належності земель Війську Запорозькому, на які претендувала Старосамарська сотня Полтавського полку

По титулѣ его ясневелможности

Покорное доношение

127

зв.

Высочайшою ея ім. в-ва грамотою и высокоповелителными вашей ясневелможности ордерами намъ, Войску Запорожскому Низовому, повелено¹ с полкомъ² Полтавскимъ³ в отмежованіи к Старой Самарѣ⁴ з Войсковихъ Запорожскихъ Волностей земель⁴ учинитъ слѣдствие, по чему о томъ нинѣ слѣдствие⁵ і производится по імѣю[щи]мся⁶ в обоіхъ сторонѣ документамъ⁷. В дополненіе⁸ же истиннихъ нашихъ докомунтовъ [!], яко издавна к Старой Самарѣ никакихъ земель не принадлежало, и⁹ нинѣ в проісканной в Кошѣ высочайшей грамотѣ между иннимъ означенно, яко строячас на Самарѣ крѣпость ни в какую тягость и отнятіє земель

⁹ Далі закреслено Того рады.

¹⁰ Написано на лівому полі замість закресленого шє.

¹¹ Далі закреслено к полку.

¹ Далі закреслено учинитъ.

² Далі закреслено полкомъ.

³ Далі закреслено ком.

⁴ Написано на правому полі.

⁵ Далі закреслено о томъ.

⁶ Текст пошкоджено.

⁷ Далі закреслено [...] так же т нинѣ ви, текст пошкоджено на одне слово.

⁸ Далі закреслено слово, яке не вдалося прочитати, текст пошкоджено.

⁹ Над рядком закреслено ибо.

войскових и ни к какому утѣсненію ¹⁰Войску¹¹ Запорож.¹⁰ состоитъ, с которой под високоблагоразсмотреніе¹² вашей ясневелможности при семь нашемъ покорномъ доношеніи ¹⁰точную копию¹⁰ пригаемъ [!]¹³.

⁴Нинѣ же около той старосамарской крѣпости поселеній немалое число на Войсковихъ нашихъ Запорожскихъ Волностяхъ имѣется і тѣмъ Войску Запорожскому Низовому не к малої обидѣ и утѣсненію в отнятіи собственныхъ нашихъ войсковихъ земель слѣдуетъ.

127 Того ради вашей ясневелможности⁴ всепокорнѣше просимъ, разсмотря истинніе нашѣ документа, // в неправеднихъ полку Полтавского искахъ отказать, даби они болѣе вашей ясневелможности к напраснимъ утрудненіямъ не приводили, на насъ же, Войско Запорож. Низовое, излишнего предъ вашею ясневелможностию предосудительства не приносили.

Особливо же вашей ясневелможности доносимъ, яко по силѣ высокоповелителнихъ вашей ясневелможности ордеровъ з населеній¹⁴ запорожскихъ Полтавского полку¹⁵ оби[ва]тели высилаются і вислани будутъ.

А. Данило Стефановъ с тов[ариствомъ]

[М]ая 5 д. 1754 году.

Арк. 127. Відпуск.

№ 78 1754 р., травня 14. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до Коша з повторним проханням прислати депутатів у комісію, визначити місце з'їзду депутатів і прискорити виселення вихідців з Гетьманської України. № 62

129 Високоблгородній и високопочтенний гспднъ атаман кошовий Войска Низового Запорожского з старшиною и товариствомъ, милостивий нашъ добродѣю.

На посланное с комисіи прошлого генвара от 21 д. к вашему високоблгородию з старшиною и товариствомъ писма с требованіем в оних висилки, в силѣ високихъ повелѣній, депутатов с подлѣнными на землѣ старосамарские в Войску Запорожскомъ имѣющимися документами в назначенное по усмотренію вашего високоблгородия з старшиною и товариствомъ к сізду мѣсту и об опредѣленіи к висилки всего малороссійского народа з запорожскихъ населеній внутрь Малої Россіи на прежнія жилля кого з доброго и надежного товариства двух или трехъ члвкъ з довольною командою, присланным от вашего високоблгородія минувшего

¹⁰ Написано над рядком.

¹¹ Далі закреслено состоитъ.

¹² Далі закреслено велможности.

¹³ прилагаемъ

¹⁴ Далі закреслено по.

¹⁵ Далі закреслено из.

февраля 2 дня в комисию писмомъ объявлено, яко-де за случившимися тогда в Кошѣ многими пограничными нужными дѣлами, такъ к висеписанной комиссії депутатовъ настояще опредѣлить и к сѣзду мѣста асигноват, яко и для висилки, в силѣ его ясневелможности високоповелительного ордера, з. Кодаков и з протчих мѣстъ малороссійскихъ людей на прежняя жилия надежного старшину отправить вскорости не в состояніи. По отправленіи же-де реченной комисіи пограничной и к опредѣленной комиссії между Войскомъ Запорожскимъ и Полтавскимъ полкомъ в спорныхъ земляхъ якъ депутаты опредѣленни и к сѣзду мѣсто, гдѣ бит комисіи, будетъ назначено, // ако и для висилки малороссійскихъ людей, хто опредѣленъ будетъ, о томъ всемъ того ж часа за извѣстіе вскорѣ знат данно будетъ.

129
ЗВ.

І по тому писму чрез тол долгое время такъ депутатовъ з документами, яко и к висилки народа, нарочнихъ с командою з полку в висилки нетъ и опредѣлены ли на то депутаты и к висилки народа нарочніе, тако ж и к обополному сизду мѣсто назначено ли отъ вашего високоблгородия – никакого извѣстія в комисіи не получено, зачимъ оная коммисия точно в напрасномъ промедлѣніи состоить.

А понеже и сего мая 15 дня полученнимъ в комисіи ордеромъ накрѣпко предложено о скорѣйшомъ произвожденіи и окончаніи о старосамарскихъ и китаѣгородскихъ земляхъ и о слѣдующихъ отъ запорожцовъ самарцамъ и китаѣгородцамъ обидахъ комисіи, того ради чрезъ сие вторично отъ вашего високоблгородия блгоснисходително требуется, даби в силѣ его ясневелможности високихъ повелѣній по прежде отправленному писму имѣющіе в Войску Запорожскомъ на землѣ самарскіе и китаѣгородскіе в ономъ писмѣ показаніе и другіе документа саміе подлинніе при опредѣленныхъ депутатахъ к разсмотрению и снятію вѣрныхъ точныхъ копій в комисію присланно било сего мая на 24 число и при томъ онымъ депутатамъ дат наставленіе, даби они с имѣющимися документами при чиненіи о китаѣгородскихъ земляхъ слѣдствія били, чтобъ можно вѣдать – покол Войску Запорожскому, а поколь к сотнѣ Китаѣгородской землѣ и лѣсние і протчіе угодія точно состоятъ будутъ, и впредъ би отъ паланокъ Кодацкой и Самарской гвалтовныхъ наездовъ на футори, обид // и грабительствъ 130 напрасныхъ чинено не било.

Такожь и к висилки малороссійского народа з запорожскихъ населений, в силѣ височайшихъ грамотъ и его ясневелможности високоповелительныхъ ордеровъ, кого заблгопристоино с товариства, нарядя двоихъ или троихъ члвкъ, даби имъ в силѣ високихъ повелѣній полное к висилки оногo народу наставленіе висилат на оное ж число, и велѣтъ онымъ нарочнимъ во всѣхъ запорожскихъ населеніяхъ публикацію учинитъ с тѣмъ объявляніемъ, чтобъ оной народъ неотмѣнно свой переходъ в Малую Россію по той публикаціи зараз восприялъ и в томъ переходѣ, даби ни отъ кого оному народу никакихъ препятствія чинено не било найкрѣпчайшее запрѣщение, кому надлежитъ, учинитъ. При томъ же онымъ, к висилки народа опредѣленнымъ, приказать, чтобъ оной народъ при висилки его з тѣхъ населений, убѣгая ея імператорскаго величества служебъ и укриваяс отъ общенародныхъ повинностей в зарубежніе и другіе неуказніе

мѣста, уходит не могль крѣпкое бережение имѣть, о чем і к полковникам кодацкому и самарскому прикази дат вскорости, даби чрез тоє все болѣе вашему високоблгородию з старшиною и товариствомъ затрудненія и излишних клопот, яко и комисіи напрасного медлѣнія не слѣдовало.

И что по сему от вашего високоблгородия з старшиною и товариствомъ соблговолено будетъ учинит, и кто поименно депутаты, и к оной висилки народа нарочніе опредѣленни, и к обополному сїзду мѣсто назначенно будетъ, о томъ всем комисію без писменного увѣдомления чрез сего нарочного не оставить.

Вашего високоблгородия покорніе слуги
Полковий хоружий Маѣимъ Лаврентіевъ
Сотникъ китайгородский Павелъ Семеновъ

1754 году, мая 14 д.

Ном. 62.

Помітка на арк. 129: Поданно 20 дня мая 1754 году.

Арк. 129, 130. Оригінал.

№ 79 1754 р., травня 24. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії про недоцільність прибуття депутатів від Війська Запорозького до одержання рішення гетьмана щодо відмежування земель для Старосамарської сотні і виселення вихідців з Гетьманської та Правобережної України

128

Благородніе и високопочтенніе гспда полковий полтавский хоружий Маѣимъ Лаврентіевъ да сотникъ китайгородский Павелъ Семеновъ, намъ ласкавіе приятелѣ.

На присланное от ваших блгородий ¹ в Кошь ¹ чрезъ нарочного писмо, требуетъ ¹ висилки о спорних между Войскомъ Запорожскимъ и полкомъ Полтавскимъ земель ¹ депутатовъ с подлѣнными документами і об отмежованіи к Старой Самарѣ землѣ, так к висилки ж ² малороссійскаго з запорожскихъ поселений народа двох или трох члвкъ и о послѣдовавшихъ старосамарцамъ и китайгородскимъ обивателямъ от запорожскихъ старшинъ обидах, яко і к обополному сїзду назначенного мѣста, симъ в отвѣтъ обявляется.

Хотя ³ и надлежало било в комисію депутатовъ з имѣющимися подлѣнными документами ⁴, в силѣ високоповелѣнія для отмежованія к Старой Самари землѣ ⁵ і висилки малороссійскаго з запорожскихъ ⁶

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено изшедшаго малор з Малой Россіи.

³ Далі закреслено височайшею ея і. в-а.

⁴ Далі закреслено на землѣ.

⁵ Написано на правому полі.

поселений народа нарочнихъ⁵ вислатъ, точию по взнесеніимъ доношениям¹ к его ясневелможности з сообщениемъ сыскавшойся в Кошѣ Войска Запорожского Низового копії височайшей грамоти великихъ государей // царей Иоанна Алєзѣвича, Петра Алєзѣвича и великой государини Софїї Алєзѣвны к Войску Запорожскому Низовому, ихъ царского величества государствования седмого году виданной, ⁷ в коєй между іннимъ ізображенно, яко строячаяс на Самарѣ крѣпость ни в какую тягость отнятиємъ земель і ни в какѣ⁸ утѣснение, і права наши и волности нарушенни никогда не будутъ⁷, хотя подлинной⁹ zde при Кошѣ и не имѣется, ¹⁰-а потерянна в минувших¹⁰ билихъ разныхъ¹ случаяхъ переходомъ Сѣчи з мѣста на мѣсто і военными случаи, однак ми зсилаемся на государственную архиву до сиску оной грамоти¹¹, такъ ¹²-и о изшедшихъ з нашихъ¹³ поселений малороссійцовъ¹² и по присланнымъ минувшего априля от 28 числа от полковниковъ кодацкого и самарского репортамъ з сообщениемъ реэстровъ, сколько нынѣшнеи весни з запорожскихъ населений малороссійского народа¹⁴, чувствуючи за собою высокое его ясневелможности велѣние, даби на прежнѣе ихъ жилища били висиланни, сами собою уже¹ вийшли сѣмєй около двохъ сот, а в какие¹⁵ именно места – не извѣстно¹⁶, а осталис ¹⁷-же такови, у коихъ в Малой Россїи нѣкакихъ грунтовъ і земель¹⁷ не имѣется, многие же с нихъ в Войске Запорожскомъ Низовомъ прежде служили и в Малой Россїи толко женилис¹⁸, другие и іс полскої націи зашолъ [!] // в Малую Россїю і пришли в наши Войсковіе Волности ¹-і нинѣ¹ жителство имѣють, до получения от его ясневелможности резолюціи депутатовъ такъ и к висилки малороссійского¹⁹ з поселенихъ нашихъ войсковихъ народа нарочнихъ висилать нѣ по чему. А которіе іс Полщи ¹-в Малую Россїю, а з Малой Россїи в наши населенія¹ самоволно¹⁹ на житло позаходили, а похотятъ и на прежнѣя ихъ жилища сходить, то в томъ ихъ намѣренїи нихто не препятствуетъ і не удержуетъ.

⁶ Далі закреслено мес.

⁷ Написано на лівому полі.

⁸ Далі закреслено тягость.

⁹ Далі закреслено и не имѣется.

¹⁰ Написано над рядкомъ замість закресленого а потеранна в минувших.

¹¹ Далі закреслено доношении.

¹² Написано над рядкомъ замість закресленого и по репортамъ полковниковъ Самарско.

¹³ Далі закреслено з нашихъ.

¹⁴ Далі закреслено сѣмєй.

¹⁵ Далі закреслено мес.

¹⁶ Далі закреслено а толко в за.

¹⁷ Написано над рядкомъ замість закресленого толко в запорожскихъ населеніяхъ поженившиєся запорожские козаки.

¹⁸ Далі закреслено пришли в наши населенія.

¹⁹ Далі закреслено на.

Что же на тѣ наши доношения от его ясневѣлможности в резолюцію намъ, Войску, будетъ повеленно, то²⁰ того ж часа вашихъ блгородий без писменного извѣстия увѣдомить не преминемъ²¹.

К. а. Данило Стефановъ з товариствомъ

1754 году, мая 24 дня.

Конгъ.

Арк. 128, 131. Відпуск.

№ 80 1754 р., травня 13. Глухів. – Ордер Генеральной військової канцелярії Кошеві з вимогою повернути майно, відібране командами Самарської і Кодацької паланок у жителів китайгородських хуторів. № 2849

133

Благородній и достойнопочтенній гспднѣ атаманъ кошовій Войска Запорожского Низового зъ старшиною войсковою, с атаманами курфнними и товариствомъ.

Прошлого 752 году, октября от 15, по доношенію полковника полтавского гспдна Горленка съ прилогомъ копій из доношения и реестровъ сотника китайгородского Семенова о гвалтовномъ заграбленіи полковникамы самарскимъ и кодацкимъ зъ старшиною и козакамы въ обывателей китайгородскихъ овецъ живихъ, ягнятъ, шкуръ овчинних и протчихъ вещей, именно въ тѣхъ реестрахъ означенныхъ, от его ясневѣлможности высокоповелительного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожских гетмана и разних ѡрдиновъ кавалера посланъ къ вамъ ѡрдеръ и велено, ежели что кемъ въ тѣхъ обывателей забрано, все тое возвратить и въпредь грабытелствъ не чинить.

А сего мая 11 д. присланы въ Генералную войсковую канцелярію от полковой Полтавской канцелярії два доношенія съ представленіемъ:

1. Что въ 753-м, ноябрю противъ 6 числа, ночью, паланки Самарской асаулъ с командою до пятидесять человекъ, разбойнымъ образомъ напавъ на хуторы китайгородскіе, взяли овецъ сто пятнадцать и протчіе обиды подѣлали^а. И хотя-де от сотника китайгородского писано въ Кошъ Запорожскій, дабы заграбленное все возвращено или денгамы уплачено, но от того-де Коша отвѣтствовано, не точію-де // тѣхъ овецъ не возвращено, но еще въ томъ писмѣ и хутори китайгородскіе, называя Волностмы Войсковимы, згонить повелѣваетъ и тѣмъ-де напрасно отводитъ возвращеніе или уплатку. Да и прежнихъ-де овецъ, хотя от комисіи неоднократно требовано, и поннѣ не возвращено, чрезъ что-де обыватели китайгородскіе остаются

²⁰ Над рядом закреслено о висилки народа.

²¹ Далі закреслено а о межованнѣ спорной самарской землѣ до взисканія випущенних издавна Войску Запорожскому Низовому височайшихъ грамотъ в государственной архивѣ точной справки депутати тотчасъ висланни не будутъ. В протчѣмъ при всегдашнемъ приятелствѣ нашемъ пребиваемъ.

въ обидѣ. И при томъ доношеніи приложени копіи изъ писемъ, писанныхъ зъ Коша къ сотнику китайгородскому.

2-е. Что сего году, въ мартѣ мѣсѣ самарскій полковникъ Павло Малій с командою до пятидесять человекъ, зъ распущеннымъ значкомъ, зъ списками и келепамы, а с Кодацкой паланки асауль с командою, разбойнически напавъ на хутори китайгородские, в троухъ хатахъ нѣкоторихъ обывателей били и примикались зъ списками до грудей и въ тѣхъ хуторахъ брали черніе ягнята. И просить та полковая канцелярія в Генеральной войсковой канцеляріи разсмотрения.

И по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляріи предлагается вамъ, въ силѣ прежде посланного от его ясневелможности к вамъ ордера, упомянутимъ китайгородскимъ // обывателемъ кому надлежитъ велѣтъ все тое, что в кого заграблено, возвратить и въпредъ такихъ обидѣ и наездовъ чинить запретить, и виннимъ безъ учинения по тамошному обичаю наказанія не оставитъ. 142

Вашего благородія доброжелателніе слугы
Семень Кочубей
Яковъ Якубовичъ^б

1754 году, мая 13 д.

Глуховъ.

Ном. 2849.

Помітка на арк. 133: Полученъ іюня 13 дня 1754 году.

Арк. 133, 142. Оригінал.

№ 81–82 1754 р., червня 2. Глухів. – Ордер Генеральной войсковой канцеляріи Кошеви з вимогою розслідувати факти захоплення самарським полковником Павлом Малым з козаками худоби у жителів містечка Стара Самара і покарати винних. № 3326; донесення Полтавської полкової канцелярії від 17 травня 1754 р.

Блгородний и достойнопочтенный гспднъ атаманъ
кошевий Войска Низового Запорожского зъ старшиною
войсковою, куренними атаманами и всѣмъ товариствомъ. 137

Изшедшаго мая 24 д. полковая Полтавская канцелярія присланнымъ въ Енералную войсковую канцелярію доношеніемъ представила. Опредѣленніе от полковой Полтавской канцеляріи для учинения старосамарскимъ землямъ и другимъ угодіямъ межованія и о починенныхъ от запорожскихъ козаковъ обывателемъ старосамарскимъ обидахъ слѣдствія полковий хоружий Маѣимъ Лаврентіевъ и сотникъ китайгородскій Семеновъ присланнымъ в полковую канцелярію доношеніемъ представили. Прошедшаго-де марта 6 д. сотникъ старосамарскій Иванъ Березанъ имъ, хоружому и сотнику, доношеніемъ объявилъ, яко прошедшаго февраля 27 д. от Самарской паланки три человекъ самарского жителя Грицка Скрипника и другихъ, напавши на

дороги, ограбили, якихъ воровъ самарский атаманъ Байракъ и сималь быть, но онія, оставя свої лошадѣ, в лѣсъ скрылись, и оний атаманъ, тѣ лошадѣ забравъ, содержалъ при сотенной канцеляріи.

И полковникъ Самарской паланки Павло Малій с товарищи, приехавши в Самарь, к тѣмъ лошадямъ признался, требовалъ возвращенія.
137 И когда ему, полковнику, не возвращено, // поверотяся з Самари, занявъ зв. мирскую череду. И хотя-де от оних, хоружого и сотника, о томъ к вамъ и писано с требованіемъ сатисфакціи, но не учинено.

И еще въ обывателей самарскихъ забрато гвалтомъ запорожскими козаками з дворовъ до двухъсотъ чернихъ ягнят, якоби за владѣніе земель запорожскихъ. И требовала оная полковая Полтавская канцелярія о томъ разсмотренія.

Чего для предлагается вамъ по оному полковой Полтавской канцеляріи доношенію, с которого при семъ копія прилагается, изслѣдовавъ, и буди допряма такъ явится, какъ въ ономъ доношеніи написано и виновніе винайдени будутъ, то с тѣмы виноватими поступить по тамошнему обикновенію и без наказанія имъ не оставитъ, а обидимихъ по справедливости приказать возвращеніемъ ихъ собственного и в протчемъ удовольствовать. И впредь такъ Самарской паланки полковникамъ, яко и радовимъ запорожскимъ козакамъ, чинить того запретить, чтобы ни в какомъ изобижденіи оніе старосамарскіе обивателѣ какъ и ордерами его ясневелможности високоповелительного гспдна, гспдна Малія Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ
138 кавалера велено, // оставались и не имели бѣ причины жалобъ заносить.

Вашего блгородія доброжелателніе слуги
Семень Кочубей
Яковъ Якубовичъ

1754 году, юня 2 д.
Ном. 3326.

Помітка на арк. 137: Пол. іюня 30 д. 1754 году.

Арк. 137, 138. Оригінал.

№ 82 1754 р., травня 17. – Донесення Полтавської полкової канцелярії Генеральній військовій канцелярії з проханням розглянути скарги жителів містечка Стара Самара на полковника Самарської паланки Павла Малого з козаками за недопущення користуватися лісовими угіддями та за захоплення овець, череди тощо. № 643

136

Копія

Въ Генералную войсковую канцелярию

Покорное доношение

Опредѣленіе от полковой Полтавской канцелярії по силѣ високоповелительних его ясневелможности гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ

Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и многихъ ординовъ кавалера ордеровъ для учинения старосамарскимъ землямъ и другимъ угодиамъ отмежованія и о починеннихъ отъ запорожскихъ козаковъ обивателемъ старосамарскимъ обидяхъ слѣдствія полковой хоружій Мазимъ Лаврентіевъ и сотникъ кетайгородскій Семеновъ присланнымъ въ полковую канцелярію доношениемъ представили. Прошедшаго-де марта 6 д. сотникъ старосамарскій Березанъ доношениемъ представлялъ въ комисію, яко прошедшаго февраля 24 д. отъ Самарской паланки разбойники, три чело-вѣкъ, самарского жителя Грицка Скрипника и другихъ, напавши на дороги, ограбили. Якихъ воровъ по увѣдомленіи самарскій атаманъ Баиракъ съ командою хотя сискалъ билъ, но оные воръ, оставя лошадей свои въ лѣсѣ, скрилис, по чему онъ, атаманъ, тѣ лошадей забравъ, содержалъ при сотнѣ до пяти дней. А потомъ полковникъ самарскій Павло Малій зъ своимъ писаремъ и другими подкомандными своими, приехавши въ Самаръ, къ тѣмъ лошадямъ признался и требовалъ онихъ возвращенія. И что оныхъ лошадей не возвращенно съ тѣмъ объявленіемъ, что тѣ лошадей отбиты въ означенныхъ разбойниковъ и представленные будутъ гдѣ надлежитъ, потому онъ, полковникъ, съ протчїими будучи въ состоящаго въ Бгородичномъ гспдна маёра Веригина, при протчемъ штапѣ фалился ихъ, сотника зъ старшиною, смертно // бить, о чемъ-де оны имъ гспдномъ маіоромъ и опротестовалис. И виехавши-де изъ мѣстечка, заняли в паланку мирскую череду.

136
зв.

По якому доношенію безъ затрудненія о томъ високихъ командъ, не представляя о томъ гдѣ надлежитъ (яко въ инструкціи полковой канцеляріи повеленно)¹ о слѣдуемыхъ отъ запорожцовъ самарцамъ обидяхъ чинитъ слѣдствіе и требуютъ обидимымъ удовольствія писано съ комисіи къ кошевому атаману, дабы полковнику самарскому повеленно оную череду и все разбойнически заграбленное имущество возвратитъ, а тѣхъ разбойниковъ, сискавъ, поступитъ с ними, по силѣ височайшихъ указовъ и его ясневелможности високоповелителныхъ ордеровъ, яко съ разбойниками, дабы о томъ к високой командѣ представленіи и чрезъ то излишнихъ затрудненій не слѣдовало.

А на оные съ комисіи отправленіе писма присланными в комисію того жъ марта 20 д. двома писмами, с коихъ при томъ доношеніи точніе копіи приложены къ разсмотренію, объявляетъ въ первомъ, яко-де старосамарскимъ жителямъ для рубки лѣса и в протчемъ користоватся в ихъ волностахъ весьма нѣ должно, ибо-де тѣ лѣса и землѣ, с коихъ старосамарцѣ доселѣ напрасно впором² самоволно користовалис, из давнихъ временъ Войску Запорожскому Низовому, а не къ Старой Самарѣ и никакимъ другимъ мѣстамъ принадлежитъ, на что-де и объявленная при съездѣ отъ обоихъ сторонъ комисаровъ всемилюстивая ея императорскаго величества грамота, Войску Запорожскому о земляхъ самарскихъ виданная, явствуетъ. В второмъ писмѣ, между протчимъ, пишетъ яко о нечиненіи старосамарцямъ напрасно обидѣ, грабительствѣ и о возвращеніи череди къ полковнику самарскому, егда-де

¹ Дужки авт.

² напором

лошадѣ в цѣлости возвращени будут и за увѣчіе козакамъ награждения послѣдуеъ, предложено.

139 Съ какихъ-де кошевских писемъ усмотрѣть можно, что // по многимъ высокимъ повелѣніямъ являются оніе запорожцѣ послушни и неисполнительни и точию непристойниие и весма напрасниие слѣдуютъ от нихъ ему, сотнику Березаню, и атаману Байраку ругателства. И закрывая своими неправилними вимислами винних, обидимой сторонѣ не учинивъ доволствия, требуютъ разбойникамъ, коихъ они называютъ добраго состояния козаками, якоби за увѣча награждения. Съ якого явного от кошевого каковым самарцовъ обидамъ допущения і нѣнѣ от оной паланки, какъ сотникъ представляетъ, наехавши нахално, з дворовъ до двохъсотъ самих лутчих чорних ягнятъ въ обивателей самарскихъ взято.

А что пишетъ онъ, кошовій, яко-де тѣ лѣса и землѣ, коими самарцѣ доселѣ якоби самолно³ користовалис, з давнихъ временъ къ Войску Запорожскому Низовому принадлежат, о чемъ-де и объявленная при съездѣ всемилостивая грамота явствуетъ, то хотя опредѣленными от ихъ депутатами оная грамота при сездѣ читана, точию с оной грамоти, какъ тогда жъ по требованію въ ихъ депутатовъ, а потомъ от Коша копіи невѣдомо почему не дано, такъ и нѣнѣ, въ силѣ его ясневелможности високоповелительного ордера, съ повеленными документами по требованію комисіи депутатовъ не присилается.

И просили оны, хоружій Лаврентіевъ и сотникъ кетайгородскій Семеновъ, о вишшеписаннихъ всѣхъ слѣдуемыхъ от запорожцовъ онимъ старосамарцамъ в недопущеніи ни в чемъ доволствоватся, тако жъ и о причиняемыхъ грабительствахъ, куда надлежит, представит, дабы за такое призрѣніе високихъ повелѣній кого надлежит, сискавъ, безъ штрафа упущено не било. И впредь такихъ противностей высокимъ повелѣніемъ и
139
зв. грабительствъ чинитъ найкрѣпчайше // запрещено бѣ, ибо ежели имъ то учинено не будетъ, то от нихъ, запорожцовъ, по звиклимъ ихъ ослушностямъ всегда такови и вящшиие разорения приключаеми могутъ бит.

Того ради о вишшеписанномъ в Генералную войсковую канцелярию полковая Полтавская канцелярия въ високоє разсмотрение представляя, и какъ о томъ повелено будетъ, нижайше проситъ в резолюцію ордера.

На подлѣнномъ такъ: Полковій судія Григорій Сахновскій
Полковій писарь Григорій Бачинскій

1754 году, мая 17 дня.

Полтава.

Ном. 643.

Помітка на арк. 136: Пол. юня 30 д.1754 году.

Скрипи на арк. 136, 139: два слова на лівому полі посередині і решта три слова після підписів – Старшій // войсковий // канцеллярість Сєргій Дергунь; на нижньому полі посередині: Сь подлиннимъ // читаль // войсковий канцеляристь Василь Петрашевичь.

Арк. 136, 139. Копія.

³ самоволно

В Генералную войсковую канцелярию

144

Покорное доношение

Прошедшого¹ июня 30 д. в полученномъ з Генеральной войсковоѣ крїи в Кошѣ Войска Запорожского Низового ордерѣ²-з сообщеніемъ при ономъ поданного от полковой Полтав. крїи в Генер. крїю доношеніи копіи² изображено [!]. Изшедшого-де мая 27 д. полковая Полтавская канцелярия присланнимъ в Генералную войсковую канцелярию доношеніемъ представила: опредѣленіе-де от полковой Полтавской канцелярії для учинения старосамарскимъ землямъ і другимъ угодіямъ межеванія і о починеннихъ от запорожскихъ козаковъ обивателямъ старосамарскимъ обидахъ слѣдствия полковий хоружий Максимъ Лаврентіевъ і сотникъ китайгородский Семеновъ присланнимъ в полковую канцелярию доношеніемъ представили.

Прошедшаго-де марта 6 сотникъ старосамарский Іванъ Березанъ імъ, хоружому і сотнику, доношеніемъ объявилъ, яко прошедшаго февраля 27 д. от Самарской паланки три человѣка самарского жителя Грицка Скрипника і другихъ, напавши на дороги, ограбили, якихъ воровъ самарский атаман Байракъ і сималъ билъ, но ония³, оставя² свої лошадѣ⁴, въ лѣсъ съкрилис, і оний атаман, тѣ лошадѣ забравъ, содержалъ при сотенной канцелярії.

І полковникъ Самарской паланки Павло Малий с товарицы, приехавшы в Самар, к тѣмъ лошадямъ // признался, требовалъ возвращенія. І когда ему, полковнику, не возвращено, поворотясь з Самари⁵, занявъ мирскую череду. І хотя-де от них, хоружого і сотника, о томъ⁶ в Кошѣ В. З. Н.⁶ писанно с требованіемъ сатисфакціи, но не учинено.

144

зв.

І еще въ обивателей самарскихъ забрато гвалтомъ запорожскими козаками з дворовъ до двохъсотъ чернихъ ягнятъ, якоби за владѣніе земель запорожскихъ.

И велено онимъ⁷ Войсковоѣ генеральной крїи ордеромъ по оному полковоѣ Полтавской крїи доношенію изслѣдовавъ, і буди допрама такъ явится, какъ в ономъ доношеніи написанъно, і виновниє винайденни будутъ⁸, то съ тѣми виноватыми поступит по здешнему⁹ обикъновенію і безъ наказанія

¹ Написано над рядкомъ замість закресленого сего.

² Написано на правому полі.

³ Далі закреслено оставя.

⁴ Далі закреслено забравъ.

⁵ Далі закреслено хоружого і о.

⁶ Написано на лівому полі замість закресленого коимъ і при.

⁷ Далі закреслено пол.

⁸ Далі закреслено и буди допрама такъ явиться.

⁹ Написано над рядкомъ замість закресленого тамошнему.

імъ не оставит, а обидимихъ по справедливости приказать возвращениемъ ихъ собственному і въ прочемъ удовольствоват і вперед такъ Самарской паланки полковъникамъ, яко і рядовимъ запорожскимъ козакамъ чинит того запретит, чтобы ни в какомъ ізобижденіи оные старосамарские обивателѣ, какъ і ордеромъ его ясьневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Маляя Россіи і обоихъ сторонъ Днепра і Войскъ Запорожскихъ гетмана і разнихъ ординовъ кавалера велено, оставались і не імѣли б причины жалобъ заносит.

162 І во исполненіе оного Генеральной криї ордера полковникъ самарский Павло Малій з старшиною в нашу Войсковую канцелярію призиванъ // ¹⁰и противъ сообщенной при томъ ордерѣ Полтавской крии доношенія спрашиванъ былъ, на которое объявилъ, что посланъ былъ от него, полковника, з старшиною з Самарской паланки подасаулъ з двома козаками для осмотра товщи Самарской, по той причинѣ, что старосамарци тайнимъ образомъ в немалое опустошеніе над излишества товщъ Самарскую, надлежащую к Войску Запорожскому, приводят.

І в следованіи оного подасаула з козаками наехалъ старосамарского атамана Байрака¹¹ з будучими при немъ до 50 подводами и подводчиками, рубающего¹² товщъ Самарскую. И приехавши к нему, Байраку¹¹, прямо спрашивалъ его – з чіимъ дозволеніемъ онъ такъ товщъ Самарскую опустошает. И буди самъ собою запрещалъ ему болшъ не рубать, то онъ¹³, Байракъ¹¹, по своему глупому жестокосердію, мстясь за учиненніи от запорожскихъ козаковъ о кражѣ¹⁴. 2-солдатами, состоящими в Богородичномъ, зъ его, Байракового, наущения² козацкихъ пчелъ ¹⁵и о содержаніи меду с тѣхъ пчелъ в себе¹⁵ довод, без всякой онимы, подасауломъ и козаками, виновного резона заслуги, закричавъ на подводчиков, велелъ его, подасаула, и козаковъ ловить. Но онъ, асаул, схватясь на коня¹⁶, отскочил, а техъ козаковъ, не успѣвшихъ схватитя на лошади, сималъ и, безчеловѣчно¹⁷ бивши, отпустилъ, а лошади забралъ и из собою увелъ. О чемъ онъ, полковник, увѣдавъ, ездил¹⁸ в Богородично с требованіемъ отдачи техъ лошадей¹⁹, точію невѣдомо, для чего не отдано²⁰. И что старосамарская старшина представляет, якоби воровъ Буеракъ сималъ, то напрасно, не імѣя болѣе чемъ вишшіе команды затруднять, тое вимислила, ²¹ибо те

¹⁰ Перед цимъ закреслено билъ.

¹¹ Виправлено з Буерака.

¹² Далі закреслено лесь.

¹³ Над рядкомъ закреслено де.

¹⁴ На правому полі закреслено з солдатами состоящими з его, Байрака, в Бог наущения.

¹⁵ Написано над рядкомъ.

¹⁶ Далі закреслено а техъ.

¹⁷ Далі закреслено былъ.

¹⁸ Далі закреслено ст.

¹⁹ Написано над рядкомъ замість закресленого денегъ.

²⁰ Виправлено з отдали.

²¹ Написано на нижньому полі.

козаки в лесу не крились, но ледво от тяжкого боя могли к паланки прилзть²¹.

²-А поворотяс онъ, полковникъ, з Богородичного²², одиннадцят воловъ, а не череду явнимъ образомъ такъ, какъ и Буеракъ²² предписаннии лошади, занялъ, і посля того, по ордеру бившего кошевого Данила Стефанова, в Богородичное возврат[иль]².

Овецъ же²³ чернихъ и бѣлихъ, // хотя до ста взялъ онъ, полковник, з с[тарши]ною, однак¹⁵ не в дворах [...] ²⁴ в Богородичномъ и не в самихъ [старо]самарцовъ, но на степу²⁵ запорожскомъ, за пастбу на ономъ ихъ, старосамарцов, скота, по давнему обикновению, к чему они сами, старосамарци, всегда ²⁶за то²⁶ токое награжденіе дѣлають¹⁵ і делатъ желают²⁷.

І тако от него, полковника, з старшиною старосамарцамъ никакой обиды не слѣдовало, з чего²⁸ является онъ, полковникъ, и старшина ни в чемъ не виннии, для чего и наказанія імъ чин[ить] не доводится, о чемъ в оную Генералную крію в покорности доносимъ.

К. а. Якимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

Юля 10 дня 1754 года²⁹.

Арк. 144, 162. Відпуск.

№ 84 1754 р., червня 13. Глухів. – Ордер Генеральной військовой канцелярії Кошеві з вимогою прискорити виселення вихідців з Гетьманської України з запорозьких земель. № 3641

Благородній и достойнопочтенъній гспднъ Войска Запорожського Низового атаманъ кошовій зъ старшиною войсковою, атаманами курѣнними и всѣмъ товариствомъ.

135

Прошлого 1751 году, сентябра от 7 д. от его ясневельможности высокоповелителного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера, по силѣ высочайшихъ ея императорскаго величества посланнихъ к вамъ грамотъ,

²² Далі закреслено занялъ.

²³ Далі закреслено же.

²⁴ Текст пошкоджено на одне слово.

²⁵ Далі закреслено самарскому.

²⁶ Написано над рядком замість закресленого за пастбу ихъ запорожскомъ степу скота.

²⁷ Далі закреслено а болшь от самарского.

²⁸ Далі закреслено выдимо.

²⁹ Далі закреслено юля 10, 17 д. з Кош а. Нижче закреслено

В Генералную войсковую канцелярію

Покорное доношеніе

162

зв.

Прошедшого июня 30 д. з оной Генеральной войсковой канцелярії в Кошъ Войска Запорожского Низового присланнимъ ордеромъ з сообщениемъ поданного от полковой Полтавской канцелярії в Генералную канцелярію доношенія копії велено по оному доношенію, изслѣдовавъ, и буди допрямо такъ есть, какъ в ономъ доношеніи написанно, и виновніе явятся, то с тѣми виноватими поступит по здешнему обикновению и без нак.

неоднократно предлагано вамъ о неприниманіи въ поселенія запорожскіе малороссійскихъ обывателей, и ѿ висилки онихъ на прежнія жилища, и не ѿдиножды для требованія онихъ изшелцовъ нарочніе от полковой Полтавской канцеляріи посилались.

А особливо минушого 753 года от его ясневельможности посланнимъ къ вамъ ѿрдеромъ¹ велено по ннѣшней веснѣ тѣмъ малороссійскимъ обывателемъ не допустить ѿратъ вашихъ земель и другими грунтами користоватись, и не однихъ токмо Полтавского полку, но и протчихъ всѣхъ малороссійскихъ обывателей из запорожскихъ поселеній вислатъ внутрь Малой Россіи, за силу посланнихъ к вамъ грамотъ.

А понеже по тому исполненія не видится, ибо и ннѣ съ Полтавской полковой канцеляріи присланнимъ въ Генералную канцелярію доношениемъ представлено, что за силу ѿного его ясневельможности ѿрдера и поннѣ тѣхъ изшелцовъ // вамы не вислано и ѿратъ землю и другими грунтами користоватся вамы допущено, к висилки жъ онихъ найспособнѣйшее есть ннѣ время, того рады долженствуете вы, приводя во исполненіе ея императорскаго величества височайшіе грамоты и его ясневельможности повелителніе ѿрдеры, техъ всѣхъ изшелцовъ, малороссійскихъ обывателей, из запорожскихъ поселеній вислатъ внутрь Малой Россіи на прежнія ихъ жилища, дабы при своемъ дѣйствѣ остались оніе грамоты и високіе ѿрдеры его ясневельможности, и въпредъ такихъ изшелцовъ тамо къ населенію не допускать.

Вашего благородія доброжелателніе слугы
Семень Кочубей
Яковъ Якубовичъ

1754 году, юня 13 д.

Глуховъ.

Ном. 3641.

Помітка на арк. 135: Пол. юня 30 д. 1754 году.

140 *Резолюція: Противъ доношенія, посланного к ясневельможному, отпысать в Генерал. крию.*

Арк. 135, 140. Оригінал.

№ 85 1754 р., липня 5. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцеляріи про заборону кодацькому і самарському полковникам приймати на поселення вихідців з Гетьманської і Правобережної України та про відіслання реєстру вихідців, виселених з запорозьких земель

143 В Войсковую генералную канцелярію
Покорний репортъ

З оной Войсковой генеральной канцеляріи прошлаго юня 30 д. сего 1754 году присланнимъ к намъ ѿрдеромъ¹ Войску Запорож. Низовому¹ веленно

¹ *Ймовірно, йдеться про ордер Кирила Розумовського від 22 листопада 1753 р. (див. док. № 53).*

¹ *Написано над рядком замість закресленого всѣхъ.*

всехъ нашедшихъ в подданства наши войсковие в Кодаки и в Самари з Малой Россіи людей на ихъ прежнія жилища, ²по силѣ его ясневел. високоповелителнихъ ордеровъ², вислат и впредь таковыхъ изшелцовъ здесь, в Войсковихъ нашихъ Волностяхъ, к населенію не допускать.

А понеже во исполнение височайшихъ ея ім. в-а грамотъ і високоповелителнихъ его ясневелможности ордеровъ о точномъ увѣдомленіи, сколько тѣхъ малороссійскихъ людей в онихъ подданствахъ нашихъ імѣлось и кого з нихъ³ вислат, опредѣленно было от насъ опись тамо учинить и полковникамъ кодацкому и самарскому предложено, сколько явится малороссійскихъ людей вислат в ихъ жилища, по которой отписѣ хотя тѣхъ людей ⁴нѣкоторое число⁴ в Кодакахъ и Самарѣ и явилось било, обаче вишепомянутіе полковники репортами своїми в прошедшомъ мсцѣ маі обявили, что-де уже с тѣхъ людей болше ста хать // в Малую Россію 143
сойшло, а куда именно – неизвѣстно, остались же такови, у коихъ в Малой зв.
Россіи нѣкакихъ грунтовъ и земель не имѣется, а многие же с нихъ в Войске Запорожскомъ Низовомъ прежде служили, а в Малой Россіи женились и пришли в подданства войсковие и из полской націи в Малую Россію зашолъ, пришли в наши Войсковие Волности, о чемъ к его ясневелможности прошлаго мая 5 дня посланнимъ от насъ с Коша доношеніемъ⁵ с прошеніемъ, чтобъ вишеписанныхъ оставшихся в подданствахъ нашихъ людей, не имѣющихъ грунтовъ и земель в Малой Россіи и поженившихся з Запорожского Низового Войска козаковъ и полскихъ, коі оттудова, з полской границѣ, в Малую Россію зашли, а оттудова в наши Войсковие Волности пришли, коіми і высочайшою Правителствующаго сената грамотою⁶ веленно подданства наши населить, вислат в Малую Россію, яко⁷ имъ тамо⁸ жит нѣ на чемъ, отказано і не веленно, и что о неприемѣ впредь малороссійскихъ 163
людей в тѣ наши подданства полковникамъ кодацкому // и самарскому крѣпкое запрѣщение учиненно и впредь подтверждать имѣемъ, представленно. О чемъ і в Войсковую генералную канцелярію в покорности нашей репортуемъ, ²приложа при семъ о тѣхъ зашедшихъ малороссійскихъ людяхъ реестръ^{2, а}.

Ко. а. Я. Игнатовичъ с товариствомъ

1754 году, іюля 5 д.

З Коша.

Арк. 143, 163. Відпуск.

² Написано на правому полі.

³ Далі закреслено куда.

⁴ Написано над рядкомъ замість закресленого нѣкоторое небольшое число, болѣе ста хать.

⁵ Див. док. № 75.

⁶ Написано над рядкомъ.

⁷ Далі закреслено и нѣкуда.

⁸ Написано над рядкомъ замість закресленого туда и тти.

1754 р., липня 16. – Вимога представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного до Коша про повернення захоплених запорозькими старшинами в жителів китайгородських хуторів худоби і майна

145

Велможному гспдну атаману кошовому Войска Низового Запорожского з військовою старшиною, курфнними атаманами и товариствомъ

Требованые

Минувшого июня 24 д. в полученномъ мною з Генеральной войсковой канцеляриі ордеръ написано. Прошлого-де 752 году, октября ѿт 15 д., по доношению полковника полтавского гспдна Горленка с прилогомъ копий из доношения и реестровъ сотника китайгородского Семенова о гвалтовномъ заграбленіи полковниками самарскимъ и кодацкимъ з старшиною и козаками в обивателей китайгородскихъ овецъ живихъ, ягнятъ, шкуръ овчинних і протчих вещей, имено в тѣхъ реестрахъ означеннихъ, от его ясневельможности високоповелителного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и многихъ ординовъ кавалера посланъ к атаману Войска Запорожского Низового кошовому з старшиною и товариствомъ ордеръ, и велено, ежели что кемъ в тѣхъ обивателей забранно, все тое возвратитъ и вперед грабителствъ не чинить.

А минувшого мая 11 д. прислани в Генеральную войсковую канцелярию от полковой Полтавской канцеляриі два доношеніи с представлениемъ:

1. Что въ 753 году, ноября противъ 6 числа, ночью, паланки Самарской асаулъ с командою до пятидесять члвкъ, разбойнимъ образомъ напавъ на футори китайгородские, взяли овецъ // сто пятнадцать и протчие обиды подѣлали. И хотя-де от сотника китайгородского писано в Кошъ Запорожский, даби заграбленное все возвращено или денгами уплачено, но от того-де Кош а отвѣтствовано, не точию-де тѣхъ овецъ не возвращено, но еще в томъ писмѣ и футори китайгородские, называя Волностми Войсковими, згонить повелѣваетъ и тѣмъ-де напрасно отводить возвращение или уплатку. Да и прежних-де овецъ, хотя от комисіи неоднократно требованно, и понинѣ не возвращено, чрезъ что-де обивателѣ китайгородские остаются в обидѣ. И при томъ доношеніи приложенни копии изъ писемъ, писанных з Коша к сотнику китайгородскому;

145
зв.

2. Что сего году, в мартѣ мѣцъ самарской полковникъ Павло Малій с командою до пятидесять члвкъ з респущеннимъ значкомъ, з списками и келепами, а с Кодацкой паланки асаулъ с командою ж, разбойнически напавъ на футори китайгородские, в трох хатах нѣкоторих обивателей били и примикались з списками до грудей, и в тѣх хуторах брали черние ягнята. И проситъ та полковая канцелярия в Генеральной войсковой канцеляриі разсмотрения.

И по опредѣленію-де Генеральной войсковой канцеляриі посланнимъ к означенному кошовому атаману з товариствомъ ордеромъ предложено, в

силѣ прежде посланного от его ясневелможности к нимъ ордера, упомянутимъ китайгородскимъ обитателемъ, кому надлежитъ, велѣтъ все тоє, что в кого заграблено, возвратитъ і впрעדъ такихъ обидѣ // и наездовъ 161 чинитъ запретитъ и виннимъ безъ учинения по тамошнему обычаю наказания, не оставитъ. А мнѣ о томъ ко исполнению, чтобъ я с кого надлежитъ за обиду домагался сатисфакціи, чрезъ оной ордеръ предложено.

Того ради, даби в силѣ Войсковоѣ енеральной канцеляриѣ вишьупомянутихъ в Кошѣ посланныхъ ордеровъ китайгородские обитатели в приключенныхъ имъ вишьобъявленныхъ обидахъ надлежащою сатисфакцією удоволствовани были и впрעדъ би якъ от самарскихъ и кодацкихъ полковниковъ, такъ і радovýchъ запорожскихъ козаковъ ни в какомъ изобижденіи битъ не могли, к его велможности гпдну атаману кошевому з войсковою старшиною, курѣнными атаманами и товариствомъ, в силѣ Войсковоѣ енеральной канцеляриѣ в комисіи полученного вишьизображенного ордера, з учрежденной при Сѣчи Запорожской комисіи^а, сие требование послано, и что по оному учиненно будетъ, комисію увѣдомитъ не оставитъ.

Сотникъ полковий миргородский Василь Зарудний^б

1754 году, июля 15 д.

Помітка на арк. 145: Поданно 16 д. іюля 1754 году.

Арк. 145, 160. Оригінал.

№ 87 1754 р., липня 18. – Повідомлення Коша представників гетьмана в Запорозькій Січі Василю Зарудному про взяття пояснення у полковників і старшини Кодацької і Самарської паланок щодо захоплення коней, овець і майна у жителів китайгородських хуторів і про правомірність їхніх дій

Благородному и достойнопочтенному гпдну сотнику
миргородскому Василю Зарудному

147

Ізвѣстіє

¹-Сего іюля 16 д.¹ в присланномъ от вашего благородія в Кошѣ Войска Запорожского Низового требованіи изображено. Минувшого-де іюня 24 дня в полученномъ вашимъ благородиемъ з Генеральной войсковоѣ криї ордерѣ написано: прошлого-де 752 году, октября от 15 д., по доношенію полковника полтавского² Горленка с прилогомъ копії из доношения и реєстровъ сотника китайгородского Семенова о гвалтовномъ заграбленіи полковниками самарскимъ и кодацкимъ з старшиною и козаками в обитателей китайгородскихъ овецъ живих, ягнят, шкур овчинныхъ и протчихъ вещей, имено в тѣхъ реєстрахъ означенныхъ, от его ³ясневелмож. високопов.³ гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонѣ Днѣпра и Войскѣ

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено гспдна.

³ ясневелможности високоповелителних

Запорожских гетмана и многихъ ординовъ кавалера посланъ к атаману Войска Запорожского Низового кошовому з старшиною и товариствомъ ордер⁴, велено, ежели что кемъ в тѣх обивателей забранно, все тое возвратит и впред грабительствъ не чинит.

А минушого мая 11 д. присланни в Генералную вой. крию от полковой Полтавской криї два доношенїи с представлениемъ:

147 зв. 1. Что в 753 году, ноябра противъ 6 числа, ночу, паланки Самарской асаулъ с командою пятидесят члвкъ, разбойнимъ образомъ напавъ // на футори китаигородские, взяли овецъ сто пятнадцать и протчие обиди подѣлали. И хотя-де от сотника китаигородского писано в Кошъ Запорожскїй, даби заграбленное все возвращено или денгами уплачено, но оттого-де Коша отвѣтствовано не точїю-де тѣхъ овецъ не возвращено, но еще в томъ писмѣ и футори китаигородские, называя Волности Войсковими, згонит повелѣваетъ и тѣмъ-де напрасно отводить возвращенїе или уплатку. Да и прежних-де овецъ, хотя от комисїи неоднократно требовали, и понинѣ не возвращено, чрез что-де обивателѣ китаигородские остаются в обидѣ. И при томъ доношенїи приложени копїи из писем, писанных з Коша к сотнику китаигородскому.

2. Что сего году, в мартѣ мѣц самарской полковникъ Павло Малїй с командою пятидесят члвкъ з распущеннимъ значкомъ, зписами и келепами и с Кодацкой паланки асаулъ с командою ж, разбойнически напавъ на футори китаигородские, в трох хатах нѣкоторих обивателей били и притикалис зписами до грудей, и в тѣхъ хуторах брали чернїе ягнята. И просит та полковая крия в Генералной войс. криї разсмотрения.

И по опредѣлению-де Генералной войсковой канцеляриї посланимъ к означенному кошовому атаману з товариствомъ ордером предложено, в силѣ прежде посланного от его ясневелможности к нимъ ордера, упомянутим китаигородскимъ обивателемъ, кому надлежит, велѣтъ все 159 тое, // что в кого заграблено, возвратит и впред таких обидѣ и наездовъ чинит запретит и виннимъ без учиненїя по здешнему⁵ обычаю наказанїя не оставит.⁶ А вашему благородїю⁶ о томъ ко исполнению, чтобъ ⁷ваше благородїе⁷, с кого надлежит за обиду, домагалися сатисфакциї чрезъ оной ордеръ предложено. Для того ваше благородїе тѣмъ требованїемъ изволите, в силѣ Войсковой генералной криї в Кошъ присланных ордеровъ, требуют китаигородскимъ обивателемъ в приключенных имъ вишьобъявленных обидахъ надлежащею сатисфакциєю удоволств.

И во исполненїе Генералной войсковой криї ордеровъ по оному⁸ вашего благородїя требованїю полковники кодацкїй и самарскїй з своїми старшинами в нашу Войсковую канцеллярию были сискивани, а за сискомъ

⁴ Написано на правому полі замість закресленого ордеромъ.

⁵ Написано над рядком замість закресленого тамошнему.

⁶ Написано на правому полі замість закресленого а мнѣ.

⁷ Написано над рядком замість закресленого я.

⁸ Далі закреслено требованїю.

на оное требованіе объявили, яко по имѣющимся в ихъ⁹ от Коша¹⁰ в силѣ высоких повелѣній предложеніямъ многократно какъ сами они, полковники, такъ и ихъ старшини к сиску і искорененію воровъ, дабы имъ самимъ под отвѣтъ за презрѣніе приказовъ не подпасть, ѣздили¹¹. И при следованіи их, где китаигородскихъ обивателей з ихъ отарами на запорожскомъ стѣпу // постигли, то оніе сами, обиватели, за пастбу на запорожскомъ степу ягнята приносили, а кої з степу в хутори свої овцы вгнали, то по¹ пути заезда в тѣ хуторѣ без всякого спору, те обиватели давали и сами вимали, а списками к грудямъ не притикалис, и никаких гвалтовъ и разбоевъ не чинили. 159 зв.

І тако з вишписанного их показанія они¹ полковники кодацкой і самарский, и их старшини, також и редовіе козаки явились невинни и китаигородскимъ обивателемъ обидѣ и грабителствѣ не причинили, для чего онимъ китаигородцямъ и удовольствія нѣ с кого учинить. О чемъ ваше благородіе ізволите бит извѣстны¹².

К. а. Якимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 года, іюля 18 дня.

З Коша.

Арк. 147, 159. Відпуск.

№ 88 1754 р., липня 15. – Вимога представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного до Коша повернути захоплені полковником Самарської паланки Павлом Малим і козаками худобу і майно у жителів Старосамарської сотні Полтавського полку і городского атамана Федора Байрака

Високородному и високопочтенному гдну атаману кошевому Войска Низового Запорожского з войсковою старшиною, курѣнними атаманами и товариствомъ
Требованые

146

Минувшого іюня 19 д. в полученномъ мною з Генералной войсковою канцеляріі ордерѣ написанно. Изшедшаго-де мая 27 д. полковая Полтавская канцелярия присланнимъ в Генералную войсковую канцелярию доношеніемъ представила: опредѣленіе-де от полковой Полтавской канцеляріі для учинения старосамарскимъ землямъ і другимъ угодіямъ межования и о починенних от запорожскихъ козаковъ обивателемъ старосамарскимъ обидяхъ следствія полковий хоружий Маѣзимъ Лаврентіевъ и сотникъ китаигородский Семеновъ, присланнимъ в полковую канцелярию доношеніемъ представили.

Прошедшаго-де марта 6 дня сотникъ старосамарский Иванъ Березанъ имъ, хоружому и сотнику, доношеніемъ объявилъ, яко прошедшаго февраля

⁹ Далі закреслено от козак.

¹⁰ Далі закреслено всѣхъ.

¹¹ Далі закреслено в якихъ случаяхъ.

¹² Далі закреслено вашего благо.

27 д. от Самарской паланки три члвк самарского жителя Грицка Скърпника и других, напавши на дороги, ограбили, якихъ воровъ самарский атаманъ Байракъ и сималь билъ, но ония, оставя свої лошадѣ, // в лѣсъ
146 зв. скрились и оний атаманъ тѣ лошади, забравъ, содержалъ при сотенной канцеляриі.

И полковникъ Самарской паланки Павло Малий с товарищи, приехавши в Самаръ, к тѣмъ лошадямъ признался, требовалъ возвращенія и, когда ему, полковнику, не возвращено, поворотясь з Самари, занявъ мирскую череду. И хотя-де от онихъ оружого и сотника о томъ к гспдну атаману кошевому з войсковою старшиною, курѣнными атаманами і товариствомъ писанно с требованиємъ сатисфакціи, но не учиненно. И еще в обивателей самарских забрато гвалтомъ запорожскими козаками з дворовъ до двохъсотъ чернихъ ягнятъ, якоби за владѣніе земель запорожскихъ.

И требовала она полковая Полтавская канцелярия о томъ разсмотренія, чего для ордеромъ з Генеральной войсковой канцеляриі к гспдну атаману кошевому з старшиною и товариствомъ предложено и велено по оному полковой Полтавской канцеляриі доношению, с которого при томъ ордерѣ копия приложена, изследоват. И буди допряма такъ явится, какъ в ономъ доношеніи написано, и виновніе винайдени будутъ, то с тѣми
160 виноватими поступат по тамошнему обикновению и без наказания // имъ не оставить, а обидимихъ по справедливосты приказать возвращениємъ ихъ собственного и въ прочемъ удоволствовать. И впредь такъ Самарской паланки полковникамъ, яко и рядовимъ запорожскимъ козакамъ, чинит того запретит, чтоб ни в какомъ изобижденіи оние старосамарские обиватели, какъ и ордерами его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малия Россиі обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разних ординовъ кавалера веленно, оставались и не имели бѣ причины жалоб заносить. И даби о томъ, чтобъ сатисфакция доставленна била, домагателство от мене, яко ж я нинѣ обретаюсь у порученнихъ дѣлъ в Сѣчи, для того ко мнѣ з Генеральной войсковой канцеляриі чрезъ ордеръ с прилогомъ копій с оного доношения предложено.

Того рады, даби в силѣ Войсковой енеральной канцеляриі вишъупомянутого в Кошгъ посланного ордера старосамарские обиватели в приключенних имъ вишъобявленних обидахъ надлежащою сатисфакциєю удоволствуванни били и впред би якъ от Самарской паланки полковниковъ,
160 зв. такъ и рядовихъ запорозких // козаковъ, ни в какомъ изобижденіи бить не могли, к его високородию гспдну атаману кошевому з войсковою старшиною, курѣнными атаманами и товариствомъ, в силѣ Войсковой енеральной канцеляриі в комисіи полученного вишъизображенного ордера, з учрежденной при Сѣчи Запорозкой комисіи сие требование посланно.

Сотникъ полковой миргородский Василь Зарудний

1754 году, июля 15 д.

Помітка на арк. 146: Пол. іюля 16 д. 1754 году.

Арк. 146, 161. Оригінал.

1754 р., липня 18. – Повідомлення Коша представникові гетьмана в Запорозькій Січі Василеві Зарудному про обставини сутички між самарським полковником Павлом Малим з козаками та городовим старосамарським отаманом Федором Байраком з самарськими жителями і правомірність дій Павла Малого

Благородному и достоинопочтенному гспдну сотнику
миргородскому Василю Зарудному

134

Извѣстіе

Сего июля 16 д. от вашего благородія в Кошѣ Войска Запорожского Низового требованіе получено, в которомъ¹ означено. Минувшого-де июня 19 д. в полученномъ вашимъ² благородиємъ з Генералной войсковой канцеляріи ордерѣ написано: изшедшаго мая 27 д. полковая Полтавская канцелярия присланимъ в Генералную войсковую канцелярию доношениємъ представила опредѣленіе-де в полковой Полтавской канцелярии для учиненія старосамарскимъ землямъ и другимъ угодиамъ межованія и о починенихъ от запорожскихъ козаковъ обивателемъ старосамарскимъ обидяхъ следствия полковий хоружий Маџимъ Лаврентіевъ и сотникъ китайгородский Семеновъ присланимъ в полковую канцелярию доношениємъ представили.

Прошедшаго-де марта 6 дня сотникъ старосамарский Иван Березанъ имъ, хоружому и сотнику, доношениємъ объявилъ, яко прошедшого февраля 27 д. от Самарской паланки три члвка самарского жителя Грицка Скрипника и другихъ, напавши на дороги, шграбили, якихъ воровъ самарский атаманъ Байракъ и сискаль билъ, но ония, оставя свої лошади, в лѣсъ скрились. И оной атаманъ, тѣ лошади забравъ, содержалъ при сотенной канцеляріи, а полковникъ Самарской паланки Павџло Малій с товарищи, приехавши в Самаръ, к тѣмъ лошадямъ признался і требовалъ возвращенія. И когда ему, полковнику, не возвращено, поворотясь з Самари, занявъ мирскую череду, и хотя-де от оних хоружого и сотника о томъ к намъ, атаману кошовому з войсковою старшиною, куриними атаманами і товариствомъ, писано с требованиємъ сатисвакціи, но не учинено.

И еще в обивателей самарскихъ забрато гвалтомъ запорозкими козаками // з дворовъ до двохъсотъ чернихъ ягнят, якобы за владѣние земель запорожскихъ.

134
зв.

И требовала она, полковая Полтавская канцелярия, о томъ разсмотрения, чего для ордеромъ з Генералной войсковой канцеляріи к гспдну атаману кошовому з старшиною и товариствомъ предложено, и велено по оному полковой Полтавской канцеляріи доношенію, с которого при томъ ордерѣ копия приложена, изследовать. И буди допрама такъ явится, какъ в ономъ доношеніи написано, и виновніе винайдени будутъ, то с тѣми

¹ Далі закреслено написано.

² Далі закреслено високо.

виноватими поступить по здешнему³ обикновению и без наказания имъ не оставитъ, а обидимихъ по справедливости приказать возвращениемъ ихъ собственного и в протчемъ удовлетворять. И впредь такъ Самарской паланки полковникамъ, яко и рядовимъ запорожскимъ козакамъ, чинит того запретит, чтоб ни в какомъ изобиждениі ѡниє старосамарские обиватели, какъ и ордерами его ясневелможности високоповелительного гспдна, гспдна Маляя Росіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера велено, оставались и не имели бѣ причины жалобъ заносить. И даби о томъ, чтобъ сатисфакція доставлена била, домагателство⁴ отъ вашего благородія, яко жъ ваше благородіе нинѣ обретаются⁴ у порученихъ дѣлъ в Сѣчи, для того⁵ къ вашему благородію⁵ зъ Генеральной войсковою канцеляріи чрезъ ѡрдеръ с прилогомъ копии с оного доношенія предложено,⁶ къ тѣмъ вашего благородія требованіямъ требуется обидимой сторонѣ, в силѣ Войсковою генеральной кріи ордера, с кого подлежить удовлетвія⁶. //

141 І понеже оной полковникъ самарскій Павло Малій з старшиною за получениемъ о вишеписанномъ зъ Генеральной войсковою кріи по представленію в оную от полковой Полтавской кріи ордера з сообщениемъ оной Полтавской кріи⁷ копии доношенія⁷ в нашу Войсковую канцелярію призванъ и противъ сообщеннаго при томъ ордерѣ Полтавской канцеля. доношенія спрашиванъ билъ, на которое объявилъ, что посланъ билъ от него, полковника, з старшиною з Самарской паланки подгасаулъ [!] з двома козаками для ѡсмотру товщи Самарской по той причинѣ, что старосамарцѣ тайнимъ образомъ в немалое ѡпустошеніе надъ излишество товщъ Самарскую, належашую къ Войску⁸ Запорожскому⁸, приводят, и в слѣдованіи ѡного подасауля з козаками наехалъ старосамарского атамана Байрака з будучими при немъ до 50 подводъ и подводчиками, рубающего лесъ товщи Самарскую, приехавши к нему, Байраку, прамо спрашивалъ его, з чимъ дозволеніемъ ѡнъ такъ товщъ Самарскую опустошаетъ, и буди самъ собою, запрещалъ ему болшъ не рубать, то ѡнъ-де⁹, Байракъ, по своему глупому жестокосердію, мстясь за учинений ему от запорожскихъ козаковъ о кражѣ салдатами, состоящими в Богородичномъ, з его, Байракового,

³ Написано над рядкомъ замѣсть закресленнаго тамошнему.

⁴ Написано над рядкомъ замѣсть закресленнаго от мене, яко жъ я нинѣ обретаюсь.

⁵ Написано над рядкомъ замѣсть закресленнаго ко мнѣ.

⁶ Написано над рядкомъ і під текстомъ замѣсть закресленнаго і того ради даби в силѣ Воисковои енеральной канцеляріи вишъупомянутаго в Кошъ посланнаго ѡрдера старосамарские обиватели в приключенихъ имъ вишъобъявленнихъ обидяхъ надлежащую сатисфакцією удовлетворованни били и предъ би якъ от Самарской паланки полковниковъ, такъ и рядовихъ запорожскихъ козаковъ ни в какомъ изобиждениі // бити не могли, к его високородному гспдну атаману кошевому з войсковою старшиною и курфними атаманами и товариствомъ в силѣ Войсковою енеральной канцеляріи в Комисіи получено о вишъизображеннаго ѡрдера з учрежденной при Сѣчи Запорожской.

141

⁷ Написано над рядкомъ замѣсть закресленнаго доношенія.

⁸ Частину слова -порожскому написано над рядкомъ.

⁹ Далі закреслено Березань.

наушенія¹⁰ козацкихъ пчель и о содержаніи меду с тихъ пчель, довод без всякой ѡнимы подасаулѣмъ и козакомъ виноватого резона заслуги, закричавъ на подводчиковъ, велелъ его, подасауля, и козаковъ ловить. Но онъ, подасаулъ, схватяся на коня, отскочилъ, а техъ козаковъ, не успѣвшихъ схватитя на лошади, сималъ и, безчеловѣчно бивши, отпустилъ, а лошади забралъ и з собою увелъ, о чемъ онъ, полковникъ, увѣдавъ, ездилъ в Богородичне с требованіемъ отдачи техъ лошадей, точию неведомо для чего не отдано. А что старосамарская старшина представляетъ, якоби воровъ Байракъ сискалъ, то напрасно, не имѣя болѣе чимъ вишше команды затруднять, тое вимислила, ибо те козаки в лесу не крились, но ледво от тяжкого бою могли // к паланки прилезть.

141
зв.

И поворотяся онъ, полковникъ, з Богородичного, занялъ одинадцят воловъ, а не череду, явнимъ образомъ такъ, какъ Байракъ предписаніе лошадей занялъ. Опосля¹¹ того, по ордеру бившого кошового Данила Стефанова, в Богородичное возвратилъ.¹² Овецъ же черних и бѣлих¹², хотя до ста взяли онъ, полковникъ, з старшиною, однакъ не в дворяхъ в Богородичномъ і не в самихъ старосамарцовъ, но на степу запорожскомъ за пасбу на ономъ ихъ, старосамарцовъ, скота, по давнему обикновению, к чему они самиі, старосамарцѣ, всегда¹³ такое награждение дѣлают и делат желают.

И тако от него, полковника, з старшиною старосамарцямъ никакой ѡбиди не слѣдовало, з чего является онъ, полковникъ, и старшина ни в чемъ не винни, для чего и наказанія имъ¹⁴, також и удовольствія старосамарцямъ с нихъ чинить не доводится. О чемъ і ваше благородіе, чрезъ сие ізволите битъ ізвѣстни.

1754 году, іюля 18 дня.

Зъ Коша¹⁵.

Проби пера на арк. 141 зв.: благородній; в полковую; наука; помощь моя от Господа.

Арк. 134, 141. Відпуск.

---

¹⁰ Далі закреслено и ѡ содержаніи меду с мижи [?] пчель.

¹¹ Написано над рядкомъ замість закресленого овецъ же чернихъ и бѣлихъ і посля.

¹² Написано над рядкомъ.

¹³ Далі закреслено за.

¹⁴ Далі закреслено чинить не доводится.

¹⁵ Далі з нижнього поля вгору текст, який закреслено Благородному и высокопочтенному гспдну сотнику миргородскому Василю Зарудному ізвѣстіе.

Сего іюля 16 д. присланнымъ отъ вашего благородія в Кошъ Войска Запорожского Низового требованіемъ, по силѣ Войсковой генеральной криі в Кошъ Запорожский присланного ордера, ізволите требоват, даби, в силѣ Войсковой енеральной криі ордера, в Кошъ Войска Запорожского Низового присланного.

№ 90 1754 р., червня 16. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою прислати депутатів від Війська Запорозького у Старосамарську комісію і виселити з запорозької території вихідців з Гетьманської України. № 3770

148 Благороднии и достойнопочтенний гспднъ кошевий атаманъ з старшиною войсковою, атаманами курѣнними и всѣмъ Войска Низового Запорожского товариствомъ.

Сего июня 15 д. полковая Полтавская канцелярия Генеральной войсковой канцелярії доношениемъ представила. Хотя-де за силу состоявшего 1753 году, ноября 3 д. високого ордера его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера опредѣленіе от полковой¹ хоружий полковий Лаврантиевъ [!] и сотникъ китайгородский Семеновъ требовали от васъ депутатовъ для отмежованія надлежащихъ к Старой Самарѣ земель и учиненія слѣдствия о починеныхъ запорожскими козаками самарскимъ обивателемъ обидахъ, також об опредѣленіи двохъ члвкъ з достойнихъ людей для висилки з поселенія запорожскихъ малороссийскихъ изшелцовъ на прежнія ихъ жилища, но ²-вы на то своїмъ² отвѣтнимъ писмомъ обявили, яко-де депутатовъ от васъ вислано не будетъ, пока на доношение ваше от его ясневелможности послѣдуетъ резолюція.

И понеже, какъ по справки является, к вамъ от его ясневелможности неоднократно предлагано о висилки техъ депутатовъ з документами, того ради долженствуете вы, приводя во исполнение тѣ високиє его ясневелможности ордера, отправить депутатовъ в совокупление и к опредѣленіемъ от полковой Полтавской канцелярії старшинамъ, которимъ слѣдствие в надлежащемъ обстоятелствѣ о земляхъ и об обидахъ чинить поручено. // Особливо же и изшелцовъ малороссийскихъ оттуду, где оны неуказно населились, всѣхъ вислатъ на прежнія ихъ жилища внутрь Малой Россіи по прежнимъ предложеніямъ.

Вашего благородія вседоброжелателние слуги
Семень Кочубей
Яковъ Якубовичъ

1754 году, июня 16 д.
Ном. 3770.

Помітка: Пол. іюля 24 д. году 1754.

Арк. 148. Оригінал.

¹ Ймовірно, пропущено канцелярії.

² Написано замість витертого слова.

В Генералную войсковую крію
Покорній репортъ

149

В полученномъ сего июля 24 д. в Кошѣ Воиска Запорожского Низового з оной Генеральной кріі ордеръ написано. Прошедшого-де июня¹ 15 д. полковая Полтавская канцелярия Генеральной войсковой канцелярії доношеніємъ представила. Хотя-де за силу состоявшего 1753 году, ноября 3 дня високого ордера его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіх сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера опредѣленніе от полковой² Полтавской кріі² хоружий полковий Лаврентіевъ і сотникъ китайгородский Семеновъ требовали³ от Коша³ депутатовъ для отмежованія надлежащихъ к Старой Самарѣ земель і учинения слѣдствия о починенихъ запорожскими козаками самарскимъ обивателямъ обидяхъ, такожъ об опредѣленні⁴ двухъ человекъ з достойнихъ людей для висилки з поселеній⁴ запорожскихъ малороссійскихъ ізшелцовъ на прежніе ихъ жилища, ⁴точию-де того не исполненно⁴. І веленно онимъ Войсковой генеральной кріі ордеромъ отправит // ⁵депутатовъ в совокупленіе і ко опредѣленнимъ от полковой Полтавской кріі старшинамъ, которимъ слѣдствие в надлежащомъ обстоятелствѣ о земляхъ і об обидяхъ чинит порученно, а особливо же і ізшелцов малороссійскихъ оттуду, где они неуказно населились, всѣхъ вислат на прежнія ихъ жилища, внутрь Малой Россіи, по прежнимъ предъложеніямъ.

149
зв.

І во исполнение оной Генеральной кріі ордера в оную Генералную крію в покорности наше [!] репортуемъ. Яко по силѣ его ясневелможности гпдна, гпдна Малія Россіи обоіх сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана і многих ординовъ кавалера, такожъ Генеральной кріі ордеровъ, малороссійскій народ з поселеній запорожскихъ сосланъ, о коемъ з сообщеніемъ іменнихъ вѣдомостей такъ к его ясневелможности, яко і в Генералную крію ⁶пред сим репорти⁶ отправлены. А остались ⁷в Запорожскихъ Волностях⁷ токмо запорожские козаки поженившіесь да вишедшіе с Полщи люде, ⁸да полскіе же люде⁹, коі з полской границы в Малую Россію зашель [!], оттудова прийшли в наши населенія⁸.

¹ Далі закреслено 25.

² Написано на правому полі замість закресленого кріі.

³ Написано над рядком замість закресленого от насъ.

⁴ Написано на правому полі.

⁵ Перед цим закреслено отправит.

⁶ Написано над рядком.

⁷ Написано над рядком і на правому полі замість закресленого в поселеніях.

⁸ Написано на лівому полі.

⁹ Далі закреслено коі.

158 А для коїхъ правилних причинъ // отмежовиват¹⁰ к Старой Самарѣ запорожских самарских земель, кої здавна к Запорожскому Войску, а не к Старой Самарѣ надлежать, ¹¹-упователно не надлежить¹¹ и депутатовъ от Коша вислат, ⁶о том⁶ к его ясневелможности ¹²з сообщеніемъ імѣющихся в Кошѣ документовъ¹³ представленно¹⁴ пред сим с прошеніем, чтобъ Полтавскому полку въ отмежованіи тѣхъ наших собственных разных угодій ѡтказанно било¹⁵, живючих же в наших Войскових Волностях поженившихся запорожских козаковъ и полских¹⁶ такъ з полской¹⁷ границы, яко і из Малой Россіи пришедшихъ людей⁶ в наши населенія висилать¹⁸ не веленно бѣ же, точию¹⁹ на тоє представленіе от его ясневелможности резолюціи поннѣ не імѣется²⁰, ѡ чем в Генералную войсковую крию покорно репортую.

К. а. Яким Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 года, июля 25 д.

З Коша.

Арк. 149, 158. Відпуск.

№ 92 1754 р. липня 25. Китайгород. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до Коша з вибаченнями за надіслання незапечатаного листа

150 Високоблгородний и високопочтенний гднѣ атаманъ кошовий Войска Низового Запорожского Якимъ Ігнатовичъ з старшиною и товариствомъ, нашъ милостивий добродѣю.

Писмо от вашего високоблгородия с товариствомъ и при оном отправленное с комисіи к вашему високоблгородию з старшиною и товариствомъ писмо, яко незапечатанное обратно присланное, сего июля 20 д. нами полученно, в коемъ изволите писат, якоби то ест посмѣяніе и издѣвки, на которое вашему високоблгородию з старшиною и товариствомъ симъ в отвѣтъ обявит не преминули, яко оноє писмо так отправлено не в

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого о неотмежеваніи же з Во.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого не веленно б, якъ к его ясне о невисилки от Коша депутатовъ не надлежить.

¹² Далі закреслено імѣющієсь в Кошѣ до.

¹³ Далі закреслено такъ і в Генералную крию і многократно представлено.

¹⁴ Далі закреслено пред.

¹⁵ Далі закреслено людей і а.

¹⁶ Далі закреслено людей.

¹⁷ Далі закреслено яко.

¹⁸ Далі закреслено не ве к. а. Якимъ Ігнатовичъ с товариствомъ.

¹⁹ Далі закреслено еще.

²⁰ Далі закреслено а сколько малороссійского народа з кодацкого і самарского вѣдомствъ въ Малую Росію сойшло ре к его ясневелможности і в Генералную войсковую крию при доношениях рестри пред сим ѡт Коша отправлены.

посмѣяніе и издѣвки, но, как за справкою в комисіи явилос, тоє послѣдовало с єдного упущенія писарского при отправки оногo писма, а не з вѣдома нашего. Якоє писмо первие отправленно било к самарскому сотнику для ѡтсилки в Кошъ и оноє и оттол безразсмотрително отправленно. За присилкою ж ннѣ оногo писма обратно, за такую того писма без печати непорядочную отправку, кому довелось к осмотрителнѣйшему впрѣд исправленю // виновному достойное учиненно наказание.

150

Вашего ж високоблгородия милостивого нашего добродѣя з старшиною и товариствомъ покорнѣйше просимъ в томъ на насъ гнѣву не имѣть, яко ж оноє, как вишепредставленно, послѣдовало не с какова либо умишленія, посмѣянія и издѣвокъ, но с одной безсправочной писарской отправки, ибо такових непорядочних и неприличних поступков от комисіи слѣдоват никогда не может и такових непристойностей вимишлят комисия особливой к тому натуралности не содержит. Якоє писмо, надлежащим порядкомъ ннѣ запечатав, при семъ к вашему високоблгородию з старшиною і товариствомъ к резолюціи отправляется, в чем вашему високоблгородию з старшиною и товариствомъ донести с нашим упокореніемъ пребиваемъ.

зв.

Вашего високоблгородия нашего милостивого добродѣя
всепокорніе слуги

Полковой хоружий Мазимъ Лаврентіев
Сотникъ китайгородский Павел Семеновъ

1754 году, іюля 25 д.
Китайгород.

Помітка: Полученно іюля 25 дня.

Арк. 150. Оригінал.

№ 93 1754 р., липня 9. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до Коша з проханням призначити нарочних з командою для прискорення виселення з запорозьких земель не тільки вихідців з Полтавського полку, але й з інших регіонів Гетьманської України. № 65

Високоблгородній и високопочтенній гспднъ атаманъ
кошовій Войска Низового Запорожского з старшиною і
товариствомъ, нашъ милостивий добродію.

151

Прошедшого іюня 28 д. в полученномъ в комисіи з полковой Полтавской канцелярії ордеръ изображенно. Яко же по доношенію оной комисіи представленно било в Генералную войсковую канцелярию с прошеніемъ в резолюцію ордера, на что-де полученнимъ в полковой Полтавской канцелярії означенного іюня 22 д. оной Генеральной войсковой канцелярії в резолюцію ордеръ обявлено. Посланним з той Генеральной войсковой канцелярії к атаману Войска Низового Запорожского кошовому з

старшиною и товариствомъ ордеромъ веленно, даби онъ, приводя во исполнение ея імператорскаго величества височайшіе грамоти и его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна гетмана и разних ординов кавалера повелителние ордери, тех всѣх изшелцов из запорожских поселений вислали внутрь Малой Россіи, о чемъ и в комиссию для вѣдома тот з полковой канцеляріи ордеръ присланъ, и при томъ предложенно, даби с полученія того ордера зараз в сводѣ тѣх людей поступат по прежде данным о томъ наставленіям.

151 зв. А по справки в комисіи з имѣючойся копіи з високоповелителного его ясневелможности ордера // в Генералную войсковую канцелярию за извѣстие присланно явилось, яко на доношение бившого гспдна атамана кошового с товариствомъ, коімъ онъ, представляя, что из Запорожских Волностей одни токмо Полтавского полку обиватели висилаются, о протчих же обивателехъ, какъ то в Кодаках живущих, чтоб ихъ оттуду не висилать, но оставить ихъ тамо вмѣсто награжденія за бившіе от Войска Запорожского службы, просиль разсмотренія, посланнимъ от его ясневелможности к нему, гспдну кошевому, з старшиною и товариствомъ ордеромъ веленно, чтоб они не однихъ токмо Полтавского полку, но і протчихъ всѣхъ малороссійскихъ обивателей из запорожских поселений вислали внутрь Малой Россіи, за силу посланных к нимъ грамотъ, неотмѣнно.

157 Того ради от вашего високоблгородия з старшиною и товариствомъ, паки комиссия благоразсудила требовать, даби во исполнение тѣхъ височайших грамотъ и его ясневелможности високоповелителних, також и Генеральной войсковой канцеляріи ордеров, с полученія сего, заразъ для висилки оного в Запорожских Волностях населившегося малороссійского народа внутрь Малой Россіи от Коша опредѣленни били нарочниє с пристойнимъ числомъ команды, и вислать оних в тѣ поселения, куда и означенная комиссия вступление свое приняла. Ка[ко]вую¹ висилку скоро по прибытии в тѣ поселения // онимъ нарочнимъ велѣтъ за сношениемъ и вѣдомом комисіи заразъ чинить, даби оная висилка в продолженіи паки к зимѣ прійтит не могла, с чего точию єдиное слѣдуетъ Войску Запорожскому затруднение, комисіи – напрасное в окончаніи промедлѣніе. И что по сему от вашего високоблгородия з старшиною и товариствомъ блгоразсужденно будет учинит, комисия ожидаетъ писменного чрез сего ж нарочного увѣдомления.

Вашего високоблгородия покорнѣйшіе слуги
Полковий хоружий Маѣимъ Лаврентіев
Сотникъ китайгородский Павелъ Семеновъ

1754 году, іюля 9 д.
Номъ. 65.

Помітка на арк. 151: Поданъно іюля 25 д. 1754 году.

Арк. 151, 157. Оригінал.

¹ Текст пошкоджено.

1754 р., липня 25. – Повідомлення Коша депутатам від Полтавського полку у Старосамарській комісії про недоцільність призначення нарочних з командою для виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської України

Благороднімъ гспдамъ комисарам, полковому полтавскому 152
хорунжому Маџиму Лаврентеву да сотнику
китайгородскому Павлу Семенову
Извѣстие

Сего юля 25 д. писмо от ваших благородій¹ в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученно, которим требуетъ¹, в силѣ¹ височайших ея і. в-а грамоти¹ и его ясневелможности высокоповелителного² гпдна, гпдна гетмана и разних ординовъ кавалера¹ графа Кирила Григориевича его сиятелства Разумовского¹ высокоповелителних, такожъ и Генеральной войсковой канцелярії ордеровъ³, зъ Коша Войска Запорожского Низового⁴ нарочнихъ, двухъ человѣкъ способних, с пристойнимъ числомъ команды, для висилки населившегося⁵ малороссійского народа⁵ в Запорожских Волностяхъ обратно, на прежния их жилля, въ Малую Россію, ⁶и ѡпредѣленія присилки в комисію к вам⁶.

На которое ваших благородій писаніе⁷ симъ за извѣстіе обявляється, что населившиесе малоросійскіе люде з Запорожских Волностей, ⁸яко то Кодацкого і Самарского ведомствъ⁸, в силѣ высокоповелителнихъ его ясневелможности, такожъ и Генеральной войсковой канцелярії ордеровъ, // ⁹кромѣ поженившихся запорожских козаковъ да приходящих с Полской ¹⁰сторони, ¹⁰на прежнія свої жилля, ¹¹в Малую Россію, сойшли¹¹. А в какіе іменно¹ места – о томъ ми не извѣстни, о чемъ к его ясневелможности¹² и в Генеральную войсковую канцелярию ¹³доношенія і при оних¹³ тѣхъ ¹⁴пошедших¹⁵ людей реестры¹⁴ посланни. И ¹⁶потому¹⁶ з Коша Войска

152
зв.

¹ Написано над рядком.

² Написано над рядком замість закресленого высокоповелителного.

³ Далі закреслено требуетъ.

⁴ Далі закреслено двухъ человѣка с командою.

⁵ Написано над рядком замість закресленого полку Полтавского людей.

⁶ Написано на лівому полі.

⁷ Далі закреслено симъ.

⁸ Написано над рядком замість закресленого якъ з Самарѣ, такожъ и Старого и Нового

Кодаковъ всѣ.

⁹ Перед цим закреслено всѣ висланни.

¹⁰ Перед цим закреслено народа всѣ.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого висланни, а куда оніе пойшли.

¹² Далі закреслено такожъ.

¹³ Написано над рядком і на лівому полі замість закресленого при репортахъ обстоятелніе ведомости.

¹⁴ Написано над рядком замість закресленого висланних.

¹⁵ Далі закреслено реестри.

¹⁶ Написано над рядком замість закресленого за тѣ.

Запорожского Низового нарочних ¹⁷опредѣлят¹⁸ уповається нѣ для чег¹⁷, о чемъ ваши благородия да благоволите битъ известни.

А. к. Яким Игнатович с товариствомъ

1754 году, юля 25 д.

Кошъ.

Арк. 152. Відпуск.

№ 95 1754 р., липня 22. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша з проханням прислати у Старосамарську комісію депутатів від Війська Запорозького і спорядити нарочних з командою для виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської України. № 66

153 Высокоблгородный и високопочтенный гспднъ атаманъ кошовый Войска Низового Запорожского Якимъ Игнатовичъ з старшиною і товариствомъ, нашъ милостивий добродѣю.

На прѣжде получение с полковой Полтавской канцеляріи, в силѣ Генеральной войсковой канцеляріи ордеров, состоявшіесь по доношениямъ комисійскимъ ордери, посланнимъ с комисіи к бившему гспдну кошовому атаману Данилу Стефанову з старшиною і товариствомъ писмомъ било требованно висилки, в силѣ посланнихъ к нему, гспдну кошовому, с товариствомъ от его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днепра і Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера сиятелнѣйшого графа Кирилла Григориевича Разумовского високоповелителнихъ, такожъ и Генеральной войсковой канцеляріи многократнихъ ордеров, з подлѣнными в Войску Запорожскомъ імѣючимись на землѣ самарские документами депутатовъ и о опредѣленіи для висилки населившегося в Запорожскихъ Волностяхъ малороссійского народа внутрь Малой Россіи на прежнія жилля нарочнихъ з войскового товариства і пристойнимъ числомъ команды, на которое писмо полученнимъ в комисіи от оног¹⁷ бившого гспдна кошового с товариствомъ писмомъ обявленно, яко-де до получения на посланіе с Коша к его ясневелможности с представлениемъ нѣкоторихъ резоновъ // доношения резолюціи, то и онихъ депутат¹⁸овъ з подлинными документами, яко и к висилки народа нарочнихъ опредѣленно не будетъ. С которого писма копия при особливомъ доношеніи с комисіи отправлена в полковую Полтавскую канцелярію для взнесения оной к разсмотрению куда надлежит, которого писма копия з полковой Полтавской канцеляріи (какъ с присланной з оной полковой

¹⁷ Написано на лівому полі замість закресленого для висилки тѣхъ малороссій людей посилать не по чемъ.

¹⁸ Далі закреслено кається.

Полтавской канцелярії в комисію за извѣстіе ордера явственн¹)
отправленна в Генералную войсковую канцелярію.

А между тѣмъ, по особливо полученним с полковой Полтавской канцелярії ордерамъ, в силѣ Генеральной войсковой канцелярії ордеров, паки посланно с комисіи к вашему високоблгородію з старшиною і товариствомъ письмо с требованіемъ опредѣлить к висилки малоросійского народа з запорожских поселеній нарочних с командою по висилки оногo народа внутрь Малой Россіи симъ удобным к тому времени, точию еще на тое письмо – полученно ли оное в Кошъ и будут ли тѣ нарочные с командою к той народа висилки опредѣленни – в комисіи от вашего високоблагородія извѣстия никакого в полученіи нетъ.

А сего на датѣ положенного числа на оное с комисіи отправленное з сообщеніемъ означенного бившого гспдна атамана кошового писма копіи доношение полученнимъ с полковой Полтавской канцелярії в резолюцію ордерѣ обявлено, яко в оную полковую канцелярію з Генеральной войсковой канцелярії на отправленное с полковой канцелярії в Генералную канцелярію по тому жъ доношение ордеромъ в резолюцію написанно, что от Генеральной войсковой канцелярії к вашему високоблгородію з старшиною отправленіи депутаты з документами в совокупление с комисіею к размежованію // земель, а особливо же о висилки изшелцов из запорожских поселеній всѣх на прежнія их жилища внутрь Малой Россіи по посланнимъ предложеніямъ от Генеральной войсковой канцелярії ордер посланъ.

156

Того ради комисія заблагоразсудила паки чрез сие от вашего високоблгородія з старшиною і товариствомъ блгоснисходително требовать, даби по блгоразсужденію вашего високоблгородія з старшиною і товариствомъ с получения сего, в силѣ прежде в Кошъ слѣдующих от его ясневелможности високоповелительных и Генеральной войсковой канцелярії и ннѣ посланного ордеров, повеленно било так повеленных депутатов з подлинными на землѣ самарские и в Войску Запорожскомъ имѣющимис документами, яко и к висилки изшелцов из запорожских поселеній всѣх на прежнія их жилища внутрь Малой Россіи, нарочных с пристойнимъ числомъ команды вислат. И велѣтъ тѣмъ нарочнымъ зараз тот народъ ввес, без остатка, со всѣх поселеній без всякого медлѣнія за сношеніемъ и вѣдомом комисійскомъ вислат со всѣмъ ихъ имуществомъ без всякого и малѣйшого оному народу разорения и обид, даби за нескорою оних депутатов и нарочных висилкою комисіи по полученним ордерамъ не подпадет каковому-либо отвѣту.

И что по сему, в силѣ прежде посланных к Войску Запорожскому височайших ея імператорскаго величества грамоти и многократных его ясневелможности високоповелительныхъ, також и Генеральной войсковой канцелярії, ордеров, от вашего високоблгородія з старшиною

---

¹ Дужки авт.

і товариствомъ исполнениємъ учинено будетъ и на которе число тѣ депутаты з документами и нарочниє к висилки народа висланни будутъ, комиссія ожидаетъ чрезъ сего ж нарочного писменного увѣдомленія.

Вашего високоблгородія всепокорнѣйшіє слуги
Полковий полтавской хоружий Маѣимъ Лаврентіевъ
Сотникъ кытайгородскій Павелъ Семеновъ

1754 году, іюля 22 д.

Номъ. 66.

Помітка на арк. 153: Поданно іюля 27 д. 1754 году.

Арк. 153, 156. Оригінал.

№ 96 1754 р., липня 28. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку про відмову прислати депутатів у Старо-самарську комісію і нарочних з командою для виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської України до вирішення цього питання гетьманом

154

Благородніє мсцѣ панове полковии полтавский хоружий Маѣимъ Лаврентіевъ да сотникъ кытайгородский Павелъ Семеновъ, намъ зичливіє приятелѣ.

¹Присланнымъ² отъ васъ в Кошъ Запорожского Низового Войска писаниємъ, между протчїимъ³, по полученнимъ вами⁴ з полковой Полтавской криї ордерамъ, в силѣ Войсковой Генеральной криї ордеровъ, требуете отъ Войска Запорожского Низового для⁴ розмежованія к Старой Самарѣ самарскихъ земель з имѣющимися в Кошѣ на самарскіє землѣ документами депутатовъ высилки и опредѣленія, особливо нарочних з пристойнимъ чысломъ команды для всилки⁵ малороссійского народа внутрь Малой Россіи, населившогося было в Воискових запорожскихъ Волностахъ⁶.

На которе ваше писаніє симъ вамъ з Коша дается знат, что пред симъ писано было к вамъ на присланное отъ васъ в Кошъ писмо і тѣмъ обявленіємъ, что депутаты, назначенніє нарочніє висланни не будутъ, такъ и нинѣ обявляется, что поти⁴, пока на нашѣ отправления к его

---

¹ Перед цимъ закреслено пис.

² Далі закреслено отъ вашихъ.

³ Далі закреслено требуете.

⁴ Написано надъ рядкомъ.

⁵ висилки

⁶ Далі закреслено предъ симъ же отъправленнымъ, на которе ваше писмо в отвѣтъ симъ з Коша опредѣлено знатъ дать, яко предъ симъ же з Коша Войска Запорожского Низового предложено, что какъ депутаты, такъ и особливо нарочніє для высилки народа посланы не будутъ.

ясневелможности о самарских⁷ земляхъ доношенія в резолюцію ѱрдери⁸ в Кошѣ // получени не будутъ⁹, выслани бытъ не імеютъ¹⁰.

154
зв.

В протчем с почтением пребуду.

Ваших благородій доброжелателний слуга
к. а. Іакимъ Гнатовичъ¹¹ с товариствомъ

1754 года, июля 28 д.

З Коша.

Проба пера на арк. 155 зв.: До комисіи с Пол. полкомъ.

Арк. 154, 155. Відпуск.

№ 97   1754 р., жовтня 3. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана
Кирила Розумовського Війську Запорозькому
про безумовне виселення із Запорозжя всіх вихідців
з Гетьманської і Правобережної України. № 634

Ея императорскаго величества Малой Росіи обоихъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорозскихъ гетманъ <...>
Кврілл Разумовскій
Войска Низового Запорозского гспдну атаману кошевому,
старшинѣ войсковой, атаманамъ курѣннымъ и всему Войску

165

На прежде посланныя къ вамъ ордеры наши о высилки ізъ запорозскихъ поселеный всѣхъ бежавшихъ туда для жилища малоросійскихъ обывателей на прежнія ихъ места внутрь Малой Росіи доношеніемъ къ намъ представляете вы, что въ силѣ оныхъ ордеровъ нашихъ предложено от васъ полковникамъ кодацкому и самарскому, сколько явится малоросійскихъ людей, высылать въ ихъ жилища. И хотя-де тѣхъ людей небольшое число въ Кодакахъ и Самарѣ явилось, но и съ тѣхъ болше ста хать в Малороссию сошло, остались же-де таковы, у коихъ въ Малоросіи никакихъ грунтовъ и земель не имѣется. Многіе ж-де съ нихъ въ Войскѣ Запорозскомъ прежде служили, а въ Малоросіи толко женились и пришли въ подданства войсковые, и ізъ полской націи, въ Малоросію зайшовъ, пришли въ ваши // Войсковые Волности. И просите о невысилки въ Малую Росію тѣхъ людей, коі не имѣють въ Малоросіи грунтовъ, и поженившихся ізъ козаковъ Запорозского Войска, и тѣхъ же, коі ізъ-за полской границѣ въ Малоросію зашли, а оттоль въ ваши Запорозскіе Волности пришли, нашего размотренія.

165
зв.

А понеже ізъ прежде посланныхъ къ вамъ ордеровъ нашихъ и напредь того ізъ Генеральной войсковой канцеляріи указовъ довольно уже вамъ ізвѣстно, что ея императорскаго величества высочайшими указами вамъ,

⁷ Далі закреслено землямъ.

⁸ Далі закреслено со обстоятельствомъ.

⁹ Далі закреслено никогда.

¹⁰ Далі закреслено яко і весма высылат не надлежит.

¹¹ Далі закреслено Ігнатовичъ.

Войску Запорожскому, ізъ малороссійскихъ бѣглихъ людей никого принимать на житло въ Запорожскіе ваши Волности накрѣпко запрещено, о чемъ и особливо грамотамы ея императорскаго величества ізъ Правителствующаго сената къ вамъ, Войску Запорожскому, посланными подтверждено, и потому никого ізъ объявленныхъ малороссіянъ въ запорожскихъ мѣстахъ на поселеніи держать вамъ не надлежитъ, хотя бы между ими и такія нашлись, кої прежде были и въ Сѣчи Запорожской, а изъ Сѣчи, також изъ полской націи, зашедъ въ Малую Россію, тамо жили, а потомъ ізъ Малороссіи вышли въ запорожскіе мѣста, ібо и тѣ уже не заграничніе и не запорожскіе козаки, но стали быть настоящіе малороссіяны, когда они до того въ Малороссіи жителствомъ и всякими податми службою обязаны были, того ради вамъ, кошевому атаману, зъ
149 зв. старшиною войсковою, // курѣнными атаманами и со всѣмъ Войскомъ чрезъ сіе притверждаемъ, дабы вы, во исполненіе помянутыхъ ея императорскаго величества указовъ, нашихъ ордеровъ и Генеральной войсковоі канцеляріи указовъ, не чиня болѣе никакихъ представлений, неотмѣнно велѣли всѣхъ оныхъ малороссійскихъ обывателей и изо всѣхъ запорожскихъ мѣст выслать внутрь Малоі Россіи на прежнія ихъ жилища, дабы за исходомъ ихъ протчіе оставшіеся обыватели въ указныхъ выстатченіяхъ и за ихъ излишней тяжести не признавали.

Гетманъ графъ К. Разумовский

1754 году, октября 3 д.

В Санкт-Пітербургѣ.

Ном. 634.

Помітка на арк. 165: Полученъ 1754 году, ноябра 16 д.

Арк. 165, 166. Оригінал.

№ 98 1754 р., листопада 19. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про хід виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської і Правобережної України

164 По титулу ея ясневелможности
Покорній репортъ

Текущего ноябра 16 д. полученніемъ отъ вашей ясневелможности в Кошѣ Войска Запорожского Низового высокоповелителнимъ ордеромъ веленно изшедшихъ з Малоі Россіи і населившихся в Запорожскіхъ Волностяхъ, кої хотя прежде были і в Сѣчи¹ Запорожской, а из Сѣчи, також і с полской націи, зашедъ в Малую Россію, тамо жили, а потомъ из Малоі Россіи вышли в запорожскіе мѣста, по силѣ ея ім. в-ва указовъ и вашей ясневелможности ордеровъ², и Войсковоі генеральной крїи указовъ³, всѣхъ оныхъ малорос-

¹ Далі закреслено а из Сѣчи.

² Написано над рядком.

³ Написано на правомъ полі замість закресленого висо ордеровъ неотмѣнно велѣли.

сийскихъ обивателей изо всѣхъ запорожскихъ ⁴мѣсть ⁵на прежние их жилища внутрь Малой Россіи вислатъ всенеотмѣнно

І по содержанію вашей ясневелможности⁶ прежнихъ ордеровъ отправленнымъ къ вашей ясневелможности⁷ доношеніемъ представленно я [!] по учиненной о населившихся в Запорожскихъ Волностяхъ людехъ // от Коша нарочно посланними описъ², хотя тѣхъ людей нѣкоторое небольшое число в Кодакахъ и в Самарѣ явилось, однакъ полковники кодацкій и самарскій присланными в Кошъ репортами объявили, что-де с тѣхъ уже людей болше ста хатъ в Малую Россію соишло, а куда именно – неизвестно, остались же таковы, у коихъ в Малой Россіи нѣкакихъ грунтовъ и земель не имѣется. Многие же с ихъ въ Войске Запорожскомъ Низовомъ прежде служили, а в Малой Россіи толко женилися и пришли въ подданства войсковіе и ис полской націи в Малую Россію зайшли, пришли в наши Войсковіе Волности. 164 зв.

Такъ і нинѣ, во исполненіе сего ордера, вашей ясневелможности в покорности моеї репортую, яко населившіеся в Запорожскихъ Волностяхъ⁸ малороссіяне⁹ внутрь Малой Россіи, какъ вишписанно, сойшли, а остались точію¹⁰ полскіе люды, коі¹¹ токмо с Полци чрез Малую Россію переходъ в Запорожскіе Волности имѣли, да запорожскіе казаки, // которіе нарочно внутрь Малою Россіи женитя ездилы и, оженясь, сюда пришли. Ежели же малороссіяне гдѣ в Запорожскихъ Волностяхъ жиллями¹² являтыся, оныхъ отправленными з Коша к полковникамъ кодацкому и самарскому прыказами велено внутрь Малой Россіи¹³ на прежнія жилища ихъ² вислатъ и впредь в Запорожскіе Волности ни под какимъ видомъ не принимать. 167

К. а. Якимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 года, ноябра 19 д.

З Коша.

Арк. 164, 167. Відпуск.

---

⁴ Далі закреслено Волность.

⁵ Далі закреслено вислатъ.

⁶ Далі закреслено сего.

⁷ Далі закреслено репортамъ.

⁸ Далі закреслено на і.

⁹ Далі закреслено какъ вишписано, выслано.

¹⁰ Написано над рядкомъ замість закресленого токмо.

¹¹ Далі закреслено токмо.

¹² Далі закреслено жиллями.

¹³ Далі закреслено виси.

№ 99 1755 р., липня 6. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом продовжити роботу Старосамарської комісії і скласти план земель, відведених для Старосамарської сотні Полтавського полку. № 500

168 Ея імператорскаго величества Малой Россіи обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...>
Куріллъ Разумовскій
Войска Низового Запорожского гдну атаману кошевому,
старшинѣ войсковоѣ, атаманамъ курѣвнимъ и всему Войску

По присланному къ намъ от Войска Низового Запорожского чрезъ нарочныхъ бывшего кошевого атамана Данила Стефанова съ товарищи доношенію с прошеніемъ нашего, куда надлежитъ, представленія о награжденіи оногo Войска за отшедшіе землѣ, яко то: приморскіе косы и рѣчки съ протчими угодіи Донскому Войску^а, а заднѣпрскихъ мѣсть под поселеніе Новой Сербіи и Слободского полку^б, и за умаленіе при томъ же Войску Запорожскому противъ прежняго (какъ-де то до учрежденія таможенъ было)^{1. в} зъ Никитинского и Кодацкаго перевозовъ доходовъ^г, и о дозволеніи къ оному Запорожскому Войску изъ Малой Россіи всякіе съестныя и питейныя припасы и къ одѣянію нужныя вещи и протчое, також и изъ Сѣчи Запорожской въ Малую Россію рыбы, соли и мягкой рухляды провозить и скотъ прогонить безъ платежа въ пограничныя таможеннѣ внутреннихъ и по тарифу пошлинъ, ради изображенныхъ въ ономъ доношеніи вашемъ // резоновъ, представлено от насъ под высочайшее ея

168 зв. императорскаго величества блгоусмотрѣніе и всемлостивѣйшее призрѣніе. При чемъ какъ приложенныя при доношеніи вашемъ копіи грамотъ и унѣверсалъ поднесены, такъ и оныя, присланныя от Коша, нарочныя для снисканія на оное ваше прошеніе высочайшей ея імператорскаго величества резолюции, отправлены въ Гдрственную іностранныхъ дѣлъ коллегію^г.

Что же вы, кошевоѣ атаманъ зъ старшиною и товариствомъ, въ ономъ доношеніи своемъ просите, чтобъ Войску Запорожскому владѣть от Днѣпра рекою Самарью и протчими рѣчками, балками и всякими угодіи по речку Орѣль, а Полтавскому полку и старосамарскимъ жителемъ от владѣнія въ Самарѣ землями и протчими угодіи отказано б, и туда, въ Самарь, нѣ за чемъ тому Полтавскому полку и старосамарскимъ жителемъ мѣшатся не велѣно б, то понеже оная крѣпость, Старая Самарь, еще по силѣ указу безъсмертнославныя памяти гсдрей црей и великихъ кнзей Іоанна Алеѣевича, Петра Алеѣевича и гдрни царевны и великія княжны Софіи Алеѣевны устроена, что доказываетъ и представленная от васъ копію грамота, а когда въ оной Самарѣ населится малороссійскимъ обывателемъ дозволено и указомъ Правителствующаго сената повелѣно приписать къ малороссійскому, которому заспособнѣе, полку и учредить особливую сотню, почему оная Самарь и приписана къ Полтавскому полку, и над

¹ Дужки авт.

ім'ючимись тамо малоросійськими жителями, козаками и посполитими, опредѣлень сотникъ, и тамошніе жители вписаны въ ревізію // і на нихъ 179 всякіе общенародные подати, яко то: выстатченіе порцій и рацій на указныхъ консистентовъ и протчое, все равно противъ другихъ малоросійскихъ обывателей, налагається и взискивається, то тѣмъ старосамарскимъ жителямъ тамо безъ отводу пахатныхъ земель и сѣнокоснихъ луговъ, такожъ лѣсныхъ и протчихъ угодій какъ для оныхъ указныхъ выстатченій и снабдѣнія къ службѣ войскової, такъ и пропитанія своего и жить тамо невозможно.

Для того предлагаемъ вамъ, кошевому атаману, въ силѣ прежнихъ нашихъ ордеровъ, к учиненію слѣдствія о землѣ и угодіяхъ – якими старосамарскіе обывателѣ по оселеніи ихъ владѣють, и учрежденія межи – по какіе урочища оставитъ ізъ тамошнихъ земель для удовольства оныхъ старосамарскихъ жителей, выслать туда, въ Самарь, депутатовъ немедлѣнно, при которыхъ ім'ющими быть от Полтавского полку старшинами учинено б было слѣдствіе и чертежъ. И по тому, до апробаціи нашей безъобидное на обѣ стороны постановленіе и утвержденіе, чтобъ какъ старосамарскіе жители за отводомъ имъ земель въ ихъ запорожскіе угодія вступать отнюдь собою не дерзали, такъ и от Войска Запорожского онымъ старосамарскимъ жителемъ никакова въ томъ препятствія происходитъ не могло.

Чтобъ же от Генеральной канцеляріи предложено было полковнику полтавскому, опредѣля къ тому слѣдствію старшинъ, выслать въ Самарь и онымъ приказано б на основаніи прежнихъ нашихъ ордеровъ въ присутствіи от Войска Запорожского депутатовъ произвестъ слѣдствіе и учинитъ чертежъ съ показаніемъ, какими // землями и угодіями старосамарскіе жители прежде владѣли и ннѣ владѣють и сколько затѣмъ еще 179
3в. какихъ угодій по реки Самарѣ Войску Запорожскому остается, и оное слѣдствіе и чертежъ прислано б к нашему разсмотренію. О томъ от насъ в Генеральную канцелярію предложено, да о семъ же от насъ въ Гдрственную іностранныхъ дѣлъ коллегію писано.

Гетманъ графъ К. Разумовский

1755 года, іюля 6 д.
Въ С.-Пітербургъ.
Ном. 500.

Помітка на арк. 168: Полученъ августа 6 дня 1755 году.
Арк. 168, 179. Оригінал.

№ 100 1755 р., липня 28. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою прислати депутатів у Старосамарську комісію. № 5677

169 Благородній и достойнопочтеній гспднъ атаманъ кошовій Войска Запорожского Низового з старшиною войсковою, атаманами куръними и всѣмъ товариствомъ.

Сего июля 24 д. в полученем в Генеральной войсковой канцелярии от его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малой Росіи обоіхъ сторон Днѣпра и Войскъ Запорожских гетмана и разних ординовъ кавалера повелителном ордерѣ изображено. От васъ-де з старшиною прислано к его ясневелможности чрезъ нарочних, бившаго кошового атамана Данила Стефанова с товарищы, доношение с прошениемъ, куда надлежит, представленія о награжденіи Войска Запорожского за отшедшие земълъ, яко то: приморские коси и рѣчки с протчими угодіями Донскому Войску, и заднѣпрских мѣсть под поселение Новой Сербіи и Слободского полку, и за умаление при том же Войску противъ прежнего (какъ то до учрежденія таможенъ било)¹ з Никитинского и Кодацкого перевозовъ доходовъ, и о дозволеніи къ оному Запорожскому Войску из Малой Росіи всякіе сестние и питейные припаси и къ одѣянію нужные вещи и протчое, також и из Сѣчи Запорожской в Малую Росію риби, соли и мягкой рухляди провозит и скот прогонитъ без платежа в пограничные таможенѣ внутренних и по тарифу пошлинъ ради изображенных в оном доношеніи резоновъ, о которому-де доношению предъставлено о том от его ясневелможности под височайшее ея императорскаго величества благоусмотрѣние и всемилостивѣшое благопризрѣние. При чемъ как приложение при доношеніи том копии грамот и унѣверсалу поднесени, так и оные прислание от Коша нарочные для снискания на тое ваше // з старшиною прошение височайшей ея императорскаго вельчества резолюціи отправлены в Государственную иностранных дѣлъ коллегию.

169
зв.

Что же-де ²вы зъ войсковою² старшиною в оном доношеніи своемъ просите, чтобъ Войску Запорожскому владѣть от Днѣпра рѣчкою Самарью и протчими рѣчками, балкамы и всякими угодіи по рѣчку Орѣль, а полку² Полтавскому и старосамарским жителемъ от владѣнія в Самари землями и протчими угодіи отказано бѣ, и туда, в Самар, нѣ за чемъ Полтавскому полку и старосамарским жителемъ мѣшатся бѣ не велено бѣ, то понеже-де крѣпѣсть [!] Старая Самар устроена еще по силѣ указа безсмертнославниа памяти гдрей царей и великихъ князей Ионна [!] Алеѣѣвича, Петра Алеѣѣвича и государини царевны и великия княжны Софії Алеѣѣвны, что доказываетъ и представлена от ихъ, Запорожского Войска, копиєю грамоти, а когда-де в оной Самарѣ населится малоросійскимъ обивателемъ дозволено и указом Правителствующаго сената повелено приписать к малоросійскому, которому способніе, полку и учредит особливую сотню,

¹ Дужки авт.

² Написано на місці витертого.

почему она Самар и приписана полку Полтавскому, и над имѣющимися тамо малоросійскими жителями, козаками и посполитими, опредѣленъ сотникъ, и тамошние жители вписаны в ревизию, и на них всякие общенародные подати, яко то: вистатчение порцій и рацій на указанных консистентовъ и прочее все равно противъ других малоросійских обывателей налагается и взыскуется, то тѣмъ старосамарским жителемъ тамо без отводу пахотных земель и сѣнокосных луговъ, такожъ лѣсных и прочих угодій какъ для оных указных вистатчений и снабдѣния к службѣ войсковой, такъ и препитанія [!] своего, и жит тамо невозможно.

Для того-де внол³ з старшиною предложено от его ясневелможности, в силѣ прежних его ясневелможности ордеровъ, // по учиненію слѣдствия о землѣ и угодиях, якими старосамарские обыватели по оселени [!] ихъ владѣють, і учреждения межи – по какиѣ урочища оставит из тамошних земель для удовольствия оных старосамарских жителей, вислат туда, в Самар, депутатовъ немедленно, при которых имѣющими битъ от Полтавского полку старшинами учинено бѣ било слѣдствие и чертеж. И по тому до апробаціи его ясневелможности безъобидное на обѣ стороны постановление и утверждение, чтобъ как старосамарские жители за отводом имѣ земель в их запорожские угодіи вступат отнюд собою не дерзали, такъ и от Войска Запорожского онымъ старосамарскимъ жителемъ никакова в том препятствія происходит не могло.

А Генеральной войсковой канцеляріи онымъ ордеромъ его ясневелможности предложено: от Генеральной войсковой канцеляріи предложит полковнику полтавскому гспдну Горленку, даби, опредѣля к тому слѣдствию старшинъ, вислалъ в Самар и онымъ приказано бѣ на основаніи прежних его ясневелможности ордеровъ в присутствіи от Войска Запорожского депутатовъ произвестъ слѣдствие и учинит чертежъ с показаніемъ – какими землями и угодия старосамарские жители прежде владѣли и нинѣ владѣють и сколько за тѣмъ еще каких угодій по реки Самари Войску Запорожскому остается. И оноѣ слѣдствие и чертежъ прислано бѣ к разсмотрѣнію его ясневелможности немедленно и о семъ же-де от его ясневелможности и в Государственную иностранних дѣлъ писано.

И по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляріи посланимъ к полковнику полтавскому гспдну Горленку ордеромъ предложено исполнит онии високой его ясневелможности ордер и, опредѣля к тому слѣдствию старшинъ, вислат в Самар и приказат им на основаніи прежних его // ясневелможности ордеровъ, в присутствіи от Войска Запорожского депутатовъ, произвестъ слѣдствие и учинит чертеж с показаніемъ – какими землями и угодиями старосамарские жители прежде владѣли и нинѣ владѣють и сколько затѣмъ еще каких угодій по реки Самари Войску Запорожскому остается. И оноѣ слѣдствие и чертежъ немедленно с нарочнымъ прислат в Генеральную войсковую канцелярію при репортѣ для представления к високому его ясневелможности разсмотрѣнію. О сомъ [!] же во

³ внов

извѣстіе і объ опредѣленіи к тому слѣдствию, в силѣ високого ордера его ясневѣлможности, депутатовъ симъ ордерамъ предлагается вамъ.

Вашего благородія доброжелателніе слуги
Семень Кочубей
Яков Якубович

1755 году, юля 28 д.

Ном. 5677.

Помітка на арк. 169: Полученъ августа 28 дня 1755 году.

Арк. 169, 178. Оригінал.

№ 101 1755 р., серпня 31. Стара Самара. – Лист депутата від Полтавського полку Павла Семенова до Коша з проханням прислати депутатів у Старосамарську комісію

170

Високоблгородній и високопочтенній гпднѣ атаман кошовий Войска Низового Запорожского з старшиною і товариствомъ, мой милостивий добродѣю.

Сего августа 28 д. полученним с полковой Полтавской канцеляріи ордерамъ, в силѣ ордерамъ его ясневѣлможности високоповелителного гспдна, гспдна Малої Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера и Генеральной войсковой канцеляріи, веленно с получения оногo ордера, тотчасъ в мѣстечко Старую Самар сехав, противъ вираженного в ордера повелѣнія, на основаніи прежде посланныхъ в комисію с полковой канцеляріи ордерамъ, в силѣ ордерамъ его ясневѣлможности, в присутствіи от Войска Запорожского депутатовъ о земляхъ самарскихъ произвѣсть слѣдствія и учинитъ чертежъ с показаніемъ – какими землями и угодіями старосамарскіе жители прежде владѣли и ннѣ владѣють, и сколько за тѣми еще какихъ угодій по реке Самарѣ Войску Запорожскому остается, о чемъ и к вашему високоблгородію з старшиною от его ясневѣлможности предложено.

А яко уже к учиненію того слѣдствія комисія в Самаръ прибила, для того от вашего високоблгородія чрезъ сие требуется, даби повеленіе от его ясневѣлможности депутаты, ежели еще не сисканни, с получения сего к учиненію // вишеписанного слѣдствія и чертежу висланни били, чтобъ оноє слѣдствіе и чертежъ вскорѣ учинитъ и отправитъ в полковую Полтавскую канцелярію к представленію его ясневѣлможности [!] в високоє разсмотреніе. И даби за нескорою онихъ висилкою напрасного медлѣнія в томъ не слѣдовало и что на сие воспослѣдуетъ – комисія чрезъ сего нарочного ожидаетъ писменного увѣдомленія.

Вашего високоблагородія моего милостивого добродѣя покорнѣшій слуга сотникъ китайгородскій Павелъ Семеновъ
1755 году, августа 31 дня.

Помітка: Полученъ сентября 6 дня 1755 году.

Арк. 170. Оригінал.

№ 102 1755 р., вересня 7. – Лист Коша до депутата від Полтавського полку Павла Семенова про неможливість прислати депутатів у Старосамарську комісію через відсутність у Січі кошового отамана

Блгородній¹ мсцѣ панє сотникъ китайгородскій, нашъ дознаній благодѣтель. 171

По полученому вашимъ благородіємъ с полковою Полтавскою канцелярію ордеру, в силѣ его ясневелможности високоповелителного гспдина, гспдина Маляя Росіи обоіхъ сторон Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера, Россійской імперіи графа Кирила Григориевича Разумовского и Генеральной войсковою канцелярію въ оную² полковую крію присланихъ ордеровъ, ваше благородіє присланимъ къ его велможности гспдину атаману кошовому Григорію Федорову з старшиною и товариствомъ писмомъ обявляєте, даби къ учиненію о земляхъ самарскихъ // слѣдствія и чертежу с показаніємъ – какими землями и угодіями старосамарскіє жители прежде владѣли и нинѣ владѣють и сколько еще³ 171
3в. какихъ угодій по речки Самарѣ Войску Запорожскому остается, ³ежели еще не вислани³, вислатъ⁴ от Войска Запорожского депутатовъ, чтоб оноє слѣдствіє и чертежъ вскорѣ учинить и отправить в пол. Пол. крію къ представленію его ясневелможности в високоє разсмотреніє.

⁵И на оноє вашего благородія письмо симъ во извѣстіє обявляю⁵, что его велможность гспдинъ атаманъ кошовий для поїску и поїмки шатаючихся⁶ по войсковимъ степамъ⁷ воровъ еще в прошломъ августѣ мсцѣ отправился, которого прибитія и понинѣ в Кошѣ не имѣется. К предписаному же слѣдствию депутати от Войска Запорожского за отлучкою // его велможности не опредѣлени и до прибитія его жъ велможности в Кошѣ к тому слѣдствию оніє³ депутати вислани не будутъ, о чемъ ваше благородіє в вишеписаномъ изволите битъ извѣстни. 177

Вашего благородія нашего дознаного благодѣтеля дображелатель наказній кошевий атаманъ войсковою судія Федоръ Товстонѣгъ с товариствомъ

Сентября 7 д. 1755 году.

Кошъ.

Арк. 171, 177. Відпуск.

¹ Далі закреслено и и достойнопочтеній.

² Далі закреслено про.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено от Войска.

⁵ Написано над рядком замість закресленого а понеже.

⁶ Далі закреслено в волнос.

⁷ Далі закреслено мѣстахъ.

№ 103 1755 р., вересня 13. Стара Самара. – Лист депутата від Полтавського полку Павла Семенова до Коша з проханням негайно прислати депутатів від Війська Запорозького у Старосамарську комісію для відмежування земель і складання планів. № 73

172 Высокоблгородній и высокопочтенній гпднъ атаманъ кошовий Войска Нызового Запорожского з товариствомъ, милостивій мой добродѣю.

Изшедшого августа ѿт 31 д., в сьлѣ его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малія Росіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и многихъ ординовъ кавалера, сиятелнѣйшого графа Кирила Григоріевича его сиятельства Розумовского высокоповелителного ордера писанно было к вашему высокоблгородію с требованіемъ высилки опредѣленних от вашего высокоблгородія и всего товариства в Старую Самарь депутатовъ ко учиненію о земляхъ старосамарскихъ слѣдствія, на которое письмо гспднъ наказній кошовій атаманъ судія Федоръ Товстоногъ в ѿтвѣтъ в присланномъ от него писмѣ объявляетъ, что-де ваше высокоблгородіе для поіску и поимки шатающихся по войсковимъ степамъ воровъ ѿправились и затѣмъ-де к предписанному слѣдствію депутаты висланни не будутъ.

А понеже в високоповелителномъ его ясневелможности ордерѣ повеленно якънайскорѣйше оноє слѣдствіе¹ произвест и по оному, учиня чертеж, къ високому его ясневелможности блгоусмотрѣнію въ непродолжителномъ времени жъ прислатъ, почему повеленная комисія, не от теперъ
172 уже // прибавши, будучи без всякого дѣйствія, излишное продолженіе и
зв. немалій убитокъ поноситъ, також и прибавшиє потребніе к оному слѣдствію старожили, ежечасто в комисіи являсь, стужателно отпуску в долги требуютъ, того ради чрезъ сіє от вашего высокоблгородія блго-снисходително требуется, ежели предпомянутіє депутаты к повеленному слѣдствію и до сего не висланни, с полученія сего нимало не медля, онихъ депутатовъ к учиненію вишенепоминаемого слѣдствія и чертежу вислатъ в Старую Самарь, даби за нескорое по високому от его ясневелможности повѣленію в такъ продолжителномъ времени жъ исполненіє повеленной комисіи не подпасть какому-либо ѿтвѣту и штрафу.

Вашего высокоблгородія покорнѣйшій слуга
сотникъ китайгородский Павелъ Семеновъ

1755 году, сентября 13 д.

З Старой Самари.

Ном. 73.

Помітка: Пол. сентяб. 21 дня.

Арк. 172. Оригінал.

¹ Написано на місці витертого.

№ 104 1755 р., вересня 22. – Повідомлення Коша депутатові від Полтавського полку Павлу Семенову про неможливість прислати депутатів у Старосамарську комісію до повернення депутації на чолі з Данилом Стефановичем Гладким з Санкт-Петербурга

Благородному и достойнопочтеному гспдну сотнику
китайгородскому Павлу Семенову 173
Извѣстіе

По полученому вашимъ благородіємъ с полковой Полъ. крїи ордеру, в силѣ его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малой Росїи обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разныхъ ординовъ кавалера, Росїйской имперїи графа Кирила Григоріевича Разумовского и Генер. вой. крїи въ оную пол. крїю присланихъ ордеровъ, ванѣ благородіе присланими в Кошъ Войска Запорожского Низового двома писмами обявляєте, даби к учиненію о земляхъ самарскихъ слѣдствїя и чертежу с показаніємъ, какими землями и угодіями старосамарскіе жители прежде владѣли // и нинѣ владѣють и сколько еще какихъ угодій по речки Самарѣ Войску Запорожскому остается, ежели еще не вислани, вислатъ от Войска Запорожского депутатова, чтоб оноє слѣдствїе и чертежъ вскорѣ учинить и отправить в пол. Пол. крїю к представленію его ясневелможности в високоє разсмотреніе. 173 3в.

И хотя по силѣ ордеровъ его ясневелможности и Генеръ. вой. крїи, мною с товариствомъ в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученныхъ, надлежало было к учиненію слѣдствїя и чертежу вислатъ¹ депутатова², толко жъ для³ испрошенїя у его ясневелможности и у височайшого є. і. в-а двору милосты от Войска Запорожского Низового⁴ его високородіе⁴ бившїй гспднъ кошовый атаманъ // Данило Стефановъ посланъ и до 176
возвращенїя⁵ его обратно⁴, в Кошъ, тѣ депутаты к учиненію слѣдствїя і чертежу вислани не будутъ. О чѣмъ вашему благородію чрезъ сїе извѣствуется.

К. а. Григорий Федоровъ с товариствомъ

Сентябра д. 22, 1755 году.

З Коша.

Арк. 173, 176. Відпуск.

¹ Далі закреслено от Вой.

² Далі закреслено однимъ.

³ Далі закреслено исходотайствованїя.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено прибитїя.

№ 105 1755 р., вересня 28. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою не перешкоджати Орлицькій сотенній канцелярії Полтавського полку в проведенні ревізії і стягненні податків з жителів сіл Данилівка та Ревунівка.
№ 6989

174   Благородній и достойнопочтенній гспднь атаманъ
Войска Низового Запорожского з старшиною,
курфнними атаманами и со всѣмъ товариствомъ.

Сего сентября 22 д. гспднь полковникъ полтавскій Горленко по доношению в полковую Полтавскую канцелярию, поданному от находящогось в сочинения о дворовомъ числѣ ревізії сотника полтавского Семена Кулика, Генеральной войсковой канцелярії доношением представилъ. Сотенная-де орлянская старшина при выдачи помянутимъ сотникомъ требуемыхъ за силу инструкції вѣдомостей писменно ему, сотнику, объявила, что причисленние под сотню Орлянскую залинѣйные села Даниловка и Ревуновка Войскомъ Запорожскимъ неоттеперь к оной сотнѣ не допускается, и затѣм-де об онихъ селахъ вѣдомостей учинить и подат не могутъ. Почему от оногo сотника з сотеннимъ асауломъ орлянскимъ Иванченкомъ для учинения онихъ вѣдомостей посланъ атаманъ жуковскій Кишѣнецъ з козакомъ, но и тѣ за поворотомъ объявили, яко случившійся в тѣхъ селахъ паланки Самарской асауль Яковъ Шока з розездною командою описивать даниловскихъ и ревуновскихъ обивателей и ихъ имущества не допустили, и при томъ недопущеніи асаула Иванченка козаки, при асаулу самарскомъ будучие, били и затѣм-де означенные села без освѣдителейования понинѣ находятся.

А в 751 году Войска Запорожского козацкие полковники по приказу тогдашнего атамана кошевого тѣхъ сель обивателей к той сотнѣ не допустили^а, то тѣ обиватели, хотя-де в ревізію писани били и указные дачи на ихъ полагаю и всякие наряды опредѣляемы били, токмо тѣхъ дачъ и служебъ отправлять не похотѣли, чрез что многое на онихъ селахъ осталось доимки, о чемъ прошено разсмотрения.

174   А понеже, какъ и вамъ извѣстно, предпоказанние залинѣйные села
зв.   Даниловка и Ревуновка в силѣ ея императорскаго величества Правител-
ствующаго сената указа полку // Полтавского к сотнѣ Орлянской причис-
ленни и в ревізіяхъ написани, почему и посланными напред сего Войска
Запорожского к атаману кошевому з старшиною повелительными его яснев-
елможности высокоповелительного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ
сторонъ Днѣпра и Войск Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ
кавалера, слѣдователно жъ и Генеральной войсковой канцелярії, ордерами
велѣно онихъ даниловскихъ и ревуновскихъ обивателей от вистатчения
указныхъ дачъ не защищать, того ради по опредѣленію Генеральной
войсковой канцелярії велено послать к вамъ сей ордеръ и предложить кому
надлежитъ приказать, в написаніи означенныхъ залинѣйныхъ сель
Даниловки и Ревуновки к сотнѣ Орлянской по имуществу обивателскому в
пристойные стати в сочиняемую на сей, 755 годъ, о дворовомъ числѣ

ревизию, к расположению и на нихъ такъ, какъ и на протчихъ малороссійскихъ обивателей указнихъ дачъ и малѣйш аго препятствія не чинить и при томъ на обивателей тѣхъ сѣй оставшиеся доѣмки, что по полковимъ расположениямъ на указнихъ консистентовъ принадлежитъ, уплатить вскорѣ и во всемъ томъ исполнить вамъ прежде отправление вишеписанние его ясневѣлможности и Генеральной войсковой канцелярїи ордери всенепремѣнно. О семъ же к полковнику полтавскому за извѣстїе и ко исполненїю о написанїи техъ селъ в ревизию и о требованїи указнихъ дачъ ордеромъ предложено.

Вшего благородія доброжелателние слуги
Семень Кочубей
Яков Якубовичъ

1755 году, сентябра 28 д.

Ном. 6989.

Помітка: Полученъ октября 15 д. 1755 году.

Арк. 174. Оригінал.

№ 106 1755 р., жовтня 20. – Рапорт Коша Генеральной войсковой канцелярїи про недоцѣльность ревїзїи жителей сіл Данилївка та Ревунївка Орлицької сотні Полтавського полку, оскїльки ці села засновано на запорозьких землях і їх потрібно знести

¹[В Г]енералную войсковую¹ канцелярїю

175

Покорній репортъ

По доношенїю полковника полтавского Горленка, въ Генералную войсковую крїю поданому, присланимъ з оной Генер. крїи ко мнѣ с товариствомъ ордеромъ велено: в написанїи залинѣйнихъ селъ ²Даниловки и Ревунѣвки², причисленихъ по силѣ Високоправителствующаго сената указа к полку Полтавского къ сотнѣ Орлянской, по имуществу обивателскому в пристойніе стати в сочиненую на сей 755 годъ о дворовомъ числѣ ревѣзїю к расположенїю и на них, такъ какъ и на протчихъ малороссїйскихъ обивателей указнихъ дачъ и малѣйшого препятствїя не чинить и при томъ на обивателехъ тѣхъ селъ оставшіеся доѣмки, что по полковимъ расположениямъ указнихъ консистентовъ принадлежитъ, // уплатить вскорѣ³.

175

А понеже вишеобявленїе села, Даниловка и Ревуновка, находятся поселенїемъ своїмъ⁴ в Волностяхъ Войска Запорожского Низового⁵, того ради на обявленїи Генеральной войсковой крїи ордеръ симъ покорнѣйше

зв.

¹ Написано над рядкомъ замїсть закресленого В Киевскую губернскую; текстъ пошкоджено.

² Написано над рядкомъ.

³ Далї закреслено и во исполнение Ген.

⁴ Далї закреслено в дачъ.

⁵ Далї закреслено почему ихъ тѣхъ селъ Полтавского полку к сотнѣ Орлянской в ревѣзїю вписывать и при т.

репортую, яко вишеписанихъ сель Полтавского полку къ сотнѣ Орлянской в ревѣзю вписивать и обще з малоросійскими обивателми къ указнимъ консистентамъ привлекать не слѣдуетъ ⁶затѣмъ, что ⁶тѣ села, находящиеся поселеніемъ своїмъ в Волностяхъ Войсковихъ, ⁷а буди з Войскових Волностей снесенни оне² Даниловка и Ревуновка будут, то и от Войска ни на какиє дѣла употреблятъ тѣхъ людей не будутъ⁷.

К. а. Г. Ф. с.

Октября 20 д. 1755 году.

З Коша.

Арк. 175. Відпуск.

№ 107 1755 р., грудня 22. – Лист депутатів від Полтавського і Миргородського полків до Коша з проханням прислати представників для засвідчення наявності вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях

180

Велможній мсцѣ пне атаманъ кошовій Войска Низового Запорозьского с товариствомъ, млстивій добродѣю нашъ.

Въ ордерахъ, съ полковнихъ [!] Полтавской и Миргородской канцелярій къ намъ присланихъ, изображенно, яко в полученномъ з Войсковой енеральной канцелярії ордерѣ, в силѣ его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малая Росіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорозскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера високоповелителного ордеру, состоявшогося на учиненъное с Коша от Войска Запорозкого в минувшихъ 753 и 754-м годѣхъ и его ясневелможности представления, коіми, между протчим, представляванъно, что въ Запорозскихъ Волностяхъ ннѣ живутъ толко населившиеся полские люде, которіє токмо с Полци чрез Малую Росію переходъ в Запорозские Волности імѣли, да запорозские козаки, якиє нарочно внутрь Малой Росіи женитя ездилы и, оженясь, туда на жите пришли [!]. Предложено от полковъ Полтавского и Миргородского чрез нарочнихъ, полковую старшину или сотниковъ, во всѣхъ тѣхъ Волностяхъ учинить освѣдительствование. И ежели по тому освѣдительствованию явится, такъ какъ вишеписанніє представления, то тѣмъ поселившимся на тѣхъ Запорозскихъ Волностяхъ людемъ бит по прежнему, о чемъ для вѣдома и к господину кошовому атаману з старшиною зъ Генеральной войсковой канцелярії ордеръ посланъ. По которому ордеру от полковихъ Полтавской и Миргородской канцелярій к показанному освѣдительствованию опредѣленно насъ и веленно намъ, в тѣ поселенія сехавъ, учинить за силу вишеписанного високого его ясневелможности повелѣнія неотмѣнное исполнение, къ которому въезду ми ннѣ в крайней состоімъ готовности.

⁶ Написано над рядкомъ замість закресленого або ежели.

⁷ Написано на лівому полі замість закресленого отняты будутъ но к сотнѣ Орлянской, то Войску Запорозьскому чрезъ то послѣдуетъ немалая обида.

А понеже прописание Войска Запорозкого поселения, яко то Кодаки, Новоселовки и другие, находятся в командѣ велможности вашей и всего Войска Запорозкого и при ономъ освѣдительствованіи якъ от Войска Запорозкого // старшинѣ или з других достойнимъ людемъ обще с ними 180
бить должно, такъ даби и во всѣхъ тѣхъ населеніяхъ, что касатимется зв.
ко исполнению вишеписанного високого его ясневелможности повелѣнія надлежащее по нашимъ требованіямъ чиненно исполненіе, того рады покорнѣйше велможности вашей просимъ к тому освѣдительствованію приказать от Войска Запорозкого опредѣлить кого из старшини и других достойнихъ людей и велѣть имъ бит при нас до окончания предписанного освѣдительствования. А даби везде во всѣхъ тѣхъ населеніяхъ надлежащее по нашимъ, что касатимется ко исполнению прописанного високого его ясневелможности ордеру, требованіямъ, при томъ освѣдительствованіи чиненно исполненіе, о томъ в тѣ населенія до кого надлежитъ с Коша учинит предложения. Кто же от Войска Запорозкого к тому освѣдительствованію будетъ опредѣленъ, и где намъ в оних поселеніяхъ тепер ли или по теплу, и якого іменно времени с тѣмъ опредѣленнымъ старшиною совокупится, да и какиє по вишеписанному въ тѣ жъ поселенія, и до кого іменно от велможности вашей учинени будутъ предложения – о томъ чрез сего посланного резолюцією насъ не оставитъ велможности вашей просимъ.

Велможности вашей млстивого добродѣя нашего
найнизшиє слуги
Сотникъ яресковский Афтанасій Попатенко
Сотникъ соколскій Якимъ Леонтиевъ

От 22 декабра 1755 году.

Помітка: Получено генвара 2 д. 1756 году.

Арк. 180. Оригінал.

№ 108 1756 р., січня 3. – Лист Коша до депутатів від Полтавського і Миргородського полків з відмовою прислати представників для засвідчення наявності вихідців з Гетьманської України через відсутність цих вихідців у запорозьких поселеннях

Блгородние ¹мсцѣ панове¹ сотникове Афтанасій Попатенко 181
и Якимъ Леонтиевъ, мої приятелѣ.

Вашихъ благородій пысаніе текущего генваря 2 д. в Кошѣ Войска Запорозжского Низового² мнѣ с товариствомъ доставлено было, по коєму, хотя в силѣ високихъ велѣній, от Коша Запорозжского Войска депутатомъ к совокупленію с вашими благородіями для освѣдительствования – в запорозжских³ населеніяхъ имѣются ль малороссийскіє люде или ни, выслать.

¹ Написано над рядкомъ замість закресленого гспда.

² Далі закреслено мнѣ намъ.

³ Далі закреслено Волностях.

Но понеже по присилаемимъ от полковниковъ кодацкого и самарского в Кошѣ репортамъ заподлѣнно в Кошѣ извѣстно есть, что в запорожских населеніяхъ вышедшихъ с Малай Россіи людей нетъ, но токмо⁴ пришедшие с Полшѣ и поженившіеся запорожскіе козаки в запорожских населеніяхъ находятся, а кои⁵ малороссійцѣ до сего были – тѣ з запорожских селеній
181 вислани и розойшлися // в новопоселяеміе слободы, для того⁶ от Коша
зв. депутатов висилат и вашимъ благородіямъ приездит не надлежитъ, о чемъ вашимъ благородіямъ чрез сие дается знать.

Ваших благородій доброжелатель к. а. Григорій Федоров
с товариствомъ

1756 года, генваря 3 д.

З Коша.

Арк. 181. Відпуск.

№ 109 1756 р., лютого 15. Стара Самара. – Лист депутатів від Полтавського і Миргородського полків до Коша з повторним проханням прислати представників для засвідчення наявності вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях

182 Велможный мѣцѣ пане атаманъ кошовый Войска Низового Запорожского с товариствомъ, милостивый добродѣю нашѣ.

Минувшого 1755 году, декабра от 22 числа писано било от насъ к велможности вашей с товариствомъ в Сѣчь Запорожскую чрез нарочного, между протчимъ, с прошениемъ о опредѣленіи к намъ от велможности вашей и всего Войска Запорожского кого з старшины и другихъ достойнихъ людей для учинения намъ при онихъ опредѣленныхъ в силѣ високоповелителного ордера его ясневелможности високоповелителного господина, гспдна Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетьмана і разнихъ ординовъ кавалера освѣдителействования в запорожскихъ поселеніяхъ о вышедшихъ туда малороссійскихъ обивателяхъ, яко оние Войска Запорожского поселения, яко то Кодаки, Новоселовки и другіе, находятся в командѣ велможности вашей і всегѣ Войска Запорожского, и о предложениі с Коша вездѣ во всѣ тѣ населенія до кого надлежитъ, чтобы надлежащее по нашимъ, что касатимется ко исполненію предписаного високого его ясневелможности ордера, требованіямъ при томъ освѣдителействованіи чинено исполненіе. Також і кѣто от Войска Запорожскаго к тому освѣдителействованію будетъ опредѣленъ, и гдѣ намъ в онихъ поселеніяхъ теперъ ли іли по теплу, і якогѣ именно времени с тѣмъ опредѣленнымъ старшиною совокупится, да и какіе по вишеписаному в тѣ населенія и до кого іменно от велможности вашей учинени будутъ предложения, с

⁴ Далі закреслено ви.

⁵ Далі закреслено до сего.

⁶ Далі закреслено вашимъ вашимъ благородіямъ в запорожскіе.

прошениемъ же о томъ чрезъ того ж нарочьного от велможности вашей резолюціи.

На которое наше писание велъможност ваша в резолюцию к намъ, между інимъ, изволите писат, что в запорожских населеніях вишедших з Малой Россіи людей нѣтъ, но токъмо пришедшие с Полщѣ и поженившіеся казаки запорожские в запорожских населеніях находятся, а кої малороссійцѣ до того били, тѣ з запорожъских населений вислани і розойшлись // в новопоселение слободы. І для того от Коша депутатов висилат і намъ приездит туда не надлежитъ.

182
зв.

А понеже того вишеобъявленъного освѣдителействования его ясневелможности високимъ ордеромъ повеленъно, тамо в запорожских населеніяхъ, не учинивши намъ персонално, хочай би оних малороссійских людей тамо и заподлѣнно не могло б бит, какъ велъможност ваша к намъ изволите писат, тако оставит вѣтунѣ без надлежащего дѣйства крайнѣ невозможно, но битъ намъ тамо в запорожских населеніях і учинить за силу оногo високогo его ясневелможности повелѣнія неотменъное ісполненье должно, почему к виезду туда ми во всекрайнѣйшей готовности і нинѣ состоимъ, того ради велможности вашей чрезъ сие вторичъно и всепокорнѣйше просимъ: по тому, прежде отправленъному от насъ к велъможности вашей с товариствомъ в Сѣчъ Запорожскую писму, к тому освѣдителействованию приказат от Войска Запорожскогo опредѣлит кого из старшини і других достойних людей и велѣтъ імъ бит при нас дотол, пока оное освѣдителействование тамо нами окончено будетъ, чтоб же вездѣ і во всѣхъ тѣхъ населеніях надлежащее по нашимъ, что касатимется ко ісполнению объявленогo високогo его ясневелможности ордеру, требованіямъ при томъ освѣдителействовании чинено ісполнение, о томъ в тѣ населенія до кого надлежитъ с Коша учинит предложения. І къто от Войска Запорожскогo к тому освѣдителействованию будет опредѣленъ, і гдѣ намъ в оних поселеніяхъ – тепер ли или по тепълу, і якогo имено времени с тѣмъ опредѣленънимъ старшиною совокупитса да и какіе по вишеписаному в тѣ поселенія и до кого имено от велможности вашей учинени будут предложения, о томъ чрезъ сего посланного резолюцією насъ не оставит велможности вашей вторично просимъ.

Велможности вашей всепокорнѣйшіе слуги
Сотник яресковский Афтанасий Попатенко
Сотникъ соколский Якимъ Леонтиевъ

1756 году, февраля 15 д.

Помітка: Получено 1756 года, февраля 25 д.

Арк. 182. Оригинал.

№ 110 1756 р., березня 11. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою призначити представників для засвідчення наявності вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях. № 1684

183 Блгородний и достойнопочтенный гднѣ атаманъ кошевий з старшиною войсковою, курѣнными атаманами и всѣмъ Войка [!] Запорожского товариствомъ.

Полковая Полтавская канцелярия присланнымъ в Войсковую еeneralную канцелярію доношеніемъ показуя, что опредѣленный от оной полковой канцелярії, в силѣ его сіателства [!] ясневелможного високоповелителного гдна, гдна Малой Россіи обоіхъ сторон Днѣпра и Войск Запорожскихъ гетмана и разних ординов кавалера ордера, для освидѣтелствования въ населеніяхъ запорожскихъ бѣглихъ зъ Малой Россіи людей и о висилки оних, буди являтся, на прежнее их жилища въ Малую Россию, сотник соколский Леонтиевъ доношеніемъ в полковую Полтавскую канцелярію представиль, яко вы на требование его, сотника, с товарищи, к тому освидѣтелствованію депутатъ в отвѣтъ писменнѣ объявили, что хотя-де въ силѣ 183
зв. високихъ повелѣний и надлежало от Коша // Войска Запорожскаго депутата вислатъ, но яко-де по присланнымъ от полковниковъ самарского и кодацкаго репортамъ заподлѣнно въ Кошѣ извѣстно, что въ запорожскихъ населеніяхъ вышедшихъ из Малой Росіи людей нѣтъ, но токмо пришедшіе с Полщѣ и козаки запорожские, пожинившіесь в тѣхъ населеніяхъ, находятся, а коі малоросійцѣ были, тѣ съ тѣхъ населений вислани¹ и розійшлись в новопоселенніи слободи¹, и для того-де от Коша депутатъ висилать не надлежитъ.

І по опредѣленію Войсковой еeneralной канцелярії велено депутата отправить к оному повеленному освидѣтелствованію немедленно, ибо хотя, какъ з доношения полковой Полтавской канцелярії видимо, от Коша писанѣ о семъ, заподленно-де в Кошѣ извѣстно, что в запорожскихъ населеніяхъ вышедшихъ зъ Малой Россіи людей нѣтъ, но токмо пришедшіе с Полщи и пожинившіесь запорожские козаки в запорожскихъ населеніяхъ 187
находятся, // а малоросійцѣ вислани и розойшлись в новопоселенніе слободи, однакъ небезпотребно еще того посвидѣтелствовать при депутатѣ – допрама лы такъ есть, какъ више от Коша показано. И что по тому явится, Еeneralную войсковую канцелярію репортовать.

Вашего блгородия доброжелателніе слуги Семень Кочубей²

1756 года, марта 11 д.

Ном. 1684.

Помітка на арк. 183: Полученно априля 13 д. 1756 году.

Арк. 183, 187. Оригінал.

¹ Написано на лівому полі.

² Підпису Якова Якубовича, наявного в цей період на інших ордерах, тут немає.

№ 111 1756 р., березня 12. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про сприяння представникам від Полтавського полку в проведенні опису поселень і складанні планів земель, розміщених на південь від Української лінії. № 226

Ея імператорскаго величества Малой Россіи обоих сторонъ 184
Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...>
Кирилль Разумовскій
Войска Низового Запорожского гдну атаману кошевому,
старшинѣ войсковой, атаманамъ курѣннымъ и всему
товариству

Высочайшою ея императорскаго величества грамотою, сего марта 10-го дня из Правительствующаго сената къ нам присланною^а, повелѣно подать намъ в Правительствующій сенатъ немедлѣнно вѣдомость: сколько послѣ заключенія с Портою Оттоманскою вѣчнаго мира^б за Украинскою линією изъ Малой Россіи, и ис которыхъ имянно полковъ, и якого поселенія выселилось, и на какой за линією дистанціи то поселеніе простираетца, и до которыхъ урочищъ. И во исполненіе оной ея імператорскаго величества грамоти посланнымъ от нас въ Генералную войсковую канцелярію ордеромъ велѣно об ономъ акъкуратно по Генеральной канцелярії виправитца. И буди такових оселившихся за линією из Малой Россіи людехъ вѣдомость есть, оную какъ наискоряе къ намъ въ Санктъ-Петербургъ прислать. А буди ж бы и в Генеральной канцелярії противъ изображеннаго в грамотѣ требованія сенатского вѣдомости не было, в такомъ случаѣ безоткладно оной Генеральной канцелярії с нарочним полковника полтавского гдна Горленка ордеровать, чтобъ онъ тотъчасъ, опредѣля зъ полковыхъ того полку старшинъ и сотниковъ, велѣлъ чрезъ оныхъ, в силѣ изображеннаго грамотою ея императорскаго величества из Правительствующаго сената повелѣнія, всѣмъ тѣмъ за линією землямъ обстоятельной // учинить чертежъ.

А ѿ поселеніи за линією малороссійскихъ обиватели в дачахъ полку Полтавского, а особливо в запорожскихъ, имянную вѣдомость съ изясненіемъ: и с которыхъ имянно полковъ, какого поселенія выселилось, и на какой за линією дистанціи то поселеніе, и до которыхъ урочищъ простираетца. А по сочиненіи таковой вѣдомости и чертежа, в надлежащемъ обстоятелствѣ нимало не удерживая, прислать оніе сюда для представленія Правительствующему сенату. А чтобъ отъ Сѣчи Запорожской в сочиненіи тѣмъ за линією землямъ чертежа и о выселеніи на тѣхъ земляхъ какихъ имянно малороссійскихъ полковъ поселеніи, вѣдомости онымъ, нарочно опредѣленнымъ старшинам, никакого препятствія и остановки чинимо не было, о томъ вамъ, гдну атаману кошевому, с товариствомъ, сымъ ордеромъ нашимъ накрѣпко притверждаемъ, и особливо для врученія тѣмъ опредѣленнымъ для вишѣизображенной описѣ населенія от

184
зв.

Полтавской полковой канцелярії нарочнымъ при ордерѣ в Генералную канцелярію нашъ послушной къ населившимся тамо людямъ универсаль посланъ.

Гетманъ графъ К. Разумовский

Въ Санкт-Петербургѣ.

Марта 12 д. 1756 года.

Ном. 226.

Арк. 184. Оригінал.

№ 112 1756 р., березня 12. Глухів. – Ордер Генеральной військової канцелярії Кошеві з вимогою не перешкоджати присланим з Полтавського полку старшинам збирати податки з жителів сіл Данилівка та Ревунівка Орлицької сотні Полтавського полку. № 1755

185

Благородній и достойнопочтенній гспднъ атаманъ Войска Низового Запорожского зъ старшиною, куръьними атаманами і со всѣмъ товариствомъ.

Прошлого 755 году, сентября от 25 д. по доношению полковой Полтавской канцелярії о недопущеніи Войскомъ Запорожскимъ к написанию в ревизию причисленных под сотню Орлянскую залинѣйныхъ селъ Даниловки і Ревуковки із Генеральной войсковой канцелярії предлагано вамъ, кому надлежитъ, приказать въ написаніи онихъ залинѣйныхъ селъ Даниловки і Ревуковки по імуществу обивателскому въ приличіе статтѣ в сочиняемую на сей 756 годъ о дворовомъ числѣ ревизию къ расположению і на них такъ, какъ і на прочихъ малоросійскихъ обивателей, указныхъ дачъ, і малѣйшого препятствия не чинить і оставшиесъ на обивателехъ тѣхъ селъ доімки, что по полковимъ расположениямъ на указныхъ консистентовъ принадлежитъ, уплатить въскорѣ непремѣнно. А полковой Полтавской канцелярії о написаніи тѣхъ селъ въ ревизию і о требованіи указныхъ дачъ ордеромъ же предложено.

185

зв.

А ннѣ гспднъ полковникъ полтавскій Горленко присланнымъ въ Генералную войсковую канцелярію доношениемъ показуя, // что от оной полковой Полтавской канцелярії по посланному къ сотнику полтавскому Кулику ордеру, хотя-де онъ, сотникъ, въ сотню Орлянскую и ездилъ, і по требованію его от сотенной Орлянской канцелярії тамошнего сотенного асаула Демяна Іванченка, бившого писара Омеляна Постернака і козака Грицка Недѣлку зъ будучимъ при нему, сотнику, полковой сотнѣ сотеннимъ асауломъ въ тѣ села для описаня тамошнихъ обивателей и іхъ імущество послано било, но оние-де нарочіе, поворотясь, ему, сотнику, представили, что тѣхъ селъ атамани даниловскій Василь Охрѣменко і ревуковскій Тимошъ Таранъ съ прочими тамошними обивателми въ многолюдствѣ ихъ к тому описанію не допустили і притикались-де быть, объявляя, что-де они находятся въ вѣдомствѣ Запорожского Войска і всякіе налагаеміе от Войска Запорожского подати оному Войску отбувають, а сотнѣ

Орлянской слушатся от оногo Войска не велено. А когда-де впредь туда кто присиланъ будетъ, то тѣхъ посланныхъ въсмерть побють.

Да і сотникъ-де орлянской Лавърентіевъ въ полковую канцелярію тожъ о недопущеніи представлялъ, да і полковіе-де тамошніе комисаре Лука Руденко и Іванъ Самарскій представили жъ, что подлежащихъ по полковому росписанию съ тѣхъ даниловскихъ і ревуковскихъ // обивателей за нинѣшніе зимніе мѣсѣ натуральныхъ порціоновъ і раціоновъ і компанейскихъ денегъ запорожскіе козаки доправлять не допускают. І прошено о томъ всемъ разсмотрения. 186

І по опредѣленію Генеральной Войсковой канцеляріи подтверждается вамъ исполнить прежній Генеральной войсковой канцеляріи ордеръ непрерывно, ибо, что з вишепомянутыхъ по расположению полковой Полтавской канцеляріи вистатчить положено, тое должно быть і отдано, і впредь ни в чомъ томъ ослушания оказывать не надлежитъ.

Вашего благородія доброжелательніе слугы
Семень Кочубей
Яковъ Якубович

1756 году, марта 12 д.

Ном. 1755.

Помітка на арк. 185: Полученно априля 13 д. 1756 году.

Арк. 185, 186. Оригінал.

№ 113–114 1756 р., квітня 30. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням прислати представника від Коша для проведення опису поселень і складання планів земель, розміщених на південь від Української лінії. № 2; універсал гетьмана Кирила Розумовського від 12 березня 1756 р.

Высокоблагородній і високопочтенній гспднъ кошовій
Войска Низового Запорожъского атаманъ 188
с товариствомъ, всегдашній нашъ благодѣтель.

Сего априля 12 д. ордеръ з полковой Полтавской канцеляріи нами полученъ, при которомъ и его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана, ея імператорскаго величесьтва дѣйствителного камергера, Императорской Санкт-Петербургской Академіи наукъ президента, лейбъ-гвардіи Измаіловского полку подполковника и ординовъ Святыхъ апостол Андрея и Александра Невского, також полского Бѣлого орла и голстинского Святія Анъни кавалера, Российской імперіи сиятеленѣйшаго графа Кирилъла Григориевича Разумовского подленій високоповелителній посълушній ордеръ сообщень, в коемъ, между протчїимъ, изображено, что такъ к вашему високоблагородію таковій же от его ясневелможности

188
зв. високоповелителній ордеръ посъланъ, яко і намъ повелено, съ получения оногo, тотъчасъ совокупаєсь, в залинѣйніе месѣта и сехавъ всѣмъ за линѣю землямъ обстоятелній учинить чертежъ, а в поселених тамо малоросійскихъ обивателехъ в дачахъ полку Полтавского, а особливо в запорожскихъ, имяную вѣдомость со изяснениемъ: ис которыхъ имяно полковъ, какого поселения виселилось, і на какой за линѣю дистанціи то поселеніе, і до которыхъ // урочищъ просѣтирается. И ту вѣдомост и чертежъ з добримъ нарочнимъ, отнюдь не удерживая, в самой крайней скорости при репортѣ прислать в оную полковую канцелярию к отсылки оной в Генеральную войсковую канцелярию непремѣнно.

Того ради вашему високоблагородію, сообща с оногo его ясневелможности високоповелителного ордера точную при семъ копию, рекомендуемъ з Коша а Войска Низового Запорожского з откровенимъ послушнимъ залинѣйныхъ запорожскихъ месѣтъ к старшинамъ ордеромъ нарочного к намъ в оніе места прислать, даби ведомства вашего от старшин в описѣ тѣхъ поселившихся на войсковихъ запорожскихъ земляхъ обивателей намъ какова-либо воспрещенія не послѣдовало. Что же по сему от вашего високоблагородія учинено, і кто по оному дѣлу к намъ опредѣленъ будетъ – писмено насъ чрезъ сего увѣдомит не оставитъ.

Вашего високоблагородія покорніе слугы
Полковий полтавский хоружий Влей¹ Магденко^a
Сотникъ решетиловский Семень Бузановский
Сотникъ нехъворощанский Каленик Прокопієвъ

1756 году, априля 30 д.

З Полтавы.

Ном. 2.

Помітка на арк. 188 зв.: Полученно 756 году, мая 6 д.

Арк. 188. Оригінал.

№ 114 1756 р., березня 12. Санкт-Петербург. – Універсал гетьмана Кирила Розумовського старшині Полтавського полку і Війська Запорозького про проведення опису поселень і складання планів земель, розміщених на південь від Української лінії. № 223

189

Копія

Ея імператорскаго величества Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ < ... >

Кирилль Разумовскій

гпдамъ генеральной старшинѣ, полковникамъ, а особливо полковниковѣ полтавскому, духовного и мирского звания владѣльцамъ, а особливо старшинѣ городской и Запорожского Низового Войска, а паче имѣющимъ за линѣю земли и поселившимся чрезъ сие объявляется

¹ Василей

Височайшею єя імператорскаго величества грамотою, сего марта 10 д. из Правителствующаго сената к намъ присланною, повелѣно подать намъ в Правителствующий сенатъ немедлѣно вѣдомость: сколько послѣ заключенія с Портою Отаманскою вѣчного мира за Украинскою линією из Малой Россіи, и ис которыхъ імянно полковъ, какого поселенія виселилось, и на какой за линією дистанціи то поселеніе простирается, и до которыхъ урочищъ.

І во исполненіе оной єя імператорскаго величества грамоти посланимъ ѿ насъ в Генералную войсковую канцелярію ордеромъ велѣно об ономъ аккуратно по Генеральной канцеляріи виправитца, и буди таковая о селившихся за линією из Малой Россіи людехъ вѣдомость есть, оную какънайскорае к намъ в Санктъ-Пѣтербургъ прислать. А буди ж би и в Генеральной канцеляріи противъ изображеннаго в грамотѣ требованія // сенатскаго вѣдомости не было, в такомъ случае безоткладно оной Генеральной канцеляріи с нарочнимъ полковника полтавскаго гспдна Горленка ордеровать, чтобъ онъ тотъчасъ, опредѣля з полковихъ того полку старшинъ ѿ сотниковъ, велѣлъ чрезъ онихъ, в силѣ изображеннаго грамотою єя імператорскаго величества из Правителствующаго сената повелѣнія, всѣмъ тѣмъ за линією землямъ обстоятелній учинить чертежъ, а о поселеніи за линією малороссійскихъ обывателей в дачахъ полку Полтавскаго, а особливо въ запорожскихъ, именную вѣдомость со изясненіемъ: ис которыхъ імянно полковъ, какого поселенія виселилось, и на какой за линією дистанціи то поселеніе, и до которыхъ урочищъ простирается. А по сочиненіи той вѣдомости и чертежа, в надлежащемъ обстоятелствѣ нимало не удерживая, прислать оные сюда к намъ для предъставленія Правителствующему сенату.

А чтобъ ѿ Сѣчи Запорожской в сочиненіи тѣмъ за линією землямъ¹ чертежа и о виселеніи на тѣхъ земляхъ¹ и какихъ імяно малороссійскихъ полковъ поселеній онимъ нарочнимъ никакого препятствія и остановки чинимо не било, о томъ какъ к кошевому Войска Низоваго Запорожскаго с товариствомъ ѿ насъ посланъ ордеръ, такъ о исполненіи по сему всѣмъ духовнаго и мирскаго званія владѣльцамъ и населившимся тамо обывателемъ и запорожскимъ козакамъ, до кого б сие касаетца ни могло, симъ даннимъ ѿ насъ онимъ нарочнимъ старшинамъ универсаломъ предлагаемъ. В Санктъ-Пѣтербургѣ.

Марта 12 дня 1756 года.

Мѣсто печати.

На подлѣнномъ тако: Гетманъ графъ К. Разумовскій

Ном. 223.

Скрипа: ²-С подленимъ читаль² // полковий³ ²-полтавскій канцелярист Семень Магдѣ[нко]^{2, 4}.

Арк. 189. Копія.

¹ Написано на лівому полі.

² Розміщено на нижньому полі.

³ Розміщено посередині лівого поля.

⁴ Текст пошкоджено.

№ 115 1756 р., травня 7. – Повідомлення Коша депутатам від Полтавського полку про рішення Військової сходки допустити представників полку до проведення опису поселень, розміщених на південь від Української лінії, і не посилати представників від Коша для складання планів земель до повернення з Санкт-Петербурга запорозької депутації

190 З Коша Войска Запорожского Низового
опредѣленным з полковой Полтавской канцеляриі депутатамъ
Извѣстие

Сего мая 6 д. присланное¹ от васъ в Кошъ Войска Запорожского Низового пісмо² в Кошѣ получено, коімъ изволите требоват, чтоб по силѣ его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малия Россіі обоіхъ сторон Днепра и Войскъ Запорожских гетмана и разних ординов кавалера его сиятельства Разумовского³-ордера, опредѣля³ з Коша Войска Запорожского Низового старшини, и вислали б к вам в залинѣйниє мѣста⁴ для учинения² залинѣйнимъ землямъ² обстоятелного чертежа, а поселених⁵ тамо малороссійских обивателей в дачах полку Полтавского, а особливо в Запорожских⁵ Волностах, ⁶со изяснением: ис которых имянно полков, какогo поселения виселилос, и на какой за линѣєю дистанціі то поселение, и до которых урочищъ то простирается, и ту вѣдомост и чертеж прислат би вам в пол. Пол. крію в самой скорости⁶.

190 зв. Того ради на оноє ваше пісмо⁷ в Кошѣ⁸ Войска Запорожского Низового⁸ опредѣлено послать к вам сие извѣстие и в оно⁹ написать, что сего ж мая 7 д. // атамани курѣние в общой Війсковой сходки приговорили, даби к полковнику¹⁰ самарскому предложить, чтоб в переписѣ оних людей в Волностах Війскових, ¹¹вишедших з Малой Россіі, кромѣ с Полской области і поженившихся запорожских козаков¹¹, вамъ¹² или присланим от васъ нѣкакова препятствия не чинили¹³. А для учинения чертежа в залинѣйних мѣстах старшини² потол вислани не будутъ, пока¹⁴ послание

¹ Далі закреслено от оних депутатв.

² Написано над рядком.

³ Написано над рядком замість закресленого вислали.

⁴ Далі закреслено и зехав всѣмъ за линѣєю землямъ обсто.

⁵ Написано на правому полі і над рядком замість закресленого в наших в Воискових.

⁶ Написано над рядком і на правому полі замість закресленого малоросійских обивателей вислатъ обратно в Малую Россію откол они зашелъцѣ.

⁷ Написано над рядком замість закресленого писаное в общой.

⁸ Написано над рядком замість закресленого Воисковой сходки.

⁹ Далі закреслено предложить.

¹⁰ Далі закреслено предложить.

¹¹ Написано над рядком.

¹² Далі закреслено нѣкакъ.

¹³ Далі закреслено а черте.

¹⁴ Далі закреслено наш.

в Санктъ-Пѣтербургъ депутаты, бивший кошевий атаманъ Данило Стефанов с товарищи, в Сѣчь не прибудеть. О чемъ вам да будетъ извѣстно.

З Коша.

Мая 7 д. 1756 году.

Атаманъ кошовий Григорий Федоров с товариством

Арк. 190. Відпуск.

№ 116 1756 р., травня 7. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Іванові Водолазі не перешкоджати депутатам від Полтавського полку в проведенні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії

Пану полковнику самарському Івану Водолазѣ^а
з старшиною

199

Приказ

¹Опредѣленим с полку Полтавского депутатам, в силѣ его ясневелможности ордера, хоружого² полкового Василя Муденка³ і сотников решетиловского Семена Бузановского да нехворощанского Каленика Прокопѣева велено ім⁴ поселившимся⁵ въ Войскових Волностях малороссийских обитателѣй описать и откол они зашелцѣ обратно их в Малую Россію вислать, кромѣ вишедших з Полци и поженившихся запорожских козаков.

Того ради чрез сие вамъ, пане полковник⁶, предлагается, даби ви, буди оніе⁷ депутаты⁸ в Самар прибудуть⁸, то в переписѣ⁹ вишедших з Малой Россіи и о висилки их обратно¹⁰, кромѣ вишедших с Полской области людей и поженившихся запорожских козаков, ви, пане полковник, з старшиною, // нѣкакова препятствия не делали непремѣнно, ¹¹дабы болѣе Войску Запорожскому и въ переписках затрудненій не было¹¹. І вамъ по сему чинить ісполнение.

199

зв.

З Коша.

Мая 7 дня 1756 году.

Атаманъ кошовий Григорий Федоров с товариствомъ

Арк. 199. Відпуск.

¹ Перед цим закреслено Понежѣ.

² Далі закреслено полкового.

³ Ймовірно, помилка, треба Магденка.

⁴ Далі закреслено имъ.

⁵ Далі закреслено в дачах.

⁶ Далі закреслено чрез сие.

⁷ Написано над рядком замість закресленого з оних.

⁸ Написано на правому полі замість закресленого котории прибудуть и при или присланни от них пребудеть.

⁹ Далі закреслено оних.

¹⁰ Далі закреслено вамъ нѣкако.

¹¹ Написано на лівому полі.

№ 117 1756 р., травня 8. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському з проханням скасувати сотенну адміністрацію Полтавського полку в містечку Стара Самара, а жителів виселити

191 Ясневелможному високоповелителному гспдну, гспдну
Малія Росії обоіхъ сторонъ Днепра і Войскъ Запорожских
гетману <...> Кириллу Григорієвичу его сиятелству
Разумовскому

Покорное доношеніе

Високоповелителнимъ вашей ясневелможности ордеромъ¹, прошедшого
априля 29 дня въ Кошѣ Войска Запорожского Низового полученномъ,
веленно, дабы от Запорожского Войска опредѣленнымъ по ордеру Гене-
ралной войсковой канцеляріи от полковника полтавского гспдна Горленка
старшинамъ въ сочиненіи вѣдомости и чертежа, за силу грамоти ея
імператорскаго величества изъ Правителствующаго сената повелѣнія, –
сколко по силѣ заключенія с Портою Оттоманскою вѣчного мира за
Украинскою линією із Малой Росіи и ис которыхъ имянно полковъ, какого
поселенія виселилось – въ дачахъ полку Полтавского от Запорожского
Войска никакого препятствія чинимо не было, а особливо въ Запорожских
Волностях. Вѣдомост же с изъясненіемъ: с которыхъ имянно полковъ
191 поселенія выселилось, и на какой іменно дистанціи // за линією то
зв. поселеніе, и до которыхъ урочищъ простирается, и по сочиненіи той вѣдо-
мости и чертежа, немало не удерживаючи, прислать къ вашей ясневелмож-
ности. ²И во исполненіе онога вашей ясневелможности² високоповели-
тельного ордера, въ сочиненіи вѣдомости опредѣленнымъ от полковой
Полтавской канцеляріи старшинамъ, дабы никакого³ препятствія от
Войска Запорожского не учинено, къ полковнику Войска Запорожского
Низового самарскому зъ Коша приказомъ предложено. А коликое число
въ Запорожскихъ Волностях и съ какихъ іменно полковъ поселенія
выселилось – вѣдомост къ вашей ясневелможности под высокое разсмотр-
реніе (кромѣ с Полщѣ захожихъ людей и поженившихся Сѣчи Запорож-
ской козаковъ)⁴ імѣеть быть присланна.

Что же касается до учиненія чертежа на находящейся за линією
землѣ, которая издревле Войску Запорожскому Низовому принадлежитъ,
чертеж никогда чинимъ не былъ затѣмъ, что блаженнія и вѣчностойнія
памяти великихъ царей и князей Іоанна Алеѣевича, Петра Алеѣевича и
великія государыни благовѣрныя царевны и великія княгини Софіи
Алеѣевны на Самарь съ протчіи рѣчки стверженно. А яко приморскіе

¹ Ймовірно, йдеться про ордер Кирила Розумовського від 12 березня 1756 р. (див. док. № 111).

² Написано на полі.

³ Написано над рядком замість закресленого з якого либо.

⁴ Дужки авт.

косы во время розмежованія зъ Донскимъ Войскомъ Войску Донскому отойшли, Новосербїи жъ такожъ и новопоселившимсяъ нинѣ людемъ мѣстечками и деревнями войсковою землѣ немалая часть отдѣленна, а нинѣ Полтавского полку старшина и въ Самарь утручается и немаліе обиватели ихъ Запорожскому Войску обиди дѣлають, яко тоже въ Богородичномъ от полковника полтавского Горленка и сотѣникъ, зовемїй Березань, опредѣленъ, и ежели граничитъ чрезъ Самарь и чертежъ за линїею дѣлать, то Запорожскому // Низовому Войску немалое утѣсненіе учинитъся. І такъ, конечно, Войско Запорожское Низовое въ крайнюю обиду и оскудѣніе⁵ можетъ прийти, что и въ службу ея императорскаго величества не годитъся. 198

Чего ради, предавая под высокомилоствое вашей ясневелможности разсмотреніе, всенижайше просимъ о всемъ вышепысаномъ предложитъ⁶, ²высокомилоствиво приказать² высокомилоствивымъ ордеромъ полковнику полтавскому о небытіи въ Богородичномъ сотника и о изгонѣ зъ оного во свої прежніе мѣста людей, дабы Войску Запорожскому Низовому обидъ приключаемо от ихъ не было⁷. Кої же зъ Малой Россїи вышедшіе люде под вѣдомствомъ Войска Запорожского Низового находятся, то всенеотмѣнно на прежніе ихъ жилища высланны бытъ имѣють.

Атаман кошовїй Григорїй Федоровъ с товариствомъ

1756 году, мая 8 дня.

Зъ Коша.

Арк. 191, 198. Відпуск.

№ 118 1756 р., травня 6. Глухів. – Лист Генеральной вїйскової канцелярїї до Коша з вимогою провести слїдство за скаргами жителїв мїстечка Стара Самара на утиски з боку запорозької старшини. № 2829

Благороднїй и достойнопочтеннїй гспднъ атаманъ кошевїй Войска Низового Запорожского зъ войсковою старшиною, курѣнними атаманами и всѣмъ товариствомъ. 192

Изъшедшаго априля 30 д. полковникъ полтавскїй гспднъ Горленко по представленїю къ нему от сотника старосамарского Ивана Березана прислалъ въ Генералную войсковую канцеллярїю доношенїе, показуя: полковникъ-де поланки Самарской Водолагъ за дозволенїе старосамарскимъ обивателемъ зъ лѣсовъ дрова рубать, поле пахать и сѣно косить, сего 1756 года, генваря с 1 до праздника верховнихъ апостолѣ Петра и Павла¹ взялъ пятьдесятъ рублей и три шовкомъ шитїе рубашки. Когда же-де зъ общога обивателїв самарскихъ согласїа были послани к вамъ съ проше-

⁵ Написано над рядкомъ замїсть закресленого разоренїе.

⁶ Написано над рядкомъ.

⁷ Над рядкомъ закреслено предлажит.

¹ Свято апостолїв Петра і Павла – 12 липня.

нієм дозволенія вивозить с товщи Самарской на церков во имя Стія Троици потребного числа деревнѣ, то вы не точію такова дозволенія не учинили, но еще приказомъ къ нему, сотнику, от вась присланномъ, запрещено и дровъ рубать, поля пахать и сѣна косить (которой приказъ при томъ доношеніи от его полковника сюда присланъ)².

Къ тому жъ-де полковникъ поланки Самарской, посилая и самъ с командами ездя въ полѣ и на реки Самари, старосамарскихъ обивателей бють и не до чего ко владенію не допускають, приводя ихъ, обивателей, къ крайнему разоренію. Да и на домъ-де оногo сотника Березана полковникъ поланки Самарской, наехавши, въ смерть забилъ би, ежели би в то время при немъ козачьй [!] команди не зъгодилось.

И просиль онъ, полковникъ, о томъ всемъ въ Генеральной войсковой канцеляріи разсмотренія, даби-де оніе самарскіе обивателѣ въ обидѣ и крайнемъ утѣсненіи от запорожцовъ не могли быть. И по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляріи предлагается вамъ, ежели такъ было, то приказать по справедливости въ томъ ихъ удоволствовать, такъ же утѣсненія въ грунтахъ не чинить, чрез что би жалоби болѣе не захо- дило.

Вашего благородія доброжелателнїй слуга Семень Кочубей

1756 года, мая 6 д.

Ном. 2829.

Помітка: Полученъ мая 20 д. 1756 году.

Арк. 192. Оригінал.

№ 119 1756 р., травня 25. Поблизу Кодака. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша з проханням надіслати депутатів від Війська Запорозького для складання реєстру вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях

193

Велможний мсцѣ пне атаманъ кошовий Войска Низового Запорожского с товариствомъ, милостивий добродѣю нашъ.

Минувъшого 1755, декабря 22 да февраля 15 чисел сего 756 годовъ, за силу ордера Войсковой енеральной канцеляріи, от насъ вашей велможности і товариству било представъленно о опредѣленіи к намъ от велможности вашей і всего Войска Запорожского кого з старъшини і другихъ достойнихъ людей для учинения намъ при онихъ опредѣленихъ, въ силѣ високоповелителного ордера его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днепра і Войскъ Запорожскихъ гетмана і разнихъ ординовъ кавалера, освѣдителствованія въ запорожскихъ местахъ о вишедшихъ туда малороссійскихъ обивателяхъ. То на тое

² Дужки авт.

присланными к намъ з Коша от вашей велможности с товариствомъ писмами объявлено, яко бывшіе въ Запорожскихъ Волностяхъ на житлѣ малороссійские люде всѣ до единого Запорожского Войска полковъниками самарѣскимъ і кодацкимъ, // по силѣ високихъ велѣній, 193
на первие ихъ жилля въ Малую Россію вислани, о чемъ от тѣхъ полковниковъ въ Кошѣ і репорти імѣются. І для того, а особливо до прибития въ Кошъ з Санктъ-Пѣтербурга бывшого въ Запорожскомъ Войску кошового атамана Данила Степанова, от Коша депутатовъ вислать і намъ приездить в оніе Запорожские Волности не надлежить. зв.

Почему от Полтавской полковой канцеляріи представленно било в Войсковую генералную канцелярію с требованіемъ, какъ о томъ повеленно будетъ резолюціи. І въ полученомъ на тоє з Войсковой генералной канцеляріи ордерѣ написано, что посланнымъ з оной Генералной войсковой канцеляріи к атаману Войска Низового Запорожского кошовому ордеромъ приказанно к оному повеленному освѣдительствованию депутатовъ отправить к намъ немедленно, по силѣ которого ордера в оніе Запорожские Волности для вишеписанного освѣдительствования ми прибили і находимся противъ Кодаку при Днепрѣ. От вашей же велможности і Войска Запорожского, за силу вишеписанного Войсковой енералной канцеляріи ордера, повеленного к тому освѣдительствованию депутата і понинѣ не присланно.

Того ради нарочнихъ при семъ к велможности вашей посылаемъ. І даби с Коша от велможности вашей для вишепомянутого освѣдительствования, за силу // вишеозначенного Генералной войсковой канцеляріи орѣдера, 197
депутатъ билъ опредѣленъ і из семи нарочно посланными к намъ въ Кодакъ присланъ, такожь кто іменно тотъ депутатъ битъ імѣеть – писменимъ увѣдомленіемъ не оставитъ въсепокорнѣйше велможности вашей просимъ.

Велможности вашей милостивого добродѣя
нашего всепокорние слуги
Сотникъ яресковъскій Афанасій Попатенко
Сотникъ соколскій Якимъ Леонтиевъ

1756 году, мая 25 дня.

Помітка на арк. 193: Полученно 756 году, мая 30 д.

Арк. 193, 197. Оригінал.

Н. р. 1756 р., травня 31¹. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до депутатів від Полтавського полку про рішення Військової сходки не присилати депутатів для перепису вихідців з Гетьманської України до повернення з Санкт-Петербурга запорозької депутації; витяг з грамоти російської імператриці Єлизавети Петрівни від 23 серпня 1744 р.

Благородние и достойнопочтенние гспда сотники Афанасий Потапенко и Якимъ Леонтиевичъ, мнѣ дознанние благодѣтели.

На присланное от ваших благородий въ Кошъ Войска Запорозкого Низового², в силѣ полученного³ в пол. Пол. крїї³ на представление⁴ оной в⁴ его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малия Росїи обоїхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожских гетмана, разных ординовъ кавалера, графа Кирилла Григориевича его сиятельства Розумовского ордера, писание с требованиєм⁵ для освѣдителствования вишедшихъ з Малой Росїи в Волности Войсковіе обивателей и висилки оних на прежние их мѣста от Кош а Войска Запорожского Низового опредѣления к вамъ в депутаты, сего мая 31 д. мною, кошовим, в общой Війсковоѣ сходки обще⁶ з курѣнными атаманами приговорили: для учинения того освѣдителствования о захожихъ людях⁷ з Малой Росїи в Волности Війсковіе в депутаты не посылать⁸ для того, что якие били во Волностях Війскових захожие з Малой Росїи (кромѣ полских людей⁹ и поженившихся запорожскихъ козаков)⁹ вислани.

А что нинѣ можетъ битъ какіе имѣють, яко то полковая полтавская старшина, втручаючись в Самар, которая издревле к Войску Запорожскому Низовому⁹ со всѣми принадлежащими к ней угодіями⁹ на вѣчное владѣние принадлежитъ,¹⁰ яко жъ на то¹⁰ владѣние блаженния и вѣчностойния памяти от великихъ государей и князей Иоанна Алеѣѣвича, Петра Алеѣѣвича и великия государыни благовѣрния царевны и великия княгини Софїи Алеѣѣвни в Кошѣ Войска Запорожского Н. // и крѣпость имѣется, в 194 зв. Богородичном уже⁹ и сотника Березана, чего било і не подлежало, з населенными людми устроїла. Да сими недавнѣми временами и в других мѣстах,

¹ Датовано за змістом цього і попереднього документів.

² Далі закреслено писання.

³ Написано над рядком замість закресленого от ваш ваш.

⁴ Написано над рядком замість закресленого ваше.

⁵ Далі закреслено опредѣлення к вамъ от Войска Запорожского Низового.

⁶ Далі закреслено з атаманами.

⁷ Далі закреслено з Малой Росїи.

⁸ Далі закреслено не подлежить.

⁹ Написано над рядком.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого и на то.

хоча можетъ битъ імѣются захожіе люде, обаче¹¹ до прибитія з Санкт-Петербурга бившаго Войска Запорожского Низового кошевого пна Стефана Гладкого^{12, а}, ежели сотникъ Березань⁹ з Богородичного¹³, где ему за силу¹⁴ ея і. в-ва з Високоправительствующаго сената в 1744-м году состоявшойся грамоти и сидѣть крайне не доводится⁹, да и старосамарским обивателем в войсковіе землѣ и лѣса и протчое интересоватись и селитись¹⁵ отнюдь¹⁶ не подлежить, вислан не будетъ,⁹ (о чемъ с Кош а¹⁷ сего мая 8 д. к его ясневелможнос[ти писано])⁹, то и той вѣдомости составленно не¹⁸ будетъ. Буди же реченный сотникъ висланъ з Богородичного будетъ, то к захожимъ з Малой Росіи людем без укривателства его ж над ними сотника вѣрная виписка учинена битъ имѣеть. О чемъ ваши благородія да благоволите бит извѣстни.

Арк. 194. Чернетка.

№ 121 1744 р., серпня 23. Москва. – Витяг з грамоти російської імператриці Єлизавети Петрівни Війську Запорозькому про знищення Старосамарського перевозу і заборону жителям Старосамарської сотні Полтавського полку займати запорозькі землі^а

Копія 356

Бжіею млстію мы, Елисаветъ Первая, імператрица и самодержица всероссийская и протчая, и протчая, и протчая ншего імператорскаго величества подданному Низового Войска Запорожского кошовому атаману Якиму Ігнатовичу и всему ншему Войску Запорожскому

По всеподданнѣйшому вшому от 5 мая сего 744 году с нарочно посланными от вас полковникомъ Іваномъ Прокопѣвим и протчими при немъ, всего двадцятью человекъ, прошеніе указали мы:

3

Старосамарский перевоз, ежели в немъ должной // нужди нетъ и без него 356 в произде обойтия можно, уничтожить и впред ему не быть, и на откупъ зв. того перевозу не отдават, и ни в какой оброкъ его не класть^б. И старосамарцямъ, чтоб оніе въ Волности Запорожские не мешались, запретит. Напротив того и вамъ, Войску Запорожскому, всемилостивѣйше повелѣваемъ и всемъ подданнымъ ншего імператорскаго величества иностраннимъ купцямъ, в произдахъ никакихъ обыдѣ не показиват же.

¹¹ Далі закреслено то.

¹² Текст пошкоджено на одне слово.

¹³ Далі закреслено Березань.

¹⁴ Далі закреслено грамо.

¹⁵ Далі закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

¹⁶ Далі закреслено не подлежить.

¹⁷ Далі закреслено к его.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого не возможно.

Данъ в Москвѣ з Правительствующаго сената.
Августа 23 д. 1744 году.

По указу ея императорского величества:

365 Генераль и санатор и кавалер подполковникъ
и кавалер графъ Ушаковъ^в //
Генераль и санатор и лейбгвардіи подполковникъ
графъ А. Румянцовъ^г
Действительной тайной совѣтникъ кавалер
и санатор Алезандръ Нарішкинъ^г
Генераль и санатор и кавалер и дѣйствительной
камергеръ Алезандръ Бутурлинъ^д
Генераль-лейтенантъ кавалер и санатор
князь Михайла Голицинъ^е
Генераль-лейтенантъ санатор и кавалер
Иванъ Бахметевъ^е
Генераль-лейтенантъ санатор и действительной камергеръ
и лейбкомпаніи подпоручикъ и кавалер Петръ Шуваловъ^ж
В подленномъ подписано тако: Обер-секретаръ Павелъ Севергинъ
Секретаръ Иванъ Судаковъ

Арк. 356, 365. Копія.

№ 122 1756 р., червня 2. – Повідомлення Коша депутатам
від Полтавського полку про відмову направити запорозьких
депутатів для перепису вихідців з Гетьманської України
на запорозьких землях, допоки не буде виселено з містечка
Стара Самара сотника Івана Березаня та інших жителів

195 Термѣна
Из Коша Войска Запорожского Низового
почтеннимъ гспдамъ сотникамъ Афанасію Попатенку
да Якиму Леонтіеву
Извѣстіе

Въ Кошѣ Войска Запорожского Низового извѣстно учинилось, яко вашѣ блгородия, хоча двократно зъ Коша писано било къ вамъ, обявляючи, что по порученной вамъ коммисіи о висилки захожихъ з Малой Россіи въ Волности Войсковіе обивателей такъ депутата, яко і списковъ до прибития зъ Санкт-Пѣтербурга бившого кошового его млсти пана Стефана Гладкого и для другихъ причинъ, кої причини въ посланних к вамъ с Коша ж писанияхъ настояще изяснени, да особливо ежели и сотникъ напрасно от старшини полтавской, Березань, въ Бгородичное присланій, не будетъ сосланъ въ прежніе свої мѣста, такъ списковъ чинит, яко и депутатов вислатъ к вамъ весма не подлежить, о чемъ з Коша и къ его ясневелможности високоповелителному гспдину, гспдину Маляя Россіи обоіхъ

сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетману, Россійской імперіі графу Кириллу Григориевичу его сиятельству Разумовскому писанно било. Ннѣ же сами собою ту опись без опредѣленнаго з Коша а депутата и без позволения, над причину натури при обиклой вашей, ту опись начавъ, смущая народъ, дѣлать знать з наущения улѣшшого¹ въ Волности Войсковіе, кої зъдревле за силу высочайшихъ велѣній к Войску Запорожскому принадлежать, сотника Березана, что весма предосудително, и въ непорядки дѣлающее подаетъ причину, думать вѣсма напрасно.

Сего ради въ Кошѣ Войска Запорожского Низового опредѣленно: послать к вамъ сіе извѣстіе, яко і посилається, а в оном написать, что ежели зачатое вами дѣло будетъ происходить, то // повеленно будетъ, не допустивши, согнать. Ибо і самимъ вамъ признат можна, что без опредѣленнаго зъ Коша депутата то чинит невѣроятно, да без присланной на представленіе з Коша къ его ясневелможности резолюціи крайне не подлежить. Да и покуда зъ Богородичного сотник Березанъ висланній не будетъ, акъ куратной справки за его укривателствомъ и мироволіемъ никакъ учинит мощно будет. А пред симъ какіе захожіе з Малой Россіи люде въ Войскових Волностях били, то всѣ (кромѣ захожихъ с Полци и поженившихся запорожскихъ козаковъ)² висланни въ прежніе их мѣста. О чемъ вашѣ блгородіе да блговолите бить извѣстни.

З Коша.

1756 году, июня 2 дня.

Арк. 195. Чернетка.

№ 123 1756 р., травня 31. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Івана Водолаги Кошеві про зайняття ним худоби старосамарських жителів, які орали землю, косили сіно і випасали худобу на запорозькій території

В Кошѣ Войска Низового Запорожскогѡ велможному и високородному его млсти гспдну атаману кошовому Григорию Федорову, войсковой старшинѣ, курѣннимъ атаманамъ і товариству

Покорний репортъ

В силѣ повелитленихъ¹ оногo Войска Низового Запорожского приказов о недопущеніи богородичанъ в Войсковихъ Волностяхъ землѣ орать, сѣна косить и скота на пастбѣ держать, исполнение мною чинено. А яко они, богородичане, презирая повелѣніе мое, землю орутъ, скотъ не в отвѣденнихъ имъ мѣстахъ на пастбѣ содѣржуютъ, чего я не утерпя, сего мая 31 д. занялъ скота рогатого до полтисячи и болѣе пресѣкая тѣхъ богородичанъ упрямость. Якой скотъ содержится под смотреніемъ моім впрѣдъ до

¹ улѣшшого

² Дужки авт.

¹ повелителнихъ

получения о томъ скоту приказа, о чемъ вашей панской велможности с покорностию моею, упросивъ на вишеписанное резолюціи, репортую.

Полковник самарской Иванъ Водолага
с товариствомъ

1756 году, мая 31 д.

З Самарской паланки.

Помітка: Полъ. іюня 4 д. 1756 году.

Резолюція на арк. 196 зв.: По симу репорту к полковнику² самарскому приказ посланъ: оной товаръ, буди богородичане викупатимуть, по усмотрению і отдават. 1756 году, іюня 4 д.

Арк. 196. Оригінал.

№ 124 1756 р., липня 2. Глухів. – Ордер Генеральной войсковой канцелярії Кошеві з вимогою повернути старосамарським жителям і ландмілицьким командам худобу, зайняту самарським полковником Іваном Водолагою. № 4332

200

Благородній и достойнопочтенній гспднъ атаманъ кошевий зъ старшиною войсковою, атаманами курфнними и всѣмъ товариствомъ.

Пред симъ предлагано къ вамъ, даби в силѣ ордера его сіятелства ясневелможного высокоповелителного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Воискъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера старосамарскимъ обивателемъ до учиненія ограниченія старосамарскимъ землямъ запорожскими козаками никакихъ обыдъ чинено не било. И, напослѣдокъ, минувшого мая д.¹ ордеромъ Енеральной войсковой канцелярії предложено: забратой скотъ полковникомъ поланки Самарской Иваномъ Водолагою возвратить. Что ж по тому учинено – репорта не имѣется.

А сего іюня 1 дня гспднъ генераль-лейтнантъ Девизеръ по репорту, къ нему присланному от находячогось на низъднепровскихъ постах^a с командою ландмилицкихъ полковъ маіора Щетинина, въ Енеральную войсковую канцелярію писменно объявилъ: минувшого-де мая 31 д. помянутой полковникъ Водолагъ ходячую на пасбѣ по сюю сторону реки Самари самарскихъ обивателей череду съ чередниками разбойнически занялъ, въ томъ числѣ и ландмилицкой команды полковихъ служителей. Занялъ же болѣе сорока скотинъ. И требовалъ онъ, гспднъ генераль-лейтнантъ, о возвращеніи того скота, и о запрещеніи, даби въпредь такъ своевольно не отнимано, надлежащого опредѣленія, ибо-де, ежели какая претенсѣя имѣется, должно было завременно просить, а не собою грабительства чинить.

---

² Далі закреслено кодацкому.

¹ Число не зазначено.

И сего ради предла[га]ється² приказать въскорости тотъ скоть (бу[ди] // 200
подленно забранъ)³ возвратить. И чтобы въпред такого самовольного забору не 3в.
чинено, въ томъ крепкое учинить запрещеніе. И по исполненіи сего в
Енералную войсковую канцеллярію отрепортовать.

Вашего благородія доброжелателніе слуги
Яков Якубовичъ

1756 года, іюля 2 д.
Ном. 4332.

Помітка: Полученъ іюля 20 д. 1756 году.

Арк. 200. Оригінал.

№ 125 1756 р., липня 22. – Рапорт Коша Генеральной військовій
канцелляріі про повернення худоби, належної старо-
самарським жителям і зайнятої самарським полковником
Петром Торським

Въ Войсковую генералную канцеллярію

205

Покорній репортъ

¹Зъ оной Генеральной войсковой канцелляріі ²в Кошѣ Войска З. Н. сего іюля
20 д. полученним² ордеромъ веленно³, дабы бившим самарским
полковником Іваном Водолагою занятой въ богородичанских обивателей
скоть непремѣнно возвратит. І на оній ордеръ симъ репортую⁴, яко ⁵уже
до получения от Генеральной кріі ордера, по посланному от мене⁵ къ
полковнику самарскому Петру Торскому^а приказу ⁶товарь⁷ жителем
богородичанскимъ весь возвращенъ⁶. Что ж в том ордерѣ⁸, по репорту
маёра Щетинина к гспдну генералу-лейтнанту Девиеру поданному, якови
і ландмилицкой команды⁹ полкових служителей занято² болѣе сорока
скотинъ записанно¹⁰, то нѣ одной скотини тѣхъ служителей¹¹ не било, да

² Текст пошкоджено.

³ Дужки авт.

¹ Перед цим закреслено на присланній.

² Написано над рядком.

³ Написано над рядком замість закресленого въ котором повелѣвается.

⁴ Написано над рядком замість закресленого в отвѣтъ служу.

⁵ Написано над рядком і на правому полі замість закресленого сего іюля 22 д. посланъ
от мене.

⁶ Написано на правому полі замість закресленого зъ притверженіемъ посланъ, дабы
вес непремѣнно въ скорости без платежа возвратили, о чемъ въ покорности моеї въ оную
Генералную канцеллярію репортую.

⁷ Далі закреслено показанним.

⁸ Далі закреслено представленно.

⁹ Далі закреслено болѣе.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого занято.

¹¹ Далі закреслено не би.

и маєоръ Щетининъ отдачи¹² оного скота возвращенія не требоваль, покорно репортую.

А. к. Григорій Федоровъ з старшиною

Кошъ.

Іюля 22 д. 1756 году.

Арк. 205. Відпуск.

№ 126 1756 р., липня 10. Самарчик. – Донесення полковника Самарської паланки Петра Торського Кошеві про зайняття ним худоби старосамарського сотника Івана Березаня за самовільний скіс трави на запорозьких землях

201 В Кошъ Войска Запорожского Низового велможному і високородному господину, гспдну атаману кошовому ¹Григорію Федорову⁻¹ з достойнопочтенною старшиною і со всѣми курѣнными атаманами

Нижайшое доношеніе

Сего іюля 9 дня посиланъ билъ от мене писаръ мой Іванъ Котляревскій для осмотра войскових лукъ и земель, принадлежащихъ к Войску Запорожскому, где усмотренно нимъ, что сотникъ богородичанскій Іванъ Березанъ, идучи своімъ упрямствомъ, причисляя тѣ наши войсковіе землѣ і сѣнокосы, якобы оны къ Старой Самарѣ принадлежать, немалое число хлѣба засѣвомъ напахаль. А ннѣ на лукахъ, неподалеку от товщы Самарской состоящихъ, сѣна накосилъ копень до трохъсотъ, ²-а нѣнѣ² травы на єдину обиду і Войску Запорожскому посмѣяніе (сказуя яко-де въ таковыхъ земляхъ мнѣ ниhto перепоны учиниты не может)³ скотомъ своімъ такъ повибиваль, что нигде обивателемъ самарчицкимъ і єдною копицѣ сѣна укусить іхъ скоту не можно. І видя я таковое его, сотника, упрямство і самовольное въ земляхъ і сѣнокосах, к Войску принадлежащихъ, вѣтрученне, принужден пасущогось на травахъ войсковихъ его жъ, Березана, // 201 зв. рогатого скоту до семидесять занять, кої заняль, і у насъ въ цѣлости до резолюції содержатся. Да сверхъ того зъ занятого бившимъ полковникомъ Водолагою у богородичанскихъ обивателей череды реченого Березана і старшины его, по вишъупомянутой причинѣ, скота рогатого десятеро мною удержано.

Того рады вашей велможности з достойнопочтенною старшиною і курѣнными атаманами, о всемъ вишъписаномъ нижайше донося, въ волю і разсужденіе ваше предаю, ожидаемъ мылостивой резолюції.

Полковникъ самарской Петръ Торскій с товариствомъ
1756 году, іюля 10 д.

¹² Далі закреслено яко.

¹ Написано на лівому полі.

² Написано на місці витертого.

³ Дужки авт.

Помітка: Пол. 1756 году, июля 21 д.

На конверті: В Кошъ Войска Запорожского Низового велможному и 213
високородному гспдну, гспдну атаману кошовому Грыгорію Федорову з 3в.
достойнопочтенною старшиною и курѣнными атаманами нижайшее
доношеніе.

Слід від печатки

Помітка: Сослать сіе писмо с Кодацкой паланки немедлено въ Кошъ.

Арк. 201, 213. Оригінал.

№ 127 1756 р., липня 22. – Рішення Військової сходки
про повернення старосамарським жителям худоби,
зайнятої полковником Петром Торським

По сему доношенію къ полковнику самарскому Петру Торскому сего іюля 213
22 д. приказ посланно, дабы занятой въ обивателей богородичанских скот
на войскових лукахъ весь возвратилъ, а сотницкой, по общему въ Війскової
сходки атамановъ приговорѣ, буди не виплатит, до Коша пригнат.

Арк. 213. Оригінал.

№ 128 1756 р., червня 17. Глухів. – Ордер Генеральной військової
канцелярії Кошеві з вимогою не перешкоджати полтавській
старшині в стягненні податків і проведенні перепису
жителів сіл Данилівка та Ревунівка Орлицької сотні
Полтавського полку. № 3954

Блгородній и достойнопочтенній гспднъ атаманъ кошевій 202
Войска Низового Запорожского зъ войсковою старшиною,
курѣнными атаманами и всѣмъ товариствомъ.

Прошлого 755 года, сентября 24 д., і по доношенію гспдна полковника
полтавского Горленка о недопущеніи ко уписанію въ ревизию залинейнихъ
сель Даниловки и Ревуковки, посланнимъ къ вамъ зъ Генеральной войско-
вой канцелляріи ордеромъ велено: въ сочиняемую на оной 755 годъ о
дворовомъ числѣ ревизию къ расположенію на нихъ такъ, какъ и на прот-
чихъ обивателѣй указнихъ дачъ препятствія не чинить и при томъ на
обивателѣй техъ сель оставшоися доимки, что по полковимъ расположе-
ніямъ на указнихъ консистентовъ доводится, уплатить въскорѣ, о чемъ
тогда ж для вѣдома ихъ надлежащому исполненію ихъ гспдну полковнику
полтавскому Горленку ордеръ посланъ.

А сего іюня 14 дня гспднъ полковникъ полтавскій Горленко при-
сланнимъ в Генералную Войсковую канцеллярію доношеніемъ пред-
ставляетъ ко исполненію-де того Генеральной Войскової канцелляріи
ордера от полковой Полтавской канцелляріи къ сотникамъ полтавскому
Кулику и орлянскому Лаврентіеву чрезъ ордери предложено. Но сотникъ-
де Куликъ доношеніемъ полковой Полтавской канцелляріи представилъ, что

202 для описанія техъ сельъ въ сотню Орлянскую ездилъ, откуда для повелен-
ного описанія посланъ сотенного полтавского асаула Алеѣѣя Бойкова да
зв. сотенного орлянского писара Павла Николаева, которіе-де, поверотясь,
представили, яко тамошніе атамани // даниловскій Грицко Ручка,
ревуковскій Кириль Кириличенко зъ обивателми ихъ, асаула и писара, къ
той описѣ тамошних обивателей не допустили, объявляя, что оніе села
привлекаются всякими податми и отбуваніями до паланки Самарской и
тамошній-де полковникъ зъ старшиною ни в чемъ слушатся имъ Орлян-
ской сотнѣ не велить и при томъ-де еще приказывалъ, чтобъ ежели имѣла
прибѣтъ какая команда, то безъ умедленія давать знать о томъ у паланку
Самарскую и на ту сторону Днепра въ Кодакъ и всячески старатся къ
описѣ или взисканію податей не допустить. И требуетъ онъ, полковникъ,
на то резолюціи.

И по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляріи подтверждается
вамъ исполнить прежній Генеральной войсковой канцеляріи ордеръ и кому
надлежитъ приказать не препятствовать какъ въписанію въ ревизію онихъ
залинейнихъ сельъ Даниловки и Ревуковки обивателей къ сотнѣ Орлянской,
такъ и во взисканіи съ онихъ того, что по расположеніямъ на указно
опредѣленнихъ консистентовъ доводится.

О чемъ и къ гспдну полковнику полтавскому Горленку для ведома
ордеромъ зъ Генеральной войсковой канцеляріи предложено.

Вашего благородія доброжелателніе слуги
Семень Кочубей

1756 года, юня 17 д.
Ном. 3954.

Помітка: Полученно 1756 году, іюля 21 д.
Арк. 202. Оригінал.

№ 129 1756 р., липня 24. – Рапорт Коша Генеральной військовій
канцеляріи про відмову передати під юрисдикцію Орлицької
сотні Полтавського полку жителів сіл Данилівка
та Ревунівка до повернення з Санкт-Петербурга
запорозької депутації

208 В Генералную войсковую канцелярию
Покорній репортъ

Сего іюля 21 д. ордером, зъ оной¹ Генеральной войсковой кріі в Кошѣ
Войска Запорожского Низового получением², по доношенію в ту Генер.
вой. крию³, поданному от полковника полтавского Горленка, предложено,
кому надлежит⁴, приказать не препятствовать какъ въписанію в ревизію

¹ Далі закреслено Генє.

² Далі закреслено предложенно.

³ Далі закреслено полковни.

⁴ Далі закреслено предложит.

заленѣйних селъ Даниловки і Ревуновки обивателей к сотнѣ Орлянской, такъ і во взисканіи съ них того, что по расположениям на указно опредѣленных конъсистентовъ доводится⁵.

А понеже вишьписанніе Даниловка і Ревуновка на землях, к Войску Запорожскому Низовому издревле принадлежащих, населенни, то і вписиват их в ревизию к полку Полтавскому⁶ упователно не надлежитъ⁷, о чемъ уже пред симъ в Генералную войсковую крию обстоятельно представленно⁸. І пока⁹ от Правительствующаго сената і от его ясновелможности високоповелительнаго гспдна г., г. і кавалера графа К. Г. его сиятельства Разумовского посланніе от Войска Запорож. Низового депутаты Данило Стефановъ с товарищи крайней резолюціи о землях к Войску За. Н. спрежде принадлежащих не привезут, потолк тѣ люде под сотню Орлянскую в ревизию вписанни не будутъ, о чемъ въ оную Генерал. войско. крию покорно репортуо.

А. к. Григорий Федоровъ з старшиною

Кошъ 24 д. іюля 1756 году.

Арк. 208. Відпуск.

№ 130 1756 р., липня 20. Глухів. – Ордер Генеральной військової канцелярії Кошеві з вимогою не заважати старшині Полтавського полку проводити опис поселень, розміщених на південь від Української лінії. № 4013

Благородній и достойнопочтенній гспднѣ кошевій атаманъ
Войска Низового Запорожского зъ старшиною войсковою,
курѣнными атаманами и всѣмъ товариствомъ.

204

Во исполненіе высочайшей ея императорскаго величества Правительствующаго сената грамоти, в силѣ высокаго его сиятельства ясновелможнаго високоповелительнаго гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разних ординовъ кавалера ордера, посланнимъ къ полковнику полтавскому гспдну Горленку ордеромъ велѣно: всѣмъ за линѣю землямъ учинит обстоятелній чертежъ, а о поселенних за линѣю малороссійских обиватей¹ въ дачахъ полку Полтавского, а особливо въ запорожскихъ, именную ведомость, со изясненіемъ ис которых имянно полковъ, какога поселенія виселилось, и на какой за линѣю дистанціи то поселеніе, и до которых урочищъ простирается. И ту ведомость и чертежъ зъ добримъ нарочнимъ, отнюд не удерживая, при репортѣ прислать въ Генералную войсковую канцелярію для отсылки къ его ясновелможности и къ представленію въ Високоправительствующій сенатъ.

⁵ Далі закреслено і нас.

⁶ Далі закреслено не упователно і.

⁷ Далі закреслено но должна та земля битъ по преж.

⁸ Далі закреслено да і ннѣ о том же покорнѣше репортуо.

⁹ Далі закреслено от ясновелможнаго гспдна.

¹ обивателей

А ннѣ оной полковникъ доношеніемъ в Генералную войсковую канцелярію представилъ: с Коша-де Войска Низового Запорожского къ опредѣленнимъ ко учиненію заливнейнимъ землямъ чертежа и ведомости о населившихся тамо обивателех хоружому полковому полтавскому
204 Магденку с товарицы // на требованіе ихъ, чтобъ о нечиненіи въ томъ от
зв. Коша Запорожского воспрещенія, кому надлежит, предложено, известіемъ имъ объявлено. Къ полковнику-де самарскому о нечиненіи въ перепись виселившихся людей в Волностяхъ Войсковихъ, токмо вишедших из Малой Россіи, кроме с Полской области и поженившихся запорожскихъ козаковъ, никакова воспященія от Коша предложено. А для учиненія чертежа в заливнейнихъ мѣстахъ старшини потоль выслано не будетъ, пока посланніе въ Санктъ-Петербургъ депутаты въ Сѣчь прибудутъ. И ежели-де имъ, хоружому полковому и сотникамъ, с той описѣ исключать поженившихся запорожскихъ козаковъ, то под видомъ тѣмъ могутъ себе називатъ поженившимися запорожскими козаками и настоящіе вишедшіе малоросіяне. И просилъ онъ, полковникъ, на то резолюціи.

И понеже, какъ выше значитъ, описаніе оное заливнейнимъ мѣстамъ чинится во исполненіе ея императорскаго величества Правителствующаго сената грамоти, того ради предлагается вамъ приказать, кому надлежитъ, чтобъ не чинено воспященія въ описѣ, которую учинить должно обо всемъ населеніи, в томъ числѣ и о вишедшихъ с Полской области и о поселившихся тамо запорожскихъ козакахъ, ибо под видомъ ихъ могутъ себе називать таковыми жъ поженившимися запорожскими козаками и настоящіе вишедшіе малоросіяне. А даби скорее // окончена опись оная, то посланъ нѣнѣ къ
211 полковнику полтавскому ордеръ о притвержденіи о томъ, кому надлежитъ.

Вашего благородія доброжелателніе слуги
Семень Кочубей
Яков Якубовичъ

1756 года, іюля 20 д.

Ном. 4013.

Помітка на арк. 204: Полученно 21 д. 1756 году.

Арк. 204, 211. Оригінал.

№ 131 1756 р., липня 24. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про надіслання наказу кодацькому і самарському полковникам щодо сприяння старшині Полтавського полку в проведенні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії

207 В Генералную войсковую крию
Покорній репортъ

¹Полученним в Кошѣ Войска З. Н. з оной Генерал. войсковою криі сего іюля 21 д. ордером² веленъно приказать, кому надлежит, чтобъ конечно

¹ Перед цим закреслено Во испол.

² Далі закреслено прелож.

воспящениа въ описѣ, которую учинит должно обо всем населеніи, в том числѣ і о вишедших с Полской области, і о поженившихся запорожских козаках, ибо-де под видом их могут себе называть таковыми ж поженившимися запорожскими козаками і настоящие вишедшіе малоросияне.

І на оной ордеръ в Генерал. войсковую крію покорно репортую, что³, по силѣ⁴ оной Генеральной войсковоу крію ордера, к полковникам кодацкому і самарскому з старъшинами крѣпко от Коша предложено, даби они в самой скорости вишедших з малороских разных полковъ в дачи запорожские людей по іменам, прозваниям, яких полковъ, сотенъ, сель и деревень виборних козаковъ, подпомощниковъ их і посполитих, також⁵ нашедших с Полской Украіни і поженившихся запорожских козаковъ, нѣкого не укривая, описавъ обстоятельно, ту опись прислали⁶ в Кошъ Войска За. Н. ко отсылки куда надлежит. І егда 7-та опись⁷ присланна будетъ от тѣхъ⁸ полковниковъ, оную вскорости к его ясневелможности іли в Генерал. вой. крію при репортѣ⁹ отправить імѣтъ. О чем і полковому хорутому // полтавскому Макъденку 7-с товарищи⁷ с Коша писанно. 207

А. к. Григорій Федоровъ с товариствомъ зв.

Кошъ.

24 д. іюля 1756 году.

Арк. 207. Відпуск.

№ 132 1756 р., липня 8. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням направити від Самарської паланки представника для проведення опису поселень, розміщених на південь від Української лінії

Високоблагородній і високопочтенній гспднъ атаманъ кошовій Войска Низового Запорожского, милостивій нашъ добродѣю. 203

Прошлого мая [...] д. писанно било от насъ к вашему високоблагородию с объявлениемъ, что ми, в силѣ височайшей ея імператорскаго величества з Правителствующаго сената грамоти і его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днепра і Войскъ Запорожскихъ гетмана и многихъ ординовъ кавалера, Російской імперіи графа Кирилла Григоріевича его сиятельства Разумовского откровенного ордера, опредѣленъні для описѣ поселившихся в дистанціи полку

³ Над рядком закреслено до сего еще.

⁴ Далі закреслено прежнего.

⁵ Далі закреслено вин.

⁶ Написано над рядком замість закресленого прислали.

⁷ Написано над рядком.

⁸ Далі закреслено то.

⁹ Далі закреслено прислать.

¹ Число не зазначено.

Полтавского за линѣю и в дачахъ запорожскихъ обивателѣй, – з какихъ іменно полковъ оние тамо виселились и с требованіемъ, даби в той описѣ от кого-либо какова намъ воспященія не послѣдовало, опредѣленія и присилки к намъ от Коша нарочного з старшинъ войсковихъ. На которое наше письмо того ж мая 20 д. писменно ваше високоблагородіе сообщили, что-де к полковнику самарскому², чтобъ онъ в переписѣ в Волностяхъ Войсковихъ вишедшихъ з самой толкѣ Малой Росіи (кромѣ с Полской области и поженившихся запорожскихъ козаковъ)³ намъ воспященія не

203

чинилъ // предложено.

зв.

По чему мы, описавшы в дистанціи полку Полтавского за линѣйніе всѣ поселенія, посланною в полковое товщи Самарской правленіе проеморією востребовали, даби от оногѣ товщи Самарской правленія в непродолжителномъ времени, когѣ с пристойныхъ старшинъ наряда, висланно било прамѣ в село Брегадировку и велено б оной старшинѣ безотлучно въ описаніи помянутого народа, населившогося в Волностяхъ Запорожскихъ, при насъ битъ. Напротивъ чего, сего июля 2 д. в полученномъ нами от полковника товщи Самарской Петра Торского с товариствомъ писмѣ обявленно, что-де без дозволенія нашегѣ високоблагородія, требуемого по проеморіи, исполнения не учинить и в дачи запорожскіе вежать, и дѣла начинать не дозволяетъ, чрезъ что въ описѣ онихъ за линѣю в дачахъ запорожскихъ находячихся поселеній учинилась остановка.

А понеже и в полученномъ сего июля 8 д. нами с полковой Полтавской канцеляріи ордерѣ, в силѣ Генеральной войсковой канцеляріи ордера, предложено оние за линѣйніе мѣста и всѣхъ тамо находячихся вишедшихъ с Полской области и из Малой Росіи обивателѣй, такожъ поженившихся запорожскихъ козаковъ всемѣрно старатся в самомъ скоромъ времени, описавъ, в оную полковую канцелярію ту опись // к отсылки в Генеральную войсковую канцелярію прі репортѣ подать, того рады вашему високоблагородію рекомендуемъ о нечиненіи ни от кого в той описѣ поселившихся в дачахъ запорожскихъ разныхъ обивателѣй и поженившихся запорожскихъ козаковъ намъ препятствія кого з старшинъ от Коша к намъ з послушнымъ к полковнику товщи Самарской ордеромъ прислать или самому ему, полковнику, ордеромъ предложить, чтобъ онъ с полковихъ старшинъ кого к намъ опредѣлил, даби в помянутой описѣ никакой болѣе остановки сѣлѣдовать не могло. І что по сему ваше високоблагородіе учинить соблаговолите – о томъ чрезъ сего нарочного насъ писменно увѣдомить не оставитъ.

212

Вашегѣ високоблагородія покорніе слуги
Полковий полтавскій хоружий Влѣй Магденко
Сотникъ решетиловскій Семень Бузановскій
Сотникъ нехворощанскій Каленик Прокопѣвъ

² Див. док. №116.

³ Дужки авт.

1756 году, іюля 8 д.
З Полтави.

Помітка на арк. 203: Полученно іюля 21 д. 1756 году.

Арк. 203, 212. Оригінал.

№ 133 1756 р., липня 23. – Лист Коша до депутатів Полтавського полку про доручення, згідно з рішенням Військової сходки, полковникам Кодацької і Самарської паланок провести окремий опис поселень, розміщених на південь від Української лінії

206

Благородній і поchtеній мсцѣ пнове хоружий полковий полтавський Василь Макденъко¹ с товарищи, нам зичливіе приятельѣ².

Писмо в Кошѣ Войска Запорожского Низового³, присланное от вашихъ благородій, сего іюля 21 д. полученно, коімъ требуєте прислатъ³ старшинъ войсковихъ іли полковнику самарскому предложитъ, чтоб онъ полкову якую старшину к вашимъ благородьямъ опредѣлилъ для описѣ⁴ поселившихся в дачахъ войсковихъ запорожскихъ разнихъ обивателей⁵ малороссийскихъ і поженившихся запорожскихъ козаковъ, і вишедших с Полской области⁵, і о нечиненіи въ той описѣ ни от кого вамъ препятствія.

На которое вашихъ благородий писание чрезъ сие дается знать, что⁶ по приговору⁷ общему, ³в сходки учиненному³, з Коша к полковникам кодацкому і самарскому приказано, чтоб они сами в самой скорости о прихожалих в наше владѣніе людяхъ какъ⁸ з Малой Россіи⁹ // і поженившихся запорожскихъ козаковъ, і вишедших с Полской области людей порознь¹⁰ описъ учинили¹¹ і прислали в Кошѣ для отсылки¹² к его ясневелможности, високоповелителному гспдну, гспдну гетману і разних ординов кавалеру графу Кириллу Григоріевичу его сиятельству Разумовскому¹³. И

206
зв.

¹ Далі закреслено і сотники решетиловский Семень Бузановский і нехворощанский Каленикъ Прокопѣвъ.

² Далі закреслено мої.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено даби.

⁵ Написано над рядком замість закресленого і поженившихся запорожскихъ козаковъ.

⁶ Далі закреслено з Коша.

⁷ Далі закреслено общества.

⁸ Далі закреслено з Малой.

⁹ Далі закреслено так і з слободскихъ полков.

¹⁰ Далі закреслено какъ.

¹¹ Далі закреслено даби отсылка з Коша.

¹² Над рядком закреслено на ордеръ.

¹³ Далі закреслено і пока от того резолюция в Кошѣ на обявленную описъ получена не будет то потол.

для того к вашим благородиямъ¹⁴ старшина для той описѣ ннѣ опредѣлится¹⁵, о чемъ объявивъ с почтениемъ моимъ навсегда пребуду.

Ваших благородий, наших¹⁶ зичливыхъ приятелей
доброжелательний слуга атаманъ к. Г. Ф. с товариствомъ

1756 году, іюля 23 д.

З Коша.

Арк. 206. Відпуск.

№ 134 1756 р., липня 23. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Петру Торському скласти окремиї перепис вихідців з Гетьманської і Правобережної України, які оселилися у селі Самарчик та навколишніх селах, і не брати участі у спільному з полтавською старшиною описі поселень, розміщених на південь від Української лінії

210 Пну полковнику самарському Петру Торському з старшиною
Приказъ

За силу полученных от его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна гетмана¹ і кавалера¹ графа Кирилъла Григориевича его сиятельства Разумовскогѡ і Войсковой генералной² канцелярії в Кошѣ Войска Запорожъского Низового ордеровъ, вамъ, пне полковникъ, з старшиною, предлагается, даби ви¹ вѣдомства вашего какъ в Новоселицѣ, такъ по селамъ і по деревнямъ, обстоятельную¹ учинили опись порознь¹ о прихожилыхъ³ з Малой Россіи⁴ людяхъ: ⁵-і над якими они рѣчками і урочищами живутъ, кто іменьно, якого полку, сотнѣ і якого села і деревнѣ¹; козаковъ выборних, подпомощников і посполитихъ (кромѣ поженившихся запорожских¹ козаков і захожалих с Полци людей)⁻⁵. И ту опись, учинивши, в самой крайней скорости в Кошъ імѣете прислать для отсылки¹ въ Генералную в. к., а отголь⁻¹ – к его ясневелможности гспдну, гспдну гетману. //

210 зв. А от васъ, буди требуватимуть находящиеся тамо депутаты, хоружий полковий⁶ полтавский Магденко с товарищи⁶, для описѣ тих людей нарочного, с васъ же, старшинъ, то вамъ імъ отказиватся з учтивостию і къ описѣ не подпускатис⁷, пока от васъ⁸-та опись учиненна не будетъ⁻⁸, о

¹⁴ Далі закреслено і никакова.

¹⁵ Далі закреслено і ви в томъ сами себе не изволте трудить.

¹⁶ Написано замість закресленого моихъ.

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено і Киевской губернской.

³ Далі закреслено какъ.

⁴ Далі закреслено такъ и с Слободскихъ полковъ.

⁵ Написано над рядком і на правому полі замість закресленого і к какого полку, мѣстечка сель или з деревень, іменемъ і прозваниемъ или Слободского полку; дужки авт.

⁶ Написано над рядком замість закресленого сотникъ.

⁷ Далі закреслено і их не допускать.

⁸ Написано над рядком замість закресленого к вамъ о томъ резолюция.

чемъ і к упомянутимъ депутамъ [!], хоружому⁹ с товарищи⁹, с Коша¹⁰ за извѣстїе письмо¹¹ послано.

1756 году, іюля 23 д.

З Коша.

Атаманъ кошовий Григорий Федоровъ с товариствомъ

Помітка: В такой же силѣ і к полковнику кодацкому з старшиною приказъ зъ Коша писанъ.

Арк. 210. Відпуск.

№ 135 1756 р., н. п. серпня 14. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Петра Торського Кошеві про перепис вихідців з Гетьманської і Правобережної України в селі Самарчик і навколишніх селах; резолюція Коша про недопущення до опису поселень депутатів від Полтавського полку без окремого розпорядження з Коша

Въ Кошѣ Воиска Запорожского Низового велможному и високородному гспдну, гспдну атаману кошовому Григорию Федорову з достойнопочтенною старшиною и курѣнными атаманами

214

Покорний репортъ

По силѣ присланого к намъ от Коша приказа, по високимъ велѣніямъ его ясновелможности гспдна, гспдна гетмана графа Кирила Григоріевича Разумовского опись в селѣ Самарчику и в подлежащих селах поженившимся козакамъ, також захожимъ з малороссійских полковъ, яко то і ис Полщи, в справедливости чинится. Депутатов же, хоружого и сотников, в приездѣ к намъ не имѣется, о чемъ въ покорности моеї репортуемъ.

Полковникъ самарский Петръ Торский с товариствомъ

1756 году, августа [...] д.

Помітка: Получено августа 14 д. 1756 году.

Резолюція: На сие дат резолюцию, чтоб оны опись учинили вѣрно сами і в Кошѣ прислали, а хоружого і сотниковъ политично, съ учтивостію, к той описѣ² не принимали³ до войскового особливого⁴ приказа, о чемъ⁵ к оним, хоружому і сотникам, писанно било. А к ему, полковнику, чтоб вмѣстѣ з

⁹ Написано над рядком замість закресленого сотнику.

¹⁰ Далі закреслено слово, яке не прочитано.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого предложенью послано. Данъ з Ко.

¹ Число не зазначено.

² Далі закреслено не привлекали.

³ Далі закреслено что.

⁴ Далі закреслено опредѣ.

⁵ Далі закреслено к вам сего числа і.

Гонимъ Однѣнъ Вископцѣи нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи

— Писанъ Свѣтлѣнѣи

Писанъ Свѣтлѣнѣи нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи

Писанъ Свѣтлѣнѣи нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи

Писанъ Свѣтлѣнѣи нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи

Въсемъ Свѣтлѣнѣи нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи
 нѣкогда Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи и Свѣтлѣнѣи

1756 р., н. п. серпня 14. – Рапорт полковника Самарської паланки Петра Торського. Док. № 135

ними, хоружим і сотниками, опись чинит приказа не било⁶. Сочиня ж опись⁷ надвое, начисто, в Кошъ прислал бы.

Арк. 214. Оригінал.

№ 136 1756 р., липня 5. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою повернути худобу, зайняту самарським полковником Іваном Водолагою у старосамарських жителів. № 4401

Благородній и достойнопочтенній гспднъ атаманъ кошевій зъ старшиною войсковою, атаманами курѣнными и всѣмъ товариствомъ. 209

Пред цимъ неоднократно предлагано вамъ, даби приказано забратій Самарской поланки полковникомъ Иваномъ Водолагою скотъ возвратить старосамарскимъ обитателем и въпредь чинить чинить [!] обыдъ запрещено бѣ. По тому же, что исполненіемъ последовало, репорта нѣтъ.

А сего іюля 4 дня полковникъ полтавскій гспднъ Горленко прислалъ при доношеніи своемъ въ Енералную войсковую канцеллярію копію доношенія старшины сотенной старосамарской, которимъ они то же, что и прежде доносили, представляютъ обыди, чиниміе от запорожских козаковъ старосамарцамъ. Ибо-де минувшого мая 31 дня онимъ же полковникомъ Водолагою по сюю сторону реки Самари занято обитателскую череду съ чередниками, а выкупать-де уже оной нѣчимъ, от которого оногo полковника Водолага грабителства и недопущенія ни къ чему ко владѣнію оніе старосамарскіе обитателѣ пришли в крайное разореніе – такоє, что принуждени всѣ разойтис. И просилъ онъ, полковникъ, о томъ разсмотренія.

И по опредѣленію Енералной войскової канцелляріи подтверждается вамъ исполнить прежніе ордери Енералной войскової канцелляріи. И буди такъ есть, что скотъ забратий, то велеть возвратить, и въпредь, дабы не оказivano ни в чемъ обидѣ, запрещенія учинить, даби въпредь жалобы не заходило. ¹О полученіи¹ ж и о исполненіи по сему Енералную войсковую канцеллярію репортовать.

Вашего благородія² доброжелателній слуга
Яковъ Якубовичъ

1756 года, іюля 5 д.

Ном. 4401.

Помітка: Пол. іюля 26 дня 1756 году.

Арк. 209. Оригінал.

⁶ Далі закреслено і впре.

⁷ Далі закреслено вскорѣ.

¹ Написано на місці витертого.

² Далі закреслено доб.

№ 137 1756 р., серпня 8. Нехвороща. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша з проханням наказати полковникові Самарської паланки Петрові Торському не чинити перешкод у проведенні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії

215 Високоблагородний и достойнопочтенний гспднь кошовий Войска Запорожского Низовогоϭ атаманъ с товариствомъ, милостивоѣ ншь гсдрь.

Прошлогѡ априля ѡт 23 д. писано было ѡт насъ к вашему високоблагородию с требованиємъ, дабы ѡт вашего високоблагородия, в силѣ височайшой ея імператорскаго величества Правителствующаго сената грамоти і егѡ ясневелможности високоповелителногѡ гспдна, гспдна Малия Росіи ѡбоіхъ сторонъ Днєпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана, ея імператорскаго величества дѣйствителнаго камергера, Императорской Санкт-пѣтербургской Академіи наукъ президента, лейбъ-гвардіи Ізмайловскогѡ полку подполковника и ѡрдиновъ Святихъ апостола Андрея і Алезандра Невскаго, також полскаго Бѣлогѡ ѡрла и голстинскаго Святия Анни кавалера, Російской імперіи графа Кирилла Григоріевича егѡ сиятелства Разумовскогѡ ѡткровенногѡ ѡрдера, прислано былѡ к намъ зъ Коша Войска Запорожского Низовогоϭ з откровеннимъ послушнимъ залеңнѣйнихъ запорожскихъ мѣсть к старшинамъ ѡрдеромъ нарочногѡ, дабы вѣдомства вашего високоблагородія ѡт старшинъ в описѣ, за силу ѡной височайшой грамоти і егѡ ясневелможности ѡрдера, вишедшихъ з Малой Росіи і поселившихся за лінією в дачахъ запорожскихъ обивателєй намъ какова-либѡ воспящєния не послѣдовало.

На котореє наше писмѡ, минушого мая 7 пушеномъ¹, а нами 28 чиселъ полученнимъ, известили ваше високоблагородіє, соѡбщили, что-де к полковнику товщи Самарской, дабы ѡнъ в переписѣ тѣхъ з Малой Росіи вишедшихъ и в Волностяхъ Войсковихъ поселившихся людей, кромѣ с Полской ѡбласти вишедшихъ и поженившихся запорожскихъ козаковъ, намъ іли присланнымъ ѡт насъ никакова воспящєния не чинитъ предложєно. // По чему мы, ѡписавши обивателєй в дистанціи полку Полтавского выселившихся, посланною іюня 20 д. в полковоє товщи Самарской правление промеморією требовали, дабы ѡт оногѡ полковогѡ правления, за силу того вашего високоблагородія учинєного предложєнія, в немедленномъ времени кого з пристойнихъ старшинъ, нарадя, висланѡ былѡ б к намъ, прямо в село Бригадировку, и велєно б ѡнимъ старшинамъ безотлучно до ѡписанія предпояннутихъ поселєний при насъ битъ.

Напротивъ чего іюля 9 дня в полученномъ нами ѡт полковника товщи Самарской Петра Торского писму с ѡбъявленіємъ, что-де безъ вѣдома вашего високоблагородія требуємого ѡною промеморією исполнєния учинитъ ѡнъ не можетъ и в дачи запорожскіє вѣступитъ и дѣла начинатъ намъ не

¹ Написано над рядком.

дозволяєть. Но якѡ на внесенное ѡт насъ в полковую Полтавскую канцелярию по вишеписанному вашего високоблагородия извѣстию, коімъ описивать толко з Малой Росіи вишедшихъ обивателей дозволено, а с Полской ѡбласти вишедшихъ и поженившихся запорожскихъ козаковъ не дозволено, представление, того жъ іюля 8 д. полученнимъ нами в резолюцію з оной Полковой канцеляриі ѡрдеромъ, в силѣ ордера Войсковой генеральной канцеляриі, предложено ѡниє залинѣйные места і всѣхъ запорожскихъ тамо находящихся, не толко з Малой Росіи, но і с Полской ѡбласти вишедшихъ обивателей и поженившихся запорожскихъ козаковъ, всемѣрно старатся, в самомъ скоромъ времени описавъ, в оную полковую канцелярию ту ѡпись к отсылки в Генеральную войсковую канцелярию при репортѣ подать. А чтоб в томъ ѡт вашего високоблагородия воспящения не чинено, ѡ том-де ѡт Генеральной войсковой канцеляриі и къ вашему високоблагородію ѡрдеръ посланъ.

Для того того ж іюля д.², за силу ѡного ордера, вторично ѡт насъ писано было к вашему високоблагородію съ требованиємъ для описания тѣхъ в дачахъ запорожскихъ находячихся поселений, и чтоб в томъ ни ѡт кого воспящения // чинимо не было, присилки к намъ кого з старшинъ ѡт Коша з послушнимъ к оному полковнику товщи Самарской ѡрдеромъ іли самому ему, полковнику, чтоб ѡнъ с полковихъ своіхъ старшинъ кого к намъ ѡпредѣлилъ, даби в помянутой ѡписѣ болѣе ѡстановки слѣдоват не могло, чрезъ ѡрдеръ предложенія и что по ѡному ѡт вашего високоблагородия учинить соблаговолено будетъ – чрезъ нашего нарочного писмено насъ уведомить.

Токмо по тому нашему писму, будет-ли кто для учинения вишеписанной ѡписѣ к намъ опредѣленъ или нѣтъ, никакова извѣстия ѡт вашего високоблагородия нам не прислано, но толко в приему того писма оному нарочному за рукою войскового канцеляристи Якова Лаврентовича росписка дана, на которой росписки в том и увѣрится намъ никак можно.

По тому всему выдимо, что ѡт вашего високоблагородия в учиненіи намъ, за силу вишепомянутой височайшой ея імператорскаго величества Правителствующаго сената грамоти и его ясневелможности високоповелительного ѡрдера, находячимся в дачахъ запорожскихъ поселениямъ ѡпису, чинится единое толко теми переписками продолжение.

Того ради, вашему високоблагородію рекомендуемъ о нечиненіи ни ѡт когѡ в той ѡписѣ поселившихся в дачахъ запорожскихъ вишедшихъ з Малой Росіи и ис Полской ѡбласти обивателей і поженившихся запорожскихъ козаковъ намъ препятствія, яко жъ ѡная чинится во исполнение ея імператорскаго величества Правителствующаго сената грамоти, кого з старшинъ ѡт Коша з послушнимъ полковнику товщи Самарской ѡрдеромъ к намъ прислать іли самому ему, полковнику, чтоб ѡнъ, полковникъ, своіхъ старшинъ кого опредѣлил и велѣл би ѡнимъ бить при насъ до ѡписания ѡзначенныхъ поселений безотлучно, ѡрдеромъ

---

² Число не назначено.

предложить, дабы в помянутой описѣ болѣе никакой остановки слѣдовать не могло. И что по сему ваше высокоблагородие учинить соблаговолите, о томъ чрезъ сего нарочного насъ писменно уведомит не оставитъ.

Вашего высокоблагородия покорные слуги
Полковий хоружий Влей Магденко
Сотникъ решетиловский Семень Бузановский
Сотникъ нехворощанский Каленик Прокопиевъ

1756 году, августа 8 д.

3 Нехворощи.

Ном. 36.

Помітка на арк. 215: Получено августа 15 дня 1756 году.

Арк. 215, 220. Оригинал.

№ 138 1756 р., серпня 16. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку про відмову взяти участь у проведенні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії, у зв'язку зі створенням Комісії для опису і складання плану запорозьких земель

216

Благородніє¹ мсцѣ панове полковій хоружій
Василь Магденко да сотники Семень Бузановскій
і Каленикъ Прокопиевъ, зичливіє пріятелѣ нашѣ.

На присланное сего августа 15 д. ваше ко мнѣ писаніе, въ коемъ ізъволите требоват² товщи Самарской полковнику от нас предложенія, дабы онъ самъ іли кого зъ старшинъ къ вамъ для учиненія вышедшихъ зъ Малой Россіи, съ Полщи і поженившихся запорожскихъ козаковъ (коі въ нашихъ запорожскихъ дачахъ жителство імѣють)³, по силѣ височайшой ея і. в-а Правительствующаго сената грамоти і его ясневелможности высокоповелительнаго ордера, описѣ опредѣлилъ⁴ і о протчемъ, вашимъ благородиямъ⁴ симъ отвѣтствую, яко уже от мене еще по первому вашихъ благородій писанію товщи Самарской полковнику⁵ приказомъ предложено⁶ малоросійскимъ людемъ – коіхъ они полковъ, сотень, сель и деревень козаки і посполитіе, такожъ нашедшимъ с Полской Украины и запорожскимъ козакамъ поженившимся, по именамъ и прозваніямъ описъ учинитъ⁶ (которая уже і чинится)³ і въ Кошѣ для отсылки въ Войсковую генералную крію прислат.

¹ Далі закреслено гспда.

² Далі закреслено дабы.

³ Дужки авт.

⁴ Написано на правому полі замість закресленого і от коихъ поженившихся козаковъ вашимъ благородіямъ какова воспященія не было.

⁵ Далі закреслено і протчимъ, кому надлежить.

⁶ Написано на правому полі замість закресленого (которая описъ уже і чинится, дабы по учиненіи той описѣ).

Егда же, по силѣ височайшой ея і. в-ва Правителствующаго сената грамоти також і его яснѣвелможности высокоповелителнаго гспдна, гспдна // гетмана і кавалера графа Кирилла Григоріевича его сиятелства 216
Разумовскаго ордера і от его⁷ высокородія гспдина брегадира і крѣпости зв.
Свтія Елисавети каменданта Глѣбова^а, въ наши Войсковіе Волности для
учиненія⁸ ⁹принадлежащих к Войску Запорожскому земель и других¹⁰
угодій⁹ описѣ¹¹ депутаты присланни¹², ¹³от Войска Запорожскаго опре-
дѣленни будут^{13, 6}, то тогда ¹⁴и вишѣписанніе люде малороссійскіе¹⁵ ¹³-и
протчіе¹³ вашими благородиями могут бит освидѣтелстванни. А ннѣ¹⁶ над
описание полковника самарскаго уповається вашимъ благородиям трудится
незаспособно¹⁴, что ѡбьявивъ, навсегда пребудем тако.

Вашихъ благородіевъ зичливыхъ нашихъ пріятелей
доброжелателній і къ услугамъ склонній
а. к. Г. Федоровъ с товариствомъ

З Коша.

16 д. августа 1756 году.

Арк. 216. Відпуск.

№ 139 1756 р., липня 16. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана
Кирила Розумовського Кошеві з відмовою скасувати
сотенну адміністрацію в містечку Стара Самара
та з наказом не перешкоджати депутатам від Полтавського
полку у проведенні опису поселень і складанні планів
земель, розміщених на південь від Української лінії. № 620

Ея імператорскаго величества Малой Россіи ѡбоіхъ сторонъ 217
Днепра і Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...>
Кирилль Разумовскій
Войска Низоваго Запорожскаго гспдну атаману кошевому,
старшинѣ войсковой, атаманамъ курѣнним і всему Войску

На посланный пред симъ от насъ к вамъ, за силу полученной ізъ Правител-
ствующаго сената ея імператорскаго величества грамоти, ордеръ о нечи-
неніи препятствія от Войска Запорожскаго опредѣленным от полковника

⁷ Далі закреслено превосходителство.

⁸ Написано над рядком замість закресленого ізъслѣдованія на той.

⁹ Написано на лівому полі.

¹⁰ Далі закреслено уго.

¹¹ Далі закреслено вишедших із Малой Россіи і съ Полщи і поженившихся запорожскихъ
козаков.

¹² Далі закреслено будуть.

¹³ Написано над рядком.

¹⁴ Написано на лівому полі замість закресленого і вашимъ благородіямъ (коі подданни
доведутся) отданни будут, нинѣ же вашимъ благородіямъ въ наши войсковіе дачи уездит
незаспособно.

¹⁵ Над рядком закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

¹⁶ Далі закреслено вашимъ.

полтавского Горленка старшинамъ въ сочиненіи вѣдомости и чертежа, въ силѣ оной ея императорскаго величества грамоты из Правителствующаго сената къ намъ присланной, въ которой требовано: сколько послѣ заключенія с Портою Оттоманскою вѣчнаго мира за Украинскою линіею въ дачах Полтавского полку и запорожскихъ изъ Малой Россіи, с которыхъ імянно полковъ, какого поселенія виселилось, сего іюля 10 д. присланнымъ к намъ доношеніемъ представляете, что, дабы въ сочиненіи оной вѣдомости тѣмъ опредѣленным нарочним никакова препятствія от Войска Запорожского чинено не было, къ полковнику Войска Запорожского самарскому от Коша предложено. А коликое число въ Запорожскихъ Волностахъ і с какихъ імянно полковъ поселенія виселилось – вѣдомость къ намъ прислана быть імѣетъ.

217 зв. Что ж-де касается до сочиненія чертежа // на находящейся за линіею землѣ, которая-де издревле Войску Запорожскому принадлежитъ, то чертежъ-де никогда чиним не былъ. А яко-де приморскіе косы Войску Донскому отойшли, Новосербіи жъ такожъ і новопоселившимся людямъ мѣстечкамы и деревнямы войсковою землѣ немалая часть отдѣлена, а ннѣ-де Полтавского полку старшина и въ Самарѣ утручается і обыватели ихъ Запорожскому Войску дѣлають обиди, яко то уже въ Богородичномъ от полковника полтавского і сотникъ Березанъ опредѣленъ, и ежели граничитъ чрезъ Самарѣ и чертежъ за линіею дѣлать, то Запорожскому Войску немалое утѣснѣніе учинится. Для того просили вы о небытіи въ Богородичномъ сотнику і о изгонѣ зъ оного въ свої прежнія мѣста людей нашего разсмотренія.

Чего ради і ннѣ вамъ, запорожскому кошевому атаману, зъ старшиною і Войскомъ подтверждаемъ: вышеупомянутимъ от полку Полтавского опредѣленным нарочнимъ въ сочиненіи предпоказанной вѣдомости і чертежа никакова препятствія чинить не дерзать конечно, яко жъ оное требуется въ силѣ вышеупомянутой ея императорскаго величества из Правителствующаго сената присланной к намъ грамоты.

Что же вы, представляя об отшедшихъ Войску Донскому морскихъ косах, а под Новую Сербію і новые слободы войсковою землѣ, просите о небытіи въ Старой Самарѣ (или Богородичномъ)¹ сотнику и о изгонѣ оттолъ населившихся тамо людей въ свої прежніе мѣста, то понеже указомъ ея императорскаго величества из Правителствующаго сената, прошлого 1744 году состоявшимъ и въ Генералную войсковую канцелярію присланным, в оной Старой Самарѣ малороссійским обывателемъ населится дозволено^а и повелѣно тѣх обывателей приписать къ малороссійскому, которому заспособнѣе, полку і учредить особливую сотню, почему оное мѣстечко Старая Самарѣ к Полтавскому полку и причислена и над імѣющимися тамо малороссійскими жителями, козаками і посполитими опредѣленъ сотникъ и тѣ жители вписаны въ ревизію и на них всякіе общенародніе подати, яко то вистатченіе порцій и рацій на указныхъ

---

¹ Дужки авт.

консистентовъ // і протчое, вѣсе равно противъ другихъ малороссійскихъ обывателѣй всегда налагается і взискивается, для чего прежде сего розмежованіе к оной Старой Самарѣ земель и угодій тѣхъ, коі из давного вѣремени к ней надлежали, велѣнно учинить, которое чрезъ опредѣленнихъ от полку Полтавского, в силѣ ордеровъ наших, нарочних уже и учинено⁶ і о томъ, куда надлежит, і от насъ представлено, того ради из оной Старой Самары сотника и всѣхъ обывателѣй изгонить невозможно, а надлежитъ вамъ, кошевому атаману, вѣсему Войску Запорожскому въ силѣ прежнихъ нашихъ ордеровъ, накърѣпко притвердить, чтоб до воспослѣдованія въ Правительствующемъ сенатѣ по представленіямъ нашимъ о тѣхъ къ Старой Самарѣ принадлежащихъ земляхъ і угодіяхъ резолюціи помянутимъ старосамарскимъ обывателемъ во владѣнні тѣхъ земель і угодій, чемъ оны издавна владѣли и ползовались, никакова ни от кого препятствія не чинено и обидѣ никакихъ прикѣлючаемо не было под жестокомъ істязаніемъ неотмѣнно.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

Въ Санкт-Пѣтербургѣ.
Юля въ 16 д. 1756 году.
Ном. 620.

Помітка на арк. 217: Получень 30 д. августа 1756 году.

Арк. 217, 219. Оригінал.

№ 140 1756 р., серпня 31. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському з проханням відмовити Полтавському полку в претензії на старосамарські землі

Ясневелможному гспдну гетману і кавалеру, графу
Кириллу Григорієвичу Разумовському
Нижайшое доношение

218

Пред сим не единожды вашей ясневелможности от Войска Запорожского Низового доношениями представленно, что косы приморские і другие угодіи Войску Донскому, а на сей сторонѣ реки Днѣпра Новой Сербіі і Слободскому новопоселенному полку¹ рѣчки степніе з разными угодіи отойшли, і чрез то Войску З. Н. немалое утѣсненіе і обида воспослѣдовала.

А сего августа 30 д. в високоповелительномъ вашей ясневелможности² в Кошѣ полученномъ ордерѣ, между инимъ³, предложенью, яко размежованіе к Старой Самари земель і угодій тѣхъ, коі из давнего времени⁴ к ней надлежали, велѣнно учинит, которое чрезъ опредѣленнихъ от полку Полтавского уже і учиненью і о том куда надлежит от вашей ясневелможности⁵ [!]

¹ Далі закреслено степовіе.

² Далі закреслено ордерѣ.

³ Далі закреслено написанно.

⁴ Далі закреслено к ней.

⁵ Після яснє закреслено велмо.

представленъно. В Кошѣ жъ Войска З. Н. от Полтавскаго полку о томъ⁶ учиненном розмежованіи земель к Старой Самари извѣстія не имѣется.

Да что ж і показанъно, яко к той Старой Самары из давнего времени земель і угодия надлежали, то⁷ старосамарцѣ, хотя на войскових из давнихъ временъ к Войску Запорожскому Низовому, ⁸-а не к Старой Самарѣ⁸ принадлежащихъ земляхъ и другихъ угодияхъ разніе користи⁹ пред симъ
218 получали, еднанкъ десятина¹⁰ от пчель і от протчего // в Самарѣ будучими
зв. от Запорожского Низового Коша старшинами взимаема била¹¹.

А власно полно тѣми угодиями самарскими, к Войску Запорожскому Низовому из давнего времени принадлежащими, старосамарцѣ нѣкогда⁸ не владѣли, і ежели ннѣ¹² отмежованіе земель і угодий чрез нарочних от Полтавскаго полку опредѣленных к Старой Самарѣ, по представленіям і прошениямъ упорним Полтавскаго полку, отданъни будутъ, то Войско Запорожское Низовое в крайней обидѣ остатся такъ может, что нѣ с чего будетъ многим козакам запорожским служби високомонаршей нести¹³, яко ж уже¹⁴ звѣринъной¹⁵ и рыбной¹⁶ (кромѣ турецкой границѣ)¹⁷ добычей имѣтъ¹⁸ нѣгде.

І того ради вашей ясневѣлможности млстивого нашего отца всепокорнѣйше і всенижайше просимъ: з войскових запорожскихъ низовихъ самарскихъ дачей к Полтавскому полку і к Старой Самарѣ нѣкакихъ земель і угодий не отдават¹⁹ і в том их Полтавскаго полку і старосамарцовъ прошеніи неправилномъ отказать, даби Войско Запорожское Низовое в крайней обидѣ во вѣчнос²⁰ остатся не могло. И что по сему послѣдуетъ – млстивою резолюцією не оставит.

Войска З. Н. а. к. Григорий Федоровъ з войсковою старшиною,
курѣнными атаманами і со всѣмъ Войскомъ

Кошѣ.

31 д. августа 1756 году.

Арк. 218. Відпуск.

---

⁶ Далі закреслено розм.

⁷ Далі закреслено тѣ.

⁸ Написано над рядком.

⁹ Далі закреслено і получали.

¹⁰ Далі закреслено ат.

¹¹ Далі закреслено не била.

¹² Далі закреслено отмежованіе.

¹³ Далі закреслено і того ради вашей ясневѣлможности.

¹⁴ Далі закреслено звѣри.

¹⁵ Над рядком закреслено и другихъ на.

¹⁶ Далі закреслено добыче.

¹⁷ Дужки авт.

¹⁸ Далі закреслено не нѣ.

¹⁹ Далі закреслено но в том.

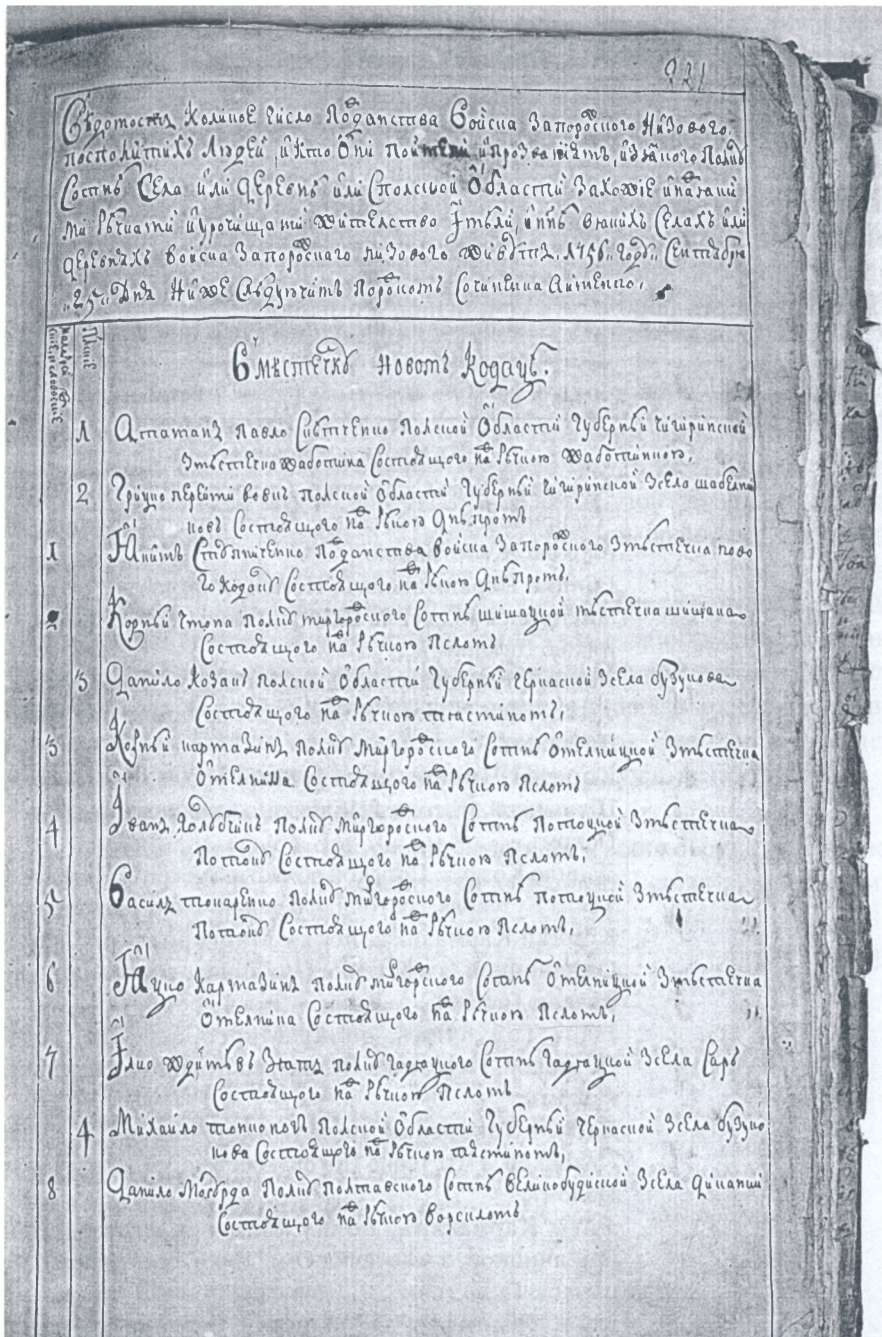
²⁰ вѣчность

№ 141 1756 р., вересня 25. Новий Кодак. – Відомість про вихідців з Гетьманської, Правобережної і Слобідської України, які оселилися в Кодацькій паланці

Вѣдомость: коликое число подданства Войска Запорожского Низового посполитихъ людей, и кто они по имени и прозваніямъ, и з якого полку, сотнѣ, села или деревнѣ или с Полской области^а захожіе, и над якими рѣчками и урочищами жителство імѣли, и ннѣ в якихъ селахъ или деревняхъ Войска Запорожского Низового живутъ, 1756 году, сентября 25 дня нижеследующимъ породкомъ сочиненна, а именно:

Малороссийские и слободские ¹	Полскіе ¹	
		Въ мѣстечку Новомъ Кодацѣ
	1	Атаманъ Павло Скѣтченко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Жаботина, состоящего над рѣчкою Жаботинкою
	2	Грицко Перейминовкѣ, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Шабелниковѣ, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
1		Якимъ Ступниченко, подданства Войска Запорожского, з мѣстечка Нового Кодаку, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
2		Корнѣй Чмона, полку Миргородского ^б , сотнѣ Шишацкой, мѣстечка Шишака, состоящего над рѣчкою Псломъ
3	3	Данило Козакъ, Полской области, губерніи Черкасской, з села Бузукова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
4		Корнѣй Кармазинъ, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Псломъ
5		Іванъ Голубчикъ, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, з мѣстечка Потоку, состоящего над рѣчкою Псломъ
6		Василь Токаренко, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, з мѣстечка Потоку, состоящего над рѣчкою Псломъ
7		Яцко Кармазинъ, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Псломъ
	4	Ілко, Ждимѣвъ зять, полку Гадяцкого ^в , сотнѣ Гадяцкой, з села Сарѣ, состоящего над рѣчкою Псломъ
		Михайло Тонконогъ, Полской области, губерніи Черкасской, з села Бузукова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ

¹ У документі назви цих колонок повторюються на початку кожного аркуша.

1756 р., вересня 25. – Відомість про вихідців з Гетьманської, Правобережної і Слобідської України, які оселилися в Кодацькій паланці. Док. № 141

Малороссийские и слободские	Полскіе	
8		Данило Мосурда, полку Полтавского, сотнѣ Великобудиской, з села Диканки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ //
9		Наумъ Рудикъ, полку Лубенского ^Г , сотнѣ Роменской, з села Засуля, состоящего надъ рѣчкою Сулою
10		Наумъ Халабуда, полку Полтавского, сотнѣ Переволочанской, з местечка Переволочной, состоящего над рѣчкою Днѣпром
11		Сидоръ Кравецъ, полку Переяславского ^Г , сотнѣ Ирклѣвской, з местечка Ирклѣя, состоящего над рѣчкою Ирклѣйцемъ
12	5	Тишко Плахотникъ, Полской области, губерніи Чигиринской, мѣстечка Крилова ^А , состоящего над рѣчкою Тясминомъ
12		Лукиянъ Плахотникъ, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, з мѣстечка Говтви, состоящего над рѣчкою Псломъ
13	6	Данило Моргунъ, Полскоі области, губерніи Каневскоі, з местечка Канева, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
14	7	Кирило Орель, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Суботова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
13	8	Мусѣй Швець, Полской области, губерніи Мошенской, местечка Мошень, состоящего над рѣчкою Мошною
14		Данило Попсуйшура, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцерковской, з мѣстечка Бѣлоцеркѣвки, состоящего над рѣчкою Псломъ
14	9	Кирикъ Сускій, полку Миргородского, сотнѣ Сорочинской, з села Панасовки, состоящего над рѣчкою Псломъ
15		Пилипъ Рѣзниченко, Полской области, губерніи Уманской, з села Дмитрушокъ, состоящего над рѣчкою Дмитрушкою
16		Маѣимъ Ткачъ, полку Полтавского, сотнѣ Орлянской, з мѣстечка Орла, состоящего на [!] рѣчкою Днѣпромъ
16		Ігнатъ Квѣтка, полку Гадяцкого, сотнѣ Гадяцкой, з города Гадячого, состоящего над рѣчкою Псломъ
17		Матвѣй Сергѣенко, полку Гадяцкого, сотнѣ Ковалѣвской, з села Загруновки, состоящего над рѣчкою Груною
18	10	Андрѣй Скатенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
		Прокопъ Линниченко, полку Полтавского, сотнѣ Китайгородской, местечка Китайгорода, состоящаго над рѣчкою Орѣлю

221
зв.

222

Малоросійські і слободські	Полські	
	11	Вѣчка, удова, Полской области, губерніи Чигиринской, местечка Жаботина, состоящаго над рѣчкою Жаботинкою
19		Семень Ткачъ, полку Полтавского, сотнѣ Бѣлицкоі, местечка Бѣликовъ, состоящаго над рѣкою Ворскломъ
20		Ганна Гуриха, удова, полку Полтавского, сотнѣ Керембердянской, местечка Керемберди, состоящаго над рѣкою Днепромъ
21		Настя Матухна, полку Полтавского, сотнѣ Керембердянской, местечка Керемберди, состоящаго над рѣкою Днѣпромъ
22		Микита Закѣрченко, полку Нѣжинского ^е , сотнѣ Воронѣжскоі, местечка Воронѣжа, состоящаго над рѣчкою Осваню
23		Давидъ Юхненко, полку Полтавского, сотнѣ Керембердянской, местечка Керемберди, состоящаго над рекою Днепромъ
	12	Павло Козакъ, Полской области, губерніи Смѣлянскоі, местечка Смѣлоі, состоящаго над рѣчкою Рдѣню
24		Василь Золотаръ, полку Полтавского, сотнѣ Полтавской, города Полтави, состоящаго над рѣчкою Ворскломъ
25		Иско, Ковѣбасинъ зять, полку Афтирского ^{2. е} , сотнѣ Богодуховской, местечка Богодуховки, состоящаго над рѣчкою Мерломъ
26		Уласъ Деменко, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, местечка Говтви, состоящаго над рѣчкою Псломъ
	13	Панасъ Тищенко, Полской области, губерніи Уманскоі, зъ села Манѣковки, состоящаго над рѣкою Богомъ
27		Гришко Дудникъ, полку Афтирскаго ² , сотнѣ Коломацкой, местечка Коломака, состоящаго над рѣчкою Коломакомъ
28		Гнатъ Лазаренко, полку Полтавского, сотнѣ Великобудиской, села Диканки, состоящаго над рѣкою Ворскломъ
29		Каленикъ Токаръ, полку Полтавского, сотнѣ Великобудиской, села Диканки, состоящаго над рѣчкою Ворскломъ
30		Ілко Дябля ³ , полку Полтавского, сотнѣ Великобудиской, села Диканки, состоящаго над рѣчкою Ворскломъ //

² Йдеться про Охтирський полк.

³ Виправлено з Дяблї.

Малороссийские и слободские	Полськіє		
31		Микита Дябѣй, полку Полтавского, сотнѣ Великобудиской, села Диканки, состоящего над рѣкою Ворскломъ	222 зв.
32		Иванъ Палашъ, полку Полтавского, сотнѣ Пушкаровской ⁴ , села Ивашокъ, состоящаго (безъ рѣчки) ⁵ над криницями	
33		Сидоръ Бабченко, полку Миргородского, сотнѣ Омелничкой, местечка Манжалѣйки, состоящаго над рѣкою Псломъ	
34		Андрѣй Бабченко, полку Миргородского, сотнѣ Омелничкой, местечка Манжалѣйки, состоящаго над рѣкою Псломъ	
35		Иванъ Корещкій, полку Миргородского, сотнѣ Говѣтвянской, села Юрковецъ, состоящаго над рѣкою Псломъ	
36		Матвѣй Юга, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянскої, местечка Кереберди, состоящаго над рѣкою Днѣпромъ	
37		Хведоръ Водопянь, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянскої, местечка Кереберди, состоящаго над рѣкою Днѣпромъ	
38		Савка Малохатка, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцерковскої ⁶ , з мѣстечка Балаклиї, состоящаго над рѣкою Псломъ	
39		Маѣмъ Мищенко, полку Сумского*, слободи Великий Тернѣвъ, состоящаго над рѣкою Терномъ	
40		Петро Гладченко, полку Гадяцкого, сотнѣ Ковалѣвскої, зъ села Романовки, состоящаго над рѣкою Грунею	
41		Андрѣй Гончаренко, полку Гадяцкого, сотнѣ Гадяцкої, зъ села Харкѣвецъ, состоящаго над ставкомъ криничнимъ	
42		Лукиянъ Семергѣй, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцерковскої, зъ мѣстечка Бѣлоцерковки, состоящаго над рѣкою Псломъ	
43		Демко Захаренко, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянскої, зъ мѣстечка Кереберди, состоящаго над рѣкою Днѣпромъ	
44		Петро Юхименко, полку Прилуцкого ³ , сотнѣ полковой, зъ села Полового, состоящаго над рѣкою Половою	
45		Иванъ Широкий, Донскої области, зъ станицы Унорової, над рѣкою Донцемъ состоящаго //	
46		Олеѣй Шевченко, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцерковскої, з мѣстечка Бѣлоцеркѣвки, состоящаго над рѣкою Псломъ	223

⁴ *Идется про Полтавську 2-гу сотню: у с. Пушкарівка перебувало сотенне правління.*

⁵ *Дужки авт.*

⁶ *Бѣлоцерковскої*

Малоросійські і слободські	Полські	
	14	Якимъ Галуненко, Полскої области, губерні Чигиринської, з села Хацокъ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	15	Іванъ Лаштабеда, Полскої области, губерні Черкаской зъ города Черкасъ, состоящего над рѣчкою Днепромъ
47	16	Гаврило Пащенко, Полскої области, губерні Смѣлянскої, з села Педирѣвки, состоящаго над рѣчкою Вилшаною
48		Яцко Махненко, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянскої, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днепромъ
49		Іванъ Манѣйленко, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянскої, зъ мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днепромъ
50		Гордѣй Бондаръ, полку Нѣжинского, сотнѣ Ивангородскої, з села Марѣтиновки, состоящего над рѣчкою Остремъ
51		Грышко Сергѣенко, полку Гадяцкого, сотнѣ Ковалѣвскої зъ села Загрунѣвки, состоящаго над рѣчкою Груню
52		Наумъ Гарбузенко, полку Гадяцкого, сотнѣ Ковалѣвскої, зъ села Загрунѣвки, состоящаго над рѣчкою Грунемъ
53		Гордѣй Лютій, полку Полтавского, сотнѣ Царичанскої, з мѣстечка Царичанки, состоящего над рѣчкою Орѣлю
54		Гаврило Коноваль, полку Миргородского, сотнѣ Хоролскої, зъ села Болбосовки, состоящего над рѣчкою Хороломъ
55		Денисъ Недосвитѣенко, полку Миргородского, сотнѣ Остаповскої, з мѣстечка Остапя, состоящего над рѣчкою Псломъ
56	17	Василь Меженній, Полскої области, губерні Чигиринскої, зъ мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
57	18	Сава Вароненко, Полскої области, губерні Чигиринскої, зъ села Новоселици, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
58	19	Ілко Пѣдкуиченко, полку Полтавского, сотнѣ Великобудискої, зъ села Диканки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ //
59		Охрѣмъ Курѣнній, Полскої области, губерні Чигиринскої, з села Чаплищъ, состоїтъ над рѣчкою Чернявкою
60		Демко Сѣталенко, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцерковскої, мѣстечка Бѣлоцеркѣвки, состоящего над рѣчкою Псломъ

Малоросійські і слободські	Полські	
57		Панась Сѣталенко, полку Миргородського, сотні Бѣлоцерковской, местечка Бѣлоцерковки, состоящего над рѣкою Псломъ
58		Артемъ Колѣсникъ, полку Черніговского", сотні Понурницькой, зъ села Покошичь, состоящего над рѣчкою Гусинцемъ
59		Іванъ Коваль, полку Миргородського, сотні Хоролской, зъ села Малець, состоящего над рѣкою Хороломъ
60		Стефанъ Шаповаль, полку Миргородського, сотні Миргородской, зъ села Зубовки, состоящего над рѣкою Хороломъ
61		Данило Базько, полку Полтавського, сотні Кобиляцкой, местечка Кобиляка, состоящего над рѣкою Ворскломъ
62		Іванъ Дудниченко, полку Гадяцкого, сотні Ковалѣвской, местечка Ковалѣвки, состоящего над речкою Грунею
63		Андрѣй Куликъ, полку Лубенського, сотні Лубенской, зъ села Ерковець, состоящего над речкою Сулою
64		Лукиянъ Щербиненко, полку Миргородського, сотні Бѣлоцерковской, мѣстечка Бѣлоцерковки, состоящего над речкою Псломъ
65		Мартинъ Закѣрка, полку Нѣжинського, сотні Воронѣжской, местечка Воронѣжа, состоящего над рѣчкою Османемъ
	20	Яцко Миколенко, Полской области, губерні Уманской, местечка Манковки, состоящего над рѣчкою Тѣкичу
	21	Яцко Чорній, Полской области, губерні Смѣлянской, зъ села Баклі ⁷ , состоящего над рѣкою Срѣбненкою
66		Іванъ Жученко, полку Полтавського, сотні Орлянської, местечка Орла, состоящего над рекою Днпромъ
67		Семень Багмутъ, Донской области, станицы Луганя, состоящего над рекою Дономъ //
	22	Іванъ Щербина, Полской области, губерні Чигиринской, местечка Медведовки, состоящего над рекою Тясминомъ
68		Кирило Коробка, полку Гадяцкого, сотні Рашавской, зъ села Харковець, состоящего над рѣчкою, с криниць идетъ
69		Хведоръ Коробченко, полку Гадяцкого, сотні Рашавской, зъ села Харковець, состоящего над рекою, с криниць идетъ

⁷ Балакліі

Малоросійські і слободські	Полські	
70		Грицько Горбѣнко, полку Полтавського, сотнѣ Кербер- дьянської, містечка Керберди, <i>состоящего над рекою</i> Дніпромъ
71		Уласъ Назаренко, полку Миргородського, сотнѣ Оста- повської, містечка Остапя, <i>состоящего над речкою</i> Псломъ
72		Стефанъ Швець, полку Миргородського, сотнѣ Мирго- родської, міста Миргорода, <i>состоящего над речкою</i> Хороломъ
	23	Дарошъ Павленко, Полської області, губернії Чиги- ринської, містечка Чигирини, <i>состоящего над речкою</i> Тясминомъ
	24	Іванъ Заячникъ, Полської області, губернії Чиги- ринської, містечка Крилова, <i>состоящего над речкою</i> Тясминомъ
	25	Гаврило Гайдай, Полської області, губернії Смілян- ської, зъ села Ташлика, <i>состоящего над рѣкою</i> Лебе- динкою
73		Яцько Швець, полку Лубенського, сотнѣ Сенчанської, села Жданѣвъ, <i>состоящего над речкою</i> Сулицею
	26	Василь Чернецькій, Полської області, губернії Чигири- нської, містечка Медведовки, <i>состоящего над рѣкою</i> Тясминомъ
74		Семень Шапочникъ, полку Миргородського, сотнѣ Бѣлоцервської [!], містечка Бѣлоцерковки, <i>состоящего</i> <i>над рѣчкою</i> Псломъ
	27	Іванъ Правдюченко, Полської області, губернії Чиги- ринської, містечка Крилова, <i>состоящего над рекою</i> Тясминомъ
75		Романъ Бѣлоха, полку Полтавського, сотнѣ Маяцької, містечка Маячки, <i>состоящего над рѣчкою</i> Орѣлю
76		Грицько Мѣрочникъ, полку Полтавського, сотнѣ Орлян- ської, містечка Орля, <i>состоящего над рекою</i> Дніпромъ
	28	Павло Бершадський, Полської області, губернії Бершад- ської, містечка Бершади, <i>состоящего на</i> [!] <i>речкою</i> Висю ⁸
77		Хведоръ Тарасенко, полку Полтавського, сотнѣ Пушка- ровської, зъ села Мачохъ, <i>состоящего над речкою</i> , с криниць <i>идеть</i> //
78		Маѣмъ Калачникъ, полку Переяславського, сотнѣ Воронкѣвської, зъ містечка Воронкова, <i>состоящего над</i> <i>рѣчкою</i> , с криниць <i>идучою</i>

224
зв.

⁸ Містечко Бершадь розташоване на рр. Дохна та Берладинка.

Малороссийские и слободские	Полскіе	
79		Семень Христичъ, полку Миргородского, сотнѣ Хоролской, села Бакумовки, состоящего на [!] рѣчкою Хороломъ
80		Андрушко Дурдусъ, полку Гадяцкого, сотнѣ Решавской, села Харкѣвецъ, состоящего над рѣчкою Хороломъ
81		Игнатъ Сотникъ, полку Миргородского, сотнѣ Миргородской, зъ села Черевокъ, состоящего над рѣчкою Хороломъ
	29	Кирикъ Калагарманъ, Полской области, губерніи Чигиринской, местечка Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
82		Петро и Мазимъ Сохаченки, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянской, местечка Кереберди, состоящего над рекою Днепромъ
83		Нечипоръ Пластунъ, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, местечка Потока, состоящего над речкою Псломъ
84		Дмитро Пластунъ, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, местечка Потока, состоящего над рекою Псломъ
85		Иско Тарасенко, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, местечка Потока, состоящего над рѣчкою Псломъ
86		Якимъ Юрченко, полку Миргородскаго, сотнѣ Потоцкой, местечка Потока, состоящего над рѣчкою Псломъ
87		Иванъ Токаръ, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, зъ мѣстечка Потока, состоящего над речкою Псломъ
88		Дмитро Кравченко, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, местечка Говтви, состоящего над речкою Псломъ
89		Демко Журавель, полку Прилуцкого, сотнѣ Журавской, зъ местечка Журавки, состоящего над рѣчкою Удаемъ
90		Тимошъ Дармасъ, полку Миргородского, сотнѣ Хоролской, зъ села Хвоцѣвки, состоящего над рѣчкою Хороломъ
91		Василь Гавра, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, зъ мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Псломъ
92		Яковъ Литвинъ, полку Чернѣговского, сотнѣ Слабинской, зъ села Шостковецъ, состоящего над рѣчкою Десною
93		Пилипъ Гѣдзь, полку Миргородского, стнѣ Говтвянской, зъ местечка Говтви, состоящего над рѣчкою Псломъ //
94		Олеѣѣй Боженко, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянской, местечка Кереберди, состоящаго над рѣчкою Днепромъ

Малороссийские и слободские	Полскіе	
	30	Павло Савченко, Полской области, губерні Чигиринской, зъ мѣстечка Чегирина, состоящаго над рѣчкою Тясминомъ
	31	Тимошъ Трепакъ, Полской области, губерні Чигиринской, зъ мѣстечка Крилова, состоящаго над рѣчкою Тясминомъ
95		Панасъ Ковтунъ, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, мѣстечка Керберди, состоящаго над рѣчкою Днепромъ
96		Іванъ Дайбоженко, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, зъ мѣстечка Керберди, состоящаго над рѣчкою Днепромъ
97		Павло Плахотникъ, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, зъ мѣстечка Керберди, состоящаго над рѣчкою Днѣпромъ
98		Андрѣй Химичъ, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, зъ мѣстечка Керберди, состоящаго над рѣчкою Днепромъ
99		Кондратъ Мѣрочниченко, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, зъ мѣстечка Говтви, состоящаго над рѣчкою Псломъ
100		Олежѣй Бондаренко, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, мѣстечка Керберди, состоящаго над рѣчкою Днепромъ
101		Яковъ Нищенко, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, мѣстечка Керберди, состоящаго над рѣчкою Днѣпромъ
	32	Іско Цоцко, Полской области, губерні Черкасской, зъ села Лесокъ, состоящаго над рѣчкою болотами
	33	Романъ Лисій, Полской области, губерні Чигиринской, зъ мѣстечка Жаботина, состоящаго над рѣчкою Жаботинкою
102		Панасъ Штувхай, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, мѣстечка Кишенки, состоящаго над рѣчкою Ворскломъ
103		Хома Кравецъ, полку Охтирского, сотнѣ Коломацкой, зъ мѣстечка Коломака, состоящаго над рѣчкою Коломакомъ
104		Петро Штовханенко, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, мѣстечка Кишенки, состоящаго над рѣчкою Ворскломъ
105		Карпо Буцуль, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, зъ мѣстечка Керберди, состоящаго над рѣчкою Днепромъ
106		Павло Тесля, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, зъ мѣстечка Керберди, состоящаго над рѣчкою Днепромъ //

Малоросійські і слободські	Полські	
107		Ониско Ткачъ, полку Полтавського, сотнѣ Кербердянської, местечка Керберди, состоящего над рекою Днѣпромъ
108		Панась, полку Миргородського, сотнѣ Хоролської, зъ мѣстечка Хорола, состоящего над рѣчкою Хороломъ
109		Іванъ Басистій, полку Миргородського, сотнѣ Хоролської, з мѣстечка Хорола, состоящего над речкою Хороломъ
120 ⁹		Хведоръ Паламаренко, полку Полтавського, сотнѣ Петровской, зъ села Семяновки, состоящего над рѣкою Ворскломъ
121	34	Федоръ Бондаренко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ ¹⁰
121		Григорій Швець, полку Полтавського, сотнѣ Великобудиской, зъ мѣстечка Великихъ Будищъ, состоящего над рѣчкою Ворлскломъ [!]
123 ⁹		Назаръ Головащенко, полку Полтавського, сотнѣ Богородицкой, з мѣстечка Богородичного, состоящего над рѣчкою Самарю
124		Данило Ступниченко, подданства Войска Запорожскаго, з мѣстечка Нового Кодаку, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
125	35	Іванъ Гранцовій, Полской области, губерніи Смѣлянської, зъ села Вирливецъ, состоящего безъ реки над ставкомъ
125	36	Гордѣй Каларма, Полской области, губерніи Смѣлянської, з мѣстечка Калниболота, состоящего безъ реки над ставкомъ
125	37	Гапка, удова, Полской области, губерніи Черкаскої, местечка Черкаского, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
125	38	Денись Горбъ, Полской области, губерніи Бѣлоцеркѣвской, з города Бѣлой Церкви, состоящего над рѣчкою Росю
125	39	Сеємень [!] Погорѣлій, Полской области, губерніи Смѣлянської, з мѣстечка з Бѣлой Шлюхти, состоящего над рѣчкою Ставищемъ

225
зв.

⁹ Так у тексті.

¹⁰ Містечко Медведівка розташоване при впадінні р. Медведівка до Тясмину.

Малоросійські і слободські	Полські	
126	40	Михайло Черкаскій, Полської області, губернії Смѣлянської, з мѣстечка Бѣлозѣря, состоящего над рѣчкою Бѣлозѣрю
		Марко Бѣлобокъ, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Савинець, состоящего над рѣчкою Сулою
	41	Пархомъ Ткачъ, Полської області, губернії Смѣлянської, з села Педанѣвки, состоящего над рѣчкою Вѣлшаною //
127		Лукиянъ, Коноваловъ зят, полку Миргородского, сотнѣ Сорочинской, зъ села Панасовки, состоящего над рѣчкою Псломя
	42	Василь Ткачъ, Полської області, губернії Володарской, з села Антонова, состоящего над рѣчкою Росю
128		Мойсей, Парамаровъ зят, полку Миргородского, сотнѣ Миргородской, з города Миргорода, состоящего над рѣчкою Хороломя
129		Іванъ Миркотанъ, полку Чугуѣвского ¹ , сотнѣ Балаклійской ¹¹ , з мѣстечка Балаклії, состоящего над рѣчкою Донцемъ
130		Савка Ганчаръ, полку Гадяцкого, сотнѣ Гадяцкой, з села Харковецъ, состоящего над рѣчкою ставкомъ
131		Хведоръ Лѣтучій, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, з села Хорѣшокъ, состоящего над рѣчкою Псломя
	43 ⁹	Максимъ Дѣй, Полської області, губернії Чигиринской, зъ села Воронѣвки, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ ¹²
132		Андрѣй Гарбузь, полку Гадяцкого, сотнѣ Ковалѣвской, з села Бѣрокъ, состоящего над рѣчкою Груню
133		Кондратъ Музика, полку Сумского, з села Старого, состоящего над рѣчкою Псломя
134		Василь Борисенко, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, мѣстечка Потока, состоящего над рѣчкою Псломя
	43 ⁹	Яцко Бережний, Полської області, губернії Уманской, з села Манкѣвки, состоящего над ставкомъ
135		Матвѣй Назаренко, полку Нѣжинского, сотнѣ Мринской, з мѣстечка Мрина, состоящего над рѣчкою Вистромъ
136		Іванъ Шпакъ, полку Полтавского, сотнѣ Орлянської, з мѣстечка Орла, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ

¹¹ Балаклійська сотня належала до Ізюмського полку.

¹² Село Воронівка розташоване на р. Вільшанка.

Малоросійські і слободські	Полські	
137		Яковъ Бондаренко, полку Полтавського, сотнѣ Кишенської, зъ села Ханделеївки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
	44	Мойсей Меженній, Полской области, губерніи Чигиринской, зъ села Калантаева, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
138		Тимко Лощенко, полку Полтавського, сотнѣ Санжаровской ¹³ , з мѣстечка Санжарова, состоящего над рѣчкою Ворскломъ //
139 [-] ¹⁴		Сава Ткаченко, полку Гадяцкого, сотнѣ Лютенской, з мѣстечка Лютенки, состоящего над рѣчкою Лютенкою Мазимъ Волощенко, полку Полтавського, сотнѣ Кербердянской, з мѣстечка Керберди, состоящего над рѣчкою Днепромъ
140		Яцко Лаврененко, полку Гадяцкого, сотнѣ Зѣнковской, з мѣстечка Зѣнкова, состоящего над рѣчкою Груню
	45	Мойсей Чоканенко, Полской области, губерніи Чигиринской, зъ села Топиловки, состоящего над рекою Днѣпромъ
	46	Настя Михайлиха, удова, Полской области, губерніи Смѣлянкой, зъ села Капустина, состоящего над рѣчкою, ставкомъ Шполею
	47	Іванъ Мѣрочникъ, Полской области, губерніи Корсунской, з мѣстечка Корсуна, состоящего над рѣчкою Росю
141		Василь Сокола, полку Полтавського, сотнѣ Бѣлицкой, з мѣстечка Бѣликовъ, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
142		Мойсей Кияница, полку Киевского ¹ , сотнѣ Киевской, города Киева, состоящего над рѣчкою Днепромъ
143		Леско Грабарь, подданства Войска Запорозского з мѣстечка Нового Кодаку, состоящего над рѣчкою Днепромъ
	48	Яцко Володарка, Полской области, губерніи Пиковской, з мѣстечка Пикова, состоящего над рѣчкою Сливодою
144		Хведоръ Рябош апка, полку Нѣжинского, сотнѣ Нѣжинской, зъ села Круничполя, состоящего над рѣчкою Удаемъ
	49	Грицко Стусь, Полской области, губерніи Лисянской, Вилховець зъ села, состоящего над рѣчкою, с криниць идеть
145		Семень Пилипенко, полку Миргородскому [!], сотнѣ Говтвянской, зъ села Юрокъ, состоящего над рѣчкою Псломъ

226
зв.

¹³ У складі Полтавського полку були Старосанжарівська та Новосанжарівська сотні.

¹⁴ Позицію не пронумеровано.

Малоросійські і слободські	Полські	
146		Тишко Пилипенко, полку Миргородско [!], сотнѣ Говтвянской, з села Юрокъ, состоящаго над рѣчкою Псломъ
147		Климъ Пилипенко, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, з села Юрокъ, состоящаго над рѣчкою Псломъ
148		Прокопъ Донъ, з Дону, з станицы Усухоперской, состоящаго над рѣчкою Дономъ
149		Антѣнъ Селезень, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцерковской, з мѣстечка Бѣлоцерковки, состоящаго над рѣчкою Пслом //
150		Іванъ Поповичъ, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з села Ханделевки, состоящаго над рѣчкою Ворскломъ
151		Кирикъ Пинда, полку Чернѣговского, сотнѣ Березинской, з мѣстечка Березної, состоящаго над рѣчкою Райгородомъ
152		Алезѣй Сердюкъ, полку Прилуцкого, сотнѣ Прилуцкой, з города Прилуки, состоящаго над рѣчкою Удаемъ
153	49 ⁹	Гордѣй Ткачъ, полку Чернѣговского, сотнѣ Новгородской, з села Осмакѣвъ ¹⁵ , состоящаго над рѣчкою Десною
	30 ⁹	Савка Литвинъ, Полской области, губерніи Смѣлянской, з мѣстечка Паволочи, состоящаго над ставками Раствавицами
	31	Василь Бойко, Полской области, губерніи Смѣлянской, з мѣстечка Смѣлой, состоящаго над ставами Раствавицами
		Хведоръ Росинъ, Полской области, губерніи Лисянской, з мѣстечка Лисянки, состоящаго над рѣчкою Тѣкичемъ ¹⁶
154		Семень Севериненко, полку Полтавского, сотнѣ Великобудиской, з села Диканки, состоящаго над рѣчкою Ворскломъ
155		Іванъ Баланенко, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, з мѣстечка Говтви, состоящаго над рѣчкою Псломъ
156		Твердохлѣбъ Петро, полку Миргородского, сотнѣ Миргородскоі [!], зъ села Зуіовець, состоящаго над рѣчкою Хороломъ
157		Микита Нагай, полку Гадяцкого, сотнѣ Комишанской, з мѣстечка Комишной, состоящаго над ставкомъ Недѣлчинимъ
158		Федоръ Набокъ, полку Нѣжинского, сотнѣ Глуховской, з села Собичина, состоящаго над рѣчкою Шусткою

¹⁵ Новгород-Сіверська сотня належала до Стародубського полку. Проте на території цієї сотні с. Осмаки невідоме. Населені пункти під такою назвою були на територіях Менської та Понорницької сотні Чернігівського полку.

¹⁶ Тут і далі йдеться про р. Гнилий Тікич.

Малоросійські і слободські	Полські	
159		Лаврѣнъ Скубосрацкій, полку Гадяцкого, сотнѣ Рашавской з мѣстечка Рашавки, состоящего над рѣкою Псломъ
160		Іско Коноваль, полку Гадяцкого, сотнѣ Лютенской, з села Будищъ, состоящего над ставками
161		Дмитро Закѣрка, полку Нѣжинского, сотнѣ Воронѣжской, з мѣстечка Воронѣжа, состоящего над рѣчкою Воронѣжемъ
	32	Михайло Бондаръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Зелевки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	33	Микита Малахатка, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
162		Мойсеи Довгополій, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
163		Іванъ Товмачъ, полку Гадяцкого, сотнѣ Гадяцкой, з села Опанасовки, состоящего над рѣчкою Лозоватою
	34	Іванъ Гриценко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	35	Василь Лаштабеженко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	36	Алеѣй Полоненко, Полской области, губерніи Смѣлянкой, з села Ташликовъ, состоящего над рѣчкою Ташликомъ
	37	Хрко Савранскій, Полской области, губерніи Бершадской, зъ села Саврани, состоящаго над рѣкою Савраню
164		Катра Кодачиха, вдова, полку Полтавского, сотнѣ Переволочанской, з мѣстечка Переволочной, состоящего над рѣкою Днепромъ
165		Гордѣй Іовченко, полку Миргородского, сотнѣ Миргородской, з города Миргорода, состоящего над рѣчкою Хороломъ
166		Іванъ Ярошенко, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з села Лучокъ, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
167		Петро Купчинъ, полку Прилуцкого, сотнѣ Прилуцкой, з села Великой Дѣвици, состоящего над рѣчкою Удаемъ
168		Тимошъ Олѣйникъ, полку Узюмского ^{17. 4} , сотнѣ Валской, з мѣстечка Валокъ, состоящего над рѣчкою Смовтею ¹⁸

227
зв.

¹⁷ Валківська сотня належала до Харківського полку.

¹⁸ Смовжею

Малоросійські і слободські	Полські	
169		Якимъ Швець, полку Полтавського, сотнѣ Санжаровской, з мѣстечка Санжарова, состоящего над рѣчкою Ворсклом
170		Ярошъ Швець, полку Полтавського, сотнѣ Кишенской, з села Лучокъ, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
171		Семень Пѣвень, полку Миргородского, сотнѣ Миргородской, з села Поповки, состоящего над рѣчкою Римѣничимъ
172		Гаврило Коваль, полку Миргородского, сотнѣ Уласовской, з мѣстечка Уласовки, состоящего над рѣкою Дѣпромъ [!]
173	38	Іванъ Ковтунъ, Полской области, губерніи Каневской, з мѣстечка Канева, состоящего над рѣкою Днѣпромъ // Федоръ Писменній, подданства Войска Запорозкого з мѣстечка Нового Кодаку, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
174	39	Ничипоръ Яременко, Полской области, з мѣстечка Крилова, губерніи Чигиринской, состоящаго над рѣчкою Тясминомъ
175		Манѣйло Келебердянскій, полку Полтавського, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
176		Марко Махно, полку Полтавського, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
177		Кондрать Махненко, полку Полтавського, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
178		Грицко Карпенко, полку Полтавського, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящаго над рѣкою Днѣпромъ
179		Іванъ Люленко, полку Полтавського, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
180		Григорій Боженко, полку Полтавського, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
181		Іванъ Боженко, полку Полтавського, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Калаберди [!], состоящего над рѣкою Днѣпромъ
181		Семень Боженко, полку Полтавського, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ

228

Малоросійські і слободські	Полські	
182	40	Корній Безносенко, полку Полтавського, сотні Керебердянської, з містечка Кереберди, що над річкою Дніпром Левко Чумак, Полської області, губернії Чигиринської, з містечка Ведмедовки, що над річкою Тясмином
183		Іван Ступа, полку Полтавського, сотні Китайгородської, з містечка Китайгорода, що над річкою Орлю
184		Григорій Танцюра, подданства Войска Запорозького, з містечка Нового Кодаку, що над річкою Дніпром
185		Василь Обтобка [!], полку Лубенського, сотні Чорношківської, з містечка Чорнуха, що над річкою Многою
186		Феодор Семка, полку Гадяцького, сотні Лютенської, з села Сакалівки, що над річкою Сакалівкою //
187		Алеґій Хоруженко, подданства Войска Запорозького, з містечка Нового Кодаку, що над річкою Дніпром
188		Харко Шевченко, подданства Войска Запорозького, з містечка Нового Кодаку, що над річкою Дніпром
189	41	Іван Швець, Полської області, губернії Хмельницької, з містечка Хмельника, що над річкою Погарем ¹⁹
190		Кондрат Шабалтасми [!], полку Полтавського, сотні Кишенської, з містечка Кишенки, що над річкою Ворсклою
191	42	Яков Моспан, полку Полтавського, сотні Керебердянської, з містечка Кереберди, що над річкою Дніпром
191	43	Савка Бідний, Полської області, губернії Чигиринської, з містечка Чигирини, що над річкою Тясмином
191	44	Стефан, Бідного зять, Полської області, губернії Чигиринської, з містечка Крилова, що над річкою Тясмином
191	44	Семен Попаденко, подданства Войска Запорозького, з містечка Нового Кодаку, що над річкою Дніпром
191	44	Федор Коза, Полської області, губернії Лисянської, з містечка Лисянки, що над річкою Тькичем

228
зв.

¹⁹ Містечко Хмельник розташоване на р. Південний Буг.

Малороссийские и слободские	Полские	
192	45	Гриць Кузенко, подданства Войска Запорожского, з мѣстечка Нового Кодака, состоящего над рѣкою Днѣпромъ Марко Ворона, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Новоселици, состоящего над рѣкою Тясминомъ
193	46	Василь Баранченко, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянкой, з мѣстечка Керберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ Гарасимъ Швець, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
194	47 48	Алеѣй Шолупина, полку Стародубовского*, сотнѣ Новгородской, з города Новъгородка, состоящего над речкою Десною Иванъ Кучерь, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ Михайло Кривій, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Бѣлозера, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
229 195		Антонъ Губа, подданства Войска Запорожского, з мѣстечка Нового Кодаку, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
196		Микита Ткачъ, полку Переяславского, сотнѣ Глемязовской, з села Пѣдставокъ, состоящего над рѣчкою Супоемъ
197		Василь Сукуръ, подданства Войска Запорожского, з мѣстечка Нового Кодака, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
198		Петро Донъ, полку Гадяцкого, сотнѣ Лютенской, з села Сакаловки, состоящего над рѣчкою Сакаловкою
199	49 50	Иванъ Чорній, полку Прилуцкого, сотнѣ Прилуцкой, з города Прилуки, состоящего над рѣчкою Удаемъ Петро Нѣсъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Бирокъ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ Юхимъ Грива, Полской области, губерніи Мошенской, з села Конончи, состоящего над рѣчкою Росю
200	51	Хвилонъ Пѣвень, полку Нѣжинского, сотнѣ Батуринской, з села Отюшъ, состоящего над рѣчкою Отюшею Федоръ Скѣкъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Андрушѣвки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
201		Данило Горяный, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, з села Поповки, состоящего над рѣчкою Псломъ

Малоросійські і слободські	Полські	
202		Савка Кармазинъ, полку Миргородського, сотні Омелницької, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Псломя
202 ⁹		Кондрать Вѣвчаренко, полку Миргородського, сотні Омелницької, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Псломя
203		Семень Медь, полку Лубенського, сотні Пѣратинської, з села Корпилівки, состоящего над рѣчкою Удаемь
204		Іванъ Литовченко, полку Полтавського, сотні Керебердянської, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днѣпром
205		Гаврило Рѣзникъ, полку Миргородського, сотні Миргородської, з села Великої Попѣвки, состоящего над рѣчкою Хомутцемь
	52 ⁹	Іско Шрайка, Полської області, губернії Чигиринської, з мѣстечка Старого Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомь //
206	52 ⁹	Карпъ Безпаль, слободи Борисовської, губернії Бѣлогородської, состоящего над рѣчкою Ворскломь Федоръ Ткачъ, Полської області, губернії Уманської, з мѣстечка Ольхѣвця, состоящего над рѣчкою Ольхѣвцемь
207		Харко Токаръ, полку Полтавського, сотні Керебердянської, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днѣпромь
208		Іско Скрипникъ, полку Миргородського, сотні Хоролської, з мѣстечка Хорола, состоящего над рѣчкою Хороломь
209		Степанъ Рапота, полку Полтавського, сотні Керебердянської, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днѣпромь
210		Гордѣй Цимбаль, полку Київського, сотні Остерської, з мѣстечка Остера, состоящего над рѣчкою Остромь
211		Павло Лата, полку Лубенського, сотні Пѣратинської, з мѣстечка Пѣрятина, состоящего над рѣчкою Переводомь ²⁰
212		Кѣндрать Чернявскій, полку Миргородського, сотні Омелницької, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Псломя
213		Гарасимъ Гарбузь, полку Гадяцького, сотні Люденської (!), з села Будищъ, состоящего над рѣчкою Груню
214		Федоръ Посунченко, полку Полтавського, сотні Керебердянської, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днѣпромь

229
зв.

²⁰ Мѣстечко Пирятин розташоване при впадінні р. Перевід в Удай.

Малоросійські і слободські	Полські	
214 ⁹		Сидоръ и Иванъ Кузменки, полку Гадяцкого, сотнѣ Комишанской, з села Русокъ ²¹ , состоящего над рѣчкою Хороломъ
216		Павло Матухненко, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, з мѣстечка Керберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
217		Андрѣй Проценко, полку Гадяцкого, сотнѣ Гадяцкой, з города Гадячого, состоящего над рѣчкою Псломъ
218		Кодратъ [!] Швещъ, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, з мѣстечка Керберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
219		Иванъ Некраса, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, з мѣстечка Керберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
220		Демко Бражникъ, полку Узюмского, сотнѣ Узюмской, з города Узюма, состоящего над рѣкою Донцемъ
221		Грицко Конопля, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцеркѣвской, з мѣстечка Бѣлоцеркѣвки, состоящего над рѣчкою Псломъ //
230	222	Харко Конопля, полку Миргородского, стнѣ Остаповской, з мѣстечка Остапя, состоящего над рѣчкою Псломъ
223	53	Василь Рибалка, Полской области, губерніи Лисянской, з села Вѣлхѣвца, состоящего над рѣчкою Тѣкичемъ
224		Леско Щучка, полку Полтавского, сотнѣ Керберданской, з мѣстечка Керберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
225		Василь Кушнѣръ, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Манжалѣвки, состоящего над рѣчкою Псломъ
226		Олѣзѣй Мищенко, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, з мѣстечка Керберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
227	54	Прокопъ Коломийченко, Полской области, губерніи Любарской, з города Любара, состоящего над рѣкою Случу
228		Ониско Коваль, полку Полтавского, сотнѣ Орлянской, з мѣстечка Орла, состоящего над рѣкою Днепромъ
229		Василь Шаповаль, полку Миргородского, сотнѣ Городиской, з мѣстечка Городища, состоящего над рѣкою Днѣпромъ

²¹ Ручокъ

Малоросійські і слободські	Полські	
228		Семень Кравець, полку Гадяцького, сотні Рашавської, з м'єстечка Рашавки, состоящего над р'єчкою Псломь
229		Кирикъ Кравець, полку Миргородского, сотні Сорочинської, з города Сорочинець, состоящего над р'єчкою Псломь
230		Василь Левченко, полку Полтавского, сотні Орлянской, з м'єстечка Орла, состоящего над р'єчкою Дн'єпромь
231		Василь Прохоренко, полку Полтавского, сотні Решетиловской, з м'єстечка Решетиловки, состоящего над р'єчкою Говтвою
	55	Григорій Рибалка, Полской области, губернії Л'єсянської, з м'єстечка Лисянки, состоящего над р'єчкою Т'єкичу
232		Василь Накота, полку Миргородского, сотні Омелницької, з м'єстечка Манжал'їйки, состоящего над р'єчкою Псломь
233		Данило Ступакъ, полку Миргородского, сотні Миргородской, з села Ерокъ, состоящего над р'єчкою Хороломь //
234		Климъ Щербина, полку Миргородского, сотні Говтвянської, з м'єстечка Говтви, состоящего над р'єчкою Псломь
235		Іванъ Глоба, полку Полтавского, сотні Керебердянської, з м'єстечка Кереберди, состоящего над р'єчкою Дн'єпромь
236		Тимошь С'єталенко, полку Миргородского, сотні Б'єлоцерк'ївської, з м'єстечка Б'єлоцерк'ївки, состоящего над р'єчкою Псломь
237		Сила Коломийченко, полку Переяславского, сотні Переяславской, з села Хоцокъ, состоящего над р'єчкою Трубайломь
	56	Іванъ Гончарь, Волоской держави, з села Черн'євецъ, состоящего над р'єчкою Дн'єстромь ²²
238		Наумъ Джережайло, полку Миргородского, сотні Уласовско [!], з м'єстечка Уласовки, состоящего над р'єчкою Дн'єпромь
239		Ілко Іляшъ, полку Лубенского, сотні Чегерин'єдубровської, з м'єстечка Жовнина, состоящего над р'єчкою Сулою
	57	Василь Поповиця, Полской области, губернії Л'єсянської, з м'єстечка Лисянки, состоящего над р'єчкою Т'єкичемъ

230
зв.

²² Чернівці розташовано на р. Прут.

Малоросійські і слободські	Полські	
240		Феодоръ Мѣрочникъ, полку Нѣжинского, сотнѣ Коропской, з мѣстечка Коропа, состоящего над рѣчкою Коропомъ
241		Ігнатъ Кобилченко, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, з мѣстечка Потоку, состоящего над рѣчкою Псломъ
242		Микита Вороной, полку Нѣжинского, сотнѣ Глуховской, з села Ярославки, состоящего над рѣчкою Ретикомъ
	58	Василь Слюсаръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
243		Максимъ Слюсаръ, полку Миргородского, сотнѣ Сорочинской, з села Романовки ²³ , состоящего над рѣчкою Груню
244		Панко Трутъ, полку Киевского, сотнѣ Киевской, з села Гвоздова, состоящего над рѣчкою Стугною
245		Василь Кушнѣрь, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Манжалѣйки, состоящего над рѣчкою Псломъ
	59	Маѣзимъ Слюсаръ, Полской области, губерніи Корсунской, з мѣстечка Корсуна, состоящего над рѣчкою Росю //
231		Въ селѣ Ромаковом ²⁴
	1	Атаманъ Назаръ Булаенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	2	Федоръ Величко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
1		Сергѣй Кравецъ, полку Миргородского, сотнѣ Власовской, з мѣстечка Власовки, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
2		Маѣзимъ Пятакъ, полку Миргородского, сотнѣ Цибулевской, з мѣстечка Нестерѣвъ, состоящего над рѣчкою Ирклѣйцемъ
3		Кирикъ Тонконоженко, полку Миргородского, сотнѣ Цибулевской, з мѣстечка Несторѣвъ, состоящего над рѣчкою Ирклѣйцемъ

²³ На території Миргородського полку с. Романівка невідоме. На р. Грунь розташоване с. Романівка Ковалівської сотні Гадяцького полку.

²⁴ Романковомъ

Малоросійські і слободські	Полські	
4		Ілко Вакирина, полку Миргородського, сотні Криловської, з містечка Стецівки, що над річкою Чутю ²⁵
5		Івань Вакирина, полку Миргородського, сотні Цибулевської, з містечка Несторівки, що над річкою Іркліємцемь
6		Яцко Морозенко, полку Миргородського, сотні Криловської, з містечка [!] Стецівки, що над річкою Чутю
7		Андрій Волошна, полку Миргородського, сотні Криловської, з містечка Стецівки, що над річкою Чутю
	3	Грицько Пискунь, Полської області, губернії Летичевської, з міста Летичева, що над річкою Божкомь ²⁶
	4	Харко Заїченко, Полської області, губернії Чигиринської, з села Суботова, що над річкою Тясминомь
	5	Кирило Заїченко, Полської області, губернії Чигиринської, з села Суботова, що над річкою Тясминомь
8		Гарасимь Хвость, полку Полтавського, сотні Керебердянської, з містечка Кереберди, що над річкою Дніпромь
	6	Михайло Смільй, Полської області, губернії Смільянської, з містечка Смільой, що над річкою Тясминомь
9		Гаврило Кобзаренко, полку Полтавського, сотні Решетилівської, з містечка Решетилівки, що над річкою Говтвою //
10		Екатерина, вдова, полку Лубенського, сотні Чорнушської, з села Курьнки, що над річкою Удаємь
11		Грицько Головка, полку Лубенського, сотні П'єратинської, з містечка П'єратина, що над річкою Удаємь
12		Павло Рекунь, полку Прилуцького ²⁷ , сотні Конопотської, з села Соснівки, що над річкою Соснівкою
13		Петро Тарань, полку Переяславського, подданства чернецького, з села Лялинець, що над річкою Дніпромь

231
зв.

²⁵ Містечко Стецівка розташоване при впадінні р. Чута до Тясмину.

²⁶ Місто Летичів розташоване на р. Південний Буг (р. Божок або Бужок – це притока останньої).

²⁷ Конопотська сотня належала до Ніжинського полку.

Малоросійські і слободські	Полські	
14	7	Параска, удова, полку Миргородського, сотні Цибулевської, з м'єстечка Нестер'ївки, состоящего над р'єчкою Іркл'їємъ
	8	Петро Передер'їи, Полської области, губернії Чигиринської, з м'єстечка Боровиць, состоящего над р'єчкою Гречаною
	9	Владимеръ Передер'їи, Полської области, губернії Чигиринської, з м'єстечка Боровиць, состоящего над р'єчкою Гречаною
	10	Іско Гончаръ, Полської области, губернії Чигиринської, з города Чигирина, состоящего над р'єчкою Тясмином
	11	Але'їи Гончаръ, Полської области, губернії Чигиринської, з города Чигирина, состоящего над р'єчкою Тясмином
	11	Яковъ Луценко, Полської области, губернії Пожезкой, з м'єстечка Пожежъ, состоящего над р'єчкою Имшанцемъ
15		Касянь Бабичъ, полку Миргородського, сотні Криловської, з села Стец'ївки, состоящего над р'єчкою Чютю
16		Стефанъ Бодаква, полку Лубенського, сотні Сенецкой ²⁸ з села Бодакви, состоящего над р'єчкою Бодаквою
17		Артемъ Р'єделникъ, полку Лубенського, сотні Горошинської, з м'єстечка Горошина, состоящего над р'єчкою Сулою
18		Кирило Ровенко, полку Миргородського, сотні Криловської, з м'єстечка Крилова, состоящего над р'єчкою Тясминомъ
	12	Омелко Кол'єсникъ, Полської области, губернії Чигиринської, з села Б'єрокъ состоящего над р'єчкою Тясминомъ
	13	Андр'їи Кузубенко, Полської области, губернії Чигиринської, з села Калантаева, состоящего над р'єчкою Тясминомъ
19		Іванъ Волъ, полку Миргородського, сотні Кременчуцкой, з м'єстечка Кременчука, состоящего над р'єчкою Дн'єпромъ //
20		Назаръ Литвинъ, полку Черн'єговського, сотні Конотопської, з села Коршаковъ ²⁹ , состоящего над р'єчкою, с криниць идучою
	14	Матв'їи Кукса, Полської области, губернії Четвертенської, з села К'єбличъ, состоящего над р'єчкою К'єбличемъ

²⁸ Сенчанской

²⁹ Конотопська сотня належала до Ніжинського полку. Проте на території Ніжинського полку с. Коршаки невідоме. Можливо, йдеться про с. Коршаки Чернігівського полку.

Малоросійські і слободські	Полські	
	15	Ігнатъ Решѣтнякъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	16	Романъ Пивоваръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
21		Яковъ Чорній, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Псломъ
	17	Якимъ Шерстюкъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
22		Павло Ротай, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Стецѣвки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
23		Андрѣй Мисюренко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Стецѣвки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	18	Ілко Тарасенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	19	Федоръ Греченко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Суботова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
24		Іванъ Дмитренко, полку Лубенского, сотнѣ Лукомской, з села Худолѣвки, состоящего над рѣчкою Сулою
25		Юхимъ Лущенко, полку Лубенского, сотнѣ Городиской, з села Воронокъ, состоящего над рѣчкою Мглою ³⁰
26		Андрѣй Лущенко, полку Лубенского, сотнѣ Городиской, з села Воронокъ, состоящего над рѣчкою Мглою ³⁰
27		Петро Рѣзникъ, полку Лубенского, сотнѣ Роменской, з села Засуля, состоящего над рѣчкою Сулою
28		Грицко Горкавенко, полку Лубенского, сотнѣ Чорнушской, з мѣстечка Курѣнка, состоящего над рѣчкою Удаемъ
29		Микита Чабанъ, полку Прилуцкого ³¹ , сотнѣ Ірклѣвской, з мѣстечка Ірклѣва, состоящего над рѣчкою Сулою //
	20	Панасъ Коротовскій, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Бѣрокъ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ

232
зв.

³⁰ Многою

³¹ Іркліівська сотня належала до Переяславського полку.

Малоросійські і слободські	Полські	
	21	Ничипоръ Жикирь, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином
	22	Трохимъ Двигайло, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином
	23	Семень Проценко, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Жаботина, состоящего над рѣчкою Жаботинкою
	24	Гричко Цибулченко, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином
	25	Матвѣй Гладиръ, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином
30		Василь Рабонѣгъ, полку Миргородского, сотнѣ Хоролской, з мѣстечка Хорола, состоящего над рѣчкою Хороломъ
31		Панась Ставня, полку Охтирского, сотнѣ Охтирской, з села слободи Славгорода, состоящего над рѣчкою Пѣжнею
32		Омелко Храпченко, полку Лубенского, сотнѣ Роменской, з села Хмилова, состоящего над рѣчкою Хмиловомъ
33		Павло Гриценко, полку Лубенского, сотнѣ Чигиринъ-дубровской, з мѣстечка Чигирин-Дуброви, состоящего над рѣчкою Сулою
34		Трохимъ Кош арній, полку Прилуцкого, сотнѣ Карабутѣвской, з села Гайворона, состоящего над рѣчкою Гайворономъ
35		Ярема Костенко, полку Лубенского, сотнѣ Роменской, з села Хмилова, состоящего над рѣчкою Хмиловомъ
36		Димидъ Вѣвчаръ, полку Нѣжинского, сотнѣ Сосковской, з мѣстечка Соскѣвъ ³² , состоящего над рѣчкою Соснѣвкою
	26	Петро Колодяжній, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Суботова, состоящего над рѣчкою Тясмином
	27	Хведоръ Кодакъ, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином

³² Соснівська сотня належала до Чернігівського полку. Тут, ймовірно, йдеться про с. Соснівку Конопотської сотні Ніжинського полку (див. арк. 231 зв.).

Малоросійські і слободські	Полські	
37	28	Матвій, Ставнинъ зять, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцеркѣвской, з мѣстечка Бѣлоцеркѣвки, состоящего над рѣчкою Псломъ
	29	Иванъ Костенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
	30	Хведоръ Коваль, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над рѣчкою Ведмедовкою
	31	Микола Коваль, Полской области, губерніи Смелянской, з мѣстечка Вязѣвки, состоящего над рѣчкою Вѣлшаною
	32	Михайло Ткачъ, Полской области, губерніи Богуславской, з села Дешакъ, состоящего над рѣчкою Росю
	33	Мусѣй Рибалка, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	34	Микита Ткачъ, Полской области, губерніи Уманской, з села Романовки [!], состоящего над рѣчкою Романовкою
	35	Остапъ Ткачъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	36	Семень Ткачъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тасминомъ
38		Якимъ Марченко, полку Миргородского, сотнѣ Кременчуцкой, з села Савинога, состоящего над рѣчкою Кагамликомъ
39		Прокопъ Литвиненко, полку Миргородского, сотнѣ Цибулевской, з мѣстечка Цибулева, состоящего над рѣчкою Ингулцемъ
40		Иванъ Тараненко, полку Миргородского, сотнѣ Хоролской, з села Крепачѣвъ ³³ , состоящего над рѣчкою Хороломъ
	36	Улас Ткачъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	37	Леско Боженко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
41		Андрѣй Левченко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ

³³ Клепачѣвъ

Малороссийские и слободские	Полскіе	
	38	Гарасимъ Решѣтникъ, Полской области, губерніи Лисьянской, з мѣстечка Калниболота, состоящего над рѣчкою Тѣкичем
42		Остапъ Бочка, полку Полтавского, сотнѣ Переволочанской, з мѣстечка Переволочной, состоящего над рѣчкою Днѣпром
	39	Степанъ Ткачъ, Полской области, губерніи Бугославской, з села Дешокъ, состоящего над рѣчкою Росю //
	40	Грицко Токаръ, Полской области, губерніи Мошенской, з мѣстечка Мошень, состоящего над рѣчкою Мошною
43		Иванъ Неминушій, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Глинского, состоящего над рѣчкою Цибулникомъ
44		Иванъ Правдивецъ, полку Миргородского, сотнѣ Городицкой, з мѣстечка Городищъ, состоящего над рѣчкою Днѣпром
45		Ярема Цибулка, полку Переясловского, подданства монастыря Переясловского, з села Лялинецъ, состоящего над рѣчкою Днѣпром
46		Иско Сѣренко, полку Миргородского, сотнѣ Цибулѣвской, з мѣстечка Цибулева, состоящего над рѣчкою Ингульцемъ
47		Данило Дикій, полку Миргородского, сотнѣ Цибулѣвской, з села Уховки, состоящего над рѣчкою Ингульцемъ
	41	Василь Сайбородъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином
48		Харко Гриценко, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Пслом
49		Демко Демура, полку Гадяцкого, сотнѣ Лютенской, з села Лисовки, состоящего над рѣчкою Псломъ
50		Исайя Ткачъ, полку Прилуцкого, сотнѣ Прилуцкой, з села Яблуновки, состоящего над рѣчкою Яблуновкою
51		Семень Попруга, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, з мѣстечка Потоку, состоящего над рѣчкою Пслом
52		Василь Ткаченко, полку Лубенского, подданства монастыря Лубенского ¹ , состоящего над рѣчкою Днепром
	42	Петро Шаповаленко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над речкою Ведмедовкою
	43	Лукиянъ Бондаръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином

Малоросійські і слободські	Полські	
	44	Іванъ Шевченко, Полської області, губернії Чигиринської, з міста Чигирин, що над річкою Тясмином
	45	Демко Ведмеденко, Полської області, губернії Стеблевської, з мѣстечка Стеблева, що над річкою ³⁴ //
	46	Василь Шевченко, Полської області, губернії Чигиринської, з міста Чигирин, що над річкою Тясминомъ
	47	Савка Шевченко, Полської області, губернії Чигиринської, з міста Чигирин, що над річкою Тясминомъ
	48	Михайло Комаръ, Полської області, губернії Чигиринської, з міста Чигирин, що над річкою Тясмином
53		Степанъ Синиченко, полку Миргородського, сотні Омелницької, з мѣстечка Омелника, що над річкою Псломи
54		Гришко Кобличенко, полку Миргородського, сотні Потоцької, з мѣстечка Потоку, що над річкою Псломи
55		Панас Данченко, полку Миргородського, сотні Потоцької, з мѣстечка Потока, що над річкою Псломи
	49	Дмитро Шевченко, Полської області, губернії Чигиринської, з мѣстечка Суботова, що над річкою Тясмином
56		Остапъ Кур'яний, полку Лубенського, сотні Лохвицької, з мѣстечка Лохвиць, що над річкою Сулою
	50	Артемъ Грабенко, Полської області, губернії Чигиринської, з міста Чигирин, що над річкою Тясмином
	51	Матвій Бѣлокобиленко, Полської області, губернії Чигиринської, з мѣстечка Крилова, що над річкою Тясмином
57		Іванъ Чепурний, полку Миргородського, сотні Кременчуцької, з мѣстечка Кременчука, що над річкою Дніпромъ
58		Андрій Хвесенко, полку Лубенського, сотні Лубенської, з села Снѣтина, що над річкою Сулою
59		Степанъ Котенко, полку Лубенського, сотні Лубенської, з села Литвяківъ, що над річкою Сулою

³⁴ Назву не зазначено. Містечко Стеблів розташоване на р. Рось.

Малоросійські і слободські	Полські	
	52	Остапъ Семенко, Полской области, губерні Костантиновской, з города Старокостантинова, состоящего над рѣчкою Случю
	53	Трохимъ Недавнѣй, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
60	54	Федоръ Булава, Полской области, губерні Черкаской, з мѣстечка Черкась, состоящего над рѣчкою Днepromъ Остапъ Бондарь, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з мѣстечка Глинского, состоящего над рѣчкою Цибулникомъ //
61		Иско Круглий, полку Лубенского, сотнѣ Роменской, з села Хмилова, состоящего над рѣчкою Хмѣлѣвкою
62		Гордѣй Бабиченко, полку Гадяцкого, сотнѣ Ковалѣвской, з села Бѣрокъ, состоящего над рѣчкою Пслomъ
63		Иванъ Токаренко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
64		Корнѣй Давенко, полку Лубенского, сотнѣ Чигиринъ-дубровскої, з села Музовлѣвки ³⁵ , состоящего над рѣчкою Сулою
65		Василь Костриця, полку Сумского, сотнѣ Сумской, з села Гринцѣвъ, состоящего над рѣчкою Багмуткою
	55	Давид Чередникъ, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	56	Прокопъ Лебедь, Полской области, губерні Чигиринской, з села Зелевокъ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	57	Трохимъ Вакуленко, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Суботова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	58	Кирило Свищъ, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Суботова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	59	Мазимъ Березолуцкій, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
66		Стефанъ Губалѣенко, полку Миргородского, сотнѣ Кременчуцкой, з села Крукова, состоящего над рѣчкою Днepromъ
67		Ілко Заяць, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Стецѣвки, состоящего над рѣчкою Чутю

³⁵ Мозолѣвки

Малороссийские и слободские	Полскіе	
68	60	Иванъ Шулга, полку Миргородского, сотнѣ Цибулевской, з села Уховки, состоящего над рѣчкою Ингульцемъ Хведоръ Кравецъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Погорѣлецъ, состоящего над рѣчкою Тясмином
69		Василь Хоменко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Стецѣвки, состоящего над рѣчкою Чутю
70		Трохимъ Рибалка, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, з села с Камянки, состоящего над рѣчкою Днепромъ//
71		Петро Бибикъ, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Стецѣвки, состоящего над рѣчкою Чутю
	61	Петро Сорокотяга, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Жаботина, состоящего над рѣчкою Жаботинкою
	62	Костя Колѣсникъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над рѣчкою Ведмедовкою
	63	Андрѣй Кривянка, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
72		Павло Танщуренко, полку Гадяцкого, сотнѣ Лютенской, з села Сакалѣвки, состоящего над рѣчкою Лютенкою
	64	Радко Шаповаль, Полской области, губерніи Черкасской, з села Ломоватого, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
	65	Яковъ Литвинъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	66	Грицко Гончаръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над рѣчкою Ведмедовкою
	67	Микита Коваль, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
73		Олеѣй Притика, полку Миргородского, сотнѣ Цибулевской, з села Уховки, состоящего над рѣчкою Ингульцемъ
	68	Василь Бондаръ, Полской области, губерніи Смѣлянской, з села Петрѣвъ, состоящего над рѣчкою Ставомъ
	69	Яцко Рѣзникъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином
	70	Иванъ Решѣтяченко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином

Малороссийские и слободские	Полськіе	
74	71	Іванъ Куцокобилский, полку Гадяцкого, сотнѣ Гадяцкой, з села Липовки, состоящего над рѣчкою Хороломъ
	72	Василь Безцѣнненко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	73	Хведоръ Марченко, Плской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
	74	Сидоръ Гавенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Суботова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	74	Гарасимъ Плетѣнець, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Бѣрокъ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
75		Мосѣй Бочка, полку Миргородского, сотнѣ Кременчуцкой, з мѣстечка Кременчука, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
	75	Грицко Шаповаль, Полской области, губерніи Смѣлянской, з села Валяви, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	76	Василь Кравецъ, Полской области, губерніи Уманской, з города Умани, состоящего над рѣчкою Росю ³⁶
	78	Мусѣй Кобеняръ, Полской области, губерніи Уманской, з города Умани, состоящего над рѣчкою Росю ³⁶
76		Кондратъ Щербина, полку Миргородского, сотнѣ Кременчуцкой, з мѣстечка Кременчука, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
77		Прокопъ Ткачъ, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Стецѣвки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
78		Ігнатъ Вовченко, полку Гадяцкого, сотнѣ Ковалѣвской, з мѣстечка Ковалѣвки, состоящего над рѣчкою Грунею
	79	Кирило Шереметь, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	80	Яковъ Волювачъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	81	Мазимъ Чигиринець, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	82	Матвѣй Чигиринець, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ

³⁶ Місто Умань розташоване на рр. Уманка і Кам'янка.

Малороссийские и слободские	Полскіе	
79	83	Федоръ Гончаръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	84	Яковъ Сокуръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	85	Ничипоръ Швець, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
		Кононъ Гузенко, полку Миргородского, сотнѣ Власовской, з мѣстечка Власовки, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ //
	86	Макаръ Решѣтникъ, Полской области, губерніи Смѣлянской, з города Смѣлой, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	87	Хведоръ Бѣлоноженко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Суботова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	88	Семень Кравецъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Зелевокъ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	89	Лаврѣнъ Нелга, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Зелевокъ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	90	Мартинъ Гончаръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
80	91	Грицко Кущенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	92	Роман Телюта, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Пслонъ
81	92	Дмитро, Гладирѣвъ братъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	93	Василь Телютенко, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Пслонъ
82	93	Панасъ Шамъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Войтового, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
		Василь Варава, полку Миргородского, сотнѣ Шишацкой, з села Барановки, состоящего над рѣчкою Пслонъ

Малоросійські і слободські	Полські	
83	94	Маѝмъ Плакущій, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ Панасъ Бацманъ, полку Миргородского, сотнѣ Цибулевской, з села Уховки, состоящего над рѣчкою Ингульцемъ
	95	Семень Бѣлоусъ, Полской области, губерні Мошенской, з села Пожежѣ, состоящего над рѣчкою Бѣлозѣрю
	96	Грицко Бандурка, Полской области, губерні Смѣлянской, з мѣстечка Смѣлой, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
84		Онофрѣй Иржаній, полку Миргородского, сотнѣ Омелничкой, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Псломъ
85		Псломъ
	97	Демко Пѣвень, Полской области, губерні Буянской, з мѣстечка Городища, состоящего над рѣчкою Тясминомъ ³⁷ Семень Гора, полку Миргородского, сотнѣ Кременчуцкой, з мѣстечка Кременчука, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ //
236 зв.	98	Кирило Рѣзникъ, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
86		Панко Лозовенко, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Хацѣвъ ³⁸ , состоящего над рѣчкою Удаемъ
87		Яцко Кравецъ, полку Миргородского, сотнѣ Цибулевской, з села Уховки, состоящего над рѣчкою Ингульцемъ
88		Прокѣпъ Круглий, полку Лубенского, сотнѣ Роменской, з села Хмиловки, состоящего над рѣчкою Хмиловкою
	99	Михайло Бражникъ, Полской области, губерні Чигиринской, з села Андрушѣвки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
		Въ селѣ Камянскому
	1	Атаманъ Тимко Ілченко, Полской области, губерні Смѣлянской, з мѣстечка Вѣрлѣвца, состоящего над рѣчкою Вѣрлѣвкою
	2	Василь Слюсаръ, Полской области, губерні Чигиринской, з села Боровицѣ, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ

³⁷ Містечко Городище розташоване на р. Вільшанка.

³⁸ Хитцѣвъ

Малороссийские и слободские	Полскіе	
	3	Гричко Буртовий, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	4	Гричко Слюсарь, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином
	5	Семень Гончарь, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	6	Марко Дудникъ, Полской области, губерні Чигиринской, з села Камянск, состоящего над рѣчкою Тясмином
	7	Василь Туцій, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясмином
	8	Яковъ Шмалибѣкъ, Полской области, губерні Чигиринской, з села Новоселицѣ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	9	Ігнатъ Марогжиленко, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясмином
	10	Панась Чередникъ, Полской области, губерні Чигиринской з села Худолѣвки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
	11	Петро Поламарь, Полской области, губерні Смѣлянской, з мѣстечка Вязивокъ, состоящего над рѣчкою Вѣлшаною
1		Сергѣй Прокопенко, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцеркѣвской, з мѣстечка Бѣлоцеркѣвки, состоящего над рѣчкою Пслон
2		Ярема Вѣчній, полку Миргородского, сотнѣ Кременчуцкой, з села Бѣлецковки, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
3		Данило Ступакъ, полку Миргородского, сотнѣ Миргородской, з села Ерквъ, состоящего над рѣчкою Хороломъ
4		Лаврѣнъ Пинчукъ, полку Полтавского, сотнѣ Орлянской, з села Орлянского, состоящего над рѣчкою Днѣпром
5		Гричко Прочуханъ, полку Полтавского, сотнѣ Китайгородской, з мѣстечка Китайгорода, состоящего над рѣчкою Орѣлю
6		Петро Прочуханъ, полку Полтавского, сотнѣ Китайгородской, з мѣстечка Китайгорода, состоящего над рѣчкою Орѣлю

Малороссийские и слободские	Полские	
7		Романъ Коркодиль, полку Полтавского, сотнѣ Китайгородской, з мѣстечка Китайгорода, состоящего над рѣчкою Орѣлю
	12	Тишко Береговій, Полской области, губерніи Уманской, з села Манковки, состоящего над рѣчкою Уманю
8		Грицко Бережний, полку Миргородского, сотнѣ Миргородской, з села Ерокъ, состоящего над рѣчкою Хороломъ
9		Петро Голубнічій, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
	13	Пилипъ Гончаръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	14	Семень Швець, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
10		Михайло Демскій, полку Полтавского, сотнѣ Кишѣнской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
	15	Андрѣй Павленко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	16	Семень Павленко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	17	Іванъ Щербина, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Новоселицѣ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
	18	Гаврило Карпѣнко, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Камянки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	19	Данило Слюсаръ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	20	Микита Ябленѣвщенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	21	Андрѣй Яблѣнѣвщенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
11		Василь Щербина, полку Миргородского, сотнѣ Кременчучкой [!], з села Крукова, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ

Малоросійські і слободські	Полські	
12	22	Назаръ Горкуша, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ Кузма Чудо, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцеркѣвской, з мѣстечка Бѣлоцеркѣвки, состоящего над рѣчкою Псломъ
	23	Якимъ Снѣжко, Полской области, губерні Чигиринской, з села Войтового, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	24	Петро Кравецъ, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	25	Федоръ Мѣрочникъ, Полской области, губерні Берестецкой, з мѣстечка Берестечка, состоящего над рѣчкою Стиромъ
	13	Гричко Литвинъ, полку Чернѣговского, сотнѣ Городничкой, з мѣстечка Городничкого, состоящего над рѣчкою Снѣвою
14	Семень Бѣдній, полку Гадяцкого, сотнѣ Ковалѣвской, з мѣстечка Ковалѣвки, состоящего над рѣчкою Груню	
15	Ничипоръ Брагута, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ	
16	Іванъ Степаненко, полку Полтавского, сотнѣ Кѣшенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ	
17	Зѣнецъ Олѣйникъ, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ	
18	26	Остапъ Колѣсникъ, Полской области, губерні Черкасской, з мѣстечка Бѣлагорля ³⁹ , состоящего над рѣчкою Озиромъ
	27	Ваиль ⁴⁰ Слюсаръ, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
	28	Никола Колѣсникъ, Полской области, губерні Черкасской, з мѣстечка Бѣлагорля ³⁹ , состоящего над рѣчкою Озѣромъ
	29	Іванъ Козикъ, полку Гадяцкого, сотнѣ Лютенской, з мѣстечка Лютенки, состоящего над рѣчкою Лютенкою Максимъ, Черкасовъ зять, Полской области, губерні Черкасской, з села Ломоватого, состоящего над рѣчкою Дѣпромъ [!]

238

³⁹ Назву спотворено, ймовірно, Білозір'я.

⁴⁰ Василь

Малороссийские и слободские	Полскіе	
	30	Иванъ Шматко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Боровицѣ, состоящего над рѣчкою Гречаною
	31	Карпо, Рѣзникѣвъ зять, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	32	Лаврѣвъ Брагаренко, Полской области, губерніи Уманской, з села Бабанѣвъ, состоящего над рѣчкою Бабанѣвкою
19		Микита Назарко, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
20		Василь Ковалѣвский, полку Гадяцкого, сотнѣ Ковалѣвской, з мѣстечка Ковалѣвки, состоящего над рѣчкою Груню
21		Андрѣй Забѣгай, полку Полтавского, сотнѣ Келебердянкой, з села Кѣсѣвки, состоящего над рѣчкою Омелничкомъ
	33	Семень Бѣлій, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Жаботина, состоящего над рѣчкою Жаботинкою
22		Микита Филинъ, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
	34	Яковъ Колодяжній, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Камянки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	35	Панько Коваль, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Новоселицѣ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	36	Артемъ Бабенко, Полской области, губерніи Смѣлянской, з мѣстечка Смѣлой, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	37	Пархѣмъ Ткачъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
23		Хведоръ Пасѣчникъ, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Бикѣвки, состоящего над рѣчкою Цибулникомъ //
	38	Петро Григоренко, Полской области, губерніи Уманской, з села Романковки, состоящего над рѣчкою Романковкою
	39	Климъ Яблунѣвщенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ

Малороссийские и слободские	Полскіе	
	40	Ілко Швець, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Новоселицѣ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	41	Грицко Шабашъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Андрусѣвки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	42	Марко Лукияненко, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	43	Несторъ Тертичникъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	44	Хома Шаповаль, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	45	Яцко Двѣрній, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
24		Феодоръ Плакида, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Глинского, состоящего над рѣчкою Цибулникомъ
25		Терешко Пурись, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Хомѣвки, состоящего над рѣчкою Цибулникомъ
26		Василь Гавришенко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Глынска, состоящего над рѣчкою Цибулникомъ
	46	Петро Дрѣздъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
27		Грицко Андрѣенко, подданства Войска Запорожского, з мѣстечка Нового Кодака, состоящего над рѣчкою Днепромъ
28		Лукиянъ Брицкій, полку Полтавского, сотнѣ Керембердянской, з мѣстечка Керемберди, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
	47	Іванъ Волошиненко, Полской области, губерніи Смѣлянской, з села Лебедина, состоящего над рѣчкою Туриєю
	48	Михайло Криница, Полской области, губерніи Уманской, з села Паланки, состоящего над рѣчкою Уманю //
	49	Омелко Сухій, Полской области, губерніи Смѣлянской, з села Вурлѣвецъ, состоящего над рѣчкою Срѣблянкою
29		Пархомъ Чередникъ, полку Лубенского, сотнѣ Чорнушской, з села Пѣсокъ, состоящего над рѣчкою Удаемъ

Малоросійські і слободські	Полські	
30	50	Атонъ Чернякъ, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	51	Іванъ Вовкъ, полку Лубенского, сотнѣ Лукомской, з села Лящѣвки, состоящего над рѣчкою Сулою
	52	Кондратъ Повали ⁴¹ , Полской области, губерні Чигиринской, з села Новоселици, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	53	Григорій Синіогубъ, Полской области, губерні Чигиринской, з села Камянки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	54	Тишко Синіогубенко, Полской области, губерні Чигиринской, з села Камянки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
31		Василь Швидкій, Полской области, губерні Чигиринской, з мѣстечка Жаботина, состоящего над рѣчкою Жаботинкою
		Климъ Проценко, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянкой, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
	55	Михайло Скляръ, Полской области, губерні Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	[-] ¹⁴	Семень Чорній, Полской области, губерні Чигиринской, з села Камянки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
32		Степан Комаръ, сегобочного мѣстечка Мишурова, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
33		Прокопъ Могила, полку Переясловского, сотнѣ Бубновской, з мѣстечка Бубнова, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
	56	Тимошъ Черкасенко, Полской области, губерні Черкасской, з села Ломоватого, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
34		Романъ Попка, полку Переясловского, сотнѣ Переясловской, з села Скопецъ, состоящего над рѣчкою Илтицею
	57	Іванъ Гончаренко, Полской области, губерні Чигиринской, з села Боровицѣ, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
35		Леско Сторчоусъ, полку Полтавского, сотнѣ Полтавской, з села Орчика, состоящего над рѣчкою Орчикомъ //

⁴¹ Напевне, Повалій.

Малороссийские и слободские	Полскіе	
	58	Андрѣй, Довбикъ зять, Полской области, губерніи Бугуславской, з мѣстечка Бугослава, состоящего над рѣчкою Росю
36		Хвеско Шкробка, подданства Войска Запорожскаго, з мѣстечка Нового Кодаку, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
37		Моісей Морозъ, полку Миргородского, сотнѣ Кременчуцкой, з села Крукова, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
	59	Василь Тертичникъ, Полской области, губерніи Ведмедовки [!], з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над рѣчкою Ведмедовкою
	60	Андрѣй Горбъ, Полской области, губерніи Мошенской, з мѣстечка Бѣлозѣря, состоящего над рѣчкою Имшанцемъ
	61	Мазимъ Коваль, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Камянки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	62	Яцко Швець, Полской области, губерніи Мошенской, з села Пожежи, состоящего над рѣчкою Имшанцемъ
38		Хвилонъ Пинчукъ, полку Гадяцкого, сотнѣ Комишанской, з села Гримячи, состоящего над рѣчкою Гримячимъ
	63	Артемъ Рубанъ, Полской области, губерніи Лисянской, з села Коселивки, состоящего над рѣчкою Синюкомъ
39		Степан Коробка, подданства Войска Запорожскаго, з мѣстечка Нового Кодаку, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
40		Левко Шаповаль, полку Полтавского, сотнѣ Нехворощанской, з мѣстечка Нехворощи, состоящего над рѣчкою Орѣлю
41		Степанъ Шаповаль, подданства Войска Запорожскаго, з села Камянского, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
42		Василь Могила, полку Миргородского, сотнѣ Уласовской, з мѣстечка Уласовки, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
	64	Петро Бовкунъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Калантаева, состоящаго над рѣчкою Тясминомъ
43		Кузма Ведмедовскій, подданства Войска Запорожскаго, з села Камянского, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
44		Евдокія, вдова Карпилка, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Манжалѣйки, состоящего над рѣчкою Псломъ //

239
ЗВ.

	Малоросійські і слободські	Полські	
240	45		Іванъ Забѣгай, полку Полтавского, сотнѣ Керебер- дянской, з села Кисѣвки, состоящего над рѣчкою Омелничкомъ
		65	Ефремъ Воскобойникъ, Полской области, губерні Лѣсянской, з мѣстечка Лисянки, состоящего над рѣчкою Текичемъ
		66	Павло Бовкунъ, Полской области, губерні Чи- гиринской, з села Калантаева, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	46		Василь Кременчуцкій, полку Миргородского, сотнѣ Кременчуцкой, з мѣстечка Кременчука, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
		67	Григорій Уїзній, Полской области, губерні Смѣ- лянской, з мѣстечка Городища, состоящего над рѣчкою Вѣлшаною
		68	Костя Шило, Полской области, губерні Чи- гиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	47		Маѣмъ Кузь, з Дону, з города Черкаского, состоящего над рѣчкою Дономъ
			Въ деревнѣ Трытузневи
		1	Василь Лажиренко, Полской области, убернѣ (!) Мошенской, з мѣстечка Мошень, состоящего над рѣчкою Мошною
		2	Іванъ Вовкъ, Полской области, губерні Смѣ- лянской, з мѣстечка Вѣлшаной, состоящего над рѣчкою Мазникомъ
	1		Іванъ Руденко, полку Гадяцкого, сотнѣ Лю- тенской, з села Будищовъ, состоящего над рѣчкою криничною
	2		Савка Кириченко, полку Миргородского, сотнѣ Ми- ргородской, з села Андрусѣвки, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	3		Яцко, Моспанѣвъ зять, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
	4		Грицко Огреничъ, полку Миргородского, сотнѣ По- тоцкой, з мѣстечка Потока, состоящего над рѣчкою Псломъ
		3	Федоръ Швець, Полской области, губерні Ро- гатинской, з мѣстечка Рогатина, состоящего над рѣчко (!) Стропочноломъ ⁴² //
240 зв.	5		Микита Мѣрочникъ, полку Миргородского, сотнѣ Цибулевской, з села Глинского, состоящо (!) над рѣчкою Цибулникомъ

⁴² Місто Рогатин розташоване на р. Гнила Липа.

Малороссийские и слободские	Полскіе	
	4	Иско Гончаръ, Полской области, губерні Черкаской, з села Тардикъ, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
6		Хвеско Гайдаренко, полку Миргородского, сотнѣ Хоролской, з села Бѣляковъ, состоящего над рѣчкою Хороломъ
7		Трохимъ Удодъ, полку Миргородского, сотнѣ Хоролской, з села Бѣляковъ, состоящего над рѣчкою Хороломъ
8		Василь Панченко, полку Луленского ⁴³ , сотнѣ Чигириньдубровской, з села Мозолѣвки, состоящего над рѣчкою Сулою
9		Иванъ Швець, полку Миргородского, сотнѣ Сорочинской, з села Барановки, состоящего над рѣчкою Псломъ
		Въ деревнѣ Карнауховцѣ
1		Атаманъ Феодоръ Красняченко, полку Лубенского, сотнѣ Лѣбенской ⁴⁴ , з села Литвякѣвъ, состоящего над рѣчкою Сулою
2		Гаврило Швець, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Литвяковъ, состоящего над рѣчкою Сулою
3		Омелко Красняченко, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Литвякѣвъ, состоящего над рѣчкою Сулою
4		Грицко Краснячій, полку Лубенскаго, сотнѣ Лубенской, з села Литвякѣвъ, состоящего над рѣчкою Сулою
5		Павло Хайло, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Литвякѣвъ, состоящего над рѣчкою Сулою
6		Мусѣй Перепелиця, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Литвякѣвъ, состоящего над рѣчкою Сулою
7		Василь Киченко, полку Миргородского, сотнѣ Миргородской, з города Миргорода, состоящего над рѣчкою Хороломъ
8		Иско Кривенець, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ //
9		Хома Липка, полку Полтавского, сотнѣ Кобеляцкой, з мѣстечка Кобеляка, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
	1	Ярема Кривошиенко, Полской области, губерні Смѣлянской, з села Жиравки ⁴⁵ , состоящего над рѣчкою Журавкою
	2	Тимѣшъ Синій, Полской области, губерні Смѣлянской, з села Жиравки ⁴⁵ , состоящего над рѣчкою Журавкою

241

⁴³ Лубенского⁴⁴ Лубенской⁴⁵ Журавки

Малороссийские и слободские	Полскіе	
	3	Климъ Бѣлоусенко, Полской области, губерніи Закревской, з мѣстечка Рашкова, состоящего над рѣчкою Днѣстромъ
10		Василь Яременко, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, з села Мандзуровки, состоящего над рѣчкою Омелничкомъ
11		Левко Манджосенко, полку Миргородского, сотнѣ Хоролской, з села Бѣлякѣвъ, состоящего над рѣчкою Хороломъ
12		Иванъ Окмень, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Литвякѣвъ, состоящего над рѣчкою Сулою
13		Иванъ Забара, полку Полтавского, сотнѣ Билицкой, з села Комарѣвка, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
14		Грицко Манѣйленко, полку Полтавского, сотнѣ Кербердянской, з мѣстечка Керберди, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
	4	Матвѣй Кравецъ, Полской области, губерніи Мошешской, з города Мошень, состоящего над рѣчкою Мошною
	5	Грицко Товмачъ, Полской области, губерніи Бѣлоцеркѣвской, з села Шамраівки, состоящего над рѣчкою Раставицею
	6	Ігнатъ Байдакъ, Полской области, губерніи Смѣлянской, з села Млѣва, состоящего над рѣчкою Вѣлшаною
15		Савка Шерстюкъ, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцеркѣвской, з мѣстечка Бѣлоцеркѣвки, состоящего над рѣчкою Псломъ
16		Иванъ Лепотенко, полку Полтавского, сотнѣ Бѣлицкой, з села Комарѣвки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
17		Иванъ Кравченко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
18		Романъ Кравченко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	7	Терешко Уласенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	8	Василь Штихоменко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
19		Ониско Бондаренко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ

Малороссийские и слободские	Полскіе	
20		Назаръ Кившар, полку Гадяцкого, сотнѣ Лютенской,
21		з мѣстечка Лютенки, состоящего над рѣчкою Псломъ
22		Семень Глоба, полку Миргородского, сотнѣ Власов-
23		ской, з мѣстечка Власовка, состоящего над рѣкою
24		Днѣпромъ
25		Маѣимъ Хватко, полку Сумского, сотнѣ Карижской,
26		з села Штеповки, состоящего над рѣчкою Мужичею
27		Маѣимъ Луняка, полку Лубенского, сотнѣ Чигиринь-
28		дубровской, з мѣстечка Чигиринь-Дуброви, состоя-
29		щего над рѣкою Днѣпромъ
24		Олеѣѣй Рабуха, полку Лубенского, сотнѣ Лохвицкой,
25		з села Харкѣвецъ, состоящего над рѣчкою Лохвицею
26		Кирикъ Лищенко, полку Лубенского, сотнѣ Луком-
27		ской, з села Мойсѣвки, состоящего над рѣчкою Сулою
28		Пилипъ Костенко, полку Миргородского, сотнѣ Говт-
29		вянской, з мѣстечка Говтви, состоящего над рѣчкою
30		Псломъ
9	9	Лукиянь Юрченко, Полской области, губерніи Чиги-
27		ринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою
28		Тясминомъ
27		Ивань Рудянка, полку Миргородского, сотнѣ Власов-
28		ской, з мѣстечка Власовки, состоящего над рѣкою
29		Днѣпромъ
28		Каленикъ Карноухъ, полку Миргородского, сотнѣ
29		Власовской, з мѣстечка Власовки, состоящего над
30		рѣкою Днѣпромъ
29		Микита Вертѣль, полку Миргородского, сотнѣ Власов-
30		ской, з села Кагамлика, состоящего над рѣчкою
31		Кагамликомъ
30		Василь Скляръ, полку Миргородского, сотнѣ Крилов-
31		ской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою
31		Тясминомъ //
31		Ониско Василенко, полку Миргородского, сотнѣ Говт-
10	10	вянской, з мѣстечка Говтва, состоящего над рѣчкою
11	11	Псломъ
11	11	Яковъ Турлукъ, Полской области, губерніи Чигирин-
12	12	ской, з села Нечаѣвки, состоящего над рѣчкою
12	12	Тясминомъ
12	12	Степанъ Оробецъ, Полской области, губерніи Чигирин-
12	12	ской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою
12	12	Тясминомъ
12	12	Василь Негарній, Полской области, губерніи Чигирин-
12	12	ской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою
12	12	Тясминомъ

Малороссийские и слободские	Полские	
32		Стефанъ Мацюпа, полку Миргородского, сотнѣ Хоролской, з мѣстечка Хорола, состоящего над рѣчкою Хоролом
33		Мазимъ Дойнека, полку Миргородского, сотнѣ Хоролской, з мѣстечка Хорола, состоящего над рѣчкою Хороломъ
	13	Кирикъ Чередникъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
34		Сидоръ Замша, полку Лубенского, сотнѣ Чигириндубровской, з мѣстечка Чигиринъ-Дуброви, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
	14	Миронъ Баранникъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Суботова состоящего над рѣчкою Тясминомъ
35		Дмитро Буличенко, полку Миргородского, сотнѣ Уласовской, з мѣстечка Уласовки, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
	15	Трохимъ Бабенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
		Въ деревнѣ Тарамскомъ
	1	Атаманъ Иванъ Забоецъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
1		Демко Кузубъ, полку Лубенского, сотнѣ Смѣлянской, з мѣстечка Смѣлой, состоящей над рѣчкою Сулою
	2	Павло Молявка, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
	3	Иванъ Сосновій, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	4	Трохимъ Дѣнъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
2		Иванъ Великій, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
3		Дмитро Патруса, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Литвякъѣвъ, состоящего над рѣчкою Сулою
4		Сидоръ Патруса, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Литвякъѣвъ, состоящего над рѣчкою Сулою
	5	Иванъ Кабакъ, Полской области, губерніи Черкасской, з села Бузукова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ

Малороссийские и слободские	Полскіе	
5		Кондратъ Лабокъ, полку Прилуцкого, сотнѣ Варвинской, з села Брагинець, состоящего над речкою Удаемъ
6		Андрѣй Перушь, полку Полтавского, сотнѣ Керебер- дьянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
	6	Феодоръ Гаджала, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	7	Лукіянъ Шевченко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	8	Іванъ Лобачъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	9	Грицко Садко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	10	Степанъ Шпакъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	11	Трохимъ Сабадашъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	12	Семень Мякій, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	13	Семень Чернобай, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ //
	14	Маѣзимъ Чернобай, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	15	Іванъ Бѣличенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
	16	Василь Коваль, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясиномъ
14 ⁹		Василь Матвѣенко, полку Лубенского, сотнѣ Роменской, з мѣстечка Ромна, состоящего над рѣчкою Сулою
15		Ониско Бардакъ, полку Миргородского, сотнѣ Омелничкой, з мѣстечка Омелника, состоящаго над рѣчкою Псломъ
	17	Гаврило Нестулѣй, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Залевокъ, состоящего над рѣчкою Тясиномъ

Малороссийские и слободские	Полскіе	
16		Оле́за Чернякъ, полку Миргородского, сотнѣ Власовской, з мѣстечка Власовки, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
17		Иско Гузенко, полку Миргородского, сотнѣ Уласовской, з села Табурища, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
	18	Якимъ Швець, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Андрусѣвки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
18		Дмитро Панамар, полку Миргородского, сотнѣ Уласовской, з села Табурища, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
19		Кирикъ Ушь, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянско́й, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
20		Іванъ Повштенко, полку Лубенского, сотнѣ Городиской, з села Крутого Берега, состоящего над рѣчкою Удаемъ
21		Нестеръ, Дрипанѣвъ свояк, полку Гадяцкого, сотнѣ Гадяцкой, з села Красной Луки, состоящего над рѣчкою Груню
	19	Інатъ [!] Кривошапка, Полской области, губерніи Корсунской, з села Деренкѣвецъ, состоящего над рѣчкою Росю
22		Пилипъ Кушнѣръ, полку Миргородского, сотнѣ Остаповской, з села Турбаівъ, состоящего над рѣчкою Хороломъ
23		Іванъ Голубличенко, полку Миргородского, сотнѣ Омелницкой, з мѣстечка Омелника, состоящего над рѣчкою Псломъ //
24		Петро Чорнишъ, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
25		Панасъ Таранъ, полку Лубенского, сотнѣ Чорнушской, з мѣстечка Чорнухъ, состоящего над рѣчкою Мглою ³⁰
	20	Василь Чорній, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	21	Панко Скрипникъ, Полской области, губерніи Лисянской, з села Журинець, состоящего над рѣчкою Боровицею
	22	Кононъ Панасенко, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Новосѣлицъ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	23	Остапъ Рудъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ

Малороссийские и слободские	Полскіе	
26		Дмитро Воловачѣвъ, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Воловачѣвъ, состоящего над рѣчкою Обломѣйкою
27		Федоръ Сѣрій, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Бикѣвки, состоящего над рѣчкою Цибулникомъ
28		Иванъ Головка, полку Прилуцкого, сотнѣ Прилуцкой, з села Рудѣвки, состоящего над рѣчкою Козорудкою
29		Т[и]мко Гезенко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Андрусѣвки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
30		Тимошъ Рибалченко, полку Лубенского, сотнѣ Лохвицкой, з мѣстечка Лохвицѣ, состоящего над рѣчкою Сулою
31		Павло Горбенко, полку Лубенского, сотнѣ Лохвицкой, з села Токарѣвъ, состоящего над рѣчкою Сулою
32		Хведоръ Бабченко, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, з мѣстечка Потока, состоящего над рѣчкою Псломъ
33		Степанъ Жорновій, полку Переясловского, сотнѣ Переясловской, з села Андрѣвки, состоящего над рѣчкою Переводомъ
34		Лукиянъ Лобченко, полку Миргородского, сотнѣ Криловской, з села Андрусѣвки, состоящего над рѣчкою Тясмином //
35		Динисъ Сердюченко, полку Миргородского, сотнѣ Сорочинской, з города Сорочинець, состоящего над рѣчкою Псломъ
36		Семень Шульѣка, полку Полтавского, сотнѣ Керебердянской, з мѣстечка Кереберди, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
24	24	Грицко Гриша, Полской области, губерніи Смѣлянской, з мѣстечка Жаботина, состоящего над рѣчкою Жаботинкою
37		Яцко Яцюра, полку Полтавского, сотнѣ Бѣлицкой, з мѣстечка Бѣликовъ, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
38		Степанъ Чорній, полку Миргородского, сотнѣ Сокочинской ⁴⁶ , з села Портянокъ, состоящего над рѣчкою Псломъ
39		Гарасимъ Лелекъ, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, з мѣстечка Говтви, состоящего над рѣчкою Псломъ
25	25	Семень Криворукій, Полской области, губерніи Уманской, з мѣстечка Умани, состоящего над рѣчкою Ятраню ³⁶

244

⁴⁶ Сорочинской

Малоросійські і слободські	Полські	
	26	Петро Тараненко, Полської області, губернії Чигиринської, з села Андрусівки, що над річкою Тясмином
	27	Тарас Гажала, Полської області, губернії Чигиринської, з м'єстечка Крилова, що над річкою Тясмином
		В Старом Кодац
1		Карпо Горб, полку Миргородського, сотні Говтвянської, з м'єстечка Говтви, що над річкою Пслом
	1	Тимош П'єсоцький, Полської області, губернії Чигиринської, з м'єстечка Головятина, що над річкою Тясмином
2		Степан Нетреба ⁴⁷ , полку Миргородського, сотні Остаповської, з м'єстечка Остапя, що над річкою Пслом
3		Яким Кравець, полку Лубенського, сотні Чорнушської, з м'єстечка Чорнух, що над річкою Мглою ³⁰ //
	2	Мартин Дикій, Полської області, губернії См'єлянської, з м'єстечка Млиева, що над річкою Тясмином ³⁷
	3	Яким Заступниченко, Полської області, губернії Чигиринської, з м'єстечка Ведмедовки, що над річкою Тясмином
4		Іван Двашко, полку Гадяцького, сотні Перетянської, з села Сергіївки ⁴⁸ , що над річкою Хоролом
	4	Микита Воронко, Полської області, губернії Лисянської, з м'єстечка Лисянки, що над річкою Т'єкчем
5		Грицько Шовковий, полку Переяславського, сотні Переяславської, з міста Переяслава, що над річкою Трубайлом
6		Семен Таран, полку Полтавського, сотні Китайгородської, з м'єстечка Китайгорода, що над річкою Ор'лю
7		Роман Шерстюк, полку Полтавського, сотні Кобеляцької, з м'єстечка Кобеляка, що над річкою Ворсклом
	5	Ярема Усенко, Полської області, губернії Торговицької, з м'єстечка Торговиць, що над річкою Синюхою
8		Андрій Губа, полку Миргородського, сотні Хомутецької, з м'єстечка Хомутця, що над річкою Хоролом

⁴⁷ Нетреба⁴⁸ *Пирятинська сотня належала до Лубенського полку. Ймовірно, йдеться про с. Сергіївку Гадяцької Першої сотні.*

Малоросійські і слободські	Полські	
9		Яцко Гнѣденко, полку Полтавського, сотні Старосанжаровської, з мѣстечка Старосанжарова, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
10		Іванъ Четвертакъ, подданства Войска Запорозького, з мѣстечка Нового Кодаку, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
11		Андрѣй Шулга, полку Переяславського, сотні Золотоношської, з мѣстечка Золотоноши, состоящего над рѣчкою Золотоношею
12		Семень Безпалченко, полку Миргородського, сотні Потоцької, з мѣстечка Потоку, состоящего над рѣчкою Псломъ
13		Семень Олѣйникъ, полку Полтавського, сотні Бѣлицької, з села Комарѣвки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
14		Степанъ Кущъ, полку Полтавського, сотні Кобиляцької, з мѣстечка Кобиляка, состоящего над рѣкою Ворскломъ //
15		Гордѣй Молитва, подданства Войска Запорозького, родимецъ олешкѣвський, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
16	6	Лаврѣнъ и Корнѣй Усенки ⁴⁹ , Полської області, губернії Торговицької, з мѣстечка Торговиць, состоящего над рѣчкою ⁵⁰
17		Михайло Швець, полку Полтавського, сотні Кобеляцької, з мѣстечка Кобеляку, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
18	7	Степанъ Свистуненко, полку Нѣжинського, сотні Вертѣвської, з села Вертѣвки, состоящего над криничнимъ ставомъ
	8	Остапъ Тимошенко, Полської області, губернії Каневської, з села Макидонъ, состоящего над рѣчкою Каневомъ
	9	Степанъ Ткачъ, Полської області, губернії Чигиринської, з мѣстечка Головатина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
18		Мойсей Поломаренко, подданства Войска Запорозького, з села Старого Кодака, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
	9	Хома, Полської області, губернії Чигиринської, з мѣстечка Головатина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ

245

⁴⁹ Написано над рядком.

⁵⁰ Назву не зазначено. Містечко Торговиця розташоване на р. Синюха.

Малоросійські і слободські	Полські	
		Въ деревнѣ Чапляхъ
	1	Нечипоръ Война, Полской области, губерніи Браїловской, з города Браїлова, состоящего над рѣчкою криничною
1		Іванъ Вавака, полку Полтавского, сотнѣ Петровской ⁵¹ , з села Диканки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
	2	Гаврило Коваль, Полской области, губерніи Черкасской, з села Бузукова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
2		Ефемъ Таранъ, полку Полтавского, сотнѣ Царичанской, з мѣстечка Царичанки, состоящего над рѣчкою Орѣлю
3		Яцко Чубъ, подданства Войска Запорожского, з села Старого Кодаку, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
4		Ничипоръ Нехвороща, полку Полтавского, сотнѣ Нехворощанской, з мѣстечка Нехворощи, состоящего над рѣчкою Орѣлю
	3	Омелко Голобокъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
5		Савка Маѣименко, полку Полтавского, сотнѣ Новосанжаровской, з мѣстечка Нового Санжарова, состоящего над рѣчкою Ворскломъ //
6		Тимошъ Комаръ, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, з мѣстечка Говтви, состоящего над рѣчкою Псломъ
7		Іванъ Барбура, полку Миргородского, сотнѣ Бѣлоцеркѣвской, з мѣстечка Бѣлоцеркѣвки, состоящего над рѣчкою Псломъ
8		Якимъ Десятериченко, подданства Войска Запорожского, з деревнѣ Чаплинки, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
9		Петро Куцій, полку Миргородского, сотнѣ Говтвянской, з села Мануїлѣвки, состоящего над рѣчкою Псломъ
10		Семень Дерикошма, подданства Войска Запорожского, з села Старого Кодака, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
		Въ деревнѣ Камяницѣ
	1	Дмитро Опанасенко, Полской области, губерніи Лисянской, з мѣстечка Лисянки, состоящего над рѣчкою Тѣкичемъ
1		Василь Некованій, подданства Войска Запорожского, з села Камянки, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
2		Романъ Крикливій, полку Лубенского, сотнѣ Пѣратинской, з села Бѣлоцеркви, состоящего над рѣчкою Мглою ³⁰

⁵¹ *Йдется про Полтавську 1-шу сотню: у с. Петрівці перебувало сотенне правління.*

Малороссийские и слободские	Полскіе	
3	2	Гричко Бѣликъ, Полской области, губерніи Уманской, з мѣстечка Умани, состоящего над рѣчкою Синюхою ³⁶
	3	Кирило Кривій, полку Полтавского, сотнѣ Китайгородской, з мѣстечка Китайгорода, состоящего над рѣчкою Орѣлю
	4	Микита Шулга, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Крилова, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	5	Омелко Рибалка, Полской области, губерніи Чигиринской, з мѣстечка Ведмедовки, состоящего над рѣчкою Тясминомъ //
	5	Тишко, Уласишъ зять, Полской области, губерніи Чигиринской, з села Новоселицѣ, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	4	Данило Швець, полку Переясловского, сотнѣ Ирклѣвской, з мѣстечка Ирклѣва, состоящего над рѣчкою Ирклѣемъ
	5	Иванъ Сукуръ, полку Лубенского, сотнѣ Роменской, з мѣстечка Ромна, состоящего над рѣчкою Сулюю
	6	Петро Неживій, полку Миргородского, сотнѣ Миргородской, з села Вишень, состоящего над рѣчкою Хороломъ
	7	Денисъ Левенець, полку Миргородского, сотнѣ Потоцкой, з мѣстечка Потока, состоящего над рѣчкою Псломъ
	8	Антонъ Махиня, подданства Войска Запорожского, з села Камянки, состоящего надъ рѣкою Днѣпромъ
	9	Петро Вѣвчаръ, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
	10	Каленикъ Бондаръ, полку Полтавского, сотнѣ Кишенской, з мѣстечка Кишенки, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
	11	Семень Багмутъ, полку Миргородского, сотнѣ Хомутецкой, з мѣстечка Хомутця, состоящего над рѣчкою Хороломъ
	6	Василь Земляній, Полской области, губерніи Каневской, з города Канева, состоящего надъ рѣкою Каневою
	12	Атон Жученко, полку Полтавского, сотнѣ Орлянской, з мѣстечка Орла, состоящего надъ рѣкою Днѣпромъ
	13	Иванъ Баранъ, полку Полтавского, сотнѣ Бѣлицкой, з мѣстечка Бѣликов, состоящего над рѣчкою Ворскломъ

Малороссийские и слободские	Полскіе	
14		Гаврило Вѣвчаръ, полку Полтавского, сотнѣ Кобеляцкой, з мѣстечка Кобеляка, состоящего над рѣчкою Ворскломъ
15		Иванъ Полюхъ, полку Переясловского, сотнѣ Переясловской, з города Переясловля, состоящего над рѣчкою Трубайломъ
	7	Левко Рибалка, Полской области, губерніи Смѣлянской, з мѣстечка Смѣлой, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
	8	Матфей Юпа, Полской области, губерніи Лисянской, з мѣстечка Звиногородки, состоящего над Капустиною Долиною
16		Михайло Бондаръ, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з села Ерквця, состоящего над рѣчкою Сулою
17		Иванъ Савченко, полку Лубенского, сотнѣ Лукомской, з села Мойсѣвки, состоящего над рѣчкою Сулою
18		Данило Ткачъ, полку Миргородского, сотнѣ Сорочинской, з города Сорочинець, состоящего над рѣчкою Псломъ //
19		Иванъ Отрисщенко, подданства Войска Запорожского, з деревнѣ Камянки, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
20		Андрѣй Чередникъ, полку Лубенского, сотнѣ Лубенской, з города Лубень, состоящего над рѣчкою Сулою
21		Кирило Кравецъ, полку Лубенского, сотнѣ Чорнусской, з села Бѣлусѣвки ⁵² , состоящего над рѣчкою Сухою Лохвицею
22		Пилипъ Лаврѣненко, полку Миргородского, сотнѣ Шишацкой, з мѣстечка Шишака, состоящего над рѣчкою [!] Псломъ
	9	Феодоръ Асланбикъ, Полской области, губерніи Чигиринской, з города Чигирина, состоящего над рѣчкою Тясминомъ
23		Микита Дядко, полку Полтавского, сотнѣ Китайгородской, з мѣстечка Китайгорода, состоящего над рѣчкою Орѣлю
24		Семень Неводничій, полку Миргородского, сотнѣ Власовской, з мѣстечка Власовки, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ
25		Иванъ Шамрай, подданства Войска Запорожского, з села Старого Кодаку, состоящего над рѣкою Днѣпромъ
26		Григорій Буцула, полку Полтавского, сотнѣ Переволчанской, з мѣстечка Переволочной, состоящего над рѣчкою Днѣпромъ

⁵² Бѣлоусѣвки

Малоросійські і слободські	Полські	
27	10	Мойсей Гайдарь, Полської області, губернії См'яльської, з м'їстечка См'їлой, що знаходиться над р'їчкою Тясминомь Василь Мовчань, полку Переяславського, сотні Переяславської, з міста Переяславля, що знаходиться над р'їчкою Трубайломь

Арк. 221–246. Відпуск.

№ 142 1756 р., вересня 25. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом не чинити перешкод депутатам від Полтавського полку в переписі вихідців з полку – жителів сіл Данилівка і Ревунівка Орлицької сотні. № 851

Ея імператорського величства Малої Росії обоїх
сторонь Дняпра и Войскъ Запорожскихъ гетмань <...>
Кирилль Разумовскій
Воиска Низового Запорожского гспдну атаману кошевому,
старшинѣ воисковой, атаманамъ курѣннимъ и всему Войску

262

Сего сентября 23 д. із Генеральной войсковой канцелярії присланимъ къ намъ доношеніємъ представлено, что от той Генеральной канцелярії многократно пред сїимъ предлагано къ вамъ, дабы от васъ, Войска Запорожского, сотеннимъ орлянскимъ комысарамъ въ dopravъке доводящихъся зъ обывателей залинѣйныхъ сель Даниловъки, Буряковки и Ревуковки по росписанію полковой Полтавской канцелярії на указніе дачи денегъ воспященія не чинено, но еще б побуждано къ ѡтдаче всего того, что доводится.

А послѣ ж-де прошедшого 1755, сентября от 24-го и сего 756 годов, июня от 15 чисель по доношеніямъ полковника полтавского Горленка о недопусканіи вами, Войскомъ Запорожскимъ, ко упысанію в ревизію онихъ заленѣйныхъ сель, Даниловки и Ревуковки, із оной же Генеральной канцелярії къ вамъ предлагано, чтобъ въ написаніи означеннихъ сель Даниловки и Ревуковки, къ сотнѣ Орлянской по імуществу обывателскому въ прыстойніе статгѣ въ сочиняемую на сей 756 годъ о дворомъ числѣ ревизію къ расположенію на нихъ, такъ какъ и на протчїихъ обывателей, указной дачи и въ dopravке на обывателяхъ тѣхъ // сель оставшейся доїмки на указнихъ консистентовъ и малѣйшого препятствія не чинено. Но по тѣмъ ордерамъ надлежащего исполненія не учинено, а присланъ-де толко от васъ въ Генеральную канцелярію репортъ зъ показаніемъ: тѣ-де села, Даниловка и Ревуковка, якобы на землях, к Войску Низовому Запорожскому издревле принадлежавшихъ, населени и вписывать-де ихъ въ ревизію к полку Полтавскому не надлежитъ. И пока-де от Правителствующаго сената и от насъ посланніе от Войска Запорожского депутати Данило Стефановъ с

262
зв.

товарищи крайней резолюції о земляхъ, къ Войску Запорожскому спрежде надлежащихъ, не привезуть, потоль-де тѣ люде под сотню Орлянскую въ ревизию въписыани не будутъ. И о томъ оная Генералная войсковая канцелярія требуетъ нашего разсмотренія.

А понеже уже какъ вышепомянутіе присиланніе сюда от Войска Запорожского депутаты отсель обратно, въ Сѣчь, давно отбыли, такъ и на прошенія ваши по учиненному от насъ къ ея імператорскому величеству представленію, между прочимъ, и о земляхъ, Войску Запорожскому принадлежащихъ, от Правительствующаго сената резолюція воспоследовала и присланною к намъ іюня 12 д. сего году изъ оного Правительствующаго сената грамотою повелѣно всѣмъ запорожскимъ землямъ и угодіямъ, которіе ко владѣнію вамъ, Войску Запорожскому, принадлежатъ, чрезъ нарочнихъ и при депутатѣ от Войска Запорожского учинить описаніе и, положа на карту, представитъ Правительствующему сенату, но по тому такового описанія еще не учинено и помянутіе села, Даниловка и прочіе, будутъ ли по оному показани на земляхъ, Войску Запорожскому принадлежащихъ, еще неизвѣстно, да хотя б и таковой резолюції не было, и депутаты ваши здѣсь находылис, однако Войску Запорожскому // 264 надлежало во исполненіе ордеровъ Генеральной канцелярії какъ dopravку на вышеписаныхъ обывателяхъ подлежащихъ съ оныхъ общенародныхъ дачъ чинить, такъ и в сочиняемую нинѣ ревизию писать ихъ опредѣленныхъ от полку Полтавского нарочныхъ допуститъ безвозбранно для того, что тѣ обывателѣ, оставя прежніе свої осѣдлости во внутреннихъ малороссійскихъ местахъ, съ коихъ оны должны были отбывать службу и податѣ, перешли туда на жилле, а и тамо ихъ от общенародныхъ повинностей увольт нѣ для чего, хотя бы они и на настоящихъ запорожскихъ земляхъ жили, чему однако ж Правительствующаго сената указами и посланними к вамъ изъ оного Правительствующаго сената грамотами бытъ обывателей малороссійскихъ на запорожскіе землѣ приниматъ запрещено і велѣно всѣхъ ихъ оттоль выслат на прежніе жилища, того ради вамъ, кошевому запорожскому атаману, з старшиною і Войскомъ накреко¹ предлагаемъ: опредѣленнымъ от полку Полтавского нарочнимъ в напысаніи малороссійскихъ обывателей объявленныхъ сель, Даниловки и Рѣвуковки, в сочиняемую на сей 756 год ревизию къ сотнѣ Орлянскоѣ к отбуванію общенародныхъ податей и въ dopravке съ нихъ надлежащихъ на консистентовъ дачъ и за прошедшіе года доімокъ никакова препятствія и помѣшателства не чинитъ неотменно, дабы за тѣмъ напраснихъ доімокъ и въ вистатченіи указныхъ дачъ остановки не происходило.

Гетманъ графъ К. Разумовский

1756 года, сентября ²[25] д.

[С]анктъ-Пе[тербург]².

Ном. 851.

Арк. 262, 264. Оригінал.

¹ накрепко

² Текст пошкоджено.

№ 143 1756 р., вересня 10. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про нечинення перешкод депутатам від Полтавського полку в складанні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії і переписі вихідців з Гетьманської України в Самарській паланці.
№ 5739

Благородный и достойнопочтенный гспднъ атаманъ
кошовый Войска Низового Запорожского зъ старшиною
войсковою, курфннымы атаманами и товариствомъ.

263

Полковникъ полтавскій гспднъ Горленко присланнымъ в Генералную войсковую канцелярію репортомъ представылъ: въ силѣ-де Генеральной канцелярії состоявшихся на основаніи высокихъ ордеровъ его сіятелства ясневелможного высокоповелителного гспдна, гспдна Малыя Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разныхъ ординовъ кавалера, посланными съ полковой Полтавской канцелярії къ опредѣленнымъ для учиненія залинѣйнымъ всѣмъ землямъ описанія и выселившимся тамо обывателямъ вѣдомости и чертежа полковому полтавскому хоружому Магденку и сотникамъ решетиловскому Бузак-овскому и нефорощанскому Прокопіеву ордерамы велѣно, чтобъ оны о выселившихся послѣ заключенія с Портою Атаманскою вѣчнаго мыра за Украинскою линѣею изъ Малой Россіи вышедшихъ обывателяхъ – сколько ихъ имянно и съ которыхъ полковъ выселилось, и на какой за линѣею дистанціи тоє поселеніе простирается, и до которыхъ урочищъ, вѣдомость и чертежъ учиня, прислано въ полковую Полтавскую канцелярію къ отсылкѣ оныхъ въ Генералную войсковую канцелярію.

А на то-де прошедшаго августа 13 д. оніе опредѣленніе, полковий хоружий и сотники, представыли, что въ сотняхъ полку Полтавского при линѣи состоящихъ и за линѣею въ вѣдомствѣ техъ сотенъ находячихся поселеніяхъ вышеписанная вѣдомость ными уже учинена. Протчихъ же тамо за линѣею находячихся поселений, коіхъ-де запорожци защищають, хотя описать и имѣлы і о томъ въ Кошѣ Сѣчи Запорожской, дабы въ описѣ техъ населеній ныкакого воспященія нымъ отъ кого-либо чинено // не
было, дважды отъ ныхъ писано с требованіемъ присылкѣ зъ откровеннымъ
послушнымъ ордеромъ кого изъ старшинъ, токмо-де по тѣмъ ихъ
требованіямъ для учиненія той вѣдомости не допущено. Да и полковникъ-
де товщи Самарской на посланную от ныхъ въ Полковое товщи Самарской
правленіе промеморію присланнымъ писмомъ в дачи запорожской вступать
и дѣла начинать запретилъ. Но оны-де еще, не утвердясъ на томъ ихъ
запрещеніи, третичное уже письмо въ Сѣчъ Запорожскую къ вамъ писалы,
отвѣта жъ не получалы. И по опредѣленію Генеральной войсковой
канцелярії вашему благородію предлагается: во учиненіи оной ведомости

263
зв.

и чертежа приказать воспященія не чинить, яко же требуется онаго по силѣ высочайшей грамоты.

Вашего благородія доброжелателній слуга Семень Кочубей

1756 году, сентябра 10 дня.

Глуховъ.

Ном. 5739.

Помітка: Полученъ сентября 26 д. 1756 году.

Арк. 263. Оригінал.

№ 144   1756 р., вересня 22. – Лист полтавського сотника Семена Кулика до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха про нечинення перешкод у внесенні в ревізійну відомість Орлицької сотні жителів сіл Данилівка та Ревунівка

266   Високородний и високопочтенний гспднъ кошевий атаманъ Войска Низового Запорожского, милостивий гсдръ мой.

Прошлого июля 13 д. в полученномъ з полковой Полтавской канцеляриі мною ордерѣ изображенно, что по доношению моему, коімъ представливанно, яко посланних от мене, за силу ордеровъ полковой канцелляріи, в залинѣиіе сотнѣ Орлянской села Даниловку и Ревуновку къ описиі [!] тамошних обивателѣй и их имущества для починения по оной вѣдомости ревизиі сотенного полтавского асаула Бойкова и сотенного орлянского писара Николаева к той описиі тамошними сельскими атаманами с повелѣния Сѣчи Запорожской не допущенно. А по опредѣленію полковой Полтавской канцелляріи от оной полковой канцеляриі внесенно било в Генералную войсковую канцелярию доношениемъ с прошениемъ, какъ в томъ повеленно будетъ, резолюциі.

Изшедшого жъ июня 28 д. в полученномъ з оной Генералной войсковой канцеляриі в оной полковой канцеляриі ордерѣ обявленно, яко по тому в Сѣчъ Запорожскую къ Вашему високородию ордеромъ подтвержденно, даби, кому надлежитъ, приказанно не препятствовать какъ вписаню в ревизию оних залинѣиіих сельъ Даниловки и Ревуновки обивателѣй к сотнѣ Орлянской, такъ во взисканиі с них того, что по расположениямъ // на указно опредѣленних консистентовъ доводится. И хотя еще до того прописанного ордера, за силу прежде полученных мною з оной полковой канцелляріи в силѣ Войсковой генералной канцеляриі ордеровъ, такъ я самъ къ описиі тѣхъ сельъ ездилъ, яко і посилалъ от себе за послѣдовавшю мнѣ тогда болѣзнию реченного асаула Бойкова дважды, но тѣхъ сельъ, Даниловки и Ревуновки, атамани к той описиі не допустили, обявляя они при томъ, что полковники самарский и кодацкий імъ,

атаманам, приказивали, с повелѣнія будто от Сѣчи Запорожской, такой описѣ чинит не допускат, почему и ннѣ упователно, что оними атаманами без особливого вашего високородия имѣ предложения по-прежнему допущенно не будетъ и чрез то слѣдуетъ немалое затруднение.

Того ради, о томѣ вашему високородию донося, покорно прошу, ежели до сего от вашего високородия к кому надлежало не предложено, то в силѣ имѣющою в вашего жѣ високородия з Генеральной канцеляриі ордера блгволѣте такъ к предписанным полковникамъ, яко и к реченнымъ селскимъ, даниловскому и ревуновскому, атаманамъ предложит, и какъ по сему вашимъ високородиемъ блгоразсмотренно и учиненъно будетъ, писменимъ увѣдомлениемъ о томѣ мене чрез сего жѣ нарочного покорнѣйше вашего високородия прошу не оставить, почему б можна било мнѣ, // куда **284** надлежитъ, в обстоятелствѣ отрепортовать. О чемѣ с покорностию моею, донося, с почтениемъ моимъ пребуду.

Вашего високородия покорнѣйший слуга
полтавскій сотникъ Семень Куликъ

1756 году, сентября 22.

Полтава.

Помітка на арк. 266: Поданно 2 д. октября 1756 году; *на арк. 284:* От 2 д. октября к сотнику Семену Кулику отписанно, что по указам і ордерам ясневѣлможного ордеровъ описание земель, к Войску Запорожскому принадлежащих, при нарочно опредѣленных чинится будетъ, то в тѣ пори можно будет і села Ревуновку і Брегадировку описат.

А. к. Григорий Федоровъ

Арк. 266, 284. Оригінал.

№ 145 1756 р., вересня 30. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням призначити представника від Коша для сприяння у складанні опису і планів поселень, розміщених на південь від Української лінії

Высокоблагородній и достойнопочтеній гспднѣ кошевій **268**
Войска Запорожского Низового атаманъ с товариствомъ,
всегдашній нашъ благодѣтель.

Прошлихъ мсцей априля 23, июля 26 и августа 8¹ чиселъ к вашему высокоблагородию писанно было от насъ с требованиемъ, дабы в силѣ высочайшей ея императорскаго величества Правителствующаго сената грамоты и его ясневѣлможности высокоповелителного гспдна, гспдна

¹ Див. док. № 137.

Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера откровеннаго ордера отъ Сѣчи Запорожской старшина зъ послушнимъ к полковнику товщи Самарской с ордеромъ присланъ былъ или о предложеніи ему, полковнику, чтобъ онъ зъ старшинъ своихъ кого опредѣлилъ к намъ, дабы вѣдомства вашего високоблагородія отъ кого в описѣ, за силу оной височайшей грамоты къ его ясневѣлможности ордера, изшедшихъ изъ Малой Россіи и поселившихся за линіею в дачахъ запорожскихъ обивателей намъ какова-либо воспященія не слѣдствовало. На что ваше високоблагородіе в присланомъ прошлаго августа 28 д. к намъ писмѣ² изволили объявить, что // отъ вашего високоблагородія еще по 268 зв. первому нашему писанию товщи Самарской полковнику приказомъ предложено малороссийскимъ людямъ – коіхъ они полковъ, сотенъ, селъ и деревень, козаки и посполитые, такожъ нашедшихъ с Полской Украіны и запорожскимъ козакамъ поженившимся – по именамъ и прозваніямъ опись учинитъ (которая уже чинится)³ и в Кошъ для отсылки в войсковую Генералную канцелярію прислать. Егда жъ по силѣ височайшей ея императорскаго величества Правителствующаго сената грамоты, тако ж и его ясневѣлможности ордера и отъ гспдна брегадиря и крѣпосты Святыя Елисаветы каменданта Глѣбова в Войсковіе Волности для учиненія принадлежащихъ к Войску Запорожскому земель и другихъ угодій опись депутаты прислани и отъ Войска Запорожскаго опредѣлени будутъ, то тогда и вишеписанніе люде, малороссіяне и протчіе, нами могутъ быть освѣдителействовани. А ннѣ на одписаніе полковника самарскаго намъ трудится незаспособно-де.

По которому вашего високоблагородія писму, по поданому отъ насъ в полковую канцелярію доношенію отъ полковой канцеляріи представлено было о томъ в Генералную канцелярію доношеніемъ с прошеніемъ, какъ повелено будетъ, резолюціи.

А сего сентября 27 д. в присланомъ к намъ с полковой канцеляріи ордерѣ изображено, яко сего ж сентября 17 д. в полученомъ з Генералной канцеляріи // в полковой Полтавской канцеляріи ордерѣ объявлено, что к 283 вашему високоблагородію з Генералной канцеляріи ордеромъ предложено в учиненіи повеленой вѣдомосты и чертежа приказать воспященія намъ не чинить, яко же требуется оногo по силѣ височайшей грамоты.

Того ради, вашему високоблагородію ннѣ [!] рекомендуемъ: по посланому к вашему високоблагородію з Генералной канцеляріи ордеру о нечиненіи ни отъ кого в той описѣ поселившихся в дачахъ запорожскихъ вишедшихъ з Малой Россіи и с Полской области обивателей и поженившихся запорожскихъ козаковъ намъ никакого препятствия, отъ Коша а кого з старшинъ к намъ прислать непродолжително, дабы в учиненіи повеленой описѣ остановки далней следовать не могло.

² Див. док. № 138.

³ Дужки авт.

И что на сие ваше високоблагородие учинит, соизволите о томъ чрезъ сего ж нарочного насъ писмено увѣдомить не оставить.

Вашего високоблагородія покорниє слуги
Полковий хоружий Влей Магденко
Сотникъ решетиловский Семень Бузановский
Сотник нехворощанский Каленикъ Прокопїевъ

1756 году, сентябра 30 д.

Полтава.

Помітка на арк. 268: Получено октября 9 д. 1756 году.

Арк. 268⁴, 283. Оригінал.

№ 146 1756 р., жовтня 10. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку з відмовою прислати представника від Коша, оскільки описання запорозьких земель передбачалося здійснити Комісією для опису і складання плану запорозьких земель, до складу якої мали ввійти депутати від гетьманського уряду, фортеці Святої Єлизавети і Коша, та з проханням надіслати копію складеного полтавськими депутатами реєстру жителів містечка Стара Самара

Високоблагородний и достойнопочтенный гспднъ хоружий 269
полковий полтавский Василь Магденко с товарищи,
мнѣ зичливие приятелѣ.

На присланное от ваших благородий сего октября 9 дня в Кошъ Войска Запорожского Низового писание з стороны требованія о нечиненїи вамъ в порученном дѣлѣ описанія в Войскових Волностях¹ зашедших з Малоросїи і с Пощи² обивателей, також поженивших запорожских козаковъ никакого препятствия, висилки кого к вам з старшины войсковой, симъ отвѣтомъ как пред сим, так и нинѣ служу.

Что той описѣ³ зашедшим з Малой Росїи да з Полщи в Войсковие Волности обивателям, також и поженившимся запорожским⁴ козакам учинит вамъ незаспособно для того, что присланною⁵ при ордерѣ его сиятельства високоповелителного гпдна, гпдна Малой Росїи обоїхъ сторон Днепра и Воскѣ⁶ запорожских гетмана⁷ і разних ординовъ кавалера⁷ графа Кирилла Григориевича его сиятельства Розумовского ея і. в-ва з Правител-

⁴ Арк. 267 пропущено при нумерації.

¹ Далі закреслено обивателей.

² Полщи

³ Далі закреслено нинѣ.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено ея при о в Кошъ.

⁶ Войскѣ

⁷ Написано на правому полі замість закресленого Российской имперїи.

269 зв. ствующого сената височайшою грамотою велено ⁸-принадлежащие к Войску Запорожскому Низовому землѣ чрез нарочного от его ясневелможности і гспдна брегадира і коминданта Глѣбова опредѣлених⁸, пры запорожских депутатах описаніе⁹ учинит, ¹⁰-и егда будетъ чинитя¹⁰, то тогда¹¹ і вишеписанным обивателям¹² //описание¹³ способно будетъ чинит¹⁴. До того ж описанія мѣстечка¹⁵ Богородичного жителей – откол оние туда позаходили і хто іменно, описавши¹⁶, прошу ко мнѣ копию реестра прислат. В прочѣм же, доставляя ⁴-чрез сие⁴ мой вам уклонъ, пребываю.

Вашего високоблагородия с товарищи мнѣ зичливого приятеля доброжелателнии слуги а. к. Григорій Федоровъ с товариствомъ

1756 году, октября 10 д.

З Сѣчи.

Арк. 269. Відпуск.

№ 147 1756 р., жовтня 14. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до Коша з проханням повернути худобу, зайняту в нього та у жителів сотні козаками і полковниками Самарської паланки Іваном Водолагою та Петром Торським

271 Велможній добродѣю Войска Низового Запорожского гспднѣ атаманѣ кошевий Григорій Федоровичъ з атаманами і со всемъ Войска Запорожского товариствомъ, високомлстивіе мои добродѣйство.

Сего 1756 году, прошедша аго июня мсяца средних чиселъ козаки до тридцати члвка, а кто они именовано не вѣдомо было, токмо признано едного жителя новоселицкого Афанаса Рудя, наехавши разбойнически на мой подворокъ, куда пригнат бил мой скотъ для запряганія в кримскую дорогу по сол, и заняли воловъ самих добрых восемьдесят шесть, пастуха ж, кой былъ при скоту, тѣ жъ разбойники ратищами тиранско били, от якого бою

⁸ Написано на правому полі замість закресленого и всѣ войскового владѣнія землѣ и прочіе угодия розмежованіе учинит и к господину брегади з господином брегадиром и крѣпости Свтія Елисавети комендантом.

⁹ Написано над рядком замість закресленого розмежованіе.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого коего еще и понинѣ не чинено, а буди учинитя то.

¹¹ Далі закреслено и вашим благородиям в.

¹² Далі закреслено ту опись учинит весьма заблагоспособно учинит будетъ можно, то же касаетя до Богородичного.

¹³ Далі закреслено можно бу о чемъ.

¹⁴ Далі закреслено буди вамъ велено в Богородичном обивателѣй описать, то покорно прошу – отколь оние в богородичанские жители зайшли, и ис каких и ис каких мѣсть, и хто они именовано, приказат при своем писмѣ ко мнѣ прислат вѣдомост ко мнѣ в Кошъ прислат.

Моимъ зичливым приятелям всего доброжелателний и до услугъ склонний а. к. Григорій Федоров с товариством.

¹⁵ Далі закреслено Богородичное.

¹⁶ Далі закреслено (ежели вам повеленно), дужки авт.

тот пастухъ в тих же числах умре. А пред сего бывший полковникъ Водолага моего ж скота въ обивателской чередѣ шестнадцатъ занял. Оной же скоть, за какую мою винност занять – не вѣдаю. Ордерами ж его ясневелможности високоповелителными въ 751-м, 752-м и в 753-м годѣхъ неоднократно претверждается, даби до точного знания о розмежованіи земель, кому чемъ // владѣтъ доведется, нашим старосамарским жителямъ и мнѣ никаких грабительствъ, боевъ не чинит и датковъ не взимать. **Ѡ** котором грабительствъ разбойнически и гвалтовно занятіи – куда імено і чиймъ приказомъ, до шести дней мнѣ извѣстно не било. **271 зв.**

А потом увѣдомился я, что мой скоть у полковника, тогда бывшего, Петра Шабелника, то за оним к ему, Шабелнику, своего зятя я¹ с прошеніемъ о возвращеніи скота і посилал, токмо онъ, Шабелникъ, мнѣ не возвратил, объявля то, что-де не с моимъ приказомъ оний скоть занять, но велможного ншего пна гпдна атамана кошевого Григория Федоровича и отосланъ в Сѣчъ Запорозкую. Мнѣ ж въ забратіи оних воловъ и въ ѡстановки кримской дороги немалий послѣдовал убитокъ, почему я, нижайши, увѣдомившис, что оной скоть въ Сѣчъ Запорозкую занять, симъ велможност вашу с прошеніемъ о возвращеніи мнѣ скота смѣлъ трудит, которой нижайше прошу мнѣ без остатка возвратит.

Буди же по сему моему прошенію возвращено не будетъ, то за такую злобную обиду и не толко за сим, но что і пред симъ еще зъ 751 года Войска Запорозского присилаемими полковниками // і протчийми козаками мнѣ і обивателямъ нашим причиняемие обиди, принужденъ в високий Правительствующий сенатъ самъ прошеніе взнести. Оной же скоть за какую мою винност разбойнически и гвалтовно занято, писменим увѣдомленіемъ прошу меня не оставит. В протчем, отдая себе велможности вашей в млстивый респектъ, пребиваю. **281**

Велможности вашей млстивих моихъ добродѣевъ
и всего Войска Запорозкаго нижайший слуга
сотникъ старосамарский Иванъ Березань

1756 года, октября 14 д.

Старая Самар.

Помітка на арк. 271: Поданно 17 д. октября 1756 году.

Арк. 271, 281. Оригінал.

№ 148 1756 р., н. р. жовтня 17¹. – Рішення Військової сходки про відмову повернути старосамарському сотникові Івану Березаню худобу, зайняту запорожцями за заподіяні шкоди

Писаніє сие в сходки при атаманах курѣнних: тимошѣвском Пилипу Головку і платнѣровскому Демку² Чорному, сергѣевском Демку Кобилячой Головѣ, **281 зв.**

¹ Далі закреслено і посилал.

¹ Датовано за док. № 147.

² Далі закреслено Кобилячой Головѣ.

незамаївському Грицку Обазѣ, мискому³ Омѣлку Едугу, мишастовському Мартину і протчих чтєнно с внушениєм било. Которие атамани приговорили: воли Березанови – 58 числом, что в Войсковие Волности вездѣ велит, дерево рубат, сѣно косит⁴, пахат землю, рибу ловит і протчие користи получают, что здавна не било, а онѣ сам Березанѣ і обиватели богородичанскіе упорними своими⁵ в Войсковие Волности улазителствѣ немалую пустошь лѣсу самарскому і в протчем причинили і против сего описать, что вишьписанніе воли 58 возвращенни не будутъ, а толко з Самари воловъ 58 и присланно, а за протчие 28 воловъ справка учиненна⁶ будет.

А. к. Григорий Федоровичъ з товариствомъ

Арк. 281 зв. Відпуск.

№ 149 1756 р., жовтня 17. – Лист Коша до старосамарського сотника Івана Березаня з відмовою повернути худобу, зайняту полковниками Самарської паланки Петром Торським та Іваном Водолагою у старосамарських жителів

270 Мцѣ панє сотникъ старосамарскій Іванъ Березанъ.

Писмо ваше о возвращеніи забратих¹ полковникомъ самарским Петромъ Торским якобы¹ восмидесяти шести воловъ, такожъ занятихъ полковникомъ Іваномъ Водолагою шестнадцатьи скотинъ, и ежели возвращени не будутъ, то по какой причинѣ² оніе³ забрати, васъ увѣдомить, сего октября 17 дня чрезъ нарочного⁴ мною ис товариствомъ получено. На которое вамъ симъ объявляю, что тѣхъ воловъ⁵ занято не разбойнически⁵ і по общому всѣхъ курѣнних атамановъ приговору полковникомъ Петромъ Торскимъ, ⁶да і не восемдесять шесть, но толко пятьдесять восемь⁶, по той причинѣ, что ви⁷ без вѣдома и позволенія⁸ Войска Запорожского Низового Коша // и полковника самарского на Войсковихъ Волностях, издревле к Войску Запорожскому Низовому принадлежащихъ, ⁵оніе воли и другой свой скотъ⁵ пасете⁹. Такожъ¹⁰ ви¹¹ и обивателѣ старосамарскіе ¹²чрезъ нѣсколко лѣтъ¹² удобную

³ минскому

⁴ Далі закреслено ора.

⁵ Далі закреслено вѣ.

⁶ Далі закреслено не.

¹ Написано над рядком замість закресленого по общому курѣнних атамановъ приговору.

² Далі закреслено то ту.

³ Далі закреслено воли и скотъ.

⁴ Далі закреслено получено.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Написано над рядком і на правому полі замість закресленого говору занято.

⁷ Далі закреслено без вѣдома.

⁸ Далі закреслено моего с товариствомъ.

⁹ Далі закреслено забрати.

¹⁰ Далі закреслено як.

¹¹ Далі закреслено такъ.

¹² Написано над рядком замість закресленого без дозволенія самарского полковника Коша Запорожского; на лівому полі закреслено упорно везжая.

на строение⁵ и на протчие надобности⁵ и стоящую сирую деревлю на дрова в нашей войсковой Самарской товщѣ, упорно¹³ и воровски вездя⁵, рубаєте⁵ і тѣмъ¹⁴ немалую пустошь Самарской товщѣ причинили⁵. И на войсковихъ землях¹⁵ хлѣбъ пашете, сѣно косите¹⁶ и в речкѣ Самарѣ рибу ловите и всякие користи, хотя васъ и обивателей к тому и не допускаемо Самарской паланки старшинами било, самоупорно¹⁷ получаете¹⁶ и тѣмъ Войску Запорожскому Низовому причиняете несносную обиду. Для чего означенихъ занятыхъ вашихъ⁵ пятьдесятіи восьми⁵ воловь¹⁸, пока от васъ Войску Запорожскому за испутошеную // вами⁵ и обивателми старосамарскими⁵ Самарскую товщѣ 282 и за протчие от васъ і обивателми починение обиди удоволствія не послѣдуетъ, по приговору, ⁵в сходкы учинѣвшему всѣхъ курѣннихъ атамановъ⁵, возвращено не будетъ. А за осталние 28 воловь¹⁹, також і за шестнадцатъ скотинъ, с ким подлежит, справка будетъ учиненна, обявляю.

Вамъ доброжелатель атаманъ к. Григорий Федоровъ с товариствомъ
Октября 17 д. 1756 году.

З Коша.

Арк. 270, 282. Відпуск.

№ 150 1756 р., листопада 4. – Наказ Коша полковникам Самарської паланки Якову Івановичу Горкуші та Кодацької – Степану Мовчану, про внесення у вже складені відомості уточнень щодо попередньої служби у Війську Запорозькому вихідців з Гетьманської і Правобережної України, яких записано у тих відомостях посполитими

¹Панамъ полковникамъ кодацкому и самарскому з ихъ старшинами

272

Приказъ

Доношеніє ваше с присилкою при ономъ сочиненихъ² о зашедшихъ² с Малой Россіи и Полской области людяхъ³ и о поженившихся запорожскихъ козакахъ³ вѣдомостей⁴ в Кошѣ⁵ получено, якіє вѣдомости мнѣ били

¹³ Написано над рядком замість закресленого рубає.

¹⁴ Далі закреслено чимъ.

¹⁵ Далі закреслено тожъ без вѣдома.

¹⁶ Написано над рядком і на лівому полі замість закресленого и скоть обивателей старосамарскихъ.

¹⁷ Написано над рядком замість закресленого дозволено.

¹⁸ Далі закреслено возвращени не будутъ.

¹⁹ Далі закреслено обявляю с ким под.

¹ Перед цим закреслено хотя жъ единъ, далі два слова, які не вдалося прочитати.

² Написано над рядком замість закресленого о прихожихъ.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано на лівому полі замість закресленого мнѣ доставлени.

⁵ Далі закреслено представлени.

доставлені⁴ и по разсмотреніи ихъ усмотрено, что в сочиненихъ о посполитихъ людяхъ вѣдомостяхъ⁶ многіе⁷ поженившіесь запорожские козаки, отбувая за своїмъ убожествомъ в посполствѣ, в той вѣдомости толко написани – какого города или села родимцы, и в якомъ⁸ званиі тамо находилісь. А что били оны в Запорожже на козаствѣ, из Запорожжа женились – того в объявленіхъ вѣдомостяхъ не означено.

А понеже тоє битіє ихъ в Запорожи, хотя какім билъ єдинъ годъ, или полъгода, албо мѣсяць и из Запорожа оженился, надлежитъ³ в той вѣдомости для ползи войскової³ означит, того ради⁹ означеніє присланіє от васъ⁹ вѣдомости¹⁰ к вамъ¹¹ обратно велѣли отправітъ, которіє при семъ
272 отправлени. // ¹²А вамъ, ³пане полковникъ, з старшиною³ чрезъ сіє
зв. наикрѣпчайше приказуєтсѣ¹³: по полученіи сего зараз о тѣхъ бившихъ на Запорожи, которіє нинѣ за своїмъ убожествомъ между нашими войсковими подданими посполитую должность отправляютъ³ и, справясь обстоятелно³, хотя би они какіє ни били, всѣхъ в той вѣдомости, что служили в Запорожи¹⁴ и из Запорожа¹⁵ в Малой Россіи и в нашихъ Волностахъ женились¹⁶, ³не зясняя числа ихъ служби³, означитъ. И по сочиненіи вишеписаного оніє¹⁷ вѣдомости сего ноября къ 10 числу ³к намъ³ до Коша прислатъ не премѣно для отсылки в Генералную войсковую крію.

З Коша.

Ноября 4 д. 1756 году.

К. а. Григорій Федоров с товариствомъ

Арк. 272. Відпуск.

---

⁶ Далі закреслено мно.

⁷ Далі закреслено за.

⁸ Далі закреслено тамо.

⁹ Написано над рядком замість закресленого тѣ.

¹⁰ Далі закреслено при семъ.

¹¹ Далі закреслено посла.

¹² Перед цим закреслено и симъ крѣпко предложитъ.

¹³ Далі закреслено даби ви.

¹⁴ Над рядком закреслено не [...] числа служби; одне слово не прочитано.

¹⁵ Далі закреслено оженилися женилисьзначи.

¹⁶ Далі закреслено недн.

¹⁷ Написано над рядком замість закресленого обстоятели в самой тѣ.

№ 151 1756 р., листопада 18. Новий Кодак. – Рапорт полковника
Кодацької паланки Степана Мовчана Кошеві
про неможливість вчасно уточнити відомість
через відсутність на місцях частини поселенців

Ея імператорскаго величества Войска Запорожского
Низового велможному и высокородному гспдну,
гспдну атаману кошовому Григорію Федорову
з достойнопочтенною старшиною

274

Покорній репортъ

Присланным сего 1756 году, ноября 9 д. от вашей велможности з Коша приказомъ, з сообщеніемъ едной вѣдомости посполитим людямъ, велено бывшихъ на Запорожѣ, которіе ннѣ за своимъ убожествомъ между войсковыми подданными посполитую должност отправляютъ, справясь обстоятельно, хочай бы они какіе не были, всѣхъ в той вѣдомости, что служили в Запорожѣ і из Запорожа в Малой Россіи или в Войскових Волностях женились, не исчисляя числа их службы, означить, і по сочиненіи вышписанного оніе вѣдомости сего ж ноября къ 10-му числу въ Кошъ прислат.

І за силу оного приказа, хотя б я з старшиною і радѣ в самой скорости исполненіе учинить, точію всячески вскорости невозможно, яко не тол теперешнего времени, но лѣтнего вскорости сочинитись не могла, что в рабочое время, хоча и на степѣ были, однакъ в святніе днѣ в доми собирались. Ннѣ же много такихъ есть, что в домах не имѣется, иніе отлучились з просолами и из кореню рибою в новопоселяеміе слободи и в Малую Россію, а иніе также для покупки потребностей.

Того ради, велможности вашей в покорности моеї репортуя, прошу – сочинят ли вѣдомость, хочай и не вскорости, // пока они в доми поверотятся 274
или оную вѣдомость, кая [!] была в Кошѣ и отправлена обратно, в Кошѣ 3в.
прислатъ повелительного в резолюцію приказа.

Полковникъ кодацкий Степанъ Мовчанъ с товариствомъ
1756 году, ноября 18 д.

Помітка на арк. 274: Полученно 756 году, ноября 23 д.

На конверті: Ея імператорскаго величества Воиска Запорожского Низового 279
велможному і высокородному гспдну, гспдну атаману кошовому Григорію 3в.
Федорову з достойнопочтенною старшиною покорній репортъ.

Печатка. Див. № 2 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 274, 279. Оригінал.

№ 152 1756 р., листопада 25. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Степану Мовчану про негайне повернення відомості, надісланої для уточнення даних щодо поселенців у паланці – вихідців з Гетьманської України

274
зв.

Пану полковнику кодацкому Стефану Мовчану
з старшиною

Приказъ

Репортъ¹ вашъ сего ноября 25 д.² в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученъ, которимъ представляете, что в отправленіяхъ до васъ³ о посполитихъ людяхъ вѣдомостяхъ⁴ бывшихъ на Запорожи козаковъ означить⁵ вскорости потому⁶ не можно, что кодацкихъ и другихъ селъ обиватели з домовъ своїхъ в Малую Росію с просолною и кореною рибою и за другими промысли отлучились, и какъ съ тою вѣдомостію вамъ поступить потребуе резолюціи. И хотя в отправленіяхъ до васъ вѣдомостяхъ о бывшихъ на Запорожи означить для ползи войсковой весма надлежитъ, еднакъ ежели тѣхъ отлучившихся⁷ обивателей ожидать, то⁸ в сочиненіи

279

объявленной вѣдомости послѣдуетъ немалое // продолженіе. А яко реченихъ вѣдомостей к отсылки в Генералную вой. крію весма потребно, того для вамъ, пане полковникъ, з старшиною чрезъ сие крѣпко предлагается, даби ви полученіи сего заразъ тѣ вѣдомости при своемъ репортѣ к намъ до Коша для отправленія в Генер. вой. крію прислали беззамедлительно.

З Коша.

Ноябра 25 д. 1756 году.

Кошовий атаманъ Григорій Федоровъ с товариствомъ

Арк. 274 зв., 279. Відпуск.

---

¹ Написано над рядком замість закресленого Доношеніе.

² Насправді документ у Коші отримано 23 листопада (див. док. № 151).

³ Далі закреслено опис, вѣдомости.

⁴ Далі закреслено по тому.

⁵ Далі закреслено не м.

⁶ Написано над рядком.

⁷ Далі закреслено коз.

⁸ Далі закреслено в отправлен.

1756 р., листопада 20. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Якова Івановича Горкуші Кошеві з проханням прислати представників від Коша для перепису вихідців з Гетьманської України, які не визнавали себе підданими Війська Запорозького

В Кошъ Воиска Запорожского Низового велможному і високородному гспдну, гспдну кошовому атаману Григорию Федорову, зъ достоинопочтеннѣйшою войсковою старшиною и курѣнными атаманами

273

Покорній репортъ

Минувшого мсця июля 27 д. присланнимъ от велможности вашей приказомъ, в силѣ его ясневелможности высокоповелителного гспдна, гспдна гетмана графа Кирилла Григоріевича, его сиятельства Разумовского ордеровъ, веленно въ селѣ Новоселицѣ, яко и в других селах и деревнях, под вѣдомомъ Самарской паланки находящихся, въ оних жителство имѣющимъ всѣмъ обивателемъ учинить обстоятельную і вѣрную опись: порознь о прихажалих зъ Малой Россіи людях – кто они по именамъ и прозваніямъ, со изясненіемъ тѣм – какогю полку или сотнѣ, селѣ и деревен пред симъ били жители, да и в какогю они тамо званіи находилис – виборние ли козаки, albo подмощики или посполитие; такожъ захожимъ с Полской области и поженившимся запорожским козакамъ. И по сочиненіи той описѣ, прислат би в Кошъ для отсилки куда надлежитъ.

И во исполненіе оногю велможности вашей приказа, того ж времени та опис предреченнимъ всѣмъ обивателемъ съ изясненіемъ вѣсего вишповеленогю начисто вѣрно составлена // і в Кошъ отправлена была.

273

А сего ноября 17 и 18 чиселъ присланными от велможности вашей двома ордерами веленно повторе тѣх всѣх обивателей въ других особливих вѣдомостях, что они пред симъ до женитби своей, хотя инним год albo полгода и менше, бивалъ на Запорожѣ, для ползи войсковою описат и ту опись сего ж ноября къ 10-му числу в Кошъ прислат. А предпомянутая первая опись по разсмотренію велможности вашей за негодность оной при вишписаних приказах ко мнѣ обратно присланна. І хотя по онимъ велможности вашей приказамъ всякими способи рад бі я для ползи войсковою другую опись учинит, однакъ предреченіе обиватели какъ въ прежней вѣдомости себе написивали, такъ и ннѣ обявляют, что они в минувших годѣх в запорожские села з женами и дѣтми съ Малой Росіи позаходили, а на козацтвѣ никогда не били, и затѣм мнѣ той описѣ, даби к отвѣту не подпасть, крайне учинит не можно. // Для тогю велможности 280

зв.

вашей покорноу прошу для учинения той описѣ от стороны, кого велможность ваш а благоволить будет, нарочно прислатъ. И о томъ велможности вашей упросивши, симъ в покорности моей репортую.

Полковникъ самарский Яков Івановъ с товариствомъ
1756 году, ноября 20 д.

280 Помітка на арк. 273: Получень ноября 25 д. 1756 году.

зв. На конверті: В Кошъ Воиска Запорожского Низового велможному і високородному гпдну, гпдну кошовому атаману Григорию Федорову зъ достойнопочтенною войсковою старшиною і курфнними атаманами покорний репортъ.

Печатка. Див. № 3 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 273, 280. Оригінал.

№ 154 1756 р., листопада 25. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Якову Івановичу Горкуші про повернення відомості, надісланої для уточнення даних про одружених запорожців – вихідців з Гетьманської України

280 Пану полковнику самарскому Якову Іванову
з старшиною
Приказъ

Доношеніє ваше, коїмъ представляете, что в сочиненихъ вами о посполитихъ людяхъ вѣдомостяхъ, которіє з Коша обратно к вамъ для означенія¹ бившихъ на Запорожи козаковъ отправлени², означать³ потому не можна, что какъ⁴ в означенной вѣдомости⁵ пред симъ написано, такъ и нинѣ захожими себе⁵ с Малой Росіи объявляютъ, сего ноябра 25 д. в Кошѣ Войска Запорожского Низового получено, // ⁶на которое симъ в резолюцію
зв. вамъ, пане полковнику, з старшиною, предлагается, даби ви с получениемъ сего заразъ тѣ отправленіє до васъ вѣдомости (кои к отсилки в Генералную вой. крію присилки в Кошъ весма потребно)⁷ в самой скорости до Коша прислать, и вамъ учинить по сему самое скорѣйшее ісполненіє.
З Коша.

Ноября 25 д. 1756 году.

Кошовий атаманъ Григорій Федоров с товариствомъ

Арк. 280. Відпуск.

---

¹ Далі закреслено поже.

² Далі закреслено переправ.

³ Далі закреслено что били на Запорожи.

⁴ Написано над рядком замість закресленого тѣ.

⁵ Написано над рядком замість закресленого о себѣ показивали.

⁶ Перед цим закреслено яко никогда в Запорожи не бивали а.

⁷ Дужки авт.

№ 155–157 1756 р., грудня 9. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Якова Івановича Горкуші Кошеві про відправлення відомостей щодо вихідців з Гетьманської, Правобережної і Слобідської України – поселенців у Самарчику та інших селах паланки; відомості, прислані з паланки

В Кошъ Войска Запорожского Низового велможному і високородному гспдну, гспдну кошовому атаману Григорию Федорову з достопочтенною старшиною и курфнними атаманами 275

Покорний репортъ

За силу полученного мною от велможности вашей сего декабря 9 д. приказа, сочиненное пред сим захожимъ зъ малороссийских и слободских полковъ, також з Полской области посполитимъ людямя, ннѣ жителствующимъ в селѣ Самарчику и других к оному принадлежащихъ селах, вѣдомости при семь в Кошъ отправлени, о чемъ велможности вашеѣ в покорности моеѣ репортую.

Полковникъ самарскій Яковъ Ивановъ с товариствомъ

1756 году, декабря 9 д.

Помітка на арк. 275: Получень 756 году, декабря 17 д.

На конверті: Въ Кошъ Войска Запорожского Низового велможному і високородному гспдну, гспдну кошовому атаману Григорию Федорову зъ достопочтеною старшиною и курфнними атаманами покорний репорт. 278 зв.

Печатка. Див. № 3 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 275, 278. Оригінал.

№ 156 1756 р. Самарчик. – Відомість про вихідців з Гетьманської і Слобідської України, які оселилися у Самарській паланці

Опись села Самарчика, також і приписными к оному Самарчику протчими селами: сколько імѣется налице захожих з разных полковъ, і над какими урочищами сидятъ, і какогo звания, и кто іменно – о томъ явствуєт под симъ. 1756 году. 247

	Число козаков ¹
В селѣ Самарчику – захожих з полку Полтавского козаков	
Андрѣй Заика, села Лучокъ, жилъ при дядку своем Івану Носаню, отбувал должность козацкую	1
Кирило Рубакъ, з Новосанджарова, отбувал козацкую повинность	1

¹ У документі назва цієї колонки повторюється на початку кожного аркуша; винятки відмічено у підрядкових примітках.

	Число козакoв
Василь Лѣкскій, з села Супруновки, ѡтбувал козацкую должность	1
Петро Лѣкщенко, з села Супруновки, отбувал должность козацкую	1
Васил, з города Нехворочи, отбувал должность козацкую	1
Михайло Лѣкскій, з села Супруновки, отбувал должность козацкую	1
Андрѣй Цапъ, з города Маячки, отбувал должность козацкую	1
247 зв. Вдова Старушиха, з города Старосанджарова, муж еи отбувал должность козацкую	1
Васил Масличенко, з села Комарѣвки, отбувал должность козацкую	1
Назаръ Кулеба, з Китаигорода, ѡтбувал должность козацкую	1
Данило Прядка, з Китаигорода, ѡтбувал должность козацкую	1
Костя Громакъ, з Старосанджарова, ѡтбувал должность козацкую	1
Іванъ Дранный, з села Хандалѣвки, ѡтбувал должность козацкую	1
Іванъ Ковал, з города Кобыляка, отбувал должность козацкую	1
Леско Валявенко, з села Лучок, отбувал должность козацкую	1
Яцко Чорній, з Новосанджарова, ѡтбувал должность козацкую	1
Федоръ Омелѣяненко, з села Комарѣвки, отбувал должность козацкую	1
Михайло Штепенко, з местечка Соколянѣцѣ, ѡтбувал должность козацкую	1
Мартинъ Казка, з Китаигорода, ѡтбувал должность козацкую	1
Итого в селѣ Самарчику – Полтавского полку козакoв	19 //
248 В селѣ Самарчику – захожих з полку Полтавского посполитих людей ²	
Іванъ Корнѣенко, з Новосанджарова, отбувал посполитство	1
Леско Кашкаха, з города Маячки, ѡтбувал посполитство	1
Кузма Ткачъ, з города Санджарова, отбувал посполитство	1
Юхимъ, Андрѣй Юрченки, з села Комарѣвки, отбувалы посполитство	2
Степанъ Бесенко, з города Орла, ѡтбувал посполитство	1
Вдова Гавришка, з города Царычанки, ѡтбувала посполитство і заишла з двома малолѣтними сынами в Запорожскій Волности	1
Мирѣнъ Грабченко, з Китаигорода, отбувал посполитство	1
Прокѣпъ Тронь, з села Комарѣвки, ѡтбувал посполитство	1
Ілко Комашченко, з города Царычанки, отбувал посполитство	1
Данило Чубъ, з города Маячки, отбувал посполитство	1
Павло Корнѣенко, з Новосанджарова, отбувал посполитство	1
Денис Швець, мѣстечка Царычанки, отбувал посполитство	1
Васил Ѡлѣиныхъ, з Старого Санджарова, отбувал посполитство	1
Ігнатъ Лысенко, з города Маячки, отбувал посполитство	1
Павло Гепъ, з города Царычанки, ѡтбувал посполитство	1
Істинъ [!] Ѡлѣиныхъ, з Старого Санджарова, отбувал посполитство	1
Семень Цѣркуленко, з Нового Санджарова, отбувал посполитство	1
Іванъ Пелитонка, з города Царычанки, ѡтбувал посполитство	1
Степанъ Маньѣвскій, з села Лелюховки, ѡтбувал посполитство	1 //

² Далі у документі у другій колонії на початку аркуша заголовок Число людей.

	Число людей	
В селѣ Самарчику захожих з полку Полтавского посполитих людей		248 зв.
Михайло Бондаренко, з села Івашковъ, ѡтбувал посполитство	1	
Семень Грузин, з Нового Санджарова, ѡтбувал посполитство	1	
Павло Пушкаръ, з города Маячки, ѡтбувал посполитство	1	
Петро Невоенный, з города Царычанки, ѡтбувал посполитство	1	
Васил Борисенко, з Старосанджарова, ѡтбувал посполитство	1	
Пилипъ Шпакъ, з города Чарычанки [!], ѡтбувал посполитство	1	
Іско Москалченко, з города Маячки, ѡтбувал посполитство	1	
Грицко Бердо, з села Лучокъ, ѡтбувал посполитство	1	
Яцко Гура, з города Бѣлыка, ѡтбувал посполитство	1	
Іванъ Животѣвскіи, з Новосанджарова, ѡтбувал посполитство	1	
Омељко Батуринець, з города Царычанки, ѡтбувал посполитство	1	
Якимъ Свѣчкар, з местечка Царѣчанки, ѡтбувал посполитство	1	
Яцко Козаченко, з слободы Орловки, ѡтбувал посполитство	1	
Ітого посполитыхъ	33 //	
В селѣ Самарчику – Миргородскаго полку козаковъ		249
Акимъ Баибаракъ, з села Манджалѣвки, ѡтбувал козацкую должность	1	
Антонъ Придатокъ, з села Каленикѣв, ѡтбувал козацкую должность	1	
Васил Палѣенко, з самого Миргорода, ѡтбувал козацкую должность	1	
Іванъ Коваленко, з села Каленикѣв, ѡтбувал козацкую должность	1	
Ітого козаковъ	4	
Того ж Миргородскаго полку посполитых в селѣ Самарчику		
Данило Манджаренко, з Великой Попѣвки, ѡтбувал посполитство	1	
Андрѣй Жила, з села Фидоровки, ѡтбувал посполитство	1	
Ітого посполитых явилос	2 //	
Села Самарчика захожих з Лубенскаго полку козаковъ и посполитыхъ людей ³		249 зв.
Грицко Проскурня, з города Горбова, где ѡтбувалъ козацкую должность	1	
Ітого козаков явилос толко	1 //	
З Лубенскаго полку посполитыхъ людей – в селѣ Самарчику ²		250
Михайло Швець, з города Лохвиць, ѡтбувал посполитство	1	
Андрѣй Прихидко, сотнѣ Пирятинской, села Дашенокъ, ѡтбувал посполитство	1	
Лукъянъ Стрѣлченко, з села Пѣзникѣв, ѡтбувал посполитство	1	
Михайло Ковал, з того ж села Пѣзникѣв, ѡтбувал посполитство	1	
Степанъ Михаиленко, з села Постамки, ѡтбувал посполитство	1	
Степан Чорный, з села Денисовки, ѡтбувал посполитство	1	
Ітого посполитыхъ людей	6	

³ Тут у документі назву другої колонки не зазначено.

		Число людей
	Полку Прилуцкогѡ захожих в село Самарчикъ	
	Михайло Литвинъ, з города Ічнѣ, ѡтбувал козацтво [!]	1
	Іванъ Пашко, з села Переволочны зайшол малолѣтнимъ в Багмутъ, а з Багмата – в Запорожские Волности	1
	Итого	2 //
250 зв.	В селѣ Самарчику – сахожих Гадяцкого полку козаков и посполитых людей	
	Іванъ Неживыи, з села Уласовки, ѡтбувал козацтво	1
	Яцко Вовкъ, з города Рашовки, ѡтбувал козацтво	1
	Артемъ Крѣвченко, з села Комишив, жил при отцѣ своем холостым, ѡтбуваль козацкую должность, і пошел в Ызюмской полкъ, город Лиманъ, где оженяс, жил лѣтъ зъ 20, а потомъ пришелъ в село Самарчикъ	1
	Итого козаковъ	3
	Гадяцкого повку [!] посполитых людей	
	Іванъ Неживый, з мѣстечка Зѣнкова, отбувал посполитство	1
	Іско Ковал, з города Опѣшнего, ѡтбувал посполитство	1
	Семень Колѣсныкъ, з города Лютенки, ѡтбувал посполитство	1
	Каленикъ Петренко, з села Дейкаловки. Пошелъ малолѣтнимъ Полтавского полку село Карлѣвку, где, оженяс, жил лѣтъ съ 40, а отбувал должность посполитую	1
	Итого посполитых людей	4 //
251	В селѣ Самарчику – сахожих з Черниговского полку	
	Дмитро Лубенець, з села Синявки, заишелъ малолѣтнимъ Лубенского полку в село Денисовку, где жил посполитымъ	1
	Итого Черниговского полку	1
	Полку Нѣжинскогоѡ в селѣ Самарчику	
	Дмѣтро Вѣвчаръ, з села Припутенъ, ѡтбувал посполитство	1
	Семень Шипѣл, сотнѣ Первой полковой, села Талалаевки пошелъ ѡт отца своего въ 20-ть лѣтъ в Полтавский полкъ, городъ Маячку, где, оженяс, отбувал посполитство годов съ 15-ть	1
	Итого Нѣжинского повку [!]	2 //
251 зв.	В селѣ Самарчику – Харьковского полку ^а козаковъ	
	Ничипоръ Гонтаръ, з города Мерехви, ѡтбувал козацтво [!]	1
	Гордѣй Мочула, з города Валокъ, ѡтбувал козацтво	1
	Тарас Вовкодав, з города Валокъ, отбувал козацтво	1
	Итого козаковъ	3
	Харковского полку посполитых людей	
	Семень Вовкодавъ, з города Валокъ, отбувал посполитство	1
	Яцко Руденко, з города Валокъ, отбувал посполитство	1

	Число людей	
Пилипъ Водолазкий, з села Водолаги, отбувал посполитство	1	
Матвѣ (!) Горкуш а, з города Перекопа, отбувал посполитство	1	
Прокопъ Волошчинѣнко, с того ж города Перекопа, взят был в полонѣ нагаемъ и был в полону лѣтъ съ 15, а вышедши с полону, оженяс, в семь Самарчику живеть и поннѣ	1	
Итого посполитых людей	5 //	252
В селѣ Самарчику – Ахтырского полку посполитых людей		
Юхимъ Кияница, з Краснаго Кута, отбувал посполитство	1	
Лукъянъ Крутенъко, з города Коломы ⁴ , отбувал посполитство	1	
Итого Шхтырского полку	2	
Изюмского полку – в селѣ Самарчику		
Ацко Ковал, з слободы Уразовой, отбувал подпомочицкую должность	1	
Иванъ Бережнѣй, з города Бишкина, отбувал посполитство	1	
Итого Изюмского полку явилос	2	
Сумского полку – в селѣ Самарчику посполитых людей		
Игнатъ Касяненко, з села Вѣлш аного родом, а жил в Миргородскомъ полку, в городѣ Цыбулевѣ, отбувал посполитство	1	
Ониско Стелмах, з села Рабирова, отбувал посполитую должность	1	
Итого Сумского полку явилос	2 //	
В селѣ Самарчику – з разных слободъ, а именъно государевой слободы Новой Водолаги		252 зв.
Иванъ Гунка, отбувал посполитство	1	
Ацко Головатыи, отбувал посполитство	1	
Федор Гергил, отбувал посполитство	1	
Итого з Новой Водолаги явилос	3	
Владѣння князя Есупова – Васил Ткачъ, з слободы Рокитиной, отбувал посполитство	1	
Прокопъ Тронко, з слободы Барисовки, владѣння Шереметева, зайшелъ малолѣтним в Полтавской полкъ, в село Комарѣвку, где отбувалъ посполитство	1	
Иванъ Ткачъ, слободскаго города Терих, отбувал посполитство	1	
Итого	3 //	
В селѣ Одимковцѣ – з разных полковъ Полтавского полку		253
Микита Хоруженко, з Новосанджарова, отбувал козацкую должность	1	
Семень Бурякъ, з Новосанъджарова, отбувал козацкую должность	1	
Захарко Шлѣйныченко, з села Лучок, отбувал козацкую должность	1	
Иско Ткачъ, з Нехворощи, отбувал козацкую ж должность	1	
Итого	4	

⁴ Ймовірно, йдеться про Коломак.

		Число козакoв
	В урочищи Килченѣ – полку Полтавского Музеи, Плосконосов братъ, з города Санджарова, ѿтбувал посполитство	1
	В той же Килченѣ – Миргородского полку Семень Постолный, города Говтвы, ѿтбувал посполитство	1
	Итого	2 //
254	В селѣ Камянцѣ – захожих з разных полковъ козакoвъ выборных, подпомочниковъ і посполитих людѣй Полку Полтавскаго выборных козакoв	
	Яцко Кирь, з Китаигорода, ѿтбуваль козацство	1
	Іско Марченко, з Китаигорода, отбувал козацство	1
	Роман Коренко, з Китайгорода, ѿтбувал козацство	1
	Федоръ Гужуманъ, з города Келеберди, отбувал козацство	1
	Итого явилос выборных	4
	Того ж Полтавского полку в селѣ Камянцѣ подпоможчиковъ	
	Карпо Харченко, города Кишѣнки, отбувал подпоможчицкую должность	1
	Ничипор Погрѣбиенко, села Хандалѣвки, ѿтбувал подпоможчицкую должность	1
	Петро Слюсарь, города Кобѣляка, ѿтбувал подпоможчицкую должность	1
	Ярошъ Швець, с Кобыляка, отбувал подпоможчицкую должность	1
	Іванъ Слюсарь, з Богородичного, отбувал подпоможчицкую должность	1
	Итого подпоможчиков явилос	5 //
254 зв.	В селѣ Камянцѣ – того ж Полтавского полку посполитых людѣй ²	
	Федоръ Бердо, сотнѣ Кишѣнской, села Лучокъ, ѿтбувал посполитство	1
	Ацко Саенко, города Орла, отбувал посполитство	1
	Грицко Козынїи, города Сокѣлки, ѿтбувал посполитство	1
	Ацко Ликниченко, з Китаигорода, отбувал посполитство	1
	Микита Головатскїи, сотнѣ полковой Первой, села Головача, ѿтбувал посполитство	1
	Трохимъ Прохоренко, з города Нехворощи, ѿтбувал посполитство	1
	Григорїй Жовтускїй, сотнѣ полковой Первой, села Милецъ, ѿтбувал посполитство	1
	Стефанъ Чорный, села чернечого Семеновки, ѿтбувал посполитство	1
	Грицко Напханїй, з Китаигорода, ѿтбувал посполитство	1
	Іванъ Зѣнченко, з Китаигорода, ѿтбувал посполитство	1
	Грицко Коломыйченко, з Царычанки, ѿтбувал посполитство	1
	Итого посполитых	11 //

	Число козаков	
Миргородского полку – в селѣ Камянцѣ		255
Выборных козаковъ		
Арѣма Вѣчній, сотнѣ Говтвянской, села Каленикѣвъ, отбувал выборную козацкую должность	1	
Панас Морозъ, сотнѣ Говтвянской, села Попѣвки, отбувал козацкую выборную службу	1	
Итого выборных козаков	2	
Подпоможчиков того ж полку в селѣ Камянцѣ		
Костя, Михайло Волошченки, города Потоку, отбували подпоможчицкую должность	2	
Андрѣй Карпенко, города Сорочинець, подпоможчик	1	
Итого подпоможчиков явилос	3	
Того ж полку в селѣ Камянцѣ ж посполитого звания		
Кирило Христычъ, города Потоку, отбувал посполитство	1	
Грицко Колѣсникъ, села Бѣликѣвъ, отбувал посполитство	1	
Трохимъ Барбашъ, сотнѣ Говтвянской, села Юркѣвъ, посполитый	1	
Семень Костыра, города Потоку, посполитый	1	
Грицко Ульяновченко, з Бѣлоцеркѣвки, посполитый	1 //	
В селѣ Камянцѣ – Миргородскаго полку посполитих		255
Яковъ Трикѣпъ, города Шишаки, отбувал посполитство	1	зв.
Грицко Чубученко, города Говтвы, отбувал посполитство	1	
Иванъ Кривошиенко, села Тубуришѣ, посполитый	1	
Ацко Бурнисъ, з села Каленикѣвъ, посполитый	1	
Мусѣй Джимъ, з Говтвы, посполитый	1	
Семень Вѣвчаръ, з Говтвы ж, посполитый	1	
Итого посполитых	11	
В селѣ Сокольской Радутѣ – Полтавского полку выборных козаков		
Грицко Буерымъ, з Орла-города, козакъ выборный	1	
Итого	1 //	
В Сокольской Радутѣ – Полтавского полку посполитых ⁵		256
Леско Левенко, з Китаигорода, отбувал посполитство	1	
Хома Несмѣянъ, с Келеберды, отбувал посполитство	1	
Остапъ Лоевскій, з города Нехворощѣ, посполитый	1	
Итого посполитых	3	
В той же Соколской Радутѣ – Миргородскаго полку выборных козаковъ		
Ацко Нужный, зъ города Хорола, козакъ выборный	1	
Прокопъ Митлашъ, города Говтвы, козакъ выборный	1	
Итого выборных	2	

⁵ Тут і далі до кінця відомості назву другої колонки не зазначено.

	Число козакoв
Того ж полку посполитых людей в Сокѣлской Редутѣ	
Степанъ Перебийныс, города Хорoла, посполитый	1
Михайло Ситникъ, города Хорoла, посполитый	1
Мѣрѣнъ Рыбалченко, города Говтвы, посполитый	1
Маѣимъ Рыбалченко, города Говтвы [!], посполитый	1
Герасим Улашченко, города Хорoла, посполитый	1
Иванъ Митлашъ, города Говтвы, посполитый	1
Яковъ Тонконогъ, города Говтвы, посполитый	1 //
256 зв.	
В селѣ Соколской Редутѣ – Миргородского полку посполитых	
Омелко Бурякъ, города Говтвы, посполитый	1
Вдова Тетяна Гарасчиха, города Манджелѣвки, посполитая	1
Ничипоръ Бабченко, з мѣстечка Омелника, посполитый	1
Итого посполитых явилос	10
В том же селѣ Сокѣлской Радуте – полку Лубенского посполитых людей	
Давид Назаренко, сотнѣ Лохвицкой, деревнѣ Степукъ, отбувал посполитымъ	1
Петро Погрѣбненко, сотнѣ Лохвицкой, деревнѣ Степукъ посполитый	1
Иванъ Черкасъ, сотнѣ Лохвицкой, села Степукъ, посполитый	1
Итого Лубенского полку	3 //
257	
В селѣ Блигадировки – Полтавского полку Выборных козакoвъ	
Дмитро Лаврѣненко, сотнѣ Кишинской, села Ханджалѣвки, козакъ выборный	1
Итого	1
Подпоможниковъ	
Степанъ Плахотникъ, з Китаигорода, отбувал подпоможникомъ	1
Иванъ Мовчанъ, з Китайгорода, отбувал подпоможникомъ	1
Семень Харченко, города Соколки, отбувал подпоможникомъ	1
Итого	3
Посполитых людей	
Денис Бѣлоусенко, з Китаигорода, отбувал посполитымъ	1
Иванъ Гадючка, города Орла, отбувал посполитство	1
Итого	2
Полку Миргородского – в селѣ Блигадировки Подпоможниковъ	
Васил Жученко, города Хорoла, отбувал подпоможникомъ	1
Иванъ Даниленко, села Вѣрокъ, отбувал подпоможникъ	1
Гордѣи Маценко, села Зуивецъ, подпоможникъ	1
Итого	3

	Число козаков	
Посполитого звания		
Пилипъ Вѣтеръ, города Бѣлоцеркѣвки, ѡтбувал посполитымъ	1	257 зв.
Лазоръ Охрѣменко, города Омелника, ѡтбувал посполитство	1	
Ілко Брюховецкій, города Бѣлоцеркѣвки, посполитый	1 //	
В селѣ Блигадировки – полку Миргородского посполитых		
Васил Охрѣменко, города Мелника ⁶ , посполитыи	1	258
Прокопъ Сасунъ, города Омелника, посполитыи	1	
Степанъ Ткаченко, з села Попѣвки, посполитыи	1	
Павло Зѣнченко, з села Попѣвки, посполитыи	1	
Аковъ Ілченко, города Бѣлоцеркѣвки, посполитыи	1	
Ничипоръ Лукьяненко, з села Зюивецъ, посполитыи	1	
Іванъ Педына, города Бѣлоцеркѣвки, посполитый	1	
Леско Чухуть, з села Попѣвки, посполитый	1	
Охрѣмъ Ткачъ, города Омелника, посполитый	1	
Итого Миргородского полку посполитых	12	
В том же селѣ Блигадировки – полку Гадяцкого посполитых		
Трохимъ Пундикъ, сотнѣ Комышанской, села Березовой Луки, посполитый	1	Итого
Іванъ Дѣденко, села Бѣлѣска, посполитый	1	
	2	
В томъ же селѣ Блигадировки – Лубенского полку		
Костянътинъ Лихваренъко, з села Тернов, подданній чернецій	1	Итого
	1 //	
В селѣ Ревунивцѣ – Миргородского полку		
Хома Дроботенко, города Хороля, посполитый	1	Итого
Наумъ Дмитренко, села Пустовоитовки, посполитыи	1	
Алеза Дмитренко, села Пустовоитовки, посполитый	1	
Іванъ Севрукъ, города Омелника [!], посполитый	1	
Маѣмъ Кравченко, города Хороля, посполитыи	1	
Семень Перекопъ, з города Цыбулева, посполитыи	1	
	6	

Помітка на арк. 259 зв.: Всенадобно дѣло вечеру изшиват.

Скрипа на арк. 247–258: Сію // опис // свѣди // тель // ствовал // Самар // ской // палан // кы // писаръ // Іванъ // Котляревский.

Арк. 247–259. Оригінал.

⁶ Омелника

№ 157 1756 р. Самарчик. – Відомість про вихідців з Правобережної України, які оселилися в Самарській паланці

260 Опись села Самарчика іє приписними к оному Самарчику протчими селами, яко то: Сокѣлскую Радуюю, Блигадировкою и Реуновкою. И коликое число імѣтєся захожих з Полской областы разных губерней людей, и кто оныє имено – о томѣ явствуеть под симѣ. 1756 году.

	Число людей ¹
В селѣ Самарчику – захожих з полской нації разних губерней Губерніи Смѣлянскои	
Микола Бѣлобабенко, с села Вязывка	1
Лукянѣ Дуброва, з села Вязывка	1
Іванѣ Лозови, з села Вязывка	1
Итогоѡ	3
Губерніи Корсунскои	
Федорѣ Рѣзникѣ, з села Драбинокѣ, заишол малолѣтним в слободскии Ахтырскии полкѣ, в село Лутышину, где, ожениас, жил летѣ зѣ 20, ѡтбувал посполитство	1
Итого	1
Губерніи Чигринскои	
Федор Хвалюшенко, самого города Чигрина	1
Вдова Домка Головчиха, з самого города Чигрина	1
Грицко Линѣникѣ, з мѣстечка Жаботина	1
Итогоѡ	3 //
В селѣ Самарчику – з полскои нації	
Губерніи Бершанскои	
Леско Гузѣ, самого города Бершова	1
Губерніи Лысянскои	
Степанѣ Бондарѣ, з села Немерова	1
Губерніи Бѣлоцеркѣвскои	
Гаврило Токарѣ, города Синявы	1
Ігнатѣ Скрипникѣ, з села Гребѣнокѣ	1
Андрѣи Волокѣ, с села Каньболотѣ ²	1
Итого	3
Губерніи Бугуславскои	
Гаврило Ткачѣ, з села Карапиши	1
Ігнатѣ Бойко, з города Крилова	1
Итого	2
Грицко Кутовый, з города Погребища	1 //

260
зв.

¹ У документі назва цієї колонки повторюється на початку кожного аркуша.

² Кальниболото

	Число людей	
В селѣ Камянецъ – захожих з полской нації		261
Губерніи Чигринской		
Кузма Тютюнниченко, города Крылова	1	
Грицко Бандурка, з самого Чигрина	1	
Іванъ Кучеренко, города Суботова	1	
Итого	3	
Губерніи Лысянської		
Аковъ Полчичъ, города Синявы	1	
Губерніи Уманської		
Омелко Степаненко, города Калніболоть	1	
В селѣ Сокѣлской Редутѣ – з полской нації		
Губерніи Чигринской		
Макар Панасенко, города Ведмедовки	1	
Каленикъ Лобаръ, города Крилова	1	
Васил Образенко, города Ведмедовки	1	
Іванъ Тарасенко, Старого Крилова	1	
Ігнатъ Каштанъ, города Крилова	1	
Итого	5 //	
В селѣ Сокѣлской Редутѣ – з Полщи		261
Губерніи Корсунской		зв.
Матвѣй Вовкъ, з самого Корсуна	1	
Федоръ Едникъ, замого [!] ж з Корсуна	1	
Итого	2	
Губерніи Смѣлянской		
Грицко Слабоспицкій, з села Вязовка	1	
Акимъ Швець, с Вѣловця	1	
Итого	2	
В селѣ Блигадировки – з Полской области		
Губерніи Чигринской		
Михаило Ткачъ, города Ведмедовки	1	
Якимъ, Мусѣй Латышенки, с самого Чигрина	2	
Петро Чубченко, з Ведмедовки	1	
Ілко Щербина, з самого Чигрина	1	
Кирило Левченко, з Жаботина	1	
Прокопъ Боженко, з самого Чигрина	1	
Леско Могила, з самого Чигрина	1	
Итого	8 //	
В селѣ Благодыровки – з Лядщины		265
Губерніи Уманской		
Микита Безкровній, з самой Умани	1	
Іванъ Запорожець, з самой Умани	1	
Итого	2	

	Число людей
Губернії Смѣлянскоі	
Васил Пундыкъ, з самого Смѣлого	1
Панко Трускало, с Паволочи	1
Итого	2
Губернії Черкасскоі	
Павло Голѣнній, іс Икавы	1
Іванъ Чубченъко, з города Ілъвова	1
В селѣ Реуновки – захожих з Полци	
Губернії Смѣлянскоі	
Семень Сухій, з Борокъ	1
Фѣдор Коваль, з Вороновки	1
Маѣимъ Задерѣй, із Яблунева	1
Грицко Папуса, із Яблунева	1
Итогоѡ	4
В селѣ Реуновки – з Лядщины	
Губернії Чигринскоі	
Тимошъ Іладиръ, города Крилова	1
Терешко Ковал, с Чигрина	1
Фѣдоръ Завалыпѣченко, с Чигрина	1
Василь Доманенко, із Ведмедовки	1
Фѣдор Кравецъ, города Крылова	1
Семень Зепъ, з села Андрусѣвки	1
Итогоѡ	6

265
зв.

Скрипа на арк. 260, 261, 265: Сію // ѡпис // свѣдѣтелствовал // Самарскоі паланки писар Іванъ Котляревскій.

Арк. 260, 261, 265. Оригінал.

№ 158 1756 р., жовтня 11. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом не перешкоджати жителям містечка Стара Самара користуватися угіддями до вирішення в Сенаті питання про розмежування спірних земель. № 918

276

Ея імператорскаго величества Малия Россіі обоіх сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...> Кирилль Разумовскій

Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошевому, старшинѣ войскової, атаманамъ курѣннимъ і всему Войску

На посланій пред симъ от насъ вамъ ордеръ зъ доволнимъ предложеніємъ – для какихъ обстоятелствъ імѣющогось въ Старой Самарѣ обивателского

поселенія сводить оттоль невозможно, и о нечиненіи от Войска Запорожского онимъ старосамарскимъ обивателемъ во владѣннїи надлежащихъ къ той Старой Самарѣ земель и угодїй никакова препятствїя и обидѣ, сего октября 8 дня получено нами ѿ васъ доношенїе, в которомъ представляется, что о учиненномъ въ силѣ ордеровъ ншихъ нарочно опредѣленными от полку Полтавского старшинами розмежованїи надлежащихъ издавна къ Старой Самарѣ земель въ Кошѣ Войска Запорожского якобы извѣстїя не имѣетсяя.

Да что-де показано, яко къ той Старой Самарѣ изъ давного времени землѣ и угодїя надлежали, то старосамарци-де, хотя на войскових изъ давнихъ временъ къ Войску Запорожскому Низовому, а не къ Старой Самарѣ принадлежащихъ земляхъ и угодїяхъ разніе користи пред симъ получали, но десятина от пчель и от протчего въ Самарѣ будущими запорожскими старшинами взимаема якоби // била, а власно-де тѣми угодїями старо-самарцѣ никогда не владѣли. А ежели-де ннѣ онїе жалованнїе землѣ и угодїи къ Старой Самарѣ оддани будутъ, то-де Войско Запорожское Низовое в обидѣ остатся можетъ, такъ что и многимъ козакамъ служби несть нѣ с чего будетъ. И съ прошенїемъ о неоддаче зъ войсковихъ вашихъ запорожскихъ дачей Полтавскому полку и к Старой Самарѣ никакихъ земель и угодїй нашего разсмотренїя и резолюцій.

276
зв.

А понеже до сего чрез неоднократнїе нши ордерѣ довольно уже оному Войску Запорожскому предлагано, что въ помянутой Старой Самарѣ малоросїйскїе обивателѣ поселились по силѣ ея императорскаго величества изъ Правителствующаго сената 1744-го году состоявшаго і въ Генералную войсковую канцелярію присланого указа, которимъ какъ въ оной Старой Самарѣ селиться имъ дозволено, такъ и повелѣно тѣхъ обивателѣй приписать къ малоросїйскому, которому заспособнѣе, полку и учредить особливую сотню, почему оноє мѣстечко Старая Самарѣ по населенїи обивателми къ Полтавскому полку и причислена, и над имѣющимися тамо жителми, козаками и посполитими, опредѣлень сотникъ, и тѣ жители въписани въ ревизїю, и на нихъ всякіе общенароднїе подати всѣ равно, противъ другихъ малоросїйскихъ обивателѣй, всегда налагаются и взискиваются, а для сего и розмежованїе къ оной Старой Самарѣ из давнего времени принадлежащихъ земель и разнихъ угодїй велѣно учинить, какъ то уже и учинено, и о томъ ѿ насъ куда подлежало и представлено, по тому жъ изъ оной Старой Самарѣ и сотника // со всѣми обивателми над височайшїи ея императорскаго величества указъ изгонить невозможно. Того ради вамъ, кошевому атаману, зъ старшиною и Войскомъ накрѣпко подтверждаемъ, дабы вы, не чиня болѣе о томъ излишнихъ переписокъ и представлений, но на учиненнїа о тѣхъ старосамарскихъ земляхъ и угодїяхъ от насъ представленїа и ваши прошенїа ожидали от Правителствующаго сената резолюцій и височайшого ея императорскаго величества повелѣнїя, а до того вишепоказаннимъ самарскимъ обивателемъ во владѣннїи тѣхъ земель и угодїй, чемъ они изъ давна владѣли и ползовались

277

и ннѣ владеють, должны никакова препятствія не чинить и обидѣ никакихъ імѣ не приключать.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

Санктъ-Питербурхъ.

Октября 11 дня 1756 году.

№. 918.

Помітка на арк. 276: Полученъ декабра 19 д. 1756 году.

Арк. 276, 277. Оригінал.

№ 159 1757 р., травня 21. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з проханням відшкодувати збитки, заподіяні запорозькою старшиною

285 Велможній Войска Нызового Запорозского гспднѣ атаманѣ кошевій Стефанѣ Данилов¹, високѡмлстивѣйшій добродѣю мой.

Прошедшого 757² года присланными з Кош а Запорозского полковниками, курѣним сєргѣевским Іваномѣ Водолагою вѣ чередѣ рогатого скота шєстнадцать, да в том же году вѣ мѣцѣ июлѣ другимѣ полковникомѣ, курѣннимѣ переяславским Петромѣ Торскимѣ, гвалтовно и разбойнически з немалою командою наехавши, под городомѣ в подворку моемѣ у мене, нижайшого, невѣдомо по какой моеї винности занято воловь самихъ добрых, к шленской дороги годящихся^а, восемьдесят шєст, з которихъ воловь в том же году, по перемѣнѣ полковника Торского другимѣ полковником, прозиваемим Горкушею, жителю новоселицкому Синюгубу нѣсколко продано. И оной заборѣ извѣстно мнѣ есть, что с приказу бывшого кошевого атамана Лантуха якобы заняты в Кошѣ. Да в сем же году, в генварѣ мѣцѣ полковникомѣ бывшимѣ // Яковомѣ Гаркушею з 285 зв. начальником самарского мнстра Владымером забрато моего сєна одинацатъ скирдѣ, которіє по представленію, куда надлежало, от его ясневелможности високоповелителнимѣ за рукою его ордеромѣ велено мнѣ, нижайшему, и уплатит, токмо і пннѣ³ я ничего не получилъ. От якого разоренія и гвалтовнихъ нападковъ я, нижайшій, вѣ крайней нахожусь обидѣ.

Того рады велможности вашей симѣ нижайше с покорностию моею прошу високий велможности вашей блгоусмотреніємѣ забратой у мене, нижайшого, двома полковникамы сто одну скотину, а єднимѣ полковникомѣ⁴ з начальникомѣ одинацать скирдѣ сєна приказатъ возвратит, а буди уже оногo скота и сєна налице нет, то денгами безобидно мнѣ уплатит. Буди же по сєму моему прошенію вашей велможности

¹ Данило Стефановъ

² 756

³ понынѣ

⁴ Написано над рядком.

блгоусмотреніем, кому надлежит, о уплатыи мнѣ денегъ приказано не будетъ, то за нестерпимую и знатную от бывшего кошевого мнѣ обыду принуждены к его ясневелможности високоповелителному и сіятелнѣйшему графу гетману Кириллу Григоревичу Разумовскому доношеніе, а оттол и в високій Правительствующій сенатъ прошеніе взнестъ. Что же по сему моему // прошенію от велможности вашей послѣдуетъ, писменнымъ 292
увѣдомленіемъ, мене, нижайшого, приятно прошу не оставит. В протчемъ в надеждѣ велможности вашей ко мнѣ, нижайшему, блгоприятства пребываю.

Вашей велможности високомлстивѣйшого моего добродѣя
нижайшій слуга сотникъ старосамарскій⁵

Мая 21 д. 1757 года.

Богород.⁶

Помітки на арк. 285: Подано мая 27 д. 1757 году; *на арк. 292:* По сему отписано, что за спустонгъ Самарской товщѣ и за протчіе користи Березань запорожцовъ удовлетвуетъ, в тѣ пори возвратится забратое.

Арк. 285, 292. Оригінал.

№ 160 1757 р., травня 28. – Лист Коша до старосамарського сотника Івана Березаня з відмовою відшкодувати вартість худоби, зайнятої у нього запорозькими козаками за збитки, заподіяні запорожцям

Мцѣ пане сотникъ старосамарскій.

286

На присланное от васъ с требованіемъ забратихъ, якоби безвино, ¹-по повелѣнію бывшего кошового Григорія Федорова⁻¹ полковниками Водолагою рогатого дробного скота, Торскимъ воловъ да Яковомъ Горкушею ¹-і начальником самарским¹ сѣна нѣсколко скирдъ возвращенія или за оноє денгами удовольствія писмо, сего мая 27 дня мнѣ поданное, симъ объявляется: яко вишеписанное рогатий скотъ, воли и сѣно хотя² ¹-по общему всѣхъ курѣнних атамановъ, а не его Григорія Федорова⁻¹, забрати³, ⁴-но не безвино⁻⁴, ⁵-а именно⁻⁵ за пустошъ вами Самарской войскової товщи, в которую тайнимъ воровскимъ образомъ и упорно вездя, стоячую сирую деревню на дрова и на протчіе надобности рубаете и на войсковихъ земляхъ хлѣбъ пашете, сѣно косите, в речки Самарѣ своїми неводами рибу⁴ ловите и всякие користи, хотя васъ к тому Самарской паланки старщинами не

⁵ Підпису немає.

⁶ Богородичне

¹ Написано над рядком іншим почерком.

² Над рядком закреслено хотя.

³ Далі закреслено но не столко, какъ ви в писмѣ своемъ объяснили, но менше.

⁴ Слова правлено.

⁵ Написано над рядком іншим почерком замість закресленого но.

допускаемо било, получаете, для чего вишеписаного забратого полковниками возвратит вамъ не слѣдуетъ. ⁶Что обявивъ, остаюсь, между протчим, вам доброжелательный

А. к. Данило Стефановъ с товариствомъ

Кошъ.

28 д. мая 1757 году⁶. //

286 Мая 28 д. 1757 году.

зв. З Кош а.

291 На конвѣрти: Его млсти пану сотнику старосамарскому.

зв.

Слїд від печатки

Арк. 286, 291. Відпуск.

№ 161 1757 р., травня 29. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом повернути старосамарським жителям і сотникові Івану Березаню худобу, коней та майно, захоплені запорожцями, а при наявності претензій до населення Полтавського полку – порушувати судові справи в установленому в Гетьманській Україні порядку. № 444

287 Ея императорскаго величества Малой Россіи обоїхъ сторонъ Днѣпра і Войскъ Запорожскихъ гетман <...>

Кирилль Разумовскій

Войска Низового Запорожского гдну атаману кошевому, старшинѣ войсковой, атаманамъ курѣннимъ і всему Войску Запорожскому

Пред симъ по доношенію полку Полтавского сотника старосамарского Ивана Березана о недопущеніи запорожскими козаками старосамарскихъ обывателей ко владѣнію іздревле принадлежащихъ к Старой Самарѣ земель, також о заборѣ присланными от Коша Запорожского полковниками – первѣе Иваномъ Водолагою, в чередѣ шестнадцати рогатого скота и риболовного невода з медными казанамы, а другой разъ, по перемѣнѣ оного Водолаги Петромъ Торскимъ, в подварку его, сотника, самихъ лучшихъ к шленской дороги годячихся восьмьдесяты шести воловъ и равными временамы немалого числа скота, лошадей, овецъ, ягнятъ и другихъ разныхъ вещей і о протчемъ, посланнымъ к атаману кошевому з старшиною и курѣнними атаманамы ншимъ ордеромъ велѣно: забратое возвратит і в протчемъ во всемъ удоволствоват і никакихъ ѡнимъ старосамарскимъ обывателямъ обидѣ чинит козакамъ запорожскимъ запретит.

287 А сего мая д.¹ означенный сотникъ // старосамарский Березанъ подаль
зв. намъ доношеніе, представляя во ономъ, что по тому ншему ордеру ничемъ

⁶ Написано іншимъ почеркомъ замість закресленого а егда от вас Войску Запорожскому

286 за получаемие вами користи и за пустошъ, в прот. // Самарской товщи удоволствіе учинится,
зв. в тѣ пори забратое возвращено имѣеть бить.

¹ Число не зазначено.

ісполненія не учинено, но еще-де в противность тому вящшіе ему і обивателямъ козаки запорожскіе приключаютъ обиды. И дабы-де чрезъ такови приключенія до послѣдка не могли пріиты в разореніе, требоваль і ннѣ онъ, сотникъ, какъ о возвращеніи заграбленнаго, такъ і о нечиненіи запорожскими козаками старосамарскимъ обивателямъ обидъ.

А яко із представленнаго от него, сотника, при томъ его доношеніи писма подлѣннаго, октября от 17 д. минувш аго 1756 года писаннаго к нему от атамана кошевого Григорія Федорова, усмотрено нами, что от Сѣчи Запорожской нарочно заборъ пятидесяты восмы воловъ учиненъ, хотя ж при томъ в ономъ писмѣ упоминается и подлинно бы такъ было, что по той причинѣ, яко онъ, сотникъ, з обивателми без вѣдома и позволенія на запорожскихъ земляхъ скотъ свой пасутъ, хлѣб пашутъ і сѣно косятъ, також чрезъ нѣсколко лѣтъ удобную на строеніе і на протчіе надобности деревлю в Войсковой товщи, воровски вездя, на дрова рубаютъ і в речки Самарѣ рибу ловлять и тѣмъ Войску причиняютъ обиду, но яко самоволно и гвалтовно собою управляются кому-либо по всякимъ дѣламъ малороссійскіе права запрещаютъ, а повелѣваютъ, ежели кто в чемъ имѣеть до кого какову претенсію, вѣдаться в надлежащемъ мѣстѣ судомъ, того ради предлагаемъ // вишшеозначеніе показанніе іменно в доношеніи просителевомъ 290 воли и другую скотину, такожъ лошады, овци с ягнятамы и протчое все заграбленное в него просителя і обивателей старосамарскихъ возвратит без остатка і во всей претенсіи его, просителя, і обивателей, по силѣ прежнего ншего ордера удоволствоват ихъ безобидно, не принося болѣе никакихъ отговорокъ. До него жъ, сотника, і обивателей от Сѣчи Запорожской, ежели есть в земствѣ какая правильная претенсія, искать на нихъ по порядку в полковой Полтавской канцеляріи.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1757 года, мая 29 д.

Ном. 444.

Помітка на арк. 287: П. июня 19 д. 1757 году.

Арк. 287, 290. Оригінал.

№ 162 1757 р., червня 22. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про причини захоплення худоби, коней та майна у старосамарських жителів і сотника Івана Березаня та про їхнє незаконне користування запорозькими угіддями понад річкою Самарою

До господина гетмана Разумовского по титулу
Всепокорнѣйший репортъ

288

Высокоповажнимъ вашей ясневелможности ордеромъ, в Кошѣ мною и товариствомъ сего июня 19 д. полученнимъ, велѣно забратие в сотника старосамарского Івана Березана Войска Запорожского Низового полковниками Іваномъ Водолагою шеснадцать рогатихъ скотинъ и риболовной

неводъ з мѣдними казанами, да Петромъ Торскимъ восемьдесятъ шесть воловъ и разными временами немалое число скота, лошадей, овецъ, ягнятъ и другихъ разныхъ вещей и все без остатка возвратит и во всей претенсїи его, просителя, и обивателей по силѣ прежнего вашей ясневелможности ордера удовольствоват.

И на оной вашей ясневелможности високоповелителный ордеръ я, кошовый атаманъ, з старшиною, і атаманами, і с Войскомъ Запорожскимъ Низовимъ всепокорнѣйше і всенїжайше доношу: по представлениямъ полковниковъ самарскихъ о происходящихъ в товщи Самарской от старосамарскихъ жителей пустошахъ, но пред симъ к помянутому сотнику Березану многократно претя грабительствомъ скота и прочего, // **288** **зв.** чтобъ какъ онъ, сотникъ, такъ и его подкомандные люде товщи Самарской не пустошили и на земляхъ и лугахъ сѣна не косили, ¹хлѣба не пахалы¹ и скота своего не пасли, и в прочемъ от запорожскихъ дачъ користей не имели і тѣмъ запорожцамъ оскудности в ихъ потребностяхъ не делали, однакъ, онъ, сотникъ, и его люде от того самоволства не престаи. Для чего полковникомъ самарскимъ, егда в лесахъ и на лугахъ поймани его люде будутъ, велено от Коша, с чемъ застануть, в страхъ имъ грабить, чтобъ впредь озлобленнїи Войску в лесахъ и лугахъ пустоши делать воздержалис. По чему, хотя граблено было, но возвращивано, с тѣмъ при возвращенїи грабленного скота і прочого договоромъ, что впредь в запорожские луги и лѣса ездить за своими надобностями, земель орать² и сѣно косит перестануть. Точию онъ, сотникъ, и его люде, все то пренебрегая, немалые пакости в лесахъ делаютъ, а запорожскимъ козакамъ, жиющимъ по реки Самарѣ, сѣна укусит и рыбы ловит за ним, сотникомъ, и его людами³ нѣгде.

Для того уже, видя его, сотника, с подчиненными в томъ озлобленїи невоздержания, но вѣщшее напротиво происходимаго от Коша запрещенїя **289** упорство, // яко на единую пакость, гдѣ козаки траву для укушения сѣна хранять или пашнѣ имѣють, скотомъ своимъ онъ, сотникъ, вконецъ истребляет, а что на запорожскихъ земляхъ упорствомъ сѣна зкосит, тое запорожцамъ в продажу пускает, атамани курѣнные по нестерпимости чинимих от него обидъ обще приговорили в такомъ случаї, какъ вишеписанно, егда скоть или что другое в Запорожскихъ Волностяхъ⁴ сискано будетъ, занять, почему ⁵за упорство⁵ его, сотника, скоть и заграблено.

И понеже височайшею грамотою реку Самар с прочими принадлежащими к ней угодиями во владѣнїи Войску Запорожскому всемилостивѣйше пожаловано содержат, о чемъ и вашей ясневелможности совершено чрез отправленую з оной грамоти ⁶пры репортѣ⁶ копию извѣстно, а оной

¹ Написано над рядкомъ замѣсть закресленого не орали и не сѣяли пашень.

² Написано над рядкомъ замѣсть закресленого отдать.

³ Далі закреслено весма.

⁴ Написано над рядкомъ замѣсть закресленого лугахъ.

⁵ Написано на правому полі замѣсть закресленого в такомъ в такомъ разѣ.

⁶ Написано на правому полі.

Березань надвисочайшее ея ім. в-ва соизволение самоправностъ запорожские землѣ упорство делает и надмѣру своей потреби толикое число скота на запорожских землях в пастбѣ содержитъ, по силѣ же той ⁷-височайшей ея і. в-а ⁷ грамоти ниединое и малѣйшее мѣсто ко владѣнію ⁸-сотнику⁹ старосамарскому⁸ и его подчиненим¹⁰ остатся не должно, но онъ сотникъ весьма напрасно // вашу ясневелможност утруждать дерзает, и тако по вишеписаномъ обстоятелствамъ тотъ грабежъ учиненъ не напрасно, но знатно за нестерпимую от него, сотника, Войску обиду, того ради вашей ясневелможности о вишеписаннимъ под високое благоразсмотрение представляя, всепокорнѣйше ¹¹-Войско Запорожское Низовое¹¹ ему, сотнику¹² Березану, и его ⁷-и подчиненним⁷ в томъ отказать и запретит, чтобъ онъ таковых озлоблений Войску делат с своими подчыненими воздержался і о том милостиво в Кошъ предложить.

А. к. Данило Стефановъ с товариствомъ

1757 году, июня 22 д.

Кошъ.

Арк. 288, 289. Відпуск.

№ 163 1757 р., червня 30. – Вимога представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного до Коша про відшкодування, згідно з ордером гетьмана Кирила Розумовського, старосамарським жителям і сотникові Івану Березаню вартості худоби, коней та майна, захопленого запорожцями

Велможному гспдну кошевому атаману Войска Низового Запорожского Данилу Стефанову з войсковою старшиною, курѣнними атаманами и товариствомъ

Требованіе

Прошлого мая д.¹ в полученномъ мною от его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожских гетмана и разных ординовъ кавалера високоповелителномъ ордерѣ написанно: посланнимъ-де к велможности вшей от его ясневелможности вторителнимъ ордеромъ веленно забратие в сотника старосамарского Ивана Березана и обивателей старосамарских присланними от Коша Запорожского полковниками – первѣ Иваномъ Водолагою, в чередѣ шестнадцати рогатого скота и риболовной невод з медними казанами, а другой разъ, по перемѣнѣ оного Водолаги Петромъ Торскимъ, в подварку его, сотника, самих лутчих к шленской дороги годячихся восмидесятъ шесть

⁷ Написано над рядком.

⁸ Написано над рядком замість закресленого ему Березану остася [!] не должно.

⁹ Далі закреслено богоро.

¹⁰ Далі закреслено не остается.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого прошу.

¹² Написано на лівому полі.

¹ Число не зазначено. Ймовірно, 29 травня (див. док. № 161).

294
зв. воловъ, и разними временами немалимъ числомъ скотъ и лошади, овци з ягнятами и другіе разніе вещи возвратитъ без остатка и во всей претенсїи его, сотника, и обывателей, по силѣ прежнего его ясневелможности ордера удоволствовать ихъ безобидно, не принося болѣе никакихъ отговорокъ. До него же, сотника, и обывателей от Сѣчи Запорожской ежели есть о земствѣ какая правилная претенсія, искать на нихъ по порядку в полковой // Полтавской канцеляріи. И веленно мнѣ тѣмъ его ясневелможности ордеромъ велможность вшу, старшину и кого надлежитъ понудить, даби по тому его ясневелможности ордеру скорѣйшее учинено било исполнение.

Того ради благоволѣте, велможность вша, в силѣ посланных от его ясневелможности в Кошъ ордеровъ, вишеозначенніе воли и другую скотину, такожъ лошадей, овци с ягнятами и прочое все заграбленое в него, сотника, и обывателей старосамарскихъ возвратитъ без остатка и во всей претенсїи его, сотника, удоволствовать безобидно, не принося болѣе никакихъ отговорокъ. И что по сему учинено будетъ, писменнымъ извѣстїемъ мене уведомить.

Сотникъ полковій миргородскій Василь Зарудный
1757 году, июня д. 30.

Помітка на арк. 294: Подано іюля 1 д. 1757 году.

Арк. 294. Оригінал.

№ 164 1757 р., липня 1. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного про надіслання йому копії рапорта Коша гетьманові Кирилу Розумовському щодо повернення старосамарським жителям і сотникові Івану Березаню худоби, коней та майна

293 Блгородний і високопочтенний гспднь сотникъ полковий миргородскій Василий Иванович, бльгодетел мой.

На требованіе вашѣго бльгородія, сего числа полученное, о возвращенїи скота¹ и удоволствїи сотника старосамарского Березана и подкоманднихъ его заков² къ его яснев-му в-му гну, гну, гну и разнихъ ѡрдинов³ кавалеру на високоповелителные насланніе в Кошъ ѡрдери⁴ по претенсїи в вишеписанного Березана во ѡправданіе репортъ и в немъ своїхъ обидахъ послѣдовавшихъ Воіску⁵ от него, іскателя, ѡбидахъ прошеніе с оногю точную копию для вѣдома къ порученой вашему бгрдію в семъ дѣлѣ коммѣсїи, при семъ прилагаю, с моїмъ почтениемъ пребуду.

Іюля 1⁶ д. 1757 года.

Арк. 293. Відпуск.

¹ Написано над рядкомъ.

² козаков

³ Далі закреслено его сїятелству.

⁴ Далі закреслено состоявшес по вишеписан.

⁵ Далі закреслено бит.

⁶ Виправлено з 3.

Гпдну полковнику самарському Яков[у]¹ Шишю [!]^{2, а},

295

Приказъ

³Сего іюля 5 д³. присланною в Кош з пол. Полтав. крїї промеморією, в силѣ его ясневелможности гпдина, гпдина гетмана и разних ординов кавалера⁴ полученого в той же пол. Пол. крїї ордера⁵, требуется по доношению⁶ старшини сотенной маяцкой⁷ о висилки ⁸збезавших [!] оттол⁸ козаков виборних, находящихся нинѣ⁸, якоби⁹ вѣдомства вашего ⁸мѣстах, на прежніе их жилища⁸: Івана Оничя з синами¹⁰, з одноконих – Андрѣя и Трофима Горбенков, с подпоможчиков, к дачам полагаючихся, – Омелка и Романа Мацков, Івана¹¹ Червоного, Гарасима Плювачка, Петра Кулбаченка, Василя, Мацкового зятя, з посполитих – Ничипора Мащенко, Демка Касяня, Івана Бѣлого, з подсусѣдковъ – Диниса, Деревянчиного зятя, Кирила, Лугового зятя, Степана Ткача, Герасима Плохутного.

Того ради предлагается вамъ¹², справяс¹³ [всего ведомства вашего]¹⁴ мѣстах, и ежели // где вишеписанние изшедшие в вѣдомствѣ вашем сищутся, то оних висилать на прежніе их жилища в силѣ того его ясневелможности ордера неотмѣнно¹⁵. І вамъ по сему учинит ісполненіе.

295
зв.

А. к. Данило Стефанов с товариством

З Коша.

Іюля 6 д. 1757 году.

Арк. 295. Відпуск.

¹ Текст пошкоджено.² Сисѣ³ Написано над рядком замість закресленого На.⁴ Далі закреслено ордера.⁵ Написано над рядком замість закресленого коєю.⁶ Далі закреслено сотника маяцкого.⁷ Далі закреслено виборних.⁸ Написано над рядком.⁹ Далі закреслено в вѣдомствѣ вашем.¹⁰ Далі закреслено зъ.¹¹ Далі закреслено Чорного.¹² Далі закреслено с получением сего тотчас.¹³ Далі закреслено обстоятельно во всѣх.¹⁴ Текст заклеєно при реставрації.¹⁵ Написано над рядком замість закресленого в самой скорости неотмѣнно.

№ 166 1757 р., липня 6. – Промеморія Коша Полтавській полковій канцелярії про відправлення самарському полковникові Якову Гавриловичу Сисі наказу щодо виселення козаків і посполитих з села Самарчик

313 Из Коша Войска З. Ни.
В пол. Полт[авскую крию]¹

Промемория

²На присланную² в Кошъ Войска За. Низового с оной полковой Полтав. криї сего іюля³ 5 д. промеморию, ⁴по полученому в той пол. Полтавской криї⁴ ⁵от его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малия Россіи обоїхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожских гетмана и разних ординов кавалера Кирила Григориевича его сиятел[ства] Разумовского орд[еру]⁵, симъ в отвѣтъ объявляется, что посланим з Коша⁶ к полковнику самарскому Якову Сисѣ з старшиною приказом веленно во всѣх его вѣдомства мѣстах⁷ обстоятельную справку учинить⁷, и ежели где ⁸по справки⁸ написание в тои промеморіи з бежавших з сотнѣ Мяцкой [!] виборніе козаки, одноконіе, подпоможчики и посполитие в селѣ Новоселовки или в вѣдомствѣ⁹ его сишутся, то оних веленно висилать на прежніе их жилища в самой скорости¹⁰ в сѣлѣ того его ясневелможности ордера. О чемъ да благоволитъ оная пол. Полта. крия¹¹ битъ извѣста [!].
З Коша.

Іюля 6 д. 1757 году.

А. к. Данило Стефанов с товариствомъ

Арк. 313. Відпуск.

№ 167 1757 р., липня 24. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Якову Гавриловичу Сисі не приймати на поселення втікачів з містечка Стара Самара

298 Пнам полковнику самарскому Якову Сисѣ з старшиною
Приказъ

По общему в Кошѣ¹ курѣнних атамановъ приговору опредѣляется вамъ приходящих з Богородичного людей на житло в дачи войсковіе отнюд не

¹ Текст пошкоджено.

² Написано над рядком замість закресленого На присланную, полученную.

³ Далі закреслено 6 д.

⁴ Написано над рядком замість закресленого полученную, над рядком закреслено ордера.

⁵ Написано на правому полі.

⁶ Далі закреслено приказом.

⁷ Написано над рядком.

⁸ Написано над рядком замість закресленого бежав.

⁹ Далі закреслено ваше.

¹⁰ Далі закреслено неотмѣ.

¹¹ Далі закреслено да благоволитъ.

¹ Далі закреслено в.

принимат, а отправлят их в Малую Россию на прежние их жилища. Что же тѣ обиватели богородичанские на сотника Березана в Кошѣ жалобы заносятъ, то тоє слѣдуетъ упователно з единого злобства. А хотя би и вправдѣ искъ их явился, то яко оной сотникъ не в командѣ нашей состоитъ, отказано им, просителемъ искат суда по командѣ у полковой Пол. криї. И вам по сему чинит неотмѣнное ісполнение приказується.

З Кош а².

Іюля 24 д. 1757 году.

Кошовий а. Данило С. с товариствомъ

Арк. 298. Відпуск.

№ 168–169 1757 р., липня 19. Самарчик. – Донесення жителя села Самарчик Дмитра Лелітки Кошеві з проханням захистити його від зловживань старосамарського сотника Івана Березаня; перелік втрат, що їх зазнав Дмитро Лелітка

Ея імператорскаго величества Войска Запорожскаго Низового велможному его млсти гспдну атаману кошовому Данилу Стефанову с товариствомъ въ Войсковую канцелярию
Всенижайшее доношение

299

Сего 1757-го году, генваря 7 дня по поданному от мене, нижайшого, къ велможности вашей доношению, яко ж минуваго априля 7 да июня 4-го чисель по занесенной же от мене, нижайшого, к велможности вашей на сотника богородицкого Івана Березана да тамошняго ж писара Данила Любарского жалобѣ о завладѣнїи имъ, сотникомъ Березаномъ, и писаремъ Любарскимъ принятого прописаннимъ Любарскимъ с полковой Полтавской канцелярїи по ложному их в полковую канцелярию обманно учиненному доношению заслуженного моего в той Богородицкой сотнѣ за 750 годъ писарского жалованя і такожь и о принадлежащомъ в ту жь сотню на канцелярийские расходи чрезъ три года, яко то 747, 749, 750-й, жалованѣ жь и неналежне оними, сотникомъ Березаномъ с прописаннимъ писаремъ Любарскимъ, завладѣних, которие денги надлежатъ возвратитъ тому, от кого нащеть полковой канцелярии в тѣхъ годах покупкою тѣ канцелярийские расходи содержани били. Якое писарское за прописанный 750 год жалованя – пятнадцать рублей, показанный писар Любарский нинѣ уже возвратилъ. // А сотникъ Березанъ канцелярийских за вишепоказанние три года, за каждый годъ по семи рублей и по шестидесятъ копѣекъ, двадцяти двох рублей и семидесяти копѣекъ невѣдомо почему и понинѣ завладелъ и возвратитъ не хошетъ, такожь за протори и убитки ничего ж платитъ не хошет, но чтоб вес мой искъ на немъ пропалъ. Которих за неуплатку по вишепрописанной моеї жалобе к полковнику самарскому Михайлу Артемову Довбнѣ

299
зв.

² Далі закреслено м.

зъ старшиною, посланнимъ зъ Коша отъ вашей пнской велможности приказомъ повелѣно было зъ его, сотника Березана, имущества възискат и за послѣдовавшую мнѣ отъ онихъ сотника и писара обиду во удовольствіе до предбудущаго велможности вашей разсмотрения до рукъ отдать, по которому велможности вашей приказу¹ ісполнение было и учинено.

Изшедшаго жъ іюня дня² въ учиненномъ отъ вышеупомянутаго сотника Березана въ Кошъ къ велможности вашей представленіи показано, что якобы за вишепрописанную мою на немъ претелцію занято въ него воловъ двадцять и чотири и волоскую корову, а моеѣ-де претенціи столко на немъ и не имѣется. По якому его, Березана, представлению посланнимъ же отъ вашей велможности къ оному жъ полковнику Довбнѣ зъ старшиною приказомъ велено оставить мнѣ одну пару воловъ и корову до предбудущаго велможности вашей разсмотрения, а протчіе воли ему, Березану, возвратить, въ силѣ котораго велможности вашей приказу оніе воли обратно ему, Березану, и отдани, мнѣ жъ толко оставлена една корова, а воловъ, якъ // 311 въ посланномъ отъ вашей велможности приказѣ повелено, нѣ одного не оставлено. Но толко что послани били для занятя онихъ воловъ козаки с повеления будучой паланской старшины одну пару его, Березаня, въ ихъ воловъ взяли и, оніе воли продавши, между собою подуванились. Я жъ, нижайший, въ прежней обидѣ отъ него, Березана, осталься.

Что жъ онъ, Березанъ, къ вашей пнской велможности представлялъ же, якобы занято было воловъ двадцать и чотири и волоская корова, то тое его, Березана, представление неправедное і онъ тое написалъ ложно, ібо толко было воловъ двадцать и одинъ, а една корова. Да и въ полковую Полтавскую канцелярію онъ, Березанъ, отвѣтъ писалъ ложный же. Да онъ, Березанъ, привсенародне и въ Богородичномъ говорилъ, что хочай-де буду брехати, а уже-де Лелѣтка за свою службу ничего болше не получить. І потому ему, Березану, за силу указовъ і правъ малоросійскихъ (яко тѣми ложними отвѣтами обидимимъ, толко напрасніе волокити и болшие убитки, а въ делахъ и канцеляріяхъ ізлішніе затруднения и переписки причиняють)³ вѣрить не должно.

Того ради паки, будучи я, нижайший, въ крайней отъ предупоминаемого сотника Березана обидѣ, принужденъ вашу пнскую велможност симъ доношениемъ утрудить, чрезъ которое вашей пнской велможности високомлстивѣйшаго пна и добродѣя моего рабски всенижайше прошу на вишепрописанное учинить високомлстивое разсмотрение и за послѣдовавшую мнѣ отъ предреченнаго сотника Березана обиду, яко и за послѣдовавшіе протори и убитки по приложенной при семъ виписки, что 311 по блгоразсмотрению велможности вашей пове- // лено будетъ во всемъ зв. безобидное удовольствіе млстиво повелѣтъ учинить, даби уже болѣе сего вашей пнской велможности прошениями утруждаемо не било.

¹ Написано на лівому полі.

² Число не зазначено.

³ Дужки авт.

От него жъ, Березана, неправедних ко извинению представлений (яко тѣми неправедными представлениі [!] толко излишнее затруднение и болшую волокиту и убитокъ причиняетъ)³ всепокорнѣйше прошу к дѣлу не принимать, і о семъ учинить млстивое шпредѣление. А чтоб от вишеупоминаемого сотника во всей моей претенціи, что по блгоразсмотрению велможности вашей повелѣно будетъ, удоволствие во всемъ учинено било, о томъ къ пну полковнику самарскому з старшиною млстивѣйше прошу приказъ видать. О семъ, донося, нижайше просить

Подданства Войска Запорожского Низового
новоселицкий житель Дмитро Лелѣтка

Юля 19 дня 1757 году.

Самарчикъ.

Помітка на арк. 299: Подано іюля 27 д. 1757 году.

Арк. 299, 311. Оригінал.

№ 169 1757 р., липня 19. Самарчик. – Перелік втрат, що їх зазнав через старосамарського сотника Івана Березаня житель села Самарчик Дмитро Лелітка під час виконання обов'язків писаря Старосамарської сотенної канцелярії

Виписка – сколько сотникъ Березанъ забрал и завладѣлъ канцелярийскихъ 297
моіхъ, принадлежащих мнѣ денегъ, а особливѣйше за протори и убитки,
сколько чрез него послѣдовало, значить под симъ:

Канцелярийских за три года, за каждый по семи рублей и по шестидесят копѣекъ – 22 ру. 70 к. [!]

Что в Полтавѣ витратил чрез два года пятнадцать рублей – 15 ру.

Что пѣшкомъ ходилъ в Полтаву з Богородичного два рази за сто и шестдесят верствъ – на всякую верству положа по пяти копѣекъ, тридцять и два рублѣ – 32 ру.

Что в Сѣчѣ ездилъ три раза, а четвертый пѣшки ходилъ, витратилъ на себе 4 ру. //

Что ездили козаки для занятя волов, напитокку оним в паланку купилъ 297
за рубля – 1 ру. зв.

За двѣ веснѣ, что за нимъ утратилъ, також за нинѣшнюю косовицю и жнива по примѣру, что повелено будетъ.

На сей виписки подписался Дмитро Лелѣтка

Арк. 297. Оригінал.

№ 170 1757 р., липня 17. – Донесення жителя села Самарчик Кліма Баксарая Кошеві зі скаргою на старосамарського сотника Івана Березаня за відібрання у нього хліба з току і вола, а також за образу й ув'язнення

296 Ея імператорскаго величества Войска Запорожскаго Низового велможному его млсти гпдну атаману кошовому Данилу Стефанову с товариствомъ в Войсковую канцелярию

Всенижайшое доношение

Пред симъ во время жительство моего в Богородичномъ, будучи от тамошнего сотника Березана в крайнемъ утѣсненіи всякими налогами и не могучи такихъ налоговъ и утѣсненій стерпѣть, принужденъ въ област Вѣйсковую (якъ и многіе тамошніе жители походили)¹ на житя сойти.

По времени жъ, будучи в недостатки для прокормления своего скота корму, поехалъ в Богородичне для забратя імѣючогось тамо своего сѣна, то сотникъ тамошній, Березанъ, увѣдавши о томъ, взялъ мене, нижайшого, з синомъ моимъ в тамошную ратуш и поприковалъ до цепи, и держалъ черезъ трое сутокъ, а потомъ мене одного отпустил, а сина моего удержалъ. При отпуски ж мене ругалъ всякими словами скверно и при томъ сказивалъ, ругаючи, что чего-де ви под тихъ бесурманъ ідете, то-де недовѣрки і бесурмане, а ви-де свое жилия оставляете и до них переходите. И притомъ говорилъ, что когда-де сюда обратно жену свою со всѣмъ перевезешъ, то и синъ твой отпущенъ будетъ, при чемъ я и отпущенъ. Синъ же мой тоей же noci з ратуши збежалъ. І онъ, сотникъ, // увѣдавши із Сѣчи зв. сина моего і умножая на мене прежнюю свою злобу, в крайнѣйшую мою обиду імѣючийся тамо в току вес мой хлѣбъ безъ жадной моеї винности повимолочивалъ и в домъ свой позабералъ, а именно: проса сѣмнадцят четвериковъ, а ячменю двадцять и шест мѣховъ. Да еще, в крайнѣйшую мою обиду, взятого в подводу для отвозу наборнимъ людѣмъ в Стародуб провянта моего вола асавулъ тамошній Іван Косяченко за три рублѣ продалъ, то и тѣ денги он же, Березанъ, забралъ. Цѣна жъ оному волови била поставлена пят рублей. Черезъ что я, нижайший, от него, Березана, всекрайнѣйшую узнаю обиду.

А яко я за старостию лѣтъ нинѣ уже хлѣба и заробить не змогу, а присѣвку своего не імѣю, того ради, о вишепрописанной нестерпимой мнѣ от вишепоказанного сотника Березана причиненой обидѣ вашей пнской велможности високомлстивѣйшому пну і добродѣви моему донося, всенижайше прошу на вишепрописанное учинить млстивое рассмотрение и о возвращеніи за проданного моего вола денег, яко и забратого нимъ, сотникомъ, напрасно моего хлѣба к предреченному сотнику предложение учинить. О изслѣдованіи же, яко и о взисканіи с него, сотника, за причиненную нимъ, сотникомъ, мнѣ обиду къ пну полковнику самарскому

¹ Дужки авт.

млстивѣише // прошу приказъ видать, даби мнѣ, будучи при старости лѣтъ, 312
болѣе волокити и убитку не имѣть. И о семъ учинить млстивое опре-
дѣление.

О чемъ, донося, нижайше просит подданства Войска Запорожского
Низового новоселицкий житель Климъ Баксарай
Юля 17 дня 1757 году¹.

Арк. 296, 312. Оригинал.

№ 171 1757 р., липня 31. – Донесення Коша гетьманові Кирилу
Розумовському з проханням переселити за річку Оріль
вихідців з Гетьманської України або дозволити брати
з них десятину за користування угіддями і грунтами

Ясневелножному п. гетману

303

Покорное доношеніе

Хотя давно насланными вашей яв-ти високоповелителными ордерями
повелѣнно до воспослѣдования в Правительствующем сенатѣ о старосамар-
ских землях резолюції живущим тамо обивателям препятствий і обид не
дѣлать, но понеже сего текущего лѣта, егда послѣдовали запорожским
козакам от стоящих ландмилицких с маэром Шетининим при Старой Самарѣ
и Днѣпрѣ командъ по недороду¹ трав утѣснение і недостаток в сѣнокошь, і о
чем і понѣнѣ з гпдном генерал-лейтнантом графом Девиером по командѣ его
от Войска чинится переписка и разводъ подлежащих, то между тѣм і от
обивателей // старосамарских, а особливо от сотника их Березана, Войско, 303
атамани і старики в покошеніи излишнем трав і насѣяни² пашен, а особливо, 3в.
увѣдав³ о поступленіи іми [!] денегъ⁴ за тѣ излишки доволства полковнику
запорожскому самарскому, которому запрещенни⁵ і малѣйшиє от них
взятки, что он ісполняя і отказал, признали за немалую обиду.

Да зверхъ того⁶ предписанный Березан похвалками напрасными, яко всею
Самарою завладѣть ему допустица, а запорожцов повигоняет і за всѣ свои
иски с Коша а отищеть, а атаманов, браня, хвастает, чѣтѣ будутъ его⁷ при
удоволствіи еще и просит, что ѡкажется іс поданного сего іюля^{8-28 д}⁸.
доношения // в Кошъ от обивателя самарского Клима Баксарая⁹, которому 304

¹ Донесення подано 28 липня: див. док. № 171.

¹ Далі закреслено в.

² Далі закреслено хлѣбо.

³ Далі закреслено о дачи.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено брат.

⁶ Написано над рядком замість закресленого оной.

⁷ Далі закреслено еще.

⁸ Написано іншим почерком.

⁹ Далі закреслено при.

он говорил¹⁰, бранил і називал запорожцов недовѣрками¹¹ і бесурманами, возбудил такъ¹¹, что, вислушав оное, атамани і Войско, а преднаписаніе от него происхождения пустіе¹² похвалки взяв в память¹², такъ сожалительно над свои много і вѣрно понесеніе и знатно кровопролитніе служби, возімѣли обиду і неутерпимость.

Представляя то, что в давніе года живущіе по Самарѣ обиватели, хотя і под полковими малоросійскими общими⁴ службами находилис, но Войску Низовому здѣшнему с пчел і протчего владѣнія давали десятины
304 без споров, по надлежности істарѣ оной всей Самарѣ к Войску оному, // с
зв. которою і со всѣми нинѣ владѣемыми Воиском¹³ землями, которіе в старом¹⁴ рубеже в отходѣ били до¹⁵ получения генерално оних славной⁴ побѣдою, до начатія¹⁶ оного въ 734-м годѣ Низовое¹⁷ Запорожское Воиско¹⁸ во свое отечество по подданнической вѣрности возвратилос¹⁹ і млстивѣйше пожалованни і приняти²⁰-на всѣх ннѣ живущих земляхъ^{20, а}. Да и что въ 1746 годѣ состоявшесю і пожалованною ея і. в-а высочайшею грамотою оному Войску повелѣнно владѣт всею тою⁴ рекою Самарою до Днѣпра.

305 Хотя я з старшиною внуш ал вишписанним запретителный // в. яв-ти
ордеръ на сходки і увѣщевал терпѣт до окончания слѣдования ѿ землях,
то отвѣтствовали²¹, что того окончания не дождатця. За такими спорами і надобности многих земел скоро, ²⁰-яко уже от нѣсколко-де лѣтъ производитца²⁰, не могли снести²², собравши²⁰ всѣ, велѣли снятіе их хлѣбы і сѣна за прежніе десятины, и чтоб ѿни козаков запорожских не утѣсняли и болшъ не обижали и за линію²³ в противность указов на жите не выходили, забрать на паланку Самарскую. Им же осталную часть дать на прокормленіе до сискания себѣ мѣсть, о чем в. яв-сти²⁴ нижайше я з
305 старшиною, убѣгая сего недозволенного дѣла, // донося з Воиском²⁵ ѿних
зв. старосамарских обивателей, понеже весьма малое число і ест іс них ползи і надобности за обиклостію того народа с мѣста на мѣсто всегда переходит и скриватся от служби и повинностей далней не будетъ і не імѣтсся. И для скращения [!] таковых споровъ і мало не належитих Войску с таким малим числом людей, у которих нѣкаких документов на тѣ земли не імѣтсся, а

¹⁰ Далі закреслено і на.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого проклятими и негодними людьми за.

¹² Написано над рядком замість закресленого і обиди.

¹³ Далі закреслено и отшедшими уже.

¹⁴ Далі закреслено турецком.

¹⁵ Далі закреслено взятія оних.

¹⁶ Далі закреслено той победы о.

¹⁷ Далі закреслено Кошъ.

¹⁸ Далі закреслено под славно.

¹⁹ Написано на лівому полі замість закресленого пришли.

²⁰ Написано на лівому полі.

²¹ Написано над рядком замість закресленого скандали.

²² Написано над рядком замість закресленого терпѣть.

²³ Далі закреслено я.

²⁴ Далі закреслено донося.

²⁵ Далі закреслено покорнѣше прошу.

хотя представляють нѣкоторые купчие, то от одного другому на занятие і волниє мѣста самими собою наданни²⁶, которіє⁴ нѣкакой сили і дѣйства не імѣють. Запорожскому ж Войску, яко⁴ оноє // Самарою и протчими 306
землями владѣніє в разних дѣлних⁴ записках, статяхъ гетманских, в трактатах и старожиллов показаніє, кромѣ предписанной єя і. в-ва высочайшей грамоти, точно значитца і утверждает. З малороссийских же городов и сѣл вишедшіє і жившіє в Самарѣ в урочищѣ⁴ Вѣлном обиватели, каким ѡни битієм и оправдаютьца, десятини запорожцам, якъ и вишепоказанно, давали. Многие старожилы совѣстію утверждают да і старосамарскіє обиватели, нѣкоторые старики то сами сознають і нѣнѣ, будучи тутъ в Кошѣ, на том основании з десятини дачъ просили²⁰ и всѣ свои иски на Войску оставили²⁰.

⁴Для того⁴, буди возможно, ради сих резонов і твердостей²⁷, той всей Самари Низовому Войску²⁰ покорнѣше просим²⁰ на прежнія их жилища, в Малую Россию млстиво повелѣтъ²⁸ вислать // или перевести на другое куда 306
мѣсто к Орели, за старую 714 году границу, ибо по оный рубеж Низовому 307
Воіску упоминаемою высочайшею грамотою владѣніє²⁹ всемиловѣше жалованно. И впред в той Старой Самарѣ селитца малороссийским обивателям запретит и тѣм Войско Н. З-є от излишних і неподлежных споров и утѣснений, которіє вокругъ запорожских жилищъ внутрѣ слѣдуютъ и не можно нѣкогда с ними, будучи им в срединѣ козаких поселений спокойно і мирно жит, отчески помиловат і свободит.

А ежели за чим невозможно⁴ их перевести⁴, то по прежнему давнему³⁰ установлению десятину с них брат дозволит, чего ѡни і сами желают, и будучи здес атаман з обивательми, просили и в обиду себя // и мало не при- 307
знают ибо излишнего ничего не взиматиметца, но і в надлежащем уступки для хрїстіянства і одной высокої в. яв-ти дирекціи оказоватиметца³¹ и до обидѣ³² не допускатиметца, в повинностях же своіхъ прежних состоятимут. І Войско здѣшнее толко тѣм доволни будут, чѣто при своихъ Волностях без споров останутся³³, как і от прежде бывших въ Самарѣ обивателей імѣли респектъ и склонность, и имъ ко владѣнію около Старой Самарѣ часть прїстойную дачъ опредѣлят и не откажутца. И на сие млстивой і високой резолюціи чрезъ сего нарочного ожидать⁴ в покорности⁴ долженствуєм.

А. ко. Д. С. с.

1757 году, іюля 31 д.

Арк. 303–307. Відпуск.

²⁶ Далі закреслено по населенні их в тѣх мѣстах, яко пороженіє землѣ били запорожскіє ж козаки и мало не силни.

²⁷ Далі закреслено оно.

²⁸ Далі закреслено с.

²⁹ Далі закреслено жало.

³⁰ Далі закреслено обикнов.

³¹ Далі закреслено и нѣ от кого і ѡт.

³² Далі закреслено защищатимутся.

³³ Далі закреслено и будутъ тѣ обиватели.

№ 172 1757 р., липня 23. – Донесення отамана Федора Байрака і старосамарських жителів Кошеві з проханням про дозвіл зібрати вирощений хліб і накосити сіна на запорозьких землях

302 Велможному Войска Запорозького Низового гспдну атаману кошевому Данилу Стефановичу з військовою старшиною, атаманами и всему Войску Запорозькому
Всенижайшоє доношеніє

Сего июля 14 д. прибивши Войска Запорозького войскової гспднъ асаулъ Петро Калнишевскій^а в село Самарчикъ и данную ему з Войска Запорозького инструкцію намъ, нижайшимъ, объявилъ, въ которой написано въ 4-м пунктѣ, даби жителямъ богородичанскимъ на Войскових Волностях хлѣба пахат, сѣна косит, в лѣсѣ дровъ урубат и ни до чего не допустит, укошеноє же сено и пожатой хлѣбъ весь без остатка на Войско Запорозькое забрат. Для чего от паланки товщи Самарской уже и заложчики поставлени и ни до чего насъ не допущено.

А яко намъ, нижайшим, без паханя хлѣба и укошенія сѣна и для согрѣванія в зимное время себе і дѣтей вирубки в лѣсѣ дровъ крайне обойтис не можемъ, того ради велможности вашей, войскової старшини, курѣнихъ атамановъ и всего Войска [!] Запорозького ми, нижайшіє, всепокорнѣйше просимъ в млстивомъ своемъ респектѣ нас, нижайших, імѣтъ // и намъ з
302 зв. Войскових ваших Волностей хлѣба пахат, сѣна укосит, а кошеноє с пол забрат, в лѣсѣ дрова урубать (дабы безвремени нас, нижайших, не погубит)¹ дозволить. Ми же, нижайшіє, какъ пред симъ всякого полковника самарского в каждой годъ па [!] двжды чемъ доволствовали, ннѣ велможность вашу, войсковую старшину, курѣнихъ атамановъ и все Войско Запорозькое доволствовать теми² денгами должны. И на такой кондиціи устоят впрѣд должно б, при чемъ іменами своими под симъ і обовязуємся.

За оніє же з мѣстечка Богородичного какъ до сего разними полковниками взимаеміє денги и ихъ подкомандующими козаками, начавъ от 1744-го года, в обывателей разних вещей, воловъ, лошадей, овецъ, ягнятъ, пчел, сена, сенокоснихъ косъ, сокир, свить, кожуховъ и протчєє, і ннѣ что дано будетъ, денги и впрѣдъ (кромє сотника Ивана Березана за забратіє разними годами полковниками и козаками собственного его скота і протчєго)¹ претенсіи никакой нигде искат не будемъ, на чемъ во утверждєніє сего старшина саморучно, товариство же и все посполство, не умѣя писат,
308 при именахъ // своихъ подписались крестами. Ѡ семъ донося велможности вашей, войскової старшини, курѣнихъ атамановъ и всего Войска Запорозького Низового всенижайше и всепокорнѣйше просятъ

Атаманъ богородичанскій Федоръ Байракъ

Товариство: Николай Перехрист+

Наумъ Крамар+

¹ Дужки авт.

² Далі закрєслєно денги.

Афанас Кривенко+
Федор Борисенко+
Федор Скорецкий+
Иванъ Девичъ+
Евфимъ Латишъ+
Стефан Таранъ+
Лукянъ Шипка+
Иванъ Яременко+
Сидоръ Бѣлій+
Омелько Черко+
Семень Шпунтъ+
Игнат Шпакъ+
Гордѣй Яременко+
Васил Панічъ+

Васил Чернявский+
Данило Мудракъ+
Федор Товстикъ+
Семень Лобода+
Прокопъ Косякъ+
Ярема Емецъ+
Яковъ Бабенко+
Олеѣѣй Сталний+
Прокопъ Пожарский+
Назар Кобзаръ+ //
Иванъ Гривъ+
Федор Шрамъ+
Семень Халяндра+
Васил Броварский
и все посполство

308
зв.

За вишшеписаное товариство, неграмотніх, по їх персональному прошенію ихъ имена писар сотенній богородичанскій Данило Любарский подписалъ Июля 23 дня 1757 года.

Помітка: Поданно июля 29 д. 1757 году.

Арк. 302, 308. Оригінал.

№ 173 1757 р., липня 28. – Розписка отамана Федора Байрака і старосамарських жителів Кошеві про відмову від частини претензій до Війська Запорозького

1757 года, июля 28 д.

301

Я, нижеподписавшийся богородичанський атаманъ, товариство і все посполство дали симъ подписку Войска Запорозькаго Низового въ Войсковую канцелярію в том, что с начала зъ 1744-го года данних з мѣстечка Старой Самари полковникамъ денегъ, такожъ разними козаками у разних обывателей за взятіе разніе вещи, також что ннѣ и впред от нас давано будет (кроме у забратого у сотника Ивана Березана его собственого – воловъ і протчего)¹ никакой // нигде претенсіи імѣть не будемъ, і на той кондиціи, что пред симъ полковникомъ денги давали, въ Войско Запорозькое Низовое дават же долженствуем. В чемъ под симъ іменами своїмы во утверждение сего подписалис.

301
зв.

Атаманъ богородичанский Федоръ Байракъ
Товариство: Данило Мудракъ, Федоръ Борисенко, Федор Товстик,
Федор Скорецкой, Данило Скокъ // Афанасъ Кривенко,

309

Неколай Перехристь і все посполство

А за їхъ, неумѣющих писат, по їх персональному прошенію сотенній старосамарский писар Данило Любарский імена подписалъ.

Арк. 301, 309. Оригінал.

¹ Дужки авт.

№ 174 1757 р., липня 28. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Якову Гавриловичу Сисі про дозвіл старосамарським жителям зібрати вирощений ними хліб і накосити сіна на запорозьких землях

Пнам полковнику самарскому Якову Сисѣ з старшиною
Приказъ

300

Хотя пред симъ по приговору въ Кошѣ общому посланим к вамъ сего июля от 17 д. приказом предложено, даби богородичанским обивателемъ на землях запорожских насѣяного ними хлѣба снимат и сѣна косит запрещено и не допускаемо вамы било, а что уже до того¹ хлѣба нажато или сѣна накошено, забирает по описѣ в паланку, яко до сего упователно уже вами и забрато², а сего ж июля 28 д. богородичанская старшина с обивателми поданим нам в Кошѣ доношением, обявляя крайнюю свою въ хлѣбѣ и сѣнѣ нужду, просилы нашего в Кошѣ разсмотрения и опредѣления³, о чемъ разсуждая⁴ и видя их прописанную нужду⁵ и необходимость⁵, по учиненному в Кошѣ в сходки курѣнных атамановъ общому согласию // приговорили⁶ и дозволили⁶ тот насѣянной ними хлѣбъ снять, а для их скота по пропорціи сѣна укосит, ибо тѣ обиватели в Кошѣ данною от себе роспискою обовязалис⁷ всѣ их⁸ имѣющіеся зъ 744 по сей 757-й годъ⁹ на Войско Запорожское¹⁰ претенціи оставить¹⁰ овся¹¹, того рады предлагается вамъ помянутимъ просителям богородичанскимъ¹² хлѣба сниматъ и сѣна¹³ забрат, накошенное около Старой Самарѣ¹³, не воспячат. Буди жъ что вами у тѣх богородичанъ¹⁴ на землѣ хлѣбъ или сѣно забрато, оное все, не отпуская на сторону¹⁵ и малѣйшого чего, до резолюціи в паланку по описѣ содержат.

300
зв.

А на предбудущое лѣто на засѣвъ хлѣба оратъ¹⁶ восени¹⁶ имъ, богородичанам,¹⁷ не допускать. И здесь им не веленно¹⁷ // такожъ в товщи Самарской¹⁸ на строение¹⁹ дерева рубат не дават и в томъ накрѣпко

310

¹ Далі закреслено на.

² Далі закреслено они ж.

³ Далі закреслено и по учинненому.

⁴ Далі закреслено ми.

⁵ Написано на правому полі.

⁶ Написано над рядком.

⁷ Далі закреслено даби.

⁸ Далі закреслено имѣю.

⁹ Далі закреслено и сии.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого і сии.

¹¹ Написано на арк. 310 замість закресленого отдала б и Войско успоить [!].

¹² Далі закреслено х.

¹³ Написано над рядком та на арк. 310 замість закресленого косит.

¹⁴ Далі закреслено з.

¹⁵ Далі закреслено ни мало.

¹⁶ Написано над рядком замість закресленого на зябь.

¹⁷ Написано замість закресленого запретит // і овся к тому не допустит.

¹⁸ Далі закреслено дро.

¹⁹ Далі закреслено и д и топлива.

310

предоберѣгат, а доволствовалися б они, богородичане, ²⁰до резолюциї²⁰ стоящими по Днѣпру ²¹и другим валяющимся лѣсомъ²¹, дровам. ⁵Також і скотов їх с того Богородичного не займаѣ⁵. И что вами чинимо по сему будет ⁵да сколко хлѣба і сѣна забрали и где сложили⁵, в Кошѣ обстоятельно репортоват заразъ⁶ не премѣнно.

З Коша.

Июля 28 д. 1757-го года.

А. к. Данило Стефановъ с товариствомъ

Помітка на арк. 300: Переписано.

Арк. 300, 310. Відпуск.

№ 175 1757 р., серпня 12. Борзна. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом зняти караул, встановлений військовим осавулом Петром Калнишевським навколо містечка Стара Самара, і не забороняти старосамарцям зібрати вирощений ними хліб і косити сіно. № 303

314

Ея императорскаго величества Малой Россіи обоіхъ сторонъ
Днѣпра і Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...>

Кирилль Разумовскій

Войска Низового Запорожского гпдну атаману кошевому,
старшинѣ войсковой, курѣннимъ атаманамъ і всему
товарыству

Сего августа 11 д. пры доношеніи полковника полтавского Горленка прислана к намъ копия доношенія жъ старосамарского сотника Березана, в которомъ показано: минушаго-де іюля 14 д. прыбывши от Войска Запорожского войсковий асаулъ Петро Калнѣшевский с командою немалимъ числомъ, по силѣ данной ему от Сѣчи Запорожской інструкціи, чрезъ полковника самарского вкругъ города Старой Самари учредилъ в немаломъ числѣ запорожскихъ козаковъ караулъ, которіе-де козаки старосамарскимъ обивателемъ какъ ужатого хлѣба, такъ и укошенного сѣна, також лну, конопел и ничего с поля ввозить в мѣстечко не допушают. Хотя ж-де онъ, сотникъ, видя от онихъ запорожцовъ такое утѣсненіе і недопущеніе, а от заложчиковъ по хатамъ немалое грабытелство, послалъ к вамъ нарочного, атамана городского Байрака, с прошеніемъ, чтоб до будущаго о тѣхъ землях в силѣ нших ордеровъ слѣдствія і розмежованія означенній хлѣбъ, сѣно і протчое дозволено в дома звезтъ, точію-де вы з старшиною сказали ему, атаману Баираку, ежели-де онъ, сотникъ, і его подчиненніе за грабежъ скота і за протчое претенсіи никакой имѣтъ не будутъ і просит за обиду свою, гдѣ надлежитъ, не стануть, а владѣемыхъ грунтовъ за свої причитат не будутъ і за оніе угодіи такіе денги, какъ и до сего давали

²⁰ Написано на лівому полі замість закресленого лежачи.

²¹ Написано над рядком замість закресленого лугами.

вмѣсто десятины, // вамъ даватимуть и подпискою обовяжутся, то в полѣ 314
хлѣб пахать, сѣно косить, а укошенное сѣно і жатой хлѣб в дома свезть, 330.
в лѣсѣ дрова рубать от васъ дозволено будетъ. И прошено о томъ ншего
разсмотренія.

А понеже буди подлѣнно такъ есть, какъ више предписано, что по
данной от Сѣчи Запорожской інструкціі около мѣстечка Старой Самари
учреждень караулъ не в маломъ числѣ козаковъ запорожскихъ и не допу-
щают тамошнихъ обывателей к забору с поль хлѣба, сѣна и протчего ими
уготованного, то сіе достойно предосужденію, что как никто собою управ-
ляться не долженъ, такъ і оной безправной и гвалтовной поступокъ не есть
к похвалной славѣ і всему Воиску Запорожскому. Наблизше же вамъ за
невоздержаность подвластных своих от видимых дерзостей, вамъ же
особливо сіе принять надлежитъ в рассужденіе, что оніе старосамарцы по
силѣ высочайш аго ея императорскаго величества указа во владѣнні тѣхъ
земель імѣють участіе і ихъ с такова владѣнія без височайшей резолюціі
и ізя [!] не можно, но на представленія, учиненніе об нихъ, слѣдуетъ высочайш аго ожидать повелѣнія.

Того рады предлагаемъ вамъ оной опредѣленной при Самарѣ от Кош а
караулъ, буди допряма тамъ оной есть, приказат снят вовся. И забору с
поль хлѣба, сѣна и протчего старосамарцамъ не возбранять, а буди б что
уже забрано, тое возвратитъ, дабы они в содержаніи себе і скота нужди
терпѣть, паче жъ при истребованіи от ихъ во указаніе дачи по расположе-
ніямъ полковой канцеляріі подлежащаго, несостоятельными остатись не
могли.

А буди і за симъ ордеромъ ви караулу оного не снимете, дозволенія
старосамарцам в заборѣ своего хлѣба и сѣна // не дасте и забратого не 330
велите возвратит, і от таких самоволныхъ поступокъ не воздержите подчи-
неннихъ своихъ и еще о семъ же заидетъ жалоба, в такомъ случае сами
вы істязани будете.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1757 года, августа 12 д.

Борзна.

Ном. 303.

Помітка на арк. 314: [Пол.]¹ 29 августа 1757 года.

Арк. 314, 330. Оригінал.

---

¹ Текст пошкоджено.

№ 176 1757 р., серпня 12. Борзна. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про заборону запорожцям перешкоджати старосамарським жителям користуватися запорозькими угіддями і з наказом повернути старосамарському сотникові Івану Березаню відібрані у нього коні, худобу та майно.
№ 305

316 Ея імператорскаго величества Малої Росії обоїх сторониъ Днѣпра і Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...>
Кирилль Разумовскій
Войска Низового Запорожского гпдну атаману кошевому,
старшинѣ войскової, курѣннимъ атаманамъ і всему
товариству

На посланний к вамъ до сего ншъ ордеръ о возвращеніи старосамарскому сотнику Березану забратихъ воловъ и другой рогатой скотины, такожь лошадей, овецъ и другихъ разнихъ вещей, і о удоволствованіи тамошнихъ обывателей в приключеннихъ имъ от запорожскихъ козаковъ обидахъ, присланнимъ к намъ репортомъ представляете, что то грабительство от Сѣчи Запорожской послѣдовало якобы за неистерпимую от него, сотника, обиду в іспустошеніи имъ и подчиненными его старосамарскими жителмы въ товщи Самарской, к запорожскимъ землямъ принадлежащой, раснихъ угодий, яко ж-де онъ, сотникъ, с подчиненными на єдиную пакость: гдѣ козаки траву для вкошенія сѣна хранят или пашнѣ імѣють, скотомъ своїмъ вконецъ істребляють, а что на запорожскихъ земляхъ упорствомъ сѣна укосить, тоє запорожцамъ в продажу пускает, да и над мѣру своей потребности на тѣхъ запорожскихъ земляхъ в пасбѣ содержитъ скота. Козакамъ же-де запорожскимъ, по реки Самари живущимъ, какъ сѣна косить, такъ и рыбы ловить за нимъ, сотникомъ, и его подчиненными, нѣгде. И требуете, дабы онъ, сотникъ, от таковыхъ Войску Запорожскому озлобленій воздержался, ншего запрѣщенія.

Обрѣтавшийся же тамо в Сѣчи Запорожской сотникъ миргородский Зарудний репортуєтъ, что оной заграбленной скот по согласію и приговору курѣннихъ атамановъ раздѣленъ по куренямъ, отчего ж хотя вы ихъ всѣми мѣрами отводили, точію-де противъ упрямства ихъ успѣтъ ничего не
316 могли. // С приложенной же при томъ репортѣ поданной от сотника старо-
зв. самарского Березана вѣдомосты особливо усмотрено нами, что за причиненніє от козаковъ запорожскихъ старосамарским обывателемъ обиди от 744 года состоитъ претенсіи их до трохъ тысячъ семисотъ двенадцати рублей.

А понеже запорожскимъ козакамъ, хотя би и подлѣнно в чемъ дознавали обиду, собою грабительствъ такихъ чинить не подлежало, но слѣдовало о томъ представлять і сатисфакціи іскать по порядку в командировъ ихъ, а если би скоро оной получить не могли, то у насъ, гетмана, не менше жъ того і вы, вѣдая, яко населеніє і владѣніє тамо старосамарцовъ есть не безуказное, долженствовали от того отвращат і всячески до такихъ отважныхъ поступокъ и до роздѣлки заграбленного не допускать, того ради

предлагаемъ вамъ в возвращеніи вишшеобъявленнаго заграбленнаго в сотника старосамарскаго Березана і в тамошних обывателей запорожскими козаками скота (о чемъ какъ вы самы в доношеніи своемъ сознаете, такъ і объявленній сотникъ Зарудній представляетъ, что оной скотъ разделенъ по куренямъ)¹ исполнит прежній нашъ ордеръ неотмѣнно ибо, какъ вишше напомнимъ, никто ни в чемъ собою управляется не долженъ. Тако ж і в протчой показуемой от старосамарцовъ претенсіи на козаковъ запорожскихъ приказать тѣмъ, от кого какаю кому послѣдовала обида, удовлетворять за оную по справедливости, дабы болѣе не подать о семъ причины на Сѣчь Запорожскую к далнѣйшей жалобѣ. А дабы онъ, сотникъ старосамарскій, и его подчиненніе старосамарскіе обыватели владѣли тѣмъ токмо, что единственно к содержанію домашнему нужно потрѣбно, а во излишнее отнюдь не касались, і никакъ не прихватывали, і не присвоивали, да и чужого і лишнего скота на тѣхъ земляхъ на пастбѣ не держали, в притвержденіи о томъ ему, сотнику, // к полковнику полтавскому Горленку 328 ордеръ от насъ посланъ.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1757 года, августа 12 д.

Борзна.

№. 305.

Помітка на арк. 316: Пол. августа 29 д. 1757 года.

Арк. 316, 328. Оригінал.

№ 177 1757 р., серпня 14. Борзна. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про заборону виселяти старосамарців в Гетьманську Україну і з наказом зняти встановлений навколо містечка Стара Самара караул. № 339

Ея імператорскаго величества Малой Россіи обоіхъ сторонъ 315
Днѣпра і Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...>

Кирилль Разумовскій

Войска Низового Запорожскаго гдну атаману кошевому,
старшинѣ воисковой, курѣннимъ атаманамъ и всему
товариству

До сего неоднократно и, на послѣдокъ, сего теченія от 12 д., по доношенію сотника сѣтаросамарскаго Березана о учрежденіи при мѣстечку Сѣтарой Самарѣ в немаломъ числѣ козаковъ запорожскихъ при полковнику самарскому караулу и в недопущеніи его, сотника, і обывателей тамошнихъ къ забору съ поль хлѣба и сѣна, предлагано вамъ оной опредѣленной при Самарѣ от Кош а караулъ, буди допряма тамо оній есть, приказать снѣять овся і забору съ пол хлѣба и сѣна і протчего старосамарцамъ не возбранять. А буди бѣ что уже забрато, то е возвратити, напоминая при томъ, что

¹ Дужки авт.

оны, сътаросамарци, по силѣ височайшого ея імператорскаго величества указа, во владѣніи тѣхъ земель имѣють участіе і ихъ съ такова владѣнія без височайшей резолюціи і изят не можно, но на представленія, учиненніе об них, сълѣдуетъ височайшаго ожидать повелѣнія.

315
зв. І между жь тѣмъ, вы ннѣ намъ доношеніемъ представляете, егда-де сего лѣта послѣдовали запорожскимъ козакамъ от стоящихъ з маіором Щетининимъ лантмилицкихъ командъ при Старой Самарѣ и Днѣпрѣ по недороду травъ утѣсненіе і недостатокъ в сѣнокося, то и отъ обывателей сътаросамарскихъ, а особливо от сотника Березана, атаманы и старики в покошешеніи [!] излишнемъ травъ и насѣяніи пашень признали за обыду. И хотя-де вы з старшиною на съходке вѣнушали // нашъ ордеръ о нечиненіи сътаросамарцамъ обыдѣ и увѣщевали терпѣть до окончанія сълѣдованія о земляхъ, однакъ оны, собравшись всѣ, велѣли сънятіе ихъ хлѣбы и сѣна за прежніе десятины, и чтобъ оны запорожскихъ козаков не утѣсняли и не обыжали, забрать на паланку Самарскую. И вы просите тѣмъ доношеніемъ (буди можно)¹ ихъ, старосамарцовъ, на прежніе жилища в Малую Россию вислат или перевесты на другое место. Если жь невозможно перевести, то дозволить по прежнему десятину з них брать.

И ми, по вислушаніи того вашего доношенія, в резолюцію вамъ предлагаемъ:

1. Что таково самовольное хлеба и сена грабительство учинено в презрѣніе нашихъ запретительныхъ о неоказиваніи старосамарскимъ обывателемъ обыдѣ ордеровъ, тое достойно предосужденію. Ибо какъ в нашемъ ордерѣ, к вамъ отпущенномъ сего августа от 11 числа, виражно [!], никто собою управлятись не долженъ, но слѣдуетъ всякому во обыдѣ искать по порядку сатисфакціи. Сълѣдователно (ежели то подленно тое самоуправство козаки от себе, а не з вашего дозволенія учинили)¹ хочай тот худой поступокъ къ ихъ неразумному дерзновенію почестъ слѣдуетъ, однако і вамъ не можно за сие приписать похвали, что не сищете пристойныхъ мѣръ къ воздержанію съвоѣхъ подчиненныхъ. От того съ чего худіе происходятъ сълѣдства і понеже явно видно силовній забор хлѣба и сѣна.

Того ради имѣете вы приказать (въ силу оногo предпосланного от насъ ордера)¹ старосамарскимъ обывателемъ тотъ хлѣбъ и сено, за некуюсь десятину забраний, возвратитъ и впредь ихъ ничемъ не избыжать. Чтоб же и оны владѣли тѣмъ, токмо что единственно къ содержанию домашнему нужно потребно, а во излишнее не касались і никакъ не прихвачивали и не присвоевали, да и чужого и лишнего съкота на тѣхъ земляхъ на пастбѣ не держали, то велѣно полковнику полтавскому в томъ имъ притвердить.

329 2. Тѣхъ сътаросамарскихъ обывателей, яко тамо въ населеніи пребывающихъ, // з указного дозволенія и обовязанныхъ уже сълужбою и податми, не имѣя особого на то указа, в другіе какіе мѣста (какъ вы требуете)¹ вислатъ не можно, но должно ожидать обо всемъ по имеючомуся в

¹ Дужки авт.

Правителствующем сенатѣ дѣлу височайшой ея імператорскаго величества резолюціи.

3. Чтobъ дать дозволеные о зборѣ з нихъ, сътаросамарцовъ, за владѣемые землѣ десятины, къ сему достаточного резону не сискивается, довлѣетъ токмо сего, что имъ, какъ више значит, не велѣно въ излишное касатись, а владѣтъ темъ, что к домашному содержанию нужно потребних. Однако, если самихъ ихъ, старосамарцовъ, желаніе будетъ дават з земелъ десятину в Кошъ, то за представленіем может послѣдовать нше рассмотрение.

Гетманъ графъ К. Разумовский

1757 году, августа 14 д.

[Бо]рзна².

Ном. 339.

Помітка на арк. 315: [...]³ 1757 года.

Арк. 315, 329. Оригінал.

№ 178 1757 р., вересня 4. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про зняття караулу навколо містечка Стара Самара і про дозвіл старосамарцям зібрати виращений хліб, косити сіно і рубати дрова в Самарській товщі

Я. вєл-му

317

Покорнѣший репортъ

Въ 29 д. ізшедшего августа присланными от вашей яв-ти высокоповелителными ѱрдерами, по жалобѣ старосамарцов, повелѣвается в снятїи ихъ пашен, сѣна і протчего воспящений не дѣлат, и учрежденние караули снятъ, и нѣчим не обижат.

І во исполнение оногo я з старшиною все то¹ исполнять, ²как прежде², долженствую. И куренним атаманам, і Войску оние высокие запрѣщения читанни на сходки и много все написанное внуш ажно. Однако, хотя² атамани і Войско крайнее прежнее² сожалѣние за утѣснения, а особливо, что внутрѣ войскових жилищъ такие неспокойства и вашей яв-ти³ высокое затруднение и от излишнѣх жалоб гнѣвъ отмеченний происходит может, імѣють, обаче предают то все на высокую // в. яв-ти млсть и блгое разсуждение, в надѣяниі, что ²по млстямъ в. яв-ти² Войско Н. З-е в принадлежащих своихъ Волностах и обидѣ не останетса.

317
зв.

Караулов же около Старой Самарѣ давно нѣтъ и почти не било. И за учиненною жалобою и прозбою старосамарцов хлѣб снѣмат и сѣна, и огрѣватса дровами давно⁴ полковнику самарскому предложенно не

² Текст пошкоджено.

³ Текст пошкоджено на 2–3 слова.

¹ Написано над рядком замість закресленого повеленное.

² Написано над рядком.

³ Далі закреслено за т.

⁴ Далі закреслено дозволенъно.

препятствоват и не обижат нѣчем, кромѣ чтобъ въ излишние дачѣ не ездили и степов не орали. І впрѣд за собраниемъ всѣхъ куреннихъ атамановъ и стариковъ, яко многіе по войсковимъ, курѣннымъ дѣламъ в отлучч[кѣ]⁵, оніе високіе вшеѣ яв-ти⁶ о тѣхъ старосамар[цахъ] повелѣнія внушати и о успокоеніи⁷ так[ихъ] худихъ споровъ до высочайш[ей] резолюціи сискиватъ спо[со]би полезніе

327 Воиску, обивателямъ імѣемъ и в[ашей] // яв-ти поднесть подъ високоє бльго-разсмотрение⁸ і определениеъ должеиствуемъ.

Сентябра 4 д. 1757 году.

Арк. 317, 327. Відпуск.

№ 179 1757 р., вересня 28. Самарчик. – Рапортъ полковника Самарської паланки Якова Гавриловича Сиси Кошеві про оранку та засів старосамарцями запорозькихъ земель всуперечъ забороні

324 Ея імператорскаго величества в Кошъ Войска Запорожскаго Низоваго велможному и високородному гдну, гдну атаману кошовому Данилѣ Стефанову з високопочтено [!]
войсковою старшиною

Покорный репортъ

В полученомъ мною отъ вашей велможности сего сентября 28 дня приказомъ, между протчимъ, велѣно крѣпко смотрѣть, чтобъ старосамарцѣ на поляхъ войсковихъ нинѣшней осени пахатныхъ полѣвъ не ѡрали и на ѡнихъ не сѣяли, я накрѣпко смотрѣлъ. Точию за ихъ, старосамарцовъ, ходотайствомъ, какъ я теперъ настояще справился, что по той сторонѣ і по сей Самари, с которыхъ, а никакъ какъ з ихъ старосамарцовъ, подлѣно поорано и насѣяно жита, а кто имено – заподлѣно не можно знати, и якъ з ними за такие ихъ ходотайства поступить, вашей велможности прошу в резолюцію приказа.

Полковникъ самарскій Яковъ Гавриловъ з старшиною
1757 году, сентабра 28 д.
Самаръ.

Помітка: Пол. октября 6 д. 757 году.

Арк. 324. Оригінал.

---

⁵ Текст пошкоджено.

⁶ Далі закреслено ѡрдери.

⁷ Далі закреслено чиними.

⁸ Далі закреслено и крайнее постановление.

1757 р., вересня 29. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Якова Гавриловича Сиси Кошеві про неможливість повернути вилучені у старосамарців збіжжя і сіно

Ея імператорскаго величества в Кошъ Войска Запожского [!] Низового велможному и високородному гспдну, гспдну атаману кошовому Данилѣ Стефанову з високопочтеною войсковою старшиною

323

Покорний репортъ

Сего сентября въ 22 день присланим от велможности вашей з старшиною ко мнѣ первым приказом велено, даби о забратой пашнѣ въ старосамарцовъ в Кошъ я репортоваль. То я сего жъ сентября 23 д. отпущеним от мене в Кошъ репортом о нижежслѣдующим [!] представил, что еще по полученому мною сего жъ году в июнѣ мсцѣ приказомъ от вашей велможности велено в них, старосамарцовъ, пашнѣ и сѣно, несмотря нѣ на что, согнавъ подводъ сколько возможно, новоселицьким обивателямъ забирает. И по тому приказу писара Самарской паланки Павла Зеленского в то время, собравши подводъ до нѣсколка, малое число по сей сторонѣ Самари стоячую в копнахъ и зжатую разную пашню, и сѣно, и сколько копен, и якой пашнѣ не можно за великую тогда между обоима сторонами старосамарцовъ и сей подводи братиємъ пашнѣ помѣшателствомъ счислить, послалъ. А и шним же старосамарскимъ обивателемъ, и якъ и сего сентября 28 дня от вашей велможности приказом велено, даби, призвавъ тѣхъ старосамарских обивателее, самихъ хазяевъ, в кого та пашня забрата била, приказать // всю помолотит и по змолотѣ, взявъ десятую часть со всякой пашнѣ, а ту всю тѣмъ хозяемъ отдать вкорости¹. А понеже, какъ я справился, по онои пашнѣ, какъ сего показано, за великую тогда моего вѣдомства и обивателми, которие возили оную пашню, забратиєм всеи счислить и собрать, і в молотбу онимъ обивателемъ отдать крайне не можно, о чемъ о всемъ вишеписаномъ вашей велможности с покорностию моею репортую.

323

зв.

Полковникъ самарский Яковъ Гавриловъ з старшиною

1757 году, сентября 29 д.

Самарь.

Помітка на арк. 323: Пол. октяб. 6, 1757 году.

На конверті: Ея імператорскаго величества в Кошъ Войска Запорожского Низового велможному і високородному гспдну, гспдну атаману кошевому Даниле Стефанову с почтенною войсковою старшиною покорний репортъ.

325

зв.

Слід від печатки

Арк. 323, 325. Оригінал.

¹ вскорости

№ 181 1757 р., жовтня 6. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Якову Гавриловичу Сисі зберігати відібране в старосамарців збіжжя до особливого розпорядження

323 зв. Пану полковнику самарському Якову Гаврилову з старшиною
Приказъ

На репортъ вашъ¹ симъ вамъ² в резолюцію предлагается забратую вами в старосамарцов пашню, впрѣд до резолюціи по представленіи от вас в томъ репортѣ резонам, содержать вѣѣлости неотмѣнно.

З Коша.

Октября³⁻⁶ д.³ 757 году.

Атаманъ³ кошовий Данило Стефанов с товариствомъ³

Арк. 323 зв., 325. Відпуск.

№ 182 1757 р., вересня 19. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про відправлення полтавському полковникові ордера щодо врегулювання спорів між Самарською паланкою і старосамарськими жителями. № 5092

318 зв. Ея императорскаго величества Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Воискъ Запорожскихъ гетманъ <...>

Кирилль Разумовскій

гспдну атаману кошевому Войска Низового Запорожского, старшинѣ войсковой съ курѣнными атаманами и всѣмъ товариством

Репортъ вашъ полученъ здесь с представлениемъ, что по посланному къ вамъ ордеру (в нечиненіи воспященія старосамарцамъ в снятіи с поль хлебовъ і травъ, такъже о сводѣ карауловъ)¹, оніе караули около Старой Самари сняти и старосамарскимъ обивателямъ хлѣбъ и сено снимають и къ топлению дрова рубать отъ вас полковнику самарскому предложено не препятствовать и ни в чемъ не обижать. И по тому от вас полученному репорту, къ полковнику полтавскому Горленку зъ старшиною во извѣстіе отъ нас ордеръ послан, и при томъ предложено, кому надлежитъ притвердить, въ излишное не касатись и собою упорно не завлаживать, а доволствоватся единственно тѣмъ токмо, что къ содержанию домашнему ихъ принадлежитъ, безъ імалейшого излишества. //

318 зв. Къ вамъ же особливо о семъ, что вишеписанно, порядочно учиненное отъ вас опредѣленіе нами за благо приемлется симъ предлагаемъ.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1757 году, сентября 19 д.

Ном. 5092.

Помітка: Пол. октяб. 18, 1757 г.

Арк. 318. Оригінал.

¹ Далі закреслено пр.

² Написано над рядком.

³ Написано на арк. 325.

¹ Дужки авт.

1757 р., вересня 30. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом повернути старосамарським жителям і сотникові Івану Березаню зайняту в них худобу, хліб, сіно та інше майно і не забороняти рубати дрова і ловити рибу в запорозьких угіддях.

№ 5351; донесення старосамарського сотника Івана Березаня від 24 вересня 1757 р. за №№ 4240 і 4241

Ея императорскаго величества Малой Россіи обоіхъ 342
сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...>
Кирилль Разумовскій
гспдну атаману кошовому Войска Низового
Запорожского, старшинѣ войсковой, атаманамъ
курѣннымъ и всему товариству

До сего по присланнымъ с полковой Полтавской канцеляріі, такъже и по поданнымъ от сотника старосамарского Березаня доношеніямъ о забратіі какъ въ обывателей старосамарскихъ, такъ особливо и в него, сотника, разными времянами воловъ, лошадей, овецъ и другихъ разныхъ вещей присланными от Кош а запорожского полковниками, и о учрежденіі при мѣстечку Самарѣ въ немаломъ числѣ запорожскихъ козаковъ караулу, и въ недопущеніі его, сотника, и обывателей тамошнихъ къ забору съ поль хлѣба и сѣна и протчего, предлагано отъ насъ къ вамъ ордерами, чтобъ какъ вышеозначенные показанные въ доношеніі сотника волы, лошади и протчое заграбленное въ него, сотника, и въ обывателей старосамарскихъ приказали возвратити безъ остатка и во всей претенсіі удоволствоват безъобидно, такъ и опредѣленной от Кош а караулъ сняно [!] бѣ вовся и забору с поль хлѣба, сѣна и протчего старосамарцамъ не възбраняно, а буди бѣ что уже забрато, тоє возвращено.

Противъ чего сего сентябра от 17-го къ намъ репортовали вы, что по онымъ нашимъ ордерамъ чинити исполненіе долженствуете, и караулы около Старой Самари сняты, и онымъ старосамарскимъ обывателемъ хлѣбъ и сѣно снимать // и для топлєнія дрова рубать самарскому полковнику отъ васъ предложено не препятствовать, кромѣ чтобъ в излишние дачи не вѣздили и степовъ не орали. Которое ваше опредѣленіе, чрезъ посланный къ вамъ ордеръ и намы аппробовано, а и къ полковнику полтавскому предложено о притвержденіі старосамарцамъ, дабы въ излишное не вступали и не завлаживали, и доволствовались бы единственно тѣмъ, что къ домашнему содержанию нужно. 342
зв.

А понеже и нынѣ означенный сотникъ Березанъ поданными намъ двумя доношениями показуетъ следующее, а именно: первымъ, хотя-де караулы около мѣстечка сняты и іс поль послѣдний хлѣбъ и укошенное сѣно дозволено перевезть, но забратого-де имы, запорожцами, у ихъ паланку болѣе трехсот копєнь разного обывательского хлѣба, а его, сотника, воловыхъ возовъ до ста сѣна и понынѣ не возвращено, а что-де

вы репортомъ представляли, то того-де исполнением¹ не учинено, чрезъ что они какъ в кормѣ скота без сѣна, такъ и въ огрѣваніи себе безъ дровъ терпятъ нужду; вторым, изъ забратыхъ-де польжовниками товщи Самарской воловъ, рогатого скота, овецъ, денегъ и протчихъ вещей не токмо ничего не возвращено, но кромѣ-де того еще и сего лѣта сѣна воловыхъ возовъ сто в него, сотника, забрато, и при том доношеніи о тѣхъ забратыхъ волахъ и протчихъ вещахъ съ показаніемъ цены и реестръ приложилъ, и просилъ нашего разсмотренія какъ о подтвержденіи к вамъ о возвращеніи забратого хлѣба и сѣна и о невоспашеніи въ сѣнокосбѣ, въ рубки дровъ и въ рыбной ловлѣ, такъ особливо чтобъ бывшего кошового атамана, прозиваемого Лантуха, призвано сюда и забратое зъ его приказу полковниками велено бѣ возвратити, и мы, прилагая, у сего изъ доношеній поданныхъ от сотника и изъ представленного от него реестра копіи, приказываемъ вамъ, если допряма, какъ сотникъ показываетъ, перво посланные к вам ордера // не исполнены, то исполнить въскорости неотмѣнно и забратой хлѣбъ, сѣно и протчое возвратити, въ рубки дровъ и ловлѣ рыбы не препятствовать, такожъ и за заборъ скота и протчого удоволствовати обидимыхъ по справедливости, и по исполненіи къ нам репортовать. Чтобъ же и оны, сотникъ зъ сотнями старосамарскими, доволствовались тѣмъ токмо, что къ содержанію домовъ ихъ и къ корму ихъ собственного скота нужно надобно, а в неподлежащее отнюдь не вступали, не прихвачивали и не завлаживали, о томъ отъ насъ къ полковнику полтавскому Горленку и нынѣ ордеромъ притверждено.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1757 году, сентября 30 д.

Глуховъ.

Ном. 5351.

Помітки на арк. 342: ²Получено ноября 5 д. 1757 году²; ³Пол. 4 д. ноября 757 года³.

Арк. 342, 350. Оригінал.

---

¹ Далі закреслено исполнениемъ.

² Написано на верхньому полі.

³ Написано поздовж лівого поля.

№ 184—184а 1757 р., вересня, н. р. 24. — Донесення старосамарського сотника Івана Березаня гетьманові Кирилу Розумовському про сприяння у поверненні йому самарськими полковниками Іваном Водолагою і Петром Торським та іншими запорожцями волів, худоби, невода та майна; реєстр забраного майна. № 4240

Копія¹ 320

Ясневелможному високоповелителному гпдну, гпдну
Малия Росії обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ
Запорожскихъ гетману <...> Кирилу Григориєвичу его
сиятельству Разумовскому

Ныжайшое доношение

Ізшедшого мѣсяця мая 4 д. вашей ясневелможности от мене, нижайшого сотника старосамарского, о заборѣ в прошедшемъ 756-мъ Войска Запорозскаго товщи Самарской полковниками Водолагою и Торскимъ самих лучшихъ воловъ восмидесяти шести, да рогатого скота з череди шестинадцяти, невода риболовного з казанамы с приказу тогда бувшого кошевого Григория Федоровича, прозиваемого Лантуха, да разными пред симъ годами и разными их полковниками и радовими запорожскими козаками волов же, овецъ, ягнятъ, сена, готовихъ денегъ и протчего і ѿ возвращеніи мнѣ доношениемъ представлено било. І по оному от вашей ясневелможности для понужденія в уплатки, кого надлежитъ, заграбленного у мене напрасно воловъ, сена и протчего в Кошъ Войска Запорожского сотника миргородскаго гпдна Заруднаго и посланно, токмо по тому по звиклой своей // противности мнѣ ничего не возвращенно.

320

Еще же, сверхъ того, сего истекшого лѣта в июлѣ мѣсяцѣ послѣднихъ числахъ, что приуготованно билло [!] для прокормления своего скота, сена воловихъ сто возъ ими, запорожцами, забрато. По чему я, нижайший, в заграбленіи [!] моего послѣднего имущества, невѣдомо по какой моеї винности, немалую имѣю обиду.

зв.

Того ради вашей ясневелможности, в надѣяние високого на мнѣ, нижайшемъ, вашего благоусмотрения, вторично смѣлъ симъ трудить, даби оного бившого атамана кошевого, прозиваемого Лантуха, высокими своими повелѣніи приказать призвать и забратие полковниками з его приказу у мене, нижайшого, воли, неводъ и протчое, да другими полковниками разными годами и разными козаками, что забрато возвратить. А что именно и кемъ у мѣне взято, при семъ в високое вашей ясневелможности разсмотрение подношу реєстръ. О семъ, донося, нижайше просить.

Подлѣній подписанъ тако:
Сотникъ старосамарскій Іванъ Березань

Ном. 4240.

¹ Написано навпроти титула на лівому полі поздовж аркуша.

321 № 184а Реєстръ – коликое число, какихъ годовъ, чего именно запорожскими старшинами и ихъ подкомандующими козаками взято и что тому цены явствуютъ под симъ. 1757 года, сентября

	рублѣ	копейки
В прошедшемъ 1756 году полковникомъ, куреня Сергѣевского, Ивановъ Водолагою взято неводъ риболовний з казаномъ меднимъ въ 8 хунтъ, цена неводу двадцать рублей, казану два рублѣ пятьдесятъ копѣекъ, ітого	22	50
Да в том же 756-мъ году шнимъ Водолагою з череди рогатого скота шестнадцать, а всякому цена 3 рублѣ.		
Итого денегъ	48	
Другимъ полковникомъ, куреня Переясловского, Петромъ Торскимъ воловъ самих добрых, к шленской дороги заготовленних, восемьдесятъ шесть, а каждому, кладучи цену 10 р., ітого	860	
Да пред симъ в минушіе года, въ 1749-м, за полковника Павла Москаленка ^а , наехавши болѣе двадцати человѣкъ запорозцовъ разбойнически, над которими атаманомъ билъ козакъ куреня Каневского, прозиваемий Пилипча ^б , розбивъ амбаръ, і взяли кужуховъ бирковихъ новихъ сорокъ, а каждому последня цена рубль двадцать копѣекъ	48	
Меду, патоки ведеръ шесть, цена ведру 4 р., ітого	24	
Наметъ, за которихъ дано	20	
Ружинъ двѣ, цена обоімъ	7 //	
Шаблю одну, цена оной	7	
Седелъ добрыхъ двое, цена всякому по 3 ру. Итого денегъ	6	
Вишневоу горѣлки куфу, цена оной	12	
Постѣль всю без остатка, цена оней	8	
Да разными годами и разными козаками порознь воловъ шестнадцать, а цена всякому 8 ру. Итого	128	
А едину корову, цена оной	4	
Лош адей порознь же дванадцать, а сина моего Василя лошад едну, моімъ цена две по семи рублей, третя – девять рублей, четвертая – пять рублей, пятой – шестнадцат рублей, шестой – пять рублей пятьдесят копѣекъ, седмой – 8 ру., осмой – 6 ру., девятой – 6 ру., десятой – 6 ру., одинадцатой – 5 ру. 50 ко., дванадцатой – 6 ру. 50. Итого	88	
А Василевоу лошадѣ цена	7	50

321
зв.

	рубль	копейки
Овецъ такожь разними годами полковниками и их козаками – старих сто, ягнятъ пятьдесят чорних, да въ 752-м году, будучи на комиссии куреня Крилѣвского ¹ козакъ Григорий Лантухъ, взялъ овецъ самих лутшихъ старих сорокъ, которим цена старимъ, едной – 50 ко., а ягняти едному – 25 ко. Итого	82	50
В 1750-м году полковникомъ Николюю, прозиваемим Сорочинскимъ ⁸ , за заграбленые з возовъ, что дрова везено, воловъ взято денегъ, а сокир добрих десять, цени всякой по 20 ко. Итого	2 2	50
Въ 1753 году полковникомъ Семеномъ Фастовцем // сена волових возовъ пятьдесят, а возу цена 4 ко. Итого	20	322
В 1754-м году козакомъ куреня Ирклѣвского Иваном Домонтовичемъ, в голодний тогда будучи на сѣно годъ, что една скирта покупалас по 30 р. и болѣе, взято от мене сто тридцать копень, а цена тогда была копнѣ въ 40 ко. и болѣе, надлежит денегъ	40	
Что же от мене послано в лѣсъ по дрова и каждого часу скоть ими заграбленъ биваль, то, викупя оних, готових денегъ полковнику Михайлу Довбнѣ ^г за десять возъ	6	
Полковнику Семену Фастовцу	4	
Полковнику Матвѣю Шкурату ^г	2	
Полковнику Ѳедору Невидимому ^л	4	50
Полковнику Андрею Горбу ^е	3	
Всего виходить денегъ	1456	

На подлѣнном подписано тако:
Сотникъ старосамарский Иванъ Березань

Ном. 4240.

Помітка на арк. 320: Под. 1757-го году, сентября 27 д. Записать къ докладу.

Скріпи на арк. 320–322, посередині нижнього поля: С подленними // свидѣтельстввалъ // канцеляристъ войсковий Стефанъ Бѣлоцерковецъ; на лівому полі посередині аркуша: Старшій // войсковий // канцеллярисъ // Сергій Дергунъ.

Арк. 320–322. Копія.

¹ Треба Рогівського.

№ 185 1757 р., вересня 24. – Донесення старосамарського сотника Івана Березаня гетьманові Кирилу Розумовському про невиконання запорожцями наказу гетьмана щодо повернення старосамарцям взятої у них десятини від збіжжя і дозволу рубати дрова в Самарській товщі. № 4241

319

Копія

Ясневелможному високоповелителному гспдну, гспдну
Малыя Россіи обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ
Запорожскихъ гетману <...> Кириллу Григорьевичу,
его сіятелству Разумовскому
Всенижайшое доношеніе

Сего текущаго 1757-го года, прошедш аго июля 14 д. отъ мене, нижайш аго, куда надлѣжало, по командѣ о недопущеніи запорожскими козаками старосамарскихъ жителей к паханью въ полѣ хлѣба и укошенію сѣна, рубки дровъ и рыбной ловлѣ, а что уже сжато и сѣно укошено, тое съ полѣ забрать было воспящено и немалый около мѣстечка Старой Самари караулъ поставленъ былъ же, доношеніе хочай было і внесено, по чему отъ вашей ясневелможности высокими повѣлѣніи къ атаману кошевому, старшинѣ і всему Войску Запорожскому не єдиножды притверждаемо было, дабы ужатої хлѣбъ // и укошенное сѣно съ полѣ старосамарцамъ дозволено снятъ, а забратой обратно возвратитъ и никакихъ въпрядь обыдѣ и утѣсненій до будущей высочайшей резолюціи не чинитъ. Токмо они, запорожцы, презирая вашей ясневелможности высокія повелѣнія, какъ въ оныхъ изображено, ничего исполненіемъ не учинено, еденъ токмо караулъ, стоящій около мѣстечка снятъ, и ис полѣ последней хлѣбъ и укошенное сѣно дозволено перевезть, а забратого имы, запорожцамы, у ихъ паланку болѣе трохъсотъ разного хлѣба копъ у обывателей (якобы за нѣякуюсь десятину, которой никогда не бывало)¹, а у мене, нижайшого сотника, сѣна воловыхъ возовъ до ста и понынѣ не возвращено.

Что же онъ, атаманъ кошовый, вашей ясневелможности репортом своим представилъ, якобы за силу вашихъ высокихъ повелѣній все исполнено и отъ него полковнику товщы Самарской предложено, дабы в паханю хлѣба и укошеніи сѣна, и огрѣватся дровами старосамарцам не препятствовалъ, и ни в чемъ не обижалъ, то всего того исполненіемъ не учинено, ибо и поннѣ, какъ вышше показано, забратого обывателского хлѣба, а моего собственного сѣна намъ не возвращено и к паханю в предъбудущое лѣто хлѣба, а в лѣсѣ для огрѣванія себе и дѣтей дровъ рубать не допущено и не допускають. Отъ чего я, нижайший, в прокормленіи моего скота безъ сѣна, а обывателъ за забратьемъ у многихъ // до послѣднего хлѣба, что и дневной пищи себѣ не имѣя, а в зимѣ безъ обогрѣванія себе и дѣтей немалую претерпѣваемъ нужду, принуждены симъ вторично вашу ясневелможность съ нижайшимъ прошеніемъ в надѣяніе вашей ясневелможности высокой отеческой млсты

¹ Дужки авт.

трудить, дабы высокимъ вашей ясневелможности разсмотреніемъ къ оному атаману кошевому предложено было, чтоб забратоѣ имы хлѣбъ и сено намъ возвращено, і впрѣдъ бы къ паханю оного, въ сѣнокосѣ, въ рубки дровъ и рыбной ловлѣ до высочайшей резолюціи высокими повелѣніи. Ѡ семъ вашей ясневелможности донося, нижайше просимъ.

На подлинномъ подписался: Сотникъ старосамарскій Іванъ Березанъ
Старшій войсковій канцеляристъ Сергій Дергунъ

Сентября 24-го дня 1757 года.

Ном. 4241.

Помітка на арк. 319: Под. 1757-го году, сентября 24-го дня. Записат к докладу.

Скрипа на арк. 319, 326: С подленимъ свидѣлствовалъ // канцеляристъ войсковій Стефанъ Бѣлоцерковецъ.

Арк. 319, 326. Копія.

№ 186 1757 р., листопада 10. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про безпідставність претензій старосамарських жителів і сотника Івана Березаня щодо користування запорозькими землями і лісом, про повернення захоплених старшиною Самарської паланки збіжжя й сіна і рішення Військової сходки з цього питання

По титулѣ до гетмана

343

Покорній репортъ

От 30-го сентября, сего ноября 4 числа полученним в Коши от вашей яв. высокоповелительним ордером с приложением при оном с представленного старосамарским сотником Березаном доношения и реестра копѣй веленно в подтверждение прежнихъ велѣний во всей его, сотника Березана, обыдѣ, обстоятельно показанной, удовлетворять по справедливосты и в доволствии дачами старосамарцов не препятствовать, и забратіе хлѣба и сѣно возвратить, и что послѣдуетъ репортовать чрезъ присланного.

И во исполнение оного высокоповелительнаго ордера я з старшиною, в сходки, при собраніи куренныхъ атаманов оной в. яв. в. ордер явилъ и прежнѣ насланние в таком же содержаніи довольно внушалъ, но наблюдение ко исполнению оныхъ всѣми мери притверждал. Токмо услышав курѣнние атамани от оного сотника Березана на Войско Запорожское к вашей яв. представление и претенціи излишніе, весьма сожалѣя, единогласно приговорили, хочай-де в прежнем к вашей я. вел. от Коша представленный, исполняя высокоповелѣніе, обовязалис, полагая на прошение старосамарскихъ жителей и склонность, попуская свою высочайше жалованную за службу около Старой Самари полями, лесом и прочимъ угодіем ползоватся, но нинѣ в содержаніи онаго сожалѣнія поступить сумнителни, яко-де онъ, сотникъ, сущій Войску Запорожскому сделался обыдители, что час от часу, гдѣ ему не надлежитъ, сѣнокосни

луки выкошиваетъ, ¹скотомъ выбиваетъ¹, лесъ вовся пустошить и всѣми войсковыми принадлежностями, утѣсня, ползуется. В дальнихъ от Богородичного мѣстахъ войсковыхъ и сѣна, от несколка лѣтъ накошуя, излишнѣе продавал, и на то все имѣетъ претенцію. Також над меру² ¹в пограничностяхъ¹ и винокурню содержитъ^а, и дровами із настоящего войкового лѣса и пуши доволствуетъ, за что і скотъ у него забратой з недостаткомъ заменяють и за послѣднее ищутъ сатисфакціи.

343 **зв.** Забрато ж, кромѣ его, Березана, самарскими старшинами¹ у старосамарцовъ скотъ, денги и протчѣе // ³от нихъ доброволно, без ведома Кошу. За допущение и владѣние дачами дальнѣми давално без дозволения здешнего, и многіе тѣ старшины, кому они давали, померли и отойшли отсел в другіе команды, по справкамъ явилос. Итакъ, его побывателей доволствовать, яко они сами собою давали без ведома Коша, а сотниково забрато взамену обыди за владеніемъ многихъ нимъ дачъ войсковыхъ, крайне нѣ с кого і не за что. О претенціяхъ же многихъ на него войсковыхъ вѣдомость при доношеніи к вашей ясневѣлможности ⁴вскорости поднести имѣемъ.

Что жъ до владения старосамарцовъ в землѣ і лѣсѣ состоитъ, для високого вашей ясневѣлможности⁴ опредѣления и сокращения жалоб, буде онъ, Березанъ, своіхъ излишнихъ на Войско Запорожское представлений доносить лишится и оставить, яко обиватели тѣ всѣ і сии сами оставляють і просятъ спокойства, то, хоча с трудностию, озлобленныхъ от него, сотника, курѣнныхъ атамановъ, стариков и Войско, я з сташиною усоветовать старатимус. І по прежде доставленному учинитця і в повеленномъ спокойствіи намъ владеніи толко невдалности вкругъ города ползоватимутся до будущего о земляхъ генералного оконченія по прозбе Войска Запорожскаго Низового. Чтобъ же обыдѣ нѣкакихъ имъ не слѣдовало в томъ допущенномъ ползованіи, к полковнику самарскому из Коша накрѣпко притвержденно

А забратого хлеба і сена по репорту полковника самарского весма не било столко излишне силно покасанно, и тотъ употребленъ на паланку Самарскую на розъвезеную команду всегдашнюю, и сачтен от всего Войска вмѣсто прежнихъ взимаемыхъ десятинъ на паланку ту из обивателей Полтавского полку самарскихъ. І о семъ всемъ нижайше репортую.

Атаман кошовій Данило Стефановъ с товариствомъ

1757 году, ноябра 10 д.

Кошъ.

Арк. 343, 349. Відпуск.

---

¹ Написано над рядком.

² Над рядкомъ закреслено в погран.

³ Перед цимъ закреслено старшинами.

⁴ Написано на арк. 349.

№ 187–189 1757 р., вересня 30. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про виселення жителів Старосамарської сотні Полтавського полку з запорозьких слобід, згідно з донесенням та іменним списком, надісланими старосамарським сотником Іваном Березанем. № 5356; донесення та іменний список від 26 вересня 1757 р.

Ея императорскаго величества Малия Россіи обоихъ 334
сторонъ Днѣпра и Воискъ Запорожскихъ гетманъ <...>
Кирилль Разумовскій
Гспдну атаману кошевому Войска Запорожского
Низового, старшинѣ войсковой, атаманам курѣннымъ и
всему товариству

Пред симъ многократно посланными отъ насъ к вамъ ордерамы, в силѣ высочайшихъ ея императорскаго величества грамотъ, велѣно изшедшихъ изъ Малой Россіи в запорожскія населенія малороссійскихъ обывателей, где они неукраино населились, всѣхъ выслать на прежнія ихъ жилища внутрь Малой Россіи и впредь къ населенію ихъ тамо не допускать и не принимать.

А нынѣ сотникъ старосамарскій Березанъ при доношеніи своемъ подалъ намъ именный списокъ – коликое число зъ сотнѣ старосамарской жителей в запорожскіе Кодаци и другіе новопоселенные безъуказно слободы разными годами, состоящихъ в ревизіяхъ, сойшло, чрезъ который-де исходъ зависыт // на ихъ, старосамарскихъ обывателяхъ, доимки, а іменно: 334
за 1747 годъ за зимные и лѣтние мѣсцѣ порціонныхъ и раціонныхъ денегъ зв.
шестьсотъ пятьдесятъ девять рублей семьдесятъ пять копѣекъ да за 1756 и текущій 1757 года – двѣстѣ восемьдесятъ три рублы. И ежели-де ему, сотнику, и обывателямъ старосамарскимъ за ихъ, изшедшихъ, ту доімку платити доведется, то послѣдуетъ имъ разореніе. И просилъ онъ, сотникъ Березанъ, нашего разсмотренія, дабы не з самыхъ ихъ ту доімку взискivano, но и на тѣхъ изшедшихъ доправливо бѣ, или ихъ на прежніе жилища въ Старую Самаръ выслано.

И мы, прилагая у сего оное его сотника доношеніе и представленный при томъ о изшедшихъ зъ Старой Самарѣ обывателяхъ имянный списокъ копіями, приказываемъ вамъ, в силѣ прежде отправленныхъ к вамъ ордеровъ, исполнить. И оныхъ изшедшихъ в запорожскіе жилища людей велѣтъ выслать на прежніе ихъ жилища в Старую Самаръ, гдѣ бы они с прочими обывателми могли указніе подати и другіе общенародніе повинности отбывать и впредь тамъ, яко сіе слѣдуетъ с отмѣною указамъ, приказать селитись не допускать, и гдѣ бы кто поселился, по тому жъ высылать. Чтобъ же показанные зависающіе в доімке за прошліе и нынѣшній года на тѣхъ обывателяхъ, кои съ полку Полтавского сойшли въ запорожскіе поселенія, порціонные и раціонные денги безъопустительно доправлены были на оныхъ старосамарскихъ // обывателяхъ чрезъ 340

нарочнаго кого отъ полковой Полтавской канцеляріи, о томъ предложено отъ насъ къ полковнику полтавскому Горленку.

Гетманъ графъ К. Разумовский

1757-го года, сентября 30 дня.

Глуховъ.

Ном. 5356.

Помітка на арк. 334: Полученъ ноября 5 д. 1757 году.

Арк. 334, 340. Оригінал.

№ 188—189 1757 р., вересня 26. – Донесення старосамарського сотника Івана Березаня гетьманові Кирилу Розумовському про сприяння в поверненні жителів Старосамарської сотні, які оселилися в запорозьких слободах, під юрисдикцію Полтавського полку; іменний список втікачів

335

Ясневелможному високоповелителному гдну, гдну Малия Росії обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорозскихъ гетману <...> Кирилу Григориєвичу, его сиятелству Разумовскому

Нижайшое доношение

Многими з полковой Полтавской канцеляріи и із комисарията в сотеную Старосамарскую канцелярию присилаєними ордерами предлагаемо било, даби з сотнѣ Старосамарской доімочніе за 747, прошедшіи 756 и сей текшіи 757 года зависаючіе порціоніе і рационіе по расположениямъ полковой канцеляріи подлежащие денги взискани били. А яко оная доимка не от чего иного последовала, какъ точию за єдинъ той Старосамарской сотнѣ многого числа обивателей под защищеніе запорозких козаковъ в ново безуказно поселение имъ слободи исходомъ, которіе слободи разстояниємъ от мѣстечка Старой Самари в 3, другіе в 4, а инніе не далѣ какъ в 10 верстѣ состоятъ. И оную доимку, если намъ, нижайшимъ, за их, изшедших, платить, то яко оной // состоитъ немалимъ числомъ, а именно: за 1747 годъ за зимніе и лѣтніе мѣѣ рационних и порціоннихъ шестьсотъ пядесятъ девять рублей семъдесятъ пять копѣекъ, да за изшедшіи 756 и сей текущій 757 годъ, також за зимніе, лѣтніе мѣѣ порціонних и рационних же двѣстѣ восемъдесятъ три рублѣ денегъ, можетъ намъ, нижайшимъ, последовать всекрайнѣйшое разорение.

335

зв.

С присланного ж от вашей ясневелможности в полковую Полтавскую канцелярию (на учиненое от оной полковой канцеляріи по доношенію нашему преставление високоповелителного ордера, я, нижайшій, вѣстимъ, что посланнимъ от вашей ясневелможности к атаману кошевому з старшиною ордеромъ, велено, кому надлежитъ, учинить притверждение)¹.

¹ Дужки авт.

Да и в прошедших 743-мъ и 747-мъ височайшими імяними єя імператорскаго величества из Правительствующаго сената указами заприщено, даби бѣ в Кодаки и другіе новопоселение ими, запорозцами, слободи беглихъ малоросійскихъ людей для тамошнихъ поселений отнюдь нѣ с кемъ нигдѣ не приниманно и селитись не дозволяно, и не допусканно, а которіе туда бежали, техъ вислат би на прежніе ихъ жилища и равномѣрно несли бѣ службы и консистенскіе дачи. Токмо потому от оногo Войска ничего в исполнение не учиненно, но еще, в противность вашей ясневелможности високоповелителнихъ ордеровъ, болшое число изшедшихъ з Старой Самарѣ жителей в своі новопоселение слободи, коихъ имѣется до двадцяти, попринимали и от указнихъ дачъ // і служебъ государевихъ, називая ихъ **336** своіми поданными, позащищали.

Того ради вашей ясневелможности, сие взнося, даби предписанихъ доімочнихъ денегъ з самихъ насъ (коихъ за исходомъ в наличности толко состоитъ з крайне нищѣтнихъ статей дворовъ козаковъ и посполитихъ сто двадцать шесть)¹ не взыкивать, прошу високаго вашего отеческаго благоразсмотрения и на изшедшихъ в запорозскіе слободи от Старой Самарѣ обивателяхъ, где которіе по разнимъ мѣстамъ жительства себѣ имѣютъ, височайшими вашей ясневелможности повелѣніи показаніе доімочніе денги приказать доправить или онихъ на прежнее ихъ в Старую Самар для доправки согнать. И о томъ к атаману кошевому високоповелителними своими ордери притвердить, по чему б от Кош а, кому надлежитъ, притверждено било, даби вишшепоказаніе доімочніе изъ изшедшихъ з Старой Самарѣ жителей для отправления в полковой Полтавской комисариятъ денги опредѣленными на то зъ сотнѣ комисари безпрепятствено доправлени били^а, нижайше прошу.

А сколько тѣхъ з мѣстечка Старой Самари в разніе ихъ запорозскіе слободи обивателей разними годами вийшло, сочиненній именій списокъ при семъ вашей ясневелможности в високоє благоразсмотрение подношу.

На подлѣнномъ подписался тако:
Сотникъ старосамарскій Иван Березань

Сентябра 26 д. 1757 году.

Арк. 335, 336. Копія.

№ 189 **Іменій списокъ – коликое число з сотнѣ Старосамарской** **337**
в запорозскіе Кодаки, Самарчикъ и другіе новопоселение
безуказно слободи разними годами состоящихъ в ревизияхъ
жителей сойшло, явствуетъ под симъ. 1757 года,
сентября 26 дня

Андрѣй Шулга
Ничипор Молодецкій
Гордѣй Молитва
Грицко Шовковенко
Иванъ Бондарь

Лукян Мандро
Яцко Стешенко
Гапка Слюсаревна
Грицко Нечить
Панко Троямовъ [!]

Петро, Молитвин зять
 Грицко Пашистій
 Иванъ Десятерикъ
 Иванъ Швець
 Андрѣй Левада
 Супрунь Кондратенко
 Микита Пилипенко
 Василь Ставня
 Андрѣй Губа
 Андрѣй Бурмага
 Якимъ Кушнѣрь
 Василь Плякунъ
 Микита Воронко
 Семень Дерикорчма
 Иванъ Петриненко
 Федор Гузь
 Демко Ведмеденко
 Пилипъ Рѣзникъ
 Михайло Швець
 Савка Космина
 Ярема Швець
 Лукянъ Моїсеенко
 Омелко Одимко
 Иванъ Зѣзѣголова
 Яцко Бурносъ
 Захара Лукяненко
 Ничипор Матвѣенко
 Иванъ Шовковій
 Иванъ Корнѣенко
 Иванъ Животѣвскій
 Демянь Скетенко
 Петро Гладушко
 Карпо Харченко
 Радко, Корелевъ зять
 Федор Исаенко
 Федор Катранъ
 Васил Птушка
 Михайло Паруня
 Кирикъ Тертичникъ
 Василь Сансаръ
 Микола Колѣсникъ
 Прокопъ Зорка
 Андрѣй, Бровковъ зять
 Иванъ Чумаченко
 Ничипор Порохня

Мехайло Касяненко
 Касянь Норенко
 Грицко Садило
 Иванъ Шовковій
 Иванъ, Золотарчинъ зять [!]
 вдова Гапа Самохвалка
 Антонъ Джерелѣвскій
 Яцко Саламаскій
 Иванъ Довбишъ
 Василь Лѣнскій
 Иванъ Завитьборода
 Ничипоръ, Матвѣенковъ зять
 Илко Норъ
 Прокопъ Метанъ
 Яковъ Мовчанъ
 Федор Берденко
 Марко Ткачъ
 Иванъ Жовнѣренко
 Федор Носъ
 Марина Черепниха
 Кондрать Кучеренко //
 Прокопъ Рибалка
 Леско Солодовникъ
 Ефимъ Гриценко
 Устимъ Олѣйникъ
 Иванъ Довженко
 Панко Олѣйникъ
 Василь Палѣй
 Илко Масликъ
 Иван Одверко
 Данило Ткачъ
 Семень Полтавець
 Наумъ Булахъ
 Динись Турщенко
 Кондрать Потапенко
 Илко Безуглій
 Василь Чиревко
 Андрѣй Носанъ
 Иванъ Сербинъ
 Данило Швець
 Матвѣй Плакущій
 Грицко Полтавскій
 Микита Хоруженко
 Степанъ Кулебенко
 Петро Новій

Грицко Ланецъ
Онопръй Бондаръ
Грицко, Черевковъ зять
Василь Лѣнскій
Федоръ Постѣльникъ
Михайло Кириленко
Грицко Нужній
Стефанъ Литвинъ
Павло Богомаз
Леско Маяцкій
Степанъ Яковенко
Михайло Соловей
Ярема Швець
Власъ Швечъ [!]
Грицко Мѣрній
Степанъ Плениця
Семень Мороховець
Петро Тертичникъ
Иско Яланскій
Данило Малій
Динисъ Легкій
Степанъ Оробецъ
Федор Тонкошкур
Илко Круглякъ
Кондрать Круглякъ
Яцко Чорній
Ничипор Глушко
Климъ Говоруха
Гапка Гавришка
Семень Гавришенко
Устимъ Тертичникъ
Степанъ Яковенко
Грицко Кирпа
Назар, Ничипоровъ зять
Прокопъ Одимко
Федор Омеляненко
Данило Шипка
Лусянъ, Шипчинъ зять
Микита Шипченко
Нестеръ Головка
Иванъ Товмачъ
удова Евдокия Дорошиха
Гарасимъ Могила

Василь Берденко
Антонъ Коваль
Яковъ Ковал
Трохимъ Андрѣенко, паламар
Килило¹ Гепъ
Андрѣй Жила
Тихонъ Лубенець
Иско Пивовар //
Васил Горбачъ
Федор Колотнеча
Игнатъ Бойко
Иванъ Сабадашъ
Федор Олѣйниченко
Терешко Лебедеенко
Леско Чуприна
Кондрать Кулаба
Иванъ Носанъ
Грицко Черевко
Макѣимъ [!] Товстенко
Гапка Старушиха, удова
Прокопъ, Старушинъ зять
Андрѣй, Старушинъ зять
Макѣимъ [!] Полтавскій
Иванъ Соловей
Степанъ Вовкодавъ
Сидоръ Кушнѣръ
Матвѣй Смаглецкій
Кузма Литвинъ
Степанъ Заболотненко
Гарасимъ Пластунъ
вдова Параска Стулниця
Павло Гепъ
Андрѣй Кравчина
Микита Борисенко
Динисъ Борисенко
Семень Борисенко
Олефѣръ Великій
Иванъ Яковенко
Гаврило Незола
Иско Чорній //
Федор Бутенко
Федор Головка
Андрѣй Рубанъ

338

338

зв.

¹ Кирило

Кузма Дѣгтярь
 Федор Длима
 Таранъ² Комашка
 Иванъ Калачникъ
 Ничипор Сендецькій
 Иванъ Свинюшенко
 Андрѣй Салдатенко
 Каленикъ Круглякъ
 Микола Назаренко
 Федор Копиця
 Иванъ Воронка
 Данило Прядченко
 Степанъ Соломаха
 Иско Гавришенко
 Иванъ Гавришенко
 Михайло Лѣнскій
 Федор Марченко
 Яковъ Бойко
 Иванъ Дусъ
 Павло Липка
 Ничипор Карпенко
 Демко Соколанъ
 Дмитро Лелѣтка
 Матвѣй Хунтовій
 Игнатъ Оробецъ
 Василь Журавель
 Дмитро Вовченко
 Моисѣй Капустянъ
 Михайло Дубенко
 Омелко Бабенко
 Петро Кияниця
 Семень Іваниченко
 Педко Мартиненко
 Степанъ Броварскій
 Василь Лозенко
 Грицко Калениченко
 Грицко Кушнѣръ
 Улиянка Ткачиха
 Яцко Кащенко
 Алекзѣй Кушнѣръ
 Тетяна Касянка
 Семень Морозъ
 Кирикъ Кушнѣръ

Остапъ Палѣй
 Тихонъ Нелинъ
 Иванъ Кисляковскій
 Павло Кириченко
 Федор Сиволапъ
 Микита Пелюхна
 Захара Олѣйникъ
 Дмитро Солодкий
 Каленикъ Лавриченко
 Остапъ Черевко
 Яковъ Тертичникъ
 вдова Дубиха
 Панасъ Жовницькій
 Василь Женжа
 Якимъ Наказненко
 Харко Чуприна
 Макзѣмъ [!] Масюкъ
 Прокопъ Оверко
 Савка Бубликъ
 Иско Горбанъ
 Макзѣмъ Бакзѣрай [!]
 Макзѣмъ же,
 зять его
 Лаврѣнъ Товстикъ
 Якимъ Красиненко
 Матвѣй Ничипоренко
 Прокопъ Хребетъ
 Лазаръ Швець
 Михайло Косій
 Якимъ Гладушко //
 Грицко Мѣрненко
 Сидоръ Кушнѣръ,
 Тронѣвъ зять
 Процко Тронъ
 бондар Таранъ
 Захара Чупринка
 Петро Швець
 Василь, Чубиковъ шурина
 Иванъ Дудникъ
 Данило Чубикъ
 Степан Бердникъ
 Иванъ Голѣнка
 Иванъ Масюченко

² Помилка, треба Тарас, див. док. № 48.

удова Рубалчиха
Петро Олѣйниченко
Андрѣй Безуглій
Иванъ Боханченко
Антонъ Швець
Игнатъ Старая Робота
Яковъ Ситникъ
Макѣимъ Кошаченко
Василь Сачава
Антонъ Паничъ
Федор Коробанъ
Иско Каракуця
Левко Асауленко

Кирикъ Бондуристій
Семень Иваненко
Дорошъ Кутняра
Иванъ Горбъ Цимбалистій
Иванъ Проскурня
Иванъ Лебеденко
Каленикъ Панасенко
Петро Буть
Касянь Пивоваренко
Линники:
Иванъ Рябіи
Василь Миколенко
Федоръ Кияниця

Всѣхъ дворовъ з мѣстечка вѣйшло 295.

Скріпи на арк. 335–339: ³Старшій // войскової // канцелярист // Сергій³ // Дергунъ⁴; ⁵С подленими // свідѣтелствоваль // канцеляристь // войсковий // Стефанъ Бѣлоцерковецъ⁵.

Арк. 337–339. Копія.

№ 190 1757 р., жовтня 6. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про відправлення в Кіш нарочного – компанійського сотенного хорунжого Сави Юрашкевича, для нагляду за розслідуванням скарг старосамарської сотенної старшини і полтавських жителів на запорозьких козаків. № 5500

Ея императорскаго величества Малыя Россіи обоіхъ
сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетман <...>
Кириллъ Разумовскій
гпдну атаману кошевому Войска Низового Запорожского,
старшинѣ войскової, атаманам курѣннимъ и всему
товариству

333

По поданнымъ намъ отъ сотника старосамарского Березана зъ сотенною старшиною, такъже и от лавника магистрата полтавского Омеляна Малиховского и жителя полтавского Данила Винника прошениямъ въ разныхъ имъ обидахъ, будто произшедшихъ от запорожскихъ козаковъ, и что вами не исполняются наши ордеры, недавно к вамъ предлагано о доставленіи имъ сатисфакціи.

³ Написано посередині лівого поля.

⁴ Написано після підсумкового запису.

⁵ Написано посередині нижнього поля.

И яко оныѣ истцы и нынѣ поданнымъ намъ доношениемъ представляя, что ехать самымъ имъ въ Сѣчь Запорожскую за похвалками от запорожскихъ козаковъ сумнительно, просили для доказательства въ искахъ ихъ от васъ сатисфакціи нарочного послать, того ради, изъ написанными порознь по искамъ ихъ ордерами и изъ симъ ордеромъ к вамъ отправлень от насъ компанѣйскій сотенный хоружій Юрашкевичъ, и вы имѣете по тѣмъ нашимъ
333 оному сотенному хоружому врученным ордерам учинить // исполненіе
зв. неумедля и чрезъ него, что по которому ордеру послѣдуетъ и какова доставлена будетъ обижденнымъ сатисфакція, прислать репорты.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1757 году, октября 6 д.

Глуховъ.

Ном. 5500.

Помітка: Полученъ ноября 5 д. 1757 году.

Арк. 333. Оригінал.

№ 191 1757 р., листопада 5. – Наказ Коша полковникам Кодацької паланки Степанові Мовчану та Самарської паланки Якову Гавриловичу Сисі не приймати на поселення вихідців з Гетьманської України

332 Панамъ полковникамъ кодацкому і самарскому
Приказъ

В силѣ полученного в Коши сего теченія 4 числа от его ясневелможности высокоповелителнаго, ¹в подтверждение прежнѣхъ высокихъ велѣній¹, ордера² определяется вамъ во всемъ своемъ вѣдомствѣ ³приказиват и смотрѣть – малоросіянь⁴ на житье нѣкого, такожъ и Старои Самарѣ не принимат і висилат на прежние жилища, понеже⁵ доимку с них в Полтавский п.⁶ подлежит і повелѣвается взыскивать непременно³.

Из Коша.

Ноябра 5 д. 1757 году.

Атаман кошови Данило Стефанов с товариствомъ

Арк. 332. Відпуск.

¹ Написано на правому полі.

² Ордер зареєстровано 5 листопада, див. док. № 187.

³ Написано на правому полі замість закресленого захожимъ із внутры Малої Россіи людянь – сколько есть в наличности, каких они полков, и какогo званія хто із них билъ, учинить обстоятельную опись і при репортѣ в самомъ скорейшемъ времени для отрепортованія об оном к главной командѣ вскорости в Кошъ прислать имѣете, и впрѣд как з Малої Россіи, такъ и старосамарскихъ жилцов отнюдь не принимат.

⁴ Далі закреслено не принимат.

⁵ Написано над рядком замість закресленого и.

⁶ Далі закреслено там.

№ 192 1757 р., листопада 5. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про заходи, необхідні для припинення притоку на запорозькі землі поселенців – вихідців з Гетьманської України

По титулѣ до гетмана

331

Покорный репортъ

От 30-го сентября, сего ноября 4 д. ¹-полученнымъ в Коши от вашей яв. высокоповелительнымъ ордеромъ¹ в подтверждение² в силѣ єя і. в-а височайших³ грамотъ, велено приходящих изъ внутрь Малои России разнаго звания людей на житло в запорожские дачи ни под какимъ образомъ не принимать, но высылат⁴ их паки⁵ в прежнѣе мѣста, ⁶в Старую Самаръ. Так же і зависаючиєс на них порцѣонниє і рацѣонниє денги доправленних в Полтавский полк⁶.

І во исполнение оногo в. яв. высокоповелительнаго ордера в отвѣт симъ репортуєтся. Какъ еще ⁷-по прежнимъ запрещеніямъ⁷ полковникамъ кодацкому и самарскому о неприємѣ тѣх³ прихожих на житѣ в запорожские дачи изъ Малои Росси всякаго звания людей, кромѣ выхожих с Полци, отнюд⁸ не принимано б ⁹-и висиланно⁹ оних паки на прежние свои жилища, такъ и ннѣ ³-от Коша предложено многими ордера // ¹⁰в подтверждение¹¹ **331** того накрѣпко о томъ неприємѣ и висилки³ изъ Малои России, кромѣ з **зв.** Полци, ордера в крепких заказах в силѣ высоких велѣний¹² полковникамъ, ¹³-вишѣпомянутим самарскому і кодацкому¹³, отправлены, и по оним ³-повелѣннє все³ исполняемо будетъ³.

Токмо тотъ проход изъ Малои Росси¹⁴ людямъ, ежели б в пограничных линійних ³-заставах [во Полцу]³ не пропускаемо было ³-в силѣ указовъ, то³, конечно, ³-удержатся им имело и не выходило³. Но за свободнымъ такимъ пропускомъ, яко неоснователный народ, приходя тайнымъ образомъ в запорожские дачи ¹⁵-к прожитию¹⁵ и, прожив день-другой, ³-за неприємомъ³,

¹ Ордер зареєстровано 5 листопада, див. док. № 187.

² Далі закреслено прежнѣх пасылаємых от яв. высокоповелительных ордеров.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано над рядком замість закресленого заворачиват.

⁵ Далі закреслено в свои.

⁶ Написано над рядком і на правому полі.

⁷ Написано над рядком замість закресленого до получения оногo повѣ в. яв. высокоповелительнаго ордера.

⁸ Далі закреслено в силѣ высоких велѣній.

⁹ Написано над рядком замість закресленого но заварачива.

¹⁰ Перед цим закреслено и оними велено всѣм прихожим изъ Малои Росси людямъ, какие буде имєются, учиня обстоятельную перепис і прислать в Кошъ.

¹¹ Далі закреслено оныхъ.

¹² Далі закреслено дав.

¹³ Написано на лівому полі.

¹⁴ Далі закреслено складскимъ.

¹⁵ Написано над рядком замість закресленого селятєся и с места на мѣсто переходят.

идут паки, іская себѣ мѣста, иные [!] в новопоселяемые слободы, а другие в Старую Самар. Таким же образом и старосамарские жилцы безпереривно¹⁶ переходят¹⁷ на обѣ стороны, укрываясь от тягостей и податей¹⁷. Воисковые подданые¹³-здѣшние взаимно ж¹³ к нимъ переходят. И между тѣм, яко волный народ¹⁸-отвратит ѿ того¹⁸ разволочища¹⁹-трудно и невозможно

341 нѣчим, какъ токмо раз[ве] // невипуском²⁰ за линѣйный рубежъ¹⁹.

331 Ноября 5²¹ д. 1757 году.

зв. Арк. 331, 341. Відпуск.

№ 193 1757 р., листопада 11. Новий Кодак. – Рапорт військового отамана Григорія Лобуровського Кошеві про встановлення нагляду за старосамарським сотником Іваном Березанем у зв'язку з порушенням ним заборони на винокуріння

344 Ея імператорскаго величества велможному і високородному гпдну атаману кошовому Данилѣ Стефанову з войсковою старшиною

Покорній репортъ

Преждѣ посланного к вашей велможности репорта, хотя были и увѣдомилис мы, что Березань, сотник богородичанскій, въ винокурнѣ горѣлку дѣлаєтъ, но по достовѣрному нашему за приѣздомъ освѣдителействованію извѣстно учинилось, что сего лѣта от самого весняного времени до сего въ своих винокурнѣ¹ того не дѣлаєтъ. Толко ж совершенно извѣстіє от самого Березана получили, что уже во излишество борошна накопилъ и хвалится тѣмъ, что въ Филиповъ пост² зачнет то делат. А за силу вашей велможности к нам приказа, гспдину полковнику з старшиною самарским накрѣпко от насъ словесно приказанно, дабы оногo Березана о зачатїи того дѣла его винокурнѣ съ прилѣжаніємъ наблюдали б и, что слѣдоватимет, з обстоятельствомъ вскорости въ Кошъ репортовали б.

Старшина атаман Григорий Лобуровскій с товариствомъ
1757 году, ноября 11 дня.

Кодацкая паланка.

---

¹⁶ Написано на лівому полі замість закресленого под нашу власть.

¹⁷ Написано на лівому полі і над рядком замість закресленого а наши.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого утвердить.

¹⁹ Написано під текстом замість закресленого а яко втайнѣ і воровски дѣлаєтся нѣкак
341 не можно, // сколко же по присланнымъ учиненнымъ полковниками описямъ в приходѣ із Малой Россїи людей явится, о томъ при репортѣ вашей яв. доставится.

²⁰ Далі закреслено із-са линїѣ.

²¹ Число правлено.

¹ Виправлено зі слова винокурнях.

² З 4 листопада до Різдва.

Помітка на арк. 344: Пол. 757 году, ноябра 15 д.

На конверті: Ея імператорскаго величества велможному і високородному 348
гспдину атаману кошовому Данилу Стефанову з войсковою старшиною зв.
покорній репортъ.

Печатка. Див. № 2 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 344, 348. Оригінал.

№ 194 1757 р., листопад. Самарчик. – Донесення полковника
Самарської паланки Якова Гавриловича Сиси Кошеві
про незадовільні умови зберігання відібраного
у старосамарців збіжжя

Ея імператорскаго величества велможному и високородному 346
гспдну, гспдну атаману кошовому Данилу Стефанову
с почтено войсковою старшиною

Покорное доношение

Прошлого октября д.¹ посланимъ от мене к вашей велможности доно-
шеніемъ с прошеніемъ разсъмотрения о забратой по силѣ велможности
вашей приказовъ в старосамарских жителей зжатой по сей сторонѣ Самари
до нѣсколка возъ разной пашнѣ, с которой часть складена в селѣ Ново-
селицѣ, а меншую часть, одинадцат возъ, в Килчени, якая понинѣ не
молочена на полѣ і не в горожѣ состоитъ, при якой и зѣмовниковъ побли-
зости не имѣется, но по приказамъ велъможности вашей всѣ изогнани і
посходили в села, и въ томъ оной нѣкому от ходящих по сътепу скота и
свиной преоберигат, а оная уже вовся розбита и погнила.

Того ради, велъможности вашей об всемъ вишенанписаномъ донося,
с покорностию моею прошу – какъ з оною пашнею, даби в крайное
разорение² и сая, что и в селѣ Новоселицѣ стоитъ, поступит, даби впред
за оную не послѣдовало какого отвѣту, в резолюцію к нам приказомъ не
оставит.

Полковникъ самарский Яковъ Гавриловъ з старшиною

[1757]³ году, [ноя]бра д.¹

Помітка: Получено декабрия 3 д. 1757 году.

Арк. 346. Оригінал.

---

¹ Число не назначено.

² Написано над рядком.

³ Текст пошкоджено.

№ 195 1757 р., грудня 8. Стара Самара. – Рапорт запорозького депутата в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Нестора Гавриловича Тарана Кошеві про куріння горілки старосамарським сотником Іваном Березанем і використання ним з цією метою дров з запорозьких дач

345 В Кошъ Войска Сапорожскаго Нисового велможному і высокородному его милости гспдну атаману кошовому Данилу Стефановичу з войсковою старшиною
Покорнѣший репортъ

Ізшедш аго ноябра 11 д. вашей велможности репортомъ представили о богородичанскомъ сотнику Березанѣ, что сего лѣта от самого весняного времени в винокурнѣ своей горѣлки не дѣлаеть. А сего декабря с 1 числа в Богородичне з докасателски в камисию^а прибил, ісполняя войскової приказ, з самарскимъ писаремъ Павлом Селенскимъ да куреня Пластуновского козаками Ілком Стусомъ да Олезюю Скубѣнкомъ ходили к той винокурнѣ сотниковой, видѣли, что зачал горѣлку курить на два казани, а доволствується з войсковіх запорожских дачей дровами, к той винокурнѣ достовѣрно свѣдителствуемъ, о чем покорнѣше¹ моею репортую.

Депутатъ Нестеръ Гавриловъ

1757 году, декабря 8 д.

Богородичне.

Помітка: Пол. декабря 17 д. 1757 году.

347 *На конверті:* В Кошъ Войска Сапорожскаго Нисового велможному і зв. высокородному его милости гпдну атаману кошовому Данилу Стефановичу з войсковою старшиною покорнѣший репортъ.

Слід від печатки

Арк. 345, 347. Оригінал.

№ 196 1758 р., січня 22. – Лист депутата від Українського ланд-мілицького корпусу в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Олексія Ершова до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з проханням надіслати довідку про землі, відмежовані до Старосамарської сотні Полтавського полку

353 Ея императорскаго величества Войска Запорожскаго Нисоваго его высокоблагородию почтенному гдну кашевому атаману Даниле Степановичу с товариствомъ, гсдру моему
Прошлого 757-го году, декобря от 19-го дня чрезъ сообщение от учрежденныхъ здесь при Старосамарском ретранжементе следственныхъ дел от

¹ Слово правлено.

вашего высокоблагородия, гсдря моего, в том числѣ, по представлению старосамарского сотника Ивана Березана, якоби в причинимыхъ при том Старосамарскомъ ретренжементе штапъ-, оберъ-, ундеръ-афицерами и другими чинами обивателемъ разныхъ обид, и яко-де издревле принадлежащие по урочищамъ [!] да¹ города Старои Самары сенакосные луга владѣемо било местечка Богородичногѡ обивателми без всякаго препятствия и тою командою выкашивано для их лошадей и другаго скота, и за остаткомъ от зимы продавано бивало, а протчѣе в вешнѣе время сношено било полою водою и згораемо пожарами, подлинно л ево, Березана, тѣ луга и по какие места, здесь справится // не с чим, и не будет ли иногда в Воиско Запорожское передачи, а ему сотнику, когда действительно те луга принадлежат да¹ Богородичного, обиды, а паче всыскания, в неудовольствіи, ибо со обоихъ сторонъ, какъ от Воиска Запорожского, такъ и он, Березанъ, в те луга вступается, требовано обстоятельного известия, токмо оногo и доннѣ в получении не имѣется.

353
зв.

А понеже по справке сенокосы состоят на команду по отводу Войска Запорожского, при чѣмъ во излишнѣмъ на кошениі, и в обидахъ по жалобамъ и следствие производится, а при Богородичномъ – по коих мѣсть ихъ сенокосы и пахатные поля, справки учинить не с чѣмъ, чего ради вашего высокоблагородия, гсдря моего, чрез сие вторично прошу у вышепоказанного сотника Березана – по речки Килчени и других местечка Богородичного обивателеи сенокосные луга и хлебніе пахатные поля, по которые мѣста Войска Запорожского і землями и лугами смежны, и ежели имеются, то в какихъ урочищихъ и на сколько разстояниемъ верстъ от Богородичного, к показаннымъ следственнымъ деламъ в неукоснительномъ времени сообщениемъ не оставить, // даби и тогда за неприсылкою того известия в произвождениі дела не могло но и боля имѣть остановки.

366

В протчемъ пребываю с моимъ почтениемъ.

Вашего высокоблагородия гсдря моего покорны слуга
подъполковникъ Алеѣѣй Ершовъ

Генваря 22 дня 1758 году.

Богородичное.

Помітка на арк. 353: Полученно генваря 31 д. 1758 года.

Арк. 353, 366. Оригінал.

---

¹ до

№ 197 1758 р., лютого 1. – Лист Коша до депутата від Українського ландміліцького корпусу в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Олексія Ершова про належність самарських земель Війську Запорозькому та умови користування сіножатями, відведеними для російської команди і жителів Старосамарської сотні Полтавського полку

354 **Высокоблго. і високопочте. г. подполковникъ**
Алеѣѣй Дмитриевичъ, гсдръ мой.

По сообщению вашего высокоблагородия, какъ вся Самара до Днѣпра, где устье еѣ, и потому и луга, і все, что при неѣ находится, В. З. Н. во владѣннї твердо состоить, і з височайшей ея¹ і. в-а грамоти приличнїй по множеству росписаним, пунктъ выписав за справкою, при сем к следственным по оним дѣлам, посилаю. А сотникъ Березан імѣет ли какое на дачѣ здѣшнїе і тѣ луга таково височайшее пожалованїе, предаю на его отвѣтъ, і вперед ему во ізлишних представлених не верит. //

354 **Понеже і высокимъ ордером его яв-ти присвоевать ему з обивателми**
зв. земел самарских нѣкаких² не веленно і запрещено³ ему з сотнею, данними
от Коша ради высоких же его яв-ти к сокращению жалоб ордеров на
прозбу и склонность обивателей, да і то с прежнѣхъ десятин развѣ
ползоватся⁴ коло города толко⁴ надлежить⁵. И по усмотрѣннїю из сего
височайшего определения отведенные ізлишние сѣна вокруг Старой
Самарѣ и Килченѣ, яко і по всѣм редутам⁶, нѣчем к забранью их по преж-
ней отдачѣ і генералѣтетскому велѣннїю прошу не воспящать посланним
старшинам, атаману Лобуровскому с товарищи, и без остатка отдать
приказат в Войско сюда. І уведомления ожидаю на сие.

В. в. гдря моего

1 д. февра. 758.

Арк. 354. Відпуск.

№ 198 1758 р., лютого 10. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Івану Гордійовичу Голубову (Злому) про обмолот і помел відібраного у старосамарських жителів жита й перевезення борошна в Січ

355 **Пану полковнику самарскому Івану Гордѣеву^a з старшиною**
Приказъ

С получения сего предлагается вамъ взятое в богородичан и состоящее нинѣ в Самарчику жито, недѣленими [?], пѣшими людьми змолотив, и в

¹ Далі густо закреслено одне слово. .

² Далі закреслено какъ.

³ Далі закреслено ибо-де.

⁴ Написано над рядком і на лівому полі замість закресленого допущенно.

⁵ Далі закреслено и такъ.

⁶ Далі закреслено отдать.

тамошнѣхъ млинахъ змолоть, прислать на подводахъ до Коша, ¹ ради корму и пушкарѣв¹, в самой скорости неотмѣнно.

З Коша.

Февраля 10 д. 1758 году.

Атаманъ кошовий Григорий Федоровъ с товариствомъ
Проби пера на арк. 355 зв.: Войска Н. З.; Милостивий мой; Милостивиший; Високородному і високопочтенному гпдну, гпдну атаману кошовому Григорію Федорову, милостивому моему гсдру его високородию Лантуху.
Арк. 355. Відпуск.

№ 199 1758 р., лютого 10. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Івану Гордійовичу Голубову про дозвіл старосамарським жителям користуватися запорозькими угіддями лише в околицях містечка Стара Самара та про встановлення нагляду за цим з боку уряду паланки

Пану полковнику самарському Івану Гордѣєву з старшиною 357
Приказъ

По прежньому і ннѣшньому въ Кошѣ опредѣленію пропонується вам богородичанъ лѣса рубать и сухого брать, такожъ хлѣба пахать и сѣна косит ѡтнюдь не допускать под истязаніємъ вамъ самимъ за то штрафа, а довольствоватся¹ імъ вкругъ Богородичного², дрова жъ³ брать и рубать в лугу, состоящим от Богородичного до Днѣпра, и тѣмъ доволствоватся позволяється, ⁴ібо ѡт них в Кошѣ за дачѣ войсковие нѣкакой ползи не імѣється⁴, неотмѣнно.

З Коша.

Февраля 10 д. 1758 году.

Кошовий атаманъ Григорий Федоровъ с товариствомъ
Арк. 357. Відпуск.

№ 200 1758 р., лютого 10. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Григорію Кононову про термінове визначення розміру збитків, заподіяних старосамарськими жителями Війську Запорозькому вирубуванням лісу на островах поблизу Старого Кодака

Пану полковнику кодацкому Григорію Кононову з старшиною 357
Приказъ зв.

По полученіі сего пропонується вам, справясь, – скільки богородичанами против Старого Кодаку и близь Чаяпель в тамошних островах лѣса попусто-

¹ Написано над рядком.

¹ Далі закреслено вамъ.

² Густо закреслено одне слово.

³ Далі закреслено вивозить.

⁴ Написано на лівому полі.

шенно и на сколко подвод дров брато, обстоятельно¹ в Кошь репортоват в самой скорости неотмѣнно.

З Коша.

Февраля 10 д. 1758 году.

Атаман кошовий Григорий Федоров с товариствомъ

Проба пера: Пану полковнику.

Арк. 357 зв. Відпуск.

№ 201–202 1758 р., січня 16. Глухів. – Ордер Генеральной військової канцелярії Кошеві про виселення вихідців з Гетьманської України з запорозьких земель. № 162; відомість про втікачів з села Попівка Хорольської сотні Миргородського полку від 16 листопада 1757 р.

358

Ордєрь

З Генеральной войсковой канцелярії
гспдну кошевому атаману Войска Низового
Запорожского з старшиною войсковою и курѣнными
атаманами и всѣмъ товариствомъ

Полковникъ миргородскій гспднъ Остроградскій доношеніємъ представилъ. Прошлого-де ноября 26 д. 757 году сотникъ хоролскій Родзянка присланнымъ в полковую Миргородскую канцелярію доношеніємъ представилъ, яко того ж ноября 19 д. сотнѣ Хоролской, села Поповки атаманъ Данило Федоренко да староста Матвѣй Кузменко въ сотенномъ Хоролскомъ правленіи представили, что зъ оного села Поповки на жилле за линѣю, в маетности Сѣчи Запорожской разніе, вѣдаючи, что в тѣхъ маетностяхъ люде безъ всякого отбуванія повинности, також консистенскихъ дачъ жителствуютъ, сойшло тайно: козаковъ восѣмъ человѣкъ да посполитихъ четырнадцать человѣкъ. А кѣто именно, о томъ вѣдомость в сотенное Хоролское правление сообщили.

С которих-де сойшлихъ поповскихъ людей еденъ, именемъ Мартинъ Дейнека, оттоль пріѣхавши тайно въ оное жъ село Поповку для виводу и другихъ зъ оного села людей туда жъ за линѣю, зъ уворованными имъ, Дейнекою, пятама скотинами в поповского козака Лукяна Кобченка, онимъ Кобченкомъ с товарищи в пути вздогнанъ и представленъ атаману поповскому Данилу Федоренку, атаманомъ же представленъ в сотенное Хоролское правленіе. Кои в сотенномъ Хоролскомъ правленіи в допросѣ, между протчїимъ, показалъ, что онъ, Дейнека, також и протчіе поповскіе люде за линѣю в запорожскіе маетности такимъ образомъ проходятъ. Первіе, пришедши полку Полтавского в мѣстечко Китайгородъ, под которое мѣстечко повзъ самой замокъ Украинская линѣя положеніе

---

¹ Далі закреслено справясь.

свое имѣть, и, поживя в тамошних китайгородских обывателей нѣкое малое время, перевозятся тѣми обывателми чрезъ караулъ под тѣмъ образомъ, будто бѣ в хуторѣ, имѣючіеся за линѣю ихъ, обывателей китайгородских, а с оних хуторовъ сходятъ в маѣтности запорожскіе.

И просили-де они, атаманъ и староста поповскіе, что за сходом оних козаковъ і посполитих з села Поповки досталніе обыватели // поповскіе 358
налагаемых на тоѣ село консистенских дачъ не могут вистатчит, и что тѣ 3в.
осталніе, того села Поповки обывателѣ, в тѣ ж заленѣніе мѣста разойтись намѣренни, ибо-де съ оних обывателей поповских никто на предслѣдующе лѣто и хлѣба озимого в засѣвъ не имѣют.

И требоваль онъ, сотникъ хоролскій Родзянка, о запрещеніи сотнѣ Хоролской обывателемъ за Укѣраїнскую линѣю проходить чрезъ мѣстечко Китайгородъ полку Полтавского, такъже о висилки, за силу указа, и перешедших за линѣю сотнѣ Хоролской, села Поповки обывателѣй на прежнія ихъ жилища въ полковой Миргородской канцеляріи надлежащего разсмотренія. При коемъ доношеніи об оних изшедших поповских козаках и посполитихъ именную вѣдомост сообщилъ.

А яко вамъ уже из прежних ордеровъ извѣстно, что указами ея императоръскаго величества Правителствующаго сената малороссіянъ в запорожских дачах на поселеніе принимать накѣрепко запрещено, чтобъ за таким ихъ пріемом в козакой службѣ умаленія и в вистатченіи на указних консистентовъ дачъ другим за них оставшимся обывателемъ обтяженія слѣдовать не могло, того ради по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляріи предлагается вамъ означенних в приложенной у сего копіи вѣдомости, присланной от полковника миргородского, бежавших с полку Миргородского козаковъ и посполитих на жилле в запорожскіе поселенія, сискавъ всехъ, выслат на прежніе ихъ жилища под карауломъ неотменно і впредь таких малороссіянъ в дачах запорожских отнюдь не принимать. И по висилке оттоль оних малороссіянъ на прежнія ихъ жилища, прислат репортъ в Генеральную войсковую канцелярію, да кромѣ сихъ, по силѣ прежних ордеровъ, и других тамо живущихъ малороссіянъ, сискивая, и висилать возвратно за конвоем.

Семень Кочубей
Андрей Безбородко

Генваря 16 д. 1758 году.
Ном. 162.

Помітка на арк. 358: Полученъ февраля 16 д. 1758 году; на арк. 364 зв.:
До Пол. пол. ко.

Арк. 358, 364. Оригінал.

№ 202

Вѣдомость сотнѣ Хоролской, села Поповки сойшлихъ сѣ оного села тайно за Украинскую линію козаковъ и посполитихъ в разніе Сѣчи Запорожской маѣтности, а кто оніе сойшлие іменами и прозваніями под симъ явствуєть. 1757 году, ноябра 16 дня.

Сѣла Поповкы

Козаки

Степанъ Дейнека

Лукянъ, Дейнечинъ зят

Михайло Клименко

Федоръ Жукъ

Уласъ Дейнека

Яцко Яценко

Семень Капуста з синамы Омелкомъ и Процкомъ

Яковъ Клименко

Итого 8 человекъ

Посполитые

Маѣимъ Водолазній з братомъ Иваномъ

Федоръ Ткаченко

Омелко Ткаченко

Федоръ Галатенко

Петро Сиченко

Андрѣй Сиченко

Грицко Сиченко

Стефанъ Перебынось

Михайло Ситниченко

Василь Шинкаръ

Маѣимъ Безнѣско

Иванъ Даниленко //

Гарасимъ Даниленко

Трохимъ Стасенко

Итого 14 человекъ

На копіи оной вѣдомости подписались:

Писарь полковій Петро Галяховскій

Полковой Миргородской канцеляріи канцеляристь

Захарий Омелченко

Старшій войсковій канцеляристь Василь Туманскій^а

С копією свѣдѣлствовал войсковой канцелярист

Иванъ Долѣнскій

359

зв.

Арк. 359. Копія з копії.

Пнамъ полковникамъ кодацкому и самарскому

361

Крѣпкий приказъ

Въ силѣ Генералной вой. канцеляриі полученого в Кошѣ² сего февраля 17 д.³ съ приложениемъ копии реестра ѿрдера, по доношению полковника миргородского гспдна Остроградского в оную Генералную крию поданному, предлагается вам о изшедшихъ в минушемъ 757-м годѣ, ноября 19 д. зъ сотнѣ Хоролской, села Поповки восьми члвкѣ козаков да посполитихъ четиринадцати члвкѣ за линѣю в запорожские дачи (коіхъ при семъ копия реестра прилагается)⁴ вездѣ команди своею въ селахъ и хуторахъ учинитъ обстоятельную справку и, буди кто с таковыхъ малороссийскихъ людей происканъ вами будетъ, онихъ всѣхъ, не удержуя, на прежние ихъ жилища вислат, а кто именно висланъ // будетъ или не явится никого малороссіянь, 361
о томъ⁵ обстоятельно репортоват. Особливо же по многимъ до сегѡ зв.
отправленнымъ в паланки Кодацкую и Самарскую, в силѣ високихъ велѣний и крѣпкихъ притверждений, от Коша приказовъ, симъ подтверждается въпредъ таковыхъ малороссийскихъ людей отнюдь никого в села и хуторѣ запорожские принимат не велѣтъ и о томъ селскимъ атаманамъ накрѣпко приказивать⁶ и малороссіянъ всѣхъ висилат⁶. И вамъ самимъ в томъ крѣпкое наблюдение имѣтъ приказуется.

З Коша.

Февраля⁷ 1758 году.

А. к. Г. Ф. с

Арк. 361, 362. Відпуск.

¹ Датовано за змістом док.

² Далі закреслено Войска S. Низового.

³ Далі закреслено ѿрдера. Мабуть, помилка – ордер одержано 16 лютого, див. док. № 201.

⁴ Дужки авт.

⁵ Далі закреслено в Кошѣ не мед.

⁶ Написано на арк. 362.

⁷ Число на зазначено.

В Генералную войсковую канцелярию

Покорний репортъ

Ордеромъ¹ оной Генер. криї, сего фєвралѣ 16 д. в Кошѣ² с приложением копії реєстра² полученнимъ, веленно по доношению полковника миргородского гспдна Остроградского изшедших в прошлом 757-м годѣ, ноябра 19 д. зъ сотнѣ Хоролской, села Поповки восьми члѣкѣ козаков да посполитих четиринадцѣти члѣкѣ за линѣю³ якоби вѣ маетности Сѣчи Запорожской, сискав всех, вислатъ на прежнїе их жилища под карауломъ⁴ и вперед такихих⁵ малороссїянъ вѣ дачах запорожскихъ отнюдь не принимат. Да кромѣ сих⁶, многих изшедших и уквивающихся от повинностей малороссїйскихъ людей, сискивая, отсилат возвратно за конвоем же.

И во исполнение оногo Генер. криї ордера о происканїи требуемых⁷ изшедших козаковъ и посполитихъ людей малороссїянъ, // вездѣ в дачах запорожскихъ, такожъ и другихъ такихихъ имъ подобнихъ⁸ до сего изшедших и уквивающихся от повинностей своихъ, полковникамъ кодацкому и самарскому от Коша⁹ накрѣпко предложено, и будї кто такови люди сисканни будутъ, отсилат ихъ на прежнїе жилища веленно¹⁰ за конвоемъ неотменно¹¹. До сего жъ по многимъ в Кошѣ полученимъ высокимъ велѣнїямъ¹² изшедшихъ малороссїйскихъ людей¹¹ зъ запорожскихъ дачъ¹¹ обратно в Малую Россїю висїлаеми усилно¹¹ били¹⁰. Но ониє, какъ по здешнему известїю и доволному признанїю, в слободские новопоселенїе сѣрбские¹⁰ места на житло¹³ уходят по ихъ всегдашнему розволочищу¹³.

¹ Далї закреслено в силѣ.

² Написано на лївому полї замїсть закресленогo войсковом запорожскомъ, на полї закреслено ского Низовогo.

³ Далї закреслено вѣм.

⁴ Далї закреслено неотменно.

⁵ Далї закреслено и д.

⁶ Далї закреслено написанних в реєстрѣ.

⁷ Написано на лївому полї замїсть закресленогo такихихъ.

⁸ Далї закреслено малороссїйскихъ людей.

⁹ Далї закреслено предложе.

¹⁰ Написано над рядкомъ.

¹¹ Написано на лївому полї.

¹² Далї закреслено нарочно посланними от Коша по инструкциямъ всѣ до єдиногo явившиєс по переписки.

¹³ Написано на лївому полї и над рядкомъ замїсть закресленогo розойшлис и од.

Внов же приходящих в дачах запорожских никогѡ не является и ¹⁴весма о неприємѣ [...] ¹⁵. О чем репортуя ¹⁴. //

А. кошовий Григорий Федоров с товариствомъ 363

Февраля 18 д. 1758 году.

Кошъ.

Проба пера на арк. 363 зв.: До пол. пол.; его.

Арк 360, 363. Відпуск.

№ 205 1758 р., квітня 4. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Івана Гордійовича Голубова Кошеві про неможливість встановити, з якого часу старосамарські жителі косили сіно в балках при річці Лозоватій

Ея імператорскаго величества Войска Запорожского Низового велможному і високородному гспдну атаману кошовому Григорию Федорову зъ високопочтенною войсковою старшиною Покорній репортъ 369

Прошедшого марта 2 д. полученимъ от вашей велможности приказомъ велено учинить справку, в каких урочищах старосамарскіе обиватели байраки вирубали. И по справки достовѣрной, учиня опис, прислат вскорости при репортѣ в Кошъ. Сверхъ же того справится – сколько лѣтъ сотник Березань и другіе жители старосамарскіе в балки при речки Лозоватой сѣна на свої скота косили, и по справки репортоват же.

На которой симъ в покорности моеї вашей велможности репортуя, что в моемъ вѣдомствѣ старосамарѣ байраков не пустошили і нѣкуда не вежали. А извѣстно, что, яко билъ в кодацкомъ вѣдомствѣ, в состоящих понад Днѣпромъ байраках і рубали, а сколько іменно возов и в каких урочищах – знать не можно. Також за сотника Березана і за протчих старосамарцов – сколько лѣтъ в балцѣ Лозоватой // доволствовалис сѣномъ на свої скота, учинить справки настоящей не можно, яко за спросамъ старожилов обявляють, что годов до пяти, а другіе годов до десяти доволствуются, и настояще знать нѣхто не можетъ. 369 зв.

Полковникъ самарский Іванъ Гордѣев з старшиною

1758 году, априля 4 дня.

С. паланка.

Помітка на арк. 369: Полученъ априля 10 д. 1758 году.

На конверті: Ея імператорскаго величества Войска Запорожского Низового велможному і високородному его млсти гспдну атаману кошовому Григорию Федорову з високопочтенною старъшиною покорній репорт. 380 зв.

Слід від печатки

Арк. 369, 380. Оригінал.

¹⁴ Написано над рядком і під текстом замість закресленого а буди предречение изшедшие з оной сотнѣ Хоролской з села Поповки коз. показаніе в реестрѣ козаки и посполитіе люди происканни будут, ониє всѣ немедля на прежніе их жилища вислани будутъ, // и от о чемъ въ оную Генерал. крию репортуя.

¹⁵ Далі 3 слова, які не вдалося прочитати.

370

В Генеральную в. крию

Покорное доношение

От полковников кодацкого и самарского і от тамошнѣхъ козаков не одиножди в Кошъ Войска Запорожского Низового¹ представлено², і с учиненной справки³ нарочними от Коша³ явилось, что старосамарскіе обиватели прежнѣми годами тайнимъ, воровским образом в дачах⁴, жалованных Войску здѣшнему⁵, байраках, ⁶в окружности запорожских земель і жилищъ состоящие⁶ коло Днепра нижше Самарѣ⁷ западных три, по сей сторонѣ Днепра⁷ Дѣброву Шіянку, где и зимовники козацкіе, подъ порогами кодацкіе острови³ Довгий і Ягодній версть по и 6 і 7⁸ // даже под Татарку надо Днѣпромъ же, где³ Усть-Самарѣ, ⁹на сей сторонѣ ж⁹ Гарасковѣ, Становой називаемий, Манастирскій, Болшие байраки совѣм пустошили и доволствовалис¹⁰ немалою вирубкою тамо деревнѣ, к надобности потребной¹¹. Прошедшого жъ удобного³ сей зими ж времени і всю до остатку, собираясь великим гуртомъ, чтобъ старшинам паланским и опредѣленным войсковимъ смотрителям ихъ¹² к обидѣ привести било не можно, воровско жъ тайно по допущению ихъ¹³ комендиоров, сотника Березана¹⁴ і старшини, вирубали³ и испортили все¹⁵ годное дерево^{3, 16} на одну обиду і неутерпеливость Войску Запорожскому и ползу в доми свої не в потребность¹⁷ доволства, но излишно взято,³ в одну пакост, перевозили.

379 ³Високим же³ ордеромъ же его ясневелможности¹⁸ // повелено тѣмъ старосамарским обивателям ¹⁹излишнего ко владению нѣчего от войскових

¹ Далі закреслено било.² Далі закреслено по чому.³ Написано над рядком.⁴ Написано над рядком замість закресленого взига[ло] [!], текст пошкоджено.⁵ Далі закреслено между протчими западніе три байраки всемилостивѣшиєю грамотою между протчими.⁶ Написано на лівому полі замість закресленого западних трохъ.⁷ Написано над рядком замість закресленого по сей сторонѣ Днепра Дѣбрѣвку.⁸ Далі закреслено после.⁹ Написано на правому полі.¹⁰ Далі закреслено нѣгшней же минувшеи зими вовся в конецъ вирубали.¹¹ Далі закреслено причиняли.¹² Далі закреслено взят.¹³ Написано замість закресленого ихъ.¹⁴ Далі закреслено и той сотнѣ.¹⁵ Далі закреслено лѣса.¹⁶ На лівому полі закреслено такъ чтоб прежного видѣть и даби тамо било краиние ненадежно.¹⁷ Над рядком закреслено хотя.

379

¹⁸ Далі закреслено к полковнику полтавскому // Горленку посланнимъ.¹⁹ Написано на лівому полі замість закресленого в опредѣленихъ толко.

дачь не прихвачиват, ³не присвоеват³ і единствено тѣм, что ³к нуждѣ³ потребно, довольствоватся в принадлежащих¹⁹ к городу местях³. ²⁰Они ж по вишписанному не тол по Самарѣ и Днепру не принадлежащие мѣста войсковіе, точію Войску З. Н. всемлтивѣйше височайшею грамотою жалованные, дерзнули в противность запрещенія рубит і пустошит, но і на сю сторону уже³ Днепра²¹ к Кодаку въездит³ і острова зрубит отважилис, не довольствуяс даваемим имѣ ³ис паланки³ от нѣсколко лѣтъ і всего их почти бития²² из саморской [!] бившей пущѣ и бору всего годного дерева и дровъ не тол за дозволением²³, но і тайно вивозимимъ из самих далних³ жилищъ²⁴ войскових, откол і все свое поселение не по ихъ і состоянню вистроили²⁰.

За якіе немалие вишеписанніе воровскіе старосамарцами²⁵ в островах ³и байраках³ запорожскихъ причиненніе изрубом³ обиди немалоі уронѣ²⁶, въ самой крайнѣйшей оцѣнки³ по показанію многовѣдающих ²⁷козаковъ В. Н-му З-му приключено от них болше 3000 рублей. Да от самого сотника Березана²⁷ искошением травы чрезъ нѣсколко лѣт [...] ²⁸, к паланки Самарской принадлежащей, ⁹і за Самарою к запорожским зимовникам лежащей Лозовой // балки, от которой не тол своі скоти довольствовал, но 379 і продавал здѣшним²⁹ козакам и обивателям сѣна³, что и при слѣдствии, зв. чинимом по іску Ландмилицкой канцеляріі^а доказиванно³⁰, до полтори тысячѣ ру. и двумя тысячами такой дачи ему получит в користование не одиножди годовое нѣгде невозможно ж.

Но і сверхъ того³¹ винничное винокурение нѣсколко лѣтъ от войскового лѣса ³из Самари ж³, содержал – и тысячею рублями удовольствоват ему³² не лзя⁹. //

Представляя, покорнѣше прошу³³ за тѣ вишеписанніе немалие³⁴ в 379 противност³⁵ учиненіе Войску // Запорожскому обиди³⁶ і чтоб³⁷ безъ 379 зв.

²⁰ Написано на лѣвому полі замість закресленого ихъ, а не поблизости тамо, а не в запорожскихъ дачах, землях и протчем довольствоватся, о чемъ і Войску Запорожскому удалятс жъ в чужое и дѣлат обиди крайне за и срожайше [!] запрещено, о чем и к Войску Запорожскому дано вѣдат.

²¹ Далі закреслено отважилис подлѣ.

²² Далі закреслено далеко.

²³ Далі закреслено но и воров.

²⁴ Далі закреслено но за.

²⁵ Далі закреслено в лугах Запа.

²⁶ Далі закреслено сочиня.

²⁷ Написано над рядком замість закресленого старожиллов реестръ тому вирубу и испущенію реестръ.

²⁸ Слово написано над рядком замість закресленого самой рѣчки; його не вдалося прочитати.

²⁹ Написано над рядком замість закресленого и иним.

³⁰ Далі закреслено до.

³¹ Далі закреслено виннич.

³² Далі закреслено невозмож.

³³ Далі закреслено зав за тѣ.

³⁴ Далі закреслено ворованіе.

³⁵ Далі закреслено височайшого его я. велможности високоповелителниго ордера.

³⁶ Над рядком закреслено вирубкою в островах лѣса.

³⁷ Далі закреслено Войско Запорожское.

удоволства не оставлено³⁸, і впрѣд даби³ не в опредѣлених імъ, старосамарцам, мѣстах, но Войску З. жалованних, всилно³ воровско³ и нѣкакъ³, вирубки дерева и в степахъ пахати и косити било крайне запрещено³⁹ милостивѣшого разсмотрѣния и опредѣленія³⁹ і ожидаю милостивою з доволством резолюціі.

1758 году, апрѣл 10 д.

Арк. 370, 379. Відпуск.

№ 207 1758 р., травня 1. Глухів. – Ордер Генеральной військової канцелярії Кошеві з вимогою розслідувати справу про чинення перешкод і побиття значкового товариша Микити Адаменка, присланого в Січ для організації виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської України. № 2203

371

Ордеръ

Изъ Генеральной войсковой канцелярії высокоблагородному гспдну атаману кошевому Войска Низового Запорожского зъ старшиною войсковою, курфнними атаманами и товариствъ [!]

Полковая Полтавская канцелярія, по поданному въ оную отъ значкового товариша Никити Адаменъка доношенію¹, присланнымъ въ Генералную войсковую канцелярію доношеніемъ представила. По силѣ-де ордера Генеральной канцелярії опредѣленъ онъ былъ отъ оной полковой канцелярії и данною ему інструкціею повелѣно, завзявъ отъ сотника старосамарского Березана имянную ведомость о изшедшихъ зъ Старой Самары обывателяхъ в запорожскіе дачи для поселенія тамо, съѣхать в Сѣчъ Запорожскую и требовать высылки, по силѣ прежнихъ его ясневѣлможности высокоповелителнаго гспдна гетмана и разныхъ ординовъ кавалера в Кошъ Запорожскій отпращенныхъ высокихъ ордеровъ, на прежніе жилля.

По чѣму онъ, Адаменко, за взятіемъ той ведомости, являсь в Коши прошлаго 1757-го года, и въ бывш аго тогда атамана кошевого Данила Стефанова Гладкого требовалъ высылки по ведомости значащихся до двохъсотъ девяностыи пяти семей. Но онъ-де, Стефановъ, первѣе выговарывалъ з срогостию, что ежели бъ-де за линѣею без тяжести жить, то бы нихто зъ обывателей малороссійскихъ в запорожскіе населенія не йшоль, а Войско-де Запорожское находомъ полное. Однако
371 послѣ того сказалъ ему, Адаменку, явитца въ канцелярії // и тамо о
зв.

³⁸ Далі закреслено милостивого разсмотрѣния и сатисфакъции, а даби.

³⁹ Написано над рядкомъ замѣсть закресленого к полковнику полтавскому подтвердит и что учинится.

¹ Слово дописано на полі.

высылки техъ обывателѣй къ полковникамъ кодацкому и самарскому взять приказы.

И по тому онъ, Адаменко, являсь во оной, те приказы къ онимъ полковникамъ запечатанніе принялъ, которые онъ, Адаменко, за пріездомъ въ сотню Старосамарскую, ко оним полковникамъ при писменномъ отъ себя требованіи отправилъ съ темъ, дабы с полученія оныхъ тѣ изышедшіе малороссійскіе обывателѣ были высланы.

Но по тѣмъ-де приказамъ и требованію его, Адаменка, въ силѣ ордеровъ его ясневелможности, хотя сисканъ былъ и признанъ въ вѣдомости значащійся житель старосамарскій Прокопъ Одимко, но какъ онаго, такъ и протчіихъ за показуемими отъ оныхъ полковниковъ самарского Гаврилова, такожъ и кодацкого непотребными резонами исполненіемъ, высылкою малороссіянъ на прежнія жилля, ничего не учинено. И потому хотя-де следовало было ему, Адаменку, паки ѣхать в Кошъ и об опредѣленіи нарочныхъ отътоль ко вспоможенію ему за ослушность оныхъ полковниковъ в повеленной высылки имѣть требованіе, но понеже за причиненнымъ ему, Адаменку, до полусмерти боемъ в Коши тамошними козаками зъ наущенія атамана ивановского Маѣма Уханя неведомо за что. А между темъ, оними жъ козаками за причиненнымъ воровствомъ двоихъ у него верховыхъ лошадей поопасался, чтобъ еще какова случая не послѣдовало. И какъ-де за невысылку малороссіянъ, такъ за бой и покражу лошадей въ его, Адаменка, требовала оная полковая канцелярія въ Генералной войсковой канцелярії разсмотренія.

И понеже сіе въ немалую продерзость и непослушаніе приемлется, яко не точію требуемыхъ ушедшихъ изъ Малой Россіи людей не выдано, но и посланного по повелѣнію отъ главной команѣды въ такомъ указаномъ дѣлѣ боемъ і воровствомъ // обижено, того рады, по опредѣленію Генералной войсковой канцелярії, предлагается вамъ, сискавъ онаго атамана ивановского Уханя и допрося, кто из козаковъ оному, присланному отъ полковой Полтавской канцелярії по інструкціі значковому товаришу Адаменку, бой по наущенію его приключили, тѣмъ всѣм козакам, какъ и ему самому, атаману, учинить жестокое публѣчное наказаніе, дабы и протчіе впредь страхъ имѣлы и такихъ самоволствъ чинить не отваживались. Да и уворованніе лошади должны они жъ, атаманъ съ козаками, возвратить, а в случае ихъ отъговорокъ, взискать за оніе денгамы и отослать въ полковую Полтавскую канцелярію для отдачи упомянутому Адаменку. Да і онимъ полковникамъ кодацкому и самарскому за неисполненіе приказовъ, посланныхъ въ силѣ указовъ і его ясневелможности ордеровъ, о высылке перешедшихъ изъ Малой Россіи людей, безъ достойного штрафа не оставят. Тѣхъ же, прежде требованныхъ перешедшихъ зъ Малой Россіи в запорожскіе дачи къ поселенію малороссіянъ, всѣхъ на прежніе ихъ жилля по силѣ прежнихъ его ясневелможности высокихъ ордеровъ

378

всенепремѣнно высилать при нарочныхъ, не закрывая никого, подъ опасеніемъ самимъ вамъ отвѣта. И по исполненіи о семъ въ Генералную войсковую канцелярію репортовать.

Семень Кочубей
Николай Ханенко^а

1758-го года, маія 1 дня.

Глуховъ.

Ном. 2203.

Помітка на арк. 371: Пол. іюня 15, 1758.

Арк. 371, 378. Оригінал.

№ 208 1758 р., червня 20. – Рапорт Коша Генеральной військовій канцелярії про хід розслідування скарги значкового товарища Микити Адаменка щодо перешкод, вчинених у Коші виконанню його місії – поверненню на попередні місця проживання вихідців з Гетьманської України, а також про побиття його

372 Въ Генералную войсковую канцелярію
Покорній репортъ

По доношенію Полтавской полковой криї, за представленіемъ в ту Полтавскую крію от значкового товарища Никиты Адаменка¹, в присланномъ з оной Генеральной крії сего іюня въ 15 д. при Кошѣ полученномъ ордерѣ написано, что якобы от полковников кодацкого и самарского по посланному от Коша к ним приказамъ, за силу високих велѣній,² в висилки² малороссіянь на прежніе их жища³ исполненія⁴ по требованію его, Адаменка, не учинено, а ему, Адаменку, // якобы ж по наущенію івонѣвского атамана Маѣима Уханя, от козаков до полусмерти бой причиненъ, і тѣми ж козаками у него будто⁵ своровано двѣ лошады.

372
зв.

На оной ордерѣ симъ в отвѣтъ репортуя. Реченій атаманъ Ухань отвѣтствовал²: “Какъ самъ его, Адаменка, не билъ, такъ і никогѡ битъ не наущалъ и в куренѣ его не бито, а послѣдовал ему бой в шинку, куда он, по давней знаѣмости⁶ и жилю⁷ тут⁶, з казаками пняими в компанію пошолъ⁸ и, будучи пнянь, с оними козаками ссору учинил⁹. О лошадахъ же пропалих у него – самъ онъ, Адаменко, в Кошѣ жалѣлся. Когда-де служитель его тѣ лошады на кормъ в войсковую стадницю¹⁰ скоро привелъ

¹ Далі закреслено в полу.

² Написано на лівому полі.

³ жилища

⁴ Далі закреслено не у.

⁵ Написано над рядком замість закресленого на лівому полі буд якобы.

⁶ Написано над рядком.

⁷ Далі закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

⁸ Далі закреслено гдѣ.

⁹ Далі закреслено поче.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого пушкарню отвель.

и оніє лошади бившихъ тамѡ верблюдовъ, узрѣвъ, спужалис²-і, оторвавшис², збежали²-въ луги пустіє, близко імѣющійєся [!], безвѣстно², за коїми и тотъ // служитель к поїску оних ушолъ і не возвратился, тогда² почему и много сумнителства било¹¹, что может битъ и оной служитель, нашедши, из собою увелъ”.

377

Что жъ касается до висилки людей, коїхъ по вѣдомости¹² весма малимъ числомъ било, онихъ под зимное время в немаліє стужи, ²-якъ полковники кодацкій і самарский з старшинами оправдалис², весма висилат било¹³ неудобно, ¹⁴-да і почти нѣкого за утеком в слободи¹⁴, к висилки при немъ и команди не било ²-і самъ-де ѡн по-тогдашнему невозможному времени не настоевал і уехалъ².

І такъ, по вишнаписаннимъ обстоятелствамъ оной Адаменко полковой Полтавской крїі¹⁵ во всемъ неправедно¹⁶ представлялъ. Какови ж ннѣ к висилки малороссийскіє обиватели, оставшіє от избѣгу в Новой слободский полкъ¹⁷, а, сискатся б²-могли, веленно ѡт Коша полковникам кодацкому и самарскому, описавъ, вислат въ их жилища і в Кошъ репортоват непременно. І что послѣдует, Генеральной в. крїі донесенно будет.

К. а. Г. Ф. с товариством

Июня 20 д. 758 года.

Кошъ.

Проби пера на арк. 377 зв.: Полковой миргородской канцеляристь; того; т, т.

Арк. 372, 377. Відпуск.

№ 209 1758 р., травня 12. Глухів. – Ордер Генеральной вїйськової канцелярїї Кошеві з вимогою дозволити старосамарцям зібрати на запорозьких землях урожай, заготовити сіно й дрова, а також розмежувати землі між Старосамарською сотнею Полтавського полку і Вїйском Запорозьким. № 2415

Ордеръ

373

Из Генеральной войсковой канцелярїи
високоблагородному гсдну атаману кошевому Войска
Низового Запорожского з старшиною войсковою, курфнними
атаманами і товариствомъ

На посланние въ прошломъ 1757-мъ годѣ въ разнихъ мсцяхъ и числахъ от его ясневелможности високоповелителного гспдна гетмана и разнихъ

¹¹ Написано над рядом замість закресленого навесць можно.

¹² Далі закреслено его.

¹³ Написано над рядом замість закресленого било.

¹⁴ Написано над рядом замість закресленого и почытать нѣкого да й.

¹⁵ Далі закреслено ве.

¹⁶ Далі закреслено ложно.

¹⁷ Далі закреслено есть.

ординовъ кавалера въ Кошъ Запорожскій по жалобѣ обывателей старосамарскихъ ордери съ притвержденіемъ о нечиненіи имъ воспященія въ снятіи съ поль хлѣбовъ, травъ и въ протчемъ, бившій атаманъ кошевій Данило Стефановъ того жъ-де года, сентября 17 д. присланнымъ къ его ясневелможности репортомъ представилъ. По онимъ-де ордерамъ чинено бит имѣетъ исполненіе: и караули около Старой Самари сняти, и онимъ обывателямъ глѣбъ [!] и сѣно сняты, и для топлениа дрова рубать полковнику самарскому отъ него, кошевого, било предложено не препятствовать, и ни в чѣмъ не обижать. И впредь-де, за собраніемъ всѣхъ курѣнныхъ атамановъ, повелѣнія его ясневелможности о тѣхъ старосамарцахъ внушати и о успокоеніи такихъ худихъ споровъ сискиватъ способности, полезніа Войску Запорожскому и тѣмъ старосамарскимъ обывателямъ не упущено будетъ.

Нинѣ же полковая Полтавская канцелярія при доношеніи своемъ съ поданного въ оную отъ показанного сотника Березаня и сотенной старшины копию доношенія сообщила, в которомъ показано, что присланный-де сего году генваря 1 д. отъ Коша в товищъ Самарскую полковникъ джерелевскій Иванъ Гордѣевъ (онъ же называется и Злий)¹ з старшиною вящшиа еще онимъ старосамарскимъ обывателямъ сталъ причинятъ обиды. // Первие-де, зв. въ коихъ обывателей сѣно было, все позабѣралъ, дровъ въ пущи рубать не допустилъ, въ рѣчкахъ рибу ловить запретилъ, в поля скота для пастби з мѣстечка не выпускаетъ, отъ якого-де разоренія и последніа жителѣ з мѣстечка Старой Самари розойтиса могутъ и налагаемыхъ консистенскихъ дачъ доправлятъ будетъ нѣ с кого. И требовано о томъ въ Генеральной войсковой канцелярії разсмотренія.

Ви же присланнымъ сюда доношеніемъ представляете о починенной обидѣ отъ нихъ, старосамарскихъ обывателей, вирубкою дерева, такожь и отъ сотника Березана искошениемъ травъ близъ паланки Самарской, принадлежащей за Самарою къ запорожскимъ зимовникамъ лежащей Лозовой балки, отъ которой не толко скотъ свой доволствовалъ, но еще и продавалъ запорожскимъ козакамъ и обывателямъ сѣна. Да сверхъ того и винокурню содержа, доволствовалъ лѣсомъ изъ Самари, о нечиненіи чего впредь оними старосамарцами просили разсмотренія.

Того рады, по опредѣленію Генеральной войсковой канцелярії, хотя посланнымъ ннѣ къ гспдну полковнику полтавскому Горленку ордеромъ предложено, даби онуому сотнику старосамарскому Березану з старшиною сотенною накрѣпко било притвержденно, по силѣ прежнихъ его ясневелможности ордеровъ, чтобъ онъ, сотникъ Березанъ, и обывателѣ старосамарские, въпредь доволствовались тѣмъ токмо, что къ содержанію домовъ ихъ и къ корму ихъ собственнаго скота нужно надобно, а в неподлежащее отнюдь не вступали, не прихвачивали и не завлаживали под опасениемъ штрафа. Однако, яко онимъ старосамарскимъ жителемъ безъ паханія хлѣба и приуготовленія сѣна, такъ же и дровъ обойтись отнюдь невозможно, и надлежитъ все то имъ, старосамарскимъ // жителемъ, что

¹ Дужки авт.

к тамошнему ихъ житию и препитанию необходимо нужно имѣть, то неминуемимъ состоитъ. Ежели имъ, старосамарцамъ, от посылаемых из Коша Запорожского полковниковъ товщи Самарской в томъ нужномъ к содержанию себе приуготовленіи препятствовано будетъ, чрез то безъ-переривно спори, слѣдствія и переписки происходитъ могутъ, во пресѣченіе чего надлежитъ единожды успокоить и тѣмъ землямъ пахатнимъ, сѣно-коснимъ и лѣснымъ, кои къ тому поселенію старосамарскому способни, поставитъ межу, за которую они вступат не должны будутъ.

Семень Кочубей
Николай Ханенко

1758 года, мая 12 д.

Глуховъ.

Ном. 2415.

Помітка на арк. 373: Пол. іюня 23 д. 175[8]².

Арк. 373, 376. Оригінал.

№ 210 1758 р., червня 28. – Рапорт Коша Генеральной військовій канцелярії про відведення старосамарцям землі й лісу для користування за умови сплати десятини

В Генералную войсковую канцелярію

374

Покорній репортъ

По ордеру Генеральной войсковой кріі и по представлению в оную от полковой Полтавской кріі, по жалобамъ сотника Березана, для единого токмо успокоенія споровъ, а паче за силу его ясневелможности высоко-повелителного г., г. гетмана и кавалера графа его сіятелства Разумовского высокыхъ велѣній¹ и млстивого соізволения¹ старосамарскимъ жителямъ на всѣ² необходиміе их³ нужди з собственних запорожскихъ земель для сѣнокосовъ и пахания хлѣба землѣ⁴, по сю сторону речки Килченѣ лежащей, подоволно. А для дровъ лѣсъ¹ в двох мѣстахъ, Кремске¹ и Николаевске, от Богородично невдаль состоящіе, распространіемъ боліе // десяти верстѣ, ³хотя весьма не по надлежимости, но токмо ради неподачи високим командам болшъ затруднений³ отвѣдено. За которіе мѣста Полтавского⁵ полку обиватели прежних³ и давних³ годовъ даютъ било со всехъ на тѣхъ земляхъ користей Запорожскому³ 6-му Войску⁶ десятину, чего и старосамарци⁷ не отрекають, и для того с прошеніемъ тамошній атаманъ

² Текст пошкоджено.

¹ Написано на лівому полі.

² Далі закреслено и ха не обх.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено около Бо.

⁵ Далі закреслено полку.

⁶ Написано над арк. 375.

⁷ Далі закреслено дат.

Байракъ и другіе люде⁸ ³-от всего местечка³ в Кошѣ являлис и напредки дават⁹ десятину¹⁰ обещались, не зачитая того себе и мало въ обиду.

А от Кош а і от полковника самарского озлобленія не делается і впрעדь делат запрещенно, а велено толко¹¹ десятинную часть из засѣвовъ их и протчего безобидно полковнику³ самарскому⁶ взымать і¹² в тѣхъ отвѣденних мѣстах безпрепятственно ползоватся, токмо за тѣ мѣста в ізлишное отнюд¹³ не вступатця нѣ для чего.

Июня 28 д. 758 года.

Кошѣ.

Арк. 374, 375. Відпуск.

№ 211 1758 р., липня 14. Самарчик. – Донесення полковника Самарської паланки Петра Калатура Кошеві з проханням уточнити розмір збору, який мали сплатити старосамарці Війську Запорозькому за користування землею

381 Ея імператорскаго величества Войска Запорожского Низового велможному і високородному гспдну атаману кошовому Григорию Федорову з високопочтенною войсковою старшиною

Покорное доношение

Високими ордерамы з Кош а, прежнѣмъ полковъникамъ присилаѣми, много і неоднократно срожайше приказиванно богородичанъскихъ обивателей в Запорожскихъ Волностяхъ сѣна косить и хлѣба сѣять крайне не допускать. Ннѣ же, за принятиемъ нами от бившого полковника Івана Гордѣва і старшины команды, усмотренно, что почитат не всѣ богородичане около Самарѣ сею и тою стороною, наоравъ прошедшого года и засѣявъ хлѣба, хотять пашнѣ знимать, коімъ хотя и дозволенно от насъ, но якъ повеленно будетъ – половину ли взимать іли десятую копу, просимъ в резолюцію милостивого предложения.

Полковникъ самарскій Петръ Калатур зъ старшиною
1758 году, юля 14 дня.

С. паланка.

Помітка: Поданъ іюля 19 д. 758.

Арк. 381. Оригінал.

---

⁸ Написано на лівому полі замість закресленого люде.

⁹ Далі закреслено обе.

¹⁰ Над рядком закреслено с прозбою.

¹¹ Далі закреслено безобидно дея.

¹² Написано замість закресленого і сим.

¹³ Далі закреслено их не допущать.

№ 212 1758 р., липня 19. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Петрові Калатуру дозволити старосамарцям користуватися запорозькими землями за умови сплати десятини

Пану полковнику самарському Петру Калатуру
з старшиною

381
зв.

Приказъ

На доношение ваше симъ в резолюцию предлагается. Посѣяную в прошломъ году и нинѣ богородичанами пашню ¹в отведенных і неотведенных мѣстах¹ снимать ¹з войсковоѣ землѣ¹ дозволить, толко при томъ объявить, чтоб они десятиую копу всякой пашнѣ, какая би ни была по сѣниму, отставля особо, ²в паланку привозили сами, і вам объѣхат, записать, досмотреть і за щотом принимать². А что имъ принадлежитъ, ³отдат, звестъ в доми толко тогда, какъ³ десятину ⁴отдадут, а без того отнюдь⁴ не допускат і самим вам с командою смотрет і в том ихъ склонених, якъ прежде просили, обовязат подпискою. А в случае многоѣ имъ затрудности в перевозки в паланку десятин, яко і от трав скошенных, надлежит взят с них денгами⁵ двойное число⁶, какъ на паланки прежде годовое они давали⁴. Для приему ¹ж всего того¹ отправляться ¹вскорости нарочниѣ¹.

Кто жъ тѣмъ богородичанамъ по той сторонѣ Самарѣ // к посѣву хлѣба **393** дозволенія далъ, учиня настоящую справку ¹і спрося их¹, репортовать⁷ к намъ, ²понеже в прошломъ году за Самарью і зорат, і сѣять отнюдь не велено, і по той причинѣ должно б чтоб і приговоренно било ввес тамъ хлѣб забрат на Войско за противность. Однакъ, по ихъ простонародной бѣдности оставляются. В приходящую ж ѡсѣнь і ногою ихъ туда нѣ за чем не впустит, что на вас за недосмотрение взищется⁸. І что по сему произойдетъ⁹, зараз донестъ намъ, і не оспало [!] сего наблюдат под войсковимъ вам істязанием².

Июля 19 д. 1758 году.

З Коша.

Арк. 381 зв., 393. Відпуск.

¹ Написано над рядком.

² Написано на правому полі.

³ Написано над рядком замість закресленого свозили за которую.

⁴ Написано над рядком замість закресленого вскорости отсель нарочниѣ отправ.

⁵ Далі закреслено в то.

⁶ Далі закреслено є.

⁷ Далі закреслено до Коша.

⁸ Далі закреслено а ннѣ до самого города десятинь.

⁹ Далі закреслено вскоро.

№ 213 1758 р., липня 22. – Ордер Коша курінним отаманам про порядок стягнення з старосамарських жителів десятини за користування запорозькими землями та з наказом інформувати старосамарців про відведені для них дачі

382 Господамъ куреннымъ атаманам¹

Ордеръ

Приняв вамъ сей ордер³, следовать прямо в Самар для принятия от старосамарских обывателей за владение⁴ отведенных и неотведенных⁵ имъ от Кош а⁶ войсковыхъ местъ, и сколько окажется в наличность⁵ и в закрыти⁵ скошенного сена и снятой пашнѣ, от всего десятую часть⁷ по их одолжению з запискою⁷, и по принятии оного, велет имъ все свозить в Новоселицу, где, обобразуя удобное место, склав, и поставит над онымъ смотрителеи. Буди ж оныя обыватели не похотятъ той десятины⁸ давать, а пожелаютъ платить денгами, то вам на то их⁹ съклонитъ⁷ и дозволит⁷, // толко против прежнего, какъ оны по обыкновенію своему⁵ на Самарскую паланку погодовно давали по 120¹⁰ ру., взять на Кошъ двоиную часть за роспискою¹¹ и обовязать их, чтоб они за такою оплаткою владели отведеннымъ¹² местомъ, не вступая вдали мало, ⁵и впредь⁵ ежегодовно без всяких им от Кош а препятствей. ¹³Ежели ж¹³, паче чаяния, оныя обыватели платитъ ничемъ означенной десятины вамъ⁵ не сходятъ, то в такомъ случаи истребоват вамъ у самарского полковника команду и что есть искошенного ими сѣна и снятой пашнѣ, онымъ обывателямъ ничего брать не допуститъ¹⁴ в Кошъ репортоват, и ожидат резолюціи. Для знанія ж тѣм обывателям опредѣленных во владение дачъ, вам, будучи там, по прежнимъ приказам, посланымъ в паланку Самарскую приказам¹⁵, в которых з надобного прилагается вам при сем копия, отвесьте і показат им обстоятельно¹⁴.

Из Кош а.

Июля 22 д. 1758 году.

Арк. 382, 392. Відпуск.

¹ Далі закреслено отправленным для приему от старосамарских обывателей за владение войсковыми принадлежностями (отведенными имъ от Кош а)² подлежащей десятины.

² Дужки авт.

³ Далі закреслено имѣете.

⁴ Далі закреслено их.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Далі закреслено по Кодацкой шлях.

⁷ Написано на правому полі.

⁸ Далі закреслено означениемъ.

⁹ Далі закреслено еще.

¹⁰ Цифру правлено.

¹¹ Над рядком закреслено тамъ чтоб і впредь.

¹² Над рядком закреслено тамъ.

¹³ Написано над рядком замість закресленого буди ж.

¹⁴ Написано на правому полі і на арк. 392 замість закресленого а забрать велеть вамъ все подданными войсковыми в Новоселици и скласть в удобномъ же мѣстѣ под смотрениемъ, о чемъ оному полковнику для ведома предложено. И что по сему окажется, вскорости вам в Кошъ репортовать.

¹⁵ Далі закреслено по дорогу Кодацкую.

№ 214

1758 р., липня 22. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Петру Калатуру про сприяння посланим з Коша курінним отаманам у стягненні десятини з старосамарців за користування запорозькими землями

Пану полковнику самарському Петру Калатуру
з старшиною

383

Приказъ

Понеже господа куренные атаманы N.¹ отправлены от Коша для приему са владение войсковыми принадлежностями от старосамарских обывателей подлежащей всей² десятины² натурою или денгами², того ради по надобности их, господ атаманов, что от вас востребуютъ и повелят, во всемъ³ послушными бит и вспоможеніе⁴ делат не тол командою, но і о[ста]лним⁴ непремѣнно.

Из Коша.

Июля 22 д. 1758 году.

Арк. 383. Відпуск.

№ 215

1758 р., серпня 2. Самарчик. – Рапорт курінних отаманів Івана Домонтовича та Йосипа Уса Кошеві про неможливість притягти до відповідальності запорожців за напад на Самарську паланку і самосуд над служителем генерального обозного Василя Кочубея – Гаврилом Рогулею, причетним до крадіжок коней у жителів села Самарчик^а

Арк. 385. Оригінал. Див. Додаток.

№ 216 – 217

1758 р., серпня 2. Самарчик. – Рапорт отамана Іркліївського куреня Івана Домонтовича та отамана Мінського куреня Йосипа Уса Кошеві про перенесення строку стягнення десятини з старосамарців за користування запорозькими землями; лист старосамарської старшини і жителів сотні від 1 серпня 1758 р.

Велможному и високородному гспдну Войска
Запорожского Низового атаману кошовому Григорию
Федорову з високопочтенною старшиною и курѣнными
атаманами

386

Покорной репортъ

По ѱрдеру велможности вашей по изследованию старосамарских обывателей за завладейніе [!] отведенніе и неотведенніе от Коша вѣ войскових

¹ Notum – відомий.

² Написано над рядком.

³ Далі закреслено являться.

⁴ Написано над рядком і на правому полі замість закресленого быть готовеми; текст пошкоджено.

местах скошеного сена й снятой пашнѣ съ вѣсего десятинную часть по их ѡдолженію съ запискою противъ в [!] прежнего, какъ ѡни по ѡбикновению своему на Самарскую паланку погодочно давали по сту двадцати рублей, удвое нами в Кошѣ взять веленно.

386 А за прибитіемъ нашимъ в Самарскую паланку прошлаго іюля 28 д.
зв. при застаті [!] в Новоселицѣ старосамарского атамана Федора Байрака съ ѡбивателми по ѡному велможности вашей ѡрдеру нами словесно им объявленно. По чему оной Байракъ съ ѡбивателми от нас для общого со всѣмъ тамошним народомъ согласія по одолженію своему о неѡборѣ нами съ снятой и неснятой пашнѣ и скошеного сена десятины // денежною заплаатою Кошѣ Войска Запорожского удоволствовать на сей мсць августъ 1 число отпросились и о томъ писменним насъ уведомленіемъ не оставить обещались. І якое от ихъ, старосамарского сотника и атамана с посполствомъ, нами писмо полученно, оное при семъ в разсмотреніе велможности вашей сообщается, и что велможностю вашею з старшиною и всѣми курѣнними атаманами благоразсмотренно будеть, по тому чрезъ сего нарочного насъ писменнимъ уведомленіемъ просимъ не оставить. О чемъ велможности вашей в покорности нашей репортуемъ.
Августа 2 д. 1758 году.

Курѣнніе атамани: Ірклѣевского – Іванъ Домонтовичъ
Менского – Іосифъ Усъ

Помітка: Пол. 758 года, августа 11 д.

Арк. 386. Оригінал.

№ 217 1758 р., серпня 1. – Лист старосамарської старшини і жителів сотні до отамана Ірклівського куреня Івана Домонтовича, присланого з Коша для збору десятини, про причини неспроможності старосамарців сплатити визначену Кошем суму за користування запорозькими землями

384 Блгородніе и почтенѣйшіе Войска Низового Запорозскаго гспда атаманы Іванъ Домонтовичъ с товарицы, наши млстивѣйшіе добродѣйства.

По объявленію вашему атаману Баираку в паланки и требованію от нас приказомъ Войска Запорозкого, какъ пред симъ по дважди в годы за дозволенія з войскових угодій и грунтовъ користоватся сто рублей денег давано полковникам, намѣсто того в Коши Войска Запорозскаго удвое денгами іли десятину з всего дат, ннѣшнего дня всѣмъ своимъ ѡбивателемъ тое все ѡбъявляли и на тое, что оними приговорено, симъ в ѡбъявленіе представляется. Что какіе денгы з мѣстечка в паланку давалис, то і ннѣ, хочай по крайнему нашему убожеству, будемъ на Войско дават погодно по сто рублей, толко // било бы (сказуют обще)¹ в показанних урочищах
зв. дозволеніе, а імено: из Усть-Самари, по сѣи сторонѣ луга, прозиваемое

¹ Дужки авт.

Николаєвское и Погорѣлое, и понад Днѣпромъ по Кодацкій шляхъ, якъ из Войска позволено, пахатное ж поле не возбранно бѣ и затѣм же от стори Царичанской шлях, да по сю сторону Килченѣ, сѣно косив би, в лѣсѣ дровъ, хочай лежи, рубат и в речки рибу ловит.

Что же требуется из оного Коша противого [!] того удвое, то такой сумми всячески взят нѣ с кого, ибо и всему Войску извѣстно, что кої были люде можнѣйшіе и достаточнѣйшіе, то всѣ под вѣдомство войсковое в слободи повиходили, а которие найубогшіе, то толко в мѣстечку тот и остался і то малое число, упователно, что толко до полтора хат будетъ, и затѣмъ двойних денег собрат по крайности нѣ с кого. За что ми нижайшіе и сами вскорости // для прошенія і мстивого на нас размотренія в Войско Запорозское до Коша нарочнихъ послат не умедлить обявляемъ. Что же по сему учинено вами будетъ, нижайше просимъ писменим насъ увѣдомлениемъ не оставит. 391

Вашихъ блгородий нижайшіе слугы
сотникъ старосамарскій Иванъ Березань,
атаманъ богородичанскій Федоръ Байракъ
со всѣмъ товариствомъ і посполствомъ

Августа 1 д. 1758 года.

Богородичнѣ.

Помітка на арк. 384: Получено августа 2 дня 1758 году.

На конверті: Блгороднимъ и достойнопочтенимъ Войска Низового Запорозского гспдамъ атаманамъ Ивану Домонтовичу с товарищы, нашимъ мстивѣйшимъ добродѣямъ почтенно. 391 зв.

Слід від печатки

Арк. 384, 391. Оригінал.

№ 218 1758 р., жовтня 19. – Прохання Старосамарського сотенного правління і жителів сотні до Коша про дозвіл на користування лісовими угіддями, а також про зняття караулу навколо містечка Стара Самара

Велможному Войска Низового Запорозского гспдну атаману кошевому Григорию Федоровичу з достойнопочтенною войсковою старшиною, атаманами курѣнними и всем Войскомъ Запорозским 386а
Всенижайшее прошеніе

Какъ до сего ми, нижайшіе, жителѣ богородичанскіе, всѣобщѣ вашу велможность и все Войско Запорозское прошеніемъ смѣля трудит в том, дабы ѿт Войска Запорожского нам хочай малое в нуждах наших з угодій дозволено било – в рубки дровъ для огрѣваня и в паханю земли и в протчем, на что нарочнѣ з мѣстечка Богородичного атамана Байрака с товариством і послано. И по прошенію всего нашего общества тогда снѣтемъ с пол хлѣба

и укошеного сена ваш а велможность, атамани и все Войско насъ, нижайших, пожаловали. Толко в лѣсѣ дровъ рубать и землю пахат нам заказали почти, в силѣ ваших как устных, так і писменних приказовъ и исполненіе чинится и как в лѣсѣ дровъ рубат¹, і в полѣ пахат от нас накрѣпко запрещено, і поннѣ никто в полѣ хлѣба не пахал и в товщи дровъ не рубаль.

А яко зимное время уже наступило и без огрѣваня себе и детей небезнужно ест, того ради велможности вашей, атамановъ и всего Войска Запорозскаго нижайше просимъ високомлстивого вашего респекту, и **386а** **зв.** пожаловат нас // до будущей весни темъ, чемъ и з наперед сеи в сем же году жаловали – Николаевским, Галицкою и Погорѣлимъ, і зъ оних урочищъ хмизу и пенковъ для ѡгрѣваня возит. А по зимѣ намѣрени всѣ обивателѣ уже в разніе места розийтись. А буди бѣ кто з наших обивателѣй над сверхъ войскового приказу смѣль в чемъ дерзнут в товщу за дровами поехат или землю в полѣ пахать, то за продерзость его самъ ѡтвѣтствоват, где надлежит, долженъ без всякого извиненія.

Да ѡсобливѣйше и нижайше просимъ поставленую около мѣстечка залогу снят. Ѡ семъ нижайше просят

Сотникъ богородичаньской Иванъ Березанъ
Атаманъ городской Федоръ Беиракъ
со всемъ товариством и посполствомъ

Октября 19 д. 1758 года.

Помітка на арк. 386а: Пол. 23 октября 1758 году.

389 *На конверті:* Велможному Войска Низового Запорозкого гпдну кошевому атаману Григорию Федоровичу з почтеною войсковою старшиною, атаманамъ і всему Войску Запорозкому ныжайшее прошеніе.

Слід від печатки

Арк. 386а, 389. Оригінал.

№ 219 1758 р., серпня 12. – Ордер Коша курінним отаманам, посланим в Старосамарську сотню для стягнення десятини з жителів сотні за користування запорозькими землями, про підтвердження викладених у попередньому ордері настанов

390 Панамъ атаманамъ Ірклѣвского – Івану Домотовичу да Минского – Іосифу Усу
Ѡрдерь

¹По репорту вашему, сего августа ѡт 11 д. в Кошѣ с нарочнимъ з сообщеніемъ писанного к вамъ от богородичанскихъ старшинъ и обивателѣй обявленія полученному, повелѣваемъ вамъ², в силѣ прежнего³ данного вамъ

¹ Написано над рядком.

¹ На початку закреслено По при.

² Далі закреслено во всемъ.

³ Далі закреслено нашего.

от насъ ордера⁴ неопустно⁵ поступать і во всемъ по тому дѣйствовать. А что нами в оном помянутыхъ богородичанъ объявленій усмотрено, тоє ми в нашемъ разсужденіи заявкою ихъ зде оставляемъ, о чемъ вамъ ведать.

З Коша.

Авгус. 12, 758 года.

А. к. Г. Ф. с

Арк. 390. Відпуск.

№ 220–221 1758 р., грудня 22. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про негайне виконання гетьманських ордерів щодо дозволу старосамарцям користуватися запорозькими землями та угіддями, повернення відібраних запорожцями збіжжя, сіна, худоби та іншого майна і припровадження в канцелярію осавула Самарської паланки Карпа Швидкого за погрози спалити майно старосамарського сотника Івана Березаня. № 7310; донесення старосамарського сотника Івана Березаня від 15 жовтня 1758 р. Полтавській полковій канцелярії

Ордер

351

Ізъ Генеральной войсковой канцелярії
високоблгородному гпдну атаману кошевому Войска
Низового Запорожского, старшинѣ войсковой,
курѣннимъ атаманамъ и всему товариству

До сего по присланнымъ зъ полковой Полтавской канцелярії, такъ же и по поданнымъ от сотника старосамарского Березана доношеніямъ о забратіи какъ въ обывателей старосамарскихъ, такъ особливо и въ него, сотника, разными временами воловъ, лошадей, овецъ и другихъ разныхъ вещей присланными от Коша полковниками, и о учрежденіи при мѣстечке Самаре в немаломъ числѣ запорожскихъ козаковъ карауловъ, и о недопущеніи его, сотника, и обывателей тамошнихъ къ забору съ поль хлѣба и сѣна и протчого предлагано от его сіятельства графа ясневелможного высокоповелителного гпдна гетмана и разныхъ ордыновъ кавалера ордерамы, чтобъ какъ вышеозначенные показаніе въ доношеніи сотника воли, лошады и протчое заграбленное въ него, сотника, и въ обывателей старосамарскихъ прыказалы возвратити безъ остатка и во всей претенсіи удоволствоватъ безъобидно, такъ и опредѣленній от Коша карауль снято бѣ вовся, к забору съ поль хлѣба, сѣна и протчого старосамарцамъ не возбраняно.

⁴ Див. док. № 213.

⁵ неотступно

Противъ чего как от умершого кошевого Данила Стефанова прошлаго 757-го году, сентября 17 д. къ его ясневелможности репортовано, что по онимъ высокымъ его ясневелможности ордерамъ чинить исполненіе долженствуетъ, и караулы около Старой Самары сняты, и онимъ старосамарскимъ обывателемъ хлѣбъ и сѣно снимать и для топлениа дрова рубать Самарской паланки полковнику от него, кошевого, предложено, такъ и от васъ сего 758 года, юля 30 д. репортовано жъ, что, в силѣ его ясневелможности высокихъ ордеровъ, старосамарскимъ жителямъ для сѣнокосовъ и паханія хлѣба землѣ, по сю сторону речки Килчены лежащей, подоволно, а для дровъ въ двохъ местахъ, Кремске и Николаевске, распространеніемъ болѣе десяти верстѣ, за которіе места якобы старосамарскіе обывателѣ съ атаманомъ Байракомъ дават десятину обещались. //

351 А от Коша и от полковника самарского озлобленія не дѣлается і впрѣд
зв. дѣлат запрѣщенно и имъ, самарцамъ, въ техъ отведенныхъ местахъ безъпрепятственно ползоватся.

А понеже и нынѣ от полковой Полтавской канцеляріи при доношеніи прислана копія доношенія вишепомянутого сотника Березана о починеннихъ сотнѣ Старосамарской обывателемъ от Войска Запорожского обыдахъ атакваніемъ местечка Самары, недопущеніемъ обывателѣй землѣ на хлѣбъ пахат, дровъ рубат и рыбы въ речки ловить, боем обывателѣй, грабленіемъ скота, възиманиемъ въ оныхъ денегъ, також и о бранѣ оногo сотника Березана асауломъ паланки Самарской Карпомъ, курѣннимъ величковскимъ, и о похвалке онимъ его, сотника, спалить и о протчемъ, с требованіемъ о томъ в Генералной канцеляріи разсмотренія, того рады по определенію Генералной войсковой канцеляріи, прылагая у сего из доношенія показанного сотника Березана справочную копію, предлагается вамъ, если допрама такъ ест, какъ сотникъ въ доношеніи напысал, что первопосланніе къ вамъ ордеры не исполнены, то исполнит вскоросты и забратій хлѣбъ, сѣно, скотъ, денги и протчого возвратит і въ рубки дровъ помянутимъ старосамарцамъ не препятствоват, також и за забор скота и протчого обыдимыхъ удовольствоват по справедливосты, и по исполненіи въ Генералную канцелярію отрепортоват.

Покасанного же асаула паланки Самарской Карпа, куреня Величковского, къ отвѣту въ такихъ от него произносимыхъ дерзостныхъ о спаленію похвалкахъ, яко же на сие срогіе имеются ея імператорскаго величества указы, прислат при нарочномъ в Глуховъ въ Генералную канцелярію для отсылки в суд Генералній, и къ поступленію тамо по указамъ ея імператорскаго величества и малоросійскимъ правамъ.

Семень Кочубей
Андрей Безбородко
Николай Ханенко

1758 году, декабря 22 д.

Ном. 7310.

Помітка на арк. 351: Пол. 24 генваря 1759.

Проби пера на арк. 368 зв.:

250 ¹	156	156	129
356	44	43	19
42	3	3	3
–	132		2
648	19		153
	5		
	156		

Войсковой, войсковой; канцеляристь; полковой; атаманъ кошевій Григорій Федоровъ с товариством.

Арк. 351, 368. Оригінал.

№ 221 1758 р., жовтня 15. – Донесення старосамарського сотника Івана Березаня Полтавській полковій канцелярії з проханням повідомити найвищі інстанції про невиконання запорозькою старшиною урядових розпоряджень щодо користування запорозькими землями та угіддями

Копія 387

Въ полковую Полтавскую канцелярію
Всенижайшее доношеніе

Хочай пред симъ разными годамы и мсцы многими от нас, нижайших, в полковую Полтавскую канцелярію доношеніямы, а из оной куда надлежало представляемо было о причиняемых намъ запорожцами несносных обыдах, боях, грабытелствах и недопущеніемъ к темъ угодіямъ, которіе издревле къ Старой Самари принадлежали, по чему от ясневелможности высокоповелителного гспдна Малія Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожских гетмана и разных ордыновъ кавалера Кирилла Григоріевича Разумовского къ атаману кошевому и всему Войску Запорожскому высокоповелителными ордеры о нечиненіи намъ, нижайшимъ, в тѣх угодіях никакого препятствія, грабытелствъ и боевъ многократне притверждаемо было, по чему и нарочніе, в силѣ высокоповелителних его ясневелможности ордеровъ в прошедшемъ 757-мъ году, в мсцѣ июнѣ послѣдних чиселъ полку Миргородского сотнѣ первой полковой Миргородской сотникъ гспднъ Зарудній да того жъ года другій нарочній же по инструкціи з оной Генеральной канцелярії въ октябрѣ мсцѣ средних чиселъ по имѣющейся нашей претенсіи, которой состоить общенародной до полтретѣ¹ тысячи рублей, а мене, нижайшого, сотника, болѣе полтори тысячи рублей, для доправки оной въ Кош а надворной его ясневелможности коровги² хоружій Сава Юрашкевичъ хочай и ездили, токмо и тѣмы ничего не доправлено и втунѣ отехали.

¹ Нижче закреслено 24, 18.

¹ Тобто 2500 руб.

² корогви

А по их отъездѣ еще вѣщшіе стали намъ причинять обиды, ибо в прошедшомъ 757-мъ году жатой с поля хлѣбъ болѣе трехсотъ копъ, 387 обывателскій, а в мене, нижайшого, // сѣна волових добрых воез сто зв. забрали.

А сего 758 году бившій от их паланки полковникъ, прозиваемій Злій, да писар Лелекъ з всего народа насилно по тридцат рублей, а другій полковникъ, кой смѣнилъ показанного Злого, Петро, прозиваемій Калатур, да пысар Нестер Гавриловъ взяли пятнадцат рублей.

Да сего ж 758 году прислание от Войска Запорожскаго для отводу штапу луговъ сенокосних атаманы ирклѣвскій Иванъ Домонтовичъ, калниболоцкій Марко Усъ да минскій Наумъ Гненій з нашего жъ мѣстечка денег дванадцят рублей, якобы на дозволение сена укусит, дровъ в лѣсѣ врубат и в полѣ хлѣбъ пахат, а другіе, наезды в мѣстечко, у кого где найдутъ в дворѣ малое число дровъ, оного бють и скотъ забываютъ.

А сего октября еще с первых чиселъ от Войска Запорожскаго писменніе престрожайшіе приказы находящейся в товцы Самарской старшинѣ присланы, в такой силѣ и намъ объявлени, чтобъ отнюдь з старосамарских жителей какъ в полѣ землю пахать, в лѣсѣ дровъ рубат и в речки риби ловить никто не дерзаль, на что и залогу вкругъ около мѣстечка поставили и такъ силно атаковали, что ни за чемъ из города виехат невозможно. А хочай хто бы (яко ннѣ уже зимное время наступило)³ за дровами и поехалъ, то тѣ заложчики их самых полусмернимъ боемъ убивают, а скот их в свою паланку забываютъ и поколь тотъ, чей скот, за каждую свою скотину не даст по рублю, потоль и не отдадут.

Мене же, нижайшого, наезды в мѣстечко, с тѣми жъ приказами тоей же паланки, пысаръ да асаулъ всякими скверными и непотребными словами бранят, на что может состоящій в крепосты Старосамарской штапъ гспднъ маіоръ Бровцинъ засвѣдительствоват, ибо от его квартири тая брань и была, и похвалялся тот асаулъ Карпо, курфнній величковскій, 388 мене, // нижайшого, и запалит.

От которого разоренія обывателѣ и я, нижайшій, пришли в такую бедност и убожество, что не толь консистенских дачъ, коихъ требует полковая канцелярія, отдават не в состоянїи, но и препитат себе чимъ не могутъ, почему и послѣдніе обывателѣ всѣ по будущей зимѣ в ихъ запорожские безуказно поселенніе слободы розойтятся намѣрены. Что же онъ, кошевий, между прочим, въ Генералную войсковую канцелярію хочай репортовал в томъ, якобы от него полковникамъ кодацкому и самарскому приказы писменніе посланы, дабы старосамарцамъ никаких обид не приключали и в паханю хлѣба, в сенокосѣ, в рубки дров и в рибной ловлѣ никакого препятствія не чинили, токмо-де их представления и репорти обманніе ибо того ничего въ исполненіе не приведено, но еще въ противност высокоповелителных ордеров и вѣщше намъ, нижайшимъ, причиняют обыды.

---

³ Дужки авт.

Того ради полкової Полтавської канцелярії съ нижайшею моею покорностию прошу о таких причиняемых намъ от запорожцовъ обидахъ и, что атаковали вкругъ мѣстечко, и не допустили ни до чего, яко зимное наступило время безвремени и без огрѣванія себе и дѣтей от холоду въконецъ бы намъ не разоритись, куда надлежитъ, какъ скоро возможнѣйше, нижайше прошу представить.

На подлѣномъ подписался:
Сотникъ старосамарский Иванъ Березань
Старший войсковій канцеляристъ Сергій Дергунъ

[17]58⁴ году, [окт]ябра 15 д.

Скрипа на арк. 387, 388: С подленимъ свидѣтельствомъ // канцеляристъ войсковій Стефанъ Бѣлоцерковецъ.

Арк. 387, 388. Копія.

№ 222 1759 р., н. р. січня 24¹. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Андрія Семенова до Коша про орання земель і рубання лісу старосамарськими жителями у військових дачах за річкою Самара, а не у відведених Самарською паланкою місцях за річкою Кільчень

Въ Кошъ по титлѣ

352

Репортъ

Присланим от в. в. ко мнѣ прикасомъ велено по жалобѣ старосамарского сотника Ивана Березана о причинивъшихъ ему обидахъ і обивателямъ² старосамарскимъ въсятиемъ от нихъ³ денегъ 15 ру.⁴, і о недозволеніи сѣна косить, дровъ в лѣсѣ рубать і в полѣ хлѣба пахать⁵, і от заложчикавъ бой послѣдовалъ, і скотъ їхъ заборомъ въ паланку якобы забирають⁶, також зверхъ того, якобы его, Березана, въ мѣстечку⁷ мой писар да асаулъ всякими скверними і непотребними бранили (і похвалялся асаулъ Карпо Швидкий его квартиру спалить)⁸ і на ониі обиди, і за бран, і похвалки праведний отвѣтъ въ Кошъ прислать.

На которой в. в. приказъ сим покорнѣше доношу⁹. Я старшіною, // чув- 352
ствуючи високоповелителниє ордери і строжайшиє от Коша прикази, 3в.
старосамарским жителямъ для сѣнокосовъ і пахания хлѣба землѣ, по ту

⁴ Текст пошкоджено.

¹ Датовано за змістом і датою одержання в Коші док. № 220.

² Далі закреслено его якобы от нас, самарскихъ старшин.

³ Далі закреслено 14.

⁴ Далі закреслено соде.

⁵ Далі закреслено і о протчемъ.

⁶ Далі закреслено і на оный обиди праведний отвѣтъ въ Кошъ прислать. На которой вашей в. приказъ.

⁷ Далі закреслено Богоро.

⁸ Дужки авт.

⁹ Далі закреслено противъ вишеписанныхъ обидахъ.

сторону речки Килчени лежашей, подоволно, а для дровъ въ двохъ мѣстахъ, Кремскомъ і Николаевском¹⁰, озълюбленія не дѣлал, і въ томъ ихъ паханіи хлѣба і въ рубки дровъ въ техъ отвѣденнихъ мѣстахъ не препятствовано.

Ониѣ старосамарцѣ¹¹ отвѣденними тими землями¹² недоволни, но самоупрамно въ войсковыхъ дачахъ за рѣкою Самарою хлѣба понасѣвали безъ дозволенія¹³ войскового от Кош а і старшин самарскихъ. Оного хлѣба знят¹⁴ ми не допускали і требовали от нихъ з каждой пашинѣ десятину въсятъ¹⁵ іли за саупрямственное¹⁶ насѣяніе увес забрат по порядку. То¹⁵ ониѣ старосамарцѣ, імѣючи в мѣстечку своемъ голодъ по спродажу своего хлѣба весною¹⁷, атаман старосамарскій Федор Байракъ з обивателми старосамарскими въ [па]ланку¹⁸ Самарскую явивъшис, проси[лъ] насъ, // даби смилосердствовали¹⁹ і повелѣли ѿ²⁰ насѣянный за Самарою-рѣкою хлѣб²¹ не в отвѣденнихъ мѣстахъ знятъ безъ всята десятины²². І при той прозбѣ ихъ²³ на паланку 15 ру. положили²³. Но еще от насъ того дозволенія і не дано²⁴ і о томъ в Кошъ репортовано, какъ повелено будетъ. І от Кош а знимать²⁵ тотъ хлѣбъ імъ безпрепятствено²⁶ з десятин веленно²⁶. Для таковой причини нами от ихъ, старосамарцовъ, 15 ру. удержано, ²⁷ а на десятин на паланку уже не брато²⁷.

Въ правленіи жъ своемъ²⁸ в паланки Самарской²⁸, я з старшиною будучи²⁹, въ трирежементъ³⁰ Старосамарскій къ гарнизонимъ дѣламъ посилал³¹ слугъ своихъ³¹ для приему³² правиянта жалованного³³ мцчного

¹⁰ Далі закреслено урубани доволствовались ур.

¹¹ Далі закреслено ползуются.

¹² Написано над рядкомъ замість закресленого мѣстами ониѣ старосамарцѣ.

¹³ Далі закреслено нашего.

¹⁴ Далі закреслено не допускали.

¹⁵ Написано на лівому полі.

¹⁶ самоупрямственное

¹⁷ Далі закреслено в Кримъ татарскимъ чабанамъ въ Кримъ.

¹⁸ Текст пошкоджено.

¹⁹ Далі закреслено і дозволили.

²⁰ Далі закреслено тотъ.

²¹ Далі закреслено яко то.

²² Далі закреслено і на прошеніе ихъ повелено.

²³ Написано на правому полі замість закресленого каждому старшинѣ да 3-имъ по 5 ру. дали.

²⁴ Далі закреслено зниматъ хлеба.

²⁵ Написано над рядкомъ замість закресленого повелено знятъ.

²⁶ Написано над рядкомъ замість закресленого заде. велено.

²⁷ Написано на лівому полі замість закресленого о не дозволениі сѣна косить, дровъ в лѣсѣ рубать, хлѣба пахать.

²⁸ Написано над рядкомъ.

²⁹ Далі закреслено ста жалованнимъ правиянтомъ мѣсячнимъ посилал в мѣст.

³⁰ ретраншементъ

³¹ Написано над рядкомъ замість закресленого асаула.

³² Далі закреслено оного.

³³ Далі закреслено много.

увестилиси, что старосамарцѣ ночу³⁴, собравши в множество вѣсами, на войсковіе луга наехавши, воровско траву косятъ і вѣсятъ въ мѣстечко³⁵ въ своі огорожи, тамо і сушат. Для лутшаго достовѣрія послано било писара і асаула на луга войсковіе для осмотра, // і усмотрено, что весма лугу сѣно-косного захвачено викошением і въ мѣстечку, в Старой Самарѣ, увидѣли **367**
везде по огородахъ сѣном стоящихъ стогами. **зв.**

Он же, писар, і асаулъ от Старой Самари ночу до паланки Самарской ехали і встретили на дороги старосамарских обивателей, ²⁸зъ лѣса самарского дальнего²⁸ везучихъ дрова і на строение потребнихъ дерев, і, между тѣми, сискали лубовъ донѣсколко обдираних от липъ. І за тую причину, чтоб воровско зъ лѣса самарского надобного дерева не драли і не рубали без дозволения войскового, но доволствалися б оведенными [!] мѣстами, какъ вишеписано, въ старосамарцовъ тих забрали били воли, однакъ же³⁶ вскорѣ возвратили.

А навяще еще увѣдали, что з протчихъ полтавск[их] сотенъ, яко то: з Китайгорода, Цар[ы]чанки, Маячки, Нехворощи і із С[та]рой Самари, приежаючи ²⁸в Новоселицу²⁸, якоби на торгъ для продажи іли для к[...] своіхъ потребностей і розвѣд[...]³⁷.

Арк. 352, 367. Чернетка.

№ 223 1759 р., березня 18. – Донесення отамана Федора Байрака і жителів Старої Самари до Коша з проханням дозволити користуватися запорозькими угіддями без обмежень

Ея императорскаго величества Войска Запорожскаго **395**
Низового велможному его милости гспдну, гспдну атаману кошевому Алеѣю Семенову^{1, а}, войсковой старшинѣ і всѣмъ курѣним панам атаманамъ і всему Войску Запорожскому

Нижайшее доношение

Понеже извѣстно намъ, нижайшим, что от Генеральной войсковой канцеляриі к вашей панской велможности і всѣмъ курѣним панам атаманам с прошениемъ писано ѿ дозволеніи намъ, нижайшим, по вашему высокомиловитому респекту яко в полѣ паханію хлѣба, такъ в рубки дровъ и ѿ протчем старосамарским обывателем дать дозволение, до послѣдовавшей высокомонаршой резолюціи, яко и ннѣ получаемими нами, нижайшими, двоекратними ѿрдерами повелѣвается намъ всѣмъ в самой крайнѣйшей скорости со всѣмъ воинским припасом в повеленное мѣсто, в походъ, выступить^б, и что в таком случае воспослѣдуетъ – не пришлось бъ нашимъ женам і дѣтемъ безъ засѣву хлѣба голодною смертию змерать, по тому ж слѣдующему высокому ея императорскаго величества инътересу

³⁴ Далі закреслено воровски на восьми вѣ.

³⁵ Далі закреслено одне слово, яке пошкоджено.

³⁶ Далі закреслено возвратили.

³⁷ Текст не закінчено.

¹ Олексію Григоровичу Білицькому.

395 **зв.** нам, нижайшимъ, в другіе мѣста з Старой Самари переходу // ннѣ безъ високого повелѣнія учинить не можно, того ради вашей пнскои велможности и войскових пновъ старшинъ, и всѣхъ курѣних пановъ атамановъ, и всего Войска Запорожского Низового нижайше просим високомиловитим своимъ респектом нас, нижайших, помиловать и дать дозволеніе в полѣ хлѣба пахать и дровъ рубать, хочай такъ, какъ в минувшемъ году, ѡтчего бѣ в интересѣ ея императорскаго величества не учинилос какой ѡстановки.

И на сіе, что вашимъ високомиловитимъ респектомъ усмотрено и повелено будетъ, нижайше просимъ високомиловитивою резолюціею чрезъ сего нарочного нас не ѡставить.

1759 году, марта 18 д.

Ѡ семъ, донося, просить:

Атаманъ старосамарскій Федоръ Баиракъ

Ѡбиватели: Данило Мудракъ, Панас Довгополий, Терешко Бухѣникъ,

Данило Ступакъ, Грицко Передерѣй, Иванъ Сѣровухъ,

Лукьянъ Шипка, Петро Крайній, Гордѣй Самарцовъ,

Иванъ Українець, Петро Качуръ, Иванъ Немийчашка //

404 Ярема Емецъ, Яцко Бабенко, Семень Халяндра, Иванъ Кобилка,

Сава Костогризь, Иванъ Шкурка, Семень Шпунтъ, Яцко Щербопятъ

К сему доношенію вмѣсто вишеписанихъ ѡбивателей по ихъ, неграмотнихъ, прошенію Панас Исаенко руку приложилъ

Помітка на арк. 395: П. марта 26 д. 1759 году.

Арк. 395, 404. Оригінал.

№ 224 1759 р., березня 26. – Розпорядження Коша отаманові Федору Байраку і жителям Старої Самари про заборону користуватися запорозькими угіддями і відстрочку сплати десятини до окремої резолюції. № 767

394 ¹Атаману старосамарському² и обивателемъ

По доношенію вашему ³к дачѣ з десятин войскової³ землѣ⁴ і для дровъ лѣсу⁵ резолюція⁶ по совѣту общественому⁷ здесь в Кошѣ къ полковнику самарскому Андрею Семенову⁸ данна будет, коей дождаться и у его⁸ для того являться ви⁷ імѣете. А до полученія оной отнюдь вамъ⁷ упряствомъ, что от васъ всегда и чинится⁷, в запорожскіе войсковіе угодія для⁹ паханя

¹ На початку вилерто Па.

² Далі закреслено Федору Байраку.

³ Написано над рядком замість закресленого о испрошеніі.

⁴ Далі закреслено пахать, сѣна косить и.

⁵ Написано над рядком замість закресленого робить дозволення.

⁶ Далі закреслено а посла.

⁷ Написано над рядком.

⁸ Далі закреслено трє.

⁹ Далі закреслено паханя, над рядком закреслено яко то.

землѣ, рубки дровѣ и протчихъ⁷ користей вашихъ, кромѣ возлѣ города,¹⁰ не вездит¹⁰ и нѣчимъ не доволстватся [!], чтоб по нестерпеливости от Самарской паланки¹¹ при поїмки¹¹ не слѣдовало вамъ повеленихъ убитковъ. З Коша.

Марта 26 д. 759 году.

N 767.

Арк. 394. Відпуск.

№ 225–226 1759 р., квітня 23. – Ордер Коша курінним отаманам про порядок стягнення десятини з старосамарських жителів за користування запорозькими землями. № 1299; розписка старосамарських жителів

Із Коша Вой. З. Н. гспдамъ курѣннимъ атаманамъ 397
Ордеръ

Многими от Коша приказами, посланними въ С. паланку к полковникамъ, накрѣпко¹ прытверждаемо – богородичанских жителей на запорожскіе² земли для всяких их надобностей не впускать и пахать хлѣба, сѣна косит и дровѣ рубат отнюдь не давать, а³ ежели ж поблизу города оратимуть и коситимут, то зо всего того взыскиват десятину.

А ннѣ же, в недавномъ времени, от тѣхъ богородичанских обивателей чрез нарочного в Кош доношеніе // поданно с прошеніемъ – учинит имъ 397 позволеніе на отведенних чрезъ⁴ нарочних от Коша⁴ в прошлом годѣ⁴ зв. земляхъ со взятіемъ десятини или вмѣсто десятини денгами.

Того ради повелеваемъ вамъ от онихъ богородичанъ вмѣсто десятини, какъ они и сами просилис, за текущее лѣто взыскат денегъ сто рублей, также и за прошедшее, яко зъ нихъ тогда десятини не брато, а денги давали малимъ числомъ, почему тогда и не принято, толикое ж число – 100 р.⁵, взыскат. Буды ж оны заразъ за прошлое лѣто дат денегъ 100 р. не в состояннїи будѣтъ, то на тѣ денги от отдачи впредь онихъ взят росписку, // на которую форма у сего прилагается. 403

За текущее жъ лѣто заразъ отобрат і из собою в Кошъ⁶ привозить, а имъ велѣтъ отведенними межами доволствоватся. А ежели сего не вистатчат, то нѣ к чему ихъ з войсковим дачам владѣннїю по-прежнему велѣтъ не допустить. З доношения ж ихъ копия вамъ⁷ вручается. Для сего ж

¹⁰ Написано над рядкомъ замість закресленого надобности не вездить.

¹¹ Написано на лівому полі.

¹ Далі закреслено накрѣпко.

² Далі закреслено дачи.

³ Далі закреслено а доволствоватся имъ отведени.

⁴ Написано над рядкомъ.

⁵ Далі закреслено з са.

⁶ Далі закреслено прислать.

⁷ Далі закреслено при.

дѣла вамъ, не вездя⁸ з ним, призват их по пристойности в паланку Самарскую чрезъ тамошнѣхъ старшинъ і повелѣнное от Коша ісполнит. Кака же от их дастца росписка, в паланки Самарской оставит справочную копию і по ней велѣт от паланки поступат і всегда того наблюдат.

Данъ в Кошѣ.

23 априля 1759 г.

Ном. 1299. з. в к.

Арк. 397, 403. Відпуск.

№ 226 1759 р., квітень. Січ. – Розписка старосамарських жителів про щорічну сплату 100 рублів за користування запорозькими угіддями та про відмову від позовів до Коша щодо спірних земель

396 Форма

1759 года, априля¹ д.

Мы, нижеподписанніе, по поданнымъ прошлого 758 и сего 759 годовъ в Кош Войска З. Н., з общего нашего, мене, нижеподписанного атамана городского, и всѣхъ сотнѣ Старосамарской обивателей согласія² доношеніямъ упросили, чтоб намъ³ вкругъ местечка Богородичного по Кодацкий шлях⁴ до Килчени⁴ на запорожских дачах для своих нужд имѣть доволствіе. И за то на всякое лѣто⁵ на Запорожской Кошъ вмѣсто десятины, какъ и издавна⁶ Полтавского полку обиватели за позволеніе в дачах войскових⁷ користоватся дают было десятину, ⁸от нас принимают⁸ по сту рублѣй, каковы денги за текущее лѣто, сто рублѣй, от нас в С. паланки и приняти. И ми должни і в предъбудущіе лѣта, також і за прошлий 758 годъ, // толикимъ числомъ дават⁹ безспорно. І тѣми местамы, **396** **зв.** каковы намъ от Войска З. вкругъ Богородичного в прошломъ годѣ по прозбѣ нашей отведени, ²для единого толко доволства нашего², по Кодацкий шлях¹⁰ имѣемъ ползоватся¹¹, ²гдѣ запорожских жилищъ нѣяких нѣтъ². А за речку Килчѣн² і Самар² и в другіе непозволенніе места отнюд не вступат и не мѣшатся і на оних никаких користей не имѣт, ²а ежели хто б могъ з нас туды входит за чим, то поступат с нами якъ с разорителями войскових за. земел².

⁸ Далі закреслено возу.

¹ Число не зазначено.

² Написано на лівому полі.

³ Далі закреслено намъ.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено даватъ, на лівому полі закреслено от нас принимают.

⁶ Далі закреслено Запоро.

⁷ Написано на лівому полі замість закресленого своїхъ.

⁸ Написано над рядком замість закресленого принимаютъ.

⁹ Далі закреслено без всякого.

¹⁰ Далі закреслено доволство.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого доволствоватся.

Напротивъ чего за таковое показанное намъ от Войска З. Н. милосердіе, каковий имѣлис и имѣются от нас на запорожскую сторону² претенсіи, какіе б не били, всѣ оніе без всякого іску вѣчно оставляемъ.

На томъ подписуемъся и городовою печатю утверждаемъ
Году, мця и числа вишеписанных.

Арк. 396. Чернетка.

№ 227 1759 р., травня 2. Самарчик. – Донесення курінних отаманів, посланих в Старосамарську сотню для стягнення плати за користування запорозькими землями, Кошеві про відмову старосамарців вносити цю плату

Ея императорскаго величества Воиска Запорожского
Низового велможному і високородному гспдну, гспдну
атаману кошовому Алезѣю Бѣлицкому з високопочтеними
гспдами воісковими старшинами, курѣнными атаманами і
всему Войску Запорожскому

398

Покорное доношение

По силѣ ордера войскового, въ 23 д. ізшедшого априля з Коша Войска Запорожского Низового нам данного, за приездом нашимъ в Самарь чрезъ полковихъ самарских старшинъ богородичанский атаманъ Байракъ з тамошнѣми старшинами сисканъ билъ в Новоселицѣ. І повелѣнныхъ денегъ за прошедшое лѣто ста и за текущее ста, всѣхъ¹ двухъсотъ² рублей, дать не похотѣли, объявляя, якоби всѣ обивателѣ богородичанскіе врознь з Богородичного заразъ розийдутся.

На запорожскихъ же земляхъ, сколько потребно хлѣба, прошедшой осени і ннѣ позасѣвали и скоть свой тамо же на земляхъ воісковихъ содержатъ. Какъ с ними повелено будетъ поступит, просимъ покорно вскорѣ резолюціи.

Атаманъ куреня Кущѣвского Давидъ Бородавка
Платнѣровского – Филипъ Стягаило
Пластуновского – Семень Войтъ

1759 году, мая 2 д.

Помітка: Полученъ мая 5 д. 1759 году.

На конверті: Ея императорскаго величества славного Войска Запорожского
Низового велможному високородному гспдну, гспдну атаману кошовому
Алезѣю Бѣлицкому з високопочтеними гспдами воісковими старшинами,
курѣнными атаманами і всему Войску Запорожскому покорное доношение.

Слѣд від печатки

Арк. 398, 402. Оригінал.

¹ Над рядком витерто слово.

² На полі витерто слово.

№ 228 1759 р., травня 7. – Ордер Коша курінним отаманам Давидові Бородавці, Пилипові Стягайлу, Семенові Войту про недопущення старосамарських жителів до володіння запорозькими землями за порушення умов користування. № 1580

398 зв. Из Коша Войска Запорожского Низового панамъ атаманамъ кущѣвскому Давиду Бородавки, платнѣровскому Пилипу Стягайлу и пластунѣвскому Семену Войту
Ордеръ

По доношенію вашему о завладѣніи прежде и нинѣ старосамарскими обивателми Запорожскихъ Волностей и землѣ посѣвномъ хлѣба и содержаніемъ скота, симъ вамъ предлагается полковнику самарскому Семенову притвердить, чтобъ в недопуски от Самарской паланки тѣхъ обивателей до владѣнія і малѣйшого¹, в силѣ прежнихъ туда отправленіхъ приказовъ поступано било. И крѣпкое смотреніе прилагать, даби они і мало себѣ з запорожскихъ земель // користей не получали ²[...] здешное не выпускали [?], а засѣянной хлѣб, какъ пристѣет, то велѣтъ снять на паланку Самарскую, також и травь снѣмат, нѣгде не дѣвать і поступат с ними по-прежньому².

З Коша.

Мая д. 7, 1759 году.

Номъ. 1580.

Арк. 398 зв., 402. Відпуск.

№ 229 1759 р., травня 15. – Підписка отамана Федора Байрака та старосамарської громади Кошеві з зобов'язанням сплачувати у визначений строк по 100 рублів за користування запорозькими землями

399 1759 года, мая 15 дня.

От насъ, нижеподписанныхъ, дана сия подписка в Кошъ Войска Запорожского Низового в томъ, что доводячиесь на Запорожскій Кошъ за прошлый 759¹ годъ за учиненное на запорожскихъ земляхъ позволение в нашихъ нуждахъ на прошение наше доволствоватся денги сто рублей должны ми впредь по времени въ Кошъ за востребованиемъ дать. На семъ і подписуемся.

К сей подписки старосамарский городской атаманъ Федоръ Байракъ з громадою подписался

Арк. 399. Оригінал.

¹ Над рядком закреслено не допущено.

² Написано над рядком і на полі, текст пошкоджено на 2 слова.

¹ Так у док.; треба 758.

№ 230 1759 р., травня 15. – Підписка отамана Федора Байрака та старосамарської громади Кошеві з зобов'язанням сплачувати по 100 рублів за користування запорозькими землями та відмову від спірних земель

Тисяча сѣмьсотъ пятьдесять девятого года, мая пятогонадцять дня. 400
 Ми, нижей подписанниє, по поданьнимъ прошлого тысяча сѣмьсотъ пятьдесять ѡсмого и сего сѣмьсотъ пятьдесять девятого годов в Кошъ Войска Запорожского Низового зъ общего нашего, мене, нижеподписанного атамана городского, и всѣхъ сотнѣ Самарской обивателей согласия доношениямъ упросили, чтобъ намъ вкругъ мѣстечка Богородичного, по Кодацкий шляхъ, до Килченѣ на запорожскихъ дачахъ для своихъ нуждъ имѣть доволствие и за то на всякое лѣто на Запорожский Кошъ вмѣсто десятины, какъ издавна Полтавского полку ѡбиватели за позволение в дачахъ войсковихъ користоватся дають било десятину, от насъ принимаютъ по сту рублей, какови денги за текущее лѣто от насъ – сто рублей, в Самарской паланки и приняти, і ми должни и впредь будущие лѣта, такожъ и за прошлый сѣмьсотъ пятьдесять ѡсмый годъ толикимъ числомъ давать безспорно.

И тѣми мѣстами, какови намъ от Войска Запорожского Низового вькругъ Богородичного в прошломъ годѣ по прозбѣ нашей отведенни для единого толко доволства нашего, по Кодацкій шляхъ, имѣемъ ползоватся, // гдѣ 400
 запорожскихъ жилищъ нѣякихъ нѣтъ, а за речку Килчѣнь и Самаръ и в другие не позволение мѣста отнюдь не вступать и не мѣш атся і на онихъ 3в.
 никакихъ користей не имѣть. А ежели хто бъ могъ зъ насъ туда входитъ за чимъ, то поступать с ними якъ с разорителями войсковихъ запорожскихъ земель. Напротивъ чего за таковое показанное намъ от Войска Запорожского Низового милосердие, какови имѣлись и имѣются, от насъ на запорожскую сторону претенсіи, какиє бъ ни били, всѣ оние без всякаго иску вѣчно оставляемъ. На томъ подписуемъся и городовою печатю утверждаемъ. Году, мѣсяца и числа вишеписаннихъ.

Старосамарские обиватели:

Иванъ Українець +	Петро Качуръ	
Иванъ Казиродъ +	Їско Ткачъ	
Данило Ступакъ +	Микола Иваненко +	
Грицко Сес	Павло Дзекуненко	
Алеѣй Кувѣка	Сава Костогризъ +	
Їско Глибокий	Панас Жовницький	
Прокопъ Щербопять	Яцко Щербопять + //	
Романъ Коваль +	Лаврѣнь Голубничий +	401
Марко Ткаленко +	Михайло Прокуда +	
Семень Товстикъ +	Федоръ Кослиця +	
Василь Швець +	Андрѣй Бутенко +	
Василь Беркутъ +	Иванъ Крохмаль +	
Иванъ Кущъ +	Харко Таценко +	

Клим Лучанский +
Прокопъ Косякъ +
Семень Шпунтъ +
Педко Доброконъ +
Леско Цар +
Алеѣй Кривенко +
Панас Ковал +

Яковъ Бабенко +
Степанъ Келеберѣда +
Петро Душка +
Педко Литвиненко +
Федоръ Коваленко +
Иванъ Пилепенко +

А вмѣсто вишеписаних обивателей по их, неграмотних, прошенію старосамарский житель Панас Исаенко руку приложилъ Во лутшое жъ увѣрение атаманъ старосамарский Федоръ Байракъ
подъписался

Тестъ мой, сотникъ старосамарский Иванъ Березанъ, нинѣ боленъ, какъ о себѣ и писмомъ объявилъ, для чего сія подписка и печатю не утверждается. Вомѣсто его и за печат я подписуюсь, сотника Березана зять, исчисляюсь в ревизиі полку Гадяцкого в значковихъ товарищахъ
Яковъ Луценко

Проби пера на арк. 401 зв.: Ясновелможный гсподнь сотникъ Кирило Иванов, при того того ради; пану полковнику калмиюскому Констан- тиеви з старшиною приказ.

Арк. 400, 401. Оригінал.

№ 231 1760 р., лютото 14. Стара Самара. – Донесення ктиторів церкви Покрови Божої Матері Гаврила Безпалька та Івана Козачини Кошеві з проханням повернути 30 рублів, відібраних отаманом Платнірівського куреня Гардовим за деревину, вивезену з Самарської товщі для будівництва церкви в містечку Стара Самара, про їхнє побиття та ув'язнення

405

Велможному Войска Низового Запорозького гспдну кошевому Алеѣю Григорієвичу з почитеною старшиною
Ныжайшое доношеніе

Въ прошедшемъ 759-м году мы, нижайшіе, ктитарѣ церкви Бгородичанской Покрова Бгоматери^а, приговорили маистра снѣсарско робыт и ізмаліоват майстатъ в церковъ. Между которим уговором вимовлено оним мастром, маляремъ, для висушенія работи дровъ болѣе двадцати возъ и от них нѣ с чего было поблизости около Богородичного вивезтъ. Нарочне ездили ми в Самарскую паланку до старшины съ прошеніемъ, даби позволили нам не з сирих, но з лежащого непотребного вивезти на церковную нужду дровъ, по которому нашему прошенію его блгородиемъ гспдном полковникъ товщи Самарской показаное число возовъ з товщи з лещого¹ дровъ вивезти и дозволено. На которий час пригодился атаманъ куреня Платнѣровского, прозиваемий Гардовій, і невѣдомо за що възьявъ насъ в паланку и за шію приказалъ заковат, и бил нещадно, требуя от насъ пятидесяти рублей денегъ. Что видячи над собою такую страсть и за неімѣніемъ у себе ничего денег от нас,

¹ лежащого

самихъ з паланки не спускают и бют, занялы // в новоселицкоґо жителя и 405
козака с процентом тридцать рублей и дали з немалимъ пристрастіємъ 3в.
показаному атаману, прозиваемому Гардовому.

По чѣму ми, нижайшіе, выдя знатную церкви Покрова Бгоматере обиду, полагаюся в надежду велможности вашей и всего Войска въ високую к нам мльсть, смѣли симъ прошениемъ трудит – не повелено л будетъ високой велможности вашей респектомъ взятіе без всякой винности в ктиторей показаним атаманом тридцат рублей денегъ ѡратно в церковь Покрова Бгоматере привернуть, за что ѡт нея жъ нашей надежды и скорой во всемъ помощницы сусубое² къ ползѣ дшевной награжденіе воспріймете.

Ѡ сѣмъ, донося, нижайше просят
церкви Богородычанской Покрова Бгоматере
ктитарѣ Гаврило Безпалко и Иванъ Козачына со всемъ братствомъ

Фѣвраля 14 д. 1760 года.

Арк. 405. Ориґинал.

№ 232 1760 р., н. р. лютого 14. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Федорові Булану про розгляд скарги ктиторів старосамарської церкви Гаврила Безпалька та Івана Козачини. № 360

Пану полковнику самарскому Федору Булану^а
з старшиною

421

Приказ

По поданному в Кошъ ѡт ктитареи богородичанскихъ Гаврила Безпалого і Івана Козачини донош[ε]ннiю¹, ²-с которой прилагается вам копия², повелѣваемъ вамъ³ [к]титорей [...] і за что і ку[...] і какъ они деревню возить в Кошъ в[...] дни и но[...] разо]рению ре[...].

Фѣвраля [...].

Ном. 360.

Арк. 421. Відпуск.

№ 233 1760 р., лютого 14. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня та городского отамана Федора Байрака до Коша про передання Війську Запорозькому грошей за користування запорозькими угіддями та з поздоровленням з Новим роком

Велможний Войска Низового Запорозскаґо гспднѣ атаманъ 406
кошевій Алєзѣй Григоріевичъ з почтеною войсковою старшиною, курѣнними атаманы и все Войско Запорозское, нашы високомлстивіе добродѣство.

² сугубое

¹ Текст пошкоджено.

² Написано на правому полі.

³ Далі закреслено такимъ образомъ ви ви оним титорам дозволеніе [...] на надобност [...] возъ дровъ [...]; текст пошкоджено на 2–3 слова.

Наставшим Новимъ годомъ и зачатою стою дшеспителною Четиридесятницею¹ велможност вашу и все Войско Запорозское поздравляемъ и оную пучину дшеспително при ненарушимомъ здравіи препроводит, и страстямъ Христовимъ поклонитис, и его из мертвихъ воскресеніе радостно видѣти усердно желаемъ.

И при том нашемъ нижайшемъ уклонѣ подлежащіе от нас з мѣстечка Бгородичного въ Кошъ Войску Запорозскому поданной з мѣстечка подписки за дозволеніе нашимъ обывателемъ въ семъ текущемъ 760 году в полѣ хлѣбъ пахат, въ речки рыбу ловит, въ лѣсѣ дрова рубать и в сенокосное время на указнихъ от Войска лугахъ сено косит жителемы богородичанскими Петромъ Заковимъ да Василемъ Скорикомъ денги сто рублей посылаются, которіе нижайше просимъ мстиво принят, а на насъ в необходимыхъ нашихъ нуждахъ свой респектъ имѣт. Что же показаніе денги такъ замедлени и не в урочное время прислани, то яко еще до сего консис-
406 тенскіе дачи собираемы были, // а на послѣдокъ ваши, и за оскудѣніемъ і
зв. крайнимъ нашихъ обывателей убожествомъ вскорѣ всячески прислать било невозможно, за что нижайше просимъ не положит на насъ гнѣвъ. И затѣмъ, препоручая себе въ высокое велможности вашей на насъ призрѣніе и респектъ, при всегдашнемъ нашемъ уклонѣ и должнихъ условностяхъ вамъ пребиваемъ навсегда.

Велможности вашей, войсковой старшины, курѣнихъ атамановъ
и всего Низового Запорозского Войска всенижайшіе слугы
Сотникъ богородичанский Иванъ Березанъ
Атаманъ городовий Федоръ Байракъ
со всѣмъ товариствомъ і посполствомъ

Февраля 14 д. 1760 года.

Арк. 406. Оригінал.

№ 234 1760 р., лютого 19. – Ордеръ Коша старосамарському сотникові Івану Березаню з громадою про згоду на стягнення з них десятини за користування запорозькими дачами. № 358

420 Из Коша а Воиска Запорожского Низового мѣстечка Богородичного пану сотнику Березану¹, ²-атаману Байраку² і всѣмъ тамошнимъ обывателямъ

Ордеръ

По прозбѣ вашей за дозволеніе от Коша вам³ з десятиной в дачахъ войсковихъ доволства присланное от васъ поданно подписки⁴ от жителей

¹ У 1760 р. Великий піст тривав з 7 лютого до 25 березня.

¹ Далі закреслено і со, над рядком закреслено з старшиною.

² Написано на лівому полі.

³ Далі закреслено ичи.

⁴ Далі закреслено сто рублеи денегъ.

богородичанскихъ Петра Замкового да Василя Скорика въ Кошъ принято. І о содержаніи васъ на прежней десятинѣ противъ прошлогоднего, ²когда вы і за сей 1760 год подлежащую сумму за десятину пополните², къ полковнику самарскому от Коша предложено. Ѡ чемъ і вамъ вѣдать. Феврала 19 д. 1760 году.

Ном. 358.

Арк. 420. Відпуск.

№ 235 1760 р., лотого 19. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Федорові Булану про стягнення у травні десятини з старосамарців за користування запорозькими землями. № 359

420

Пану полковнику самарскому Федору Булану
зъ старшиною
Приказъ

По прозбѣ богородичанскихъ ѡбивателей і повелевается вамъ в будущее лѣто // поступат с ними по посланнимъ в паланку Самарскую прошлого 420
году приказамъ безот[менн]о¹ і болѣе ихъ (кромѣ² повеленних мѣстахъ³)⁴ зв.
вамъ³ ничемъ в дачахъ запорожскихъ доволствоватся не допускаат і того
накрѣпко наблюдать, ⁵і вѣлѣт на сей 1760 год десятинную сумму им в
Кошѣ поставит в май мѣцѣ непремѣнно⁵.

Данъ в Кошѣ.

Феврала 19 д.

Ном. 359.

Арк. 420. Відпуск.

№ 236–237 1761 р., січня 9. Курилівка. – Повідомлення гадяцького полкового осавула Йосипа Ситенського Кошеві про доручення йому контролю за виконанням ордера гетьмана Кирила Розумовського щодо відшкодування збитків, заподіяних старосамарському сотникові Івану Березаню запорожцями; ордер гетьмана від 16 жовтня 1760 р.

408

В Кошѣ Войска Запорожского Низового велможному
гспдну атаману кошевому Григорию Федоровичу,
войсковой старшинѣ, курѣннимъ атаманамъ і всему
товариству

Сѡобщение

Сего числа, в пути, получил я от его ясневелможности високоповелительного гспдна, гспдна Малия Россіи обѡих сторонѣ Днепра і Войскѣ

¹ Текст пошкоджено.

² Над рядком закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

³ Написано над рядком.

⁴ Дужки авт.

⁵ Написано на лівому полі.

Запорожских гетмана і многих ординов кавалера его сиятельства графа Кирилла Григориевича Разумовского два ордери надписанние: первый, к вашей велможности, старшинѣ войсковой, курѣннимъ атаманамъ і всему товариству, а послѣдній – ко мнѣ, в которомъ і изображено, яко-де в прошломъ 756-мъ і 757-мъ годѣхъ в его ясневелможности Генералную войсковую канцелярию от сотника старосамарского Ивана Березана о заграбленіи в него от Коша Сѣчи Запорожской полковниками, первое, Иваномъ Водолагою в мирской чередѣ шестнадцати штукъ рогатого скота, риболовѣного невода з медными казанками, а послѣ в томъ же году, по перемѣнѣ оного Водолаги Петромъ Торскимъ, в подворку его, сотника, самих лутших к шленской дороги годячихся восмидесяти шести воловъ и разными временами немалою числа скота, лошадей, овецъ, ягнят і другихъ разныхъ вещей, о чемъ всемъ с показаніемъ цены приложенъ от него, Березана, реестръ^а.

Неоднократно чрез посланние-де от его ясневелможности к гспдну атаману кошевому Сѣчи Запорожской, старшинѣ войсковой, курѣннимъ
408 атаманамъ із товариствомъ ордери // (яко жъ-де онъ, кошевий атаманъ, і
зв. старшина войсковая, і сами чрез присланний к его ясневелможности в 757-мъ году репортъ, о томъ сотнику прилученномъ [!] грабительствѣ учинили признание, объявляя, что то послѣдовало, якобы за нестерпимую от его сотника обиду в испутошеніи імъ і подчинѣнными его к запорожскимъ землямъ принадлежащихъ разныхъ угодий)¹.

А наконецъ в томъ же 757-мъ году, сентября от д.² з прилогомъ із поданных от оного Березана доношеній і з представленного от него реестра копій подтверждено: вишеозначеніе воли і другую скотину, також лошади і овцы с ягнятами і протчое все заграбленное в него, просителя, возвратит без остатка і во всей претенсіи удовлетворять в самой скорости с выраженіемъ сего, что никто ни в чемъ собою управляется не должен, і по исполненіи репортовать к его ясневелможности, но на то же репорта в получении от него нетъ. А ннѣ-де помянутий сотник Березанъ доношеніемъ его ясневелможности представил, яко-де по тѣмъ его ясневелможности ордерамъ і понинѣ от Коша Сѣчи Запорожской в возвращеніи заграбленного в него скота, сѣна, овецъ і протчего, какъ-де по тому репорту значится, никакова ісполнения не учинено, чрез что-де онъ, Березанъ, кримской дороги^б лишился и чрез тот гвалтовний грабежъ болѣе нежели на триста рублей понес убитку, да и впрежде по претенсии его, Березана, к получению ничего не надежно.

А хотя-де по причинѣ такъ многочисленных к нему, атаману кошевому, посланных о семъ ордеровъ не следовало уже болѣе к нему упоминаний
418 посылать, а надлежало сискат его, // его, атамана, в Глуховъ и ту всю претенсию сотника Березана сискат з собственного его імѣния і за неисполнение так много посланных о томъ ордеровъ без штрафа ему, атаману

¹ Дужки авт.

² Число не зазначено.

кошевому, не оставит, ибо-де онъ самъ сие понимаетъ долженъ, сколь его ясневелможностъ жалобы і нестарательства его, кошевого, ко успокоению онихъ приемлетъ, тѣмъ паче, что они всему Запорожскому Войску к немалому безславию і предосуждению слѣдуютъ, однакъ во ожиданіи его, кошевого атамана, старшины войсковой і атамановъ курѣнныхъ во всемъ томъ ісправлений, хотя изъ сискомъ в Глуховъ удержано бѣ, но при томъ чрезъ посланныхъ к нему, атаману кошевому, старшинѣ войсковой, курѣнными атаманамъ і всему товариству, ордеръ предложеню. За получениемъ оного тотчасъ онойъ вѣсь заграбленный у сотника Березана скотъ і другое имѣние отискавъ, гдѣ би оно ни било, іли вѣскавъ с кого надлежитъ по объявленной от него ценѣ надлежащие денги, конечно і безъ всякихъ отговорокъ возвратитъ і во всемъ его удовлетворитъ, даби отнюдь к его ясневелможности о семъ жалоби болѣе не зайшло, опасаясь неминуемого всей его претенсіи зъ собственного его, атамана кошевого, имѣнія вѣскаванія і штрафа, ибо сие-де ему в отговорку поставлено бити не можетъ, что тотъ грабежъ учиненъ ему, сотнику, за витравление сенокосовъ его и іспустошение лѣсовъ. Яко жъ буди би подлѣнно то било, то долженствовалъ би-де о томъ на его, гдѣ надлежитъ, представлять, а не собою управляютъ, что весьма предосудительно і противно указамъ і правамъ от его произошло. // А даби конечно 418
нинѣ от Кошъ а то самимъ дѣйствиемъ ісполнено би і в претенсіи его, сотника 3в.
Березана, безъ отлагательства удовлетворено, о томъ мнѣ предложено атамана Сѣчи Запорожской кошевого, старшину войсковую і курѣнныхъ атамановъ, і все товариство понудитъ і что будетъ происходить, к его ясневелможности репортовать неукоснительно.

І в силу оного его ясневелможности високого повелѣнія вашей велможности, войсковой старшинѣ, курѣнными атаманамъ і всему товариству чрезъ сие к надлежащему ісполнению сообщается і какаково (!) по сему ісполнение от Кошъ а Запорожского вашей велможностию теперъ учинено будетъ, о томъ благоволено б к отрепортованию его ясневелможности скорое уведомление писменное ко мнѣ учинитъ.

Надписанный же на імя вашей велможности, войсковой старшины, курѣнныхъ атамановъ і всего товариства от его ясневелможности первопомянутой ордеръ цѣлостію прилагаю.

Асаулъ полковий гадацкий Іосифъ Ситенский

1761 году, генваря 9 д.

Куриловка.

Помітка на арк. 408: П. генваря 20 дня 1761 году.

Арк. 408, 418. Оригінал.

№ 237 1760 р., жовтня 16. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про негайне відшкодування збитків, заподіяних старосамарському сотникові Івану Березаню запорожцями, та з дорученням гадяцькому полковому осавулові Йосипу Ситенському контролю за виконанням ордера. № 3466

407 Ея императорскаго величества Малія Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...>
Кириль Разумовскій
Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошевому, старшинѣ войсковой, курѣннымъ атаманамъ и всему товариству

В прошломъ 1756 и 757 годѣхъ поданнымъ в нашу Генералную войсковую канцелярію отъ сотника старосамарского Ивана Березана о заграбленіи в него отъ Кош а Сѣчи Запорожской полковникамы, первѣе, Ивановъ Водолагою въ чередѣ мирской шестнадцати штукъ рогатого скота и риболовного невода зъ медными казанкамы, а послѣ, въ томъ же году, по перемѣнѣ оного Водолаги Петромъ Торскимъ, въ подварку его, сотника, самихъ лутшихъ к шленской дороги годячихся восмидесяти шести волов и разными временами немалого числа скота, лошадей, овецъ, ягнятъ и другихъ разныхъ вещей, о чѣмъ всемъ съ показаніемъ цены приложенъ отъ него, Березана, реестръ, неоднократно чрезъ посланные отъ насъ къ вамъ ордеры (яко жъ вы и самы чрезъ присланныи къ намъ въ 757 году репортъ о томъ сотнику приключенномъ грабительствѣ учинили признаніе, объявляя, что то послѣдовало, якобы за нестерпимую отъ него, сотника, обыду, в испутошеніи имъ и подчиненными его къ запорожскимъ землямъ принадлежащихъ разныхъ угодій)¹.

407 зв. А наконецъ, въ том же 757 году, сентября от д.² з прилогомъ из поданных от оного Березана доношеній из представленного // отъ него реестра копіи подтверждано вышеозначенніе воли и другую скотину, такожъ лошади, овцы съ ягнятами и протчое все заграбленное въ него, просителя, возвратитъ без остатка и во всей претенсіи удовлетворитъ в самой скорости съ выраженіемъ сего, что никто ни в чѣмъ собою управлятся не долженъ, и по исполненіи репортовать к намъ, но на то репорта въ полученіи нетъ.

А нынѣ помянутіи сотникъ Березанъ доношеніемъ намъ представыл, яко-де по тѣмъ нашимъ ордерамъ и понынѣ от Кош а Сѣчи Запорожской въ возвращеніи заграбленого въ него скота, сѣна, овецъ и протчого, какъ по тому реестру значится, никакова исполненія не учинено, чрезъ что-де онъ, Березанъ, кримской дороги лишился и чрезъ тотъ гвалтовный заборъ болѣе нежели на трыста рублей понеслъ убытку, да и прежде по претенсіи его, Березана, къ полученію ничего не надежно. И просиль онъ, Березанъ, о dopravке всего того заграбленого нашегого [!] разсмотренія.

¹ Дужки авт.

² Число не зазначено.

И хотя по причинѣ такъ многочисленныхъ къ вамъ посланныхъ о семь ордеровъ не следовало уже болѣе къ вамъ упоминаній посылать, а надлежало, сискавъ васъ сюда къ отвѣту, ту всю претенсію сотника Березана сискать зъ собственного вашего имѣнія и за неисполненіе такъ много посланныхъ о семь ордеровъ безъ штрафа вамъ не оставыть, ибо вы самы сіе понимать можете, сколь мы неудовольствомъ такіе происходящіе на васъ жалобы и нестарательства ваши ко успокоенію оныхъ приѣмлемъ тѣмъ паче, что оны всему Запорожскому Войску къ немалому безславію и предосужденію слѣдуютъ, однакъ, во ожиданіи вашего во всемъ томъ исправленіи, хотя зъ сискомъ васъ сюда удержанось, но при томъ найкрѣпчайше приказываемъ вамъ, за полученіемъ сего тотчасъ весь заграбленный у сотника Березана скоть // і протчое 419 имѣніе, отыскавъ, гдѣ бы оно ни было, или, взискавъ с кого надлежитъ по объявленной отъ его ценѣ, надлежащіе денги, конечно и безъ всякихъ отговорокъ, возвратити и во всемъ его удовольствоват, дабы отнюдь къ намъ о семь жалобы болѣе не заишло, опасаясь неминуемого в сей его претенсіи зъ собственного вашего имѣнія взисканія и штрафа, ибо сіе вамъ в отговорку поставлено бытъ не можетъ, что тотъ грабежъ учиненъ ему, сотнику, за витравленіе сѣнокосовъ вашихъ і испустошеніе лѣсовъ. Яко ж буди бы и подлѣнно такъ было, то долженствовали о томъ на его, гдѣ подлежитъ, представлятъ, почему и надлежащее удовольство получили бы, а не собою управляются, что весма предосудительно и противу указамъ и правамъ отъ васъ произошло.

И дабы конечно вами то самымъ дѣломъ исполнено было і в претенсіи³ его, сотника Березана, безъ отлагательства удовольствовано, о томъ васъ обрѣтаючомуся нынѣ въ Сѣчи асаулу полковому гадяцкому Ситенскому велѣно понудитъ.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1760-го году, октября 16 д.

Глуховъ.

Ном. 3466.

Помітка на арк. 407: П. генваря 20 д. 1761 году.

Арк. 407, 419. Оригінал.

№ 238 1761 р., січня 26. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про пред'явлення зустрічного позову до старосамарського сотника Івана Березана за незаконне користування запорозькими угіддями. № 309

Ясневелможному високоповелителному гспдну, гспдну 410
Малія Рѹссіі обоіхъ сторонъ Днѣпра і Войскъ
Запорожскихъ гетману <...> Кириллѣ Григоріевичу
егѡ сиятельству Разумовскому

Покорній репортъ

Высокоповелителнимъ вашей ясневелможности ѡт 20 генваря, по доношенію сотника старосамарскогѡ Березана, полученнимъ въ Кошѣ

³ Слово правлено.

ордеромъ повелено за пограбленій в него съкотъ, воли і протчое удоволствоваѣ безъ ѡтлагателства.

А яко по прежде полученнимъ въ Кошѣ ѡт вашей ясневелможности высокимъ ордерамъ нижайше възнесенно, что тотъ рогатій съкотъ ¹ до Кош а взято ¹ у Березана за усиленное и самоуправное бездозволительное ѡтдаленными ѡт Старой Самарѣ Запорожскому Низовому Воіску принадлежащими мѣстами корыстованіе і ѡними, яко своимъ собственнымъ какъ сѣнокосными лугами, пахатнымъ полемъ, такъ випустошеніемъ въ разнихъ мѣстахъ буераковъ, чрезъ нѣсколко лѣтъ корыстовался, сверхъ того устроїлъ был и винокурню, и тѣмъ // незносно и нестерпимо ѡзлюбилъ въсе Воіско Запорожское, **410** **зв.** чемъ ѡ невладѣніи самоуправно і упорно, хотя ему неѡднокъратно предлаганно, не послуш аль, і въ рѣчкѣ Лозоватой, въ которой козачіе зимовники вокругъ, вышеписанніе забратіе у него воли содержалъ и выкормлевал въ противность воісковихъ запрещеній самоволно, і сѣна тамъ скошеваль і сверхъ доволства своего скота продавать ѡтважился, за которую речку і претенція за все егѡ гвалтовное владѣніе ѡт Воіска Запорожскаго Низового естъ ². И по тому въсему съ нестерпимосты прынуждено Кошу, яко на заслуженной и жалованной своей землѣ, тотъ скот ³ взят до удовольства ³, такъ какъ и протчіе владѣлцы за насилно владѣніе ихъ добръ і грунтовъ, не допуская своего пустошитъ ⁴, препятствуютъ, ⁵ и что на своемъ гминку сисцуть, удержуютъ ⁵. Для того и нинѣ на вишеѡбъявленной высокоповелительній ордер нижайше дерзаемъ възнести и покорнѣйше просимъ ему, сотнику Березану, въ томъ иску, яко ѡнъ Запорожское Войско ⁶ самоуправно ізобидилъ, высоко-милостиво повелѣтъ ѡтказать или за всѣ нимъ, чрезъ многіе лѣта корыстованія самоволно над запрѣщеніе запорожскими разними угодіями і зѣлнимъ ихъ испустошеніемъ, что слѣдуетъ не на малую сумму, ⁵ ѡ чемъ ^{5 7} в прошломъ 758 ⁸ году, априля от 10 ⁷ до сего вашей ясневелможности възнесенно і претенція прыложена, Войско Запорожское удовольствовалъ бы, то и егѡ **417** **искъ** от Кош а пополнится может. // І въпредъ ему въ запорожскихъ угодіяхъ гвалтовно і самоуправно уже доволствоватся запрещено бѣ высокопризрытелнимъ і милосерднымъ разсмотреніемъ і ѡпредѣленіемъ ѡтчески не оставитъ. ѡ чемъ въвесь Запорожскій Кошъ въсенижайше проситъ и представляеть под високую резолюцію.

Атаман кошовий Григорий Федоровъ с войсковою старшиною,
с куренными атаманами і товариствомъ

Генваря 26 д. 1761 гѡду.

Ном. 309.

Арк. 410, 417. Відпуск.

¹ Написано на полі замість закресленого і воли забрати.

² Далі закреслено і вашей ясневелможности представленъна.

³ Написано на полі і над рядкомъ замість закресленого забрати, над рядкомъ закреслено своего.

⁴ Далі закреслено забирають.

⁵ Написано над рядкомъ.

⁶ Далі закреслено так же.

⁷ Написано на полі.

⁸ Написано над рядкомъ замість закресленого 760.

№ 239 1761 р., січня 26. – Лист Коша гадяцькому полковому осавулові Йосипу Ситенському про направлення рапорта гетьманові Кирилу Розумовському у відповідь на його ордер щодо задоволення позову старосамарського сотника Івана Березаня. № 310

¹Благородний и достойнопочтенний гспдинъ асауль
полковой гадяцкій.

409

Каковъ по силѣ полученого в Кошѣ от его ясневелможности високоповелителного гспдина, гспдина гетмана и кавалера графа Кирилла Григоріевича Разумовского² високоповелителного ³ордера, по іську³ сотника старосамарского Березана, от Коша репортъ отправленъ, съ оногo вашему // благородию прилагается при семъ копия.

409

Генваря 26 д. 1761 году.

зв.

Ном. 310.

Арк. 409. Відпуск.

№ 240 1761 р., лютого 8. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до Коша з проханням надіслати відповідь на ордер гетьмана Кирила Розумовського щодо його справи

Велможний Войска Низового Запорозкого гспднъ атаманъ
кошевий Григорій Федоровичъ з почтенною войсковою
старшыною.

411

Прошедшого генваря от 12 д. от его ясневелможности високоповелителний ордеръ, вашей велможности и всему Войску Запорозскому надписанный, козакомъ сотнѣ Старосамарской Василемъ Довгополимъ в Сѣчь Запорозскую хочай билъ і посланъ, от которого козака порутчиком Васильемъ Кривцовим прынятъ и в Кошѣ старшинѣ войсковой гспдну писару Чугуевцу тѣм же порутчикомъ і отданъ, на которий должно было писменный отвѣтъ дат, почему бѣ мнѣ было его високородія гспдна асаула полкового гадяцкого Иосифа Сытенского за силу его ясневелможности високоповелителного ордера репортоват, токмо на посланный от его ясневелможности високоповелителний ордеръ от вашей велможности ныкакого писменного отвѣту я не получил і чемъ мнѣ показаного гспдна асаула Сытенского репортоват ныкакого выду не імѣю. Чего для, за силу прыказу его високородія гспдна асаула Сытенского, к вашей велможности і нарочный Яковъ Луценко посылается, которимъ, в силѣ его ясневелможности високоповелителного ордера, пысменный отвѣтъ нижайше прошу прыказать дат, с чего б мнѣ было его високородіе гспдна асаула Сытенского репортоват.

Вашей велможности и всего Войска Низового Запорозкого
нижайший слуга сотникъ старосамарский Иванъ Березанъ
Феврала 8 д. 1761 года.

¹ На початку витерто Високо.

² Далі закреслено ордера.

³ Написано над рядком замість закресленого об удоволствіі.

Помітка на арк. 416: По сему февралю 13 д. 1761 году до сотника отписано, что по ордеру гетманскому внесено подлежащее ясневелможному и асаулу полковому гадяцкому Ситенскому писано.

Арк. 411, 416. Оригінал.

№ 241 1761 р., лютого 8. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до Коша з проханням повернути йому сіно, відібране самарським полковником Олексієм Кумпаном

422
[346]
[1]

Ея императорскаго вельчества Войска Нызового Запорозкаго гспднъ атаманъ кошевий Грыгорій Федоровичъ з почтенною войсковою старшиною, високомлствіи мої добродѣйства.

Прошедш аго 1760 года подданий Войска Запорозкаго жытел одимковскій Иванъ Шугайло с товарищы порадылся мнѣ сѣна сто копенъ учинит, за которое тогода ж и денгы от мене всѣ сполна оными прыняти, токмо бывшій в прошедшем году полковникъ, курѣній платнѣровскій Алєзѣй Кумпанъ^а показаное сѣно нѣведомо за якую винность все без остатка забрал и в село Одымковку приказал перевезть (которое і поннѣ въ тамошнего жытеля Грыцка Бачмака находытся)¹. Я же въ крайней обыдѣ нахожус и немалій уронъ (за неімѣніем чем бы прокормит скоть)¹ себѣ имѣю. За чемъ вашей велможности и всей старшины сымъ ныжайше прошу оноє мною купленое сѣно, а полковникомъ Кумпаномъ забратое, кому надлежит приказат возвратит ілы денгами мнѣ уплатит.

В протчемъ пры всеныжайшемъ моемъ уклонѣ и всегдашней услужности пребываю.

Вашей велможности и всей войсковою старшины всенижайшій слуга сотникъ старосамарской Иванъ Березанъ

Февралю 8 д. 1761 года.

Помітка: П. февралю 13 д. 1761 году.

Арк. 422. Оригінал.

№ 242 1761 р., лютого 13. – Лист Коша до старосамарського сотника Івана Березаня про відповідь гадяцкому полковому осавулові Йосипу Ситенському і про заборону користуватися запорозькими угіддями. № 484

423

Пане¹ сотникъ старосамарскій Иванъ Березанъ.

[347] По прошениям² вашимъ, сего февралю 13 дня в Кошъ присланимъ, предлагається вамъ: на 1-є, по високому³ ордеру его ясневелможности ⁴подлежа-

¹ Дужки авт.

¹ Написано над рядком замість закресленого почтеній гспднъ.

² Написано над рядком замість закресленого писмамъ.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано над рядком замість закресленого високоповелителного гспдна, гспдна гетмана и кавалера, графа, от Коша уже репортовано.

щеє от Коша взнесенно⁴ и к асаулу полковому гадяцкому гспдну³ Ситенскому писанно; на 2-є, за забратое полковникомъ Кумпаномъ вами с найму // кошенное в запорожскихъ дачахъ сѣно справка⁵ учинится. Вамъ же **423** самоволно, без вѣдома и дозволения Коша⁶ в дачахъ войскових³ довол- **зв.** ствуются какъ пред симъ, такъ и нинѣ запрѣщается ⁷ и не надлежало подряжат нѣкого⁷.

Февраля 13 д. 1761 году.

С Коша.

Ном. 484.

Арк. 423. Відпуск.

№ 243 1761 р., березня 5. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Афанасію Іванову про стягнення десятини з старосамарців за користування запорозькими угіддями в 1760 році. № 878

Пану полковнику самарскому Афанасію Іванову
з старшиною

412

Приказъ

В нинѣшній новий годъ, по учиненому в Кошѣ¹ опредѣленію, велено зъ старосамарскихъ обивателей за продоволствіе ими какъ сѣнокосними и пахатними полями, такъ и лѣсними угодіями на войскових дачах за истекшіи 760 годъ и недоданіе прежніе сто рублей, а всѣхъ двѣстѣ рублей² окладніе десятинниє³ денги зискать.

І понеже в Кошѣ усмотрено, что тѣ обиватели сверхъ городского⁴ доволства своего⁵ в другихъ // многихъ мѣстахъ доволствие імѣють и **412** опустош ають силно лѣсниє Самарской товщи мѣста и угѣсняют запорож- **зв.** ских козаковъ, зимовниками сидящих, ³ и приключаютца еще туда³, для того вамъ предлагаемъ чрезъ извѣстие ³ ис паланки³ тѣмъ старосамарскимъ обивателямъ обявит ³ и, призвавши их до паланки, повелеть³, чтоб они за истекшіи 760 годъ и прежде недоданіе сто рублей⁶, всѣхъ же триста⁷ рублей, окладніе денги заразъ до Коша с нарочными с тамошнихъ старшинъ ³ или людьми³ прислалы⁸ без замедлѣнія. ⁹ И отннѣ впредь, окроме вѣкругъ города, не вѣздили б орат, сѣят і за дровами⁹ к продоволствию

⁵ Далі закреслено і подлежащее.

⁶ Далі закреслено в здешнихъ.

⁷ Написано над рядком і на правому полі.

¹ Далі закреслено разсмотрѣнію и приговору.

² Далі закреслено зискать.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано над рядком замість закресленого показанихъ імѣ от войска к.

⁵ Написано над рядком замість закресленого мѣсть.

⁶ Далі закреслено ден.

⁷ Написано над рядком замість закресленого двѣстѣ.

⁸ Далі закреслено было.

⁹ Написано над рядком замість закресленого і в неотведеніе імѣ мѣста.

415 себе, отнюдь // ¹⁰и футоровъ не ставили нигде тих. ¹¹И на то¹¹, чего вамъ¹²
за ними крѣпко смотрѣть и отнюдь далѣе, кромѣ что¹³ около¹⁴ мѣстечка¹⁵,
не впускать, ибо они насилнимъ и напраснимъ¹⁶ влаземъ въ далніе мѣста
и поселениемъ на запорожскихъ земляхъ футоровъ народъ, в здешнихъ
415 тамо окладовъ и протчего менѣе, // попереходили ¹⁸і вперед могутъ
зв. приумножитца, что в пустошъ войсковіе угодия привести могутъ¹⁸. І вамъ
учинить по сему непремѣнно і репортовать, что учинится.

С Коша.

Марта 5 д. 1761 году.

Ном. 878.

*Проба пера на арк. 415 зв., закреслено: Корсунцям лошадей 8 данно, да
еще 6, рогѣвцям лошадей 15 данно, бруховечикам 12 лошадей.*

Арк. 412, 415. Відпуск.

№ 244 1761 р., березня 10. – Наказ Коша полковникові
Самарської паланки Афанасію Іванову про недопущення
старосамарських жителів до користування запорозькими
угіддями. № 1038

413 Пану полковнику самарскому Афанасію Іванову
зъ старшиною

Приказ

С получения сего імѣте¹ смотрѣть с тамошними козаками богородичанскихъ
обивателей, ни къ какому на запорожскихъ земляхъ доволству і користованію
не допускат і смотрѣть, чтобъ із Богородичного ни единъ плугъ на поле не
выходиль і не орал би никто, ибо они такъ много по допущенію тамо² ихъ к
доволству уселились, что могутъ і Волности Запорожские умалит і разорить.

413 А при томъ вамъ накрѣпко берегтись, чтобъ ви² імъ ни за какий // іскупъ ни
зв. землю, ни дровъ, ни же полѣна ²і на то б и ви [...]^{2, 3} под смертним штра-

¹⁰ Перед цим закреслено не вежжали б.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого а доволствовались по-прежньому въкругъ
города Богородичного отвѣденнимъ к продоволствію ихъ и окладъ би уговореной годовой
по сту рублей давали за то або.

¹² Далі закреслено за теми.

¹³ Написано над рядком замість закресленого отвѣденного.

¹⁴ Далі закреслено города.

¹⁵ Далі закреслено мѣста далѣе.

¹⁶ Далі закреслено за владѣніемъ.

¹⁷ Далі закреслено почти.

¹⁸ Написано на лівому полі.

¹ Далі закреслено смо.

² Написано над рядком.

³ Текст пошкоджено; можливо, тих.

фомъ дават не отважились, ібо ежели ви з старшиною в том ізобличитесь⁴, то совсѣмъ головою пропадете.

Данъ в Коше.

Марта 10 д.⁵ 1761 году.

Ном. 1038.

Арк. 413. Відпуск.

№ 245 1761 р., березня 12. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Афанасію Іванову про недопущення старосамарських жителів до користування запорозькими угіддями, якщо вони не перейдуть у підданство Війська Запорозького.
№ 1071

Пну полковнику с.¹ Афанасію Іванову з с.²

414

Прыказ

По посланному к вам сего течения въ 10 д. с Коша приказу о недопущении богородичанских обивателей³ къ доволству на запорожских землях чинит⁴ неотмѣнное ісполнение⁵ і смотрѣть не токмо богородичанских⁵, но і поженившихся тамъ⁶ в Богородичном⁶ запорожских⁷ козаковъ⁸, хто б оні ни были, хотя б на то какия⁵ імѣли в себе⁹ дозволительния приказы, ¹⁰не смотря ни на что¹⁰ б⁶ орать і ни малѣише ничемъ на запор. землях доволствоватся^{6, 11}, не допускат. А буди они желают такъ якъ і протчие поженившиес козаки в Самарѣ службу войсковую отбуват, оттол выходили б и жили ¹²в вѣдомствѣ¹² вашемъ¹², в Самарѣ, и службу войсковую отправляли, за что ім тогда⁵ владѣть землями будет не возбранно⁸.

Съ Коша.

Марта 12 д. 1761 году.

Ном. 1071. з. в. к.

Арк. 414. Відпуск.

---

⁴ Далі закреслено то.

⁵ Далі закреслено 176.

¹ самарскому

² старшиною

³ Далі закреслено к землѣ войскової.

⁴ Далі закреслено вам.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Написано на лівому полі замість закресленого -шних.

⁷ Написано над рядком замість закресленого самарским.

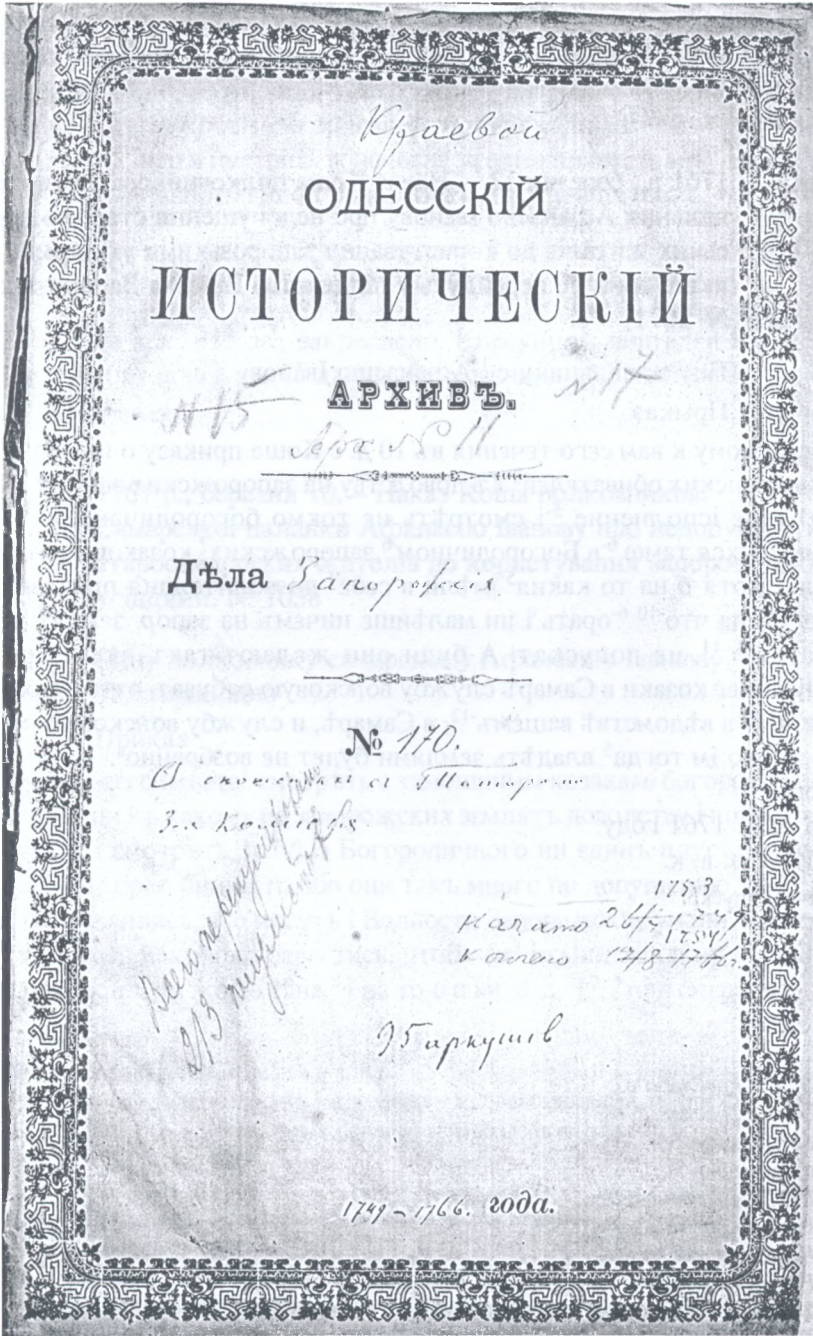
⁸ Далі закреслено прилѣжно б смотрѣть, даби нигде на землѣ войскової.

⁹ Далі закреслено от Коша.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого владѣть.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого і малѣше.

¹² Написано над рядком замість закресленого с про.

Справа 17. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві

Справа 17

●

1753–1754 рр. – Справа про розгляд взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом

№ 246   1753 р., березня 26. – Реєстр, надісланий полковником Інгульської паланки Василем Топчієм у Кіш, про збитки, заподіяні ногайцями запорозьким козакам

Реєстр¹ скільки обрѣтаючимися близ Днѣпра в Качкарах и в прочиїхъ 8 мѣстах нагайцями^а подѣланно козакамъ запорожскимъ обидѣ ниже сего [119] значить. 1753 года, марта 26 д.

	Рубли	Копейки
В Городищи от Булат Мурзи подѣланно:		
Канноболоцкому ² Грицку Махну разбили каюкѣвъ три, цена	6	–
Василя Цѣфѣра каюкѣвъ разбито ³ шѣсть, цена	12	–
К. Тимошѣвского Петра Лапи разбито дуба, которому цѣна	15	–
Сѣтокъ двѣ нових з бочкою того ж Лапи взяли ⁴ , ониѣмъ цѣна	2	50
Стеблѣвского Нижшого куреня Петра Великого разбили каюкѣвъ два, цена	4	–
ш апликѣвъ два и бочку, которимъ цѣна	1	20
В Глинищи от тогож Булат Мурзи подѣланно обид:		
Канноболоцкого ² Яцка разбили каюкѣвъ два, цена	4	–
Въ Антона Присѣвка, того ж куреня, каюкѣ единъ, цена	2	–
В Демка Держача каюкѣвъ два, цена	4	–
В Петра Зацьонтого каюкѣ един, цена	2	–
К. Минского в Петра Бѣлогруда розбили дуба, которому цѣна	20	–
Того ж Бѣлогруда каюкѣвъ два, цена	4	–

¹ Цей реєстр див. також у док. № 254, пункт 3.

² калноболоцкому; калноболоцкого

³ Далі закреслено каюков.

⁴ Написано над рядком.

Реєстр Полки Інкварту імені Дні Інтаса Шварца і бр.
 Ім'я міста надіслані посполито Козаків Запорозьких
 і бр. на 26 Св. Кн. 1753 року М. 26

Вид роботи	Ім'я	Відомості	Колонка 1	Колонка 2
Канцелярська	Ім'я	Відомості	6	
Біскуп	Ім'я	Відомості	19	
К. Ім'я	Ім'я	Відомості	15	
Ім'я	Ім'я	Відомості	2	50
Ім'я	Ім'я	Відомості	4	
Ім'я	Ім'я	Відомості	1	20
Ім'я	Ім'я	Відомості	4	
Ім'я	Ім'я	Відомості	2	
Ім'я	Ім'я	Відомості	4	
Ім'я	Ім'я	Відомості	2	
Ім'я	Ім'я	Відомості	20	
Ім'я	Ім'я	Відомості	4	
Ім'я	Ім'я	Відомості	6	
Ім'я	Ім'я	Відомості	3	20
Ім'я	Ім'я	Відомості	3	20
Ім'я	Ім'я	Відомості	2	
Ім'я	Ім'я	Відомості	50	
Ім'я	Ім'я	Відомості	5	
Ім'я	Ім'я	Відомості	2	

1753 р., березня 26. – Реєстр, надісланий полковником Інгвльської паланки
 Василем Топчієм у Кіш, про збитки, заподіяні ногайцями
 запорозьким козакам. Док. № 246

	Рубли	Копейки
Того ж Бѣлогруда соли бочок двѣ разсипали, в которыхъ было пудовъ тридцятъ, каждому пуду ⁵ по 20 к., итого	6	–
Куреня Деревянкѣвского в Яреми Черкасенка забрали бочку соли, в которой было пудов 16, каждому пуду цена по 20 копѣек, итого	3	20
Того ж куреня Деревянкѣвского в Мазима Вовка забрали бочку соли, в которой было пудов 16, каждому пуду цена по 20 к., итого	3	20
В Вишших Солонцях ѿт Хан Гѣлди Мурзи подѣланно обид:		
К. Платнѣревского в Якима Кравця взяли бочку пшона, цена	2	–
В того ж Якима Кравця взяли двѣ тысячи папушъ тютюну, каждая папуша по три копѣйки, итого	60	–
В Нижших Солонцях от того ж Хан Гѣлди Мурзи:		
К. Ирклѣвского в Кирила Полового взяли вѣзь воловий, оному цѣна	5	–//
В того ж козака Полового ѿсятрѣвъ 20, каждой осятер по 50 копѣекъ, итого	10	–
Въ Ониска Неживого, того ж куреня Ирклѣвского, взяли казанъ, которому цѣна	10	–
В того ж Ониска взяли кодоли саженеѣ 100, цена ѿсятрѣвъ шѣсть, цена	4	–
сокиру, цена	3	–
	–	50
В Бубликових от Джен-Темѣръ Мурзи подѣланно обидъ:		
Куреня Дядкѣвского в Петра Вовковняка взяли кулбаку, за которую данно	4	–
узду новую, цена	–	50
косякѣвъ два, що рибу ловят, саженеѣ 40, которимъ цѣна	4	–
В того ж Вовковняка взяли соли бочку, в которой было пудов 12, каждой пуд по 20 копѣекъ, итого	2	40
пшона бочку, которой цѣна	3	–
Куреня Дядкѣвского в Прокопа Чабана взяли пару коней, за которіи данно	40	–
бурокъ двѣ кримских, цѣна	4	–
косячних нитокъ плахъ пятъ, за которіи данно	10	–

8
зв.

⁵ Далі закреслено цена.

	Рубли	Копейки
Куреня Минского в Матвѣя Череди взяли соли пудов 15, каждой пудъ по 20 копѣекъ, итого	3	–
Куреня Корсунского въ Онопрѣя Шолудка взяли соли пудов 10, каждой пуд по 20 копѣекъ, итого	2	–
Итого всего	256	50

К сему реестру подписую:

інгульскій полковникъ Василь Топчеи с товариствомъ

Арк. 8. Оригінал.

№ 247 1753 р., квітня 28. – Список, надісланий полковником Бугог'ардівської паланки Андрієм Третьяком у Кіш, про збитки, заподіяні ногайцями запорозьким козакам

9 [120] Список¹ сколко, в якого курѣного козака денег забрато нагайцами и вещей, и онимъ вещамъ якая цена, ниже сего написано. 1753 года, априля 28 дня.

	Рублѣ ²	Ко. ³
В курѣнного кисляковского Івана Косалапа с товарищи:		
пшона двѣ бочки по 2 ру.	4	–
бурку кримску, цѣна	1	50
еломъ чорній шмушевій, цена	–	50
каюковъ три добрих, цена по 2 ру. и 50 ко.	7	50
хомут, ременіе наритніки, цена	–	35
свиту сукна тонкого цвѣтом синую, цена	8	–
сорочку єдну, цена	–	50
уздь двѣ, цена по 50 копѣекъ	1	–
обротей двѣ ремѣних, цена по 30 кол.	–	60
чоботи сафановѣ красніі, цена им	1	65
вѣязню зъ запасомъ, цена оной	3	–//
9 зв. шкуру яловичу чинну возову, цена	2	–
Въ курѣнного щербиновского Власа Носа:		
кулбаку єдну добрую нову, цена ей	5	–
сорочокъ двѣ, цена єдной	–	55
а другой – сорокъ	–	40
В курѣнного роговского Івана Мандра:		
кожух чорній новій баранковій, цена	3	60
свиту добрую нову сукна тонкого, цена	7	70
готових денегъ	–	80
пороху фунтовъ чотирѣ, цена	1	45

¹ Цей список див. у док. № 254, пункт 5.

² На арк. 9 зв. – Рубли; арк. 10 – Руб.

³ На арк. 9 зв. – Ко.; арк. 10 – Коп.

Мискоу Свонко Виного Кухинного Кодаца герцо
 Градскаго на Гайцурини и Огуеи и омины
 Огуеи Кодаца уена Миско Свонко на Гайцурини
 1753. года апреля 28 дня

	Код.	Ко.
Вхрдинко Мисконовско уена Кодаца	4	
Сковариницки Пшона двр Соко. Пож.	1	50
Бурку Кримку уена	"	50
Економ Торни итнцисевий уена	"	50
Кайковск Пери добра уена Пож и Соко	1	50
Монг ретменс парисанки уена	"	35
Свонку Гукна Пшони уена Свонку уена	8	"
Сороску Егу уена	"	50
уздв двр уена ПоСо, коидеи	1	"
оброаски двр ренднй уена ПоСо ко.	"	60
Совоски Сафановд Краски уена	1	65
Видки Вхасасонку уена оид	3	"

1753 р., квітня 28. – Список, надісланий полковником Бугогардівської паланки Андрієм Третьяком у Кіш, про збитки, заподіяні ногайцями запорозьким козакам. Док. № 247

	Рублѣ	Ко.
нитокъ мотковъ два, по 40 к.	–	80
В курѣного бруховецкого, прозиваемого Копитка: порѣжь густой сѣтки, цена	–	60 //
В курѣнного кущѣвского Панаса Поторочи: радно новое, цена	–	20
мѣхъ еденъ, цена	–	8
В курѣнного дядковского Петра Вовковняка: сѣтокъ девят, каждой сѣтки цена 1 ру. 50 коп.	13	50
каюкъ еденъ, цена	1	55

Арк. 9, 10. Оригінал.

№ 248 1753 р., жовтня 20. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про обрання депутатів від Війська Запорозького у Слідчу комісію для вирішення взаємних претензій між Запорожжям і Кримом¹ і про складання Кошем реєстру збитків, заподіяних татарами. № 1408

25 [121] Ея императорскаго величества самодержицы всероссійской благороднѣишему и почтеннѣишему Воиска Запорожского Низового гсдину кошевому атаману Павлу² Стефанову из старшиною

По силѣ височайших ея императорскаго величества указовъ из Гсдръственной коллегіи иностранных дѣлъ ко мнѣ присланных, по полученіи сего определяетца вамъ, гсдину кошевому атаману, из старшиною нарядит, то есть выбрат Войска Запорожского из старшинъ восемь члвкъ для окончанія извѣстной прежней неоконъченной комисіи о происшедших между запорожскими казаками и татарами обидяхъ^а, самых лутчихъ и к тому достойных людей, і велѣт быт имъ до прибытія определенных к той же комисіи от хана крымского^б комиссаровъ во всякой готовности. И какие от крымских і буджацкихъ татаръ^в и протчихъ народовъ после произведенного в прошломъ 1749-м году на обе стороны в обидныхъ делах дружельюбного примирения^г запорожским казакам и кому имянно, и где, и какими случаи обиды, и грабительствы, и смертныя убивствы причинены, и сколько безвѣстно казаковъ пропало, сочинит и имѣт // заблговремянъно обстоятелной реэстръ по тому жъ в готовности, дабы ни за чем остановки и неисправности быт не могло. А для той же комисіи штапъ-афицеръ отправитца ис Киевской губернской канцелярії по инструкции в Запорожскую Сѣчъ впред.

И понеже упователно о той же комисіи от хана крымского имѣют быт присланы писма, и для того послан к вамъ с симъ нарочной киевской реитаръ, и того ради имѣете вы, господинъ кошевой атаманъ, из старшиною

¹ Далі в заголовках вживаємо скорочену назву "Слідча комісія з Кримом".

² Помилка, треба Данилу.

кол скоро от него, хана, какие-либо писма туда присланы будутъ, то оныя отправит с тем нарочнымъ реитаромъ при репорте в Киевскую губернскую канцелярию в самой скорости. А когда означенные Войска Запорожского старшины выбраны и кто имяны, також и реэстръ сочиненъ і во всемъ в готовности будутъ, о том особли[во]³ в Киевскую губернскую канцелярию репортов[ать] без продолжения.

Іванъ Костюринъ

Киевъ.

20-го октября 1753 года.

№ 1408⁴.

Помітка: Пол. октября 30 д. 1753 году.

Арк. 25. Оригінал.

№ 249 1753 р., листопада 6. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про отримання ордера щодо обрання депутатів від Війська Запорозького у Слідчу комісію з Кримом та складання Кошем реестру збитків, заподіяних татарами

Въ Киевскую губернскую крию

Репортъ

26

[4]

Зъ оной Киевской губернской крии¹, в силѣ ея ім. вства указов, из Государственной колълегии² иностранных дѣлъ в оную Кіевскую губернскую крию присланных³, в Кошѣ Войска Запорож. Низового² прошлаго октября 30 д. ⁴полученнымъ чрез нарочного реитара ордеромъ веленно⁴ нарядит, то есть вибрат, В. З. Н. из старшинъ во сем члвка для окончания⁵ прежней неоконченной комисіи о проияшедших между⁶ запорожскими козаками и татарами обидяхъ самих лучших и к тому достойных людей, і велѣтъ имъ до прибития опредѣленных к той же комисіи от хана кримского комисаровъ во всякой готовности битъ⁷, и какіе от кримскихъ и будъжацкихъ татар и протчіихъ народовъ после произведеного въ прошломъ 1749-мъ году на обе стороны в обидних делахъ дружелюбного примирения // запорожскимъ козакамъ, і кому імянно, и где, і какими случаі обиди и грабительства, і смертніе убийстви причиненни, и сколько безвѣстно козаков пропало сочинит, і мѣтъ заглаговремено обстоятельной реэстръ по тому жъ в готовности,

26

зв.

³ Текст пошкоджено.

⁴ Цифру 4 правлено.

¹ Далі закреслено присланнымъ.

² Написано на полі замість закресленого веленно.

³ Далі закреслено получе.

⁴ Написано над рядком замість закресленого мною в Кошѣ полученномъ къ написано.

⁵ Далі закреслено извѣстной.

⁶ Написано над рядком замість закресленого от.

⁷ Написано над рядком.

даби ни за чемъ остановки и неисправности быт не могло. ⁸-А по той же комисіи от хана кримского ⁹-какіе могли б⁹ битъ присланіе в Сѣчь писма⁷, оніе тѣм же нарочнимъ рейтаромъ в ту Кіевскую губерн. крию отправит. И^{8, 10} ⁷-какіе по імени⁷ Запорожского Войска з старшинъ восемь человекъ к надписанной комисіи выбрани и о починенних от татар запорожскимъ козакамъ обидях реестри¹¹ сочинени будутъ, ¹²-о томъ с обстоятельством ¹² в оную Кіевскую губер. крию репортоват¹³.

А понеже по силѣ прежде присланного в Кошъ Войска Запорож. Низового з той Кіев. губер. криі того ж прошедшего октября 20 д. ордера, такъ¹⁴ отправленнихъ в Бакцисарай^а с приложеннимъ при том ордерѣ к хану кримскому писмомъ козаковъ в прибитіи в Сѣчь, яко и никаких от него, хана, писемъ в полученіи ⁷-и доселѣ⁷ не імѣется і потому зде в Сѣчи нарочно прибитія // [тех]¹⁵ отправленних к хану кримскому козаковъ¹⁶ и ²⁷ [5] какіе от него, хана, будутъ писма [для] принятія онихъ и привозки в ту Кіевскую [губе]рнскую крию ожидающему реитару быт нѣ по чему, ибо ежели б тѣ козаки какіе от хана кримского¹⁷ писма, надлежащые в Кіевскую губер. крию, привезли, то оніе в самой крайней скорости в ту Кіевскую губернскую крию отправлены с нарочнимъ будутъ, для чего оной реитар при семъ нашемъ репортѣ в Кіевъ и отправленъ. [А кт]о по імени з старшинъ – восемь человекъ⁷, в реченную комисію выбрани и о починенних от татаръ запорожцамъ обыдах реестры сочинени будут, [то] і о томъ¹⁸ репортовать с обстоятельствомъ імѣемъ. О чемъ в Кіевскую губер. крию покорно репортуемъ.

Кошовіи атаманъ Данило Стефановъ с товариствомъ

[Но]ябра 6 д. 1753 году.

Кошъ.

Арк. 26, 27. Відпуск.

⁸ Написано на полі замість закресленого Во исполнение одного Кіевской губер. крии в силѣ предписанного ея ім. вва указа ордера егда.

⁹ Написано над рядком замість закресленого імѣють.

¹⁰ Далі на полі закреслено о томъ такъ, такъ о томъ якое.

¹¹ Далі закреслено с обстоятельствомъ сочинени немедленно імѣють будутъ, а по виборѣ, а кто избранъ и какъ реестри реє.

¹² Написано над рядком замість закресленого и по исправленіи того в обстояте [!] імѣемъ в оную Войсковую крию репортоват.

¹³ Далі закреслено а нах. находящийся.

¹⁴ Написано над рядком замість закресленого спр.

¹⁵ Текст пошкоджено.

¹⁶ Далі закреслено [...] и для.

¹⁷ Далі закреслено ре.

¹⁸ Далі закреслено в оную.

№ 250

1753 р., грудня 2. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про від'їзд з Києва в Січ для участі у Слідчій комісії з Кримом російського підполковника Іллі Расловлева та про підпорядкування йому депутатів від Війська Запорозького.
№ 1650

Ея імператорскаго величества самодержицы всеросііскои 28
Воиска Запорожского Низового благороднѣишему и почтен- [6]
нѣишему гсдину кошевому атаману Даниле Стефанову из
старшиною

Во исполнение высочайшихъ ея імператорскаго величества указовъ из Гсдрѣственнoй коллегіи иностранныхъ дель, а по содержанию пребывающаго в Константинополе гсдина надворного советника и резидента Обрескова^а писемъ, о преданиі произшедшихъ, а имянно, в прошлыхъ 1750-м, и въ 1751-м, и въ 1752-м, и в нынешнемъ 1753-м годахъ на обе стороны между запорожскими казаками и крымскими, и джимбулукъ^б, и едисанъ^в нагайскими татарами, и очаковскими, и перекопскими, и протчими в Крыму живущими турками^г, греками^г и армянами^д обидам и всехъ претенсеи, какие бы ни были, вечному забвенію со исключеніемъ о возвращеніи в Росіійскую сторону всехъ обретающихся во всехъ Оттоманской имперіи и крымскихъ местахъ Всеросііскои імперіи подданныхъ, в полону и разными случаями зафаченныхъ и удержанныхъ, в томъ числе и запорожскихъ // казаковъ Андрея Молчана да Цыфиря^е и протчих, по справке с вами из старшиною отправленъ ис Києва в Запорожскую Сечь киевского гарнизона гднѣ¹ подполѣковникъ Илья Расловьевъ [!] и при немъ Гсдрѣственнoй коллегіи иностранныхъ дель переводчикъ Федоръ Семеновъ и со откомандированными от киевскихъ гарнизонныхъ полковъ ундеръ-афицеромъ, однимъ писаремъ да с тремя члвки салдатами. А какимъ образомъ при вышеписанной зделке означенному подполковнику Расловлеву поступать, надлежащею инструкцією, и в какой силе разменному инструменту быть, формою снабденъ.

И того ради вамъ, гсдину кошевому атаману, изъ старшиною предлагаетца для окончанія тои зделки учинить по нижеследующимъ пунктамъ непременно, а имянно: 1) когда помянутой подполковникъ Расловлевъ из будущими при немъ в Запорожскую Сечь прибудетъ, то вамъ того жъ числа о прибытіи ево, подполковника, к перекопскому каимакану с нарочными по пристойности писать; 2) по отправленному к вамъ, гсдну кошевому атаману, из старшиною ис Киевской губернской канцелярії минувшего октября 20 числа сего 1753 года ордеру выбрать из запорожскихъ старшинъ самыхъ лутчихъ и к тому достойныхъ, по примеру бывшей в 1749-м году комисіи, восемь человекъ // и поручить ихъ ему, подполковнику Расловлеву, и накрепко имъ приказать, дабы они в тои зделке поступали добродетельнымъ порядкомъ и осторожностью, какъ в данной ему, господину подполковнику, инструкціи явствуетъ; 3) а между темъ, пока

¹ Написано над рядком.

с татарской стороны камисары придутъ, сочиненной вами по выше-писанному ордеру о приключенныхъ запорожскимъ казакамъ от татаръ обидахъ реестръ с краткимъ экстрактомъ и сколько разными случаями запорожскихъ казаковъ в полонъ зафачено, ему, подполковнику, отдать и согласится до прибытия техъ камисаровъ какимъ образомъ ту зделку положит и утвердитца, дабы она комиссия и указная на обе стороны зделка бесплодно быть не могла, и в съезде напрасного разрыву не чинить, ибо того высочайший ея императорскаго величества интересъ требуетъ; 4) в протчемъ же поступать и непременно исполнить чинить по сообщениямъ от него, господина подполковника Расловлева, непременно. И что происходитъ будетъ о томъ в Киевскую губернскую канцелярию репортовать.

Иванъ Костюрин

Киевъ.

2 декабря 1753 году.

№ 1650 записанъ.

Помітка: Пол. декабря 15 д. 1753 году.

Арк. 28, 29. Оригинал.

№ 251 1753 р., грудня 16. – Повідомлення Коша перекопському каймакамові Фетте Ефенді про прибуття в Січ російського підполковника Іллі Расловлева для участі у Слідчій комісії з Кримом

34
[7]

Благородній и достойнопочтенній гднъ перекопській каймаканъ Фетте Эфенды, в сосѣдствѣ дружелюбній и ласкавій пріятель нашъ.

Сего декабря 15 д. з Киевской губернской канцеляріи в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученнымъ ордеромъ, между протчіимъ, повелено¹, когда-де кievского гарнизона гднъ подполковникъ Илья Раславлевъ в Сѣчь Запорожскую к імѣючої быть производимой² о послѣдовавшихъ от кримскихъ татаръ и протчіихъ тамошнихъ народовъ Россійскои имперіи подданнымъ, в томъ числѣ і запорожскимъ козакамъ, обидахъ разными образи комисіи придет, то того ж числа от Коша о прибитіи оногo подполковника к вашему благородію пристойнымъ образомъ чрез нарочнихъ писать. Сего³ рады⁴ о томъ прибитіи⁵ в Сѣчь Запорож.-⁵ оногo подполковника Раславлева вашему благородію объявляя, ⁶просимъ о томъ насъ, что последует, уведомит⁶. І при томъ з желаніемъ вашему ж благо-

¹ Далі закреслено по прибитіи.

² Далі закреслено комисіи.

³ Далі закреслено в.

⁴ Далі закреслено о томъ вашему в.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Написано на полі.

родію всякого благополучія при соседственной нашѣй дружбѣ нена-
рушимо перебуваемъ.

Вашего благородія в сосѣдствѣ дружелюбного и ласкавого
приятел[я]⁷ нашего к.а. Данило Стефанов с товариствомъ

1753 году, декабра 16 д.

Кошъ.

Арк. 34. Відпуск.

№ 252–253 1753 р., грудня 20. Січ. – Повідомлення російського
підполковника Іллі Расловлева кошовому отаманові
Данилу Стефановичу Гладкому про своє призначення
комісаром у Слідчу комісію з Кримом; інструкція
Київської губернської канцелярії від 2 грудня 1753 р.

Высокоблагородной и высокопочтенной гсдинъ
кошевой атаманъ.

30
[8]

Сего декабра 19 получилъ я от Киевской губернской канцелярии ея
императорскаго величества указъ, которым мне повелено для ведома
вашему высокоблагородию из старшиною – на чомъ основана порученная
мнѣ с татарами каммисия, дать с данной мне от Киевской губѣрнской
канцелярии инструкціи копию, которую при семъ и приобщаю. В протчемъ
пребуду с должнимъ почтениемъ.

Вашего высокоблагородия покорный слуга Ілиа Расловлевъ

Декабра 20-го дня 1753 году.

Запорожская Сечь.

Помітка: Получено декабра [20]¹ д. 1753 году.

Арк. 30. Оригінал.

№ 253 1753 р., грудня 2. – Інструкція Київської губернської
канцелярії російському комісару Іллі Расловлеву про його
обов'язки у Слідчій комісії з Кримом

Копия 31
Инструкция ис Киевскаго губернской канцелярии
киевского гарнизона гсдну подполковнику Расловлеву [9]

В высочайшемъ ея императорскаго величества указе, из Государст-
венной коллегіи иностранных дель от 31 августа сего 1753 года ко мне
присланномъ, между протчимъ, написано, дабы обоюдные запорожские
и татарские претенсіи забвению предать толко іюня по 4-е число сего
1753 года и о томъ от обретающагося в Константинополе гсдна надворного

⁷ Текст пошкоджено.

¹ Текст пошкоджено, дату встановлено за док. № 253.

советника и резидента Обрескова ожидать уведомления. А минувшаго октября 17 числа оной надворной советникъ и резидентъ Обресковъ от 1-го того ж мсца ко мне писалъ, что напередъ того, а именно от 1-го сентября меня уведомлялъ, что положенной намере доброй зделъки между запорожскими козаками и татарами преданиемъ всего произшедшее на обе стороны совершенному забвению крымской хан согласенъ. А Воиска Запорожскаго кошевому атаману Даниле Стефанову из старшиною о всемъ томъ пред симъ пространно от меня предложено.

А минувшаго ноября 20 числа сего 1753 года ханъ крымской чрезъ нарочно присланного своего татарина Халиль Булюкъ Башу ко мне писал, уведомляя, что при Порте Отоманской со обретающимся при оной росискимъ резидентом в конференции положено, дабы причиненные со обоих сторонъ запорожские и татарские обиды и претенсиі всевечному забвению пъредить и вовсе прекратить, о чемъ онъ, ханъ, от оной Порты и повеление имеет. І требовалъ онъ, ханъ, чтоб для прекращения помянутыхъ делъ и
31 для размены письменными // обязательствы, определя с росииской стороны
зв. верного комисара в Сечу отъправить, а когда-де оной камисаръ в то месъто
прибудетъ, тогда и онъ, ханъ, с своеи стороны, определя комисара, туда
жъ отправить и о томъ ево, хана, уведомить.

И на оное письмо от меня к нему, хану, с тем же от него присланнымъ по пристойности ответствовано. А для вышеобъявленного всего действия и окончания от стороны Росисъкой імперии определены комисаром вы, о чемъ уже в Государственную иностранных дел коллегію іс Киевской губѣрнской канцеляриі и репортовано.

А понеже с татарской сътороны и после того 4 числа іюня многия и более росискихъ претенсиі произошли и для того резона ноября 23 числа о вышеписанном посланнымъ в Гсдрственную коллегію иностранныхъ делъ ис Киевской губѣрнской канцеляриі доношеніем представлено, что какъ по силе высочайшаго ея імператорскаго величества указа, такъ и по содержанию резыденского писма, во всемъ томъ к наилутъчей росиской стороны ползы поступлено і исполнение учинено, и что происходитъ будетъ в Государственную коллегію иностранныхъ делъ репортовано будетъ, и что вы для того отправитесь ис Киевской губѣрнской канцелярии до Запорожской Сечи сего декабря в первых числах, і что в Запорожскую Сечь назначено вамъ прибыть конечно сего ж декабря 20 числа, о томъ во оном доношеніи объявлено, имянно о чемъ и к хану крымскому в ответном письме
32 точно упомянуто, // і того ради определяетца вамъ ехать и со отправлен-
[10] нымъ при васъ Гсдрственной коллегіи иносътранныхъ делъ переводчикомъ Федоромъ Семеновымъ и ісполнение чинить по нижеследующимъ пунктамъ:

1

По прибытии в Запорожскую Сечь посланной с вами ис Киевской губернской канцеляриі ордеръ кошевому атаману Даниле Стефанову из старшиною подать и, во-первыхъ, требуют от него, дабы онъ, кошевой

атаманъ, из старшиною о прибытіи вашемъ туда к перекопскому коимакаму по пристойности писалъ.

2

А потом с нимъ, кошевымъ атаманомъ, із старшиною також и со определенными при вас к тои порученной вамъ коммисіи в присудствие¹ от Войска Запорожского с старшиною жъ осмью члвики, в силе вышеписанного высочайшаго ея імператорскаго величества указа, пристойнымъ образомъ говорить, чтоб обоюдные обидные дела и претенсіи вовсе прекратить и вечному забвенію предать і во всемъ томъ единогласно, еще до прибытия с крымскую сторону [!] камисара, намере положить і утвердятся, дабы оная коммисия и указная на обѣ стороны зделка бѣзплодноу быть не могла и въ съезде напѣрасьного разрыву не учинить, ибо того высочайшии ея імператорскаго величества интересъ требуетъ.

3

32 зв. А когъда с крымской стороны определенной к тои коммисіи камисаръ из будучими при немъ в Сапорожскую Сечь // прибудетъ, то онаго камисара из будучими при немъ вамъ чрезъ посланного переводчика Семенова наперед к себѣ пригласить и принимать ихъ со всякою учтивосътію. А потомъ и вамъ ис присудствующими при васъ у него, крымского камисара, быть и о тои зделке надлежащимъ порядкомъ говорить, и во всемъ единогласно условитъца, и твердое основание положить, и все произшедшие в прошлых годахъ на обѣ сторонъ обидные дела и претенсий, в томъ числе и протчие продерзости по день размени вечному забвенію предать. Но толко того наблюдать и ему, крымскому камисару, выговаривать, дабы все находящияся во всехъ Турецкой імперіи мѣстахъ в полону или другими какими случаями захваченные Всеросъіиской ея імператорскаго величества імперіи подданные в тои зделке включены не были^а, а в протчем предосторожность иметь в силе вышеобъявленного ея імператорскаго величества высочайшаго указа.

4

А когда во всемъ томъ с обѣ стороны соглашеност к накраинеи мере положена будетъ, тогда оной добродетелной и единогласной зделке сочинить по сообщенной при семъ форъме разменной на росиском диалекте инструментъ и от крымского камисара такова жъ разменного инструмента требовать на турецкомъ диалекте и при томъ весма того предостерегать, дабы оныя инструменты равного содержания и силы быть могъли бѣз всякой разности и проронки. И для того те инструменты, прежде заключения оныхъ со обоихъ сторон, опробоват и по исполненіи всего того добродетелнымъ порядкомъ и со всякою приятносътію и учтивостию оными инструментами разменятца. //

¹ Літеру е виправлено з и.

5

А той добродетелной зделке, еще прежде прибытия в Запорожскую Сечь крымского комисара, сочинить вамъ с присутствующими при вас [11] запорожскими старшинами общей приговоръ и под темъ приговоромъ как вамъ, так и онымъ старшинамъ, подписатца, с которого отдать имъ, старшинамъ, са своею рукою копию, а оригинальной иметь при себѣ, ибо того неотменно канцелярской порядокъ требуетъ.

6

А по окончаниі и по заключениі вышеписанного разменного интрукта [!] об оной добровольной и дружеской зделке, дабы в Воиске Запорожскомъ опубликовано было, что произошедшие с обѣ стороны обиды, вреды, наглости, воровства и протчие продерзости, кроме в полонъ захваченныхъ козаковъ, вечному забвенію преданы и, что о той добровольной зделке никто неведениемъ отговариватца и доброго соседственного порядка предступать и вредить не дерзал бы, о томъ о всемъ к кошевому атаману из старшиною от себя вамъ писменно дать знать.

7

А когда с крымской стороны ханской камисар о учреждениі по соглашению с обѣ стороны вышеупомянутыхъ заставъ или карауловъ вамъ при томъ в Запорожской Сечи съезде упоминать станеть, то вамъ ему со учтивостию объявить, что оное учреждение с росиской стороны исполнениемъ учинено будетъ и против буджацкой стороны надлежащие заставы уже и учреждены, но токмо оныя на ннешнее зимнее въремя за тамошнею неспособностию сведены. А что-либо онъ же, ханской камисаръ, о какихъ-либо запорожскихъ к крымской стороне селениях и обретающихся тамо для рыбной і зъверной ловли запорожскихъ козакахъ упоминать будетъ, то ему по объявлению вамъ от кошевого атамана из старшиною пристойнымъ образомъ ответствовать. //

8

А подводы имать вамъ какъ до Запорожской Сечи, такъ и обратно до Киева по данной ис Киевской губернской канцеляриі подорожной, а именно: вамъ, гсдину подполъковнику, – четыре, а командированнымъ при васъ от киевскихъ гарнизонныхъ полъковъ ундеръ-афицеру, писарю да четверемъ члвкамъ салдатамъ – две, да отправленному при васъ переводчику Семенову – две ж, итого по осми грацкихъ, и уездныхъ, и обывателскихъ подводъ. А на платежъ за оныя подводы прогонныхъ денегъ по указу по денге на версту на каждую лошадь, которыхъ на те подводы имеетъ быть, тритцать пять рублевъ дватцать копеекъ, принять вамъ ис Киевской губѣрнской канцеляриі с роспискою.

33
зв.

А по исполнении всего повеленного и по окончаніи тои порученной комисіи ехать вамъ из будучими при вас оттуда в Киевъ по-прежнему, и по прибытии явилца и доездъ подать, и при томъ все комисское деиствие, приговоръ и разменной инструментъ, и журналъ оригинално сообщить в Киевскую губѣрнскую канцелярію немедленно.

Дана в Киево-Печерском декабра 2 дня 1753 года.

На подлинной инструкциі подписано тако: Иванъ Костюринъ
Секретарь Алексей Фотеевъ
Канцелярист Лука Смирнов

Помітка на арк. 31: Получена декабра 20 дня 1753 году.

Скрипа на арк. 31–33, 33 зв.: С подлинною // инъструкцією // читальъ // капраль Филипъ Потехин.

Арк. 31–33. Копія.

№ 254   1753 р., н. п. грудня 20¹. – Реестр претензій запорозьких козаків до ногайців

1   1². 3-753 года, з генвара мця³. Полковник богогардовій Лаврентій Афанасієвъ сего⁴ 753 году, генвара 9 д. в Кошъ доношеніємъ представилъ, что того ж генвара 4 д. Войска Запорожского Низового козаки куреней Кислякѣвского Иванъ Сопъ да Величковского Андрѣй Писменній ехали санми для добичи звѣринной в урочище Великій Яланецъ, где напали на них нагайскіе татаре і узяли єдного з них в полонъ, вышписанного Івана Сопы, кой и понинѣ в плѣну находится, коней двое – ⁵32 ру.⁵, бурку – ⁵1 р. 60 к.⁵, казанъ мѣдной – 5 р., рушницъ двѣ – 6 р. и желѣза звѣринніе – ⁵3 р. 20 к.⁵. А вишписанной Андреи Пѣсменной заледва могль убежат. Також и умершого козака Кондрата, прозваніємъ Смерть, лежащего в урочищи Домахи, неведомо чего для з гробу викинули. Да того ж Кислякѣвского куреня козаки Кондрат Корпай да Павло Дундукъ, егда поехали в ту жъ вишписанную рѣчку Яланецъ за борошномъ, то і на тѣхъ нагайскіе татаре, напавъ, єдного коня скололи – цена 20 ру.

2. Того ж гада [!], в февралѣ мцѣ ⁶14 д.⁶ полковникъ богогардовій⁷ Андрѣй Третьакъ представилъ, что нагайскіе татаре – 25 человекъ⁸, в

¹ Датовано за док. № 255.

² У документі позиції розміщено за таким порядком номерів 1, 2, 4, 11, 12, 10, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 13.

³ Написано над рядком замість Да того ж году, февраля.

⁴ Далі закреслено году.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Написано над рядком замість закресленого оной же.

⁷ бого написано над рядком.

⁸ Далі закреслено напав на ко.

урочищи Мяртвоводѣ, напавъ на козаковъ курѣннихъ величковскихъ, бивших в томъ урочищѣ для ловлѣ звѣра, Семена Бойка, Ярему Вѣчного, Василя Лозу, Марка Рижого, Федора Биндаса, Грицка Пасѣчника і в оних взяли⁹: //

Мци и числа	Показание жалобливых козаковъ	Число скота, людей и вещей	[За онои скот] и вещам цена	
			Рубли	Копейки
	¹⁰ Борошна бочок пятнадцат	15 ¹¹	20	—
	Сѣтокъ риболовних двадцят	20	30 ¹²	—
	Возовъ порожних три	3	9 ¹³	—
	Каюковъ шесть	6	12	—
	Соли пудовъ сорокъ	40	4	—
	Вагани			
	Ложки			
	Дѣжечки и протчое імущество.			

3
[116]

По сему какъ в Луховъ¹⁴, такъ и в Киевъ писанно.

З¹⁵. От марта 26 д. полковникъ ингулскій Василь Топчѣй¹⁶ доноше- 4
ніемъ¹⁷ представилъ, что обрѣтающимися близъ Днѣпра, в Качкарахъ, и в [117]
протчїихъ мѣстахъ нагайцами подѣлано запорожскимъ козакамъ обидѣ.
И сколько в кого взято, при томъ доношенїи сообщилъ вѣдомость, а имено¹⁸:

⁹ Далі закреслено борошна 15 бочок, цена 20 ру.; сѣтокъ риболовних 20, цена 30 р.; возовъ порожнѣхъ 3, цена 9 ру.; каюковъ 6, цена 12 ру.; соли пудовъ 40 – 4 ру.; вагани, ложки, дѣжки и протчое імущество.

¹⁰ Перед цим закреслено Ярему Вѣчного, Василя Лозу, Марка Рижого, Федора Биндаса, Грицка Пасѣчника і в оних забрали.

¹¹ Виправлено з 30.

¹² Виправлено з 40.

¹³ Виправлено з 15.

¹⁴ Глухов

¹⁵ Перед цим закреслено текст, що повторює відомості позиції 1 цього документа
Полковникъ богогардовый Лаврентій Афанасієвъ доношеніемъ, сего 753 году генваря девятого дня поданим, представилъ, что того жъ генвара 4 д. Войска Запорожского Низового козаки куреней Кислякѣвского Иванъ Сопъ да Величковского Андрѣй Писмений ехали санми для добичи звѣриной въ урочище Великій Яланецъ, где напали на нихъ нагайскіе татаре и узяли єдного з нихъ в полонь, вишьписаного Ивана Сопы, кой и понинѣ в плѣну находится, коней двоє, бурку, казан мѣдной, рушницъ двѣ и желѣза звѣриние, а вишеписаной Андрей Писмений заледва могль убѣжать. Такожъ и умершого козака куреня Кислякѣвского Кондрата, прозваниемъ Смерть, лежашого в урочищѣ Домахи, невѣдомо чого для из гробу викинули.

¹⁶ Топчѣй

¹⁷ Див. док. № 246.

¹⁸ Далі закреслено в Городищѣ.

	Рубли	Копейки
	От Булат Мурзи	
	Калниболотскому Грицку Махну розбили каюков три, цена	6 —
	В Василя Цѣфѣра каюковъ розбито шесть, цена	12 —
	В курѣного Тимошѣвского Петра Лапи розбито дуба, которому цена	15 — //
4 зв.	сѣтокъ двѣ новихъ з бочкою, цена онимъ	2 50
	В Нижестеблѣвского куреня Петра Великого розбили каюковъ два, цена онимъ	4 —
	шапликовъ два и бочку, цена онимъ	1 20
	Калниболотского козака Яцка розбили каюкѣвъ два, цена	4 —
	Антоня Присѣвка каюкъ еденъ, цена	2 —
	Демка Деркача каюкѣвъ два, цена	4 —
	В Петра Заціонтого каюкъ еденъ, цена	2 —
	Курѣного минского Петра Бѣлогруда розбили дуба, которому цена	20 —
	Его жъ, Бѣлогруда, каюковъ два, цена	4 —
	Того жъ Бѣлогруда соли бочокъ двѣ розсипали, в которыхъ было пудовъ тридцять, каждому пуду цена по двадцать копѣекъ, итого	6 —
	Куреня Деревянковского Яреми Черкасенка забрали бочку соли, в которой было пудовъ шестнадцать, каждому пуду цена по 20 копѣекъ, итого	3 20
	Того жъ куреня ⁶ Деревянковского в козака ⁶ Максима Вовка заграбили бочку соли, в которой было пудовъ шестнадцать, каждому пуду цена по 20 копѣекъ, итого	3 20
	От Ханъ Гѣлди Мурзи	
	⁶ В козака ⁶ куреня Платнѣровского Якима Кравця взяли бочку пшона, цена	2 —
	¹⁹ В его жъ ¹⁹ , Кравця, взяли ²⁰ двѣ тысячѣ папушъ тютюну, каждая папуша по три копейки, итого	60 — //
5 [118]	Куреня Ирклѣвского в Кирила Полового взяли возъ воловій, оному цена	5 —
	Да в его жъ, Полового, осятровъ двадцять, каждой осятеръ по пятьдесятъ копѣекъ, итого	10 —
	Въ Ониска Неживого взяли казанъ, которому цена	10 —
	В того жъ Ониска взяли кодоли саженой сто, цена	4 —
	осятровъ шесть, цена	3 —
	сокиру, цена	— 50
	От Жен-Тимѣръ Мурзи	
	Куреня Дядковского в Петра Вовковника взяли кулбаку, за которую дано	4 2
	узду новую	— 50
	косякѣвъ два, що рибу ловлять, саженой сорокъ, которимъ цена	4 —

¹⁹ Написано над рядком замість закресленого того жъ куреня Якима.

²⁰ Далі закреслено бочку пшона.

	Рубли	Копейки
В его жъ, Вовковняка, взяли бочку соли, в которой было пудовъ дванадцять, каждой пудъ по 20 копѣекъ, итого	2	40
пшона бочку, которой цена	3	–
Куреня Дядковского Прокопа Чабана взяли пару коней, за которіе дано	40	–
бурокъ двѣ кримскихъ, цена	4	–
косячнихъ нитокъ плахъ пять	10	–
Куреня Минского в Матвѣя Череди взяли соли пудовъ 15, каждой пудъ по двадцать копѣекъ, итого	3	–
Куреня Корсунского в Онопрѣя Шолудка взяли соли пудовъ десять, каждой пуд по 20 копѣекъ ²¹	2	–
Итого	256	50 //

4. Априля 8 полковникъ Гардовій Андрей Третьакъ репортом в Кошъ 3 представилъ, что прошлого марта в 18 д. куреня Куцѣвского козакъ Юско [116] Литвинко за приездом в Гардъ ему, полковнику, ѡбъявилъ, что того жъ марта 8 дѣня козака куреня Джереловского Прокопа Рудяжку, на Богу-реки ездячого каюком за рибою з сѣтками, в урочищи противъ Чечакліі, з той²² стороны реки Бгу, нагайцами з оружини забито в смерть, ѡ чемъ в Глуховъ и в Киевъ писано.

Ѡ безъвестно и неведомо где подѣвшемся козаке куреня Пластун-новского Андрее Мовчане, слѣдующомъ з возвращеними перекопскимъ каймаканомъ 7-ма лошадами, якъ в Войсковую генералную, такъ и в Киевскую губерскую канцеляріі априля 21 д. писанно. //

5. 23-Мая²³ 4 дня полковникъ богогардовій Андрѣй Третьакъ репор- 5 томъ²⁴ представилъ, что нагайцы авулу⁶ Аджемѣръ Мурзи, в устѣ Великого зв. Яланця набѣжавши чрезъ реку Бугъ, вплинъ конвоемъ со всѣмъ оружиемъ будучимъ в реки Бугу²⁵ для ловлѣ²⁶ рыбной запорожскимъ козакамъ починили обиди, а кому имено и что взято, при томъ сообщилъ вѣдомость, а имено:

В курѣного кіслякѣвского Ивана Косолапа с товарищи:		
пшона двѣ бочки по два рублѣ	4	–
бурку кримскую, цена	1	50
еломъ чорний, смушевій, цена	–	50
каюковъ три добрихъ, цена по два рублѣ и 50 копеек	7	50
хомутъ, ремѣніе наритники, цена	–	35
свиту сукна тонкого цвѣтомъ синую, цена	8	–
сорочку єдну, цена	–	50

²¹ Далі закреслено итого.

²² Далі закреслено с той.

²³ Написано над рядком замість закресленого априля 28 д.

²⁴ Див. також док. № 247.

²⁵ Далі закреслено в.

²⁶ Далі закреслено зв.

уздъ двѣ, цена по 50 копѣекъ ²⁷	1	— ²⁸
обротей двѣ ремѣнихъ, цена по 30 копѣекъ	—	60
чоботи сафяновіе красніе, цена имъ	1	65
вязню зъ запасомъ, цена оной	3	—
шкарку ²⁹ яловичу, чинну возову, цена	2	—
В курѣного щербиновского Власа Носа:		
кулбаку єдну добрую новую, цена ей	5	—
сорочокъ двѣ, цена одной,	—	55
а другой	—	40 //
6 В курѣного роговского Ивана Мандра:		
[122] кожухъ чорній новій баранковій, цена	3	60
свиту добрую новую сукна тонкого, цена	7	70
готовихъ денегъ	— ³⁰	80
пороху хунтовъ чотирѣ, цена	1	45
нитокъ мотковъ два, по сорокъ копѣекъ	—	80
В курѣного бруховецкого, прозиваємого Копитка:		
порѣжъ густой сѣтки, цена	—	60
В курѣного кущѣвского Панаса Поторочи:		
рядно новое, цена	—	20
мѣхъ одинъ, цена	—	8
В курѣного дялковского Петра Вовковняка:		
сѣтокъ девять, каждой сѣтки цена 1 рубль пятьдесятъ		
копѣекъ	13	50
каюкъ єдинъ, цена	1	55
	³¹ Итого	466 13

6. Мсця мая 18 д. Войска Запорожского Низового атаманъ³² куреня Величковского Демко³³ Левуша и козакъ Кирикъ Салтанъ представили:

сего-де 753 году в Великій Постъ татаре, находящиєся на караулѣ³⁴ в Молочной, з зимовника ихъ, состоящего в урочищѣ Як-Чакраку, своровали лошадей одинадцатеро, коимъ цена

130 —

О чемъ от насъ к хану мая 17 д. писано. //

6 7. 7 іюня Войска Запорожского Низового козакъ куреня Джерелов-
зв. ского Андрѣй Слабоспицкій в Кошѣ представилъ, что в слѣдованіи его в Кримъ за солю в урочищѣ Епатисѣ для отдоху стояли, и оттоль его, Слабоспицкого, молодикъ, именемъ Корнѣй, да полку Прилуцкого, села Мамаївки житель, а какъ его завуть и прозиваютъ не знаетъ, погнали воли

²⁷ Далі закреслено цена.

²⁸ Далі закреслено 50.

²⁹ шкурку

³⁰ Закреслено 80.

³¹ Перед цим закреслено ітого 468 ру. 33 к.

³² Написано над рядком замість закресленого козак.

³³ Далі закреслено Головка в Кошѣ жалобу представилъ.

³⁴ Далі закреслено тар.

до води, на которихъ набѣгши пять челоуѣка нагайцовъ, оного Корнѣя, нашего Запорожского Войска козака, вишереченого Слабоспицкого молодика, списомъ скололи в смерть. И вилучивши ис тѣхъ воловъ восемьъ самихъ наилутшихъ³⁵, котормъ воламъ каждому цена по одинадцать рублей, из собою угнали. И оного мамаѣвского жителя невѣдомо гдѣ подѣли. Якого сколотого молодика Корнѣя оний Слабоспицкій³⁶ с товарищи своїми тамо заховаль.

Козака убито в смертъ	1	–	–
Захвачено	1	–	–
Воловъ	8	88	–

О чемъ писано июня 7 д. до каймакана перекопского, а в Киевѣ и в Глуховѣ доношеніямы взнесено.

8. Июня 10 Войска Запорожского Низового куреня Иркѣевского козакъ Андрѣй Носанъ в Кошѣ представилъ, что в слѣдованіи его с Криму з солю в Перекопскомъ степу в урочищи // Каїри Мечетной, напавъ на нихъ ночью, татаре отбыли двадцать три воли, с якихъ покинули девять, а чотирнадцат з собою невѣдомо куда угнали.

7
[123]

14 140 ру. –

9. Октября 5 дня куреня Иванѣвского козакъ Василь Скребецъ представилъ в Кошѣ, яко в слѣдованіи его з Криму по сей бокъ Перекопу, ставшого на ночь, нагайци разбойническимъ образомъ напали и в томъ разе заграбили в него сапьяновихъ чобѣтъ четирѣ парѣ, цена каждой парѣ по 1 ру. по 50 к.; бугасъ двѣ штучки – 8 ру., вибѣйки двѣ штучки – 1 ру. 30 к., ладану око – 80 к., шапокъ двѣ – 2 ру., бавунов око³⁷ – 60 к., мисокъ четирѣ – 1 ру. 20 к., штани сѣриі – 90 к. и протчое ганя [?], чего и упомнить не можетъ. А всего того выходит на двадцят рублей, о чемъ к перекопскому каймакану тогда ж и писано. 1 X³⁸ //

20 ру. –

10. Октября 21 д. козакъ куреня Канѣвского Назаръ Цѣфиренко в Кошѣ представилъ, что ездилъ онъ в Крымъ с писмомъ с Коша к хану кримскому для сиску брата своего Федора Цѣфиренка, отравленного еще в Великий Постъ, кой и понинѣ оттоль не возвратилс[я] // с писмами с Киев. гу. крїи, к хану кримскому надписанными³⁹. И оттоль онъ, Назаръ Цѣфиренко, поворотясь, в Перекопскомъ степу, в урочищи Мечетной Кайри, напавъ на него три челоуѣка – татаръ два да единъ грекъ, чабани, били нещадно і взяли коня с кулбакою, цена оному 24 рублѣ; бурка – 2 ру.; байбарак – 6 ру.; готових

3
зв.

11
[124]

³⁵ Далі закреслено восемьъ.

³⁶ Далі закреслено тѣхъ волов.

³⁷ Возможно, бавовни 3 фунти.

³⁸ Цей знак не розшифровано.

³⁹ Далі закреслено ко.

денегъ – 20 ру.; смушокъ сивій – 1 ру. 20 к.; мишину – 30 к.; шапку – 50 к.; салникъ – 50 к.; сорочку – 50 к.; поесь – 5 ру. И хотѣли ш аблями порубать, что уже єдинъ татаринъ и келепомъ по головѣ вдарилъ и голову пробилъ, точию онъ, Назаръ Цѣфиренко, ночью побегомъ спасся. О чемъ і к нему, хану, хотя⁶ писано, точию онъ по тому обидимой сторонѣ никакова удоволства не учинилъ. //

3 зв. 11. Ноябра 9 д. 1753 году житель роменский Васил Перехристь представилъ. В слѣдованіи-де его з Криму в урочищи Западной Каіри, ночью, сего ж ноябра съ 1 против 2 чисель, напавъ на нихъ татарє, состоящие тамо на караулѣ, обلامовъ смушевих чорних 13 пар, цена каждой парѣ по пят рублей, баволни два мѣхи, цена оной 20 ру., потабенію пар двѣ, цена парѣ по 70 к., ленчик – 1 ру. 50 к., убрane верблюже, цена 1 ру. 50 к., свитку макову, цена 2 ру.

12. Ноябра 9 д. куреня Рогѣвского козак Иван Телюк представилъ. В слѣдованіи-де его з Криму, назад тому пят недель, по семъ боку Перекопу, в урочищи Пересипу, сваровано воловъ 15, цена тѣмъ волам – 150 р. //

7 [123] 13. Ноябра 13 д. куреней Роговского Кирилъ Магила да Переясловского Терешко Кича представили, что собственних их лош адей 14, будучихъ на пастбѣ в Мечетной Каіри, татарє, находячієся тамо в обездки, того ж октября 7 д. отбили і невѣдомо куда угнали, о чемъ к перекоп. каймакану ноябра 13 д. писанѡ, цена – 140 р.⁴⁰.

Арк. 1, 3–7, 11. Чернетка.

№ 255 1753 р., н. р. грудня 22. – Додаток до реєстру претензій запорозьких козаків до ногайців

12 [114] По отданіи гспдну подполковнику Раславлеву ведо[мости]¹ 1753 года, декабра 20 д. козаки куреней Конєловского [С]амойло Куликъ² да Иркльєвского Микита Брикъ² предъставили, что³ прошлого [н]оябра 15 дня нагайские татарє² при урочищи Маячки² заняли в них⁴ б⁵ лош адей, коимъ цена 120 ру.

22 д. декабра атаманъ куреня Иркльєвского Марко Зубринскіи показалъ, что в козака его ж курѣнного Петра Головатого подля зѣмовника нагайскими татарами занято въ семъ же в ноябрѣ мцѣ лош адей семеро, коимъ цена...⁶.

Арк. 12. Чернетка.

⁴⁰ Далі закреслено Ноябра 8 д. Роговского Иванъ Телюкъ представил, что в следуючого его с Криму по семъ боку Перекопу в урочищи Пересипу татарє ночью воловъ 15 отбили, об чемъ того ж числа к каймакану писано. //

¹ Текст пошкоджено.

² Написано над рядком.

³ Далі закреслено что.

⁴ них правлено з него; далі закреслено Кулика.

⁵ Далі закреслено шєс.

⁶ Текст не закінчено.

№ 256 Н. п. 1755 р., січня 10. – Свідчення курінних отаманів про відсутність у складі куренів запорожців, обвинувачених у наїздах на прикордонні польські поселення⁴

Арк. 2. Чернетка. Див. Додаток.

№ 257 1754 р., січня 2. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до перекопського каймакама про прибуття російського комісара Іллі Расловлева в Січ для участі у Слідчій комісії з Кримом та з проханням повідомити про час приїзду татарських депутатів

Благородній гпднъ каймаканъ перекопській, мой блгодѣтел. 34

Писаніє ваше чрезъ ваших двух татаръ я сего 1 д. генваря в Кошѣ 35
получилъ, и что в том писмѣ обявляете о приездѣ в Сѣчъ нашего комисаря
якоби не знаєте, то крѣпко я дивуюсь, ибо давно уже комисар гпднъ
подполковник Расловлевъ к на[мъ]¹ в Сѣчъ ис Киева прибилъ і ми до вас
с нарочними двома козаками обявляли подлѣнно, толко в[и], надѣюс, ясно
того писма не розобрали. Ѡ чем і теперъ² вторично вам, что оноі нашъ
комисаръ гпднъ подполковникъ Расловлевъ прибилъ тогда, какъ и к вам
писали, і прежде ізвѣщая, о скорѣйшем ваших комисаров до границы
приездѣ пишу, даби нашѣ гпда комисари напрасно не жили. І наше к вамъ
з двома козаками посланное писмо в приездѣ того комисара с вашими
комисарами просим прислать для вѣроятности. І тако пребиваю.

Благородия вашего доброжелателній приятель і сосѣдъ
к. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

1754 году, генваря 2 д.

Н. Кошъ.

Р. S. Ѡсобливо вашего благородия васъ, гпдна каймакана, прошу вскоросты 35
нарочнимъ мене увѣдомит³, в сколко отниѣ день ваши комисари к границѣ
приїдутъ. А буди не приїдутъ, то для чого, і когда же их надѣятя ілы не
надѣятя, потому ж мене увѣдомить вскоросты прошу.

А. к. Данило Стефановъ

Проба пера: Стоить, стоить.

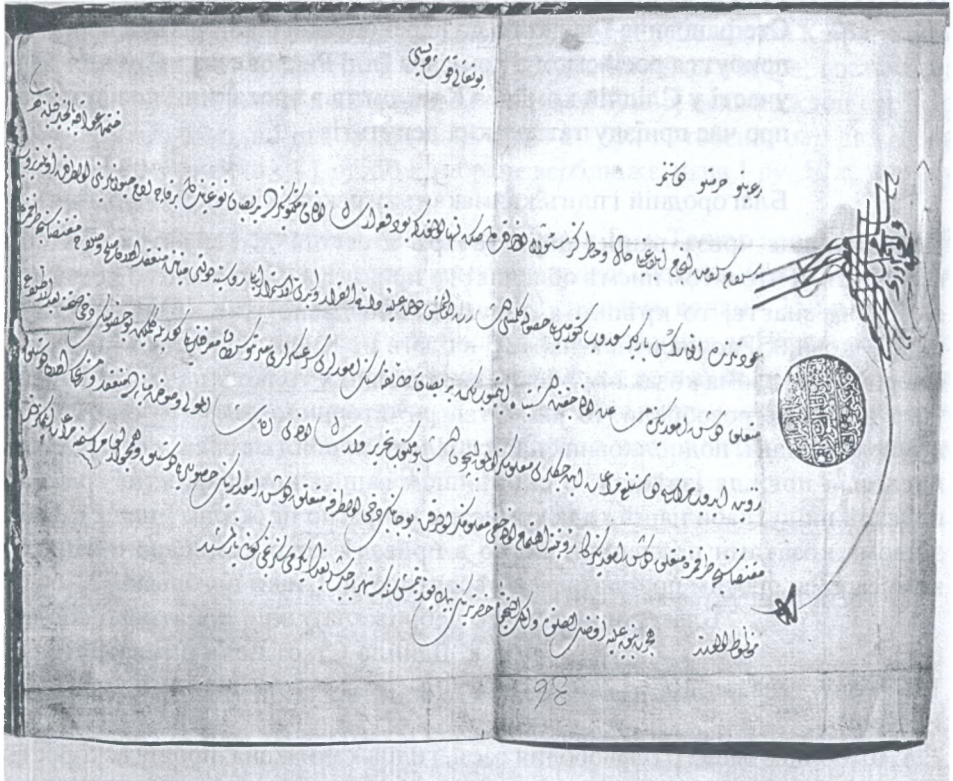
Арк. 34 зв., 35. Відпуск.

¹ Текст пошкоджено.

² На арк. 12 зв. закреслено вставку вѣторично вам, что оноі нашъ комисаръ, гпднъ подполковник Расловлев, прибил тогда, къ вам писал. И прежде, ізвѣщая о скорѣйшем ваших комисаров до границы приездѣ, пишу, даби наши гпда комисари напрасно не жили. А наше к вам з дъвума козаками посланное писмо Ѡ приездѣ комисара с вашими комисарами просим прислать для вѣроятности. І тако пребиваю.

³ Далі закреслено чрез.

1754 р., н. р. січня 2. – Лист перекопського каймакама Рахім Гірей Султана до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про заходи, вжиті для затримання винних у пограбуванні козака-посланця і захопленні волів

Арк. 36. Оригінал. Мова османсько-турецька.

№ 259 1754 р., н. р. січня 2. – Лист перекопського каймакама Рахім Гірей Султана до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про заходи, вжиті для затримання винних у пограбуванні козака-посланця і захопленні волів

Г. совѣтника Редкина перевод зъ писма перекопского 37
калмакана Рахит [!] Гирей Султан[а]¹ къ кошовому [81]
атаману

В мѣйской² націи почтений и во Ісѣса вѣрующемъ
закономъ между подобными себя честными нѣнѣ главний
кошовий атаман, приятель нашъ.

По учиненіи вашъ [!] дружескаго поздравле[нія] чрез сие уведом-
ляется:

Прежде сего писали вы к намъ, что при Черномъ мостѣ козакъ
вашъ ограбленъ былъ, з которимъ, по возвращени[і] ево отсюда, мы
к вамъ отвѣтствовали тогда жъ. Нѣнѣ [же] вторично і в тѣх же
обстоятельствахъ з помянутимъ коз[акомъ] пишете, указуя імянно,
якобы такой-то члкъ рос[...], а понеже котория подозрителния люди
были и інія пр[ежде] прибития его ханской³ пресвѣтлости в Кримъ
на К[убан]скую сторону бѣжали и онаия даже и до сего числа еще
[не пе]реловлены, о которих для поїмки от его ханской прес[ве]тлости
к кубанскому сероскеру, брату нашему, указ[ъ] с Ерлигъ отправленъ,
а когда переловлены будутъ, тогда от должнаго наказания не
оставленния и пограблення пожитк[и] взискани будутъ. Такъ же
писали вы о пропалихъ четырнадцати волахъ в Перекопскомъ степѣ,
в котори[х] во всехъ странахъ прилѣжное искание было да і нѣнѣ
всячески искать стараются, и ежели при помощи [хан]ской отискатца
могутъ, тогда обо всемъ со в[сякимъ] обстоятельствомъ без уведо-
мления васъ не оста[вить]. // Мы въ іздѣшнихъ краяхъ злодѣевъ ловить 37
і наказивать не престаемъ, что надлежит і вамъ от своей стороны 3в.
такимъ же образомъ изкоренять і наказивать. В протчемъ будь
здравъ.

Арк. 37. Діловодний переклад.

¹ Текст пошкоджено.

² Тобто християнської, від слова Месія.

³ Виправлено з ханского.

№ 260 1754 р., січня 7. Микитине. – Рішення депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом про згоду на зняття претензій до Криму, окрім тих, що стосуються повернення полонених

69
[22]

Копія

1754 года, генваря в седмый день.

По указу ея імператорскаго величества во учрежденной с крымскими татарами комисии присудствующие киевского гарнизона подполковникъ Илия Расловлевъ и запорожские старшины Родионъ Филиповъ, Иванъ Рябиі, Василии Кишенский, Никита Самбокъ, Лаврентеи Горбъ, Григорей Лантухъ, Константиі Сербинъ да Иванъ Чугуевецъ согласно приговорили, чтоб после бившаго между высочайшихъ Россиіской и Оттоманской Порты имперей во обидныхъ на обѣ стороны делахъ, в прошломъ 1749-м году примирению все произшедшия и причиненныя, в прошлыхъ 1750-м, и 752-м, и 753-м годехъ между запорожскими козаками, и крымскими, и джимбулукъ, и едисанъ нагайскими татарами, и очаковскими, и перекопскими, и протчими живущими в Крыму, и турками, и греками, и армянами обиды, воровства и грабительства, и смертныя убивства, і все, какого б сванія претенсіі ни были, по день разменного о томъ інструмента взысканием оставляем и вечному предаемъ сабвению, какъ то яснее изображено будетъ в разменномъ на обѣ стороны інструменте, токмо, выключая, чтоб захваченныхъ запорожскихъ козаковъ всякими разными способы в Крымъ и в протчие Оттоманской Поръты владеніі, орды и города въ разъные времена в полонъ всехъ (которыя в томъ разменномъ инъструменте показаны по имянамъ)¹ съ крымской стор[оны]² сыскивать и к намъ возвъращать, а о прекра[ще]ннїи с росискую сторону крымскимъ татар[амъ] і всякого сванія людемъ Оттоманской Пор[ты] // обиды впредь зв. и в воздержанїи от того запорожскихъ козаковъ всевозможное старание и попечение всемъ запорожскимъ Кошемъ іметъ будемъ. Чего ради и крауль [!], по силе высочайшаго ея імператорскаго величества Гсдрственной коллегїи иностранныхъ дельъ указу, где запрїстоино по согласїю и договору с крымскими камисарами в договоре будетъ определено, учредить и содержать неотменно имеемъ.

Подполковникъ Іліа Расловлевъ

Арк. 69. Засвідчена копія.

¹ Дужки авт.

² Текст пошкоджено.

1754 р., січня 7. – Лист Коша до перекопського каймакама Фетте Ефенді про приїзд у Микитине російського комісара Іллі Расловлева з депутатами від Війська Запорозького – членами Слідчої комісії з Кримом, та про готовність прийняти і забезпечити всім необхідним депутатів від Криму

Блгородній и достойнопочтенній гспднъ Фетта Эфендій, 57
каймаканъ перекопскій, в сосѣдствѣ дружелюбній приятель [15]
мой.

¹Отдавъ² дружеской мой благородию вашему³ поклонъ⁴ по приездѣ ко Днепру в Мамайсурку, ⁵ваше ж благородие⁵ поздравляя, ѡбъявляю, что вчерашнего числа, то ест 6 д. ⁶сего генваря⁶ мсця⁷, узнавши точно приездъ вашъ, зараз⁸ на другой день⁹ присланній с Кіева от его превосходительства гспдна генераль-маеора і вѣце-губернатора Івана Костюрина комисаръ гспднъ подполковникъ Ілія Раславлевъ съ опредѣленными от мене¹⁰ восьмю члвки достойными депутатами з Сѣчи ¹¹к граници¹¹ в Никитине¹² виехали для окончания ¹³ѡ послѣдовавших съ обоихъ сторонъ разних¹⁴ обидних дѣлах¹³ з вашим благородием по доброму дружескому согласию¹⁵ повеленной ѡт обоіхъ високихъ імператорских¹⁶ дворовъ¹⁷ и от его ханской свѣтлости согласному¹⁸ писанію, писанному¹⁹ в Києвъ к вишепоказанному гспдну²⁰ генералу²¹ Костюрину²² коммысіі и преданию²³ всего того, ³кромѣ плѣнных людей³, вѣчному забвенію. //

²⁴Того ради і вашего благородья, дружелюбнаго приятеля моего, я 57
приятно дружески прошу в вишьписанное Никитине (яко оноє²⁵ при зв.

¹ Перед цим закреслено по пристойности.

² Далі закреслено мой.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено прибитием.

⁵ Написано над рядком замість закресленого поздравляю.

⁶ Написано над рядком замість закресленого дня декабрия.

⁷ Далі закреслено увидѣв.

⁸ Написано замість закресленого сего ж дня.

⁹ Далі над рядком закреслено рано.

¹⁰ Далі закреслено в.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого к на грани.

¹² Далі закреслено ви з Сѣчи.

¹³ Написано над рядком, перед цим закреслено коммисіі.

¹⁴ Далі закреслено обид и претенсій.

¹⁵ Далі закреслено не в продолжені.

¹⁶ Далі закреслено домовъ.

¹⁷ Далі закреслено і от его.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого требованнь к проше треб склонному.

¹⁹ Далі закреслено на то прошенію коммисіі.

²⁰ Далі закреслено гспдну.

²¹ Далі закреслено маеору.

²² Далі закреслено в Києвъ.

²³ Далі закреслено и того.

²⁴ Перед цим закреслено въ оноє же Никитинѣ.

²⁵ Далі закреслено на гра.

границах сосѣтоить)²⁶ з вашими ²⁷депутатами, не болше как в 10 члвка²⁷, приехать, где и достойние квартири вашему благородию и депутатам²⁸, а для лошадей на первой часъ сѣно данъно будетъ²⁹. И въ оном же Никитином можно будетъ якъ хлѣба³⁰, мяса, такъ и протчого³¹ сискат³². А протчѣмъ татарским³³ людямъ, кої з вашим благородиемъ приехали въ островъ ³⁴просто Никитиног³⁴, на котором³⁵ для лошадей паша, а для огрѣвания людей дровъ³⁶ ест довольно, весма хороше³⁷ и пристойно будетъ стоять, ³⁸только бѣ оние татары³⁹ лошадей своіхъ смотрѣли³⁸. В протчемъ же я при ненарушимоѣ сосѣдственной // приязни і дружби пребиваю навсегда.

58
[26]

Благородыя вашего⁴⁰, дружѣлюбнаго приятеля моего, вседоброжелатѣлній приятель а. к. Данило Стефановъ с товариством

С Коша.

7 д.⁴¹ генваря 1754 году.

Помітка на арк. 57: Переписанно.

Проба пера на арк. 58: Ст. Ста; на арк. 58 зв.: Спробоваата [!] пера и чернила, чи добре буде писати; Сто.

Арк. 57, 58. Відпуск.

№ 262 1754 р., січня 8. – Інструкція Коша військовому осавулові Петру Калнишевському про забезпечення всім необхідним російського комісара Іллі Расловлева та депутатів від Війська Запорозького і Криму на час роботи Слідчої комісії з Кримом

59
[16]

Із Коша Войска Запорожского Низового войсковому асаулу Петру Калнишенку
Інѣструкция

Ордеромъ Киевскоѣ губернской канцеляріі, в силѣ присланного в ту губернскую крию з Гсдрственной коллегіі іностранихъ делъ височайшего¹

²⁶ Дужки авт.

²⁷ Написано над рядкомъ замість закресленого комиссарами.

²⁸ Далі закреслено отведенъ данни би дадутся.

²⁹ Далі закреслено і тамо.

³⁰ Далі закреслено такъ.

³¹ Далі закреслено можно будетъ.

³² Далі закреслено протчи.

³³ Написано над рядкомъ, далі закреслено татарскимъ нагайскимъ.

³⁴ Написано над рядкомъ замість закресленого прост.

³⁵ Далі закреслено лугу дрова и паша.

³⁶ Далі закреслено бу.

³⁷ Далі закреслено будетъ.

³⁸ Написано на лівому полі.

³⁹ Далі закреслено осторожностъ н.

⁴⁰ Далі закреслено в.

⁴¹ Далі закреслено декабря.

¹ Далі закреслено указа.

59
зв. ея і. в-а указа, в Кошъ Войска Запорожского Низового присланным, веленно при границах слѣдственной комисію² для окончанія³ і розмѣни³ о починенных с обоихъ сторонъ обидных делахъ учредит, для которой комисіи с Киева комисар гспднѣ подполковник Ілія Раславлевъ прислан, а ѿ Воиска Запорожско. достойніе депутаты, Радионъ Филиповъ с товарищи – всего восемь члвкъ, избранни і настояще опредѣленъны, которіе, якъ комисар гспднѣ подполковник Раславлев, так і депутаты, в Никитинѣ к граници уже і вихали. І того ради в силѣ висшеписанного височайшего указа і Кіевскоѣ губернской крѣи ордера // ⁴опредѣленно тебе послать в Никитинѣ і поступат тебѣ по написаннымъ в сеи інструкціи пунктамъ⁴.

1

³Принявъ тебѣ сію інструкцію³, по приездѣ твоємъ в Никитинѣ смотрѣтъ⁵, ежели комисару гспдну подполковнику Іле Раславлеву, квартера не отвѣдена, тотчасъ ему со всею его с свитою достойною квартеру, а по краиней мѣри двѣ іли три⁶, також і депутатамъ по пристойности квартеру отвѣсть, толко б оніе в близос[ти]⁷ били б.

2

60 А когда приедетъ перекопский каимакал⁸ і депутатати[!] ихъ³, в Никитинѣ тож⁹, якъ каимакану, такъ і депутатамъ,³а не болше якъ десяти члвкамъ³, квартеру, а по крайности две іли три¹⁰ отвѣсть¹¹. А что кому, якъ нашему комисару ¹²з свитою¹² і¹³ кримскимъ // комисарамъ, толко¹⁴ для нихъ ѣстных і питейных¹⁵ харчей, а на лошадей сѣна¹⁶, будетъ покупаемо¹⁷, і даватъ ³без излишества³ по приложенному при сеи інструкціи регистру нижеписанным во оном рѣстрѣ [!] персонам.

---

² Далі закреслено учредитъ.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано на полі замість закресленого опредѣленно тебе принять тебѣ сію інструкцію і ѣхать прямо в Никитинѣ і поступат по нижеслѣдующему.

⁵ Написано над рядком замість закресленого ежели.

⁶ Далі закреслено отвѣсть і оніе били б все в близости т.

⁷ Текст пошкоджено.

⁸ Далі закреслено з комисарами.

⁹ Далі закреслено ко.

¹⁰ Далі закреслено толко бъ в близости к [на]шему комисару.

¹¹ Далі закреслено а.

¹² Написано на полі замість закресленого і депутатамъ та.

¹³ Далі над рядком закреслено а особливо.

¹⁴ Далі закреслено на три дни ѣстных.

¹⁵ Далі закреслено н.

¹⁶ Далі над рядком закреслено покупат.

¹⁷ Далі закреслено а сколько, ѿ том імѣтъ на войсковоѣ шетѣ, о томъ імѣтъ вѣрную записку одному з депутатов Івану Чугуєвцю.

Да при томъ, ежели комисаръ гпднъ подполковник Раславлевъ по договору з кримскими комисарами встребуеъ в асистенцию козаковъ ехатъ куда, то в самой скорости с тамошних жителствующих никитинских козаковъ даватъ десять человѣкъ доброконнихъ і оруженних. І тѣм козакам, будучи в асистенціи, чтоб³ во всемъ поступали честно і обходительно, накрѣпко приказиват.

Что же тобою тамо, в Никитиномъ, будет набрато на щеть воисковий естнихъ і питєинихъ харчей, а на лошадей сѣна, якъ нашему комисару гспдну подполковнику Раславлеву с его свитою, так і депутатамъ – а особливу кримскимъ комисарамъ¹⁸ і ихъ лошадямъ – не болше какъ десяти члвкамъ харчей, сена толко на 3 д. // да і подводчицкимъ лошадямъ, кои при гсдну комисару¹⁹, имѣтъ вѣрную записку – сколко, которого числа, чего купленно і кому отданно будетъ²⁰, і лишнего никому не даватъ, чтоб чрезъ то войсковому скарбу ізлишнего ущербу не следовало. А висшеписанную всю эспедицію поручить для ісправки находячому с при той комисіи в депутатах Івану Чугуєвцю. 60
зв.

Будучи ж вам²¹ тамо при той комисіи, поступать по висшеписаннимъ пунктам і смотрѣть²², чтоб ничего не било упущенно²³, а вест[и] себе честно²⁴ і постоянно²⁵.

Дана в Кошѣ.

Генвара 8 д. 1754 году.

Атаман кошовий Данило Степанов с товариств[ом]

Арк. 59, 60. Відпуск.

¹⁸ Далі закреслено н.

¹⁹ Далі закреслено на полі і будетъ даванно тому всему.

²⁰ Далі закреслено чтоб.

²¹ Написано над рядком замість закресленого тебѣ.

²² Далі закреслено недреманимъ окомъ.

²³ Далі закреслено і не в порученное тебѣ дело ѡтнюдь не мешатся.

²⁴ Далі закреслено не пянствовать.

²⁵ Далі закреслено подъ опасеніемъ нашего воискового штраф[а].

61 Велможниі гспдин кошові атаман Данило Сътепановичъ,
[17] млстївий дѡбродѣю нашъ.

Вчєрашънего дъня каймакам зъ депутатами своїми по немалому спору въ Никитин прибил і на квартаерах, всего съ пятнацатю члвѣки, поставлен і кормом снабдеаетца повеленним. Комисия же с ним вѣчера і сего дъня производилас, въ семъ всѣ претензіи составляютьца і предаютьца забвению, толко пълѣннихъ із нашей стороны, чтобъ возвращать с Криму і Турещини, вкълочить в подписки ѡн, каймакам, не хочеть, якоби ему і от хана¹ не приказано. А нашъ без того і одного слова принять не хочеть же. //

61 А договорилсѣ каймакам по многим спорам посылат к хану нарочного
зв. ѡт себе, а наши б і он подождали возврату того дъней шесть, но нашъ гсднъ комисаръ на то не склоняетца. (Наконецъ же, Богъ вѣсть)² потребни в комиссию мирний с Портою трактат да росписка за двухъ козакихъ служителей титаровскихъ, ѡт комиссаров кримскихъ в 749-м годѣ данная^а. Просим ѡниє чрез сего какъ наїскорѣе къ нам прислать.

По трехъ дънєхъ давали каймакаму і єго людам також і лошадямъ кормъ. Просим покорно резолюції, ібо мяса рѣзанного от нашихъ не принимаютъ, ѡвецъ же тутъ нєтъ і затѣмъ принужденни на первіє дъни,
62 купив, дали ему корову живую да барановъ два, // въ Чортомликє купили
[25] ради того, что і гспднъ нашъ комисаръ совѣтовал сперва принять єго з доволствѡм. В протчемъ велможности вашей і всеї почтеннѣйшей старшинѣ, отдавъ нижайшии нашъ поклон, сие донєсши, пребиваем.

Велможности вашей покорнѣйшиє слуги первіи
депутатъ Радиѡнъ Филипов с товарищи

11 д. генваря 1754 году.

Никитинє.

Помітки: Получено противъ 12 д. генваря 1754 году.

По сему при ордерѣ нашемъ мирной трактъ і конвенції, две росписки орегинальніє і переводи 749 года, і ордеръ покоиногo гспдна генерала Леѡнтева по тому делу посланни.

Генваря 12 дня 1754-го году.

А. к. Д. С. с товариствомъ

Арк. 61, 62. Оригінал.

¹ Літеру х виправлено з іншої.

² Дужки авт.

¹-Журнал² происходящим при татарской комисіи действии і разговорахъ¹. ³-1754 года, генвара съ 1-х числѣ³. [18]

Генваря 6. ¹-В Сечи Запорожской, в третьем часу ночи, прибили із границы два татарина от хана крымского и объявили два писма от его светлости: одно – главному⁴ комисіи комисару російскому, а другое – кошевому атаману запорожскому, которые от них тогда ж і приняты. При томъ словесно сказали, что от его светлости присланъ на учрежденную комисію главным комисаром перекопской каймакам з депутатами, которой-де остановился в своей границе за Днепром в урочище Мамай-Сурке, которая от Никитинской російской заставы, от Крымской дороги ниже, состоитъ в петнадцати верстахъ, и прикасал-де просить російского комисара к себѣ. [18]

І тако ім ответствовано, когда усмотрено будетъ по переводе от его светлости іс писем, то с ответом к тому каймакану присылкою завтрешняго дня не умедлимъ.

Потом отведени оны были в квартиру, где обычайно оных от Кош а становятъ, и доволствованы.

7 Послан переводчикъ к каймакану, і са далностию ночевал, насад ехавъ от него, на дороге. А я з депутатами поехал в Никитину заставу для прозбы чрез писмо от хана, чтобъ их излишне не трудить, к тому ж и от кошового мне заране говорено, чтобъ им для утеснения і излишнего татар множества доволствия быт той комисіи в Никитине. //

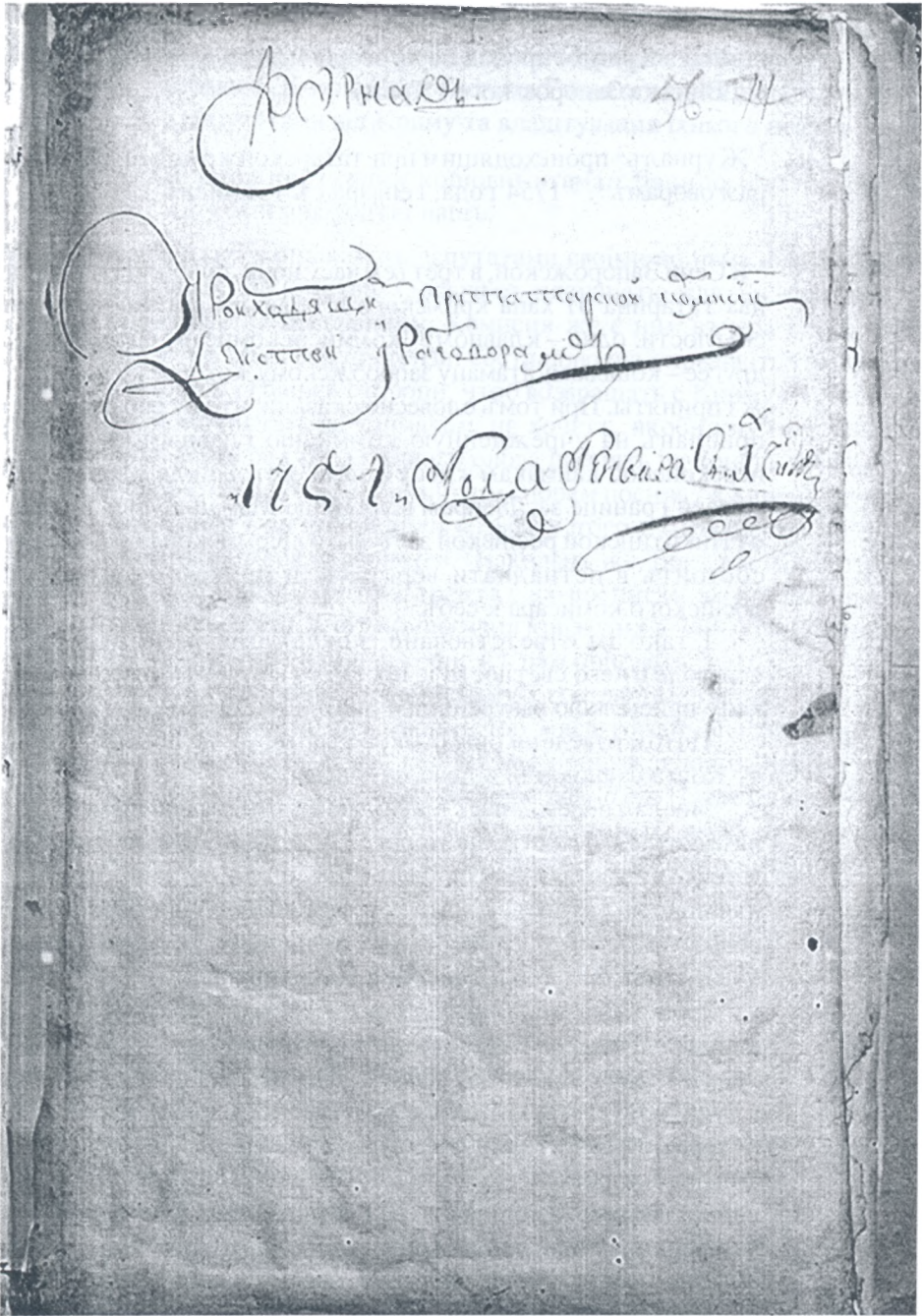
8 Приехалъ посланной нашъ переводчикъ і объявил от каймакана приятелскій поклон, і при том сказал, что і в Никитину заставу онъ бытъ в границу нашу от хана не имеетъ укаса, а будетъ на самой границѣ в урочище Каменном^а завтре рано, которая от Никитиной состоит, чрез Днепровские плавли или саймищи, верстах в шести. Но потом скоро еще присланные от каймакана два татарина съ ево перевотчиком и объявляли мне, что каймакан прислал их объявить о себѣ, что онъ боленъ і быт туда не может, а прикасал меня просит к себѣ. На что я тем [18]

¹ Текст написано російським скорописом.

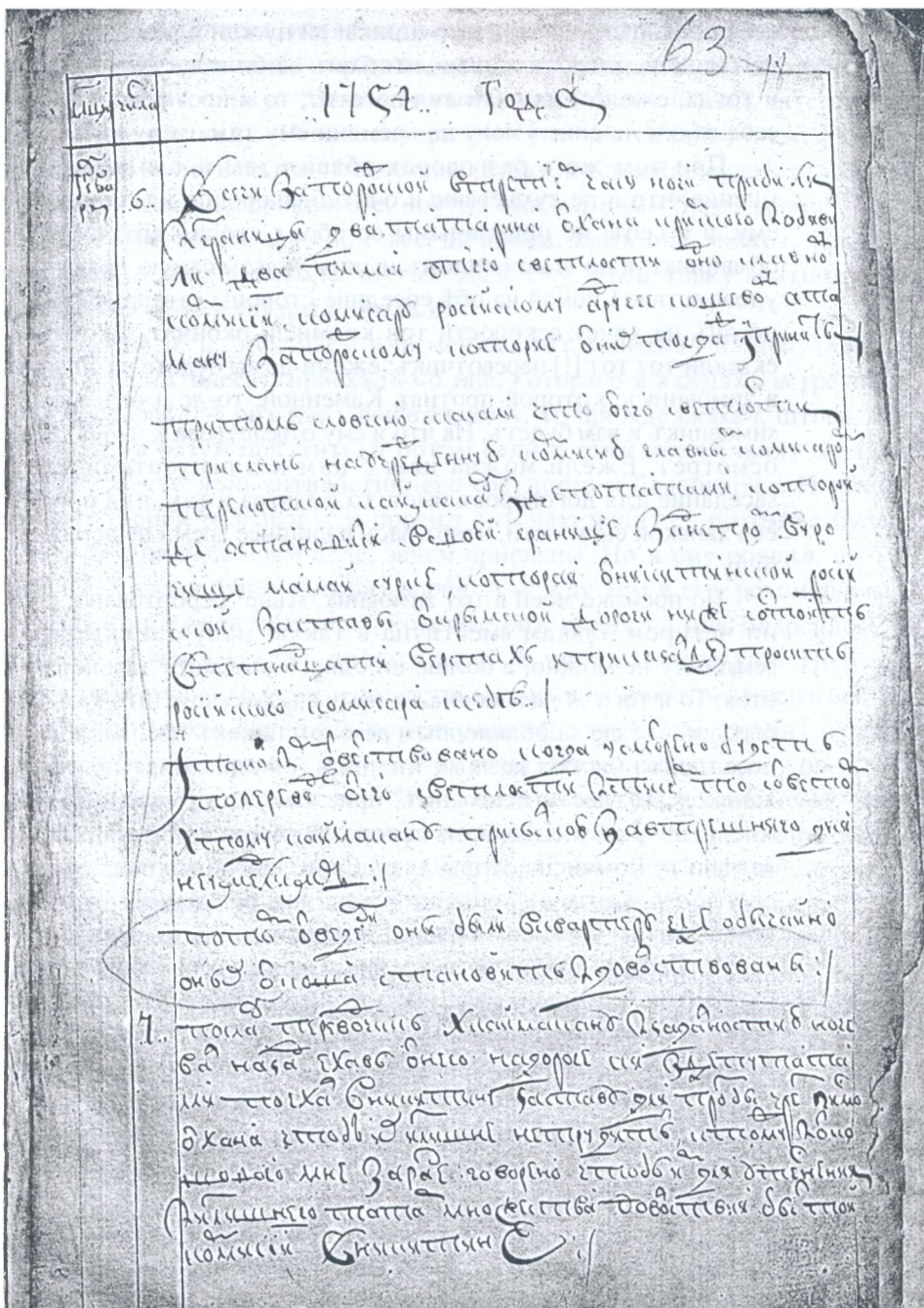
² Текст документа подано у формі таблиці, що має три колонки: назва першої – Мсци; другої – Числа; третьої – 1754 года. Назви повторюються на початку кожного аркуша.

³ Текст написано українським скорописом.

⁴ главному

1754 р., січня 6–25. – Титульний аркуш журналу записів Слідчої комісії
для вирішення взаємних претензій між Запорозжям і Кримом.
Док. № 264

1754 р., січня 6–25. – Перший аркуш журналу записів Слідчої комісії для вирішення взаємних претензій між Запорозжям і Кримом.
Док. № 264

ево посланным объявил, што я никакой нужды и ресона быть у него еще не имею, а желаю, чтоб онъ от болезни свободился, и тогда, ежели изволит меня посетит, то я поставлю от него себе за одолжение і могу по времени ему тем отслужит.

При том же в разговорах объявил тем посланным мое мнение, что и не сомневаюс и о его благородіи, какъ доношу ему, и о себѣ, не присланнымы со обоих сторон другъ друга обманиват, а по высочайшимъ нашим указам самую правду во удовольствие і покой на обѣ соседние стороны утвердит і снат, но онъ не хочет вскорости той комисіи окончат. То тотчас скасали тот тот (!) перевогчикъ: ежели-де вы будете на Днепрѣ в зимовникъ, которой противъ Каменной, то-де и онъ туда в зимовникъ к вам будетъ. На что я ему ответствовал, что пошлю осмотрет. Ежели можна наш с ним и з депутатами тамъ заседание для договоровъ имет, то я завтра и там, для прозбы его ханской светлости, чтобъ васъ излишнее время не держать, буду. //

64
[19]

9

По посллке моей в тот зимовник, мѣне⁵ репортовано, што ни четирем члвкам вместитца в такую малую и скверную землянку не можно, а болше ни одного шелаша² там не имется. То я того ж часа послал к нему с ызвещием, што там нам быть въ съезде за объявленным ресоном никакъ невозможно, а пожаловал бы без далных интригъ, ежели хочет по указу ханской светлости исполнить, приехал бы в Никитинъ, ибо мне и по указу Киевской генерал-губернской канцеляріи велѣно ту комисію отправлят в Сечи Запорожской. Да и его светлость, ханъ, в сношении з гспдном брегадиром и оберкомандантом киевским объявил, што пришлетъ от себя комисара в Сечь к комисіи, а ко мне изволил с прозбою писат, чтобъ тою комисію вас нимало ни удержат. То обсервую честь его светлости и немалую прозбу для поспешения вам в отправленіи комисіи, приехалъ от Сечи ближе к вам версть съ 30, в помянутую Никитину, которого уже удобнее места и покоя для собрания нашего нигде ближе крайне не находится. О чем от него, каймакана, двоекратно присиланы были татары вскоре, но от меня последней ресон ему скасал: ежели онъ хочет исполнит по силе объявления нам ханской светлости, то бъ завтре пожаловал ка мне в Никитин, а буде онъ не хочет, то я к хану буду обо всем на него писат, чего бъ рады дал бы моему посыланному с писмом проводника.

10

Поутру приехали от каймакана два татарина и объявили мне приятелскій поклон. При том прислал-де // татарина, с которым

64
зв.

⁵ Слово правлено.

ваше письмо пошлется, и я немедленно сталъ искать написанного вчерне к хану от меня писма, чтобъ велеть переписать, но тот присланной говорить переотчику: “Чего-де онъ ищет?” Тот ему скасал, што писма, написанного к хану. И онъ говоритъ: “Тот час скажи-де ему, чтобъ пожаловал не погневатся, что-де одна шутка, а каймакан суда савтре бытъ обѣщаетъ, какъ вы прикажѣте, поутру или какъ вам будет время”. То я на то ответствовал, што мне всегда время, какъ онъ может, тогда и приезжай, а я присланъ не шутит. Да и ему, какъ члвку знатному, то неприлично. С тем татари и поехали.

И после ихъ, чрез часъ или менше, тот каймакан из депутатами, члвкахъ в шестидесат, приехалъ ко мне, котораго я в сеняхъ встретил и приветствовал. А онъ какъ вошел в ысбу, то прежде скасал, штобъ дат ему время в разум приттить, а потом сели и стал мне объявлять от хана поклон, са что я со учтивостию ево светлость и благодарил. И имели портикулярной разговоръ, и просил онъ чаю напитца, потом-де будем говорить о надлежащем деле, зачем присланы. Но я ему объявил, што о деле имет время будем говорит вперед. А между тем я ему рекомендовал для дружбы нашей квартиры, которые онъ принял з благодарением, и пошелъ, и меня к себѣ просил того ж числа пополудни. Но я из депутатами і пошел к нему, и онъ встретил меня на дворе, и, вошед в покой, сели, и, поговоря несколько портикулярно, зачал онъ говорит о деле комисіи таким образом, требуя // от меня: какъ я хочу перво говорит с ним – наодине или при всехъ? И я ответствовал. “Какъ он хочет, то я отвечать буду”. И онъ зачал говорит. “Я-де надеюсь, што дело нше обоим нам извесное зачем мы съехали. І я говорю, што в том мненіи остаюсь, надобно-де все претенсіи в нашу и вашу сторону уничтожит, какие ни были от прошедшей зделки понне”. На что я стал говорить, што претенсіи оставит все и я согласен, но токмо, чтобъ захваченных в полон всехъ російских людей и запорожских косаковъ сискиват і возвращат к намъ в Россию. То он, каймакан, и протчие все саговорили, што у нас-де никаво нет. Да и от хана-де я етова обясательства в договор внести указу не имею, и ми-де на себи сами осилу наденем и вам должны всегда будем. А я отвечал, што Порта в том термине с нашим резидентом подлинно в силе трактатовъ договорилис, и уповаю, что вам то в повеленіи от его светлости оставлено бытъ не может. То оной каймакан во уверение, винявъ свое письмо, називавъ формою договорных писем и читаль по-турецкій, в котором того не упомянуто. И я спросил ево: “Ето письмо закреплено л рукою или печатью ханскою?” То он объявил: “Етова-де у нас хан не крепить, а присилают такъ”. А я ему объявил: “Я имею форму за крепею в силе договору резыденского, то ей фалшивой бытъ нелзя“. И онъ хотелъ мне на другой день дат на русском переводе свою, а от меня просил на турецком моей форми, в чем мы и согласилис. И поговоря несколько о претенсиях, на которие я имел достойные ответы по известию мнѣ от Кош а прежних

65
[24]

обстоятельствъ, некоторые и с уликою на ево собственно персону, а паче об отдаче краденным некоторого числа скота и о пленных двухъ члвках, за которых он точнѡ // просил денегъ і за наем их не отдал, которая ему улика въ великое сазрение была. И не здная [!], что отвечат, просил меня, чтобъ те речи прекратит: “Ето-де все должно со обоихъ сторонъ уничтожит и ничего никому не упоминат”. И паки говорили о согласіи до двухъ часов. І поехал от него с тем, что прислат к нему савтришнего числа переводчика, ево форму мне, а мою ему перевесть, которой і послан был.

- 11 Переводчик, пришед от него, объявил, что по форме нашей онъ хотя некоторое и напишет, а чтобъ от всех Турецкой области туркахъ и протчих нацей людей претенсіи заменить, онъ того не напишет, ибо-де я прислан от хана, а хан над⁶ одними татарами властен, другое пленных, чтобъ сискивать и возвращат, того включит слова от хана укаса и прикаса не имеет. А при том дал и свое формулярное писмо, в котором и не столко усмотрел дела, сколько излишнего и ненадобного, а паче для нашей стороны. И потом вскоре прислал толмача с тем, што онъ сам ко мне быт желает и о том говорит. Но я скасал, какъ я ево формуляр разсмотря и будет мне время, ево уведомяю. Потом часа чрез два послал сказат, ежели желает онъ, чтобъ пожаловал. То немедленно онъ пришел съ депутатами⁶, зачал говорит: “Даволен ли я буду ево формою?” На что я ответствовалъ, что и вся она не весма ясна написана, а паче тех двухъ пунктовъ в ней не изображено, без которых и комисіи кончит не в состояніи. И много представления и разговоров было о том часа с три.

Потом склонился о всех людях турецкого владения в сабвение претенсей включит и всех противъ нашей форми написат онъ за довольное признает. Толко о пленныхъ просит или написат глухо, что будем поступат по силе трактатовъ, или дать время на шесть дней послат к хану о повелительной резолюции. А он с присягою утверждал, что ему о том ниже говорено было от его светлости. Да другое, чтоб напротив их, турок, и иных наций людей я написал малоросиян, притом же-де включит надлежит и смертние убийства, которые с нашу сторону¹ // ³-хотя и более въ уронѣ, толко-де ми для прекращения ссоръ въключили. На что и я отговаривался много, што они в томъ состоятъ, какіе бъ ни били претензии, все прекратит, но необходимо-де надлежитъ точно именовать ихъ, так

⁶ Літеру д виправлено з іншої.

какъ и у нас, в чемъ я болѣе⁷ отговариватся не сталь, а сказал: “Ежели вы напишете о пленних такъ, как ми требуемъ, то і я включу смертніе убійства, а о малоросійскомъ народѣ я включить указа не имею, потому что президентъ нашъ с Портою договаривался о запорожскихъ козакахъ однихъ противъ всехъ вашихъ пограничныхъ народовъ”. Но я послалъ в Сечь къ кошевому атаману, чтобъ имеющуюся с трактата копию прислалъ для показанія мнѣ, ибо и я ее не видалъ.

12 Уже вночи тотъ трактатъ я хотя и получилъ и усмотрелъ, што тамъ въ 7-мъ пунктѣ изображенно пленнихъ возвращать.

13 Послалъ я переводчика, чтобъ ежели можетъ, то б комисію кончилъ. Буди же не можетъ, то б описивался, я ему не толко на пятъ, но и на шесть день отстрочитъ дозволяю. Напротивъ того онъ прислалъ ко мнѣ двухъ толмачей с темъ, што онъ пошлетъ тотъчасъ и самъ в лагерь свой поедетъ, толко-де иногo чегo не будетъ ли отъ мени. На что я сказалъ, что толко малоросіицовъ, конечно, не вноситъ в писма, а пленнихъ точно с такимъ словомъ означитъ, что имъ сискиватъ и возвращатъ в Россію, в протчемъ би какъ договорились, в какой силѣ и писмо наше договорное⁸ явствуе[тъ]⁹. // **Ω** чемъ и я ж сего числа буду репортоватъ в **66** Киевъ к его превосходителству. И онъ того ж числа поехалъ в **зв.** свой лагерь.

14 Я поехалъ в Сечъ Запорожскую изъ депутатами, а тамъ оставилъ для ізвѣстія о прибитіи ихъ афицера и двухъ члвкъ салдатъ. Но для вероятности, што не уехалъ ли онъ, каймакамъ, в Крымъ, послалъ подъ некоторіомъ¹⁰ [!] другимъ видомъ двухъ козаковъ проведать, где оной будетъ свои лагерь иметь.

17 Прислалъ двоихъ татаръ, перекопского Аман Акку да кримского Гочки, чрезъ которыхъ знатно хотѣлъ проведать, где я нахожусь. Приказалъ мнѣ сказать, што онъ завтрешной день о упованіи получить на посланное в отвѣтъ и чтобъ я незамедля в Никитину билъ. Но я отвѣтствовалъ, што і я окончанія тому желаю, а хотя и болѣе¹¹ продолжитца положенного срока, я дожидатца буду, а какъ скоро тотъ отвѣтъ онъ получитъ, то б прислалъ ко мнѣ в Сечъ с темъ ізвѣстіемъ отъ себя нарочного, почему я того ж числа в Никитину битъ изъ депутатами моими имею.

19 Послалъ кошевой козака проведать к каймакаму. Строкъ уже пришолъ, а ізвѣстія нѣтъ отъ него никакова. І не уехалъ ли онъ и самъ?

21 Приехалъ козакъ. Объявилъ, што онъ чрезъ Днепръ в Никитиноу ходилъ пешъ за худобою льда. А отъ каймакама

⁷ Першу літеру є виправлено з іншої.

⁸ Останню літеру о виправлено з іншої.

⁹ Текст пошкоджено.

¹⁰ Слово виправлено з слова секретомъ; -ото- написано над рядкомъ.

¹¹ Літеру л виправлено з іншої.

67
[21]

принес письмо, котрымъ просить кошевого, чтоб онъ меня просилъ за такое замедление не погневатца, онъ еще не получал от хана, а ожидаетъ ежечасто. При том же просилъ, чтоб прополонить // Днепръ и зделать дорогу ездить в лотке. Однако того ж числа к вечеру стало мерзнуть и весма студенная погода настала, то тот напрасной трудъ оставили до времени, ибо намъ в томъ продолженіи времени есть интерес такой, ежели онъ, каймакамъ, получить от хана, чтоб о сиске и возвращеніи пленних точно не писат, а написат глухо противъ трактата, то и ми должни будемъ просить у него тогокож¹² времени отстрочки, чтоб намъ надежнее получит і на представленной от нас в Киевскую губернскую канцелярию от 13 числа репортъ резолюцію, от чего ему отговоритца неупователно.

23 По полудни приехали от каймакама два татарина с писмом ко мнѣ, в которомъ по переводе объявляетъ, што онъ получил от хана резолюцію, чтоб в силе договору российского резидента с Портою намъ с нимъ комиссию кончить, і просил, чтоб я прибилъ для оногo в Никитинъ. І я того ж числа в ответъ к нему, каймакаму, писал, што я завтрешного числа в Никитину следоват імею, где порученное намъ дело окончать с охотою желаю, объяви при томъ, што я и прежде от него не излишняго чего, а противъ договоров требовал. Но те его татары испросили у меня, чтоб имъ в Сече ночеват, а ехат завтре, в чемъ я имъ и дозволил со обикновеннимъ от Коша довольствиемъ и квартиру дать приказаль. //

67
зв.

24 Прибилъ в Никитину из депутатами пополудни въ 2-м часу и ожидал от каймакама присилки, токмо не прислал никого.

25 Поутру рано прислал при одномъ татарине своего толмача, которой объявилъ, что каймакамъ ко мнѣ ехать не хочетъ в Никитину, якобы от хана указъ имѣетъ, што в границу нашу не ездит, а чтоб я к нему на границу в Каменскую ехал. На что я ему ответствовал, ведая ево плутовские и глупие затѣи, чтоб онъ о такой пустоте более не присисал¹³, но разве ему еще не скучило жить на снегу. Буде же хочетъ, то б, не продолжая время, ехаль ко мнѣ в Никитин и должно намъ комиссию нашу привести ко окончанию. Между чемъ представляль опасность чрезъ Днепръ и протчие пустие отговорки, но с темъ от меня тотъ ево толмачъ і отправлен, объявляя мнѣ, что онъ якобы в своемъ лагире верстахъ в двадцяти от Никитинской.

И по отезде того толмача чрезъ часа полтори приехалъ тотъ комисаръ, каймакам, со всеми своими депутатами. И

¹² такого ж

¹³ присилал

вошел, стал, во-первыхъ, говорить, якоби о учиненних внов имъ от запорожцовъ обидах, о которыхъ объявилъ, што ему ханъ указомъ повелелъ прежде мнѣ объявить о сихъ обидах, требуют от меня на то удовольствия. На что я ему сказалъ: “Ежели ханская светлость о внов учиненних от запорожцовъ татарамъ обидах велелъ от меня удовольствия требовать, то равно // і я требовать имею от вас удовольствия, какие на сихъ дняхъ учинили убивства, воровства татары запорожцамъ”. Онъ объявилъ, што будто¹⁴ [23] закололи одного овчара, а другого покололи и несколько овецъ взяли. А я ему объявил, што запорожской гардовой полковникъ репортовалъ к кошевому, што у него бивших¹⁵ в нашей границе для розезду при речке Громоклее в нашей границе убили л до смерти пят человекъ козаковъ да двухъ взяли в полонъ, а лошадей и плате с нихъ побрали, которыхъ онъ самъ освидетельствовал и нашедъ еще двухъ живихъ. Роспрося обо всемъ, повез до станции, которыхъ хотелъ вести в Сечь для свидительства, но оние на пути от великихъ ранъ оба померли и тамъ похороненніе.

Но онъ услыша что от меня, тот час стал говорит, забив и ханской указъ, што это-де намъ все надобно прекратить, а станемъ говорить о деле, што велено¹⁶ мнѣ от хана о возвращеніи пленнихъ написат какъ Порты договорилас с вашимъ резидентомъ в силе трактата, то я сказал, што и прежде не иного чего от вас требовал, но токмо как в силе договора учинить. На что онъ мнѣ тотчас зачал говорить, што хан-де мнѣ о пленнихъ в писмо договорное вносить ничево не приказал, и винявъ із-за пазухи якоби ханской указъ, и читал по-турецки, што прилежно слышал переводчик нашъ Семенов. И объявилъ намъ, што о пленнихъ в договорномъ писме ниже упоминать, ибо-де об нихъ явствуетъ в мирномъ // трактате, а тут-де комиссия обиднихъ съсорах и обидахъ, о пленнихъ упоминать не надлежитъ. Что я услыша сказал, что напрасно ви намъ такое великое затруднение учинили, в чемъ будите отвечать к Порте, ибо-де ее не состоятелну в договоре учинили, а от нашего резидента точно сеи пунктъ о пленнихъ, чтобъ сискивать и возвращать, билъ изясненъ, і то принято било от Порты за благо и объявлено нашему резиденту, якоби об ономъ и к хану предложено. На что онъ, каймакамъ, сталъ говорить мнѣ: “Ви-де без тово комисіи не кончите, а я-де написать не в состояніи и так-де я і поеду”. А я еще его просилъ, чтобъ онъ столко же подождалъ меня, какъ ждалъ¹⁷ я его, а я пошлю в Киевъ об ономъ репортомъ, но онъ сказалъ, што мнѣ-де ханъ и ждать не приказал. Коли ви без тово комисіи не совершите і я-де сего ж числа поеду, и болше сидеть не стал, і поехал. А о карауламъ и розездамъ, чтобъ для лутш аго воздерживания своевольниковъ и приращенія воровства, между всеми разговорами в нашихъ собранияхъ никогда упомянуто от него не било. Напротивъ чего и ми в силѣ височайшего указа Государственной коллегіи иностранныхъ делъ осталис в молчаніи³.

Арх. 56, 63–68. Копія.

¹⁴ Написано на місці витертого.

¹⁵ Літеру б виправлено з в.

¹⁶ Другу літеру є виправлено з и.

¹⁷ Літеру ж виправлено з іншої.

№ 265 1753 р., грудня 14. Москва. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом припровадити до Генерального військового суду в Глухів запорожців, обвинувачених у нападах на ногайців, захопленні коней, худоби і майна. № 903

70
[27]

Ея імператорскаго величества Малой Россіи обоихъ сторонъ Днепра и Воискъ Запорожских гетманъ «...» Кирилль Разумовскій
Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошевому, старшинъ воисковой, атаманамъ курѣннимъ і всему Войску

На доношеніе ваше, сего декабря 10 д. къ намъ присланъное, в которомъ вы представляете, что по силѣ посланных къ вамъ наших ордеровъ зъ причини произшедшой от буджацкого сераскера-султанъ Гирей Хана^а на запорожских козаковъ жалоби въ отгонѣ якоби іми у¹ татар многих лошадей и рогатого скота, и въ грабительствѣ разныхъ вещей, и въ убийствѣ трехъ члвкѣ татар до смерти для обисканія техъ пограбленныхъ лошадей и скота, а особливо самихъ воровъ и смертноубийцовъ, сами вы зъ курѣнними атаманами и з доволною командою ездили даже до Бугу, и никого из такихъ воровъ не сискали, но токмо поймали нѣкоторіе воры, которіе изъ пристрастныхъ допросовъ призналис к грабительству на пути проезжающихъ людей, и къ бытью въ Полщѣ на грабительствѣ жъ, изъ коїхъ-д[е]² нѣкоторіе по наказаніи померли, а о протчих[ъ], яко маловажныхъ, – тамъ ли ихъ наказанію пр[е]дать] или куда отослать, требовали нашей резолюц[іи]. //

70
зв.

Въ резолюцію предлагаемъ таковыхъ пойманнихъ вами воровъ изъ ихъ допросами – въ чемъ оны винилис, отослат за крѣпкимъ карауломъ в Глуховъ для поступленія съ ними тамо по силѣ указовъ ея імператорскаго величества и малороссіискихъ правъ, ибо безъ надлежащего о произшедшихъ от нихъ воровствахъ изследованія отнюдь оставит не должно, дабы и другіе подобніе имъ, видя безпоблажное виннимъ наказаніе, могли от такихъ самоволствъ воздержатся, и дабы оніе вори за присилкою от васъ въ Глуховъ отослани били в судъ воисковий Генералнии къ поступленію съ ними тамо по указамъ і правамъ. О томъ от насъ Генералной воисковой канцелярії предложено.

Гетманъ графъ К.Разумовскій

[1753] года, [декабря] 14 д.
[Москва].
№ 903.

Помітка: Полученѡ 1754 г.; Полученъ 30 д. генвара 1754 году.

Арк. 70. Оригінал.

¹ Виправлено з літери з.

² Текст пошкоджено.

1753 р., н. р. грудня 28¹. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з наказом припровадити до Генерального військового суду в Глухів запорожців, обвинувачених у нападах на ногайців, захопленні коней, худоби тощо. № 7492

Благородній и достойнопочтенній гспднъ Воиска Низового
Запорожского кошевій атаманъ з старшиною, атаманами
и товариствомъ

71
[28]

В полученномъ от² Генеральной войсковой канцелярії исходящего декабра 28 дня от его ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малой Россіи обоихъ сторонъ Днѣпра и Воискъ Запорожскихъ гетмана и разныхъ ординовъ кавалера ордеръ изображено. Сего-де декабра 10 д. присланнимъ от васъ к его ясневелможности доношеніємъ представлено, что по силѣ посланныхъ от его ясневелможности к вамъ ордеровъ з причини происшедшой от буджацкого сераскера на запорожскихъ козаковъ жалоби в отгонѣ якоби ими у татаръ многихъ лошадей и рогатого скота, и в грабителствѣ разныхъ вещей, и въ убиствѣ трехъ человекъ татаръ до смерти, для отисканія техъ пограбленныхъ лошадей и скота, а особливо самихъ воровъ и смертноубицовъ сами вы и з доволною командою ездили даже до Бугу, но никого из такихъ воровъ не сискали, но токмо поимани нѣкаторіе вори, которіе-де из пристрастныхъ допросовъ признались к грабителству на пути проежающихъ людей³, и къ битію в Полшѣ на грабителствѣ жъ, ис коихъ-де нѣкаторіе по наказанію померли, а о протчихъ, яко маловажныхъ, – тамъ ли ихъ наказанію предать или куда отослать, требовали от его ясневелможности резолюцѣи.

На котороє-де ваше доношеніе посланнимъ от его ясневелможности к вамъ ордер[омъ]⁴ велено такихъ поиманнихъ вами⁵ воровъ зъ ихъ до[просами] – в чемъ они винились, отослать за крѣпкимъ [карауломъ] в Глуховъ для поступленія с ними тамо по сил[ѣ указовъ] и малороссискихъ правъ, ибо-де без надлежащего о [произ]ш[едшихъ] // от нихъ воровствахъ изслѣдованія отнюдь оставить не должно, даби и другіе, подобніе имъ, видя безпоблажное виннимъ наказаніе, могли⁵ от такихъ самовольствъ воздержатся. А Генеральной войсковой канцелярії онимъ его ясневелможности ордеромъ велѣно за присилкою воровъ от васъ⁵ в Глуховъ отослать ихъ в судъ Генеральный к поступленію с ними тамо по указамъ и правамъ.

А понеже тѣхъ поиманнихъ вами воровъ здѣсь в присилки еще нетъ, оный же ордеръ его ясневелможности долженъ битъ приведенъ в действо, торо⁶ ради по опредѣленію Генеральной войсковой канцелярії велѣно вам чрез сіе подтвердить, даби ви поиманнихъ вами воровъ за полученіємъ сего

71
зв.

¹ Дату встановлено за змістом документа.

² Ймовірно, треба в.

³ Написано на місці витертого.

⁴ Текст пошкоджено.

⁵ Слово правлено.

⁶ того

немедленно за крепкимъ карауломъ прислали в Генералную канцелярію при репортѣ з ихъ допросами для отсылки ихъ отсель в судъ Генералній.

Вашего благородія доброжелателній⁷ слуга⁸ Семенъ Кочубей

[...] дня.

[Глуховъ].

№ 7492.

Помітка: Полученъ 30 д. генвара 1754 году.

Арк. 71. Оригінал.

№ 267 1754 р., лютого 1. – Рапорт Коша Генеральной військовій канцелярії про неможливість припровадити у Глухів запорожців, обвинувачених у нападах на ногайців, захопленні коней, худоби і майна, у зв'язку з їхньою смертю

72
[29]

В Войсковую генералную канцелярію
Покорній репортъ

Во исполненіе высокоповелителного¹ его ясневелможности гспдна, гспдна Малія Россіи обоихъ сторонъ Днепра і Войскъ Запорожских гетмана і многих ординовъ кавалера, Россійской імперіи графа Кирила Григорєвича его сіятелства Разумовского, також² з Генеральной воисковой криї, в силѣ³ его ясневеложности повелѣнія, прошедшего генвара 30 д. в Кошѣ Войска запорожского Низового полученних ордеровъ⁴, коїми велено поиманних⁵ при следованіи моемъ с командою к сиску воровъ и разбойниковъ, и оставшихся в живихъ⁶ воров, коїхъ было числомъ четири⁶, для поступленія с ними⁷ по ея ім. в-ва указамъ і малороссійскимъ правамъ в Глуховъ в Генералную крию отправить, симъ в оную Генералную крию покорно⁶ репортуемъ, яко тѣ оставшиєсь вори, числомъ четири, кої в 72
зв. пристрастныхъ допросах к воровству татарских лошадей, волов[ъ]⁸ // і протчіихъ вещей, и к убійству троихъ татаръ не винилис, а сознали токмо нѣкоторые свое воровство грабленіємъ на пути проезжающихъ людей⁹, а протчі бытіємъ на грабительствѣ в Полшѣ, содержавшиєся три въ сътолпа, а едень в пушкарнѣ¹⁰, от силних бывшихъ морозовъ и от голоду умерли и

⁷ Літеру й виправлено з є.

⁸ Літеру а виправлено з и.

¹ Далі закреслено на полученной з оной Генеральной криї в силѣ.

² Далі закреслено на.

³ Далі закреслено оногю.

⁴ Написано над рядкомъ замість закресленого ордеровъ предложени б.

⁵ Далі закреслено при сл.

⁶ Написано над рядкомъ.

⁷ Далі закреслено по сил.

⁸ Текст пошкоджено.

⁹ Далі закреслено и обы.

¹⁰ Далі закреслено т.

нинѣ ни єдино҃го в живихѣ, тако҃ж по них допросовѣ, яко они словесно допрашивани, и никаких имѣній не зосталось. Ежели ж впрѣдѣ какіе вори поймани будутъ, то по силѣ предписанного єго ясневѣлможности высоко҃го повелѣнія в Глухов в Генералную воисковую⁶ крію к поступленію тамо з ними по указамѣ и правамѣ имѣють быти отсилани. О чемѣ¹¹ и к єго ясневѣлможности¹² репортъ¹³ от насѣ посланъ.

К. а. Данило Стефанов с товариствомѣ

[1754] года¹⁴, февраля 1 д.

Кошъ.

Арк. 72. Відпуск.

№ 268 1754 р., лютого 1. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про неможливість припровадити у Глухів запорожців, обвинувачених у нападах на татар, захопленні коней, худоби і майна, у зв'язку з їхньою смертю

По титулѣ єго ясневѣлможности
Покорной репортъ

73
[30]

¹На отправленноѣ¹ от насѣ з Коша к вашей ясневѣлможности ізшедшого 753 года, ноябра 3 дня репортъ, коімѣ ми, между протчіимѣ, представляли, что при следованіи моємѣ з атаманами курѣнними и командою к сиску воровѣ и разбойниковѣ нѣкоторые вори поймани, кої в своихѣ допросахѣ до воровства татарских лошадей, скота и протчіихъ вещей не винились, а сознали толко нѣкоторые воровство свое грабленіемѣ на пути проезжающих людіи, а протчіи бытіемѣ в Полшѣ на грабителствѣ, и із оних воровѣ нѣкоторые за ихѣ злодеянія наказани были, и по наказанію умерли, а о протчіихъ оставшихся в живихѣ, кої к маловажности касались, чрез тотъ репортъ просили в резолюцію ордера² – повелено ль ихъ будетъ куда надлежит отослать или³ здес ихъ по здешнему обикновенію наказанію предать, от вашей ясневѣлможности в Кошѣ Войска Запорожского Низового҃го прошедшого генвара 30 д. полученнимѣ ордеромѣ повелено тѣхъ оставшихся, коїхъ числомѣ былѣ четиры⁴, воров в судѣ войсковіи Генералній // для поступленія с ними тамо по силѣ єя ім. в-ва указовѣ і малороссійских правѣ отправить⁵.

73
зв.

¹¹ Далі закреслено от нас.

¹² Далі закреслено чрез.

¹³ Далі закреслено представлено.

¹⁴ Далі закреслено генвара.

¹ Написано замість закресленого Сєго прошедшого генвара 30 числа отправленноѣ.

² Далі закреслено повели.

³ Далі закреслено и.

⁴ Далі закреслено три.

⁵ Далі закреслено а поне і во исполненіе.

И по содержанию оногъ вашей ясневелможности ордера чрез сей репортъ в покорности нашей вашей ясневелможности доносимъ, яко тѣ оставшіесь вори, числомъ четири, содержавшіесь три в столпа, а еденъ в пушкарнѣ тожъ, от силнихъ бывшихъ морозовъ и от голоду померли і ни единого в живихъ, також по нихъ допросовъ, яко они словесно допрашивани, і никакихъ імѣній не зосталось. Ежели жъ впредь гдѣ кои⁶ з воровъ поиманы будутъ, то по силѣ оногъ вашей ясневелможности високоповелителног⁷ ордера в Глуховъ в Генералную войсковую⁷ крію к поступлению с тѣмы по указамъ и правамъ імѣють быть ⁷при репортах⁷ отправлени⁸.

К. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

[175]4⁹ года¹⁰, февраля 1 д.

Кошъ.

Арк. 73. Відпуск.

№ 269–270 1754 р., травня 11. – Рапорт полковника Перевізької паланки Дмитра Стягайла Кошеві про заходи, вжиті для розслідування збитків, заподіяних ногайцями козакам; реєстр збитків

76
[32]

Высокородному и велможному гспдну, гспдну кошовому атаману Данилу Стефанову з старшиною

Покорній репортъ

По силѣ присланного от вашего високородия минушого марта 15 д. приказа для изслѣдованія чинимихъ прошлого 1753 и сего 754 годовъ зимного времени Войска Запорожского Низового козакам от нагайскихъ татар обидъ на низъ реки Днепра и боговиѣ коси старшина, писаръ и асауль трижды от мене посланни били. И какиѣ, где и кому именно от онихъ татаръ причиненни обиды, об онихъ сообща регистеръ, при семъ моемъ репортѣ в высокое вашего високородия разсмотрение посылается. Какиѣ жъ еще от козаковъ жалобы происходитимут, о онихъ и впредь репортуют в Кошъ по должности моеѣ не опушу. О чемъ вашему високородию покорнѣйше репортую.

Полковникъ перевѣзкій Дмитро Стягайло с товариствомъ
1754 году, мая 11 дня.
З Перевѣзкой.

76 *На конверті:* Высокородному і велможному гспдну, гспдну кошовому зв. атаману Данилу Стефанову з старшиною покорній репортъ.

Слід від печатки

Арк. 76. Оригінал.

⁶ Написано над рядком замість закресленого кто.

⁷ Написано над рядком.

⁸ Далі закреслено о чемъ о так.

⁹ Текст пошкоджено.

¹⁰ Далі закреслено генвара.

Кислякивского – умершого козака, прозваніємъ Смерть, при урочисцѣ [!] Домасѣ викопанно і знято з него положеній на немъ кафтанъ материялний добрий і поясъ добрий же новій шолковій, і протчое, что било на нем; тѣло же его оставлено на версѣ.

Ірклѣвского – Глинного, у Бубликовихъ, хату розобрано и спаленно. Андрия Кичкина хату розобранно.

Дядкивского – Яреми Колоди вибранно соли чтириста¹ пудъ.

Дядкивского – Івана Верхогляда – триста пудъ, дубовъ Кичкиневихъ побито два.

Андрѣя Сербина – одинъ.

Панаса Куцого – одинъ. //

да Івана – очеретяний одинъ.

74
зв.

Левушковского – Яцка Довгополого хату розобрано.

Дядкивского – Степана Каши хату розобрано ж і спаленно.

Дядковского – Івана Лисого закопаную соль въ ямѣ открыто, в которой било пуд шестьсотъ, і оная от зѣмного снѣгу витонула.

Дядкивского – Мирона Уроди на Руской викопанно борошна бочку гречаного.

В ирклѣвского – Ониска Неживого хату розобрано і спалено.

Въ Нижних Солонцах борошна откопанно житного двѣ бочки да двѣ бочки соли.

Ірклѣвского – Курила хату спаленно.

Въ Станѣславѣ платнѣривского – Якима Кравця хату спаленно жъ.

Михайла Бойка хату розобрано.

Миш астивского – Савки Тарана в Кизѣму вибрано соли двѣстѣ пудъ.

В канѣболоцкого [!] – Івана Лепетухи въ Глинищахъ взято каюковъ два.

Калниболоцкого – Івана Топала соли викопано двѣ бочки. //

Калниболоцкого – Антона² Губи соль роскопано, которой било сто пядесятъ пудъ.

75
[42]

Петра Заціонтого, калниболоцкого, взято соли бочку.

Ірклѣвского – Павла Москаленка на Широкой Балцѣ соли роскопано двѣстѣ двацят [!] пудъ.

Ірклѣвского – Грицка Носа роскопано соли шестдесят пуд.

Ілка Нагоги роскопано соли сто пядесят пудъ.

Ба[ту]ринского³ – Івана Ковтуна роскопано соли сто двацят пудъ.

Шкуруинского – Кота роскопано ж соли восемдесятъ пудъ.

¹ Першу літеру т виправлено з іншої.

² Далі закреслено Губи.

³ Текст пошкоджено.

Незамаївського – Марка Кажана на вишеписанной Широкой розгребено соли сто пядесять пудъ.

Ірклѣвских курѣних Кирси і Бєня і розгребено соли сто пудъ.

Ірклѣвского – Гарасима Никозенка забрано в Глинищахъ соли сто тридцять пудъ.

Бруховецкого – Гаврила Гавруши на Кисляковой забрано ж соли сто пудъ. //

75 Канєливского – Івана Гардового на Кисляковой вибрано борошна зв. ржаного двѣ бочки да третью пшона і воз взято воловий со всею упражу.

Переяславского – Грицка Зеленого над Голубовим лиманомъ побито каюковъ два.

В Гордѣя Полоза, курѣного полтавского, в зимовнику, состоящемъ при реки Ингулцѣ, взято снѣсарской работи божницю і образъ, на полотнѣ маліованный, Спасителя Господа ншего Іса Хрта порѣванно і, потоптавши ногами, в ономъ же зѣмовнику на землѣ оставлено.

Шкуринского – Шадка хату, состоящую в оном же Ингулцѣ, спаленно.

Полковник перевѣзкій Дмитро Стягаило с товариствомъ

Арк. 74, 75. Оригінал.

№ 271 1754 р., травня 31. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про повторне скликання Слідчої комісії з Кримом, обрання до неї депутатів від Війська Запорозького та вироблення лінії поведінки у стосунках з депутатами від Криму. № 930

77 [33] Ея імператорскаго величества самодержицы всероссийской Воиска запорожского Низового благороднѣишему і почтеннѣишему гсдину кошевому атаману Даниле Степанову із старшиною

Сего мая 17-го числа в высочайшемъ ея імператорьскаго величества указѣ, із Гсдрѣственной коллегіи иностранныхъ дѣлъ от 8 сего жъ мая ко мне присланномъ, написано, дабы известную неокончанную зделку между ея імператорьскаго величества подданныхъ запорожскихъ козаковъ такожъ татаръ і иныхъ подданныхъ Порты учинить такимъ порядкомъ, какъ в прошломъ 1749-м году было учинено. І для того бѣ действительно отправить іс Киева штапъ-афицера въ Запорожскую Сечь, о чемъ и к хану крымскому писать, і чтобъ вы из Воиска Запорожского депутатовъ, к тому способныхъ людеи, избрали, тех же ли, кои пред симъ на сеи же комиссії были или новыхъ, кого лутче, сами знаете, которые бы при упомянутомъ

77 штапъ-афицере сие дело з депутаты¹ хана крымског[о]² // темъ порядкомъ зв. кончить і зделочными писмами такою формою, какъ въ 1749-м году

¹ Останній склад написано над рядком.

² Текст пошкоджено.

учинено, розменяты имели і для неостановки сего дела поступить противъ выше объявленнаго ея імператорскаго величества высочайшаго указа непременно.

А о забранныхъ в неволю запорожскихъ козаковъ, о которыхъ в зделочное письмо внесено не будетъ, сочиня особое известие с показаніемъ імянь і от кого в какомъ месте побраны или безвѣстно в турецкой границе остались, ханскимъ депутатамъ *отдат*. А буде бы не приняли, о томъ меня уведомить и ко мне оное прислать, которое мне уже от себя к хану с требованіемъ отдачи ихъ отправить і к резиденту в Констанътинополь для сообщения о томъ же Портѣ переслать.

А зделки с Портою по ден ли заключенія оной или по прежнему соглашенію по 4-е іюня прошлаго 1753 году быть, то оставляется на соглашеніе обоихъ сторонъ депутатов. І какъ о томъ стороны турецкой предложено и Воиску Запорожскому безобиднѣе будетъ и все прежнее следователно по датумъ зделочнаго письма забвенію предат, чтобъ такимъ образомъ единожды завсегда произъшедшіе кончить і впредь по обоихъ сторонахъ своевольныхъ от продерзостей воздерживать, и к тому служащія способы ізыскивать, і в томъ с своей стороны по должности вамъ, господину кошевому атаману, із старшиною, прилежное стараніе иметь.

А о сем же высочайш ая ея імператорскаго величества грамота і к господину малороссійскому гетману і разныхъ, // ординовъ ковалеру графу Кириле Григорьевичу Разумовъскому ізъ Гсдръственной коллегіи иностранныхъ дѣлъ отправлена, дабы и онъ при том же, кому із малороссійской старъшины быть, определилъ, с которыми отправляемому ис Киева штапъ-афицеру поступать со общаго согласія, о чем для ведома с той грамоты при означенномъ высочайшемъ ея імператорскаго величества указе сообщена ко мне копия. 78 [34]

А ис Константинополя от Порты к хану крымъскому о том же предложено. А ежели бѣ, паче чаянія, і за сим новымъ от Порты предложениемъ депутаты ханские во отмену того неделно в чемъ похотели спорить, то оныхъ россіискимъ комисарамъ і депутатамъ от того пристойными представленіи надлежитъ удерживать і отвращать, стараясь дело окончатъ. И в случае упоръства ихъ с своей стороны не останавъливать, і о чемъ надлежать будетъ³ ко мне описыватца, и до новыхъ указовъ с комисіи не отъезжать, тоже и ханскимъ советовать.

А о учрежденіи известныхъ пограничныхъ заставъ посылаемому исъ Киева в Сечь штапъ-афицеру наставъленіе дать, чтобъ онъ, поговоря напередъ со определенными к той комисіи от гсдина гетмана із малороссіянъ, такожъ и с вами, господиномъ кошевымъ атаманомъ, із старшиною, предложили о томъ і ханскимъ депутатамъ, представя имъ, чтобъ они о томъ, ежели приказу⁴ не имеютъ поблизости, с ханомъ описали[сь] // и резолюцію испросили, і согласились, дабы по тому со обоихъ сторонъ і поступлено быть имело. 78 зв.

³ Літеру ъ виправлено з іншої.

⁴ Літеру у виправлено з іншої.

И во исполнение вышеписанного высочайшего ея императорскаго величества указа для показанной комиссії действительно отправлень ісь Киевской губернской канцеляріи до Запорожской Сѣчи по инструкции новой комисаръ, киевского гарнизона штапъ-афицеръ, секундъ-маеоръ Матвѣй Ефремовъ і при немъ обретающеися при Киевской губернской канцеляріи Гсдръственной коллегіи іностранныхъ дѣлъ переводчикъ Федоръ Семеновъ іс надлежащею командою.

І того ради определяетца вамъ, господину кошевому атаману, із старшиною о вышеписанномъ о всемъ быть ізвестнымъ и к той комиссії с своей стороны достойныхъ депутатовъ со всеми принадлежащими к тому наставлениями заблаговременно приуготовать, і во всемъ томъ поступить, і исполнение чинить, какъ о томъ высочайшіи ея императорскаго величества указъ повелеваетъ непременно. І что произойдетъ, об ономъ во свое время в Киевскую губернскую губернскую[!] канцелярію репорътовать, а к хану крымскому о присылке к той же комиссії депутатовъ с нарочнымъ // афицеромъ, а имянно⁵ с прапорщикомъ Ільею Тарасовымъ, по [41] пристойности от меня писано.

Іванъ Костюрин

Киевъ.

31-го маія 1754 году.

№ 930 записанъ.

Помітка на арк. 77: Пол. іюня 11 д. 1754 году.

Арк. 77–79. Оригінал.

№ 272 1754 р., червня, н. р. 11¹. – Повідомлення Коша російському комісарові у Слідчій комісії з Кримом Матвію Єфремову про від'їзд для участі в роботі комісії депутатів від Війська Запорозького та про встановлення караулів і застав на кордоні з Османською імперією

82 [36] Высокоблагородній и высокопочтенній гспднъ секундъ-маеоръ, милостивій гсудар нашъ Матвѣй Івановичъ.

Во ісполненіє высочайш аго ея ім. в-ва из Государственной коллегіи іностранних дѣлъ в Кіевскую губернскую канцеллярію присланного указа і по присланним же² з оной Кіевской губернской канцелляріі в Кошъ Войска Запорожского Низового ордеру, а от вашего высокоблагородія писанію, в производимую с кримскими татари и турками и протчіими тамошними народами о произшедших от них запорожскимъ козакам, ³-а от запорожскихъ козаковъ оним татарам, туркам и протчимъ народам³

⁵ Написано замість витертого.

¹ Датовано за док. № 271.

² Далі закреслено му.

³ Написано на полі.

обидах⁴, комісію⁵, от Войска Запорожского Низового в депутаты ^{6-з} войскових і протчїихъ старшинъ⁷ Радионъ Филиповъ, Григорій Якимовъ, [...]тїй Чорній, Федоръ Сохацкій, Корнѣй Таранъ, [...]нъ Савелиевъ и Иванъ Чугуевецъ⁶ опредѣлени⁸, и о захваченних в плѣнъ козаках⁹ реєстръ сочиненъ, кої¹⁰ депутаты ^{11-и} реєстръ⁻¹¹ к вашему высокоблагородію ^{12-при} семь посылаются⁻¹².

О учреждении же карауловъ по самой границѣ прошлого¹³ марта 18 д., гдѣ имъ надлежитъ быть, якъ¹⁴ в Кіевскую [гу]бернскую канцеллярию чрез репортъ представлено, такъ і вашему высоко[бла]городію чрез сіе объявляемъ, яко // тѣмъ заставамъ і при них карауламъ в нижеслѣдующих ⁸² местах ^{15-и} урочищахъ⁻¹⁵, а іменно: от Днѣпра – 1, при Усть-Камянки; 2 – ^{3в.} в сѣли Криницях; 3 – в Вербовомъ; 4 – в Мертво[водах] быть прилично¹⁶. Толко ж тѣ мѣста хотя і водніе, однакъ едно от другого весьма в великихъ разстояніяхъ безводнихъ и бездровнихъ состоятъ, почему ш атающихся воровъ и разбойниковъ устеречь невозможно¹⁷.

По силѣ же вѣчного мира трактатовъ¹⁸ Оттоманской Порты подданнымъ по своимъ промысламъ до російской границѣ вездит, какъ оніе і внутрь російскихъ границъ вездятъ за рубкою дровъ и протчїихъ потребъ, не возбранно^а. Запорожскіе же козаки в турецкой границѣ около Очакова и за Очаковомъ рибу ловлят, и соль гребутъ, и протчіе промысли імеют. А лежащій турецкой степь по сей сторонѣ рѣкъ Днепра и Буга зѣмнимъ, а паче лѣтнимъ временемъ без і малѣйшей ползи туркамъ и татарамъ состоитъ¹⁹. Для того в турецкой границѣ, по сей сторонѣ Днепра и Буга от російской стороны, означенніе застави и при них кар[аули] понад самымъ Днепромъ і Бугомъ // в пристойнихъ мѣстахъ учредитъ можно б, где ⁸³ онимъ карауламъ²⁰ безнужно будетъ и состоятъ. Хотя и с турецкой границѣ, [37] ежели то велено будетъ, туркамъ же и татарамъ [с] той турецкой границѣ в томъ нѣкакова препятствія и обиди в слѣдовании ихъ з[а] дровами и за протчїими ихъ промыслами от них, карауловъ, следоватъ не будетъ, но еще безопасной имъ за ихъ промыслами проходъ будетъ.

⁴ Далі закреслено а о з.

⁵ Далі закреслено депутати.

⁶ Написано замість закресленого знатніе товарищи.

⁷ Далі закреслено знатніе товарищи, текст пошкоджено.

⁸ Далі закреслено ко.

⁹ Далі закреслено іменамъ с обстоятельствомъ.

¹⁰ Написано на полі замість закресленого и оне.

¹¹ Написано над рядкомъ замість закресленого при семь сего числа.

¹² Написано на полі замість закресленого отправлени, а реченний реєстръ сообщенъ.

¹³ Далі закреслено мъ.

¹⁴ Написано над рядкомъ.

¹⁵ Написано над рядкомъ замість закресленого хотя опреде.

¹⁶ Написано над рядкомъ замість закресленого опредѣлено.

¹⁷ Далі закреслено му.

¹⁸ Далі закреслено от.

¹⁹ Далі закреслено для тѣмъ репортамъ.

²⁰ Далі закреслено со.

Г²¹ того рады ми тѣмъ репортомъ просили от Кіевскоѣ губернской криї о томъ, куда надлежит, представит, о чемъ ваше высокоблагородіе благо-волѣтъ [би]тъ известни²².

Вашего²³ высокоблагородія милостивого государя нашего
к. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

[17]54 года, июня д.²⁴

З Кош а.

Помітка на арк. 82: Переписано.

Арк. 82, 83. Відпуск.

№ 273 1754 р., травня 17. Москва. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про призначення депутатів від Війська Запорозького у Слідчу комісію з Кримом та про складання реєстру¹ заподіяних татарами запорожцям збитків. № 362

80
[35]

Ея императорскаго величества Мало[й]² Россіи обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ «...»
Курілль Разумовскій
Войска Низового Запорожского гспдну кошевому атаману,
старшинѣ войсковой, атаманамъ курѣннымъ и всему Войску

По полученному пред симъ февраля 22 д. сего году от васъ репорту о учинившейся остановке учрежденной от российской и турецкой стороны коммисіи для забвенія происходившихъ до сего жалоб от васъ, Запорожского Войска, и татаръ въ происшедшихъ между вами и оными татарами ссорах и обыдахъ по причинѣ сего, что опредѣленной от турецкой стороны къ той коммисіи перекопской каймакамъ въ размѣнномъ писмѣ о сиску и о возвращеніи въ Россію захваченныхъ въ плѣнъ российскихъ подданныхъ въключать не хотѣлъ, писано было о томъ от насъ въ Гсдрственную иностранныхъ дѣлъ коллегію.

А сего маія 11 д. изъ оной Гсдрственной иностранныхъ дѣлъ коллегіи получена нами ея императорскаго велич[ества] высочайшая грамота со изображеніемъ сего [...] от Порти чрезъ российскийскаго резидента въновь
80 представлено, дабы ту здѣлку по примѣру // бывшей в 749 году учинить,
зв. то есть чтоб претенсіи татарскіе, турецкіе и протчихъ ея подданныхъ, живущихъ въ Очаковѣ, Криму и иннихъ местахъ, на запорожскихъ козаковъ замѣнены были противъ претенсій однихъ запорожскихъ козаковъ, но чтоб о захваченныхъ въ неволю изъ подданныхъ российскихъ въ размѣнномъ

²¹ Далі закреслено тѣмъ репортомъ ми.

²² Далі закреслено вашего.

²³ Далі закреслено благор.

²⁴ Число не зазначено.

¹ Реєстр див. док. № 463.

² Текст пошкоджено.

³ Текст пошкоджено на одне слово.

писмѣ, почитая то быть ізлышне трактату, не упоминать. И хотя-де и от оныхъ по еѣ ж соглашенію и яко об однихъ запорожскихъ козаках не ізлышно бѣ⁴ и при сей здѣлке требовать, но чтобъ въ оной за тѣмъ остановки не учинить и къ нарѣканію въ томъ на здѣшную сторону поводу и причини не подать, особливо ж-де въ разсужденіи того, что хотя б о семъ и допомощись⁵, но по состоянію татарскому дѣйствителнаго въ томъ исполненія не ожидать, чтобъ они неотменно стали у себе невольниковъ збирать и отдавать, но еще опасно, что будутъ ихъ и въ неволю бусурманить. А свободу онымъ лучше ісходатайствовать, какъ пред симъ чинено: о комъ увѣдано будетъ, что въ живихъ, и гдѣ, у кого обретається, тогда отдачи сътоль лучшимъ доказателствомъ требовать.

И ея императорское величество такое предложеніе Порти принять соблагоизволили и повелѣли учинить здѣлку токмо въ однихъ обыдах и приключенныхъ по онымъ убыткахъ запорожскимъ козакамъ от татаръ и турокъ, и інныхъ подданныхъ Порти и имъ от запорожцовъ по примѣру 1749 году. И по окончаніи здѣлки об оной въ Войску Запорожскомъ надлежаше публѣковать, и въпредъ своевольниковъ от воровства и інныхъ продерзостый накрѣпко воздерживать, и въ томъ вамъ всеприлѣжное стараніе по прежнимъ и по сему-де // ея імператорскаго величества указамъ имѣть. И 81 [40] по отправленному-де въ Кіевъ къ гспдну вице-губернатору генералу-маіору Костюрину указу велѣно о томъ къ хану кримскому отписать и требовать къ тому на коммисію присилки депутатовъ, добрыхъ людей, кои б дѣлу поспѣшествовали, а не останавливали, исключая ⁶от того⁶ імянно перекопского каймакама, и чтобъ оногo для ізвѣстныхъ его поступокъ ісхъ Перекопи смѣнить и для докончанія сей коммисіи ізъ Кіева въ Запорожскую Сѣчь отправить въновь нарочного.

И оною ея імператорскаго величества грамотою повелѣно намъ об ономъ вамъ предложить, чтобъ вы къ тому, ізбравъ достойныхъ депутатовъ, поступили по предложенію упомянутого гспдна вице-губернатора кіевскаго и одправляемого от него за симъ дѣломъ въ Сѣчь афіцера, съ которымъ у оногo быть ісхъ малороссійской старшины прежнимъ бунчуковому товаришу Гаврилову и сотнику Зарудному, или кто от насъ опредѣленъ будетъ, и обще⁷ старатся помянутую здѣлку въ надлежашее окончаніе привести, и съ своей стороны коммисіи, въ случае новаго от депутатовъ хана кримскаго какогo-либо затрудненія, не разривать. А о людѣхъ, імянное ізвѣстіе сочиня, – гдѣ, кто, кемъ взятъ или інимъ случаємъ въ той сторонѣ остался, и о комъ бы знаемо было у кого въ держаніи обретається, о чемъ въ здѣлку не будетъ въключено, ханскимъ депутатамъ вручить. А буде б не приняли, то оное отослать въ Кіевъ къ помянутому вице-губернатору Костюрину для пе[ре]силки къ хану кримскому и въ Константи[но]поль къ резиденту для представленія и [...] ²требованія у Порти.

⁴ Літеру б виправлено з іншої.

⁵ домогтись

⁶ Написано на місці витертого.

⁷ Літери о та б виправлено з інших.

81
зв. Чего ради, // во исполненіе оной ея императорскаго величества грамоти, предлагаемъ вамъ за прибытіемъ изъ Кіева въ Сѣчь опредѣленнаго от помянутаго вице-губернатора кіевскаго Костюрина нарочнаго для докончанія предписанной коммисіи, опредѣля от себе достойныхъ депутатовъ, велѣтъ быть при ономъ нарочномъ у той коммисіи и поступать по предложенію оныхъ, гспдна вице-губернатора кіевскаго и того нарочнаго афицера.

О забратихъ же въ плѣнъ запорожскихъ козаках и протчихъ, по силѣ оной ея императорскаго величества грамоти сочиня вѣдомост, представит въ ту коммисію для врученія при той здѣлке ханскимъ депутатамъ. А буди б они не приняли, то оной нарочной имѣтъ отослать въ Кіевъ къ помянутому гспдну вице-губернатору Костюрину для требованія по оной у Порти отдачи оныхъ чрезъ кого надлежитъ.

По окончаніи же той здѣлки об оной публѣковать въ Войску Запорожскомъ и въпредь своевольныхъ от воровства и иныхъ продерзостый накрѣпко воздерживать, и въ томъ вамъ самимъ по силѣ прежнихъ ея императорскаго величества указовъ и нашихъ ордеровъ неотмѣнно прилѣжное стараніе имѣтъ. А при упомянутой коммисіи велѣно быть от насъ прежнимъ старшинамъ, имянно: бунчуковому товаришу Гаврилову и сотнику миргородскому Зарудному.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

[1754 го]ду, [мая] 17.

[В Мос]квѣ.

№ 362.

Помітка на арк. 80: Полученъ іюня 13 д. 1754 году.

Арк. 80, 81. Оригінал.

№ 274 – 276 1754 р., липня, н. р. 20¹. Микитине. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про пересилку листа перекопського каймакама Фетте Ефенді в Кіш, а також про забезпечення татар, які привезли листа, квартирою і харчами; лист каймакама і переклад цього листа

14
[71]

Велможному и высокородному гспдну, гспдну кошовому атаману Якіму Ігнатовичу, нашому милостивому добродѣю

Покорнѣшій репортъ

От [?] ізвѣстїі крымскихъ коммисаров писаніе къ вашей велможности от каймакана посилається. И надежно ихъ въскорости татарѣ, с тѣмъ

---

¹ Число встановлено за датою одержання док. № 276.

писаниємъ прислание, квартерою і харчами zde снабдены. Для частих же таковихъ обращений оной комисіи с репортами к ваш[ей]² велможности всегда будетъ потребно подѣлать, а козакъ толко у насъ одинъ і [...] в пасбѣ лошадей. Ради того велможност[ь вашу] просимъ козаками насъ, хотя тремя члвк[ами, снаб]дить. Да гпда комисари наши просили [велмо]жности вашей представить (хлѣба, особливо нарочно печеного, зимою присланного [в ком]ісію)³ таковимъ і ннѣ обослать, ибо // и бохѣниковъ нѣкакихъ нѣтъ и хлѣб с трудностию достаємъ. 14 зв.

Реченіе же татаре zde імѣють дожидать резолюціи писменной к каймакаму от вашей велможности. При том же еще наши гсда комисари ж просили объявит каймакаму в отвѣтном велможности вашей к нему писмѣ о ѡтездѣ из Сѣчи і дожданнѣ кримских комисаров, как ихъ, гспдѣ комисаров, депутатов,⁴ і всей комисии нашей, в Никитином⁴.

Велможности вашей покорнѣшіе слуги депутаты,
первий Радионъ Филиповъ с товарищи

[...] іюля [175]4 году.
[Никити]но.

На конверті: Велможному и високородному его милости гспдну, гсдну атаману кошовому Якиму Игнатиевичу, нашему милостивому добродѣевѣ, покорный репортъ. 14а зв.

Слід від сургучевої печатки

Арк. 14, 14а. Оригінал.

№ 275 – 276 1754 р., н. п. липня 20¹. – Лист перекопського каймакама Фетте Ефенді до кошового атамана Данила Стефановича Гладкого про готовність виїхати на зустріч з депутатами від Війська Запорозького

Помітки: Полученю 1754 года, іюля 20 дня; сообщитъ к дѣлу.

Арк. 85. Оригінал. Мова османсько-турецька.

№ 276 Переводъ съ писма перекопскаго каймакама, присланного его високородию гпдну Запорожской Сечи кошовому 84 [34]

Видимо почтенний нашъ пріятель, нинѣ главный гпднъ кошевой.

По склонности нашей и по союзнососественной дружбѣ при покълоне нашемъ вамъ объявляемъ. А по дружескомъ объявлении нашемъ извещаемъ, что между обоими имперіями согласнаго союза велено учинить, і

² Текст пошкоджено.

³ Дужки авт.

⁴ Написано на арк. 14а.

¹ Датовано за поміткою про одержання документа.

20 липня 1754 року
Секрет
Меданго модтаво до сестри Малашаи Фашаи قبله انواع دوستلی و قومشونده لابن و سزا سلام سلامت
بیام انچه بحال و خاطر ای سزا لذن صکره خوده دوستانه بود که ای دولت بینه مکالمه سی مقضی
بوسی حصی ایچون عید شریفک اونچی کوفی اول طرفه وارمن اوزره جلد تلو عنایتی ترخان حاله
افیز حضرتانک امر و نبیه علیه لری اول ایچون ایچون بیلام شریف خانیله سیله برای کون کلکتر
اقضا ایوب شعیبیه قریم اغا لرن بر اعلی ایله همان طرفه وارمن اوزره اولدوغو معلوم
دوستای کون اولدن اول طرفه اولان مرخصان خبر و بر کلکتر ایچون کلکوب دوستانه خبر و خبر
آدمز ایله ارسال اولدی بجه وصولن بر منوال تحریر معیتره اول اغا ایله بزده همان وارمن
اوزره اولدوغو معلوم اولدن اول طرفه اولان مرخصان اخبار ایله ستر

1754 р., н. п. липня 20. – Лист перекопського каймакама Фетте Ефенді до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого. Док. № 275

по святосовершенству дний праздника нашего по приказу нашего милостиво храбрейшаго гдря его светлости хана, по прошествии двухъ дней праздника велено жъ и намъ виехать. І по тому велению я к вамъ со единымъ кримскимъ агою виехать въ готовности нахожусь. І того для вашему високородию во известие сие посылается, чтоб і ви съ стороны вашей гпдамъ комисарамъ известие подать соизволили, которимъ и о приезде моемъ при поклоне нашемъ известить. При чемъ здравствуй.

Внизу подпись, подписано тако:

Перекопский каймакамъ Фети Ефенди

На обороте чернильная печать изображаетъ его імя.

Получено 1754 году, іюля 20 дня.

Переводил переводчикъ Федор Семенов

Арк. 84. Діловодний переклад.

№ 277 1754 р., липня 28. Микитинський перевіз. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про зустріч з кримськими комісарами, вручення їм подарунків і про попередні переговори

Велможному и высокородному гспдну, гсдну атаману кошовому Якиму Ігнатовичу, милостивому добродѣю нашему [72]

Покорний репортъ

Кримские комисари Капечѣй Ага, каймакамъ перекопский, и Бей Ага, перекопский же, да єдин мурза съ семидесятми члвковъ команды вчерашнего дня прибывши къ границям, у лимана Бѣлозирского стали. И по учиненному от них чрез байрактара своего извѣстію к нашей стороне, въччерашного ж дня переводчикъ ж от насъ, Иван Чугуевецъ, с теми отправлени были и презентъ от Вашей велможности – баранов 2, хлѣба 30, кавунов 10 болшихъ да меду 3 квартъ, з совѣту ко[то]рого¹ отвезли.

И по возвратѣ объявили держанние рѣчи і прием ихъ нижеслѣдующим образом. Са при[бытиемъ] ихъ туда, приняли и по обычаю стракто[вали] [?] кофем честно. От нашихъ же отданъ имъ от ва[шеи] велможности і от комисаров сосѣдственни[хъ] и презентъ вручен, за что крѣпко блгодари[ли...] васъ, спросили о вашей велможности [...] да [?] пребиваніи въ кошовствѣ съ обьявле[ниемъ], что они весьма благодарни о том и [...] зна[...] // добрие Воиску от вашей велможности чиниміе порядки і воздержание слодѣевъ. Напротивъ чего от нашихъ скасанно, что і ннѣ неусипние старателство ваш а велможность прылагаете. 15 зв.

А наконецъ, по тѣхъ розговорахъ, договорились сего дня съехатся і видѣтса с нашими комисарами у перевоса, і о заключеніи комисіи, і

¹ Текст пошкоджено.

успокоєніи² дѣла розговору і тѣм, для чего сей час комисари и мы до перевозу отезъдимъ. И посланъ к ним нарочный, чтоб они въ четвертый час сего дня прибыли къ перевозу і будуть склоняють наши к себѣ передом на сю сторону. І что послѣдуетъ въ сей день, вашей велможности репортовать долженствуем.

Вашей велможности слуги первенствующий депутатъ
Радион Филипов с товариством

[175]4 году, [іюл]я 28 дня.
[...].

Помітка: Пол. іюля 28 дня 1754 году.

15а *На конверті:* Велможному и высокородному его милости гспдну, гспдну
зв. атаману кошовому Якиму Ігнатовичу, милостивому нашему добродѣю, покорный репортъ.

Арк. 15, 15а. Оригінал.

№ 278 1754 р., липня 28. Микитинський перевіз. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про хід переговорів з комісарами від Криму та про завершення найближчим часом роботи комісії

41 Велможному и високородному гспдну, гспдну атаману кошо-
[67] вому Якиму Ігнатовичу

Покорнѣшии репортъ

По отправки поутру сего дня репорта к вашей велможности, тотъ часъ сездъ с кримскими комисари в поставленной полатки на нашей сторонѣ при перевозѣ билъ (хотя с трудностию нежелания их битъ прежде у наших комисаровъ, одѣнакъ по доволних пересилках и съпорах склонени)¹, и продолжалъли прием с часъ и болше с трактъованіем их чаем, кавунами и медом, между чем, по комплементам и разговори слѣдовали коммискіе. Всѣ обиди по соглашению, учиненному у Порти, предать забвению вѣчному и розменными инструменти утвердить² такъ, какъ в прошлом 749-м в Сѣчи учинено без всякой отмѣни. И они оному весма согласни и нѣкакова спору со обоих сторонѣ не является. Бгъ вѣсть наконецъ о караулах по граници быть они заговаривали, толко с нашей стороны сказано, что по окончаніи инструментовъ розменных будем о сем говорить. И заключили завтра рано, на их сторонѣ поставя полатку, сехатся и говорить о надлежащем уже дѣлѣ і учинить конецъ. И с тѣмъ они поехали на ту сторону в свою ставку,

² Літеру є виправлено з іншої.

¹ Дужки авт.

² Виправлено з слова утвердили.

а нашѣ гпда комисари и со вѣсею компанѣею зде, у перевоза, остались и имѣем ночовать. О чем нижайше репортуем.

Депутати Радион Филипов с товарищи

1754 году, 28 июля.

Помітка: Получено июля 29 д. 1754 года.

На конверті: Велможному и високородному гспдну, гспдну кошовому атаману Якиму Ігнатовичу покорнѣйший репортъ. 42 зв.

Печатка. Див. № 9 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 41, 42. Оригінал.

№ 279 1754 р., липня 24. – Рапорт полковника Прогнойської паланки Мартина Сердечного кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про незаконне затримання і покарання очаківським іменом запорозьких козаків-рибалок, обвинувачених польським підданим у крадіжці коней

Велможному й високородному гспдну, гспдну кошовому атаману Войска Запорозкого, его млсти Якиму Ігнатовичу 17 [69]

Всепокорнѣйший репортъ

Жител Полской области, города и села упомянулъ, приехавши под Очаковъ на урочище Очиголь, и сталъ тамо табуромъ близъ рибалокъ куреня Крилувского. А потомъ представилъ жалобу очаковскому имѣну, что будто в него пеехавши [!] ѡт нашей стороны вори забрали пятеро коней. То означений очаковский имѣнъ, пославши ѡт себе турчина да татаръ десят для ѡбиску тихъ воровъ и пяти коней, которий турчинъ с татарами, ездячи по степу, нѣгде не зискалъ, а возвратяс назадъ, понад ли¹ едучи до города, позабиралъ крилувскихъ рибалокъ да слѣдующихъ козаковъ дунскихъ² пят человекъ въ Прогноі з данимъ ѡт вашего високородия пашпортомъ. Которихъ, приведши в Очаковъ перед имѣна, начали бит по подошвахъ без пощадѣния, несмотря на ихъ нѣ на какіе ѡтговорки, а нѣ на пашпортъ, и посадили в яму. Которихъ козаковъ держали чрезъ долгое время до приезду моего.

Когда же я з теми козаками ѡтехалъ в Прогноі, то увѣдомился я заподлѣно, что тихъ мужиковъ // Полской области явилис конѣ въ 17 жителей очаковскихъ, татаръ, а ѡние бедние козаки немилосердний побои 3в. и муку терпѣли. Да и по сей сторонѣ к Прогноямъ, которіи козаки идутъ для громаженя соли въ Прогноі и пристають к берегу, такожъ немалую терпят ѡт кримскихъ татаръ ѡбиду: бют, ѡт дубовъ ѡтганают и какіе в дубахъ вещи – забирают. Хоча й же я и представлялъ до очаковского имѣнѣ за ѡбиду на тихъ татаръ жалобу, то на тоє мнѣ ѡтказалъ, якоби ѡнѣ, имѣнѣ, над тими татарами не имѣет команди.

¹ лиманомъ

² донскихъ

При семъ от вас, моего патрона, найпокорнѣше прошу писменого наставления, даби мнѣ, нижайшому, в томъ не ѡстатис.

Вашего високородия всенижайший слуга
полковникъ прогнуйски Мартинъ Сердечнѣй³

1745⁴ года, іюля 24 дня

Помітка: Полученъ іюля 29 дня 1754 году.

Арк. 17. Оригінал.

№ 280 1754 р., липня 26. – Рапорт полковника Прогнойської паланки Мартина Сердечного кошовому атаманові Якиму Ігнатовичу Малому про пошук тіла вбитого ногайцями писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого¹

13
[70]

Велможному и високородному гспдну, гспдну кошовому атаману Воиска Запорозкого, его млсти Якиму Ігнатовичу
Всепокорнѣший репортьгъ

Сего прошедшаго іюля первихъ чиселъ ѡбъявили очаковские аргати козакамъ куреня Иркльѣвского, что, будучи їмъ на врочищѣ вершини Чуфутовой балки, и тамо знайшли ѡние аргати на балцѣ козака мертвого убитого. На ему сорочка тонка бѣлая, штани пестрови, чоботи жовтьїї. Которїе козаки куреня Иркльѣвского, поихавши на тоє мѣсце, где показаное тѣло лежало, козака того мертвого не знайшли. Толко знайшли тую патолочъ, где его убито, і с которой же патолочи кудис поволочено у степь, и найшли тясму. И тїе вишеѡзначение козаки, слѣдуючи тоєю тясмою, куда его волочено у степь, и долгий час, токмо не знайшли, и зис никакъ не можно, понеже куда его волочено, то по той тясмѣ пожар пущено. И переїхавши [!] ко мнѣ въ Прогної, ѡзначенїї козаки куреня Иркльѣвского и ѡбъявили мнѣ. А потомъ, сказуют тїї вишеѡзначенїї козаки, якоби по сказки тихъ очаковскихъ аргатовъ, то власний бувший перевоза Микитинского бувший // писарь Ілко Гулий, понеже его неизвѣстно, где перевозилъся чезъ² ³Богъ-рѣку³ или черезъ лиманъ, а извѣстно намъ, что и понинѣ въ косѣ Бубликовой кюнъ [?]⁴, ш абля и протчие вещи находятя.

13
зв.

При семъ ѡстаюсь Вашему високородию всенижайший слуга
польковъникъ прогънуйский Мартинъ Сердечний

1754 года, іюля 26 дня.

Помітка: Полученнъ іюля 29 д. 1754 году.

Арк. 13. Оригінал.

³ Прїзвище правлено.

⁴ Описка писаря, повинно бути 1754 р. Над датою олівцем написано 1754.

¹ Див. також док. № 293, 294, 427.

² черезъ

³ Написано над рядком.

⁴ Ймовірно каюкъ.

№ 281 1754 р., липня 30. – Повідомлення Коша російському комісарові у Слідчій комісії з Кримом Матвію Єфремову про надіслання йому копій з рапортів полковника Прогнойської паланки Мартина Сердечного щодо переслідування запорожців очаківськими турками і татарами та про вбивство ногайцями писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого

Высокородний и ¹високопочтений¹ гпднъ маіоръ,
милостивій мой государ Матвеи Іванович.

16
[73]

Какови в Кошѣ от нашего запорожского¹ полковника, находящегося в Солених озеръ, о происходимомъ над находящимися тамо запорожскими козаками² от очаковских старшинъ и редових янчаръ [!], и татаръ, також о убиствѣ бывшего Никитинского перевоза писара Илка Гулого³ з другим запорожскимъ козакамъ, в Очаковъ посиланного⁴ по силѣ высокихъ повелѣній к очаковскому пашѣ с писмами и тамо по своимъ нуждамъ оставшегося, репорти доставлени. С оних точніе копии снявъ⁵ и zde подлинніе оставя⁵, при семъ в комиссию вашего высокородія посилаются. И о томъ в разсужденіе вашего высокородія с присутствующими // предаю ¹⁶
¹в томъ¹, что имѣлъ в производимой комисіи объявит и требуютъ чего ^{зв.}
надлежит или поудержатся⁶, что объявит. В протчемъ с почтеніемъ пребуду.
Вашего высокородія

1754 года, июля 30 д.
З Кош а.

Арк. 16. Відпуск.

№ 282 1754 р., липня 23. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про заборону запорозьким козакам селитися на землях понад Дніпром і Кінськими Водами, що належали Кримському ханату, та про ліквідацію заснованих там поселень. № 1399

Ея императоръскаго величестъва самодержъицы
въсероссійской Войска Запорожъскаго Низового
бълагододнѣишему и высокопочтеннѣишему господину
кошевому атаману Якиму Игнатовичу із старшиною

18
[68]

Сего июля 15 числа обретающеися нынѣ в Запорожской Сечи при ізвѣст-
ной комисіи киевского гарнизона гсднъ секундъ-маеоръ Ефремовъ въ
Киевскую губернскую канцелярию репортовалъ, что по свидѣтельству ево,

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено пир.

³ Далі закреслено кой.

⁴ Написано над рядком замість закресленого посиланъ былъ.

⁵ Написано на полі.

⁶ Далі закреслено в пр.

секундъ-маора, явилось в урочище Каменъномъ, Крыму подлежащемъ, вьновъ поделанныхъ десять кузницъ и до шестидесять шалашей, въ которыхъ немало съестныхъ и питеиныхъ припасовъ и протчего, яко же и людей довольно тамо оказалось, слѣдователно-де тому внизъ Днепра по берегу Конскихъ Водъ, по крымской же сторонѣ, въ поселеніи лишности слышатца. О чемъ от него, секундъ-маора, и к Вамъ, гсдину кошевому атаману, из старшиною писано.

18 зв. А понеже, по силѣ высочайшихъ ея императорскаго величества указовъ по много посланнымъ изъ Киевской губернской канцеляріи Воиска // Запорожскаго к кошевымъ атаманамъ ордеромъ никакихъ поселеней и ничего на крымской сторонѣ запорожскимъ казакамъ имѣтъ не велено да и репорты от Воиска Запорожскаго в Киевской губернской канцеляріи въ полученіи имѣются, что все запорожские казаки с крымской стороны въ россійские границы согнаты, а поселение и протчее все созжены, а ннѣ какимъ-то случаемъ паки возобновилось, удивлению достойно, о чемъ не инако какъ от Порты, такъ и от хана крымскаго новые нареканія и жалобы послѣдовать могутъ.

И того ради вамъ, гсдину кошевому атаману, из старшиною определяетца вьсехъ вышеобъявленныхъ живущихъ на крымской сторонѣ запорожскихъ казаковъ, изъ ихъ изждивенемъ в россійские границы свестъ, а поселение без остатку зжечь въ самой крайней скорости непременно, да и впредъ такова дерзновения чинить на къзрпко запретить, ибо того высочайшій ея императорскаго величества интересъ требуетъ. И что учинено будетъ, о томъ в Киевскую губернскую канцелярію репортовать немедленно.

Генераль-маіоръ вицѣ-губернаторъ Иванъ Костюринъ

Киевъ.

23-го іюля 1754 году.

№ 1399 записанъ.

Помітка: Получено іюля 31 д. 1754 года.

Арк. 18. Оригінал.

№ 283 1754 р., серпня, н. р. 1. – Рапорт Коша Київській губернской канцелярії про переселення запорожскихъ козаковъ з належныхъ Крымскому ханату земель у межі Російської імперії та ліквідацію заснованихъ тамъ поселень

19 [82] В Киевскую губернскую канцелярію
Покорній репортъ

Прошедшого іюля 31 д. з оной Киевской губернской криі в Кошѣ полеченимъ (!), по репорту в оную Киевскую крию от находящогося в Сѣчи при извѣстной комисии гдна секундъ-маіора Ефремова, ордеромъ предложено всѣхъ запорожскихъ козаковъ, живущихъ на крымской сторонѣ, ис ихъ иждивеніемъ в россійскіе границы свестъ, а поселение без остатку зжечь.

І во ісполненіе высочайшихъ ея ім. в-ва указовъ и Кіевской губернской крїи ордеровъ до сего все запорожскіе козаки в російскіе границы сведени, а жилля¹ иніе перенесени, а другіе сожжени были. А после оногo хотя были паки нѣкаторіе запорожскіе² строенія ³-таковиа [!] именно салашѣ³ на кримской степѣ появились, однакъ по учинившомуся о томъ в Кошѣ извѣстію і заразъ ⁴до полученія оногo ордера⁴, по отправленіи нарочнихъ і все козаки согнати, а поселеніе перенесено⁵, а інное сожжено. Осталось же ⁴вгорѣ Кѣнской и в протчіихъ мѣстахъ⁴ в кримской сторонѣ⁶ при лугахъ по берегамъ єдни токмо салашѣ, отстроєнніе запорожскими козаками-риболовами, ⁴кои тамо по силѣ вѣчномирногo трактата рибную добычу імѣють⁴ во время риболовное для прикрітія себе іногда от дождевнихъ днїй и для другихъ ихъ нуждъ. О чемъ в Кіевскую губернскую крїю покорно репортую.

К. а. Іаким Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 года, августа д.⁷

З Коша.

Арк. 19⁸. Відпуск.

№ 284 1754 р., липня 31. Микитинський перевіз. – Лист російського комісара секунд-майора Матвія Єфремова і комісара від Гетьманської України Василя Зарудного у Слідчій комісії з Кримом до Коша про завершення найближчим часом роботи комісії та про ліквідацію козацьких поселень на території Кримського ханату

Високородний и високопочтенний гспднъ Войска
Запорожского Низового кошової атаманъ Якимъ
Ігнатовичъ з старшиною, млстивий гсдрь.

38
[78]

Сего числа гспда кримские комисари у насъ били. И по доволнихъ приятельскихъ разговорахъ, а нечто гспдну каймакану на ево правость досадително следовало, однако жъ онъ с молчаниємъ оставался, послѣ чего с обоихъ сторонъ повеленную зделку положили в сходнихъ термѣнахъ завтрашний день совершенно кончить такимъ порядкомъ: во-первыхъ, с нашей стороны написать договорное письмо и без подписки рукъ с переводчикомъ к нимъ прислать, напротивъ чего они равного содержания договорное жъ письмо

¹ Далі закреслено сожжени были.

² Далі закреслено стор.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано на полі.

⁵ Далі закреслено а с.

⁶ Далі закреслено є.

⁷ Число не зазначено.

⁸ Далі на арк. 20–24 – продовження документа, опублікованого під № 319 у: Архів Коша Нової Запорозької Січі. – Т. 2. – К., 2000. – С. 440–444.

на турецкомъ деалекте ко апробации с нимъ, переводчикомъ, сюда прислать же обязались. Из чего видится, что наши дела с помощью Бжиею, ежели гспднъ каймаканъ з бившого куражу лишностию не возобновится, второго августа решениемъ последуютъ, чего я и протчие сердечно желаемъ, даби с такою полезною экспедициею, прибивъ в Сечь, ваше високородие почтительно поздравить могли.

38
зв. В битность нашу 29 сего мся на той стороне у них, следовательно чему и нинешней день бития ихъ у насъ, доволное от нихъ и усиленное требование, чтобъ имеющиеся козацкие взверхъ Конскихъ Водъ и внизъ онихъ на ихъ границахъ, такожь и по реке Бугу в поселеніи зимовники и поделанные шелаши, всѣ без остатку разоря, // в наши границы снять затемъ, что-де и по тракътату таковыхъ поселений чинить не положено. Напротивъ чего в сходност того тракътата и в сохранение соседственной дружби, не оставляя ихъ без удовольствия, уверить принуждены, яко те поселеніи раззорени и жители онихъ в наши границы с ихъ иждивениями забрати будутъ без умедления, на чемъ они, какъ суть конфермованомъ, остались удостоверени. Чего ради о томъ положеномъ от насъ, ваше високородие з старшиною, принявъ в разсуждение, даби теми поселениями болѣе не усумнѣвались и впредь лишнего затруднения и переписокъ случится не могло, минуя такие следства во исполнение вечномирного трактата, прикажѣте помянутые поселеніи чрезъ нарочно посланныхъ надежныхъ от Войска Запорожского людей нинешнимъ временемъ разорить, а людей съ ихъ пожитки въ свои границы забрать, где они при своемъ благополучии, а соседи со удовольствиемъ, бить могутъ. Сходно чему и впредь такихъ поселений Войска Запорожского козакамъ в чужихъ границахъ чинит по ихъ желаніямъ под жестокимъ наказаніемъ запретит, ибо можно имъ ползоватся такими поселениями въ угодныхъ местах, чего надежно доволно сищется в нашихъ границах, о чемъ по прибитии в Киевъ представлено бить можетъ. В протчемъ с почтениемъ пребудемъ.

Вшего високородия млстивого гсдра всегдашние слуги
Секундъ-маеор Матфе Ефремовъ
Сотникъ полковій Василій Зарудній

1754 году, іюля 31 д.

Помітка: Поданно августа 1 д. 1754 году.

Арк. 38. Оригінал.

№ 285

1754 р., липня 31. Микитинський перевіз. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про завершення найближчим часом роботи комісії і про ще один напад запорожців на кримських чабанів

Высокородному і велможному гсдну, гсдну кошовому атаману Якиму Ігнатовичу, млстівому добродѣвѣ нашему. 39 [69]

Нижайший репортъ

Сей день комисари кримские у нас били і доволние разговори (со спором самим каймакамом затѣваемим)¹ слѣдовали, еднак ѿ нашего комисара побѣждаем і почти розруган остался. І склонилис, і договорилис наконецъ завтрешнего дни все потребное нашей сторонѣ учинит, і зделочние писма, как в 749-м сочиня, к опробацѣи один другому доставит, а 2 августа розменитца, і за помочию Бжиею ѡкончить і ми такъ надѣмся, ежели от каймакама других завтра новостей не явитца.

29 д. сего іюля і сего дѣня въ съездах доволное і усильное требование от комисаров кримских // било, чтоб запорожские козаки въ ихъ границах по силѣ трактата і малѣйшего жилля нѣгдѣ нѣ под каким² видом не імѣли, напротив чего от нашего комисара і обнадеженъни бит оному во исполненіи. Да ѡни же, комисари, договаривали, якови въ их границах понад Конскою от Камянного в гору чабани іх (якие і сами били представленъни)¹ вгналис били с отарами і нашими козаками откуда согнати і били-де еще тѣх чабанов козаки нещадѣно, і требовали оноє отвратит. Почему с приказу нашего гспдна комисара для отказа нашим козакам такових противностей дѣлат послан от нас писарь Никитинского перевозу с козаками понад Конскою в гору. О чем покорнѣше репортуем.

Депутати Радион Филипов с товарищи

1754 году, 31 іюля.

Никитинской п.

Помітка: Поданно августа 1 д. 1754 году.

На конверті: Велможному і високородному гсдну, гсдну атаману кошовому Якиму Ігнатовичу, млстівому добродѣвѣ нашему, покорнѣший репортъ. 40 зв.

Слід від печатки

Арк. 39, 40. Оригінал.

¹ Дужки авт.

² Першу літеру к виправлено з д.

№ 286

1754 р., серпня 3. Микитине. – Донесення депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про успішне завершення роботи комісії і про врегулювання конфлікту між запорожцями і кримськими чабанами

43
[83]

Высокородный і велможный гспднъ, гсднъ кашовий атаманъ Якимъ Ігнатовычъ, мылостивый добродѣю нашъ.

За помощью всевишняго Творца, щастиемъ же высокихъ нашихъ монарховъ і вашей высоковелможности и всего Воиска Низового Запорожского сеичасъ с кримскими комисары вѣсѣ съпори, иськи і вражды другъ на друга оставили вѣчному забвению і розменялись инструментами полезными і потребными нашей сторонѣ.

І симъ благополучиемъ велможность вашу зъ достоинпочтенною старшиною поздравляемъ.

Завѣтришнего ж дни съ комисари вашей велможности будемъ кланяться і ѡчезрительно поздравлять.

43 зв. А сего дѣня для свѣдѣтельствования имѣющихся жиллеи нашихъ // въ коммисіи с паномъ сотникомъ проездимся, дабы съпорную сторону увѣрить, что отнюд не будутъ жилля въ ихъ границяхъ. Для сего жъ дѣла і чтобъ вѣверхъ Конской кримъским отарамъ по ихъ границяхъ козаки не възбраняли ходить і обыд чабанамъ не дѣлали, обнадежени комысары кримские, что от велможности вашей будетъ послан старшина с крѣпкимъ прыкасомъ, о чемъ і писано ѡт нашихъ гсдъ комисаровъ къ велможности вашей. І ми о семъ же донося, с покорностию нашею пребиваемъ.

Велможности вашей покорнѣшие слугы
первенствующий депутатъ Радиѡнъ Фылиповъ с товариствомъ
1754-го году, августа 3 д.
Никитин.

Помітка: Поданно августа 4 д. 1754 году.

44 зв. *На конверті:* Высокородному і велможному его милости гпдну, гдну атаману кошовому Якиму Ігнатовичу, мылостивому добродѣевъ нашему.

Слід від печатки

Арк. 43, 44. Оригінал.

№ 287

1754 р., серпня 3. Микитинський перевіз. – Лист комісара від Гетьманської України у Слідчій комісії з Кримом Василя Зарудного до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про завершення роботи комісії та про направлення представника від Коша для врегулювання прикордонного конфлікту між запорожцями і кримськими чабанами

Велеможній гсднъ кошевой атаманъ съ войсковою старшиною, курънними атаманами и всемъ Войском, млстивой гсдръ мой и блгодѣтель.

51
[84]

Волею и помощію Бжескою сего числа в дванадцатомъ часу гсда кримскіе комиссари в полатки нашей по доволнихъ и многихъ разговорахъ и нашей сентенъціи, по довольнимъ нашимъ доказателствамъ склонились и розменніе писма, заручивъ и припечатавъ, другу другу [!] по нашему желанію вручили.

Такожъ при том приносили жалобу, что наши запорозкіе козаки с ихъ границы чабанов ихъ с овцами повибивали и на пастбу не пуцають, а степъ весь згорѣлъ, слѣдователно без паши скотъ принужденъ будет паст. Напротивъ // чего ми ихъ постоянно обнадежили, что утришого дни от велможности вшей нарочній достойной члвкъ з старшини туда посланъ будет и все тое успокоитъ, с которимъ и они от себе нарочного жъ послать приговорили. Во исполненіе чего соблговолѣте, велможность вша, пна асаула войскового вверхъ по Конской отправит с крепкимъ приказом, чтобъ отнюдь в ихъ границахъ никаких и малѣйшихъ обыдъ запорозкіе козаки приключать имъ не могли. А ежели где излишное и в нашихъ границахъ в плавнях¹, то по сусѣдственной дружбѣ и приязни паст овецъ не возбраняли бѣ. Такожъ пну асаулу велѣте въ насъ явитись в комисіи, откол потребній наставленія дани имъ быть имеют. А в прочемъ, за приездом, пространно говорит // будемъ.

52

Нне, поздравляя васъ при бытности вшей кошовимъ, щастіемъ, миром [88] и блгополучіемъ, желаемъ весело и радостно такъ достопохвалного дѣла блгопріятними ползуваца плодами. В прочемъ пребуду.

Велможности вшей доборожелающей и покорній слуга сотникъ полковій миргородскій Василь Зарудній

Август 3 д. 1754 году.

Перевозъ.

Помітка: Получено 1754 года, августа² 4 д.

Арк. 51, 52. Оригінал.

¹ Далі слово не прочитано, ймовірно имеєца.

² Слово правлено.

Із Коша Войска Запорожского Низового куреня
Коренївского товаришу Григорію Никитову

Інструкція

Сыхъ чыселъ в Кошѣ Войска Запорожского Низового мнѣ, атаману кошевому, с товариством¹ гпда російскіє комисари маіоръ Ефремов да сотникъ Зарудній², с присудствующими нашими депутати дали знать. Сlishали-де от кримских комисаровъ представленіе, что запорожскіє козаки въгору³ реки Кынской находящимся кримскимъ чабанамъ з отарами при берегах⁴ оной⁵ за недородомъ в степе травъ немаліе обиды делаютъ: бють, паст не допускат и отгоняют.

А понеже запорожскіє козаки⁶ в турецкой границе болше⁷ по своимъ промысламъ болше доволствіе, яко-то поселеніями, сѣнокосами, рыбною добичю и протчіймъ, по силѣ щасло⁸ пребывающей между обоими высочайшими імперіями дружбы, імеют, для чего и кримскимъ жителемъ в російскіє границы за своими нуждами входятъ должно не возбраняетъ, // того рады в Кошѣ опредѣлено для запрещенія запорожскимъ⁹ казакамъ в нечиненіи кримскимъ¹⁰ чабанамъ ни в чемъ никаких обидъ и о невоспященіи¹¹ онимъ с отарами входитъ в береги Кѣнской, и в лугъ, и в другіе места отправить тебе по сей інструкціи, которую¹² принявъ, ехать тебѣ в Никитине и тамо¹³ о себѣ и отданной тебѣ інструкціи обявить и при томъ¹⁴ врученное тебѣ писмо, подписанное к имъ, гспдамъ комисарамъ, отдать.

А оттоль, ¹⁵взявъ Никитинского перевоза подписара Андрѣя Шибайковского¹⁵, і перевозяс в Камяне на кримской степѣ¹⁶ и в состоящих тамо

¹ Далі закреслено донесено.

² Далі закреслено дал.

³ Далі закреслено Кѣнской.

⁴ Далі закреслено и.

⁵ Далі закреслено в лузе.

⁶ Далі закреслено в к.

⁷ Далі закреслено поселеній своихъ, промысловъ, яко-то: сѣнокосовъ, рыбной добычи, поселеній імеютъ.

⁸ щастливо

⁹ Далі закреслено козакамъ козакамъ.

¹⁰ Далі закреслено комиса.

¹¹ невоспрещеніи

¹² Далі закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

¹³ Далі закреслено с.

¹⁴ Далі закреслено в К.

¹⁵ Написано на полі.

¹⁶ Далі закреслено с.

кримских комисаровъ востребовавъ¹⁷ єдного или двоухъ татаръ, следовать¹⁸ с ними¹⁸ вгору реки Конской, где¹⁹ находящимся запорожскимъ козакамъ²⁰ наикрѣпчайше²¹ затвердить, даби они кримскимъ чабанам в приходе з отарами ихъ к берегамъ Конской и к лугу, а иногда и в лугъ, для пастбы онихъ отаръ никакова і малѣиш а воспященія и обиды не делали, внуша я имъ // тоє, что запорожскіє козаки в турецких границях²² безпрестанніє 47 добычи свои [ім]еютъ²³ и во всем в оних доволствуются. Ежели кто впредь какіє обиди [им]ъ, чабанамъ, либо воспященія чинит будет, [и о] томъ в Кошъ представится, [т]о крѣпко кіями наказанъ будетъ. ²⁴Толко б и оніє чабаны на тіє мѣста, где запорожскіє козаки поселеніями состоят и сѣно косят, отаръ не нагонили, но по свободнимъ би¹⁸ мѣстам оніє паслы²⁵.

В следованіи же твоємъ вгору Конской з тѣми татарами, показат имъ саму настоящую границу²⁴. И тебѣ порученное дѣло во всемъ править²⁶, за пріездомъ в Кошъ доношеніємъ²⁷ доезднимъ представить.

Дана [с] Коша.

Августа 4 д. 1754 года.

Ея ім. вва Войска Запорожского Низового
к. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

Арк. 46, 47. Відпуск.

---

¹⁷ Написано над рядком замість закресленого взявъ вз.

¹⁸ Написано над рядком.

¹⁹ Написано над рядком замість закресленого и тамо.

²⁰ Далі закреслено крѣп.

²¹ Далі закреслено н.

²² Далі закреслено совсемъ.

²³ Текст пошкоджено.

²⁴ Написано на полі замість закресленого кримскимъ же чабанамъ, буди их где спостигтъ, можно будетъ, обявит [и]мъ, чтоб они без всякого сомнѣнія [ис] своїми отарами, куды имъ заспособно [будетъ, для пастбы оних входыли [...]] вамъ бы были безопасны.

²⁵ Далі закреслено при томъ же.

²⁶ Далі закреслено и по воз и по возвращеніи.

²⁷ Далі закреслено доз.

1754 р., серпня 4. – Повідомлення кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого комісарам – російському Матвію Єфремову та від Гетьманської України Василю Зарудному, у Слідчій комісії з Кримом про виконання розпорядження щодо дозволу кримським чабанам випасати отари на берегах річки Кінської та з проханням врегулювати з депутатами від Кримського ханату питання про лояльне ставлення до запорожців, які займалися промислами на татарській території

45
[85]

Благородній¹ і достойно², и высокопочтенніе гспда комисары, маіоръ Ефремовъ да сотникъ Василей Зарудній, зычливіє мої приятели.

По писму вашого благородія³, коимъ объявлено, яко запорожскіє козаки кримскимъ чабанам, находящимся вгору реки Конскої з отарами, боємъ и недопущеніємъ пасть отаръ и выгономъ оних з лугу немаліє обыды причиняють, з Кош а отправленъ товариш куреня Коренѣвского Григорій Никитовъ, по інструкції коєму велено следовать вгору реки Конскої і тамо, и в другихъ мѣстахъ пребывающимъ запорожскимъ козакамъ найкрѣпчайше в томъ запретить, дабы они чабанамъ никаких і малѣйших обидъ ни под какимъ выдомъ не причиняли и отаръ з лугу и от береговъ не отгонили под опасеніємъ жестокого за то штрафа.

⁴При чемъ вашего [бла]городія⁵ приятно [про]шу з остав[ши]мся от крим[ски]х комисаровъ [дру]жескы чрез шафара [ра]зговоръ зделать [с] тѣмъ объявленіємъ, что кримских жителей отари [і] другої скотъ во всякіє⁶ [не]благополучніє и недостаточніє [го]да в наши границы входят и доволствуются, напротив чего и от них запорожскимъ козакамъ, [в] их границах биваемимъ по своимъ [пограни]чнимъ промисламъ, никаких обидъ не чинено б было⁴. В протчемъ с почтеніємъ перебуду.

Вашихъ высокородій, зычливыхъ моихъ пріятелей
вседоброжелателній слуга
атаманъ Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

[17]54 года, августа 4 д.

З Кош а.

Арк. 45. Відпуск.

¹ Далі закреслено мцѣ.

² Далі закреслено высокородніє.

³ Написано над рядком замість закресленого высокородій.

⁴ Написано на полі замість закресленого о чемъ ваши высокородія ізволите быть звѣстны.

⁵ Текст пошкоджено.

⁶ Далі закреслено года.

№ 290 1754 р., серпня 5. Січ. – Повідомлення російського комісара у Слідчій комісії з Кримом Матвія Єфремова кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про завершення роботи комісії і від'їзд до Києва

Высокородный і высокопочтенный гсдинь Войска Запорожского Низоваго кошевой атаманъ Еким Игнатовичъ с старшиною, милостивый гсдрь. 48 [92]

Понеже во исполнение высочайшихъ ея імператорскаго величества із Дръственной [!] коллегіи иностранныхъ дель указов порученная мне с присудствующими в пропажах і насилственным грабеже между россискихъ подданных, со одной запорожскихъ казаков, а з другой сторонъ татаръ і иныхъ подданных же Порты, комиссия чрез бывшия с прибывшими от Крыму гсдами камисарами іюля от 28 между нами на границе при урочище Каменномъ съезды со общего согласія сего августа 3 чисель за помощью Божескою розменою інструментовъ в желаемой силе кончена і все после первой зделки между обоихъ сторонъ іски и распры вечному забвению невоспоминательными оставлены, і дабы о сем верноподданныя ея імператорскаго величества Войска Запорожского казаки ведать и тем ползоватца могли, ваше высокородие с старъшиною, благоволите приказать в Воиске Запорожском о предписанном публиковать, дабы о нънешней добровольной зделки никто неведенному отговариватца и доброго сосетственънного // порятка преступат и вредит не дерзали бы, но всякой таковое благополучие ведать і тем ползоватца могъ. 48 зв.

А я, с ымеющимися при мне, завтрешней день імею отсюда выехат в Киевъ, откуда ваше высокородие с старшиною, о чем надлежит, что по комисіи случилось і довольно было говорено, особое предложение иметь можете. В протчем с моим почтением пребуду.

Вашего высокородия милостиваго гсдря
всегдашний слуга секундъ-маеор Матфей Ефремовъ

Августа 5 дня 1754 году.

Сечь.

Помітка: Пол. августа 5 д. 1754 году.

Арк. 48. Оригінал.

№ 291 1754 р., серпня 6. – Рапорт Коша¹ Київській губернській канцелярії про завершення роботи Слідчої комісії з Кримом та з проханням надіслати у перекладі текст остаточного договору, підготовленого для кримської сторони

49 В Київську губернскую крию
[93] Покорнії репортъ

Во ісполненіє присланных от Київской губернской крії в Кошъ Воиска Запорожского Низового, в силе высочайшихъ ея ім. в-ва Государственной іностранных делъ коллегіи указов, ордеровъ ізвѣстная неоконченная і в произшедшихъ зъ 749 по текущій 754 года² между Запорожскимъ Войскомъ и кримскими, очаковскими жителми и другими Отоманскої Порты подданными усилственнихъ грабытелствахъ і протчіихъ³ обидахъ комисія при сезде от обоихъ сторонъ⁴ комисаровъ, с російскої стороны – кіевского гарнизона штапъ-афицера секундъ-маіора Матѳея Ефремова да малоросійского Миргородского полку полкового сотника Василя Зарудного, в присудствіі запорожскихъ депутатовъ, в повеленной силе, какъ те депутати донесли, сего августа 3 д. со взятіємъ розменныхъ інструментовъ // 49 зв. уконченна.

І понеже от кримскої сторони данной разменной інструментъ⁵ на турецкомъ диалектѣ гспднъ маіоръ Ефремовъ⁶ для представленія в ту Київскую крию з собою увезъ, того рады Київской губернской крії покорно прошу оной розменной інструментъ, данной от сторони кримскої, подлинной, по пеереводѣ [!] на руской диалектѣ, с темъ⁶ переводомъ в Кошъ прислать. О чемъ в Київскую губернскую крию в покорности моєи репортую.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 года, августа 6 д.
З Коша.

Арк. 49. Відпуск.

¹ Відповідь Київської губернської канцелярії про надіслання тексту договору і рапорт Коша про отримання його див. док. №№ 458, 459.

² Далі закреслено мця и числа по розменной.

³ Далі закреслено грабите.

⁴ Далі закреслено при сезде.

⁵ Далі закреслено гп.

⁶ Далі закреслено яко при немъ находящійся переводчик Федоръ Семеновъ за болъзнію оного перевесть не в состояніи былъ, а особливо.

⁶ Написано над рядком.

Ясневелможному високоповелителному гспдну, гспдну 50
 Малия Россіи обоихъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожских [94]
 гетману <...> Кирилу Григоріевичу его сиятельству
 Розумовскому
 Покорний репортъ

Высокоповелителнимъ вашей ясневелможности ордеромъ, в силѣ Государственной іностраннихъ дѣлъ коллегіи грамоти, Войску Запорожскому Низовому между протчимъ предложено извѣстную не уконченную о послѣдовавшихъ съ одной между Россійской імперіи подданныхъ запорожскихъ козаковъ, а з другой сторонѣ кримскихъ, очаковскихъ жителей и другихъ Оттоманской Порты подданныхъ зъ 749 по текущій 754 года мця и числа по розмѣнной ден грабительствахъ, насилнихъ и протчиихъ обидяхъ комисию за прибитиемъ з Киева в Сѣчъ от Кіевскоѣ губернской // канцеляріи опредѣленного афѣцера, опредѣля от Войска Запорожского 50
 депутатовъ, ко окончанию привесть таковымъ порядкомъ, какъ въ прош- 3в.
 ломъ 749-м году зделка учиненна. І во исполненіе вашей ясневелможности ордера, въ силѣ Государственной іностраннихъ дѣлъ коллегіи грамоти, за прибитиемъ з Киева киевского гарнизона штапъ-афицера маіора Матѳея Ефремова да от стороны вашей ясневелможности сотника полькового миргородского Василя Зарудного, ¹пры съездѣ з Крима¹ комисаровъ означенная комисия, какъ депутаты запорожскіе донесли, въ повеленной силе сего августа 3 дня оконченна и розъменніе інъсътърументы приняты. Данной же от кримской стороны розменной інъструменъ въ Киевскую губернскую канцелярию реченній комисаръ маіоръ Ефремовъ для представлення взялъ зъ собою. О чемъ вашей ясневелможности в покорности моеѣ репортую.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 году, августа 6 д.

Кошъ.

Арк. 50. Відпуск.

¹ Написано над рядкомъ замість закресленого да кримскіи.

№ 293 1754 р., серпня 16. – Рапорт Коша Генеральній військовій та Київській губернській канцеляріям про вбивство ногайцями поблизу Очакова писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого, посланого з листами до очаківського Ібрагіма Паші¹

53 В Генералную войсковую канцелярію и в Киевскую
[95] губернскую канцелярію

Покорный репортъ

Пред симъ в силѣ его ясневелможности високоповелителного гдна, гдна Малия Россіи обоихъ сторонъ Днѣпра и Воискъ Запорожских гетмана и многих ординовъ кавалера, Россійской имперіи графа Кирила Григоріевича его сиятелства Разумовского ордера запорожские два козаки, Стефанъ Толмачъ да Илко Гулій, отправленни били в Очаков к очаковскому Ібрагимъ Пашѣ з пристойнимъ по сосѣдственной дружбѣ писмомъ і, между тѣмъ, для розведованія о тамошнихъ обрященияхъ, з коіхъ реченній Толмачъ оттудова возвратилъ в Сѣчь и что показаль о тамошнихъ обрященияхъ, о томъ к его ясневелможности чрезъ репортъ з Коша представленно.

А оній Илько Гулій тамо в Очаковѣ для исправленія покупкою своихъ потребъ осталъся. І егда з Очакова к лиману до запорожскихъ козаковъ, где оніе для добичѣ рыбной² находятъся, для перевозу его на сю сторону следоваль, то нагайские татаре его, Гулого, отпустя от Очакова верстъ за десять, на урочищѣ балки Чуфутовой, напали и в смерть убили і имѣвшиесь при немъ денги рублей на двацать, каптан китаевій, свиту тонкого оливкового сукна, шапку и протчіе // вещи забрали. О чемъ пред симъ
53 находящійся в Солѣнномъ езерѣ полковникъ Мартинъ Сердечній в Кошъ
зв. репортоваль, яко і ннѣ посланній бившій запорожский полковникъ Павло Малій в Очаков к очаковскому пашѣ з надписаннимъ от Кіевъской губернской канцеляріи писмомъ за возвращеніемъ в Кошѣ о смертномъ убийствѣ оногю Гулого объявилъ, да і многіе козаки свѣдителяствуютъ.

Того ради о томъ въ Генералную войсковую канцелярію донося, покорно прошу о такихъ вщинаемыхъ вновь от нагайскихъ татар смертнихъ убивствахъ куда надлежитъ писать и требовать такъ о такихъ продержостяхъ, кому належитъ, запрещенія, яко и о возвращеніи забратихъ денегъ и вещей. Ибо впредь не токмо ходящимъ запорожскимъ козакамъ по своїмъ промысламъ, но и посылаемымъ з разными от Коша писмами въездить в турецкіе границѣ не безъ опасности. О чемъ в Генералную войсковую канцелярію в покорности репортую.

Кошовій атаман Яким Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 году, августа 16 д.

З Коша.

Арк. 53. Відпуск.

¹ Відповідь Генеральної військової канцелярії на рапорт див. док. № 427.

² Далі закреслено рыбной.

№ 294

1754 р., серпня 31. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про розслідування ним обставин вбивства ногайцями писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого, посланого з листами до очаківського Ібрагіма Паші. № 1538

Ея імператорьскаго величества самодержицы
въсероссійскаго Войска Запорожского Низового
благороднѣишему і высокопочтеннѣишему господину
кошевому атаману Якиму Игнатовичу із старъшиною

54
[96]

Сего авъгуста 23-го числа репорътъ вашъ, господина кошевого атамана, із старшиною о убитомъ до смерти нагайскими татарами в урочище балки Чухутовой запорожскомъ казакѣ Ілке Гулом і о забратыхъ у него, Гулого, імѣющихся при немъ вещахъ в Киевской губернской канцелярії получень. И на оной симъ вамъ, господину кошевому атаману, із старъшиною опредѣляетъца о вышеписанномъ убитомъ казаке Гуломъ справитца – подълинно въ которомъ мсце и числѣ оного казака при урочище балки Чухутовой нагайские татары убили до смерти, какимъ сълучаемъ засътрелили л і ис чего іли чемъ другимъ неогненнострелнымъ орудиемъ, і при комъ імянно оное убивствъто учинено, // и гдѣ оного убитого казака мертвое тѣло найдено, и кемъ, и кто оное мертвое тѣло і гдѣ похоронялъ, и кто жъ тому вѣсему самовидъцы были і совершенно л, і кемъ імянно ж оное вѣсе доказано будетъ. І по справкѣ о томъ о всемъ со всякимъ обстоятельствомъ въ Киевскую губернскую канцелярію репортовать немедленно.

54
зв.

Іванъ Костюринъ

Киевъ.

31 августа 1754 году.

№ 1538 в. з.

Помітки на арк. 55: Пол. 8 д. сентября 1754 году.

По силѣ вишьписанного ордера к прогнойскому полковнику Мартину Сердечному з старшиною приказъ посланъ, чтобы онъ ѿ вишьписанномъ убитомъ Гуломъ обстоятельно справился, якъ в семъ ордерѣ упомянуто. І что по справки явится, онъ, полковникъ, со обстоятельствомъ в Кошъ репортовал би вскорости ко отрепортованію в Киевскую губернскую крию. А посланъ тотъ приказъ чрезъ Алеѣя Сторчака, курѣннаго калниболоцкого. 1754 году, сентября 9 дня.

Арк. 54, 55. Оригінал.

Кравой
ОДЕССКІЙ ІСТОРИЧЕСКІЙ
АРХИВЪ.

№ 20 Арх. № 20.
Дѣла Закарпатскія.

№ 73

Шортланд и компания
депортированы изъ владения въ Закарпатскія
губерніи.

Всѣя и рекурсивныя
154 пачки

Карта 30/12 1753
Карта 24/1 1761

1761
1753—1760. года.

Справа 18. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві

Справа 18

1753–1766 рр. – Справа про розшук дезертирів
і гайдамаків на Запорозжжі

№ 295 1753 р., вересня 30. – Повідомлення Коша депутатам від Гетьманської України у Слідчій комісії з Кримом Федору Гаврилову та Григорію Сахновському про направлення козаків у комісію для свідчення^а

Арк. 1. Відпуск. Див. Додаток.

№ 296 1755 р., січня 9. – Повідомлення Коша майорові Данилу Веригіну про заходи, вжиті Кошем для розшуку російських дезертирів на Запорозжжі, і про звільнення затриманого козака Уласа Сірого

[В]исокоблгородний¹ и достойнопочтений гспдинь² маіоръ 2
³млтивой гсдрь мой³ Данило⁴ Федоровичъ⁵.

Почтеннейшее вашего високоблгородия¹ писмо, надписанное к бившему кошевому отаману Іакиму Ігнатовичу, прошедшого года, ноября 15 д. въ Кошѣ Войска Запорозжского Низового полученное, якое мнѣ, кошевому атаману, сего генваря 8 д. в Кошѣ доставленно било, въ коемъ, пишучи, ³ваше високоблгородие³, объявляете, что пред симъ криючиися поселенний при Украинской линии слободи Веревкиной однодворецъ Кондрат Алтухов и угнавшіесь въ Богородичанскую крѣпость за имъ, Алтуховим, козаки Сѣчи Запорозжской куреня Крилѣвского Улас Сѣрий да Никита Головка за сворованніе нимъ, Алтуховим, въ ихъ ис зимовья двоіх лош адеи зъ сѣдлами и будучими при них двоіх оружинъ и протчиіх вещей, о коих ваше високоблгородие¹ вѣстимы // (з коіх еденъ Улас Сѣрии з реченними повор[о]ванными оним Алтуховим лош адми и протчиими вещми под 2
карауломъ и поннѣ у вашего високоблгородия¹ содержится)⁶, коі въ зв.
сообщенихъ при томъ вашемъ писаніи допросами своїми показали, что-де⁷

¹ високо- написано над рядком.

² Далі закреслено генераль.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено Веригинъ.

⁵ Далі закреслено мой милостивий гсдрь.

⁶ Дужки авт.

⁷ Далі закреслено якоби.

зъде в Сѣчи Запорожской бѣглие великороссійскіе люде, укриваясь от монаршеи служби, жителствомъ находятця. По чему ваше високоблгородіе¹ тѣмъ своїмъ писаниємъ сисканія³ и присилкы тѣхъ великороссійскихъ беглецовъ⁸ изволите требоват, о коіхъ, хотя поискъ и чиненъ, однакъ за такъ скорое время сискат не можно было, кромѣ едного, сискавшогос прошедшого года декабра 25 д.⁹ ландмилищкого Беловского полку беглого салдата

9 Федора, коі при известіи в Новосеченской ретренжаментъ // к гсдну капитану Луки Пошовкину¹⁰ от Кош а і отправленъ и ³-в приема оногo росписка получена⁻³.

Я же, чувствуя о неприниманиі упомянутих¹¹ великороссійскихъ беглецовъ высочайшіе ея им. в. указы, за собраніемъ¹² моімъ всѣхъ курѣннихъ атамановъ въ Кошъ¹³ крѣпко притвердилъ, даби нѣкакихъ шатающихся великороссійскихъ людей въ курѣне не принимали, но ¹⁴-всякими удобными способи онихъ сискивали бѣ¹⁴ и, кому надлежало било, от мене ¹⁵-накрѣпчаише жъ¹⁵ предложено, опасаясь за неисполнение указного штрафа. И буди гдѣ тѣ криючіеся беглецы, великороссійскіе люди, сискани будут, оние тотъчасъ¹⁶ под крѣпкимъ карауломъ к вашему високоблгородию¹ от Кош а отправленни бит имеютъ или ¹⁴-в крѣпост Новосѣчанскую отдадутся¹⁴.

17Вышшеупомянутого же куреня Крилѣвского козака Уласа Сѣрого, // 9 кой у вашего високоблгородия¹ под караулом и поннѣ¹⁸ з реченним[и] лошадами и протчіими вещами находятця, приятно вашего високоблгородия прошу, не удерживая¹⁹ болѣе его, Сѣрого, зъ ³-вишпомянутими²⁰ лошадми и протчи[ми]⁻³ вещми¹⁴ свободно в Сѣчѣ отпустит. Въ чемъ надежденъ²¹ и пребиваю.

Вашего високоблгородия¹ милостивого моего гсдря
доброжелателний приятель і покорний слуга
к. а. Григорий Федоровъ с товариствомъ

1755 году, генвара 9 д.

З Кош а.

Проба пера на правому полі арк. 2: Помощь моя от Господа, сотворшаго небо и землю.

Арк. 2, 9. Відпуск.

⁸ Далі закреслено зде в Сѣчи криючихся.

⁹ Далі закреслено куренной полтавский.

¹⁰ Далі закреслено з К.

¹¹ Далі закреслено тих.

¹² Далі закреслено мон.

¹³ Далі закреслено притверждено.

¹⁴ Написано на правому полі.

¹⁵ Над рядком написано -ше жъ.

¹⁶ Далі закреслено под карау.

¹⁷ Перед цим закреслено упомянутого же.

¹⁸ Далі закреслено находятця.

¹⁹ Далі закреслено его болѣе Сѣро.

²⁰ Далі закреслено ве.

²¹ Далі закреслено і пребуду и пребуд.

№ 297 1755 р., н. п. січня 9¹. – Довідка Коша про втікачів з Росії, які переховувалися в зимівниках Крилівського та Щербинівського куренів

²Въ присланной припискѣ от господина маіора Данила Веригина допросахъ 3
козаки куреня Крилѣвского³ Улас Сѣрии да Никита Головка о бѣглих
великороссиских беглецах, что оны находятца⁴ в Сѣчи Запорожской і в
каком куренѣ показали, о томъ значіт под симъ:

Крилѣвского куреня в козака Данила Данилова живет великоросскій
члвкъ.

Куреня Щербиновского у козака Петра Бандурки великоросскій
члвкъ Дмитрій Сиколовъ [!].

Атаманъ Крилѣвскій Иванъ Малий показаль, что в куренѣ его въ ви-
шеписаного козака Данила Данилова⁵ беглеца ⁶великороссіиского
члвка⁶ никакого не імѣетца. //

Щербиновскій атаманъ Литвынкѡ показаль, что въ козака Петра 3
Бандури означенного⁷ беглеца Дмитра Сиколова не імѣетца. 3в.

О томъ справка чыненна.

Арк. 3. Відпуск.

№ 298–299 1756 р., грудня 28. – Промеморія Коша комендантові фортеці Святої Анни Івану Сомову про непричетність козака Дядьківського куреня Павла Сапетного до переховування дезертира – солдата Павловського гарнізонного полку Афіногена Голікова; свідчення козака Дядьківського куреня Павла Сапетного від 21 грудня 1756 р.

Войска Запорожского Низового из канцелярїи Войсковой, 4
высокородному и высокопочтеннѣйшому гсдну брегадиру
и крѣпости Стія Анны коменданту Івану Сомову

Промеморія

Прошлого октября 9 д. 756 году на присланную от вашего высокородия
Войска Запорожского Низового в Воисковую канцелярїю промеморью¹ с
требованиємъ, якобы за содержаніе запорожским козаком Павломъ

¹ Датовано за док. № 296.

² Перед цим закреслено В присланом.

³ Написано над рядком замість закресленого Ірклѣвского.

⁴ Далі закреслено въ.

⁵ Далі закреслено не імѣетца.

⁶ Написано над рядком.

⁷ Далі закреслено ве.

¹ Див. ЦДІАК України, ф. 229, оп. 1, спр. 40, арк. 27.

Сапетним Павловского гарнизонного полку салдата Анфтиногена, заведома беглого, съ оного Сапетного, по силѣ указу, взискания штрафа двадцати рублей, ѣ по взисканіи присилки в оную крепости Стія Анни гарнизонную канцелярію для отсылки оттол в Главний комисиріяты [!]², того ж октября 12 д. в оную гарнизонную канцелярію з Войсковой Запорожского Войска канцеляріи посланою в отвѣтъ промемориею² объявленно, яко посланим Войска Запорожского Низового к полковнику калміюському Грыгорию Чухраю ордером веленно вышеписанного козака Сапетного, ежели онъ тамо в его вѣдомствѣ имѣется, сискавъ, за передержание бѣглого салдат[а] // (буды допряма доведется)³ штрафу двадцать ру[блей]⁴ денегъ взискавъ для отсылки крѣпости Стія Анни в гар[низонную] канцелярію, в Кошъ Запорожского Войска прислал. Что ж ко [тому] послѣдуетъ – репортом бы оный полковник представил дл[я] отписки к вашему высокогородию.

4
зв.

А сего декабря 21 д. оной полковник реченого Сапетного пры своемъ репортѣ⁵ в Кошъ для изслѣдования об вышеписанном прыслал. Но оной Сапетни[й] въ Войсковой Войска Запорожского Низового канцеляріи сказкою по[ка]зал, что того салдата, Голикова, бѣжавшого с оного полку, наишол козакъ куреня Батуринаго Иванъ Горкуш а на показаной косѣ Еїскои, жиющого въ пустомъ куренѣ, болного и мало не умершого зъ голоду, ибо при едномъ толко зъ рѣжаного кѣвасу, оставшемся по козаках, тѣстѣ⁶ найдень. І взявши, приведлъ къ ему, Сапетному, до куреня его, состоявшего на тои же косѣ. А во время приводу его, салдата, къ оному Сапетному билъ тамо асаул паланки Калмиюскои Сава Ивановъ, і спрашивал его, салдата, откудава бежал и самъ ли, то он сказал, что с ним билъ и другой салдатъ, а где дѣлся – не знаетъ. По чему приказал онъ, асаулъ⁷ Иванов, ему, Сапетному, приводя ея імператорскаго величества указы і его ясневелможности высокоповелителного гспдна, гспдна Малія Россіи⁸ обоіх сторон Днепра и Войскъ Запорожских⁸ гетмана и разних ординов кавалера графа⁹ Кирыла Грыгориевича⁹ его сиятелства Разумовского і Киевской губернской и Генералной // воисковой канцелярий¹⁰ ордерѣ, его, солдата, сдержать пока в чувство прийдетъ, а по освобожденіи от болезни прислать въ ту Калмиюскую паланку для допросу¹¹ писменого и отсылки куда надлежить. Но оной салдатъ, пожив в него, Сапетного, одинадцять дний ѣ освободясь от реченого недуга, зная

² Там само, арк. 30, 31.

³ Дужки авт.

⁴ Текст пошкоджено.

⁵ Див. ЦДІАК України, ф. 229, оп. 1, спр. 40, арк. 34.

⁶ Перша літера ґ виправлена.

⁷ Написано на місці витертого.

⁸ Написано на лівому полі.

⁹ Написано на арк. 8.

¹⁰ Над рядком густо закреслено слово.

¹¹ Слово правлено.

повелѣніе асаула Иванова о привозки его въ ту паланку, безвѣстно бежал. И с которой сказки zde точная копия для знанія сообщенна. Почему тѣхъ денегъ с него, Сапетного, въ штрафъ двадцать рублей взискивать не слѣдуетъ, о чемъ ваше высокородіе ізволите битъ известны.

Дана в Кошѣ.

1756 году, декабря 28 дня.

Атаманъ кошовій Грыгорій Федоровъ с товариствомъ

Арк. 4. 8. Оригінал. О п у б л.: *Векленко В.* Нові документи з історії місцевого краю і Нової Запорозької Січі // Під знаком Клію. На пош ану Олени Апанович. Збірник статей. – Дніпропетровськ, 1995. – С. 66–67.

№ 299   **1756 р., грудня 21. Кіш. – Свідчення козака Дядьківського куреня Павла Сапетного про перебування у нього на Єйській косі дезертира – солдата Павловського гарнізонного полку Афіногена Голикова**

1756 году, декабря 21 дня козакъ куреня Дядковскаго Павло Сапетній въ 5
Войсковой Войска Запорожскаго Низоваго канцеллярій сказкою показаль. 5
Что сего 756 году, весняного времени, поехалъ онъ, Сапетній, съ работ-
никами своїми на косу, прозываемую Ейску, для ловлѣ рыбы, где бежав-
шого гарнѣзоннаго Павловскаго полку салдата Анфиногена Голикова,
болного и мало не умершого, нашол въ пустомъ куренѣ Батуринаскаго
куреня козакъ Иванъ Горкуша и, взявши его, салдата, оной козакъ привезлъ
къ ему, Сапетному, до куреня его, состоявшего на той же косѣ. Во время
же привозу его былъ тамо й асаулъ Калмиюскай паланки Сава Ивановъ й
спрашиваль словесно, от кого онъ бѣжалъ й самъ ли въ томъ куренѣ
харчился. Напротивъ чего онъ, салдаты, показаль, что збѣжалъ онъ з
вышшеписаннаго полку прошлаго 755 году, зымнаго времени, и
жителствовалъ онъ на той косѣ не одинъ, но два их, зъ другимъ же
салдатомъ, а от кого тотъ другой салдаты бежалъ и какъ его зовуть онъ,
Галиковъ [!], такожъ и от него где дѣлся, показываль себе невѣдомымъ.
А болѣе ни хто съ нимъ тамо не жилъ. Доволствовались же оны тамо
оставшимся зъ ржаного квасу тестомъ, то есть гущею, от якого голоду
ему, салдату, оная болѣзнь приключилась, так, что, мало буди б козаки
не знайшли, не умер.

И потомъ // оной асаулъ приказаль ему, Сапетному, привод[я]¹ во 5
исполненіе ея императорскаго величест[ва] указы и его яневелможности 3в.
высокоповелително[го] гспдина, гспдна Малія Россіи обоіхъ сторонъ
Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана й разнихъ орд[и]новъ кавалера
графа² Кирылла Григоріевича его сіятелств[а] Разумовскаго, такожъ
Кіевскай губернскай и Генералнаой войсковой канцеллярій ордеры, и

¹ Текст пошкоджено.

² Написано над рядком.

³въ силѣ оних посілаємиє зъ Коша В. З. Н. войсковіє приказы³, коїми велено такових людей переловлять и куда надлежит отсылать, къ тому жъ за христіанство у себе содержать пока от болезни свободится, а по свободеніи от болезни, прислать въ паланку для писменного допросу⁴ и отсылки куда надлежит. Но оній салдатъ, свободясь чрез одинадцать дней от болезни и ведая повелѣніє асаула Іванова о присилки его въ паланку, безвѣстно бѣжалъ. А оной салдат и никакой другой бегліє въ него не бывали и не передерживалъ никого и сіє праведно показалъ⁵.

Къ сей сказки Запорожского Войска куреня Дядковскаго козакъ Павло Сапетній, а вмѣсто его, неграмотного, по его прошенію Войсковой Запорожской канцелляріи канцелляристъ Остапъ Малишевичъ руку приложилъ

Арк. 5. Оригінал.

№ 300 1757 р., лютого 13. – Ордер командира Українського ландмілицького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра Кошеві про негайний розшук козаків Івана Болдира і Дмитра Бороди, які підмовили до втечі та переховували дезертира – драгуна Козловського ландмілицького полку Агапа Стебунова. № 154

10 Ея імператорскаго величества самодержицы всероссійскои Воиска Запорожского Низоваго почтенному гсдну кошевому атаману Григорью Федорову с товариством и всему Воиску Запорожскому Низовому

По содерженному ландмилицкаго Казловскаго полку над драгуномъ Агапомъ Стебуновымъ фергеру и криксрехту значитьца, что он, Стебунов, по отпуске от команды в домъ, возвратяс къ оно[и], по подговару [!] Воиска Запорожского куреней Щербиновскаго казаков Івана Болдыря, Дервянковскаго – Дмитрея Бороды, із города Харкова бѣжал і, отставъ от них, нанелся у казака Данскаго куреня Остапа Стешенка в работу на год, а по отжити, ходил для сплавки пълатов с Черкаска, откол возвратясъ, жилъ в Запорожских же Волностях своїм куренем^а, где нарочно посъланъ-ноу // с парутчиком Серковым от ландмилицких полков командою поіман.

зв. 10 ^{зв.} І потам¹ по присланно сего фєвраля 12 дня от его сиятельства гсдна генерала-аншефа ея імператорскаго величества действителного камеръгера і кавалера графа Петра Семеновича Салтыкова^б канфермацы велено за тот ево, Стебунова, посъчь, прогнать спицьрутен чрезъ полкъ полного камплѣта чєтыре раза.

³ Написано на лівому полі.

⁴ Виправлено з роспросу.

⁵ Далі закрєслєно Въ подлинной подпис таков.

¹ потом

А что ж да подговаршиков, запорожских казаков Балдыря [!] и Бороды, і держателя в бѣгах казака Стешенка касается, то хотя какъ помянутой Стебунов с распросу утвердился, что он бѣглои казакъ Стешенко і не ведал, но бѣзь всякого писменного виду і свидѣтельства ево к себѣ жить принелъ, а особливо Болдырь і Борода в противност указов подговаривали, за то о учинени с ними по указом к Воіску Запорожскому от здешней команды писать. Во ісполнѣние чего в том Воіске надлежить с показанными казаками, Болдырем с товарищи, // за подговоръ к побѣгу і держание вышереченъного драгуна Стебунова учинить по силе ея імператарскаго величества указовъ бѣзь упущения. І что учинено будетъ для репортаванія къ его сиятельству к здешней команде собщить.

А дабы впредь никъто Воіска Запорожского іс казаков і обывателей какъ военнослужащих, такъ і всякаго звания великорусских людей к побегу не подговаривали і не держали, наікрепчаише подтвърдитъ. Феврѣля 13 дня 1757 году.

Графъ Петръ Девизѣръ, ея імператорскаго величества самодержицы всероссійскоі всемілостивѣішеі государыни моеи учрежденны генераль-лейтнантъ, двора его імператорскаго высочества камеръгеръ

По 2-ау. эксъ.-² № 154.

Помітка на арк. 10: Полученъ 757 году, марта 1 д.

Арк. 10, 17. Оригинал.

№ 301 1757 р., березня 4. – Повідомлення секунд-майора Новосіченського ретраншементу Якіма Тананника Кошеві з проханням про розшук дезертирів з російських полків

Ея імператорскаго величества Воіска Запорожского Низавого высокоблагороднейшему і высокопочтенънешему гсдину кошевому атаману Даниле Степановичю з старшиною

Сообщение

Сего марта 4 дня явшеися собою из бегов Санктъ-Петербурского драгунского полку фурлетъ¹ Петръ Максимовъ сынъ Бочковъ, Новосеченского ретраншаменту у каменданских дель допросомъ объявил, что ведаеть онъ в укривателствѣ беглых великоросиских военнослужащих разного звания люди Воіска Запорожского у казаковъ по зимовникам, а именно: Ирклеевского – у Ивана Скорого, при урочище Миловом, ландмилицкого корпуса драгунъ Иванъ Щетинынь; Титаровского – у казака Галагана Архангелогородского драгунского полку драгунъ Афонасеи Плешивои; да

² по аудиторской експедиции

¹ Треба фурлейт.

в Миловом же у казака Ирклевского куреня, а какъ оного козака зовут и по прозванію не знаетъ, токмо тотъ зимовникъ показать можетъ главной артилеріи кананерь Афонасеи Бунаков.

11 Того ради повелите, ваше высокоблагородие, изъ Войска Запорожского
зв. командировать козаковъ для забранія в техъ зимовникахъ означенныхъ великоросискихъ беглецовъ. При чемъ, ис команды моеи // посланы быть имеютъ драгуны и для показанія зимовниковъ показанной беглой фурлетъ. И ежели те беглецы в техъ зимовникахъ сысканы и забраны будутъ, то прислать в Новосеченской ретранжментъ для отсылки по командѣ куда подлежать будутъ. И что отъ вашего высокоблагородія повелено будетъ, меня писменнымъ уведомлениемъ не оставитъ.

Секундъ-майоръ Акимъ Тананъникъ

Марта 4 дня 1757 году.

Помітка на арк. 11: Полученно марта 4 д. 1757 году.

16 *На конверті:* Высокоблагороднейшему и высокопочтѣннейшему гсдину
зв. кошевому атаману Даниле Степановичю зъ старшиною сообщеніе.

Слід від печатки

Арк. 11, 16. Оригінал.

№ 302 1757 р., березня 17. – Інструкція Коша військовому пушкареві Стефану Варку про спільний з російською командою розшук дезертирів з російських полків

12 Из Коша Войска Запорожского Низового воисковому пушкару Стефану Варку
Инструкція

В присланном отъ состоящего при Новосеченской крепости секундъ-маіора Якима Тананикова сего¹ марта 4 д. сообщеніи написано, что того жъ марта 4 д., явившис собою из беговъ Санк-Питербургского драгунского полку фурлетъ Петръ Маѣимов синь Бочков, Новосечанского ретранжемета у комендатскихъ дѣлъ допросомъ объявилъ, что ведаеть онъ в укривательствѣ беглихъ великоросійскихъ военнослужащихъ разнаго званія людей Войска Запорожского по зимовникамъ, а именно: Ирклѣвского² – Івана Скорого, при урочищи Миловом, ландмилицкого корпуса драгунъ Иванъ Щетининъ; Титаровского – у казака Галагана Архангелгородского драгунского полку драгунъ Афанасій Плешивой; да в Миловом же у казака Ирклѣвского куреня, а какъ оного козака зовуть и по прозванію не знаетъ, токмо тотъ зимовникъ показать можетъ, главной артилеріи кананеръ Афанасій Бунаков.

¹ Далі закреслено чис.

² Написано над рядкомъ замість закресленого Криловского.

12 И требовано от Войска Запорожского для забратия в тѣхъ // зимовниках
зв. означенних великороссійских беглецовъ³ комендировать козаков. При чемъ
ис команды его, маіора, имѣють битъ послани драгуни и для показанія
зимовников показанной беглой фурлетъ.

А понеже вы для сиску вишеозначенних беглих великороссійских⁴
служивих людей по сей инструкції от Коша Войска Запорожского
Низового отпредѣлени, того ради, принявъ сию инструкцію⁵ и сово-
купивсь з имѣющогось битъ от означеного маіора Тананикова опредѣленною
командою, следовать прамо во Мелове и вишеписанних беглих великорос-
сійских служивихъ людей⁶, ⁷по зимовникам, где оный беглецъ покажет⁷,
сискав, под карауломъ в Кошъ представить для отдачи в Новосеченский
ретренжаментъ. Ежели же тебѣ в какомъ случаі для какой надобности

15 потребно козаковъ будетъ живущіе зимовниками // і находящіесь на
добичахъ⁸ должны битъ послушни безспорно, о чемъ имъ чрез сіе
повелѣваемъ, опасаяся за ослушность достойного штрафа⁹. Будучи же тебѣ
в сей посланки, крепко смотрѣть, чтоб посилающіесь з тобою салдати по
зимовникамъ какових-либо пакостей и затѣнь не делали¹⁰, от чего тебѣ
их воздерживат, и сіе тебѣ порученное дѣло исправит добропорядочно.

Дана з Коша.

1757 года, марта 17 д.

К. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

Арк. 12, 15. Відпуск.

№ 303 1757 р., березня 27. – Повідомлення депутата від
Українського ландміліцького корпусу Парфенія Щетініна
Кошеві з проханням направити полковника Кальміуської
паланки Павла Нагая та інших запорожців у Слідчу комісію
при Старосамарському ретраншементі для свідчення у справі
про зловживання поручика Серкова та полкових
служителів. № 25^а

Арк. 13, 14. Оригінал. Див. Додаток.

³ Далі закреслено опредѣлитѣ.

⁴ Далі закреслено лю.

⁵ Далі закреслено в вишеписаном о Меловомъ слѣдовать имѣете.

⁶ Далі закреслено в каких они зѣмовникахъ нѣ сищутся.

⁷ Написано на лівому полі.

⁸ Далі закреслено доб.

⁹ Далі закреслено і сіе тебѣ порученное дѣло ісправитъ и в Кош за при добропорядочно
в силѣ данной.

¹⁰ Далі закреслено и на козаковъ.

№ 304 1757 р., н. р. березня 30¹. – Повідомлення Коша депутатів від Українського ландміліцького корпусу у Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Парфенію Щетініну з обіцянкою виконати прохання, викладене у його повідомленні від 27 березня 1757 р.

Арк. 14. Відпуск. Див. Додаток.

№ 305 1757 р., квітня 30. – Повідомлення депутата від Українського ландміліцького корпусу Парфенія Щетініна Кошеві з проханням направити у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі полковника Кальміуської паланки Павла Нагая та інших запорожців для свідчення у справі про зловживання поручика Серкова і полкових служителів, а також призначити депутата від Коша в цю комісію. № 33

Арк. 18, 21. Оригінал. Див. Додаток.

№ 306 1757 р., серпня 11. Фортеця Білівська. – Ордер командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра Кошеві про розшук і оштрафування козаків, обвинувачених у переховуванні дезертира – драгуна Лівненського ландміліцького полку Аврама Белозерцова. № 1101

Ея імператорьскаго величєства самодержицы всероссійской 19
Войска Запорожскаго Низоваго почтенъному гсдину коше-
вому атаману Даниле Стефанову с товариствомъ и всему
Воиску Запорожскаму Низовому

По содерженному ландмилицкаго Ливенскаго полку над драгуном Аврамом Белозерцовымъ фергеру і криксърехту значетца, что онъ, Белозерцовъ, будучи в низъднепровских постов в команде подполковника Бутовскаго, бежал и по побеге жил в Запорожскай Сечи в зимовнике, прозываемомъ Великой Лугъ Канѣвскаго курѣня у казака Радиона, а чей снъ и прозвания не знаетъ; одинъ годъ в Калмиюсе у казака Трафима Скорая [!] при рыбной ловли мсца с четыре, а потом при рыбной же ловли того ж Запорожскаго Войска у калмыка Павла, а прозвания не знаетъ, мсца с три, да у разных чинов людей понѣделно и поденно одну зиму. А в 755 году, в октєбре мсцѣ і по тому по присланной при оръдерѣ его сиятелства гсдина генерала-аншефа ея імператорскаго величєства действителнаго камеръгера и ковалера графа Петра Семеновича Салтыкова конфермаціи,

¹ Датовано за відміткою про одержання док. № 303.

учинѣнной его высокопревосходителствомъ гсдином генералом фелд-маршелямъ, сенатором, лейб-гвардіи подполковником, ея імператорскаго величества генералом-адютантом, действителным камеръгером и обоих російских ординов кавалером Александръ Борисовичем Бутурлиным, велено за тот // ево, Белозерцова, побегъ прогнат шпицрутен чрезъ [...] ¹ тысячу члвкъ четыре раза.

А что ж принадлежит[ъ...] ¹ да держателей, запорожских казаков, Радиона, Трофима Скорая, калмыка Павла и разных чинов людей, хотя и не заведома беглава драгуна, но без пашпорта, то о взысканіи штрафних денегъ по указом куда надлежитъ писать. Во исполнѣние чего в том Войске надлежитъ с показанных держателей, в силе состоявшегося въ 724 году ноября 13 дня указу^а, взыскав в штрафе денегъ двадцать рублевъ, с кого сколько по разчислению надлежатъ будетъ, прислать сюда непродолжително.

Августа 11 дня 1757 году.

Графъ Петръ Девизеръ, ея імператорскаго величества всемилостивѣйшей государыні учрежденный генерал-лейтнант, двора его імператорскаго высочества камеръгеръ

По ²-ау. экс.-² № 1101.

Помітка: Получено августа 25 д. 1757 году.

Арк. 19. Оригінал.

№ 307 1757 р., серпня 26. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до командира Українського ландмілицького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра про неможливість розшукати козаків, обвинувачених у переховуванні дезертира – драгуна Лівненського ландмілицького полку Аврама Белозерцова

20 Сиятелнѣйший графъ высокопревосходителнѣйший гспднъ генералъ-лейтнантъ і двора его ім. висо-ва камергеръ гсдръ мой Петръ Антонович.

От 25 д. текущего августа ваше высокопревосходителство присланнымъ ко мнѣ с товариством писмомъ о содержавшомся беглом¹ ландмилицкого Ливенского полку драгуну Авраму Белозерцову, кой зъ низднепровскіх постовъ въ Запорожжя бежал был, и какъ показалъ, у запорожских козаковъ ²Радиона, прозвания не показано, у Трофіма Скорая да³ калмика

¹ Текст пошкоджено на 1 слово.

² аудиторской экспедиции

¹ Написано над рядком замість закресленого поиманномъ.

² Написано на лівому полі.

³ Далі закреслено у Па.

Павла, а прозвания тож не знаєт², проживал⁴, за что наkasанъ шпиць-рутинъ⁵, уведомяя, требуєте за содержаніе оногo драгуна у тѣхъ козаков⁶ не заведома⁷ укасно⁸ платежъ двадцять рублей⁹, денгi взискавъ, прислат. ¹⁰І на оное сим отвѣтствую¹⁰ за непокасаніемъ прозваній, а паче какихъ ¹¹тѣ козакi¹¹ куреней¹² яко в немаломъ Воиску знат не можно і взискат нѣ мог. О чемъ вашему високопрсву, объявивъ, за почтениемъ моімъ остаюсь.

Вашего високопсва гдря моего покорный слуга
а. к. Данило Стефанов

Августа 26 д. 1757 году.

Кошъ.

Арк. 20. Відпуск.

№ 308 1757 р., вересня 16. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про розслідування факту переховування козаком Іваном Телевновим дезертира-рекрута Онисима Духаніна. № 4946

Ея императорскаго величества Малия Россіи обоіхъ сторонъ 6
Днѣпра і Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...> Кирилль
Разумовскій

Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошовому,
старшинѣ войсковой, куринънимъ атаманамъ і всему
товариству

Сего сентябра 9 д. въ полученъной нами височайшей ея императорскаго величества с Правителствующаго сената грамотѣ объявлено. Поданъними-де із Военъной кантори въ Сенатскую канътору⁴, а из оной въ Правителствующій сенатъ присланъними доношениями та Военъная кантора представляла о пойманъномъ ізъ бѣговъ¹ рекрутѣ Анисимѣ Духанинѣ, которой допросомъ показаль, что онъ по побѣгѣ въ 1749 году пришель въ Запорожское Войско к козаку Івану Клементіеву сну Телевнову и жилъ года с четири на хуторахъ его, сказиваясь Венѣвского мнстра крестьяниномъ⁶. І требовала-де² оная Военъная кантора, чтобъ с означенънимъ козакомъ за

⁴ Написано над рядкомъ замість закресленого служиль.

⁵ Написано над рядкомъ.

⁶ Далі закреслено по.

⁷ Написано над рядкомъ після закресленого взісканія.

⁸ Далі закреслено по належашего.

⁹ Далі закреслено в.

¹⁰ Написано на лівому полі замість закресленого Однакъ.

¹¹ Написано над рядкомъ замість закресленого они.

¹² Далі закреслено взискать нѣ.

¹ Виправлено з бѣгу.

² Написано над рядкомъ.

6 **зв.** прийомъ и держаніе оногo бѣглогo рекрута учинено было б // по указамъ і велено оною височайшою ея императорскаго величества Правителствующаго³ сената грамотою съ вишеписанънимъ козакомъ по ізслѣдованіі, буди онъ явиться виновенъ за прийомъ и держаніе оногo бѣглогo рекрута, учинитъ по указамъ і малороссійскимъ правамъ безъ упушення.

Чего ради приказываемъ вамъ противъ вишеписанъногo ізслѣдоватъ и по ізслѣдованіі, буди онъ, козакъ Телевновъ, явится виновенъ, то съ нимъ поступитъ за прийомъ и держаніе оногo рекрут[а] по ея императорскаго величества указамъ і малороссійскимъ правамъ безъ всякогo упушення немедленъно и по исполненіі къ намъ отрепортова[ть].

Гетманъ графъ К. Разумовскиі#

1757 году, сентября 16 дня.

Глуховъ.

Ном. 4946.

Помітка: Пол. октяб. 17, 1757 года.

Арк. 6. Оригінал. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історіі місцевого краю... – С. 67.

№ 309 1757 р., жовтня 21. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про неможливість розшукати козака Івана Телевнова, обвинуваченогo у переховуванні дезертира-рекрута Онисима Духанина

7 По титулѣ до гетмана

Покорный репортъ

1-Во исполненіе¹ полученногo сего октября 21 д. отъ вашей ясневелможности высокоповелителнаго ордера, в силѣ Правителствующаго сената височайшей грамоты, козака Івана Клементіева сна Телевнова за пердерживаніе имъ изъ беговъ отъ воинскои службѣ рекрута Акакія² Духанина к надлежащему, в силѣ указовъ штрафу, при собраніи атаманскои сходки³ всемъ атаманамъ объ ономъ опубликовано и⁴ спрашивано по куренямъ⁴. Но точию⁵ нѣгдѣ⁶ его по такимъ імени и прозванію не сискано и нѣхто не ведає⁶. За непоказаніемъ, которогo онъ куреня и в какомъ урочищи жителство імѣетъ, // ⁷и искатъ невозможно⁷, и для того и исполненія⁸ в силѣ

7 **зв.**

³ Текст пошкоджено.

¹ Написано над рядкомъ замість закресленогo Сего октября 21 д.; мабуть, помилка – ордер одержано 17 жовтня.

² Мабуть, помилка канцеляриста, в ордері гетьмана від 16 вересня – Анисима.

³ Далі закреслено во.

⁴ Написано над рядкомъ.

⁵ Далі закреслено на то оны, атаманы, ответили, что такова козака.

⁶ Написано на правому полі.

⁷ Написано над рядкомъ замість закресленогo знать не могутъ.

⁸ Далі закреслено и затемъ и затемъ и непоказаніемъ точно, которогo онъ куреня и в какомъ урочищи жителствомъ находится оной козакъ.

⁹-високого определения⁹, учинить не над кемъ. А ⁶-однак о происку і показанію, ¹⁰-буди есть впред¹⁰ того передержателя в подчиненіе здѣшніе мѣста подтверждено і по сиску учиненно¹¹ повеленное будемъ⁶. О чемъ вашей ясневелможности в покорности репортую.

1757 году, октября 21 д.

Кошь.

Арк. 7. Відпуск. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю... – С. 67–68.

№ 310 1757 р., жовтня 29. – Лист полковника Ізюмського полку Федора Краснокутського кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому з проханням повернути втікача селянина Василя Масловського і стягнути штраф з осіб, які переховували його на Запорожжі

Вельможный мосць пане кошовий Войска Запорожского, мой зичливый благодѣтель. 22

По причинѣ учиненной мнѣ обиды¹ Войска Запорожского от козаков во удержаніи беглого моего крестьянина Василия Масловского, и при поѣмки оногo в слободе Новоселице людми моими в боѣ тѣхъ людей, и во всятѣ того моего крестьянина козаками Сергѣевского куреня Левком Синогубомъ, Григориемъ Черним да Лукьяном Порожним с товарищи, и безвѣстном оногo моего крестьянина потеряниі, и неотдаче понне, имѣл я честь велможности вашей приносит писменно двукратне жалобу с требованіем об отдаче, в силѣ высочайшихъ ея императорскаго величества указовъ, оногo моего беглого крестьянина, о учиненіи продержателем штрафа и в боѣ безвинномъ людей моихъ сатисвакціи, ис чего не токмо во удовольствие моеѣ обиди ничего не получил, но и на тѣ двукратніе моѣ жалобы от велможности вашей нѣмалого отвѣту видѣть не могъ.

А какъ же ваша велможность имѣете быт о таких беглих наших крестьянах из высочайшихъ ея императорскаго величества указовъ, что съ них положенъ в казну ея величества подушный ежегодно зборъ, и сверхъ того для умножения и целого состоянія арміи ея императорскаго величества отдаваемъ от нас, помещиков, с них всегда в службу рекрутъ, какъ то и онои Масловски был в рекрути выбранъ, о чем о всемъ в прежних моѣхъ писмахъ изяснено, и ставымъ драгунские лошади, и протчіе повеленіе интересніе дѣла // исполняемъ, что нам, помѣщикам, состоітъ в тягости; також коімъ образомъ тѣми высочайшими ея императорскаго

22
зв.

⁹ Написано над рядком замість закресленого указовъ штрафа.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого и такому; слово впред написано на арк. 5.

¹¹ Далі закреслено в силе височкого, далі слово, яке не вдалося прочитати.

¹ Написано на лівому полі.

величества указами наистрожайшее запрещение о неприеме и неудержании таких беглых крестьян никому довольно известны, сего ради, и напоминая, что никаким способом та моя обыда, хотя з далнимъ затруднениемъ, остатся не можетъ, и сим третично вашей велможности прошу, не допуская сеи моеи обыди в жалобе быт в главних командах, но за силу предписанных ея императорскаго величества указовъ приказать того беглого моего крестьянина отдать без удержания со взысканиемъ, с кого подлежит, в силѣ состоявшихся 754 и 755 годов высочайших именных указов, за четыре года пожилих денегъ^а. А принятии оного беглого моего крестьянина и пожилих повѣрено от мене полку моего подпрапорному Козмѣ Мишурѣ, каторой посланъ в Войско Запорожское с промемориею и для сыску, и покупки диких живых кабанов для отсылки къ его высокографскому сиятельству Петру Семеновичу Салтыкову в Харьковъ. И при сем, засвидѣтельствуя мои сусѣдский и приятельский поклонъ, остаюсь.

Вашей велможности моего зичливого блгодѣтеля
покорный слуга Федор Краснокутский

Октября 29 дня 1757 году.

Изюмъ.

Помітка: Полученно 757 году, ноября 9 д.

Арк. 22. Оригінал.

№ 311 1757 р., листопада 10. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до полковника Изюмського полку Федора Краснокутського про обставини затримання втікача селянина Василя Масловського

23 Высокоблагородний і високопочтени гспднъ полковник изюмский¹, мой благодѣтель приятель.

Сего ноября 9 д. писаніе вашего високоблагородия о причиненном² якобы вашему високоблагородию от запорожских козаковъ во удержани³ беглого вашего високоблагородия крестьянина Василя Масловского, и при поїмки оного в слободѣ Новоселице людми⁴ вашими в бої тѣх людей козаками Сергѣевского куреня Левкомъ Синѡгубом⁵, Григориемъ Чорним да Лукьяномъ Порожнѣмъ,⁶ і в биянии того челоуѣка, і недопущениі взят⁶, в Кошѣ⁷ чрезъ нарочного получил и на оное в отвѣтъ симъ служу⁸. До полу-

¹ Далі закреслено Федор Краснокутский.

² Далі закреслено якъ.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено моїми.

⁵ Далі закреслено вимъ.

⁶ Написано на лівому полі, далі закреслено б сего.

⁷ Далі закреслено полу.

⁸ Далі закреслено что.

чення сего писма в слѣдованіи в Крим его високографского сиятельства⁹ Салтикова³ приказчика ¹⁰Івана Жидка⁻¹⁰ по объявленію к нимъ обоим словесно ³в Кошѣ⁻³ вишеписаніе козаки Леонтии Синогуб, Грицко Чорнии в Кош ³сискани били⁻³ і против вище- // писанного¹¹ і за сискомъ отвѣт- ствовали³, что они от вашего високоблагородия ¹²тѣх присланных⁻¹² не били, и его крестянина Масловского¹³ не отнѣмали, и з собою не брали. Но точию-де³ дал бил с них Синіогуб по его маистерству дѣлать сребра на двѣ ладунки и яко онъ не подѣлал того, требовал того с него сребра и оного мало отобрал. А Чорний зазичених ним денегъ, четырех рублей, доправлял, с коихъ толко доправил два рублѣ, а дву рублеи и сребра часть не возвращал. Когда стали доправлять прилѣжно і безъ того не выпустит, то присланные³, они невѣдомо по какой причинѣ, в станъ его в паланки отехали. И ³в том³ дали от себе¹⁴ за подписю¹⁴ сказку¹⁵ под совѣстию¹⁶, с якой для лутшого вашему високоблагородию вѣроятія при семъ точная копия сообщается¹⁷. //

23
зв.

¹⁸Третою же³ до того приписанный, Лукянь⁻¹⁸ Порожнѣй, до ¹⁹справки сѣи⁻¹⁹ отправленъ ³от Воиска⁻³ в комисію полскую в городъ Архангелскъ²⁰. а. Егда же²¹ оттол возвратится²², то и ис него отвѣтъ²³ по сему дѣлу ²⁴взисщется, и буди приличится к тому, то с ним поступлено будет надлежащее⁻²⁴. І вашему високоблагородию ²⁵писат имеем⁻²⁵. ¹⁰Тут же во всем³ Кошѣ і в Сергѣевском куренѣ²⁶ о том бѣглом Масловском неизвѣстно і не имеемся⁻¹⁰.

26

А прописанных в тѣх вашего високоблагородия двоих писемъ, ³о сѣм сюда⁻³ отправленных²⁷, за небитност мою і старшини [...] ²⁸тогда²⁹ ³в

⁹ Далі над рядком закреслено Петра.

¹⁰ Написано на лівому полі.

¹¹ Далі закреслено сискивани для отвѣту били.

¹² Написано над рядком замість закресленого людей.

¹³ Далі закреслено не брали і.

¹⁴ Далі закреслено саморучною.

¹⁵ У справі немає; далі закреслено обявили.

¹⁶ Далі закреслено показали.

¹⁷ Далі закреслено и по вишеписаному показанію их, Синогуба и Чорного, виности.

¹⁸ Написано на лівому полі замість закресленого кажеється нет и за ту онои же.

¹⁹ Написано над рядком замість закресленого показанія того Жидка.

²⁰ Далі закреслено и настоющеи справки и удоволствія чинит не с когоу.

²¹ Далі закреслено оной Порожнѣй.

²² Написано над рядком замість закресленого в комисіі.

²³ Написано над рядком замість закресленого сказка.

²⁴ Написано над густо закресленими двома рядками та на лівому полі.

²⁵ Написано над рядком замість дано будет знат; далі на полі закреслено і ежели виноватим будет окажеється, то и без удоволствія обидимая сторона не останеється.

²⁶ Далі закреслено и нѣгде.

²⁷ Далі закреслено в Кош.

²⁸ Над рядком слово, яке не вдалося прочитати.

²⁹ Далі закреслено з старшиною.

правленні Коша³, не вѣдаю и о сем дѣлѣ не зналъ³ и при канцелярії не імеється³, безотвѣтствие послѣдовало не от меня. В протчем пребиваю.

Вашего високоблагородия благодѣтел мой

1757 году, ноябра 10 д.

Кошъ.

Арк. 23, 26. Відпуск.

№ 312 1757 р., грудня 11. – Лист депутата від Українського ландміліцького корпусу Олексія Єршова до Коша з проханням про направлення у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі депутата і потерпілих від зловживань поручика Серкова – кальміуського полковника Павла Нагая, козаків Дриги, Андрія Мандрики та ін.

Арк. 24, 25. Оригінал. Див. Додаток.

№ 313 1757 р., грудня 20. Стара Самара. – Повідомлення депутата від Українського ландміліцького корпусу Олексія Єршова Кошеві про дозвіл депутатові Нестору Гаврилову на від'їзд з Слідчої комісії при Старосамарському ретраншементі в Січ на час різдвяних свят

Арк. 29. Оригінал. Див. Додаток.

№ 314 1758 р., січня 9. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до депутата від Українського ландміліцького корпусу Олексія Єршова про уповноваження депутата від Запорожжя Нестора Гаврилова представляти в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі інтереси козаків, потерпілих від зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова

Арк. 28. Відпуск. Див. Додаток.

№ 315 1757 р., грудня 22. Фортеця Білівська. – Ордер командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра Кошеві про термінове направлення депутата від Коша і свідків у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі для завершення розгляду справи щодо зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова.
№ 3813

Арк. 32, 39. Оригінал. Див. Додаток.

№ 316 1758 р., січня 8. Новий Кодак. – Донесення депутата від Запорозжя Нестора Гаврилова Кошеві з проханням направити колишнього писаря Самарської паланки Павла Зеленського у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі для завершення розгляду справи щодо зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова

Арк. 33, 38. Оригінал. Див. Додаток.

№ 317 1758 р., січня 23. – Ордер Коша депутатові Нестору Гаврилову з вимогою негайно виїхати в містечко Стара Самара для участі в роботі Слідчої комісії при Старосамарському ретраншементі щодо зловживань майора Парфенія Щетініна та поручика Серкова

Арк. 45. Відпуск. Див. Додаток.

№ 318 1758 р., січня 13. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки про направлення козаків, потерпілих від зловживань поручика Серкова, в Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі

Арк. 33 зв., 38. Відпуск. Див. Додаток.

№ 319 1758 р., січня 16. – Повідомлення депутата від Українського ландміліцького корпусу Олексія Єршова Кошеві з проханням направити в Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі депутата від Запорозжя з метою прискорення розгляду справи щодо зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова

Арк. 40, 46. Оригінал. Див. Додаток.

№ 320 1758 р., січня 23. – Повідомлення Коша депутатові від Українського ландміліцького корпусу Олексію Єршову про повноваження депутата від Запорозжя Нестора Гаврилова представляти у Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі інтереси козаків, потерпілих від зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова

Арк. 42. Відпуск. Див. Додаток.

№ 321 1758 р., н. п. січня 23. – Повідомлення Коша депутатів від Українського ландміліцького корпусу Олексію Єршову про повноваження депутата від Запорозжя Нестора Гаврилова представляти у Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі інтереси козаків, потерпілих від зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова

Арк. 41. Чернетка. Див. док. № 320.

№ 322 1758 р., січня 23. – Повідомлення Коша депутатів від Українського ландміліцького корпусу Олексію Єршову про неможливість направити запорозького полковника Мовчана в Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі у зв'язку з його відсутністю в Січі

Арк. 45 зв. Відпуск. Див. Додаток.

№ 323 1758 р., березня 18. – Повідомлення Коша депутатів від Українського ландміліцького корпусу в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Олексію Єршову про відправлення козаків для свідчення у справі щодо зловживань поручика Серкова і з проханням завершити слідство

Арк. 50. Відпуск. Див. Додаток.

№ 324 1757 р., грудня 16. Фортеця Білівська. – Ордер командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Дев'єра Кошеві про розшук та оштрафування козаків, які переховували дезертирів – драгунів ландміліцьких полків Федора Попова і Григорія Густобрагова. № 1547

27 Ея імператорскаго величества самодержицы всеросійскои Воиска Запорозького Низоваго гсдну кошевому атаману Даниле Стефановичю с товариством і всему Воиску Запорозьскаму Низовому

По содерженнымъ фергеромъ и криксърехтамъ ландмилицких полковъ над драгунами Разкого – Федоромъ Поповымъ, Барисоглебского – Григоремъ Густобраговымъ значитя, что из нихъ Попов, по побѣге ис полку въ 755-м году жил Воиска Запорозького в селѣ Новоселице у запорозького казака Трофима Щербины, кои ему тесть, и жена ево, Попова, ис первого побѣга у него осталась. А потомъ, не явьясь у тамошнего полковъника^а, пристал к казаку куреня Пашковского Кириле Прончи для шитья чеботов і жилъ у него, заведома бѣглова, да самой поимке, то есть октября 20.

25 дня того ж 755-го году Григорей Густобраговъ, будучи в низднеп-
ровской командѣ в Каменскомъ реитражементе у проезжающих воротъ за
ефретора, въ 754 году, сентября 8 дня, напившись пьянъ и согласясь
Тамбовского полку з драгуномъ Радиономъ Тушевымъ, // бѣжали в 27
Запороже і, пришедъ к реки Днепру, под каменеми легли спать. И какъ 3в.
онъ, Густобраговъ, проснулся, то онои ево товарищъ незнаемо куда ушелъ,
по чему онъ пошелъ адинъ да реки Суры. І пришедъ въ яругу, где в то
время запорожцы, а какъ их звать і прозваниемъ не знаетъ, кололи тынъ,
начевал с ними одну ночь. І те запорожцы, подбрив ему голову по-черкаки¹
і дав на дорогу хлеба, сказали, чтоб шел той реки вгору в зимовники,
объявляя, что тамъ-дѣ вашей брати много, почему онъ туда і пошелъ. І какъ
ошибся дорогою, то пришелъ к реки Днепру і, переправясь чрез оную в
лотке, пришелъ в зимовники Батурина куреня к запорожцу, а какъ
звать не знаетъ, токмо прозывается Коромъ, а товарища ево завуть
Мартиномъ прозвища Жаламудъ, и жил у них шесть недель, заведома
бѣглова. А какъ от них сосланъ, то, пришедъ в Великой Лугъ к речки
Масковки, жил Сергѣевского куреня у казака Тимофѣя Коваля семь недел,
а оттуда пошелъ запорожскими зимовниками над речкою Черкаскою
Поповичевского куреня к запорожцу Павлу Тарану, у которого жил мсца
с четыре.

А по присланнымъ при ордере его сиятельства гсдна генерала-аншефа
ея імператорскаго величества действителного камеръгера и кавалера графа
Петра // Семеновича Салтикова канфермаціямъ учиненнымъ его высо- 31
копревосходителствомъ гсдном генералом-фелтмарш аломъ, сенаторамъ,
лейб-гварди подполковникомъ, ея імператорскаго величества генералом-
адютантомъ, действителнымъ камеръгеромъ і обоих росиских ординов
кавалеромъ Александръ Барисовичемъ Бутурлинымъ велено за те их
побѣги прогнать шпицърутенемъ Федора Попова семь, а Григора Густо-
брагова пять разъ.

Что ж касается да держатели, вышеписанных запорожских козаковъ,
то о взыскании штрафных денегъ по указом куда следуетъ писат, во
исполнение чего в томъ Воиске Запорожскомъ надлежит с показанных
держатели, в силе состоявшегося въ 724-м году, ноября 13 дня указа,
взыскав в штрафъ денегъ за каждого драгуна по дватцати рублевъ, с кого
сколко по расчислению потребно, прислать сюда непродолжително.

Ея імператорскаго величества всемилостивѣишеи государыни
учрежденны генерал-лейтантъ, двора его імператорскаго высочества
камеръгеръ графъ Петръ Девизеръ

Декабря 16-го дня 1757 году.

По 1-ау. эксъ.-¹ № 1547.

Помітка на арк 27: Пол. генвара 2, 1758 году.

Арк. 27, 31. Оригінал.

¹ по-черкаски

¹ аудиторской экспедициі

№ 325 1758 р., січня 3. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Івану Гордійовичу Голубєву про взяття свідчень у козаків Трохима Щербини і Кирила Прончі, обвинувачених у переховуванні дезертира – драгуна ландміліцького полку Федора Попова

30 Пну полковнику Самарському Івану Гордѣєву зъ старшиною
Приказъ

Гспднѣ генерал-лейтнантѣ двора его ім. высочества камеръгерѣ графѣ Петрѣ Дивієрѣ по допросу содержачогосѣ в кризѣрехтѣ ландмилиинского полку драгуна Федора Попова к намѣ в Кошѣ¹ сего генвара 2 дня писал, что онѣ, Поповѣ, по побегѣ ис полку в 755 году жилѣ Войска Запорожского в селѣ Новоселици у запорожского козака Трофима Щербини. А потом, не явяс² у бивш аго тогда³ полковника, присталѣ кѣ козаку куреня Пашковского Кирилу Прончи и жилѣ в него, заведомом беглого⁴, октабра до 25 дня того ж 755 году. И требовал онѣ, гспднѣ генералѣ Дивієрѣ, с показанных держателей, в силѣ состоявшогося вѣ 724-м году, ноября 13 д. указа, в штрафѣ – денегѣ за драгуна⁵ по двадцят рублей, с кого сколько по расчисленію потребно взискания⁶ и прислат к нему, гспдну генералу.

30 А яко упователно, что оніє козаки⁶ и доннѣ⁶ под вѣдомством вашимъ
зв. находятя, того ради вамѣ, панѣ полковникѣ, // симѣ приказуєтсѣ: с полученія сего имѣте⁷ означенных козакоев Тр[офи]ма⁸ Щербину и Кирилу Прончу, приз[вав] в паланку⁹, взят обстоятелн[иє] с них сказки – жил ли означенной дра[гун] Поповѣ у них¹⁰ завѣдомом⁶ беглого и сколько⁶, и за вѣдомом ли бившо[го] тогда¹¹ полковника¹², и оніє сказки прислат в Кошѣ вскорости при¹³ репорте к надлежащому¹³ к разсмотрѣнію.

Кашові атаманѣ Данило Стефанов с товариствомѣ

Зѣ Кош а.

Генвара 3 д. 1758 году.

Арк. 30. Відпуск.

¹ Далі закреслено писменно.

² Далі закреслено у тамошнего полковника.

³ Написано над рядком замість закресленого прежде васѣ.

⁴ Далі закреслено от.

⁵ Далі закреслено два.

⁶ Написано над рядком.

⁷ Далі закреслено ви, панѣ полковникѣ.

⁸ Текст пошкоджено.

⁹ Далі закреслено допро.

¹⁰ Далі закреслено и сколько.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого прежде васѣ.

¹² Далі закреслено и заведомом беглого.

¹³ Написано на лівому полі.

№ 326–327 1758 р., січня 9. Самарчик. – Рапорт самарського полковника Івана Гордійовича Голубєва Кошеві про взяття свідчень у козаків Трохима Щербини та Кирила Старого щодо переховування ними дезертира – драгуна ландміліцького полку Федора Попова; свідчення козаків від 9 січня 1758 р.

Ея императорскаго величества Воиска Низового Запорожского вельможному і високородному гспдну атаману кошовому Данилу Стефанову з високопочтенною старшиною Покорнии репортъ 34

Во исполнение вашей вельможности мною полученного сего генваря в 8 д. приказа снятая з козаковъ куреней Щербиновского – Трохима, да Пашковского – Кирила Старого, не Прончи, сказка за содержание якобы ими беглого драгуна Попова при семъ в разсмотрение вельможности вашей¹ сообщаю и покорнѣише репортую.

Полковникъ Самарский Иван Гордѣев съ старшиною 1758 году, генваря 9 д.

С. паланка.

Помітка арк. 34: Пол. 1758 году, генваря 16 д.

На конверті: Ея императорскаго величества Войска Запорожского Низового вельможному і високородному гспдну атаману кошовому Данилу Стефановичу з високопочтенною старшиною покорний репортъ. 37 зв.

Слід від печатки

Арк. 34, 37. Оригінал.

№ 327 1758 р., січня 9. Самарчик. – Свідчення козаків Кирила Старого і Трохима Щербини про непричетність до переховування дезертира – драгуна ландміліцького полку Федора Попова

1758 году, генваря 9 дня, в силѣ войскового приказа, запорожские козаки куреней Щербиновского – Трохимъ да Пашковского – Кирилъ Старый, а не Пронча, противъ присланного в Кошъ от его привосходительства гспдна генераль-лейтнанта, двора егѡ императорскаго височества камеръгера Дивиэра писма о передержаніи якобы ими беглого драгуна Попова, в Самарской паланки сказкою подѣ совѣстию и з засвѣдительствованіем околничнихъ козаковъ показали: что вишписанного беглого драгуна Попова в их зимовниках никогда не било и ни єдного дня, не толъ его, Попова, но и других не передерживали, и билъ ли в кого или нѣтъ, и 35

¹ Написано на лівому полі.

заведомом ли бившого тогда¹ полковника или кого другого – не знаем и подписуемся.

К сей сказки вмѣсто вишеписаних козаков куреней Щербиновского – Трохима да Пашковского – Кирила Старого, неграмотних, по их прошению писарь самарский Григорий Лелекъ руку приложилъ

Арк. 35. Оригінал.

№ 328 1758 р., н. п. січня 9¹. – Довідка Коша про відсутність у куренях козаків, обвинувачених у переховуванні дезертирів з російських полків

36 По куренях справка чиненна.

Трофима Щербини, за непоказаниемъ какого куреня, не сискалось.

О пашковскомъ – Кирилу Прончи показано, что такого прозваниемъ не било и нет.

О батуринскомъ – Корнеѣ сказано: не било и нет.

О товарищух [!] его ж Мартину Жилумудю показано: ннѣ на порогах добичь имѣет, а зимовникомъ при Днепру на Вѣльномъ поросѣ.

О сергѣйвскому – Тимофѣю Ковалю показано, что не било и нет.

О поповичѣвскому – Павлу Тарану объявлено, что таковых по имени и прозваниямъ есть довольно.

Арк. 36. Копія.

№ 329 1758 р., січня 10. – Лист полковника Ізюмського полку Федора Краснокутського до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням про сприяння у поверненні його втікача-селянина Василя Масловського

43 Велможный мощъ пане кошовый Войска Запорожского, мнѣ милостивый благодѣтел.

Имѣя нне певную оказію, занеже обыда моя, учиненъная Войска Запорожского в слободе Новоселицѣ, что при устѣ Самарѣ, приемомъ и держаніемъ беглого моего крестьянина Василия Масловьского, а потомъ, егда оной поїманъ, отнятиемъ козаками Левкомъ Синегубомъ, Григорыемъ Чернымъ да Лукьяномъ Порожнимъ і в неотдаче бывъшимъ тогда полъковникомъ Яковомъ Горкушею, терпѣти времени можетъ, паче же, получая всегда уплатою за оного крестьянина подушних днгъ и протчего, о чемъ пространно в прежних моїхъ писмахъ к вашей велможности показано,

¹ Написано на лівому полі.

¹ Датовано за док. № 318.

принуждѣнъ паки трудыть вашу вельможность об отдаче того моего крестьянина по силѣ гсдръственных правъ и указовъ.

Что ж ваша вельможность приятельскимъ своимъ писмом изволите ко мнѣ писать, яко Левко Синегуб, Григорый Черной людей моихъ не были и не отнѣмали, точию-де Синегуб искал своего сребра ачей вызичених днгъ, в чемъ-де и скаскою под совестью показали, и будто люде мої оставыли оногѡ крестьянина в паланки, отехали, і в том оныхъ Синегуба и Черного явняя неправда, понеже люде мої не точию их сребра и днгъ, но и подлинних оного моего крестьянина никаких пожитков не бѣрали, в которого одна лошад ценою болѣе двадцяти рублевъ имелась, токѣмо взяли ево // в привод к камандѣ, и какъ онъ, крестьянинъ, такъ сребро их, денги тамо оставалос. Могли бы они свое взять сами или с повеления оного полъковника Горѣкуши, до которого сребра и днѣгъ никакая и претензия моя не состояла, что все излишнее, не¹ токѣмо об адъномъ бегломъ моемъ крестьянине. И люде ж мої отехали, оставя того крестьянина в помянутого полъковника Горѣкуши под карауломъ, потому что оной полъковникъ самъ приказал людемъ моимъ писать ко мнѣ, чтоб я за темъ крестьяниномъ прислалъ и к нему писалъ. По чему какъ послание от мене с писмомъ к нему приехали, тогда онъ, полъковникъ, объявил, что тогѡ крестьянина взяли у него предписание Синегубъ с товарицы, на что на все ымеетъся ясное докасателство. Что ж оны сказѣкою будто под совестью скасали, и оной совести у них не бывало, которую ежели бы имели, то бы отнѣмать беглих крестьянъ, в противность гсдръственныхъ правъ, и быть безъвынно людей не дерзали. Да и самимъ вашей вельможности ведомо, что такие дела сказѣками не апробуются, токѣмо судомъ и розискомъ.

43
зв.

И паки вашей вельможности прошу в сиску и отдаче того моего крестьянина оных, полковника Горѣкушу и касакѡвъ Синегуба, Черного и Порожного, понудыть, за что вельможности вашей я с особливимъ моимъ почтениемъ восплагодарит и заслужыть долженъствую. І в томъ надѣяніи ѡстаюсь.

Велможности вашей млстиваго моего блгодѣтеля
покорный слуга Федор Краснокутъский

Генваря 10 д. 1758 году.

Помітка: Пол. генвара 29, 1758 году.

Арк. 43. Оригінал.

---

¹ Ймовірно, треба но.

№ 330 1758 р., січня 31. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до полковника Ізюмського полку Федора Краснокутського про готовність провести розшук його втікача-селянина Василя Масловського

44 **Высокоб.** і ви. п. полковникъ ізум., зичливий пріятел мой.

По писму в. в. нънѣшнему за крестянина Масловского дополнит требуемого заразъ¹ невозможно, ибо с імѣющих в том претѣнцѣю козаков нѣ одного в Кошѣ не сискал. Да по справки верной² Левко Синэгуб³ вийшел отсел і жителствуєть уже въ полку Полтавском в Нефорощѣ, мѣстечку, а Лукян Порожнѣй і Грицко Чорний, також і полковник бившей Гаркуша в дальней весма отлучки. Впред же за сиском, кромѣ Синэгуба, из здѣшних подлежащее учинится, токмо ж съ іх показанія по-здешнему ж войсковому обикновению, яко і совѣстію твердя⁴ в небороне⁴ иного поступит трудно і неподозрительних нѣ в чем // без доказательства очного, ⁵у кого они отнѣмали⁵, роспросу дать невозможно⁶. Присланим же⁴ от в. в.⁴ какъ⁷ сим, такъ и прежнѣм, познават оного Масловского дозволяю, но і отдан с спомагателством тотчас бил би. Да і в Кошѣ, особливо [ж]⁸ в куренѣ Сергѣевском, спрашиван, но нигдѣ не сисканъ, і еще вездѣ к полковникам здѣшним предложено ѿ пересматриваніи и поїмки⁹, в. в. уведомленно імѣет битъ того ж времени. І остаюсь с моїмъ доброжелательством всегдашним.

В. в. зич. прі. мо[и]

Генваря 31 д. 1758.

Арк. 44. Відпуск.

¹ Написано над рядком замість закресленого нънѣ нѣ.

² Далі закреслено и пока.

³ Далі закреслено уволнен.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Написано на лівому полі.

⁶ Після складу не- закреслено при; далі закреслено развѣ тѣх хто.

⁷ Далі закреслено нънѣ иском.

⁸ Текст пошкоджено.

⁹ Далі закреслено і за поїмкою.

№ 331 1757 р., грудня 24. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про стягнення штрафу з козака Щербинівського куреня Мирона Гнідого за переховування дезертира-драгуна Дмитра Сокольникова, вжиття заходів для затримання російських втікачів на Запорозжі та покарання винних у їх переховуванні. № 113

Ордеръ

47

Из Генеральной войсковой канцеляриі гспдну атаману кошевому Войска Низового Запорожского з старшиною войсковою, атаманами і товариствомъ

Сего декабра 19 д. гспднъ генерал-аншефъ дѣйствителный камергеръ і кавалеръ графъ Салтиковъ писменнѡ къ его ясневелможности високоповелителному гспдну гетману і кавалеру сообщилъ объявляя, что по содержанному фергеру и кризрехту ландмилицкого Слободского полку над драгуномъ Дмитриемъ Сокольниковимъ явствуеъ, что онъ в прошломъ 753-м году, июля 8 д., будучи на низъднепровскихъ ѳарпостахъ, бежалъ і пришелъ в Запорожские Волности, жилъ по найму, заведома беглого, Щербиновского куреня у козака Мирона Гнедого одинъ годъ. А потомъ, взявъ заработные денги, съ намѳрениемъ чтобъ в техъ же Волностяхъ проживат, пришелъ того жъ Щербиновского куреня къ атаману Литвину. І какъ-де оному объявилъ, что беглой ландмилиць, то оной атаманъ взялъ его, представилъ къ военной командѣ, о чемъ и под битиемъ батоги утвердился.

А въ указѣ-де блаженния і вечной славы достойния памяти гсдря императора Петра Великаго, состоявшегося въ Правителствующемъ сенатѣ 724-м году, ноября 13 д., повелено за приемъ и держаніе беглихъ, какъ за драгунъ, салдатъ, матрозовъ, такъ и за рекрут, у кого жили заведома, что они беглие, хотя много // или мало, с техъ положеніи штрафы править и с того доносителя награждать, по прежнему Правителствующаго сената и Святѣйшаго синода приговору мая 8 д. 1722 году. И требовалъ онъ, гспднъ генералъ-аншефъ і кавалеръ графъ Салтиковъ, о учиненіи съ онимъ держателемъ, козакомъ Гнедимъ, в силѣ объявленнаго указа, кому надлежитъ предложенія.

47
зв.

Того ради, по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляриі, предлагается вамъ за держаніе означеннаго беглого драгуна Дмитрия Сокольника въ прошломъ 753 году в Сѣчи Запорожской по найму завѣдома, что онъ беглой, козакомъ куреня Щербиновского Миронемъ Гнедимъ одинъ годъ, по силѣ означеннаго 724-м году указа штрафные денги взискавъ, прислать в Генеральную войсковую канцелярию.

І впред, чтобъ в Войске Запорожскомъ нигде и нікемъ беглихъ великороссійскихъ людей отнюдь принимано и держано не било, накрепко запретить, но гдѣ они могли бъ явится представляли б вамъ, а вы имѣете отсылать ихъ к надлежащимъ командамъ, о чемъ ко ізвестію і к оному

гспдну генералу-аншею і кавалеру графу Салтикову із Генералной канцелярії писано.

Семень Кочубей
Михайло Скоропадский
Петръ Валкевичъ

1757 году, декабра 24.

Ном. 113.

Помітка: Пол. 4 д. фєв. 758.

Арк. 47. Оригінал.

№ 332 1758 р., лютого 16. – Наказ Коша полковникам Кодацької, Самарської, Кальміуської, Перевізької та Бугогардівської паланок про неухильне виконання указів російського уряду щодо затримання на Запорозжжі російських втікачів та покарання винних у переховуванні їх

48 Пнам полковникам кодацкому, самарському, калмиюському, перевѣзкому і гардовому

Крѣпкий приказ

Сєго фєвралѣ 4 дня присланнимъ в Кошъ Войска Запорозжского Низового зъ Генералной воисковой канцелляриі ордеромъ, въ подтверждение многих досєл в Кошъ насланных високих велѣний въ силѣ запретитєльных состоѣвшихся високомонарших єя ім. в-а указов, велєннѣ о неприниманіи и держаніи впрєд в Войске Запорозжскомъ нигде и никємъ бєглихъ великороссійских людей накрепко запретит, и о томъ в крѣпкое того соблюданіє [!] и исполненіє опублѣковат, о чємъ зде при Кошѣ и публѣкованно. А¹ для² того вамъ, пне полковник, з старшиною крѣпко приказуєтся, даби никто, козаки и другіє люди, такових бєглих великороссийских людей³ салдат и нѣяких³ не принимали и отнюд не держали, но єгда кто с такових бєглецов явится, представляли бѣ вам в паланку к
48 отсылки под караулом в Кош, // опасаясь за неисполненіє сєго и протчїих
зв. отправленних³ от Кош а о сєм³ приказовъ жесточайшого указного штрафа и истязанія, ѣ о томъ вездѣ в пристойних мєстах ведомства вашего єжечесто⁴ сєй приказъ публиковат, и накрѣпко⁴ притверждат.

И буди кто сѣ такових бєглих великороссійских людей гдѣ у кого⁵ в передержаніи явится бѣ моглѣ, то какъ бєглеца, такъ и передержателя, взявъ подѣ караулѣ, тотчас³ при своемъ репортѣ за конвоемъ въ Кошъ

¹ Написано на лівому полі.

² Далі закрєслєно ва.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закрєслєно публїков.

⁵ Далі закрєслєно сїска.

присилат для поступления с ними по силѣ указов. И вам по сему чинит неотмѣнное исполнение, опасаясь тяжкого штрафа и истязания, приказуется зъ Коша.

Кошовии а. Григорий Федоров с товар.

Февраля 16 д. 1758 году.

Арк. 48. Відпуск.

№ 333 1758 р., н. р. лютого 16¹. – Рапорт Коша Генеральной
військовій канцелярії про відсутність на Січі козака Мирона
Гнідого, обвинуваченого у переховуванні дезертира-драгуна
Дмитра Сокольника та про оголошення на Запорозжі
урядових розпоряджень щодо затримання втікачів з Росії

В Генералную войсковую канцелярию

49

Покорный репортъ

Ордером от оной Гене. криї, в Кошѣ Войска Запорозского Низового сего февраля 4 д. присланнымъ, по писменному сообщению к его ясневел. високоповелителному г., г. гетману и кавалеру от гспдна генерала-аншефа дѣйствительного камеръгера графа Салтикова², за передерживание ландмилицкого Слободского полку драгуна Дмитрия Сокольника, бежавшого з низднепровских фарпостов в прошлом 753-м году в Запорозские Волности, козакомъ куреня Щербиновского Миронѣм Гнедимъ чрез единъ годъ в наимѣ, веленно³, сискавъ с негѣ указной штрафъ, прислатъ в Генералную вой. крию, и чтоб впред в Воиске Запорозском нигде и никемъ беглих великороссийских людей отнюд приниманно и держанием не било накрѣпко⁴ запрещенно. //

І во исполнение⁵ оного Генеральной криї ордера атаман реченого⁶ куреня Щербиновского Наумъ Гнений⁷ с товарищем⁷ в Кошѣ призиванъ билъ и о вишписанномъ показанном козаку Мирону Гнедому спрашиваннъ, тако ж³ о преставленїи его в Кошѣ для учинения с оним по указом требованно. Но онъ, атаманъ, разсмотряс по реестру своїх⁸ козаков и⁹ исправяс, представил, что⁹ такового прозваниемъ козака Гнедого во всемъ его куренѣ не явилось и не било³, и о томъ онъ, атоманъ Гнений, с протчїими того ж куреня товарищами совѣстно потвердили. К тому жъ, гдѣ тот беглой

49

зв.

¹ Датовано за док. № 332.

² Далі написано на лівому полі, закреслено веленно.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено предъ жит.

⁵ Далі закреслено оной.

⁶ Написано над рядком замість закресленого помянутого.

⁷ Написано над рядком замість закресленого мною.

⁸ Далі закреслено своїх.

⁹ Написано над рядком замість закресленого между коїми.

драгунъ¹⁰ у помянутого козака Гнедого в зимовнику или где инде, да и при каком урочищи в наймъ живаль, не показанно. І для того, за несисканием такового козака Гнедого, указного положенного штрафа възискат нѣ с кого.

52 О неприниманіи¹¹ и держаніи впрѣд нигдѣ в Войску Запорожскомъ // ¹²никаких великороссийских людей вездѣ по здешним мѣстам старшинам для опубликования и притверждения по всѣмъ зимовникам и селамъ, козакам и другим людям от Коша Воиска З. Н. въ подтвержденіе многих до сего отправленных в силѣ¹³ високих велѣний приказов предложенно. О чемъ въ Генералную войсковую крию¹⁴ репортую.

К. атаман Григории Федоровъ с товариством
Февраля д.¹⁵ 1758 году.
Кошъ.

Помітка на арк. 52: По сему к полковникамъ і старшинам приказы посланни.

Арк. 49, 52. Відпуск.

№ 334 1758 р., травня 31. Бахмут. – Промеморія Слов’яносербської комісії Кошеві про розшук втікачів Івана Котова та Якова Костичева – кріпаків крігсцалмейстера Івана Челищева. № 225

53 Промеморія

Из Славеносербской каммисіи^a Воиска Запорожскаго в Кошъ
Войсковую канцелярию^b

Сего маія 18 дня Славеносерби^a криксцалместер Челищев поданным ко мне доношением обевляетъ. Сего-де маія, против 18 числа, в ночи, крепосные ево люди Иванъ Яковлевъ сънъ Котовъ да Яковъ Дмитриев сънъ Костичев из дому ево бѣжали, а приметамы оныя: Котовъ – росту среднего, лицом продолговать, бѣль, с малыми ребинами, носъ посредственной, глаза серые, брови бѣлые, волосы светло-русые, выстрежена алавержа¹, бороду брѣтеть, отроду ему дватцать пять летъ; на нем платье: шуба нагольная руская, в шляпе, куш акъ полосатой, штаны черные, в башмаках, умѣтеть портному мастерству. Костычев – росту среднего, лицомъ смугль, продолговать и мало угревать, глаза серые, брови черные, носъ продолговать з горбиною, волоса темно-русые, выстрежена алаверже; отроду ему

¹⁰ Далі закреслено у єго.

¹¹ Далі закреслено в.

¹² Перед цим закреслено великоро.

¹³ Далі закреслено восков [!].

¹⁴ Далі закреслено въ покорности моей.

¹⁵ Число не зазначено.

¹ Ймовірно, йдеться про вистрижену на голові у волоссі смужку (від франц. *la verge* – смужка, стежка).

деветнатцать летъ; на немъ платья: шуба руская нагольная, в шляпе, кушакъ полосатой, штаны черные, в сапогах.

И тем доношением просил о вышеписанныхъ бѣглыхъ крепосныхъ ево дворовыхъ людей о присматриваніи и о поимке по прописаннымъ приметамъ куда надлежитъ предложить, а в Запорожские Волности послать нарочныхъ. По которому ево доношению, а по определению моему отправлены сею промеморіею из даннымъ из Славеносербской комисіи пашпортомъ в Сечу в Воисковую канцелярію Бахмутского конного казацкого полку казаки Лукъянъ Загорулченко, Карнеи Черниковъ, Григорей Шияневъ. И требуется, чтобъ в выскани [!] вышеписанныхъ бѣжавшихъ людей в Запорожскихъ Волностяхъ по зимовникамъ означеннымъ посланнымъ казакамъ благоволено б было дать дозволение и для лутчего послать с ними от Воиска Запорожского, кого заблагоразсуждено будетъ, нарочного. Ежели жъ // оными казаками они нѣне сысканы не будутъ, то і впередъ повелено было присматривать, и ежели где оные поиманы будутъ, то б присланы бѣ были в Славеносербскую каммисію в Бахмутъ немедленно. А отправленнымъ от Воиска Запорожского за ними в канвое по приводе дано будетъ от него, Челищева, денегъ пять рублей. І Войска Запорожского в Коше Воисковая канцелярія о вышеписанномъ да благоволитъ учинить по высочайшимъ ея императорскаго величества указомъ.

53
зв.

Андрей Фливеркъ

Маия 31 дня 1758 году. № 225.

Помітка: Полученъ июня 15 д. 1758 году.

Арк. 53. Оригінал.

№ 335 1758 р., червня 15. – Наказ Коша полковникам Самарської та Кодацької паланок про розшук втікачів Івана Котова та Якова Костічева – кріпаків крігсцалмейстера Івана Челищева

Из Кош а Войска Запорожского Низового гспдам полковникам самарскому¹ и кодацкому¹ з их старшинами, також и козакамъ, жиючимъ² по Днепру² і по рѣчках Самарѣ, Вовчой и других

54

Крѣпкій приказъ

Сего июня 15 д. из Славеносербской комисіи в Кошѣ полученной промеморіи написано³. Оной Славеносербіи кризьцалместеръ Челищевъ подданымъ в оную комисію доношениемъ объявляет⁴: мая прошедшого-

¹ Написано над рядкомъ замість закресленого Ивану Гордѣеву і по немъ будущому полковнику.

² Написано над рядкомъ.

³ Написано на правому полі, замість закресленого изображено.

⁴ Далі закреслено сего-де.

де, противъ о [?] 18 числа, вночи, крепостніе его люде Иванъ Яковлевъ синъ Котов да Яковъ Дмитриевъ синъ Костичевъ из дому ево бежали. А приметаміи оніе: Котов – росту среднего, лицемъ продолговатъ билъ, с малими ребинами, носъ посредственною, глаза серіе, брови бѣлие, волоси светло-русіе, вистрежено алавержа, бороду бриеть; отроду ему двадцат пят летъ; на немъ платъя: шуба нагольная руская, в шляпѣ, куш акъ полосатой, штани черніе, в башмаках; умѣеть портному майстерству. Костичев – росту среднего, лицемъ смугль, продолговатъ і мало угреватъ, глаза серіе, брови черніе, носъ продолговат з горбиною, волоса темно-русіе, вистрежена алаверже; отроду ему девятнадцать летъ; на немъ платя: шуба руская нагольная, в шляпѣ, куш акъ полосатой, штани черніе, в сапогах.

54 И требуется оною промемориєю // вишеписаних бежавших людей в
зв. Запорожских Волностях по зимовникамъ нарочно посланнымъ козацкого полку Бахмутского конного козакамъ Лукъяну Загорулченку, Карнею Черникову, Григорию Шияневу пересматривать.

Того ради, по силѣ ея ім. в-ва указу⁵, опредѣлено послать к вамъ сей приказъ, в которомъ предложит, даби ви в своемъ вѣдомствѣ вездѣ⁶ по зѣмовникамъ⁷ козакамъ сей приказъ обявили, чтоб они в пересматриваніи означених бежавших показанимъ нарочно посланимъ бахмуцкимъ козакамъ обидъ и озлоблений не чинили, но еще в поїмки их попощи⁸ дали б. Ежели ж оних бежавших не могли б где сискать и отедуть в домъ свой, то⁹ сами ви² по означенимъ примѣтамъ разсмотряйте и, ежели где проишутся, взявъ, и за карауломъ¹⁰, крѣпкимъ содежать [!] в паланки и в Кошъ немедля репортовать о томъ неотмѣнно.

З Кош а.

Июня 15 дня 1758 году.

Арк. 54. Відпуск.

№ 336 1758 р., червня 16. – Промеморія Коша Слов'яносербській комісії про розшук утікачів Івана Котова та Якова Костічева – кріпаків крігсцалмейстера Івана Челіщева

55 Ея ім. в-ва с Войска Запорожского Низового из Войсковоі криї в Славеносербскую комиссію
Промеморія

По промеморіі оной Славенносербскоі комиссіі¹, сего июня въ 15 д. zde при Кошѣ полученной, о сиску бежавшихъ с Славеносербіи от кризъцал-

⁵ Далі закреслено в Кошѣ.

⁶ Далі закреслено по рѣчкамъ.

⁷ Далі закреслено с жонатих козаков.

⁸ помощи

⁹ Далі закреслено в.

¹⁰ Далі закреслено в Кошѣ.

¹ Далі закреслено о сиску.

местера Челищева двоїх² крестянь Івана³ Котова да Якова⁴ Костичева по написаннимъ⁵ приметамъ к здѣшнімъ самарскому⁶ и кодацкому⁶ гспдамъ⁷ полковникамъ чрезъ открытой ордеръ предложено во всехъ их⁸ ведомствахъ по зимовникамъ вездѣ нарочно присланнимъ⁹ Бахмутского конного козацкого полку козакамъ Лукьяну Загорулке с товарищи¹⁰ сискиват и пересматриват не възбранить, и спомоществаниєм¹¹ да і самим им¹², полковникамъ із старшинамі и козаками, в поїске ихъ имѣетъ рачителство, // і за сискомъ, в силѣ указовъ, потребную¹³ отдачу⁶ учинит. Егда жъ тѣми нарочними сискано не будетъ, то¹⁴ о имѣніи і впрядь над ними бежавшими и всякими сумнителными бродягами пересмотровъ в томъ же ордерѣ подтверждено. И какъ сисканы будутъ, оной Славеносербской комисіи имѣетъ битъ дано знаті оная комисія¹⁵ о вищеписанномъ благоволитъ битъ извѣстна.

К. а. Г. Ф. с товариствомъ

З Коша.

758 года, июня в 16 день.

Арк. 55. Відпуск.

№ 337 1758 р., липня 11. Бахмут. – Промеморія Слов'яносербської комісії Кошеві з проханнямъ провести розшукъ п'яти дезертирів – гусарів Сербського гусарського полку Іоана Шевича. № 274

Іс Славеносербской комисіи
Войска Запорожского Низоваго в Воисковую канцелярию
Промеморія

58

Минувшаго июня 30 дня гсднѣ генераль-маиоръ Шевичъ присланнымъ сообщеннемъ объявляетъ. Команды-де ево Славеносербиі конного гусарского полку подполковникъ Шевичъ поданнымъ репортомъ представилъ, что противъ 17 числа того июня ведомства ево второй роты гусары, пять члвкъ, бежали. А приметамы оныя:

² Далі закреслено его.

³ Далі закреслено Яковлева сина.

⁴ Далі закреслено Димитриева сина.

⁵ Далі закреслено в той промеморіи ихъ.

⁶ Написано на лівому полі.

⁷ Написано над рядкомъ замість закресленого предложено.

⁸ Написано над рядкомъ замість закресленого мѣ его.

⁹ Далі закреслено при той промеморіи.

¹⁰ Далі закреслено двома чловѣки.

¹¹ Написано над рядкомъ замість закресленого а за сискомъ в силѣ, но еще.

¹² Написано над рядкомъ.

¹³ Далі закреслено вспоможеніе і.

¹⁴ Далі закреслено впрядь.

¹⁵ Далі закреслено о вишев.

Первои, Силадиі Жигманъ, росту средняго, лицемъ смугловатъ, глаза и брови и на голове волоса черныя долгиа і зади заплетаетъ в косу. На немъ платья: тюрдия зеленого сукна, опушена черными смушками и подбита белыми овчинами, на неи медныя пуговицы в пять редовъ, обложена желтымъ шерстянымъ снуркомъ; дулама зеленого сукна, на неи пуговицы желтыя в пят же редовъ, шнурком таким же какъ и тюрдия обложена; штаны красного сукна поношенныя с шнуркомъ желтымъ; поясъ красной гусарской, в кивере; сапоги гусарскія.

Второй, Георги Пернецки, росту среднего, лицемъ круглоликъ, красенъ и шупловатъ, глаза черныя, брови и на голове волоса неболшия, с малою лысиною и усы русыя. С собою снесъ гусарской карабинъ и саблю.

Третеи, Петръ Секерешъ, росту неболшаго, лицемъ красенъ, широковатъ, речь громкая, глаза, брови і усы и на голове волоса черныя неболшия, однакож в косу завязываетъ // венгерскимъ маниромъ. На них обоих
58 зв. платья, какъ у вишеписанного Силадия Жигмана.

Четвертой, Ефимъ Григоревъ, росту неболшаго, лицемъ круглоликъ, красенъ, глаза серыя, брови і усы и на голове волоса русыя, кудрявыя, короткия. На немъ платья: шуба нагольная короткая, штаны коженныя зделаны по-гусарски, в кивере, сапоги черкаскія.

Пятои, Михаила Матвеевъ, росту болшаго, лицемъ сухощав, глаза серыя, брови і усы болшия и на голове волоса рудыя неболшия завязывает в косу. На немъ платья: тюрдия красного сукна старая, на неи пуговицы белыя в три ряда, обложена голубымъ шнурком, опушена черными смушками; штаны одне – красного сукна старыя, а другія – белыя простого сукна, поясъ красной, гусарской, в кивере, плащъ синяго сукна старой, сапоги черкаскія.

И темъ сообщениемъ требоваль, где надлѣжить, о присматриваніи і о поимке предписанных дезертировъ по написаннымъ приметамъ учинить публикацію і егда где и кемъ присмотрены и поиманы будутъ, то б за надлѣжащимъ караулом прислать в шанецъ Красной Ярѣ.

Того ради Воиска Запорожского Низоваго Воисковая канцелярія благоволит о присматриваніи и о поимке по написаннымъ приметамъ
67 вышеписанных беглецовъ, пяти человекъ, ведомства // оного Запорожского Воиска по зимовникам публиковать, и егда кемъ и где присмотрены и поиманы будут, то б за надлѣжащимъ караулом отосланы были ко оному гсдну генерал-маиору Шевичу при письменномъ ізвести.

Андрей Фливеркъ
Канцеляристь Петръ Погожев

Юля 11 дня 1758 году.

Бахмут.

№ 274.

Помітка на арк. 58: Полученъ августа 11 д. 1758-го.

Арк. 58, 67. Оригінал.

№ 338 1758 р., серпня 11. – Наказ Коша запорозьким полковникам про проведення в паланках розшуку п'яти дезертирів – гусарів Сербського гусарського полку Іоана Шевича

¹До всѣх запорожских полковников

59

Приказ

В присланой² в Кошъ В. Н. Запорожского з Славеносербской комисіи³ гусарского полку промеморіи⁴ объявлено⁴, что противъ 14 числа прошлаго⁵ июня ведомства⁶ подполковника Шевича⁶ въ второй ротѣ гусари, пятъ человѣкъ, бежали. А приметаміи оныя:

Первой, Силадій Жигман, росту среднего, лицом смугловат, глаза и брови и на головѣ волоса чернія долгиа, ззади заплетует в косу. На немъ платя: тордия зеленого сукна, опушена черными смушками и подбита белими овчинами, на ней медняя пуговица въ пятъ рядовъ, обложена желтим шерстним (!) шнурком, дулама зеленого сукна, на ней пуговицѣ желтія въ пятъ же рядовъ з шнурком таким же, какъ і тюрдия обложена; штани красного сукна поношеніе // з шнурком желтим, пояс красной гусарской, въ кивере; сапоги гусарскія.

59
зв.

Второй, Георги Пернецки, росту среднего, лицомъ круглоликъ, красен и щупловат, глаза чорнія, брови и на головѣ волоса неболшія съ малою лисиною, и уси русія. Зъ собою снес гусарской корабын и саблю.

Третий, Петръ Секерешъ, росту небольшого, лицомъ кърасенъ, широковат, реч громкая, глаза, брови и уси і на голове волоси чернія, неболшія, однако ж в косу завязивает венгерским маніром. На них обоіх платя, какъ і у вишеписаного Силадія Жигмана.

Четвертой, Ефимъ Григоревъ, росту небольшого, лицомъ круглоликъ, красенъ, глаза серіе, брови и уси й на головѣ волоса русія, кудрявія, короткія. На немъ платя: шуба нагольная короткая, штани⁷ кожания зделани по-гусарски, въ кивере, сапоги черкаскія.

Пятой, Михайла Матвѣевъ, росту болшого, // лицомъ сухощав, глаза сѣрія, брови и уси болшія и на голове волоси рудія неболшія завязивает въ косу. На немъ платя: тюрдия красного сукна и старая, на нени (!) пуговицѣ бѣлія въ три ряда, обложено голубим шнурком, опушена черными смушками; штани одне – красного сукна старія, а другія – белия простаго сукна, пояс красной гусарской, в кивере, плащъ синего сукна старой, сапоги черкаскія.

66

¹ Перед цим витерто п.

² Далі закреселно мъ.

³ Далі закреслено от подполковника Шевича.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Написано над рядком замість закресленого того ж.

⁶ Написано на правому полі замість закресленого его.

⁷ Далі закреслено короткія.

⁸-И оною промеморією требовано о сиске и пересматриваніи оних беглих кому надлежит, предложить⁸.

Того ради вы, панє полковникъ, з старшиною с получения сего приказа имѣте⁹ вѣдомства вашего¹⁰ везде в зимовниках и в протчих мѣстах по их написаним здєс примѣтам пересматрѣват и ежели гдѣ¹¹ сискатся могут, то таковых взят вѣ паланку¹² и содержат под караулом, а в Кошъ В. Н. Запорожского¹³ о них репортоват приказивается.

З Кош а.

Августа 11 дня 1758 года.

Арк. 59, 66. Відпуск.

№ 339 1758 р., липня 11. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про неухильне виконання указів щодо розшуку дезертирів та інших російських втікачів на Запорожжі. № 354

56 Ея императорскаго величества Малой Россіи обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...> Кирилль Разумовскій

Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошевому, старшинѣ войсковой, курѣннимъ атаманам и всему товариству

Въ высочайшей ея императорскаго величества грамотѣ, из Правителствующаго сената въ 8 день сего июля къ намъ присланной, изображено: въ Правителствующей-де сенатѣ Военная коллегія доношением представляла о пойманнихъ из беговъ ландмилицкаго Ливенского полку драгунехъ [!] Иване Бакулине, Карниле Теряеве и Василье Барибине, которіе-де, будучи въ том побеге, жителство имѣли въ Запорожьи у козаковъ. И какъ из допросовъ ихъ значить, что они и еще таковыхъ беглихъ полковихъ служителейъ знали. А хотя-де от находящагося на Украинѣ генералѣтета о томъ прежде неоднократно и писано было къ Войску Запорожскому, но на то оттуда никакова известія не получено. А и затѣмъ немало беглихъ салдатъ и другихъ ш атающихся безъ пашпортовъ людей въ Войске Запорожскомъ сискивается, что-де чиниться, какъ видно, отъ строгаго тамошнею запорожскою старшиною въ Войске подтверждения.

56 Для чего // велено намъ Войску Запорожскому найкрепчайше
зв. подтвердить, дабы изъ онога Войска все бегліе великороссійскіе люди

⁸ Написано на правому полі.

⁹ Далі закреслено ви.

¹⁰ Далі закреслено въ козаковъ.

¹¹ Написано над рядкомъ замість закресленого таковіе.

¹² Далі закреслено под карауль.

¹³ Далі закреслено о поїмки.

вислани были куда надлежить въ самой крайней скорости и въпредь принимать таковыхъ накрепко запретить под штрафомъ, ибо-де¹ ис того Военной коллегіи доношения явъствуетъ, что пойманния из беговъ трое драгунъ въ допросехъ показали, что они жителство имели въ Запорожьи у козаковъ и еще-де таковыхъ беглихъ полковихъ служителей знали. О чемъ Запорожскому Войску и прежде неоднократно было подтверждено.

И мы во исполнение оной высочайшей ея императорскаго величества грамоти накрепчайше подтверждаемъ вамъ, имеючихся въ Войске Запорожскомъ Низовомъ всѣхъ беглихъ великороссійскихъ людей вислать куда надлежить въ самой крайней скорости и въпредь такихъ, а особливо и другихъ приходящихъ туда безпашпортнихъ людей, въ ономъ Запорожскомъ Войске принимать накрепко запретить под штрафомъ какъ въ оной высочайшей ея императорскаго величества грамотѣ изображено.

Гетманъ графъ К. Разумовский

1758-го году, июля 11 дня.

Санктъ-Пѣтеръбургъ.

Ном. 354.

Помітка: Пол. августа 14, 1758.

Арк. 56. Оригінал. О п у б л.: *Векленко В.* Нові документи з історії місцевого краю... – С. 63.

№ 340 1758 р., серпня 14. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Степану Чорному про неухильне виконання указів щодо розшуку дезертирів та інших російських втікачів на території паланки

Пану полковнику Кодацкому Степану Чорному з старшиною 57
Приказъ

Сего августа 14 д. полученнимъ¹ от его ясневелможности гдна гетмана і кавалера графа Кирила Григоріевича² Разумовского ордеромъ повеленно, ³в силѣ высочайшей ея ім. в-а Правителствующаго сената грамоти³, імеючихся въ Войске Запорожскомъ Низовомъ всѣхъ беглихъ великороссійскихъ людей высилать куда надлежить в самой крайней скорости і впрдѣ таковыхъ, а особливо и другихъ приходящихъ сюда безбашпортнихъ [!] людей зде принимат накрѣпко запретить под штрафомъ.

Для того вамъ, панѣ полковникъ, зъ старъшиною накрѣпко предлагается во всемъ вѣдомствѣ вашемъ таковыхъ беглихъ великороссійскихъ людей – салдатъ⁴ и другихъ безпашпортнихъ бродяг, пересматриват і

¹ Написано над рядком.

¹ Далі закреслено мною.

² Далі закреслено его.

³ Написано на правому полі.

⁴ Написано над рядком.

57 **зв.** таких сумнителних⁴ людей приймає нікому // ⁵под штрафом⁶ ³не велѣть³. І буди б хто з беглих великоросійських людей⁷ могъ пойманъ бити ⁸или у кого сискался⁸, то ⁹в ручних і нажних колодках⁹ под крѣпким карауломъ при репортахъ присилає сюда для отсылки їхъ отсель к ближнимъ великоросійским командам. І вамъ по сему чинит неотмѣнное ісполнение.

1758 году, августа 14 д.

Арк. 57. Відпуск. О п у б л.: *Векленко В.* Нові документи з історії місцевого краю... – С. 65.

№ 341 1758 р., серпня 17. – Рапорт полковника Самарської паланки Петра Калатура Кошеві про оголошення населенню наказу щодо затримання російських втікачів, а також про направлення сторожів у Кіш, до військової пушкарні, з числа новоселицьких жителів

76 Ея імператорскаго величества Войска Запорожского Нисового велможному пану високороднѣишему і високопочтеннѣишому гпдну атаману кошевому Григорию Федоровичу з високопочтеними гпдами воісковими старшинами

Покорний репортъ

Приказ войсковий о неприемѣ нигде никимъ беглих великоросійських людей публикованъ с приказом крѣпчайшим давано б о том знат и приложено до поланки к поступлению по силѣ воіскових приказов.

Сторожѣ, на перемѣну висланим, другие исправнѣише, не бурлаки, но жителѣ новоселицкие, вишлются к воісковой пушкарнѣ вкорости [!]. Репортую покорнѣише.

Полковникъ самарский Петръ Колатуръ зъ старшиною
1758 году, августа 17 д.

Помітка: Полученъ августа 25 дня 1758 год.

Арк. 76. Оригінал.

---

⁵ Перед цим закреслено накрѣпко.

⁶ Далі закреслено запертит.

⁷ Далі закреслено хто.

⁸ Написано над рядком замість закресленого оны.

⁹ Написано над рядком замість закресленого взявъ.

№ 342 1758 р., травня 18. – Промеморія Бахмутської провінційної канцелярії Кошеві про розшук втікачів, робітників торського однодворця Івана Маркова – Василя Альохіна, Лук'яна Бобровського та інших, а також про оштрафування козака Полтавського куреня Федора Вегери за переховування їх.
№ 741

Промеморія

Из Бахмутской правинциальной канцелярии^а в Кошъ Воиска Запорожского Низового

61

Сего мая 11 дня 1758 года в поданном в Бахмутскую правинциальную канцелярию оной правинци городка Тору^б однадворца Ивана Маркова доношени объявлено. Сего-де 758 году, в марте месяце имеющихся у него работники, торския ж однадворцы, Василей Алехинъ, Лукъянъ Бобровской, Иванъ да Яковъ Заморенские за немалыя забранныя у него денги жили о крепостных делъ по записямъ¹, и за оных онъ платилъ долго-временно подушной оклад и протчия гсдрственныя доходы в казну бездоимочно.

А того ж-де марта 26 дня, будучи на речки Моячки, і с хутора ево, забравши несколько платья, сапагов, топоров, епанчи, железного² рабочего інструменту² и протчего – на дватцать рублевъ, бежали. Коих для сыску и поимки посланы были от него, Маркова, в Запороже козаки Корней Замосной с товарищи, которые, возвратясь оттол, ему, Маркову, объявили, якобы об оных бежавших в самарских жилищах известие получили по докозателству Донскаго куреня козака Федора Нежива, что подлинно-де оныя беглецы Плотавского³ куреня у Федора Вегери первое прибежище имели і работали у него – под овощь огородину копали.

А приметами-де⁴ оныя беглецы: Василей Алехинъ – дватцати пяти летъ, росту неболш аго, весма черенъ, усъ на прорезе, лице и глаза черные, яко крововые, выглядаеть гораздо ис-под лоба, с выжемъкою поговорка, в тылицы назади под виском природная⁵ шишка. Лукъянъ Бобровской – дватцати пяти летъ, росту среднего, волосы русыя, глаза серые, лицемъ белъ, яко бледенъ, носъ мало продолговат, в плечах плотенъ, в поговорках мало лице морщить. Иванъ Заморенской – дватцати шести летъ, росту среднего, волосом темнорусъ, усъ на прорезе, глаза серые, // собою плотенъ, лицемъ оstarковат с морщинами, в поговорках редкословит, мало выглядаеть ис-под лоба, похнуровать. Оного Ивана родной племянникъ Яковъ Заморенской – петнацати летъ, выростокъ, тонокъ собою, волосы темно-русые, лицем белъ яко с красною искровю [!], остроносъ, киловать,

61
зв.

¹ Далі закреслено і за оных.

² Написано на місці витертого.

³ Полтавского

⁴ Написано над рядком.

⁵ Написано на лівому полі.

в поговорках редкословить, тихо говорит, похнуровать. И темъ доношениемъ просит о сыске и о поимке объявленных утеклецовъ, куда надлежит, писать.

Того ради по указу ея императорскаго величества в Бахмутской провинциальной канцеляріи определено в Кошъ Воиска Запорожского Низоваго послать промеморию, которою требуют, дабы соблаговолено было означенных беглецовъ чрезъ вышеобъявленного Плотавского³ куреня козака Федора Вегерю между Запорожским Воиском сыскать, с нарочными немедленно за надлежащим корауломъ прислат в Бахмутскую провинциальную канцелярию при писменном известіи в непродолжительном времени, дабы, за неприсылкою оныхъ, в платеже за них подушного окладу и протчих гсдрственных поборовъ и ланцмилицкой [!] исправности не учинилось краинеи остановки.

И впред о неприеме такихъ беглых в Воиске Запорожскомъ подтвердит накрепко, о чемъ в Коше Запорожскомъ Низовомъ учинить по ея императорскаго величества указом. И ежели ж показанные беглецы по сыску чрезъ запорожскихъ козаковъ приведены будут в Бахмутскую провинциальную канцелярию, за то канвоинимъ козакамъ от него, Маркова, будетъ в награждение денегъ десятъ рублевъ.

Мазоръ Василе Бабкинъ
Калешкой ассесоръ Леонтъ Борзенковъ
Регистраторъ Андрей Павлицевъ
Подканцеляристъ Матея Кандратева

Маія 18 дня 1758 году.

№ 741 в з.

Помітка: Пол. августа 27, 1758.

64 *На конверті:* Промеморія із Бахмутской провинциальной канцеляріи в Кошъ
зв. Воиска Запорожского Низоваго.

От Самарской поланки вести чрезъ запорожскихъ казаковъ с поспешениемъ.

Печатка. Див. № 7 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 61, 64. Оригінал.

№ 343

1758 р., серпня 29. – Промеморія Коша Бахмутській провінційній канцелярії про одержання її промеморії щодо розшуку втікачів, робітників торського одноквортця Івана Маркова – Василя Альохіна, Лук'яна Бобровського та інших, та з проханням прислати в Кіш козаків, які обвинуватили запорожця Федора Вегеру в переховуванні втікачів

Із¹ Войскової Воиска Запорожского Низового канцелярії 63
в Бахмутскую провинциальную канцелярію
Промеморія

По полученной в Кошѣ Войска Запорожского Низового з оной Бахмутской провинциальной канцелярії сего августа 27 д. промеморії о бежавшихъ от одноквортца Бахмутской провинции^{2, а}, городка Тору Івана Маркова работников, одноквортцахъ же, Василю Алехину, Лукяну Бобровскому, Івану да Якову Заморенскимъ, кої будто в здешнего Полтавского куреня Федора Вегери первое прибежище имели і работали³, оной козакъ Вегера⁴ с его жилия в Кошѣ сисканъ битъ имеетъ немедленно⁵. І буди по следствию подлинно такъ окажется⁶, // ⁷ в том с ним, Вегерею, і беглецами⁷ учинится в силѣ указов без послаби подлежащее, и ⁸ уведомленно о том⁸ Бахмутскую правинциальную канцелярію⁹ будет¹⁰. ¹¹ Токмо какови козаки бахмутские видѣли тѣхъ беглецовъ¹² в показанного козака Вегерѣ или в кого другого, тѣхъ подлежало б¹³ і оходнѣе к доказательству скорѣишему прислать сюда¹¹.

63
зв.

Дана в Кошѣ¹⁴.

Августа 29 д. 1758 году.

Арк. 63. Відпуск.

¹ Далі закреслено ь Кош.

² Далі закреслено но.

³ Далі закреслено ѿ.

⁴ Далі закреслено чрезъ нарочного.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Далі закреслено і показанніе беглеци в числѣ здешнего Войска.

⁷ Написано над рядком замість закресленого являться в томъ.

⁸ Написано над рядком замість закресленого о чемъ; далі закреслено будет.

⁹ Далі закреслено да.

¹⁰ Далі закреслено вестима.

¹¹ Написано на правому полі.

¹² Далі закреслено в козака.

¹³ Далі закреслено сюда.

¹⁴ Далі закреслено агв.

№ 344 1758 р., вересня 22. – Рапорт полковника Самарської паланки Петра Калатура Кошеві про припровадження в Кіш козака Федора Вегери

72 Ея імператорскаго величества Вои[ска Запорожского]¹ Низового велможному пану високо[родному] [і високо]почтеннѣйшому гспдну, гпдну атама[ну кошевому] Григорию Федоровичу з високопоч[тенними] гсдами воісковими старшинами

Покорный ре[портъ]

По силѣ височайшого воіскового приказа к н[ам от вас о] потребности, козакъ куреня Полт[авского] Харко Вегера при семъ посилається. [...] покорнѣше.

Полковникъ самарскій Пет[ръ Колатур] з старши[ною] 1758 году сентября 22 д.

Арк. 72. Оригінал.

№ 345 1758 р., жовтня 2. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Петру Калатуру про розслідування обставин переховування втікачів у зимівнику козака Федора Вегери

72 зв. [Пану полков]нику¹ самарському Петру Калатору з старши[ною]

[Прик]азъ

[Козакъ куреня] Полтавского Харко [Вегера б]итиємъ его в Ми[усѣ] [весн]яное время в зимо[внике от]лучки в двусотную команду [отправлен] обратно к вамъ, ²-велено ему² з бившими в то время в его зимовнику [...]еснѣ³ [бѣ]жавшіе з Бахмута од [...] ⁴ в его зимовнику [они п]ристанище имели⁵ і ра[бот]али чрезъ сколько времени [и ку]да з оного его зимовника [от]лучились, ⁶-справясь вам⁶, представить⁷, ви жъ імѣете о всемъ том⁸ репортоват в Кошъ в обстоятелствѣ.

⁹Октября 2 д. 1758 году.

Арк. 72 зв. Чернетка.

¹ Текст пошкоджено.

² Текст пошкоджено, відтворено за док. №№ 342, 343.

³ Написано над рядком замість закресленого і імѣет.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено всз.

⁶ Далі над рядком закреслено чрез толко времени.

⁷ Написано над рядком замість закресленого і о семъ імѣет.

⁸ Далі закреслено вамъ.

⁹ Далі закреслено присл.

⁹ Перед цим закреслено сентябра.

№ 346 1758 р., липня 29. – Промеморія Бахмутської провінційної канцелярії Кошеві про розшук Кирила Ратченка, який утік з бахмутського тюремного острогу. № 1194

60

Промеморія
Из Бахмутской провинциальной канцелярии в Кошъ Воиска
Запорожскаго Низавого

Сего июля под 27 число из бахмутского тюремного острога бѣжалъ содержащеися вор малороссіянинъ Кирила Иванов снъ Ратченко, которой приметамы – росту среднего, лицемъ кругль, глаза серые, волоса на голове русые, деветнатцати летъ.

Того ради по ея императорьскаго величества указу в Бахмутской провинциальной канцелярии определено о присматривании і о поимке оногo вора в Бахмутской крепости публиковать, а Бахмутской провинциі в городки и слободы послать указы, в посторонние ж команды сообщить. І в Коше Воиска Запорожскаго Низавого о присматривании и поимке показаньного вора и о предложенні о том же в свои подчиненныя места благоволено б было учинить по ея императорьскаго величества указамъ. А в Бахмутской крепости опубликовано и куда надлежало указы и промеморіи из Бахмутской провинциальной канцелярии посланы.

Мазоръ Василь Бабкинъ
Калежской ассесар Леонтѣй Борзенъковъ
Колежской регистратор Андреи Павлищев
Канцеляристъ Петръ Харламов

Июля 29 дня 1758 году.

№ 1194 в з.

Помітка на арк. 60: Пол. августа 27, 1758.

На конверті: Промеморія из Бахмутской провинциальной канцелярии в Кошъ Воиска Запорожскаго Низавого. 65 зв.

Печатка. Див. № 7 у Таблиці відбитків печаток

Арк. 60, 65. Оригінал.

№ 347 1758 р., серпня 28. – Наказ Коша полковникам Кодацької, Самарської і Кальміуської паланок про розшук Кирила Ратченка, який утік з бахмутського тюремного острогу

Панамъ полковникамъ кодацкому, самарскому і калмиюскому зъ старшинами 62

Приказъ

Из Бахмутской провинциальной канцелярии присланною сего августа 27 д. в Кошъ промеморією требуется о пересматривании і поїмки бежавшого з бахмутского тюремного острога вора малороссіянина Кирила Иванова сына

Ратченка, которой приметами росту среднего, лицомъ¹ круглъ, глаза серіе, волоса на голове русіе, деветнадцати леть. Вамъ повелѣваемъ вишеписанного бежавшого вора Ратченка по изображенним его приметамъ во всемъ ведомстве вашемъ крѣпко пересматриват і, буди бѣ где появится оной могъ, взявъ, содерать² под крѣпкимъ карауломъ. І в Кошъ репортовать приказується³.

С Кош а.

Августа 28 д. 1758 году.

Арк. 62. Відпуск. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю... – С. 65.

№ 348 1758 р., серпня 28. – Промеморія Коша Бахмутській провінційній канцелярії про оголошення в паланках розшуку Кирила Ратченка, який утік з бахмутського тюремного острогу

62
зв.

Із Войскової¹ Войска Запорожского Н. канцелярії в Бахмутскую провинцияльную канцелярію
Промеморія

По полученной² сего августа в 27 день² в Кошъ Войска Запорожского Низового з оной Бахмутской провинцияльной крії промеморії о сиску і поїмки бежавшого³ з бахмутского тюремного острога вора малоросіянина Кирила Іванова сина Ратченкова⁴ по изображенним в той промеморії приметам⁴ здешнего Войска полковника⁵ кодацкому, самарскому і калмиюскому⁵ строжайше предложено⁶. О чѣмъ провинцияльная⁷ Бахмутская крія да будет известна.

З Кош а.

1758 году, августа 28 д.

Арк. 62 зв. Відпуск.

---

¹ Далі закреслено кру.

² содержать

³ Далі закреслено неот.

¹ Написано над рядком замість закресленого з Кош а.

² Написано над рядком замість закресленого в оной канцел.

³ Далі закреслено за.

⁴ Написано на правому полі замість закресленого по всѣмъ.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Далі закреслено ни.

⁷ Далі закреслено в.

№ 349

1758 р., жовтня 1. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького Кошеві про оголошення козакам паланки наказів Коша щодо розшуку і затримання дезертирів – гусарів Сербського гусарського полку Іоана Шевича, та втікача з бахмутського тюремного острогу Кирила Ратченка

Ея императорскаго величества Воиска Сапорожского Нисового велможному и високородному гспдну атаману кошевому Григорию Федорову с високопочтеною воисковою старшиною и курѣнными атаманами 86

Покорнии репортъ

Въ силѣ велможности вашей приказов, с которых первій – прошедшого сентября 18 д. ведомства подполковника Шевича второй роты о бежавшихъ гусарахъ пяту человекъ¹, второй – того жъ сентября 24 дня о бежавшемъ же малороссіянинѣ Кириллѣ Ивановомъ сину Ратченку с бахмутского тюремного острога, в паланки мною с старшиною и товариствомъ получение, якие въ церѣкви Сто-Николаевской Калмиюской в прасничные днѣ при собраніи многихъ козаковъ публиковани, и по изображенімъ в онихъ приказахъ приметамъ тѣхъ всехъ беглихъ пересматривать и в паланку отдавать мною здешнимъ козакамъ крѣпко подтверждено. И что впредъ послѣдовать можетъ, ваша панская велможность и Кошъ по моей должности частими репортами уведоmlена будетъ.

Полковникъ калмиюской Андреи Вербецкій с товариствомъ 1758 году, октября 1-го дня.

Калмиюсь.

Помітка: Пол. 1758 году, октября 21 д.

Арк. 86. Оригінал. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю... – С. 69–70.

№ 350

1758 р., серпня 28. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького Кошеві про припровадження в Кіш затриманого дезертира – солдата Більовського ландміліцького полку Микити Бірюкова

Ея императорскаго величества в Кошъ Войска Сапорожского Нисового велможному и високородному гспдну отаману кошевому Григорию Федорову с воисковою старшиною 69
Репортъ

Сего августа 23 д. в присланомъ с Коша приказѣ повелѣвается имеющихся въ Войске Сапорожскомъ всехъ беглихъ великоросійскихъ людей висилать куда надлежитъ са силу височайшей ея императорскаго величества

¹ Див. док. №№ 337, 338.

грамоти от его ясневелможности гспдна гетмана графа Кирилла Григорьевича Разумовского августа 14 д. в Кошѣ полученимъ ордеромъ, який приказ того жъ дня здешнимъ козакамъ публикованъ.

Вчерашнего жъ дня козакъ Ведмедовского куреня Федоръ Кислий великороссийского беглого одного человѣка мнѣ с старшиною и товариствомъ представилъ, якогѡ чрезъ калмиюского полкового писара Лукяна Никитова въ паланку Самарскую для отсылки оттудова в Кошъ под карауломъ посылаю.

Оной же беглой показалъ такъ: что родился онъ в великороссийском городѣ Калуги, имя ему Микита Венедиктовъ, с посадскихъ. И чувствуя наборъ в салдати, чтоб и ему в туя службу не подпасть, сего 758 году, июля 11 дня бежалъ тайно чрезъ города Беловъ, Болховъ, Амченскъ, Ороль, Курскъ, Белгород, Харьков¹, Водолагу и Изюм¹. А вчерашнего дня представлень. Я же с старшиною, приводя во исполнение оние велможности вашей крѣпкие прикаси, при семъ репортъ его посылаю.

Полковникъ калмиюскій Андрей Вербецкій с товариствомъ
Году 1758, августа 28 дня.

С Калмиюса.

Помітка: По. сѣнтябра 8 д. 1758 году.

- 69 *На конверті:* Ея императорскаго величества в Кошѣ Воиска Сапорожского
зв. Нисового велможному и високородному гпдну атаману кошевому Григорию Федорову с високопочтеною войсковою старшиною репортъ.

Слїд від печатки

Арк. 69. Оригінал.

№ 351 1758 р., вересня 8. Кіш. – Свідчення затриманого дезертира – солдата Більовського ландмілицького полку Микити Бірюкова

- 68 1758 году, сѣнтябра 8 д. присланній от полковника калмиюского при репортѣ беглій великороссийскій человѣкъ допрашиванъ показалъ:

Зовут его Никита, синъ Венедиктовъ, по прозванию Бирюков. Родился онъ въ великороссийском городѣ Орлѣ в слободѣ Дворянской от отца Венедикта Веденѣ¹. Отецъ его, какъ умеръ, не помнит, а при матерѣ і братахъ своїхъ жилъ годовъ зъ 25. А в службу в лантмилицкои Украинской корпусъ взят онъ з города Орла порутчикомъ ландмилицких полков Петромъ Ивановичемъ Шетилловим і на Украинскую линию с протчими набранными приведенъ, где въ полкъ Белевской в вѣторую роту салдатомъ определенъ, і в той службѣ сего года², августа в первой день ополуднѣ, будучи боленъ, с лазарета бежал. Аммуницию же, заболевши, при ротѣ оставилъ.

¹ Слово правлено.

¹ Виправлено з Ведели.

² Далі закреслено іюля.

При томъ с ними ушол с лазорета ж Ілъя, а чей синъ і какъ по прозванію – не знает, // салдат того ж Белевского полку осмой роті³. І, бежавши с полку, прійшли до Самарѣ, вгору той реки, где помянутой Ілъя по болезни остался в козака Грицка, а какъ по прозванію і чей курѣнній – не знает. Онъ же, Бирюковъ, самъ дошолъ в Калмиюсь, где тамошний полковник, узнавши про его, что он великороссійской і беглій челоуѣкъ, обявля, что-де⁴ указами такових принимать запрещенно, а, сискавши, повеленно к подлежащим командамъ отсилат, взялъ под караулъ і отправилъ в Сѣчь. Болшъ ничего не показалъ.

68
зв.

К сему допросу вомѣсто Никити Бирюкова, неграмотного⁵, козакъ куреня Незамаївского Матвѣй Симакъ руку приложилъ

Помітка на арк. 68 зв.: При сообщеніи в Новосѣченскую крѣпость отправленъ. Сентября.

Арк. 68. Відпуск.

№ 352 1758 р., вересня 9. – Лист Коша до коменданта Новосіченської фортеці Онуфрія Лукича з проханням прислати караул для припровадження в фортецю дезертира – солдата Більовського ландмілицького полку Микити Бірюкова

Высокоблагородній гпднъ маіоръ Анофрій Лукичъ,
приятель мой.

70

Сего теченія 8 д. от калміюского полковника при репортѣ присланъ сюда беглой челоуѣкъ¹ Никита Венедиктовъ синъ Бирюковъ, которой показал себе в збеггахъ салдатомъ Беловского лантмілицького полку второй роты. А в силѣ указовъ, по поїмки такових беглихъ, повелено² по коман[да]мъ³ их⁴ отправлять. Того ради, ваше высокоблагородіе, соизволте к отсылки его, куда // надлежитъ, прислатъ караулъ і взят его в крепость.

70

Вашего в. благородія приятеля моего к. а. Г. Ф. с. 70 зв.

758 года, сентября 9 д.

Помітка на арк. 70 зв.: По сему взят оногo ж числа беглой в крепость.

Проби пера на арк. 75 зв.: Что чест, что слава, что милост, что держава (повторено двічі); в, ч – написано багато разів; въ Генє.

Арк. 70, 75. Відпуск.

³ Далі закреслено и ушедши.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено по его прошенію.

¹ Далі закреслено которой до.

² Далі закреслено ку.

³ Текст пошкоджено.

⁴ Далі закреслено отси.

№ 353–354 1758 р., вересня, н. п. 30¹. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького Кошеві про причини відібрання коней у калмиків – утікачів з татарського полону; розписка старшини Війська Донського Макара Грекова від 5 вересня 1758 р.

71

Ея императорскаго величества в Кошъ Воиска Нисового Сапорожского велможному и високородному гспдну, гспдну атаману кошевому Григорию Фѣдорову s високопочтенною воисковою старшиною и курѣнными атаманами

Покорный репортъ

Прошлого августа 31 дня полученимъ мною от вашей панской велможности приказомъ, коѣмъ предложено всятіе мною с товариствомъ у бежавшихъ из турецкого плену владения калмицкого хана Дондукъ Даши двоухъ человѣкъ калмикъ, в Габуна Кичикова да Тагунши Сенгинова, выведшихъ оттудова троє лош адей (с которихъ едная кобила еще въ априлѣ о пятомъ числѣ, яко краине немощна, иснурена била и пала)² стоящему в Миосѣ въ Коровемъ броду старшинѣ Петру Ребрикову для отдачѣ тѣмъ вишеписанимъ калмикамъ sa роспискою возвратил, а для чего мною с товариствомъ оние лошади удержани, велено отвѣствовать. И во исполнение вашей панской велможности приказа при писмѣ моемъ оние осталние двое лош ади s всятими тогда кулбаками чрезъ нарочнихъ поблису стоящему, вновь опредѣленому на мѣсто оного вишеписаного Ребрикова, старшинѣ Донского Войска Макару Грекову отослани и в приемѣ росписка от него, Грекова, всята, съ якою снявъ копию, при семъ репортѣ сообщаю.

Оние же вишеписание лошади удержани были мною с товариствомъ по такой причинѣ. Чрез владѣния Порти Отоманской кримскіе татаре чабани, кочующіе в недалекомъ расстояниемъ от косачіихъ симовниковъ, приключаютъ тайними и явними обраси отнятием и угономъ [!] в своѣ авули лош адей и расного имущества якъ сапорожскимъ козакамъ, такожъ и малороссійскимъ людямъ, слѣдующимъ по своімъ купечскимъ промисламъ // до моря, отнятиемъ же хлѣба и протчегѣ немалие обиди дѣлають. Яко в козаковъ Воиска Сапорожского Нисового куреней Щербиновского – Омелка Рипала в Бересах троє лошадей в генварѣ средних чиселъ да Ивонѣвского – Петра Старого s симовника, состоящего в Бердах, лѣтного времени четверо лошадей кримскими татарами угнато не чрез кого жъ иного, кромѣ чрез такихъ безпашпортнихъ беглихъ бродягъ и другихъ сумнителнихъ иностранныхъ людей.

И хотя онимъ калмикамъ от мене³ и приказивано било до настоящего рассмотрения обождать, точию оние, знать чувствовали якуюсь sa собою

¹ Датовано за датою одержання документа.

² Дужки авт.

³ Далі закреслено от мене.

виность, не похотѣли. А тѣ двое лошадей до получения от вашей панской велможности прикаса здесь при паланки находилис и уже возвращени. О чемъ покорнѣйше репортую. В случаі жѣ требованія тѣмъ калмикамы за палую вишеписаную лошад напрасной уплаты вашей панской велможности всепокорнѣйше прошу милостиво защитить.

Полковникъ калмиюской Андрей Вербецкій с товариствомъ 1758 году сентября д.⁴
Калмиюсь.

Помітка: Получено сентября 30 д. 1758 году.

На конверті: Ея императорского величества в Кошъ Воиска Низового 74
Запорожского велможному високородному и високопочтеному гспдну 3в.
атаману кошевому Григорію Федорову с войсковою старшиною покорный репортъ.

Слід від печатки

Арк. 71, 74. Оригінал.

№ 354 1758 р., вересня 5. Кальміуська паланка. – Розписка старшини Війська Донського Макара Грекова про отримання двох коней, відібраних в Кальміуській паланці у калмиків – утікачів з татарського полону

Ко[п]ія¹ 73

Году 175[8] году, сентября 5 дня прислание Низова Запорожского Воиска от калмиюского полковника отобрание у виведшихъ с кримского полону в калмиковъ Габуна Кичикова да Тагунши Сенгинова двое лошадей, а имено: конь бурой, приметъ никакихъ нетъ; конь карей, на правомъ заднемъ стегне прудъ, на передней левой лапатки прудъ же, двое негодних арчаковъ, две узди, которие чрез мною чрез нарочнихъ оного Воиска Запорожского Калмиюской паланки от козаков куреней Титаровского – Ивана Ковальчука и Тимошѣвского – Хоми Остроуха принель, в томъ сию и росписку даль.

В подлином тако:
Воиска Донскаго старшина Макаръ Греков

Арк. 73. Копія.

⁴ Число не зазначено.

¹ Текст пошкоджено.

№ 355 1758 р., жовтня 12. Нова Сербія. – Лист генерал-лейтенанта Івана Хорвата до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням відправити до нього затриманих дезертирів-гусарів Миколи Іванова та Івана Штефанова, і про охорону купця Петра Томашева при поверненні з Запорожжя. № 181

77

Высокоблагородный і высокопочтенный гсднъ кошевой атаманъ.

Ізвѣстно мнѣ, что із бежацих команды моеѣ расположенныхъ по той сторонѣ реки Днѣпра малоросиского Миргородского полку в местечкахъ Омелникѣ і Манжелеевкѣ набираемыхъ мною гусарскихъ Хорватовыхъ эскадроновъ гусарь^а, два члвкѣ по поимъкѣ содержаны в Сече Запорожской под карауломъ в железахъ, а потом, якобы свободными учинены. Я бѣ безуменно надеялся, что ваше высокоблагородіе таковыхъ продерзостниковъ і без требованей моихъ в силѣ указовъ ко мнѣ присылать не упустили, а естли подлинно свободными, потому оне легко в чужіе границы сѣкрытца могутъ. Однакъ, за оными дезертирами нарочной ландмилицкого Ливинъского полку капралу Федору Кузнецову отправленъ. Ваше высокоблагородіе, ізволите, егда іс тех і другихъ дезертировъ, кто тамо под арестомъ находитца, оныхъ помянутому капралу отдантъ [!] іх конвоеванію ихъ. Тожъ і отправленного отъ меня для покупки про обыход дому моего разныхъ бакалейныхъ припасовъ остающагося здѣс в вѣчномъ ея імператорскаго величества подданъствѣ купъца Петра Томашева, дабы ему в пути от зловредныхъ людей грабительства, а темъ дезертирамъ отбою не последовало, надлежащее число надежныхъ людей определит. Равно і в бытность ево, Томашева, в Сечи в потребномъ ему вспомошествованіемъ не оставитъ, какъ і здѣсь приезжающіе із Сечи Запорожской в торговомъ промыслѣ і в протъчемъ безобидными во всемъ ползуются.

Вашего высокоблагородія доброжелателный слуга Іванъ Хорватъ^б
Октября 12 дня 1758 год.
Г. Федорову.
№ 181.

Помітки на арк. 77: Пол. 1758 году, октября 20 д.; *на арк. 77 зв.:* Николай Іванов, Іванъ Штефановъ.

Арк. 77. Оригінал.

1758 р., жовтня 20. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до генерал-лейтенанта Івана Хорвата про причини невідправлення до нього дезертирів-гусарів і з проханням припровадити в Кіш запорожця Максима Бабу, обвинуваченого в крадіжці коней з табуна Донецького монастиря

Высокородній и высокопревосходителній гспдинъ генераль-лейтнантъ Иванъ Самойловичъ, мой гсдръ. 78

По писму вашего высокопревосходительства два человѣка ¹беглиє волохи-¹ Николай Ивановъ да Иванъ Стефановъ² в запорожскихъ кодацкихъ дачахъ поймани и в Кошъ прислани, где и содержани были под карауломъ. А свободными они не чинени, но толко к бывшему здешнему празднику Покрову Пресвятия Богоматере^а на поруки за роспискою уволнени³ ⁴на время, потому чѣто в допросахъ своїхъ, с ⁵коихъ прилагаю копию⁵, они обимии⁶ точно уже в службѣ гусарской не винилис, а показали із набору толко уходъ, с заключениемъ, что в том полку служит не желаютъ, а просили⁷ словесно⁸ отпустит их в старие гусарские полки. Нѣнѣ ж с-под порукъ паки забрати под караул⁴. Присланному от вашего высокопревосходительства капралу Федору Кузнецову с товарищи⁹ отдавани, [но он]¹⁰, ⁴заупрамясь, не пріял, требуя от Кош а под нихъ подводъ, караулних і конвоевъ. А яко височайшею ея і. ва. грамотою в Войску З. Н-м подводъ здс [?] і требоват нѣкому нѣ на что не веленно, для того¹¹ и не імѣтєся нѣкаких тут къ дачѣ подвод, за коїми, в. в., блгвольтѣ присилку сюда⁵ подвод і нарочних, буди потрібно, ко взятю определит⁴.

О другихъ же таковыхъ и протчїихъ беглецахъ в силѣ указовъ повеленное наблюдєніє zde імѣтєся и вперед, ежели каковы б явились, то об нихъ к командамъ ихъ дано знать и отдани будутъ. На противъ чего і вашего высокопревосходительства¹² покорно прошу бывшего Войска Запорожскогѡ курєня Поповичевскогѡ косака Маѣзима Бабу, жиющогѡ нинѣ в Криловскомъ шанце, посланному от Кош а того курєня пану атаману, недавно⁵ тамо в Крилове командующимъ, взять не допущєнного, а отправлєнного

¹ Написано над рядком замість закрєсленого команды вашего высокопревосходительства гусары.

² Далі закрєслено бежавшіє.

³ Далі закрєслено были, а нинѣ.

⁴ Написано на лівому полі.

⁵ Написано над рядком.

⁶ обидимии

⁷ Далі закрєслено отослат.

⁸ Далі закрєслено их.

⁹ Написано над рядком замість закрєсленого за конвоемъ с-под караулу.

¹⁰ Текст пошкоджено.

¹¹ Далі закрєслено і дат било не можно.

¹² Далі закрєслено соісволте и.

къ вашему высокопревосходителству, симъ нарочно посланнимъ ⁵-козакамъ Василю Вурсулу, Грицку Ломаки⁵ ¹³-да Михайлѣ Гаркушѣ¹³ отдать¹⁴ не оставить, ¹³-ибо той¹³ Баба по многимъ поличнимъ воровскимъ дѣламъ к
78 розискамъ весма сюда потребенъ. И за нимъ // по тому Поповичевскому
3в. куреню немаліи претенсіи состоятъ, какъ и за угонъ Донецкого монастыра⁶
з табуна несколько лошадей нимъ, Бабою, с товарищи. Нинѣ от того
монастыра претенсѣя ⁵-на 1000 ру.⁵ ⁴-слѣдуетъ и удовольствие требуется, а
его ⁵-с протчими⁵ сиску⁴. Равномерно ж и другихъ таковыхъ криющихся
в тамошнихъ мѣстахъ отсель бежавшихъ, починя воровства, повелѣтъ
присматривать ⁵-и без пашпортов не принимают⁵ и сюда дават знать. І за симъ
с надеждою уведомления ожидаю, а въ протчемъ пребуду тако.

Вашего высокопревосходителства моего гсдря покорный слуга
атаманъ кошовый Григорий Федоровъ с старшиною

1758 года, октября 20 д.

З Кош а.

Арк. 78. Відпуск.

№ 357 1758 р., жовтня 21. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до генерал-лейтенанта Івана Хорвата про втечу з-під варті затриманого дезертира-гусара Івана Штефанова, про припровадження до фортеці Святої Єлизавети втікача Миколи Іванова і з проханням про передачу в Січ втікача-запорожця Максима Баби

79 Високородний і високопревосходителний гспднѣ генераль-лейтнантъ Іванъ Самойловичъ, гсдарь мой.

Сего числа, ¹-поутру рано¹, от войсковой² здешней пушкарнѣ (где всѣ вори содержатся)³ представлено мнѣ з старшиною⁴ і по осмотру такъ явилось, что з содержащихся, ⁵-о которыхъ із вчерашнег⁶ дня з в. в. с нарочно присланными от мене писанно⁵, двухъ гусарѣ еденъ Іванъ Стефановъ вночи, разламавъ бившіе на немъ ланцуги, с-под караулу бежалъ, за коімъ крѣпкий і жесточайший поискъ учиненъ і чинится.

Другой же, оставши Николай Иванов ⁷-при отправленіихъ⁷ отсель ⁸-по случаю⁸ къ вашему в. п.⁹ ко взятію содержащегос¹⁰ в командѣ вашего

¹³ Написано під текстом.

¹⁴ Виправлено з отданнихъ.

¹ Написано над рядкомъ замість закресленого вранку.

² Далі закреслено в.

³ Дужки авт.

⁴ Написано над рядкомъ.

⁵ Написано на правому полі замість закресленого тако.

⁶ Далі закреслено числа.

⁷ Написано над рядкомъ замість закресленого по случаю.

⁸ Написано над рядкомъ замість закресленого к.

⁹ Далі закреслено отправки.

¹⁰ Написано над рядкомъ замість закресленого жиючого.

в. п. бившого здешнього козака вора⁴ Баби, о яком¹¹ къ вашему в. п. в отпавленом вчера писмѣ обстоятельно ізясненно, нарочним⁴ посілається. //

Тоть же ушедший (за коімъ, какъ і вишеписано, крепкие¹² вездѣ поіски отпавленни¹³)³ буди сисканъ будетъ, тогда к вашему в. п. о присилки ко взятию его отсель нарочних¹⁴ знат дастся. А об отдачѣ сим нарочно отпавленним козакам вишеозначенного вора Маѣима Бабу, ис Криловского шанца не данного, сюда¹⁵ по его весма¹⁵ нужним в курень і в Кошъ надобностям і чрезъ сие також¹⁶, в. в., прілѣжно прошу без промедлѣнія¹⁷ сих нарочних¹⁷ повелѣтъ с ним⁴ отпустить, по чему б смѣжние потребности в полезном ісполненіи свое дѣйство всегда содержат не оставалис¹⁸ і равномерни могли бит.

1758 году, октября 21 д.

Арк. 79, 81. Відпуск.

№ 358 1758 р., жовтня 22. Кіш. – Розписка капрала Лівненського ландміліцького полку Федора Кузнецова про взяття ним для конвоювання в Новомиргородський шанець затриманого дезертира-гусара Миколи Іванова

1758 года, октября 22 д. Я, нижеподписанной, от Коша Войска Запорожского по писму гпдна генерала Хорвата одного беглого гусарина Николая Иванова под смотрение мое принялъ, которого имею я представит в Новомиргородском шанце к его высокопревосходительству. В томъ и подписуюсь.

Ливенского полку капраль Федоръ Кузнецовъ

А вместо его, неграмотного, по ево прошению,

Ливенского полку ротной квартирмстръ Михайла Сухоруковъ

Арк. 80. Оригінал.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого нарочних, о чемъ.

¹² Далі закреслено і жесточайшіє.

¹³ Написано на правому полі замість закресленого чинятся.

¹⁴ Далі закреслено і подводи.

¹⁵ Написано під рядком замість закресленого в. в. п.

¹⁶ Частину слова написано на арк. 81.

¹⁷ Написано на арк. 81.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого обоим.

№ 359 1758 р., жовтня 28. – Лист генерал-лейтенанта Івана Хорвата до Коша про доставлення в Крилівський шанець дезертир-гусара Миколи Іванова, про продовження розшуку на Запорозжі гусара Івана Штефанова та припровадження в Кіш запорожця Максима Баби

85 Высокоблагородный і высокопочтенный гсднь Воиска Запорожского Низоваго кашевой атаманъ с старшиною.

Присланной от вашего высокоблагородия по требованию моему бежавшей із набираемых мною гусарских Хорватовых эскадроновъ і поиманъной в запорожских дачах гусаръ Николай Иванов здесь принят.

Равно требуемой вашим высокоблагородием опознанной і задержанной в шанце Крыловском (кои по присылке здесь под караулом содержатся)¹ бывшей запорожской козакъ Максимъ Баба, за прописанными в том вашем требовании в нем по разбойным делам нужности, с теми ж нарочно присланными козаками Василемъ Вуколом с товарищи при семь в железах отправлень.

Напротивъ того, ваше высокоблагородие, благоволите приказат о сыске бежавшого в Сечи ис-под караула (какъ видно, по оплошности часовых)¹ другаго гусара Івана Штефанова всякими удобвозможными способы сыскиват. Да и других беглецовъ і безпашпортных, естли б тамо появятся могли, предостерегат і ловит, і за надлежащим конвоем присылат ко мне под крепким караулом.

Вашего высокоблагородия доброжелателный слуга Іванъ Хорватъ
Октября 28 дня 1758 году.
Г. Федорову.

Помітка: Пол. 2 д. нояб. 1758 г.

Арк. 85. Оригінал.

№ 360 1758 р., жовтня 9. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького Кошеві про затримання некрасовця Микити Дубіліна з товаришами

82 Ея императорскаго величества в Кошъ Войска Низоваго Запорожского велможному и високородному гспдну атаману кошевому Григорию Федорову с высокопочтенною воинскою старшиною и курънными атаманами

Покорний репортъ

Прошлого сентября 30 д. вѣдомства калмиюского къ Бѣлосарайской косъ по мору лоткою небольшою приплили с тоей стороны Осовского моря и пристали къ берегу владѣнія Порти Отоманской три человѣка кубанскіе

¹ Дужки авт.

некрасовскіе расколники^а жители села Хан-Тепе, состоящаго над рекою Кобаню, Микита Василиевъ синъ Дубѣлинъ, Иванъ Альхимовъ Гарелой и Степанъ Николаевъ Суботинъ, которія (скоро приставши к Бѣлосарайской косѣ, захватившы нѣкоторые вещи своѣ, безвѣстно бежалъ)¹, да при нихъ пленникъ Алезѣй Яковлевъ Кусковъ, кой² родомъ Россійскогѡ государства города Царичина [!], состоящего на реки Волгѣ вишелъ, якихъ² подесаулѣй калмиюской Климы Крутъ, наехавши, съ имеющеюся при нихъ лоткою в паланку представилъ.

С²-тѣх же² вишеписаний Микита Дубѣлинъ по объявлению егѡ самого в прошломъ 733-м году, будучи в городѣ Ачаковѣ на рыбной добичѣ, поехалъ до Сѣчѣ и тамо в куренѣ Дядковскомъ са атамана Петра Горба прожилъ чрезъ неделю. Такожъ в Великомъ Басавлуцкомъ Кутѣ⁶ в сергѣевскихъ курѣняхъ Якима Носа, Кирила Красюка и Андрѣя Великого с товарищи в рыбной добичѣ находился чрезъ чотирѣ неделѣ і таки в Турецкою область [!] город Ачаковъ, а оттолъ в вишеписаное село Хан-Тепе прибавшы³, гдѣ и поннѣ находился. В прошълom же-де // 757 году, в лѣтномъ времени, Донского Воиска Черкаской станицѣ козакъ Иванъ Дмитриевъ с командою четирма человекъ козаками, будучи в городѣ Копилѣ в нагайского сераскоръ-султана для всятаго бежавшихъ великороссійскихъ шести человекъ, подговорили егѡ, Дубѣлина, съ товарищи къ себѣ в Черкаске для жития. И сатѣмъ-де, купивши лотку со всѣми инструментами са пятнадцать рублей, прошедшого сентября среднихъ чиселъ съ оногѡ вишепишеписаногѡ [!] села Хан-Тепе ночью тайно бежали. От берега-де того ж сентября 27 дня пустились, а вишеписаногѡ 30 д. к Бердинской косѣ пристали.

82
зв.

Якихъ по вишеписаному ихъ сумнителству и явномъ плутовству, чтобъ безъ дозволения в свою сторону не возвратились, от пристани отпустить не смелъ, но, опасаясь са самоправство тяжкогѡ штрафа, тѣхъ вишеписанныхъ, Дубѣлина и Альхимова, под карауломъ въ Кошѣ к велможности вашей в рассмотрение посылаю. Означенногѡ жъ² бежавшого съ имуществомъ Суботина всѣмъ калмиюскимъ козакамъ сискивать и ловить от мене и старшины крѣпко подтврждено, кой по въисканіи того жъ числа имѣеть битъ къ велможности вашей под карауломъ отосланъ. Имеющегоса ж с ними пленника Кускова в Самарский мнастирь^в чрезъ² деревянковского козака Степана Щербину свободно отпустилъ. А лотка ихъ до получения от велможности вашей прикаса при паланки содержится.

Полковникъ калмускій Андрей Вербецкій с товариствомъ 1758 году, октября 9 дня.

Паланка Калмиюская.

Помітка: Пол. 758 года, октяб. 20 д.

Арк. 82. Оригінал. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю... – С. 68–69.

¹ Дужки авт.

² Написано на місці витертого.

³ Написано над рядком.

№ 361 1758 р., жовтня 9. Самарська паланка¹. – Лист полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха про припровадження в Кіш затриманого некрасовця Микити Дубіліна та про пересилку риби для кошової старшини

83 Велможній² високородний и високопочтеннѣйший гспднѣ атаманъ кошевий Григорий Федоров, ³премилостивій добродѣю мой³.

Прошлого сентября 16 д. полученъ прикасъ ѿт велможности вашей о неприпуски к себѣ никакихъ иностранныхъ людей судномъ. А того жъ сентября 30 д. в Бѣлосарайской косѣ, с тоей стороны Осовского моря, житель села Ханъ-Тепе Микита Василиевъ Дубѣлинъ, раскольникъ, съ товарищи лоткою малою прибилъ, якого при нарочномъ к велможности вашей в рассмотрениеъ посилаю.

Что же у вишеписаномъ прикасъ крѣпко запрѣщеноу сдѣ в Калмиюсѣ пристани отнюдь не дѣлать, сиѣ жъ расколники невѣдо зачимъ в Бѣлосарайскую косу прибежали, загѣмъ что на то нарочныхъ карауловъ нѣтъ, чтобъ скоро по прибитіи оныхъ паки на море оттопхнут, а который иностраній сумнителный бродяга на сухопутіи самими нами поиманъ будетъ, какъ и сиѣ, то отосланъ къ велможности вашей непременно битъ имѣеть.

По приказу жъ велможности вашей краснихъ рыбъ, белюжихъ баликовъ числомъ шесть, такожъ и панамъ войсковимъ старшинамъ: судиѣ – шесть, писару – шесть и асаулу – сѣмъ, чрезъ сего нарочного подесаумого [!] 83 калмуского Клима Крутя презентую и покорно прошу своего // високого 3в. гнѣва на мене не имѣть, что осятровихъ баликовъ нѣгде купить не сискалось са немалою худостию в добичахъ рыбнихъ. А впредъ служить по моеї должности всегда готовъ пребуду.

В. високородия вашего ³премилостиваго добродѣя моего³ всего доброжелателній і нижайшій слуга ³полковникъ калміюскій Андреи Вербецкій с товариством³

1758 году, октября 9 д.

Паланка Самарская¹.

Помітка: Пол. 1758 года, октября 20 д.

Арк. 83⁴. Оригінал. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю... – С. 68.

¹ Ймовірно, помилка. В док. № 360 у рапорті цього самого полковника місцем написання зазначено Кальміуську паланку.

² Написано іншим чорнилом.

³ Дописано іншим почерком.

⁴ Арк. 84 пропущено при нумерації.

№ 362 1758 р., жовтня 20. – Наказ Коша полковникові Кальміуської паланки Андрію Вербицькому про прийняття присланих від нього некрасовців Микити Дубіліна та Івана Горелого та про пошук інших

Пану полковнику калмиюскому Андрею Вербецкому
з старшиною

87

Приказъ

Репорти ваши і при онихъ два человѣка¹, расколники некрасовци ізменники Никита Васильевъ і Иванъ Алхимовъ, в Кошъ сего теченія 20 д.² приняты. Третього ж іхъ товарища, бежавшого, повелѣваемъ какъ возможно старатся сискать і по сиску под крепчайшимъ караулом в Кошъ прислат³.

Октябра 20 д.

Арк. 87. Відпуск. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю... – С. 70.

№ 363 1758 р., н. р. жовтня 20. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до коменданта Новосіченської фортеці Онуфрія Лукича про припровадження до нього затриманих некрасовців Микити Дубіліна та Івана Горелого

Высокоблагородній і высокопочтенній гпднъ маіоръ
Анофрей Лукичъ, мой пріятель.

87

Сего теченія въ 20 д. от полковника калмиюского Алеѣя Вербецкого поиманніє два некрасовци ¹Никита Васильевъ синъ Дубѣлин да Иванъ Алхимов Гарелой¹ в Кошъ прислани. И яко они великороссійскіє люде бегліє зменники, для того они к допросамъ и отсылки ихъ куда надлежит при семъ // къ вашему высокоблагород. посылаются, і за пріятемъ изволте команду² определит.

87
зв.

Арк. 87. Відпуск.

¹ Далі над рядком закреслено зменни.

² Далі закреслено в Кошѣ.

³ Написано над рядком.

¹ Написано на правому полі.

² Далі закреслено сюда.

№ 364 1758 р., листопада 26. Фортеця Білівська. – Лист командира Українського ландмілицького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра до Коша з проханням покарати козака Дінського куреня Самійла Лисого та інших за переховування дезертира – драгуна Лівненського полку Ігнатія Рибіна.
№ 939

88 Ея імператорскаго величества самодержицы всероссиіскои Воиска Запорожского Низоваго почтенному гсдну кашевому атаману Григорью Федорову с товариствомъ і всему Воиску Запорожскому Низовому

Сего ноябра 27-г[о] дня по присланной ко мнѣ при ордерѣ его высокопревосходительства гсдна генерала-аншефа і кавалера Петра Івановича Стрешнева канфермаціи, последовавшей от его высокопревосходительства гсдна генерала-фелдмаршела сенатора и обоих россиіских ординовъ кавалера Александра Барисовича Бутурлина, на содерженной ландмилищкого Ливенского полку на драгуномъ Игнатъемъ Рыбинымъ в побѣге фергеръ и криксърехтъ велено ево, Рыбина, прогнать шпицърутень чрез тысячу члвкъ три раза и быть по-прежнему (а з держателми ево в бѣгах о учиненіи по указамъ куда надлежит писать)¹.

А по справке здесь оказалось, что означенной драгунъ Рыбинъ бежал из низъднепровъской каманды въ 752-м² году, а которого мсца и числа не показано, токмо // летнею порою. І пришедъ на моря, жил заведома беглова
88 для работъ Воиска Запорожского Данскаго куреня у казака Самойлы
зв. Лысаго три года, при атаманѣ Процьке – одно лето, а потомъ в Самарскомъ Николаевскомъ монастыре за кухаря – одну зиму.

Того ради Воиску Запорожское імѣть, во исполнение помянутой канфермаціи, за держание объявленного драгуна Рыбина, заведома бѣглова, с вышеписанными чинами учинить по указомъ без опущения. И что учинено будетъ, меня уведомишь.

Ея імператорскаго величества всемилостивѣишеи государыни учрежденны генерал-леитнантъ, двора его імператорскаго высочества камеръгеръ графъ Петръ Девизъръ

Ноября 28 дня 1758 году.

К. Бѣлевская.

№ 939.

Помітка: Пол. 20 декаб. 1758.

Арк. 88. Оригінал.

¹ Дужки авт.

² Цифру 2 правлено.

№ 365 1758 р., грудня 24. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до командира Українського ландмілицького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра про згоду на покарання винних у переховуванні дезертира – драгуна Лівненського полку Ігнатія Рибіна

Сиятелнѣишии графъ високопревосходителний господинъ 89
генераль-лейтантъ і двора его і. в. камеръгеръ Петръ Антоновичъ, приятнѣший гсдарь мой.

По писму вашего в. п., въ Кошѣ полученному, посланѣним съ Коша къ самарскому полковнику приказомъ накрепко предложено з передаржательми [!] бившого в бегах Ливинского лантмилицкого полку драгуна Ігнатя Рибина здешними козаками і другими чинами учинит по зъдешним¹ войсковимъ обрадам² без послаби наказанию неотмѣнно.

В. в. п. п. г. м.³

1758 году, декабря 24 д.

Арк. 89. Відпуск. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю... – С. 66.

№ 366 1760 р., серпня 3. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про наїзд гайдамаків на хутір сотника Бутузатола поблизу слободи Виска Новослобідського полку, захоплення волів, коней і з проханням про розшук винних і повернення захопленого. № 2047

Высокоблагородны и высокопочтенны гсднѣ Воискъ 92
Запорожскихъ кошевои атаман.

Неоднократно от меня к вашему высокоблагородию писано и требовано о учиненіи в силе ордеров его высокографского сиятельства гсдна малоросійского гетмана и разных ординовъ кавалера графа Кирилъ Григоревича Разумовского за гайдамаками поисков и искаренения, дабы оных от наездовъ на зъдешнѣе поселение и о чинимихъ ими грабительствъ какъ возможно унять, и таковыя причиняемые ими грабительства вовсе пресечь, но что по тому произошъло, от вашего высокоблагородия ізвестия я не імею. А те гайдамаки не только от своих злодеискихъ поступковъ унимаютьца, но от часу распространяютьца и здешнему поселению невместные терпению обиди и разорений приключаютъ. Какъ то і минувш аго іюля против 21 чисъла, наехав на хутор слободы Виси сотника Бутузатола, трех лош адеи (которые приметами: первая кабылица рыжая, другая – вороная, а третей конь – сивой)¹ да пару воловъ половых, пограбив, в степь запорожскую отогнали.

¹ Останній склад -ним виправлено з -нихъ.

² Далі закреслено он.

³ приятнѣшого гсдаря моего

¹ Дужки авт.

Ваше высокоблагородие, не оставьте приказать о искоренении оных злодеевъ гайдамакъ, какъ посланные от его высокографского сиятельства ордеры повелевають посъступать, и что по сему учините – меня уведомить.

Вашего высокоблагородия верный слуга
Григорей Талстой

Августа 3 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

Г. Бѣлицкому.

№ 2047 в з.

Помітка: Пол. 20 августа 1760 году.

Арк. 92. Оригінал.

№ 367–368 1760 р., серпня 9. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про захоплення гайдамаками коней, волів та іншого майна у козаків слободи Плетеноташлицької Новослобідського полку та з проханням про розшук винних; реєстр від 26 липня 1760 р. № 2108

90

Высокоблагородный и высокопочтенный гсднѣ Воиска
Запорожского кошевой атаман.

Ис полковой Слободской канцеляри по репортѣ слободы Плетеноташлицькой сотника Воины ко мнѣ представлено, что у находящихся при урочищи Груской на сенокосе той слободы казаков Павла Иляшенка с товарищи наехавшими в немалом числѣ гайдамаками лошади, волю и другия вещи пограблены, а сколко чего, о том приложенъ реэстръ, с коего и к вашему высокоблагородию копію при семъ прилагаю, по которому изволите приказать отослания пограбленного і кому следует предложить. А дабы таковыя грабительства унять и гайдамаки искоренены были, о томъ поступить, как ея імператорьскаго величества указы и его высокографьского сиятельства гдна малоросиского гетмана и разных ординов кавалера графа Кирилы Григоревича Разумовского ордеры повелевають бѣз всякой отмены. И чѣто учинитѣ, меня уведомить не оставтѣ.

Вашего высокоблагородия верной сьлуга
Григорей Талстой

Августа 9 дня 1760 году.

Г. Бѣлицкому.

К. С. Елисаветы.

№ 2108.

Помітка: Пол. августа 20 д. 1760 году.

Арк. 90. Оригінал.

№ 368 1760 р., липня 26. Фортеця Святої Єлизавети. – Реєстр про кількість коней, волів і майна, захоплених гайдаками під час наїзду на слободу Плетеноташлицьку Новослобідського полку

Копія 93

Регистръ

Коликое число у казаковъ слободы Плетеноташлицкой Павъла Ильляшенка с товарищи на сенокосе пограблено гайдаками лошадей і вещей значить ниже сего. Июля 26 дня 1760 году:

	Рубли	Копейки
В Павла Ильляшенка		
Две лошади: 1, меринъ мастью белои, грива налево, летъ осми, с левой стороны на передней лопатке клеймо – “J. N.”; 2, мерин же мастью темно-вороной, летъ осми, грива на праву сторону, с отметомъ і немножко над очима подстриженно.		
Ружина – цена	3	80
Седло – цена	1	80
Бурка – цена		60
Кось две – цена		30
Сокира – цена		5
Молотокъ – цена		5
Брусовъ два – цена		
В Павла Безпалченка		
Пара воловъ: 1, мастью серой, летъ пяти, роги туркатие; 2, мастью черной, летъ пяти ж, чрез вѣвес лобъ белая лисина, роги дулие.		
В Степана Миронченка		
Пара волов: 1, мастью гнедой, летъ четырехъ, роги дулие; 2, мастью половой, летъ четырехъ же, роги дулие жъ. //		
В Павла Семидевченка		
Пара воловъ: 1, мастью половой, летъ пяти, роги дулие; 2, мастью гнедой, летъ пяти, роги дулие жъ.		
Да в Карнея Артюсенка		
Трое лошадей: 1, мастью темно-гнедой, грива направо, летъ пяти, на левом заднемъ окараку клеймо – “X”; кобылица жеребямъ – мастью темно-сывая, грива направо, семи летъ, на спине седломъ подпарени, на лобѣ долга лисина, на левомъ заднемъ окараку, къ крижу, клеймо – “H”; кобыла ж – мастью темно-сыва, на лбу долга лисина, летъ двохъ, грива и хвостъ стриженной.		
Итого пограблено:		
Лошадей 5		
Воловъ 6		
Вещей на цену	6 ру.	60 ко.

93
зв.

Свидетелствовал калежской регистратор
Васили [!] Вишняковъ

Арк. 93. Копія.

№ 369 1760 р., серпня 24. – Повідомлення Коша комендантові фортеці Святої Єлизавети Григорію Толстому про заходи, вжиті для розшуку коней і майна, захоплених гайдамаками під час наїзду на слободу Плетеноташлицьку Новослобідського полку

99 ¹Високородний і превосходителний гпднъ дѣиствителний² статский совѣтник и кр. С. Елис. комендантъ.

По присланному от в. превосходительства в Кошъ сего августа 20 д.³ о пограбленнихъ у козаковъ слободи Плетеноташлицкой Павла Ілляшенка с товарищи гайдамаками лош адах і вещах сообщению от Коша, кому надлежало⁴, о пересматриваніи по⁵ оному реестру тѣхъ лош адей⁶ предложения учинени⁷.

В. превосходительства

Август 24, 1760 году.

Арк. 99. Відпуск.

№ 370 1760 р., серпня 9. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати дезертира – драгуна Воронежського ландмілицького полку Якова Горяева.
№ 2109

91 ¹Высокоблагородный и высокопочтенный гсднъ Воиска Запорожскаго кавои¹ атамонъ.

От ландмилицкого Воронежского полку репортомъ ко мне представлено, что оного полку роты седмой драгунъ Яковъ Горяевъ сего августа 3 числа незнаемо куда бежалъ. А приметами онои: росту среднего, лицемъ смугль, долъголикъ, волосы черные, глаза серые. С собою снесъ казенного: камзолъ красной, штаны замшевыя, сапаги остроносые, башмаки, чулки и перчатки.

Ваше высокоблагородие, благоволите приказать в Воиске Запорожскомъ, а паче по зимовникам, о присматривани и о поимки по показаннымъ приметамъ оного драгуна Горяева публиковать. И ежели где кемъ присмотренъ и пойман будетъ, оного, взявъ под карауль и забивъ в колодки, ко

¹ Текст документа перекреслено.

² Написано над рядком.

³ Дали закреслено з прило.

⁴ Далі закреслено о сискываніи.

⁵ Написано над рядком замість закресленого по сообщенному при.

⁶ Далі закреслено кому надлежало.

⁷ Далі закреслено вше превосходительство увѣдомляя пребиваю.

¹ кошевой

отправлению в тотъ Воронежской полкъ к поступлению с ним по указомъ прислать в здешнюю гарнизонную канцелярию^а.

Вашего высокоблагородия верный слуга Григорей Талстой
Августа 9 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

Г. Белицкому.

№ 2109 в з.

Помітка: Пол. 20 д. августа 1760 году.

Арк. 91. Оригінал.

№ 371 1760 р., серпня 24. – Повідомлення Коша комендантові фортеці Святої Єлисавети Григорію Толстому про вжиття заходів щодо розшуку дезертира – драгуна Воронежського ландмілицького полку Якова Горяєва

Высокородній і превосходителній гспднъ ¹статский совѣтникъ⁻¹ и крѣпости Свтия Елисавети комендантъ.

98

По сообщению вшего превосходителства въ Кошъ сего августа 20 д.² о бежавшомъ лантмилицкого Воронежского полку роти седмой драгуну Якову Горяеву присланному³, от Коша, куда подлежало о сискиваннїи оногo драгуна по описаннимъ его примѣтамъ по присилки под карауломъ ³крѣпости Свтия Елисавети в гарнизоную крію⁻³ предложения учинени, о чемъ вашему превосходителству⁴ соизволте бит известїи.

В. превосходителства

1760 году, августа 24 д.

Арк. 98. Відпуск.

№ 372 1760 р., серпня 25. – Наказ Коша полковникам паланок про вжиття заходів щодо розшуку дезертира – драгуна Воронежського ландмілицького полку Якова Горяєва, і гайдамаків, обвинувачених в наїзді на слободу Плетеноташлицьку Новослобідського полку

Панамъ полковникамъ NN всѣмъ приказъ

94

Сего августа 20 д. гспднъ¹ дѣйствителній статскїй совѣтникъ и крѣпости Свтия Елисавети комендантъ Толстїй в троїхъ сообщенияхъ, в Кошъ Войска Запорожського Низового присланихъ, написаль:

Въ 1-мъ, от ландмилицкого Воронежського полку роти седмой драгунъ Яков Горяев сего августа 3 числа незнаема куда бежалъ, а приметами оной: росту сѣредного, лицемъ сѣмугль, долголикъ, волоси чернїе,

¹ Написано над рядком замість закресленого генерал.

² Далі закреслено присланому.

³ Написано на лівому полі.

⁴ Далі закреслено увѣдом.

¹ Далі закреслено генерал.

глаза серия; зъ собою снесъ казенного: камзіюль [!] красной, штани замшевия, сапоги остроноsie, башмаки, чулки и перчатки.

В 2-мъ, минувшего июля противъ 21 числа, наехавъ до 2-нѣсколко члвкъ гайдамакъ² на хуторъ сълободи Виски сотника Бутузатола трехъ лошадей (которые приметами: первая – кабилица рижая, другая – ворона, а третей – конь сивой)³ да пару волов полових пограбив, в сътепъ запорожской отогнали.

94 зв. Въ 3-мъ, слободи⁴ Плетеноташлицкой⁵ по репорту⁵ сотника // Войни у находячихся при урочище Грузкой на сенокосе той слободи козаков Павла Илляшенка с товарищи, наехавши въ немалой ездѣ гайдамаки, лошади, воли и другия вещи пограбили, а сколько чего, о том⁶ при сообщеніи реестръ⁷ приложень.

96 И по тѣмъ троімъ сообщеніямъ отъ вишеписаного гдн⁸ дѣйстви- тельного статского совѣтника Толстого в Кошъ присланихъ, требуется подлежащего⁹. 2-й для того с одного реестра прилагая² копию¹⁰, вамъ повелѣваемъ¹¹ по оному¹¹ и вишереченному драгуна Горяева, такожъ // 12-й гайдамакъ¹² з забратими у сотника¹³ Виской¹⁴ лошади¹⁵ и волами¹⁶ 2-вездѣ пересматриват и, буди что с пограбленого отискано будетъ⁵ такожъ воровъ и драгуна по поимки⁵ для отсылки прислать до Коша².

Августа 25 д. 1760 году.

З Коша.

Арк. 94, 96. Відпуск.

² Написано на лівому полі.

³ Дужки авт.

⁴ Далі закреслено сотника.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Далі закреслено у сего у одного.

⁷ Далі закреслено приложень; див. док. № 368.

⁸ Далі закреслено генералла.

⁹ Написано над рядком замість закресленого сиску бежавшого вишеозначеного бежавшого драгуна Якова Горяева, да зъ забратими в сотника с хутора сълободи Виси трема лошади, о коемъ заграбленіи и реестръ при сообщеніи о лошадей и вещахъ прислан, і парю волами, також і ізъ заграбленими у жителей слободи Плетеноташлицкой Павла Илляшенка с товарищи на сенокосе лошадей и вещей; гайдамакъ поимки і сиску и после ко отсылки в написание показание в тѣхъ сообщеніяхъ места; не для того, пане полковнику НН.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого самъ, вамъ.

¹¹ Написано над рядком, закреслено по оно.

¹² Написано над рядком, далі закреслено да.

¹³ Далі закреслено хутора слободи.

¹⁴ Далі закреслено трох.

¹⁵ Далі закреслено и пари.

¹⁶ Далі закреслено такожъ и заграбленими в жителей слободи Виски Плетеноташлицкой Павла Илляшенка с товарищи на сенокосе лошадей и протчего гайдамакъ, с коего о жителейхъ плетеноташлицких, о коих и реестръ, о коемъ заграбленіи из реестра при сообщеніи присланъ с одного к вамъ точная за копия съ написаниемъ в оной в тѣхъ заграбленихъ лошадей и вещахъ примѣтахъ приложена вездѣ онихъ по прописанныхъ ихъ примѣтамъ вамъ пересматривать и ловит і будь что съ нихъ вами сисканъ и поиманъ будетъ одного, забив, взявъ под караулъ и забивъ въ колодки, прислать сюда в Кошъ Войска Запорожского Низового беззамедлительно к поступлению съ нимъ зде по указамъ зъ Коша.

№ 373 1760 р., серпня 25. – Повідомлення Коша комендантові фортеці Святої Єлисавети Григорію Толстому про заходи, вжиті для розшуку коней і майна, захоплених гайдаками під час наїзду на слободу Плетеноташлицьку Новослобідського полку. № 3156

Високородній і превосходителній гспднѣ дѣйствителній 95
статской совѣтникъ и крѣпости Святия Елисаветы комендантъ
Григорій.

По сообщению¹ от вашего превосходительства² с приложениемъ при ономъ реестра³ о сиску и присматриваніи² в пограбленнихъ у козаковъ слободи Плетеноташлицкой Павла Ілѣяшенка съ товарищи гайдаками лошадей і вещей⁴ от Коша а, кому надлежало⁵, предложения учиненъни.

Вашего превосходительства

1760 году, августа 25 д.

Ном. 3156.

Арк. 95. Відпуск.

№ 374 1760 р., серпня 25. – Повідомлення Коша комендантові фортеці Святої Єлисавети Григорію Толстому про заходи, вжиті для розшуку коней і волів, захоплених гайдаками під час наїзду на хутір сотника Бутузатола поблизу слободи Виска Новослобідського полку

Високородній і превосходителній гпдин дѣйствителній¹ 97
статский совѣтникъ и к. Св. Елисаветы комендантъ.

По² присланному от в. превосходительства³ сего августа 20 д. в Кошъ сообщению о пересматриваніи отогнаних гайдаками с хутора⁴ сотника слободи Висси Бутузалова трех лошадей и пари волов⁵ и о іскорененіи воров и разбойниковъ от Коша а, куда надлежало, предложения учинени.

В. превос.

1760 году, августа 25 д.

Арк. 97. Відпуск.

¹ Написано над рядком замість закресленого присланъному.

² Написано над рядком замість закресленого в Кошъ сего августа 20 д. в.

³ Далі закреслено по пис.

⁴ Далі закреслено сообщенного.

⁵ Далі закреслено о пересматриваніи по оному реестру тѣхъ лошадей і протчого.

¹ Написано над рядком.

² Написано над рядком замість закресленого на.

³ Далі закреслено в Кошъ.

⁴ Далі закреслено сло.

⁵ Далі закреслено и о присилки оних.

№ 375 1760 р., серпня 31. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням про розшук утікачів – кріпаків капітана Воронежського ландміліцького полку Уткина. № 2439

100 Высокоблагороднии и высокопочтеныи гсдинь Воиска Запорожского кошевой атамань.

От ландмилицкого Воронежского полку репортом ко мне по доношению оногo полку капитана Уткина представлено. Сего-де 760 году, мая 31 дня находящеися при немъ крепостной ево члвкъ Семень Андреевъ сынъ Емеляновъ отпущень былъ от него з данным от полковых делъ пашпортом в домъ ево Старасколского¹ уезду, Закателского стану, в село Архангелское, что Горняе [!]², для необходимыхъ ево нуждъ, которому-де³ отъ него⁴ приказано было приехать обратно. А ныне-де онъ, капитанъ, чрезъ присланное к нему от домашнихъ ево письмо известилса, что онои члвкъ ево, Емеляновъ, бывъ в доме ево недели з две и подговоря с собою людеи же ево, а своих братьевъ родных, Марку и Панфила Емеляновых (кои оставя женъ и дети своихъ)⁵, прошедшего июня под 24 число, вночи, покравъ в доме ево, капитана, несколько пожитковъ и убравъ те пожитки, на трехъ лошедыхъ бежали.

А приметами оные: Семень⁴ – росту малого, лицемъ сухощавъ, волосомъ русъ, на щеке от болезни шрамъ; Марка – росту среднего, лицемъ сухощавъ, волосомъ светло-русь⁴, на одну ногу (выметывая впередъ)⁵ прихрамываетъ; Панфиль – росту болш аго, лицемъ круглоликъ, волосомъ русъ. При нихъ лошади: первая, меринъ караковой, все четыре ноги коленамъ до половины белы, во лбу малая лысина, на верхней губе бѣлинка, левой кострець съшибень, от чего значить ямка; втара, мерень саврасъ, на верхней губе шишка; третей, мерень светло-серъ.

(И темъ репортомъ требовано опубликования. Ваше высокоблагородие, благоволите приказать в Воиске Запорожскомъ, а паче по зимовникамъ, о присматривани и о поимке оныхъ бежавшихъ объявленного капитана Уткина крепосныхъ людей и взятыхъ ими лошадей по показаннымъ приметамъ публиковать. // И ежели где кемъ присмотрены и поиманы будутъ, оныхъ **зв.** для отдачи тому капитану прислать в здешню гарнизонную канцелярию)⁵.

Вашего высокоблагородия верный слуга Григорей Толстой
Августа 31 дня 1760 году.

Кре. С. Елисаветы.

№ 2439 в к. з.

Г. Белицкому.

Помітка: Пол. 6 д. сентября 1760 году.

Арк. 100. Оригінал. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю... – С. 64.

¹ Староосколского

² Слово правлено.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано на місці витертого.

⁵ Дужки авт.

№ 376 1760 р., вересня 6. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлисавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку втікачів – кріпаків капітана Воронежського ландміліцького полку Уткина. № 3279

Высокородный і превосходителный гпднъ дѣиствителный 101
статский совѣтникъ и к. С. Елисавети комендантъ Григорий
Прокопиевичь, благоприятный гсдрь мой.

По сообщению в. превосходителства, сего сентябра 6 д. в Кошѣ полученном, о сиску бежавших¹ лантмилицького Воронежского полку капитана Уткина крепостных людей Семена, Марка и Панфила Емелиянович з с [!] поворованными ними его, капитана, вещми²-и лош адми² и по сиску³ къ отсылки онихъ в гарнизонную крию, куда подлежало от Кош а предложено, о чем, в. превосходителство, соблгоізволте быт известни⁴. В протчем пребываю.

В. превосходителства

1760 году, сентябра 6 д.

Ном. 3279.

Арк. 101. Відпуск.

№ 377 1760 р., н. п. вересня 9¹. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до сотника Чечеліівської сотні Новослобідського полку Чечеля з проханням повернути коней та майно козакам Петру Кумпану та Якиму Пугачу, відібрані у них безпідставно чечеліівським жителем Кіндратом Скрипником

Пане² сотникъ чечелѣвский гспдинъ³ Чечѣль.

106

Воїска Запорожского куреня Корсунского козаки Петро Кумпан да Яким Пугачь мнѣ в Кошѣ жалобу представили, яко в слѣдованії ихъ в Києвъ сего лѣта о Спасовом пушенѣ чрезъ мѣстечко Чечелѣвку по данному имъ на свободний пропускъ отсель с Кош а пашпорту, житель чечелѣвский Кондратъ Скрипникъ по причинѣ бившого тамъ в приездѣ з зимовника вишереченого козака Петра Кумпана для ізмолотя пашнѣ и свидания тамо з сродствениками брата его, Мирона Пугача, якоби по отлучки его у помянутого Скрипника сворованих⁴ ⁵двоіх лош адеі заграбилъ з вѣдома

¹ Далі закреслено капітана.

² Написано над рядком замість закресленого ку.

³ Далі закреслено о при.

⁴ Далі закреслено ми.

¹ Датовано за док. № 414, який мав подібну, як і в цьому – “12”, помітку – “13”.

² Написано над рядком замість закресленого Блгородний гспднъ.

³ Написано над рядком замість закресленого Іосифъ.

⁴ Написано на лівому полі.

⁵ Перед цим закреслено Т.

вашего⁶ коней троє да облѣка⁷, от должников его дание, на тридцят руб-
106 лей. // ⁸И тѣ козаки по невинности содержани били под карауломъ напрасно.
зв. А яко⁹ без обстоятельной⁴ о том, подлѣно ли такъ ест, справки, таковое
воровство ¹⁰-на ихъ⁻¹⁰ нанесено напрасно и заграблениєм прописанихъ
лошадей тѣ козаки обиженіи, да и чрезъ то проторовъ и убитков¹¹ много
издержали. Что жъ касается до помянутих обидимих козаков и брата
Кумпанового Мирона, яко они до сего времени, проживаючи¹², ни в каких
подозрителствах не били, о том того Корсунского куреня атаманъ Иванъ
Швидкий с товариствомъ в Кошѣ засвѣдителействовалъ, ⁴-того ради¹³
изволите¹⁴ забратіе ¹⁰-невинно и напрасно⁻¹⁰ лошадѣ¹⁵ и облѣкъ возвратит,
такожъ за всѣ их убитки, с кого надлежитъ, приказатъ удовольствоват, даби
в том напрасно обиженіе не остались⁴.

Помітка: 12.

Арк.106. Чернетка.

№ 378 1760 р., серпня 19. – Лист коменданта фортеці Святої
Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія
Білицького з проханням повернути за місцем проживання в
слободу Мишури Ріг виборного козака Новослобідського
полку Ярему Великого, який переховувався на Запорожжі.
№ 2237

118 Высокоблагородны и высокопочтенны гсднѣ Воиска Запо-
рожского кошевои атаман.

Ис полковой Слободской канцелярии ко мне представлено, что мишур-
норожской выборной казакъ Ерема Великой еще в минувшемъ июне мсце,
тайно із дому своего отлучас, неведома гдѣ находитца. А нне уведомленось,
что оной Ерема находитца в Сечи Запорожской и собираетца итит в Крымъ
за солю, и требовано о высылке оного на свое жилище, куда надлежит
писат.

Ваше высокоблагородие, ізволите приказать помянутого Ерему
Великого из Сечи в слободу Мишурной Рогъ выслат и впред бѣз пошпор-
товъ здешнего поселения людеи отнюд никого не принимать и в Сечи

---

⁶ Далі закреслено блгородія.

⁷ Далі закреслено над.

⁸ Перед цим закреслено і тѣхъ козаковъ по невинности соо.

⁹ Далі закреслено без настоящегого.

¹⁰ Написано над рядком.

¹¹ Далі закреслено понесли.

¹² Далі закреслено на.

¹³ Далі закреслено ваше блгородие.

¹⁴ Далі закреслено такихъ забратія невиновних козаковъ от напрасного неведшого
порока приказат вивестъ.

¹⁵ Далі закреслено и вс.

Запорожской и по зимовникамъ жить не допускать, и о томъ к кому следуетъ наикрепчайше подтвердит.

Вашего высокоблагородия верной слуга
Григорей Талстой

Августа 19 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

Г. Бѣлицкому.

№ 2237 в к. з.

Помітка: Пол. сентябра 10 д. 760 году.

Арк. 118. Оригінал.

№ 379 1760 р., жовтня 9. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлисавети Григорія Толстого про заходи, вжиті для розшуку виборного козака Новослобідського полку Яреми Великого, який переховався на Запорожжі. № 3727

Высокородній і превосходителній гспднѣ дѣиствителній 119
статскій совѣтникъ и крѣпости Свтия Елисавети комендантъ
Григорій Прокопиевичъ, блѣгоприятній гдрь мой.

На сообщение в.¹ превосходителства², в Кошѣ от 10 минушого сентябра полученное, коімъ требуете мишуринаского виборного козака ³-Ярему Великого³, тайно из дому своего отлучившогося и въ Сѣчѣ якоби³ находячогось, на прежние его в Мишуриной Рогъ жителство⁴ висилки³, вашему превосходителству объявляется⁵: о сиску оного Великого⁶, кому надлежало, прикази⁷, ³-хотя дани били³, однакъ⁸ до сего еще не сискано ⁹-и велено в сиску его всѣ мѣри приложить, которей⁹, ежели будет где в Запорожжѣ сисканъ, то ¹⁰-в оной Мишуринъ Рогъ¹¹ з Сѣчи вишлется¹⁰. В протчем пребиваю.

В. превос.

1760 году, октябра 9 д.

Ном. 3727.

Помітка: Переписано.

Арк. 119. Відпуск.

¹ Далі закреслено -ашего.

² Далі закреслено коим.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено вислат.

⁵ Далі закреслено что.

⁶ Далі закреслено П.

⁷ Далі закреслено ано.

⁸ Далі закреслено не.

⁹ Написано над рядком замість закресленого я впреть.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого оной имѣет бит к превосходителству отправленъ.

¹¹ Далі закреслено от Коша.

№ 380 1760 р., жовтень¹. – Паспорт, виданий Кошем козакові Пластунівського куреня Федору Чалому з служителями на право полювання, випасання коней та сидіння в зимівнику на річці Саксагань

Арк. 124 зв. Чернетка. Див. Додаток.

№ 381 1760 р., серпня 19. – Лист коменданта фортеці Святої Єлисавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати дезертира – підмайстра лафетної команди Максима Соколова. № 2239

111 **Высокоблагородный и высокопочтенный гсдинь Войска Запорожского кошевой атамань.**

Сего августа 17 дня гсдинь артиллерии маеорь Герингъ поданным крепости Святыя Елисаветы в гарнизонную канцелярию репортномъ представилъ. Сего-де течения 14 числа здешней команды лафетной подмастерья Максимъ Соколовъ, отлучась от казармы, и по се время не знаемо где, за которым хотя для сыску і неоднократно посылаю было, точию нигде не найденъ. А приметамі оной: росту среднего, волосы русые, лицемъ смугль и продолговат, носъ с малым горбомъ, глаза серые. На нем кафтанъ серой, а с собою снесъ казенного: шляпу с прибором, штаны красные, сапаги и башмаки. И требоваль, чтоб о присматриваніи оного и о поимке в команды предложить.

Ваше высокоблагородие, изволите в Войске Запорожскомъ приказать по вышеписанным приметам оного лафетного подмастерья присматривать и ежели появитца, то оного, взявъ, прислать сюда ко мне под караулом.

Вашего высокоблагородия верный слуга Григорей Талстой
Августа 19 дня 1760 году.

Кре. С. Елисаветы.

Г. Белицкому.

Ном. 2239 в к. з.

Помітка: Пол. сентябра 10 д. 760 году.

Арк. 111. Оригінал.

---

¹ Датовано за змістом документа.

№ 382 1760 р., вересня 10. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку дезертира – підмайстра лафетної команди Максима Соколова. № 3353

В Елисаветъ к коменданъту

116

По полученному от вашего превосходительства сего сентября 10 д. в Кошѣ сообщению о сиску ¹и поїмки¹ отлучившогося² от казарми лафетного под-мастера Маѣима Соколова по³ приметам, кому надлежало, от Коша предложения послани⁴ ⁵и велено⁵, егда сисканъ и пойманъ будет, присълат в Кош к отсилки⁶ к вашему превосходительству.

Вашего п. благоприятного гсря моего всегдашний слуга

1760 году, сентября 10 д.

Номъ 3353 в к. з.

Арк. 116. Відпуск.

№ 383 1760 р., серпня 19. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати втікачів, кріпаків президента Воронежського губернського магістрату Кривошеїна – Олександра Акінфієва, і севського купця Зайцева – Григорія Калмикова. № 2248

Высокоблагородный і высокопочтенный гсдинъ Воиска Запорожского кошевой атаманъ.

120

Минуваго іюля 3 числа из Воронежского губернського магистрата при-сланною в здешню гарнизонъную канцелярию промеморию требовано, ежели бежавшие из Воронежа того магистрата от президента Кривошеина колмыцкой сынъ Александръ Акинѣфиевъ да севского купца Зайцова дворовой члвкъ Григорей Колмыковъ здесь явятца і в службу просит будутъ, то б оных, взявъ, под крепким карауломъ прислатъ в тот Воро-нежской магистратъ. А приметами із оных Александр Акинфиевъ росту среднего, глаза и выкы черные, лицом черноватъ, усь мало пробиваетца, отроду дватцать летъ.

¹ Написано над рядком.

² Над рядком закреслено команди вашей.

³ Далі закреслено означенимъ.

⁴ Написано над рядком замість закресленого учинени.

⁵ Написано на лівому полі замість закресленого и.

⁶ Далі закреслено в команду.

Ваше высокоблагородие, изволите в Войске Запорожском приказат оных беглых Акинфиева і Колмыкова присматривать і, ежели появятца, то оных, взявъ под карауль, ¹прислат ко мне¹.

Вашего высокоблагородия вѣрныи слуга Григорей Талстой
Августа 19 дня 1760 году.

Крепость С. Елисаветы.

Г. Белицкому.

№ 2248 в к. з.

Помітка: Пол. сентябра 10 д. 760 году.

Арк. 120. Оригінал.

№ 384 1760 р., вересня 11. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлисавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку втікачів, кріпаків президента Воронежського губернського магістрату Кривошеїна – Олександра Акінфієва, і севського купця Зайцева – Григорія Калмикова. № 3354

123

Високородний и превосходителний гспднѣ дѣйствителный статскій совѣтникъ і крепости Свтия Елисавети комендантъ Григорій Прокопиевичъ, благопріятний гсдрь мой.

Сообщение вашего превосходительства въ Кошъ сего сентабря 10 д. получено и по оному ¹о присматриваніи¹ бежавших из Воронежа тамошнего магистрата от президента Кривошеина колмицкого сына Алезандра Акинфиева да севского купца Зайцова дворового человѣка Григория Калмикова по написанним приметамъ, к кому надлежало, от Коша предложения учинени².

1760 году, сентябра 11 д.

Номъ. 3354 в к. з.

Арк. 123. Відпуск.

---

¹ Написано на місці витертого.

¹ Написано над рядком замість закресленого о сиску и поїмки.

² Далі закреслено из, и велено по поїмки прислат в Кош под караулом для отсылки к вашему превосходительству и о томъ, ваше превос., изволите бит извѣстни.

1760 р., серпня 24. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про обвинувачення жителем слободи Пушкарівка Новослобідського полку Андрієм Правосудненком отамана Конелівського куреня Остапа Чорного і козаків у побитті та пограбуванні козака Незамаївського куреня Андрія Семеренка при стягненні з нього боргу. № 2320

Высокоблагородный и высокопочтенный гсдинъ Воиска Запорожскаго кошевой атаманъ.

102

Ис полковой Слободской канцелярії репортом ко мне представлено, что минуваго июля 20 дня слободы Пушкаревки жител Андрей Правосудненко ездилъ в зимовники запорожские для доправки на казаке куреня Незамаевского Андрее Семеренце за проданное имъ оному запорозцу синее сукно – тритцать шесть локоть, ценою всякой по пятидесять копеек, итога осмнатцати рублевъ. И когда в зимовънике Самойла Носа помянутого должника Семеренка сыскалъ и денегъ в отдачу от него востребоваль, тогда онои Конеловского куреня атаману, кои в то время тамо былъ, Остапу Чорному объявилъ, якобы ему¹ Семеренка за купленное у него сукно при продаже, что на том сукне не на обоихъ боках краика, ¹причинена волокита¹, і не донялъ онои своихъ денегъ десяти рублей. За что реченной атаманъ ево, Правосудненка, перво оковавъ, билъ перначемъ без пощадения с приказанием темъ, дабы онои, что здешъние козаки ставкою в Княжих Боераках // находятца, оное сукна в следующихъ запорожских крамаровъ с протчими вещами ограбили вызналъ, и чрезъ три дни с причинением оному безчеловеческих боевъ в железах держал. И по взятой от оного запорозца Семеренка темъ атаманом долъжныхъ Правосудненку за сукно осмнатцати рублевъ, онои атаманъ связанного еще Правосудненка, устраш ая, оного на лошади с собою к Сечи везъ и на пути, доехавши у Житловых Могилъ, онои атаманъ ево, Правосудненка, спрашиваль будет ли на нем или на Семеренце за сукно своих денегъ доправлять. Но Правосудненко, усмотревши свою крайнею нужду сказывал, что² не будет, и потому онымъ атаманом з будущими при нем козаками вышеписанной Правосудненко отпушень.

102
зв.

Ваше высокоблагородие, можете из сих обстоятелствъ усмотреть, какие от запорожских козаковъ здешним поселенцам наглости и обиды приключаютца. И чему сие почестъ, не безспокоюству ль и затруднению главных камандъ и не надлежит ли таковых самоволцов усмирить? Мънѣ¹ уже, хотя и не досътаеть время о таких непотребствахъ (оставя самонужнейшия дела)³ корешпонденъцью иметь, но принуждаеть оная нестерпимость обидимых здешнего поселения // людей.

109

¹ Написано на місці витертого.

² Написано над рядком.

³ Дужки авт.

Того ради, ваше высокоблагородие, не оставте команды вашей запорожских козаковъ и их старшину от таких наглостей унять, а вышеписанного обидимого пушкаревского жителя Правосуденка удовлетворить и меня о том уведомить.

Вашего высокоблагородия доброжелательный слуга
Григорей Талстои

Августа 24 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

№ 2320 в к. з.

Помітка на арк. 102: Пол. сентябра 10 д. 760 году.

Арк. 102, 109. Оригінал.

№ 386 1760 р., вересня 28. Кіш. – Свідчення отамана Конелівського куреня Остапа Чорного про причини затримання жителя слободи Пушкарівка Новослобідського полку Андрія Правосуденка при стягненні боргу з козака Незамаївського куреня Андрія Семеренка

- 103 1760 году, сентября 28 д. атаманъ куреня Конеловского Остапъ Черный сказкою показал, что во время бытности ево минувшего июля 20 д. в зимовнику козака то ж Конеловского куреня в Самоила Носа, прибыл слободы Пушкаревки жител Андреи Правосуденко в тот же зимовникъ за доправкою на козаку Незамаивского куреня Андрею Семеренке за купленное в него сукно – 36 аршинъ, восемнадцать рублей денегъ (которои Семеренка в то ж самое время тамъ случился быть)¹. То дознавшис от живущих в томъ зимовнику козаков, что он, атаманъ, неведомо с какой причины стал ему дарить сафанные чоботы и два рубли денегъ, которых онъ, атаман, не принял за опасениемъ, что не имеет никакой с нимъ знакомсты и не признает в немъ вины. Но он, якобы, самъ, Правосуденко, говорил ему, что на опослѣ-де свое объявлю тебѣ вину. А пры виправленіи имъ, Правосуденкомъ, у показаннаго [!] Семеренка за объявленное сукно денегъ 18 ру., тот Семеренка, хоча и его курѣнный, стал ему, атаману, жалобу представля, что у того-де // купленного им сукна², что не в обоих
зв. краях била окрайка, зделалис ему немали волокита и убытокъ. И затемъ он, атаманъ, те помянутые 18 ру. от показаннаго Семеренка к себѣ забрал, призная, что, конечно, он за то и поступал ему в подарокъ чоботы и два рубли денегъ, что, будучи на ставке наперед сего у Вовчи³, у крамареи сѣчевых или малоросѣисских каких, забрали то означенное сукно и 23 сорочокъ и узды, в чемъ и свидетелями в то время были козаки, показанной Семеренка и пашкѣвский Васил Палѣи, что на опослѣ самъ он всему таму винился пред ними, что конечно то грабительство и причинили проезжа-

¹ Дужки авт.

² Далі закреслено мѣ.

³ Далі закреслено за.

ющимъ купцамъ, и за ту вину свою, убоявшис, яко незнаемыи человѣкъ, і в словах помеш ался, даровал показанной подарокъ. А бить ево никто не кидался и не [дока]зано⁴. И до Сѣчи, как про[пиш]- // ется от генерала 108 Толстого, на лошади со угрожениемъ тем, чтобъ болѣе ни на кому пред- написанных за сукно 18 ру. не искал, не везено, но он подоброволно без препятствия отеха[л] въ свою путь. По чѣму я, дабы за то не было ему какова пріключенія, пры козаках вышепоказанных, что он, Правосудненко, говорил, признаяс в грабительствѣ некоторых крамарей, записал во свиди- тельствѣ.

Арк. 103, 108. Відпуск.

№ 387 1760 р., вересня 30. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про розслідування конфлікту між отаманом Конелівського куреня Остапом Чорним і жителем слободи Пушкарівка Новослобідського полку Андрієм Правосудненко, який намагався стягти борг з козака Незамаївського куреня Андрія Семеренка. № 3634

Высокоридныи і превосходительныи гсдин дѣйствительныи 104
стацкіи совѣтник и крепосты Святыя Елисаветы комендантъ
Григоріи Прокопиевичь, гсдрь мои.

Въ 10 д. сего теченія полученнимъ в Коши от вашего превосходительства соообщениемъ требуется, по жалобѣ якобы за побой здешнимъ конелов- скимъ атаманомъ Остапомъ Чорнимъ пушкаревского жителя Андрея Пра- восуденка, которои минувшего июля 20 д. приездил в зимовникъ конелов- ского козака Самоила¹ Носа за dopravкою імеющихся за покупкою в него сукна на козаку Незамаевского куреня Андрѣю Семеренки 18 ру. денегъ, кои обявленной атаман²-в то время² къ себѣ отобрал, // совершенную взять 104
тому справку³ и от такова самоволства⁴ запорожских козаковъ⁴ унять, зв.
також⁴ обидимаго ж удовольствоват⁵ і ваше превосходительство уведоमितъ.

По которому вашего превосходительства соообщению⁶ атаман⁷ Чорний⁸ в здешней Воісковой⁹ канцелярії сказкою¹⁰ показал, что во время приезду¹¹

⁴ Текст пошкоджено; далі закреслено и здирс.

¹ Написано на лівому полі.

² Написано над рядком замість закресленого якобыи.

³ Далі закреслено и обидителєй.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено и о томъ.

⁶ Написано над рядком замість закресленого писанию с преднаписанным.

⁷ Далі закреслено скомъ.

⁸ Далі закреслено мъ в Коши справка чинена і въ.

⁹ Далі закреслено запорожской.

¹⁰ Далі закреслено он атаман.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого де бытности.

его в вышепомянутой козака Носа зимовникъ, ¹²-заставъ тамо⁻¹² предре-
 ченного¹³ Правосуденка¹⁴ – за показанним своим⁴ долгом приехалъ¹⁵, и
¹-не вѣдая его, атамана⁻¹, посторонних козаков спрашевал, кто он такой. И
 107 когда ему объявлено, что¹⁶ атаманъ Конеловского куреня, то он неведомо с
 какой причины, отозвавши¹⁷ его, атамана⁴, на сторо[ну]¹⁸, // сулил¹⁹ ему²⁰
 в подарок сафянные красные чоботи и два рубли денегъ, чего он, атаманъ²¹,
¹-сумнѣваясь, что без и малѣйшей знаемости то ему сулить⁻¹, не принимая
 того от него подарка, первѣ⁴ стал спрашевать – с какова намирения даеъ
 он ему тот подарокъ. Но он сперва ¹-ни до чего⁻¹ не винился ¹-и объявилъ,
 якоби з добротства, ради знаемости⁻¹. А потомъ ²²-по объявлению⁻²²
 преднаписанимъ Семеренкою оному атаману²³, ¹-яко за купленное⁻¹ в
 Правосуденка сукно, потому что не на обоих боках²⁴ была краика, понесъ
 немалую волокиту ²⁵-и обиду⁻²⁵, сталъ его, Правосуденка, про то сукно
¹-доброволно без⁻¹ ⁴-пристрастия и боя⁻⁴ спрашеват, гдѣ²⁶ его взял. То в тѣ
 107 поры онъ, Правосуденко⁴, ¹-ему, атаману, и протчимъ козакамъ⁻¹ при-
 зв. знался²⁷, // что когда-де стоял²⁸ на ставкѣ у Вовчіих Байраках⁴, то у
 проезжающих²⁹ купцовъ то сукно³⁰, 23 рубашки и узду з сѣвоими товарищи
 разбоинически ¹-на пути⁻¹ взяли. И по тому он, атаман, те показанные³¹ за
 сукно 18 р. за понесенную помянутым Семеренкою за неимениемъ озна-
 ченной на обоих бокахъ³² крайки волокиту, взявши, оному Семеренки
 обратно отдалъ⁴. Бит же его, Правосуденка⁴, никто и мало не дерзал³³,

¹² Написано над рядком замість закресленого егда какъ приехал.

¹³ Далі закреслено обидимо.

¹⁴ Написано на лівому полі; закреслено кой і не вѣдая его, атамана, приехавшого.

¹⁵ Написано над рядком замість закресленого и стал.

¹⁶ Далі закреслено то-де.

¹⁷ Написано над рядком замість закресленого откликавши оного.

¹⁸ Текст пошкоджено.

¹⁹ Написано над рядком замість закресленого стал.

²⁰ Далі закреслено дават.

²¹ Далі закреслено з будущими при том Пашковського куреня Василемъ Палѣмъ да показанным должником Семеренком не.

²² Написано над рядком замість закресленого какъ стал.

²³ Далі закреслено представлять, что-де онъ, какъ і от вашего превосходительства про-
 пиуется [!], за показанное купленное в объявленного.

²⁴ Написано над рядком замість закресленого краях.

²⁵ Написано над рядком замість закресленого а когда.

²⁶ Далі закреслено оно.

²⁷ Далі закреслено имъ.

²⁸ Далі закреслено он.

²⁹ Далі закреслено сѣчевых.

³⁰ Далі закреслено и.

³¹ Далі закреслено 18 р.

³² Написано над рядком замість закресленого краях.

³³ Далі закреслено и какъ прописуется пишется со угрожениемъ, дабы не на ком болше оных денегъ не доправлял, на лошади к Сечи не везено. Но он от них таино ушел, за что за непредставление его сюда означенной атаманъ без реплеманда не оставлен. Того ради, ваше превосходительство, соизволте и покорно прошу предпомянутого Правосуденка, пока обыщутся сѣчевые наши купцы, которых он с товарищи розбилъ, приказат взят под арестъ. І пребываю.

да ¹-и ланцугомъ³⁴ ништо не коваль, и в его, атамана, ланцуга не било, і до Сѣчи з собою³⁵ ни на лошади, ни пѣшо не везъ, о чемъ вашему превосходительству сообщается.

³⁶И из вышеписаного³⁶, ваше превосходительство³⁷, соблагоизволите¹ // 105
разсмотрѣть, каковы от слобожанъ неправилніе жалобы и представленія вашему превосходительству происходятъ. Как и сей Правосудненко, чувствуя самъ за собою к подозрѣнію воровства виновность и закрывая оную, только для прикрытія себѣ произнесъ жалобу. То даби і впредь таковы неправилніе жалобы прекращени били, с виновнимъ повелѣть учинить в силѣ високомонарших указовъ поступление.

Вашего п. доброжелательный слуга

Сентября 30 д. 1760 году.

Ном. 3634.

Арк. 104, 105, 107. Відпуск.

№ 388 1760 р., серпня 26. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового атамана Олексія Білицького з проханням розшукати коней прапорщика Пермського драгунського полку Курунтяєва, захоплених гайдамаками. № 2335

Высокоблагородный и высокопочтенный гсдинъ Воиска Запорожскаго кошевои атаманъ. 112

От Пермского драгунского полку доношениемъ ко мне представлено, что сего августа 18 числа оногo полку прапорщика Курунтяєва крепостныя ево люди посланы от него для забрання и привозу накошенного в балке Камышеватой собственного ево сена, на которых-де при склатке того сена на воза, напавъ, гайдамаки отняли ево, Курунтяєва, четыре лошади, кои приметамы: 1, меринъ темно-серои, грива налево с отметомъ, левая ноздря порота, четырехъ летъ; 2, меринъ светло-рыжъ, грива налево, во лбу малая седина, на бокахъ малыя белыя подпарины, на левой лопатке тавро, десяти летъ; 3, меринъ темно-гнедъ, грива налево, сверху подстрижена, правое ухо мало порато, на бокахъ подпарины, на левой лопатке ротное тавро, десяти летъ; 4, меринъ темно-серъ, грива налево, с косами, сверху подстрижена, левая ноздря порота, с правой стороны ниже глаза ямка, шести летъ. И тем доношениемъ требовано о показанных лошадях в Сечь Запорожскую к вашему высокоблагородию отъписать.

Того ради, высокоблагородие, благоволите приказать в Воиске Запорожском, а паче // по зимовникамъ, о сыске и присматриваніи оных 112
зв.

³⁴ Далі закреслено за шию.

³⁵ Далі закреслено не везъ.

³⁶ више- написано над рядком замість закресленого даби.

³⁷ Далі закреслено по вышеписаним обстоятелствам.

лош адеи по показаннымъ приметамъ публиковать и, ежели где сысканы будутъ, оныхъ безъудержно для отдачи предписанному прапоръщику прислать сюда.

Вашего высокоблагородия верны слуга Григорей Талстой
Августа 26 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

Г. Бѣлицкому.

№ 2335 в к. з.

Помітка: Пол. сентѣбра 10 д. 1760 году.

Арк. 112. Оригінал.

№ 389 1760 р., вересня 11. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлисавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку коней прапорщика Пермського драгунського полку Курунтяєва, захоплених гайдамаками. № 3356

115 В Елисаветъ к коменданту

По сообщенію вашего¹ пъ-ва, в Кошѣ сего теченія 10 д. полученому², о³ отбитих гайдамаками четирах лош адях на балки Комишоватои³ прапорщика Курантяєва⁴ у крепостних его⁵ людей по означеним⁶ в сообщеніи вашего п.⁶ приметамъ, к кому надлежало команди моеї, о пересматриваниї и сиску притвержденно и веленно, ежели тѣ лошади сисканы будут, присълат в Кош. ⁷В крепость С. Елисавети⁷ знат дано будет.

В. п.

760 году, сѣнтѣбра 11 д.

Номъ. 3356 в к. з.

Арк. 115. Відпуск.

---

¹ Далі закреслено висока.

² Далі закреслено о бежавших от.

³ Написано на лівому полі.

⁴ Далі закреслено Пермского драгунского полку.

⁵ Далі закреслено четирахъ челоуѣкъ.

⁶ Написано над рядком.

⁷ Написано над рядком замість закресленого и егда по сиску присланни будутъ.

№ 390 1760 р., серпня 31. – Лист коменданта фортеці Святої Єлисавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати втікача – козака Новослобідського полку Григорія Кузьменка, якого бачили серед гайдамаків. № 2435

Высокоблагородный і высокопочтенный гсднъ Войска Запорожского кошевой атаманъ. 110

Из главной канцелярии Новосербского корпуса промеморією сюда дано знат, что бежавшего изъ Слободского казачьего полку казака¹ Григорья Кузьменка гусарского Хорватова полку некоторыя военнслужащихъ фаміліи бывшия минушаго июня 25 числа запорожскихъ дачъ в урочище іменуемом Косахъ для покупки соли и рыбъ въ обратное следованіе в тамошнихъ местахъ видели и с нимъ говорили і известились, что онъ заподлинно в гайдамацкихъ партіяхъ находитця. Того ради ваше высокоблагородіе изволитѣ приказать помянутого Кузьменка, в дачахъ запорожскихъ сыскавъ, прислат сюда под караулом для поступления с нимъ по указомъ.

Вашего высокоблагородия верный слуга
Григорей Талстой

Августа 31 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

Г. Бѣлицкому.

№ 2435 в к. з.

Помітка: Пол. сентябра 10 д. 760 году.

Арк. 110. Оригінал.

№ 391 1760 р., вересня 11. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлисавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку втікача – козака Новослобідського полку Григорія Кузьменка, якого бачили серед гайдамаків. № 3355

Высокородный і превосходителный гспднъ дѣствителный 117
статский совѣтник и к. С. Елисавети комендантъ Григорий
Прокопиевичъ, благоприятній гдрь мой.

По сообщению в. превос. в Кош, сего сентябра 10 д. присланным, о сиску бежавшого¹ Слободского козачого полку козака Григория Кузьменка, ²кои-либо² в гайдамацких партияхъ находятся³, к полковникам Ингулскому⁴

¹ Виправлено іншим почерком з казакъ.

¹ Написано над рядком.

² Написано над рядком замість закресленого и.

³ Далі закреслено щогось.

⁴ На лівому полі закреслено и по сиску о отсылки оногю откуда онъ бежалъ.

и бугогардовому ⁵-и командамъ, за искореннемъ [!] гайдамакъ посланимъ⁵, от Кош а предложено⁶.

В. превос.

Сентябра 11 д. 760 году.

Номъ. 3355 в к. з.

Арк. 117. Відпуск.

№ 392 1760 р., н. п. вересня 10¹. – Лист обозного Новослобідського полку Василя Хруща до кошового отамана Олексія Білицького з проханням повернути втікача – підпрапорного Степана Письменного, який поселився у зимівнику Литвинковому. № 1166

113

Высокоблагородний і високопочтенъный гспднъ Войска Низового Запорожского кошевий атаманъ, мой приятель.

Из представленного въ полковую Сълободскую канцелярию слободы Верблюжки от сотника Чечеля репорта предвидитца, что живущий в той сълободѣ подпрапорной Степанъ Писменный, оставя съвой домъ, жену и дѣти, занял съвой скотъ и, забравъ некоторое имущество, Волностей Запорожских въ речку Сакъсаган в зимовник козачей, прозиваемой Литвинъков, на жителствѣ пошелъ, а не для чего иного, какъ убѣгая службы.

Чего рады вашего высокоблагородия прошу приказать помянутого подпрапорного Писменного за надлежащим конвоемъ со всем его имуществомъ і скотом отправить по-прежнему на житье въ слободу Верблюжскую. А въпредъ, даби здешние поселенци въ зимовникахъ и поселенних въ Волностяхъ Запорожскихъ сълободах принимаемы не были, подтверждение учинить.

Вашего высокоблагородия моего приятеля обозной покорный слуга Василии Хърущ [?]

1760 году, сентября д.²

Ном. 1166 в за.

Помітка: П. сентября 10 д. 1760 году.

Арк. 113. Оригінал.

---

⁵ Написано над рядком та на лівому полі.

⁶ Далі закреслено и буди где сищется, оного прислано под караулом і імѣет быт. Въ протчем в. превосходителство увѣдомивъ, с должним почтениемъ пребиваю.

¹ Датовано за поміткою про одержання документа.

² Число не зазначено.

№ 393 1760 р., вересня 12. – Лист військового судді Федора Сохаського до обозного Новослобідського полку Василя Хруща з обіцянкою провести розшук і повернути за місцем проживання підпрапорного Степана Письменного, який оселився в зимівнику Литвинковому. № 3358

¹Благородній гспднъ обозній Сълободского козачого полку. 114

По писму вашего ¹благородия съ требованиємъ жившого в слободи Верблюжки подпрапорного Сътепана Письменного, кой якоби в речку Саксагань в зимовникъ козачей, прозиваеомой Литвинков, зъ скотомъ сьвоімъ, убѣгая от служъби, на жителство пошелъ, на прежнее его жителство висилки², подлино *ли* оной подпрапорной тамо въ зимовнику жителсътвуетъ или нѣтъ, справка³ будетъ учиненъна обявляю.

Вашего ¹благородия ко услугамъ готовъ
воісковий судія⁴ с товариствомъ

1760 году, сентября 12 д.

Номъ. 3358 в к. з.

Проба пера на арк. 114 зв.: Високородний.

Арк. 114. Відпуск.

№ 394 1760 р., липня 6. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати коней козака Новослобідського полку Семена Дзюбенка, захоплених гайдамаками поблизу слободи Новоархангельської і посилити боротьбу з гайдамацтвом. № 1570

Высокоблагородный и высокопочтенный гсдинъ кошевои 127
атаманъ.

От здешнего Слободскаго казачьего полку репортом ко мне представлено, яко минуваго июня против 17 числа, ночью, наехавъ на футоръ слободы Новоархангелской козака Семена Дзюбенка гайдамаки, а сколько числом неизвестно, и, пограбивъ шесть лошадей, отехали к запорожскому Гарду, за которими в поискъ хотя команда и послана, точию догнать не могли.

Ваше высокоблагородие, ізволите приказать в Воиске Запорожском, а особливо находящимся в Гарду запорожским казакамъ, о нечиненіи таковых грабителствъ наикрепчаише запретить, а забранные лошади, отыскав, обидимымъ возъвратить. Шетающихся ж в степи гайдамакъ, в силу ея імператорскаго величества Правителствующаго сената указовъ и посланных в Кошъ от малороссійского гспдна гетьмана и разных ординовъ

¹ Перед цим закреслено високо.

² Далі закреслено сего сентября 10 д. в Кошъ присланному справка.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено Федоръ Сахацкий.

ковалера графа Кирилы Григорьевича Разумовского ордеровъ, искоренять і в даль імъ распостранятца не допускать. И что по сему учинено будетъ, меня уведомить.

Вашего высокоблагородия верный слуга
Григорей Талстой

Юля 6 дня 1760 году.

№ 1570 в за.

Г. Белицкому.

Помітка: П. сентябра 15 д. 1760 году.

Арк. 127. Оригінал.

№ 395 1760 р., вересня 16. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку коней козака Новослобідського полку Семена Дзюбенка, захоплених гайдамаками поблизу слободи Новоархангельської

131 **Высокородный і превосходителный гпднь дѣствителный статский совѣтникъ и крѣпости С. Елисавети комендантъ, бльгоприятный гдзьр мой.**

Сообщение в. превосходителства, коімъ треуеете пограбленних гайдамаками в¹ футорѣ козака слободи Новоархангелской Семена Дзюбенка шести лош адей и угнанихъ якоби² к Гарду запорожскому², отисканія ³к возвращенію обидимимъ³ сего сентябра 16 д. в Кошѣ полученно і по оному к полковникам бугогардовому, ингулскому о пересматриваніи таковихъ лош адей ⁴и к тому виновних грабителей⁴ от Коша предложено.

В. в. превосходителства

Сентябра 16 д. 1760 году.

Арк. 131. Відпуск.

№ 396 1760 р., липня 7. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням повернути козакові слободи Вільшанка Новослобідського полку Івану Реві його коней, яких він опізнав у Гарді в табуні. № 1593

125 **Высокоблагородный і высокопочтенный гспднь Войска Запорожского кошевой атаманъ.**

От здешнего Слободського полку доношением ко мне представленно, что того полку сълободи Олшанки козакъ Іванъ Рева из украденныхъ у него

¹ Далі закреслено коза.

² Написано над рядком.

³ Написано над рядком замість закресленого и поімки воров с тѣми лош адми.

⁴ Написано над рядком замість закресленого и воровъ.

сего году двухъ кобылицъ, в случае бытности ево в запорожскомъ Гарду, одну опознал въ тамошнемъ табунѣ, о которой, такъ же і другой с нею украденной, от бывъш аго полковника Одобаш а, къ гардовому полковнику Иванову чрезъ одного козака Реву писано было. Которой, возвратяс оттоль, поданнымъ доношениемъ представил, что какъ онъ тому полковнику Иванову за приездомъ въ Гардъ письмо одного Одобаш а подалъ, с которогоде онъ, усмотря то требование в отдачу лошадей, перво, браня ево, Реву, непотребно от себя согналъ. А напоследокъ, какъ онъ къ возу своему отошелъ, то ко оному збежалос запорожских казаковъ немало, но он, Рева, усмотря, что оные намерены ево бить, // скрился і, оставя тамъ брата 125
своего, бежалъ в домъ. А того брата ево, въ Гарду содержа чрезъ два дни 3в.
под караулом, отпустили и чрезъ него письмо помянутой полковникъ далъ, в которомъ написано о присылки одного Ревы для възятя тѣхъ ево лошадей, но онъ уже туда ехатъ опасень.

Ваше высокоблагородие, изволитѣ приказать посланному при семъ вышеписанные пропавшия у казака Ревы две кобылицы неударжно отдать или, кем оные въ Гардъ заведены, стадников для ізследования въ крепость Святыя Елисаветы прислать. Въпред же здешнему поселению запорожским, а особливо находящимся въ Гарду казакамъ обидѣ (от коихъ болшею частию оные і происходятъ [!])¹ чинитъ запретить.

Вашего высокоблагородия верный слуга
Григорей Талстои

Июля 7 дня 1760 году.

№ 1593 в з.

Г. Белицкому.

Помітка: П. сентябра 15 д. 1760 году.

Арк. 125. Оригінал.

№ 397 1760 р., вересня 25. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлисавети Григорія Толстого з повідомленням про причини неповернення коней бугогардівським полковником Івановим козакові слободи Вільшанка Новослобідського полку Івану Реві. № 3603

Высокородный і превосходителный гспднъ дѣиствителный 126
статский совѣтникъ и крѣпости Свтыя Елисаветы комендантъ,
бългоприятній гсдрь мой.

Вашего превосходительства по доношению козака Івана Ревы¹ сообщение
2-в Кошѣ получено², в коем написано, что в случай его, Ревы³, битности⁴ в

¹ Дужки авт.

¹ Далі закреслено присланным въ Кошъ.

² Написано над рядком замість закресленого изволитѣ.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено его.

запорожском Гарду⁵ опозналъ въ тамошнем табунѣ³ одну лошадь³, о коей-де такъ же и други с нею украденной от бывшего полковника Озобаша [!] к гардовому полковнику Иванову чрез одного козака Рева писано было, кои-де возвратя с том поданным доношением представил, какъ оной полковнику Иванову за приездом в Гардъ писмо одного Одобаша подалъ, с которого-де онъ, усмотря то требование в отдачу лошадей, перво браня его, Рева, непотребно, от себя согналъ. А напоследокъ, какъ онъ к возу своему отошол, то ко оному збежалось запорожских козаков бит, но
126 скрился и, оставя брата своего, бежалъ // в дом. А того его брата, в Гарду
зв. съдържа чрезъ два дни под караулом, отпущено⁶. І тѣм сообщением, ⁷в. превос., требовали⁷ тѣх одного Реви лошадей⁸ или гардових стадниковъ ³в Елисавет³ присилки.

Напротив чего ³вашему превос. объявляю, что³ показанный полковникъ Ивановъ⁹ в Кошъ призованъ і показал¹⁰. З приезде-де его в Гардъ з Вербового показанный Рева, пришовши в паланку зъ писмом¹¹ вѣсьма пянь, требовал з великими криком и досаждением неучтиво³ тѣхъ лошадей возврату¹². І когда онъ, полковникъ, ему, Ревѣ¹³, сказал, чтоб онъ пришел трезвъ и поноровил³, то онъ с криком же и шумом отойшовши, отехал в дом. Брата жъ его, Реви, тамо не толко чтоб содержано под караулом, но і не видѣлъ ³онъ пол.³

А къ полковнику¹⁴ Одобашу от него, Иванова, писано, чтоб для
132 опознаты лошадей тот Рева приездилъ. // ¹⁵Тѣхъ жъ лошади¹⁶, что¹⁷ въ стадѣ¹⁸ гардовомъ были и якие они в шерсть¹⁹, онъ, пол. Иванов, не знает, о чем ваше превосходительство изволте быт извѣстни²⁰. ⁷Что касается до висилки⁷ стадника²¹ гардового ²²в крѣпость Св. Елисавети, а если Рева имѣть какое ³на его³ доказательство, искалъ би в Кошѣ²². Для опознанія

⁵ Далі закреслено одну.

⁶ Далі закреслено и требовано.

⁷ Написано на лівому полі та над рядком.

⁸ Далі закреслено присилки.

⁹ Далі закреслено будучи.

¹⁰ Далі закреслено что.

¹¹ Далі закреслено полковника Одобаша к нему надписаним.

¹² Далі закреслено на что.

¹³ Далі закреслено пр.

¹⁴ Далі закреслено ж.

¹⁵ Перед цим закреслено о чем в. превосходительство изволте бит извѣстными и для опознаты в стаду гардовом оних лошадей того Рев.

¹⁶ Далі закреслено ей.

¹⁷ Написано над рядком замість закресленого якъ.

¹⁸ Далі закреслено том не были.

¹⁹ Написано на лівому полі замість закресленого того.

²⁰ Далі закреслено ми.

²¹ Далі закреслено ж.

²² Написано над рядком і на лівому полі замість закресленого затѣм от Коша а не послано и не пошлется, что онъ человекъ ни в чем не подозрительный и доказательства на его никакова нѣтъ. Тѣ жъ лошади в стаду гардовом подлинно били или ни, того, какъ і онъ пол. из. показал, неизвѣстно, коихъ.

жъ в том³ стадѣ гардовомъ²³-вишеписаних лош адей²³, оного Реву прислат приказат²⁴, а чтоб ему²⁵-свобода познатия лошадей была²⁵, о том²⁶-от мене²⁶ к полковнику гардовому предложено.

1760 году, сентябра 25 д.

Ном. 3603.

Арк. 126, 132. Відпуск.

№ 398 1760 р., н. п. вересня 19¹. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до сотника Чечеліївської сотні Новослобідського полку Чечеля з проханням передати в Кіш особисті речі козака Дерев'янківського куреня Степана Богатченка, який помер у слободі Чечеліївка. № 3442

Арк. 152. Відпуск. Див. Додаток.

№ 399 1760 р., серпня 17. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати козаків Іркліївського куреня Миколу Озеряна і Микиту Шкарбута, обвинувачених у крадіжці коней в сотника Новослобідського полку Бутузатола. № 2195

Высокоблагородны и высокопочтенный гсднъ Воиска
Запорожского кошевой атаман.

128

Исъ полковой Слободской канцелярии репорътомъ ко мнѣ представлено, чъто запорожскія казаки куреня Ирѣклеевъского Никола Озерян да Никита Шкарбутъ по пашпорту годовому, данному имъ от Кош а в прошлом 1759-м году, с рыбою в слободу Вись прибыли и, продав ту рыбу, чрез всю зиму понне находились и никакого за ними подозрения к худымъ поступком не предвидилось. А сего августа 4 числа оные казаки из слободы отправились. А с пятого против шестаго числа, вночи, слободы Виси у сотника Бутузатола две лошади, коим цена сорокъ рублевъ, да состоящего на ординарціи казака одну – в осмнатцат рублевъ, неведома кем украдены, коих для поиска, он, сотникъ, с казаками, взявъ тясму, следоваль в запорожскія месъта и неподалеку урочища, прозываемого Грамоклеи, техъ воровъ догнал, точию за невозможным чрез реку переездомъ оных поимат не могъ. При чемъ те покраденныи у него, Бутузатола, лошади у техъ воровъ видел и предписанных бывших на зимовье казаков Озеряна и

²³ Написано над рядком замість закресленого тѣх лош адей.

²⁴ Написано над рядком замість закресленого их ваше.

²⁵ Написано над рядком замість закресленого ни от кого препятствія, никакой обиди в Гарду ни от кого не причиняно не било.

²⁶ Написано над рядком замість закресленого от Кош а.

¹ Датовано за док. № 400, зважаючи на вихідні номери.

Шкорбута признал, ис коих при разговорахъ ево, сотника, Шъкарбутъ ему, сотнику, говорил – вправду ли ево лошади. А Озерин [!], насунувъ ш апъку, ничего не ответствовал. Отколь он, сотникъ, принужденъ за невозмож-
128 нымъ переездомъ, а паче за усталю казачьихъ лошадей, // возвратитца. И
зв. требовано о томъ разсмотрения.

Того ради, ваше высокоблагородие, изволите¹ приказат у оныхъ запо-
рожскихъ казаковъ покраденныя іми сотника Бутузатола две да казачью
одну лошад отобрать и прислат сюда для отдачи обидимым, а имъ за такое
воровство учинит наказание по указамъ, и о томъ меня уведомит.

Вашего высокоблагородия верной слуга
Григорей Талстой

Августа 17 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

№ 2195 в к. з.

Г. Бѣлицкому.

Помітка: П. сентябра 15 дня 1760 году.

Арк. 128. Оригінал.

№ 400 1760 р., вересня 19. – Наказ Коша полковникові Інгульської паланки Дем'янові Могилі про розшук козаків Ірклівського куреня Миколи Озеряна і Микити Шкарбута, обвинувачених у крадіжці коней у сотника Новослобідського полку Бутузатола. № 3469

129 Пану полковнику Інгулському Дем'яну Могилѣ з старшиною
Прыказъ

Его¹ превосходительство гднѣ дѣйствителній статскій совѣтник и крепосты С. Елисавети комендантъ Грыгорій Толстой сего сентябра 15 д.² прислан-
нимъ в Кошъ,³ по репорту к нему ж пол. Слободской криї³ сообщениемъ⁴
написалъ, что запорожские козаки куреня Ірклѣвскогѡ Мыкола Озерянь
да Микита Шкарбутъ по пашпорту годовому, данному имъ от Коша в
прошломъ 759 году, с рибою вѣ слободу Виси прибили и, продав ту рибу,
чрез всю зиму понине находилась і никакого за ними подозрения и худих
поступокъ не предвиделось. А минувш аго-де августа 4 числа оние козаки
из слободы отправилис. А с 5-го против 6 числа, вночи, слободы Виси у
129 сотника Бутузатола две лошади да состоящого на ординарсиї козака // одну
зв. неведомо кимъ украдено, коихъ-де для поіску онъ, сотникъ, с козаками,
взявъ тясму, слѣдовалъ в запорожские места и неподалеку урочища,
прозиваемого Грамоклеи, техъ воровъ догналъ, точию-де за невозможнимъ

¹ Написано над рядком.

¹ Далі закреслено сиятельство.

² Далі закреслено в Кош.

³ Написано на лівому полі.

⁴ Далі закреслено в оном.

чрезъ реку переѣздомъ оних поимат не смог⁵. При чем-де те покраденния у него, Бутузатола, лошади у тех воровъ виделъ и предписанныхъ бывших на зимовле козаковъ Одеряна [!] и Шкорбута признал, і с коіхъ пры разговорахъ его, сотника, Шкарбутъ ему, сотнику, говорилъ – вправду ли его лошади, а Одерянь [!], насунувъ шапку, ничего не отвѣтствовал. Откол-де онъ, сотникъ, прынужденъ за невозможним переѣздомъ, а паче за устали козачих лошадей возвратится. И требовано тѣм // сообщениемъ 130 в отиманиі тѣхъ оногo сотника лошадей и отдачи обидимим.

По чему Ирклѣвскаго куреня атамана призивано и іспрашивано о тѣхъ⁶ Одеряну и Шкарбуту, но объявилъ⁷, что об онихъ неізвѣстенъ. Присланный же з тѣмъ сообщениемъ жител села Виски Иванъ Терновскій тѣхъ⁸ может доволно знат, ³-да ихъ же самих, чтоб себе от того вивели и очистили, до Коша весма потребно^{3, 9}, для того онои Терновскій¹⁰ для поіску оних¹¹ от насъ отправленъ и буди оних мог бы где¹² опознат ¹²-и сискать¹², то повелѣваем¹³ ³-тѣмъ козакамъ приказать ехать в Кошъ. А буди они доброволно¹⁴ к очистки себе не поедутъ, то, чтоб на Кошъ чрезъ таких не било нарѣканія и дѣло б сие в скорѣишее окончаніе пришло³, оних, взявъ¹⁵ за надлежащій караулъ, сюда к нам прислат под карауломъ ¹²-в самой скорости¹².

З Коша.

1760 году, сентябра 19 д.

Номъ 3469 в к. з.

Арк. 129, 130. Відпуск.

№ 401 1760 р., вересня 9. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати коней, які належали драгунам Пермського драгунського полку Афанасію Гречушнікову і Карпу Васильєву. № 2548

Высокоблагородныи и высокопочтенныи Воиска Запорожскаго 136 Низоваго гсдинъ кошевой атаманъ.

От Пермского драгунского полку доношениемъ ко мне (а во онои по репорту того полку от роты 8)¹ представлено. Сего-де сентябра 1 дня онои

⁵ Далі закреслено лъ.

⁶ Далі закреслено ворахъ.

⁷ Далі закреслено онъ.

⁸ Далі закреслено воровъ какови они.

⁹ Написано над рядком замість закресленого подлежить.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого нани.

¹¹ Далі закреслено показанных воровъ.

¹² Написано над рядком.

¹³ Далі закреслено вамъ оногo.

¹⁴ Далі закреслено себе.

¹⁵ Далі закреслено і буди они во взятіі ослушаними оказивамутся.

¹ Дужки авт.

роты у драгунъ Афонася Гречюшникова да Карпа Васильева пропали ихъ собственныя лошади, кои пущены были близь полковаго лагиря к реке Ингулу в лугъ. А приметами оныя: 1, кабыла рыжея, грива налево с отметомъ с косою, во лбу седина, на обеихъ боках от седелки потерто, леты сросла; 2, меринъ гнедой с саврасиною, грива направо с косою ж, на спине побито, шести летъ. И темъ даношениемъ прошено о публиковании.

Ваше высокоблагородие, благоволите приказать в Воиске Запорожском, а паче по зимовникамъ, о присматриваниі оных пропавших лошадей и не приблудились ли оныя къ чымъ табунам публиковат. И ежели где кемъ поиманы или к чымъ табунам приблудились, оныхъ, взявъ, ²для отъдачи² показанным драгуном [!] прислать в здешнюю гарнизонную канцелярию.

Вашего высокоблагородия верный слуга Григорей Талстой
Сентября 9 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

№ 2548 в к. з.

Г. Белицкому.

Помітка: П. сентября 25 д. 1760 году.

Арк. 136. Оригінал.

№ 402 1760 р., вересня 13. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук одягу і грошей, викрадених з квартири поручика Брянського ландміліцького полку Федора Бабаєва. № 2607

134 Высокоблагородный и высокопочтенный гсдинъ Воиска Запорожскаго кошевои атамонъ [!].

От ландмилицкого Брянского полку репортомъ ко мне, а по таковому жъ оного полку от порутчика Федора Бабаева представлено, что сего-де сентября з девятого вночи под десятое число в квартире ево, где онъ по найму стоить у полицмеистерского писаря Власа Иванова, незнаемо какими людьми ис полатки украденъ сундукъ, которой близь казенной бани разломанной наиденъ. А во оном было: камзолъ и штаны алова сукна новые ценою в девять рублевъ, штаны триповые алые ж ценою в шесть рублевъ, зеленые суконные ценою в три рубли, позумента золотова шесть аршин ценою в двенатцать рублевъ, кашелекъ шитои золотом по зеленой тавте, в котором было денегъ червонцовъ петирублевыхъ три, двурублевыхъ росіискихъ семь – итого десять, серебряною манетою восемьдесят семь рублевъ, да в носовомъ платке завязанъ былъ одинъ рубль. Всего покрадено на сто на сорокъ семь рублевъ. И тем репортомъ требовано о присматриваниі вышеписанныхъ покраденныхъ вещей в продаже, а червонцовъ в обмене в командахъ опубликованія.

² Написано на місці витертого.

Ваше высокоблагородие, благоволите // в Воиске Запорожскомъ о 134
присматриваніи вышеписанныхъ покраденныхъ вещи публиковать и ежели зв.
кемъ где оныя опознаны, а при томъ¹ присматривать не будет ли кто ис
подлыхъ не по приличности из червонцовъ на мелкіе денги разменивать,
таковыхъ по сумнителству, бравъ под караулъ, представлять в здешнюю
гарнизонную канцелярию.

Вашего высокоблагородия верный слуга Григорей Талстои
Сентября 13 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

№ 2607 в к. з.

Г. Белицкому.

Помітка: П. сентября 25 д. 1760 году.

Арк. 134. Оригінал.

№ 403 1760 р., вересня 19. – Лист коменданта фортеці Святої
Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія
Білицького з проханням розшукати козака села Беседівка
Сміленської сотні Лубенського полку Сергія Яценка, який втік
із сторожового поста поблизу броду через річку Синюху. № 2665

Высокоблагородный і высокопочтенный гсднъ Войска Запо- 133
рожского кошевой атаманъ.

Находящейся при дистанции броду реки Синюхи с командою Пермского драгунскаго полку порутчикъ Сумороковъ репортномъ ко мнѣ пред-
съявляетъ, что сего-де сентября противъ первого числа из состоящих в
команде ево малороссійскихъ казаковъ сотнѣ Смѣлянскои, села Беседовки
казакъ Сергей Яценко неведомо куда бежал. А приметамы оной: росту
болш аго, лицомъ смугль, волосомъ черенъ, глаза кария; на немъ платья:
свита белая ветхая, поясъ полотняной белой, сапоги черкаския черъния,
шапка сукна белого околица черного смушка.

Того ради, ваше высокоблагородие, благоволите приказать о присмат-
риваніи и о поимке оногo казака по показаннымъ приметамъ в Воиске
Запорожскомъ, а паче по зымовникамъ, публиковать, и ежели где кем
присмотренъ и поиманъ будетъ, оногo, забивъ в колодки, прислать в
здешнюю гарнизонную канцелярию под караулом¹.

Вашего высокоблагородия охотны слуга Григорей Талстои
Сентября 19 дня 1760 году.

Кр. С. Елисаветы.

№ 2665 в к. з.

Г. Бѣлицкому.

Помітка: П. сентября 25 д. 1760 году.

Арк. 133. Оригінал.

¹ Далі закреслено а при томъ.

¹ Написано іншим почерком.

№ 404 1760 р., вересня 19. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук козаків Басанської та Золотоніської сотень Переяславського полку Семена Біланенка і Харка Гвоздянка, які втекли з форпосту. № 2677

135 Высокоблагородный і високопочтенный гсднь Войска Запорожского кошевой атаманъ.

Находящейся в здешнихъ заднепрскихъ местахъ при малороссійской тысячной казачей каманде^а Второго компанейскаго полку^б полковой обозной Гайворонской репортомъ ко мнѣ, а къ нему по такому ж каманды ево малороссійского Переясловского полку от значкового товарища Ивана Коломыца¹ предсѣтвляеть, что с форпостовъ ведомства ево Переясловского полку казаки сотнѣ Басаринской² Семень Бѣланенко да Залотонской Харко Гвоздянко незнаемо куда бежали, и темъ репортомъ требовал опубликованіи.

Ваше высокоблагородие, благоволите приказат в Войске Запорожском, а паче по зимовникам, о присматриваніи и о поимке оныхъ бежавшихъ казаковъ публиковат и, ежели где кемъ присмотрены и пойманы будутъ, оных, взявъ под карауль, прислать в здешнею гарнизонную канцелярию.

Вашего высокоблагородия охотны слуга Григорей Талстои
Сентября 19 дня 1760 году.

Кр. С. Елисаветы.

№ 2677 в к. з.

Г. Бѣлицкому.

Помітка: П. сентябра 25 д. 1760 году.

Арк. 135. Оригінал. О п у б л.: Векленко В. Нові документи з історії місцевого краю... – С. 64–65.

№ 405 1760 р., вересня 30. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук і повернення підпрапорного Степана Письменного за місцем проживання в слободу Верблюжка Новослобідського полку. № 2911

139 Высокоблагородный и високопочтенный гсднь Войска Запорожского кошевой атаманъ.

Іс полковой Слободской канцелярії репортомъ представълено, что живущей в слободѣ Верблюжке подпрапорной Степанъ Писменной перешель со всемъ скотом в запорожския дачи с [!] ымеющейся при речке Саксагане зымовникъ казака, прозываемого Литвинко, и тамо, отбывая службы,

¹ Слово правлено; треба Коломыйца.

² Треба Басанской.

проживаєть. А хотя о высылке ево на прежнее жилище к вашему высокоблагородию [!] из оной полковой канцелярії писано было, точию¹ от находящего в Сечи судьи Федора Сахацкого писменно объявлено, что подлинно оной Писменной в томъ зимовнику живеть справка учинена имеетъ, а будетъ ли выслан, того не изяснено.

Того ради, ваше высокоблородие, изволите приказат оного подпрапорного Писменного, сыскав, выслать сюда в крепость Святыя Елисаветы и впред таковыхъ перешедших отнюдь принимать не велеть.

Вашего высокоблагородия верный слуга
Григорей Талстой

Сентября 30 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

№ 2911 в к. з.

Г. Бѣлицкому.

Помітка: Под. 1760 году, октября д. 20.

Арк. 139. Оригінал.

№ 406 1760 р., жовтня 3. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук і повернення підпрапорного Степана Письменного за місцем проживання в слободу Верблюжка Новослобідського полку. № 2939

Октября 3 дня 1760 году.

140

К. С. Елисаветы.

№ 2939 в к. з.

Дубликатъ. Г. Белицкому. Оригинал послан сентября 30 д.

Помітка: П. октября 11 д. 1760 году.

Арк. 140. Оригінал. Див. док. № 405.

№ 407 1760 р., жовтня 25. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про розшук і повернення підпрапорного Степана Письменного за місцем проживання в слободу Верблюжка Новослобідського полку. № 3965

Высокород. і пре. гспднъ дѣи. стат. со. и к. Св. Елисавети 145
комендантъ Григорий Прокопиевич, бѣлгоприятный
гсдръ мой.

На присланное сего октября 20 д. в Кошъ от в. превос. сообщение с требованием¹ о висилки¹ подпрапорного Степана Писменного з зимовника при речке Саксагане въ козака, прозиваемого Литвинка, якоби жител-

¹ Написано на місці витертого.

¹ Написано над рядком замість закресленого о висилки.

ствуючого, на прежнєе его жителство в слободу Верблюжку, чрезъ сие в. превос. обявляється, что атаману куреня Щербиновского ²от мене² приказано учинит справку – буди ²оний подпрапорний² в одного козака Литвинка³ в зимовнику жителствует, то бѣ⁴ его зо всѣм его имуществом на прежнєе его жителство в слободу Верблюжку вислат². В протчем, ²обявив, с почтением² пребиваю.

В. превос.

Октября⁵ д. 25 д. 1760 году.

Ном. 3965.

Арк. 145. Відпуск.

№ 408 1760 р., жовтня 4. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук сім'ї служителя полкового квартирмейстра Сербського гусарського полку Івана Хорвата – Грабовникова. № 2991

143 **В**ысокоблагородный и высокопочтенный гсднѣ Воиска Запорожского кошевой атаман.

Гусарського Хорватова полку полкового квартирмейстера Грабовникова служитель ево Фома Алексеев доношением в здешню гарнизонную канцелярию представил, что сего году, в генваре мѣсе служители одного полкового квартирмейстера малоросиянин Федоръ Вихтенко, покравши разныхъ вещей всего на сорокъ рублей, бѣжал. А в прошедшѣм сентябре мѣсе онѣ, Вихтенко, пришедши таино и подговоря еще служительку, а ево, Вихтенка, тещу Ефросинию и жену свою Любовь, и дочь Наталю, також и шурина своего Михаилу Гладченка, он же и Щербина з женою и детьми, которые с собою снесли днѣгъ и разныхъ вещей и двухъ лошадей с упрежю – всего на двесте семдесятъ два рубли. А приметами оныя: Вихтенко – росту среднего, волосом темно-рус, глаза серые, дватцати семи летѣ; шурина ево Михайла – росту среднего, волосом темно-рус, ¹глаза кария, лицом красенѣ, круглаликѣ¹, сорока трехъ летѣ, усы густыя, короткыя, правая

143 **зв.** рука повыше локтя в кости // повреждена и оттого ею свободно не владеетѣ, а особливо крестится не можетѣ; жена ево Афимея – росту большаго, лицом круглая и собою гораздо плотная, волосом руса, тридцати семи летѣ; снѣ их Петръ – волосом русѣ, долголицѣ, пятнадцати летѣ; дочь Наталя – лицом круглая, волосом руса, двенадцати летѣ; снѣ Яков – пяти летѣ; дочерь же Мария – четырех лѣтѣ; Наталя – полугода; мать их Ефросиния – росту большаго, лицом красная, глаза кария, волосом седа, шестьдесятѣ; у неи дочь Домна – росту среднего, волосомъ темно-руса,

² Написано над рядком.

³ Далі закреслено тот подпрапорной.

⁴ Написано над рядком замість закресленого вислать он.

⁵ Далі закреслено 21.

¹ Написано на місці витертого.

лицем смуглая, продолговата, глаза кария, дватцати летъ. И просил о публиковании.

Того ради, ваше высокоблагородие, о присматревани і о поимке показанных бѣглыхъ служителей по предписанымъ приметамъ, куда надлежит, предложить, и буде где поисканы будутъ, то, забив в колодки, отослать в Новомиргородской шанецъ под карауломъ.

Вашего высокоблагородия верной слуга
Григорей Талстой

Октября 4 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

№ 2991 в к. з.

Г. Белицкому.

Помітка: Пол. октяб. 20, 1760 году.

Арк. 143. Оригінал.

№ 409 1760 р., жовтня 6. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про відшкодування козаком Конелівського куреня Самійлом Носом вартості втрат, спричинених потравою його отарами пасовищ жителів слободи Пушкарівка Новослобідського полку. № 3017^a

Арк. 137. Оригінал. Див. Додаток.

№ 410 1760 р., жовтня 25. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про заборону козакові Конелівського куреня Самійлу Носу випасати свої отари на пасовищах жителів слободи Пушкарівка Новослобідського полку. № 3964^a

Арк. 138. Відпуск. Див. Додаток.

№ 411 1760 р., жовтня 20. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати дезертирів – драгунів Пермського драгунського полку Євстафія Данченка та Онуфрія Хлебнікова. № 3187

Высокоблагородный і высокопочтенный гсдинъ Воиска Запорожского кошевой атаманъ. 141

Находящеися в слободе Новоархангелской при команде Пермского драгунского полку капитанъ Измалковъ репортомъ ко мне представилъ¹, что сего

¹ Написано на місці витертого.

октября 13 дня из состоящих в команде ево оного ж полку драгуны 5-й – Евстифей Данченковъ, 7-й роты Анофрей Хлебниковъ бежали.

Того ради, ваше высокоблагородие, благоволите приказать о присматривании и о поимке оных бежавшихъ драгунъ в Сечи Запорожской, а паче по зимовникам, публиковать и оных по поимке под караулом к поступлению с ними по указамъ в зденшею [!] гарнизонную канцелярию прислать.

Вашего высокоблагородия охотный слуга Григорей Талстой
Октября 20 дня 1760 году.

К. С. Елисаветы.

№ 3187.

Г. Белицкому.

Помітка: Пол. 31 д. октября 1760 году.

Арк. 141. Оригінал.

№ 412 1760 р., грудня 15. – Лист коменданта фортеці Святої Єлисавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук худоби підпрапорного Стефана Тавровського, захопленої гайдаками поблизу фортеці, а також про збитки, заподіяні Хомі Сироватці. № 4057

Высокоблагородный і высокопочтенный гспднь Войска
Запорожского кошевой атаманъ.

142

Здешнего Слободского козацього полку ис полковой канцелярии по представлению во оную канцелярію от сотников Івана Лисаневича и Василья Кошовенка репортом ко мне обявлено, что сего декабря зъ 10 противъ 11 числъ, вноче, наехавшы на х[у]торъ¹ живущаго здесь при крепосты Святыя Елисаветы подпрапорного Стефана Тавровского до несколько человекъ гайдамакъ пограбили вес[ь] ево скоть. Да того же числа, следуя ис Полши, гайдамакъ до двусоть человекъ и более, заехали слободы Грузкой в хуторъ, состоящей п[ри ре]чки Сугаклеи, козака Фомы Сироватки и [бив]шее у него сено, тры скирда [!], все без оста[тка] спасъли.

Того рады, ваше высокоблагородие, о сиске и о присилке сюда показанного пограблен[ного] гайдамакамы скота, куда надлежитъ, пр[иказать], а з гайдамакамы поступит по указам не остави[тъ].

Вашего высокоблагородия верной слуга
Григорей Талстой

Декабря 15 д. 1760 году.

К. С. Е[лисаветы].

№ 4057.

Г. Белицкому.

Помітка: Пол. 31 д. 1760 году декабра.

Арк. 142. Оригінал.

¹ Текст пошкоджено.

№ 413 1761 р., січня 12. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про відправлення команд для розшуку гайдамаків, які захопили худобу підпрапорного Стефана Тавровського поблизу фортеці. № 148

144 Високородній і превосходителній гспднъ дѣйствителній статській совѣтникъ і крѣпости Святія Елисавети комендантъ, гсдръ мой.

По сообщенію вашего превосходительства о сиску гайдамакъ, кої пограбили в подпрапорного Стефана Тавровского скоть¹, и слѣдуемых ис Полци до двохсотъ челоувѣкъ гайдамакъ же, что ихъ, какъ значитя, многое число², не малие от Коша а во многом числѣ козаковъ³ команди отпавлени[...]⁴ скоть і виновніе[...]⁴ обидиміе удоволст[вованы] [...]имѣють битъ и о пр[искании]⁴ // обидимих вашему прево[с]ходителству дастя знать. //

144 Генв. 12, 1761 году.

зв. Nom. 148.

Арк. 144. Відпуск.

№ 414 1760 р., вересня 9. – Лист Коша до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про відшкодування колишнім козаком Щербинівського куреня Михайлом Кравцем вартості коней, викрадених ним у козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього. № 3313

Арк. 121, 122. Відпуск. Див. Додаток.

№ 415 1760 р., жовтня 27. – Донесення козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього кошовому отаманові Олексію Білицькому про сприяння у прискоренні розгляду комендантом фортеці Святої Єлизавети Григорієм Толстим справи щодо крадіжки в нього коней жителем фортеці Михайлом Кравцем

Арк. 148. Відпуск. Див. док. № 416.

---

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено доволніе от Кош [!] къ сиску и переловлению.

³ Далі закреслено партії.

⁴ Текст пошкоджено на одне слово.

⁵ Текст пошкоджено на два слова.

№ 416 1760 р., жовтня 28. – Донесення козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього кошовому отаманові Олексію Білицькому про сприяння у прискоренні розгляду комендантом фортеці Святої Єлизавети Григорієм Толстим справи щодо крадіжки в нього коней жителем фортеці Михайлом Кравцем

Арк. 146. Оригінал. Див. Додаток.

№ 417 1760 р., н. р. листопада 4¹. – Лист Коша до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про прискорення вирішення справи щодо крадіжки жителем фортеці Михайлом Кравцем коней у козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього

Арк. 147. Відпуск. Див. Додаток.

№ 418–419 1761 р., січня 24. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього до військового писаря Івана Афанасійовича Чугуєвця про сприяння у прискоренні розгляду в гарнізонній канцелярії фортеці Святої Єлизавети його справи з Михайлом Кравцем щодо захоплення коней; білет, виданий полковником Перевізької паланки Павлом Кириловим Михайлові Кравцю від 30 липня 1757 р.

Арк. 150, 153. Оригінал. Див. Додаток.

№ 419 1757 р., липня 30. – Білет, виданий полковником Перевізької паланки Павлом Кириловим козакові Щербинівського куреня Михайлові Кравцю з молодиками для перегону коней у фортецю Святої Єлизавети на продаж

Арк. 151. Копія. Див. Додаток.

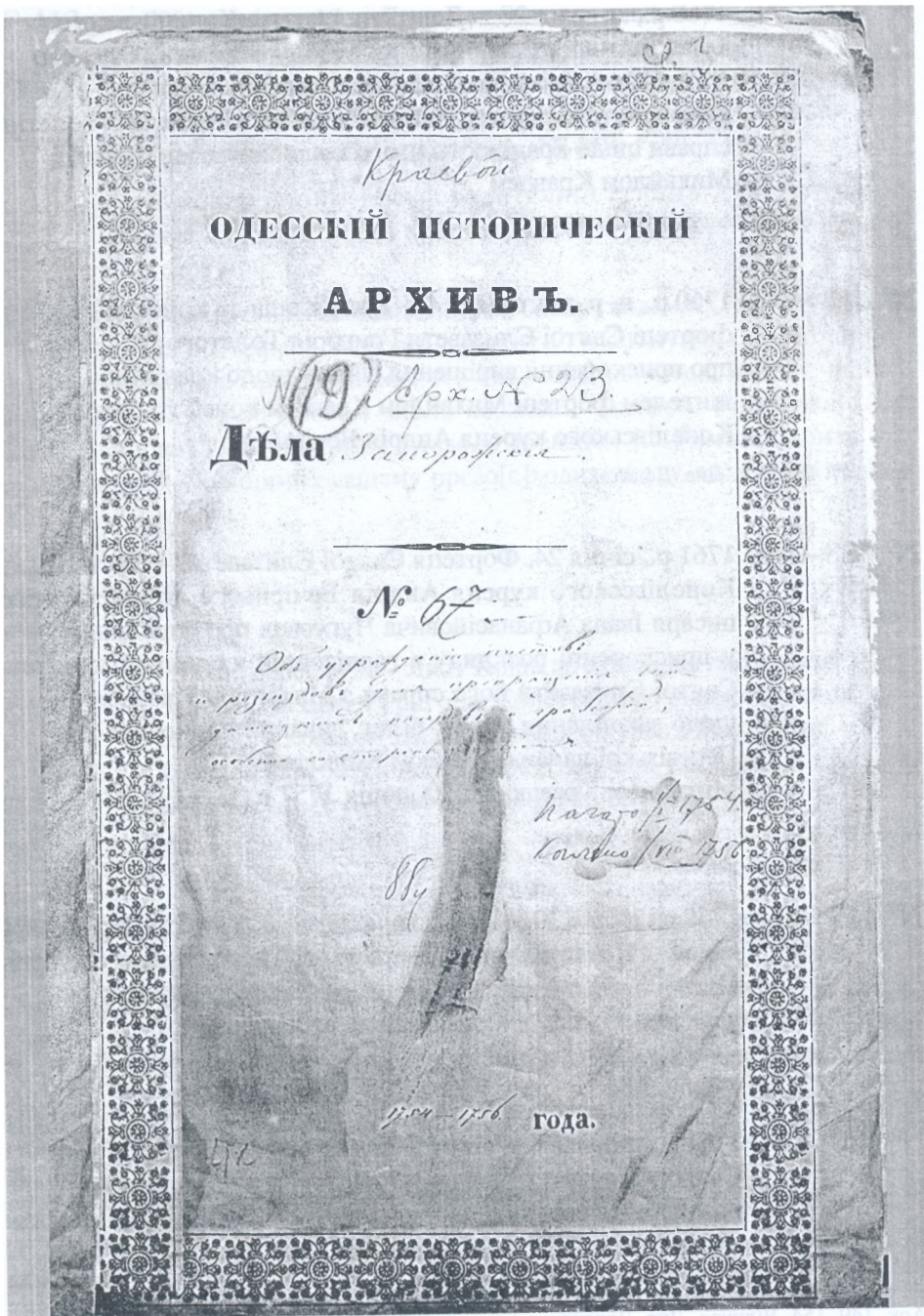
№ 420 1761 р., лютого 6. – Лист Коша до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про прискорення розв'язання справи щодо крадіжки в козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього коней жителем фортеці Михайлом Кравцем. № 404

Арк. 149, 154. Відпуск. Див. Додаток.

---

¹ Датовано за змістом цього і попереднього документів.

Справа 19. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві

Справа 19

1754–1756 рр. – Справа про утворення застав
на кордоні з Кримом

№ 421–423а 1754 р., вересня 1. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про отримання рапортів від російського резидента в Константинополі Олексія Обрезкова і листів від очаківського паші, а також про заборону прямого листування Коша з урядами Кримського ханату й Очакова та перетину кордонів козацькими загонами під час переслідування гайдамаків; № 15[...]0; форма листа, запропонована Київською губернською канцелярією Кошеві; лист очаківського Ібрагіма Паші

Ея імператорскаго величества самодержицы
всероссийской Войска Запорожского Низового
благороднѣйшему і высокопочтеннѣйшему гсдну
кошевому атаману Акиму Ігнатовичу ізъ старшиною

1

Прошедшаго августа 30 числа два репорта ваши, въ томъ числѣ при одномъ ізъ сообщенными съ писма гсдна надворного совѣтника і резидующего в Константинополѣ при Портѣ Оттоманской министра Обрескова копию, а от ачаковского паши оригинальнымъ писмомъ, на имя ваше писанным, въ Киевской губернской канцелярії получены. І о всемъ, во оных репортах предъписанномъ, извѣстно і то п[аши]нское¹ письмо зъдесь переведено, іс которого предосудительные термины усмотрены, о чемъ было вамъ и писать къ нему, паше, не надлежало, но прежде въ Киевскую губернскую канцелярию представить і резолюции о томъ требовать было долъжно.

Оное же пашинское письмо оригинално и с него переводъ² при семъ к вамъ посылаетца и определяется на оное къ нему, паше, отвѣтствовать со учтивостию в такихъ терминах, что вы наперед сего къ его высоко-степенъству писали, сохраняя добрую дружбу і наблюдая соседственную приязнь і в наилуччую к пользе на обе стороны предосторожъность, дабы от своевольных злодѣевъ какихъ-либо і в мусулманских границахъ грабительствъ і хищения приключится не могло.

¹ Текст пошкоджено.

² Переклад у справі відсутній.

1 От Войска же // Запорожского никакие команъды для пойску і поимки
зв. тѣхъ зълодѣевъ въ мусулманъские границы не вступали, да и впред ни за
чемъ і ни дѣля чего въ чужие границы вѣступать не будутъ, чему і форма
при семъ прилагается.

А отнынѣ впред вамъ какъ к хану крымскому і к нему, ачаковскому
паше, такъ і къ прочим турецким и крымъскимъ командирамъ ни о чемъ
от себя не писать, но прежде о семъ і к кому нужда сълучитца писать въ
Киевскую губернскую канцелярію, со обстоятельством репортоват и
требовать на то дозволителной резолюціи, а, не получа резолюціи, от
таковых іностранных корреспондцевъ весьма удерживатц[а]. И определенных
от Войска Запорожского командъ ни за чемъ и ни для чего въ границы
турецкие и крымские не посыл[ать], но оными командами розъезды, і
поискъ, і поимку злодеевъ, воровъ чинить, конечно, только в російских
границах под опасениемъ за преслушание виновнымъ тяжкого отвѣта. И что
воспослѣдуетъ – в Киевскую губернскую канцелярію репортовать. А ежели
какие-либо злодѣи съ російско[й] стороны прокрадутца въ турецкие
границы, о томъ тотъчасъ давать знать учрежъденныхъ татарскихъ карауловъ
къ командирамъ.

Иванъ Костюрин

Киевъ.

1 сентября 1754 году.

Ном. 15[...]⁰1 записаннѣ.

Помітки на арк. 1: Подано 7 [сентябр]я 1754 год[у]; *на арк. 10:* По сему
ѡрдеру к полковникамъ гардовому [...]³, перевозскому Степану Чорному⁴ і
караулнимъ старшинамъ Феску Шкури і Дмитру Стягайлу с командами ихъ
накрѣпко предложено, дабы они в турецкіе границѣ за ворами отн[юдь]
не въезжали под опасениемъ за преступление жестокого наказания. А ежели
вори в турецкіе границѣ уходитъ імѣли бѣ, в такомъ случаѣ давать знать
караулнимъ татарскимъ старшинамъ всенепремѣнно, а воровъ би толко ловили
в російскихъ границах. Да и безъ праперовъ и частѣишіе розезды імѣли бѣ.

Сентября 9 д[ня] 1754 году. Прикази о вишѣписанномъ посланно чрезъ
асаула перевозкого Андрѣя Третьяка, курѣнного канѣвского.

Арк. 1, 10. Оригинал.

³ Над рядкомъ написано ім'я та прізвище, які не вдалося прочитати.

⁴ Написано над рядкомъ.

№ 422

1754 р., вересня, н. п. 1. – Форма листа, запропонована Київською губернською канцелярією Кошеві, для відповіді очаківському паші про розшук гайдамаків запорозькими командами лише на території Війська Запорозького

Форма

3

Благодарнейшій и высокостепеннейшій і
достойнопочтенънѣйшій гсдинъ ачаковской сераскерь-
паш а, мой дружелюбнейшій і сосѣдственный приятел.

Вашего высокостепенства дружеское писание во ответъ на мое і с приложениемъ при томъ от обретающагося в Константинополе резидующаго при Бластателной [!] Оттаманской Порты гсдина російскаго министра Обрескова на мое имя писмомъ я при Коше имель честь получить и на оное вашему высокостепенъству симъ моимъ служу ответомъ. Наперед сего о злодѣяхъ своевольныхъ людехъ от меня к вашему высокостепенству писано, сохраняя добрую дружбу // и наблюдая сосѣдственную приязнь и для
наилутчей к ползе на обе стороны предосторожности, дабы от техъ
своевольныхъ злодѣевъ какихъ-либо и в мусульманскихъ границахъ грабительствъ и хищения приключитъца не могъло. От Войска же Запорожского никакие команды для поиску и поимки тѣхъ злодѣевъ в мусульманские границы не вступали, да и впредь ни за чемъ и ни для чего в чужие границы вступать не будутъ. І темъ вашего высокостепенства совершенно уверяю и с приятелскимъ моимъ почтениемъ пребываю.

3
зв.

Вашего высокостепенства моего дружелюбнейшаго
и сосѣдственного приятеля доброжелателнейшій слуга
Войска Запорожского кошевой атаман
Якимъ Игнатов ис товариствомъ

Форму засвідчено: Секретарь¹ Алексѣй Фотѣвъ.

Кошъ.

Сенътября².

Помітка на арк. 9: ³По сей формѣ писанно к очаковскому Ибрагимъ Пашѣ, и тоє письмо козаками Алєзѣмъ Сторчакомъ, калниболоцким, да Даниломъ Таранном, донскимъ, курѣнними, отправлено 9 д. сентябрю 1754 году.

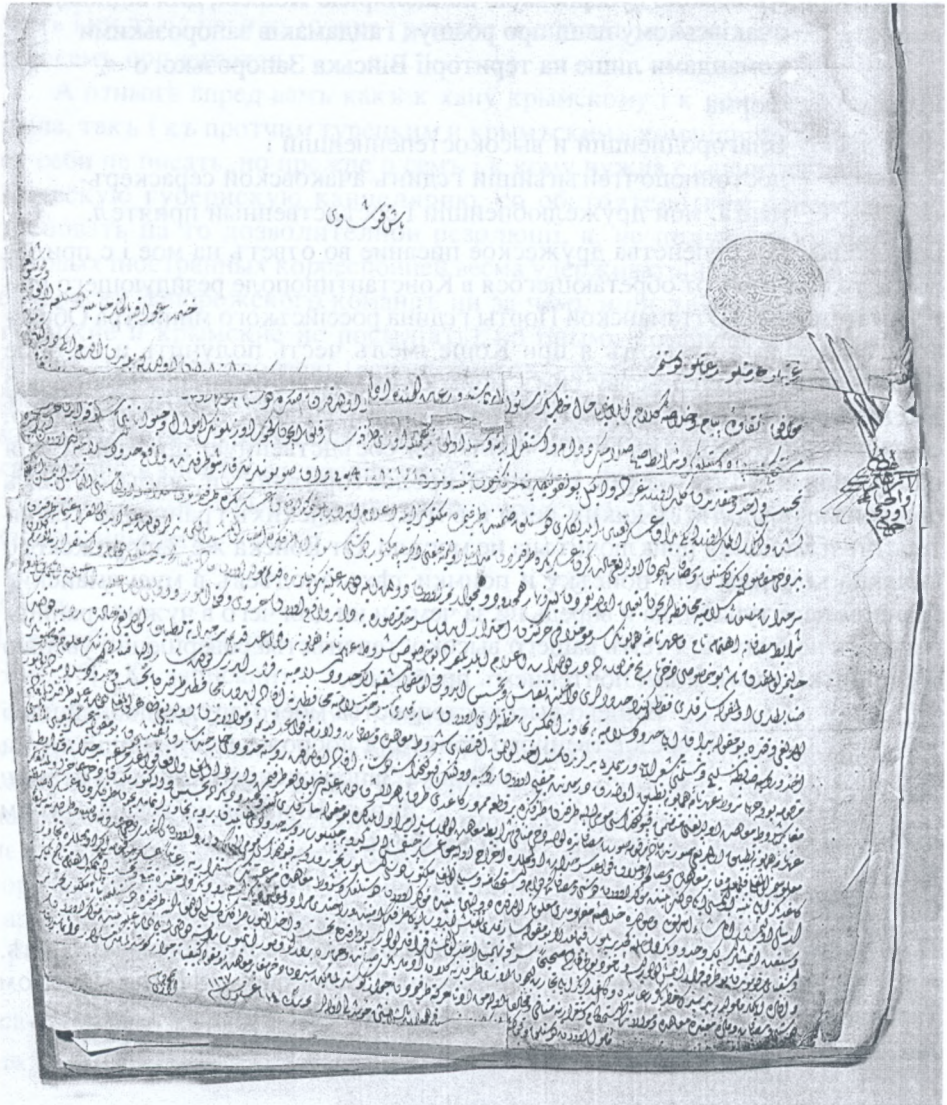
Арк. 3, 9. Оригінал.

¹ Написано в кінці тексту, після слова пребываю.

² Число не зазначено.

³ Перед цим закреслено По силѣ вишеписанного ордера к полковникамъ горд[овому и перево]зкому и на устьяхъ Камянкѣ и Ингулѣ, прикази чрезъ первѣзкого Третьака сего сентябра 9 д. 1754 году посланни.

4
зв.

Арк. 4 зв. Оригінал. Мова османсько-турецька.

¹ Датовано за док. № 421. Документи № 423 і 423а засвідчено такою самою печаткою.

Арк. 6, 7. Оригінал. Мова османсько-турецька.

№ 424 1754 р., вересня 17. – Наказ Коша прикордонним командам про вжиття попереджувальних заходів проти переходу гайдаками кордону з Кримським ханатом

5 [...]¹ командам [...]

Приказъ

Перекопский каймаканъ к намъ в Кошъ писмомъ представилъ, что послѣде оконченъной комисси^а, сего 754 году, прошлаго август[а]² з нашей россійской границѣ, прокравшис в турецкую границу, ³и тамо³ неведомо какими людьми, а представляетъ, что запорожскими козаками, татарской караулъ розбили и три члвк³ татар⁴ убили и 30 коней на сю сторону промежду ваше караули угнали, такожь днги, одежу и протчое в чабановъ позабিরали, с чего упователно ест, что за вашимъ о томъ несмотреніемъ тоже тое воровство и убиство имъ, татарамъ, и учинилос.

А понеже прежде сего вамъ найкрѣпко било от нас приказанно, даби
5 ви неусипное старателство о искорененіи гайдамакъ, даби не могли // [...]⁵
зв. ви, пренебрегая нашъ воисковой приказъ, о томъ воровствѣ старателства своего ниже мало не прилагаете⁶, чрезъ якое ваше несмотреніе извѣстно намъ уже⁴ ест⁷ в Кошѣ, что многіе вори и разбойники по плавняхъ и по других скритихъ мѣстах жителствуютъ и обиду причиняють, того ради вамъ, пнамъ полковникамъ, з старшиною и командами найкрѣпко приказуется, даби ви⁸ тѣхъ воровъ и разбойников, коі причинили татарамъ убиство⁹, и отнятием¹⁰ коней¹¹, денегъ и одежи и протчого імущества, з своїми караулными козаками найкрѣпко пересмотривали – не являтся лгдѣ, в каких мѣстахъ стали¹² кѣнми и імуществом, и буди могли бѣ гдѣ про- явитис, то¹³ таковихъ, какъ возможно, ловит, а буди неможно будет
8 живцемъ взятъ – перестрѣлат по первым и по вторим¹⁴ в наставле[ніе] // [...]⁵ присилат [...] упомянут[им]¹⁵ чабанамъ.

Буди ж би ви по сему нашему приказу о вишеписанном исполнению не учините, а потом намъ от кого дастся знать, что чрезъ вашъ какой караулъ

1 Текст пошкоджено на кілька слів.

2 Текст пошкоджено, далі закреслено а в.

3 Написано над рядком замість закресленого нашими запорожськими козаками.

4 Написано над рядком.

5 Текст пошкоджено на 1 рядок.

6 Далі закреслено о чемъ.

7 Далі закреслено что въ Волностях мною.

8 Далі закреслено о розбитихъ.

9 Далі закреслено и перегонъ и отня.

10 отнятих

11 Далі закреслено зъ иму.

12 Далі закреслено пожитки.

13 Далі закреслено поступат би вамъ по первым нашимъ приказам.

14 Далі закреслено приказамъ в наставленіе коіх.

15 Текст пошкоджено на 1 слово; далі закреслено татарамъ.

тѣ вори прокралис і¹⁶, то нетоль імущества своего лишитес [...] ¹⁷, но и головою, ¹⁸куда надлежит¹⁸ за несмотрение ваше виданни будете неперемѣнно под опасением вашей лишением чести.

Приказується з Коша.

Сентябра 17 д. 1754 году.

А. к. Яким Ігнатовичъ

Арк. 5, 8. Відпуск.

№ 425 1754 р., вересня 26. Кам'янка. – Рапорт полковника сторожової команди Дмитра Стягайла Кошеві про сутичку між його командою і ватагою гайдамаків і з проханням посилити прикордонні караули

Велможному и высокородному гпдну гдну [ата]ману¹ кошовому Якиму Ігнatieвичу и высокопочтеннимъ гспдамъ курѣннымъ атаманамъ 18

Покорний репортъ

Сылою врученную мнѣ з Коша Войска Сапорожскаго Низового інструкцію, въ которой написано, что хан-де крымский от крымской стороны, начал от Камянного вниз Днепромъ до реки Богу, по учинившемус пры бившей въ окончание приведенной комисии договору, учредилъ караули, дабы вори і разбойники зъ российскихъ границъ въ ихъ границѣ, а зъ онихъ в російскіе границѣ прокрастєя і пройтить ни тайно, ни явно не могли і никакого вреда и зла сосѣдственной дружбѣ не нанесли, і никъто зъ ихъ стороны в російскую сторону, а с російской стороны въ крымскую сторону без пашпортов не въездили б, и для того мене с командою во ісполнение опредѣлено для содержания въ Камянки, где Сѣчь была^а, караулу.

І мною учреждено ставку, і построіно шалаши, і понад рекою Днепромъ вездє находящимся козакамъ копію ордера, інструкцію читано, дабы они во всем исправни и послушни // были і воров всячески провѣдовали і об онихъ намъ² доносили, а сами з ними никакого согласия не імѣли. Которихъ мною и подпискою обовязано, буди приключитєя нагайцямъ или кому другому обида, то повинни без ѡтрицания платить. Козакамъ же запорожским, живущимъ поселениями турецкихъ і крымскихъ границяхъ, велѣли заврємєнно переноситєя въ російскую границу. Восписанниі жъ козаки высокіе повелѣния принебрегають і ниже мало думаютъ вѣступитъ.

Сєго жъ сєнтябра 21 дня, во ісполнение велможности вашей прыказа, с командою вѣступилъ въ маршь пона [!] рекою Днепром о проіску тѣхъ

¹⁶ Далі слово, яке не прочитано.

¹⁷ Над рядком слово, яке не вдалося прочитати.

¹⁸ Написано над рядком замість закрєсленого куда туда.

¹ Текст пошкоджено.

² Далі закрєслено намъ.

воровъ і разбойниковъ, кої причинили въ недавнемъ времени, послѣ-де окончанной комисіи, татарамъ каравулнимъ убійствомъ і ѡтнятиемъ коней, денегъ і одежды і протчего імущества. И пры урочищи Устѣ-Космахи въ косака курѣннаго іркльѣвского невѣдничого Шандри (где бочка ж горѣлки була)³ противъ 22 числа, ночу, наехали воровъ і разбойниковъ числомъ человѣкъ тридцять, которіи вори, острогшесѣя, до каюковъ кинулис утѣ-
24 кать, а другіе, подпилиѣ, зѣ ружамъ противъ нас. И, буди б коней не подвели, где спѣшилис, то бы нас тамо вирѣзали, и палба била чрезъ цѣлую ночь. І сказують намъ, // что вы хочѣ всею Сѣчу ідѣтъ, то нас не возметѣ. І принужденъ я с командою ѡт нихъ вступити, чтобъ якого козака не вътратити.

И послѣ для распитку приехалъ къ ѡному невѣдничому – которихъ куреней оніе вори були⁴, і об тихъ ворахъ показалъ, что ватагомъ – минский курѣнный Самарецъ, да шуриинский – Ляшокъ, да іркльѣвский – Кутир і при нихъ товариствѣ человѣкъ пятьдесятъ. Которое ихъ було злое намѣрениѣ вирѣзати обидѣку дубовую, которая була при полковнику інѣгулскому, но точию не сабулось [!] проклятое ихъ намѣрениѣ, что въгору реки Днепра дубомъ утекли.

Того ради, вашей велможности донося, прошу з Коша Войска Сапо-
рожского Низового опредѣлитель старшину дубомъ іли онихъ дубовиковъ
обратно прислать, да і къ намъ команди конной, чтобъ под сие время
осѣнное онихъ воровъ многое множество, драпѣзцовъ распудити, ібо великие
обиди причиняютъ нагайцамъ, ватагамъ і суденчикамъ. А я же с командою
своею в малолюдствѣ онимъ ворами ничего же не зделаю, ібо оніе вори
въ нинѣшное время болшими чатами позбиралис і по рѣцѣ Днепру каюками
ездятъ, а рибалки, жиющіе понадъ рекою Днепромъ, помощи не даютъ, но
24 еще по нихъ // укривательство імѣютъ. І чрезъ то я с товариствомъ не безъ
зв. сумлѣннѣя нахожусь, дабы не подпасть предъ Войскомъ штрафу і ѡтвѣту за
онихъ воровъ і драпѣкъ.

Того ради і паки упрошаю милостивого рассмотрения і, что соблагоізво-
лено будетъ, отъ вашей велможности прошу реселюющею менѣ с товариствомъ
не оставитъ, въ чемъ я і ожидать імѣю.

Каравулу второго при границѣ камянн[ской] полковникъ
Дмитро Стягаило с товариствомъ

1754-го году, сентября 26 дня.

З Камянки.

Помітка на арк. 18: Поданно 1 дня октября 1754 году.

Арк. 18, 24. Оригинал.

³ Дужки авт.

⁴ Виправлено з были.

№ 426 1754 р., серпня 31. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про забезпечення супроводом і перекладачем офіцера Петра Фотєєва, відрядженого в Крим з листом до хана.
№ 1536

[Ея]¹ імператорскаго ве[личества]самодержизи всеросійской 2
Воиска Запорожского Низового благороднѣйшему і высоко-
почтеннѣйшему гсдину кошовому атаману Акиму Ігнатовичу
із старшиною

По полученіи сего, определяетца вамъ, гсдину кошовому атаману, із старшиною с посланным от меня ис Киева в Бакъцысарай к хану крымскому с писмами киевского гарнизон[а] афицеромъ Петромъ Фотѣевымъ, выбравъ самых лутчихъ і к тому достойныхъ, и вероятныхъ, і доброконныхъ, и оружейныхъ из запорожскихъ козаковъ трехъ человекъ, в т[омъ] числѣ одного толмача, отправитъ и снабдитъ іхъ противъ прежнихъ таких же посылакъ подводами немедленно. А которого числа отправлены будутъ, о томъ в Киевскую губернскую канцелярію репортовать.

Іванъ Кост[юрин]

Киевъ.

31 ав[гус]та 1754 году.

№ 1536.

*Помітка на арк. 2 зв.: [От]правленни 18 д. [сентябра]¹ 1754 году. [І о]б
отправленіи афѣцера репортъ посланъ 26 д. сентября 1754 году в Киевъ.*

Арк. 2. Оригінал.

№ 427 1754 р., вересня 16. Глухів. – Ордер Генеральной військовой канцелярії Кошеві щодо повідомлення гетьманові Кирилу Розумовському про вбивство ногайцями писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого. № 6133

Блгородній и достойнопочтенній гпднъ атаман кошовій Войска 11
Низового Запорожского з старшиною войсковою, атаманами і
товариством.

По доношению вашему¹ о починенномъ внов над козакомъ запорожским Иллком Гулимъ от нагайскихъ татаръ смертномъ убійствѣ и о забратіи в него, Гулого, имѣвшихся при немъ денегъ рублей на двадцять, и по опредѣленію Генеральной войсковой канцелярії представлено къ его ясневелможности высокоповелителному гспдну, гпдну Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетману и разнихъ ординовъ

¹ Текст пошкоджено.

¹ Див. док. № 293.

кавалеру, под високоє блгоразсмотрение. О чемъ вамъ чрезъ сие знать дается.

Вашего блгородия доброжелательние слуги
Семень Кочубей
Яковъ Якубовичъ

1754 году, сентябра 16 д.

Ном. 6133.

Помітка: Пол. 17 октябра 1754 году.

Арк. 11. Оригінал.

№ 428 1754 р., вересня 22. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про вжиття заходів для попередження наїздів запорожців на татар, розшук винних у захопленні худоби і майна у ногайців та про заборону запорожцям селитися на татарській території. № 1681

Ея імператорського величества самодержицы всероссийской 13
Войска Запорожского Низового благороднейшему и высоко-
почтеннейшему гсдину кошевому атаману Акиму Игнатовичу
изъ старшиною

Сего сентября 16 числа обретающагося в Константинополе гсдинъ на-
дворной советникъ и резидентъ Обресковъ от 1 сего жъ мсца из Перы
Константинопольской ко мне писалъ, что ему, резиденту, от Блистательной
Порты, по полученіи от крымского хана репортовъ, знать дано, в которыхъ
онъ, ханъ, о начатіи вновь запорожскими козаками грабительствъ жалобу
приносилъ. Яко при самомъ окончаніи, какъ бывшія въ Запорожской Сѣчи
комисары с обеихъ сторонъ записъми разменялись, газыкерманскихъ
юртовъ кочующихъ дѣжимбуилуцкихъ наганскихъ татаръ внизи бере-
говъ реки Днепра при урочище, на татарскомъ языке Ак-Джябу назы-
ваемомъ, пѣригнавшихъ для напоения табунныхъ лошадей, скрывшіяся
в лоткахъ человекъ с сорокъ воровскія казаки, вооружась, напавъ на
пастуховъ, // сто дватцать лошадей отхватили. Хозяева техъ лошадей 13
покусились было опять отбить, но рыболовцы, казаки же, подехавъ в 3в.
помощь, учиня сражение, и хозяевъ техъ лошадей, одного нагайского
татарина до смерти застрелили, двухъ смертно ранили, а означенныхъ
лошадей явнымъ образомъ на другую сторону перегнали.

Сверхъ же сего те казаки, которыя в лоткахъ ездятъ, означенного же
юрта внизи урочища Тузлука у стрегущихъ овечія стада пастуховъ болѣе
ста лутчихъ барановъ и овецъ насилствомъ отняли. Такожъ ехавшего
одного нагайца для заготовления сена по сю сторону реки Днепра, наехавъ
на него, несколько человекъ казаковъ рогатиною до смерти закололи.

А особливо по разлученіи камисаровъ несколько человекъ казаковъ,
встретившимися с двумя крымскими пастухами, оныхъ ограбили, платья
и протчія при нихъ вещи без остатку все побрали, которыя, совсемъ наги

пришедши к своимъ командирамъ, о случившеися имъ обиде и раззореніи объявили, о чемъ російскому комисару мирьгородскому сотнику
17 Василью // Зарудъному объявлено и ограбленныя люди представълены были. И что сиа предерзость учинена от казаковъ запорожскихъ і съледъ туда лежит, которой сотникъ обнадежилъ, что оное дѣло изследовано будетъ, назад возвратиль.

І сверхъ же приключенныхъ на сихъ дняхъ от запорожскихъ казаковъ раззореней, нонине¹ еще при концахъ мусулманскихъ границъ во всехъ местахъ дѣлають шелаши, курени и погребя и такимъ образомъ многія места к себе привлекають. Нынешней же-де год по воли Божеской будучи великой сухмени в Перекопскомъ степе, за совершеннымъ оскудениемъ в траве принуждены будутъ какъ для прокормления свой скотъ, такъ и для водопою прогонять к реке Днепру, в чем-де от техъ казаковъ, без сумнения, препятствие быть можетъ, о чемъ отъ него, резидента, и к высочайшему ея імператорскаго величества двору донесено.

Того ради вамъ, гсдину кошевому атаману, изъ старшиною найкрепчайшимъ образомъ предлагаю о вышеписанныхъ вновъ приключенныхъ от запорожскихъ казаковъ татарамъ обидахъ и смертныхъ убивствахъ без малейшей потачки всякими удобъвозможными способы накрепко
17 изследоват и какъ // техъ злодѣевъ, такъ и все пограбленное всемерно
3в. отыскать и оное пограбленное на обидную сторону возвратит и темъ сосѣдственную дружбу удоволствовать непременно, а виновныхъ содержать под крепчайшимъ карауломъ до указа. Також построенныя на крымской сътороне запорожскихъ казаковъ шелаши, курени и погребя вовсе искоренит или зжечь и сена косить весма запретит, да и впредъ такихъ продерзостей чинит не велеть, под опасениемъ преслушникамъ жесточайшаго і сътязания и высочайшего от ея імператорскаго величества гнева.

И что по сему воспоследуетъ, о томъ со обстоятельствомъ в Киевскую губернскую канцелярію репортовать.

Генераль-маіоръ вице-губернаторъ Іванъ Костюринъ

Киевъ.

22 сеньтября 1754 году.

Ном. 1681 записанъ.

Помітка на арк. 13: Пол. 27 д. сеньтября 1754 году.

Арк. 13, 17. Оригінал.

---

¹ понине

№ 429 1754 р., вересня 29. – Донесення Коша Київській губернській канцелярії про виконання урядових розпоряджень щодо розшуку гайдамаків і розбійників, які здійснювали напади на татар, про знесення запорозьких поселень на татарській території та спалення Кам'яного Затону

В Киевскую губернскую крию
Покорное доношение

14

[В п]олученном¹ 2-от вашего превосходительства² зъ оной Киевской губернской кріі сего сентября 27 д. нами в Кошѣ ѿрдерѣ [из]ображенъно. Сего ж-де сентября 16 числа [обр]ѣтающійся в Константинополе гспдинъ надворной [сов]ѣтникъ³ и резидентъ³ Обресковъ от 1 сего жъ мсця из Пери Костантинопольской⁴ к вашему жъ превосходительству⁴ писалъ, что ему, резиденту, от Блистательной Порти, по полученіи от кримского хана репортовъ, знать дано, в которих онъ, ханъ, о начатіи вновь запорожскими козаками грабительствъ жалобу приносилъ. Яко при самомъ окончаніи, какъ бывшия в Запорожской Сѣчи комисары со обоіхъ сторонъ записми разменялись, газикерманскихъ юртовъ кучующих джимбунълуцкихъ нагаискъ [!] татаръ вниз береговъ реки Днепра при урочище, на татарскомъ языке Ак-Ажабу називаемомъ, пригнавшихъ для напоения табунних лошадей, скрившиися у лоткахъ человекъ с сорокъ воровския казаки, вооружась, напавъ на пастуховъ, сто двадцят лошадей отхватили. Хозяева техъ лошадей покусилися било опят отбить, но риболовци, казаки же, подехавъ в помощь, учиня сражение, и хозяевъ тех лошадей, одного нагайского татарина до смерти застрелили, двух смертно ранили, а означенних лошадей явнимъ образомъ на другую сторону перегнали.

Сверх же сего те казаки, котория в лоткахъ ездятъ, означеного же юрта внизъ урочища Тузлука у стрегущих овечия стада пастуховъ болѣ ста лучих // барановъ и овецъ насилствомъ отняли. Також ехавшого одного нагайця для заготовления сена по сю сторону реки Днепра, наехавъ на него, несколько члвкъ козаковъ рогатиною до смерти закололи.

14
зв.

А особливо по разълученіи комисаровъ несколько члвкъ козаковъ, встретившимися с двумя кримскими пастухами, онихъ ограбили, платя и протчия при них вещи без остатку все побрали, котория, во всемъ наги пришедши к своимъ комендирамъ, о случившеися имъ обиде и раззореніи объявили, о чемъ росіискому комисару миргородскому сотнику Василю Зарудному объявлено и ограбленния люди представлени били. И что сия продерзость учинена от козаковъ запорожских и след туда лежит, которой сотникъ обнадежилъ, что оноє дѣло изследовано будет, назад возвратил.

¹ Текст пошкоджено.

² Написано над рядком замість закресленого зде н.

³ Написано над рядком замість закресленого и резидентъ.

⁴ Написано на правому полі замість закресленого ко мнѣ.

Сверх же приключенних на сих дняхъ от запорожскихъ козаковъ раззорений, нонинѣ⁵ еще при концахъ мусульманскихъ границъ во всехъ мѣстахъ дѣлають шелаши, курени и погребя и такимъ образомъ многія мѣста к себѣ привлекают. Нинѣшней же-де год по воли Бжеской будучи великой сухмени в Перекопской степе, за совершеннимъ оскудениемъ в траве принуждены будутъ какъ для прокормления свои скоть, такъ и для водопою приганят к реке Днепру, в чемъ-де от техъ козаковъ, без сумнения, препятствие битъ можетъ, о чемъ-де от него, резидента, и к височайшему ея і. в-а двору донесено⁶.

15 И онимъ ордеромъ веленно // мнѣ⁷, кошевому атаману, из старшиною⁸ о вишеписанихъ вновь приключеннихъ от запорожскихъ козакавъ татарамъ обидахъ и смертнихъ убииствахъ, без малѣишей потачки, всякими удобвозможными способи накрепко изследовать и какъ техъ злодѣевъ, такъ и все пограбъленное всемерно⁹ отискат¹⁰ и оноѣ⁹ пограбленое на обидную сторону возвратит и темъ сосѣдственную дружбу удоволствоват непременно, а виновнихъ содержат под крепчайшимъ карауломъ до указу. Також построения на кримской стороне запорожскихъ козаковъ шелаши, курени и погребя вовсе искоренит или зжечь и сена косить весма запретит, да и впредъ такихъ продерзостей чинит не велет под опасениемъ преслушникамъ жесточайшаго истязания и височайшаго от ея і. в-а гнева.

І на оній ѡрдеръ в Киевскую губернскую крию чрезъ сие покорно¹¹ доносим. По окончаніи коммисіи, по розмѣнѣ инструментовъ сотникъ миргородскій Василь Зарудний ѡ вишеписанномъ мнѣ з старшиною ѡбъявлялъ, почему от мене¹² к полковникамъ гаръдовому и інгулскому крѣпкіе приказы отправленни, да особливо і нарочіе от мене посланни в пристойніе мѣста били, коімъ найкрѣпчайше било приказанно¹³ – кто іменъно запорожские козаки татарские сто двадцять лошадей чрезъ Днепръ і куда угнали и на Крымскомъ степу татаръ // в смерть побили, а инихъ поранили и протч[иѣ]¹⁴ обиди татарамъ и чабанамъ причини[ли], провѣдавъ, всѣми мѣрами старат[ся]¹⁵ всѣ тѣ лошади и протчое от[ис]кивать и, злодѣевъ переловивъ, сюда в К[ош]ъ¹⁶ прислать для отдачи обидимим[ъ] лошадей¹⁷, а злодѣямъ¹⁸ ко учин[е]нію жестокого¹⁹ наказани[я]. Точию тѣ полков-

⁵ понине

⁶ Далі закреслено і в.

⁷ Написано над рядкомъ замість закресленого гспдну.

⁸ Далі закреслено найкрѣпчайшимъ образомъ предлагано.

⁹ Написано над рядкомъ замість закресленого отыскать тоѣ.

¹⁰ Далі закреслено и оноѣ.

¹¹ Написано на правому полі замість закресленого репортую.

¹² Далі закреслено ко всѣмъ за.

¹³ Далі закреслено провѣдовать.

¹⁴ Текст заклеено під час реставрації.

¹⁵ Далі закреслено все то.

¹⁶ Далі закреслено присля.

¹⁷ Дали закреслено и прот.

¹⁸ Далі закреслено до.

¹⁹ Далі закреслено штрафа.

ники і нарочно посиланъніє, възвратясь²⁰ в Кошѣ, мнѣ²¹ с товариством репортовали, что они всячески, везде ездя²², ѿ тѣхъ лошадахъ провѣдовали і по самому Днѣпру козаковъ-рибалокъ спрашивали, точию нѣгде такихъ лошадей не сискали, да и слѣду, где переправляли чрез Днѣпръ²³, не явилось и не било. А козаки-рибалки под присягою показывали²⁴, что-де они нѣкого з лошадами чрез Днѣпръ переправящихся не видѣли, с чего можно доумѣваться, что сия новая претенсія составленна умишленно, а не правдою, понеже вори в многолюдствѣ воровать не ходять²⁵, а хотя бѣ і в сороку члвкахъ сто двадцять лошадей украли, то съ ними бѣ²⁶, яко с немаломъ числомъ // тѣхъ лошадей, укрита всячески им, вораи, нѣгде не можно. 16

Однаково жѣ, по силѣ ея і. в-а височайших указовъ і его яснѣвелможности гпдна гетъмана і кавалера графа²² Кирила Григоревича его сиятельство Разумовского, тако ж і Киевской губерньской крїи ордеровъ, войсковій асаулъ Петръ Калнишевскій с командою во всѣ мѣста²² запорожскіе сегобочніє²² сего ж сентября 5 д. по інструкціи посланъ²⁷. И такъ ему²⁸, асаулу, яко і полковникам гардовому и інъгулскому і караулним старшинам, накрѣпко повеленъно²⁹ всѣмъ козакамъ публѣкват копїи с ѿрдера, присланного съ оной Киевской губерньской крїи сюда, в Кошѣ, о добровольной съ обоїхъ сторонъ³⁰ розмѣнной здѣлки. И при том приказиват оним козакам, даби они воровъ³¹, разбойниковъ и шляхових дряпѣжцевъ и других злодѣевъ с пограбленными в татаръ, якоби посля окончанія той здѣлки, ста двадцятю лошадами сискивали всячески и сюда оних и протчїихъ воровъ³² с покраденъними лошадами и протчїими вещми в Кошѣ прислали для отдачи обидной сторонѣ тѣхъ лошадей, а злодѣевъ к наказанію достойному. Да и впред би воровством и грабительством²² скота, денегъ, одежи³³ и нѣчего другого²² нѣ тайно, нѣ явно туркам, татарамъ и нѣкому другому³⁴ нѣкто з козаковъ обидѣ²² не причиняли, но воровъ и грабителей // вовся бѣ³⁵ истребляли, не дая имъ злодѣмъ [!]³⁶ пристат[ь] 16 зв.

²⁰ Далі закреслено нам репо.

²¹ Далі закреслено з старъшиною р.

²² Написано над рядком.

²³ Далі закреслено не сиска.

²⁴ Далі закреслено де.

²⁵ Далі закреслено де.

²⁶ Далі закреслено гд. лошадами нѣгде вся ясно.

²⁷ Далі закреслено і по.

²⁸ Далі закреслено асау.

²⁹ Далі закреслено воров.

³⁰ Далі закреслено прибувшой и.

³¹ Далі закреслено раз.

³² Далі закреслено с пограб.

³³ Далі закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

³⁴ Далі закреслено не при.

³⁵ Далі закреслено істребра.

³⁶ Далі закреслено присто.

Да и єму, асаулу, і полковникам, і старшинам караулнимъ по тому ж велєнью³⁷ поступать рачитєльно. Точию в прибитїі оноґо асаула в Кошѣ, а от предписанних полковниковъ^{38 39} і караулних старъшинъ, что по тѣмъ приказам послѣдовало³⁹, репортовъ еще поннѣ не имѣется. Егда же асаулъ приедетъ в Кошѣ і что донесет – сискал ли воровъ і лош адей⁴⁰ или зачимъ-либѣ сискат не моглъ, тогда в Киевскую губернскую крию представлено от меня битъ имѣет без умедлѣния.

Ѡ неимѣнии же в турецкой граници запорожскими козаками²² поселенїи и о неко[шениї]²², кому надлежало, крѣпкіе прикази отданни, почему ониє²² козаки поселения²² в росїйскую границу и переносят, а Каменъной Затонъ⁴¹ сожженъ, покорно репортую.

А. к. Яким Ігнатовичъ с товариствомъ

[К]ошѣ.

29 д. сентября 1754 году.

Арк. 14–16. Відпуск.

№ 430 1754 р., жовтня 2. – Наказ Коша полковникам Бугогардівської паланки Федору Лезі і Інгульської паланки Степану Чорному, старшинам сторожових команд Дмитрові Стягайлу та Федору Іванову про негайний розшук винних у захопленні коней і майна у татар та повернення майна власникам

19 Панамъ полковникамъ гардовому Федору Легѣ и ингулскому Стефану Чорному з старшинами, да состоящему с командою на карауле при устѣ Ингула запорожскому старшине Федору Іванову, а при Камянки – Дмитру Стягайлу з старшинами
Всенайкрепчайшїй приказъ

¹Каковъ прошедшого¹ сентября 27 д. ²от Киевской губернской² канцеллярїи в Кошѣ Войска Запорожского Низового получень³ ордеръ⁴, в которомъ написано. Обретающїися-де в Константинополе гспднѣ надворнїи советник и резидентъ Обресковъ от 1-го⁵ прошедшого ж мсця из Пери Константинопольской к гспдну генералу-маіору и кїевскому вице-губернатору Костюрину писалъ, что єму, резиденту, от Блистательной Порти, по

³⁷ Далі закрєслєно пу.

³⁸ Над рядком закрєслєно что ониє.

³⁹ Написано на лївому полі.

⁴⁰ Далі закрєслєно іли нѣтъ.

⁴¹ Далі закрєслєно созже.

¹ Написано над рядком замїсть закрєслєного Прошедшого.

² Написано на правому полі замїсть закрєслєного в полученномъ.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закрєслєно напысано, обретающїися-де в Константинополе.

⁵ Далі закрєслєно от первого.

полученіи от кримского хана репортовъ, знать дано, в которых онъ, ханъ, о начатіи вновь запорожскими козаками ⁶разнимъ области Крымской народам⁶, грабительствъ, жалобу приносилъ⁷.

О койхъ грабительствах в томъ Кіевской губернской канцеляріи ордерѣ обстоятельно ізображено, в Кошѣ Войска Запорожского Низового опредѣлено з оного ордера, снявъ точніе копіи, так³ к караулнимъ старшинамъ, яко³ и к вамъ отправить. При чемъ срого⁸ и всенайкрѣпчайше предложитъ, // дабы вы, сидящихъ зимовниками и находящихся⁹ на рибной ловлѣ запорожских козаковъ собравъ и оную копію вычитавъ, веле[ли]¹⁰ всякими удобовозможными способы¹¹ воровъ запорожских козаковъ¹² сискивать и занятіе ими сто двадцять лошадей да барановъ болѣе ста ⁶и разніе вещи⁶, отискавъ, для отдачи на обидную сторону в Кошъ прислали, а ихъ самих, ежели взять живцемъ не лзя, в смерть перестреляли. А живущимъ зимовниками козакамъ и находящимся на рибной ловлѣ крѣпко запретили, чтоб они ворами и разбойникамъ по зимовникахъ своіхъ и по другихъ местахъ пристановищъ¹³ не чинили и ихъ не укривали, но паче еще перестеригали и ловили, ибо ежели те сами вори поймани, а лошади и барани¹⁴ и протчіе вещи отискани не будутъ¹⁵, то с ихъ имѣній обидимой сторонѣ наградится, а в случаі за укривательствѣ воровъ и сами оніе козаки в зсилку взяти вѣчно будутъ. І вамъ по сему чинитъ всенеотмѣнное ісполненіе ⁶і о получении сего і о ісполненіи в Кошъ к нам репортовать немедленно⁶.

З Кош а.

Октября 2 д. 1754 года¹⁶.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

Проба пера на арк. 23 зв.: Состоящому с командою А. Н. запорожскому старшине пану А. Н. з товариствомъ.

Приказ

Арк. 19, 23. Відпуск.

⁶ Написано на правому полі.

⁷ Далі закреслено яко при самомъ окончаніи какъ бывшія в Запорожской Сѣчи комисари с обоіхъ сторонъ.

⁸ строго

⁹ Далі закреслено для.

¹⁰ Текст пошкоджено.

¹¹ Далі закреслено про.

¹² Далі закреслено сискивали т.

¹³ Далі закреслено их нед.

¹⁴ Далі закреслено отискани не будутъ.

¹⁵ Далі закреслено то те козаки, сидящіе зимовниками.

¹⁶ Далі закреслено Кош.

№ 431 1754 р., жовтня 2. – Інструкція Коша старшині, посланому з загоном у підпорядкування Дмитра Стягайла для посилення сторожових команд у Кам'янці

20 Із Коша Войска Запорозького Низового опредѣленному над тридцятью осми чоловѣкѣ козаками старшине
Інструкція

В силѣ высочайшихъ грамотъ и єго ясневелможности высокоповелителного гспдна, гспдна Малія Россіи обоїхъ сторонъ Днепра и Воискъ Запорозькихъ гетмана и многихъ ординовъ кавалера ордеровъ, по согласію и опредѣленію обще войсковоѣ сходки, ¹в сиску воровъ и разбойниковъ и к вспомошествованію ¹ ²находящемуся при Камянки на карауле старшине Дмитру Стягайлѣ ² опредѣленъ ти надѣ 38 чоловѣкѣ козаками комендиромъ. Для того, принявъ ти сію інструкцію, следовать тебѣ з оними козаками в двоїхъ дубахъ на низъ Днепра к Камянки, где Сѣчъ была, а прибивъ туда, обявить о себѣ тамо означенному ¹ находящемуся на карауле старшине Дмитру Стягайлу и битъ в командѣ єго. И оттоль ³ чинить водою для сиску воровъ и разбойниковъ розезди ⁴ і єжели о ворахъ где провѣдал би ти и команда твоя, то оному Стягайлу даватъ знат. И собравши всѣ ¹, такожъ взявши ти з зѣмовниковъ козаковъ и рибалокъ, техъ воровъ ловит, а єжели взятъ не дадутся – в смерть стрелят.

О чемъ всемъ к оному Стягайлу обстоятелно предложено і тебѣ по сему и по наставленію б оного Стягайла, не чиня над ворами ни малѣишеї потачки, поступат, ²и оттоль, доноша, без нашего прика ⁵ тебѣ и козакамъ ⁶ не сходить ² всенеотмѣнно.

З Коша.

Октябра 2 д. 1754 года.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

Арк. 20. Відпуск.

---

¹ Написано над рядком.

² Написано на правому полі.

³ Далі закреслено єжели.

⁴ Далі закреслено о коїхъ.

⁵ приказа

⁶ Далі закреслено отнюдь.

[В]¹ Київську губернську канцелярію
Покорний репортъ

21

По силѣ оной Київской губернской канцелярії ордера и по состоявшемуся² при³ комисіі⁴ прошлаго августа 3 д. во окончаніе приведенной⁴ от російских комисаровъ с кримскими комисарами договору, с російский стороны от Запорожского Войска при граници в пристойнихъ местах, яко то: на устѣ Камянки, где Сѣчь была, і на устѣ Ингула, при добрих і надежных старшинах, також в Гарду и Перевѣзкой при полковникахъ в доволномъ числѣ командъ караули⁵, даби вори и разбойники с російской стороны в кримскую сторону, а с кримской в російскую ни тайно, ни явно прокрастся не могли, учреждены. Да сверхъ того еще⁶ в дубахъ и каюках 60 человекъ козаковъ⁷ при добромъ старшине на низъ Днепра к сиску воровъ и разбойниковъ отправлено и велено всемерное старательство до искорененія оних⁸ воровъ прилагать. По чему дѣйствително предписаніе старшини и полковники с командами конницею, а означеніе 60 человекъ воднимъ путемъ безпрестанно над ними, ворами і разбойниками, поиски чинять.

Напротивъ чего // і от кримской стороны по оному ж договору,⁹ хотя надлежало⁹, начавъ от Камяного Затона, внизъ понад Непромъ, учредить в пристойнихъ местахъ такъ, какъ от російской стороны, караули¹⁰, коі і в главное смотреніе кримскому Бекир Аги поручени, однакъ оних нигде по низу Днепра⁸ нетъ, кроме толко при Белозерскомъ лимане¹¹ до трицяти или болѣе¹¹ человекъ с реченнимъ Бекирь Агою состоятъ¹², а розездовъ, кроме близкихъ местъ, вгору⁸ і внизъ Днепра не чинят.

Нинѣ же извѣстно в Кошѣ, какъ и из ордера Київской губернской криі видится, что якобы⁸ запорожскіе козаки, ¹³в нѣкоторомъ месте на низу

21
зв.

¹ Текст пошкоджено.

² Далі закреслено при кримской в окончаніі.

³ Далі закреслено веденной.

⁴ Написано на правому полі.

⁵ Далі закреслено учреждени, да сверхъ того, еще 60 человекъ.

⁶ Далі закреслено в к.

⁷ Далі закреслено наз.

⁸ Написано над рядком.

⁹ Написано над рядком замість закресленого надлежит.

¹⁰ Далі закреслено коіх.

¹¹ Написано на лівому полі замість закресленого донѣсколки.

¹² Далі закреслено коі.

¹³ Написано на лівому полі замість закресленого перебравсь в кримскую границу.

Днепра¹³ в берега скрився в лотках⁸, кримскимъ жителемъ отгономъ⁸ 120⁸ лошадей¹⁴, и отнятіемъ их вещей, и убийствомъ людей¹⁵ немаліе обиди причиняють. Да сверхъ того, в недавномъ времени, ⁴извѣстно в Кошѣ учинилось⁴, якобы¹⁶ запорожскіе козаки следующихъ¹⁷ з Криму росіиских купцовъ ограбляютъ¹⁸ и бьютъ на Кримскомъ степу¹⁸.

22 І понеже от состоящихъ внизъ Днепра карауловъ, даби каковіе-либо вори и разбойники в кримскую сторону // перебрались, в полученіи репортовъ нетъ и от такового зла состоить все благополучно, з чего намъ, Войску Запорожскому Низовому, не без сумнѣнія есть в томъ, что не сами ли кримскіе⁸ и другіе тамошніе⁸ жители ⁴под видомъ запорожскихъ козаковъ⁴ росіійскимъ¹⁹ купцамъ в своіхъ границахъ таковіе обиди делаютъ. ⁴А хотя б и запорожци. Однакъ мнѣ в чужіе границы к поиску воровъ вступать Кіевской губернской крїи ордеромъ не велено, сами же кримскіе жители и их комендирѣ к поиску воров, по силѣ предписанного договору, розедок [!] не чинят и карауловъ довольно не имѣется⁴, а отгонъ лошадей и протчего²⁰ – не измислили ль.

Того ради, о вишеписанномъ в Кіевскую губернскую канцеллярію донося, покорно прошу, даби от кримской стороны внизъ Днепромъ и понад Бугомъ, по силѣ реченного состоявшегоса при комисіи договору, в пристойнихъ местахъ, напротивъ учрежденных от росіійской стороны, караули учреждени были, чтобъ впредь кримскіе жители не имѣли на Войско Запорожское Низовое притчины жалобы заносит, куда надлежит писать и требовать. І что послѣдуетъ в Кошѣ Войска Запорожского Низового милостиво предложить.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 года, октября 6 д.

З Кош а.

Арк. 21, 22. Відпуск.

---

¹⁴ Далі закреслено их скота.

¹⁵ Написано над рядкомъ замість закресленого самих их, а сверхъ того.

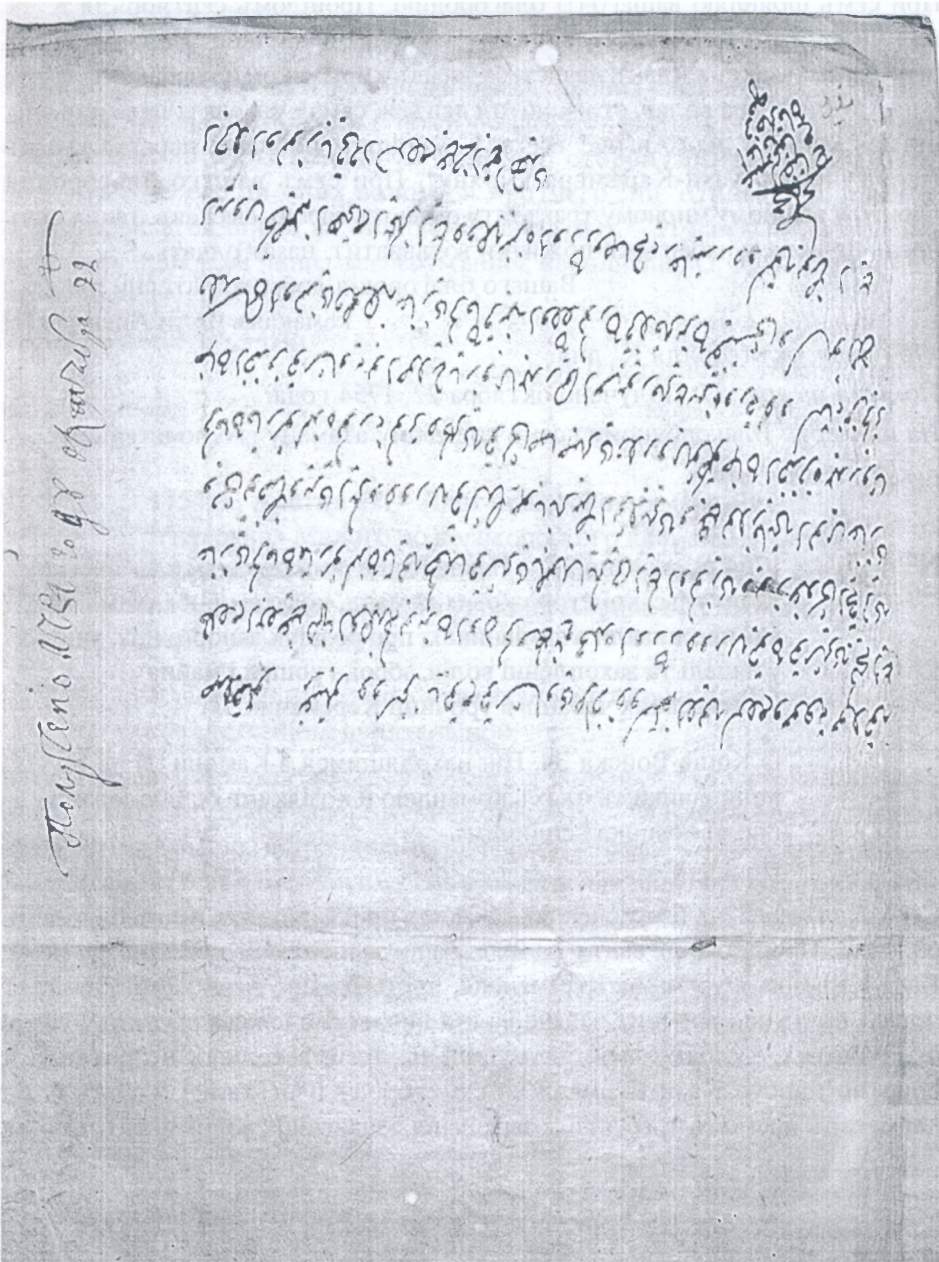
¹⁶ Далі закреслено тѣхъ.

¹⁷ Далі закреслено запорожскихъ коз.

¹⁸ Написано лівому на полі замість закресленого и убиваютъ.

¹⁹ Далі закреслено кму.

²⁰ Далі закреслено скота.

Помітка на арк. 32: Получено 1757 году, октября 22 д.
Арк. 32. Оригінал. Мова османсько-турецька.

27 № 434 Камаканов писана*и* перевотъ

Благородний гсднъ кошовый атаман Якимъ Игнативичъ,
мои сосѣдний приятель.

При семъ ѡбъявляю вашего [!] благородию. Прошломъ сентябряля К¹ ж
дня ниже Хази-Кермена, рурочиша а [!] Керемечика, через Непра² каюках
переехавъ казаковъ члвкъ двацетъ, ударавъ кырымской на чабановъ, всяли
у них двацетъ два волав, сто солотой денъги, семъ кульбакъ, петъ пищаль,
четири кошовъ, чъто выла³ всехъ у чебоновъ, побравъ, переехал через
Непра² проти Хази-Керъмена куряну⁴. При семъ вашего благородия
27 прошу, // вешному мирному тракътату онънохъ варовъ сыскавъ, таких дель
зв. предъ не делал, чабанъски пожитки воевъратит, насат оддать.

Вашего благородія доброжалателни приетел
камаканъ Фети Апеньди [!]

1754 году, окътебряля К¹ дня.

Помітка на арк. 27: Получено октября 22, 1754 года.

31 На конверті: Благородному гсдну кошевому атаману его почетенному.
Арк. 27, 31. Оригінал.

№ 435 1754 р., жовтня 22. – Наказ Коша полковникам кам'янської
та інгульської сторожових команд, козакам-рибалкам і тим,
які проживали в зимівниках, про розшук запорожців, винних
у нападі та захопленні волів, зброї, грошей і майна
у татарських чабанів в урочищі Керемечик

25 Из Коша Войска За. Ни. находящимся в Камяни [!] і в Ингулѣ
полковникамъ съ ихъ командою и коз[аками]¹-риболовами,
і по зѣмовниках сидячимъ

Приказъ

Сего окътябра 22 д. перекопскій каймаканъ присланимъ в Кошъ писаниемъ
объявилъ. Прошлого-де сентябра 20 д. наши запорожскіе козаки вори ниже
Кази-Кермена, в урочища Керемечика, чрезъ Днепръ переехавши, двадцят
члвкъ, напав на кримских чабанов, і взяли в них волов двадцят два, денегъ
сто золотих, кулбак сѣмъ, пять пищаль, четирѣ кошовъ и протчое², и
обратно просто Кази-Кермена на сю сторону переехали³. І тѣмъ оной
каймаканъ писмомъ требуетъ возвращенія означенних волов и протчего.

¹ 20.

² Днепра

³ было

⁴ *Перекладач неточно прочитав слово околиця – треба курбунда.*

¹ *Текст пошкоджено.*

² *Далі закреслено забрали илѣ.*

³ *Далі закреслено и требует оной к.*

Того рады вамъ, пнове полковники, ⁴с командами⁴, по силѣ єя ім. в-ва указов и єго ясневелможности високоповелитенного [!] гпдна, гпдна Малия Россіи обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана // ⁵ордеровъ срого⁶ и всенакрѣпчайше приказується: по полученіи сєго, заразъ, ⁷імѣте⁴ в пристойниє мѣста для сиску и поїмки воров ⁴и отисканія⁴ помянутихъ воловъ и протчєго следоват і всякими мерами искат. И буди могли б где онихъ воровъ з волами проискат, то онихъ какъ возможно ловит⁷ і в Кошъ для поступѣления с ними по силѣ указовъ и правъ присилат, ⁴також и воли⁴ для отдачи на обидную сторону реченимъ чабанамъ пригнать⁴, ⁸а ежели онихъ воловъ ⁴и протчєго⁴ не отіщете, то сами с риболовами и сиднями за оніє воли заплатите⁸. И вамъ по сєму і по прежнимъ приказамъ чинит всенєотмѣнное исполненіє. О чємъ вамъ и подесяте приказується.

25
зв.

1754 года, октября 22 д.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

Арк. 25⁹. Відпуск.

№ 436 1754 р., жовтня 22. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до перекопського каймакама Фетте Ефенді про вжиття заходів для розшуку винних у нападі на татарських чабанів в урочищі Керемечик, захопленні волів, зброї і майна

Благородний гспднъ каймаканъ перекопский Фети Афенди, 33
сосѣдственний приятель мой.

Писаніє ваше¹ сєго октября 22 д. в Кошѣ я получилъ, въ которомъ обявляєте, что будто² наши запорожские козаки³ просто Кази-Кермена, чрезъ Днѣпръ переѣхавши, в урочища Керемечика в чабанов кримскихъ воловъ двадцят два, денегъ сто золотихъ, семь кулбакъ, пят пищаль, четирѣ кошовъ и протчєє взяли и обратно на Кази-Кермень правилис. И тѣмъ писмомъ требуєте означенихъ воловъ и прочєго возвращєния.

На которєє вашєго благородия писмо симъ обявляю, что по вашєму писму к полковникамъ гардовому, перевѣзком и к состоящимъ в Камянкє

⁴ Написано над рядком.

⁵ Перед цимъ закреслено і многихъ ординовъ кавалєра.

⁶ строго

⁷ Далі закреслено и по поїмки.

⁸ Написано на лівому полі замість закресленого буди же оніє вори.

⁹ Арк. 26 пропущєно при нумерації.

¹ Написано над рядкомъ замість закресленого твоє.

² Написано над рядкомъ.

³ Далі закреслено чрезъ Дн.

и в Ингуле с командами на караулах о сиску тѣхъ воровъ и воловъ прикази посланни и, буди сищутся, то онимъ чабанамъ⁴ возвращенни будутъ. В протчем⁵ с почтением⁶ пребуду.

Вашего благородия сосѣдственной⁷ приятеля моего доброжелатель
кошовий а. Яким Ігнатовичъ с товариством

1754 году, октября 22 д.

Кошъ.

Арк. 33. Відпуск.

№ 437 1754 р., жовтня 24. – Рапорт Коша Київській губернській і Генеральній військовій канцеляріям про захоплення ногайцями вола і майна у козака Конелівського куреня Кіндрата Березового та вбивство його товарища, козака того самого куреня Василя Гаркуші

28 В Киевскую губернскую¹ и Войсковую генералную² канцелярії
Покорній репортъ

Сего октября 21 д. нашего Запорожского Низового Войска [куреня]² Конеловского козакъ Кондратъ Березовій, в Кошѣ являсь, [пред]ставиль. Сего-де текущего октября, средних чисель, в[озвраще]ніи его з товарищемъ того ж куреня Конеловского козакомъ³ Василемъ Гаркушею з Соляного озера з солю, в урочищи Епатисѣ для отдоху себѣ и скоту стали ночовать, где нагайскіе татары, пять человекъ, ночью напавъ³ на них³, помянутому Василю голову келепа[ми] побили да саблю розрубали, от якого бою онъ, Василь, тоей же ночи, на росвѣтѣ, и умре, которого означенній Березовій на помянутой Епатисѣ и похорониль. И при томъ взяли³ в нихъ³ кожухъ чорній – в двохъ рубляхъ, машинъ четири жолтихъ – каждой цена по сороку копѣекъ, чоботъ сапьянових паръ двѣ – каждой пари цена рубль и дватцять копѣекъ, казанъ медной болшой – цена чотири рублѣ, сокиру – цена тридцять копѣекъ, вола – ценою в востѣмъ рублѣй.

И понеже от ихъ, татаровъ, таковіе убийства вновь и не перво уже происходятъ, о чемъ и Киевской губернской канцелярії извѣстно есть, того рады, в Киевскую губернскую канцелярію о томъ представляя, покорно

⁴ Далі закреслено ім'яють.

⁵ Далі закреслено і в томъ при доброжелательствѣ моемъ при отданѣ сусѣдского уклона.

⁶ Далі закреслено пребуду.

⁷ Далі закреслено в сосѣдствѣ дружелюбного и ласкавого.

¹ Далі закреслено канцелярію.

² Текст пошкоджено.

³ Написано над рядком.

прошу⁴, куда надлежитъ представить и, что послѣдуетъ, в Кошъ Войска Запорожского предложить⁵.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 года, октября 24 д.

З Кош а.

Помітка на лівому полі посередині: Се єст у вѣдомости написано.

Арк. 28. Відпуск.

№ 438 1754 р., листопада 17. – Повідомлення Генеральної військової канцелярії Кошеві про інформування гетьмана Кирила Розумовського і Київської губернської канцелярії щодо нападу ногайців на козаків Конелівського куреня Кіндрата Березового і Василя Гаркушу, захоплення майна і вбивства Гаркуші. № 7663

Благородный и достойнопочтенный гдпднъ атаманъ кошевий 80
Войска Низового Запорожского зъ старшиною войсковою курѣнными атаманами и товариствомъ.

По репорту вашему, сего ноября 16 д. въ Генеральной войсковой канцелярії полученному, о учиненномъ нагайскими татарами пятю человѣками на запорожскихъ козакѣвъ куреня Канеловского Березового и Горкушу ночью нападенніи, которые-де козаки въ следованіи ихъ зъ Соляного озера зъ солью въ урочищи Епатисѣ для отдоху себѣ и скоту стояли, и о последовавшемъ одному съ нихъ отъ оныхъ татаръ смертномъ убійствѣ и забратіи вещей, въ томъ репортѣ вашемъ іменно показанныхъ, представлено отъ Генеральной войсковой канцелярії въ надлежащемъ обстоятелствѣ подъ высокое его ясневелможности высокоповелителнаго гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разныхъ ординовъ кавалера благоразсмотреніе.

А и къ гдпду генерал-маеору и вице-губернатору кіевскому Костюрину объ ономъ же ізъ Енеральной канцелярії писано съ требованіемъ, чтобъ онъ, куда потребно объ ономъ козаку запорожскому Горкушѣ смертномъ убійствѣ, отъ татаръ произшедшемъ, претенсію зъ искателствомъ виновнымъ за то достойного наказанія, такожъ о возвращеніи у оныхъ козакѣвъ разграбленнаго имѣнія домагателство учинить и Генеральную канцелярію увѣдомить не оставилъ, о чемъ вамъ ко ізвестію симъ предлагается.

Вашего благородія доброжелателные слуги Семень Кочубей
Яков Якубовичъ

1754 года, ноября 17 д.

Ном. 7663.

Помітки: Получень 1754 года, декабря 13 дня.

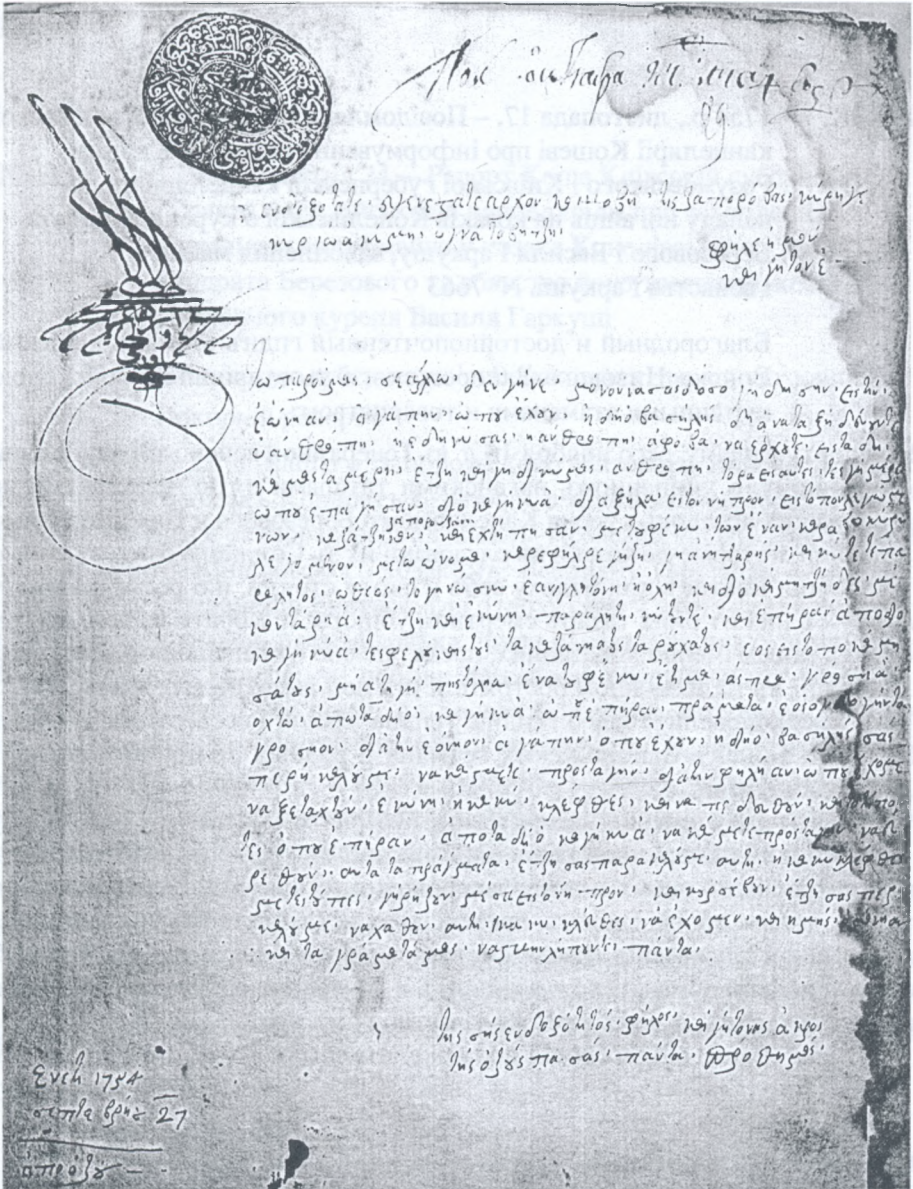
Арк. 80. Оригінал.

⁴ Далі закреслено о вишеписанномъ.

⁵ Далі закреслено З Кош а. Октября 2.

1754 р., вересня 27. – Лист¹ очаківського Ібрагім Паші до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про напад запорожців на турецькі судна, захоплення майна і зброї, поранення матросів і вбивство яничара та з проханням вжити заходів для розшуку винних

29

Помітка на арк. 29: Пол. октябра 27 д. 1754 году.

Арк. 29. Оригінал. Мова грецька.

¹ Заголовок складено за перекладом і відповіддю (док. № 440, 441).

Велможному и благородному пану кошовому
Запорожского Войска¹

Гспднъ, гпднъ Якмъ [!] Игнатовичъ, приятель і сосѣдъ.

Прошу объявляемо вашему милости, імѣючи з вами вѣчной миръ между² обоими імперіями², которіи купци едутъ наши до васъ и з нашей стороны до вашей імперіи, такъ і ваши купци до нашей стороны, которіе приходятъ за своїми нуждами. Тепер недавно две судини подрани, которіе ездилы для³ рубання дровъ, одного⁴ раіза⁵ з ружа постреляли, а іменно Каранфиль⁶, реігъ [!], янчаринъ, и лежитъ боленъ, чаятъ не буде живъ. И двох суденчицкихъ⁷ матросов списомъ покололи, також і ониє неведомо живи ли будутъ или ни. И побрали⁸ от двохъ судин каюки два, да казани, і адежи почти⁹ до сорочки побрали, пара пистолетов, одно ружья, готовихъ денегъ востъмъ левовъ. Всего того забору по поракунку – востъмъдесять левовъ.

Между двохъ царствъ маючи вѣчного мѣра, прошу¹⁰ издѣлати приказ по приятелству, которихъ¹¹ воровъ сисковат и за сикомъ¹² наказать по вашему обычаю. Прошу вашей велможности, которіе вори дубами ходять и розбивають, такихъ скоренять. //

Вашей велможности и приятель і суѣдъ граничной 12
очаковской паша поклонъ зв.

1754 году, сентябра 27 дня.

Помітка: Получено 1754 году, октябра.

Арк. 12. Діловодний переклад.

¹ Написано над рядком.

² Написано на правому полі та над рядком замість закресленого двохъ царствъ.

³ Далі закреслено всру.

⁴ Далі закреслено з ружа.

⁵ реіс – капітан малого судна.

⁶ Написано на правому полі замість закресленого Канфиле.

⁷ Склад -чиц- написано над рядком; далі закреслено суденнихъ.

⁸ Далі закреслено две су.

⁹ Написано над рядком.

¹⁰ Далі закреслено приказа.

¹¹ Далі закреслено ти.

¹² сискомъ

№ 441 1754 р., жовтня 27. — Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до очаківського Ібрагіма Паші про вжиття заходів для розшуку винних у нападі на турецькі судна, в захопленні майна і зброї, пораненні двох матросів і вбивстві яничара

30 Благородній¹ гспднъ очаковській комендантъ², нашъ дружелюбний сосѣдственной приятель.

Писаніє вашего благородія³ сего октября 27 д. я в Кошѣ⁴ получилъ, в которомъ написано, что недавнихъ временъ, будучихъ в лесу⁵ за дровами две судини запорожскими⁶ ворами ограбленни⁶ и єдного реїза⁷ з ружа пострелили, а іменно Каранфилъ, реїза, янчарина, кой и лежитъ боленъ, и двохъ суденчицкихъ матросовъ поподколовали. И побрали в онихъ судинахъ⁸ каюковъ 2, казани, одежу, пару пѣстолетовъ, одно ружя, готовихъ денегъ⁹ востѣмъ левъ и протчое. И тѣмъ писмомъ требуетъ¹⁰ воровъ сискатъ і пограбленное, отискавъ, возвратитъ, а ихъ за таку продерзостъ достойному наказанію предатъ¹⁰.

30 зв. І на оное вашего благородія писмо симъ в отвѣтъ обявляю¹¹, яко по вашему писму к полковникамъ перевѣзкому, гардовому и к протчимъ караулнимъ старшинамъ¹² о сиску¹³ и о поимки тѣхъ воровъ прикази посланны // и, єгда сищутся оние вори с показанными забратими вещми, то оние вещи на обидную сторону возвращены быть имѣютъ, а воры, по указамъ, наказанны будутъ¹⁴ жестоко без всякой потачки¹⁴. В протчемъ с почтениемъ пребуду.

Вашего благородія сосѣдственного приятеля
нашего вседоброжелатель и сосѣдъ
к. а. Я. І. с товариствомъ

1754 году, октября 27 д.
Кошѣ.

Арк. 30. Відпуск.

¹ Написано над рядкомъ замість закресленого *Высокостепенѣйшій* достойнопочтеннѣйшій и високопочтеннѣйшій.

² Написано над рядкомъ замість закресленого *Ибрагимъ Паша*.

³ Написано над рядкомъ замість закресленого *высокостепенства*.

⁴ Далі закреслено с почтениемъ.

⁵ Далі закреслено на *ре*.

⁶ Написано над рядкомъ та на полі замість закресленого *козаками подрани*.

⁷ *реїс* — капітан малого судна.

⁸ Далі закреслено *судинахъ*.

⁹ Далі закреслено *всо*.

¹⁰ Написано на правому полі замість закресленого *возвращения показанихъ вещей и денегъ* возвращенія на обидную сторону.

¹¹ Далі закреслено *что*.

¹² Далі закреслено *караулнимъ*.

¹³ Далі закреслено *тѣхъ во*.

¹⁴ Написано над рядкомъ.

№ 442 1754 р., листопада, и. п. 11¹. – Лист командира татарського караулу Бекир Аги до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про повернення в Крим та направлення в Кіш перекопського Боран Гози Аги для передачі словесного доручення кримського хана Арслан Гірея

Благороній [!] гспднъ кашевой атаманъ Якимъ Игнатовичъ, мой сосѣдственній приятель. 34

При семъ обявляю вашего благородия. Веленно мнѣ ехать Кримъ у Гоборъ, з насъ имѣется карауль стоять до Хасимъ², которо сиятелнѣйшого хана присланно³, котормъ написано, что скажить – от насъ посланн Боранъ Гоза Ага, словезно вашего благородия обявляемъ будет. //

Вашего благородия сосѣдственной приятель 34
мой доброжелатель и карауль Бекирь Ага зв.
Мѣсто печати

Помітка: Полученно 1754 года, ноября 11 д.

Арк. 34. Діловодна копія.

№ 443 1754 р., н. р. листопада 11¹. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до командира татарського караулу Бекир Аги про отримання його листа щодо закінчення терміну служби на кордоні і про від'їзд посланця Боран Гози Аги

Блгородний гпднъ кримский Бекирь Ага 64
Мой сосѣдственній приятель

Текущого ноября 11 д. кримский Боранъ Гози Ага от вашего блгородия пысаніе, с обикновеннимъ учтивимъ уклономъ, въ Кошѣ подаль намъ, зъ которого усмотрили мы, что ваше блгородие имѣете состоять на карауле до Касима, которой уже и миновал, ²и о том вашего благородия з караулу исходѣ ми ізвѣстни.

¹ Датовано за поміткою про одержання документа.

² Потрібно Касима – день закінчення літньої половини року, тобто 26 жовтня, див. док. № 444.

³ Далі закреслено присланно.

¹ Датовано за змістом документа.

² Написано на лівому полі замість закресленого Да оной же мурза, по повелѣнню его свѣтлости хана кримского и вашему, просиль в нас позволения въ нашей границѣ въ степних и днепрових местах, въгору и вниз по Днепру, около Калмуса и Самарѣ, за недородомъ въ кримской границе трав кримских обивателей скотъ пастъ. На которое прошение по содержанию щасливо пребывающей между обоими высокими империями дружби дозволение учиненно и для вѣдома к запорожскимъ полковникамъ самарскому, калмускому да перевѣзкому от Коша ордерами, даби въ той пастбѣ какова препятствия ни от кого не слѣдовало, предложено. Но токмо б тотъ скотъ, въганя въ наши границы, берегли и содержали на пастбѣ въ свободних местахъ, гдѣ козаки не сидятъ зимовниками и не содержатъ скота и сѣна. Оной же.

64
зв. Оного же Боранъ Гоzi Агу з сим писанієм к вашему благородію³, з
отдачею приятелского уклонa, отправили. Которой² Боранъ Гоzi Ага,
будучи въ Сѣчи Запорожской, велъ себе честно постояннѡ, // какъ должно
и приличествуєтъ доброму старшинѣ, о чемъ вашему блгородію извѣстно
да будетъ. Въ прочемъ с подобающимъ вашего благородія персонѣ
почтениемъ при сосѣдственной дружбѣ пребуду.

Вашего блгородія моего сосѣдственногого приятеля
доброжелателнїй слуга кошевій атаманъ
Іакимъ Ігнатовичъ с товариством

[...]⁴.

71
зв. *На конверті:* Благородному гпдну кримскому Бекирь Агѣ, моему сосѣд-
ственному приятелєвѣ.

Печатка. Див. № 1 в Таблиці відбитків печаток

Арк. 64, 71. Відпуск⁵.

№ 444 1754 р., листопада 19. – Рапорт Коша Київській губернській
канцелярії про прохання татар дозволити їм користуватися
запорозькими угіддями у зв'язку з засухою в Криму

50
Въ Кіевскую губернскую канцеллярію
Покорній репортъ

Текущего¹ ноябра 11 д. при писмѣ состоящего на карауле в Бѣлозорки
кримского² Бекир Аги³ перекопскій⁴ Боранъ Гоzi Ага⁵ в Кошѣ явился.
⁶В котормъ⁶ ⁷писмѣ реченний² Бекирь Ага писалъ, что в силѣ ханского
велѣнія імѣєтъ онъ², Бекирь, с караулу в ден Кисима⁸, то єст прошедшого
октября 26 д., вступит, с которого уже совсемъ и зоишоль. А онои Боранъ
Гоzi Ага⁷, якоби по повелѣнію хана кримского⁹ Арсланъ Гирєя и пере-
копского каймакама Фетте Эфенды, просиль о не воспященїи кримскимъ
жителемъ в нужное время за недородомъ в кримской границе травъ на
запорожскіє землѣ скота для пастбы вгонить. І хотя ⁴на словах от мене⁴
обещано имъ ¹⁰ ⁴за сосѣдственную дружбу⁴ по прозбе ихъ зделать ⁷за тѣмъ

³ Далі закреслено про.

⁴ Текст пошкоджено.

⁵ Первісно це був оригінал, до якого внесено суттєві зміни.

¹ Далі закреслено октябра.

² Далі закреслено Бу.

³ Далі закреслено якоби по повелѣнію хана кримского и перекопского каймакама кримской.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено в Кош.

⁶ Написано над рядком замість закресленого а в оном.

⁷ Написано на правому полі.

⁸ Потрібно Касима – день закінчення літньої половини року.

⁹ Далі закреслено и не.

¹⁰ Далі закреслено в кр.

договоромъ, чтобъ толко¹¹ в тѣхъ¹² мѣстахъ скоть пасли, где зимовниками козаки не сидят и не содержатъ сѣна, да при томъ и бергли [!] б оного скота⁴, чтоб на Войско жалобъ⁴ от нихъ не про [!]⁴ не происходило⁷, однакъ в томъ точного позволенія¹³, без представленія вашшей [!] командѣ, не послѣдовало.

Того ради о томъ в оную губернскую крию представляя, покорно прошу на вишеписанное в резолюцію предложить⁴ вскорости⁴, по чѣму потребное извѣстіе к хану кримскому⁷ или перекопскому каймакаму⁷ от Коша можно б было дать.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 года, ноябра 19 д.

З Коша.

Арк. 50. Відпуск.

№ 445 1754 р., грудня 12. – Рапорт Коша Київській губернской канцелярії про пересилку в Київ оригіналу листа командира татарського прикордонного караулу Бекир Аги та про відсутність татарських караулів на кордоні з Запорозжям

[В Киевскую губернскую]¹ канцелярию

79

Покорный репортъ

зв.

Текущего декабра 11 д. з оной Киевской губернской канцел[ля]рії в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученнымъ ордеромъ велено присланное в Кошъ от бывшего в Бѣлозерке на караулѣ кримского Бобекірѣ Аги на турецкомъ диалектѣ о сходѣ его с того караула письмо оригинално в Киевскую губернскую канцелярию прислат, також нинѣ тѣ караули с кримской стороны содержит ли кто и в коихъ імянно² мѣстах или уже никого на оних нѣтъ, о томъ справится и, что по справки явится, с обстоятельствомъ в Киевскую губернскую канцелярию репортоват.

І по содержанию оной Киевской губернской крии ордера вишеписанное письмо, присланное от бывшего в Бѣлозерки на караулѣ кримского Бобекірѣ Аги³ не на турецком, но на⁴ рускомъ диалектѣ писанное письмо, оставя zde с оного копию, в оригиналѣ в оную губернскую крию // при семъ сообщая, покорно донош[у, что от] кримской стороны тѣхъ карауловъ никто не содержит і на оних нигде, ни в какомъ мѣстѣ уже никого нетъ⁵, и из начала

79

¹¹ Далі закреслено но токмо б.

¹² Далі закреслено при томъ говорено.

¹³ Далі закреслено не.

¹ Текст пошкоджено.

² Далі закреслено уже.

³ Далі закреслено на турецком.

⁴ Далі закреслено туре.

⁵ Далі закреслено і состоялъ токмо.

учреждения тѣхъ карауловъ в єдномъ мѣстѣ, в Бѣлозерки токмо, означенный Бобекирь Ага состоялъ.

К. а. Іахимъ Ігнатовичъ с товариством

1754 года, декабря 12 д.

З Сѣчи.

Арк. 79. Відпуск.

№ 446 1754 р., листопада 7. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про уточнення чуток щодо заклоту яничарів у Криму і Перекопі. № 108^а

Арк. 35. Оригінал. Див. Додаток.

№ 447 1754 р., жовтня 31. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про розшук на Запорозжі винних у наїздах на ногайців, захопленні коней, майна і грошей та про зруйнування зимівників, побудованих запорожцями на кримській території. № 2077

36

Ея імператоръскаго величества самодержицы въсероссийской Войска Запорожского Низового благороднѣйшему і высокопочтѣннѣйшему господину кошевому атаману Якиму Ігнатовичу из старъшиною

Сего октября 18 числа ханъ крымской чрезъ нарочно посланного къ нему киевского гарънизона афицера Петра Фотѣва, принося жалобу вѣновь на запорожских казаковъ, ко мнѣ писалъ, что по решеніи пред симъ сверхъ прежде бывших обыдѣ и грабителствъ і в самое то время, когда для покою обоих сторонъ запись мира зменялись, запорожския казаки по обыкновению своему в Перекопской степи на пригнанных для водопою къ реке Днепру джимбуилуцких татаръ табунных лош адей, напавъ нечаянно на девяти лотках, одного татарина до смерти убили, другого ранили, сто дватцать лошадей отогнали. Кроме же сего запорожския ж казаки, несколько пастушьих кошовъ разбивъ, триста левков денегъ, восем воловъ і всѣ ихъ котѣлы і пожиткы пограбили.

36
зв. Да в то ж время при реке Буге на стрегущих едисанских татаръ пастухов скотъ, запорожския // казаки напавъ, одного человека застрелили, другою ранили, тритцать шесть лошадеи отогнали, еще едисанского ж народа одного татарина до съмерти убили, другою ранили. Да сверхъ же сего у реки Буга у приготавливающихъ нагаискихъ татаръ сено, вѣсе ихъ пѣлатыє і протчие вещи силою поотнимали.

Да на сихъ же дняхъ обретающейся въ Константинополе господинъ надворной совѣтникъ і резидентъ Обресковъ ко мнѣ писалъ, что по полученіи крымского хана репортов от Блистателной Поръты¹ ему,

¹ Написано над рядком.

резиденту, знать дано, яко сверхъ учиненных татарам обидъ при концахъ мусульманскихъ границъ казаками зимовники і шелаши хотя несколько із оныхъ раззорены і созжены были, токмо-де по возвращеніи камисаров в тех же местахъ еще болѣе прежняго зимовниковъ і шелашей построили.

И того ради вамъ, господину кошевому атаману, из старшиною най-крепчайшимъ образомъ предлагаю о вышеписанныхъ вновь приключенныхъ от запорожскихъ казаковъ татарамъ обидахъ і смертныхъ убийствахъ безъ наймалѣйшей от ихъ куренныхъ атамановъ понаровки, но всякимъ удобъвозможными способами техъ злодеевъ, кои вновь таковыя татарамъ обиды і грабительствы, і смертные убийства // приключили, въсермерно сыскавъ, накрѣпко ізслѣдовать і все пограбленное отыскат¹ і на обидную сторону возвратитъ непременно, а виновныхъ содержать подъ крепкимъ карауломъ до указа. 45

Такожъ построенныя на крымской сторонѣ запорожскихъ казаковъ зимовники і шелаши і, однимъ словомъ сказать, всякое строение – какое бы ни было, от мала до велика, вовсе искоренить іли зжечь при нарочно посланномъ с симъ киевскихъ рейтаръ прапорщике Артеме Соловковѣ, да и впередъ такихъ предрозостей чинить запретитъ подъ опасеніемъ преслушникамъ жесточайшего істязанія. І что по сему востъпослѣдуетъ, о томъ с онымъ рейтаромъ в самой скорости в Киевскую губернскую канцелярію репортовать.

Генераль-маіоръ виць-губернаторъ Іванъ Костюринъ

Кіевъ.

31 октября 1754 год.

Ном. 2077 записанъ.

Помітка: Полученъ 1754 году, ноября 16 д.

Арк. 36, 45. Оригінал.

№ 448 1754 р., листопада 19. – Наказ Коша полковникамъ Бугогартівської та Перевізької паланокъ про негайний розшукъ виннихъ у наїзді на ногайцівъ та захопленні коней і майна

Панамъ полковникамъ гардовому і перевѣзкому с ихъ старшиною 37
Приказъ

Каковъ сего ноября 16 д. з Киевской губернской крїи в Кошѣ ордеръ о отнятіи запорожскими козаками¹ на Перекопскомъ степе² на водопою в реке Днепра джимбунлуцкихъ татаръ табунныхъ лошадей³ 4-ста двадцяты⁴,

¹ Далі закреслено по обикновению своему.

² Далі закреслено пригнанныхъ.

³ Далі закреслено отогналы, напавъ нечаянно на девяти лоткахъ, одного татарина, и о убитѣ єдного татарина до смерти убили і о другомъ раненомъ, и о разбоі несколько паштушнихъ лошадей кошовъ, и о взятїи триста левковъ денегъ, восьмы волов і всѣхъ ихъ котлов, і пожитковъ пограбили, о заграблении. Да і в тоже время о нападенїи при реке Буге на стрегущихъ едисанскихъ татаръ пастуховъ скотъ запорожскими козаками о нападенїи, напавъ одного о єдиномъ человѣке застрелномъ, другога раненомъ і о отнятіи ж тредцяти шести лошадехъ отогналы, и о убитѣ еще едисанского ж народа єдиного татарина до смерти убили, і о другомъ ранинемъ.

⁴ Написано надъ рядкомъ.

да сверхъ сего пограбленомъ⁴ у реки Буга у приготавливающих нагайских татаръ сена все ихъ платѣ и протчїе вещи⁵ полученъ. Опреѣленно послат⁶ к вамъ сей приказъ⁴ при ономъ⁴ с оного ордера сообщить⁴ точную копию⁷ // і в ономъ предложит, дабы вы, пнве полковники, приложенную
37 зв. при семъ точную копию всѣмъ козакамъ, публѣковавъ, и накрѣпко приказали, дабы оніе козаки такожъ і вы⁸ всякими мѣрами⁹ оних воров с покраденными лошады і протчими заграбленими⁴ вещми сискивали⁹ и, егда сисканны і познанны будутъ, оних, забивъ в ручниа і ножниа колодки, с ихъ імуществом¹⁰ і с покраденными лошады¹¹, и с пограбленими вещмі в Кош для¹² поступленія с ними по силѣ високихъ велѣній¹² прислат,¹³ а покраденніе лошады і протчое¹⁴ на обидную сторону возвратит. Буди ж би оних лошадей¹⁵, воловъ и протчего не отискаете, то нехто другой какъ вы⁴ і тамошніе козаки, сиднѣ и риболовы, за оніе лошады обидимой сторонѣ платит будете, ибо оніе вори с покраденными лошады нѣгдѣ іное кромѣ в Ингулцѣ, в Висунѣ і в протчих тамошних мѣстах по сиднях скриваются. І вамъ о семъ вѣдат і чинит всенеотмѣнное исполненіе¹³.

З Коша.

1754 году, ноябра 19 дня.

Кошовий атаман Якимъ Ігнатовичъ с товариством

Проба пера на арк. 44 зв.: Того ради; В полковой¹⁶.

Арк. 37, 44. Відпуск.

---

⁵ Далі закреслено силою поотнималы.

⁶ Далі закреслено к полк.

⁷ Далі закреслено сообщить.

⁸ Далі закреслено тако.

⁹ Написано на лівому полі замість закресленого сискивали.

¹⁰ Далі закреслено в Кошъ прислалы такожъ.

¹¹ Далі закреслено и протчим.

¹² Написано над рядком замість закресленого отдачи на обидную сторону то.

¹³ Написано на лівому полі замість закресленого а воровъ к достойному наказанію предать і вамъ по сему чинит всенеотмѣнное исполненіе, опасаясь за неісполненіе пред Войскомъ тяжкаго штрафа істязанія.

¹⁴ Далі закреслено для отдачи.

¹⁵ Далі закреслено не отискаете.

¹⁶ Далі декілька речень залито чорнилом.

№ 449 1754 р., листопада 19. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про заходи, вжиті для розшуку винних у наїздах на ногайців, захопленні коней, грошей і майна, про ліквідацію запорозьких зимівників на території Кримського ханату

В Кіевскую губернскую канцелярію
Покорний репортъ

54

В полученномъ з оной Кіевской губернской криї в Кошѣ Воиска Запорожского Низового ордерѣ изображено. Прошедшого-де октября 18 д. ханъ кримскій чрезъ нарочно посланного к нему киевского гарнизона афицера Петра Фотѣева, принося жалобу вънов на запорожских козаков ¹в оную Губернскую крию¹, писал, что ²по решеніи² пред сим сверхъ прежде бывших обидъ и грабительствъ и в самое то время, когда для покою обоих сторон записми разменялис, запорожскія козаки, по обикновению своему, въ Перекопскіе степи на пригнаних для водопою к реке Днепру джимбу-муцких татар табунних лошадей, напав нечаянно на девяти лотках, одного татарина до смерти убили, другою ранили, сто двадцят лошадей отогнали. Кроме же сего, запорожскіе ж козаки, пастуших кошов разбив, триста левков денег, восемь волов и всѣ³ ихъ котли и пожитки // пограбили.

54

Да в то ж время при реке Буге на стрегущих едисанских татар пастухов, скоть, запорожскія козаки напав, одного члвка застрелили, другого ранили, тридцят шесть лошадей отогнали, еще, едисанского ж народа, одного татарина до смерти убили, другою ранили. Да сверх же сего у реки Буга у приготавливающих нагайских татар сено, вѣсе ихъ плате и протчіе вещи силою поотнимали.

3в.

Да на сих же днях обретающийся въ Константинополе гпдин надвornoй советникъ і резидентъ Обресков ⁴в оную ж Кіевскую крию⁴ писал, что по полученіи кримского хана репортвовъ от Блистателной Порти ему, резиденту, знат дано, яко сверх учинених татарамъ обидъ, при концах мусулманских границъ козаками зимовники и шелаши, хотя несколько из оних раззорени и сожжени били, токмо ж по возвращеніи комисаров въ тех же местах еще болѣе прежняго зимовников і шелашей построілы. //

И веленно тѣмъ⁵ Кіевской губернской криї ордеромъ о вишшеписанных вънов приключенных от запорожских козаков татарамъ обидах и смертних убийствах без и малѣйшей ѿт их куренних атаманов поноровки по всякимъ удобовозможными способи техъ зьлодеевъ, кої вънов таковіе⁶ татарамъ обиди и грабительства и смертніе убийства приключили, вѣсемерно сискав,

55

¹ Написано над рядком замість закресленого ко мнѣ.

² Написано над рядком замість закресленого по прошеніи.

³ Далі закреслено их.

⁴ Написано над рядком замість закресленого ко мнѣ.

⁵ Далі закреслено зъ.

⁶ Далі закреслено об.

накрепко изслѣдоват и все пограбление отискат и на обидную сторону возвратит непременно, а виновних содержат под крепкимъ карауломъ до указу. Також построения на кримской стороне запорожских козаков зимовники и шелаши и, однимъ словомъ скажат, въсякое строение, какое бы ни билѡ, от мала до велика, вовсе искоренит или зъжечь⁷, да и впредь таких продерзостей чинит запретит под опасениемъ преслушникамъ жесточайшого истязания⁸.

И по содержанию⁹ какъ прежнего⁹ оной Кіевской губернской криі¹⁰ прошедшего сентября 27 д.¹¹ в Кошѣ Воиска Запорожского Низового полученного ордера, к полковникам бугогардовому // и ингулскому крѣпкіе 55
зв. прикази отправлены и караульніе от Кош а послани в пристойніе места были для отисканія якобы угнанных запорожскими козаками татарских ста двадцяти лошадей и протчего, но токмо потому ничего не явилось, какъ в отправленном прошедшего сентября 29 д. в оную губернскую 56
зв. канцелярію репортъ¹² изображенѡ¹³, // что по окончаніи комисіи и по розмѣнѣ инструментов сотникъ миргородский Васил Зарудний о вишписанномъ мнѣ зъ старшін[ою]¹⁴ объявлял, почему от мене к полковникамъ гардовому і ингулско[му] крѣпкіе прикази отправлены.

Да особливо и нарочіе от мене посланни въ пристойніе мѣста били, коімъ найкрѣпчайше било приказанно – кто именно запорожские козаки татарские сто двадцят лошадей чрезъ Днепръ и куда угнали и на кримскомъ степу татар въ смерть побили, а иних поранили, и протчіе обиди татарамъ и чабанамъ причинили, провѣдав, въсѣми мѣрами старалис въсѣ

---

⁷ Далі закреслено при нарочно посланъному с симъ кіевских реитарѣ прапорщике Артему Соловцову ст.

⁸ Далі над рядком закреслено И хоть и какъ.

⁹ Написано над рядком замість закресленого ея.

¹⁰ Далі над рядком закреслено якъ хотя.

¹¹ Далі закреслено в том з оной губернской криі.

¹² Написано над рядком замість закресленого обстоятелно. Див. док. № 428–430.

¹³ Далі закреслено каковіе поселенія в турецкой и татарской границахъ запорожских козаковъ явились, оніе сожженни и вовся разоренни по состоявшемусь при бившей комисіи договору были, а козаки в російскіе границы сведени. Такъ і нинѣ полученном во исполненіе присланного ордера о вишписанных вновь приключенных от запорожских козаковъ татарамъ обидях и смертних убійствах для сиску техъ злодѣевъ, коі вновь таковіе татарамъ обиди приключили, атаманамъ курѣннимъ, такъ же и к полковникамъ строго и накрѣпко 56
от Кош а предложено и ежели такови злодѣе сискани будутъ, // то на обидную сторону пограбленное ими возвращенно быть імѣеть. Також і построение же на кримской сторонѣ запорожских козаковъ зимовни [!], селашѣ и всякое строение, ежели явится, снесено и разорено будетъ. Нинѣ же нигде по объявленію нарочно посланних не явилось. О чемъ в оную Кіевскую губернскую крию в покорности моеи репортуя.

Кошовий а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариством

1754 года, ноябра д.

З Кош а.

¹⁴ Текст пошкоджено.

тѣ лошадѣ и протчое отискиват и, злодѣевъ переловивъ¹⁵, сюда в Кошъ присилат для отдачи обидимимъ лошадѣ, а злодѣямъ к учинению жестокого наказания.

Точию тѣ полковники и нарочнопосиланние, возвратяс въ Кошъ нинѣ с товариством, репортовали, что они всячески, вездѣ ездя, о тѣх лошадях провѣдовали и по самому Днѣпру козаков-рибалокъ спрашивали, точию нѣгдѣ таковых лошадей не сискали да и слѣду, гдѣ переправляли чрезъ Днѣпръ, не явилос и не било. А козаки-рибалки под присягою показивали, что-де они нѣкого з лошадми чрезъ Днѣпръ переправящихся не видѣли, съ чего можно доумѣватця, что сия новая претенсія составленна умишленно, а не правдою, // понеже вори въ многолюдствѣ [!] вороват не ходят, а хотя 57 б и в сороку члвках сто двадцят лошадей украли, то съ оними, яко с немалимъ числомъ тѣх лошадей, укрится въсячески имъ, ворами, ни гдѣ не можно.

Однаково ж по силѣ ея ім. величества высочайших указов і его ясневелможности гпдна гетмана і кавалера графа Кирила Григориевича его сиятельства Розумовского, також і Кіевской губернской криї ордеров войскової асаулъ Петръ Калнишевский¹⁶ с командою во всѣ мѣста запорожскіе сегобочніе. ¹⁷прошлого ж¹⁷ сентября 5 дня по инструкціи посылан билъ и такъ асаулу, яко и полковникамъ гардовому і ингулскому и караулнимъ старшинамъ накрѣпко повеленно въсѣмъ козакамъ публѣковат копій ордера, присланного съ оной Кіевской губернской крии суда [!] въ Кошъ о добровольной с обоїх сторон розмѣнной¹⁸ здѣлки. И при томъ приказиват онимъ козакамъ, даби они воров, разбойников и шляхових дряпѣжцев и других слодѣевъ [!] с пограбленными въ татар, якоби послѣ окончания той здѣлки, ста двадцятю лошадми сискивали всячески и сюда оних и протчиих воровъ съ покраденными лошадми и протчими вещмы // въ Кошъ прислали для отдачи обидимой сторонѣ тѣх 57 лошадей и злодѣевъ къ наказанию достойному. Да и вперед бы воровствомъ 3в. и грабительствомъ скота, денег, одежи и нѣчего другого нѣ таино, нѣ явно туркамъ, татарамъ и нѣкому другому нѣкто з козаков обидѣ не причинялъ, но воров и грабителей вовся б истреблялы, не дая имъ, зълодѣямъ, пристанища нѣгде. Да и ему, асаулу, полковникамъ и старшинамъ караулнимъ по тому жъ веленно поступат рачително. Точию¹⁹ въ прибитии оног асаула въ Кошъ, а от предписаних полковниковъ и караулних старшинъ, что по тѣмъ приказамъ послѣдовало, репортов ²⁰до отправки оног репорта²⁰ не имѣлос²¹. Егда же асаул приедет въ Кошъ і что донесеть –

¹⁵ Написано над рядком замість закресленого отискиват.

¹⁶ Далі закреслено во.

¹⁷ Написано над рядком замість закресленого сего ж.

¹⁸ Далі закреслено здѣлк.

¹⁹ Далі закреслено въ б.

²⁰ Написано над рядком замість закресленого еще понинѣ.

²¹ На лівому полі закреслено еще понинѣ не имѣтсѣя.

сискал ли воров и лошадей или за чимъ-либо сискат не могли, тогда в Киевскую губернскую крию представленно от мене бит имѣть без умедлѣнія.

58 Нинѣ же означенный асаулъ Калнишевский, з розездовъ прибыв в Сѣчъ²², по вишписанному объявилъ, яко²³ ни слѣду нетъ и ни от кого²⁴ не слыхал и сискат нигдѣ, хотя крайнѣйшіе поиски имѣлъ, не могъ. Такъ и нынѣ во исполненіе сего ордера к сиску воровъ и к отисканию угнанных²⁵ лошадей и заграбленныхъ троухъсотъ левковъ денегъ, восьми воловъ, // котловъ і протчійхъ пожитковъ, да еще тридцати шесті лошадей отпавленним к полковникам бугогардовому и інгулскому приказами велено всемерное стараніе прилагать.

А запорожскіе поселенія, ежели где на турецкой и кримской границахъ являться, вовся разорють [!] и зжечь, з коіхъ уже инніе селашѣ снесени, а инніе разорени и сожжени. Онихъ же воровъ, ежели поймани будутъ, в Кошъ прыслать, а заграбленное на обидную сторону возвратит. Но токмо весма упователно, что такові претенсіи от хана кримского умишленно взнесени, ибо между козаками ни малѣйшого о таковыхъ грабительствахъ эхха не происходитъ, да и с таковымъ многимъ числомъ лошадей за всегдашними такъ от Коша, якъ и от другихъ командъ розездами имъ укрыться крайне нѣгдѣ і невозможно. О чемъ в оную Киевскую губернскую крию покорно репортую.

К. а. Іаким Ігнатовичъ с товариством

1754 года, ноября 19 д.

З Коша.

Арк. 54–58. Відпуск.

№ 450 1754 р., листопада 16. Кіш. - Свідчення військового кантаржія Василя Кіоморжоля про підготовку Криму до походу на Черкесію, а також про заборону торгувати спиртними напоями в Бахчисараї^а

Арк. 40а, 41. Відпуск. Див. Додаток.

№ 451 1754 р., листопада 19. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про воєнну тривогу в Криму у зв'язку з чутками щодо готовності російських військ до походу на Крим і про виступ татар на Черкесію^а

Арк. 38, 42, 43. Відпуск. Див. Додаток.

---

²² Далі закреслено обявляль яко.

²³ Написано над рядком замість закресленого что.

²⁴ Далі закреслено не слыхъ.

²⁵ Написано на лівому полі замість закресленого заграбленних.

№ 452 1752 р., червня 22. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про отримання грошового жалування для Війська Запорозького, доставленого поручиком Кирилом Фроловим^а

Арк. 39. Відпуск. Див. Додаток.

№ 453 1752 р., червня 22. – Розписка Коша, видана поручику Кирилу Фролову, про отримання доставленого ним грошового жалування для Війська Запорозького^а

Арк. 40. Відпуск. Див. Додаток.

№ 453а 1756 р.¹. Кіш. – З відомості про виплату грошей куреням^а

Арк. 59. Чернетка. Див. Додаток.

№ 454 1754 р., жовтня 3. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Війську Запорозькому про взаємне з татарами встановлення постійних сторожових постів на кордонах між Запорожжям і Кримським ханатом, про створення команд для охорони кордонів, ліквідацію на татарській території козацьких зимівників, про видачу козакам, які виїжджали за кордон, паспортів тощо. № 617

Ея императорскаго величества Малої Россіи обоіхъ сторонъ 46
Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...> Квріллъ
Разумовскій
Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошевому,
старшинѣ войскової, атаманамъ курѣнним и всему Войску

Прошедшого августа от 6 д. сего году присланнымъ къ намъ репортомъ представляли вы, что извѣстная коммисія о забвеніи произшедшихъ между запорожскими козаками и татарами по силѣ прежней здѣлки обыдѣ уже окончена. А сего году сентября 28 д. въ присланной къ намъ ізъ Гдрственной иностранныхъ дѣлъ коллегіи ея императорскаго величества грамотѣ, по доношенію въ ту коллегію гспдна генерала-маіора и кіевского вице-губернатора Костюрина, объявлено, яко при той коммисіи присланніе от хана кримского комисары въначалѣ предлагали и усилно требовали, чтобъ имѣющіяся въ ихъ границахъ по Конскимъ Водамъ и по реке Бугу запорожскихъ козаковъ зимовники и шалаши разорить, что учинить съ російской стороны и обѣщано.

Во время ж коммисіи присланъ от хана кримского для содержанія извѣстныхъ пограничныхъ въ тамошнихъ // местахъ с ихъ стороны карауловъ 46
зв.

¹ Датовано за спр. 9, арк. 144, 147, зважаючи на схожість почерку, яким написано документи. Див. також: Архів Коша. – Т. 2. – С. 130–133.

опредѣленной къ тому главнымъ кримской Бубекирь Ага съ командою, съ которымъ условлено, что ему с командою своею содержать караулы по ихъ границе вѣнизъ Днѣпра, по той сторонѣ от урочища Каменного, а по рекѣ Бугу содержаты будутъ от едисанскихъ татаръ и чтобъ изъ російской стороны, въ російскихъ границахъ, караулы поставитъ же, о готовности которыхъ також-де обнадѣжено. И соглашено, чтобъ тѣмъ обоихъ сторонъ карауламъ, каждому въ своихъ границахъ, имѣть частіе розѣзды и между собою караулнымъ старшинамъ согласіе, безъ чего другъ къ другу самовольно не переходитъ и озлобленія не показывать, но взаимную сосѣдственную дружбу содержать. Для зимнаго времени для людей, кромѣ землянокъ, а для лошадей сараевъ, излишняго строенія не дѣлат. Едущимъ изъ Сѣчи въ Кримъ и въ Очаковъ для промысловъ и отпускаемимъ на рибную ловлю и для звѣрь козакамъ, до присилки особыхъ билетовъ, давать пашпорты, въ которыхъ описывать число людей, при нихъ воевъ и скота, за чѣмъ отправились, срокъ возвращенію и что люди не сумнительніе. Напротивъ того кримскимъ и очаковскимъ купцамъ такіе ж пашпорты и печати, каковы от вышепомянутого Аги російскимъ коммисарамъ сообщены, даваны будутъ, и чтобъ караулнымъ съ проезжающихъ обоихъ сторонъ взятковъ не вимагать.

47 И по ея императорскаго величества указу генерал-маіоръ и вице-губернаторъ кіевскій // Костюринъ, по возвращеніи съ коммисіи посланного от него въ оную коммисію маіора Ефремова, от 10 августа, и съ Кременчука къ вамъ, кошевому атаману, зъ старшиною, о публѣкаціи в Войскѣ Запорожскомъ об окончаніи сей здѣлки о снесеніи съ турецкихъ границъ запорожскихъ зимовниковъ и переведеніи людей въ російскіе границы и о караулахъ въ вышеозначенной силѣ писалъ; и чтобъ карауламъ быть по самой границе, зачавъ по той сторонѣ реки Днѣпра, гдѣ ннѣ войсковою перевозъ, да въ Усть-Каменке, гдѣ прежде Сѣчь была, а оттуда до Гарду. И опредѣлить на оныя при старшинахъ козаковъ надежныхъ толикое ж число, сколько от татаръ въ поставке будетъ, и надъ всѣми караулами одного изъ лучшихъ старшинъ командиромъ, какъ и от хана кримского вышеписанной Ага опредѣленъ, давъ опредѣленнымъ на тѣ караулы старшинамъ наставленіи. И оною ея императорскаго величества грамотою повелѣно намъ о томъ вамъ, кошевому атаману, зъ старшиною надлежаще подтвердить.

А что касается до лучшаго содержанія оныхъ пограничныхъ, яко нужныхъ, карауловъ, то при тѣхъ караулахъ содержать команды не изъ однихъ запорожскихъ, но и зъ малоросійскихъ козаковъ при добромъ и ревнителномъ къ службѣ ея императорскаго величества изъ полковой старшины малоросійской котораго способного къ тому избрат и къ нему въ помощники, и въ команду изъ старшины жъ и рядовыхъ изъ малоросійского // и Запорожского Войска потребное число опредѣлить, и оною къ лучшему того дѣла исправленію надлежаще інструковать [!] 47 3в. намъ. А в протчемъ тому опредѣленному главнымъ надъ означенными пограничными караулами и вамъ, запорожскому кошевому атаману, зъ старшиною велѣтъ какъ въ семь, такъ и въ протчихъ пограничныхъ дѣлахъ,

поступать по сношенію съ вышеписаннымъ генераломъ-маіором и вице-губернаторомъ кіевскимъ Костюринимъ, на которого тѣ дѣла положены. И по предложеніямъ его, что надлежитъ будетъ ісправлять безъпрекословно, ибо-де въ иномъ и на вписку сюди времени не будетъ и чтобъ межъ тѣмъ чего упущено не было.

И во исполненіе оной ея імператорскаго величества грамоти посланным от насъ въ Генералную войсковую канцелярію ордеромъ велѣно позавзятіи от гспдна генерала-маіора и кіевского вице-губернатора¹ Костюрина ізвѣстія, сколько къ содержанію въ вышепоказанныхъ мѣстахъ карауловъ потребно козаковъ, въ то число половинное число комендировать ізъ малороссійскихъ ближайшихъ къ Сѣчи полковъ выборныхъ козаковъ при одному надежному и къ службѣ ея імператорскаго величества ревнителному полковому старшинѣ и при другихъ подлежащихъ старшинахъ. И тому старшинѣ надъ тѣми караулами быть главнымъ комендиромъ и какъ ему у содержанія тѣхъ карауловъ будучи поступать, снабдѣть его на основаніи ея // імператорскаго величества грамот доволною інструкціею. 53
А вамъ чрезъ сіе приказываемъ къ содержанію тѣхъ же карауловъ въ команду оногo полкового старшины опредѣлить от Войска Запорожскаго надежныхъ козаковъ при старшинахъ толикое число, сколько от нашей Генеральной войсковой канцеляріи позавзятому от гспдна генерала-маіора и вице-губернатора кіевского Костюрина ізвѣстію приказано будетъ. И тѣмъ опредѣленнымъ от Войска Запорожскаго старшинамъ и козакамъ приказать быть въ точнои командѣ оногo полкового старшины и въ содержаніи при тѣхъ караулахъ розѣздовъ поступать по его наставленіямъ, а ізъ проезжающихъ съ обоіхъ сторонъ онымъ караулнымъ никакихъ взятковъ не вымагать. А однимъ ли запорожскимъ козакамъ при тѣхъ караулахъ быть или съ перемѣною, оставляется на ваше разсмотреніе.

Что же касается до снесенія запорожскихъ зимовниковъ ізъ турецкихъ границъ и переведенія людей въ россійскіе границы, такожъ до дачи едущимъ ізъ Сѣчи въ Крымъ и въ Очаковъ для промыслов и отпускаемымъ на рыбную ловлю и для звѣря козакамъ пашпортовъ зъ вышевираженными обстоятелства, то въ томъ и въ протчемъ во всемъ поступать по силѣ вышепрописанной ея імператорскаго величества грамоти и состоявшогосъ между комісарамы съ обоіхъ сторонъ соглашенія, а безъ таковыхъ // пашпортовъ запорожскіе козаки отнюдь ни для чего никуда не ездили б. Да и зъ таковыми пашпортамы едущіе за промыслом и отпускаеміе для рыбной и звѣринной ловлѣ запорожскіе козаки являлися б у будущогo над оными караулами главного старшины, который долженъ будетъ до присилки білетовъ на тѣхъ же пашпортахъ подписивать – сколько людей, и при нихъ воевъ, и скота, и за чемъ отправились, и чрезъ караулы пропущены, и срокъ возвращенію. А мимо оныхъ карауловъ и, не явясъ у оногo старшины, отнюдь ни для чего и ни за чемъ не ездили б же, чего вы сами обще з старшиною войсковою и курѣнными атаманами прилѣжно наблюдать и, 53
зв.

¹ Далі закреслено кіевского.

кому надлежить, о томъ ізъчаста подтверждат имѣете. А при томъ вамъ, гспдну атаману кошевому, зъ старшиною и курѣнными атаманами, равно какъ и опредѣленному над вышепоказанными караулами главнымъ командиромъ полковому старшинѣ, какъ въ сем, такъ и въ протчихъ пограничныхъ дѣлахъ, поступать по сношенію з гспдномъ генераломъ-маіором и вице-губернаторомъ кіевскимъ Костюринимъ и по предложеніямъ его, что надлежать будетъ, исполнять безпрекословно, чтоб между переписками чего упушено не было, непремѣнно.

Гетманъ графъ К. Разумовский

1754 году, октября 3 д.

В Санкт-Петербургѣ.

Ном. 617².

Помітка на арк. 46: Полученъ 1754 году, ноябра 16 д.

Арк. 46, 47, 53. Оригінал.

№ 455 1754 р., листопада 19. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про вжиття заходів для виконання ордера гетьмана від 3 жовтня щодо встановлення постійних постів на кордоні з Кримським ханатом, ліквідацію на татарській території козацьких зимівників тощо

48

По титулѣ его ясневелможности

Покорній репортъ

Высокоповелителним вашей ясневелможности ордеромъ, сего ноябра 16 д. в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученним, повелено к содержанию при границе, по силѣ состоявшогося при бывшей с татарами¹ комисіи договору, карауловъ в команду² имѣющого от Генеральной войсковой крѣи опредѣлить полкового старшины от Войска Запорожского Низового надежных козаковъ опредѣлить пры старшинах толикое число, сколько от Генеральной войсковой канцеллярїи позавзятому от гспдна генерала-маіора и вице-губернатора кіевского Костюрина извѣстію приказано будетъ. І тѣмъ опредѣленным от Войска Запорожского старшинам и козакам приказат быть в точной командѣ оногo полкового старшины и в содержанїи при тѣхъ караулахъ розедов [!] поступать по его³ наставленїямъ, а из проезжающих с обоїхъ сторонъ онимъ караулним никаких взятковъ не вимагать. //

48

зв. Что же касается до снесенїя запорожских зимовников из турецких границъ и переведенїя людей в російскїе границы, також до дачи едущимъ из Сѣчи в Крымъ и в Очаковъ для промыслов и отпускаемим на рыбную

² Текст заклеено під час реставрації.

¹ Далі закреслено ім'ям.

² Далі закреслено ні.

³ Далі закреслено вел'ям.

ловлю и для звѣра козакам⁴, до присилки з Кіевской губернской крїи особих билетов, пашпортовъ, в которых описиват число людей, при них возовъ и скота, за чемъ отправились, срокъ возвращенія и что люде не сумнителніе, то в томъ и в протчемъ поступать по силѣ ея ім. в-ва грамоти и состоявшегось между комисарами с обоїх сторонъ соглашенія, а без таковихъ пашпортовъ⁵ запорожскіе козаки отнюдь ни для чего не ездили.

Да и з таковыми пашпортами едущіе за промыслом и отпускаеміе для рыбной и звѣринной ловлѣ запорожскіе козаки являлися б у будущего над ними караулами главного старшины, который долженъ будетъ, до присилки билетовъ, на тѣхъ же пашпортах подписивать – сколько людей, и при нихъ возовъ и скота, и за чемъ отправились, и чрез караули пропущени, и срокъ возвращенія. А мимо оних караулов, // і не являс у оного старшины, отнюдь ни для чего и ни за чем не ездили б же, чего мнѣ обще з воисковою старшиною и курѣнными атаманами прилѣжно наблюдать⁶ и кому надлежитъ⁷ о томъ⁷ ізчаста подтврждать. Да при томъ⁷ мнѣ ж⁷ з старшиною ж и курѣнными атаманами, равно какъ и опредѣленному над вишеписанными караулами главным комендиром полковому старшине, какъ в семь, такъ і в протчих дѣлахъ поступать по сношенію з гпдном генераль-маіором кіевским вице-губернатором⁸ Костюриним и по предложеніямъ его, что надлежит будетъ, исполнять безпрекословно.

І во исполненіе оного вашей ясневелможности высокоповелителного в силѣ ея ім. в-ва грамоты ордера, симъ вашей ясневелможности в покорности моеї репортую, яко по окончаніи комисіи кримской по учинившомусь въ оной с обоїхъ сторонъ договору⁹ и по ордеру гпдна генерал-маіора кіевского вице-губернатора Костюрина⁹ караули, начавъ от Камянного Затону, внизъ по реки Днепру, а именно, в Никитином, // при устѣ Камянки, в Перевѣзской, в Гарду да на устѣ¹⁰ Великого Ингула, пры полковниках и особливо опредѣленних до того старшинах¹¹, в доволном числѣ¹² козаковъ, учреждени.

Напротивъ чего от кримской стороны кримскій¹³ Бекир Ага¹⁴ да Боранъ Гозы Ага с нѣсколку человѣки татарь¹⁵ толко въ Бѣлзоркы, ¹⁶в едномъ мѣстѣ¹⁶, на карауле состояли. Внизъ же по Днепру и понад Бугомъ

⁴ Далі закреслено пашпортовъ с описаніемъ в онихъ до полученія.

⁵ Далі закреслено за.

⁶ Далі закреслено и куда.

⁷ Написано над рядком.

⁸ Далі закреслено кіевскимъ.

⁹ Написано на правому полі.

¹⁰ Далі закреслено караул.

¹¹ Далі закреслено учреждени.

¹² Далі закреслено кам.

¹³ Далі закреслено Ага Бу.

¹⁴ Далі закреслено с нѣсколку человѣки татарь.

¹⁵ Далі закреслено в Бѣло.

¹⁶ Написано над рядкомъ замість закресленого і маленко вдал в едномъ мѣстѣ.

никаких от кримской стороны¹⁷ и от едисанского народа карауловъ не было і нетъ. Нинѣ же означенный¹⁸ Бекиръ Ага писалъ в Кошъ, что якобы по повелѣнію хана кримского в день¹⁹ Касима, то есть Димитрія, ⁷празнуемого октября 26 дня⁷, із оного караулу імѣтъ в домъ з командою вступать, с которого уже²⁰ и уступилъ²¹. На учрежденных же от запорожской стороны²² при вишеписанных урочищах караулах старшини²³ с козаками²⁴ и подлежащіе розезди²⁵, по силѣ вишеписанного его превосходительства
52 ⁹-гспдна генерала⁹ Костюрина ордера, // чинили.

А нинѣ, в недавном времени²⁶, оніе казаки караулніе⁷, смотря что от кримской стороны ни единого караулу не состоитъ, хотя з Коша к полковникам и караулним старшинам предлаганѡ о несходѣ с караулов, почему полковники и караулніе старшини претили им сходить, но они, нарѣкая на мене²⁷ з старшиною и на курѣнных атамановъ тѣмъ, что они болшъ ни с чего, но токмо от рыбной и звѣринной ловлѣ імѣють препитаніе²⁸ и нинѣ, состоя на карауле, пришли во ѡскудѣніе такъ, что впред к службѣ не годитимутся²⁹, да и на следующую зиму сѣна не заготовили, сойшли и остались токмо караули пры полковниках³⁰ в Перевѣзкой⁹ і в Вербовом⁹.

А что касается до³¹ снесенія запорожских зѣмовниковъ из турецких границъ и переведенія людій въ російскіе границы, ⁸-с коіхъ уже³² могіе [!]³³ жилля³⁴ і перенесенни, а иниѣ³⁵ поपालенни⁸, також до дачѣ едущим из Сѣчи в Крым и в Очаковъ для промысловъ и отпускаемимъ на рыбную и звѣринную ловлю пашпортовъ, з вишевираженними обстоятелства до присилки з Кіева особихъ билетовъ³⁶, то в том // і в протчемъ
52 ^{зв.} імѣтъ быть поступано по силѣ ея ім. в-ва грамоти и вашей ясневелможности высокоповелителних ордеров и состоявщогося между комисарами с обоіхъ сторонъ соглашенія. А чтоб без таковых пашпортовъ запорожскіе

¹⁷ Далі закреслено кар.

¹⁸ Далі закреслено Бу.

¹⁹ Далі над рядком закреслено прошедшого октября.

²⁰ Далі закреслено уже.

²¹ На лівому полі закреслено с которого при семъ копія приложена.

²² Далі закреслено караули.

²³ Далі закреслено и состояли.

²⁴ Далі закреслено і нинѣ в недавномъ.

²⁵ Далі закреслено чи.

²⁶ Далі закреслено смотря.

²⁷ Далі закреслено с тат. з остр.

²⁸ Далі закреслено і нинѣ.

²⁹ Далі закреслено за тѣмъ что.

³⁰ Далі закреслено в Гарду.

³¹ Далі закреслено сн.

³² Далі закреслено коі уже і п.

³³ Далі закреслено же.

³⁴ Далі закреслено уже.

³⁵ Далі закреслено і сожже.

³⁶ Далі закреслено такъ в том.

козаки отнюдь ни для чего никуда не ездили, да и з такими пашпортами едушіе за промисломъ, кої в Крымъ у имѣющихъ быть присланихъ з Кіева ⁷з билетами⁷ афицера, а кої отпускаеми запорожскіе козаки для рыбной и звѣринной ловлѣ³⁷ у полкового старшины являлися, о том ³⁸ордеръ вашей ясневелможности всѣмъ атаманам публѣкованъ³⁸, і притвержденъ і в сиску воровъ и разбойниковъ в подлежащіе места предложено. Ѡ чем вашей ясневелможности нижайше репортую.

К. а. Іаким Ігнатовичъ с товариством

1754 года, ноября 19 дни.

З Кош а.

Арк. 48, 49, 52. Відпуск.

№ 456 1754 р., листопада 19. Кіш. – Свідчення запорожців про непричетність козака Джерелівського куреня Івана Таранця до наїзду разом з гайдамаками на татарських чабанів, захоплення у них худоби і майна

1754 году, ноября 19 д. Ми, нижеподписавшіеся, в Кошъ Войска Запорожского Низового даемъ сіе свѣдительство, в томъ, что козакъ куреня Джерелѣвского Иван Таранецъ сего ноября 12 дня, в среду, билъ в Камяномъ, и с Камяного до зимовника по заходѣ солнечномъ приехалъ и ночивалъ, никуда не отлучаясь. А что чабани кримские показиваютъ, якоби онъ, Таранецъ¹, вышеписанного 12 д. по заходѣ солнечномъ съ протчіими гайдамаками въ ихъ воловъ восемь занялъ и вещи забралъ, в томъ ихъ неправость и они, чабани, в его вклепались напрасно.

На чемъ, яко неграмотніе, // при імени своемъ подписуемъ крестами 67
зв.

Джереловского – Климъ Чорний +
Конеловского – Іванъ Таранецъ +
Полку Переясловского, сотнѣ Глемязовской,
села Нехаевки житель Іванъ Бабакъ +
Тимошѣвского – Ігнатъ Бѣлій +
Шкуринского – Данило Врода +
Минского – Динисъ Островский +
Мишастовского – Петро Головка +
Тимошевского – Федор Довгий +

Арк. 67. Оригінал.

³⁷ Далі закреслено за.

³⁸ Написано на лівому полі замість закресленого куда кому надлежить.

¹ Написано над рядком.

№ 457 1754 р., листопада 19. Кіш. – Свідчення козака Мінського куреня Дениса Островського про те, що йому нічого не відомо про захоплення волів і майна під час наїзду гайдамаків на татарських чабанів

68 1754 году, ноябра 19 д. Я, нижеподписавшійся, симъ объявляю и свѣдителямъ в томъ, что сего ноябра 12 дня ехаль я с Камяного в речку Бѣлозѣрку к стоящимъ чабанамъ для доправки должнихъ ними денегъ. И приехавши къ имъ, чабанамъ, противъ 13 дня, вночѣ, ночоваль, въ якое время они, чабани, мнѣ – занято ль у нихъ воли і забрато ль вещи или нѣтъ – мнѣ не объявляли, и при мнѣ їмъ ніякого нападенія не чинено. На чемъ я и подписуюсь.

Минского куреня козакъ Динисъ Островский

Помітка на арк. 68 зв.: До кримського дѣла.

Арк. 68. Оригінал.

№ 458 1754 р., листопада 9. – Ордер¹ Київської губернської канцелярії Кошеві про надіслання в Січ тексту угоди між запорожцями і татарами. № 2114

60 Ея імператорського величества самодержицы всероссийской Войска Запорожского низового благороднѣйшему і высокопочтеннѣйшему господину кошевому атаману Якиму Ігнатовичу изъ старшиною

Минувшего октября 27 числа в указѣ ея імператорского величества, із Гсдръственной коллегіи іностранныхъ дѣлъ присъланном ко мнѣ, написано: взятое от татарских комиссѣровъ въ новой зделке в пропажах и грабежахъ межъ запорожских казаковъ і татаръ зделачное письмо потому, что і прежнее зделачное ж 1749 году письмо хранится в войсковом городе Сече, яко принадлежащее до васъ, для хранения, к вам, господину кошевому атаману, изъ старшиною отосълатъ. И во исполнение оногo ея імператорского величества указа означенное зделачное оригинальное письмо і с переводомъ при сем к вам гсдину кошевому атаману із старшиною посылается і определяетца оные іс вышеписаннымъ прежнимъ письмомъ въ надлежащемъ береженіи содержат і о полученіи въ Киевскую губернскую канцелярию репортовать.

Генерал-маіор вицъ-губернаторъ І. Костюрин

Киевъ.

9 ноября 1754 году.

Ном. 2114 записанъ.

Помітка: Пол. 22 д. ноябра 1754 году.

Арк. 60. Оригінал.

---

¹ Це відповідь на рапорт Коша від 6 серпня 1754 р., див. док. № 291.

№ 459 1754 р., листопада 23. – Рапорт¹ Коша Київській губернській канцелярії про отримання тексту угоди між запорожцями і татарами

В Киевскую губернскую канцелярию
Покорный репортъ

61

Текущего ноября 22 д. при ордерѣ оной Киевской губернской канцелярії присланное в Кош Войска Запорожского Низового взятое от татарских комисаровъ в новой зделке в пропажах и грабежах меж запорожских козаковъ и татаръ зделечное письмо в оригинале с переводом в оном Кошѣ получено,² по получении оног² в Киевскую губернскую крію в покорности моеи репортую.

К. а. Іаким Ігнатовичъ с товариством

Кошъ.

Ноябра 23 д. 1754 года.

Помітка: Переписанъ.

Арк. 61. Відпуск.

№ 460 1754 р., листопада, н. п. 9¹. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про направлення на Микитинську заставу перекладача Колегії іноземних справ Федора Семенова з дорученням видавати білети запорожцям, українським і російським купцям та іншим особам для проїзду в Крим і Туреччину. № 2111

Ея імператорьскаго величества самодержицы въсероссійской
Войска Запорожского Низового благороднейшему и высоко-
почтеннѣйшему гдину кошевому атаману Якиму Ігнатовичу
из старшиною

63

Минувшего октября 27 числа сего 1754 году по силѣ высочайшего ея імператорскаго величества указа, из Гсдръственной коллегіи иностранныхъ дѣлъ в Киевскую губернскую канцелярію присланъного, отправленъ із оной губернской канцелярії по инструкції на состоящую за Запорожскою Сѣчью Никитинскую заставу с присланными при том ея імператорьскаго величества высочайшемъ указѣ печатными билетами для вписыванія во оныя билеты проезжавших с російской в турецкую сторону купецкихъ и протчихъ всякого чина людей имянь и протчего по форме и для дачи техъ билетовъ онымъ проезжающимъ Гсдръственной коллегіи иностранныхъ дѣлъ переводчикъ Федоръ Семеновъ.

¹ Див. також док. № 291.

² Написано над рядком замість закресленого о чемъ.

¹ Датовано за док. № 458, зваживши на вихідні номери обох документів.

И того ради определяется вамъ, гсдину кошевому атаману, из старъшиною о вышеписанном ведать и по требованію ево, переводчика, определит ему из будучими при немъ пъри тої Никитинской заставе надлежащую квартиру. Такожъ в случае какой-либо в ынтересныхъ // ея імператорскаго величества дѣлах нужды по ево ж, переводчика, требованію чинит вамъ 63
зв. ему всякое вспоможение непременно. Буде же, паче чаянія, при той Никитинской заставе никакой квартиры ныне нет, то на первой случай приказать перевезть туда хотя какой готовой из Запорожской Сѣчи покой, дабы онъ из будучими пъри нем в наступающее зимнѣе время без квартиры нужды понестъ не могъ. Особливо же, егда онъ, переводчикъ Семенов, требует от васъ будетъ для отвозу под карауломъ к татарским командирам таковыхъ изъ людей, которыя являтся будут без ихъ татарскихъ билетовъ, то с новоучрежденныхъ карауловъ запорожскихъ казаковъ, при добрыхъ командирахъ к нему, переводчику, отправят безостановочно.

Отныне же впредь, когда случится вамъ в Крымъ, и в Очаковъ, и в Буджаки для разведыванія секретныхъ ведомостей казаковъ под приличными претексты посылать, то для техъ такожъ и всемъ Войска Запорожскаго казакамъ, которые імѣють в Крымъ, и во Ачаковъ, и в Буджаки для купечества, и за солью, и для звериной добычи, и рыбной ловли, и для всякихъ нуждъ и дѣлъ, кто бы для чего ни ехалъ, указанныхъ печатныхъ билетовъ требовать от вышереченного переводчика Семенова, ибо по высочайшим ея імператорскаго величества указом из Гсдръственной коллегіи иностранъныхъ дѣлъ, а по сношению гсдина надворного советъника и президента Обрескова с веръховнымъ везиремъ никому // с россійской в турецкую сторону без таковыхъ печатныхъ билетовъ ездить не велено и для того отнюдь никому команды вашей казакамъ безъ оныхъ указныхъ печатныхъ билетовъ ездит не велеть. И что чинится будет, в Киевскую губернскую канъцелярию о том репортовать.

Генераль-маіоръ вицъ-губернаторъ Иванъ Костюрин

Киевъ.

²Ноября 1754 году.

№ 2111 записанъ.

Помітка: Получень 1754 году, ноября 23 д.

Арк. 63, 72. Оригінал.

---

² Число не зазначено.

№ 461 1754 р., листопада 24. – Наказ Коша полковникам Війська Запорозького про заборону запорожцям виїжджати в Крим і Туреччину без білетів, виданих на Микитинському перевозі перекладачем Колегії іноземних справ Федором Семеновим

Ко всем полковникам запорожским
Прыказъ

62

Каковъ сего ноября 23 д. з Киевской губернской криї о непропуски запорожских козаковъ ни за чемъ в турецкой граници без указанных печатных бѣлетовъ, с коими Киевской губернской криї, Иностранних дель государственной колегіи переводчикъ Федоръ Семеновъ на Никитинскую заставу для дачи оних всемъ козакам за нашимъ войсковим свѣдѣтельством по інструкціи присланъ, в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученъ. С оногo, во исполненіе того ордера в Кошѣ опредѣлено, снявъ точніе копіи, ко всемъ полковникам, в том числѣ и к вам, при семъ прыказѣ сообщить, в котором предложит, дабы вы¹ тую копию между козаками и в народѣ ежечасто публиковали і ис подчиненных вашихъ запорожских козаковъ отнюдь никого ни под каким видом в турецкую и кримскую стороны ни за чим без тѣхъ бѣлетовъ не отпускали. // Но велели тимъ, кої за чем пожалуют въ оніе границѣ ехат, являтся в Кошѣ для взятія свѣдѣтельства, по которому свѣдѣтельству и от реченного переводчика на Никитинской заставѣ особый указаній бѣлетъ будетъ о том виданъ, и без таких бѣлетовъ отнюдь никто б з ваших подчиненных в турецкіе границѣ не вездилъ, ибо ежели без тѣхъ убазныхъ² бѣлетовъ кто з запорожских козаковъ, хотя не толь з вашими, но з нашими воисковими пашпортами явится в турецкой и кр[имской]³ границѣ, то взятъ будетъ татарскими командами под караулъ и отправится в Кошъ, где такови козаки за проходъ без оних бѣлетовъ, а ви з старшиною за презрѣніе высоких велѣній крѣпко наказани будутъ. Чего вам, опасаяс, по сообщенной при сем копіи чинит все неотмѣнное ісполненіе⁴ и сей пр[иказъ] з копією п[ред]будущим п[олковни]кам оста[...]⁴.

62
зв.

З Кош а.

Ноябра 24 д. 1754 года.

К. а. Іаким Ігнатовичъ с товариством

Арк. 62. Відпуск.

¹ Далі закреслено сей.

² указних

³ Текст пошкоджено.

⁴ Написано на лівому полі.

№ 462 1754 р., листопада 24. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про отримання ордера щодо сприяння перекладачеві Колегії іноземних справ Федорові Семенову на Микитинській заставі у його роботі

65

В Киевскую губернскую канцелярию
Покорный репортъ

Текущего ноября 23 д.¹ ордеромъ Киевской губернской² канцелярії, в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученнимъ, веленно в случае какой-либо, в интереснихъ ея императорскаго величества дѣлахъ, нужди³ по требованію присланного з оной губернской криї на состоящую за Сѣчю Запорожскою Никитинскую заставу с присланными в тую Киевскую губернскую канцелярію⁴ при указѣ ея ім. в-ва из Государственной иностранных дѣлъ колегіи печатными билетами для вписанія в онія билеті проезжающих с російской в турецкую сторону купецких и протчихъ всякого чина людіи именъ и протчего по форме для дачи техъ билетовъ оним проезжающим Государственной колегіи иностранных делъ переводчика Федора Семенова³ чинить⁵ от Кош а⁵ ему всякое вспоможеніе⁶, особливо же, егда онъ, переводчикъ Семеновъ, требовать⁷ от Кош а⁷ будетъ для отвозу под карауломъ к татарскимъ командирамъ таковыхъ ихъ людей, которія явятся будутъ безъ ихъ, татарских, билетовъ, то с новоучрежденныхъ карауловъ запорожскихъ козаковъ при добрихъ командирахъ к нему, переводчику, // отправлят безостановочно.

65

зв.

Отнинѣ же впредь, когда случится⁸ от Кош а⁸ в Крымъ, і в Очаковъ, и в Буджаки для разведованія секретнихъ ведомостей казаковъ под личними претѣсти посылать, то для техъ такожъ і всемъ Войска Запорожского козакамъ, которіе имѣють в Крымъ, и в Очаковъ, і в Буджаки для купечества, и за соллю, и для зверинной добичи, и рыбной ловли, і для всякихъ нуждъ и дѣлъ, кто би для чего ни ехавъ, указнихъ печатнихъ билетовъ требоват от вишереченного переводчика Семенова,⁹ и без оних указних⁹ печатнихъ билетовъ отнюдь никому команди¹⁰ Запорожского Войска¹⁰ запорожскимъ козакамъ ездить не велеть. И что чинится будетъ в Киевскую губернскую канцелярію о томъ репортват. //

¹ Далі закреслено в Кошѣ.

² Далі закреслено Войска Запорожского Низового Ко.

³ Написано над рядком та на лівому полі замість закресленого по его жъ переводчика требованію.

⁴ Далі закреслено из.

⁵ Написано над рядком замість закресленого намъ.

⁶ Далі закреслено непременно. Буде же, паче чаянья, при той Никитинской заставе никакой къвартери нинѣ нетъ, то на первой случай.

⁷ Написано над рядком замість закресленого от васъ.

⁸ Написано над рядком замість закресленого вамъ.

⁹ Написано на правому полі замість закресленого ибо по височайшимъ ея імъ величества указамъ из Государственной колегіи иностранных дѣлъ и без оних указних.

¹⁰ Написано над рядком.

І по содержанию оной Кіевской губернской канцеляріи, в силѣ 70
Государственной коллегіи иностранных делъ ея ім. в-ва указа, ордера, в случае
какой в интересних делах нужди, по ево жъ переводчика требованію¹¹,
всѣякое вспоможеніе¹² от Коша имѣет бит чинено¹². А особливо же,
егда онъ, переводчикъ Семенов, требует¹³ от Коша¹³ будет для отвозу
под карауломъ к татарскимъ командирамъ таковых их людей, котория
являются будут без их, татарских, билетов, то с новоучрежденных караулов
запорожских козаков при добрых командирах к нему, переводчику,
отправлятца будетъ¹⁰ безостановочно.

¹⁴Да и отнинѣ¹⁴ въпред, когда случится¹⁵ от Коша¹⁵ в Крымъ, і в
Очаковъ, и в Буджаки для разведиваня секретних ведомостей козаков под
приличными претексти // посылат, то¹⁶ чтоб тѣ¹⁶, також і все Войска 70
Запорожского козакі, которіе имѣют в Крым, и в Очаков, и в Буджаки для 3в.
купечества и засоби для зверинной добичи, и рибной ловлѣ, и для всяких
нуждъ и дѣлъ, кто би для чего ни ехал, оних¹⁰ указних печатних билетов,
чтоб¹⁷ от вишшереченого переводчика Семенова требовали, ¹⁸кому надле-
жало. А особливо запорожским полковникам, даби и они команди своей
запорожских козаковъ¹⁸ без тѣхъ билетовъ в турецкіе границы ни за чем
не отпускали, но для взятія означенних билетов в реченного переводчика
Семенова, ¹⁹за нашим войсковим свѣдѣтельством¹⁹, являтись приказивали²⁰,
предложено. О чемъ в Кіевскую губернскую крию покорно репортуя.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариством

1754 года, ноябра 24 д.
З Сѣчи²¹.

Арк. 65, 70. Відпуск.

¹¹ Далі закреслено чинит вамъ ему.

¹² Написано на правому полі замість закресленого непременно. Буде же, паче чаять,
при той Никитинской заставе никакой квартири нинѣ нет, то на первой случай приказат
перевестъ туда хотя какой готовой зъ Запорожской Сѣчи покой, даби онъ из будучими
при немъ въ наступающее зимнее время без квартири нужди понест не мог.

¹³ Написано на правому полі замість закресленого от вас.

¹⁴ Написано на правому полі замість закресленого Отнинѣ же.

¹⁵ Написано над рядком замість закресленого вамъ.

¹⁶ Написано над рядком замість закресленого для тех.

¹⁷ Написано над рядком замість закресленого требуют.

¹⁸ Написано на правому полі замість закресленого також и запорожскимъ полков-
никамъ оних же запорожских козаковъ.

¹⁹ Написано на правому полі.

²⁰ Написано на правому полі замість закресленого к онимъ и онимъ полковникам.

²¹ Нижче від початку нижнього поля закреслено Текущаго ноябра 23 д. ордерамъ
Кіевской губернской канцеляріи, в Кошѣ Войска вои. Запорожскаго Низового полученно,
веленно.

№ 463 1754 р., липня 8. – Реєстр¹ відомостей про збитки, заподіяні запорожцям татарами та турками 1749–1754 рр.

66 Эџтрактъ – сколко Отоманскоѣ Порти и от кримски[х татарь]¹ при разних мѣстах и урочищах разними случаї при напа[де]ніяхъ турками и татарами разними тиранства смерти предано ²козаковъ запорожских², такожъ лошадей, воловъ, готових денегъ и протчіе імѣнія забрато з 1749³ до сего 754 годовъ, июня по 30 д. ²-и за оніе лошади, воли и протчіе імѣнія сколко по настоящей оцѣнке денегъ надлежит², об томъ под симъ значит⁴. 1754 года, июля 8 д. сочинень

	Число козаковъ ⁶ , смерти преданных	Число заграбленного скота		Цена лошадям, воламъ и протчому имуществу	
		Лошадей	Волов	Рубли	Копейки
⁵ В 749 году Смерти преданих козаковъ Лошадей Воловъ Наличних денегъ За разніе імѣнія, и за протори, і убитки, и за излѣченіе ран, принятих от турокъ и татарь ⁵	6	20	56	335 643 50	
В 750 году Смерти преданных Лошадей Воловъ Наличних денегъ За разніе імѣнія	37	59	14	268 957 145 362 445	18 15 40
В 751 году Лошадей Воловъ Наличнихъ денегъ За разніе імѣнія		19	33	295 286 110 50	50 40 80 //
В 752 году Смерти преданных козаковъ Лошадей	40	133		2018	90

66
зв.

¹ Див. також док. № 273.

¹ Текст пошкоджено.

² Написано над рядком.

³ Далі закреслено года.

⁴ Далі закреслено 17544[!] г.

⁵ Посередині поздовж аркуша написано не годиться.

⁶ Далі закреслено смерти преданих.

	Число козаков ⁶ , смерти преданих	Число заграбленного скота		Цена лошадям, воламъ и протчому имуществу	
		Лошадей	Волов	Рубли	Копейки
Воловъ Наличних денегъ За разні імѣнія В 753 году	2	31	229	2222	59
Смерти преданих козаковъ Лошадей Воловъ Наличних денегъ За разні імѣнія ⁷ В 754 году ⁸			37	1026	80
				1387	40
				386	
				378	
				20	80
				501	73
				12632	96 к.

2210 р.71 к.,

1695 р. 85 к. //

⁹Козаковъ 85 к.

Коней 288 – за конѣ денег 427 р. и 90 к.

Воловъ 431 – за воли 4840 и 50 к.

Наличних денег 1569 р. и 94 к.

За разні імѣнія 2653 р. и 51 к.⁹

13083¹⁰

13113 р. 5 к.

4231 р. и 90 к.

4540

2660 р. 71 к.

Арк. 66, 69. Чернетка.

69

⁷ Нижче закреслено Іто[!] всего за воли, конѣ і за разні імѣнія с наличними в 754 году денгами надлежит денегъ 11889 85.

⁸ Нижче закреслено:

Лошадей		26			
Воловъ			62		
Лошадей		26		240	
Воловъ			62	830	
Наличних денегъ				116	
За разні імѣнія ⁷				7	20

⁹ Це, мабуть, підсумок втрат, до якого ввійшли дані не тільки за 1749–1753 рр., але й за 1754 р., що закреслено.

¹⁰ Над цим числом і по всьому аркушу закреслено: 1383 р. и 5 к.; 130 113; 10 130 р. 83; 1383; 13083 р. и 5 к.; 45 405 р. 0; 1679 р. 14 к.

№ 464

1754 р., грудня 12. Січ. – Повідомлення миргородського полкового сотника Василя Зарудного Кошеві про доручення йому Генеральною військовою канцелярією наглядати за виконанням ордерів гетьмана Кирила Розумовського щодо розшуку запорожців, обвинувачених у наїздах на нагайців і захопленні в них коней, худоби і майна, а також ліквідації Кошем зимівників та інших поселень запорожців на кримській території тощо

76

Велможному гспдну кошовому атаману Войска Низового Запорожского Якиму Ігнатовичу з старшиною військовою, курфінними атаманами и всему товариству
Ізвѣстіє

При ордерѣ з Воевской енеральной канцеллярїи, мною полученномъ, с писемъ хана кримского эътрактъ перевода копию сообщенно, в которомъ написанно, что якоби по учиненїи уже съ обоїхъ сторонъ бившихъ претенсїи розменками вновь скрившіеся в засадѣ между днѣпрскими комишами около сорока члвкѣ козаки в табунщиковѣ джумбуїлуцкихъ нагайцовѣ сто двадцять лошадей отняли и одного нагайца убили, а двоухъ смертелно ранили.

Да сверхъ того іздящїа лотками козаки въ урочища Тузлукъ у пастуховъ болѣе ста барановъ и овецъ отняли. Да еще нѣсколко члвкѣ козаковъ на берегу той стороны Днѣпра одного нагайца, идущого на сѣнокосъ, копіями закололи. Во время же розїзда обоїхъ сторонъ комисаровъ нѣкаторїе-де козаки, наїхавъ на двоухъ тамошних пастуховъ, имѣющїеся у нихъ плаття и пожитки заграбили.

Кромѣ же такихъ причиненныхъ козаками грабежей, онїе, строя внутрѣ турецкой границѣ сараї для сѣна, куренѣ и магазєїни, всю землю уже заняли.

76

зв.

И веленно онимъ Воисковой енеральной канцеллярїи ордеромъ, // в силѣ присланного от его ясневелможности, високоповелителного гпдна, гпдна Малой Россїи обоїхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера¹, о произведениї противъ той жалоби от турецкой стороны следствїа мнѣ велможность вашу з старшиною понудить и при ономъ и самому мнѣ даже до окончанїа неотлучно присутствовать и прилѣжно наблюдать, дабы оноє слѣдствїе произведено было безпоторовочно, и кто в томъ виновенъ найдется, то б онїе без наказанїа, а турецкіє подданнїе без удоволства оставленни не били. Такожъ ежели какїе в турецкихъ границяхъ запорожскїе ш алашѣ и другое строенїе имѣются, то чтоб онїе тотъчасъ разоренни и люди всѣ сведенни били в свої границѣ. В томъ бы я велможности вашей и старшинѣ непрестанно кучиль і неотступно понуждалъ, и что происходитъ будетъ, о томъ би въ

¹ Мабуть, пропущено слово ордера.

Генералную канцелярию для отрепортованія къ его ясневелможности верно доносиль.

И во исполненіе оного ордера да блговолить велможность ваша, приказать учинити обстоятельную справку: была ль какая претенсія до Коша от турецкой стороны о вишеизображеннихъ грабительствахъ и смертноубійствахъ по окончаніи прежнихъ бившихъ от обоіхъ сторонъ претенсій, якіе уже обосторонно ж розмѣненни. И ежели писменни у велможности вашей от стороны турецкой и ис Кієво-губернаменской канцелляріи о томъ імѣются требованія, или по тѣмъ претенсіямъ какіе учиненни произвождения, и сискано ль по тому дѣлу виноватихъ или нѣтъ – с того всего точніе копіи в комѣсию сообщить для отрепортованія по тому въ Войсковую генералную канцелярию.

Такожъ // в какихъ іменно мѣстахъ или урочищахъ внутрь границъ турецкой козацкіе шалашѣ и другіе строения імѣются и сколько зъ онихъ, в силѣ ордеровъ его ясневелможности, раззоренно, а сколько еще осталось, и для чего, и хто іменно въ онихъ шалашахъ, и какихъ куреней козаки донѣнѣ жителствуютъ, а хто с нихъ уже сведенни в свої границѣ. О всемъ томъ да блговолить велможность ваша в коммѣсию прислать писменное ізвѣстіе для учинения в томъ, за силу его жъ ясневелможности високоповелителнихъ ордеровъ, неотмѣнного исполнения.

Сотникъ полковій миргородскій Василь Зарудный
1754 году, декабра 12 д.
Сѣчь.

Помітка на арк. 76: Поданно 12 д. декабра 1754 [году]².

Арк. 76, 86. Оригінал.

№ 465 1754 р., грудня 13. – Повідомлення Коша представникові гетьмана в Запорозькій Січі Василеві Зарудному про вжиття заходів для виконання ордерів гетьмана щодо розшуку запорожців, обвинувачених у наїздах на ногайців, захопленні коней, худоби і майна та щодо ліквідації Кошем зимівників й інших поселень запорожців на кримській території

¹Высокоблагородному и достойнопочтенному гпдну сотнику полковому миргородскому Василію Зарудному
Ізвѣстіе

В полученном² от вашего высокоблагородія сего декабра 12 д. в Кошѣ Войска Запорожского Низового ізвѣстіи обявленѣ. При ордерѣ-де з Войсковой генералной канцелляріи, вашим высокоблагородієм получен-

² Текст пошкоджено.

¹ Перед цим закреслено В комисію.

² Далі закреслено з оной.

номъ, с писемъ хана кримского эътрактъ перевода копию сообщенно, в которомъ ордеръ³ написанно, что якобы по учиненіи уже с обоіхъ сторонъ бывшихъ претенсій розменками, вновь скрившиєся в засадѣ между днѣпрскими комишами около сорока человекъ козаки в табунщиковъ джумбуїлуцкихъ нагайцовъ сто двадцять лошадей отняли и одного нагайца убили, а двоихъ смертно поранили. Да сверхъ того, издѣчия лотками козаки в урочища Тузлукъ у пастуховъ болѣе ста барановъ і овецъ отняли, да еще нѣсколко человекъ козаковъ на берегу той стороны Днѣпра одного нагайца, идущого на сѣнокосъ, копьями закололи. Во время же розїзда обоіхъ сторонъ комисаровъ⁴ нѣкоторые-де козаки, наїхавъ на двоихъ тамошнихъ пастуховъ, имѣющіеся у нихъ платѣе и пожитки заграбили.

Кромѣ же такихъ причиненныхъ козаками грабежей оніе, строя внутрѣ турецкой границы сараї для сѣна, куренѣ і магазейні, всю землю уже заняли. //

77 зв. І веленно-де онимъ Войсковой генеральной канцеляріи ордеромъ, в силѣ присланного от его ясневелможности высокоповелительного гспдна, гспдна Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожъскихъ гетмана и разнихъ ординов кавалера ордера³, о произведеніи противъ той жалоби от турецкой стороны следствия вашему высокоблагородію Кошъ³ Воиска Запорожского³ понудить і при ономъ и самому вашему высокоблагородію даже до окончанія неотлучно присутствовать и прилѣжно наблюдать, даби оноє слѣдствие произведено было безпоторовочно и кто виновенъ найдется, то б оніе безъ наказанія, а турецкіе подданніе безъ удовольства оставлѣни не били. Також ежели ж какіе в турецкихъ границахъ запорожскіе шалашѣ и другое строеніе имѣются, то чтоб оніе тот часъ разоренни и люди всѣ сведенни били в свої границы, в томъ би вашему высокоблагородію⁵ в Кошѣ⁵ кучилы і неотступно понуждали, и что //

78 происходитъ будетъ, о томъ би в Генеральную войсковую канцелярію для отрепортованія его ясневельможности верно доносили.

⁶Для чего, ваше в[ысоко]благородіе⁶, во исполненіе оногo ордера⁷ тѣмъ извѣстіемъ требуете, даби от Кош а приказано было⁷ учинить обстоятельную справку – і била ль⁸ какая⁹ претенсія до Кош а от турецкой стороны о вишеписанныхъ грабительствахъ и смертоубийствахъ по окончаніи прежнихъ¹⁰ бывшихъ от обоіхъ сторонъ претенсій, якіе уже обосторонно ж розмѣненни. И ежели писменніи у Кошѣ от стороны турецкой і ис Киево-губернаменской канцеляріи о томъ имѣются требованія или по тѣмъ претенсіямъ какіе учиненни произвожденія и сискано л по тому дѣлу

³ Написано над рядком.

⁴ Написано над рядкомъ замість закресленого комисаров.

⁵ Написано над рядкомъ замість закресленого в Кошъ понуждали.

⁶ Написано на полі, текст пошкоджено.

⁷ Написано над рядкомъ замість закресленого да благовольт Кошъ приказать.

⁸ Далі закреслено такая.

⁹ Далі закреслено справку.

¹⁰ Далі закреслено бывшихъ.

виноватих или нѣтъ, с того всего точніе копії в комісїю сообщит для отрепортованія по тому в Войсковую генералную канцелярію.

Також в какихъ імено мѣстахъ или урочищахъ внутрь границѣ турецкой козацкіе шалашѣ // и другіе строенія имѣются и сколько з онихъ в силѣ¹¹ ордеровъ его ясневелможности раззоренно, а сколько еще осталось, и для чего, и хто именно¹² в онихъ шалашахъ и какихъ куреней козаки донинѣ жителствуютъ, а хто с нихъ уже сведенни в свої границѣ. О всемъ томъ¹³ от Коша в комисію¹³ прислат писменное известіе для учиненія о томъ, за силу его жъ ясневелможности високоповелителнихъ ордеровъ, неотмѣнного исполненія.

78
зв.

І по содержанію его ясневелможности високоповелителнихъ[!] ордеровъ вашему високоблагородію симъ объявляю, какові на претенсіи кримской стороны, кої въ вишписаннихъ¹⁴ якобы по окончаніи обосторонной зделки от запорожскихъ козаковъ причиненнихъ обидахъ состоятъ, по ордерамъ Кіевской губернской криї произвожденія учиненни такъ с нихъ, яко и іс тѣхъ ордеровъ точніе копії к видѣнію вашему високоблагородію при семъ влагаются¹⁵, // з коїхъ ваше високоблагородіе усмотрѣтъ можете, что¹⁶ не токмо до полученія онихъ ордеровъ, но і по окончаніи бившей комисіи темъ же⁶ по полученіи тѣхъ ордеровъ к полковникамъ бугогардовому і інгулскому¹⁷ о сведеніи с турецкихъ границъ людей в свої границы и о снесеніи и разореніи устроеннихъ в турецкой границѣ шелашей і протчего строенія, какое б не било¹⁸, і нестроенни впрядь ничего чрезъ прикази¹⁹ з сообщеніемъ съ тѣхъ ордеровъ копій для публикованія в пристойнихъ мѣстахъ предлагано.

84

Почему как они били в турецкой границѣ, запорожские козаки²⁰, по вслушаніи тѣхъ публикацій, соишли, а шелашѣ і другое строеніе, впусѣ уже бившіе, ⁶нарочно посланними по тѣмъ приказамъ от полковниковъ разорили и сожгли⁶ і тие же²¹ до объзду того нарочно опредѣленными от хазяїновъ лы или²² от кого другого сожженіи и разорени явились²³, і по тому сколько числомъ тѣхъ шелашей и другого строенія²⁴ соженно и разорено, и кемъ, і кто в нихъ именно³ жителствовал²⁵, и для чего – знать незля²⁶.

¹¹ Далі закреслено в силѣ.

¹² Написано над рядкомъ замість закресленого именно.

¹³ Написано справа на полі замість закресленого да благовольт Кошъ в Коши.

¹⁴ Далі закреслено обидихъ обид.

¹⁵ Далі закреслено а что от кримской стороны.

¹⁶ Далі закреслено над рядкомъ к намъ до полученія яко.

¹⁷ Далі закреслено предлагано.

¹⁸ Далі закреслено предлагано і тѣхъ орде.

¹⁹ Написано над рядкомъ замість закресленого ордери.

²⁰ Далі закреслено с онихъ соишли.

²¹ Далі закреслено ініе.

²² Далі закреслено кемъ.

²³ Далі закреслено по чему.

²⁴ Далі закреслено кемъ іме.

²⁵ Далі закреслено и для.

²⁶ незля

84 Нинѣ же ²⁷запорожских козаков жителствомъ ²⁷никаких селеній запо-
85 рожских внутрѣ турецкой границѣ не имѣется. // ²⁸А что от крымской
зв. стороны жалоба приносится, что за совершенним недородом на крымской
стеги травъ, к тому ж якобы за занятем запорожскими козаками всей землѣ
их вишписанными строеніи, ⁶где якобы і сѣна поскошевали ⁶и скотъ свой
пастъ мѣста не имѣють ²⁹, і то ³вашему высокоблагородію не безізвѣстно
есть, когда крымскіе комисары при бившей здѣлки в російских комисаровъ
у гпдна маіора ³Ефремова и от вашего высокоблагородія требовали ³⁰не
воспящать крѣмским жителямъ с их отарами и другимъ скотомъ ³¹в
російскіе границы на запорожский степъ для пастбы оногo скота
входитъ ³², объявляя, что в их границахъ, на Крымской степѣ, всѣ комишѣ
вовся похли ³[!] і сгорѣли, ³³почему тѣ крымскіе жители з своїмъ скотом
коло Калмуса и Самарѣ в днѣпрових плавняхъ на сосѣдственную дружбу
имѣють пребиваніе ³³, з чего видимо ест, ³что они ³, Крымскіе жители,
предписанную ³⁴жалобу весма ³⁵ложно ³⁴, слѣдователно же тому ³и другіе
85 жалобы ³⁶, // може битъ, не в истиннѣ, но ложно на запорожских козаковъ
приносятъ, ибо по тѣмъ их жалобамъ, какъ вишписанно, доволніе, ⁶по
силѣ его ясневѣлможности і Кіевской губернской крѣи ордеровъ ⁶, над
обидчиками – кто они іменно, поіски чинени, но ³⁷ничего ³по тому ³нигде
не явилось.

К.а. Іаким Ігнатовичъ с товариством

1754 года, декабра 13 д.

З Кош а.

Помітка на арк. 85 зв.: До крѣмского.

Арк. 77, 78, 84, 85. Відпуск.

---

²⁷ Написано на полі.

²⁸ Перед цим закреслено А что от крымской сто.

²⁹ Далі закреслено то в том крымскіе жители весма с неправдою ускаржаются ібо.

³⁰ Написано над рядком замість закресленого требовали за сосѣдственную дружбу.

³¹ Далі закреслено объявляя.

³² Далі закреслено при чемъ.

³³ Написано зліва на полі замість закресленого по чему по чему.

³⁴ Написано над рядком замість закресленого жалобу весма с неправдою.

³⁵ Далі закреслено с неправдою.

³⁶ Далі закреслено на запорожских козаков // весма и з с неправдою приносятъ.

³⁷ Далі закреслено в поличе.

№ 466 – 468 1755 р., листопада 28. – Рапорт шафаря Микитинського перевозу Івана Окатога Кошеві про пересилку в Січ свідчень запорозьких і путивльських купців щодо побиття їх у Криму яничарами; свідчення потерпілих

Низового Запорожскаго Войска велможному і високородному и високопочтеннѣйшему гпдну атаману кошовому Григорию Федорову, многомилостивому добродѣви нашему

Покорний репортъ

Сего течения купци, с Криму к намъ прибивши, обявили, что, будучи імъ въ Криму, от тамошних жителей немалие побої напрасниє претерпѣли. С которих снявъ сказку, при семъ к вашей панской вельможности в покорности моеї посилаю.

Велможности вашей покорний слуга войскового Никитинского перевоза шафаръ Иванъ Окатий

1755 года, ноябра 28 д.

Н. коса.

Помітка: П. декабря 1 д. 1755 году.

На конверті: Низового Запорожскаго Войска велможному і високородному гпдну, господину атаману кошовому Григорию Федорову, многомилостивому добродѣви покорний репортъ. 88 зв.

Слід від печатки

Проба пера: Високородному¹.

Арк. 73, 88. Оригінал.

№ 467 1755 р., листопада 28. Микитинський перевіз. – Свідчення козака Канівського куреня Василя Романовського про побиття його і козака Джерелівського куреня Якова Синенка яничарами за відмову продати за півціни масло, яке запорожці везли в Крим

1755 году, ноябра 28 дня. Ми, нижеподписанніє, Войска Запорожского Низового войскового Никитинского перевоза пограничной старшинѣ, шафару Ивану Окатому и писару Лукяну Никитову, даемъ от себе сию сказку – сколько, будучи в Криму, приключили намъ тамошнїє жителѣ обиды и кто имено, о том ниже сего значить:

Войска Низового Запорожского Канѣвского куреня козакъ Васил Романовскій показаль, что, слѣдуючи ему с товаришемъ Джерелѣвского куреня козакомъ ¹Яковомъ Синенкомъ⁻¹ на пяты товарнихъ возахъ у

¹ Закреслено 4 слова, які не вдалося прочитати.

¹ Написано над рядком.

Кримъ, у Камяномъ, напав на їхъ десять человекъ янчаръ, между которыми два знатнихъ били – Алѣй и Гасанъ, многократно о продажѣ в Кримъ везомого на пяты возахъ масла, чтобъ на половиной части суми, по которой
74 в Криму продаетця, принуждали, // почему оны, Романовскій и Синенко,
зв. узнаючи немалій на своемъ товарѣ уронъ, онимъ янчарамъ продавать того масла не схотѣли. Ониѣ жъ янчаре вишеупомянутого Синенка, похватя, к полусмерти прибили, на что ими, янчарами, в головѣ пробитой знакъ свѣдѣтельствуеъ. А его, Романовского, в немалихъ смертненихъ похвалка до приезде онихъ въ Кримъ и по одездѣ свой от нихъ обнадеживали.

Будучи жъ ему, Романовскому, в Перекупѣ в крамномъ базарѣ, перекопскій янчаринъ Бендернѣй, у позоръ будучи, какъ российскихъ, такъ и тамошнихъ купцовъ, безъ дання ему и малѣйшой причини, но упователно по вишеупомянутыхъ Алѣя и Гасана и прочиихъ похвалкахъ, к полусмерты его прибилъ.

К сему свидѣтельству вишеупомянутий Василий Романовскій²

Арк. 74. Оригінал.

№ 468 1755 р., листопада н. п. 28. Микитинський перевіз. –
Свідчення путивльських купців Андрія Андрієвича,
Михайла Макарієвича та запорожця Павла Тарана
про побиття їх у Криму яничарами

87 Сего 755 году, ноябра, средних чисель, в городѣ же Карасеви путивскіе
купцы [!] Андрей Андреевичъ¹ и Михайло Макариеевичъ¹ [!] будучи,
тамо при всѣхъ янчарахъ тамошнии же янчаринъ Палѣван, съ обна-
жениемъ ножемъ доволне за оними гонячись, хотѣлъ поколотъ, от которого
нападенія всилу бегомъ спаслися в кохвейнѣ.

Тихъ же средних чисель козакъ Запорожъского Войска Павло Таранъ
показалъ, что будучи ему в Перекопѣ, тамошній Бушнякъ Османъ,
гонячися много со обнажениемъ ножемъ и имѣючи крѣпкое намѣрениѣ, даби
87 могль его смерти предать, // безъ дання ему и малѣйшой виности, от кото-
зв. рого онъ, Таранъ, нападенія между множествомъ тамошнихъ янчаръ всилу
бегомъ спаслся.

К сей сказки главного войскового Никитинско перевоза
Степанъ, подписарій, подписался

Проба пера: милостия² сина Федор.

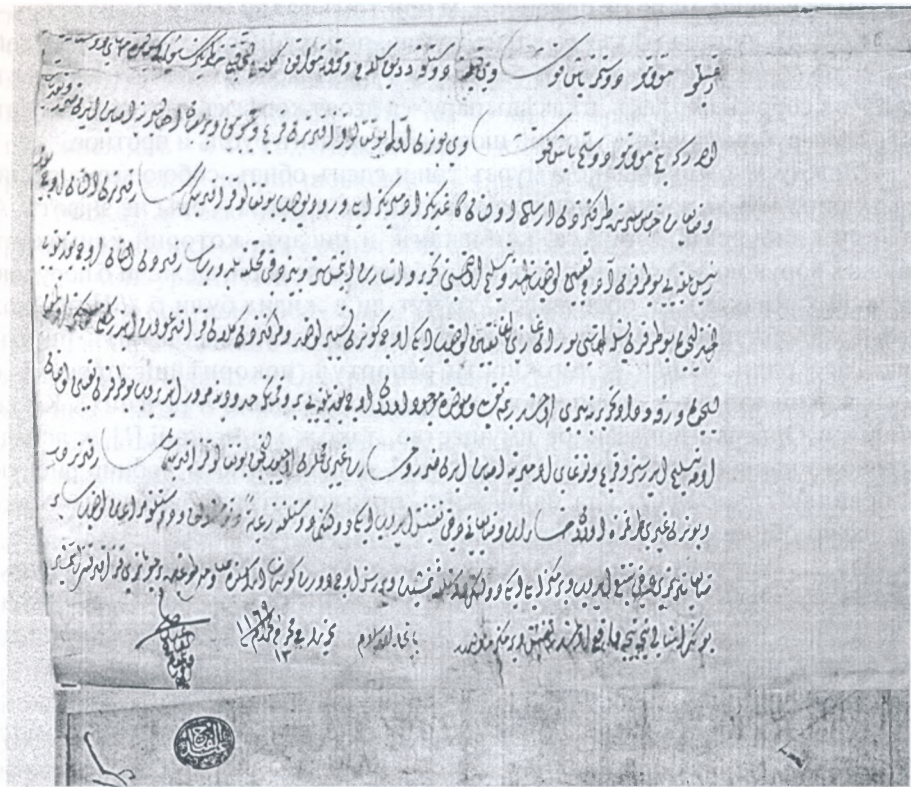
Арк. 87. Оригінал.

---

² Текст не закінчено.

¹ Написано над рядком.

² Нижче два слова не прочитано.

Арк. 75. Оригінал. Мова османсько-турецька.

№ 470 1756 р., липня 8. – Рапорт старшин Перевізької паланки – писаря Данила Малиновського й осавула Омелька Коропця, Кошеві про напад татарської об'їздки на запорожців Григорія Колядинця та Степана Одверка з товаришами на Солоному озері, побиття і захоплення майна

В Кошъ Запорожского Низового Войска велможному гспдну атаману кошовому Григорию Федорову з військовою старшиною, высокомылостивому добродѣвѣ нашему
Покорній репортъ

Текущего июля 4 д. Запорожского нашего Войска куреней козаки Щербиновского – Грицко Колядинецъ і Криловского¹ – Степанъ Одверко с товарищы намъ жалобу занесли, что оны сего году з даннимъ от Кош а пашпортомъ, по той сторонѣ в Прогноях стоячи, в лиманѣ рыбную добычъ имѣли, куда набѣгши на них прошедшого априля 23 д. (то ест на святого великомученика Георгия)² кримская обиздка, с праперемъ бѣлимъ, без всякой

¹ У док. 471 – Иркльѣвского.

² Дужки авт.

ихъ винности до полусмерти малахаями и ратищами, ³[ос]обливо [шабл]ями [голи]ми по [пле]чѣхъ плазомъ нещадно были, от чего ³иние в лиманѣ, от страху бѣжавши, мало не потонули. И при томъ взяли в них вязню добру – в два рублѣ, пшона мѣхъ – в еденъ рубль, пороху шесть хунтъ – каждой хунтъ по сороку копѣекъ, пуль болѣе ста – в пятьдесятъ копѣекъ, пѣдсипокъ двѣ – въ сорокъ копѣекъ, пѣдкѣвъ пару – в десятъ копѣекъ, тютюну папушъ 60 – цена рубль, салникъ ⁴ добрій шовковій – в еденъ рубль и протчое.

Между ж тоєю обѣздкою мурзь три и еденъ обизъ, собою весма рудій, а как оних мурзь зовут и прозиваютъ, так же и обиза – оны не знаютъ. А знаетъ кинбурскій Али Ага, каймаканъ, и писаръ, который каимаканъ за оних порукою обовязался, что они рибалки, а не вори, а ежели б порукою **82** реченій каймаканъ не обовязался, то чут ли в живих були б. // И при той **зв.** своей жалобѣ просили насъ о вишеписаномомъ[!], куда надлежитъ, писать.

Того ради, вашей велможности репортуя, покорнѣйше просимъ о возвращеніи забратое означенноу татарскою обѣздкою в реченихъ Колядинця и Одверка показанное имущество, також і о нечиніи [!] ж впредь безвинно нашимъ добримъ козакамъ (коі за пашпортамы добичъ рибную отправляютъ)² обидъ, куда надлежитъ предложить, дабы наши козаки напрасно обидими не били.

За отлучкою полковника
Писар Данило Малиновский
Асауль Омелко Коропецъ

1756 году, июля 8 д.

С Перевѣзкой.

Помітки: Полученъ июля 22 ч. 1756 году; ⁵З сего репорта въ вѣдомост унесенно⁵.

Арк. 82. Оригінал.

№ 471 1756 р., серпня 1. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до перекопського каймакама Салі Аги про напад татарської об'їздки на запорожців Григорія Колядинця й Степана Одверка з товаришами на Солоному озері, побиття і захоплення майна

81 Блгородній і почтеннѣйшій гпдинѣ каймакан переко[пский]¹ Салѣи Ага, в сосѣдствѣ дружелюбнѣйшій нашъ прият[ель].

Сего июля 22 д. полковник перевѣзскій присланнымъ своімъ в Кошъ Войска Запа. Н. мнѣ, атаману ко., репортомъ представил, что сего ж іюля 4 д. нашего Войска Запорожского Н. козаки куреней Щербиновского – Грицко Колядинецъ, Ирклѣвского² – Степанъ Одверко с товарищи ему, полковнику, жалобу занесли ³в томъ³, что они сего году з даннимъ от Коша пашпортомъ, по той сторонѣ в Прогноях стоячи, въ лиманѣ рибную

³ Написано на лівому полі, текст пошкоджено.

⁴ У док. № 471 – платокъ.

⁵ Написано на нижньому полі арк. 82.

¹ Текст пошкоджено.

² У док. № 470 – Криловского.

³ Написано над рядком.

добич ім'їли, куда наб'їгши на них прошедшого априля 23 д. кримская обїздка, с праперемъ б'їлимъ, без всякой их винности до полусмерти малахаями, ратищами и шаблями голими по плеч'їхъ плазомъ нещадно били, от чего иннїе в лиман'ї, от страху б'їжавши, мало не потонули. И при томъ взяли в нихъ вязню⁴ – в два рубл'ї, пшона м'їхъ – в еденъ рубль, пороху шест хунт – кождо хунт по 40 ко., и пуль бол'їе ста – во 50 ко., п'їдсипок дв'ї – в 40 ко., п'їдк'їв пару – в'ї 10 ко., тютюну папуш 60 – цена рубль, платокъ⁵ добрїй шовковїй – в едїнь рубль и протчоє. //

Между ж тоєю обїздкою били мурзъ три и едїнь обїзъ⁶, собою весма рудїй, а какъ ихъ мурзъ і обїза зовут і прозивают – они козаки не знаютъ, а знаетъ кинбурскїй Алї Ага, каймаканъ. І писал которїй каймакан за ихъ, козаковъ², і порукою обовязался, что они – рибалки, а не вори. И просил онъ, полковник, о взисканїи забратого означеною татарскою обїздкою в речених козаковъ Колядинця и Одверка показанного имущества⁷ и о нечиненїи впред безвинно нашего Войска козакамъ, кої з пашпортами на рибной и других добичах по их промисламъ бадаются, обїдъ к вашему блгородю писать.

А понеже оная обїздка, татарє, таковое бой и грабительство⁸, щасливо пребивающей между обоїми високими имперїями сос'їдственной дружб'ї и в'їчномирнимъ трактатамъ, весма в противност учинили, а вамъ таковымъ самоволникамъ³ надлежит достойное наказанїе⁹ по сил'ї щасливо пребивающей сос'їдственной дружби⁹ учинит, того ради вашего блгородия сос'їдски приятн'їйше прошу – забратое означенными татарами, обїздкою, в реченних козаков Грицка Коля[ди]нця и Степана Одверка вишеп[исаное] // имущество все возвратит или за оноє показанною ценою денгами³ козакамъ

удоволствоват, а за таковое учиненное в противност сос'їдственной дружб'ї вашими татарами бой нещаднїй и грабительство без достойного наказания¹⁰, даби впред на ихъ поводъ³ смотря и другїє того козакамъ чинить не важелис, не оставит и т'їмъ сос'їдственную дружбу удоволствововат. Буди же, благородїє ваше, над оною хто в той пори обїздкою билъ і над про тчїми кримскими татарами команды не им'їете, то сугубо прошу і его¹¹ сиятельству Гирей Султану¹² сїю описанную от насъ обїду обявить¹³. В протчемъ остаюсь тако.

Вашего блгородия нашего в сос'їдств'ї дружелюбн'їйшого приятеля сос'їдственнїй і доброжелателнїй слуга атаманъ к. Григорїй Ф.

Кошъ.

1 д. августа 1756 году.

Арк. 81, 83. Відпуск.

⁴ Далї закреслено добрую.

⁵ Написано над рядком замїсть закресленого соли; у док. № 470 – салникъ.

⁶ Ймовїрно, об'їждчик.

⁷ Написано злїва на полї замїсть закресленого (или за онїє вещи денегъ показанною ценою); дужки авт.

⁸ Далї закреслено наруш ая.

⁹ Написано над рядком замїсть закресленого в страхъ даби и другїє то чинит не важелис.

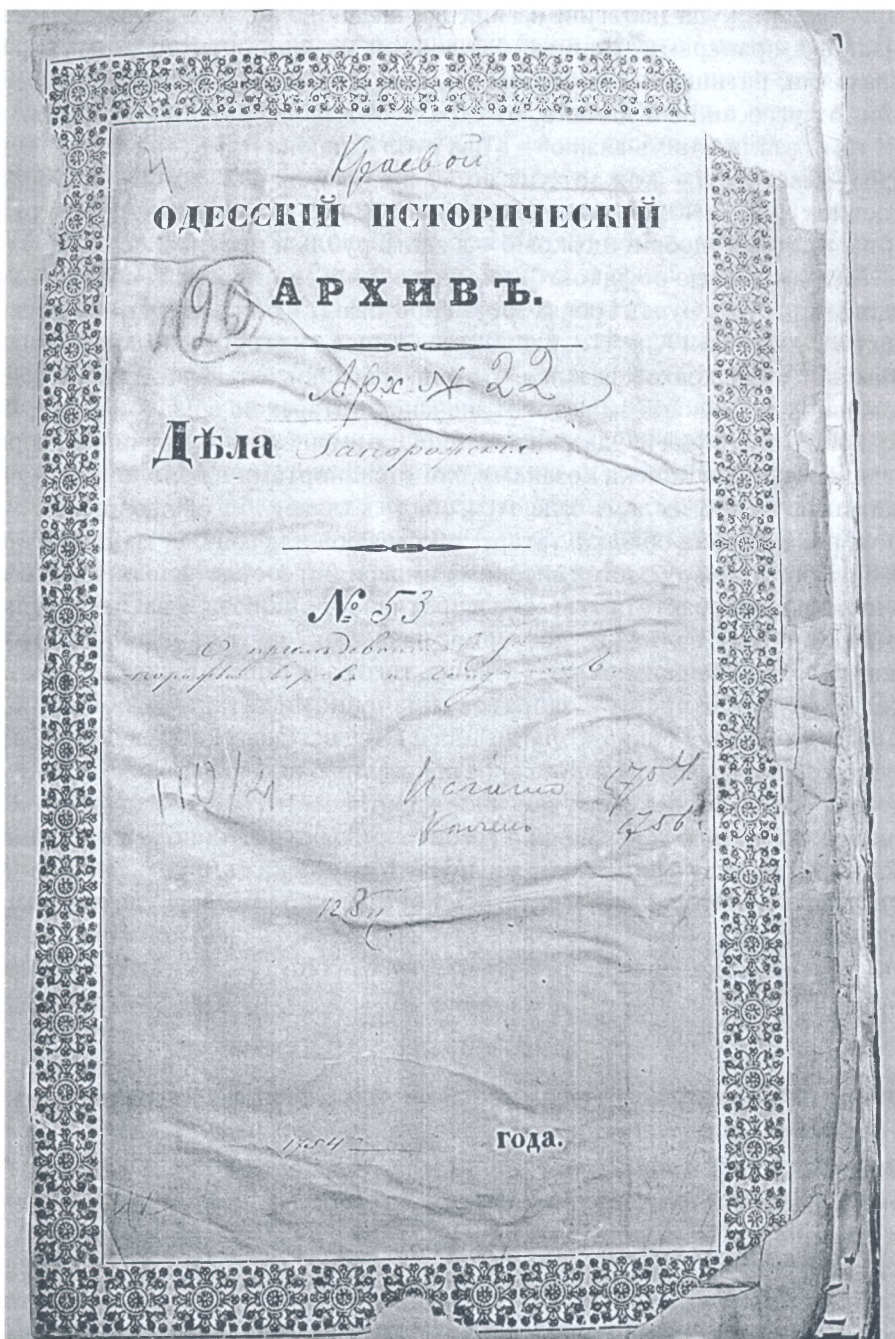
¹⁰ Далї закреслено не оставит.

¹¹ Далї закреслено хан.

¹² Можливо, йдеться про калгу-султана.

¹³ Написано над рядком замїсть закресленого учинить.

4 Краев ой
ОДЕСКИЙ ИСТОРИЧЕСКИЙ
АРХИВЪ.

195
Арх. № 22
Дѣла Сапорожскихъ.

№ 53
С предсѣдательствъ
судебнаго комитета и сапорожскихъ.

110/21
Искучено 4754
Кочинъ 4756

1237

1784 года.

Справа 20. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві

Справа 20

Дѣло¹ воровское² з 754, 755, 756 годовъ

[...] ³

въ 2-е [?]

Ном. 14⁴

№ 472 – 473 1754 р., січня 4. Архангельськ. – Повідомлення коменданта фортеці Святої Єлизавети Олексія Глебова в Кіш про затримання козака Рогівського куреня Леська Рудя (Дузя) та з проханням підтвердити його належність до Війська. № 25; протокол допиту Леська Рудя від 29 грудня 1753 р.

Благородны и высокопочтенны гсднъ Воиска
Запорожского кашевой атаманъ с тавариствомъ,
гсдръ мой.

3

Сего генваря 2 числа при репорте ис Канпанейского первого полк^а присланъ ко мне пойманной в степи Войска Запорожско[го]¹ куреня Руговского [!] казакъ Леско Дузь, под канвоемъ ко мне присланъ, со учин[е]ннымъ ему дапросамъ, с которого допросу точная копия у сего влагается.

А понеже на том ево допросе утв[е]рдитца вовся невозможно, того ра[ди] вашего благородия прошу: былъ ли о[ни]и казакъ в Сечи Запорожской, і в котором курене, и доброго ль состояния, и как[им] случаемъ ис Сечи куда отлучилъся, и для чего безъ пашпорту – о томъ обо всемъ приказать справится и ко мне обо всемъ дать знать. А да получения оного ізъвестия показанны казакъ содержится здесь под караулом.

Вашего благородия послушнейши слу[га] Алексѣй Глѣбовъ^б

Генваря 4 дня 1753² году.

[Въ] Архангелском^в.

Ном. 25.

Помітка: Поданно 12 д. генварь 1754 году.

Арк. 3. Оригінал.

¹ Далі закреслено к запорожскимъ козакамъ.

² Далі закреслено касающеєсь.

³ Текст пошкоджено на кілька рядків.

⁴ Далі закреслено 8.

¹ Текст пошкоджено.

² Треба 1754, див. запис про одержання документа.

№ 473 1753 р., грудня 29. Архангельськ. – Протокол допиту козака Рогівського куреня Леська Рудя, обвинуваченого в належності до гайдамаків

4

Копія

1753 году, декабря 29 числа Сечи Запорожскои куреня Роговского казакъ Леско Рудъ допросомъ показал, что он родился Полскои области, уезду Бѣлоцерковского, в селе Попружном. И оттол отецъ ево, Грицко Таран, буде годовъ с тѣри на жили¹ себѣ, пришли Полскои области в слободу Казацкаю Далину, где ннѣ жителство имѣтъ.

А он, Рудъ, зашед сего 753 году, в прошедшем мсде сентебре, в Сечь Запорожскаю с ватажками и жителми села Маринець², зовеми Григорьем и Иваном Харками, от которой за проходом в Сечь остался в своего сродника казака запорожского Петра Курьяна, которой обретался в куреню 4 Роговском, якои волею // Божию умре сего ж году, в минувшем мсде ноябре зв. в последних числах. И при умертвii означенной Курьянъ, будучи ему, Рудю, родной дядя, разделилъ свое имущество на три части – какъ ему, Рудю, такъ и другому ж его ж покоинаго племеннику Семену Нестуле, которой тамъ нинѣ, в Сечи Запорожскои, и обретаецца, а третью часть – на церковь.

И потому онъ, Рудъ, з Сечи ехал до отца своего в поменуताю слободу Казацкаю Далину для объявления дяде своего умерлого, Курьяна, яко его, 9 Рудя, матери тотъ умершой Курьянъ братъ родни // былъ. И выехалъ з Сечи Запорожскои он-де праздника Рожества Христова³, и безъ пашпорта следовал он, Рудъ, затем, что кошевого в Сечи не было, а поехалъ куда – он, Рудъ, не знаетъ.

В гайдамаках же, на разбоех, грабительствах и воровствах нигде не бывал онъ и в том показал праведно и подписался.

К сему дапросу тако подписано:

Вместо Леска Рудя, негърамотъного, по его прошению Перваго кампанейского полку казакъ Маѣимъ Соронча руку приложилъ.

С подлинним читалъ канцеляристъ Данила Ивановъ

Арк. 4, 9. Копія.

¹ на жильє

² Ймовірно, йдеться про Моринці.

³ 25 грудня.

№ 474 1754 р., січня 13. – Повідомлення кошового отамана Данила Стефановича Гладкого комендантові фортеці Святої Єлисавети Олексію Глебову про неналежність до Війська Запорозького Леська Рудя та з проханням повернути майно пограбованих ним козаків Рогівського куреня Михайла Гулого та Ярмолая Нелєпи

Высокородній і высокопочтенній гпднъ брегадар [!] и крепости 5
Святия Елисавети коменданъ [!] Алеѣей Ивановичъ Глебовъ,
милостовій гдръ мой.

От вашего высокородія ¹-писание з сообщеніємъ ¹ при ономъ съ взятого в Компанейскомъ первомъ полку с пойманного вора Леска Рудя, назвавшегося запорожскимъ козакомъ, и къ вашему высокородію с тѣмъ воромъ при репортѣ присланного допроса копії и с требованіємъ противъ ² показанія оногo вора учиненія справки – такъ ли естъ, какъ онъ, воръ, показаль по томъ всемъ ³, вашему высокородію дать знатъ ⁴, сего генвара 12 д. в Кошѣ Войска Запорожского Низового мною получено.

А понеже по учиненной ⁵-противъ показанія оногo вора ⁵ с атаманомъ куреня Роговского справки явлыось, что поімайній и содержачійся в командѣ вашего ⁶ высокородія реченній воръ Леско Рудь не козакъ запорожскій и дадѣ [!] в него в куренѣ Роговскомъ нѣякогос Куряна не било и нетъ, хотя же ест его дядя в реченномъ куренѣ, но Куянь, а не Курянь, да и донинѣ онъ живъ, а не умре, и ему ³-і нікому ³ нічого не отдѣливал з своіхъ імѣній, // я же, самъ кошовій, в день Рождества Христова ⁷-и нікогда ⁷ нікуда и донинѣ не отлучался, а хотя предписанній воръ в ⁵ куренѣ Роговскомъ и былъ, толко же не въ козачей ⁸ должности ⁹, но онъ в козакoвъ реченного Роговского куреня в Михайла Гулого и Ярмоли Нелѣпи в ноябрѣ місяцѣ, з Русѣ пришедши, нанялся былъ в службу і, своровавши в тѣхъ козакoвъ лошадей двое – єдногo коня рижого, кованого на всѣ чтири ноги, с кулбакою и уздами двома, и другогo рижого, исъ коегo ужє найдено по побѣгѣ его, вора, утопленного в рѣчки Осокорѣвки: каптановъ китаевих новихъ два, поясовъ зеленых полушалевиx два, кожухов два – єденъ чорній смушевій, другій сѣвій старій, шаравари сукна синіогo новіє, шапку зелену, чоботъ двѣ парѣ сафянових, триноговъ ремѣнних два, рушницъ з вязнями двома кримскими, казанокъ мѣдної побѣливаної єденъ,

¹ Написано над рядком та на правому полі замість закресленогo сего д. сего генвара 12.

² Далі закреслено оногo вора.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено А понеже по учиненной.

⁵ Написано на правому полі.

⁶ Далі закреслено вашегo.

⁷ Написано над рядком замість закресленогo нинѣ.

⁸ Далі закреслено службѣ.

⁹ Далі закреслено но служил.

повалцовъ рѣмѣнныхъ два, сокиру одну¹⁰, тайно¹¹ бѣжалъ; ¹²а что всѣ тѣ предписанніе [в]ещи¹³ и лошади при поимки компанѣ[й]цами оногo вора были, и по отборѣ [Ко]мпанѣйского полку комендирамъ къ вашему высококородію зъ тѣмъ воровомъ всѣ жъ в цѣлости одослани, о томъ мнѣ в Кошѣ присланнія отъ вашего высококородія с писмомъ к[о]мпанѣйци¹², того ради вашего высококородія прошу, на ложнихъ оногo вора показанія не утверждаяс, // поступитъ с нимъ в силѣ ея ім. в-ва указовъ, а тѣ сворованніе нимъ всѣ вещи и лошади обиженнимъ предписаннымъ козакамъ¹⁴ Гулому і Нелѣпѣ повелѣтъ возвратитъ¹⁵, и для полученія того своего імущества самими з Коша къ вашему высококородію при семъ и отправлени. Что, объявивъ, съ выписаніемъ вашему высококородію моего уклона, про¹⁶ доброжелательствѣ пребуду.

Вашего высококородія милостивого моего гдра доброжелателни слуга
к. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

1754 года, генваря 13 д.

З Коша.

Арк. 5, 8. Відпуск.

№ 475 1754 р., січня 22. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про припинення наїздів запорожців на прикордонні території сусідніх держав. № 112

11 Ея імператорскаго величества самодержицы всероссійской Воиска Запорожского Низового благородниішему й почтеннѣйшему гсдину кошевому атаману Данилѣ Стефанову из старшиною

Сего генваря 21-го числа въ высочайшемъ ея імпе[ратор]скаго¹ величества указе, из Гсдрѣственной кол[легии] иностранныхъ делъ в Киевскую губернскую канцелярию присланномъ, написано, дабы мне стараца, чтобъ запорожцовъ, по всякой возможности, отъ продерзостей и воровства во все стороны удерживать и для того къ вамъ, гсдну кошевому атаману, из старшиною надлежаше подтверждать.

И того ради определяетца вамъ, гсдну кошевому атаману, из ста[r]шиною, во исполнение оногo высочайшего ея імператорскаго величества указа, означенныхъ запорожскихъ казаковъ отъ продерзостей и воровства всякими удобъвозможными способы удерживать и до того не допускать, и

¹⁰ Далі закреслено безвѣстно.

¹¹ Написано на арк. 8.

¹² Написано на лівому полі; фразу не дописано.

¹³ Текст пошкоджено.

¹⁴ Далі закреслено повелѣтъ возвратитъ.

¹⁵ Далі закреслено в для че.

¹⁶ при

¹ Текст пошкоджено.

о томъ, к кому надлежить, почасту подтверждать. И что чинитца будетъ, також по полученіи сего, в Киевскую губернскую канцелярию репортовать без упущения.

Иванъ Костюринъ

Киевъ.

22 генваря 1754 году.

Ном. 112 в з.

Помітка: Получено 1754 году, генваря 29 д.

Арк. 11. Оригінал.

№ 476 1754 р., січня 29. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про вжиття заходів для виконання ордера канцелярії щодо наїздів запорожців на прикордонні території сусідніх держав

В Київскую губернскую крию
Репортъ

10

Во ісполненіе в Кошѣ Войска Запорожского Низового сего г[енваря]¹ 29 д. ²полученнѡго ѡ и прежде полученних² з оной Київской губернской крии³, в силѣ высочайших⁴ ея ім. в-ва⁵ из Государственной іностраннихъ дель колегии² в оную Київскую крию присланних⁶ указов, ордеров о всенеотмѣнномъ⁷ удержаніи запорожских⁸ козаковъ от продерзостей и воровства і о недопущеніи их к тому⁹, такъ ²прежде, яко и нинѣ² атаманамъ курѣннимъ срого от насъ з Коша притвержденнѡ¹⁰ и во всѣ¹¹ войсковіе места к запорожскимъ¹² полковникамъ з их старшинами о и [!] імѣнни в томъ искорененіи воровъ и разбойниковъ безпреривное наблюденіе, срогіе прикази¹³ отправленны, в чемъ и сами ми неусипноѡ во охраненіе высочайшого ²ея і. в-а² интереса смотреніе должни імѣть. О чемъ, також о полученіи оногo ордера, в Київскую губернскую крию в покорности нашей репортуемъ. [1]754 года, [генваря] 29 [дня]¹⁴.

К. а. [Данило] Стефановъ с товариствомъ]

Арк. 10. Відпук.

¹ Текст пошкоджено, відновлено за датою отримання док. № 475.

² Написано над рядком.

³ Над рядком закреслено полученного.

⁴ Виправлено высочайшего.

⁵ Далі закреслено получе.

⁶ Виправлено присланного.

⁷ Далі закреслено іскорененіи воровъ и разбойниковъ запорожских козаковъ во.

⁸ Далі витерто частину слова.

⁹ Далі закреслено к тому надлежить.

¹⁰ Далі закреслено яко.

¹¹ Далі закреслено удобніе места.

¹² Далі закреслено козакамъ.

¹³ Далі закреслено по полученіи того ордера заразъ.

¹⁴ Відновлено за датою отримання док. № 475.

№ 477 1754 р., лютого 1. – Наказ Коша полковникам паланок
Війська Запорозького про вжиття заходів для припинення
наїздів запорожців на прикордонні території Криму, Польщі
і Туреччини, про запобігання пограбуванню запорожцями
російських підданих тощо

12 Ко всѣмъ полковникамъ ¹з находящимися товар[иствомъ]¹
писать на[йкре]пчайшие приказы

Прошлого 753 году, декабра 29² і сего 754 году, генвара 29 д. чисель в
полученних в Кошѣ Войска Запорожского Низового от его ясневел-
можности високоповелителного г., г. г. и разнихъ ординовъ кавалера
сиятелнѣйшаго графа Кирила Григориевича Разумов., в силѣ присланных
¹к его яс. вел.¹ от ея і. в-а высочайшихъ грамотъ, високоповелителного
повелѣния³ так с Киевской губерньской⁴, яко и Войсковой генералной
крии, в силѣ височайшихъ указовъ предложених, всенастрожайше
притвержденно, даби всемѣрно старалис самоволствующихъ запорожскихъ
козаковъ от своеволства и чинимих ими в кримской⁵ і в полской сторонах
так і росийскимъ подданнымъ⁵ продерзостей¹ и воровства¹ воздерживать
и крѣпкое за ними смотрение имѣти, чтоб по силѣ ея і. в-а указовъ и
нашихъ ордеровъ в турецкую¹ и в полскую¹ сторону из запорожцовъ
никто ни за чѣмъ ни тайно, ни явно без надлежащихъ войсковихъ
паспортовъ пропускаемъ не билъ, а гдѣ тайно могутъ прокрадатца – в тѣхъ
мѣстах пристойние караули учредить и от всѣхъ якъ от кримской, так і от
полской⁶ сторонъ подданих осторожнымъ битъ⁷ под страхомъ смертной
казни⁷, // чтобы от всѣхъ сторонъ происходящие обиди, воровства пре-
3в. кращенни і пограничное спокойство конечно уставленно быть могло.

І того рады в силѣ висшеписанных⁸ по содержанию ея і. в-а висо-
чайшихъ грамотъ, високоповелителних ордеровъ, такъ Киевской губернь-
ской і Войсковой генералной крии предложених, вамъ, пну полковнику, з
старшиною і со всѣмъ находящимся товариствомъ всенайкрепчайше
приказуется по полученіи сего, всѣхъ вѣдомства своего козаковъ собравъ,
и сей нашъ приказъ публѣковать⁹ і найкрѣпчайше приказовать¹⁰, даби
всякими мерами от своеволства воздержувалис и безъ надлежащихъ нашихъ

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено дня.

³ Написано над рядком замість закресленого ордера.

⁴ Далі закреслено криї.

⁵ Написано над рядком та на правому полі замість закресленого сторонѣ.

⁶ Далі закреслено сторонних.

⁷ Написано над рядком замість закресленого крѣ крѣпше воздержовать, чрезъ что от
всѣхъ.

⁸ Далі закреслено висо.

⁹ Далі закреслено даби.

¹⁰ Далі закреслено з козаковъ.

войскових пашпортовъ якъ в турецкую, такъ и в полскую сторону нихто ни за чемъ ни тайно, ни явно не везжалъ, а где тайно прокрадатца будутъ, тамо пристойниі караули учредить.

Шатающихся же воровъ и разбойниковъ, где провѣдав, ¹¹-якіе починають я[къ тат]арскимъ народамъ і полскимъ подданнымъ, так и российскимъ пограни[ч]нымъ местамъ і проезжающимъ в разніе за[п]орожскіе места людей [н]емаліе воровства [...]томъ¹² и грабительствам [...] ¹¹, собравъ пристойное число козаковъ, за ними слѣдовать и в поиску и поїмки прилагать нелѣностное старание, даби¹³ над тѣми ворами надлежащій поискъ учинить. А в сражении, ежели живих взять будетъ не можно, поступать с ними яко с неприятелем, безпоблажно, чтоб ихъ зло, коварное и вредное намерение пресечь і вося¹⁴ гнездо ихъ воровское¹⁵ разорить. //

А хто будетъ¹⁶ на воровствѣ¹⁷ или где бы хотя и при зимовниках с 16 покраденными лошадми, скотомъ і протчими пожитками провѣданъ и пойманъ, такого, взявъ не толко з покраденными пожитками, но и со всѣмъ его имуществомъ, також и хто передержуватиметъ, забивъ ихъ в ручниіе и ножниіе колодки, ¹⁸-со всѣмъ ихъ¹⁸ имуществомъ под крѣпкимъ карауломъ з доволним конвоемъ, дабы на пути либо сами утекти или с товаришей ихъ хто¹ отнять не моглѣ, к намъ в Кошъ для учинения над ними надлежащаго слѣдствия присилать. І по всѣхъ вѣдомства своего козацкихъ зимовникахъ почасту имъ напоминат і всенаикрепчайше к незабвенному содержанию подтврждают впред отнюдь¹⁹ всякими мерами от своеволства и воровства воздерживатся ²⁰-под опасением смертной казни²⁰, чтоб впред якъ от татаръ, такъ и от поляков на Войско Запорожское Низовое вновь жалобъ не происходило, ¹-но вовся б прекращенно¹ и пограничное спокойство уставленно битъ могло, яко того височайший ея і. в-а интерес требуетъ. І вамъ о висшеписанномъ всѣгда поступать в силѣ височайшихъ повелѣний по присяжной должности и самимъ дѣйствомъ неотмѣнное чинит исполнение, опасаяс за преслушание ¹-и за потачку над ворами¹ не иного чего, якъ смертной казни ¹-іли вмѣсто оной вѣчної на каторгу

---

¹¹ Написано на лівому полі замість закресленого хто под турецкую или под полскую сторону въпред будетъ на разніе воровства пойдеть ходить; на лівому полі закреслено [д]ля воровства пойдеть.

¹² Текст пошкоджено на одне слово.

¹³ Далі закреслено тѣхъ воровъ.

¹⁴ вовся

¹⁵ Написано над рядком замість закресленого проклятоє.

¹⁶ Далі закреслено з поворованими з воровъ пойманъ.

¹⁷ Далі закреслено пойманъ.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого с описаниємъ всего; над рядком закреслено имуществомъ.

¹⁹ Далі закреслено ни под какими.

²⁰ Написано на лівому полі.

засилки¹. О получении же сего и что по сему происходитимет, почасту репортоват.

Данъ в Кошгъ.

Февраля 1 д. 1754 [году].

А. к. Д. С. с товариствомъ

Помітка на правому полі арк. 12, поздовж аркуша: Переписана сия термина.

Арк. 12, 16. Відпуск.

№ 478

1754 р., березня 29. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Іванова Кошеві про оголошення козакам паланки наказу Коша щодо заборони виходити без паспортів на польську і турецьку території

18

Ея імператорського величества Войска Запорожского Низового велможному и високородному гспдну, гспдну атаману кошовому Данилу Стефанову, високомилостивому нашему патрону и добродѣвѣ

Покорній репортъ

По присланому сего 1754 году, марта 1 д. ко мнѣ крѣпкого приказу, в котромъ велено, собравъ всѣхъ вѣдомства моего запорожских козаков, и опублѣковат, дабы всякими мерами от своеволства воздерживалис, и без надлежащих войсковихъ пашпортов якъ в турецкую, такъ и в полскую сторону ни хто ни за чемъ ни тайно, ни вно¹ не вежалъ, а где тайно прокрадаця будутъ – тамо пристойніе караули учредить. Шатаючихся же воров и разбойников, кої причиняють татарскимъ народамъ и полскимъ подданимъ, такъ и російским пограничним местамъ обиды, нелѣностное имѣтъ намъ стараніе о поїмки и о протчемъ.

И во исполненіе оногo повелителного от вашей панской велможности приказа собра[в] всѣхъ вѣдомства моего козаков и о вышеписаномъ опублѣковавъ.

Бу² ж бы хто моглъ з своего самоволства в противност оногo приказа дерзнут в Турецкую или в Полскую област без данного имъ войскового пашепорта и шатаючиеся³ в сумънителствѣ³ имѣли б где сискатись, такових, забив в колодки, под крѣпкимъ карауломъ к вашей велможности имѣють битъ присланы. В томъ с покорностию моею репортую.

754 году, марта 29⁴ дня.

Полковникъ калмуский Андрѣй Ивановъ с товариствомъ

Помітка: Поданъно 11 д. априля⁵ 1754 году.

Арк. 18. Оригінал.

¹ явно

² буди

³ Написано на лівому полі.

⁴ Число 9 виправлено з 7.

⁵ Написано над рядком замість закресленого марта.

№ 479 1753 р., грудня 14. Москва. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про порядок відшкодування потерпілим збитків, заподіяних запорожцями під час наїздів. № 914

13 Ея імператорскаго ве[личества Малои России]¹ обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войс[къ Запорожскихъ] гетманъ «...» Кирилл Разумовскій

Воиска Низового Запорожского [гспдну атаману ко]шевому, старшинѣ воисковой, [атаманамъ курѣннымъ] и вс[ем]у Воиску

Сего декабря [...] ² д. присланнымъ к намъ доношеніемъ представлено от васъ, что вы, кошевий атаманъ, з с[тар]шиною воисковою и курѣнными атаманами, будучи в воисковой сѣходки, въ разсужденіи сего, что съ немалою обидою и тяжестію есть всему Воиску Запорожскому, чтоб за приличающихся к воровствамъ запорожскихъ козаковъ обыженнимъ от них людемъ платится из куреней всѣхъ обще, в томъ числѣ и невинних козак[о]въ денгами, съ чего ж Воиско Запорожское приходит къ обн[и]щанію и неімѣнію к потребнимъ случаямъ воі[нских] исправностей и протчих припасовъ, приговорили [во] удоволство обиженных людей от запорожских коза[ков], тѣх виноватцовъ, от коіх кому причинены обиди, [оби]женнимъ людемъ въ награжденіе причинехъ [!] обидъ отдавать самихъ съ ихъ імѣніями. И на то требуетъ вы нашей резолюціи.

И на [сие] в резолюцію предлагаемъ: хотя на такову[ю] отдачу своев[о] обидчиковъ из запорожскихъ коз[а]ковъ съ ихъ імѣнія[ми] обиженнимъ от них людемъ вомѣст[о] награжденія, к отси[лки]³ причиненныхъ ими убитковъ [и] дозволитъ можно // [ибо такови]е уже примѣри были, что оние
13 зв. [такіе разбойн]ики из запорожскихъ козаковъ по учи[нению своего] злодѣянія закриваеми были въ [запорожскихъ палан]кахъ, чрезъ что обиженние, не доискав [справедливости, прин]уждени были возвращатся вътунѣ и чрез [то принуждени] поноситъ убитки, а тѣмъ самоволствую[щимъ и Боже]го страха не імеющимъ было то [...] ⁴ адною к ихъ невоздержаности, то и нинѣ [...], дабы такова ж виноватимъ укрива[телямъ ... о]бидимимъ от них никакого удоволства [чинимо битъ не м]огло, для того вы, кошевий ата[манъ, із старши]ною воисковою и курѣнными ата[манами, і з всѣм]ъ Воискомъ імѣете всемѣрного при[...] [...] кривате]лства и кому надлежит о томъ учинитъ срогое [приказатъ наблю]деніе, дабы такові са[м]оволцы всякими образы сыскиваны і симаны были, и ихъ бы никто от слѣдующаго имъ исѣтязанія у себе не укриваль. А ежели и впредь какови злочинцы не сыманы и закриваеми імѣли б бытъ, то в такомъ случае обидимому неоткуду, как от всѣхъ Воиска Запорожского куреней удоволство чинено

¹ Текст пошкоджено.

² Текст пошкоджено на 1 цифру.

³ Текст пошкоджено на частину слова.

⁴ Текст пошкоджено на два слова.

быть должно. И сіе для того, что и невиннія, к тому чувствуя чрезъ оних самовольцовъ свой убиток, принуждени будутъ всѣобще такихъ злочинцовъ и самовольцовъ не закриват, но искоренят, к надлежащему суду представлять.

Гетманъ графъ Разумовский

[1753 году, декабря 14 д.⁵

Москва].

Ном. 914.

Помітка: Получень 30 д. генвара 1754 году⁶.

Арк. 13. Оригінал.

№ 480 – 481 1754 р., січня 14. – Повідомлення коменданта фортеці Святої Єлизавети Олексія Глебова кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому про припровадження в Глухів затриманого гайдамаки Петра Черненка з товаришами та з проханням надіслати відомості щодо них. № 939; реєстр майна, вилученого у Петра Черненка

Благородный и высокопочтенный гсднъ Воиска Запорожскаго кошевой атаман с таварист[вомъ]¹, гсдарь мой. 14

Вашего благородия письмо я здес получил. И что по оному касается до бывшего здес гайдамака Черненъка, то вашего благородия прошу прислать ведомость, что, чего имъ, Черненко, все с товарищи во время грабительства в Полце [вз]ято, а здес, что с темъ гайдамаком при поимке ево, Черненка, взято, с реэстра копию посылаю. А онои со всеми теми вещами, с прочим[и] здес находящими гойдамаками, в силе высочайшего ея императорскаго величества Гсдръствѣнной иностранныхъ дел коллегии указу, в Глуховъ при сообщении моемъ в Войсковую генералную канцелярию отправлены.

Вашего благородия послушнейший слуга Алексей Глебовъ

Генваря 14 дня 1754 году.

№ 939.

Помітка: Полученно 30 д. генвара 1754 году.

Арк. 14. Оригінал.

⁵ Дату встановлено за док. № 265, див. вихідні номери.

⁶ Напис зроблено на лівому полі поздовж аркуша.

¹ Текст пошкоджено.

- 15 № 481 Реєстръ коликое число взято ¹с поиманным гайдамаком¹, поручникомъ Лыковымъ, Петра Черненка – съколко¹ с нимъ отбитых¹ вещей і отправлено в Глуховъ значитъ ниже сего.

Копия

Званиемъ вещей	Число
а именно:	
Кавтанъ жидовской черной	1
Килимъ	1
Мешокъ серого сукна	1
Да денегъ, вынутых из воды, мелкими 4 рубли	
Лошад, которая пала, шкура со оной снета і послана в Глуховъ	1
Да одна лошадь	1

Канцеляристъ Данила Ивановъ

Арк. 15. Копія.

- № 482 1754 р., березня 14. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до командира Новосербського гусарського полку Івана Хорвата про припровадження в Нову Сербію затриманих дезертирів – рядових Сербського пандурського полку Христофора Панова, Боласа і Дмитра Димитрієвих, та з проханням відсилати в Кіш запорожців, які брали участь у гайдамацьких наїздах на території Польщі й Туреччини і переховувалися в Новій Сербії

- 17 Високородній й превосходителній гспднъ генераль-мазоръ Іванъ Самойловичъ, зичливій нашъ приятель.

По писмамъ команды вашего превосходительства и ¹подполковника Михайлы Хорватова¹, да от капитана² Бутовского шанца ³Дмитрия Качара³, ¹в Кош Запорожский присланнымъ¹, бежавшіе их⁴ команды⁵ три рядовие: ¹Христофор Панов, Боласъ Димитрієвъ да Дмитрий Димитрієвъ^{1, 6} в Войску Запорожскомъ Низовомъ сисканы и нарочно прысланному прапорщику ¹Павлу Калугеровичу¹ со всемъ ихъ імѣніемъ отдани.

³Напротив чего³ многіе и Войска Запорожского Низового козаки, противо должности своей погрѣшивъ кражею козацкихъ імѣній, лошадей и протчихъ вещей, в Новую Сербію убегаютъ и тамо кріются, а за побегомъ

¹ Слова правлено.

¹ Написано на правому полі.

² Над рядком закреслено Дмитрия Качара.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано над рядком замість закресленого его.

⁵ Далі закреслено два.

⁶ Далі закреслено Афанасии Михайловъ.

ихъ⁷ обиженніе козаки в обидах своихъ сатисфакции не получаютъ. Таковыхъ же в укривательствѣ содержатъ³ не должно.

Того рады вашего превосходительства прилѣжно просимъ, буди такіе 1-и другіе безпашпортніе сумнителни козаки, причинившіе где-либо⁸ в Полской и Турецкой областяхъ обиди¹, в Новой Сербии имѣются и впредь явятся, онихъ пересматривать⁹ и ловить, а сискавши, забивъ в ручніе и ножніе колодки, зъ бываемими при нихъ имѣніями, содержатъ под карауломъ, а в Кошъ Войска Запорожского Низового давать знать, // к подлежащимъ в команду вашего¹⁰ превосходительства старшинамъ предложить, за что и от Войска Запорожского Низового по требованіямъ техъ старшинъ³ в сиску³ убегающихъ¹¹ редовихъ³ и другихъ подчиненныхъ людей³ всякое¹² возможное стараніе происходитъ можетъ.

В прочемъ, восписавъ вашему превосходительству нашъ приятельской уклонъ, с подобающимъ персонѣ¹ вашего превосходительства почтеніемъ, навсегда пребудемъ.

Вашего превосходительства зычливого нашего друга
доброжелательные слуги к. а. Данило Стефанов с товариствомъ

1754 года, марта 14 д.

Сѣчь Запорожская.

Проба пера на арк. 17: 61, 61.

Арк. 17. Відпуск.

№ 483 1754 р., травня 11. Крилівський шанець. – Лист командира Новосербського пандурського полку підполковника Михайла Хорвата до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з подякою за затримання дезертирів – рядових полку Христофора Панова, Боласа і Дмитра Димитрієвих і про вжиття заходів для затримання безпаспортних козаків на території Нової Сербії. № 515

Высокоблагородный і высокопочтенный гсдинъ Войска Запорожского низового кошевый атаманъ, мой всегдашній благодетель. 23

Вашего высокоблагородия письмо я получилъ, також пойманые в Войске Запорожскомъ Пандурского п[о]л[к]у¹ три члвка, дезертиры, прапорщикомъ Калугеровичемъ съ ихъ имуществомъ здесь представлены, за которое вашего высокоблагородия оказанное приятство покорно благодарствую і впредь

⁷ Далі закреслено те козаки.

⁸ Далі закреслено в дру какой.

⁹ Далі закреслено или.

¹⁰ Далі закреслено высокоб.

¹¹ Далі закреслено редово.

¹² Далі закреслено удобное.

¹ Текст пошкоджено.

прошу в случае таком дезертировавших новосербских людей присмотром и поимкою і приказывать наблюдение чинит.

23 **зв.** Что же ко[са]ется о присматриваніи і о пои[м]ке беглых із Войска Запорожского // безпашпортных козаковъ, то ко вьсемъ команды моей ротным командирам предложено, и буде таковые сыщутца, оних, по силе присланного ко мне ордера, отправлять імею къ его превосходителству гсдину генерал-майо[ру] Ивану Самойловичу Хорвату. А в протчем с почтением навсегда пребуду.

Вашего высокоблагородия моего всегдашнего благодетеля
всегдашній слуга подполковникъ Михаилъ Хорватъ

11 мая 1754.

Шанецъ Крыловской.

№ 515.

Арк. 23². Оригінал.

№ 484 1754 р., квітня 8 і 18. Кіш. – Протокол допитів козаків Полтавського куреня Кирика Зап'ячного, Михайла Бандурки, Івана Головка та Шкуринського куреня – Прокопа Різника щодо причетності їх до продажу краденого меду і викрадення грошей

43 1754 гѡда, априля¹ 8 дня козак куреня Полтавского Кирикъ Зап'ячній допрашиванъ, а в допросѣ показалъ:

Родимецъ города малороссійского Прылуки. На Запороже пришолъ будет годов болше десятка. Жиль в куренѣ Полтавскомъ. По приходѣ его на Запороже, жиль годов до десят в рибалствѣ при полтавскому Полозюку. А в прошедшомъ годѣ сталъ шинковать при Великой Водѣ в Осокорѣвцѣ, где и доселѣ імѣлъ промыслъ, откудава сего года в Великий постъ на останномъ тижнѣ² приехалъ в Сѣчь говѣтъ, где и донинѣ находится.

Предписанного же посту его курѣнній, прозиваемій Журавель, жиющій в Новоселицѣ, привѣзъ к нему каюкомъ меду дѣжекъ три. А привѣзши тот медъ, сказалъ, что тот³ медъ сворованъ нимъ, и где и с кимъ – не объявлялъ. При чемъ просилъ тот медъ продат и за его трудъ обѣщался ему, Зап'ячному, благодарит чимъ возможетъ. По чему оной Зап'ячній тот медъ, под видомъ своего меду, козаку вищестеблѣвскому Демяну Неживому того ж посту продалъ⁴ за 10 р. и⁵ 80 к. И тѣ денги⁶ козакъ Полтавского ж куреня Михайло Бандурка по его, Зап'ячного, дозволенію, взявши

² Аркуш залито чорнилом.

¹ Написано над рядком замість закресленого марта.

² У 1754 р. останній тиждень Великого посту був з 28 березня до 2 квітня.

³ Написано над рядком замість закресленого его.

⁴ Далі закреслено за де.

⁵ Далі закреслено 5.

⁶ Далі закреслено до себе.

в него, Неживого, ему, Зап'чнему, отдалъ, которіі денги в него, Зап'чного, и донинѣ в Осокор'вцѣ находятся. Тіе жъ денги дозволилъ онъ, Зап'чний, по той причине одной, что кур'нній, доправитъ, а ему, Бандурцѣ, что тот медъ сворованъ, не объявлялъ⁷. // Тот же медъ онъ, Зап'чний, содержалъ до продажъ в кур'нного полтавского Івана Головка, а какой тотъ медъ – ему, Головку, не объявлялъ, толко сказалъ, что чернецкій⁸. 43 зв.

Текущих же воскресенских святъ⁹ противъ пятницѣ, в четверъ, в дому Неживого не былъ и кто тамо того ж вечера пилъ – не знает, и болшѣ на воровствах не бывалъ¹⁰, о ворахъ не знаетъ.

Противъ добровольного по доволномъ битиі в пристрастномъ допросѣ ни к чему не винился.

2. Того ж Полтавского куреня козакъ Михайло Бандурка в пристрастномъ допросѣ противъ показанія Зап'чного ни до чего не винился, а о денгах Неживого не знает. Бандурка б'жалъ.

3. Шкуринского – Прок'пъ Р'зникъ¹¹ с вишписаннимъ Бандуркою согласно показалъ. //

4. 1754 года, априля 18 д. в пристрастномъ допросѣ показалъ, что когда Неживого денги в его¹², Головка, дворѣ полтавский ли – Бандурка да шкуринский – Р'зник или кто другой ховали и кто ихъ викралъ – не знает. А до покражѣ техъ денегъ нѣ с кимъ не согласовалъ и ни в чемъ не винился. 44

Проба пера на арк. 43: Тимофей.

Арк. 43, 44. Чернетка.

№ 485 1754 р., березня 29. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Іванова про безрезультатність розшуку гайдамаків, які вчинили наїзд на село Диканька Полтавської сотні й полку і захопили майно генерального обозного Семена Кочубея

Велможному и високородному гспдну, гспдну атаману кошовому Данилу Стефанову, високомилостивому нашему патрону и добродѣвѣ 18 зв.

Покорній репортъ

В полученомъ сего 1754 году, марта 1 д. мною от вашей велможности приказъ [!], з сообщениемъ о покраженихъ в селѣ Диканцѣ обозного генерального Кучубея невѣдомо какими ворами, онихъ воровъ с поворованими вещми пересмотрѣват и, буди гдѣ являтся, забивъ ихъ в ручніе и ножніе колодки, к вашей велможности в Кошъ присилать. По которому приказу, хочай онихъ воровъ мною сискивано, точию нѣгдѣ в вѣдомствѣ нашемъ не

⁷ Далі закреслено текущихъ же свят.

⁸ Далі закреслено прошедши; можливо вкрадено в монастирі, див. док. № 513.

⁹ У 1754 р. Великдень припадав на 3 квітня.

¹⁰ Далі закреслено и не.

¹¹ Далі закреслено прот.

¹² Далі закреслено дворѣ.

сискалис. А буди впредь гдѣ явятся, того ж часу под крѣпким карауломъ имѣют прислани [б]ит въ Кошъ. О чемъ с покорностию моею репортуемъ 1754 году, марта 29 дня.

Полковникъ калмуский Андрѣй Иванов с товариствомъ
Помітка на арк. 18: Поданъно 11 д. априля¹ 1754 году.

Арк. 18 зв. Оригінал.

№ 486 1754 р., березня 29. – Донесення полковника Кальміуської паланки Андрія Іванова Кошеві про заворушення у паланці у зв'язку з небажанням козаків платити штрафи потерпілим на відшкодування збитків за майно, захоплене запорожцями – злочинцями або гайдамаками

25 Велможному и високородному гспдну, гспдну Войска Запорожского Низового атаману кошовому Данилу Стефанову, високомилостивому нашему патрону и добродѣевѣ

Покорное доношеніе

С приезде нашего въ Калмусь с жителствующих калмиюскихъ козаков по разнымъ причиняемимъ одинъ к другому обидах и ко исправлению нами, нижайшими, ищутъ суда, почему нами, нижайшими, яко по данной от вашей велможности и от Войска власти на ихъ козаков комендирской, хочай би хто чего подлежит, даби чрезъ самоволствующую продерзость и смертного убийства и иного чего не воспослѣдовало, а чувствуючи от вашей велможности получаемие приказы крѣпкѣе – штрафовать, точию соберутся за¹ и з винимъ курѣніе и дружби пянїе, и нашедши в паланку к намъ, кидаючись бить, оглашай крикомъ и похвалками нас бить при смѣнѣ, і штрафовать не допускают и освобонят самоволствомъ, чрез что ми, нижайшие, в крайней обиди и в сумнителствѣ находимось. Даби чрезъ таковую ихъ продерзост и заподѣльно того намъ убийства не учинилось и впредь таковой самоволной упрямости разширять не могли, с покорностию нашею вашей панской велъможности // просимъ къ онимъ козакамъ своимъ высокоповелителнимъ

25
3в. писменимъ к прекращению приказомъ притвердить, а хто б ис онихъ козаковъ имѣл би на насъ какую претенсію, не чиняяя [!] самимъ собою намъ обиды, но искали б в вашей панской велможности суда.

О семъ, донося, просимъ полковникъ калмуский Андрѣй Ивановъ
с товариствомъ

1754 году, марта 29 д.

Калмусь.

Помітка на арк. 18²: Поданъно 11 д. априля³ 1754 году.

Арк. 25. Оригінал.

¹ Написано над рядком замість закресленого марта.

¹ Можливо да.

² Док. №№ 478, 485, 486 (арк. 18, 25) написано на папері формату 2°.

³ Написано над рядком замість закресленого марта.

№ 487 – 488 1754 р., квітня 19. Новий Кодак. – Рапорт полковника Кодацької паланки Федора Іванова про покарання козаків, винних у крадіжках, та про направлення у Кіш запорожців для несення сторожової служби при військовій пушкарні; розписка Якова Сторчака та Якова Моргуна від 19 квітня 1754 року

Ея імператорскаго величества Войска Запорожскаго Низового велможному и високородному его милости гспдну, гсдну атаману кошовому Данилу Стефанову з високопочтенною старшиною, нашему високо-милостивому патрону і добродѣю

19

Покорний репортъ

Во ісполънение вашей велможности двоихъ приказовъ, которіи мною в Кодацкои паланцѣ получени въ априлѣ місяцѣ 6 числа, за козака курѣннаго батурина Степана Кабана, яко то онъ у допросахъ до воровства теляти невиненъ явился и для того онъ с-под караулу освобожден, и велено мнѣ и товариству, не чиня о томъ к вамъ въ Кошѣ никакихъ представлений, всенеотмѣнно въ цѣлости отдали, которой лошади въ цѣлости за роспискою мною и отдани.

Въ 2-мъ, за козаків курѣнней Пластуновскаго – Яковъ Сторчакъ да Роговский – Яцко Моргунъ, за учиненіе ими тимъ воровствомъ выни, тамъ въ паланцѣ были наказовани. І что и в Кошѣ за їхъ воровство, содержаучис под крѣпкимъ карауломъ, доволне были наказовани, і что впредъ уже они воровать не будутъ и зъ ворами и другими непотребными людьми согласія не імѣтимутъ, но паче от того воровства і другихъ непотрѣбныхъ людей // отвращатимутъ и о сумнителныхъ людехъ войскової старшинѣ обявлятимуть, крѣпчайшими росписками обовясалис. І для того ими доброго намѣренія с-под караулу по достойному наказанію освобождени і на прошение атамановъ тихъ куреней вашею велможностью из имени имъ возвратили. И велено мнѣ и товариству, чувствуя християнство, ис имѣючогосся в насъ имѣнія ихъ возвратити: воловъ два, корову с телямъ, коней двое, одежинъ двѣ, которое имущество мною и возвращено і росписку от нихъ въ приемъ принялъ, зъ которой росписки, зънявъ копию, при семъ репортѣ сообщивъ, і в Войсковую Запорожскую канцелярию во свѣдѣтельство отдаю, чтобъ впредъ од ихъ какой турбациі не слѣдовало.

19
зв.

Да сверхъ сего, ко учрежденной войскової пушкарнѣ состоящихъ шесть человекъ на карауле тремѣсячний термѣнъ окончается и на мѣсто ихъ зъ жителей новокодацкихъ пешихъ пять человекъ выбрали къ оной пушкарне ко перемѣнѣ з доволнимъ припасомъ харчевнимъ отправляемъ, а іменно прозиваеміи оніи сторожи новіе: Грицко Саіка, Семен Ковал, Стефанъ Рудь, Иван Дудниченко да Василь.

Чего ради вашей велможности о восписанных запорожскихъ козакахъ и о перемѣнѣ сторожей покорностию моею репортую.

Полковникъ кодацкий Федоръ Ивановъ с товариствомъ
1754 году, априля 19 д.
К. паланка.

- 24 *На конверті:* Ея імператорскаго величества Войска Запорожскаго Нисового велможному и високородному его милости гспдну, гсдну атаману кошовому Данилу Стефанову з високопочтенною старшиною, нашему милостивому добродѣю покорний репортъ.

Слід від печатки

Арк. 19, 24. Оригінал.

№ 488 1754 р., квітня 19. Новий Кодак. – Розписка, дана в Кодацькій паланці козаками Пластунівського куреня Яковом Сторчаком і Рогівського – Яцьком Моргуном, про повернення їм майна, конфіскованого за злочини

20

Копия

1754 году, априля 19 дня. От насъ, нижеподписанныхъ, дана сия росписка въ полковую Кодацкую паланку в томъ, что атамани куреня Пластуновского да Роговского, по прошению за наше погрѣшение къ воровству, и в той погрѣшности гспднъ атаманъ кошовый Данило Стефановъ зъ высокопочтенною старшиною простили. И велено полковънику кодацкому Федору Иванову старшиною зъ забратого имѣнния возвратитъ пару воловъ, корову, коней двое, одежинъ двѣ. И в силѣ повелителного прыказа и войскового, восписаній полковникъ зъ старшиною возвратилъ конѣ, пару воловъ, корову, коней двое, одежинъ двѣ. // И все тое нами, нижеіменованными, принято, и его, полковника, и старшини въпредь за остатное имущество не станемъ турбовать, такожъ и войсковою старшини трудить не пожелаемъ. И для лутшой вѣроятности при сей росписки, яко неімѣючи грамоти, подписуемос своеручне Божественными крестами.

20

зв.

Козакъ куреня Пластуновского Яковъ + Сторчакъ

Козакъ куреня Роговского Яцько + Моргунъ

К сей росписки по ихъ прошению во свѣдѣтельство козакъ куреня Васюринского подписался Нестер Гавриловъ.

Арк. 20. Копія.

До Глѣбова

21

Високородний¹ і превосходителний гпднъ генералъ-маєоръ,
²-зичливи приятель нашъ² Иванъ Ивановичъ^а.

Сего 1754 году, фѣвраля ³-19 д.³ Войска Запорожского Низового атаманъ куреня Конєловского Романъ Шекера намъ, ⁴-атаману кошовому с товариством⁴, представлял, яко⁵ прошедшаго 1753 году, в мѣцѣ сентабрѣ бивший его куреня Конєловского⁶ козакъ Иванъ Проломовъ, ноччу, оног⁷ куреня будку отбивши³, имѣючиеся в ней козацкіє поклажи несколько захвативши³, безвєстно бежалъ. По якому представленію ⁷-от насъ з Коша⁷, для сиску й поїмки восписанного Івана Проломова, з открыто печатним листом⁸ послани били козаки того ж Конєловского куреня⁹ Федоръ Решетиленко да Ігнатъ Чорний, кої ¹⁰-козаки оног¹⁰ Проломова под Цебулев[омъ]¹¹, в селѣ Тонкоговцѣ¹² ⁷-і сискали⁷ і из поворованнихъ ним же, Проломовим, з вишереченной курѣнной будки вещей¹³: поясов полушалевиx два, свитѣ двѣ – єдна оливкова, а другая чорная, юпку зеленої матерії, обрання сукна синєго, шапку зеленог^о вершка з сивою околицєю познали і отобрали¹⁴. Других же вещей¹⁵, о коїхъ в них, ¹⁶-посланних козаковъ, і реєстръ имѣється, защищая себе¹⁶ под Новосербиєю не отдасть и отдават¹⁷ ниже думает.

¹⁸-А понеже таковихъ, по силѣ высочайшихъ указов, закриват не надлежит – подлино доносить куда надлежитъ¹⁸, чєго ради вашєго¹⁹

¹ Далі закрєслєно и високо.

² Написано над рядком замість закрєслєного високомлстивий гсдръ нашъ.

³ Правлено.

⁴ Написано над рядком замість закрєслєного в Кошѣ Войска Запорожского.

⁵ Написано над рядком замість закрєслєного что.

⁶ Написано над рядком замість закрєслєного его.

⁷ Написано над рядком.

⁸ Далі закрєслєно з Коша.

⁹ Далі закрєслєно Романъ Шекєра.

¹⁰ Написано над рядком замість закрєслєного єдучи в поиску сискали его.

¹¹ Текст пошкоджєно.

¹² Треба Тонконоговцѣ.

¹³ Далі закрєслєно ста.

¹⁴ Далі закрєслєно в кого же.

¹⁵ Далі закрєслєно и денєг.

¹⁶ Написано над рядком замість закрєслєного и регистръ суть за причину уквивавшися не; далі три слова не прочитано.

¹⁷ Далі закрєслєно якоби.

¹⁸ Написано на правому полі.

¹⁹ Далі закрєслєно високо.

21 зв. превосходительства²⁰ приятно просимъ на вишереченному вору Ивану Проломову²¹ // по имѣющомуся в них, козаков⁷, отих Проломовимъ сворованных²² з будки вещахъ реестру²³ (яко тамо вашему²⁴ превосходительству добropорядочное смотреніе повѣрено)²⁵ кому надлежитъ приказать²⁶ взыскать и сего подателямъ, реченнымъ козакамъ Решетиленку да Чорному²⁶, отдат²⁷, за что ми²⁸ служит и благодаритъ вашему жъ превосходительству²⁹ в биваемых и сему подобнихъ случаяхъ не приминемъ. При чемъ вашему превосходительству нашъ приятельскій уклонъ воспысавъ, с подобающимъ персонѣ⁷ вашего превосходительства почтеніемъ при истинномъ доброжелательствѣ пребудемъ тако²⁹.

Вашего²⁴ превосходительства нашего³⁰ зичливого приятеля³⁰ доброжелательниіе слугы к. а. Данило Стефановъ с товариствомъ 1754 года, апрѣля 20 д.

Арк. 21. Відпуск.

№ 490 1754 р., травня 5. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про затримання шести гайдамаків-запорожців і про розшук інших, які втекли на Запорожжя⁴

26 Высокопочтеннейши Воиска Запорожского Низоваго гсднъ кошевы атаманъ, мой благодетель.

В минувшемъ апреле мце состоящею здесь Третьяго компанейского полку⁶ командою отаковано было следующихъ в Полскую область гайдамакъ одиннатцать члвкъ, которые при поимке ихъ, вооружась, одного атамана списомъ ранили, и из них поиман[о]¹ толко шесть члвкъ, а еще бывшие с ними товарищи ихъ, пять члвкъ, бежали. Те жъ поиманные допросами показали, что они жили в Сечи Запорожской в чумачестве по разнымъ

---

²⁰ Далі закреслено нашего високомлстивого гспдна за взаимную по требованію і вашого превисокопревосходи превосходительства от насъ услугу покорнѣйше.

²¹ Далі закреслено по имѣ симъ яко то подателямъ, козакамъ мененного Конеловского куреня козакамъ Федору Решетиленку и Игнату Чор[ному]; текст пошкоджено.

²² Далі закреслено вещ.

²³ Далі закреслено ние приказат кому.

²⁴ Далі закреслено високо.

²⁵ Дужки авт., далі закреслено на ему ж Проломову.

²⁶ Написано на правому полі замість закресленого гдѣ подъ доправивши.

²⁷ Далі закреслено а буди гдѣ.

²⁸ Далі закреслено какъ вишеписанно в про какъ вишеписанно.

²⁹ Написано над рядкомъ та на правому полі замість закресленого долженствуемъ и затемъ будучи на милость вашего превосходительства надежного з достодолжнимъ нашимъ почтеніемъ пребудемъ тако.

³⁰ Написано над рядкомъ замість закресленого високомилостивого гсдря моего.

¹ Текст пошкоджено.

местамъ и, собравшись из Гарду, где они все были для ловли рыбы и протчаго, намерены были итить гаидамачити в Полшу, точию не проехавъ туда, поимани. А те ихъ товарищи, пять члвкъ, кои при поимке бежали, из Сечи исъ Запорожской казаки, а именно: Незамаевского куреня – Василь Самарець, кои обявленнаго атамана при поимке ихъ списомъ поколол, Роговского куреня – Степанъ Короткий да Пархомъ Велики, Ивановського куреня – Николай Таранъ да Корсунського куреня – Яцко Языкъ.

А понеже и тех злодеевъ какъ возможно сыскать и без должника // по ея императорскаго величества указомъ, а паче ко искоренению их злаго 26
промысла да и другимъ в страхъ упустить не можно, того ради благоволите 27.
оныхъ бежавших гаидамакъ, вышеписанныхъ по именимъ [!], какъ можно приказать сыскать и к тому нарочно старание приложить, дабы они, яко злодеи, за ихъ промыслъ и происходствы такъ не остались и не могло б быть какъ самимъ им, такъ и другимъ впред к тому поводу. При том же и о следующемъ упомянуть не оставит, понеже, какъ вышеупомянуто, те все гаидамаки на злой ихъ промыслъ собралис было из Гарду, что знатно не очень хорошее смотрение отъ тутошнаго гардоваго полковника состоит.

Того ради и об ономъ благоволите приказат подтвердить, дабы и в Гарду за имеющими запорожскими казаками крепкое смотрение и от всякихъ ихъ происходствъ униманы был[и] и бес пашпортовъ никто нигде не шетался, чтоб чрезъ такое доброе смотрение не только в самомъ деле ихъ злой промыслъ вовсе искорененъ былъ, но и намерение их х какимъ [!] шалостямъ вовсе ж пресечься могло.

Почтеннейши гсднъ кошевы атаманъ,
вашъ доброжелательной слуга Иванъ Глѣбовъ

Маия 5-го дня 1754 году.

№ 721.

Помітка: Полученно 12 д. маія 1754 году.

Арк. 26. Оригінал. О п у б л.: Гаидамацький рух на Україні в XVIII ст. – К., Наукова думка, 1970. – № 124. – С. 244.

№ 491–492 1754 р., травня 10. Новий Кодак. – Рапорт полковника
Кодацької паланки Федора Іванова Кошеві про
затримання і припровадження в Кіш запорожців,
обвинувачених у пограбуванні полтавського купця
Йосипа Павленка з товаришами; протокол допиту
затриманих козаків від 7 травня 1754 року

Велможному и високородному его милости гспдну, гсдну 27
атаману кошовому Данилу Стефанову з высокопочтенною
старшиною
Покорній репортъ

Сего мая 7 дня малоросийского житель города Полтави Юсифъ Павленко с товарищи, слѣдующи возами з товаромъ купечески къ перевоз[у]¹

¹ Текст пошкоджено.

Кодацкому, и в урочищи Чаплинки разбойничес[ки] напали въ пяти человѣкахъ козаки и хотѣли ихъ совѣмъ разорит. Тотъ же Павленко по силѣ с товар[и]ствомъ двоихъ звязалъ, іменно: курѣннаго коренѣвскаго Йвана Мощнаго да кисляковсково – Василя Головка, которихъ воровъ наездомъ курѣнными атаманами Маркомъ Усомъ, калниболотскимъ, да деревянковскимъ – Николою Касапомъ, въ онихъ караванъцовъ, усмотрѣвши, і обще до паланки Кодацкой привезли. Коихъ воровъ допрашованно под пристраіемъ: где и за чимъ в степу шатались, зъ которихъ допросов, знявъ копій, при семъ репортѣ, сообщив, и в Кошъ къ вашей велможности, по повеленію атамановъ курѣнныхъ, онихъ воровъ отправиль для лутъшаго разсмотренія.

Полковникъ кодацкой Федоръ Ивановъ с товариствомъ
1754 году, мая 10 дня.

К. паланка.

Помітка: Пол. 13 д. маія 754 году.

- 27 *Помітка:* По сему чрезъ нарочно посланнаго войскового пушкаря Алеѣея
зв. Сторчака приказъ посланъ, с тимъ притвержденіемъ, дабы онъ, пушкарь, противъ допросу Василя Головка за 6 коней камянскаго жителя Грицка Нечита, тамошнихъ жителей Половинокъ и, буди Половинки в томъ невиновни являтсѣ, а стадникі якіе к тимъ конямъ виною состояли і повтѣкали, то б полковник з старшиною во всемъ Нечита удоволствовавъ. Майя 26 д. 1754 году.

А. к. Д. С. с товариствомъ

- 34 *На конверті:* Ея императорскаго величества Войска Запорожскаго Низоваго
зв. велможному его милости гспдну, гспдну атаману кошовому Данилу Стефанову з високопочтенною старшиною покорній репортъ.

Слід від печатки

Арк. 27, 34. Оригінал.

№ 492 1754 р., травня 7. Новий Кодак. – Протоколи допиту козаків
Коренівського куреня Івана Мощнаго і Кисляківського –
Василя Головка про їхню участь у нападі на полтавського
купця Йосипа Павленка з товаришами й про інші злочини

28

Копія

Допросъ¹

1754 году, мая 7 дня вор Иванъ Мощной, куреня Коренѣвскаго, въ Кодацкой паланцѣ в допросѣ показал, что онъ родимецъ полку Миргородскаго, в мѣстечку Потоку.

Оттуда пошоль на Запорожа передъ великою зимою еще, и билъ на ловлѣ рыбной с козаками, где стара Сѣчь била – в Олешках^а, и рибалчив годовъ ісь шѣсть, а послѣ рибалства в Русь выходиль разов два –

¹ На відміну від наступного протоколу допиту, який має номер 2, цей не пронумеровано.

чумаковавъ. Посля жъ того в Ингулцѣ с козаками своїми курѣнными находился годовъ съ четирѣ, въ Перевѣзкой и стадо пасъ одну чверть. А сего 754 году в Самар пришолъ, в село Новоселицю, і при полковнику самарскому Павлу Малому, курѣнному своему, в паланцѣ Самарской сталъ пасти стадо.

Сего ж мая въ 1 д., согласясь в пяти человекъ зъ другими ворами под Благодаровку поехать, і намѣревали в тамошнемъ стадѣ коней набрать, і оніе конѣ в Микитине вестъ для продажи тамо купцямъ, точию наше злое намѣреніе, по нашей прокълѣтой прихоти, не собулось [!], вернулись обратно. И в урочищи Чаплинки малороссійского Полтавского полку жителя Иосифа Павленка, на пути спотѣкалис, разбойнически // намѣревали их ватагу подрат с караваномъ. То онъ Павленко, разсмотрѣвши, что насъ команда мала, повязали двоухъ насъ, а три человекъ втекли, іменно: донской – Василь Чорній, тот же и Кодимъ, да иркълѣвской – Гайвасъ і уманской – Нестор Онѣстратъ. І на возахъ привезли до пристани днепровой вязаних, где и атамани курѣнніе наехали, і в Новкодацкую [!] паланку насъ привезли. І сие пред вами, старшинами, в самую сухую правду зъказавъ.

28
зв.

Допросъ 2

Курѣнній кисляковской вор Василь Головка в допросѣ показал, что курѣнній донскій Василь Кодимъ да курѣнній мишастовской Ацко Литвинко против страстной пятницѣ² в камянского жителя, что против Кодаку, в Грицка Нечита забрали коней шестеро, подъ селомъ Камянкою, об якіе конѣ стадники самарские доволне зънали, ибо ихъ, воровъ, в стада и сѣдла били. І онъ, воръ Василь Кодимъ, по сѣдла приездилъ і имъ, стадникамъ, объявилъ, // что добули шестеро коней и сѣдла забралъ і оніе конѣ чрезъ мостъ самарской увели, точию не вѣдаю заподлинно куда. Восписанной же Кодимъ да Яцко – мишастовский, Михайло – поповичовской, Чорній – три ихъ, под Богородячне ездили и тамо взяли пару волв і оніе воли побили на мясо, в стада самарского, которое мясо в насъ курѣнній атамани приездомъ своїмъ і витрусили, и одну часть на улѣку старшинѣ самарской отвезли. Сие пред вами, старшинами, в самую сухую правду зъказавъ.

33

Скрипа на арк. 28, 33: Сводилъ // допроса полковой Кодацкой паланки писар Нестер Гавриловъ.

Арк. 28, 33. Копія.

² Тобто, в ніч з 31 березня на 1 квітня.

№ 493 1754 р., травня 21. – Наказ Коша полковникові Бугогардівської паланки Михайлу Довбні про вжиття заходів для запобігання нападам запорозьких загонів, які гуртувалися на території паланки, на татарську, турецьку і польську території, а також для запобігання зіткненням з російськими військовими командами і лівобережними та слобідськими козацькими загонами

29 Пну полковнику бугогардовому Михайлу Довбні з його старшиною і со всіма тамо в його вѣдомствѣ находящимися козаками Всенайкрѣпчайший приказъ

Пред симъ уже, ¹як кѣ прежним² полковникамъ, такъ¹ і к вамъ многократними з Коша Войска Запорожского Низового посланными прикази, в силѣ полученних³ жесточайшихъ ея і. в-а височайшихъ указовъ, такъ его ясневелможности малороссийского гетьмана ⁴і многого⁴ генералѣтета високоповелителнихъ ордеровъ, всенайкрѣпчайше било предлагаемо, даби впредь запорожскихъ козаковъ всякими удобовозможными образи неустанно¹ старалися от воровства, грабителства ¹и смертного убийства¹, и от всего зловреднаго ихъ поступку и намѣренения отвращать, і до того⁵, чтобъ никто никуда болше впредь на воровства, грабителства и смертние убийства не могль ни тайно, ни явно ходити, всякими возможными образи не допущать, по которимъ Войска Запорожского Низового всѣнайкрѣпчайшимъ приказамъ ¹от васъ¹ ниже малодѣйствомъ во исполнение слѣдуетъ, но еще к болшему усилению і свирѣпству ¹запорожские козаки¹ приходятъ і в горшоѣ⁶ // развращение себе поощряютъ.

зв. Якъ і сего мая 21 д. в Кошѣ Войска Запорожского ⁷нам, всему Войску⁷ войсковий асаулъ⁸, которіе посланни были к вамъ з нашимъ войсковимъ приказомъ з тѣмъ притверждениемъ, чтобъ⁷ впредь от воровства, грабителства і смер[тн]ого⁹ убийства¹⁰ запо[рож]скихъ козаковъ воздержовать, приехавши, обявили: около-де Гарду, якъ пѣхота, такъ комонника, немалое число собравшися, чатами стоять і многие за Бугомъ, ¹¹за Днѣпром¹¹ ногайскимъ ¹татарам і другимъ людем, такожъ¹ полскимъ народамъ і российскимъ подданимъ грабительством¹² имѣний¹³ і оттоном

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено такъ.

³ Далі закреслено ея і. в-а ви.

⁴ Написано над рядком замість закресленого Розумов. і розного.

⁵ Далі закреслено всяк.

⁶ Далі закреслено ству приходять.

⁷ Написано на правому полі.

⁸ Далі закреслено Петро Калнищенко з старшинами.

⁹ Текст пошкоджено.

¹⁰ Далі закреслено воздержоватся.

¹¹ Написано на правому полі замість закресленого та волоскимъ народамъ.

¹² Далі закреслено скота и протчихъ.

¹³ Далі закреслено про.

ската яко и смертними убиства причинят намѣренни¹ обиди¹⁴, ¹⁵-яко ж тоє от них¹⁶ уже и происходитъ і еще¹⁵, якъ за Бугъ и за Днепръ в турецкую, кримскую¹⁷ і в полскую стороны итти для воровства і грабительства ¹-намѣревають ітти¹.

И хотя онъ, асауль, объявивши¹⁸ имъ войсковий приказъ, и по вичитаннѣ того // приказоваль, даби с чать расходилис, а на воровства отнюдь 30
ни тайно, ни явно ни в какиє стороны¹⁹ ітти не отважувались, то они того ниже мало послушали и при томъ еще хотѣли войскового долбиша да посланного за писара ¹-в смерть¹ вбить и за малимъ не застрелили, ⁷-а его самого асаула довольно ругалы⁷ і явно говорили, что от воровства якъ с турецкой, так і с полской сторонѣ, пока слави не учинять, не перестануть.

Да и на стоящих ¹-по рѣчках командами для розездовъ¹ компанѣйцовъ похвалки имѣли: ежели будутъ партиями наездить, вирѣжемъ и вистриляемъ-де, либо совѣм ихъ з степу Богового винудим. Якиє ихъ зловредниє намѣрения и весма худие и противниє поступки Бгу и Святому его закону і високомонаршимъ ¹-ея і. в-а¹ указамъ, такъ²⁰ високого генералѣ-тета ордеромъ і нашимъ войсковимъ обикновениямъ и всему свѣту²¹ крайне весма противни, ібо чрезъ такие противниє продерзости и худие поступки, // на Войско Запорожское Низовое от всѣхъ околичнихъ сторонъ 30
немалиє і безпрестанниє претензіи, а горше всего – порокъ и безславиє ¹-зв.
происходитъ, яко уже и слѣдуетъ¹, ⁷-і, наконецъ, нечего другого по крайней немилости і височайшого ея і. в-а гнѣва намъ, Войску, дожидатся, яко ж уже чрезъ тѣхъ бродягъ і своеволцовъ і дождались⁷.

Того ради вамъ, пну полковнику, з старшиною і со всѣми тамо находящимися козаками чрезъ сие приказується: по полученіи сего тотъчас, всѣ имѣющієся около Гарду пѣшиє и комѣнниє чати собравъ, сей имъ нашъ войсковой приказъ объявивъ и вслухъ всѣмъ вичитавъ²², найкрѣпчайше и найжесточайше ²³-указамі ея і. в-а²³ приказовать, ⁷-даби они⁷ отнюдь от того зловредного ихъ²⁴ намѣрения перестать и никуда, ни на какиє, якъ в Турецкое, Кримское¹ и Полское государства, такъ і російскимъ подданнымъ, і стоящимъ регулярнимъ при границахъ, яко и в розездахъ, компанѣйскимъ командамъ ⁷-и проходящимъ ватагамъ в Сѣчь и из Сѣчи в полскую націю і в малороссійские мѣста⁷, обидѣ, грабительствъ, воровства¹ и смертнихъ убийствъ причинять воздержатся і ис чать по

¹⁴ Далі закреслено і намѣреніє.

¹⁵ Написано на правому полі замість закресленого сторони.

¹⁶ Далі закреслено уповатѣлно.

¹⁷ Написано над рядкомъ замість закресленого сторони.

¹⁸ Далі закреслено ими.

¹⁹ Далі закреслено маршировать.

²⁰ Написано над рядкомъ замість закресленого генера.

²¹ Далі закреслено весма.

²² Далі закреслено наши.

²³ Написано на правому полі замість закресленого приказат.

²⁴ Написано над рядкомъ замість закресленого оного.

31 козакамъ или до Коша по куренямъ безъ и малѣйшого опасения росо-
дится и от того злого // своего намѣрения переставать і убегать, убоясь
всякъ Бога, создателя своего, понеже той всѣхъ сердевѣдецъ [!] и праведнихъ
судия, яко не токмо за християнина, но и за всякаго бесурмана, хто не
только его в смерть убеть или ограбить, но только словом обидить,
праведнымъ судомъ имѣеть судимъ бити¹. Так і опасаясь за такіє противниє
продерзости, ²⁵-которые²⁶ ѿт их, нашихъ козаковъ, слѣдуютъ²⁵ в
противность височайшихъ ея і. в-а указовъ, ¹-так і¹ его ясневелможности і
разного генералѣтета високоповелителнихъ ордеровъ, яко²⁷ и нашихъ
войсковихъ строгихъ приказовъ²⁸, і чтобъ чрезъ то не только вамъ самимъ, но
и всему Кошу не послѣдовало, какъ в давніє часы уже и било, крайнего
разорения, ⁷-ибо уже до того, якъ више писанно, чрезъ тѣ злодѣйства и
приходитъ⁷.

31 3в. Буди же они і сей нашъ войсковий приказъ презрѣвъ і страхъ Бжий²⁹ и
законъ Святей²⁹ і жесточайшиє ея і. в-а высочайшиє указы забивъ, от того
злого своего намѣрения не перестанутъ // і с чать своіхъ по куреняхъ или по
козакахъ не розийдутся и к воровству і грабительству будутъ приготавлиются
и на то себе поощрятъ ³⁰-і такъ кримскимъ, едисанскимъ за Днѣпромъ³¹ и
за Богомъ³² татарамъ, туркамъ, волохамъ, такожъ і полскимъ подданнымъ, і
самой шляхтѣ в полскойъ граници, и проходящимъ ватагамъ воровствомъ,
разбоемъ, грабительствомъ явнимъ і тайнимъ, такожъ³³ московскимъ, компанѣй-
скимъ і малороссійскимъ партиямъ і запорожскимъ козакамъ³⁴, і всѣмъ
околичнымъ народамъ, ¹-обиды причинятимутъ³⁰, то напротивъ такового
ихъ упрямства будетъ от насъ, Войска³⁵, ко всѣмъ околичнымъ командамъ,
якъ ¹-кримскому хану¹, к очаковскому пашѣ, бѣлагородскому султану і в
полские пограничьи³⁶ команди, такъ регулярнымъ великороссійскимъ
и малороссійскимъ компанейскимъ³⁷, слободскимъ полкамъ и Войску
Донскому чрезъ писма знать дано будетъ, чтобъ со всѣхъ сторонъ от всякихъ
командъ ³⁸-крѣпкіє караули били учрежденни і команди розосланни,
чтобъ³⁸ ни в каку сторону имъ¹ не можно било прокрастись.

²⁵ Написано над рядкомъ та на правому полі замість закресленого і от ея і. в-а височайшого гнѣва.

²⁶ Далі закреслено о васъ слѣдуютъ.

²⁷ Написано над рядкомъ замість закресленого такъ.

²⁸ Далі закреслено і от ея і. в-а височайшого гнѣва.

²⁹ Далі закреслено забивъ.

³⁰ Написано на лівому полі замість закресленого то не иное, что имъ воспослѣдуетъ.

³¹ Далі закреслено и за Бу.

³² Далі закреслено такожъ.

³³ Далі закреслено и комп.

³⁴ Далі закреслено от обиди.

³⁵ Далі закреслено зако.

³⁶ Далі закреслено команди.

³⁷ Далі закреслено полкамъ, а всъ знать дано будетъ.

³⁸ Написано на лівому полі замість закресленого немаліє караули били послани, чтобъ обездками отрезать к Бугу-реки, якіє в близости состоятъ, слѣдовали, а ми, Войско, и другіє далніє, такъ и слѣдующіє и крѣпкіє караули имѣли чтобъ.

¹-А ми и Войско⁻¹ со всеми атаманами і с полковниками ¹-многих послали козак^{ов}⁻¹ во всѣ не тол боговіе, // но и в днепровіе, и во всѣ наши 32
околичние степніе рѣчки и балки со всѣмъ Войскомъ для сиску и поїмки таких противниковъ и ослушниковъ в обездку слѣдовать имѣт и где которого поймалъ, тамо ему, одну руку и ногу переломивъ³⁹ для долгой страсти⁴⁰, за поворотомъ ¹-в Глуховъ⁻¹ отправлять будемъ для отсылки на вѣчную работу в Рогорвикъ ¹-і в Сѣбирь⁻¹. И для того вамъ, пну полковнику, з старшиною ¹-и козаками^{-1, 41} всенеотмѣнно и нелѣпно стараться, внушаючи имъ, козакамъ⁷, страх Бжий і ея і. в-а за ослушание сего¹ височайший гнѣвъ, даби от того воздержілис і безъ всякаго сумнѣнія, ⁷-ибо имъ прежние вини будутъ оставленни, аби уже ннѣ вовся покаялись⁻⁷, по куренях в Сѣчи или по козаках непремѣнно росходились, ¹-о чем⁻¹ не толко повторе и по десять, но и тысящократно найкрѣпчайшее приказуется. Что же тамо по сему воспослѣдуетъ, в самой крайней скорости чрезъ нарочного в Кошъ со всѣякимъ обстоятельствомъ ¹-всенепремѣнно в самой скорости⁻¹ репортовать.

Данъ в Кошѣ.

Майя 21 д. 1754 году.

К. а. Д. С. с товариствомъ

Арк. 29–32. Відпуск.

№ 494 1754 р., червня 1. Архангельськ. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Олексія Глебова до Коша про затримання безпаспортного козака Пилипа Сукора та з проханням підтвердити його належність до Війська Запорозького.
№ 1101

Благородный и высокопочтенный гдинъ Войска Запорожскаго 22
кошевой атаманъ с тавариством, мой гдръ.

Ис Компанейского втораго полку при репорте пойманной в степних местах бес писменного виду человекъ сюда прислан, которой в канцелярії моей дапрашиван, а в допросе своем, между протчем, показал:

Зовут ево Филипом Ивановым [сы]ном¹ прозванием Сукоръ, родомъ Черниговск[ого] малороссийскаго полку из села Дубровокъ, [билъ] в Запорожской Сечи в работниках Иртлиевскаго [!] куреня у казака Федора Чебана, у которого жилъ летъ сем. И после того времени с товарищами своими, тремя человеками, коих зовут: одного Максимом Бойком, другога – Баран, трете – Капран, а по имени не знает, а онъ, Сукоръ, – четвертой, зговорясь и взявши от Кош а писменной видъ, и пошли в Полшу для торговаго промыслу.

³⁹ Написано над рядком замість закресленого отсѣкъ.

⁴⁰ Далі закреслено и в ни і в Глуховъ.

⁴¹ Над рядком закреслено и повторе.

¹ Текст пошкоджено.

И оттудова возвратяс, следовали по-прежнему в Сечь Запорожскую и прибыли Новой Серби [!] в местечка Цыбулев назадъ тому дней с восим, и, въехавши во оной Цыбулевъ, пошли к тамошнему жителю товарищи ево, а онъ, Сукоръ, – на базар для покупки дехтю. Которыя ево таварищи, не дождавши ево, побывав у цыбулевскаго обывателя, поехали, а ему чрезъ
22 того обывателя наказывали, чтобъ он догонялъ, // за которыми он парою
зв. лошадами ехал до Княжих боераковъ, где компанейскими козаками, какъ онъ не имелъ писменного виду, пойман и сюда прислан, где и ныне под караулом содержитца.

А понеже на сем ево допросе утвердитца бес подлинной справки невозможно, того ради, ваше благородие, благоволите об оном обо всем приказат справясъ. И что по справке явитца – ко мне дать знат, почему бъ можно было² со оным козаком какою резелющю учинит. А да того оной казакъ имеет быт здесь содержитца под караулом.

Вашего благородия доброжелательный слуга А. Глебовъ
Июня 1 дня 1754 году.

Архангельскъ.

№ 1101.

Помітка: Поданно 10 д. маія³ 1754 году.

Арк. 22. Оригінал.

№ 495 1754 р., червня 9. Шанецъ Святого Григорія. – Повідомлення капітана Новосербського пандурського полку Миколи Ветича кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому з проханням розшукати запорожців, причетних до захоплення коней та пограбування грецьких купців

35 Високородному и высокопочтенному господину главного Коша Войска Запороскаго кошовому, к моему милостивому гсдрю

1754 году, июня 7-го дня, прибѣжавши от Войска Запороскаго козаки б члвкъ, в дачи новосербской в шанцу Светаго Григория и забрали семеро лош адей нехудых, а приметами оных кони: 1-й, мерин, самъ собою великъ, мастью сивой, тонкий, гладкий, грива направо, хвостъ черной и грива черная, голова маленка; 2, меринъ, мастью гнедый, лысый, левое око бѣлое; 3, мерин гнедый ззаду даже до колена саблей рубано; 4, огир сивой, худый, грива великая на обѣ стороны; 5, меринъ спловачесовый [?], ухо болше половины отрезано; 6, мерин гнедый, на лбу лысина, грива стрижена; 7-я, лошица молодая, черножуковатая, собою кругла, стрижена, грудь с обоих боков ратицамъ распорана, которыя раны весма знатны.

И побравши оных коней, и побѣжали на главный сечовый шлях, которой идетъ с Переволочни в Сечь, и, недоезжаючи Волчьих боераков, ободрали грецких купцов города Бакцысаря, которые обратно шли в дома

² Написано над рядком.

³ Треба июня.

своя из Малоросии. И у оных же грецких купцов забрали много товару, а именно: Дмитрий Поповичъ, вторыи – Анд[ре]й¹ Хата, третей – Ярема Иванов, а какие товары, именно: денег готовых 30 рублей, 5 червоних // подвойных венгерских, сукна синего тонкого 400 аршин, смушков черных // 35
3в.
весма хороших триста, штука грезету цветомъ червоная, поясъ червоной бѣломорской концы золотыя, седел крымских новых 2, перстень серебряной и в середине камень червоной, на камени вырезано по-грецки имя Христовой, парус, пара пистолетов новых, оправа медная ценою шесть рублей, ленты разных цветов въ пятьдесятъ аршин широтою на три палца, чернилница медная с трубкою цепочками серебряными, хорей черных дватцать, цена каждому хорю по дватцети восьми копеекъ, платков 120 цветомъ рябья, сахару три головы, кафтан грецкой червоной полосатой, редно новое. И оных вещей и вышеписанных лошадей провадили шляхомъ черезъ Сухую Саксагань вблизиности саксаганских зимовников, которой действительно видел игумень из монастыря местечка Соколки, ехавши ис Сечи.

А оные же купцы, опасаячис дале итьтить, штобы последнего товару не потеряли, и возвратилис в Новосербию в шанецъ Светаго Григория. И по пропаже в шанцу Светаго Григория по приметамъ вышеписанных лошадей и по прошению оных купцов о пропаже товару их, мне просбою свою представили, дабы я могъ своим главнымъ командиромъ представить, на што я и представил і особливо вашего высокородия покорнейше прошу, яко главного Коша Войска Запороскаго кошового, дабы приказали поискать в вышеписанных зимовниках о пропаже лошадей моих и купеческого товару.

В томъ и остаюсь вашему высокородию
новоучреждаемому Новосербского пандурскаго полку,
седмого шанца Святаго Григория капитанъ Николай Ветичъ
1754 году, июня 9 дня.

Помітка: Получено 15 д. июня 1754-го году.

Арк. 35. Оригінал.

№ 496 1754 р., червня 7. – Промеморія Миргородського полкового суду Кошеві з проханням сприяти в розшуку колодника-втікача Гарасима Галаганенка. № 335

Промеморія

З полкового Миргородского суда^а

Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошовому з старшиною войсковою, атаманами курѣнними і со всѣмъ Войскомъ Запорожскимъ

36

Сего мая 25 д. козакъ сорочинский Григорий Золотар поданнимъ въ судъ полковий Миргородский доношениемъ представилъ. Бивший-де в оного Золотара до сегѡ по опредѣленію суда полкового Миргородского на пору-

¹ Текст пошкоджено.

ках содержавшийся ¹-за разбой¹ в секвестру полковомъ колодникъ Гарасимъ Галаганенко сего жь мая съ 13 против 14 числа, причина оному Золотару в домѣ немалие пакости и воровства, невѣдомо куда бежалъ, і хотя онъ, Золотар, везде ево, Галаганенка, проискивалъ, точию не сискалъ.

Оной же колодникъ приметъ таковыхъ: росту среднего, волосовъ русихъ, бриется под чубъ, усъ толко началъ засѣваться, круглолицъ, мало таранковать, очей серихъ, лѣтъ ему от роду двадцять четирѣ, мови тихой, пространой; ѿдежа на немъ: свита старая простого бѣлого сукна, зшита по колѣна, с прорехами, шаровари // простого бѣлого полотна с опушкою
36 зв. около кишинъ красною, поясъ бѣлой, шляпа козацка вершка зеленого с околицею чорною, в чоботяхъ чорнихъ старихъ козлових. І делаетъ майстерства шевство и краветство.

И просилъ онъ, Золотар, тѣмъ своимъ доношениемъ в судѣ полковомъ Миргородскомъ ѿ сиску оного колодника Галаганенка по описаннимъ его примѣтамъ, і по сиску ѿ присилки в судѣ полковий, какъ во всѣ здешнего полку сотнѣ чрезъ указы предложить, такъ и в сумѣжние полки, яко и Войска Запорожского Низового в Войсковую канцелярию промемориями сообщить. А в Новую Сербию к господамъ генераламъ-майорамъ артиллерии Глѣбову и над гусарскими Новои Сербиі полками командующему Хорвату писать.

І по ея імператорскаго величества указу по опредѣленію суда полкового Миргородского во всѣ полку Миргородскаго сотнѣ о сиску везде показанного бежавшого колодника указы, а сѣмѣжних полковъ в полковие канѣцеляріі промеморіі посланни, к господамъ же генераламъ-майорамъ Глѣбову и Хорвату писанно. И особливо и Войска Низового Запорожского в Воисковую канцелярию сия промемория посилается, чрезъ которую судѣ
50 полковий Миргородский требуетъ: // да благоволитъ ѿная Войсковая канцелярия ѿ сиску реченого колодника (кой за разбой содержался)² і по сиску о присилки его в судѣ полковий Миргородский под крѣпкимъ карауломъ во всѣ подчинение места учинить по ея імператорскаго величества указу предложения. И что учиненно будетъ, отвѣтною промеморіею судѣ полковий Миргородский увѣдомитъ не оставитъ.

1754 году, іюня 7 дня.

Судія Федиръ Казачковскій
Канцеляристъ Прокопъ Гришковъ

№ 336.

Помітка на арк. 36: Пол. іюня 17 д. года 1754.

50 зв. *На конверті: Промемория з полкового Миргородского суда Войска Низового Запорожского гдну атаману кошовому з старшиною войсковою, атаманами курѣними и со всѣмъ Войскомъ Запорожскимъ. № 335.*

Печатка. Див. № 4 в Таблиці відбитків печаток

Арк. 36, 50. Оригінал.

¹ Написано над рядком.

² Дужки авт.

№ 497

1754 р., травня 20. – Повідомлення головного командира Нової Сербії Івана Глебова кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому про вжиття заходів для боротьби з гайдаками на території Бугогардівської паланки. № 875

Почтеннейши гсднъ Войска Запорожского Низового
кошевы атаманъ, мой благодетель.

37

Пред симъ от меня к вамъ сообщено, что ис появившихся здесь гайдамакъ шесть человекъ поймано, а еще – пять бѣжали, которые все оказались из Гарду. А ныне еще уведомясь, что гайдакамъ пристанище есть на острове, невдалности Мигискаго Ташлыка, какъ то командированная из Сухаго Ташлыка команда на томъ острове, хотя оных гайдамакъ неослабн[о]¹ и присматривала, точию за ночнымъ временемъ усмотре[ть] было неможно. Но оные гайдамаки, ночью с того остров[а] перебравшись Бугъ-реку на ту сторону турецкой гра[ницы], тайно ушли, а по прошествии ночи, поутру, усмотр[ели], что они тою стороною прямо в Гардъ прошли, поче[му] видно, что весьма нетвердое и слабое от гардоваго полко[в]ника за своими подчиненными смотрение происходитъ.

Того ради не оставилъ к вамъ и о семь паки сообщить, дабы благоволили оному гардовому полковнику накрепко подтвердить, чтоб онъ за своею командою, в прекращение худыхъ происходствъ, неослабное имелъ смотрение и такихъ бы злодеевъ искоренялъ, также в надобномъ случае для переправки к показанному острову приказалъ бы из Гарду лотки или коюки давать будущимъ у поиску командамъ, дабы та гайдамацкая пристан на томъ острове неодменно была прекращена.

Почтеннѣйши гсднъ кошевы атаман
вашъ доброжелателны слуга Иванъ Глѣбовъ

Маия 20-го дня 1754 году.

Ном. 875.

Помітка: Полученъ июня 19 д. 1754 году.

Арк. 37. Оригінал.

№ 498 – 503 1754 р., червня 20. – Донесення Коша Генеральній військовій канцелярії про припровадження в Глухів затриманих запорозькою командою гайдамаків Павла Шерстюка, Івана Махна, Василя Табанця й Остапа Кожуха; протоколи їх допитів від 4 та 15 червня 1754 року

В Генералную Войсковую канцелярию
Покорное доношение

71

Пры розездѣ асаула войскового Петра Калнишевского с командою пойманіе нимъ в степнихъ мѣстахъ ¹і зде под карауломъ содержатсяеся [!]¹

¹ Текст пошкоджено.

¹ Написано на лівому полі.

воры четыры человѣка, именно: Павло Шерстюкъ, Иванъ Махно, Василь Табанецъ да Остапъ Кожухъ, снятими с нихъ доброволними допросами, при семъ в Генералную войсковую канцелярию под карауломъ отправлены.

О чемъ въ оную Генералную² войсковую канцелярию в покорности нашей доносимъ.

К. а. Данило Стефановъ с товариствомъ

1754 году, июня 20 дня.

З Коша.

Арк. 71. Відпуск.

**№ 499   1754 р., червня 4. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки
Остапа Кожуха**

75 1754 года, июня 4 д. пойманный и в пушкарнѣ содержащийся воръ¹ доброволно допрашиванъ, а в допросѣ показалъ:

Зовуть его Остапомъ², прозываютъ Кожухомъ. Родил[ся] онъ в мало-россійскомъ мѣстечку Золотоношѣ от отца Кондрата Карася і матери Катерини. И оттоль³ з Золотоношѣ перешель онъ з баткомъ, з матерю⁴ Полской области в село Гранѣвщину, где отецъ і мати его померли.

А онъ назадъ тому годовъ десять пришоль на Запороже в курѣнь Калниболотскій, з которого куреня былъ на добичѣ рибной с козаками в Мертвоводѣ полтретя года, а посля того чрезъ нѣсколко годъ звѣринною да рибною добичю користиволся [!].

А 751 года былъ на Шполѣ з козаками разных куреней, а каких іменно, и техъ козаковъ какъ зовуть и прозываютъ – не знает. Между тѣми же козаками ватагомъ былъ конелѣвскій курѣнний, прозываемый Сухій, кои умре сеей же весни. Взят онъ войсковимъ асауломъ и присланъ⁵ до Коша, где і нинѣ содержится под карауломъ.

Болше онъ ни на каких воровствах и разбояхъ не биваль и сіе показаль праведно, в томъ і подписался.

К сему доброволному допросу Остапъ Кожухъ, а вомѣсто его, неграмотного, по его прошенію воисковий канцеллярис Андрей Семеновъ руку приложилъ

Арк. 75. Оригінал.

---

² Написано над рядком.

¹ Далі закреслено Остапъ Кожухъ.

² Далі закреслено Кожухомъ.

³ Далі закреслено з Золонош.

⁴ Далі закреслено в пол.

⁵ Далі закреслено в Вой.

1754 р., червня 4. Кіш. – Протокол допиту
гайдамаки Остапа Кожуха. Док. № 499

[The page contains a handwritten document in Cyrillic script, which is a transcription of the original text. The text is written in a cursive hand and is mostly illegible due to fading and the quality of the scan. It appears to be a protocol of an interrogation.]

1754 р., червня 4. Кіш. – Протокол допиту
гайдамаки Остапа Кожуха. Док. № 499

76 1754 года, июня 4 д. козакъ куреня Щербиновского Иванъ Махно, при-
сланный асауломъ войсковимъ Петромъ Калнишемъ, в войсковой пушкарнѣ
допрашиванъ, а в допросѣ показаль:

З прибитія его в Сѣчь Запорожскую и доселѣ, нигде ни на каких
воровствах и разбоях не бываль. Нинѣ же асаулъ войсковий Калнишъ, в
следованіи своемъ чрез Ингулецъ, его, Махна, да калниболоцкого Остапа
Кожуха зосталь в зѣмовнику козака конелѣвского Терешка Грицка, где¹
его и оногo Кожуха взяли и отправиль до Сѣчи.

Онъ же, Махно, да реченний Кожухъ в тот зѣмовник Грицкѣвъ при-
ехал з Боковенки, гдѣ онъ, Махно, стояль самъ. Десятый между ними билъ
ватагъ его ж, курѣнный щербинивскій Лелекъ. И будучи в Боковенкѣ,
следующей ватаги ничимъ не зобѣжали, но толко сами ватажане добро-
вольно на прощеніе их харчей давали.

А идучи з Домотканѣ² в Боковенку, в ватажанъ узали овса мѣшкѣвъ з
три; будучи же в Боковенки, отголь з его товариства ездили четири чело-
вѣка на шляхъ³, а іменно: курѣнніе⁴ щербинивскій Лелекъ да Кашпа-
ренко⁵, калниболотскій Кузіомка да щербиновскій же Сѣроштанъ. И
зострѣли ватагу, следующую в Сѣчь, между которою ватагою ватажанина
Бородавчиного, кушѣвского, родича Кашпаренко да Кузіомка по нѣсколко
76 разъ малахаями ударили. // [От т]ого ли или от чего другого онъ, вата-
3в. жанинъ, и умер ли или ни, яко при томъ не билъ, не знает.

А с нимъ в товариствѣ били курѣнніе щербинивскіе Лелекъ, Сѣро-
штанъ, Сухий да Кашпаренко, уманскій – Коваль, калниболотскій –
Козолупъ, Кожухъ да Кузіомка. А в тѣхъ его товаришей во всякого было
по парѣ коней. А з Боковенки ходили пѣд Корсунъ, толко не добули. А
болшъ нѣгде не былъ онъ, и гдѣ товарищи его били і нинѣ находятся –
не знает, и о других ворах и их імѣніях не вѣдает, и самъ онъ болшъ на
воровствах не биваль.

Калниболотскій Остапъ Кожухъ показал, что онъ з предписанными
своіми товарищи не под Корсунъ, но под Смѣлую ходили, но токмо не
добулись, а о о всѣ [!] не знает. В протчемъ же во всемъ согласно показаль.

Щербинивцѣ же всѣ вишеписанніе зѣмовалис в Домотканѣ в щербинов-
скаго Кобеляцкого.

Арк. 76. Чернетка⁶.

¹ Далі закреслено оной [?] его.

² Далі густо закреслено слово.

³ Далі закреслено и зостр.

⁴ Далі закреслено Лел.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Текст документа перекреслено.

№ 501   **1754 р., червня 15. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки
Павла Шерстюка**

1754 году, юня 15 дня пойманний и в войсковой пушкарнѣ содержащийся ворь¹ Павло Шерстюкъ добровольно билъ допрашиванъ, а в допросѣ показаль нижеслѣдующое: 72

Зовуть его Павломъ, а прозываютъ Шерстюкомъ, родился в Малой Россіи² в мѣстечку² Кременчуцѣ, в селѣ Кохновки³ от батка, тамошнего жителя, Корнѣя Савченка і матери Анастасіи³ і жилъ⁴ при них нѣсколко годовъ⁴.

А въ 744 году пошоль от них в Кодацкую паланку, где его наняль Кисляковского куреня козакъ⁵ Федоръ Крошка, и служилъ в него два года. А от Крошка, пошедши в рѣки⁵ Богу, з кисляковскими козаками находился⁵ по 752 годъ,⁵ і оним⁵ козакам істи варив да рибалчивъ.⁶ После того в партию с куреня Кисляковского атаманомъ Семеномъ Лебединцемъ⁶ в Гардъ билъ висланъ і по сходѣ з Гарду, зимоваль в Саксаганѣ⁵ в вишѣписанного⁵ Лебединця. А в прошломъ 753⁵ году чумаковавъ все лѣто, а зимоваль⁵ в рѣчцѣ⁵ Базавлуцѣ, в Великом Кутѣ.

А сей весни зийшолся з товариством,⁷ іменно, курѣнными своїми Василемъ Головкомъ да Іваномъ Бегменком⁷, и поехалъ былъ на шлях. В Базавлуцкой же Камянъки наехали ватажку, взяли⁸ малоросейских люд[ей] пятнадцат рублей и 50 к.⁸ денегъ. А болшь я нигде ни на каких воровствах и разбоях не биваль⁵ и о ворахъ и ворованих вещах не вѣдаю⁵. И сие показаль въ самую суцую правду.

К сему допросу Павла Шерстюка вомѣсто его, неграмотного, канцеляристь войсковій Михайло Борзаковскій руку приложилъ
Арк. 72. Відпуск.

№ 502   **1754 р., червня 15. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки
Василя Табанця**

1754 году, юня 15 дня пойманний і в войсковой пушкарнѣ содержащийся ворь Василь Табанецъ билъ допрашиванъ, а в допросѣ показаль ниже-слѣдующое: 73

¹ Над рядком закреслено ку.

² Написано над рядком замість закресленого города.

³ Написано на правому полі та над рядком замість закресленого от отца Корнѣя, матери Анастасіи воспитанъ ними и.

⁴ Написано над рядком замість закресленого при них, над рядком закреслено при его родителяхъ.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Написано над рядком замість закресленого а того году по Петрѣ Лебединцем в сороковъ.

⁷ Написано на лівому полі.

⁸ Написано над рядком замість закресленого шестнадцать рублей; текст пошкоджено.

Зовуть его Василемъ, а прозивають Табанцемъ. Родился онъ Полскоѣ области, Браїловскоѣ губерніи в селѣ Потокѣ от отца ¹Миколи Соколовскогo¹ а матере Хведоси ² и² жилъ при них.

А от них пошелъ, ³будеть точию годовъ з десять³, прямо в Гардъ, і пришедши в Великоѣ постъ⁴, стал в козаковъ джереловскихъ³ на рибу с половины і бувъ тамъ целое лето. В Пилиповъ же постъ⁵ с козаками пришелъ в Сѣчь в курѣнь Васюринский въ 746 году. А навеснѣ пошел с козаками для добичи рибной і бадался ³тою добичю³ с козаками по 749 годъ.

А того ж году⁶ в Гарду, согъласясь з товариствомъ ³куренним васюринским Василемъ Носомъ, Иваномъ Сѣримъ, а всѣхъ было 15 человѣкъ, другіе же какъ зовутся и прозиваются и каких куреней – не знает³, ходилъ⁷ пешо в Полшу и билъ на грабительстве, и, возъвративши⁸ оттоль, зѣмовал в Ингулѣ, і на другое лѣто никуда не ходилъ.

А 751 году з протчими, ³з курѣнним конелѣвскимъ Сухимъ, которой умеръ, а других іменъ и прозваний и яких они куреней не знает³, билъ на Шполѣ, где пожитки грабили і ляховъ рѣзали, и зимовалъ в Ингулѣ.

752 году, з весни, былъ в Сѣчи, а послѣ того лѣтом сидѣлъ в столба і от бою всецелое лето недуж билъ и нигде не бивалъ.

753 году, лѣтомъ, пешо ходилъ в Полшу ³з курѣнними шукуринскимъ Иваномъ Ляхомъ, а других тѣх не знаетъ³, для грабительства, точию не допущенно и лядскою командою розбито.

Зимовал же я в малороссийскомъ Пиво-Городискомъ мнтрѣ^a и в протчихъ малороссийских местах. А сего году, по веснѣ, какъ пришел в Сѣчь доброволне, где мене в пушкарню взято.

Болш же висшепоказанного на воровствах, грабительствах і смертнихъ убийствах не бивал і сие показалъ в самую сухую правду. //

73
зв.

К сему доброволному допросу Василь Табанецъ, а вомѣсто его, неграмотного, по его прошению в. канцелярист Андрей Семенов руку приложилъ

Арк. 73. Оригинал⁹.

¹ Написано над рядком замість закресленого Микули.

² Далі закреслено и воспитанъ.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено в Гардъ; у 1754 р. Великий піст тривав від 14 лютого до 2 квітня.

⁵ Пилипів піст – з 14 листопада до 25 грудня.

⁶ Далі закреслено пє.

⁷ Далі закреслено в пешу.

⁸ Далі закреслено з награбленними пожитки.

⁹ Документ правлено іншим почерком.

1754-го года, июня 15 дня пойманный и в войсковоѣ пушкарнѣ содержи- 74
ючийся воръ ¹Иванъ Махно¹ доброволно билъ допрашиванъ, а в допросѣ
сказалъ нижеслѣдующее:

Зовуть его² Ивановъ, а прозивають Махномъ. Родился в Малой Россіи,
Переясловского полку в мѣстечку Басанѣ от отца Маѣзима Махна, а матере
Настасіи³.

Пришолъ в Сѣчъ Запорожскую в курѣнь Щербиновский за атамана
Рашполя послѣ великой зими⁴, а в котором именно году – не знаетъ, с
куреня ж пошол до козаковъ служить и находился во услуженіи. А послѣ
того с половины і за товариша⁵ рибалчивъ 7 лѣтъ.

Потомъ⁶, согласяс с такими товаришами ¹з курѣнными бруховецкимъ
Тимошемъ Кичатимъ да Семеномъ Садиломъ, коі оба померли¹, в
Кисляковой балки, пошли к Днепру в урочище, прозиваемое Карабелне⁷, і
тамо будучи чрезъ двѣ лѣтъ ходили под перекопские нагайци за конми,
точию не добули. Оттол же пошелъ⁸ в Громоклию-рѣчку¹ і зимовал, и
летовал тамо¹, другую зиму – в Великомъ Ингулѣ. А з Ингула, пошедши в
Мяртвовод, а з Мяртвоводу с Кудимомъ ходилъ в полские городки на
грабителство. А оттуду поворотяс, в сражение противъ компанѣйцовъ
одержали в Ташлику Чорномъ, а оттоль⁹, розшедшис, пошол он в
Самоткань і тамо ¹⁰в козака куреня¹⁰ Щербиновского, ¹прозиваемого
Кобеляцкого¹, двѣ зими зимовал и никуда на воровства, грабителства не
ходилъ. Нинѣшней же весни пошелъ билъ з ¹курѣнным щербиновским,
прозиваемим¹ Сѣроштаном¹¹, в Ингулець. Протчїе ж поросбегалис¹², а
мене асаул войсковий же, взявши, прислалъ в Кошъ.

Болш же сего нигде на воровствах, грабителствах і смертних убийствах
не бивалъ, а сїе показалъ в самую сушую [пра]в[ду, и подп]исался. //

(К сему допросу доброволному Иванъ Махно, 74
а вмѣсто его канцеляристь войсковоѣ 3в.
Михайло Борзаковскій)¹³ руку приложилъ

Арк. 74. Оригінал¹⁴.

¹ Написано над рядком.

² Написано над рядком замість закресленого мене.

³ Далі закреслено и воспитан ними.

⁴ Далі закреслено а скол.

⁵ Далі закреслено 7.

⁶ Далі закреслено пошолъ и.

⁷ Далі закреслено оттуду.

⁸ Далі закреслено в Великий Ингуль і тамо.

⁹ Далі закреслено пошедши.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого в Кобеляцкого.

¹¹ Далі закреслено Щербиновскимъ к Богу.

¹² Далі закреслено а нас.

¹³ Дужки авт.

¹⁴ Документ правлено іншим почерком.

№ 504 1754 р., липня 12. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про розшук спільників гайдамаків Павла Шерстюка, Івана Махна, Василя Табанця та Остапа Кожуха.
№ 4310

78   Благородній и достойнопочтенъній гднъ атаманъ кошовий Войска Низового Запорожского з старшиною войсковою, куренними атаманами и товариствомъ.

При доношеніи вашемъ прислани в Генералную войсковую канцелярию ізъ Сѣчи Запорожской четири человекъ вори-гайдамаки, именьно: Павло Шеръстюкъ, Иванъ Махно, Васил Табанецъ да Остапъ Кожухъ, которіе-де поймани в степнихъ мѣстахъ при розъездѣ асаула войскового Петра Калнишевского с командою, з снятими с нихъ тамо допросами, по которим значитя, что некоторые с нихъ точно винятя в томъ, яко были на разбоях и грабительствах з своїми товарищи, кої-де порозбѣгались.

И по определѣнію Генералной войсковой канцеляріи велено онихъ четирыхъ человекъ гайдамакъ съ ихъ допросами отослат при ордерѣ ізъ Генералной канцеляріи в судъ Генералній^а, которіе і отослани с такимъ предложениемъ, даби в ономъ судѣ Генералномъ неослабно поступлено било с ними в силѣ указовъ ея императорскаго величества и мало-россійскихъ правъ. И если оние гайдамаки подлежатъ будутъ смертной казни, то, не чиня эзекуціи, представленью бѣ Генералной канцеляріи со мнѣніемъ. Судъ же Генералній ко отісканию и другихъ злочинъцовъ імѣеть допросить с пристрастиемъ техъ гайдамакъ: хто точно били ихъ товарищи, и где імѣли пристань, и про то зналъ ли хто. И по допросѣ, шговоренънихъ сюда донестъ ко опредѣленію. О чемъ вамъ для вѣдома чрезъ сие предлагается.

Вашего блгородия доброжелателниє слуги Семень Кочубей
1754 году, [ію]ля 12 д.
№ 4310.

Помітка: Пол. іюля 26 дня 1754 году.

Арк. 78. Оригінал.

№ 505 1754 р., червня 12. – Лист черкаського губернатора М. Ростковського до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про сприяння у поверненні черкаському жителеві Юхиму Калачнику коней, захоплених на території Запорожжя

38   Велможній мцѣ пне атаман кошовый Войска Низового Запорожскаго, мнѣ из сердца укоханій братъ и приятель Данило Стефановъ.

Сего 1754 года жалобно мнѣ донесъ подкомандной, а житель черкаской Юхимъ Калачникъ, яко ему, едучому съ протчими товариствомъ къ Сечѣ

Запорожской ради покупки тамошнего товару запорожского, немалую обиду имъ причинено въ той ватаги ношнои-де [!] доби, отбито от ихъ лошадей семеро. Кои ватажане, ощутивши о той приключенной имъ шкодѣ, инніи того жъ часу в сиску явилис лошадеѣ, а сего ищущого не явилис. Но онъ, и по сіе время ожидая вида тех въ него поворованных лошадей, нне известился, яко оніе его лошадеѣ пара – единъ сивой да другой гнедой, познанніе чрезъ паробка рускополянског^а, содержатся въ стадѣ Воисковом Запорожскомъ, до приезде оног показанного жителя черкаского.

Того ради вашей велможности, а моего укоханого брата и приятеля всепокорнейше прошу оному слѣдующему істцу за своими лошадми к велможности вашей съ требованіем млстивого привращенія, приказать ему безъобидно привернуть, даби онъ въ далшіе часи волокити тот обидимій и убилѣ въ сиску тех в него поворованных лошадей не поносивъ, за что и я велможности вашей, моему приятелевѣ и добродѣевѣ, въ подданных окказіях братерско служить не отрекусь и при нижайшем поклоне моемъ навсегда пребуду.

Велможности вашей мнѣ велце ласкавого пріятеля и брата
навсегда готов ко услугамъ М. Rostkowski

Зъ Черкасъ.

Юнія 12 д. 1754 года.

Помітки на арк. 38: Получено июня 22, 754 году; *на арк. 38 зв.:* По сему писму писано до губернатора черкаского и назадъ конѣ возвращено. Июня 22 д. 1754 году.

Арк. 38. Оригінал.

№ 506 1754 р., червня 25. – Наказ Коша полковникові
Бугогардівської паланки про посилення нагляду за козаками
та розшук злочинців на території паланки

Пну полковнику бугогардовому NN з старшиною и всѣмъ 41
находящимся в вѣдомствѣ его около Гарду и на риболовляхъ
козакамъ

Найкрѣпчайшій приказъ

Ізвѣстно намъ в Кошѣ учинилось, что² нѣкоторые запорожские к[озаки]³, з бродягами пред симъ [...] ⁴ находячимись, для [грабительства] в Полскую област поиш[ли].

[А понеже] височ[айшими]⁵ повелителными его [ясневелможности] гспдна⁶, г[спдна и обеихъ] сторонъ Днѣпра и Войскъ [Запорожскихъ]

¹ Перед цим закреслено Понеже.

² Далі закреслено з то.

³ Текст пошкоджено.

⁴ Текст пошкоджено на 1–2 слова.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Далі закреслено гетмана.

гет]мана и разних ординовъ [кавалера его] сиятельство графа Кирила [Григоріевича] Разумовского, також и Киевской губернской къріи ордер-рами веленно такових воровъ и разбойников искоренят и к тому воровству и разбою не допускат, того рады чрез сие вамъ, пне полковникъ, з старшиною ⁵і всѣмъ вашим козакам⁵ чрез сие приказуется: собравъ всѣх⁷ в вѣдомствѣ вашомъ около Гарду зѣмовниками сидящих⁸ и в риболовлѣ находящихся козаков, предписаних воровъ и разбойников предостерѣ-
41 гать // и ловит⁵і в Кошѣ под караулом крѣпким в колодках присилат со
зв. всѣми ихъ имуществом⁵. А в случае (буди ж паче чаяния)⁹ живцемъ не могли б даваться себѣ взять – стрелят і колотъ, ⁵і вовся ихъ искоренять⁵, опасаясь за не[исп]олнение жестоцаишого ея імс. влс. гнѣва.

С Коша.

Юня 25 д. 1754 году.

[А. к.] Якимъ Ігнатовичъ с товариством

Арк. 41. Відпуск.

№ 507 1754 р., червня, н. р. 20 – н. п. 25¹. – Донесення Коша Генеральній військовій канцелярії про заходи, вжиті для боротьби з гайдамацтвом і злочинністю на Запорозжжі, і про зіткнення команди, очолованої військовим осавулом Петром Калнишевським, з гайдамацьким загоном

64 В Генералную воисковую канцеллярію
Покорное доношеніе

Высочайшими ея ім. в-ва указами і его ясневелможности гспдна, гспдна Малія Росіи обоіхъ сторонъ Днепра и Воискъ Запорозжских гетмана і многих ординовъ кавалера Російской імперіи графа Кирила Григоріевича его сиятельства Разумовского, ²також Киев. губер. крїи и протчего генералѣтета² ордеррами зде, в Кошѣ Войска Запорозжского Низового, полученним³, повелено в искоренении воровъ и разбойниковъ всѣякое неусипное старание імѣть. І во исполненіе оних высочайших указовъ и его ясневелможности ордеровъ в срочнихъ термѣнах от насъ к полковникамъ гардовому й ингулскому ⁴и протчимъ⁴ отправленными многими приказами велено всякими удобвозможными мѣрами⁵ шатающихся⁶ воров и разбойниковъ⁷ искоренять.

⁷ Далі закреслено находящимся.

⁸ Далі закреслено козако.

⁹ Дужки авт.

¹ Датовано за док. № 498 і № 504.

² Написано на правому полі.

³ Далі закреслено в срочніх терминах.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено над.

⁶ Слово правлено.

⁷ Далі закреслено всякое.

І сверхъ того⁸ нинѣ отправленъ былъ з Коша войскової асаулъ Петръ Калнишевскій з доволнімъ числомъ команди, коімъ асауломъ два вори Остапъ Кожухъ // да Іванъ Махно поймани и в Кошъ присълани, ⁹коі при особливом доношеніи с протчими колодники в Глуховъ в Енералную войсковую крию ѡтправлени⁹. А четири человѣка¹⁰ в бывшемъ сраженіи при нападениі оних воровъ в Ташлике, невдалекомъ разстояніи от Гарду, в смерть з команди оного асаула козаками побити, а три ранени. Другіе же, не терпя оного асаула и его команди, дерзостно на ту сторону Бугу перебрались и оттоль¹¹ по нему, асаулу, и по командѣ его¹² з ружя стреляли, но никого з его команди в смерть не убили, а толкъ едного ранили и лошадь застрелили.

І понеже¹³ тѣ, бежавшіе на ту сторону Бугу вори, намѣреніе имели в Полшу на грабительство итѣти, куда, какъ извѣстно намъ есть, уже і пошли, того ради от Коша предписаннимъ гардовому и ингулскому полковникамъ приказы послани, а к брегадиру и крепости Святія Елисавети коменданту о пристереженіи и поїмки тех воровъ писано. Генералной же войсковою // кріі о вишеписанномъ представляя, покорно просимъ, дабы за таковіе либо тех воровъ продерзости намъ отвѣта не понестъ, о пристереженіи и поїмки оних воровъ к пригранице, кому надлежит, предложить и что последует в Кошъ Войска Запорожского Низового ѡведомить¹⁴.

К. а. Данило Стефанов с товариством

1754 года, июня д.¹⁵

З Коша.

Помітки: на арк. 64 в колі цифра 2; на арк. 65: Таковое доношеніе в Кіевъ, а к брегадиру Глебову письмо послани.

Проба пера на арк. 65 зв.: В Ген., в Генералную войсковую.

Арк. 64, 65. Відпуск.

№ 508 1754 р., травня 20. – Промеморія Полтавського полкового суду Кошеві про розшук козака Левушківського куреня Максима Цінка з товаришами, обвинувачених у вчиненні злочинів на території полку. № 320

Промеморія

Зъ полкового Полтавского суда

въ Кошъ Войска Запорожского Низового

39

Содержачийся в полтавскомъ секвестрѣ воръ и разбойникъ Данило Бородавченко допросомъ в суде полковомъ, между иннимъ, показалъ, что когда

⁸ Далі закреслено ім.

⁹ Написано на лівому полі замість закресленого где і нинѣ содержатся.

¹⁰ Далі закреслено воровъ.

¹¹ Далі закреслено на его асаул.

¹² Далі закреслено ст.

¹³ Далі закреслено намъ извѣстно есть яко тѣ бежав.

¹⁴ Написано на правому полі замість закресленого предложить.

¹⁵ Число не зазначено.

онъ билъ, идучи до мора, сего году Воскресенскихъ святъ¹ в Бердахъ в козака запорозского курѣня Бруховецкого Частника, то подмовлялъ его тамо козакъ курѣній левушковскій Маѣмъ Цѣнко итить в Малую Россію, в полкъ Полтавскій, в мѣстечко Нефорощу и разграбить домъ абшитованого значкового товариша Палецкого. И при томъ ему жъ, Бородавченку, объявля, что уже собралъ онъ пятнадцать человекъ и намѣрени итить в оную Нефорощу предъ Николаемъ² или послѣ Николая передъ Петровимъ днемъ³, точию-де онъ, Бородавченко, с ними итить не похотѣлъ, а отоишолъ самъ в Неворощу [!].

39 А понеже таковыя разбойники и в прошедшихъ годахъ, // пришедъ в
зв. полкъ Полтавскій, многие грабительства подѣлали, о чемъ и в Кошѣ Войска Запорозкого з посланихъ з здешней канцеляріи промеморіи довольно извѣстно, высочайшими ж ея императорскаго величества указами и его ясневелможности високоповелителнаго гспдна, гспдна гетмана и разнихъ ординовъ кавалера и Генеральной войсковои канцеляріи ордерамы најесточайше повелено таковыхъ воровъ и разбойниковъ прилѣжно сыскиват, искоренять и к разбою и грабительствамъ отнюдь не допускать, того рады в судѣ полковомъ Полтавскомъ опредѣлено в Кошѣ Войска Низового Запорозского послать сию промеморию и требовать, даби о сыску и поимки предпоказанныхъ принятыхъ намѣрени ити внутр Малой Росіи запорозского козака Маѣма Цѣнки⁴ с товарищи⁴ ко скорененю таковыхъ воровъ и разбоевъ поступлено по силѣ ея императорскаго величества указовъ и его ясневелможности високоповелителныхъ ордеровъ. И что учинено будетъ, полковий судъ отвѣтною промеморіею увѣдомить.

С Полтавы.

Мая 20 дня 1754 году.

Полковий судия Григорий Сахновскій
Полковий писар Григорий Бачинскій
За писара суда полкового Михайло Магденко
Подъканцеляристь Степан Сливѣцкій

Ном. 320.

Помітка: Получена іюня 27 дня 1754 году.

49 На конверті: Промеморія зъ полкового Полтавского суда в Кошѣ Войска
зв. Низового Запорозкого. Ном. 320.

Печатка. Див. № 5 в Таблиці відбитків печаток

Арк. 39, 49. Оригінал.

¹ У 1754 р. Великдень припадав на 3 квітня.

² Тобто, не пізніше 9 травня.

³ 29 червня.

⁴ Написано на лівому полі.

№ 509 1754 р., червня 28. – Наказ Коша полковникам паланок про розшук і затримання козака Левушківського куреня Максима Цінка з товаришами, обвинувачених у вчиненні злочинів на території Полтавського полку

Ко всѣмъ панам полковникам¹ писать прикази

46

Присланною к нам в Кошъ Войска Запорожского Низового з полкового Полтавского суда промемориєю объявленно², что козак куреня Левушковского Максим Цѣнка з товарищи своїми ³многим числомъ³ зговаривались⁴ сего года ³после Николая или перед Петровимъ днемъ³ итит Полтавского полку в мѣстечко Нефорощу на грабительство. И хотели-де в оной Нефорощѣ ограбит тамошного абшитованного значкового товарища Палецкого⁵. Да и в прошедшихъ-де годах в оном полку многие грабительства подѣлали. ⁶И оною промеморією речений судъ полк. Полтавский требуетъ⁶ о сиску і о поїмке оных воров і разбойников ⁷и искорененіи, недопущеніи до такого воровства⁷ і грабительства, ⁸куда надлежитъ, предложитъ⁸.

Того ради, какъ прежде к вам строгими приказами писано⁹ о сиску і о поїмке оных воров і разбойников, і о присилке в Кошъ, такъ і сим приказом найкрѣпчайше приказуется, дабы // вышеписанного¹⁰ вора і протчих его товарищей всякими удобъвозможными мѣрами происковали і, буди где сищете¹¹, присилали бѣ к намъ, в Кошъ, для накасания их по войсковому обикновению, как надлежит, о чем вам і повторе приказуется.

46
зв.

З Коша.

Іюня 28 дня 1754 году.

Атаман кошовый Яким Ігнатовичъ з товариством

Арк. 46. Відпуск.

¹ Далі закреслено Ко всѣмъ.

² Написано над рядком замість закресленого представляючи; над рядком закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено де чтобы.

⁵ Далі закреслено коєю промемориєю и просили о сиску.

⁶ Написано на правому полі замість закресленого и просили.

⁷ Написано над рядком замість закресленого и о искорененіи, чтобы таких искоренять и отвращат ихъ от такого.

⁸ Написано на правому полі замість закресленого их не допущат.

⁹ Далі закреслено о иско.

¹⁰ Далі закреслено воров.

¹¹ Далі закреслено то би.

1754 р., червня 28. – Промеморія Коша Полтавському полковому суду про вжиття Кошем заходів для затримання запорожців Максима Цінка з товаришами, обвинувачених у вчиненні злочинів на території Полтавського полку і намірі напасти на дім абшитованого значкового товариша Палецького

47

Із Коша Воиска Запороского Нисового
в Полтавский полковый суд
Промеморія

З оного Полтавского полкового суда в Кошѣ Войска За. промеморія сего текущего іюня мца 27 числа¹ получена, в которой написано, что содержащийся² въ полковом³ сѣквестрѣ воръ і разбойникъ Данило Бородавченко допросом показал. ⁴Когда-де онъ билъ⁴, идучи до моря, сего году Воскресенскихъ святъ в Бердах в козака запорожского курѣнного бруховецкого Часника, то-де подмовлял его тамо козакъ курѣнный левушковской Максим Цѣнко, ⁵которой объявлял, что-де собралис члвки до 15-ти⁵ итит в Малую Россию, в полкъ Полтавский, в мѣстечко Нефорошу і растрabyт тамо значкового товарища Палецького. І намѣрени итит в оную Нефорошу пред Николаем іли послѣ Николая, пред Петровым днем. Которою промеморією ⁶реченний пол. Полтавский суд⁶ требует о сиску и поїмке предпоказанных, принятых намѣрение итит внутрь Россіи⁷, ⁸запорожского козака Мазима Цѣнка с товарищи и искоренения таковых воров и разбойников, и что учин[е]но⁹ будетъ – полков[ий] судъ отвѣтною промеморією уве[домить]⁸.

47

зв.

Того рады в Кошѣ Войска Запорожского Нисового опредѣлено // ¹⁰послат сию отвѣтную¹¹ в оной Полтавской суд ⁵промеморию, оною объявить⁵, что Воиска Запорожского Нисового¹² ко всѣмъ полковникам з Коша ⁵писани же писанного числа⁵ прикаси¹³ о сиску і поимке вишепоказанных воровъ і разбойниковъ¹⁴ посланни⁵. О чем суд полковій Полтавский да благоволит быт ізвестен.

Іюня 28 д. 1754 году.

С Коша.

Проба пера на арк. 47 зв.: По указу ея імператор.

Арк. 47. Відпуск.

¹ Далі закреслено промеморія.

² Написано на правому полі замість закресленого содержач.

³ Далі закреслено судѣ.

⁴ Написано над рядком замість закресленого что.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Написано на правому полі.

⁷ Малой Россіи

⁸ Написано над рядком та на правому полі.

⁹ Текст пошкоджено.

¹⁰ Перед цим закреслено велѣнно.

¹¹ Далі закреслено промеморию что.

¹² Далі закреслено вѣдомства, над рядком закреслено слово, яке не прочитано.

¹³ Далі закреслено посланы для.

¹⁴ Над рядком закреслено послани [?].

№ 511 1754 р., червня 26. Кременчук. – Донесення козака Ведведівського куреня Григорія Острове́рха Кошеві з проханням вимагати від Миргородської полкової канцелярії прийняття конвойованих ним колодників для припровадження у Глухів

Велможный мсцѣ пне атаманъ кошовий Войска Низового Запорожского, милостивий добродѣю мой.

40

Отправленъ я з Коша з четирма члвкѣ колодниками и велен[о]¹ ихъ отдать в Кременчуке для отправления [ихъ] оттоль в Глуховъ, токмо за прибитием [моимъ] в оное местечко Кременчукъ сотникъ и со[тенная] старшина мнѣ объявили, что имъ тех коло[дниковъ] без особливого полковой Миргородской канце[лярии] предложения принять не можно и не приняли. За чем принужденъ по совету их тех колодниковъ проводить в Сорочинцѣ и просит в полковой Мирго[род]ской канцелярии, чтобы тѣ колодники хотя² там были приняты и отправлены.

Того ради, о том вашей велможности донося, покорнѣйше прошу, даби в оной полковой Миргородской канцелярии тѣ колодники всенепремѣно били от меня приняты без замедлѣния, в оную бы полковую канцелярию приказали написать чрезъ сего нарочного.

Вашей велможности милостивого добродѣя моего нижайший слуга
козакъ куреня Ведмедовского Грицко Острове́р[хъ]

1754 году, июня 26 д.

Кременчукъ.

Помітка: Пол. іюня 30 д. 1754 году.

На конверті: Велможному его [милос]ти пну атаману кошовому [Войска Низового За]порожского Данилу Стефано[вичу із старшиною], милости-
вому добродѣевѣ моему.

48
зв.

Арк. 40, 48. Оригінал.

¹ Текст пошкоджено.

² Написано над рядком.

№ 512 1754 р., червня 17. Сорочинці. – Промеморія Миргородського полкового суду Кошеві про вжиття заходів для розшуку на території Запорожжя Семена Шпака, Андрія Чернецького та Яцька, обвинувачених у нападі на пасіку Ведмедівського Миколаївського монастиря. № 345

80

Промеморія

З полкового Миргородского суда

Войска Низового [За]порожского¹ гпдну атаману кошевому з ста[р]шиною войсковою, атаманами курґнними и со всѣмъ Войскомъ Запорожскимъ

Понеже прошлого мая 18 д. по полученному в [пол]ковой Миргородской канцелярії з Войсково[го ге]нералного суда указу веленно о сиску и поїм[ки] оговоренних содержащимся в полковомъ ми[р]городскомъ] секвестрѣ колодникомъ Грицкомъ, М[оспа]новимъ зятемъ, якоби бивших на гра[бител]ствѣ ²Полской области в пасѣке² Николаевского Ведмедовского монасти[ра]³ монаха Венедикта Гриневича зъ содержащимся ннѣ в полковомъ секвестрѣ колодникомъ Грицко[мъ], Моспановимъ зятемъ, товарищей его Семена Шпака, Андрѣя Чернецкого и заграничного села Новоселицѣ жителя Яцька, и по сиску, о присилки в полковую Миргородскую канцелярию к надлежащому слѣдствию какъ во всѣ здешнего полку сотнѣ предложить, такъ і в протчіе мѣста писать; по справки же в судѣ полковомъ Миргородскомъ примѣтами [у]по[мя]нутіе оговореніе таковы, а именно: Семень Шпакъ – росту великого, лица смагловатого, таранковатий, // бабковать, очей сѣрих, носа долгого, голову бреет под чуприну, лѣтъ около 30; Андрѣй Чернецкий – росту великого, лица белого, волоса на головѣ русіе, уси беліе, лѣтъ около 30; заграничного села Новоселицѣ Яцько (прозвания же его онъ, Моспанов зять, не знает)³ – росту малого, лица бѣлявого, волоса на головѣ русого, уси толко стали висипатся, того ради і по ея императорскаго величества указу в судѣ полковомъ Миргородскомъ опредѣленно в Сѣчь Запорожскую к гдну кошовому атаману з старшиною войсковою, атаманами курґнними и со всѣмъ Войскомъ Запорожскимъ послат сію промеморию, которою требуют, даби гднѣ кошовий, старшина войсковая, атамани курґнние и все Войско Запорожское блговолили приказать во всех вѣдомства Сѣчи Запорожской местах показанных оговоренних Шпака с товарищи по изображеннимъ их примѣтамъ сискиват. И ежели б гдѣ сисканни и пойманни бить могли, то, забивъ их в ручніе и ножніе кандали, прислат в полковий Миргородский судѣ под крепкимъ карауломъ для учинения об них, в силѣ вишеписанного Генералного войскового суда указу і правъ малоросійскихъ, надлежащего слѣдствия, а по слѣдствию – разсмотрения и рѣшения. І гпднѣ // атаманъ кошовий з старшиною войсковою, атаманами

80
зв.

¹ Текст пошкоджено.

² Написано на лівому полі.

³ Дужки авт.

курѣними и со всѣмъ Войскомъ Запорожскимъ да блговолит о вишеписанномъ учинит по ея императорскаго величества указамъ, и, что учиненно будетъ, отвѣтною промеморією судъ полковий Миргородский увѣдомит. 1754 году, июня 17 д.
Ном. 345.

Обозній полковій Федор Московъ
Судія Федоръ Козановский
Канцеляристь Федоръ Ляховичъ

Помітка на арк. 80: Пол. юня 30 д. 1754 году.

Резолюція на арк. 82: По сему ко всѣмъ пол.⁴ приказ послать і всѣмъ знать [дать].

Арк. 80, 82. Оригінал.

№ 513 1754 р., червня 30. – Наказ Коша полковникам Кодацької, Самарської, Кальміуської, Інгульської та Бугогардівської паланок про розшук Семена Шпака, Андрія Чернецького та Яцька, обвинувачених у нападі на пасіку Ведмедівського Миколаївського монастиря

Панамъ полковникамъ кодацкому, самарском[у]¹, калмѣюскому 42
ингулскому, бугогардовому з с[тар]шиною
Прыказъ

Сего июня 30 дня в Кошъ Войска Запорожского Низового присланною з полкового Миргородского суда промеморію требовано ²о сиску и поім[ки]-²оговарен[них]³ содержащимся в полковомъ миргородскомъ секвестрѣ колодникомъ Грицкомъ, Моспановимъ зятемъ, якоби бывших з нимъ на грабительствѣ ⁴Полской области в пасѣке-⁴ Николаевского Ведмедовского монастиря монаха Бенедикта Гриневича⁵, товарищей его – Семена Шпака, Андрѣя Чернецького и заграничного села Новоселицѣ жителя Яцька⁶, кои⁴ примѣтами⁷ таковы: Семень Шпакъ – росту великого, лица смагловатого, таранковатий, бабковать, очей сѣрихъ, носа долгого, голову бриеть под чуприну, лѣтъ около тридцати; Андрѣй Чернецкий – росту великого, лица белого, волоса на головѣ русіе, уси беліе, лѣтъ около 30; заграничного села Новоселицѣ Яцько – прозванія же его онъ, Моспановъ

⁴ полковникам

¹ Текст пошкоджено.

² Написано на правому полі.

³ Далі закреслено оговорених.

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено з нимъ содержащимся ннѣ в полковомъ секвестрѣ колодникомъ Грицкомъ, Моспановимъ зятемъ.

⁶ Далі закреслено по показанънимъ их в оной промеморіі примѣтамъ куда надлежить предложить.

⁷ Далі закреслено же оговоренніе.

зять, не знаеть – расту малого, лица бѣлявого, волоса на головѣ русого,
42 уси толко ста[ли] // висипатся⁸, куда надлежить предложить, когда
зв. сискани будутъ, в судъ полковий Миргородский, за силу ея им. в-а указовъ,
под крѣпкимъ карауломъ прислат⁴.

Того ради вамъ, пану⁹ полковнику, з старшиною чрезъ сіе приказується,
дабы вы вышепоказанныхъ¹⁰ бежавших по изображеннымъ их примѣтамъ
везде¹¹ в околичних вѣдомства своего мѣстах сиск[ивали]¹¹ и, егда сискани
будутъ, взявъ под крѣпкий карауль, забивъ в ручніе и ножніе колодки,
прямо в судъ полковий Миргородский отослали¹². А по отсылки к намъ, в
Кошъ, репортовали¹³ непремѣно⁴ и повторе приказується⁴.

З Коша.

Июня 30 дня 1754 году.

К. а. Я. Игнатовъ с товариствомъ

45 Початок незакінченого паспорта: По указу ея величества государыни
зв. імператрицы Елисаветъ Петровны, самодержыцы всероссийской и прочая,
и прочая, и прочая.

Сегѡ явитель Войска Запорожского Низового козакъ куреня...

Арк. 42, 45. Відпуск.

№ 514 1754 р., липня 1. – Промеморія Коша Миргородському
полковому суду про вжиття Кошем заходів з метою
затримання Семена Шпака, Андрія Чернецького та Яцька,
обвинувачених у нападі на пасіку Ведмедівського
Миколаївського монастиря

51 Из Коша Войска Запорожскаго Низового
в судъ по[л]ковий¹ Миргородский
Промеморія

Из оного полкового Миргородского суда в Кошъ Войска Запорожского
Низового присланною промеморією требовано о сиску и поїмки огово-
ренних содержащимся в полковомъ Миргородскомъ секвестрѣ колод-
никомъ Грицкомъ, Моспановимъ зятемъ², бывших на грабительствѣ
Полской области в пасѣке Николаевского Ведмедовского монастиря
монаха Венедикта Гриневича з нимъ, содержачимся нѣнѣ в полковомъ
секвестрѣ колодникомъ Грицкомъ, Моспановимъ зятемъ, товарищей его

⁸ Далі закреслено и просиль судъ полковий Миргородский о сиску вишеписанных оговоренних.

⁹ Далі закреслено вамъ.

¹⁰ Далі закреслено примѣтамъ сискавали и буди б где сискани или поймани будутъ.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого сискивать.

¹² Написано над рядком замість закресленого отсылать.

¹³ Виправлено з репортовать.

¹ Текст пошкоджено.

² Далі закреслено якоби.

Семена Шпака, Андрѣя Чернецкого и заграничного села Новоселицѣ жителя Яцка ³-по показаннимъ в оной пром[еморіи] примѣта[мъ] надлежитъ [сискать]³. И ежели б гдѣ сискани й поймани битъ могли, то, забивъ их в ручніе и ножніе колодки, прислать в полковий Миргородский судъ под крѣпкимъ карауломъ для учинения об нихъ надлежащего слѣдствія, а по слѣдствію // разсмотренія и рѣшенія, и что учинено будетъ 51
отвѣтною промеморією судъ полковий Миргородский увѣдомить. По 3в.
которой із полкового Миргородского суда⁴ промеморіи⁵ ко всѣмъ⁶ Войска Запорожского Низового полковникамъ ⁷-о сиску и поїмки вишеписаних Семена Шпака, Андрѣя Чернецкого да Яцка⁷ предложено и в Сѣчи Запорожской⁸ о пересмотрѣваніи, кому надлежитъ, приказано, о чемъ судъ полковий Миргородскій да благоволитъ быть извѣстенъ.
З Коша.

К. а. Я. Игнатовичъ

1754 году, іюля 1 д.

[...] ⁹ дня.

З Коша.

Помітка на арк. 58 зв.: Переписат надлежит вскорости.

Проба пера на арк. 58 зв.: Спробувати перо, чи стоїть.

Арк. 51, 58. Відпуск.

---

³ Написано на правому полі замість закресленого судъ полковий Миргородский благоволитъ приказать во всѣхъ вѣдомствах Сѣчи Запорожской полковникамъ ко всѣмъ прикази посилать и в Сѣчи, кому надлежитъ, знать дати.

⁴ Далі закреслено Воиска Запорожского Низового.

⁵ Далі закреслено ко всѣмъ полковникамъ велено.

⁶ Далі закреслено полковникамъ.

⁷ Написано над рядком і на арк. 58.

⁸ Далі закреслено велено о пересматриваніи; на арк. 58 закреслено и ежели би ониє могли где бит сискани и поймани.

⁹ Текст пошкоджено, попередню дату закреслено.

№ 515

1754 р., липня 6. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Матвія Шкурата кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про одержання наказів Коша щодо розшуку Семена Шпака, Андрія Чернецького та Яцька, обвинувачених у нападі на пасіку Ведмедівського Миколаївського монастиря, та щодо розшуку кріпаків генерал-майора Якова Флорова-Багреєва і поручика Ямбурзького драгунського полку Григорія Федорова – Ларіона Алексєєва і Микити Якушова

52

Ея імператорскаго величества Воиска Запорожскаго атаману кошовому велможному его милости пану Якиму Ігнатовичу, високомилостивїйшому і всѣнадежнїйшому ѡтцу і добродѣевѣ Покорнѣшій репортъ

Приказовѣ два ѡт вашей велможности сег[о дня]¹ получилъ. Одинъ – ѡ сиску и поїмки содержа[чихся] в полковомѣ Миргородскомѣ секвестрѣ колодни[ковѣ] Грицка, Моспанового зятя, его товарищей Семє[на] Шпака, Андрѣя Чернецкого и заграничного жителя села Новоселицѣ Яцка. Другой – ѡ сиску жѣ и поїмке бежавшихъ ѡт его превосходительства гспдна генерала-майѡра Якова Флорова-Багрѣева крепостного его дворового человѣка Лариѡна Алексѣева да команди его превосходителста Ямбурскаго драгунскаго полку поручика Григория Федорова дворового крепостного его человѣка Микити Якушова. На которіе до вашей велможности репортуя, что якъ више прописанихъ воровъ, такожъ и бѣглецовъ нинѣ в насъ не слышно и в Самарѣ не имѣются, а впредь всякими возможными способами // провѣдовать непремѣнно буду. И ежели сищутся, якъ вори из упомянутими в приказѣ вещами, и бѣглеци, под крѣпкимъ карауломѣ ѡтправлени будутъ. Ѡ чемъ велможности вашей во извѣстіе репортуя.

52

зв.

Полковникъ самарской Матвѣй Шкурат с товариствомъ

1754 году, мсця июля 6 дня.

Помітка: Поданъ 11 д. июля 1754 году.

57

зв.

На конверті: Велможному і високородному гспдну атаману кошовому его милости пану Якиму Ігнатовичу покорнѣшій репортъ.

Слїд від печатки

Арк. 52, 57. Оригінал.

¹ Текст пошкоджено.

№ 516 – 517 1754 р., липня 7. – Лист коменданта Старосамарського ретраншементу Данила Веригіна Кошеві про розшук гайдамаки, який захопив коня поблизу запорозького шинку біля Самарчика у козака Гадяцького полку Івана Куриленка; донесення комишнянського сотника Павла Золотаревського від 7 липня 1754 року Данилові Веригіну про цю подію

Милостивы гсдрь мой Екимъ Игнатовичъ с тавариствомъ. 53

Сего числа состоящей в команде моей при Старосамарскомъ ретраншементе с козацкою командою Гадяцкого полку сотник Павел Залоторевской поданным к гарнизонним делам даношением просить, что, будучи на сенакесе, каманды ево казакъ Иванъ Куреленко поехал верхи в Новоселицу для некоторой покупки и, не доежъжая да оной Новоселицѣ, заехалъ близь поланского мосту Войска Запорожского в шинкъ. И приехав к тому шинку, привезалъ лошади к столбу. И тоде из оногo шинка выс[ко]чилъ¹ неведома какой гайдамака и, уха[тивъ] означенного казака лошедь, побежал товш[и] Самарской в лесъ. І в то время онай гойдамака у того шинкаря обедал, про которого-де гайдамаку означенной шинкарь знаетъ. И просилъ темъ даношениемъ, чтоб об оной обиде описать к вамъ, милостивому гсдрю моему, с коего даношения, списавъ точною копию, // при семъ к вамъ сообщаю и чрез сие покорно васъ, милостивого гсдря моего, прошу пожаловать приказать показанному шинкарю за оною лошедь козаку заплатитъ. И что на оная воспоследуетъ, покорно прошу васъ, милостивого гсдря, пожаловать меня уведомить.

Вашъ милостивого гсдря моего с тавариствомъ покорный слуга
мазор Данила Веригинъ

Июля 7 дня 1754 году.

Помітка: Получено 1754 года, июля 13 д.; на арк. 53 зв.: [17]54 года, іюля 14 д. по сему к самарскому полковнику Шкурату² да кодацкому шафару [п]редложено о неотмѣнномъ оногo казака Куриленка за его лошадей удовольствию, о сиску техъ воровъ и в искорененіи воровствъ, а к майору известие писано. Оніе приказы и письмо чрезъ жалобливого Куриленка отправлены.

Арк. 53. Оригінал.

¹ Текст пошкоджено.

1754 р., липня 7. – Донесення комишнянського сотника Гадяцького полку Павла Золотаревського комендантові Старосамарського ретраншементу Данилові Веригіну з проханням звернутися у Кіш щодо розшуку гайдамаки, який захопив коня у козака з його команди Івана Куриленка

Высокоблагородному и высокопочтенному гсдну примерь-моиору Данилы Михайловичу, его высокоблагородию Веригину
Доношение

Казакъ команды моеи Гадицкого полку, сотни Грунской Иванъ Куреленко жалобу мне представилъ, яко-де онъ, Куриленко, будучи на сенакосе, поехалъ бола¹ лошадыю верхи в Новоселицу прошлого июня 24 числа за покупкою молотка, косы клепать. И едучи из показанной Новоселицы, заехавъ по тракту в шинокъ запорожской, кои ближе мосту над речкою Самарью состоить, выпить с трудовъ за копейку гарелки. И приехавши к оному шинку, лошадь свою привизалъ за столба. То неведома какой гайдамака выскочилъ из одного шинка, отвезалъ лошадь и побежалъ оную лошадию в лесъ, товшу. Означенной казакъ следомъ за ономъ [!] гайдамакою гналъ, то еще неотдалече того шинку из лесу три члвка, выскачевъ, били одного казака нещадно. А тотъ гайдамака, что лошадь вхватилъ, в тому шинку в шинкаря тогда обедалъ, то знать, что шинкарь даволно ведоеть.

И хотя я об оной ухваченной лошади и прежде бывшему // полковнику товши Самарской паланки Павлу Малому и писалъ, чтобы онъ за оную ухваченую лошадь с вышеписанного шинкаря резилуцью учинилъ, точию оной полковникъ сказивая, яко-де тотъ шинокъ не въ его ведомстве находитца, но под ведениемъ гсдна кошевого атамана состоить, и я с него, шинкаря, суда не могу дать.

Того ради о томъ вашему высокоблагородию донеся, прошу о вышепропалой лошади да господина кошевого атамана писати, чтобы онъ приказалъ помянутому шинкарю за лошадь казаку платити, понеже оной шинкарь о томъ гайдамаке доволно известинъ. О чемъ вашему высокоблагородию при покорности мояя доношу.

На подлинномъ подписано тако:

Сотникъ камишинской Павел Залатаревской

1754 году, июля 7 дня.

Помітка:

Арк. 54. Копія.

¹ было

² Написано над рядом.

№ 518 1754 р., липня 25. – Повідомлення Коша комендантові Старосамарського ретраншементу Данилу Веригіну про направлення самарському полковникові Матвію Шкурату наказу щодо відшкодування вартості коня і зброї козакові Гадяцького полку Івану Куриленку та про розшук коней, захоплених гайдамаками на Крисовій заставі

Високоблагородній и високопочтенній гспднъ маіор¹, милостивый мой гсдръ Данило Михай[ловичъ]². 69

Писмо вашего високоблагородия сего іюля 24 дня в Кошѣ полученъно, которимъ требуете о возвращеніи полковникомъ самарскимъ Шкуратомъ з пропалой³ било лош ади³ при самарскомъ мосту Гадяцкого полку команди сотника Павла Золотаревского козака Ивана Куриленка⁴ кулбаки да узди, такожъ сего іюля 8 дня у состоящих на Крисѣ того жъ полку козаковъ пяти лошадей да одного лошака неведомо какими гайдамаками насилствомъ отнятих.

Къ полковнику самарскому Шкурату якъ о возвращеніи кулбаки да узди козаку Ивану Куриленку за роспискою или кому от вашего високоблагородия приказанно будетъ, такожъ и насилно отнятихъ гайдамаками³ в козаковъ кресових // пяти лошадей и лошака в ведомстве своемъ⁵ сискивал би, ⁶провѣдивая всякими мѣрами⁶, и буди сищутся, й обидимой сторонѣ возвратитъ за роспискою – от насъ крѣпкій приказъ посланъ. И что от него, полковника, последуетъ – со обстоятельствомъ в Кошѣ репортовал би. О чемъ вашему високоблагородию объявивъ, при отданѣ моего уклона с почтеніемъ пребуду 69 зв.

Вашего високоблагородия милостивого моего гсдря охотній слуга
а. к. Яким Игнатовичъ с товариствомъ

1754 году, іюля 25 дня.

Кошѣ.

Арк. 69. Відпуск.

¹ Далі закреслено Данило Івановичъ.

² Написано на правому полі замість закресленого Іванович, текст пошкоджено.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено лошади.

⁵ Далі закреслено про.

⁶ Написано над рядком на місці витертого.

1754 р., липня 23. – Повідомлення коменданта Старосамарського ретраншементу Данила Веригіна Кошеві з проханням відшкодувати збитки козакові Гадяцького полку Івану Куриленку та розшукати коней, захоплених гайдамаками; донесення комишнянського сотенного осавула Гадяцького полку Павла Кисельова від 22 липня 1754 року Данилові Веригіну

68

Высокоблагородному и высокопочтенному Войска Запорожского Низового гсдну кошевому атаману Екиму Игнатовичю с товариством, милостивому гсдру моему
Сообщение

Сего июля 18 дня сообщениемъ вашего высокоблагородия милостивого гсдаря моего ко мне показано о удовольствии-де Гадецкого полку, команды сотника Павла Залоторевского того жъ полку козака Ивана Куриленка за украденія у него, Куриленка, при самарьскомъ мосту некоторым гайдамаком лошади, к полковнику самарскому Шкурату¹ старшиною да и шафару Кодацкого перевозу с Коша от вас приказы отправлены. По чему он, Куриленка, с теми от вас приказы к поменутому полковнику Шкурату ходил – [то]чню² на то онъ, полковникъ¹, старшиною ем[у] ничего не объявил, толко-де якобы за невинность и оглашениемъ множество угроживал бить киям[и] и по показани [!] в томъ приказе от Коша це[не] – [пят]надцать рублевъ, заплату учинить о[т]ре[ка]лся.

Чего для оной казакъ, при писменномъ от меня [изве]стїи к нему, полковнику Шкурату, таки отправленъ былъ с таким порядком, чтоб неотменно тотъ обидимой денгами или по той же цене, каких ево лошади состояла, лошадию жъ удовольствовал. // Что же на то последуетъ, меня зв. писменнымъ известиемъ.

І какъ онъ, Куриленка, к нему, Шкурату, в поланку с посланнымъ от казачей команды атаманомъ приехали, то уже лошади ево в те поры имелас в паланки жъ без всякого при ней бывшего тогда убору, яко то: без седла и узды, предписанною лошадию отдалъ с такимъ объявлениемъ, яко ж она найдена обездними козаками в степи во отдаленних от стад их местах. Которая лошадию весьма в великое изнурение и худобу приведена, к тому жъ спина и обои боки немилостиво злиденски побиты, отчего вскорости в совершенность прежнего состояния прийти не упователно.

А на то посланное от меня известия он, полковник Шкурать, не точию по требованию моему писменного виду о той лошади къ гарнизонним делам прислать, кои зоподлинно симъ козакамъ словесного ничего не приказывал мне объявить, почему дознавателно такъ следуетъ, что по болшой части, признавая в том себя винным, всячески умышленно учинил.

¹ Далі пропущено с.

² Текст пошкоджено.

Да сего жъ июня 22 дня состоящей в Старосамарском ретрожементе с малоросійскою казачью командою, въ битъность при той команде Гадецкого полку сотника Залоторевского, сотенной асаул Павел Киселевъ, поданным к гарнизонным деламъ даношениемъ представи [!], просил, по токовой неверки [!], что онымъ Шкуратом часто упо[мина]емому казаку Куриленку публично и явно праполую лошад отдал, и требовал, чтоб в Кошъ Воиска Запорожского Низового послать сообщение о отънетых воровски такими жъ // гайдамаками сего июля 8 дня у состоящих на Крысу того жъ полку і сотни у казаков пети лошадей да одного лашака, чтоб и те обидимья в такой же силе от него, полковника, с тавариствомъ по тому жъ удовольствованы были. 77

Того ради вашего высокоблагородия милостивого гсдаря моего покорно прошу о предложени к нему, Шкурату, да съ неотменно о прапалой лошади седла и узди реченому Куриленку отдана, такожъ и тех отнятых насилством пяти лашадей с лошаком учинить рассмотрения. А то доношения аригинално к вашему высокоблагородию милостивому гсдарю моему при семъ отправил для расматрениа. Что жъ на то последуетъ, прошу меня таковым же уведомить.

Вашего высокоблагородия м[илос]тивного гсдря моего с та[ва]ривствомъ покорный с[луга] мазор Данила Вери[гинъ] Июля 23 дня 1754 году.

Помітка на арк. 68: Получено июля 25-го д. 1754 года.

На конверті: Высокоблагородному и высокопочтенному Воиска Запорожского Низового гсдну кошевому атаману Екиму Игнатовичю с товариством, млстивому гсдрю моему сообщение. 77 зв.

Залишки сургучевої печатки

Арк. 68, 77. Оригінал.

№ 520 1754 р., липня 22. Стара Самара. – Донесення осавула Комишнянської сотні Гадяцького полку Павла Кисельова комендантові Старосамарського ретраншементу Данилу Веригіну з проханням звернутися у Кіш щодо розшуку і повернення коня і збруї, захоплених гайдамаками у козака Івана Куриленка

Високблагородному и високопочтенному гпдну примирь[!]- маіору Даныле Михайловичу, его високблагородию Веригину к гарнизоннымъ деламъ 55

Покорное доношеные

Сего июля 7 числа от полковой гадяцкой козачей команды, zde состоящей при мѣстечку Богородичномъ, къ вашему високблгородию доношениемъ представлено било о отнятой лошади в козака Гадяцкого полку, сотни Груньской Івана Куриленъка въ мостка поланского, над речкою Самарью, в шинку нѣкоторимъ тамо будучимъ гайдамакою, по каторому доношению

от вашего высокоблагородия къ кошевому атаману въ Новосечанской ретрен-
жементъ и писано, даби за оную лошадь с тего шинкара, кой во оном шинку
55 находится, // награждение учиненно било. По чему и от кошевого атамана
зв. по присланнымъ приказамъ к полковнику товъщи Самарской Матвею
Штурату [!] и шафару перевоза Кодацкого Лукъяну Великому велено за
оную вхваченную лошадь показанному козаку Куриленку денгами
тринадцать рублей уплатить. Точию оныя полковъникъ и шафарь, видя, что
лошад тая ухваченная таковых денегъ не состоить, с приличествомъ туя
ухваченную лошадь возъвратили, сказивая то, якоби оная лошад
приблудилася, а на оной лошади будучого убору – седла и уздечки, неведомо
почему, не отдали. Да знать ли, что оной шинъкаръ и об техъ лошадехъ,
56 которые гайдамаками на Крисовомъ в карауле сего июля 8 числа, въвечеру,
на водопою напавъ, отняли, // – пятеро старих, лоша одъно, довольно ведаеъ.

Того ради о вышеписанномъ вашему высокоблгородию донося, покорно
прошу о невозвращении показанному козаку Куриленку седла и уздечки
и отнятих на Крисовомъ карауле лошадех, по приметамъ въ томъ доно-
шении написанныхъ, повторително к кошевому атаману писать, чтобы того
шинкаря в допросъ повелено было взять. О семъ вашему высокоблгородию
с покорностию моею доношу.

За отсутствиемъ гспдна сотника комишанского Павъла
Золотаревского асаулъ сотенный комишанский Павъло Киселевъ
754 году, іюля 22 д.

Помітка на арк. 55: Получено июля 22 дня 1754 году.

56 *На конверті:* Высокоблгороднаму и высокопочтенному гспдну примеръ-
зв. маіору Даниле Михайловичу, его высокоблагородию Веригину к гарны-
зоннымъ деламъ покорное доношение.

Арк. 55, 56. Оригінал.

№ 521 1754 р., липня 25. – Наказ Коша полковникові Самарської
паланки Матвієві Шкурату про повернення козакові
Гадяцького полку Іванові Куриленку кінської зброї
та про розшук коней, захоплених гайдамаками

70 Пну полковнику самарскому Михайлу Шкуръ¹ з старшиною
Прыказъ²

Сего іюля 25 д.³ гспднъ маіоръ Веригинъ, состоящей при Старой Самари⁴,
писал⁵ до насъ, что полку Гадацкого [!] команди сотника Павла Золата-

¹ Треба Матвію Шкурату; див. док. № 525.

² Далі закреслено Присланимъ сообщеніемъ сего іюля 25 д. от гспдна маіора Веригина
полку Гадяцкого команди сотника Павла Золотарвского[!] того жъ полку козака Івана
Куриленка при самарскомъ мосту лошадъ сворованна із сѣдломъ і з уздою. І оную которая
лошадъ вами проискана в степу, точию весма изнуренна, которая уже вами отдана, точию
бывшаго при ней убору, яко то: узди, сѣдла не возвращенно.

³ Далі закреслено от і чотири наступні слова правлено.

⁴ Далі закреслено при.

⁵ Виправлено з писанно; далі закреслено за козака.

ревского того жъ полку козака Івана Куриленка при самарскомъ мосту лошадь невѣдомо какими ворами взята, за которую от насъ приказомъ веленно вамъ⁶ проискват і за виіскомъ отдат, которая вами уже отдана і с объявленіемъ, что якобы обездкою команды вашей козаками⁶ онія лошадь найденна в степь⁷ і весма изнуренна, при которой⁸ лошади сѣдло било и узда, і оногo сѣдла и узди вами не возвращенно. //

Да сверхъ сего, онъ же, гспднѣ маіоръ Веригинъ, в писмѣ своемъ 70
3в. объявилъ, что сего іюля 8 дня у состоящихъ на Крисѣ козаков того жъ полку і сотника у козаковъ пѣять лошадей да едного лошака ворами занято и угнато невѣдома куда.

Того ради вамъ, пнѣ полковникъ, з старшиною накрѣпко приказуется: реченному Куриленку⁹ или его командиру⁹ з лошади сѣдло, узду отдать⁶ за роспискою⁶ всенеотмѣнно і онихъ вышписанныхъ пяти лошадей да едного лошака проискват по удобъвозможныхъ мѣстахъ¹⁰, и за сискомъ отдат реченнымъ козакамъ. І по сему вамъ чинит всенеотмѣнное ісполненіе. І что по сему учинено будетъ¹¹ – в томъ насъ репортомъ своимъ увѣдомит¹².
З Коша.

1754 году⁶, іюля 25 дня.

Атаманъ кошовоі Якимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

Арк. 70. Відпуск.

№ 522 1754 р., липня 8. Глухів. – Ордер Генеральной войсковой канцелярії Кошеві про відшкодування заподіяних запорожцями козакам Миргородського полку Тимкові Коту, Руденку і Трохимові Дичку збитків за рахунок куренів, до яких належали запорожці. № 4281

Благородній и достойнопочтенній гспднѣ атаманъ кошовоі 60
Воиска Низового Запорожского зъ старшиною войсковою, курѣнными атаманами и товариствомъ.

Сего юля 7 д. обрѣтаючійся в Сѣчи Запорожской в порученной комисіі сотникъ полковоі Миргородскоі Василь Зарудній присланнимъ в Генеральную войсковую канцелярію репортомъ представлял. Минувшого-де іюня 6, когда онъ с козаками сотнѣ Переволачанской Тимкомъ Котомъ и Руденкомъ да келебердянскимъ Трофимомъ Дичкомъ (коіхъ о удоволствіі за приключеніе имъ от запорожскихъ козаковъ от Балка отездкою, а сина его Харка Балченка разбоиническимъ образомъ, ночью, при разбытіі и

⁶ Написано над рядком.

⁷ Далі закреслено і весма изнуренна.

⁸ Далі закреслено уборъ.

⁹ Написано на лівому полі.

¹⁰ Далі закреслено ворами к скритю, над рядком закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

¹¹ Далі закреслено вскорости.

¹² Далі закреслено А от насъ къ гспдну маіору за извѣстие писанно. Приказуется.

разграблені сѣла Калюжина, повелено єму, сотнику Зарудному, чинить домагателство)¹ і пришол къ вамъ требовать о награжденіи имъ, то призвано было тѣхъ атамановъ, коіхъ куреней обыдчики щитались, и якъ имъ от васъ в силѣ ордера єго ясневелможности високоповелителного гспдна, гспдна Малія Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разънихъ ординовъ кавалера обявлено, чтобъ безъ далшей волокити истцевъ, коі нѣсколко годъ таскаясь малую часть награжденія получили, удовольствовались. Атаманъ мишастовскій Демко Чорній первіе Кота всякими бранними словами ругал, а послѣ, вѣхвата за волоса, рвал. Також и кални-болоцкіи атаманъ Марко Усь того же Кота рвал за волоса, по головѣ, щекамъ и другихъ мѣстахъ былъ нещадно кулачемъ, о чемъ онъ, Зарудній, вамъ, судѣ и другимъ старшинамъ довольно внушалъ, что тоє учинено весма непорядочно и худо, что и сами ви признали, однакъ обыдимому никакого

60
зв. удовольствія съ обыдчиковъ, хотя и обещались // были, не учинили. И для того истци всѣ розѣхатись безъ всякаго удовольствія принужденіи да и впередъ ехати опасни будутъ. И требовалъ онъ, сотникъ Зарудній, о томъ в Генеральной войсковой канцеляріи разсмотрѣнія.

И по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляріи предлагается вамъ, ежели подленно онимъ истцамъ таковое озлобленіе отъ вишепоказанныхъ курѣннихъ атамановъ учинено напрасно, то имъ, атаманамъ, за то, по войсковому обыкновенію, безъ шѣтрафа не оставити и тѣхъ истцовъ вдовольствовати по справедливости, а о удовольствіи въ искахъ ихъ имѣете исполнити прежде посланіе отъ єго ясневелможности и отъ Генеральной канцеляріи ордери и Генеральную канцелярію отрепортовати. О семъ же для вѣдома и къ сотнику Зарудному ордеръ посланъ.

Вшего блгородія доброжелателніе сълуги
Семенъ Кочубей
Яковъ Якубовичъ

1754 году, іюля 8 д.
Ном. 4281.

Помітка: Пол. іюля 24 д. 1754 году.

Арк. 60. Оригінал.

№ 523 1754 р., липня 25. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про виконання ордера щодо відшкодування збитків, заподіяних запорожцями козакам Миргородського полку Тимкові Коту і Трохимові Дичку

61 В Генеральную войсковую крію
Покорнии репортъ

По представленію в оную Генеральную войсковую крію находящегося в Сѣчи Запорожской у порученной комисіи сотника полкового миргородского Василя Зарудного сего іюля 24 д. в Кошѣ Воиска Запорожского

¹ Дужки авт.

Низового з оной Генералной крії полученнимъ ордеромъ, веленно за учиненний переволочанскому жителю Тимъку¹ Коту в бившого кошевого атамана² Данила Стефанова^{1, 3} бои⁴ от атамановъ калниболотского Марка Уса да мишастовского Демка Чорного, онимъ атаманам за то, по войсковому обикновенію, без штрафа не оставить, а реченного Кота и других истцовъ, по справедливости, в силѣ прежде присланныхъ от его ясневелможности гспдна, гспдна Малія Росіи обоіхъ сторонъ Днепра і Войскъ Запорожских гетмана и многихъ ординовъ кавалера⁵ и из Генералной крії ордеровъ удоволствовать и о томъ в Генералную крію отрепортуют.

І во исполнение⁶ Войсковой генералной крії ордера, предъписанніе атамани за свою продерзост, по здешнему войсковому обикновенію, пристойнимъ наказаніемъ штрафовани. // А предписанніе истци⁷, Коть⁸ і протчие⁸, со обидчиковъ своїхъ, ⁹по силѣ его ясневелможности высокоповелителних ордеров⁹, отчасти удоволствовани и обидчикъ их, Балко, со всемъ¹⁰ его имѣніемъ отданъ¹¹ імъ, обидимим⁸, ¹²о чемъ до сего¹² з Коша¹³ в Генералную крію и репортъ отправленъ. ¹⁴А нинѣ оного Кота¹⁴ и протчїих вовся удоволствуват, ⁹яко Харко Балченко за воровства убить⁹, а, уже нѣ с кого. О чемъ в Генералную войсковую крію в покорности моеи репортую.

Кошовий атаманъ Якимъ Игнатович с товариствомъ
1754 года, июля 25 д.
З Коша.

Арк. 61. Відпуск.

¹ Написано на правому полі замість закресленого Коту.

² Далі закреслено Якіма Ігнато.

³ На правому полі закреслено хотя предписанный Коть на судѣ в предписанного бившого кошового и их атамановъ своїм знать не худими рѣчами щпорочив и за то іми обидим.

⁴ Далі закреслено и другимъ истцамъ озлобленіе.

⁵ Далі закреслено удоволствовать.

⁶ Далі закреслено оного Гене. его ясневелможности.

⁷ Далі закреслено якъ то.

⁸ Написано над рядком.

⁹ Написано на лівому полі.

¹⁰ Далі закреслено их.

¹¹ Далі закреслено билъ.

¹² Написано на лівому полі замість закресленого чемъ от а.

¹³ Далі закреслено до сего.

¹⁴ Написано на лівому полі замість закресленого А нинѣ оного Кота.

1754 р., липня 23. Микитине. – Повідомлення представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про пересилання Кошеві ордерів з Глухова щодо відшкодування збитків, заподіяних запорожцями козакові Миргородського полку Тимкові Коту, та з пропозицією влаштувати зимівники поблизу шляхів, на небезпечних для переїжджих ділянках

62

Велможный гспднъ кошевой атаманъ млстивый гсдръ и всегдашний благодѣтель Якимъ Ігнатовичъ.

Полученіе мною сего теченія 22 д. два ордера, к велможности вашей надлежащіе, при семъ сообщаю, между коими еденъ о удоволствіи за побой переволочанского козака Кота, пнами атаманами весма напрасно и непорядочно учиненный, и о протчемъ последоваль, по которому советовал би я велможности вашей окончание ихъ волокитамъ учинить, понеже другіе товарищи совсѣмъ да и они, отчасти жъ, награждени. При семъ же смею следующимъ велможность вашу трудить советомъ.

62

зв.

Понеже старателствомъ велможности вашей с начала приезде моего почти вовся по шляхамъ грабительства проежающимъ людѣмъ пресѣчени били и свободной да и безопасной проездъ всему купечеству, с немалымъ благодарениемъ, отгворенъ билъ, прошедшой же весни, до поручения велможности вашей команди, около Вовчих Байраковъ, на Сухой Саѣсагани и Коржевих Могиль на многих, в томъ числѣ и на Приблуду, воровские нападения учинени и нѣсколко купцовъ отнятиемъ денегъ и протчего крайне ізобиждени, а мнѣ о искорененіи того многими ордерами требовать велено, того ради невозможно ль въ Вовчихъ Байраковъ [!], на Сухой Саѣсагани, яко жъ в обоіхъ местахъ води и байраковъ довольно имееца, нѣкоторимъ куренямъ приказать // зѣмовники подѣлать при всякомъ урочищи, по два или по три зѣмовника, яко жъ при онихъ местахъ и сѣнокоснихъ роздоловъ довольно имееца, якимъ учреждениемъ худимъ людѣмъ в тихъ местахъ шатаца и пакостит вовся способность отнята будетъ, а велможности вашей и всему Войску за такіе порядочніе учреждения похвала и благодарение послѣдуютъ. Такожъ между Базалукомъ¹ и Саѣсаганю, где тоже от шляху недалече вода имееца, зѣмовнику для далного тамъ разстоянія битъ весма пристойно. И всѣхъ жиючих в тѣхъ зѣмовникахъ в крѣпких термѣнахъ обовязать для прилѣжнѣйшого ихъ старателства и смотрения подписками, что буде кому в тѣхъ местахъ обида яка прикѣлючена будетъ, то все тоє на ихъ сищется. И, такимъ образомъ, по моему мнѣнію, от всегдашнихъ клопотъ и нарѣканий якъ велможностъ ваша, такъ и курѣнніе атамани освобождени битъ би могли. Что в разсужденіе велможности вашей предаю.

Велможности вшей доброжелающий
и покорный слуга Василь Зарудный

1754 году, июля 23 д.
Никитино.

Помітка: Поданъно июля 24 дня 1754 году.

Арк. 62. Оригінал.

¹ Написано на місці витертого.

№ 525 1754 р., липня 25. – Повідомлення Коша представникові гетьмана в Запорозькій Січі Василеві Зарудному про заходи, вжиті для охорони переїжджих на шляхах, і про відшкодування збитків, заподіяних запорожцями козакові Миргородського полку Тимкові Коту

¹Благородний и достойнопочтенний гспднъ сотникъ полковий Миргородский Васил Зарудний, зичливиий мой приятель. 63

Писаніє вашого благородія и при немъ два пакета сего июля 24 дня в Кошѣ получено. І тѣмъ вашого благородія писаніємъ² потребуєте, яко между тѣми пакетами еденъ о удоволствіі переволочанского козака³ Кота за причиненний ему от атамановъ курѣнних бой, оного Кота и других истцовъ по тому⁴ волокитамъ окончаніє учинить. А при том совѣтуєте, даби при шляхахъ зѣмовники поставлени были к охраненію проезжающего купечества от грабителей.

На котореє вашему благородію сим в отвѣтъ служу, яко атамани курѣнние за свою продерзость // по здешнему войсковому обикновенію⁵ пристойнимъ наказаніємъ штрафовани, а предписанніє истци – Котъ и протчіє, сѣ обидчиковъ своіхъ, по силѣ высоких велѣній, отчасти удоволствованы и обидчикъ их, Балко, со всемъ імѣніємъ отданъ імъ, обидимимъ, о чемъ до сего з Коша и репортъ в Генералную крію отпращлен. А нинѣ оного Кота и протчихъ вовся удоволствоват, яко и Харко Балченко за воровства убить, уже нѣ с кого. 63 зв.

Для охраненія же проезжающего купечества от грабителей команда⁶ кодацких козаковъ⁷ в Вовчих Байраках, которой везде⁸ по тамошнему тракту⁸ велено разезди дѣлатъ // и купечества к обидамъ не допускат, ⁹въ 15-ти члвках⁹ состоить, о чемъ ваше благородіє ізволите бытъ извѣстни. 66

Вашего благородія
зичливого моего приятеля доброжелателний слуга
к. а. Якимъ Ігнатовичъ с товариством

1754 года, июля 25 д.

З Коша.

Арк. 63, 66. Відпуск.

¹ Перед цим витерто Вы.

² Далі закреслено яко.

³ Далі закреслено Тим.

⁴ Далі закреслено орд.

⁵ Далі закреслено хотя предписанный Котъ на судѣ впрод в бывшего кошевого Данила Стефанова и их атамановъ рѣчми обидиль.

⁶ Написано на правому полі.

⁷ Далі закреслено команда.

⁸ Написано на правому полі замість закресленого по трактах.

⁹ Написано над рядком.

№ 526 1754 р., липня 24. – Рапорт полковника Перевізької паланки Степана Чорного кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про результати пошуків гайдамаків і затримання шинкарів Марка Горкуші¹ та Хоми Бохінника, підозрюваних у зв'язках з ними

59 Велможному и високоблагородному и достойпочтєнному
Войска Запорожского Низового гсдну, гсд[ну]² атаману
кошовому Якиму Игнатовичу
Покорній репортъ

Сєго июля 9 д. присланного от вшей велможности с ком[андою] отамана Якова Писменного к намъ в Перевъз[кую], понеже намъ жалоби немаліє представлялы козаки, близъ Сомових на риболовляхъ ѱ по околичностях добиваючиєсь, что жадною мѣрою невозможно удержат от бродячихъ и шатаючихся воровъ и драпѣжцовъ каю[ки], и ружя, і одежи. Не точию поворовскій, ночью, но и насиліємъ, разбойническо, и днемъ отнимають, зверх же и смертни[м] боємъ разбоі дѣлають.

И того ради задля искоренія и поїмки воровъ и разбойниковъ третаго дня пос[лал] розїздомъ отамана с командою на низъ Днѣпра и веле[лъ] для помочи братъ от рибалокъ по козаку, ибо ми увѣдомилися от козаковъ, что многое число воровъ размножилось и великими командами, по тридцяти и бол[еє] члвѣкъ доброоруженымы людми, дубомъ и каюка[ми] по плавляхъ и по низу волочаця, которих воровъ малою командою невозможно безъ помоществова[нїя] поймать. И дл[я] того от рибалокъ болшой сили к себѣ прибавляли на помощь и слѣдовали за показаним[и] ворами на низъ Днѣпра.

59 И прибивши до Козіого, увѣдомилися, что дуба тіє вори покинули, а
зв. сами на двѣ чатѣ // раздѣлилися: одни пошли вгору Ингула, другіє жъ – в низових плавляхъ и понинѣ содержатся.

Еще жъ у шинкарей у Козіомъ – курѣнного корсунского Хом[и] и в его товариша куреня Поповичовского Марка Горкуши, найшли воровской поклажи в схованки – затоплено у водѣ барило масла, з лоемъ мѣшане, да шапликъ лою билъ полній – точию жъ порожнѣй найшолся, и сорочка нагайская безіовая навилет пробитая, и сѣдло вора Радка корсунского, и сакви у бочалки били схованіє.

Которіє шинкари били потаїли и не обявляли оной воровской схованки, бо в единомъ согласїи с тѣми ворами сообщеніє к воровству имѣли, точию жъ служитель іхъ, хлопецъ Петро, словесно о іхъ поведенїи обявилъ. И по воровскому дѣлу оних шинкарей з іхъ имуществомъ забрали и при репортѣ в Кошъ, к вашей велможности отсилаемъ.

При сем же словесно показали вишѣписаніє шинкари знаємих воровъ: одинъ – куреня Корсунского Кузма Чигисъ, другїй – куреня Корсу. Радко

¹ Див. також док. № 557.

² Правий край аркуша пошкоджено.

и третій – Корсунського куреня Іванъ Злодѣй да Иркльївського куреня Голѣнка. А что болшей допрошовали, // о показаніи воровъ не обявляли, 67
сказовали, что много їхъ есть, точию жъ на имя и по прозв[анію] не знаеміи. В томъ вшой пнскої велможн[ости] в покорности ншой репортуемъ.

Полковникъ перевѣзкій Степанъ Чорній с товариствомъ
Іюля 24 дня 1754 года.

Перевѣзкая.

Помітка на арк. 59: Получено іюля 29 д. 1754 году.

На конверті: Велможному и високоблагородному и достойнопочтенному 67
Воиска Запорожского Низового гедну, гсдну атаману кошовому Якиму зв.
Ігнатовичу покорній репортъ.

Слід від печатки

Арк. 59, 67. Оригінал.

№ 527 1754 р., липня 27–29. Кіш. – Протокол допиту шинкарів
Марка Горкуші та Хоми Бохінника, а також їхнього
служителя Петра Кропивченка, обвинувачених у зв'язках
з гайдамаками

1754 года іюля 27 д. от полковника перевѣзкого Степана Чорного при- 79
сланн[ий]¹ з бившими в Кизіомъ шинкарами курѣнними Хоמוю й его
товарищемъ поповичѣвскимъ курѣннимъ Маркомъ Горкушею, бивший въ
ихъ в службѣ хлопецъ² доброволно допрашиванъ, а в допросѣ показалъ:

Зовуть его Петромъ³, прозивають Кропивченкомъ⁴, родился в мѣстечку
Богацѣ от отца Івана Лисого Кропивки⁵.

Зашолъ на Запороже минушей 754 года весни з козакомъ курѣннимъ
поповичевскимъ Маркомъ Горкушею, которой билъ в Русѣ той весни для
свиданія родичей. А в следованіи онъ, Горкуша, из нимъ⁶, Кропивченкомъ,
в пути никакой шкоды и обиды никому не дѣлалъ.

И приехали прамо з Русѣ в Кизе, где⁷ в него, Горкушѣ, да в его ж
односума корсунского Хоми нанялся в службу, и былъ при них от онои
весни до сего предписанного числа. А онъ, Горкуша, да односумъ его Хома
тамо шинковали горѣлкою. И в битность его в службѣ в ихъ видалъ
ежечасто⁸ козаковъ, приезжающих горѣлки пить, и єдного разу було в ихъ
козаковъ болѣе тридцяти, все з ружемъ, а вори ль, или добріе люде – не
знаеть, и сами імѣвшуюсь в него, Горкушѣ, горѣлку точили і пили без-

¹ Далі закреслено з ворами.

² Далі закреслено курѣнній.

³ Далі закреслено Кр.

⁴ Далі закреслено на Запороже пришолъ минушей 754 года весни.

⁵ Далі закреслено пришолъ в З.

⁶ Написано над рядкомъ замість закресленого при немъ онъ.

⁷ Далі закреслено нинѣ в.

⁸ Далі закреслено горѣлки.

денежнѡ, а ему толко его господарѣ приказивали їсти варит⁹ и в свѣтѣ⁹ противъ пятницѣ варилъ темъ приїзжимъ їсти кашу, а они¹⁰, его господарѣ, всипали лою в ту кашу, ¹²-а того лою тѣ вори з каюка внесли, да й мяса з мѣшокъ дали¹².

А напредь¹³ в их никогда ¹⁴-лою і мяса¹⁴ не видаль и никаких воро-
ваних поклаж не бачаль [!], и імѣли ль его господарѣ з какими ворами
согласиє¹⁵ – не вѣдаетъ. Когда же обїздка пришла перевѣзкая пришла [!],
то тогда видѣлъ, что знайшли обїжчики в водѣ неподалеку их барало [!] з
лоємъ да шапликъ порожнѣи з лоємъ же бившій, а болшъ онъ ни о чѣмъ
не знаетъ и самъ нигде не биваль, і сіє показал праведно. //

79 В пристрастномъ допросѣ показаль, что когда те вори были, то
зв. покунули [!] кулбакъ двѣ¹⁶ и отдали его господарамъ до рукъ, да фашгѣй
з десять, и оное все господарѣ поклали в бочку, да єдну сорочку нагайску
безіову, да свиту нагайску ж, і тоє все злодѣе казали заховат. А з тих
злодѣевъ єдного онъ, хлопецъ, знает – корсунского Радка. Да тогда ж
покинули юпку красну да казанъ паленій великий вкупу з ланієй¹⁷,
рушницъ двѣ з вязнею, кожухѣвъ три. А болшъ ни до чего не винился.

1754 года, іюля 28 дня присланній при репортѣ от полковника
перевѣзкого шинкарѣ, бившій в Кизіємъ курѣнний поповичѣвскій Марко¹⁸
Горкуша, явившійся до воровства приличенъ, допрашиванъ, а в допросѣ
показаль:

Зовуть его Маркомъ, прозиваютъ Горкушею и Чайченкомъ¹⁶, родился
в мѣстечку Бачцѣ [!]¹⁹ от оца Олєзи Чайкы. На Запороже пришлоъ бывшей
великой зѣмы и чрезъ нѣсколко годъ при козахъ²⁰ служилъ, а потомъ
рибалчилъ.

А прошедшей весни сєго 754 года, накупивши горѣлки, отдалъ оную
для вишинку козаку корсунскому Хомѣ Брагарнику, которою горѣлкою
онъ, Брагарникъ, в Кизіємъ и шинковаль, где и самъ онъ, Горкуша, с нимъ
былъ. И в битность его тамо приєздило воров до тридцяти человѣкъ, между
которими куренніє были – корсунский Чигис, Радкѡ да Злодѣй, а болшъ
84 ни єдного з нихъ не знает на імя і на прозваніє, и какіє курѣніє. // Стояли
ж в означенного Хоми и его, Горкуши, чрез¹⁶ три дни, горѣлки полбочки
выпили насилно без заплати и при отездѣ сказали, – “Оставляемъ вамъ
маса [!] да барило лѣю”, – которое они, вори, в водѣ поблизу их. А скази-

⁹ Написано над рядком замість закрєслєного і всѣ тѣ.

¹⁰ Далі закрєслєно лою ростоплєнно.

¹² Написано над рядком замість закрєслєного а где тот лѣй брали – не вѣдаетъ.

¹³ Далі закрєслєно єго.

¹⁴ Написано на лівому полі.

¹⁵ Далі закрєслєно нє можєть.

¹⁶ Написано над рядком.

¹⁷ Йдеться про лань, сарну.

¹⁸ Далі закрєслєно Усѣ.

¹⁹ Ймовірно, Багачцѣ.

²⁰ козакахъ

вали, что они той лѣй и мясо привезли з Борѣвского Кута, которий обездка перевѣзкая, приехавши, забрала. А болшъ ни о чемъ не знает, и сіе показаль вправду.

В пристрастномъ допросѣ²¹ не винился ни до чего.

754 года, июля 29 д.²² при репортѣ от полковника перевѣзкого Степана Чорного присланный шинкар, бывший в Кизиомъ, Хома Бохѣнникъ, курѣнний корсунский, допрашиванъ, а в допросѣ показаль:

Зовутъ его Хомою, а прозываютъ Бохѣнникомъ, родился Полскою области, в селѣ Свидѣвку от отца Левка Лаптура.

На Запороже пришолъ на Запороже [!] в курѣнь Корсунскій годов тому миновало тринадцат. И от начали его битія в Сѣчи былъ в сѣчевомъ базарѣ бохѣнникомъ годовъ з сѣмъ, а потомъ в Гардѣ тот же промисль імѣлъ. А оттоль пошедши, в Великий Лугу [!] едну зиму²³ да в Громокліі едно лѣто шинковаль. А оттоль перешедши, в Кизиомъ третій годъ шинкуеть. И будучи в своїмъ обичномъ промислѣ, нигде на воровствах не биваль и із ворами не согласиваль. // А когда в Кизиомъ шинковаль, то сеи весни приездили вори человѣк из тридцят, между ними були курѣнніе ирклѣвскіе Грицко Писменній, которой, взявши в его, Хоми, сорочку новую, ему взамѣну насилно далъ нагайску безіову. А других какъ зовутъ²⁴ и каких куреней – не знает, і куди ездилъ з техъ злодѣевъ корсунский Злодѣй покнулъ [!] кулбаку²⁵. А при отездѣ говорили, что лѣй оставляют, которого онъ не хотѣлъ принимат, и где покинули – не вѣдилъ.

А когда обездка приехала и тот лѣй знайшла, то тогда тот лѣй и онъ выдѣлъ²⁶. А рушницъ²⁷, свити, кулбакъ, кромѣ одной, і казана, и ничего другого не кидали. Свита же нагайска давно в него, Хоми, була, о которой и козаки в Сѣчи знаютъ.

И сіе показаль праведно, а болше ни о чемъ не знает. Злодѣе же часто яко в шинкѣ приездят, но токмо с ними онъ согласия не імѣлъ, и насилно полбочки горѣлки выпили.

Арк. 79, 84. Відпуск.

---

²¹ Далі закреслено ни в чемъ.

²² Далі закреслено козакъ.

²³ Далі закреслено шинковаль.

²⁴ Далі закреслено не знает.

²⁵ Далі закреслено а о лоєвѣ, что они.

²⁶ Далі закреслено не.

²⁷ Далі закреслено не кид.

Пну полковнику перевѣзкому Степану Чорному з старшиною і находящемусь при¹ дубовой командѣ атаману Якову Писменному со всѣмъ товариствомъ

Приказъ

Присланніє от васъ²-в Кошъ² два шинкарѣ²-з хлопцемъ², кої находилис в Кѣзѣмъ, корсунского Хома да поповичовского Марко² Горкуша оніє в Кошѣ, что³ лой воровский въ водѣ затоплювалы, ²-по поканію [!] хлопця² вынилис²-и за то они² по войсковому обикновению киями довольно наказанны.

Того ради вамъ, пане полковникъ, з старшиною и находящему тамо атаману Якову Пис[ме]нному⁴ с товариствомъ приказується воровъ-[раз]бойников, кої шатаются по днѣпровских плавнях, [как] ѣ возможно перестерѣгат и ловить, имущество [...] себѣ в дуванъ употреблят, ⁵-а ихъ по поїмки⁵ [...] въ Кошъ прислатъ для поступления с ними [какъ] з недобрими синами.

Взятіє ж вами въ Кия 2 коня, буди за прежний его проступокъ, за которой его в Кошѣ і шѣтрафовано, то возвратѣтъ, а буды [с]ихъ недавних вѣременъ в чемъ изобличився, то не верьтайте и себѣ въ дуванъ употребѣтъ.

Стадо ж, которое [...] на косах не по дѣлу² заняли, все в цѣлости козакам-риболовам [отд]али б без всякого задержанія, да и впредь въ стадѣ нѣкакого б разоренія и розгону не чинили б⁶-[под] опасеніємъ⁶ тяжкаго штрафа и наказанія⁷, ⁸-а надзирает оноє стадо толко полковнику перевѣзкому⁸. И вамъ по сему [поступ]ат и чинит непремѣнное исполненіє, о чемъ вам и по де[ся]те приказується.

З Коша.

Июля 29 д. 754 году.

А. Яким Игнатовичъ с товариствомъ

Арк. 83. Відпуск.

¹ Далі закреслено ко.

² Написано над рядком.

³ Далі закреслено масло.

⁴ Лівий край аркуша пошкоджено.

⁵ Написано над рядком замість закресленого и по поїмки, хочай.

⁶ Написано над рядком замість закресленого опасаясь [за] то тя.

⁷ Написано над рядком замість закресленого и отвѣта.

⁸ Дописано наприкінці документа.

№ 529 1754 р., липня 23. Київ. – Повідомлення віце-губернатора Івана Костюріна кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про надіслання Київською губернською канцелярією пропозиції комендантові фортеці Святої Єлисавети Олексієві Глебову щодо розшуку гайдамаків, які перейшли за річку Буг з наміром іти на польську територію. № 1298

Воиска Запорожского Низового благороднѣйшему и высокопочтеннѣйшему гсдну кошовому атаману Якимі Игнатовичу из старшиною 81

Сего іюля 3-го числа по доношению вашему, в Киевскую губернскую канцелярию присланъному, о сыску і о поимъке показанъных в томъ вашемъ доношеніи злодеевъ-воровъ, которые на ту сторону Буга бежали і в Польшу на грабительство пошъли, къ господину брегадиру і крепосъти Святыя Елисаветы каменданту Глѣбову ісъ Киевской губернской канцелярії предложено, і господину кошовому атаману Ігнатовичу из старшиною о томъ ведать.

Іванъ Костюринъ

Киевъ.

23-го іюля 1754 года.

Ном. 1298. Записанъ.

Помітка: Юля 31 д. 1754 году.

Арк. 81. Оригінал.

№ 530 1754 р., липня 12. Глухів. – Лист генерального обозного Семена Кочубея до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про розшук гайдамаків, які під час переслідування їх командою військового осавула Петра Калнишевського перейшли за річку Буг з наміром іти на польську територію. № 4325

Блгородній і достойнопочтенній гпдинъ кошовій атаманъ 87
Войска Низового Запорожского зъ старшиною войсковою, курѣнными атаманами і товариствомъ.

По доношенію вашему, которимъ представляли о ушедшихъ зъ сисканной отправленною зъ Коша Запорожского при асаулѣ войсковом командою воровской партіі (съ которой-де при нападеніі нѣкаторіе въ смерть побити і ранени, а два вори, Остапъ Кожухъ да Іванъ Махно, поймани і сюда въ Глуховъ прислани)¹ некторихъ ворах-гайдамаках на ту сторону Бугу съ намѣреніем ітить въ Польшу на грабительство, і хотя-де о пристереженіі і поїмки тех воровъ от Коша послани прикази къ полковникам гардовому и

¹ Дужки авт.

інгулському, однакъ требовали о том же і от Генеральной канцеляріі къ кому надлежить писать.

І по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляріі писано къ гпдину бригадиру і крѣпости Свтія Елисавети коменданту Глебову с требованіемъ, чтоб онъ приказаль о пристереженіі і поімке вишеписанныхъ ушедшихъ воровъ-гайдамакъ при границе къ кому надлежить по командѣ учинить предложенія. І если би такови вори гдѣ поймани били, то велено б ихъ прислать за карауломъ въ Глуховъ въ Генеральную войсковую канцелярію ко отправленію въ судъ Генералній къ поступленію съ ними по указамъ ея імператорскаго величества і малороссійскимъ правамъ, о чемъ і вамъ для
87 вѣдома чрезъ сіе // знать дается і при томъ притверждается: къ сиску і
зв. поімке вездѣ і около Сѣчи Запорожской техъ же воровъ-гайдамакъ, завзявъ объ нихъ видъ, хто они по іменамъ і прозваніямъ, всеприлѣжнѣйшого прилагать старателства і всякими удобъвозможными способами таковихъ злодѣевъ вовся іскоренятъ, по силѣ прежнихъ многихъ его ясневелможности високоповелителнаго гпдна, гпдна Малої Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра і Войскъ Запорожскихъ гетмана і разнихъ ординовъ кавалера повелителнихъ ордеровъ.

Вашего блгородія доброжелателній слуга Семень Кочубей
1754 году, іюля 12 д.

Ном. 4325.

Помітка: Получень августъ 4 д. 1754 году.

Арк. 87. Оригінал.

№ 531–532 1754 р., липня 28. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого з проханням розшукати гайдамаків-запорожців, які пограбували козака-компанійця Степана Дикуну; реєстр майна, відібраного гайдамаками у Степана Дикуну.
№ 1605

85 Высокопочтенеишы Воиска Запорожского Низоваго гсднѣ кошевы атаманъ, мой благодетель.

В минувшем июне мсце сего года на здешней степи пойман гаидамакъ запорожской казакъ куреня Щербиновского Андрей Кашпаренко, которой допросом извинился, что он, Кашпаренко, в прошлом 1753-м году, собравшись с козаками Сечи Запорожской – того жъ Щербиновского куреня Иваном Махном, Остапом Сероштаном, Кондратом Сухим, Иваном Лелеком и с ними еще трое – куреня Конеловскаго Лукьян, колниболоцки куренны Остап Кожухъ, умански куренны Михайло Ковал, итого восемь члвкъ, пошли было в Польшу гаидамачить, но за усмотрением ихъ партией туда, в Польшу, не допущены.

Почему, возвратясь обратно к зимовнику Кобеляцкому над речкою Амелничком, в вершине оной сретивъ едучаго верхом втораго компанейского

полку казака, посланного з того полку в местечко Кременчукъ за покупкою, Степана Дикуна, бросились из нихъ Сераштан да Лелека, а протчие-де, в том числе и онъ, Кошпаренко, следовали вперед. А какъ-де оные Сераштан и Лелека того казака ограбили и вещи к ним перевезли – лошад // з седлом, оружину донскую, шаблю, мундир, лядунку, полстяную епанчу и денегъ, точию сколько імянно – не знаем, кроме того, какъ по разделу ему, Кашпаренку, досталось три рубли девяносто копеекъ, а протчее розделили товариши ево по себе.

85
93в.

А понеже объявленого втораго компанейскаго полку полковникъ Чеснокъ еще в прошлом 1753-м году, в сентябре мсе репортом ко мнѣ представлял, что означенной казакъ Дикун предписанными гаидамаками, в том числе и опознанным одним запорожским казаком Безродним ограбленъ и до полусмерти прибит, о чем от меня в том же году о сыску того Безродного и товарищей ево и о возврате пограбленного, а с ним о учинени по указу ея императорьскаго величества в въ [!] Воиско Запорожское было писано, откуда и письмо в получении имею, что тот срочно за ево воровство убить до смерти, а товарищей-де сыскать не чрез кого, и ограбленного возвратит не с кого; а понеже ннѣ уже точное по показанию предупоминаемого запорожца Кашпаренка свидетельство значить, что того компанейскаго казака предъявленные запорожцы Щербиновского куреня Остапъ Сероштанъ да Иван Лелека били и грабили, и ограбленное с товарищи показанными ж выше сего между собой разделили, того ради благоволите предъявленных грабители и гаидамакъ, вышепредписанных запорожцов, // сыскавъ, и ограбленное с часто упоминаемого компанейскаго казака взыскать, а с ними за проияшедшия ихъ гаидамацкия поступки учинить по указам ея императорскаго величества и куда надлежит отослать, даби они без должного за ихъ злодеиство не остались, а и протчия б истреблены чрезъ то били.

93

Естьли же, паче чаяния, оных гаидамакъ в сыску не явитца, то с вышепредписанных куреней, коихъ оные гаидамаки находятца, противъ того пограбленного взыскать числом, днги отдать посланному при сем, ибо за пограблением компанейскаго казака Дикуна, какъ он, такъ і протчяя того полку старшина и казаки, кои с тем Дикуном для покупки денги посылалі, претерпиваютъ нужду. Что ж чего імянно у того казака Дикуна ограблено, тому при сем посылаю реэстръ.

Высокопочътеннейши гсднъ кошевы атаманъ,
вашъ доброжелателны слуга Иванъ Глѣбовъ

Юля 28-го дня 1754 году.

К. С. Е.

№ 1605.

Помітка на арк. 85: Получено августа 4 д. 1754 года.

Арк. 85, 93. Оригінал.

86 № 532 **Реєстръ, сколко гайдамаками какихъ вещей отбито, значит ниже сего, а именно:**

Денег, зданих разными старшинами и козаками на поупку, 42 ру. 24 ко.
Лошад его собственная мастью каштонаватая, ценою въ 20 ру.
Руже донское новое одно, ценою в три рубли
Мундиръ зеленого сукна, ценою въ 4 ру.
Шапка, жолтого тонкого сукна вершокъ, а околица черная – въ 1 ру.
Лядунка с патронами – въ 30 ко.
Опанча полстяная – въ 4 ру.
Шабля добрая казацкая – въ 4 ру.
Седло с овсом – въ 4 ру.
Готових денег его 11 ру. 50 ко.
Арк. 86. Оригінал.

№ 533 **1754 р., септя 4. Кіш. – Свідчення курінних отаманів про результати розшуку осіб, причетних до пограбування козака-компанійця Степана Дикюна**

89 1754 года¹, августа 4 д. против полученного в Кошѣ от глдна генераль-маіора Глебова письма атамани куреней разних за сискомъ в Войсковую крію показали, а іменню:

Щербиновского – Яковъ Литвинко показал, что въ² его куренѣ Кондрата Сухого да Івана Лелека не было никогда, и про них якъ онѣ, атаманѣ, яко и козаки того куреня не знаютъ. Иванѣ же Махно³ за его злодеиства с протчїими колодниками в прошломъ мѣѣ июнѣ з Коша в Глуховѣ в Генералную крію отправленъ.⁴ Остапѣ же Сѣроштанѣ умершимъ Лебединцемъ в[зят], а где содерж[ит]ся – зде не[із]вѣстно⁴. Андрѣй Кашпаренко, какъ с писма вашего превосходителства значитися, в командѣ вашего превосходителства содержитися под карауломъ.

Конелѣвского – Шекера показалъ, что за не показаниемъ оногo Лукяна прозванія признат его в куренѣ за множествомъ таковымъ іменемъ козаковъ зовемихъ не можно.

Калниболотского – Марко Усь показалъ, что его курѣнній Остапѣ⁵ Кожухъ с предписанными⁶ колодниками в Глуховѣ отправленъ.

Уманского же – атаманѣ⁷ Павло Плоскоголовіи объявил, что в его куренѣ⁸ Коваля іменемъ Михайла не было і нетъ, а прозваніемъ таковымъ⁹ і не единѣ имѣется.

¹ Далі закреслено ию.

² Далі закреслено их.

³ Далі закреслено да Остапѣ Сероштанѣ по.

⁴ Написано на правому полі.

⁶ Далі закреслено Кожу.

⁷ Далі закреслено объявил.

⁸ Далі закреслено Мих.

⁹ Далі закреслено ни еди.

Проба пера на арк. 91: По указу єя величества государини імператрици Елисаветъ Петровни, самодержицы всероссии.

Арк. 89, 91. Відпуск.

№ 534 1754 р., серпня 4. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова про результати розшуку гайдамаків, які пограбували козака-компанійця Степана Дикуна

Высокородній и превосходителний гпдинъ генерал-маіоръ, мой 88
особливій благодѣтель.

Почтенное вашего превосходительства писаніє з сообщен[іємъ] при ономъ о ограбленних запорожскими козаками – в прошедшемъ мѣѣ июнѣ пойманнимъ и содержащимся нинѣ в командѣ вашего превосходительства щербиновскимъ Андрѣемъ Кашпаренкомъ да, ¹по показанію его¹, товарищми его ж, того ж куреня Щербиновского – Иваномъ Махномъ, Остапомъ Сєроштаномъ, Кондратомъ Сухимъ, Иваномъ Лелекомъ, Конєловского – Лукьяномъ, Калноболотского – Остапомъ Кожухомъ да² Уманского – Михайломъ Ковалемъ³, с козака компанійского второго полку Степана Дикуна, посланного от того полку в местечко Кременчукъ за покупкою, денгах и его імѣніи реєстра и с требованіємъ оних гайдамакъ сиску и учиненія с ними по указамъ єя ім. в-ва за проішедшія от них гайдамацкія поступки и отсылки оних куда надлежит, даби они без должного наказанія за іх злодеиствѣ не остались, а оному Дикуну тѣ вещи и денги, отіскавъ, отдат, // ежели же, над чаяніє, оних гайдамакъ в сиску не явится, то с предписанных куреней, в коіхъ те гаидамаки считались, противъ того пограбленного взискать числомъ денегъ, з темъ вашего превосходительства писмомъ присланным отдать, ⁴сего августа 4 д. в Кошѣ Войска Запорожского Низового получено⁴.

88
зв.

По которому вашего превосходительства писанію предписанных куреней атамани сискивани были и на оноє обявили, а іменно:

Щербиновскій показал, что въ его куренѣ Кондрата Сухого да Івана Лелека не было никогда, про них якъ онъ, атаманъ, яко і козаки того куреня не знаютъ; а Івана Махна за его злодѣиства с протчіими колодниками в Генералную крію в прошломъ мѣѣ июнѣ отправлено. Остапъ же Сѣроштанъ ⁵убитимъ от гаидамакъ, явившись ¹въ селѣ Пушкаровка¹, за сотника⁶ Семеномъ⁵ Лебединцемъ взята ¹и отданъ под

¹ Написано над рядком.

² Далі закреслено к уманскимъ козакомъ.

³ Далі закреслено с ком.

⁴ Написано на лівому полі.

⁵ Написано над рядком та на лівому полі замість закресленого умершимъ.

⁶ Ім'я сотника не зазначено.

карауль¹. А где содержится – онъ, атаманъ¹, не извѣстенъ. А Андрѣй Кашпаренко, какъ с писма вашего превосходительства значитъ, содержится под карауломъ.

Конелтвскій объявилъ, что за непоказаніемъ оногo Лукьяна прозванія, признат его в куренѣ за множествомъ таковыхъ іменемъ козаковъ зовемихъ не можно.

92 А калниболотскій // курѣнній Остапъ Кожухъ с предписаннымъ и из другимы колодниками в Глуховъ отосланъ.

В Уманскомъ же куренѣ Коваля іменемъ Михайла не было и нетъ, а прозваніемъ таковымъ многіе козаки суть.

⁴І на оное симъ в отвѣтъ вашему превосходительству объявляю, яко⁴ по них⁷ імѣнній в куренях, по сказкамъ техъ атамановъ, никаких⁸ не осталос⁹, а чтоб¹⁰ от техъ куреней, в коіхъ те гайдамаки считались¹¹, уплачено было, того учинить не должно, ибо на то¹² ни указовъ, а ни правъ никакихъ нетъ. Да и предъ симъ без доводячихъ доказателствъ не плачено никому¹. А хотя іногда обидимимъ награжденіе и чинено, однакъ то не за уставъ здешній¹³ и другимъ не в образецъ¹³, но смякая¹⁴, по винности техъ козаковъ и по оказаннымъ от нихъ в бившіе военніе времена при Воиску Запорожскомъ знатніе службы да кої¹ не укриваются от своєї команди, но¹ сознавши свой грѣхъ, того дѣять впредъ престають.

В протчемъ с подобающимъ вашего превосходительства персонѣ почтеніемъ пребуду.

Вашего превосходительства моего особливаго благодѣтеля
всѣдоброжелателннй слуга к. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ
1754 года¹⁵, августа 5¹⁶ д.

З Коша.

Проба пера на арк. 92 зв.: высокородннй і превосходителннй; пробоват.

Арк. 88, 92. Відпуск.

№ 535   1754 р. – Реєстр майна, захопленого гайдамаками в шафаря Гадяцького замку Кирила Ілленка

90   Реєстръ мнѣ, шафару замку Гадяцького Кирилу Илиенку.

В слѣдованіи моемъ добѣчи, набѣгши четири человѣка, невѣдомо хто
именно, отнято денги и вещи, ниже сего явствуєтъ, а именно:

---

⁷ Далі закреслено жє.

⁸ Написано над рядкомъ замість закресленого ничего.

⁹ Далі закреслено а что яко.

¹⁰ Написано над рядкомъ замість закресленого яко.

¹¹ Над рядкомъ закреслено чтоб.

¹² Далі закреслено ник.

¹³ Написано на правому полі.

¹⁴ смекая

¹⁵ Далі закреслено июля.

¹⁶ Виправлено з 4.

Шкатулку з денгами, в которой было денег на 80 рублей
Канакъ [?] сръбний визлоченній, цѣна 3 ру.
Гаманъ з писмами
Поясъ персидскій, цѣна 4 ру.
З каптана винято на 80 ко.

Дозорца куземинскій Кирило Ілиєнко

Арк. 90. Оригінал.

№ 536 1754 р., серпня 9. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист
головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового
атамана Якіма Ігнатовича Малого про обстріл запорожцями
табору лівобережних козаків та про зловживання
полковника Бугоґардівської паланки Федора Леги. № 1774

Высокопочтеннѣиши Воиска Запорожскаго Низоваго гднѣ 129
кошевы атаманъ, мои блгодѣтель.

Понеже о являющихся по болшой части из Гарду гаидамаках и о тамошних
происходствах неоднократно от меня к вамъ было писано, чтоб подле-
жащѣ к гардовому полковнику о содержаніи ему своей команды поря-
дочно подтверждение учинили, но точию ничего поннѣ к лутчему не
предуспеваемъ.

Какъ и ннѣ еще мнѣ известно учинилось, что команды полковника
гардавого Леги запорожские козаки почасту производятъ чрез состоящеи
тамо малороссійских казаковъ лагирь^а оруженную палбу, от которой и
пули чрез тотъ лагирь проходятъ. И хотя от там же состоящаго при воин-
ской команде капитана Непейцина тому полковнику Леге о запрещени
чинить ту палбу объявляемо было, токмо не толко никакого от него запре-
щения и удовольствия не последовало, но при том еще сказал, что тому
капитану до оног дѣла нетъ.

Да сверхъ того, и сам онои полковникъ Лега по данным отсюдова
пашпортам с проѣзжающих людеи, остановляя их, немалыя взятки чинить,
яко то с каждого воза по рублю, с такими еще угрозами: “Естли-де здесь
того не дадите, то и в степи отдать можете”. А понеже такая чинимья
самим полковникомъ проѣзжающим похвалки подають поводъ // думать 129
отдачу в степи не иную какую, кромѣ какъ разве непристойнымъ каким 3в.
образом, то ест сильным и наглымъ всего отбоемъ, что слыша оное ис
подкамандующих ево (чрез что разсуждается бытъ поводу)¹ совершенно
могутъ действием производить.

В ннѣшнем же 1754-м году, в марте мце от Войска Запорожского
Киевской губѣрнской канцелярії нанесена была жалоба, якобы чинятся
с таких проѣзжающих ис Полши на фарпостах стоящими и в разѣздах,
так же и в Новой Сербіи затрудненіи вымогателством гостинцовъ и

¹ Дужки авт.

грабительством тайным образом, чего они, якобы не терпя, в Запорожскую Сечь и ъздить перестают и от времени до времени умаляются, отчего умножается запорожскимъ козакамъ нужда.

Но понеже здесь от воинских камандъ с таких проѣзжающих не толко какъ вымателствъ, такъ паче грабительствъ отнюдь, что здесь крепко того наблюдается, не чинится, но еще в проѣздах их всякое удобовозможное и вспоможеніе показывается, а, какъ выше значитися, все то может происходить от запорожских же казаков за чем по таким болшим чинимымъ взяткам или, паче настоящих, вымогателствам какъ оное чинится ис-под устрастия, напротив же того, опасаясь предписанных чинимых похвалокъ, совершенно чрез оное может привоз ис Полши умалитися и ни от чего иного, как от самих же тех запорожских казаков (что же касается и до чинимой в Гарду оружейной палбы, то и оное не гораздо похвалное дѣло
131 суть // чрез лагири чинить, а паче какъ здесь обыкновенно с пулями стреляется, может убивство последовать)¹, того ради меня паки принудило к вам отписат с требованием уже, дабы блговолили все такія чинимыи в Гарду предосудительныя дела унять и гардовому полковнику, какъ и прежде я требовал, подтвердить, чтоб он не толко сам какія по порученному і вверенному ему дѣлу поступки или повод подкамандующим чинил, но крепкое за теми подкамандующими смотреніе имел и от всякихъ бы их происходствъ без послабления и потворства унимат, дабы все их неурядки пресечены быть могли.

Высокопочтеннейши гднѣ кошевы атаман, вашъ
доброжелательнейши слуга Иванъ Глѣбовъ

Августа 9-го дня 1754 года.

№. 1774.

Помітка на арк. 129: Получено августа 19 дня [1754 года].

Арк. 129, 131. Оригінал.

№ 537 1754 р., н. р. серпня 20¹. – Наказ кошового отамана Якима Ігнатовича Малого полковникові Бугогардівської паланки Федору Лезі про заборону запорожцям обстрілювати табір лівобережних козаків, розміщений на території паланки

130 Пану полковнику гардовому Федору Лезѣ з старшиною
Срогій приказъ

В присланном ко мнѣ в Кошъ сего августа от 20 д.² от гпдна генераль-маіора Івана Хлебова [!] писмѣ объявлено, яко команди вашей козаки, находящієся в Гарду, состоящимъ лагирами малороссійским козакамъ немалиє обиди и оружейную палбу причиняють, от которой палбѣ и пулѣ чрезъ тот лагир проходятъ. И хоча ѣ от тамошнего сотоящего [!] над

¹ Датовано за змістом документа.

² Лист одержано 19 серпня, див. док. № 536.

онимъ лагером комендиромъ капитана Непейцова к вамъ в паланку о запрещенїи от вас такового самоволствїя обявлено было, точию от вас никакова в том запрещенїя не было, с обявленїемъ от вас же ему, Непейцову, якобы ему в томъ і дѣла нѣтъ. Да сверхъ того, с проежающихъ людей³ немалие и здирства чините. И даби впредь от тамошнихъ находящихъ запорожскихъ в Гардѣ козаковъ // состоящимъ лагирами марскимъ⁴ козакамъ вишеписанїе обиди не происходили, з требованїемъ⁵ от нас к вамъ запрещенїя.

Того ради, по полученїи вамъ, пне полковникъ, з старшиною сего нашего приказа в пресѣченїе отнюдь такового самоволствїя, тотчасъ всемъ находящимъ тамо в Гарду запорожскимъ козакамъ накрѣпко приказат, даби они состоящимъ тамо в Гарду лагеромъ козакамъ⁶ не толь стрелят, какъ пишет, с пулями, но и малѣйшой обиди не причиняли б, да и от вас проходили туди, в Гардѣ, людемъ здирства излишнего не чинили. Ибо ежели в продерзости от находящихъ тамо в Гарду команды вашей запорожскихъ козаковъ за несмотренїемъ вашимъ впредь⁷ вишеписаннымъ лагернымъ козакамъ какава обида воспослѣдует, яко й от вас проходили людемъ, и по извѣстїю въ Кошѣ нами⁸ некому іному, какъ вамъ тимъ безъ тяжкаго кїевого наказанїя і с награжденїемъ [обидимой с]торони не оставляемо би[ло] приказується.

Арк. 130. Чернетка.

№ 538 1754 р., вересня 4. – Інструкція Коша військовому осавулові Петру Калнишевському про відрядження його з командою для розшуку і знешкодження гайдамаків у Гарді та прилеглих до нього територіях

Ізъ Коша Войска Запорожского Низового войсковому асаулу 126
пну Петру Калнишевскому

Інъстърукція

Доволно всѣмъ козакамъ Запорожского Низового Войска єсть извѣстно, якъ много недобрїхъ синовъ, злодеѣвъ, межи Войскомъ Запорожскимъ по всѣмъ мѣстамъ, по степамъ, в рѣчкахъ, въ лугахъ і въ плавняхъ такъ умножилось, что безъпрестанно въ російскихъ границахъ въ Волностахъ Войскових по степамъ, на шляхахъ купцовъ и чумаковъ, а особливо в Полской, Турецкой и Крымской областяхъ, переправясь черезъ Днѣпръ, Бугъ і

³ Далі закреслено з даними от ихъ пашпортами.

⁴ малоросійскимъ

⁵ Слово правлено.

⁶ Далі закреслено не толъ стрелят, какъ пишет, с пулями, і малѣйшой обиди не причиняли.

⁷ Далі закреслено они.

⁸ Далі закреслено вамъ.

Синюху, нападенія чинят, воли, конѣ, дѣнги, разніе фантины, ружье, такожъ и протчіе пожитки граблят разбойническо, очевидно и тайкомъ крадуть. І с тѣми покраденимы коньмы, товаромъ рогатимъ, денгами и протчіими пожитами [!] в наши Волности чрезъ Днѣпръ и чрезъ Бугъ и Синюху, рѣки, переправясь уходятъ. І такъ проходящимъ разного звания російскимъ, яко турецкимъ, кримскимъ и полскимъ купцамъ и дѣругимъ людямъ, а особливо полскимъ, турецкимъ и кримскимъ жителемъ тѣми своїми безпрестанными злодѣйствами і смертними убийствами турокъ, татаръ, поляков и жидовъ, да и християнамъ нестерпиміе обиди причиняют, чрезъ что не толь къ ясневелможному гпдну, гпдну гетману и разних ординов кавалеру его сиятелству Разумовскому и въ Киевъ къ гпдну генералу да і протчіимъ високимъ генералѣтатамъ, // но и к височайшему ея імператорьського величесьтѣва двору безпрестаніе жалоби заходят на нас, Войско Запорожское Низовое, по которим жалобамъ такъ ея імператорского величества височайшими указами, яко его ясневелможности высокоповелителногѣ гетмана и високого генералѣтата ордерамы многими к намъ, Войску Запорожскому Низовому, присланными, срого и всенаякрѣпчайше повелѣвается, даби татарамъ нагайскимъ, туркамъ і полскимъ жителемъ и проходящему разнихъ націй купечеству, чумакамъ и другимъ людямъ по шляхамъ и по другимъ мѣстамъ въ чужихъ и въ російскихъ границахъ нѣкакихъ обидъ і малѣйшихъ отгономъ скота, отнятиемъ денегъ и разнихъ пожитковъ нѣ тайно, ни явно запретит дѣлать и злодѣевъ вовся искоренить под опасениемъ за неисполненіе того височайшого ея імператорьського величесьтѣва гнѣва и великой немилости.

И хотя от насъ, Войска Запорожского Низового, к бившимъ і нинѣшнимъ въ Гарду, въ Перевозкой, въ Кодацѣ, въ Самарѣ і въ Калмуѣ полковникамъ з старшинами и всѣмъ козакамъ, жиющимъ зѣмовниками по рѣчкамъ сътепнимъ і въ лугахъ, и зостающимъ на рибнихъ добичахъ козакамъ, в силѣ тѣхъ указовъ и ордеровъ накрѣпко писменно било приказивано, чтоб оніе злодѣе вовся искорененни были, еднать (хоча и караули по границѣ поставлени)¹, многіе злодѣе коньніе і пѣшіе, собрався въ чати, около Гарду і в другихъ мѣстахъ стоят и безпереривно въ татаръ конѣ, воли и протчое крадут, а въ Полской области грабительствомъ // 127 грабительствомъ денегъ, фантинъ, скота и протчего незъносніе обиди причиняють.

Чрезъ іхъ, ²полковъниковъ и козаковъ², по зѣмовникамъ и на рибловяхъ находящихъ козаковъ несмотреніе, чрезъ которихъ злодѣевъ нечего іного, якъ толко височайшого ея імператорского величества гнѣва и великой немилости надѣятись должно. Яко ж уже чрезъ тихъ же недобрихъ синовъ, злодѣевъ, приморскіе коси донцями отняти, татарѣ з

¹ Дужки авт.

² Написано на лівому полі.

своей границѣ козаковъ позгонили и особливо командами великороссійскими, малороссійскими, компанѣйскими і Новою Сербією такъ утѣсненно насъ, Войско, что мало где есть козакамъ звѣринну добичь імѣть, а мало погода не толь звѣрину или рибну добичь не можно будетъ где імѣть, но чут ли zde и в Кошѣ можно будетъ сидѣть, ежели тѣхъ недобрихъ синовъ, злодѣевъ, вовся не викоренимъ. Да і сие можно всѣмъ козакамъ вѣдат да і вѣдаютъ, что тѣ злодѣе, безпашпортно вѣсе лѣто і осень шатаясь, воруютъ, а зимою в рѣчкахъ Ингулѣ и Ингулцѣ и в протчїихъ мѣстахъ по зѣмовникамъ, в разнихъ козаковъ пристановище імѣя, зѣмуютъ, і такъ тѣ козаки явними потачниками ворами застають.

Того ради, по силѣ онихъ указовъ и ордеровъ, для сиску, и поїмки, і искоренения онихъ воровъ и другихъ безпашпортнихъ бродягъ, вы по сей інструкціи опредѣленни, которую принявъ, імѣете поступат по вишеписанному. Слѣдоват вамъ зѣ будучою при васъ командою в наши Войсковіе надлежащие Волности по разнимъ // степнимъ рѣчкамъ въ Гардѣ, оттудова понад Богомъ к лиману, а от лиману – вгору понадо Днѣпромъ, и всѣми мѣрами старатся провѣдаты, въ какихъ мѣстахъ вори, собрався, конно или пѣшо чатами стоять і намѣревают в полскую і татарскую ли границы итить вороват. Или уже от нихъ якие воровства или грабительства учиненни, собравъ козаковъ запорожскихъ доброконнихъ і оруженних, самыхъ хозяїновъ, слѣдовать за оными ворами и весма іскуснимъ порядкомъ онихъ воровъ старателство приложить переловить даже до единого, и сюда онихъ въ Кошѣ под крѣпкимъ карауломъ для поступления с ними по указамъ присилат.

Буди же оние вори ружьемъ вамъ і командѣ вашей супротивление імѣли б, чинит в такомъ случаї, яко неприятей [!] вистрилят, нѣчего не опасаясь и не чиня онимъ ворами нѣкакой потачьки.

Всѣмъ козакамъ запорожскимъ, по степнихъ рѣчкахъ и по лугамъ зѣмовниками жиучимъ і на рибнихъ добичахъ застаучимъ, самимъ хазяїнамъ и ихъ подчиненимъ и жиучимъ при нихъ, сию інструкцію вичитав и внушив, крѣпкие указы о іскорененїи злодѣевъ накрѣпко приказоват, даби оны предписанихъ злодѣевъ и безпашпортнихъ бродягъ і нѣкого другого безпашпортновъ къ себѣ въ зѣмовники не принимали и такъ онимъ злодѣямъ, яко і ихъ конямъ пристановища в себе імѣть не давали. Но ежели увѣдавъ об онихъ ворахъ, то зараз собрався они, козаки, въ чату, тѣхъ злодѣевъ переловлювали бь // и сюда в Кошѣ под карауломъ крѣпкимъ присилали бь, а в случаї, не щадя ихъ, якъ и вишеписано, в смерть убивали б і всѣми мѣрами старалися б тѣхъ злодѣевъ вовся іскоренит до единого, дабы уже болѣе за Днѣпромъ и за Богомъ в турокъ, татар, нагайскихъ чабановъ, волоховъ и другихъ тамошнихъ народовъ, також і въ Полской области, и в россійскихъ границахъ, и по шляхамъ проежающимъ разнимъ купеческимъ людямъ нѣ тайно, нѣ явно отгономъ коней и воловъ, грабительствомъ денегъ, одежи, товаровъ купецкихъ и другихъ вещей і малѣйшихъ обидъ нѣкто з запорожскихъ козаковъ не дѣлали, чтобъ уже на все Войско

Запорожское к височайшому ея імператорского величества двору жалоб не заходило, и чрезъ то б не подпасть великой немилости государевой.

Буди же, паче надежды, за несмотрѣниемъ, укривателствомъ и потачками полковников гардового и перевѣзкого і всѣхъ козавъ³, по рѣчкахъ и плавляхъ зѣмовникамы жиючихъ і на риболовляхъ застаючихъ, тѣ злодѣе и другие бродяги въ турецкой, кримской и в полской границах, такожь и в росийской границѣ и по шляхамъ злодѣйскимъ или разбойническимъ образомъ яковимъ-нибудь народамъ обиди причиненни будутъ, 128 і чрезъ то на Войску Запорожскомъ претенсію імѣтимуть, то ихъ, зв. польковъниковъ, и всѣхъ запорожскихъ козаковъ // худобами обидимимъ сторонамъ уплачовать Войскомъ будемъ, а ихъ самихъ, яко за злодѣями потачиковъ, укривателей і злодѣйскихъ батъковъ куди надлежатиметь въ Глуховъ или куда повеленно будетъ виданно быть імѣеть всенеотмѣнно без всякого пощаждѣния, в чемъ імъ, полковникамъ, і всѣмъ козакамъ крайне обявить.

Что же они, полковники, і всѣ козаки, жиючие зѣмовникамы і на риболовляхъ застаючие, по силѣ высочайшихъ указовъ тѣхъ злодѣевъ вовся іскоренятимуть і нѣкакового пристанища імъ у себе не даватимуть и не укриватимуть, росписками обовязат под утратою ихъ худѣбъ, а в случаі – и смертной казны за неісполнение вишьписанного въсенеотмѣнно. Они же росписки от полковниковъ и от всѣхъ козаковъ взявши, імѣете за приездомъ своїмъ намъ в Кошъ представить. И что будетъ в порученномъ семъ вамъ дѣлѣ происходит, о томъ імѣете к намъ счастья репортовать.

З Коша.

4 дня, сентябра 1754 году.

Атаманъ кошовий Якимъ Ігнатовичъ с товариствомъ
Слід від печатки

Арк. 126–128. Оригінал.

№ 539 1754 р., вересня 2. Сорочинці. – Промеморія Миргородського полкового суду Кошеві з проханням розшукати козака Конелівського куреня Василя Катрана, обмовленого колодником Іваном Проломовим. № 969

96

Промеморія

З полкового Миргородского [су]да¹

Войска Низового Запоро[жско]го гпдну атаману кошовому

з старшиною войсковою, атаманами курѣнными

и с всѣмъ Войскомъ Запорожскимъ

Понеже содержащийся в полковомъ миргородскомъ секвестрѣ колодникъ Іванъ Проломовъ, присланный в полковую Миргородскую канце[лярию] с

³ козаковъ

¹ Текст пошкоджено.

той сторони рѣк[и] Днѣпра при сообщеніи гднѣ генерала-маіора Глѣбова з допросомъ с него снятимъ, в томъ допросѣ, между протчіимъ, оговорилъ Сѣчѣ Запорожской козак[а] куреня Кон[ε]ловского Василя Катрана, показива[я]: будучи-де онъ в Сѣчѣ Запорожской за служителя козака куре[ня] Конєло[вск]ого с прошлого 753 года, в сентябрѣ мѣсѣ объявленій [К]атранъ, которому онъ, Проломовъ, объявил, что желаетъ итти из Запо- [рож]ской Сѣчѣ искать себѣ службы, то-де онъ, козакъ, [объявилъ ε]му, что- де в куренной будки замокъ скривается, и чтобъ онъ вѣкъ ралъ денги и пожитки и шоль куда желаетъ, по тому-де его объявленію онъ, Проломовъ, к тому воровству склонился, и какъ ис того куре[ня] некоторыхъ виждалъ курѣнныхъ козаковъ, а иніе хотя и би[ли], но спали, то в той курѣнной будке покъралъ у куренни[х] козаковъ денегъ 19 ру. 35 к., свить две – одну зеленую, а [другую] черную жидовскую, штановъ двое – одни синїи, а другии [бла]китниї, сукъна зеленого четирѣ локътѣ, поясовъ полушале- левихъ // [кр]аснихъ два, шапку зеленую з сивою околицею, кожухъ черний, юпку матеряльную, мишину жолтую, чоботи черніе, ис которыхъ пожитковъ в той же Сечи Корсунского куреня двумъ козакамъ, одному сукъна зеленого четире локтя, а другому штани блакитніе, а какъ их зовуть і прозиваютъ – не знаетъ, не заведомо краденного подарилъ; ис которыхъ денегъ купилъ лошадь с седломъ ценою за одинацять рублей, а мишину употребилъ к седлу, которую лошадь продалъ и купилъ другую, то оную, купленную, с седломъ в Глинску на ярмарке украли, а з вишпи- санными оставъшими денгами и пожитками, прибивъ Цибулевской сотнѣ в деревню Тонконоговку и в оной деревнѣ вишеписанніе покраденіе имъ денги, остатки восемь рублей тридцятъ пятъ копеекъ, издержалъ и пропилъ, а осталніе пожитки, кої у него в целости били, свить две – одну зеленую, другую черную, штани – одни синіе, поясовъ полушалевиыхъ краснихъ два, шапка зеленая з сивою околицею, кожухъ черний, юпку мужеску мате- ряльную зеленой тафти отдалъ просителямъ за тѣ вещи, того ради, по єя императорскаго величества указу, в судѣ полковомъ Миргородскомъ опредѣленно в Сѣчѣ Запорожскую гдну атаману кошовому з старшиною войсковою, атаманами курѣнными и со всѣмъ Войскомъ Запорожскимъ послат сию промеморию (которая и посилается)² и требовать, даби онъ, гднѣ атаманъ кошовий, з старшиною войсковою, атаманами курѣнными и со всѣмъ Войскомъ Запорожскимъ благоволили о вишеписанномъ // ізслѣдовать, и буди подлѣнно такъ явится, какъ показанный колодникъ 100 Проломовъ показиваетъ, то изъ означенимъ Катраномъ поступить по ука- замъ єя императорскаго величества и правамъ малороссійскимъ. И госпо- динъ атаманъ кошовий з старшиною войсковою, атаманами курѣнными, и со всѣмъ Войскомъ Запорожскимъ о вишеписанномъ да благоволитъ бити извѣстенъ, и какое оному оговоренному Катрану за тую вину наказаніе учи-

² Дужки авт.

ненно будет, отвѣтною промеморією судъ полковий Миргородский увѣдомит не оставит.

З Сорочинець.

1754 году, сентября 2.

Полковник Федор Остроградский
Писарь полковий Петро Гѣляховский
Писар³ суда полкового Иванъ Жураховский
Канцеллярисъ Алезѣй Дуброва

Ном. 969.

Помітка: Получено октября⁴ 12 д. 1754 года.

Арк. 96, 100⁵. Оригінал.

№ 540 1754 р., жовтня 14. – Промеморія Військової канцелярії Війська Запорозького Миргородському полковому суду про відсутність у Конелівському курені козака Василя Катрана

97 Ея ім. в-ва Воиска Запорожского Низового з Войсковою канцелярії Малороссийского Миргородского полку в судъ полковий Промеморія

Текущего октября¹ 12 д. з оног полкового суда в Войсковой Запорожской канцеллярій полученною промеморією тотъ судъ полковий требует, даби от Коша² Запорожского Низового Войска благоволено было по оговору содержащимся в полковомъ миргородскомъ секвестрѣ колодникомъ Иваномъ Проломовимъ надъ запорожскимъ козакомъ Василемъ Катраномъ слѣдствие учинить – подлѣнно л реченній козакъ Катранъ его, Проломова, до викражѣ Конеловского куреня в будки козацких вещей подустил. И ежели такъ явится, какъ показанній колодник Проломов показиваетъ, то із означеннимъ Катраномъ поступить по указамъ ея ім. в-ва і правамъ малороссійскимъ. А какое ему, оговоренному Катрану, за ту вину наказаніе³ учинено будетъ, отвѣтною промеморією оной полковій судъ увѣдомит не оставитъ. //

97 зв. І по содержанию ея ім. в-ва указовъ в Кошѣ Войска Запорожского Низового опредѣлено в оной полковій Миргородский судъ отправить сію промерію [!] (которая и отправлена)⁴, а в оной обявитъ, яко атаманъ Конеловского куреня Романъ Шекера в Кошѣ сисканъ былъ⁵, а за сискомъ

³ Написано на лівому полі арк. 96.

⁴ Написано над рядком.

⁵ На арк. 100 зв., на конверті, текст згас.

¹ Далі закреслено 9.

² Далі закреслено Войска.

³ Слово правлено.

⁴ Дужки авт.

⁵ Далі закреслено и спрашиванъ.

требовано от него, атамана, ⁶в Кошѣ⁶ представленія оного козака Катрана и спрашивано з покраденних предписаннимъ Проломовимъ вещей о єдної³ черней [!] жидовской свите – откуда она досталась въ тот Конєловскій курѣнь и какъ давно. На что онъ, атаманъ, объявилъ: яко предписанного Катрана⁷ в куренѣ давно нетъ и гдѣ находится – не извѣстно, а она жидовская свита еще во время Хотѣнскогo походу^a козакомъ, прозиваемимъ Школою⁸, добута. І тако о вишеписанномъ судѣ полковий Миргородскій извѣстенъ да будетъ.

З Коша.

Октябра 14 д. 1754 года.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

Арк. 97. Відпуск.

№ 541–542 1754 р., жовтня 11. Кам'янка. – Рапорт полковника Дмитра Стягайла кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому з проханням про резолюцію щодо татарських коней, відібраних у козаків Павла Сурелі та Прокопа Табанця; свідчення козака Івана Садилєнка від 8 жовтня 1754 року

Велможному и высокородѣнному его милости гдну,
гдну атаману кошовому Якиму Ігнатовичу,
высокомилостивому нашему добродѣвѣ
Всепокорнѣшій репортъ

94

Сего октября 2 д. козакъ минскій Іванъ Садилєнко, доброволнє до караулу пришедши[и], показалъ на козака платнѣровскогo Павла Сурелю да на бруховецкогo Прокопа Табанця, что прошедшомъ 753-мъ году курѣнними сергѣевскими Москаликомъ да Шматомъ с кримской стороны своровано коней до тр[ид]цяти¹, гдѣ ими, рыбалками, онихъ вор[овъ] распужено и конѣ оние отбыто, і въ Кошѣ старшине, бывъшему гдну атаману кошовому Данилу Стефанову отдано, съ которихъ лошадей дано имъ пят[ь]. //

94

зв.

Восписаннїи жъ козаки, Суреля да Табанецъ, послѣ того отгону коней двое, невѣдома чїихъ, в рѣчку Каїрскую угнали воровъски, и вовъся завладѣли, и под лѣто попродали без вѣдома старшинскогo. Того рады я с товариствомъ восписанного козака Садилєнка подпискою обовязалъ при тамошнихъ жителяхъ, чтобъ въпредѣ оному свѣдѣтельству не потаїлся. По которому делу призвано онихъ козаковъ, Сурелю і Табанця, къ оному свѣдѣтелю на очную ставку – въ чемъ-де ихъ винность является. И по той причинѣ мною с товариствомъ приарештовано коней 3, кобил 2 з лошатами. И что ваша велможность соблагоїзволите по сему

⁶ Написано над рядком.

⁷ Написано на лѣвому полі замість закресленого Проломова.

⁸ Далі закреслено да буд бута.

¹ Текст пошкоджено.

репорту і обов'язателной подписѣ, прошу мене с товариством не оставить резелюцею [!].

Полковникъ зъ Усть-Камянки караулний
Димитрий Стягаило с товариствомъ

1754-го году, октября 11 д.
З Камянки караулу.

Помітка на арк. 94: Поданъ 13 д. октября 1754 году.

- 102 *На конверті:* Ея імператорскаго величества Войска Запорожскаго Нысового велможному и высокородному его милости гпдну, гдну атаману кошовому Якиму Ігнатовичу з высокопочтенною старшиною всепокорнѣшій репортъ.
Слід від печатки

Арк. 94, 102. Оригінал.

№ 542 1754 р., жовтня 9. Кам'янка. – Свідчення козака Івана Садиленка про крадіжку та продаж коней козаками Павлом Сурелею та Прокопом Табанцем

95

Копія

1754 году, октября 9 дня козакъ курѣнный минский Иванъ Садиленко доброволне пришедши къ намъ до караулу і между розговорами показаль на козака платнѣровскаго Павла Сурелю да на бруховецкаго Прокопа Табанця, что прошедшомъ 753-мъ году курѣнными сергѣевскими Москаликкомъ да Шматомъ с кримской стороны своровали конѣй до тридцяти, где нами, рибальками, шнихъ воровъ роспужено, а конѣ оние шбито і в
95 Кошъ старшине, бывшому // гпдну кошовому Данилу Стефанову отдано,
зв. с которихъ лошадей дано намъ за працю пятеро.

Восписанниі жъ козаки, Суреля і Табанецъ, послѣ того отгону коней двое, невѣдома чиїхъ, въ Каїрскую плавлю угнали и чрез зиму оними лошадами користовалися і сего время под лѣто попродали. Да сверхъ сего еще въ недавномъ времени невѣдома кимъ подведено троє коней нагайскихъ и невѣдаемо где въскорости і подѣлис, ¹і чут ли они, якъ і першіє конѣ, укривали от старшин запорожскихъ, також-де и сие¹.

- 101 Того ради я, опасаясь на себе якої винности, вамъ, // старшине і товариству, по самой правдѣ свѣдителяствую.

К сему свѣдителяству билъ курѣнный минский
Кононъ Коваль, житель камянский.

Арк. 95, 101. Оригінал.

¹ Написано на лівому полі.

Панамъ полковникамъ кодацкому и самарскому з старшинами 98
Срогий приказъ

Понеже многими его ясневелможности високоповелителного гпдна, гпдна¹ Малія Росії¹ обоїхъ сторонъ Днепра¹ и Войскъ Запорожских гетмана графа Кирила Григорієвича его сиятелства Разумовского, такожъ Киевской губернской канцелярії ордерами веленно шатаючихся з запорожских козаковъ воровъ, и разбойниковъ, и шляховихъ драпѣжцовъ, а особливо тѣхъ, кої над оними ворами укривателства и потачки чинятъ, вовся искоренянь, даби тоє зловредное гнездо вовся пресечъ, уничтожить, того рады во ісполненіє високих велѣній в Кошѣ Войска Запорожского Низового опредѣлено послать к вамъ сеи приказъ, в которомъ срого і всенайкрѣпчайше предложитъ, дабы вы вездѣ в вѣдомствѣ вашемъ в селах и деревнях, такожъ² и по зѣмовниках, и в других к скритію удобнихъ мѣстахъ воровъ и разбойников, ³також и других сумнителних⁴ й без пашпортовъ шатающихся людей³ сискивали і всякими возможими образи перестерѣгали // и ловили. І ежели кто пойманъ будетъ, забивъ в ручніє и ножніє колодки, к подлежащому изслѣдованію в Кошѣ со всѣмъ их имѣніемъ присилали, не чиня над ними и над тѣми, кої по своїхъ жиллях их укривають и передерживають, ни малѣйшей потачки, но поступали бѣ вы из тѣми потатчиками такъ, какъ и із самими ворами⁵. Для чего вамъ чинитъ надлежитъ частіє розезди з крѣпкимъ в томъ наблюденіемъ.

98
зв.

А к селскимъ атаманамъ в срогих термѣнах предложитъ, даби они в селах своїхъ тож провѣдовали⁶, и ежели о коїхъ ворах⁷ или о каких других сумнителних людѣх⁷ провѣдають, вамъ знать давали, страшая самихъ их атамановъ⁸ за потачку над ворами вѣчною в Рогарвикъ зсилкою^a, чего и самимъ вамъ, опасаясь, чинит по сему и по преждепосланнымъ к намъ приказамъ.

З Коша.

Октября 14 д. 1754 года.

К. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

Арк. 98. Відпуск.

¹ Написано над рядком.

² Написано над рядком замість закресленого и други.

³ Написано на правому полі.

⁴ Далі закреслено людей.

⁵ Далі закреслено опасаясь вамъ за презрѣ.

⁶ Далі закреслено и к.

⁷ Написано на лівому полі.

⁸ Далі закреслено вѣч.

№ 544 1754 р., серпня 17. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського про вжиття заходів для боротьби з гайдамаками, недопущення підтримки їх запорожцями, заборону козакам виїжджати за межі Запорожжя без паспортів. № 532

99 Ея императорскаго величеств[а]¹ Малой Россіи обоіх сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...> Квріллъ Разумовскій
Войска Низового Запорожского гдну атаману кошевому, старшинѣ войсковой, атаманамъ курѣннымъ и всему Войску

Въ грамотѣ ея императорскаго величества, изъ Гдрственной иностранныхъ дѣлъ коллегіи сего августа 13 д. къ намъ присланной, изображено. Отъ обрѣтающагося-де въ Новой Сербіи генерала-маіора Глѣбова Правителствующему сенату представлено о появившихся въ заднѣпрскихъ мѣстахъ вновь гайдамакахъ, кои-де происходятъ изъ Сѣчи и Гарду, и что изъ онихъ поймано шесть члвкъ, и по сношенію зъ Генералною войсковою канцелярією отосланы въ Кременчукъ. И при томъ оною ея императорскаго величества грамотою повелѣно намъ васъ, кошевого атамана, зъ старшиною найстрожайше ордеровать, чтобъ за козакамы запорожскими крѣпкое смотреніе имѣлось, и они б от всякихъ своевольствъ униманы были, и безъ пашпортовъ бы никто не шатался, дабы чрезъ такое доброе смотреніе не толко въ самомъ дѣлѣ ихъ злой помыслъ вовсе искоренен // былъ, но и намѣреніе ихъ къ какимъ шалостямъ вовсе ж пресѣчя могло.

Чего ради вамъ чрезъ сіе накрѣпко подтверждается, дабы вы, исполняя многіе ея императорскаго величества высочайшіе указы и наши ордеры, которыми о удержаніи запорожскихъ козаковъ отъ всякихъ своевольствъ доволные и жестокіе уже учинены повелѣніи и по силѣ сей ея императорскаго величества грамоти за козакамы запорожскими, крѣпкое смотреніе имѣли, и отъ всякихъ своевольствъ ихъ унимали, и накрѣпко имъ заказали, чтобъ безъ пашпортовъ никто зъ нихъ никуда не ездили, дабы чрезъ таково доброе смотреніе не токмо въ самомъ дѣлѣ ихъ злой промыслъ вовсе искорененъ былъ, но и намѣреніе ихъ къ какимъ шалостямъ конечно вовсе пресѣчя могло.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1754 году, августа 17 д.
[В Са]нкт-Пітербургѣ.
№. 532.

Помітка: Получено 1754 года, октября 15 д.

Арк. 99. Оригінал.

¹ Текст пошкоджено.

№ 545

1754 р., жовтня 10. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого з проханням розшукати і відправити в Генеральну військову канцелярію учасників нападу на тарашанського управителя, а також усунути з посади гардового полковника Федора Легу за сприяння гайдамакам. № 2367^а

Высокопочтѣннѣишій Воиска Запорожского Низоваго
гднѣ кошевыи атаманъ, мой благодѣтель.

103

Неоднократно писалъ я к вамъ о многихъ ч[ин]имых¹ в Гарду казаками и самим полковником Легою разнымъ людем обидах. А сего октября 3-го дня присланъ сюда из Гарду от тамо стоящаго капитана с командою Эртмана полскою члвкъ Тимофеи Крапилмицки, взятой гайдамаками, от коих он ушел и явился при той команде, которой допросом показал, что, будучи ему в полскомъ местечке Тарашчи у тамошнего губѣрнатора Ильяшевича, в одно время ночью дватцать члвкъ гайдамакъ, назад тому недели с четыре, напали на вышеписанного губѣрнатора Ильяшевича и ограбили у него серебро, и днги, и протчѣе, при чем и ево связали и хотели было бить, чтоб он сказывалъ, где днги и пожитки оноу губѣрнатора лежать, токмо-де онои губѣрнаторъ до того не допустилъ. И взяли ево для несения сум с пожитками, с которыми он и шель. И дорогою-де идучи, другое местечко Кишеватое^б ограбили, такожъ и еще два села, Кирданы и Санки ограбили ж. И все днги и пожитки несли на себе, а потом, отнявъ на дороге двухъ лошадей и воз, запрягши, все те воровские // пожитки везли. [И 103
е]хали к реке Синюхи полскою и турецкою границею, и оную реку Синюху, 3в.
где она в Бугъ впадаетъ, ниже состоящей броду реки Синюхи каманды, перебрались в островъ, называемой Синевицкий. И переправлялись оне на оной, отнявъ у имѣ[ю]щихъ тамъ на реке рыбалковъ трех члвкъ каюки, и, пе[реп]равясь оттуда, обратно в турецкую с[т]орону пошли до Г[а]рдю, и перешли Б[уг] в Гарду на броду тайним образомъ от ка[ма]нды тамошней в остров, где црковь их [состо]итъ, откуда вночи четыре члвка пошли к полковнику гардовому Леге для обявления о своем гайдамачестве, а имянно: Василеи Латун, Василеи Поповичъ, Никита Каракей да Уманского куреня Корнеи Черепеха. И понесли ему, полковнику Леге, с ледунки бляху серебряную под золотом, нож серебром оправленою, перстнеи серебряных с камнями два, которой подарокъ, какъ он от техъ гайдамакъ слышелъ, помянутой полковникъ Лега з благодареннем принялъ. И их по-прежнему отпустилъ, при чем имъ приказывалъ, чтоб никто из них не шетался, понеже обездка запорожская ѣздитъ, дабы их не переловили. // О 104
чемъ тѣ при[быв]шия обрат[но] от него, полковника Леги, четыре члвка гайдамаки другимъ своимъ товарыщамъ, оставшимъ на о[н]омъ островѣ,

¹ Текст пошкоджено, відновлено за публікацією.

объявили обсто[ят]ельно, чтоб никто кон[еч]но из них не шетался, но [опа]сались би той парти. На дру[гой] же день онъ, полковникъ, к о[ним]ъ гаидамакам приходилъ, и [все] с нимъ пили. А онъ, Крапилмицки, толко на томъ острове былъ одинъ день, и на другои день, какъ те гаидамаки напились пьяни, то в то время ввечеру онъ ушелъ и, перебrevши на броду, между каменьями начеваль. А когда светъ сталъ, то онъ, пришедъ, при тамошней воинской каманде явился и о техъ гаидамакахъ объявилъ.

104 Из оных же гаидамак именно он знает ватажка // – запорожець
зв. Василь Латунъ, казаки Грицко Грива, Василь Поповичъ, Василь Малы, Ониско Караки, Демко Караванъ, Федор Мякота, Антон, Герасим Траско и Трофимъ, а прозвания не знаетъ, да [куре]ня Уманского – Корнеи Черепаха, а протчих же каза[к]овъ, какъ их зовуть и которых куренеи, не знает же. При нем-де, Крапилмицком, оне, гаидамаки, никого до смерти не убили, а слышилъ [!] он от них, что под Лысенкою людеи члвкъ з десять оне убили.

А понеже, естли такое показание и происходство явитца правда, то за такими потворствами камандующихъ, яко то Лега, которыхъ было следовало от всяких их происходствъ унимать и искоренять, и в злодействе препятствие чинить, но, какъ вышеписано, полковникъ Лега и подарокъ
113 от нихъ якобы принялъ, чрез что не иное, что // какъ паче къ их злодействию поводъ даетца і искоренить их, злодѣевъ, никакъ не можно, того ради по таким происходствамъ надлежит гардового полковника Легу, сменя другим, и какъ возможно вышеписанъныхъ всехъ показанныхъ злодѣевъ сыскают и обо всех их злодействахъ накрепко всеми ими, а о полковнике, яко зная о их злодействе за неискоренение, но паче еще и за взятокъ с них исследовать в силе ея императорскаго величества высокочаишихъ указовъ и малороссійскихъ правъ, а бес того отнюдь оногo упустить не должно. А к тому следствию по уведомлению от васъ имѣеть быть определенъ от меня из воинской каманды офицер, а для лутчаго доказателства и улики, в чемъ иногда запитатца будутъ, к тому следствию имѣеть быть отосланъ и
113 показател Крапилмицки, // которой нарочно для тог[о] здесь содержитца.
зв. Что все особлиое на вашъ ответъ предаетца, а по исследованіи всех их для учинения с ними за те их злодейства по правам должно отослать их куда по силе указ[о]въ таковых повелено – в Генералную воисковую канцелярию. В протчем пребываю.

Высокопочтеннѣйши Воиска Запорожскаго кошевы атаманъ,
вашъ доброжелателн[ейши] слуга Иванъ Глѣбовъ

Октября 10-го дня 1754 года.

К. С. Елисаветы.

№. 2367.

Помітка на арк. 103: Получено 1754 года, октября 16 д.

Арк. 103, 104, 113. Оригінал. О п у б л.: Гайдамацький рух на Україні в XVIII ст. Збірник документів. – № 125.

1754 р., жовтня 16. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова про усунення з посади полковника Бугоґардівської паланки Федора Леги, обвинуваченого у зв'язках з гайдамаками, та про проведення над ним слідства

Высокородній и превосходителній гпднъ генерал-маіоръ, 105
милостивій гдръ мой Іванъ Івановичъ.

Сего октябра 16 д. високопочтенное¹ вашего превосходителства писаніє в Кошѣ Войска Запорожского Низового полученно, коімъ, между протчіимъ, обявляя о чинимих полковникомъ гардовимъ Легою над ворами потачках² и о взятомъ з гайдамакъ³ подарке, требовать ізволите за таковіє его⁴ поступки учинить слѣдствіє над нимъ, Легою, на которое вашего превосходителства писаніє симъ в отвѣтъ служу.

Яко от Воиска Запорожского Низового депутаты Петро Чорнії⁵ і Гаврило Шарій⁵ къ чиненію над нимъ, Легою, слѣдствія в Гардъ отправлены⁵ вскорости будутъ⁵, для чего и от стороны вашего превосходителства покорно прошу⁶ афицера в присудствіє опредѣлитель⁷ и велѣть ему, афѣц[ε]ру, з реченними депутатами тоє⁵ слѣдствіє⁸ вскорости произвест⁷. А отправленнимъ⁵ от Коша⁵ депутатамъ Чорному⁵ і Шарому⁵ велено, за прибитіємъ в Гардъ, от команди его, Легу⁵, отрешить, о чемъ и к нему, Леги, крѣпкій приказъ отправленъ. А ту команду⁹ находящемуюся на карауле при устѣ Ингула запорожскому старшине Федору Иванову поручить, при чемъ особливимъ приказом¹⁰ оному Иванову¹¹ велено и поиски над ворами і разбойниками чинить. // А по слѣдствіи¹², ежели явится онъ, Лега¹³, виновенъ, 105
для поступленія с нимъ по указамъ в Кош под к[ара]уломъ прислать. 3в.

В протчемъ с подобающимъ вашего превосходителства персонѣ почтеніємъ пребуду.

Вашего превосходителства милостивого¹⁴ гдря моего
вседоброжелателный і покорный слуга
к. а. Іакимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

[1754] года, октябра 16 д.

З Коша.

Арк. 105. Відпуск.

¹ високо написано над рядком.

² Далі закреслено требовать ізволите и за.

³ Далі закреслено подарковъ.

⁴ Далі закреслено высокимъ велѣніямъ.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Далі закреслено ізволите.

⁷ Написано на лівому полі.

⁸ Далі закреслено то произвѣ.

⁹ Далі закреслено поручить.

¹⁰ Далі закреслено поручить ону.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого Федорову.

¹² Далі закреслено что.

¹³ Далі одне слово густо закреслено.

¹⁴ Далі закреслено государя.

№ 547 1754 р., жовтня 24. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого з проханням прислати представників від Війська Запорозького для слідства над Федором Леґою і поручиком Кологривовим. № 2481

133 **Высокопочтенеиши Воиска Запорожского Низоваго гднъ кошевы атаманъ, мои благодетель.**

Писмо ваше, почтеннейши гднъ кошевы атаман, с требованиемъ определения офицера и в следствие над гардовымъ полковникомъ Леґою я получил. А понеже из Гарду тамъ имеющая каманда имеетъ быть вскоре выведена, а естли нарочно туда афицера, то при немъ и канвои командироватъ будетъ должно, воинския ж служители все имеютъ состоять по расположеннымъ постамаъ, от которыхъ ихъ и отлучить, дабы людьми не умалить, не можно, а понеже здесь по требованию вашему над порутчикомъ Кологривымъ при присланномъ от васъ депутате в поношени васъ имеетъ быть следовано, при чемъ штаб- и несколько оберъ-афицеровъ состоять имеютъ, коими и об немъ, Леґе, по присылке при определенныхъ от Коша к тому следствию депутатам по справедливости разобрано быть можетъ, и того ради такъ, какъ и пред симъ я к вамъ писал, прошу приказать от Воиска, выбравъ добрую і исправную старшину, прислать сюда, при которомъ все такія следственныя дела разобраны быть могутъ, чего ради и того Леґу и протчих к тому подлежащихъ потребно прислать, чего ожидаю, пребываю.

**Высокопочтенеиши гднъ кошевы атаман,
вшь доброжелателнейши слуга Іванъ Глѣбовъ**

Октября 24 дня 1754 году.

Ном. 2481.

Помітки: Получено 1754 года, ноября 2; на арк. 133 зв.: 1754 года, ноября 2 д. по сему гпдну Глебову отписано, яко полковникъ Леґа к нему под следствиє вскорости з депутатами высланъ будетъ.

Арк. 133. Оригінал.

№ 548 1754 р., листопада 2. – Інструкція Коша Павлові Іванову і Гаврилові Шарому – представникам від Війська Запорозького, відрядженим до фортеці Святої Єлизавети для участі в слідстві над полковником Бугоґардівської паланки Федором Леґою та над поручиком Кологривовим

132 **Из Коша Войска Запорожского Низоваго оного Войска знатнимъ козакамъ Павлу Иванову да Гаврилу Шарому
Инструкція**

Обретающиися в Новой Сербії гпднъ генераль-маіоръ Іванъ Глебовъ присланными в Кошъ Войска Запорожского Низоваго писаниями, також

по отправленнимъ з Коша к нему, гпдну генераль-маіору, писамъ требуетъ присилки в крепость Святія Елисаветы бывъшого бугогардового полковника Федора Леги и исправной в депутаты старшины для учиненія над нимъ, Легою, за нѣкоторіе его происхождения, а над порутчикомъ Кологривимъ за взнесеніе на Запорожское Войско неприличнихъ рѣчей слѣдствія. И понеже по содержанию онихъ его превосходительства писемъ отъ общей войсковой сходки опредѣлено вамъ в присутствіи при означенномъ слѣдствіи быть, того рады поступать вамъ по нижеслѣдующимъ пунктамъ:

1

Принявъ вамъ сію инструкцію и сообщеніе при ономъ с писемъ — едного гпдна генераль-маіора Глѣбова о Леги, а другого, писанного отъ Коша к нему, гпдну Глебову, о порутчику Кологриваму, копіи, слѣдовать з нимъ, полковникомъ Легою, в крепость Святія Елисаветы, и, являсь в его превосходительства гпдна Глебова, его, Легу, представить і врученное вамъ письмо подат.

2

Когда о Леги и о Кологривому слѣдствія вщнутся, быть вамъ при онихъ и по тѣхъ копіяхъ смотрѣть, ежели полковникъ Лега с кемъ на очной ставки в важностяхъ дѣла допрама виновенъ явится¹, о томъ вамъ поступат², какъ ниже явствуеъ³. //

3

Порутчикъ же Кологривій, егда в своїхъ рѣчах, коі на Войско Запорожское возносилъ, о чемъ в оной копіи ясно изображено, заперался бѣ, договоривать ему, что на то естъ добросовѣстніе свѣдители, коі в случаі потребность могутъ представитя. И по окончаніи техъ слѣдствій, взявъ с онихъ учиненіе мнѣнія, слѣдовать в Сѣчь и оніе при доношеніи в Кошъ податъ. И сіе порученое вамъ дѣло добропорядочно исправить. Дана з Коша.

Ноябра 2 дня 1754 году.

Ея императорскаго величества Войска Запорожского Низового
кошовій атаманъ Якимъ Ігнатовичъ с товариствомъ
Слѣд від печатки

132
зв.

Арк. 132. Відпуск.

¹ Далі закреслено просить вамъ в его превосходительства караулу.

² Написано над рядкомъ замість закресленого пред.

³ Далі на арк. 132 зв. закреслено и под онымъ провадить его до запорожскихъ мествъ, а припровадивъ к онымъ, отдать его под козацкій карауль и привезть до Коша для отсылки его по важности дѣла к вишшей командѣ куда надлежить.

№ 549 1754 р., листопада 8. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про неможливість проведення слідства над полковником Бугогардівської паланки Федором Легою та над поручиком Кологривовим у Січі. № 2621

134 **Высокопочтеннейши Воиска Запорожского [Низов]ого гднѣ кошевы атаманъ, мои благодетиль.**

Письмо ваше, почтеннейши гднѣ кошевы атаманъ, с требованиемъ присылки в Сечь афицера ко изследованию над порутчиком Кологривимъ и полковником Легою я получилъ.

А понеже я, по требованию моему от васъ, что обо всехъ такихъ жалобахъ здесь комиссия учреждена и депутатовъ от васъ требовано, Правительствующему сенату уже донесъ, при томъ же и сами изволите разсудить, что какъ на того полковника и другихъ явно показывается и что почти в здешнихъ местахъ обиды произошли, и хотя еще точно не изследовано, однако несколько уже притчины к подозрению обстоить при томъ же нне и еще на того Легу жалоба произошла, что от здешнихъ при крепости жителствующихъ грека Стоику Есана и товарища ево Петра Томашѣва, следуя с виномъ ис Турецкой области, переправя ниже Гарду чрезъ Бугъ, на броду требовалъ пашпорту, которые ему данной за моею рукою объявили, і взялъ у нихъ денегъ осмнадцать рублевъ девяносто копеекъ, и еще велелъ было налить вина красного боченокъ ведеръ в восемь, которого они не дали, напротивъ чего он, Лега, имъ того ими объявленного данного от меня пашпорта не отдал, чемъ онъ, Лега, и паче по происходствамъ своимъ подозрительнымъ признается, и лутчее ево по темъ происходствамъ и с потребными с нимъ людьми сюда для ізыскания правды прислать, нежел отсюда отправлять: во-первыхъ, порутчика Кологривова, яко действительно в регулярной ея императорскаго величества службе находящагося, которой кроме каманды нигде судимъ быть не можетъ, купцовъ же и паче в Сечь //

134 **отъправлять за невозможно признаетца, і ихъ самихъ и паче за краинею обиду**
зв. **и убытокъ, что принуждены затемъ торгъ оставить и упустить быть можетъ,** того ради, почтеннейши гднѣ кошевы атаманъ, по темъ невозможностямъ, и что уже от меня о учреждени о томъ здесь коммиси и Правительствующему сенату донесено, не изволите ль ево, Легу, и протчихъ от меня по именамъ показанныхъ людей, сыскавъ, прислать сюда по разсмотрению вашему при добромъ из старшинъ депутате, с которымъ обо всемъ здесь по справедливости изследовано быть имеетъ.

В протчемъ пребываю.

Высокопочтеннейши гднѣ кошевы атаманъ,
вашъ доброжелателнейши слуга Иванъ Глѣбовъ

Ноября 8-го дня 1754 году.

Ном. 2621.

Помітка: Получено 1754 году, ноября 13 д.

Арк. 134. Оригінал.

№ 550 1754 р., листопада 14. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова про направлення у фортецю Святої Єлизавети для слідства представників від Війська Запорозького і полковника Бугоґардівської паланки Федора Леги, обвинуваченого у зловживаннях та у зв'язках з гайдамаками

Высокородний и превосходителний гп[динь генераль-маіоръ], 135
милостивой гдрь мой Иванъ Ивановичъ¹.

Высокопочтенное² вашего превосходителства писаніе³ текущего ноябра 13 дня⁴ в Кошѣ Воиска Запорожского Низового с подобающимъ почтениемъ полученю⁴, на которое вашему превосходителству симъ в отвѣтъ служу. Яко⁵ пред симъ⁶ по отпущенному⁷ от вашего превосходителства⁷ прошедшого октября от 24 д.⁸, а в Кошѣ сего ноябра 2 д. полученному писанію бившій полковникъ⁶ бугоґардовиі Федор Лега под слѣдствие за его происходства, також⁹ і над порутчикомъ Кологривимъ для учиненія за поношеніе Войска Запорожского Низового непристойности слѣдствия жъ пры писмѣ к вашему превосходителству отправленъ, и упователно онъ, Лега, и депутаты у вашего превосходителства уже¹⁰ явилис, и врученное депутатамъ писаніе доставили¹⁰.¹¹ О чемъ вашему превосходителству да будетъ известно¹¹.

В протчемъ с почтениемъ пребуду.

Вашего благородія милостивого гдря моего доброжелателній слуга кошовий атаман Якимъ Ігнатовичъ

1754 году, ноября 14¹² д.

Кошѣ.

Арк. 135. Відпуск.

¹ Написано над рядком замість закресленого Глебов.

² Написано над рядком замість закресленого писаніе.

³ Далі закреслено сего.

⁴ Написано на правому полі замість закресленого я с почтениемъ получилъ.

⁵ Написано над рядком замість закресленого что.

⁶ Написано на правому полі замість закресленого Войска нашего Запорожского товарищи Иванъ Чорній з депутатами Павломъ Ивановичемъ да Гавриломъ Шарим, да бувшимъ полковникомъ гардовимъ Легою к вашему превосходителству давно уже от насъ (далі на правому полі закреслено для слѣдствия оноґо Леги, також и поручика Кологривого) отпращенни.

⁷ Написано над рядком замість закресленого от вашего превосх.

⁸ Далі закреслено от вашего превосходителства.

⁹ Далі закреслено и для учинє.

¹⁰ Написано над рядком.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого кої уже упователно у вашего превосходителства явилис, и показанного бувшого гардового полковника Леґу представыли.

¹² Число виправлено з 13.

№ 551 1754 р., листопада 14. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого з проханням прислати свідків, потрібних для слідства над полковником Бугогардівської паланки Федором Легою та над поручиком Кологривовим.
№ 2673

136 **Высокопочтеннейши Воиска Запорожского Низоваго гднъ кошевы атаманъ, мои благодетел.**

При писме вашемъ, почтеннейши гднъ кошевы атаманъ, присланъ сюда къ следствию при дву депутатах одинъ толко бывшей в Гарду полковникъ Лега, а протчих с нимъ, Легою, потребных людеи, ис коих об некоторых от меня и по именах сообщено, также и доказатели на порутчика Кологривова не прислано.

А понеже бес техъ потребныхъ людеи не толко можно оное следствие порядочно окончатъ, но почти і начатъ нелзя, за чемъ останвится может, того ради прошу васъ, почтенны гднъ кошевы атаманъ, показанных людеи, о коих от меня писано и подлежатъ с нимъ, Легою, при следствии быть, приказатъ сыскать, ибо такому немалому числу людямъ всемъ скрытсѣя и кто б ихъ знать не могъ, какъ они все из Гарду, не можно, и прислатъ сюда. А и о порутчике Кологривомъ къ следствию доказателемъ и другимъ потребнымъ по жалобамъ на поселяемыхъ здесь малороссіанъ людемъ приказатъ же явитсѣя не умедля, чтобъ здесь за темъ оное следъствие вовсе не остановилось.

Высокопочтеннейши Воиска Запорожского кошевы атаманъ,
вашъ доброжелателнейши слуга Іванъ Глѣбовъ

Ноября 14-го дня 1754 года.

Ном. 2673.

Помітка: Получено ноябра 19 д. 1754 года.

Арк. 136. Оригінал.

№ 552 1754 р., листопада 26. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова з проханням уточнити дані про свідків, необхідних для слідства над полковником Бугогардівської паланки Федором Легою та поручиком Кологривовим

137 **Высокородный и превосходительный милос[тивий]
мой гдръ Іванъ Івановичъ.**

Вашего превосходительства почтенѣйшое писаніе текущего ноябра 19 д. в Кошѣ Воиска Запорожского Низоваго получено, з которого усмотрено, что бывший полковникъ бугогардовый Федоръ Лега при писме от Коша з двома депутатами¹ у вашего превосходительства явился, протчих с нимъ, Легою,

¹ Далі закреслено к ваше.

под слѣдствіе потребних людей также и доказателей на порутчика Кологривого не прислано, и что безъ тѣхъ потребних людей подлежащаго слѣдствія не толъ окончатъ, но почти и начать нелзя, вашего превосходительства ізволите требовать оних высилки.

А понеже тѣхъ потребнихъ людехъ точного показанія – какихъ они² куреняхъ считаются, и какъ зовутся-прозываются, и на какихъ³ дѣлахъ потребни, [в К]ошѣ не имѣется, того рады вашего превосходительства пріятно прошу – каковыхъ людей именно, і в какихъ куреняхъ считающихся, и по какимъ дѣламъ потребно – о нихъ точное показаніе в Кошъ прислат, по чему такови люде, ежели сискани будутъ⁴, под слѣдствіе к вашему превосходительству могутъ отправится. Доказателъ же Кологривого, атаманъ калноболотскій Усь, хотя нинѣ за [болѣ]знію⁵ не висланъ, однакъ в вторичномъ допросѣ⁶ показал под совѣстию⁷ точно такъ, какъ к вашему превосходительству дано знать чрезъ пысмѡ, и ежели за невисилкою атамана слѣдствія учинить нелзя, то находящихся тамѡ запорожскихъ депутатов в Сѣчь отпустить⁷. [В прот]чемъ с почтеніемъ пребуду.

Вашего превосходительства милостивого гдря моего
вседобро[желател]ний слуга
к. а. Якимъ [Игнато]вичъ с товарис[твомъ]

[1754] года [ноя]бра 26 д.

Арк. 137. Відпуск.

№ 553 1754 р., жовтня 9. – Рапорт полковника Максима Плакущего кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про затримання і припровадження в Кіш гайдамаки Дмитра Похила

Велможніи и высокородніи гднѣ, гпднѣ атаманѣ кошовіи 106
Якимѣ Ігнатовичѣ, високомилостивіи нашѣ патронѣ і єдиніи добродѣю.

Представляемъ вашей велможности, что вора пойма[ли]¹, ²-которого к вамъ отсилаемъ [!], куреня Левушкивского Дмитра Похила². Просто Городкѣв³ плавалися в неделю от полудня. А котори[и] були с нимъ в єдніи согласіи, то тіи повтѣкали, [то]и оди[нѣ] прибѣжалъ до рибалки в єдніи сороцѣ [!] парою кѣнми, то тои рибалька взялъ его. И звязали, и дали знать до Стягаила, то Стягаило поихалъ с командою и взялъ его, которого к вамъ представляє. А наша команда вслѣд тясмою ишла і їхъ розогнали, и

² Далі закреслено хъ.

³ Далі закреслено люде.

⁴ Далі закреслено [к] слѣдствию.

⁵ Текст пошкоджено.

⁶ Далі закреслено ву.

⁷ Написано на лівому полі.

¹ Текст пошкоджено.

² Написано на лівому полі поздовж аркуша.

коней 22 отбили. Допросили его: “Где ви конѣ заняли?” То той Дмитро Похиль показаль: “А що жъ, – каже, – в Качкарахъ заняли. – А од кого ви ходили?” То онъ покаль [!]: “От Василя Коноваленка куренѣвского, що в Базалуцѣ над Камянкою сидѣть зѣмовникомъ”. Еще сказалъ, що кѣнь у ватри [?] гнидіи Дмитрѣвъ Похиливъ покинувъ.

Вашей велможности и высокомиловитого нашего патрона
і одного добродѣя всенижайшіе слуги
полковникъ Максимъ Пл[акущий] с товариствомъ репортъ

Октября 9 дня.

Помітка на арк. 106: Полученъ 20 октября 1754 году.

- 112 *На конверті:* Ея іператорьского [!] величества Войска Запорожского Низового атаману кошовому Якиму Ігнатовичу, велможному и високородному гдну, гдну и всепочтенѣй старшинѣ и курѣнимъ атаманамъ всепокорнѣшой репортъ.

Слід від печатки

Арк. 106, 112. Оригінал.

№ 554 – 555 1754 р., жовтня 17. Кам’янка. – Рапорт полковника Дмитра Стягайла кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про розшук коней, захоплених гайдамаками у ногайців, про затримання гайдамаки Макара Немая та з проханням про резолюцію щодо запорозьких зимівників на території Кримського ханату; протокол допиту Макара Немая від 15 жовтня 1754 року

- 107 Велможному и високородному его милости гдну, гдну атаману кошовому Якиму Ігнатовичу з високочтенною старшиною

Всепокорнѣший репортъ

Во ісполнение велможности вашей двоїхъ приказовъ, въ которомъ написано: ѡбрѣтающийся-де въ Костатинополе [!] гднѣ надворний совѣтникъ и резидентъ Ѡбресковъ от 1-го прошедшого жъ мсця из Пери Костантинополской къ гдну генераль-маіору и киевскому вице-губернатору Костюрину писалъ, что ему, резиденту, отъ Блистателной Порти, по полученіи от кримского хана репортвъ, знать дано, въ которихъ он, хан, о начатіи вѣновь запорожскими козаками разнимъ области Кримской народамъ грабителствъ жалобу приносиль, о коїхъ грабителствахъ въ томъ Киево-губерской канцеляріи ордеру обстоятельно ізображено, въ Кошѣ Войска Запорожскаго Низового опредѣлено зъ онога ордера к намъ копию, даби

107 мы сидящихъ зимовниками // і находящихся на рыбной ловлѣ запорожскихъ козаковъ, собравъ и оную копию вичитавъ, велели всякими удобвозможными способами воровъ – запорожскихъ козаковъ, сисковать і занятие ими сто двадцять лошадей да барановъ болѣе ста ж, разние вещи, отіскавъ, для отдачи на ѡбидимую сторону въ Кошъ прислали.

107
зв.

Я же с командою въскорости понадъ Днепромъ до рѣчки Ингульця проездилъ, и козакамъ запорожскимъ копию ордера вичитовал, и об тих лошадахъ распитовалъ і никто не объявил. Но толко зъ рибалокъ объявлено, что собралос под пятидесять члвѣкъ воровъ въ ѡстровѣ Британѣ против Кодацкогo и скоту рогатого до нѣсколко десятковъ пригнано било от нагайцовъ. И учувиши зъ Коша дубувую [!] обиздку, невѣдома куди въ сее время розбѣглись. Ѳбратно же с командою повернувшись, ннѣ, сего октября противъ 14-де, на ночь сталъ въ Городкѣ въ Кизи-Кирминѣ на плавецѣ воровской. Тотъ же и полковникъ Маѣимъ Плакущий с командою дубами приплил поутру і усмотрили по той стороны реки Днепра, под городкомъ Таванню, слѣд конский, // и ѡнимъ слѣдомъ пошли іскать. Вори же, видячи поіскъ по оной плавлѣ, узавши по двое лошадей, наги уплин кинулись Днепром, и єдного на рѣцѣ дубомъ поимали. Другой же, выпливши конми у плавлѣю Космаскую, утѣкъ и до рибалокъ въ єдной рубасцѣ пришол. Выдячи его рибалки, что он вор, зъвязали. Мы же, къ онимъ рибалкамъ конницею поутру приехавши, възяли оногo вора и двое лошадей и допрос зняли, с которогo допроса, зняв копию, при семъ репортѣ соѡбщаю для лутшегo рассмотрения. Також-де і вора, забивъ в ручниє і ножниє колодки, при конвоі посилаю в Кошъ.

Второмъ писано: імѣющієся запорожскихъ козаковъ на кримскомъ і турецкомъ степахъ поселения тем козакамъ приказать сѣнестъ въ тиждень, а ежели снесени не будутъ, то сожещи [!]. Козаки же запорожские отговоруется, что нам атамани курѣнниє велятъ сидѣть поблизости границѣ коло рѣчки Космахи і рѣчки Каіри. И много скота рогатогo також и лошадей въ плавлѣхъ держатъ, что невозможна проіскать вора, хочай і вженется с ворованними лошадами или скотомъ, тамо же и покриваются.

Тогo ради вашей велможности доношу; что соблаізволите учинить об оних козакахъ по сему репорту, не оставитъ мене с товариствомъ резелюющею.

Полковникъ караулний Димитрий Стягаило с товариствомъ 1754-го году, октября 17 д.

З караулу Камянки.

Помітка: Полученъ октября 21 д. 1754 году.

На конверті: Ея імператорскаго величества Войска Запорожскаго Низового велможному и высокородному его милости гдну, гпдну атаману кошовому Якиму Игнатовичу зъ високопочтенною старшиною всепокорнѣшій репортъ.

Залишки сургучевої печатки

Арк. 107, 111. Оригінал.

111

111
ЗВ.

№ 555 1754 р., жовтня 15. – Протокол допиту гайдамаки Макара
Немая про участь у наїзді на ногайців і захопленні їхніх
коней

108 1754 году, сентябра 15 дня воръ і разбойникъ Макар Немай в допросѣ показал, что он родимецъ Миргородской сотнѣ первой, села Мелюшокъ. До Сѣчи пришол въ курѣнь Левушкивский 748-мъ году и при рибалжахъ жил зо три года.

А вороваль з курѣнными корсунскими Радкомъ да Злодѣемъ годѣвъ зо два. А сего 754-мъ, согласясь к воровству, под нагайцѣ за кѣнъми з курѣннымъ коренѣвскимъ Михайломъ Тонконогомъ да левушкивскимъ Дмитромъ Похиломъ. И приехавши къ рецѣ Днепру, просто Фролова переплавили по едѣнокѣнно, каюкомъ своїмъ и при урочищи Качкар, под кишлами нагайскими, заняли числомъ коней двадцят и пригнали за ночь въ Таванскую плавлю // и просто Городѣвъ хотѣли плавить. Толко учувши
108 зв. под туманъ, что рекою Днепромъ дубом гребуть, того ради мы осторогшеся въ плавлю от пристани с кѣнми отгнали. И вибравши между тих коней лутших четверо, и под Шинкирѣю-Городѣкомъ товариш а Михаила Тонконога с трома лошадами в рѣку Днѣпръ нагнали. Тот же Михаило въ плавлю Космаскую оними кѣнми трома переплавилсся. А подъ нами конѣ не поплилы за туманомъ, и дожидались мы поки поднѣметсся, и усмотрѣли, что по плавлѣ Таванской народи ходять, и подумали, что нагайцѣ. Того ради збояс, в реку Днепръ уплин своїми кѣнми кинулис и по едному добутному, а оние конѣ нагайские тамо оставили.

И сие предъ вами, старшиною, в самую сущую правду сказалъ.

Арк. 108. Оригинал.

№ 556 1754 р., жовтня 21. – Наказ Коша полковникові Дмитру
Стягайлу щодо повернення ногайцям коней і розподілу
майна, відбитого у гайдамаків

109 [Полков]нику¹ караулному Дмитрию Стягайлову зъ товариствомъ и со всѣми тамо находящимис при карауле козаками
Приказъ

За исполнение и радѣніе² опредѣленого вам дѣла и поїмку едного³ вора, кой сего октября 21 д. вами въ Кошѣ под караулом представлень, похваляемъ вас⁴. И в подтвержденіе посланных к вам з Коша а приказов, за силу полученного²-нами в Кошѣ² сего октября 15 дня ея і. в. указа, коімъ срого [!] предлагается, даби шатаючихся вездѣ в удобних ко уквивательству

¹ Лівий край документа пошкоджено.

² Написано над рядком.

³ Написано над рядком замість закресленого двоїхъ.

⁴ Далі закреслено и покорно благодаримо.

мѣстах воровъ и разбойников всякими удобовозможными способи пересматривали лови и от всяких своеволствъ ускромляли[, и] по поїмки под крѣпчайшим караулом в Генералную вой. крию [прислат], чрезъ котории вамъ найкрѣпчайше [прит]верждается, даби ви тѣхъ шатающихся [...] воров и разбойников ловили и от всяких своеволствъ [уск]ромляли, а по поїмки в Кошъ прислалли бѣ [дл]я поступления с ними по силѣ высочайших указов и прав.

[Д]а тими же вами въ воров⁵ числом дватцятма лошади дуванил вам²-тѣхъ коней² запрещается, понеже⁶ да собранием моїмъ⁷ с курѣнными атаманами приговорено, даби⁶ обидимой сторонѣ, нагайским татарам, возвратит⁸ по силѣ указовъ⁸, якие ви тотчас съ получения сего приказа имѣете⁹ в войсковое стадо прислат² безъ всяких отговорокъ². Что же вами з рухомих вещей // от тѣхъ¹⁰ воров собстве[нно]² отобрано, о[ное дуванить] вамъ позволяетя. ¹¹А коней¹² татарских, яко уже за оними і писмо чрез нарочних татаръ в Кошъ присланы, отнюдь дуванил не держайте, но сюда вскорости пришлѣтъ² безъ всяких отговорокъ² для отдачи татарам¹³, бо ежели сиі конѣ отданъни не будут, то всѣмъ Войском платится принужденно будет і вам тогда небезбѣдно будетъ, ежели подуванитѣ. И злодѣя же Тонъконога і протчіих старайт[есь] переловит и сюда с краденными конми при[слать]. Присланиіе же два злодѣе курѣнниіе леву[шкѣвскіе] Макарь и Дмитро киями жестоко нак[азани] и до столпа привязанъни. І вам о сем і учинит ісполнение безоговорочно¹¹, неотмѣнно.

109
зв.

Октября 21 д. 1754 году.

Арк. 109¹⁴. Відпуск.

⁵ Далі закреслено двадцятеро лошадей.

⁶ Написано над рядком замість закресленого надобно.

⁷ Далі закреслено в Кошѣ.

⁸ Написано над рядком замість закресленого что же вами з рухомих вещей от тѣх воровъ отобрано будетъ, тѣмъ дуванитця вас позволяем.

⁹ Далі закреслено оніе лошадей.

¹⁰ Далі закреслено от шатающихся.

¹¹ Дописано внизу аркуша іншим почерком.

¹² Далі закреслено дуванит.

¹³ Далі закреслено ч поне.

¹⁴ Арк. 110 пропушено при нумерації.

114

Ея імператорскаго величества славного Низового Запорожскаго Войска велможному гпдну і високородному и високопочтеннѣишему гпдну атаману кошовому Якимі Ігнатовичу, нашему многомилостивому добродѣви

Покорний репортъ

Прошлого августа 27 д. в показанном нам мѣстѣ при устѣ Великого Ингула, прибавши того же 29 д., слѣдуючи партиєю понад рекою Богомъ на косѣ, прозиваемой Руской, переездили на тую сторону Бога, на косѣ Волоской с нагайскою партией четирма человѣки і свиданя імели, кої нагайци, о благополучіи намъ донося, отехали, а я с партиєю своєю, понад Богомъ в Станѣславъ доехавши і обратно в Ингуль прибавши, того ж времени отехали вгору реки Бога, где при устѣ Куцого Яланця сискали вора куреня Поповичѣвскаго Марка Горкушу, болного, при пластунах курѣнних левушкѣвских Прокопу Червоноштану, Грицку Башмаченку да рибалках куреня Кисляковскаго Трохиму Сиволапу, Семену Кию і Федору Шепелю, в коихъ всѣхъ пашпортовъ не имѣется.

114

зв.

Оной же боленъ воръ в боевомъ допросѣ показалъ такъ: // что я-де на воровство сеї осени пошолъ і билъ при реки Бога в островѣ, кой противъ устѣ Великого Яланця, з ворами, кої прозваниями і куреней Івонѣвскаго – Товмачъ, Шия, Таранъ і Шулга, Дядковскаго – Кислиця, Незамаївскаго – Шия і Савка, Васюринскаго – Таранецъ, Чабанъ і Волошинъ да Висшестеблѣвскаго і Минскаго – прозваний запомнѣлъ. Будучи жъ с оними ворами, своровали по той сторонѣ Бога в нагайскаго чабана пару воловъ, а болшъ нигде ни в какомъ воровствѣ не билъ, і какъ заболѣлъ, то вскорости от них сюда, в Яланецъ, пришолъ. Где по допросѣ его тамо болного покинули, а болшъ ничего не показалъ.

Оних же воровъ, яко очень в скритномъ мѣстѣ находячихся, да особливо что при той сторонѣ имѣется в оних воровъ каюковъ сѣмъ, коихъ взяты всячески невозможна, оттудова поехали понад Великимъ Яланцемъ. І, будучи при рѣки Громокліи нижше Мечета, наехали сумнителних людей человѣка болше десяти конних, кої куреней: Ірклѣвскаго – Опанасъ

117

Чернявский, Левушкѣвскаго – Олѣза Ковбаса, // Кисляковскаго – Пѣхота, а других не усмотрѣли, і яко в малолюдству, оних переловить всячески било нелзя.

Прошлого ж сентября 2 д. Полской области житель села с Талного Антонъ Штанигей жалобу донеслъ, что слѣдуючи имъ двома попарокѣнними возами на коси для покупки риби, напавъ на них при реки Ингуле три человѣка гайдамакъ, между которими били куреней Бруховецкаго – Чардакъ да прозиваемий Орликъ, неведомо какога куреня, грабителствомъ взяли коней двое, цѣна онимъ 9 ру.

Прошого ж сентябра средних чиселъ, следуючи вгору Богу, панъ асауль войсковий Петро Калнишъ приказаль і мнѣ с командою при немъ ехать в Гардъ, где насъ тамо прибариль поболше нед[ѣ]лѣ¹. А в перевоза при возах толко остал[ось] с команди три человека, на которыхъ напавъ по злюбѣ гайдамакъ коннихъ Висшестеблѣвского – Иванко да Василь Чорненкий і Сергѣевского – Василь Куций, і мало оставленных в перевоза козаковъ не вирѣзали, ежели бѣ оние бегомъ не спаслись. //

Сего ж времени, по полученіи мною от вашей панской велможности 117 приказовъ, за реку Богъ переездить оставиль, но толко в российской 3в. границѣ поискъ за ворами і немалое смотрение імѣю. А безпашпортнихъ какъ на рыбной, такъ і на звѣриной добичах очень много, что і бумаги для переписки оних не станеть. Також прикази і копию вичитавъ, і приказаль, даби оние в самоскорѣишемъ времени в российскую границу переходили безотговорочно, на что уже переходити всщинають і упователно вскорости перейтит могутъ.

Да і в Громоклюю сходить по силѣ приказовъ наряженъ, точию козакам і лошадям в зимномъ времени корму взять нигде, да особливо в такомъ малолюдству стоять очень опасно, почему от вашей панской велможности, просячи, ожидаю наставления, в покорности моеї репортуя.

Вашей панской велможности милостивого моего добродѣя покорный слуга старшина караульной Федор Иванов с командою [175]4 году, [окт]ябра 18 д.
[Кис]лякова [Б]алка.

Помітка на арк. 114: Пол. октября 26 дня 1754 году.

Арк. 114, 117. Оригінал.

№ 558 1754 р., жовтня 15. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про напад і захоплення запорожцями-мисливцями коней і майна у Якова Старчака і Пилипа Крисенка, жителів слободи Преображенська Аджамська. № 2428

Высокопочтеннѣиши Воиска Запорожскаго Низоваго 115
господин кошевы атаманъ, мой благодетель.

Новонаселяемой слободы Преображенской Аджамской жители Яковъ Старчакъ да Филипъ Крисенко поданными ко мнѣ доношениями объявляютъ, что они с товарищи своими в бытность ихъ на реке Великой Ингуль для ловли рыбы, и наехавъ на нихъ охотники Сечи Запорожской козаков четыре члвка, и отняли у нихъ: у Старчека одну лошад рижую ценою въ двенатцать рублевъ, шубу нагольную новую – в два рубли, котель – въ один рубль пятьдесят копеекъ, сетокъ две – в три рубли, воз – въ один рубль,

¹ Текст пошкоджено.

лотку – в шездесят копеекъ, итого – на дватцать рублевъ на десеть копеекъ; у Крисенка одну лошад гнедую ценою въ десять рублевъ, седло – в три рубли, казановъ медных два – в три рубли, бурку крымскую одну – въ один рубль, итого – на семнатцать рублевъ. Всего – на тритцат на семь рублевъ на десеть копеекъ. Ис которых опознали они одного – казака куреня Жереловскаго Ивана Малого, почему от меня, не из Гарду отъ состоящих там запорожскихъ козаков то учинено, к запорожскому полковнику Леге // писано было, кой в ответ ко мнѣ пишет, что таковых грабителей в команде ево не имеетца.

А понеже оные запорожские казаки, егда ихъ в Гарду нетъ, то упователно ездятъ поблизости здешнихъ местъ за охотою, ниоткуда болше, какъ толко из Сечи Запорожской, которыя просители для подлинного опознания отъправились в Сечь и просили о сообщени к вамъ, высокопочтеннѣйшему гдну кошевому атаману, и естъли тех грабителей там сыщутъ и опознають, то прошу в том учинить им справедливость и удовольствие в возврате того пограбленнаго у нихъ, какъ ея императорскаго величества высочайшия указы і права повелевають.

Высокопочтеннѣиши гсднъ кошевы атаманъ,
вашъ доброжелателнейши слуга Иванъ Глѣбовъ

Октября 15 дня 1754 года.

Кр. С. Елисаветы.

№. 2428.

Помітка: Получено октября 28 д. 1754 года.

Арк. 115. Оригінал.

№ 559 1754 р., жовтня 26. – Лист кошового отамана Якима Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова про наслідки розшуку козака Джерелівського куреня Івана Малого, обвинуваченого у пограбуванні Якова Сторчака і Пилипа Крисенка, жителів слободи Преображенська Аджамська

116 Высокородній и превосходителній гпднъ генерал-маіоръ, милостивій мой гдръ Иванъ Ивановичъ.

Почтеннѣишее вашего превосходительства пысаніе в Кошѣ Воиска Запорожского Низового с подобающимъ почтеніемъ¹ з объявленіемъ в ономъ¹ о нападеніи на жителей новопоселяемой слободы Преображенской Аджамской Якова Сторчака да Филипа Крысенка, находившихся на реки Ингулѣ для рыбной ловлѣ охотниками, Сѣчи Запорожской козаками² четирма человѣками, з коихъ едного Джерелѣвского козака Ивана Малого

¹ Написано над рядкомъ замѣсть закресленого получено, коимъ изволите объявят.

² Далі закреслено и отнятіи у нихъ.

опознали³, и отнятії в них, Сторчака и Крисенка, лошадей с протчіими пожитками⁴ і з требованіємъ, ежели они техъ грабителеи сищут и опознают, учинить имъ в возвращеніи оногo заграбленогo справедливосты [!] и удоволствія, сего октября 26 д. получено.

И по содержанию оногo вашегo превосходителства писанія куреня Джерелѣвскогo атаману чрез посланногo велено явитсѧ в Кошѣ⁵ для спросу об реченном Маломъ: есть ли в его куренѣ такий козакъ, или нѣтъ⁵. Но посланній за возвращеніемъ по объявленію того куреня козаковъ объявилъ, яко⁶ нинѣ оногo атамана в куренѣ нѣтъ, а находится в отлучкы, // почему 116
об ономъ Маломъ подлежащей справкы⁷, а реченнымъ удоволствія⁸ учинить зв.
нелзя. Находящіеся же при томъ Джерелѣвскомъ⁹ куренѣ казаки о томъ Маломъ показали себя¹⁰ не вѣдомими. Ежели же реченный атаманъ за приездомъ в Кошѣ явится, то о вишеписанномъ Маломъ подлежащая справка учинится, и что послѣдует, о томъ вашему превосходителству знато дано будетъ. О чемъ ваше высокопревосходителство изволите быть извѣстни.

В протчемъ з должнымъ почтеніемъ пребуду.

Вашегo превосходителства милостивогo гдря моего
вседоброжелателній і покорній слуга
к. а. Якимъ Ігнатовичъ с товариствомъ

1754 года, октября 26 д.

З Коша.

Арк. 116. Відпуск.

№ 560 1754 р., жовтня 29. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про розшук козаків, обмовлених гайдамаками Яковом Шульженком, Омельком Сибірським і Василям Дирченком. № 709

Ея императорскаго величества Малой Россіи обоіхъ 118
сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ <...>
Квріллъ Разумовскій

Войска Низового Запорожскогo гпдну атаману кошевому, старшинѣ войсковои, атаманамъ курѣннымъ и всему Войску

Сего октября 25 д. при доношеніи ізъ Генералнои войсковои канцеляріи прислана ко мнѣ поданногo въ ту Генералную канцелярію от суда Генералногo доношенія копія, въ которой показано, что содержащіеся въ

³ Далі закреслено и о напад.

⁴ Далі закреслено сего октября 26 д. получено.

⁵ Написано на правому полі.

⁶ Далі закреслено находится.

⁷ Далі закреслено по вищереченности учинить нелзя.

⁸ Далі закреслено нелзя.

⁹ Далі закреслено козакомъ.

¹⁰ Написано над рядком.

Глуховѣ три гайдамаки, бывшіе въ Полщѣ на разбояхъ и въ прошломъ 1753 году близъ Кременчука пойманные, Яковъ Шульженко, Омелко Сибирскій, онъ же и Кучерь, и Васил Дирченко, онъ же и Касянь, при слѣдствіи въ томъ Генералномъ судѣ о починенныхъ отъ нихъ разбояхъ и воровствахъ, показали, что съ ними в Полщѣ на разбояхъ были ватагомъ полякъ Иванъ, а прозванія не знаютъ, да запорожскіе козаки, а імянно, съ показанія Шульженка: куреня Каневского прозваніемъ Малій, куреня Васютинского¹ прозваніемъ Шкарбуль, куреня Платнѣровского – Радъко да Григорій Цапъ, Ивановского – Міхайло, а Уманского – прозваніемъ // Бѣленькій да зв. Данило Чернявскій, Джереловского – Данило Лобусь, Щербиновского – Матвѣй Сохацкій, Кореніовского – Миронъ, Мышастовского – прозваніемъ Пьенькный, Платнѣровского – Грицко Шевчикъ.

А Кучерь-де всѣ вышепоказанные куренѣ и товарищеѣ противъ показанія Шульженка показаль, точію не показаль Каневского да Пластуновского куреней и товарищеѣ ихъ, а сверхъ-де того прибавиль еще товарищеѣ Кореніовского куреня Хому Уса и Міхайла Клепця, Ивановского куреня Степана Мазура, Тімошевского куреня Матвѣя Табанця. А что-де Шульженко показаль товарищеѣ одного Каневского куреня прозваніемъ Малого, а другого Васюринского – Шкарбула, то оныѣ-де оба куреня Джереловского. Да ѣ третоѣ-де ихъ товарищъ, Касянь, во всемъ показаль сходно.

И хотя при томъ Генералная войсковая канцелярія представляеть намъ, что посланнымъ ізъ оной Генералной канцеляріи къ вамъ ордеромъ зъ прописаніемъ оныхъ показанныхъ въ доношеніи суда Генералного обговоренныхъ запорожскихъ козаковъ именъ и примѣтъ велѣно, сискавъ ихъ всѣхъ, за надлежащимъ карауломъ прислать въ Генералную войсковую канцелярію немедлѣнно къ отсылке ихъ въ судъ Генералный для поступленія по указамъ и правамъ, но понеже присланною къ намъ прошедшого августа 13 д. ея імператорскаго величества грамотою повелѣно оговоренныхъ гайдамаками ушедшихъ ихъ товарищеѣ всѣмъ мѣрамы сискивать и по ізследованіи съ пойманными // и съ протчими, по оговору ихъ сисканными, поступать по імѣющимся о таковыхъ ея імператорскаго величества указамъ, и о происхожденіи тѣхъ дѣлъ ея імператорскому величеству доносить, а васъ, запорожского кошевого атамана, найкрѣпчайше ордеровать, чтобъ вы за козаками крѣпкое смотреніе імѣли и онихъ отъ всякихъ своевольствъ униманы были, въ силѣ которой ея імператорскаго величества грамоти о імѣніи за запорожскими козаками добраго смотренія отъ насъ того жъ августа отъ 17 д. вамъ и предложено, того ради предлагаемъ вамъ вышепрописанныхъ оговоренныхъ гайдамаками Шульженкомъ съ товарищи запорожскихъ козаковъ всеми мѣрамы сискивать, и по сиску, за крепкимъ карауломъ отослать къ вышепоказанному слѣдствію въ Глуховъ въ Генералную канцелярію немедлѣнно, какъ и отъ оной Генералной канцеляріи о томъ къ вамъ ордеромъ предложено. А въпредъ оныхъ зап[о]рожскихъ² козаковъ, въ силѣ вышенамѣненного [преж]него нашего ордера, на осно-

¹ Васюринского

² Даліє правий край документа пошкоджено.

ваніі єя імператорскаго величества грамоти авту[ста] от 17 д. посланного, всемѣрно старатся лучше во[з]держивать и от всякихъ своеволствъ унима[тъ], чрезъ что б не токмо въ самомъ дѣлѣ зл[ой] промыслъ ісѣко-рененъ, но и намѣреніе к [ш а]лостямъ пресѣчса могло всеконечно.

Гетманъ графъ К. Разумовс[кий]

1754 году, октября 29 д.

[Санк]т-Петербургъ.

№. 709.

Помітка на арк. 118: Пол. генвара 3 д. 755 году.

Арк. 118, 125. Оригінал.

№ 561   **1755 р., січня 9. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Івану Товкачівському про розшук гайдамаків, обмовлених Омельком Сибірським і Василем Дирченком**

Пану полковнику кодацкому Івану Товкачѣвскому з старшиною 120
Приказъ

¹В ордерѣ¹ его ясневелможности гпдина, гпдина Малія Росіі обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера графа Кирила Григориєвича его сиятелства Разумовского, сего генвара 3 д. к намъ в Кошъ присланномъ, написано. Октября-де 25 дня прошлого 1754 году при доношеніи из Генеральной войсковой кріі присланна къ его ясневелможности поданного в ту Генералную канцелярію от суда Генерального доношенія копія, в которой показано, что содержащіесь в Глуховѣ три гайдамаки, бившіе в Полшѣ на разбояхъ и прошломъ 1753 году близъ Кременчука пойманіе, Яковъ Шулженко, Омелко Сибірскій, онъ же и Кучеръ и Василь Дирченко, онъ же и Касянъ, при слѣдствіи в томъ Генералномъ судѣ о починених онихъ разбоях и воровствах показали, что с ними в Полцѣ на разбоях били ватагомъ полякъ Иванъ, а прозванія не знаютъ, да запорожскіе козаки, а имяно, с показанія Шулженка: куреня Канѣвского прозваніемъ Малій, куреня Васюринского прозваніемъ Шкарбуль, куреня Платнѣровского – Радко да Григорій Цапъ, Івоновского – Михайло, Уманского – прозваніемъ Бѣленкій да Данило Чернявскій, Джерелѣвского – Данило Лобусъ, Щербиновского – Матвѣй Сохацкій, Коренѣвского – Миронъ, Мишастовского – прозваніемъ Пъенкній, Платнѣровского – Грицко Шевчикъ.

А Кучеръ-де всѣ вишепоказаніе // куренѣ и товарищей противъ показанія Шулженка показалъ, точію не показалъ Канѣвского да Пластуновского куреней и товарищей іхъ, да сверхъ того прибавилъ еще товарищей Коренѣвского куреня Хому Уса и Михайла Клепця, Івоновского куреня Степана Мазура, Тимошѣвского куреня Матвѣя Табанця. А что-де Шулженко показалъ товарищей, одного Канѣвского куреня, прозваніемъ

120
зв.

¹ Исправлено з Ордеромъ.

Малого, а другого – Васюринского Шкарбула, то оніе-де оба куреня Джерелѣвского. Да и третьей-де ихъ товаришъ, Касянь, во всемъ показаль сходно.

И хотя при томъ Генералная войсковая крія представляетъ его ясневелможности, что посланимъ из оной Генералной кріи к намъ ордеромъ з прописаниемъ оних показаних в доношеніи суда Генералного обговорених запорожских козаков именъ і примѣтъ велено, сискавъ ихъ всѣх, за надлежащимъ карауломъ прислат в Генералную войсковую крію немедлѣно к отсылки ихъ² в судъ Генералній для поступленія по указамъ и правамъ, но понеже присланою к его ясневелможности прошедшого августа 13 д. ея імператорскаго величества грамотою повелѣно оговоренихъ гайдамаками ушедших ихъ товарищей всѣми мѣрами сискивать и по изслѣдованіи с пойманими и с протчими по оговору ихъ³ сисканними поступат по імѣющимся о таковихъ ея імператорскаго величества указамъ, и о происхожденіи тѣхъ дѣлъ ея імператорскому величеству доносит, и тѣмъ⁴ его ясневелможности ордеромъ предложено за козаками запорожскими крѣпкое смотреніе імѣтъ і ѿт всяких своевольтвъ унимать, такожъ вишепрописаних оговорених гайдамаками, Шулженкомъ с товарищи, запорожскихъ козаковъ⁵ всѣми мѣрами сискыват, по сиску за крѣпкимъ карауломъ отослать к вишепоказаному слѣдствію в Глуховъ в 123 Генералную крію немедлено⁶, и во исполненіе // вишеписанного его ясневелможности⁷ ордера атаманамъ курѣним о пересматриваніи⁸ по куренямъ⁸ тѣхъ гайдама[къ], Шулженкомъ оговоренихъ⁹, приказано, а вамъ⁷, панѣ полковникъ, ⁸чрезъ сіе⁸ накрѣпко¹⁰ приказується означених гайдамакъ¹¹ вездѣ вѣдомства вашего мѣстахъ⁸ всякими удобъвозможными мѣрами⁸ сискивать¹², и егда сискани и поймани будутъ, забивъ ихъ в ручніе и ножніе колодки, под крѣпкимъ карауломъ к намъ до Коша присилать для отсылки ихъ в Генералную войсковую канцелярію. И вамъ, панѣ полковникъ, з старшиною, о томъ вѣдая, учинить неотмѣное исполненіе.

S Коша.
Генвара 9 д. 1755 году.

А. к. Григорій Федоров с товариствомъ

Помітка на правому полі арк. 120: В Самар, в Калмусь, в Гардъ, в Перевѣзку.
Арк. 120, 123. Відпуск.

² Далі закреслено с.

³ Далі закреслено пойманими.

⁴ Далі закреслено оръ.

⁵ Над рядком закреслено Шулженка.

⁶ Далі закреслено какъ.

⁷ Написано на правому полі замість закресленого ордера чрезъ сіе вамъ

⁸ Написано над рядком.

⁹ Написано над рядком замість закресленого с товарищи.

¹⁰ Над рядком закреслено чрезъ сіе.

¹¹ Далі закреслено Шулженка с товарищи.

¹² Далі закреслено и по.

1755 году¹, генвара 10 д.

9². Атаманъ мишастовскій Андрѣй Чорній показаль, что требуемого гетманскимъ ордеромъ оговореного Шулженко[м], якобы на разбояхъ в Полщѣ бившого³, миш астовского курѣного прозваніемъ Пъенкного, в куренѣ Миш астовском не было і нинѣ не имѣется.

10. 1755 году, генвара 10 д. атаманъ тимошѣвскій Пилипъ Головатій показаль, что требуемого гетманскимъ ордеромъ оговореного Шулженкомъ, якобы Тимошѣвского курѣня⁴, Матвѣя Табанця в куренѣ⁵ Тимошѣвскомъ не было и нинѣ не имѣется.

3. 1755 году, генвара 10 дня атаманъ платнѣровскій Якимъ Кравецъ показаль, что показаніхъ⁶ Шулженкомъ⁷ платнѣровских курѣнихъ Радка, Григорія Цапа и Грицка Шевчика куренѣ Платнѣровскомъ не было и нинѣ не имѣется.

1. 1755 году, генвара 10 д. атаманъ канѣвскій Михайло Шпетакъ⁸ показаль, что требуемой гетманскимъ ордеромъ курѣной канѣвской Матвѣй Малій, хотя в куренѣ Канѣвскомъ и былъ, точію уже тому назадъ пять годъ, какъ онъ, Малій, померъ і в урочищѣ Вербовомъ погребенъ. Болѣе же прозваніемъ Малого в куренѣ Канѣвского [!] не было и не имѣется. //

4. 1755 году, генвара 10 д. атаман куреня Івоновского Пилипъ Гончаръ по справки⁹ з своїми курѣними козаками показаль, что требуемых гетманскимъ ордеромъ оговорених Шулженкомъ¹⁰ івоновских¹¹ курѣнихъ¹² Степана Мазура в куренѣ¹³ не имѣется. А Михайло¹⁴, хотя под тѣмъ именемъ и не одинъ¹⁵ в куренѣ Івоновскомъ¹⁵ имѣется, толко ж то доброго

¹ Далі закреслено дек.

² Нумерацію проставлено на лівому полі, пронумеровано не всі позиції.

³ Написано над рядком замість закресленого пойманого.

⁴ Виправлено з курѣнного.

⁵ Далі закреслено нашемъ.

⁶ Виправлено з показаного.

⁷ Далі закреслено воровъ якобы.

⁸ Написано над рядком замість закресленого Криванѣсъ.

⁹ Далі закреслено между.

¹⁰ Далі закреслено козаковъ якобы.

¹¹ -кихъ написано над рядком замість закресленого -кохъ.

¹² Виправлено з курѣного; далі закреслено Михай.

¹³ Написано на лівому полі.

¹⁴ Написано над рядком замість закресленого именемъ.

¹⁵ Написано над рядком.

состоянія козаки и нигде на воровствах не бывали¹⁶, в чемъ он, атаманъ¹⁷, за їх і совѣстію подтвердитъ готовъ.

1755 году, генвара 10 д. атаманъ васюринской Ігнатъ Головка показаль, что в куренѣ Васюринскомъ оговореній и показаній Шулженкомъ прозваніемъ Семень¹⁸ Шкарбуль хотя и былъ, но уже¹⁹ будетъ тому назадъ 20-третій годъ²⁰, какъ онъ, Шкарбуль, в речки Ингулцѣ на устѣ Висуни утонулъ. А болѣе прозваніемъ Шкарбуля в куренѣ Васюринскомъ не имѣется.

1755 году, генвара 10 д. атаманъ щербиновскій Петро Литвинко показаль, что²¹ оговоренного Шулженкомъ²², якобы щербиновского²³ курѣного²⁴ Матвѣя Сохацкого в куренѣ Щербиновскомъ не было и не имѣется. //

124 6. 1755 году, генвара 10 д. атаманъ куреня Коренѣвского Бѣлій показаль, что оговореніе Шулженкомъ коренѣвскіе курѣніе Миронъ, Хома Усъ, Михайло Клепецъ²⁵ в куренѣ Коренѣвскомъ²⁶ были²⁷ и разными времени они чрезъ своеволство и воровство свое в Полцѣ побыти.

Атаманъ уманскій Тимѣшъ Малюга показаль, что требуемихъ гетманскимъ ордеромъ оговоренныхъ Шулженкомъ²⁸ курѣныхъ уманскихъ, а имено Бѣленкій, хотя в куренѣ и былъ, но уже тому третій годъ, какъ онъ, Бѣленкій, безвѣстно пропаль, и где нинѣ находится – не извѣстно; а Данила Чернявского, хотя под тѣмъ прозваніемъ и не одинъ былъ, но нинѣ нѣ одного Чернявского в куренѣ Уманскомъ не²⁹ имѣется.

Арк. 119, 124. Чернетка.

№ 563 1755 р., січня 20. – Рапорт кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха гетьманові Кирилу Розумовському про наслідки розшуку гайдамаків, обмовлених Яковом Шульженком, Омельком Сибірським і Василем Дирченком

121 До его ясневелможности гпдина гетмана по тит[лѣ]
Покорній репортъ

Прошлого 1754 году¹, октября 29 д. от вашей ясневелможности пуценнимъ, а сего генвара 3 дня мною в Кошѣ Войска Запорожского Низового² полученнимъ ордеромъ предложено, дабы оговоренныхъ пойманными в прошломъ 1753 году близъ Кременчука бившими в Полцѣ на разбояхъ

¹⁶ Далі закреслено и нинѣ.

¹⁷ Написано над рядком замість закресленого я с товариствомъ.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого Шкарбуль в ку неи Степанъ.

¹⁹ Далі закреслено на.

²⁰ Написано над рядком замість закресленого болѣе пяти годъ.

²¹ Далі закреслено ого.

²² Далі закреслено ко я бо.

²³ Виправлено з щербиновскимъ.

²⁴ Виправлено з курѣнимъ.

²⁵ Далі закреслено на разбояхъ в Полској были.

²⁶ Далі закреслено не имѣется.

²⁷ Далі закреслено а нинѣ ихъ не имѣется.

²⁸ Далі закреслено коза.

²⁹ Далі закреслено би.

¹ Далі закреслено декабра.

² Виправлено з Низовомъ.

Яковомъ Шулженкомъ, Омелкомъ³ Сибирскимъ, онъ же и Кучерь, и Василемъ Дирченкомъ, онъ же и Касянь, запорожскихъ козаковъ куреня Канѣвского – прозваніемъ Малого, куреня Васюринского – прозваніемъ Шкарбуля, куреня Платнѣровского⁴ – Радка⁵, Григорія Цапа и Грицка Шевчика, Ивоновского – Михайла и Степана Мазура, Уманского – прозваніемъ⁶ Бѣленкого да Данила Чернявского, Джерелѣвского – Данила⁷ Лобуся, Щербиновского – Матвѣя Сохацкого, Коренѣвского – Мирона, Хому Уса и Михайла Клепця, Мишастовского – прозваніемъ Пенкного, // Тимошѣвского куреня – Матвѣя Табанця, сискавъ, за надлежащимъ карауломъ в Генералную войсковую канцелярію прислать для отсылки в Генералній судъ. 121 зв.

⁸И во исполненіе⁸ вашей ясневелможности високоповелителног⁹ ордера¹⁰ вишеписанихъ¹¹ оговорених Шулженкомъ запорожских козаковъ курѣнихъ ихъ атамановъ мною, атаманомъ коншовимъ, призивано, ¹²коі показали¹², а імено: Канѣвского куреня атаманъ Михайло Шпетакъ¹³ показаль, что Матвѣй Малій в куренѣ Канѣвскомъ былъ и уже тому назадъ пятій годъ, какъ онъ, Малій, померъ и въ урочищѣ Вербовомъ погребенъ. Болѣе же прозваніемъ Малого в куренѣ Канѣвскомъ не имѣется.

Атаманъ Васюринского куреня Игнатъ Головка показаль, что хотя Семень Шкарбуль в куренѣ Васюринскомъ и былъ, но уже тому назадъ третій годъ, какъ онъ¹⁴ в речки Ингулцѣ на устѣ Висуни утонуль. А болѣе прозваніемъ // Шкарбуля в куренѣ Васюринскомъ не имѣется. 122

Уманского куреня атаманъ Тимѣшъ Малюга показаль, что Бѣленкій хотя в куренѣ Уманскомъ и былъ, но уже тому третій годъ, какъ онъ, Бѣленкій, с куреня невѣдомо где подѣлся, и где нинѣ находится – неизвѣстно. А Данила Чернявского, хотя под тимъ прозваніемъ и не одинъ былъ, но нинѣ нѣ одного Чернявского в куренѣ Уманскомъ не имѣется.

Атаманъ Джерелѣвского куреня Павелъ Нетреба показаль, что Данила Лобуся в куренѣ Джерелѣвскомъ не было и нинѣ не имѣется.

Атаманъ Щербиновского куреня Петро Литвинко показаль, яко-де Матвѣя Сохацкого в куренѣ Щербиновскомъ не было и нинѣ не имѣется.

Коренѣвского куреня атаманъ Иванъ Бѣлій показаль, что Миронъ, Хома Усъ и Михайло Клепецъ в куренѣ Коренѣвскомъ били и разними времени чрезъ своеволство и воровство свое в Полщѣ побыти.

³ Далі закреслено Сиб.

⁴ Далі закреслено прозваніемъ.

⁵ Далі закреслено да.

⁶ Далі закреслено ма.

⁷ Далі закреслено Лобус.

⁸ Написано над рядком замість закресленого по которому вашей ясневелможности ордеру и на оній.

⁹ Написано на лівому полі.

¹⁰ Далі закреслено в покорности моеї симъ репортую, что.

¹¹ Далі закреслено вор.

¹² Написано над рядком замість закресленого коі показали.

¹³ Написано над рядком замість закресленого Кривонѣсь.

¹⁴ Далі закреслено в к.

Атамани куреней Мишастовского Андрѣй Чорній, Тимошѣвского –
122 Пилипъ Головатій показали, что мишастовского – прозваніємъ // Пъенк-
зв. ного, тимошѣвского – Матвѣя Табанця¹⁵ въ предречених куренях не было
и нинѣ не імѣется¹⁶.

Еднак же, по силѣ оног¹⁷ его вашей ясневелможности високоповели-
тельного ордера, всѣмъ курѣнимъ атаманамъ и полковникамъ ⁹самарскому,
кодацкому⁹, гардовому и перевѣзкому ¹⁸и калмиюскому¹⁸ накрѣпко
приказанно, ¹⁸даби они¹⁸ вишписаних оговорених воров всемѣрно развѣдывали
і сискивали, і по сиску¹⁹ в Кошѣ представили под крѣпкимъ¹⁸ карауломъ. І
ежели могль би какой з оних сискатся²⁰ и в Кошѣ представлень будет²¹, то
оной въ Генералную войсковую крию под карауломъ²² при репортѣ осправленъ
бить імѣет, о чемъ вашей ясневелможности в покорности моеї репортую.

К. а. Григорій Федоровъ

Генвара 20 д. 1755 году.

З Коша.

Арк. 121, 122. Відпуск.

№ 564–566 1756 р., лютого 3. – Рапорт Коша Генеральній військовій
канцелярії про припровадження у Глухів затриманих
гайдамаків; протокол допиту козака Левушківського
куреня Трохима Крутя від 14 січня 1756 року

2

Въ Генералную войсковую канцелярію

Покорній репортъ

Каковы воры въ Запорожскихъ Волностяхъ разних чиселъ запорожскими
партіямы пойманны, а іменно, куреней: Конелѣвского – Иванъ Музиренко,
Дядкѣвского – Пилипъ Замлѣлій да Василь Брегеда, Пластунѣвского –
Иванъ Шастунъ, Левушкѣвского – Трохимъ Круть, Ірклѣвского – Якимъ
Жеребко да Щербинѣвского – Яцко Половій, оніе при семъ, под карауломъ,
въ Генералную войсковую канцелярію ¹отправленни, о чемъ въ оную
Генералную крию¹ в покорности моеї репортую.

1756 году, февраля 3 д.

З Коша.

Арк. 2. Відпуск.

---

¹⁵ Далі закреслено кур.

¹⁶ Далі закреслено о чемъ вашей ясневелможности в покорности моеї черезъ сіе
репортую; на лівому полі закреслено къ полковникамъ же Войска Запорожского Низового
о сиску предписаних оговоренихъ козаковъ и о присилки до Коша от насъ приказами
накрѣпко подтверждено.

¹⁷ Далі закреслено его.

¹⁸ Написано над рядком.

¹⁹ Виправлено з сисканіі.

²⁰ Виправлено з сискан.

²¹ Виправлено з бит.

²² Далі закреслено отпра.

¹ Написано над рядком.

№ 565 1756 р., січня 14. Кіш. – Протокол допиту козака
Левушківського куреня Трохима Крутя з приводу його участі
в наїзді на ногайців і жителів Нової Сербії, захоплення у них
коней, зброї, майна тощо

Представлений воръ курѣнній левушѣвскій Трохимъ Круть допрашиванъ, 6
показаль 1756 году, генваря 14 дня:

Въ минушемъ 754 году, по подговору козака курѣнного сергѣївского
Івана Величка, пошли на ту сторону реки Днѣпра, под Нагай, зъ козаками:
левушѣвскѣмъ – Михайломъ Бойкомъ і Мускою, ірклѣвскимъ – Іваномъ
Тараномъ да кушѣвскимъ – Семеномъ Сѣроштаномъ, и своровали нагай-
ских коней тридцятѣро, и подуванились по пятеро коней, зъ коїхъ єдну
кобилу, мастю гнѣдую, зъ лошамъ малороссійскому человѣку жителю
бѣлицкому Івану Бѣлицкому ж, зѣмуючому близ Днѣпра на степу запо-
рожскомъ зъ вѣвцями, продалъ за сѣмъ рублей, а останніє троє коней козаку
Петру, сергѣївскому, шинкуючому въ островѣ Хортицкомъ, пропилъ. И
когда обездка была, то онъ, Круть, приехавъ въ Кодакъ и, пустивши коней
своїхъ пару въ стадо, по шинкамъ скрывался и былъ въ Кодацѣ, пока та
обѣздка миновала.

А послѣ того пошолъ з товарищи єго пашкѣвскимъ курѣннимъ
Яцкомъ Тараномъ і братомъ єго, Крутя, Панащямъ, Михайломъ Бо[й]-
комъ, курѣнними левушкѣвскими, уманского – Антономъ Горбомъ, да
кодацкими жителми Іваномъ Кочаленкомъ да Яцкомъ Дячкомъ, пошли
подъ новоселенніє мѣста, подъ Дмитровку и въ хуторѣ порутчика дмит-
ровского заняли коней пятеро, да под Цибулевымъ зъ стада – коней
восмеро, да с-под сербина, єдучого на пути, коня єдного.

А оттоль возвратяся, забѣгши // въ село Косѣвку¹ въ домъ порутчика, 6
забрали вещи, а именно: шабель двѣ, пѣстолетовъ паръ тры, фантинъ 3в.
мужескихъ и женскихъ чотири, тарѣлокъ цѣновихъ десять, полотна
сорочокъ на шѣсть, денегъ готовихъ сѣмъ рублей.

А оттоль, когда поехали обратно въ Кодак, заехавши въ байраки, поду-
ванились, зъ коїхъ вещей довелось въ дуванѣ єму, Крутю, свита мужеска
зелена єдна, пѣстолѣтов пара, полумисковъ два, полотна на двѣ сорочки,
денегъ готовихъ два рубли, коней двое. И когда, по томъ дуванѣ поехали,
то на пути команда сербская, напавши на їхъ, отбила зъ тѣхъ поворо-
ваннихъ вещей вюковъ двое да Яцка Тарана зъ собою взяли.

И приехавши онъ, Круть, зъ товарищи єго въ Кодакъ, дали полковнику
Сіомаку коня єдного, мастю каштановатого, где, въ Кодацѣ, оного Левуш-
кѣвского куреня атаманъ Замковскій, поймавши, въ пушкарню пред-
ставилъ. И сіє показаль праведно.

Арк. 6. Оригінал.

¹ У док. № 566 в селѣ Березовцѣ.

- 7 Представлений¹ в пушкарню ворь¹ курфнний² Левушковского Трохимъ Круть допрашиванъ показалъ:

Что въ 754-м году, октябра послѣдних чисель, по подговору козака курфних сергѣвскго [!] Ивана Величка, поишли на ту сторону реки Днепра³ в разни рѣчки с товарищи: Левушковского куреня – Михайлом Бойком⁴, Левушковского – Мускою⁵ да кушѣвским – Семеном Сѣрошта[номъ] і ирклѣвским – Иваном Тараномъ, и заняли⁶ въ 755-м году нагайских коней 30, и между собою подуванилы по пятерѡ⁷, и розойшлис каждый во свое мѣсто. А онъ, Круть, тѣ конѣ шинкару курфному сергѣвскому Петру⁸ в островѣ Хортицком пропилъ⁹.

- Въ минувшом же 755-м году съ козаками куреня Пашковского Яцком Тараномъ, Левушкѣвского – Панащам, Михайлом Бойкомъ, Уманского куреня – Антоном Горбом да кодацкими жителми Иваном Качаленком да Яцикомъ, Лавр [...] ¹⁰ братомъ, согласяс, ездили по [...] ¹¹ находящиеся Новой Сербии Цибулѣ[въ ...] ¹², взято въ стадѣ коней [...] ¹³; да подѣ селом 7 Дмитровкою [...] ¹²; // да с-подѣ сербина, едучого дорогою, а какъ его зв. зовуть и прозивають онъ, Круть, не знаетъ, коня мастю гнѣдогѡвъ взяли; да в селѣ Березовцѣ ¹⁴, забѣгши оттоль, в жителя тамошнѣгѡ сербина забралы цѣнь, гання женское, пѣстолетовъ парь ¹⁵ три, шабель двѣ. А оттуда поворотяс, съ тѣх лошадей дали полковнику кодацкому Сوماку коня едного мастю гнѣдогѡ. И сие показалъ праведно, в чемъ саморучно и подписуюсь.

¹⁶К сему допросу козакъ куреня Левушковского
Трохимъ Круть руку приложивъ¹⁶

Арк. 7. Оригінал¹⁷.

¹ Написано над рядком замість закресленого ворь.

² Далі закреслено пластунѣвский.

³ Далі закреслено в урочищы.

⁴ Далі закреслено да корсунского – Демком Кумпаном, да величѣвским – Горкушею.

⁵ Далі закреслено конелов.

⁶ Далі закреслено на.

⁷ Далі закреслено да свер.

⁸ Далі закреслено ву.

⁹ Далі закреслено въ сем же 756-мъ году.

¹⁰ Текст пошкоджено на півслова; в док. № 565 Дячкомъ.

¹¹ Текст пошкоджено на одне–два слова.

¹² Текст пошкоджено на два–три слова.

¹³ Закреслено 8, далі текст пошкоджено на два–три слова.

¹⁴ Далі закреслено жи; в док. № 565 въ село Косѣвку.

¹⁵ Далі закреслено 3.

¹⁶ Написано іншим почерком.

¹⁷ Документ правлено.

ДОДАТОК

•

ДОКУМЕНТИ, ЩО НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ЗМІСТОВІ СПРАВ

Справа 16

- № 50**   **Высокостепеннѣйшій и достоинѣйшій и высокопочтеннѣйшій**   **82**
гспдинъ очаковский Ахмедъ Кюпрюли паша, нашъ друже   **зв.**
любезнѣйшій и сосѣдственнїй приятель.

Вашего высокостепенства письмо, из Очакова пущенное, ми здесь в Кошѣ нашѣмъ со всякимъ подобающимъ персонѣ вашего высокостепенства почтением¹...

Арк. 82 зв. Чернетка. Фрагмент.

- № 215**   **Велможному и высокородному гспдну Войска Запорожского**   **385**
Низового атаману кошовому Григорию Федорову
з высокопочтенною старшиною и курѣнными атаманами
Покорной репортъ

По ѿрдеру велможности вашей, а по доношению самарского полковника з старшиною, за учинимй набегъ холостих и поженившихся козаковъ на Самарскую паланку, за самовольнїе и недобропорядочнїе поступки и чинимїе генералного ѡбозного Кучубея приказчику Рогулѣ обиди и озлобленїя, за прописанїемъ при томъ именового регистра не болшъ какъ до четырехъ человѣкъ, хочай и сисканни били, точию за отлучкою другихъ отъ своихъ зимовниковъ, а паче за збегъ самарского писара, о коемъ полковникъ и ни хто другой не известенъ, якому било мощно совершенно имъ доказиват, вишепрописаннїе козаки не чинятся виновни, да и штрафоват ихъ безъ битности писара и полного тѣхъ козаковъ собрания сумнително, и затѣмъ нами с тѣми козаками безъ всего то дело оставленно, о чемъ велможности вашей в покорности репортуемъ.

Августа 2 д. 1758 году.

Курѣннїе атамани:
Ирклѣевского – Иванъ Домонтовичъ
Менского – Юсифъ Усь

Помітка: Пол. 758 года, августа 11 д.

Арк. 385. Оригінал.

---

¹ Далі два слова витерто.

ординов кавара³ ордера⁴, по присланному от вашихъ высокоблагородій⁵ требованію к засвѣдѣтельствуванію ⁴в ономъ [?] ⁴о тѣхъ своихъ курѣнних, ⁵коі в учрежденную пограничную комисію требуются⁵, такожъ⁴ и о не показанных курѣнными всѣобще отамани и козаки разныхъ куреней при семъ нашемъ ізвѣстїи, з даннимъ імъ от насъ о засвѣдѣтельствванні ихъ доброй совѣсти атестатомъ к вашимъ высокоблагородіямъ отправлени.

З Коша.

Сентября 30 д. 1753 году.

Проба пера: О. В.

Арк. 1. Відпуск.

№ 303

Высокоблагородны и высокопочтенъны гсдинъ
Воиска Запорожскаго Низоваго кошевыи атамон [!]
Данила Степановичъ, млстивы гсдръ мои.

13

Понѣже от производимого о порутьчике Серкове о обидяхъ запорожскихъ казаковъ следствія о присылке оногo Воиска Запорожскаго бывшегo в Калмиусе полковника и протѣчих, касающихся по тому делу, минувшихъ августа 30 д. и сентебря 19 числъ репортами его сиятелству гсдину генерал-лейтанту, двора его императорскаго высочества камергеру Девьеру і Воиска Запорожскаго Низоваго бывшему кашевому атамону Грыгорью Федоровичу писано и было, на что от его сиятелства в резелюцїю получено, что об отъправлени оногo полковника Нагая в Кошь Воиска Запорожскаго писано, почему в присылку и ожидался понне; а от объявленногo бывшегo кошевагo Федорова // не токмо чтоб предявлений полковник Нагаи прислан былъ, но и в ответъ никакова писменногo ізвестія при том следствїи не імѣтся, в чемъ объявленное следствие імѣит силною крайнію остановку, и присланные от полковъ полковые служители, с которыми оному полковнику подлежить дать очные ставки, проживають напрасно и в том имеют самую крайнею нужду, того ради в объявленъном следствїи определено еще третично писать, о чем чрез сие и сообщатся.

13
зв.

Ваше высокоблагородіе млстивы гсдръ мои, соблоговолите предявленногo полковника Павла Нагая ко учиненію с кем надлежить очныхъ ставокъ приказать прислат и велет явится в местечке Богородичномъ вскорости, ¹і конечно, будущегo апреля къ 1-му числу неотменно¹. Ежели ж и по сему присланъ не будетъ, то предявленное следствие имейтъ, избравъ все касающіяся по тому следствїю резоны², предствление //

³ кавалера

⁴ Написано над рядком.

⁵ Написано на правому полі.

¹ Написано на лівому полі.

² Далі закреслено імѣить.

учинит къ его сиятельству. И что на сие учинит, приказав, соблаговолите меня известит не оставить.

Вашего высокоблагородия млстивого гсдря моего
покорны слуга Парфені Щетининъ, маэор

Марта 27 дня 1757 году.

К. Самарская.

№ 25.

- 14 *На конверті:* Высокоблагородному и высокопочтенному гсдину Воиска
зв. Запорожскаго Низаваго кошевому атаману Даниле Стѣфанову с
товариствомъ, млстиваму гсдрю моему.

Слід від сургучевої печатки

Помітка на арк. 13: Получено 1757 года марта 30 д.

Арк. 13, 14. Оригінал.

- 14 **№ 304** Високоблгородний і вископоч. гпднъ маіоръ,
мой приятель¹.

На полученное от вашего високоблгородія сего марта 30 д. писаніе², о чемъ въ Кошъ требованіе состоить, о томъ по времени (яко ннѣ³ по ордером Кіевскои губернской крии в нѣкоторих дѣлах скорѣише исполненіе надлежит учинить)⁴ писано будет, о чем вашему висоблгородію [!] буди⁵ известно. В протчемъ пребуду.

Помітка: В. В. Г. М.

Арк. 14. Відпуск.

- 18 **№ 305** Ея імператорскаго величества Воиска Запорожскаго
Низоваго кошевому атаману [!] Даниле Стефановичю
с товариством и ¹всему Воиску Запорожскому Низовому¹,
млтивому гсдарю моему

Понеже минувшего марта 27 числа к вашему высокоблагородию гсдрю моему от производишаго о порутьчике Серкове о обидах запорожских козаковъ слѣдъствие, о присылке оногo Воиска Запорожскаго бывшего в Калмиусе полковника Нагая и протчих касающихся по тому делу, прошлаго 756 году, августа 30 и сентября 19 числа къ его сиятельству гдину генерал-лейтенанту двора его императорскаго высочества камеръгеру Девизру репортами² и Воиска Запорожскаго Низоваго к бывшему кошевому

---

¹ Далі закреслено гсдрь мой.

² Далі закреслено в како.

³ Далі закреслено по указамъ.

⁴ Дужки авт.

⁵ Далі закреслено те.

¹ Написано іншим почерком.

² Написано на лівому полі.

атаману Григорю Федорову сообщениями писано было, на что от его сиятельства в резелюцию получено, что об отправлении одного полковника Нагая в Кошъ Воиска Запорожскаго писано, почему в присылку донне и ожидался, токмо означенной полковникъ Нагаи не присланъ, за чемъ объявленное слѣдствие имѣть самую крайнюю² оstonовку, и присланные // от полковъ полковыя служители, с которыми оному полковнику подлежить 18
3в. дать очные ставки, проживаютъ напрасно і в том имеютъ самую крайнюю нужду, а по ордером командующаго генералитета о скорѣишемъ того слѣдствия окончании строгие подтверждени чиняться под взысканиемъ с присутствующихъ ответа, того ради определено еще послать сообщение с требованием, дабы соблаговолено было предъявленнаго полковника Павла Нагая, ко учинению с кемъ надлежитъ очныхъ ставокъ, з депутатомъ приказать прислать і велетъ явится в мѣстечке Богородичномъ вскорости и, конечно, будущаго мая къ 10-му числу неотмѣнно. Ежели ж и по сему прислан не будетъ, то уже принуждено будетъ с обстоятельствомъ представить к командующему генералитету. Что ж по сему послѣдуетъ, ко оному слѣдствию сообщить. В прочемъ же з должнымъ почтениемъ пребываю.

Вашего высокоблагородия млостиваго гсдря моего
покорный слуга маэор Парфеней Щетинин

Апреля 30 дня 1757 году.

М. Б.

№ 33.

Помітка: П. июня 22 1754 году.

На конверті: Ея императорскаго величества Воиска Запороскаго [!] 21
Низоваго гсдну кошевому атаману Даниле Стефановичу с товариствомъ 3в.
и всему Воиску Запорожскому Низовому, млстивому гсдрю моему.
Вести по почтам да Новои Сечи немѣдлѣнно.

Частина сургучевої печатки

Арк. 18, 21. Оригінал.

№ 312 Ея императорскаго величества Воиска Запорожскаго 24
Низоваго его высокоблагородию гсдну кашевому атаману
Даниле Стефановичу с товариствомъ, гсдрю моему

В силе ордеру его графскаго сиятельства гсдна генерал-лейтнанта двора его императорскаго высочества камеръгера Петра Антоновича Девизра, а по предложению его сиятельства гсдна генерал-аншефа ея императорскаго величества действительнаго камеръгера и каволера графа Петра Семеновича Салтыкова велено над находящимся здесь при трехсотной команде ландмилицкаго Новосколскаго полку порутчикомъ Серковымъ следственные дела, какъ скоро возможно, по истребованіи от Воиска Запорожскаго подлежащихъ докозателей и депутата, а когда вскорѣ присланы не будутъ, то о присылке нѣотступно дамогатся.

А понеже здесь, при Старосамарскомъ ретранжементе, имѣется дело над показаннымъ Серковымъ и другимі чинами о накошенном не противъ положенныхъ раціоновъ излишнемъ сене и в причинимыхъ Воиска Запорожского обывателемъ разныхъ обидахъ, к которому при просителехъ депутат определенъ воинскою сътаршина Нестеръ Гавриловъ, сверхъ же того и еще над онымъ Серковымъ // есть следственные дела: первое – в бит-
24 зв. ность ево в прошломъ 754-мъ году в партиі для изысканія беглыхъ драгунъ, в причиненіи, следуя туда по запорожскимъ зимовникамъ, казакамъ грабитель-ствахъ и в бои ихъ; второе – при Коидацькомъ редуте в проездъ запорожскихъ обыватѣлей многимъ чинилъ нестерпимыя обиды, которые два дела за нѣприсылкою отъ Воиска Запорожского даказатели, полковника Нагая да косающагося къ дапросамъ казака Дрыги, даказатели же Андрея Мандрыки, другаго прозваніемъ Матлаша изъ женою ево, имеютъ нѣ остановку, чѣго ради вашего высокоблагородія гсдря моего прошу повелеть техъ даказатели прислатъ сюда, в Старосамарской ретранжементъ, къ темъ следственнымъ деламъ и при нихъ депутата или определенному по делу о накошенномъ излишнемъ сенѣ помянутому депутату Нѣстѣру Гаврилову поручить и уведомленіемъ не оставить.

Вашего высокоблагородія гсдря моего покорны слуга
подполковникъ Алексѣи Еръшовъ

Декабря 11 дня 1757 году.

Богородичное местечка.

Помітка на арк.24: Полученно 757 году, декабря 30 д.

25 зв. *На конверті:* Ея императорскаго величества Воиска Запорожского Низоваго его высокоблагородію гсдру кошевому атаману Даниле Степановичу с товариствомъ, гсдру моему. В Сечи Запорожской.

Слід від печатки

Помітка: Сей конвертъ полученъ ісѣ Хортицы малоросіського Миргородскаго полку чрезъ козака Михаїлу Середенка распечатаной, которой объявилъ, что іс Ненасѣтца присланъ распечатанной же.

Арк. 24, 25. Оригінал.

29 № 313 Ея императорскаго величества Воиска Запорожского Низоваго его высокоблагородію гсдру кашевою атаману Даниле Степановичу с товариствомъ, гсдру моему

Сего декабря 19 дня определенной здесь при Старосамарскомъ ретранжементе ко учрежденному следственному делу, производимому ландмилицкихъ полковъ Ряскаго – надъ мазорамъ (!) Щетининымъ, Новосколскаго – порутчикомъ Серковымъ и другимі чинамі в причинимыхъ ими Воиска Запорожскаго подчиненнымъ разныхъ обидъ, отъ того Воиска депутат Нестеръ Гавриловъ в подлинномъ къ тому следствию даношениі написалъ, что іс косающихся по тому делу доказатели хотя имъ, депутатомъ, некоторые представлены были, а протчіе по истребованіи ево еще не прибыли и чрезъ то нѣприбытіе в производеніи того дела остановка следуетъ. А нне прибли-

жаются праздничные дни, в каковые произведения делом не биваетъ и ему, депутату, празно здесь быть¹ не без обиды следовать будет. // И просил тем даношением о увольненіи ево на те праздничные дниі сроком будущѣго 758 году, генворя по 15 число Воиска Запорожского в Кошъ, а того числа таки сюда ко определенному следствию евится имѣеть, куда он сего числа и отпущень, о чемъ ваше высокоблагородіе, гсдрь мои, изволите ведит [!]. И ежели онъ, депутат Гаврилов, на данноі ему терминъ здесь не явится, прошу оного выслать и потомъ меня уведомлениемъ не оставить. В протчемъ пребываю с моимъ почтениемъ.

Вашего высокоблагородія гсдря моего
покорны слуга подполковникъ Алекс. Ершовъ

Декабра 20 дня 1757 году.

Богородичное.

Помітка: Получено 758 году, генвара 3.

Арк. 29. Оригінал.

№ 314 Высокоблагородній і высокопочтенній гспднъ
подполковникъ, гдрь мой Алеѣѣ¹ Дмитриевичъ. 28

По сообщению вашего высокобългородія къ доказателству маіору Щетинину, порутчику Сѣркову причиненныхъ от нихъ запорожскимъ козакамъ і обивателямъ обидахъ, присилки обидимих, за далекостию ннѣ состоящихъ при Калмиюсѣ, учинить нелзя. А вмѣсто ихъ порученно то доказателство произвестъ, також і окончить по всѣмъ вишписаннымъ обидамъ слѣдствие депутату полковому старшинѣ Гаврилову, которому і порученно и снабденъ подлежащими документами будетъ, при которомъ и по доказателству обидимихъ к сокращению того, в силѣ генералѣтетского опредѣления², вашего высокобългородія прошу рѣшить вѣвесь извѣстній іскъ.

Вашего высокобългородія гсдря моего

1758-м году, генвара 9 д.

Кошъ.

Арк. 28. Відпуск.

№ 315 Ея императорскаго величества самодержицы всероссійскои
Воиска Запорожского Низового почтенному
гспдну кошевому атаману Даниле Стефановичу
с товариствомъ і всему Воиску Запорожскому Низовому 32

Сего декабря 11-го дня в присланномъ от подполковника Ершова репорте объявлено. В силе-де указу Ландмилицкой канцеляріи^а о накошенномъ во излишекъ состоявшимі тамо при трехсотной каманде ландмилицкими и

¹ Написано на місці витертого.

¹ Далі закреслено євъ.

² Написано на місці витертого.

козацкими командами сѣне, и в протчих причинимых ландмилицких полковъ: Ряского – майоромъ Щетининым, Новосколского – порутчиком Серковым, и другими чинами запорожским обывателям разных обидх слѣдствие производством хотя и началось и по тому дѣлу майоръ Щетинин, порутчикъ Серковъ и другие, касающияся, допрашиваны и из запорожских обывателей некоторые при доказательстве оных представлены были. А по поданному к следствию от определенного к тому от Войска Запорожского депутата Нестера Гаврилова прошению требуется: доколе все подлежащее к доказательству из обывателей собраны будут, производством оставить, а по удобности времени зачать сему опись и, что подлежить, отдачу учинить, почему явшее излишнѣе сено в некоторых состоящих по низу Днепра редутах определенному от Войска Запорожского старшине Новокодацкой поланки писарю Андрею Семенову и отдано, при котором описаніи и отдаче сена тот депутат Гавриловъ находился. А по окончаніи оного о прибытии к слѣдствию с просителми оному депутату Гаврилову 19 и 28 да в Кошъ 15 и 28 числѣ минувш аго ноября¹ от него писано, токмо ис Коша – будет ли он, Гаврилов, с просителми прислан или другой кто, // в отвѣтъ донне ничего не сообщено. И онъ, Гаврилов, вышеписанного 28-го числа извѣстием к нему пишетъ, что он с помянутыми просителми хотя прибыть бы и имѣлъ, но по присланному к нему ис Коша ордеру велено, со определенным старшиною войсковым атаманом Григоремъ Лобуровским при Каменском ретранжементѣ⁶ жалованного на Войско Запорожское к постройке куреней несколько пудовъ принят железа и ему при том быть велено. А особливо ж будто за нынешним ненастным и холодом на реке Днепръ от великого вѣтру перевоз разбитъ і водою затонул и затем к производимому слѣдствию переехать ему невозможно, пока перевозъ не исправится. А неизвестно есть, что тот перевозъ какъ прежде, такъ и нне в целости состоитъ и переездъ чрезъ Днепръ свободной, и того ноября² 29 числа посланной из Войсковой генеральной канцеляріи Чеснакова полку хорунжеи Сава Еррошкевичъ⁸, слѣдуя из Сечи, чрезъ Днепръ переехал. И какъ видно, оной депутат толко нехотя с помянутыми просителми прибыть к слѣдствию чинит одни отговорки и доводитъ до излишних переписокъ и ко остановки производством дела, требуется, дабы то дѣло за неприбытиемъ депутата и доказателей і вперед не могло получать остановки и продолжене чрезъ представленіи излишние переписки и затрудненіи, о высылке ево, депутата, из доказателми в Старосамарской ретранжементъ к слѣдствию или о присылке другога из старшинъ войсковых в Кошъ о предложеніи.

Для того васъ, гсдна кошеваго атамана, прошу благоволите к реченному слѣдствию помянутого депутата Гаврилова или другого кого надлежить, тожъ и доказателей выслать в непродолжительном времени и накрѣпко имъ подтвердить, чтоб они до окончанія оного были при томъ

¹ Написано на місці витертого.

² Написано над рядком.

безотлучно, дабы в произвожденіи нималейшей остановки чинится не могло. И что учинено будет, за извѣстие сюда сообщить. // О чемъ для вѣдома и к помянутому подполковнику Ершову указъ посланъ. 39

Ея императорскаго величества самодержицы всероссійской всемилостивѣишей государыни учрежденный генераль-лейтнантъ, двора его императорскаго высочества камеръгеръ графъ Петръ Девизеръ

Декабря 22 дня 1757 году.

К. Бѣлевская.

№ 3813.

Помітка на арк. 32: Пол. 12 генвара 758 году.

Арк. 32, 39. Оригінал.

№ 316 Ея императорскаго величества в Кошъ Войска Запорожскаго Низового велможному и високородному гспдну атаману кошевому Данилѣ Стефанову з войсковою старшиною Покорное доношение 33

При Старосамарскомъ ретренжаментѣ следственъная комъмисія производилась над маіоромъ Щетининимъ, порутчикомъ Серковимъ о обидахъ и разореній подчиненънимъ запорожскимъ, и еще она производимая следственъная комъмисія в дѣйствие не окончена, потребно бившаго полкового писара самарского Павла Зеленского къ очной ставки з порутчикомъ Серковимъ. Требовалъ я, за силу войскового приказа, даби купно зо мною в Богородичне ехалъ, но толко онъ, писарь, отказался да с полковникомъ своімъ в Запорожа уехалъ.

Того ради вашей велможности покорнѣйше прошу бившого самарского писара, без продолжительного времени, къ очной ставки зъ Серковимъ в Богородичне вислать, даби при той комъмисіи чрез непъриездъ его, писара, остановка не послѣдовала, а мнѣ напрасно не проживат. Сими ж часи я имѣю з полковъникомъ кодацкимъ совокупне отправится к Биркутъской редуте для продажъ охочимъ народамъ сѣнов, и что продано будет, по какой ценѣ, в Кошъ репортоват не усиочию [?].

Депутатъ Нестеръ Гаврыловъ

1758 году, генвара 8 дня.

К. паланка.

Помітка: Пол. генвара 12, 1758 году.

На конверті: Ея императорскаго величества в Кошъ Войска Запорожскаго Низового велможному и високородному гспдну атаману кошевому Данилѣ Стефанову з войсковою старшиною покорное доношение. 38

Печатка. Див. № 2 в Таблиці відбитків печаток

Арк. 33, 38. Оригінал.

45 № 317 Из Кош а Воиска Запорожского Низового депутату пану
Нестору Гаврилову

Ордеръ

Не медля і малѣишого времени, имѣете по полученіи сего зараз в порученную вам над маіором Щетинином и поручиком Сѣрковим комиссию з доказателми, коіхъ¹ велено полковникам кодацкому и самарскому вислат, ехать в Богородичное, и, являсь тамо в гпдна подполковника Ершова, требовать скорѣишого той комисеі окончанія,² с надлежащим удовольствием к сторонѣ В. З.², не съездя отголь никуда ни на малѣишое время. Что же такъ нескорая въ его, гпдна подполковника, по той комисіи явка последовала, имѣете в Кошъ в самой истиннѣ вскорости репортоват.

Сѣна же, которіе велено продавать, и самим кодацким полковником в продажу произведутся, о чем з Кош а к нему уже предложено,³ да уже и давно должно окончит то и уповаем ми. А тебѣ напрасно по селам ездит за полковником, толко ізлишнѣ корми да обиди народу налагат і мало причины нѣтъ, и сам би того берегся ібо по продажѣ сѣнов многа сумнителства на тебе есть³.

Проба пера на арк. 45 зв.: Нестѣру; в, вб; гсдра моего; Ру.

Арк. 45. Відпуск.

33 № 318 Пану полковнику кодацкому¹ з старшиною
зв. Приказъ

Потребнихъ к доказателству к производимому в мѣстечку Богородичномъ над поручикомъ Сѣрковимъ слѣдствию вѣдомства вашего людей и козаконъ имѣете вскорости висилать², да и находящегося при томъ слѣдствіи от Воиска депутата Нестера Гаврилова о скорѣишомъ производеніи понуждать. І чтоб онъ напрасно тамо времени не терялъ, а находілся бѣ всегда³ при томъ слѣдствіи в Богородичномъ – наблюдать вамъ. Ежели жъ, паче чаянія, онъ, Гаврилов, раченія в томъ порученномъ дѣлѣ не имѣтиметь, то представитъ к намъ⁴, почему отсель другим на мѣсто его присланъ будетъ. А что касается до присилки к доказателству Сѣркову бывшего писара самарского Зеленского, // то⁵ первѣе по инимъ жалобамъ⁶, яко тоє дѣло болшое, производеніе чинить. А его, Зеленского, по неболшому дѣлу отправлено в Кримъ, которой, заповоротом, туда, в комисію, посланъ будетъ вскорости. З Кош а.

Ген. 13 д. 1758 году.

Арк. 33 зв., 38. Відпуск.

¹ Далі закреслено тре.

² Написано на правому полі.

³ Написано над рядком і на парвому полі.

¹ Далі закреслено самарскому Івану Гордѣву.

² Далі закреслено чтоб остановки не слѣдовало.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено до.

⁵ Перед цим закреслено коі.

⁶ Написано над рядком замість закресленого дѣламъ.

В силе командующаго генералитета орѣдеру по жалобамъ Воиска Запорожскаго на находящихъ при низъднепровскихъ постахъ маэора Щетинина, порутчика Серкова и протчихъ, по разнымъ деламъ следствию повелено вскорости окончаниемъ приводит. И кто по какимъ деламъ къ темъ следствию, просители или докозатели, потребны, повелено от Воиска Запорожскаго о немедленной присылке требовать вскорости и о томъ репортовать.

А прошлаго 757 году, декабря 20-го дѣня находящейся здесь при Старосамарскомъ ретранжементе по делу, производимому о накошенномъ бывшимъ при ономъ ретранжементѣ показанными ландмилицкихъ полковъ Ряскаго – маэоромъ Щетининымъ, Новосколскаго – порутчикомъ Серковымъ и протчими чинами излишнемъ непъротивъ // положенныхъ имъ раціоновъ 40
немаломъ числе сене, от Войска Запорожскаго депутатъ Нестеръ Гавриловъ по поданному от него к тому следствию даношению за наступившими 40
Рождественскими святками отехал при сообщеніи Войска Запорожскаго в Кошъ сего 758-го году, генворя по пятое на десеть число, которой терминъ уже и минул, токѣмо и доднесъ ко определенному следствию къ ево должности нѣ прибылъ. А ис полученнаго того ¹-ж декабря¹ 26 дѣня от вашего высокоблагородия гсдря моего сообщения явѣствуеть, чтоб² к производимому следствию над помянутыми маэорамъ Щетининымъ и порутчикомъ Серковымъ о представленіи потребныхъ докозателей о неотступномъ бытіи ему, депутату Гаврилову, подленнымъ ис Коша ордеромъ предложено, точию онъ и доннѣ к тому следствию не явился и где находится неизвесно.

А что жъ касается да³ состоящихъ сверхъ показаннаго следствия и ещѣ над оными маэорамъ Щетининымъ по докозательству вора Зазюли^а, тожъ порутчикомъ Серковымъ следственнымъ дву деламъ – первому, бытности ево в прошломъ 754-мъ году в партіи для изымания беглыхъ драгунъ в причиненіи следуя туда по запорожскимъ зимовникамъ, казакамъ грабительствъ // и в бои 46
ихъ; второму, какъ онъ находился при Кодацкомъ редутѣ в проездъ ево о чиненіи запорожскимъ многимъ обывателемъ обидѣ, – о присылке косающихся по онымъ деламъ дакозателя полковника Нагая к дапросамъ, казака Дрыги, дакозатели же казаковъ Андрѣя Мандрыки, другава прозваниемъ Матлаша из женою ево сюда в Старосамарской ретранжементѣ, депутата или о определеніи по онымъ деламъ помянутаго депутата жъ Нестера Гаврилова требовано было, то не точию, чтобъ по темъ порутчика Серкова деламъ особливо былъ определенъ депутатъ или оному Гаврилову поручено было, но и просители, ни же докозатели, токожъ и вора Зазюли по днесъ в присылке не состоит, при томъ же и депутата, зачѣмъ какъ те дела произвождениемъ

¹ Написано на місці витертого.

² Далі закреслено онъ.

³ до

остановились, и одно происходит в письменных переписках не точию следующще да³ определенъных при следствиех штабъ и оберъ-афицерах, но и командующемі генералитету немалое затруднѣние, а бумаги, за нѣположением суммы, излишнеи расходъ. К тому жъ какъ оной мазоръ, так и порутчикъ Серковъ состоят празно, без службы, а определенъные к тому следствию афицеры и другие чины излишне проживаютца здесь и празно время, бес подлежащей по чину их службы, содержат. А оное не за чѣмъ // 46 3в. инымъ, какъ в силѣ произнесенных жалобъ за нѣприсылкою вышеписанных и докозатѣлей те следственные дела продолжаются.

Того ради вашего высокоблагородия гсдря моего прошу по означенъным делам просителеи и докозателеи, тожъ вора Зазюлю при депутатехъ [!], с кемъ надлежитъ, благоволено б было выслать сюда в самоскорейшемъ времени, дабы за нѣприбытием в производстве не произошло но и болея остановки или в разсужденіи обстоятелствъ от всего оного следствия отказатца. При чемъ пребываю с моимъ почтениемъ.

Вашего высокоблагородия гсдря моего
покорны слуга подполковник Алекс. Ершовъ

Генворя 16-го дня 1758 году.

Помітка: Получено 1758 году генваря 22 д.

Арк. 40, 46. Оригинал.

42 № 320 Термина
Высокоблагородный и високопочтенный господинъ
подполковникъ Алеѣѣй Дмитриевычъ, гсдрь мой.

По писанию вашего высокоблагородия, мною сего течения въ 22 день полученному, депутату Нестору Гаврилову къ производимому следствию надъ маіоромъ Щетининомъ и порутчикомъ Сѣрковимъ з доказательмы о скорѣйшой явѣки в вашего высокоблагородия найсрочше предложено, и чѣто такъ его нескорое и посель явление послѣдовало, яко онъ еще въ 1-х числъѣхъ сего течения отсель отправился, веленно в Кошь въскорости праведно отвѣствовать.

42 3в. Что жъ касается къ доказательству на порутчика Серькова в обидѣ калмиюских козаков, то о томъ, хотя нарочного з вѣрующими доказа-
тельствамы послат и можно, однакъ без остановки какой еще не обойтется и будетъ прежнее продолжение. Для того, кромѣ того всего, за далекостию и невозможностию по скудосты кърайней доказателей¹ тѣхъ, яко разоренни, при слѣдствиѣ находится (ибо уже били, но за промедлѣниемъ и небитиемъ полкових служителей не могълы чемъ питатся и принуждени из Богородичного иние розойтись къ своімъ жильямъ и рибнимъ промислам)²; // ради сокращения такова многосъправочного и разнодоказательного претящего с отвѣтчиком дѣла в непочиненіи всѣхъ тѣх пре-

¹ Написано на місці витертого.

² Дужки авт.

тенътуемихъ обидъ, грабителствъ, боевъ и разореній отвѣтчику определити и допустить, буди можно, отвѣстис при депутатѣ здешнемъ правною присягою, а от Войска Низового Запорожского оставленни за тѣмъ будутъ всѣ послѣдовавшие обиди.

Да особливо – велѣнно ль ему точно в тѣ мѣста съ командою, яко¹ немало далнѣ и погъраничъніе, слѣдовать за сискомъ, гдѣ и командѣ его от стужъ зимнаго³ въремени не послѣдовало бѣ било, а паче и безприятельскыхъ⁴ в тамошнѣхъ мѣстахъ людей, всегда кочующихъ, какова худого в случаѣ урона, в проходѣ жъ козакамъ, сидящимъ зимовникамъ, по нужному зимному времени от той команды великіе в сѣнѣ лошадямъ, харчами и протчемъ сверхъ грабителствъ недостатки и разорения приключени, с опредѣления его отправокѣ блговоленно бѣ взять къ слѣдственнымъ дѣламъ в разсмотрѣніе оригинали і сюда известиемъ сообщить, а в недозволеній того, поступлено бѣ с нимъ по ея императорскаго величества указамъ. И ожидаю на сие уведоменія.

Вашего високоблагородия гдра моего

Генваря 23 дня 1758 году.

З Коша.

Арк. 42. Відпуск.

№ 322 Г. Ершову на сообщеніе в. в. объявляю

45

зв.

По дѣлу капитана Орлова с полковникомъ здѣшнимъ Молчаномъ, ради обстоятелствъ, положеннихъ въ его отлучки, яко¹ по зимному времени и отсѣл трудность находится в висилки, на приддущее [!] лѣто до² июля мця оставляется от Коша, ибо³ і полковникъ Молчан по другимъ дѣламъ от Войска в отлучке состоитъ. І пребиваю в протчемъ.

1758 году, генваря 23 д.

Арк. 45 зв. Відпуск.

№ 323 Высокоблгородній й высокопочтений гспднъ подполковникъ
Алеѣй Дмитриевичъ, гсдръ мой.

50

От 23 генваря сего года к вашему високоблагородию од [!] окончаніи¹ над порутчикомъ Серковымъ следствия от Коша писано било². А каковы от его³ запорожскимъ козакамъ приключени при⁴ Калмиусѣ і туда в пути⁴ и доказивани обиди били⁵, какъ уже давно в точащемся следствиі явно

³ *Виправлено з зимнихъ.*

⁴ *Виправлено з безприятельнихъ.*

¹ *Далі закреслено да.*

² *Написано над рядкомъ.*

³ *Далі закреслено і тот.*

¹ *Далі закреслено порученого вамъ.*

² *Далі закреслено а что от Войска Запорожского о приключившемся извѣстшейся.*

³ *Далі закреслено Серкова доказателямъ.*

⁴ *Написано на лівому полі.*

⁵ *Написано над рядкомъ.*

і состоїть, за несисканіем по неможливості і далекості, ⁴а паче бѣдності⁴, к тому следствию доказателєи, ⁴в неіключеніи тогѡ⁴ на совѣсть ⁵и правную⁵ его присягу⁶, отдавано било, ⁴і по какому указу, і с каковым опредѣленіемъ, в такову далнюю і небезопасную пограничність вишное⁷ зимное время с командою поднял пут⁸ і по такому времени мог причинит і уронъ, грабительства і побоев⁹, козакамъ оскудѣнія, требованно сюда ізъ [...] ¹⁰, ⁴однакъ¹¹ въ Кошѣ ничего не получено. Без окончанія жъ ¹² // тому следствию¹³ остаетя над права і указы никакъ¹⁴ [...].

50
зв.

¹⁵Для того з содержаніем прежнего моего з старшиною войсковою требованія блговолѣте¹⁵, ваше¹⁶ високоблгородіе¹⁷, предписаное над поручиком Серковим порученное¹⁸ следствіе¹⁹, ⁴какъ в вишеписанном²⁰ положенним образом, такъ і за сѣна, по доказательствам і в поруганіи Войска і похвалках, чему доказател і нѣнѣ посилаетя – писарь бивший самарский Павло Зеленский, правосудним ⁵по указам⁵ рѣшеніем окончить²¹ при депутатах полковихъ старшинах Нестеру Гаврілову і Андрею Семенову⁴, даби в томъ ⁵еще болшеи⁵ давности, ²²а обидимим неудоволства²², височайшимъ же²³ командамъ представленій не послѣдовало ²⁴и не могло б произойти другим отвѣтам²⁴. И что ваше високоблгородіе по сему учинит, соблгоізволите²⁵ увѣдомленія²⁶ і требуемого о походѣ Серкова ізвѣстія ожидается.

В. високоблгород.

Марта 18 д. 1758 году.

Кошѣ.

Арк. 50. Відпуск.

⁶ Написано над рядком замість закресленого Серкова.

⁷ Далі закреслено і холо.

⁸ Далі закреслено і тѣмъ.

⁹ Далі закреслено времени.

¹⁰ Текст пошкоджено на одне слово.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого і что по оному ваше високоблгородіе учинит соблагоізволили, в отвѣтъ.

¹² Далі закреслено і опредѣленія.

¹³ Далі закреслено без окончанія.

¹⁴ Далі закреслено не.

¹⁵ Написано на лівому полі замість закресленого і сих а яко.

¹⁶ Далі закреслено му.

¹⁷ Далі закреслено какъ.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого а особлыво над майоромъ Щетининимъ к окончанію.

¹⁹ Далі закреслено предпоручено, вашего високоблгородія симъ прошу, ежели без доказателєи оноє сие следствіе, над Серковимъ производящееся, докончит і рѣшит указам монаршимъ противно не будет, купно при сем пре депутатѣ Нестеру Гаврилову произвест по ея ім. в-а указам і без далнѣхъ напред турбаций.

²⁰ Далі закреслено такъ і за сѣна.

²¹ Далі закреслено і в Кошѣ.

²² Написано над рядком замість закресленого и.

²³ Далі закреслено же.

²⁴ Написано над рядком замість закресленого не могло.

²⁵ Далі закреслено без.

²⁶ Далі закреслено не оставит.

№ 380 По указу ея величества государыни императрицы Елисаветъ 124
Петровны, самодержицы всероссийской и прочая, и прочая, 3в.
и прочая

Сего явителю Воиска Запорожского Низового козаку куреня Пластун-
новъского Федору Чалому з служителми Ивановъ, Семеномъ и Юхимомъ
в сидѣннй зимовником в речки Саксаганѣ з рогатим скотом и лошадами, и
в поездки на степь для ловлѣ звѣра, и сиску изшедших изъ зимовника
лошадеи во всѣхъ нашихъ запорожскихъ мѣстахъ, такожъ за надобности
к покупки ихъ в сегобочные слободы ниякого препятствия и обиди не
дѣлат, но чинить в силѣ височайшихъ указовъ свободный пропускъ з
срокомъ придучого 761 года, сентября по 1 день отпуц.

Арк. 124 зв. Чернетка¹.

№ 398 Пане¹ сотникъ² слободы Чечелѣвки гпдинъ³ Чечель. 152

В. З. Н. ѿт куреня Деревянковского⁴ мнѣ в Кошъ представленно, что того
ку. козакъ Степанъ Богатченко, будетъ тому недель болѣе трох, поехалъ
в слободу Чечелѣвку за своіми надобности, гдѣ, заболѣвши⁵, в тамошнего
жителя, прозиваемого Бочки, умре, по коему осталос в показанного
Бочки кафан⁶ китаевий, поясъ добрый шовковий, денегъ⁷ 24 ру., гдѣ
содержатся. Васъ, пне сотник, прошу показанному Бочцѣ приказат,
черезъ случающихся тамо В. З.⁸ с⁹ пошпортами от Коша¹⁰ здешнихъ
козаковъ дать для привозу¹¹ // в оний Деревянковскій курѣнь¹² і мене пис- 152
менно увѣдомить. 3в.

Ном. 3442.

Помітка: 14.

Арк. 152. Відпуск.

№ 409 Высокоблагородный и высокопочтенный гспднъ Воиска 137
Запорожского кошевой атаманъ.

Об опусътошеніи в дачах слободы Пушкаревки запорожскими казаками
куреня Конеловского Самоилою Носом пусканием собственных ево овецъ

¹ Док. у справі перекреслено.

¹ Написано над рядком замість закресленого Почтенній гпдинъ.

² Далі закреслено новопоселяеного слободы полку козачого полку.

³ Написано над рядком замість закресленого Иосифъ.

⁴ Далі закреслено сего те.

⁵ Далі закреслено умре.

⁶ Далі закреслено матеряній.

⁷ Далі закреслено д.

⁸ Далі закреслено добросовѣсных.

⁹ Написано замість закресленого за.

¹⁰ Написано над рядком.

¹¹ Слово густо закреслено.

¹² Далі закреслено і о том.

и другаго скота сенокосных луговъ к вашему высокоблагородию от меня писано было. Но оной Носъ с овчаром ево Никитою Шоленомъ более тысячи овецъ на пазбу пригналъ и чинить немалое разорение, яко то – потравилъ выборныхъ козаковъ сена, а именно: Кирила Филоненка – семдесятъ, Федора Раця – сорокъ девять, Конона Коротенка – шездесять, Афонася Степаненка – тритцать семь. Да окроме того і прошлого 1759 году Данилы Одноволого зятя – восемдесятъ, і объявленнаго Афонася Степаненка – девяноста. Итого триста восемдесятъ шесть копень.

Того ради, ваше высокоблагородие, ізволите приказать оному Самоиле Носу вышписанныхъ обидимыхъ в сене казаковъ удоволствовать, а впредъ того чинить запретить. И ¹што по сему учинено будетъ, меня увѣдомить¹.

Вашего высокоблагородия верный слуга
Григорей Талстои

Октября 6 дня. 1760 году.

К. С. Елисаветы.

№ 3017 в з.

Г. Белицкому.

Помітка: Пол. ок. 20, 176 [!] году.

Арк. 137. Оригінал.

- 138 № 410   Высокородній і¹ превосходительний² гпднъ дѣйствителній стат.³ совѣтникъ и крѣпости С. Елисавети комендантъ Григорий Прокопиевич, бългоприятний гсдръ мой.

По сообщению в. превосходительства, сего октября 20 д. в Кошѣ полученном, в коем написано, что запорожским козаком куреня Конеловского Самойломъ Носомъ потравлено в пушкаровскихъ обивателей овцами сѣна, а іменно: Кирила Филоненка – 70, Федора Раця – 49, Конона Коротенка – 60, Афанасия Степаненка – 37, да кроме-де того с прошлого 759 года Данила Одноволого зятя – 80, и объявленнаго Афанасия Степаненка – 86 копень, с требованиємъ о учиненіи обидимимъ с онаго Носа удоволствія, чрез сие в. превосходительству объявляется, что о съпросѣ онаго Носа – подлинно л онъ травлениємъ овцами сѣна слободанскаго прикълючилъ імъ обиду, нарочно к нему войсковой служитель от мене послантъ, коему приказано, чтоб онъ показанному Носу накрѣпко // приказалъ впредъ слобожанамъ ^{зв.} никакихъ обидъ не чинит под опасениємъ⁴ войскового штрафа⁵, а овци⁶, буди

¹ Написано іншимъ почеркомъ.

¹ Далі закреслено високо.

² Написано над рядкомъ замість закресленого тенній.

³ Далі закреслено ский.

⁴ Далі закреслено нашего.

⁵ Написано над рядкомъ замість закресленого наказанія.

⁶ Далі закреслено оттол.

б⁷ в слободскихъ дачах⁸ за чертою⁹ запорожской землѣ находятся, согнал¹⁰. ¹¹В протчемъ¹¹ с моимъ почтениемъ пребиваю.

В. превос.

1760 году, октября д. 25.

Ном. 3964.

Проба пера: Спробовати пера и чернила, чи добре.

Арк. 138. Відпуск.

№ 414 В Елисаветъ до статского совѣтника

121

Козакъ куреня Конеловского Анѣдрѣй Вечѣрнѣй в Кошѣ сего сентября 7 д. донесъ¹, что онъ, к сворованимъ в него лошадамъ² сискавъ поличного к воровству³ тѣхъ лошадей⁴ вора елисаветского жителя Михайла Кравця⁵, содержитъ³ за то³ в крѣпости Святия Елисавети въ Гарнизонной крѣи⁶ и ищетъ⁶ с него, Кравця³, за всѣ свои лошади⁷, яко уже приличившогось к тѣмъ лошадамъ, удовольства.

Онъ же, Кравецъ⁸, // искаея⁹, чтобъ себе от того оправдितъ¹⁰, либо вдаль 121
дѣло промедлѣвши какимъ-нибудь случаемъ спастись, наговорилъ на его, зв.
Вечѣрного, якоби і онъ, находячись¹¹ в Запорожи к ¹²воровствамъ есть
причиненъ¹², и по тому в дѣлѣ произвожденіемъ остановка в едно толко
оному, Вечѣрному, затруднѣніе і волокиту здѣлалась. ¹³І при томъ¹³
вишеписаной Вечѣрний тутъ, въ Кошѣ, что онъ во все свое в Войску Запо-
рожскомъ пребиванію ни в якомъ приводѣ³ і подозрѣній не бивальъ, //
¹⁴того куреня Конеловского¹⁵ атамана ³Ігната Лисого³ і козака¹⁶ Гордѣя 122

⁷ Далі закреслено тамо ближ.

⁸ Написано над рядкомъ замість закресленого не.

⁹ Далі закреслено вой.

¹⁰ Далі закреслено что ж оной вой. служителъ за возвращеніемъ в Кошъ представит, в то время і в. превос. о том от мене знат дано будет. В протт., а нинѣ.

¹¹ Написано над рядкомъ.

¹ Написано над рядкомъ замість закресленого представилъ.

² На лѣвому полі та над рядкомъ закреслено что тѣ лошади.

³ Написано над рядкомъ.

⁴ Далі закреслено себ.

⁵ Далі закреслено бившого прежде запорожского Щербиновского куреня козака и за то.

⁶ Написано над рядкомъ замість закресленого і ищетъ.

⁷ Далі закреслено съ него вора.

⁸ Написано над рядкомъ замість закресленого воръ.

⁹ Написано над рядкомъ замість закресленого себе от того защищая і.

¹⁰ Далі закреслено себ.

¹¹ Далі закреслено при Войску Запорожскомъ воруетъ.

¹² Починаючи від ствамъ написано над рядкомъ замість закресленого передержуєть, да и в Сѣчи ни единого доброго челоуѣка нетъ.

¹³ Написано над рядкомъ замість закресленого а понеже за; далі закреслено онъ.

¹⁴ Перед цимъ закреслено ихъ.

¹⁵ Далі закреслено козака.

¹⁶ Далі закреслено свѣдителямъ.

Цигана¹⁷ во свѣдѣтельство¹⁸ представилъ, кои то і засвѣдѣтельствовали¹⁸ свѣрним одобрениємъ³.

122 Того для¹⁹ вашего превосходительства приятно прошу оному Кравцю²⁰
зв. в его напрасних наговорах не вѣрять. И сего²¹ Вечѣрного повелѣтъ съ его, Кравця³, имущества за пропалие лошади, яко онъ поличній к тѣмъ лошадямъ воръ, взискать, чтоб без удовольствія не остался і напрасно далней²² волокити не узнавал²³, // ²⁴і поступить с нимъ, Кравцемъ, в силѣ висо-
чайших указовъ. ²⁵-А каковы он, тот Кравецъ, оправдание приносит в отпуске его честном³ и куда³ от Коша Запорожского, то для справки – не фалшивой ли имѣет какой пашпортъ, соблаговолено б било отобрат, что у него к тому имѣется, сообщит в Кошъ, і такимъ плутамъ нѣ по какимъ видам, когда уже в чем худом признат, не верит²⁵. І что послѣдуетъ²⁶, увѣдомлениемъ Кошъ не оставит.

Сентябра 9 д. 760 году.

Ном. 3313.

Помітка на арк. 121 посередині на лівому полі: 13.

Арк. 121, 122. Відпуск.

146 № 416 Велможному гпдну Воиска Запорожского Низового атаману
кошовому Алѣѣю Белицкому
Покорное доношение

Прошлого сентября 7 ч. донесено от мене, нижайшого, в Кошъ о сворованих в мене жителемъ елисаветскимъ Михаиломъ Кравцемъ лошадях с прошеніемъ писменного вида о удовольствіи с того вора имущества безволокитно, о чемъ и писано к господину генералу Толстому, и по тому от Войска Запорожского писанъ. А особливо по доказателству [!] свидетелей¹ хотя имею стараніе о взисканіи за свою обиду на вишьписаном вору, толко жъ, якъ вижу проволочку, не скоро доишущь о своей обидѣ.

146 Того ради, вашей велможности донося, нижайше прошу к господину
зв. Толстому о мнѣ повторне // писать о скоромъ² правосудіи и о удовольствіи

¹⁷ Далі закреслено с протчими згодившіеся тутъ.

¹⁸ Написано над рядкомъ замість закресленого ютъ да и почти вѣвесь Кош про его добре состояніе вѣдаеть.

¹⁹ Для правлено з ради.

²⁰ Написано над рядкомъ замість закресленого вору поличному.

²¹ Далі закреслено жалобливого.

²² Написано над рядкомъ замість закресленого на.

²³ Далі закреслено да и за напраснимъ на его, Вечѣрного, наговоръ и безчестіе і безчестіе[!] от чего узнаеть.

²⁴ Передъ цимъ закреслено онъ немалую обиду.

²⁵ Написано на лівому полі; далі закреслено і что.

²⁶ Далі закреслено в Кошъ.

¹ Написано над рядкомъ.

² Написано на місці витертого.

мене без волокити, даби я обидимъ не билъ, ибо и такъ, волочась чрез все лето, разорился вкраи. З якимъ же оной Кравецъ отпуском от Коша, при сему сообщаю пашпортъ.

О семь, донося, просит козакъ куреня Конеловского
Андреи Вечорни

1760 году, октября 28 д.

К. С. Е.

Помітка: Пол. 4 д. ноября 1760 году.

Арк. 146. Оригінал.

№ 417 В Елисаветъ до Толстого 147

Сентябра от 9 дня по жалобѣ козака¹ конеловского Андрѣя Вечѣрнего за сворование у его елисавецкимъ жителемъ Михаилом Кравцовъ лошадей велено обидимую сторону удовлетворит². А нинѣ онъ, Вечѣрний, присланимъ в Кошъ доношениемъ представляеть, что ни³ лошадей и за оние денегъ не возвра [!]. // Того ради вашего благородия покорно прошу повелѣть, чтоб не оставался в крайнем обидимъ. 147 зв.

Арк. 147. Відпуск.

№ 418 Високблагородной гспднѣ, високомилостивой гсдрѣ Иван Афанасѣевич. 150

Отпущеное от мене октября 27 на имя его велможности гспдна кошового Белицкого о делѣ томъ, о якомъ ваше высокблагородие и писано в битност мою в Микитинимъ – чернае доношеніе, по якому толко Артемомъ Василичевичемъ гспдном Зубовим ко мнѣ писмомъ партикулярном // отписано, – за суетами-де не можно писат, а по времени писано будетъ. Нине же от Бога дарованим вашему высокблагородию благополучеемъ и я, беднякъ, надежду на вашего высокблагородия имею і прошу, якъ батка своего, посѣтаратисса за мною, чтобы писано було з Коша¹ о скоромъ решеніи в Гарнѣзонъной канцеляриі моего дела. Повекъ мой буду благодарній, толко постарайтеса – убиточився много и остатисъ чрез вора в поношеніи не хочетця. // О якомъ воре и билетъ, копию, сообщаю. По сему билету в Ажамки часть коней продавъ, а останокъ Хорват забравъ. Що написанъ молодикъ его, Иванъ, то естъ шулерка, Повтавскій з нимъ купно гонил, ²-а не молодикъ², в той часъ сеи панъ кошововавъ. Отдавъ себе в призрениа вашего высокблагородия, с надеждою остаюсь. 153

Вашего высокблагородия високомилостивого [!] гсдря
моего покорнейшой слуга Андреи Вечорний

1761 году, генваря 24 д.

К. С. Е.

Арк. 150, 153. Оригінал.

¹ Далі закреслено за.

² Далі закреслено но.

³ Написано над рядком замість закресленого у тѣхъ.

¹ Далі закреслено за мною.

² Написано над рядком.

151 № 419 Билетъ

Показатель сего, Войска Запорожского Низового козакъ куреня Щербиновского Михайло Кравецъ, з молодикомъ Ивановъ да Грицкомъ еднимъ возомъ впорожнѣ¹, пароконъно и верхи, женуть для продажи лошадей сорокъ шест в крѣпост Стія Елисавети и сегобочніе новопоселение слободи, з срокомъ сего года октября по 1 число отпушен. Которому в оба пути чинити, в силѣ високомонарших указовъ, свободной и беззадержательной пропускъ, чего ради во верной з благо-// полуного² места при подписѣ имени моего и с приложеніем полковой перевозкой печати сей ему, Кравцю, з будущими при немъ белеть данъ в палаки³.
Июля 30 д. 1757 году.

В подлѣнномъ подписано: Полковникъ перевозкий Павелъ Кириловъ с товариством

З подлѣннымъ свидѣлствовалъ сотеній ажамскій писарь Иванъ Тимофеевъ [!]

Арк. 151. Копія.

149 № 420 Високородній і превосходителній гспдинъ дѣйствителній статский совѣтник і крепости Свтія Елисавети комендантъ, гсдръ мой.

Прошлого 760-го году, сентябра 9 д. от Коша В. З. Н. к вашему превосходителству ¹-писано било с требованиємъ, даби¹ по жалобѣ козака ку. Конєловского Андрѣя Вечѣрного по іску его с вора жителя елисаветского Михайла Кравця за поворованіе в него, Вечѣрного, лошади, яко тот Кравецъ² поличним к тому воровству явился, приказано³ оногo, Вечѣрніогo удовлетворять.

А сего фєвраля⁴ д. он, Вечѣрній, присланным в Кош доношениємъ представилъ, что і поннѣ окончанія тому дѣлу і ему удовольствія нет, толко⁵ єдни волокити і убитокъ слѣдуєтъ, а за вором і покупщиками⁶ укревательство і потачки чинятся, // і что он, Кравецъ, по билету, якоби от полковника перевѣзкого данному⁷, тие лошади продавал, тѣ жѣ покупщики очищаются⁸. К полковникам же⁷ перевѣзскому і гардовому чрезъ прикази воісковіе билетов дават⁹ всегда¹⁰ запрещенно било^{7 11}-и нинѣ запрѣщениє¹²

¹ впорожнѣ

² получного

³ паланки

¹ Написано над рядком та на лівому полі замість закресленого отпушеном писано.

² Далі закреслено к воровству в его.

³ Далі закреслено бѣ кому з имущества его, Кравця.

⁴ Число не зазначено.

⁵ Далі закреслено чрезъ.

⁶ Далі закреслено от судящих.

⁷ Написано над рядком.

⁸ Далі закреслено а понєже.

⁹ Далі закреслено до отпуску.

¹⁰ Написано на лівому полі замість закресленого єще того билета.

¹¹ Написано на лівому полі.

¹² Далі закреслено імѣється.

чинитя¹¹, і в крепости С. Е. к бившимъ тогда комендантам о непропуски⁷ і нигдѣ⁷ за такими билетами писанно неодиноїди⁷, по чему, упователно от тѣх комендантов і вездѣ в слободском поселеніі тож предложено. І по тому, яко⁷ оной билетъ сумнителній і покупати било імъ тѣх лошадей за таким сумнителнимъ билетомъ не подлежало, ¹³і оніе покупщики виновними остаются¹³, для того вашего превосходительства приятно прошу о немедленном окончаніі¹⁴ дѣла і в удовольствіі ¹¹его, Вечѣрнего¹¹, с кого надлежить в Гарнизонную крию предложить, даби онъ, Вечѣрній, болѣе чрезъ напрасніе от той Гарнизонной кріі¹⁵ проволочки обидѣ не узнавалъ. І что послѣдуетъ, // Кошъ увѣдомленіемъ не остави[тъ]¹⁶.

154

1761 году, февраля д. 6.

З Кош а.

Ном. 404.

Арк. 149, 154. Відпуск.

Справа 19

№ 446

О секретном деле

35

Ея императорскаго величества самодержицы
всероссійської Войска Запорожського Низового
благороднѣйшему і высокопочтеннѣйшему господину
кошевому атаману Якиму Ігънатовичу из сътаръшиною

Понеже ізвѣстно въ Киевской губернской канцеляріі учинилось, что будто бы въ Крыму, въ Перекопи въ гарнизонѣ, бывшія янычары, взбунтовавъ, все разбежались і по другимъ местамъ разсеялись, і никого не осталось, а подлинно ль то произошло, Киевской губернской канцеляріі весьма вѣдать потребно.

И того ради вамъ, гсдину кошевому атаману, із старшиною, определяетца о вышеписанномъ бунтѣ – кемъ і от чего началось, і какъ успокоено, і когда было, буде же не в Перекопе – не было л в другомъ городе, во Ачакѣ или въ Кинъбурне или въ Крыму по городамъ, от приезжих ¹заподлинно разведат¹ в Запорожской Сечи. И буде-то подлинно учинилось, то от чего і гдѣ ннѣ тѣ бунтовъщики находятся і о протчем, что по тому свѣдомо б было, со всякимъ обстоятельствомъ в Киевскую губернскую канцелярію репортовать какъ найскоряе.

Іванъ Костюрин

Киевъ.

7 ноября 1754 года.

Ном. 108. Записанъ.

Помітка: Получено ноября 16 д. 1754 года.

Арк. 35. Оригінал.

¹³ Написано на лівому полі та над рядком.

¹⁴ Далі закреслено его, Вечернего.

¹⁵ Далі закреслено волокити.

¹⁶ Текст пошкоджено.

¹ Починаючи від лінно написано на лівому полі.

40а № 450 1754 году, ноябра 16 дня¹ сѣчевій кантаржѣй Василь² Кіоморжоль, грекъ, объявилъ³ в канцеляріи Войсковой слѣдующоѣ⁴: он-де, Коморжоль, бакцисарайских купцовъ арѣменовъ Чекересь Поповича і Павла Иванова между разговорами⁵ в Сѣчи спрашивальт о состояніи кримских поведеній і новых авизій, то оние армени, между протчѣимъ, объявили. Сего-де году⁶ в праздникъ турецкій рамазанъ байрам⁷ ханские два⁸ чогодари, упився⁹ горѣлки і вина¹⁰-в Бакцисарѣ в шинку¹⁰ и, учиня драку, єдинъ другого ножами поранили. И егда караулние сеимени поймали их¹¹, и ханъ, увидѣвъ и распитавъ о той причинѣ¹², по трех дняхъ велѣлъ в Бакцисарае везде з вином і горѣлками бути побить¹³, что и учиненно, і не велѣлъ впредь напитоковъ в Бакъцисарае деръжать¹⁴.

40а зв. Прошедшого ж-де мсяя октябра послѣдних чиселъ // по указу ханскому ѱрди⁷ Буджацкой пять тысячь, Джамбулуцкой една тысяча, киргизовъ 500 человекъ¹⁵, перевезея чрез лиманъ въ Очаковъ, в Крим пошли. А зо всего Криму¹⁶ приказалъ ханъ от пяти¹⁷ хатъ єдному человеку оружеинному и конному по пароконъно в поход на Черкеси готовится. И всего войска противъ посланного в прошломъ годѣ туда ж 20 тысячь войска (которое тамо черкесами розбито¹⁸)¹⁹ утроє – ітого 60 тысячь било бѣ²⁰. І над оним войском опредѣлялъ ханъ калгу-султана главним комендиром, точию оной калга-султанъ хану объявилъ: “Ежели-де я пойду на Черкеси, то-де войны дѣлатъ⁷ не буду⁷ (з имѣючимся тамо⁷ на Черкесах⁷ его, ²¹калги-султана²¹, двоюродним братом Гортанъ Гиреємъ)²², но учиню-де миръ²³. И к оному⁷ калги-салтану⁷ в помощь опредѣлялъ нурадинъ-сул-

¹ Далі закреслено сѣчевій кантаржѣй і толмачъ Иванъ Швидкій, купецъ.

² Далі закреслено грекъ.

³ Далі закреслено слѣдующее по данному.

⁴ Далі закреслено по данному-де он-де от его велможности от гпдна кошового атамана Якима Ігнатовича єму, Коморжолу, приказу і наставленію между разговорами з бак.

⁵ Далі закреслено по пристойности.

⁶ Далі закреслено іюля мся.

⁷ Написано над рядком.

⁸ Далі закреслено чогор.

⁹ Далі закреслено ви.

¹⁰ Написано над рядком; далі закреслено в Бакъцисарѣ.

¹¹ Далі закреслено и до ха. вши.

¹² Далі закреслено и что послѣ того в мечетѣ нѣякойсь дивале Гафузъ хана и что чрез.

¹³ Далі закреслено вез.

¹⁴ Далі закреслено а ннѣ.

¹⁵ Далі закреслено чрез Очаковъ.

¹⁶ Далі закреслено веленно.

¹⁷ Далі закреслено семей.

¹⁸ Написано на лівому полі замість закресленого побѣжденно.

¹⁹ Дужки авт., далі закреслено утр.

²⁰ Далі закреслено и вскорости туда.

²¹ Написано на лівому полі.

²² Дужки авт., далі закреслено не буду.

²³ Далі закреслено и тако от на.

тана²⁴. И пошол ли оние султаны з войском²¹-на Черкеси²¹ ілі нѣтъ, оние-де армени, якѡ уже 15 день якъ з Бакчисарая // виѣхали²⁵, но толко в 41 скорости імѣли²⁶ в походъ итит.

Арк. 40а, 41. Відпуск.

№ 451   О секретѣ
В Кіевскую губернскую канцелярію
Покорній репортъ

38

Ордеромъ Кіевскоі губернской канцелляріи, текущего ноябра 16 д. в Кошѣ Воиска Запорожского Низового полученним¹, предложено о извѣсномъ Кіевскоі губернской крїи якобы в Крыму, в Перекопѣ в гарнизонѣ, произшедшемъ от янчаръ бунте – кемъ, и отчего началось, и какъ успокоено, и когда было, буди же не в Перекопе – не было ль² в другомъ городе, в Очаковѣ, или в Кинбурѣ, или в Крыму по городамъ, от приезжих заподлинно разведать в Запорожскоі Сѣчи. И буде то подлинно учинилось – то отчего, и гдѣ нинѣ тѣ бунтовщики находятся, і о протчем, что по тому с вѣдомостю было, со всякимъ обстоятельством в Кіевскую губернскую канцеллярію репортовать. І по содержанию оной Кіевскоі губернской крїи ордера о вишписанномъ разведованіе в Сѣчи с приержими купцами с Крыму учинено, а по оному нижслѣдующое явилось⁴:

1. Купецъ и житель малоросійского сотенного города Ромна Романъ Щербина в Войскової канцелляріи показаль. Сего-де 754 года в прошедшей свтих апостоль Петра и Павла постъ, на первой неделѣ, былъ онъ, Романъ Щербина, в Кефѣ по купеческому³ промыслу. И егда пошелъ з гостинного двора в базаръ, // то еденъ грекъ житель города Кефи, а якъ его зовуть не знаетъ, спрашиваль его, Щербину, в базарѣ: ⁵–“Вѣдаеш ли ти, что армїя московская к Перекопу и до Керчи пришла?” Но он-де, Роман Щербина, о томъ сказалъ себе невѣдомимъ и при томъ говорилъ, что-де тое⁶ весма разглашено напрасно⁷.

38
зв.

²⁴ Далі закреслено того.

²⁵ Далі закреслено не извѣстно.

²⁶ Далі закреслено ви.

¹ Далі закреслено ордеромъ.

² Далі закреслено в городе.

³ Слово правлено.

⁴ Далі закреслено пер.

⁵ На арк. 51 зв. закреслено текст аналогічного змісту: Сего году извѣстно в Сѣчи било, что в Петровъ постъ якобы армия московская к Перекопу и до Керчи пришла. І тилалъ кричаль в базарѣ публѣчно, что московская армия прийшла воеват Крыму. Послѣ чего и тривога в томъ Крыму била и із околичних мѣсть в город и в гори з женами и дѣтми, и худобою везлис, и з скотомъ гнались. А янчарамъ приказанно было кождому при своему полку быт, і всѣмъ готовится к баталїи. І бившихъ в Крыму купцовъ донскихъ, малоросійских и протчиихъ, в хану зачинивъ, і чрезъ три дни держали. І увѣдомлясь, что арміи нѣкакой под Перекопом и под Керчу нѣтъ, освободили с-под караула. В Кіевскую; вице; губерниа.

⁶ Далі закреслено разглашено.

⁷ Далі закреслено по всем же тому.

Потомъ же по всемъ городѣ Кефѣ турки, татаре, греки, армене и протчїе⁸ народи между собою въслух говорили, что подлѣнно российская армія къ предреченнымъ мѣстамъ пришла. І того ж дня тилал кричал въ базарѣ публѣчно, что московская армія пришли воеват Криму. Послѣ чего и тревога въ томъ городѣ Кефѣ учинилас, и з околичних мѣстѣ въ городѣ Кефу и въ гори зъ женамы и дѣтми, и худобою везлис, и з скотомъ гналис. А янчарамъ приказанно било каждому при своему полку битъ и всѣмъ готовитця к баталѣі. Его ж-де Щербину и полтавских купцовъ Михайла Марченка, Ивана Марченка, Федора Сушенка и протчїих⁹ малороссийских и донских купцов, въ хану зачинивъ, два днѣ деръжали под караумъ¹⁰, а на третїй день, увѣдомля, что арміи нѣкакой под Перекопомъ и под Керчу нѣтъ, освободили с-под караула⁵. А чрез что подлѣнно // та тревога учинилас – не вѣдаеть онъ, Романъ Щербина, о¹¹ толко по тому слышал от турков і других тамошнихъ жители, что-де за моремъ, на Кубанской сторонѣ, немалое число верблюдов било, и мнѣли-де они, что войско, и для подлѣнного увѣдомления шесть тысячъ анчар к Керчи, а к Перекопу сейменов до нѣсколко человекъ послано било. Анчаре же при своїх ортахъ въ Перекопѣ, въ Бакцисарѣ, въ Кефѣ и в других мѣстахъ били и нѣкуда не розбѣгалис, развѣ что по купечеству по нѣкоторимъ городамъ ездятъ, да и бунтовъ от них, анчар, въ Криму нѣгде не слышно било.

2. Сѣчевїй кантиржѣй Василь Кѣіоморжоль, грекъ, въ онои же Войскової канцеллярїі под симъ означенное показалъ. Яко онъ-де, Кіоморжоль, бакцисараиских купцов арменов Чекерес Поповича и Павла Иванова, между розговорами, в Сѣчи¹² спрашивалъ о состоянїи кримских поведений и нових авизїй, то оние армени, между протчїимъ, заявили. Сего-де году, въ праздникъ турецкий рамазанъ³ байрамъ ханские два чогодари, упився горѣлки-вина в Бакцисарѣ въ шинку и учиня драку, єдинъ друго ножами поранили. И єгда караулные сеймени поймали ихъ, // і ханъ, зв. увидѣвъ и распитав о той причинѣ, по трехъ дняхъ велѣлъ в Бакцисарае везде зъ виномъ и горѣлкамъ бути побить, что и учинено, и не велѣл въпредѣ напитоковъ в Бакцисарае держать.

Прошедшого ж-де мѣсяцу октября послѣдних чиселъ по указу ханскому орди Буджацкої пят тысячъ, Джамъбулуцкої єдна тысяча, киргизовъ пятсотъ человекъ, перевезся чрез лиманъ в Очаковѣ, въ Кримъ пошли. А зо всего¹³ Криму приказалъ ханъ от пяти хатъ єдному человеку оруженному и конному по пароконно въ походъ на Черкеси готовитця. И всего войска против посланного въ прошломъ годѣ туда ж двадцать тысячъ войска (которое тамо черкесами разбито)¹⁴ утроє – итого якобы¹⁵ шесть-десять тысячъ било б. И над онимъ войскомъ опредѣлял ханъ калгу-султана

⁸ Далі закреслено армени.

⁹ Далі закреслено якъ.

¹⁰ карауломъ

¹¹ Треба а.

¹² Далі закреслено в Сѣчи.

¹³ Далі закреслено ар.

¹⁴ Дужки авт.

¹⁵ Написано над рядком.

главнимъ комендиромъ, точию оной калга-султанъ¹⁶ хану объявил: “Ежели-де я пойду на Черкеси, то-де воины дѣлат не буду (зѣ имѣючимися тамо его, калги-султана, на Черкесах двоюроднимъ братомъ Гортанъ Гиреемъ)¹⁴ но учиню-де мир”. И к оному калги-салтану въ помощь опредѣлял¹⁵ хан же¹⁵ нурадина-султана. И пошел ли оные султаны зѣ войскомъ // зѣ 43 войскомъ на Черкеси или нѣтъ, оные-де армени, яко уже¹⁷ 15 день якъ зѣ Бакцисаря виехали, ¹⁵-не знаютъ¹⁵, но толко въскорости имѣли итить въ походы ¹⁵-на Черкеси¹⁵. О чемъ в оную Кіевскую губернскую крію репортуя покорно.

А. к. Яким Ігнатовичъ с товариством

Кошъ.

19 д. ноября 1754 году.

Арк. 38, 42, 43, 51. Відпуск.

№ 452 По титулѣ гспдна генерала Лео[нтиева]¹ 39
Покорній репорт[ъ]

По доношениямъ нашимъ² всемиловивѣ[йшее] є. і. в-а денежное³ [чети]ре тысячи шесть[сотъ] шестъдесять руб[лей]⁴ ж[алования] сего июня въ 21 д. при ордерѣ вашего високопревосходительства⁵ киевского гарнизона Стародубовского полку чрезъ порутчика Кирила Фролова⁶ // в цѣлости 39
полученно і в приеме оног⁷ ему⁸, Фролову, ⁹-з Коша за печатью войско- 39
вою⁹ росписка дана¹⁰. [О чемъ] вашему високопре[восход]ителству с покоръ[нос]тию моею репоръ[тую].

[А.] к. А. І. с товариствомъ

[17]52 год, [июн]я 22 д.

Арк. 39. Відпуск.

¹⁶ Далі закреслено калгу.

¹⁷ Далі закреслено пяв.

¹ Текст пошкоджено.

² Далі закреслено под я в силѣ височайших є. і. в-в[а] [донє]сенніє к вашему високопревосходительству о присилки окладного на прошлой 75[1 год] всемиловивѣйш аго є. і. в-а на доношенія на Войско Запорожское Низовое денежного жалованья поднесеннимъ, того ж я, атаманъ кошевий, со всею войсковою старшиною, курѣнными атаманами и со всѣмъ Войскомъ За. Н. на доношенія оное.

³ Далі закреслено жало[вание].

⁴ Написано над рядком.

⁵ Далі закреслено чрезъ нарочного присланное с Кієва в Сѣчь.

⁶ Далі закреслено і с конвойними, однимъ капраломъ // [и дв]енадцять члвкъ салдатъ.

⁷ Написано над рядком замість закресленого оногo того.

⁸ Далі закреслено порутчику.

⁹ Написано справа на правому полі замість закресленого по-пържнему.

¹⁰ Далі закреслено [и бє]зъ удержанія с команъ[дою] в Кієвъ отпушень.

40 № 453 [40а] Тисячца сѣмьсотъ пятьдесятъ второго года, июня въ 22 день¹
²з Кош а² Войска Запорожского Низового дана сия росписка кыевского гарнизона Стародубовского полку поручику Кырилу Фролову в томъ, что привезенное нимъ с Киевско[й г. к.]³ всемлѣвѣйшее ея і. ва ѡкладн[ое] аному Запоросжскому Войску за [1751] годъ денежное жало- ванє – четыре тысячи шестьсотъ шестьдесятъ рублей, во всякой целости пѣринято і в том ему сия росписка за войс[ко]вою печатью данъна.

Проба пера на арк. 40: по которому; *на арк. 40 зв.:* прочая, по ко., по которому, по з зѣвѣра, звѣра, канабъ [?].

Арк. 40. Відпуск.

59 № 453а	Ірклѣвскій	12 ру. 50
	Незамаивскій	12 ру. 50
	Криловскій	6 50
	Уманъскій	12 50
	Деревянъковскій	6 ру. ¹ 25
	Титаревскій	6 ру. 25
	Корсунъскій	<u>6 25²</u>
	Шкуруинскій взялъ	<u>6 ру. 25 к.</u>
	Взялъ	68 75 к.
	Левушковскій	6 ру. 25 к.
	Канѣвскій	6 25

Проба пера: Спробовати.

Арк. 59. Чернетка. Частина документа.

¹ Далі закреслено ея імператорскаго величества.

² Написано на правому полі.

³ Текст пошкоджено.

¹ Далі закреслено 250.

² Нижче під рисою закреслено 62 ру. 25, 50.

**НАУКОВО-
ДОВІДКОВИЙ
АПАРАТ**

КОМЕНТАРІ

Справа 16

№ 1

^аОнуфрій Яковлев – козак Батуриного куреня, полковник Самарської паланки з 1 січня до 24 червня 1752 р.

^б“гетмана . . . Разумовского ордеровъ”. Ордери гетмана від 20 вересня і 3 грудня 1751 р. та 12 березня 1752 р. з вимогою направити депутатів від Війська Запорозького до Старосамарської комісії (про Комісію див. у передмові від упорядників) збереглися у фонді Генеральної військової канцелярії (ЦДІАК України, ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 23–24, 42–43, 54–55). Про К. Г. Розумовського див. Архів Коша Нової Запорозької Січі: Корпус документів 1734–1775. – К., 2000. – Т. 2. – Ком. № 34 а.

^вКозельський Яків Павлович (бл. 1714 р. –?) – сотник Полтавської 2-ї сотні (1738 р.), полтавський полковий осавул (1738–1761 рр.). У 1738 р. просив Полтавську полкову канцелярію призначити його сотником “на Самар” (ф. 94, оп. 2, спр. 85, арк. 47).

^гМалий Яким Гнатович – козак Вищестеблівського куреня, військовий осавул (н. п. 1742 р.), кошовий отаман (24 червня 1743–1744 рр., 25 червня 1748–1749 рр., 24 червня 1750–24 червня 1752 рр., 24 червня 1754–1 січня 1755 рр.). Як свідчать рапорти Коша, надіслані упродовж жовтня 1751 – квітня 1752 рр. до Генеральної військової канцелярії, був рішучим противником створення Старосамарської комісії (див. ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 26, 29–30, 42–43 зв., 50–52, 56).

№ 2

^аСамара, Стара Самара – неофіційна назва м-ка Богородичне, осадженого упродовж 1738–1742 рр. поблизу Старосамарського ретраншементу (залишки фортеці збереглися дотепер поблизу селища Шевченка Дніпропетровської обл., див. *Титов В.* Фортеці на території м. Дніпроперовська // Нові дослідження пам’яток козацької доби в Україні. Збірка наукових статей. – К., 2000. – Вип. 9. – С. 27), спорудженого 1736 р. на місці Новобогородицької фортеці (див. у цьому томі ком. № 25 б). Упродовж 1744–1761 рр. – сотенне м-ко Полтавського полку. Згідно з ордером К. Розумовського від 3 жовтня 1761 р. містечко “до указу” передано Військовій Запорозькому. У 18 ст. неофіційна назва часто вживалася у документах і навіть витіснила офіційну.

№ 3

^а“з сими депутатами Павла Иванова”. Вірогідно, тут допущено помилку. У 1752 р. депутатом від Війська Запорозького у Старосамарській комісії був козак Шкуринського куреня Павло Кирилов. Відомий також як депутат Бахмутської слідчої

---

* Оскільки в коментарях використано переважно документи ЦДІАК України, далі у посиланнях на документи цього архіву назва архіву не повторюється.

комісії у 1747–1748 рр., військовий суддя у 1756 р., полковник Інгульської паланки у 1757 р., член депутації від Війська Запорозького до Санкт-Петербурга у 1758–1760 рр.

^бЛантух Григорій Федорович – козак Рогівського куреня, депутат Комісії для розмежування земель з Військом Донським (1746 р.), Комісії для опису та складання планів запорозьких земель (1757 і 1759 рр.). Обирався кошовим отаманом у 1755–1756, 1758 (з кін. січня), 1761–1762 (до 24 червня) і 1763 рр. (з кін. жовтня). Ордером малоросійського генерал-губернатора П. О. Рум'янцева його призначено кошовим отаманом на 1765 р., проте, всупереч цьому, Військо Запорозьке обрало кошовим Петра Калнишевського.

^в“*вислать в Самарь імѣте*”. Кіш відмовився направити своїх депутатів у м-ко Стара Самара, вважаючи принизливим для Війська Запорозького проводити зустріч у містечку, підпорядкованому Полтавському полку. В тексті йдеться про паланкове с. Самарчик (інша назва Новоселиця; тепер м. Новомосковськ Дніпропетровської обл.). Дату заснування села не встановлено, проте вірогідно, що воно виникло у 40-х рр. 18 ст. – принаймні, ще у документах 1751 р. село вважалось новонаселеним. На 1762 р. тут уже налічувалося 1000 хат (ф. 51, оп. 3, спр. 13796, арк. 122).

№ 4

^аБерезань Іван – переселенець з м-ка Березна Чернігівського полку (1744 р.), сотник Старосамарської сотні (1751–1761 рр.) На поч. 1762 р. запорожці виселили його з м-ка Стара Самара.

^бПолтавський полк – адм.-тер. і військова одиниця Гетьманської України. Створено 1648 р. Сотні Нехворощанська, Маяцька, Царичанська, Китайгородська, Орлицька, на південних кордонах яких у 30-х рр. 18 ст. споруджено Українську лінію, а також Келебердянська (правобережна) межували з Військовими Вольностями. У 1744 р. створено Старосамарську сотню з центром у м-ку Стара Самара, яку в кін. 1761 р. було ліквідовано. У 1764 р. дванадцять сотень Полтавського полку увійшли до складу Новоросійської губ. Згідно з указом Сенату від 20 жовтня 1775 р. (ПСЗ. – Т. 20. – № 14380) Полтавський полк приєднано до Новоросійської губернії. Див. також Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 24 б.

№ 5

^аПро сотенні канцелярії (правління) – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 294 а.

^бСеменов Павло Єрофійович (бл. 1717 р. – ?) – син китайгородського сотника Єрофія Семенова, китайгородський сотник у 1747–1764 рр. Брав участь у встановленні кордону між Російською та Османською імперіями від р. Кінські Води до р. Берда (1741 р.), переписі дворів у Старосамарській сотні (1745 р.), проектуванні нової Української лінії (1748–1750 рр.) – системи укріплень, яку російський уряд планував збудувати від гирла р. Самара до р. Лугань (див. ф. 94, оп. 2, спр. 86, арк. 8).

^вБайрак Федір – переселенець з м-ка Нові Санжари (1742 р.), городовий отаман м-ка Стара Самара (1752–1762 рр.).

№ 9

^аПро Самарську товщу див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 186 а.

№ 10

^аТаран Корній – полковник Самарської паланки з 24 червня 1752 р. За кривди, вчинені жителям Старої Самари, його викликали в Глухів для слідства. Відмовився підкоритися гетьманському ордеру, заявивши, що “нѣкакими мерами взят мене нѣкто не может . . . против вашей команды в мене сищется до двух тысяч козаков” і що старосамарських жителів “как грабил, так и грабить будеть” (ф. 51, оп. 3, спр. 1222, арк. 4; спр. 11368, арк. 58).

№ 12

^а Іванов Павло – кошовий отаман з 24 червня 1752 р. до 24 червня 1753 р.

№ 16

^а “*грамотѣ, виданой в Кошѣ . . . прошедшого 1743 году, сентября 20 дня*”. Цей указ Сенату опубл.: Швидько Г. К. Актові джерела до історії Запорозької Січі // Південна Україна XVIII – XIX століття. – Запоріжжя, 2000. – Вип. 5. – С. 11–14.

№ 25

^а “*по представлєніямъ от стороны старосамарской . . . и по показанію старожиловъ*”. Претендуючи на землі між рр. Самара та Оріль, старшина Полтавського полку опиралася на свідчення старожилів, які жили в Старій Самарі та Вільному до зруйнування 1711 р. Новобогородицької і Новосергіївської фортець (див. наступний коментар); свідчення старожилів, дані у 1746–1748 та 1755 рр. і копії купчих на землі див. ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 32, 38–40, 271–275; спр. 11904, арк. 34–43.

^б “*к бившим населєніямъ малороскимъ, яко то к Старой Самарѣ и Вѣльному, принадлежало всякихъ угодій*”. Йдеться про містечка, осаджені переселенцями з Гетьманської України поблизу Новобогородицької (споруджено 1688 р.) та Новосергіївської (споруджено 1689 р.) фортець. Згідно з умовами Прутського мирного договору 1711 р. фортеці було зруйновано, а населення виселено. Залишки Новосергіївської фортеці збереглися дотепер поблизу с. Вільне Царичанського р-ну Дніпропетровської обл. Див. також у цьому томі ком. № 2 а.

^в “*прежде шведской баталіи*”. Йдеться про Полтавську битву 27 червня 1709 р., у якій військо шведського короля Карла XII та його союзника гетьмана І. Мазепи зазнало поразки від російського війська.

№ 30

^а “*Петръ Первий указал учредит толко для магазейнов крепост, а не для сотнѣ*”. Добиваючись ліквідації сотенного правління у Старій Самарі, запорожці наголошували, що Новобогородицьку фортецю російський уряд спорудив лише для підготовки Кримського походу 1689 р. Можливо, тут переповідається текст грамоти російських царів Івана й Петра Олексійовичів та регентші Софії Олексіївни від 14 червня 1688 р. Війську Запорозькому (див. у цьому томі ком. № 40 а) з обіцянкою не втручатися у внутрішні справи Запорозжя та зруйнувати фортецю після закінчення війни з Кримом. У грамоті, зокрема, зазначалося: “и быти тому городу [Богородичному] для пристанища нашим царского величества ратным людямъ и для складу всякихъ запасовъ”.

№ 36

^а “*Михайлу Леонтьеву . . . велєнно тѣ самарскіє волности в защищеніи імѣтъ і нѣкого до оних (кромѣ казеннихъ нуждъ) не допускат*”. Можливо, тут переповідається текст грамоти російської імператриці Єлизавети Петрівни від 10 серпня 1747 р. Війську Запорозькому: “из нашего Сената посланы указы в Военную коллегію и к генералу нашему, киевскому генерал-губернатору Леонтьеву, которым в Вольности ваши Запорожские старосамарцам и другим мешаться не велено, и когда на какие наши казенные и полковые строения и воинским людям на дрова, а не на продажу, будет надобен лес, то оной брать тогда без излишества повелено”. (Опубл.: Андрієвский А. Дела, касающиеся запорожцев, с 1715–1774 гг. // ЗООИД. – Одесса, 1886. – Т. 14. – С. 688). Про М.І.Леонтьєва див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. до заголовка № 2 в.

№ 37

^аГлоба Іван Якович (р. н. невід. – 1791 р.) – козак Пашківського куреня, старший військовий канцелярист (1761 р.), військовий писар з 24 червня 1761–1763 і 1765–1775 рр. Після ліквідації Січі його заслано у Сибір; помер 1791 р. у Туруханському монастирі.

№ 38

^а“для разсмотрения представляемых от обоихъ сторонъ писменныхъ документовъ”. У 1753 р. на першій зустрічі депутатів Старосамарської комісії запорожці представили копії універсалу Б. Хмельницького і грамоти Івана й Петра Олексійовичів та регентші Софії Олексіївни (ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 130–134).

^бКам'янка – село Самарської паланки, розміщувалося на лівому березі Дніпра напроти Нового Кодака.

^вКам'янка Вища або Тритузнева – це с. Кам'янське Кодацької паланки (в межах сучас. Дніпродзержинська); Кам'янка Нижча – інакше Кам'янка Чаплинська – село Кодацької паланки, розміщувалося поблизу Кам'янського ретраншементу, між Новим і Старим Кодаком (в межах сучас. Дніпропетровська).

^г“височайшими грамотами и Високоправителствующего сената указа, состоявшимися в прошлых 1743-м и 747 годѣхъ, повеленно со всѣхъ населеній запорожскихъ . . . весь малоросійской народъ . . . висилат”. Йдеться про указ Єлизавети Петрівни від 18 листопада 1743 р. та указ Сенату від 4 серпня 1747 р. щодо заборони Війську Запорозькому приймати на поселення вихідців з Гетьманської України (опубл.: *Зварницький Д. И.* Источники для истории запорожских казаков. – Владимир, 1903. – Т. 2. – С. 1666–1668, 1715).

^гЛаврентіїв Максим Лаврентійович (бл. 1685 р. – ?) – хорунжий Полтавського полку у 1734–1761 рр. Вийшов у відставку в 1761 р. в чині полкового осавула.

№ 39

^аГладкий Данило Стефанович (р. н. невід. – січень 1758 р.) – козак Іркліївського куреня, у 1753 р. очолював депутацію до Санкт-Петербурга для отримання жалування Війську Запорозькому за 1752 р., кошовий отаман (24 червня 1753 – 24 червня 1754 рр., 1757 – поч. 1758 рр.). Див. також у цьому томі ком. № 120 а.

№ 40

^а“Иоана Алеѣевича и Петра Алеѣевича грамота проискана”. Це копія грамоти російських царів Івана й Петра Олексійовичів та регентші Софії Олексіївни Війську Запорозькому від 14 червня 1688 р. (див. у цьому томі ком. № 30 а і 76 а). Оригінал грамоти не розшукано, відома у кількох списках, зокрема: ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 130–131 (копія 1753 р., зроблена депутатами від Полтавського полку в Старосамарській комісії з копії, надісланої Кошем до Комісії); спр. 11904, арк. 23–24 (копія 1754 р. надіслана Кошем до Генеральної військової канцелярії); ф. 229, оп. 1, спр. 334, арк. 40–42 і спр. 344, арк. 11 і 20 (копії 1774 р.). За списками 1774 р. текст опубл.: *Скальковский А.О.* История Новой Сечи або останнього Коша Запорозького. – Дніпропетровськ, 1994. – С. 621–623; *Зварницький Д. И.* Источники . . . – Т. 1. – С. 133–137.

№ 41

^а“по чинимую въ 1714-м году между Всеросійскою імперією с туркомъ границу”. Згідно зі статтею 7 Адріанопольського договору від 13 червня 1713 р. (ПСЗ. – Т. 5. – № 2687) та Межовим записом від 13 липня 1714 р. (ПСЗ. – Т. 5. – № 2834) кордон між

Російською та Османською імперіями було встановлено у межиріччі рр. Оріль та Самара, від Дніпра до р. Велика Тернівка, далі – через верхів'я рр. Грузька, Кривий Тор, Лугань до місця впадіння р. Темерник у Дон.

б“и от линїи прилеглими к разнымъ мѣстечкамъ орѣлскимъ”. Містечка Полтавського полку, розміщені на правому березі р. Оріль, було включено до системи укріплень Української лінії (Нехвороща, Маячка, Царичанка, Китайгород). Про Українську лінію див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 20 д, а також: *Заїка Г. П.* Українська лінія. – Київ–Полтава, 2001.

в“високомонаршая імяная ея імператорского величества высочайшая жалованная Войску Запорожскому грамота, в которой . . . повелѣваетъ Войску Запорожскому от Днѣпра, рекою Самарю, Волчими Водами, Бердою, Калчиномъ и Калмиюсомъ ѿ протчими впадаючими в ихъ рѣчками . . . владѣть”. Йдеться про указ Єлизавети Петрівни від 30 квітня 1746 р. щодо розмежування земель між Запорожжям і Військом Донським (ПСЗ. – Т. 12. – № 9282). Депутати від Полтавського полку наголошували, що у тексті указу не згадано про пожалування Війську Запорозькому земель у межиріччі Дніпра та його притоки р. Протовч, на які претендувала Китайгородська сотня. Див. також у цьому томі ком. № 99 а.

ГЦе т. зв. універсал Б. Хмельницького від 15 січня 1655 р. про підтвердження привілею польського короля Стефана Баторія Війську Запорозькому Низовому на землі. Списки універсалу: ф. 229, оп. 1, спр. 185, арк. 19, 28; ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 132–134; спр. 11904, арк. 17, 20. Тексти опубл.: *Скальковський А.О.* Історія Нової Січі . . . – С. 614–616; Документи Богдана Хмельницького. – К., 1961. – С. 638–639; Універсали Богдана Хмельницького 1648–1657. – К., 1998. – С. 250–251.

Г“Войску Запорожскому . . . належация угодия до воспослѣдовавшей с турками войны до несколько годъ . . . в Турецкой области под видѣниемъ состояли”. Упродовж 1711–1734 рр. Військо Запорозьке Низове перебувало під протекцією Кримського ханату. Згідно з Белградським мирним договором від 18 вересня 1739 р. та Ніською конвенцією від 3 жовтня 1739 р., якими закінчилася російсько-турецька війна 1735–1739 рр., запорозькі землі було включено до складу Російської імперії.

Д“запорожцами, яко они здревле Протовчею, в которой обивателскіе хутори находятся . . . владели”. Активне осадження вихідцями з Гетьманської України хуторів на р. Протовч відбувалося в кін. 30-х – на поч. 40-х рр. 18 ст. У 1765 р. поселення по рр. Протовч і Оріль приписано до новоствореної Протовчанської паланки.

№ 45

а“оное размежевание не с полкомъ Полтавскимъ, но з Войскомъ Донскимъ учиненно”. Запорожці справді посилалися на указ Єлизавети Петрівни від 30 квітня 1746 р. про розмежування земель з Військом Донським. Див. у цьому томі ком. № 41 б.

№ 48

а“сколко бывшими . . . товщи Самарской полковниками . . . починени обиди”. Відомість про збитки, заподіяні полковниками Самарської паланки жителям Полтавського полку, див. док. № 184; про конфлікти паланкової адміністрації з населенням Полтавського полку див. також ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 10, 46–49, 70–76, 82, 86–94, 279–295, 310–325, 343–344, 349–351.

б“Въ 1745-мъ году за полковника Чернця”. Чернець Терентій Григорович був також депутатом у Комісії для розмежування земель з Військом Донським (1746 р.), обвину-

вачувався у зв'язках з гайдамаками (див. *Зварницький Д.И. Источники . . .* – Т. 2. – С. 1584, 1608, 1640–1645, 1649–1650).

^ВЗуб Максим (р. н. невід. – квітень 1751 р.) – старосамарський сотник з 1744 р.

^ГКасап Микола Тимофійович (р. н. невід. – 1773 р.) – полковник Бугогардівської паланки у 1750 р., отаман Дерев'янківського куреня у 1756 і 1762 рр., депутат у Комісії для опису і складання планів запорозьких територій (1757 р.), військовий суддя у 1762 і 1773 рр. Про претензії до нього старосамарців – див. також ф. 51, оп. 3., спр. 9333, арк. 10.

^ГЧекерес Йосиф – полковник Самарської паланки з 1 січня по 24 червня 1746 р.

^ДКишенський Василь Максимович (р. н. невід. – 1768 р.) – козак Іркліівського куреня, полковник Самарської паланки з 1 січня до 24 червня 1747 р. Відомий як один з організаторів заколотів 1756 р. проти кошового отамана Григорія Лантуха та 1768 р. проти Петра Калнишевського. У 1747 р. не дозволив російській військовій команді повернути втікачів з Старої Самари, які осіли хуторами у Запорозьких Вольностях та у сл. Вільна, назад до містечка (ф. 59, оп. 1, спр. 1377, арк. 46–49).

^ЕКальниболотський Кузьма – полковник Самарської паланки з 1 жовтня 1751 р. до 1 січня 1752 р.

^ЕФастівець Семен – козак Крилівського куреня, полковник Самарської паланки з 24 червня 1753 р.; докладніше про його напади на китайгородські хутори див. ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 86–94.

№ 52

^АБезбородько Андрій Якович – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 347 а; Т. 2.– Ком. № 35 б.

№ 54

^А“*даби сотеньним орлянскимъ комисарам в dopravки . . . зъ обивателей села Даниловки і живущих при Биркутѣ дванадцять порцій воспьященія не чиненно*”. Тут згадано про намагання зібрати консистентський збір (див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 206 д) з населення сл. Бригадирівка (Данилівка), осадженої у 1742 р. переволочнянським комендантом бригадиром Данилом Апачиніним (див. у цьому томі Ком. № 62 а), та сл. Ревунівка, що виникла поблизу Біркутського редуту після російсько-турецької війни 1735–1739 рр. Ці поселення 1744 р. приписано до Орлицької сотні Полтавського полку. Кіш намагався привести їхніх жителів у підданство Війська Запорозького (див. у цьому томі ком. № 105 а), оскільки слободи було осаджено в Військових Вольностях.

^БКочубей Семен Васильович – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 45 а.

№ 55

^А“*на основаніі . . . гетмана . . . Кирилла Григориевича . . . ордера*”. Це ордер від 11 жовтня 1753 р. щодо продовження роботи Старосамарської комісії у зв'язку з тим, що копії універсалу Б. Хмельницького та грамот, надісланих Кошем до гетьмана, належним чином не було засвідчено (ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 142–143).

^Б“*грамоти . . . Анни Иоанъновни*”. Невідомо, про яку саме з грамот сказано у документі – в архіві Коша грамоти, дані Війську Запорозькому російською імператрицею Анною Іоанівною, не збереглися. У переліку документів, взятих депутатами від Війська Запорозького до імператорського двору 1774 р., згадуються грамоти від 6.03.1735 р., 31.07.1735 р., 20.07.1735 р., 2.09.1736 р., 14.01. 1737 р. (див. ф. 229, оп. 1, спр. 344, ці грамоти опубл.: *Иванов П. Материалы по истории Запорожья в XVIII веке // ЗООИД. – Одесса, 1897. – Т. 20. – С. 74–79; Зварницький Д. И. Источники . . .* – Т. 2. – С. 1202–1203).

^В“*грамоти . . . 746 году . . . Елисаветъ Петровны*”. Вірогідно, йдеться про указ від 30 квітня 1746 р. (див. у цьому томі ком. № 41 б).

№ 56

^а“*а наипаче в заднѣпранскихъ поселеняхъ малоросійскихъ обивателей . . . к виходу внутрь линѣй . . . понуждать*”. Виселення жителів правобережних сотень Миргородського полку (Цибулівської, Крилівської, частини Власівської, Кременчуцької і Потоцької) відбувалося у зв'язку зі створенням Нової Сербії. Правобережна частина Келебердянської й Орлицької сотень Полтавського полку 1753 р. увійшли до складу Новослобідського полку (див. у цьому томі ком. № 99 б).

^бНова Сербія – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 29 а.

№ 58

^аСкоропадський Михайло Васильович – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 30 в. У цьому коментарі допущено помилку: М. В. Скоропадський був генеральним підскарбієм до 1758 р.

№ 59

^аКрилів – містечко, засноване 1741 р. на правому березі р. Тясмин, напроти м-ка Крилів Київського воеводства (див. у цьому томі ком. № 141 д) вихідцями з Гетьманської України. З 1743 р. – сотенне містечко Миргородського полку.

№ 62

^а“*в височайшей ея і. в-а грамот . . . упомято – бригадиру Апачинину . . . слободи Даниловки не селить*”. Йдеться про указ Сенату від 21 липня 1742 р., копію якого було відправлено з Коша до Генеральної військової канцелярії разом з цим рапортом (див. ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 203, 241). Про Сенат та його компетенцію щодо Запорозжя – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 11 а.

№ 67

^аКиївська губерньська канцелярія – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 265 а.

^бГенеральна військова канцелярія – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 173 г; Т. 2. – Ком. № 30 а.

^вГлухів – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 1 к-л.

№ 76

^а“*грамоты . . . государей і царей Иоана Алеѣевича, Петра Алеѣевича и великой государыни Софиі Алеѣевни . . . государствованія сегого году выданной*”. Копію, подану запорожцями до Старосамарської комісії, депутати від Полтавського полку не визнали, оскільки її писано “без означення на датѣ года и числа”. Дійсно, у копії 1753 р., яка збереглася у фонді Генеральної військової канцелярії (ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 130–131), дату не зазначено. В копіях 1754 р. (там само, спр. 11904, арк. 23–24) та 1774 р. (ф. 229, оп. 1, спр. 334, арк. 40–42 і спр. 344, арк. 11 і 20) є невідповідність: “лѣта от создания мира 7196 [тобто, 1688 р.] июня 14 дня, государствования нашего 7-го году” [тобто, 1689 р.]. Див. також у цьому томі – ком. №№ 30 а, 40 а.

№ 80

^аЙдеться про наїзд на китайгородські хутори осавула Самарської паланки Вирозуба. У відповідь на вимоги китайгородського сотника до полковника Самарської паланки Семена Фастівця повернути захоплене майно кошовий отаман Данило Стефанович Гладкий у листах від 24 грудня 1753 р. та 22 січня 1754 р. писав про правомірність дій паланкової старшини, оскільки хутори оселено у Військових Вольностях (ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 81–94).

^бЯкубович Яків Дем'янович – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 45 б.

№ 85

а“*приложа при сем о тѣхъ зашедшихъ малоросійскихъ людяхъ реестръ*”. Цей реєстр зберігся у фонді Генеральної військової канцелярії (ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 232–233).

№ 86

аСлідча комісія для розгляду взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом діяла у 1752–1754 рр. Зустрічі депутатів відбувалися у с. Микитине або в Кам'яному Затоні через відмову депутатів від Кримського ханату прибути в Січ.

бЗарудний Василь Іванович – сотник Миргородської 1-ї сотні (1738–1758 рр.), представник гетьмана в Запорозькій Січі (березень 1752–1756 рр.). У 1752–1754 рр. брав участь у роботі Слідчої комісії для розгляду взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом. Наглядав за розглядом претензій жителів Гетьманської України до запорожців. Зневажливо ставився до кошової старшини і запорожців (див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Додаток, док. № 392). У 1756 р. його відкликано з Січі за образу коменданта Новосіченського ретраншементу майора В. Федцова. У травні 1757 р. знову направлено в Січ для сприяння сотникові І. Березану в поверненні майна, захопленого старшиною Самарської паланки.

№ 99

а“*приморскіе косы и рѣчки съ протчими угодіи Донскому Войску*”. Про спори між Військом Запорозьким та Військом Донським за володіння угіддями по рр. Кальміус, Берда, Миус, Єланчик – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 154 а, 360 а.

бНовослобідський полк – адм.-тер. і військова одиниця. Перебував у відомстві головного командира Нової Сербії. Створено 1753 р. на правобережних землях Келебердянської й Орлицької сотень Полтавського полку та землях Війська Запорозького (по рр. Самоткань, Верблюжка тощо) з числа жителів, витиснутих з своїх осель при заснуванні Нової Сербії. Полкова канцелярія підпорядковувалася гарнізонній канцелярії фортеці Святої Єлисавети, де і розміщувалася. Новослобідський полк проіснував до створення у 1764 р. Новоросійської губ., коли його було реорганізовано і переіменовано в Єлисаветградський пікінерський полк.

в“*какъ-де то до учрежденія таможенъ было*”. Митну реформу в Російській імперії проведено в 1754–1757 рр. Було створено єдину митну систему, поширену також і на Гетьманську Україну, скасовано внутрішні збори, проте збільшено прикордонне мито. Запорожжя залишилося за митним кордоном, що спричинило численні скарги Коша в Сенат.

г“*за умаленіе при томъ же Войску Запорожскому противъ прежняго . . . зъ Никитинского и Кодацкого перевозовъ доходовъ*”. Тривогу в Коші викликало повідомлення Данила Стефановича Гладкого з Санкт-Петербурга (див. у цьому томі ком. № 120 а), про плани російського уряду передати усі перевози через Дніпро на утримання казни (див. Скальковський А.О. Історія Нової Січі . . . – С. 323).

гДержавна колегія іноземних справ – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 30 б.

№105

а“*А в 751 году Войска Запорожского козацкие полковники по приказу тогдашнего атамана кошевого тѣхъ селъ обивателей к той сотнѣ не допустили*”. У травні 1751 р. полковник Кодацької паланки Пархом Чорний та осавул Мартин Сердечний насильно привели у підданство Війська Запорозького жителів сл. Бригадирівка. У серпні жителі слободи відмовилися сплатити недоїмки з консистентського збору за 1744–1746 рр. та 1749–1751 рр., оскільки Бригадирівка “тягнет подати до паланки Кодацкой” (ф. 269,

оп. 1, спр. 303). Кошовий отаман Яким Ігнатович Малий відмовився виконати ордер К. Розумовського про покарання старшини і погрожував гетьманові виселити жителів слободи з запорозьких земель (ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 48–49).

№ 111

^аУказ Сенату від 8 березня 1756 р. про опис поселень, розміщених на південь від Української лінії – див. ф. 269, оп. 1, спр. 1966.

^б“*послѣ заключенія с Портою Оттоманскою вѣчнаго мира*”. Белградський мирний договір, що ним завершилася російсько-турецька війна 1735–1739 рр., укладено 18 вересня 1739 р. (ПСЗ. – Т. 10. – № 7900). За ним Росія приєднала запорозькі землі (див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 205 б).

№ 113

^аМагденко Василь Григорович (бл. 1707 – 1772 рр.) – значковий товариш (з 1740 р.), хорунжий Полтавського полку (1745–1758 рр.), осавул Полтавського полку (з 1758 р.). 1766 р. вийшов у відставку в чині полкового обозного.

№ 116

^аВодолага Іван Сидорович (р. н. невід. – н. п. 1761 р.) – полковник Самарської паланки з 1 січня до 24 червня 1756 р. Див. також у цьому томі ком. № 236 а.

№ 120

^а“*до прибиття з Санк-Петербурга бившаго Войска Запорожского Низового кошевого пна Стефана Гладкого*”. Тут допущено помилку: депутацію від Війська Запорозького, що перебувала у Санкт-Петербурзі з травня 1755 р. до липня 1756 р. з клопотанням про надання жалуваної грамоти Війську Запорозькому на землі та на безмитну торгівлю Запорозжя з Гетьманською Україною очолював Данило Стефанович Гладкий (див. ком. № 39 а, документи про перебування делегації у Санкт-Петербурзі – див. ф. 229, оп. 1, спр. 27; листування депутатів з Кошем і журнал про їхнє перебування у столиці – див. *Іванов П. А. Материали . . .* – С. 91–100).

№ 121

^аПовний текст грамоти Єлизавети Петрівни від 23 серпня 1744 р. Військові Запорозькому про видачу щорічного жалування, урегулювання спорів за землі з Миргородським полком і Військом Донським, про звільнення від сплати мита, ліквідацію Старосамарського перевозу, заборону старосамарцям втручатися у Запорозькі Вольності і видачу нових клейнодів – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – С. 432–437; *Еварницький Д. И. Источники . . .* – Т. 2. – С. 1394–1398.

^бПеревіз через р. Самара з 1736 р. утримувався ландміліцьким гарнізоном Старосамарського ретраншементу. У 1743 р. віддано на відкуп старосамарським жителям С. Тендетнику, І. Довбишу та Н. Донцю. У 1743 р. полковник Самарської паланки Головка спорудив міст через р. Самара поблизу Самарського Пустинно-Миколаївського монастиря. Зацікавлені в прибутках запорожці подали клопотання на ім'я імператриці про знесення Старосамарського перевозу. Безпосередньою причиною ліквідації перевозу стало розорення відкупників: син двоєженця Н. Донця за сприянням полковника Самарської паланки розграбував хутори батька, І. Довбиш втік, прихопивши частину грошей.

^вУшаков Андрій Іванович (1672–1747 рр.) – сенатор, граф, начальник Таємної канцелярії.

ГРумянцев Олександр Іванович (1677–1749 рр.) – граф, сенатор (з 1743 р.), російський посол у Константинополі (1740 р.), батько П. Румянцева-Задунайського. Згідно з царським указом від 15 липня 1736 р. (див. ф. 51, оп. 3, спр. 5439) очолив Правління гетьманського уряду, встановлене в Україні 1734 р. і того ж самого року перейменоване на Канцелярію міністерського правління.

ГНаришкін Олександр Львович – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 343 е.

ДБутурлін Олександр Борисович – див. Там само. – Ком. № 343 є.

ЄГоліцин Михайло Михайлович – див. Там само. – Ком. № 343 ж.

ЄБахметєв Іван Іванович – див. Там само. – Ком. № 344 г.

ЖШувалов Петро Іванович – див. Там само. – Ком. № 343 з.

№ 124

а“*на низъднепровскихъ постахъ*”. Російські укріплення на території Запорозжя споруджено вздовж Дніпра під час російсько-турецької війни 1735–1739 рр. Це Біркутський, Кодацький і Сокільський редути, Микитинська застава, Новосіченський і Кам'янський ретраншементи тощо, в яких постійно перебували російські військові команди.

№ 125

а“*полковнику самарскому Петру Торскому*”. Йдеться про козака Переяславського куреня Шабельника (Торського) Петра Микитовича, який був полковником Самарської паланки з 24 червня 1756 р. (див. також у цьому томі ком. № 236 а).

№ 138

а“*крѣпости Свѣтя Елисавети каменданта Глѣбова*”. Глебов Олексій Іванович, полковник Володимирського піхотного полку, бригадир (з 1752 р.), комендант фортеці Святої Єлизавети (1752–1757 рр.), до закінчення будівництва якої перебував у м-ку Архангельськ (з 1752 р.), одночасно командував армійськими і ландміліцькими полками, призначеними для боротьби проти гайдаків у Задніпров'ї (ф. 59, оп. 1, спр. 2158, арк. 1–2; спр. 2159, арк. 3), підпорядковувався головному командирові Нової Сербії генерал-майорові від артилерії І. Ф. Глебову (див. у цьому томі ком. № 489 а). У 1756 р. тимчасово виконував обов'язки головного командира Нової Сербії. У 1758 р. вийшов у відставку в чині генерал-майора. Про фортецю Святої Єлизавети – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 178 а.

б“*депутати присланни . . . будут*”. Йдеться про створення, згідно з указом Сенату від 10 червня 1756 р., Комісії для опису та складання планів запорозьких земель (матеріали комісії – див. ф. 59, оп. 1, спр. 2739, 3018; ф. 229, оп. 1, спр. 33, 93; ф. 269, оп. 1, спр. 1182), до якої входили представники від Генеральної військової канцелярії, Війська Запорозького та Канцелярії фортеці Святої Єлизавети.

№ 139

а“*указомъ ея императорскаго величества из Правительствующаго сената, прошлаго 1744 году состоявшимъ . . . в оной Старой Самарѣ малороссійским обивателем населится дозволенъ*”. Указом Сенату від 8 березня 1743 р. вихідцям з Гетьманської та Правобережної України було дозволено селитися поблизу російських укріплень, збудованих під час російсько-турецької війни 1735–1739 рр. Поселення, які вже на той час існували, було наказано приписати до “которого заспособнее” полку. Зокрема, сл. Мишурин Ріг було приписано до Переволочнянської, Бригадирівку і Ревунівку – до Орлицької сотень Полтавського полку, а в Старій Самарі створено окрему сотню, до якої приписано населення Ненаситецького і Кам'янського островів (текст указу див.

ф. 51, оп. 3, спр. 13796, арк. 40–41. Копія). Того самого року до м-ка Стара Самара призначено сотника Д. Нетребенка. Запорожці подали скаргу в Сенат і грамотою від 20 вересня 1743 р. було велено сотника в Стару Самару “до указу” не призначати. Створення Старосамарської сотні підтверджено указом Сенату від 8 грудня 1743 р. (див. ф. 59, оп. 1, спр. 1012, арк. 4–5. Копія).

^б“розмежованіє к оной Старой Самарѣ земель и угодій . . . котореє чрезъ опредѣленнихъ от полку Полтавского . . . нарочнихъ уже и учинено”. Йдеться про плани земель, які ніби-то належали до м-ка Стара Самара, що їх склав 1755 р. депутат від Полтавського полку у Старосамарській комісії П. Семенов на підставі свідчень старосамарських старожилів, а також купчих на землі.

№ 141

^аПольська область – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 43 б.

^бПро Миргородський полк – див. Там само. – Ком. № 239 а; в окремі періоди полкове правління перебувало у м-ку Сорочинці.

^вГадяцький полк – адм.-тер. і військова одиниця Гетьманської України в 1648–1649, 1659–1660 і 1672–1782 рр. Полковий центр – м. Гадяч.

^гЛубенський полк – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 1 г.

^гПереяславський полк – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 207 а.

^дКрилів (Старий Крилів) – містечко Чигиринського староства Київського воеводства, розташоване на лівому березі р. Тясмин приблизно за 3 версти від впадіння її в Дніпро (тепер цю територію затоплено водами Кременчуцького водосховища). У середині 18 ст. по р. Тясмин проходив кордон між Російською імперією та Річчю Посполитою, на правому березі річки розміщувалося укріплення, що теж мало назву Крилів і належало до Миргородського полку (див. у цьому томі ком. № 59 а).

^еНіжинський полк – адм.-тер. і військова одиниця в Гетьманській Україні 1648 – 1781 рр. Полковий центр – м. Ніжин.

^еОхтирський полк – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 156 а.

^жСумський полк – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 156 а.

^зПрилуцький полк – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 185–186 в.

^иЧернігівський полк – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 185–186 г.

^іЧугуївський калмицький полк сформовано 1715 р. з хрещених калмиків, поселено поблизу м-ка Чугуїв. З 1771 р. – регулярний.

^їКиївський полк – адм.-тер. і військова одиниця в Гетьманській Україні в 1648 – 1782 рр. Полковий центр – м. Київ, з 1708 р. – м-ко Козелець.

^йІзюмський полк – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 156 а.

^кСтародубський полк – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 13 б.

^лМгарський Лубенський Спасо-Преображенський чоловічий монастир, розміщений поблизу с. Мгар на правому березі р. Сула при впадінні в неї р. Вільшанка. Заснований 1624 р. коштом Раїни Вишневецької українським церковним діячем Ісаєю Копинським.

№ 156

^аХарківський полк – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 156 а.

№ 159

^а“воловъ самихъ добрихъ, к шленской дороги годящихся”. Йдеться про торгівлю волами з Сілезією (Шльонськом).

№ 165

^аСиса Яків Гаврилович – полковник Самарської паланки з 24 червня 1757 р. до 1 січня 1758 р.

№ 171

а“*въ 734-м годѣ Низовое Запорожское Воиско во свое отечество по подданнической вѣрности возвратилос і млстивѣйше пожалованни і приняти на всѣх ннѣ живущих земляхъ*”. Повернення запорожців означало встановлення васальної залежності Війська Запорозького від Росії. Запорожцям було пожалувано військові клейноди, проте вирішення питання про привілей на землі уряд Анни Іоанівни уникав. Лише у приватному листі від 4 квітня 1734 р. київський генерал-губернатор Й. Вейсбах писав до кошового отамана: “В ті місця, які вам прямо належать, ні Росія, ні Порта, ні хан кримський . . . вступатися не може і не має права, і щоб цими місцями між обома імперіями розмежування не було, оскільки вони вам належать” (цит. за: *Скальковський А. О. Історія Нової Січі . . .* – С. 262). Землі Війська Запорозького було включено до складу Російської імперії тільки після російсько-турецької війни 1735–1739 рр. (див. у цьому томі ком. № 41 г).

№ 172

аКалнишевський Петро Іванович (бл. 1690–1803 рр.) – військовий осавул (1754 і 1757 рр.), військовий суддя (1761 і 1762 рр.), кошовий отаман у 1762 р. (з 24 червня), 1763 р. (до кін. жовтня) і 1765–1775 рр.

№ 184а

аМоскаленко (Москалик) Павло – полковник Самарської паланки з 24 червня 1749 р. до 1 січня 1750 р.

б“*над которими атаманомъ билъ козакъ куреня Каневского, прозиваемый Пилипча*”. Йдеться про гайдамацького ватажка Слинченка Пилипча (загинув 1751 р.).

вСорочинський Микола – козак Іркліївського куреня, полковник Самарської паланки з 1 січня 1750 р.; у середині травня 1750 р. його вбили гайдамаки (*Андрієвський А. Дела, касающіеся запорожцев . . .* – С. 470).

гДовбня Михайло Артемович – козак Конелівського куреня, полковник Самарської паланки з 1 січня до 24 червня 1751 р. та з 1 січня до 24 червня 1757 р.; про збитки, заподіяні ним населенню Полтавського полку, див. ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 70–76, 82.

гШкурат Матвій Федорович – полковник Самарської паланки з 24 червня 1754 р. і до кінця року.

дНевидимий (Таран) Федір Федорович – козак Переяславського куреня, полковник Самарської паланки з 1 січня до кінця червня 1755 р.

еКобчинський (Горб) Андрій Іванович – козак Пашківського куреня, полковник Самарської паланки з кінця червня 1755 р. до 1 січня 1756 р.

№ 186

а“*також над меру . . . винокурню содержитъ*”. І. Березань порушив ордер гетьмана від 28 липня 1757 р. про обмеження винокуріння: у зв'язку з неврожаєм заборонялося займатися цим промислом міщанам, селянам і духовенству; старшині дозволялося “продолжати винное курение на половинное число винокурных котлов”. (Опубл.: *Киевская старина*. – 1894, март. – Т. XLIV. – С. 556–557).

№ 188

а“*даби . . . доѣмочние изъ изшедшихъ з Старой Самарѣ жителей для отправления в полковой Полтавской комисариятъ денги . . . доправлени били*”. Стягнення недоїмок покладалося на полкові лічильні комісії, створені за указом Генеральної військової канцелярії від 13 жовтня 1742 р. Підпорядковувалися Генеральній військовій канцелярії, Генеральній лічильній комісії, Канцелярії генерального скарбу, з 1764 р. – Малоросійській колегії. Ліквідовано 1776 р.

№ 195

^аСлідчу комісію при Старосамарському ретраншементі створено 1756 р. для розгляду претензій між запорожцями та ландміліцією (див. док. №№ 303–305, 312, 314, 319–327, 333, а також ф. 229, оп. 1, спр. 35, 38, 40).

№ 198

^аГолубев (Злий) Іван Гордійович – козак Джерелівського куреня, полковник Самарської паланки з 1 січня до 24 червня 1758 р.

№ 202

^аТуманський Василь Григорович – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 141 в.

№ 206

^аКанцелярія Українського ландміліцького корпусу – військова та адм.-судова установа, якій підпорядковувалися ландміліцькі гарнізони та поселення однодворців при Українській лінії. Створено 1736 р. Місцеперебуванням канцелярії була Білівська фортеця (у 1754–1756 рр. – фортеця Святого Олексія). Упродовж 1764–1769 рр. діяла тільки як військова установа.

№ 207

^аХаненко Микола Данилович – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 30 г.

№ 215

^аЦей документ є відповіддю на ордер Коша від 24 липня 1758 р. (ф. 229, оп. 1, спр. 56, арк. 31–32) і у свій час, очевидно, належав до справи 56, оп. 1, ф. 229, в якій йдеться про невдоволення козаків Самарської паланки діями паланкової старшини у розслідуванні причетності Г. Рогулі, служителя генерального обозного С. В. Кочубея, до крадіжок коней у жителів с. Самарчик, і про напад козаків на правління паланки та вчинення самосуду над Рогулею.

№ 223

^аБілицький Олексій Григорович – козак Поповичівського куреня, військовий суддя (1758 р.), кошовий отаман (1759–1761 рр.).

^б*“повелевається намъ . . . в походъ . . . выступить”*. Компанійські та виборні козаки брали участь у Семилітній війні 1756–1763 рр.

№ 224

^аСеменов Андрій – полковник Самарської паланки з 1 січня до 24 червня 1759 р.

№ 231

^аУ документі йдеться про будівництво у м-ку Стара Самара Свято-Покровської церкви. У 1793 р. церкву закрито. У 1797 р. – перенесено до сл. Одиноківка, розташованої на лівому березі р. Самара, напроти Старої Самари.

№ 232

^аБулан Федір – полковник Самарської паланки з 1 січня до 24 червня 1760 р.

№ 236

^аПро кривди, заподіяні полковниками Самарської паланки Іваном Водолагою та Петром Торським (Шабельником) І. Березаневі йдеться у док. №№ 118, 123–127, 136,

147–149, 159–164, 176, 183–187; див. також ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 279–296, 314, 320–322, 344–351.

^б“онъ, Березань, кримской дороги лишился”. Йдеться про торгівлю з Кримом. Про торговельні шляхи, які вели в Крим, див. *Эварницкий Д. И.* Вольности запорожских казаков. Историко-топографический очерк. – СПб., 1890. – С. 225, 228.

№ 241

^аҚумпан Олексій – полковник Самарської паланки з 24 червня і до 1 січня 1761 р.

№ 245

^аУ квітні 1761 р. населення м-ка Стара Самара (за винятком чотирьох дворів) перейшло у підданство Війська Запорозького (див. ф. 51, оп. 3, спр. 11368, арк. 48–48 зв.), що було підтверджено ордером гетьмана К. Розумовського від 3 жовтня 1761 р. (там само, арк. 65–66).

Справа 17

№ 246

^аПро ногайців – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 207 а, а також: *Керейтов Р. Х.* Этническая история ногайцев (к проблеме этногенетических связей ногайцев). – Ставрополь, 1999.

№ 248

^аЙдеться про Слідчу комісію для розгляду взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом, яка розпочала роботу у 1752 р. (див. *Андриевский А.* Дела, касающиеся запорожцев . . . – С. 510–520; Архів Коша . . . – Т. 2. – С. 477–574).

^бАрслан Гірей (1702–1767 рр.) – кримський хан (травень 1748 р. – грудень 1755 р., березень – червень 1767 р.).

^вБуджацька (Білгородська) орда утворилася в кін. 15 – на поч. 16 ст. До її складу увійшли ногайські коліна Єдисанського улусу, які переселилися у Північне Причорномор'я, та місцеве кочове населення. Кочувала у Буджаку (південна частина Бессарабії, територія між Дунаєм і Дністром). У 1752–1753 рр. резиденція буджацького сераскера Девлет Гірея була в Хан-Кишласи (див. ф. 59, оп. 1, спр. 2175, арк. 2 зв.). Див. також Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 391 б.

^г“*после произведенного в прошломъ 1749-м году на обе стороны в обидныхъ делах дружелюбного примирения*”. Йдеться про договір від 15 червня 1749 р., підписанням якого завершилася робота Слідчої комісії для розгляду взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом. Документи про роботу Комісії опубл.: *Андриевский А.* Дела, касающиеся запорожцев . . . – С. 429–454; Материалы по истории Запорожья и пограничных отношений (1743–1767 гг.) // ЗООИД. – Одесса, 1893. – Т. 16. – С. 134–204; Архів Коша . . . – Т. 2. – С. 221–391, договір – с. 370–372.

^гКостюрін Іван Іванович – обер-комендант Києво-Печерської фортеці (1752–1753 рр.), київський віце-губернатор (1753–1759 рр.).

№ 249

^аБахчисарай – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 206 а.

№ 250

^аОбрезков Олексій Михайлович (1720–1787 рр.) – російський посол у Константинополі (1751–1768 рр.).

^бДжамбойлуцька орда утворилася у середині 16 ст. Після переходу 1723 р. під протекцію Порти кочувала у Східному Ногаї (територія, обмежена рр. Велика Берда, Кінські Води та Дніпро). Див. також Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. 206 й.

^вЄдисанська орда утворилася у середині 16 ст. У 1723 р. перейшла у підданство Порти, перекочувавши на Кубань. З 1727 р. орда кочувала у Кримському степу, між Перекопом і Очаковом. Після російсько-турецької війни 1735–1739 рр. Єдисанську орду переведено за Дніпро, на територію між Бугом і Дністром, з півночі обмежену рр. Кодима і Ягорлик (Західний Ногай). Див. також Архів Коша . . . –Т. 2. – Ком. 206 и.

^г“очаковскими, и перекопскими, и протчими в Крыму живущими турками”. Турецькі володіння в Криму входили до складу двох віялетів – Кафського та Очаківського. Окрім Перекопу та Очакова, турецькі гарнізони у середині 18 ст. перебували у Кафі, Єнікале, Білгороді, Килії, Ізмаїлі, Фокшанах, Бендерах тощо.

^гГреки Криму (румеї), які розмовляли на діалектах кримсько-румейської мови (близька до новогрецької), заселяли, переважно, Південний берег Криму і південно-східну частину півострова; греками також називали урумів (базаріотів), які розмовляли на діалектах урумської мови (тюркська група), проте користувалися грецькою графікою літер; розселені, переважно, у південно-західній частині півострова, жили окремими кварталами в усіх містах Криму. У 1778 р., згідно з указом Катерини II, кримських греків та урумів було переселено в Приазов'я. Частина тих, хто відмовився переселятися, прийняли іслам і поступово були асимільовані кримськими татарами. Див. *Гаркавець О.* Уруми Надазов'я. Історія. Мова. Казки. Пісні. Загадки. Прислів'я. Писемні пам'ятки. – Алма-Ата, 1999; Греки на українських теренах. Нариси з етнічної історії. Документи, матеріали, карти. – К., 2000.

^дУ 18 ст. вірмени у Криму були другою за чисельністю (після кримських татар) етнічною групою. Проживали, переважно, в містах Кафа, Судак, Ак-Мечеть, Гезлев, Карасу-Базар та ін. Мали вплив на економічне і політичне життя Кримського ханату завдяки значній ролі у внутрішній і транзитній торгівлі та дипломатичному посередництву між Кримом і християнським світом. Про історію вірменської діаспори у Криму див. *Миказлян В.* Армяне в Криму. – Ереван, 1990; *Ананян Ж., Хачатурян В.* Армянские общины России. – Ереван, 1993; *Григорьянц В.* Армяне Крыма: прошлое и настоящее. – Симферополь, 1997.

^е“*Андрея Молчана да Цыфиря*”. Йдеться про козаків, що їх було відправлено до кримського хана з листами від Київської губернської канцелярії на поч. 1753 р., і які зникли (див.: *Абросимова С. В., Мицик Ю. А.* Документи з історії українського козацтва в збірці Дніпропетровського історичного музею // Південна Україна XVIII–XIX. – Запоріжжя, 1998. – Вип. 3. – С. 11; *Андриевский А.* Дела, касающиеся запорожцев . . . – С. 526–527).

№ 253

^а“*дабы все находящаяся во всех Турецкой империи местах в полону . . . Всероссийской . . . империи подданные в той сделке включены не были*”. Статтею 7 Белградського мирного договору, підписаного 18 вересня 1739 р., передбачалося повернення полонених “без розмени и без выкупа”.

№ 256

^аДатовано за змістом док. № 562, чернеткою якого є док. № 256, а отже, складовою частиною справи 20.

№ 263

^а“*росписка за двухъ козачихъ служителейъ титаровскихъ, отъ комиссаровъ кримскихъ в 749-мъ годѣ данная*”. Йдеться про зобов'язання депутатів від Кримського ханату у

Слідчій комісії для розгляду взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом розшукати і повернути Григорія, сина козака Титарівського куреня Тимофія Марченка, та його служителя Григорія Чорного, захоплених татарами (документ опубл.: Архів Коша . . . – Т. 2. – С. 372–374).

№ 264

^аКам'яний Затон – урочище на Дніпрі, напроти Микитинської коси, територія Кримського ханату. У 1700 р. тут збудовано російську фортецю (ретраншемент). За умовами Прутського договору 1711 р. Кам'яний Затон знесено. У 1736 р. тут споруджено редут. Принаймні, вже на поч. 40-х рр. 18 ст. у Кам'яному Затоні було поселення запорозьких козаків (ф. 59, оп. 1, спр. 914, арк. 33 зв.). На поч. 50-х рр. поселення було спалено, але невдовзі виникло знову.

№ 265

^а*“бужацького сераскера-султанъ Гирей Хана”*. – Йдеться про бужацького сераскер-султана Девлет Гірея, сина хана Арслан Гірея. Див. також у цьому томі ком. № 248 в.

№ 272

^а*“По силѣ же вѣчного мира трактатовъ Оттоманской Порти подданнимъ по своимъ промысламъ до російской границѣ вездит . . . не возбранно”*. – Белградський договір 1739 р. та Ніська конвенція 1739 р. (див. у цьому томі ком. № 41 г), визначаючи кордон між Російською та Османською імперіями, справді, ніяк не врахували специфіку стосунків запорожців та підданих Кримського ханату, їхнього уявлення про кордон.

Справа 18

№ 295

^аДок. № 295 ймовірно у свій час належав до спр. 17. Бунчуковий товариш Ф. Гаврилов був депутатом від Гетьманської України в Слідчій комісії для розгляду взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом у 1752 і 1754 рр. (див. у цьому томі док. № 273, а також Архів Коша . . . – Т. 2. – С. 478, 482, 483 та ін.).

^бСахновський Григорій Іванович (10 січня 1715 р. – ?) – канцелярист Генеральної військової канцелярії (1732–1737 рр.), полтавський полковий суддя з грудня 1737 р. У 1753 р. перебував у Запорозькій Січі “в понужденіі кошевого и атаманов къ висилки требуемых гайдамакъ въ пограничную комиссию” (ф. 94, оп. 2, спр. 85, арк. 40–42).

№ 298

^аГоловний комісаріат (1742–1798 рр.) – установа, що відала постачанням російської армії. Її попередниками були Комісаріат (1711–1731 рр.) і Генерал-крігскомісаріат (1731–1742 рр.). Підпорядковувалася Військовій колегії. У 1798 р. Головний комісаріат було реорганізовано в Комісарську експедицію Військової колегії.

№ 300

^аПро курінь як господарський осередок див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 264 б.

^бСалтиков Петро Семенович (1698–1772 рр.) – російський військовий діяч, генерал-лейтенант, генерал-аншеф (з 1753 р.), генерал-фельдмаршал (з 1759 р.), граф (з 1733 р.). Командир Українського ландміліцького корпусу у 1756 і 1757 рр. Головнокомандувач діючою армією у Семилітній війні 1756–1763 рр. З 1764 р. – московський генерал-губернатор. У відставці з 1771 р.

№ 303

^аДокументи № 303–305 і 312–323 у свій час, очевидно, належали до спр. 40, оп. 1, ф. 229, в якій йдеться про утворення і діяльність комісії в Богородичанах (точніше при Старосамарському ретраншементі), яка у складі майора П. Щетиніна й депутатів від Війська Запорозького мала розглянути скарги запорожців на поручика С.Серкова за захоплення майна в козаків, а також скарги росіян на запорожців за вбивство драгуна.

№ 306

^аЙдеться про указ Сенату від 13 листопада 1724 р. “О взимании за беглых рекрут и солдат штрафа с тех, у кого жили они заведомо” (ПСЗ. – Т. 7. – № 4592).

№ 308

^аКонтори – відділення Сенату, Синоду, колегій, створювалися з 1722 р. в Москві або Санкт-Петербурзі, якщо основні установи не перебували в цих містах. Зокрема, в документі йдеться про Московські сенатську і військову контори. Сенатська контора (1722 р.) керувала конторами колегій та інших установ, які розміщувалися в Москві, наглядала за діями губернаторів ближчих до Москви губерній, в т. ч. й Київської, а також Запорозької Січі. Фактично здійснювала притаманні Сенатові адм.-судові функції на підвідомчій їй території. Ліквідовано 1763 р., її функції передано 5-му департаментові Сенату. Військову контору в Москві створено 1738 р., відала тими самими питаннями, що і колегія. Дія поширювалася на ті самі території, що й Сенатської контори. Ліквідовано 1797 р. (Центральный государственный военно-исторический архив. Путеводитель. – М., 1979. – Ч. 1. – С. 39; Центральный государственный архив древних актов. Путеводитель. – М., 1992. – Т. 2. – С. 65).

^б“сказиваясь Венѣвского мистра крестьяниномъ”. Вірогідно, йдеться про Веньовський Миколаївський чоловічий монастир, розташований поблизу м-ка Веньов (тепер. Тульської обл. Російської Федерації). Згадується в кін. 14 – на поч. 15 ст. До запровадження духовних штатів (1764 р.) за монастирем числилося 2388 душ селян (*Амвросий. История российской иерархии.* – М., 1811. – Ч. 3. – С. 517).

№ 310

^а“в силѣ состоявшихся 754 и 755 годов высочайших именных указов . . . пожилых денегъ”. Пунктом 7 іменного указу російської імператриці Єлизавети Петрівни від 13 травня 1754 р. “О возвращении беглых их владельцам и об ответственности держателей, приемщиков и укрывателей оных” (ПСЗ. – Т. 14. – № 10233) за переховування кріпаків передбачалося стягнення пожилого у розмірі 100 рублів за чоловіка та 50 рублів за жінку.

№ 311

^а“Лукъян Порожний отправлен от Войска в комиссию полскую, в город Архангельск”. Йдеться про Брацлавську прикордонну комісію (див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 331 а).

№ 315

^аЛандміліцька канцелярія – див. у цьому томі ком. № 206 а.

^бКам'янський ретраншемент – див. Архів Коша . . . –Т. 2. – Ком. № 3 в. У попередньому томі при локалізації ретраншементу було допущено помилку. Як видно на карті І. Ісленева, Кам'янський ретраншемент розміщувався на березі Дніпра, на північ від Старого Кодака (*Эварницкий Д. И. Вольности . . . – Додатки*).

^в“посланной из Войсковой генеральной канцелярии Чеснакова полку, хорунжеи Сава Ерошкевичъ”. Хорунжого компанійців надвірної корогви гетьмана К. Розумовського

С. Єрошкевича у жовтні 1757 р. було відправлено в Січ для розшуку гайдамаків, які вбили орлицького сотника Д. Лаврентієва (ф. 51, оп. 3, спр. 9333, арк. 390), а також для розслідування претензій сотника І. Березаня та лавника Полтавського магістрату О. Малиховського до Війська Запорозького (див. у цьому томі док. № 190, а також ф. 51, оп. 3, спр. 12272). Козаків надвірної корогви було приписано до Другого компанійського полку В. Часника (ф. 51, оп. 3, спр. 18895, арк. 8 зв., 10 зв.).

№ 319

^а“по докозателству вора Зазюли”. У жовтні 1756 р. на допиті у військовій пушкарні козак Іркліївського куреня Матвій Зозуля зізнався, що крав у запорожців коней для П. Щетініна, який перепродавав їх у Харкові (матеріали слідства див. у ф. 59, оп. 1, спр. 3099; ф. 229, оп. 1, спр. 35). 11 грудня 1757 р. Матвій Зозуля помер в ув'язненні у військовій пушкарні (ф. 229, оп. 1, спр. 35, арк. 46 зв.).

№ 324

^аУ 1755 р. полковниками Самарської паланки були Федір Федорович Невидимий (з 1 січня до 24 червня) та Андрій Іванович Кобчинський (з 24 червня і до кінця року).

№ 334

^аСлов'яносербська про поселення сербів комісія або скорочено – Слов'яносербська комісія (1752–1764 рр.) – установа, до компетенції якої належали питання заселення, комплектування та утримання гусарських полків, з числа, переважно, сербів, а також адм.-військові, господарські, фінансові та судові справи на території Слов'яно-Сербії (див. у цьому томі ком. № 334 в). Перебувала у м. Бахмут. Штат: керуючий, інженер, крігсцалмейстер, писарі, канцеляристи. Очолювали комісію генерал-майор І. І. Бібіков (1752–1757 рр.) та дійсний статський радник А. М. Фліверк (1757–1764 рр.). При Комісії діяло Крігсцалмейстерське правління (прийом, збирання і видача грошей) під керівництвом І. Челіщева. У зв'язку з поширенням на територію Південної України російського губернського управління і реорганізацією сербських поселень, цю комісію було названо “Комісія про поселення Новоросійської губернії Катерининської провінції Бахмутського гусарського і Луганського пікінерського полків” (ф. 1413, оп. 1, спр. 40, арк. 15, 21, 45). Ліквідовано 1766 р.

^бПро Військову канцелярію Війська Запорозького Низового – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 344 а.

^вСлов'яно-Сербія – адм.-тер. і військова одиниця. Створена 1753 р. на території між рр. Бахмут і Лугань (у межах теперішніх Дніпропетровської, Луганської і Донецької областей). Підпорядковувалася Військовій колегії. Складалася із двох полків по 16 рот. Штаб полку Райка Прерадовича перебував у м. Бахмут, Іоана Шевича – у поселенні Красний Яр. У зв'язку з ліквідацією особливостей в управлінні Слов'яно-Сербією у 1764 р. її було включено до складу Катерининської провінції Новоросійської губернії.

№ 342

^аПро Бахмутську провінційну канцелярію див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. 182 б.

^бТор – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 352 а.

№ 343

^аБахмутська провінція – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 182 б.

№ 355

^а*“набираемых мною гусарских Хорватовых эскадронов гусар”*. Для комплектування полків Нової Сербії постійно не вистачало людей. Навіть на 1762 р. Новосербський гусарський полк було укомплектовано тільки на 41,3%, Пандурський – на 9,1% (див. *Посунько О.* Історія Нової Сербії та Слов'яно-Сербії. – Запоріжжя, 1998. – С. 37).

^бХорват Іван Самійлович (р. н. невід. – 1780 р.) – один з ініціаторів переселення сербів у Російську імперію, командир Новосербського гусарського полку і Новосербського корпусу. Був фактичним правителем Нової Сербії (див. *Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 29 а*). Відомий зловживаннями та жорстокістю. У 1763 р. його увільнено з посади, засуджено до смертної кари через повішання, яку було замінено засланням у м. Вологда.

№ 356

^а*“к бывшему здешнему празднику Покрову Пресвятия Богоматере”*. За традицією, в Січі тричі на рік збиралася загальна Військова рада: 1 січня, 24 червня, а також 1 жовтня, тобто, на свято Покрови Богородиці.

^бДонецький Успенський чоловічий монастир розташований на р. Дон, в 25 верстах від м. Богучар (тепер Воронежської обл. Російської Федерації), куди його переведено з Азова у 1711 р. Справу про захоплення запорожцями коней у ченців монастиря – див. у ф. 229, оп. 1, спр. 24.

№ 360

^аНекрасовці – російські старообрядці, нащадки донських козаків. Після придушення повстання під проводом К. Булавина у 1709 р. близько 2 тис. повстанців на чолі з І. Ф. Некрасовим (бл. 1660–1737 рр.) перейшли з Дону на Кубань у підданство Порти. У 1720 р. Петро I видав указ, за яким некрасовці оголошувалися зрадниками і підлягали смертній карі. В 1740 р., рятуючись від російських військ, більшість некрасовців емігрувала в Туреччину, де розселилася на Дунаї та у Малій Азії. “Ігнат-козаки” користувалися привілеями: мали право на церковне і адміністративне самоврядування, звільнялися від податків. Брали участь у військових діях Туреччини проти Росії.

^бВеликий Базавлуцький Кут – територія між р. Базавлук та її притокою – р. Кам'янка.

^в*“Самарский мнастирь”* – див. *Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 76 а*.

№ 370

^аГарнізонна канцелярія фортеці Святої Єлизавети – військова та адм.-судова установа, якій підпорядковувалися гарнізон і цивільне населення фортеці, а також Новослобідський полк. Створено згідно з указом Сенату від 29 грудня 1757 р. Складалася із “присутствія” (комендант, крігсцалмейстер й аудитор) та власне канцелярії (два канцеляристи, підканцелярист, писар і чотири копіїсти). До складу канцелярії також входили аудитор, перекладач, прикордонний лікар, гарнізонний квартирмейстер, інженер. Ліквідовано 1784 р.

№ 404

^а*“Находящейся в здешнихъ заднепрскихъ местахъ при малороссійской тысячной казачей каманде”*. Йдеться про військову команду, сформовану влітку 1752 р. в Гетьманській Україні для боротьби проти гайдамаків у складі трьох компанійських полків та 400 виборних козаків територіальних полків (див. *Гайдамацький рух . . . – С. 225–227*).

^бУ результаті реорганізації охоченомонного війська в 1726–1728 рр. було утворено 3 компанійські полки. Зокрема, у 1755 р. вони склалися: перший на чолі з полков-

ником Г. Павловим, з 5 сотень і 18 куренів, налічував 499 козаків, другий і третій – полковники В. Часник (з 1741 р.) і Г. Часник (з 1740 р.), кожний полк з 5 сотень і 15 куренів, відповідно у кількості 243 і 251 козака (ф. 51, оп. 3, спр. 18895; спр. 11471, арк. 6–11, 39–44). Див. також Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 170 б.

№ 409 і 410

^аЙмовірно, док. № 409 і 410 у свій час належали до спр. 49, оп. 1, ф. 229, в якій йдеться про наїзди запорожців на жителів сл. Пушкарівка.

Справа 19

№ 424

^аСлідча комісія для розгляду взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом закінчила роботу 3 серпня 1754 р. (див. у цьому томі док. № 432).

№ 425

^аЙдеться про Кам'янську Січ (1709–1711, 1730–1734 рр.), що містилася в гирлі р. Кам'янка, правої притоки Дніпра (в межах сучас. с. Республіканське Херсонської обл.). Див. також Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 264 в.

№ 446, 450 і 451

^аДокументи №№ 446, 450 і 451 у свій час, очевидно, належали до спр. 21, оп. 1, ф. 229, в якій йдеться про таємні розвідування запорожців у Криму і Туреччині щодо підготовки до війни та ін.

№ 452, 453 і 453а

^аДокументи №№ 452, 453 і 453а у свій час належали до справи 9, зокрема перші два є відповіддю на ордер київського генерал-губернатора М. Леонтєва від 12 червня 1752 р. (див. Архів Коша . . . – Т. 2. – № 28).

Справа 20

№ 472

^аПерший компанійський полк – див. у цьому томі ком. № 404 б.

^бГлебов О. І. – див. у цьому томі ком. № 138 а.

^вАрхангельськ – див. Архів Коша . . . – Т. 2. – Ком. № 315 б.

№ 489

^а“генераль-мазорь . . . *Иванъ Ивановичъ*”. Не вдалося уточнити, кого в Коші мали на увазі, адресуючи генерал-майорові Івану Івановичу відповіді на листи, підписані Іваном Глебовим. Вирішення таких питань, про які йшлося в документах – розшук злочинців, гайдамаків, висунення обвинувачень запорожцям у причетності чи сприянні гайдамакам, організація слідства у зв'язку з цим, входило до компетенції Івана Федоровича Глебова (1707–1774 рр.), головного командира Нової Сербії (1752–1756 рр.), генерал-майора від артилерії (з 1749 р.), генерал-лейтенанта (з 1755 р.) київського генерал-губернатора (1762–1766 рр.).

№ 490

^аУ заголовку до цього документа, вміщеного у збірнику “Гайдамацький рух на Україні в XVIII ст.”: “Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети генерал-майора Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича, в якому він повідомляє про затримання

шести гайдамаків із запорожців і просить розшукати інших, що втекли на територію Запорозької Січі”, неправильно названо прізвище кошового отамана та посаду І. Ф. Глебова. Насправді, як це видно з перескладеного нами заголовка, лист підписав головний командир Нової Сербії І. Ф. Глебов (див. у цьому томі ком. № 489 а), а не комендант фортеці Святої Єлизавети О. І. Глебов (там само. – Ком. № 138 а). Кошовим отаманом у першій половині 1754 р. був Данило Стефанович Гладкий (Архів Коша . . . – Т. 2. – С. 691).

^бТретій компанійський полк – див. у цьому томі ком. № 404 б.

№ 492

^аПро Олешківську Січ – див. Архів Коша . . . – Т. 1. – Ком. № 3 г; Т. 2. – Ком. № 206 ж.

№ 496

^аПолкові суди в Гетьманській Україні відомі ще у 17 ст. Першим актом, що нормував роботу полкових судів була інструкція гетьмана Д. Апостола 1730 р. До складу цих судів входили полковий суддя, полковий писар, у засіданнях брала участь уся полкова старшина (по черзі) та представник від значкових товаришів. Суд розглядав кримінальні й цивільні справи. Апеляційною інстанцією були гетьман, Генеральна військова канцелярія, Генеральний військовий суд. Ліквідовано судовою реформою гетьмана К. Розумовського 1763 р., проте ліквідаційний період тривав до 1770 р.

№ 502

^аПивгородський Миколаївський чоловічий монастир засновано 1629 р. як пустинь Київського Пустинно-Миколаївського монастиря. Розміщувався на горі Пивиха, поблизу м-ка Городище (тепер Глобинського р-ну Полтавської обл.). Тут був один з найважливіших збірних пунктів гайдамаків. У володіннях монастиря формувалися гайдамацькі загони, а в навколишніх лісах ховалося чимало втікачів. У 1786 р. монастир закрито, маєтності секуляризовано. (Див. Полтавщина. Енциклопедичний словник. – К., 1992. – С. 656).

№ 504

^аГенеральний військовий суд відомий ще за Б. Хмельницького. Як постійно діючу судову установу Гетьманської України утворено 1721 р. З 1750 р., з часу підпорядкування Запорозької Січі гетьману К. Розумовському, суд розглядав справи про гайдамаків, про вбивства, грабежі та ін. тяжкі злочини, скоєні на Запорозжжі. З 1765 р. підпорядковано Малоросійській колегії. Ліквідовано 1781 р.

№ 505

^а“познанніє чрезъ паробка рускополянского”. Ймовірно, йдеться про жителя с. Руська Поляна Черкаського староства (тепер Черкаського р-ну Черкаської обл.).

№ 512

^аМедведівський Миколаївський чоловічий монастир розміщувався за кілька верст від м-ка Медведівка (тепер Чигиринського р-ну Черкаської обл.) на низинному острові р. Тясмин. Засновано в кін. 16 – на поч. 17 ст. У 1931 р. монастир зруйновано.

№ 523

^аКозака Мишастівського куреня Харка Балченка, сина Василя Балка, у 1751 р. захопила запорозька команда у м-ку Мишурич Ріг; його було забито киями біля стовпа (ф. 269, оп. 1, спр. 281, арк. 12–13).

№ 534

а “убитимъ от гайдамакъ . . . Семеномъ Лебединцемъ взят”. Вірогідно, йдеться про запорозький загін для боротьби проти гайдамаків на чолі з військовим осавулом Семеном Лебединцем (1752 р.), козаком Кисляківського куреня.

№ 536

аУ 1752 р. на вимогу гетьмана К. Розумовського в Військових Вольностях вздовж р. Південний Буг, у тому числі і в урочищі Гард, було встановлено застави драгунських і компанійських полків. Збройні сутички з запорожцями передбачав київський генерал-губернатор М. І. Леонт'єв, який заперечував проти встановлення застав (див. *Андрієвський А.* Дела, касающіеся запорожцев . . . – С. 520–524; *Його ж.* Матеріали . . . – С. 227–229).

№ 540

а “во время Хотѣнского походу”. Йдеться про участь запорозьких козаків в російсько-турецькій війні 1735–1739 рр., під час якої російська армія під командуванням генерал-фельдмаршала Б. Х. Мініха (1683–1767 рр.) захопила фортецю Хотин (1739 р.), зайняла Бессарабію і всю Молдавію.

№ 543

а “страшая самихъ их атамановъ за потачку над ворами вѣчною в Рогарвикъ зсилкою”. Згідно з указами Сенату від 31 липня 1751 р. заслання в Рогервік (фортеця на Фінській затоці, побудована Петром I) підлягали колодники, засуджені до смертної кари (ПСЗ. – Т. 13. – №№ 9871 і 9872).

№ 545

аУ заголовку до цього документа, вміщеному у збірнику “Гайдамацький рух . . .”: “Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети генерал-майора Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича, в якому він просить розшукати і відправити в Генеральну військову канцелярію учасників нападу на тарашанського управителя, а також усунути з посади гардового полковника Легу за допомогу гайдамакам” неправильно вказано посаду І. Ф. Глебова. Див. у цьому томі ком. № 490 а.

бВірогідно, йдеться про с. Ківшувата (тепер Тарашанського р-ну Київської обл.).

№ 553

а “просто городків плавилися”. Гайдамаки переправлялися через Дніпро поблизу колишніх турецьких укріплень Тавань і Шангірейський замок, розміщених на о. Тавань, напроти Гази-Кермена (див. *Еварницький Д. И.* Вольности . . . – С. 110).

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ ТА РІДКОВЖИВАНИХ СЛІВ

- абшитований – відставний, звільнений;
у 18 ст. – офіційний статус старшини
після звільнення зі служби
- авізія – повідомлення
- ага – хазяїн, начальник, пан; в Османській
імперії – складова назви багатьох посад
і звань, переважно військових; в україн-
ських документах так називали коман-
дирів загонів яничарів
- аргат – робітник, наймит; бездомний, бро-
дяга
- арчак – сідло
- аршин – міра довжини; у 18 ст. дорівню-
вала 71,12 см
- асигнований – визначений, наданий, при-
значений
- асистенція – допомога, супровід; особис-
та охорона; військова частина, яка ви-
конувала спеціальні доручення
- атестат – різновид засвідчувальної доку-
ментації про особу, службова характе-
ристика, яка видавалася на вимогу,
часто після звільнення із служби (в
абшит), послужний список з біогра-
фічними даними
- аул – 1) селище, стоянка у народів, які
ведуть кочове або напівкочове гос-
подарство; 2) спільнота (сім'я, коліно)
- бабковатий, бабкуватий – постарілий,
зморшкуватий
- байбарак – критий кожух
- байрактар – прапороносець
- байрам – свято, торжество, термін, який
дається до назви деяких свят; див.
Рамадан (рамазан) байрам
- безьовий – від безь, бязь (лляна або
конопляна відбілена пряжа, тканина)
- бей – титул воєначальника або правителя
у тюркських народів; форма звертання
до впливових осіб. Вживається завжди
після власного імені
- білет – різновид засвідчувальної докумен-
тації, зокрема, свідоцтво про особу, про
право на переміщення, посвідчення про
звільнення із служби з правом переїзду
на обране місце, часто те саме, що й
пашпорт
- бірковий – овечий
- бохінник – пекар, торговець випічкою
- бочалка – 1) невелика бочка; 2) міра об'єму
рідини (величину не встановлено)
- бригадир – 1) військовий чин в рос. армії,
проміжний між генерал-майором і
полковником; 2) командир військової
одиноці – бригади
- бугас – шовкова тканина
- буравль (бурав) – пристрій для буріння
отворів
- бут – бочка для вина або горілки
- вагани – продовгувата дерев'яна миска,
ночви
- вельце – вельми, дуже
- верста – міра довжини; в кін. 18 ст.
в Україні становила 500 сажнів
(1066,8 м)
- вибійка – набивна тканина
- виросток – підліток
- вистатчати – виплачувати, оплатити, за-
безпечувати достатньою мірою
- вінтер-квартира – квартири для постою
військових взимку; зимовий постій
- войя – гілки, пруття
- воспящать – чинити перешкоди
- вплин – вправ

впором – вперто, наполегливо
всвіті – на світанку
втуні – даремно, безрезультатно, марно
вхвачений – украдений
в'язня – ремінці, зав'язки на одязі і зброї,
зокрема, на рушниці
в'ятер див. ятір
в'яще – ще більше

гання – речі
гмінок – господарство
грань – кордон, межа
грезет – парча

гارد – 1) природна кам'яна перегородка
у вузькому місці річки; 2) вузьке місце
на річці, облаштоване для риболовлі
або для полегшення переправи;
3) назва території в басейні р. Півден-
ний Буг

дача – 1) гроші, видані на утримання;
2) податок, повинність див. консис-
тентський збір; 3) юридичний термін
на означення земельної власності, по-
жалуваної володарем

деревня – деревина, ліс
днесь – сьогодні
доїзд – звіт
доказатель – свідок
докеле – доки, досі, до тих пір
докончання – 1) виконання, завершення;
2) остаточні умови, підпис угоди
долегливість – неспокій
доправка – стягнення
допряма – вірно, дійсно, насправді, точно
драпіжник – грабіжник, розбійник, зло-
дій

дуб – великий човен, виготовлений з ці-
лого дерева

дуван – 1) здобич; 2) розподіл здобичі;
3) доля у здобичі

дулама (або доломан) – верхня коротка
куртка з невеликим коміром-стійкою,
вид одягу гусарів у Австро-Угорщині
та Росії

дулий (ріг) – дуплистий, порожній

ефенді – одна з форм ввічливого звер-
тання до представників духовенства,
освічених осіб, іноземців в Османській
імперії

егда – коли, невже, якщо, та не, щоб не,
можливо

ежечасто – регулярно, постійно
елом (йолом) – бараняча шапка конічної
форми

епанча (опанча) – верхній захисний одяг,
широкий плащ без рукавів

зависити – заборгувати

завод – тяжба

заложчик – особа, яка відбувала сторо-
жову службу або перебувала в засаді,
залозі

запомнить – забути

згін, згонка – 1) насильницьке пересе-
лення людей; 2) викрадення худоби

зільний – значний

змірать, змерать – помирати

золотий – міра маси дорогоцінних металів
(4,267 г), умовна грошова одиниця

ішшелець – переселенець звідкілясь, вихо-
дець, емігрант

імен – ханський службовець, збирач мита
на соляних промислах

інструмент – 1) громадсько-правовий акт,
офіційний документ, свідоцтво;
2) засоби, умови

ісходець – зайда, іммігрант, переселенець
кудись

йолом див. елом

каймакам, каймакан, калмакан – 1) за-
ступник високого урядовця в цент-
ральній або провінційній адміністрації
в Османській імперії; 2) намісник крим-
ського хана під час перебування його
у військових походах; 3) начальник
каймакамлика – адміністративно-тери-
торіальної одиниці Османської імперії

калга – у Кримському ханаті: член дивану (ради), відав захистом країни; під час військових походів очолював праве крило армії; офіційно визначений спадкоємець престолу, затверджувався султаном разом з призначенням нового хана; обов'язково належав до роду Гіреїв

камергер – придворне звання в Росії
камзол – чоловічий одяг без рукавів і до колін, який щільно облягав тулуб

кампаніст – колега, товариш

канонір – артилерист

кантаржі військовий – на Січі охоронець і наглядач за мірами і вагами, за збором торгового мита

караковий (масть коня) – темно-гнідий, майже вороний, з підпалинами на морді

кафтан, каптан, жупан – чоловічий верхній одяг, відрізний по талії, мав широкі відгорнуті манжети з тканини контрастного кольору; прикрашався великими гудзиками, галунами, цупкими стрічками

келеп – бойовий молоток, вид холодної зброї

киловатий – від кила – грижа, пухлина, нарід

киштал – 1) ногайське зимів'я; 2) запорозький зимівник

ківер – твердий високий головний убір військових в окремих частинах рос. армії

кодоль – 1) ланцюг, путо; 2) канат для витягування рибальських сіток

колодки – два товсті дубові бруси з одним або двома напівотворами

колодник – засуджений за злочин, закований у колодки

кольми – все-таки

компанієць – вільнонайманий козак легкокінного полку у 17–18 ст. в Гетьманській Україні

компанійські гроші – щомісячна платня, яка стягувалася з посполитих на утримання компанійців у 17–18 ст. в Гетьманській Україні

комплімент – протокольна церемонія привітання іноземної делегації

кондиції – 1) умови; 2) договір, домовленість, угода; 3) обставини, стан, становище

консистенти – рос. військові регулярні частини, розташовані у 18 ст. в Гетьманській Україні й безоплатно утримувані населенням

консистентський збір, дача – податок на утримання рос. військових регулярних частин, розташованих у 18 ст. в Гетьманській Україні, що збирався з населення натурою (порції – продовольством і рації – фуражем) або грішми

конфірмація – 1) укріплення, зміцнення, утвердження; 2) запевнення, доказ, підтвердження; 3) обґрунтування, доведення

косяк – 1) риболовецьке знаряддя для виловлювання глибоководної риби, сітка розмірами 40х3 сажні; з одного боку до косяка кріпилося каміння, з протилежного – поплавки; 2) відріз, шматок, штука красного товару

косячні нитки – нитки, придатні для виготовлення косяка, риболовецької сітки

крепкий – суворий

крігсрехт – 1) військовий закон, право, статут; 2) військовий суд

крігсцалмейстр – військовий скарбник, який відав грошовим і речовим поставанням військового підрозділу

кріпость – запис, акт, виданий судовою установою на право власності нерухомим майном і селянами, до запровадження нотаріального положення 1866 р. в Російській імперії

кульбака – сідло

куфа (кух, кухва) – 1) міра об'єму рідини, у 18 ст. в Лівобережній Україні дорівнювала 496 800 г; 2) різновид бочки

лавник – член магістрату, міської лави (міського суду) в містах з елементами міського самоврядування

ладунка (ладівниця) – шкіряна, металева або костяна ємкість для патронів, патронташ

лев – українська та російська назва аслані куруша (чикуруша, піастра) – грошової одиниці Османської імперії; монета карбувалася з зображенням лева, на зразок голландських і німецьких талярів

левок кримський – умовна грошова одиниця, дорівнювала 1/5 лева

ленчик – основа сидла

лікоть – міра довжини, яка відповідає довжині руки від ліктя до кінця середнього пальця; у 18 ст. в Гетьманській Україні становила 58,5 см

магазинна, магазин – військовий склад для зберігання продовольства, провіанту, амуніції

магістрат – орган міського самоврядування у містах з магдебурзьким правом

майстат – престол

мазка – коробочка з жиром для змашування зброї

маєтність – володіння

малахай – довгий шкіряний батіг; хутряна або підбита хутром шапка з широкими навушниками

мережа – риболовецьке знаряддя, густа сітка-косяк, розрахована на виловлювання молодих осетрів і пістряг

мишина, машина – 1) тонкий саф'ян; шкіра молодої вівці; 2) саф'янові зелені чоботи; 3) штани зі шкіри

молодик – 1) молодий неодружений чоловік, парубок; 2) наймит

мурза (мірза) – у Кримському ханаті та ногайських ордах титул члена знатної феодалної сім'ї, васал хана або бея

нагольний (кожух) – непокритий, шкірою назовні

надіянє – надія

нанос – наклеп

наперсток – залізне кільце, яким коса прикріплюється до косовища

наперед – перед цим

нарадити, нарядити – обрати, уповноважити

наражений – уповноважений
наритник – частина кінської зброї, що утримує хомут або шлею від сповзання на шию

натуральность содержать – мати природню схильність

нація – у 18 ст. вживається як синонім держави; підданство

невід – риболовецьке знаряддя, сітка довжиною до 200 сажнів

невідничий, невідник – рибалка, який ловить рибу неводом

нур-ед-дин – у Кримському ханаті – член дивану (ради), у його компетенції перебували судові установи; у військових походах очолював ліве крило армії; затверджувався султаном разом з призначенням нового хана; обов'язково належав до роду Гіреїв

обиклость – звичай

об'їздка – сторожовий загін

облік – вексель, розписка, зобов'язання

обротъ – вуздечка без вудил

однодворці – категорія державних селян у Російській імперії, утворилася з служилих людей

односум – товариш, компаньйон

око – міра маси та об'єму, ймовірно, турецького походження, становила 1,2828 кг

опанча див. епанча

ордер – вид офіційного документа, що містив наказ, розпорядження, надсилався з вищої інстанції до нижчої

оружина (ружина, пищаль) – рушниця

орта – військовий підрозділ яничарів

паки – знову, ще, потім, навпаки, однак

паланка – 1) застава, укріплення; 2) полкова адм.-тер. округа; 3) полкове правління

папуша – 1) в'язка тютюнових листків;

2) міра маси при продажу тютюну (приблизно 398 г)

партикулярний – приватний, неофіційний, цивільний

паспорт, пашпорт – різновид посвідчення особи

патока – нетоплений чистий мед, мед без воску
паче – більше, краще
паша – в Османській імперії титул або військове звання найвищих військових і цивільних урядовців
передержання – переховування
пестровий – пістрявий, строкатий
пищаль див. оружина
підсипка – ріг для пороху
пірнач – різновид булави, знак влади полковника у козацькому війську
пластун – 1) козак, який відбував сторожову або розвідувальну службу; 2) мисливець на лисиць
плаха – складова частина невода, полотнище невода
побірчий – збирач податків
повалець – волосяний або ремінний аркан
подварок, подворок – господарство, хутір
поволенно – достатньо
подрати – пограбувати
подустити – підмовити
позумент – щільна вовняна або бавовняна тасьма, зазвичай шита сріблом або золотом
пожиле, прожиле – гроші, які сплачували посполиті при зміні підданства
поклон – подарунок, підношення, хабар
полушалевий див. шалевий
понеже – оскільки, а як, тому що
поноровка – поблажливе ставлення
поріж – риболовецьке знаряддя для виловлювання білої риби: густа сітка, яка протягувалася у кількох місцях крізь сітку із товстих ниток рідкого переплетіння
порції і рації див. консистентський збір
посполиті – другий стан, крім козаків, в Гетьманській і Слобідській Україні в другій пол. 17–18 ст., а також в Запорозжі в часи Нової Січі – особисто вільне населення сіл та містечок, яке сплачувало податки і виконувало певні повинності на користь держави і володільця
потєбня, потибеньки – шкіряні лопатки з обох боків сідла, інколи з кишенями
потолоч – місце, де знайдено рештки з'їденої хижаками тварини або вбитої людини

приидуший – наступний
претекст – привід
приклепати – прибрехати
прилічен – причетний
присматриваніє – розшук
прогонне – мито, яке сплачувалося за проїзд поштовими шляхами
прозиск – розслідування
промеморія – різновид документів, яким обмінювалися установи одного рівня; надсилалася, здебільшого, автономним, а не підлеглим за субординацією адресатам
промірок – мор, пошесть
пуд – міра маси; у 18 ст. в Гетьманській Україні становив 15,7 – 23,6 кг, у Росії – 16, 3805 кг
пушкарня військова – будівля, де зберігалася артилерія, порох та артилерійське приладдя для неї; на Січі була також місцем ув'язнення

раїз – начальник, голова; капітан невеликого судна
рамадан, рамазан – за мусульманським календарем – 9-й місяць, упродовж якого мусульмани постяться. За догмами ісламу, в цей період не можна їсти й пити від сходу до заходу сонця; закінчення посту відмічається святом рамадан (рамазан) байрам
рапорт, репорт – різновид виконавчих документів доповідного характеру, для якого характерно (на відміну від донесення) відсутність прохання у вкладі
ратище – держак списа, спис
ратуша – 1) орган міського обмеженого самоврядування міщан у містах і містечках, які офіційно не мали магдебурзького права, у 17–18 ст. в Гетьманській і Слобідській Україні, залежали від козацької адміністрації, представник якої – городовий отаман брав участь в засіданнях членів ратуші (війта і бурмістрів); 2) будинок, в якому містився магістрат або сотенне правління
раченіє – благовоління, ретельність, старанність

раціон – 1) склад і норма їжі, харчовий пайок для людини на певний проміжок часу; 2) норма корму для худоби і свійської птиці

редут – замкнуте квадратне або багатокутне земляне польове укріплення, пристосоване для кругової оборони

резидент – дипломатичний представник в іноземній державі, консул, уповноважений

реїг – в Османській імперії інститут, який забезпечував місцевій знаті роль посередників між населенням і державною владою завдяки участі у контролі за цінами, відкупам, збором податків, конфіскаціями майна

рейтари – вид найманої кінноти, озброєної вогнепальною і холодною зброєю

респект – повага, пошана, протекція, сприяння

ретраншемент – допоміжна фортифікаційна споруда, яка входила до складу другої лінії укріплень фортець, таборів та польових позицій; іноді просто окоп

родимець – уродженець

рогатина – 1) холодна зброя у вигляді ножа, насадженого на довгий дерев'яний держак, якою користувалося піше військо; 2) різновид кинджала; 3) те саме, що рогатка

розправа – 1) розслідування; 2) винесення та виконання вироку; 3) весь процес від слідства до суду та виконання вироку

роспиток – розпитування, дізнання

ружина див. оружина

рухлядь – рухоме майно

саврасий (масть коня) – світло-гнідий, з чорною гривовою і хвостом

сажень – міра довжини; у 18 ст. в Гетьманській Україні становив 175,5 см, у Росії – 216 см

сакви – дві з'єднані одним полотнищем торби, які перекидають собі через плече (на груди і спину) або через спину в'ючних тварин

сальник – вид одягу

самоупорно – самовільно

сатисфакція – відшкодування

сеймени (сейменлер) – кінна гвардія ханських охоронців

секвестр – в'язниця

сентенція – присуд, вирок

сераскер – 1) головнокомандувач, сераскер-паша – військовий міністр в Османській імперії; 2) намісник кримського хана і головнокомандувач у татарських і ногайських ордах поза межами Криму

сидень – одружений запорозький козак, який жив за межами Січі (у зимівнику, слободі)

сильний (документ) – такий, що мав юридичну силу

симать – упіймати

сказка – вид документа, свідчення

снісарський – столярський, різб'ярський

споризно – наполегливо

справ, справка – розслідування

спрежде – здавна

стадник – пастух, переважно при табуні

стадниця – стайня

стужательно – слізно

судина – 1) судно; 2) посуд

султан – 1) титул верховного правителя у деяких мусульманських країнах, зокрема Туреччині; 2) титул найближчих до хана осіб із роду Гіреїв; 3) після власного імені вживається до поважних осіб

сухмень – засуха

таранкуватий – рябий, з віспинами на обличчі

тафта (тавта) – шовкова тканина полотняного переплетіння

терміна – чернетка

тилиця – потилиця

товща – густий ліс, нетрі, хащі

товмач, толмач – перекладач, який робить усні переклади

точію – тільки, оскільки

трактованіє – частування, обходження

триніг ремінний – путо, ремінь, яким стягували ноги тварини, щоб обмежити свободу пересування

триповий – оксамитовий

турбація – клопіт, неспокій, турбота
туркаті – як у тура; йдеться про роги, загнуті таким чином, що кінці їх майже сходяться

турдія – коротка, нижче пояса, накидка; верхній одяг гусарів у Австро-Угорщині й Росії

тясьма – слід, стежка

укоренний – зганьблений

універсал – 1) розпорядчий акт адм.-політичного характеру польських королів та українських гетьманів; 2) наказ гетьмана, полковника, звернений до всього населення

уповательно – можливо, з надією

фантиння – будь-який одяг

фашія див. хвашія

фергер – допит

фунт – міра маси; у 18 ст. в Гетьманській Україні становив 393,3 г, у Росії – 409,52 г

фурлейт (фурлет) – в російській армії рядовий в обозі

хан – 1) правитель Кримського ханату;

2) караван-сарай, постійний двір

хвашія – смуга, вирізана поздовж вичиненої шкіри

цебер – дерев'яне відро

ціновий, циновий – 1) цинковий; 2) олов'яний

цінь, цинь – посуд з цинку або олова

чата – 1) загін козаків, призначений для сторожі і дозору; 2) засідка

чаятельно – з надією, очікуванням, сподіванням

червоний (червонець) – золота монета; російський червонець у 18 ст. становив приблизно 2 руб. 80 коп. сріблом

четверик – міра об'єму сипких тіл, що в основному дорівнювала восьмій частині чверті (26,239 л), але величина коливалася залежно від місцевості

чогодар – особа, наближена до хана, яка завідувала, піклувалася його одягом

шалевий, полушалевий (пояс) – пояс, виготовлений із візерунчатої шовкової або вовняної тканини, подібної до тієї, з якої виготовляли хустки

шаплик – невисока широка дерев'яна посудина, що має вигляд зрізаної бочки

шафар – військовий служитель, збирач мита на Січі, перевозах; вів прибутково-видаткові книги, наглядав за порядком під час перевезення вантажів через переправи, мав при собі козацьку команду

шленський – сілезький

шпіцрутен – довга гнучка лозина, що застосовувалася для тілесних покарань у рос. війську

шулерка – шахрай

юпка – верхній жіночий одяг у вигляді довгої корсетки, переважно з рукавами

юрт – табір у кочових народів

яничари – основна категорія регулярного піхотного війська в Османській імперії з 1361 р. Держава сплачувала їм жалування. Спочатку таке військо складалося з військовополонених, а з 1639 р. формувалося переважно з турків. Із 17 ст. яничари почали обзаводитися сім'ями й займатися господарством, торгівлею, ремеслами тощо. Яничарське військо ліквідовано 1826 р.

ятір (в'ятер) – риболовецьке знаряддя типу пастки (сітка, натягнута на обручі), що його встановлюють на дно водоймища

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- А. І. див. Малий Яким Ігнатович
Абдуль Фаттаг Ага див. Фетте Ефенді
Аверка Іван, житель Кодацької паланки,
переселенець з Гетьманської України 122
Авраменко Павло, переселенець з Крилів-
ської сотні 99
Автономов Д. Л. 19
Адаменко Микита, значковий товариш
354–357
Аким Ігнатович див. Малий Яким Ігна-
тович
Акінфієв Олександр, калмик, кріпак
Кривошеїна, втікач 541, 542
Алексєєв Ларіон, кріпак Флорова-Багре-
єва Якова, втікач 682
Алексєєв Хома, служитель квартирмей-
стера Грабовникова 562
Алі Ага, кінбурнський каймакам 630, 631
Алій, яничар 628
Алтухов Кіндрат, одноворець, житель
сл. Верьовкіна 471
Алхимов див. Горелій Іван Алхимович
Альохін Василь, одноворець, житель
м-ка Тор, робітник Маркова Івана,
втікач 509, 511
Аман Ака, перекопський татарин 433
Андрієвич Андрій, путивльський купець
628
Андрієнко Грицько, посполитий з с. Ка-
м'янське Кодацької паланки, пересе-
ленець з м-ка Новий Кодак 249
Андрієнко Трохим, паламар, переселе-
нець з Старосамарської сотні 335
Андріїв Демко, житель Кодацької палан-
ки, переселенець з Гетьманської Укра-
їни 121
Андрій, Бровків зять, переселенець
з Старосамарської сотні 334
Андрій, Довбиків зять, посполитий з с.
Кам'янське Кодацької паланки, пересе-
ленець з м-ка Богуслав 251
Андрій, Старущин зять, переселенець з
Старосамарської сотні 335
Анна Іоаннівна, російська імператриця 90,
778, 784
Антон, козак, гайдамака 718
Апачинін Данило Юрійович, бригадир,
комендант Переволочнянської ф. 105,
778
Апостол Данило, український гетьман 793
Арслан Гірей, кримський хан 597, 598,
786, 788
Артюсенко Корній, козак, житель сл. Пле-
теноташлицька 531
Асауленко Левко, переселенець з Старо-
самарської сотні 337
Асланбик Феодор, посполитий з с. Кам'ян-
ка Кодацької паланки, переселенець з
м. Чигирин 264
Афанасьєв (Афанасієвич) див. Чугуєвець
Іван Афанасійович
Афанасій Лаврентій, полковник Бугогар-
дівської паланки 410, 411
Ахмед Кюпрюлі, очаківський паша 84, 745
Баба Максим, козак Поповичівського
куруня, житель Крилівського шанця
521–524
Бабаєв Федір, поручик Брянського
ландміліцького п. 558
Бабак Іван, житель с. Негаївка 613
Бабенко Артем, посполитий з с. Кам'ян-
ське Кодацької паланки, переселенець
з м-ка Сміла 248
Бабенко Омелько, переселенець з Старо-
самарської сотні 336

- Бабенко Трохим, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 101, 256
- Бабенко Яків (Яцько), козак, житель м-ка Стара Самара 311, 374, 380
- Бабич Касян, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Стецівка 234
- Бабиченко Гордій, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Бірки Ковалівської сотні Гадацького п. 240
- Бабкін Василій, майор 510, 513
- Бабченко Андрій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Манжелія 215
- Бабченко Ничипір, посполитий з м-ка Омельник, житель с. Сокільський Редут 288
- Бабченко Сидір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Манжелія 215
- Бабченко Федір, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Потоки 259
- Багмут Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з станиці Лугань 217
- Багмут Семен, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Хомутець 263
- Базько Данило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Кобеляки 217
- Байбарак Яким, козак з с. Манжелія, житель с. Самарчик 283
- Байдак Ігнат, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Мліїв 254
- Байрак (Бейрак, Буєрак) Федір, городовий отаман м-ка Стара Самара 28, 30, 35, 37, 51, 52, 82, 83, 132–137, 143–147, 310, 311, 314, 359, 364–366, 368, 372–374, 377–382, 774
- Байраченко Денис, житель м-ка Стара Самара 82
- Баксарай Клим, житель с. Самарчик, переселенець з м-ка Стара Самара 81, 306, 307
- Баксарай Максим, тесть Максима, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Бакулин Іван, драгун Лівненського ландміліцького п., дезертир 506
- Баланенко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Говтва 224
- Балко Василь, запорожець, батько Балченка Харка 689, 691, 693, 793
- Балченко Харко, козак Мишастівського куреня, гайдамака 689, 691, 693, 793
- Бандурка Андрій, переселенець з Крилівської сотні 100
- Бандурка Грицько, житель с. Кам'янка Самарської паланки, переселенець з м. Чигирин 291
- Бандурка Грицько, переселенець з Крилівської сотні 100
- Бандурка Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Сміла 244
- Бандурка Михайло, козак Полтавського куреня 646, 647
- Бандурка Петро, козак Щербинівського куреня 473
- Бандурка Пилип, переселенець з Крилівської сотні 100
- Баран 659
- Баран, гайдамака 746
- Баран Іван, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Білики Полтавського п. 263
- Баранник Мирон, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Суботів 256
- Баранченко Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 228
- Барбаш Трохим, посполитий з с. Юрки, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Барбура Іван, посполитий з с. Чаплі, переселенець з м-ка Білоцерківка 262
- Бардак Онисько, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Омельник 257
- Барзій Каленик, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Барибін Василь, драгун Лівненського ландміліцького п., втікач 506
- Басистий Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Хорол 221
- Баторій Стефан*, польський король 777
- Батуринець Омелько, посполитий з м. Царичанка, житель с. Самарчик 283
- Батуринський Онуфрій див. Яковлев Онуфрій

- Бахметев Іван Іванович, генерал-лейтенант, сенатор 188, 782
- Бацман Панас, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Ухівка 244
- Бачинський Григорій, писар Полтавського п. 46, 134, 674
- Бачмак Грицько, житель с. Одиноківка 390
- Башмаченко Грицько, козак Левушківського куреня, пластун 730
- Бегменко Іван, козак Кисляківського куреня, гайдамака 667
- Бедрій Матвій, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Безбородько Андрій Якович, ген. військ. писар 85, 86, 347, 368, 778
- Безверхий Кузьма, переселенець з Крилівської сотні 98
- Безкровний Микита, житель с. Бригадирівка, переселенець з м. Умань 291
- Безніско Максим, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Безносенко Корній, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 227
- Безпаль Карпо, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Борисівська Слобода 229
- Безпалько (Безпалий) Гаврило, ктитор церкви Покрови Божої Матері у м-ку Стара Самара 380, 381
- Безпальченко Павло, козак сл. Плетеноташлицька 531
- Безпальченко Семен, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 261
- Безродний, запорожець 701
- Безрученко Ісай і його син – Стефан, переселенці з Крилівської сотні 101; Див. також Ничипоренко Стефан
- Безуглий Андрій, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Безуглий Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Безуглий Ілько, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Безціненко Василь, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 242
- Бей Ага, перекопський татарин, депутат від Кримського ханату 451
- Бейрак див. Байрак Федір
- Бекир (Бобекир, Бубекир) Ага, кримський татарин, командир прикордонної застави 587, 597–600, 608, 611, 612
- Бендерний, перекопський яничар 628
- Бень, козак Ірклівського куреня 442
- Берденко Василь, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Берденко Федір, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Бердник Степан, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Бердо Грицько, посполитий з с. Лучки, житель с. Самарчик 283
- Бердо Федір, посполитий з с. Лучки, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Береговий Тишко, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Маньківка 246
- Бережний Грицько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Єрки 246
- Бережний Іван, посполитий з м-ка Бишкінь, житель с. Самарчик 285
- Бережний Яцько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Маньківка 222
- Березань Іван, сотник Старосамарської сотні 9, 27–34, 37, 58, 82, 83, 131, 133–135, 143, 145, 146, 183, 184, 186–189, 192, 208, 272–274, 294–300, 303–307, 310, 311, 314, 316–318, 323, 325–333, 337, 340, 342–344, 351–354, 358, 359, 365–369, 371, 380–390, 774, 780, 784–786, 790; його син – Василь 326. Див. також Луценко Яків
- Березовий Кіндрат, козак Конелівського куреня 592, 593
- Березолуцький Максим, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 240

- Беркут Василь, житель м-ка Стара Самара 379
- Бершадський Павло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Бершадь 218
- Бесенко Степан, посполитий з м-ка Орли, житель с. Самарчик 282
- Белозерцев Аврам, драгун Лівненського ландміліцького п., дезертир 481, 482
- Биндас Федір, козак Величківського куреня 411
- Бібік Петро, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Стецівка 241
- Бібіков І. І.* 790
- Бідний Савка, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Чигирин 227
- Бідний Семен, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Ковалівка 247
- Біла Пазка, посполита з м-ка Новий Кодак, переселенка з м-ка Келеберда, вдова 221
- Біланенко Семен, козак Басанської сотні Переяславського п., втікач 560
- Білей Тиміш, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Біленко Пархом, переселенець з Крилівської сотні 98
- Біленький, козак Уманського куреня, гайдамака 734, 735, 738, 739, 746
- Білий Іван, отаман Коренівського куреня 738, 739
- Білий Іван, посполитий з Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Білий Ігнат, козак Тимошівського куреня 613
- Білий Семен, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Жаботин 248
- Білий Сидір, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Білик Грицько, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м. Умань 263
- Білицький Іван, білицький житель 741
- Білицький Олексій Григорович, кошовий отаман 373, 377, 380, 381, 529, 530, 532, 533, 536, 537–543, 545, 547–553, 555–563, 565–567, 762, 763, 785
- Біличенко Іван, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Білобабенко Микола, житель с. Самарчик, переселенець з с. В'язівок 290
- Білобок Марко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Савинці 222
- Білогруд Петро, козак Мінського куреня 395, 397, 412
- Білокобиленко Матвій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 239
- Білокобилий Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Білоноженко Федір, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Суботів 243
- Білоус Павло, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120, 122
- Білоус Павло, переселенець з Крилівської сотні 99
- Білоус Семен, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Пожежа 244
- Білоус Хвесько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Білоусенко Денис, посполитий з м-ка Китайгород, житель с. Бригадирівка 288
- Білоусенко Клим, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Рашків 254
- Білоусенко Павло, переселенець з Крилівської сотні 98
- Білоха Роман, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Маячка 218
- Білоцерківець Стефан Іванович, канцелярист Ген. військ. канцелярії 101, 327, 329, 337, 371
- Бірюков Микита Венедиктович (Венедиктов), рекрут-дезертир, син Ведені Венедикта 515–517
- Блатар Янко 64
- Бобекир Ага див. Бекир Ага
- Бобровської Лук'ян, однодворець, житель м-ка Тор, втікач 509, 511
- Бовкун Павло, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Калантаїв 252
- Бовкун Петро, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Калантаїв 251

- Богаєнко Микита, переселенець з Крилівської сотні 100
- Богатир Іван, переселенець з Крилівської сотні 101
- Богатченко Степан, козак Дерев'янківського куреня 555, 759
- Богомаз, козак Сергіївського куреня 81
- Богомаз Павло, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Богомол Левко, переселенець з Крилівської сотні 100
- Бодаква Стефан, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Бодаква 234
- Боженко Григорій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 226
- Боженко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 226
- Боженко Лесько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 237
- Боженко Олексій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 219
- Боженко Прокіп, житель с. Бригадирівка, переселенець з м. Чигирин 291
- Боженко Прокіп, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Боженко Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 226
- Бойко Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Сміла 224
- Бойко Ігнат, житель с. Самарчик, переселенець з м-ка Крилів Київського в. 290
- Бойко Ігнат, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Бойко Максим 659
- Бойко Михайло, запорожець 441
- Бойко Михайло, козак Левушківського куреня, гайдамака 741, 742
- Бойко Семен, козак Величківського куреня 411
- Бойко Яків, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Бойков Олексій, полтавський сотенний осавул, комісар від Полтавського п. 194, 268
- Болдир Іван, козак Щербинівського куреня 476, 477
- Бондар Василь, переселенець з Крилівської сотні 99
- Бондар Василь, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Петри 241
- Бондар Гордій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Мартинівка 216
- Бондар Іван, житель м-ка Стара Самара, переселенець з Крилівської сотні 81, 100
- Бондар Іван, переселенець з Старосамарської сотні 333
- Бондар Каленик, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кишеньки 263
- Бондар Лесько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Бондар Лук'ян, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 238
- Бондар Михайло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Залевки 225
- Бондар Михайло, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з с. Єрківці 264
- Бондар Ничипір, переселенець з Крилівської сотні 98
- Бондар Онопрій, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Бондар Остап, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Глинськ 240
- Бондар Пархом, переселенець з Крилівської сотні 99
- Бондар Сидір, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Бондар Степан, житель с. Самарчик, переселенець з с. Немирів 290
- Бондаренко Михайло, посполитий з с. Івашки, житель с. Самарчик 283
- Бондаренко Олексій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 220
- Бондаренко Онисько, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 254
- Бондаренко Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Медведівка 221
- Бондаренко Яків, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Ханделівка 223

- Бондуристий Кирик, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Боран Гозі (Гоза) Ага, перекопський татарин, посланець до Коша 597, 598, 611
- Борзаковський Михайло, канцелярист Військ. канцелярії Війська Запорозького 667, 669
- Борзенков Леонтій, колезький асесор 510, 513
- Борисенко Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 222
- Борисенко Василь, посполитий з м-ка Стари Санжари, житель с. Самарчик 283
- Борисенко Денис, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Борисенко Микита, житель Старосамарської сотні 335
- Борисенко Микита, переселенець з Крилівської сотні 98
- Борисенко Семен, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Борисенко Федір, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Борисов Федір, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Борода Дмитро, козак Дерев'янківського куреня 476, 477
- Бородавка, козак Кушівського куреня 666
- Бородавка Давид, отаман Кушівського куреня 377, 378
- Бородавченко Данило, злодій 673, 674, 676
- Боряк Г. В.* 19
- Боханченко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Бохінник (Брагарник) Хома, козак Корсунського куреня, шинкар, син Лапура Левка 694–698
- Бочка, житель сл. Чечеліївка 759
- Бочка Мосій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Кременчук 242
- Бочка Остап, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Переволочна 238
- Бочков Петро Максимович, фурлейт Санкт-Петербурзького драгунського п., дезертир 477, 478
- Брагаренко Лаврін, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Бабани 248
- Брагарник див. Бохінник Хома
- Брагута Ничипір, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кишеньки 247
- Бражник Демко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Ізюм 230
- Бражник Михайло, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Андрусівка 244
- Брегада Василь, козак Дядьківського куреня, гайдамака 740
- Брик Микита, козак Іркліївського куреня 416
- Брицький Лук'ян, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Келеберда 249
- Броварський Василь, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Броварський Степан, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Бровко Ігнат, козак Кальниболотського куреня 48, 61
- Бровцин Матвій, секунд-майор з старосамарського гарнізону 370
- Бруштун Василь, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Брюховецький Ілько, посполитий з м-ка Білоцерківка, житель с. Бригадирівка 289
- Бубекир Ага див. Бекир Ага
- Бубенко Трохим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Бублик Савка, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Буерак див. Байрак Федір
- Буерим Грицько, виборний козак з м-ка Орли, житель с. Сокільський Редут 287
- Бузановський (Бузаковський) Семен, сотник Решетилівської сотні Полтавського п. 10, 178, 181, 198, 199, 206, 267, 271
- Булава Федір, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Черкаси 240
- Булавін Кіндрат* 791
- Булаєнко Назар, отаман с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 232
- Булай Михайло, переселенець з Крилівської сотні 98
- Булан Федір, полковник Самарської паланки 381, 383, 785

- Булат Мурза, ногаєць 395, 412
- Булах Наум, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Буличенко Дмитро, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Власівка 256
- Бунаков Афанасій, канонір гарнізону у Новосіченській ф. 478
- Бурмага Андрій, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Бурніс Яцько, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Бурніс Яцько, посполитий з с. Каленики, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Буртовий Грицько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 245
- Буряк Омелько, посполитий з м-ка Говтва, житель с. Сокільський Редут 288
- Буряк Семен, козак з м-ка Нові Санжари, житель с. Одиноківка 285
- Бут Петро, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Бутенко Андрій, житель м-ка Стара Самара 379
- Бутенко Іван, запорозький козак 58
- Бутенко Федір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Бутич І. Л.* 19
- Бутовський, підполковник 481
- Бутовський Юрій Юрійович, майор старосамарського гарнізону 39, 40
- Бутузатол, сотник, житель сл. Вись 529, 534, 535, 555–557
- Бутурлін Олександр Борисович, граф, генерал-аншеф, сенатор, камергер 188, 482, 491, 528, 782
- Бухінник Терешко, житель м-ка Стара Самара 374
- Буцул Карпо, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 220
- Буцула Григорій, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Переволочна 264
- Бушняк Осман, перекопський житель 628
- Вавака Іван, посполитий з с. Чаплі, переселенець з с. Диканька 262
- Вакирина Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Нестерівка 233
- Вакирина Ілько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Стецівка 233
- Вакирина Ілько, родич Ротая Павла, переселенець з Крилівської сотні 99
- Вакуленко Трохим, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Суботів 240
- Валькевич Петро Васильвич, ген. осавул 18, 498
- Валявенко Лесько, козак з с. Лучки, житель с. Самарчик 282
- Варава Василь, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Баранівка Шишацької сотні Миргородського п. 243
- Варко Стефан, військ. пушкар 478
- Вароненко Сава, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Новоселиця Київського в. 216
- Васенко Василь і його син Демко, переселенці з Крилівської сотні 98
- Василенко Онисько, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Говтва 255
- Василь, гайдамака 746
- Василь, житель м-ка Новий Кодак 649
- Василь, козак з м-ка Нехвороща, житель с. Самарчик 282
- Василь, Мацьків зять, підпомічник, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Василь, Чубиків шурина, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Васильєв Карпо, драгун Пермського драгунського п. 557, 558
- Васильєв Микита див. Дубілін Микита
- Вегеря Федір (Харко ?), козак Полтавського куреня 509–512
- Веденя Венедикт, батько Бірюкова Микити 516
- Ведмеденко Демко, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Ведмеденко Демко, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Стеблів 239
- Ведмедівський Кузьма, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки 251
- Вейсбах Й.*, київський генерал-губернатор 784

- Векленко В. 13*
 Великий Андрій, козак Сергіївського куреня 525
- Великий Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Великий Іван, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 256
- Великий Лук'ян, шафар Кодацького перевозу 688
- Великий Олефір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Великий Пархом, козак Рогівського куреня, гайдамака 653
- Великий Петро, козак Нижчестеблівського куреня 395, 412
- Великий Ярема (Єрема), виборний козак, житель сл. Мишурич Ріг Новослобідського п. 538, 539
- Величко Іван, козак Сергіївського куреня 741, 742
- Величко Федір, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 232
- Венедиктов Микита див. Бірюков Микита
- Вербицький (Вербецький) Андрій, полковник Кальміуської паланки 515, 516, 518, 519, 524–527
- Веригін Данило Михайлович (Федорович?), майор гарнізону в Старосамарській ф. 133, 471, 473, 683, 685–689
- Вертіл Микита, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Кагамлик 255
- Верхогляд Іван, козак Дядьківського куреня 441
- Ветич Микола, капітан 7-го Святого Григорія шанця Новосербського пандурського п. 660, 661
- Вечірний Андрій, козак Конелівського куреня 566, 567, 761–765
- Винник Данило, житель м. Полтава 337
- Винник Іван, переселенець з Крилівської сотні 100
- Вирозуб*, осавул Самарської паланки 779
- Висоцький Ісько, переселенець з Крилівської сотні 98
- Вишневецька Раїна* 783
- Вишняков Василь, колезький асесор 531
- Вівчар Гаврило, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кобеляки 264
- Вівчар Демид, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Соснівка Ніжинського п. 236
- Вівчар Дмитро, посполитий з с. Припутні, житель с. Самарчик 284
- Вівчар Петро, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кишеньки 263
- Вівчар Семен, посполитий з м-ка Говтва, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Вівчаренко Кіндрат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Омельник 229
- Вітер Пилип, посполитий з м-ка Білоцерківка, житель с. Бригадирівка 289
- Віхтенко Федір, служитель Грабовникова, втікач; його дружина – Любов, дочка – Наталя 562. Див також Гладченко Михайло
- Віцка, посполита з м-ка Новий Кодак, переселенка з м-ка Жаботин, вдова 214
- Вічний Ярема, виборний козак з с. Каленики, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Вічний Ярема, козак Величківського куреня 411
- Вічний Ярема, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Білецьківка 245
- Вовк Іван, козак Мишастівського куреня 107
- Вовк Іван, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Лящівка 250
- Вовк Іван, посполитий з с. Тритузне, переселенець з м-ка Вільшана 252
- Вовк Максим, козак Дерев'янківського куреня 397, 412
- Вовк Матвій, житель с. Сокільський Редут, переселенець з м. Корсунь 291
- Вовк (Вовковник, Вовковняк) Петро, козак Дядьківського куреня 397, 400, 412–414
- Вовк Яцько, козак з м. Рашівка, житель с. Самарчик 284
- Вовкодав Семен, посполитий з м. Валки, житель с. Самарчик 284
- Вовкодав Степан, переселенець з Старосамарської сотні 335

- Вовкодав Тарас, козак з м. Валки, житель с. Самарчик 284
- Вовченко Дмитро, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Вовченко Ігнат, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Ковалівка 242
- Вовченко Петро, переселенець з Крилівської сотні 98
- Водолага (Водолаг) Іван Сидорович, козак Сергіївського куреня 60; полковник Самарської паланки 181, 183, 189–191, 203, 272, 274, 294–297, 299, 325, 384, 386, 781, 785
- Водолазний Максим і його брат Іван, посполиті з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікачі 348
- Водолазський Пилип, посполитий з с. Водолаги, житель с. Самарчик, 285
- Водоп'ян Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 215
- Война, сотник, житель сл. Плетеноташлицька 530, 534
- Война Ничипір, посполитий з с. Чаплі, переселенець з м. Браїлів 262
- Войт Семен, отаман Пластунівського куреня 377, 378
- Вол Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Омельник 234
- Воловачів Дмитро, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Воловачі 259
- Володарка Яцько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Пиків 223
- Володимир (Сокальський), настоятель Самарського монастиря 294
- Волок Андрій, житель с. Самарчик, переселенець з с. Кальниболото Київського в. 290
- Волошин, козак Васюринського куреня, гайдамака 730
- Волошин Грицько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Волошин Роман, житель м-ка Стара Самара 81
- Волошинейко Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Волошиненко Іван, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Лебедин 249
- Волошна Андрій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Стецівка 233
- Волошчиненко Прокіп, посполитий з м. Перекіп, житель с. Самарчик 285
- Волощенко Костя, підпомічник з м-ка Потоки, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Волощенко Максим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 223
- Волощенко Михайло, підпомічник з м-ка Потоки, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Волувач Яків, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 242
- Ворона Марко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Новоселиця Київського в. 228
- Вороний Микита, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Ярославка 232
- Воронка Іван, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Воронко Микита, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Воронко Микита, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Лисянка 260
- Воскобойник Єфрем, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Лисянка 252
- Врода Данило, козак Шкуринського куреня 613
- Вурсул (Вукол) Василь, запорожець 522, 524
- Г. Ф. див. Лантух Григорій Федорович
- Гавриленко Василь, переселенець з Крилівської сотні 100
- Гаврилов Федір, бунчуковий товариш, депутат в Слідчій комісії з Кримом 18, 109, 447, 448, 471, 746, 788
- Гаврилов Яків див. Сиса Яків Гаврилович
- Гаврилов (Гаврилович) Нестір див. Таран Нестір Гаврилович
- Гаврищенко Василь, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Глинськ 249
- Гаврищенко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 336

- Гавришенко Ісько, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Гавришенко Семен, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Гавришка, посполита з м-ка Царичанка, жителька с. Самарчик, вдова 282
- Гавришка Гапка, переселенка з Старосамарської сотні 335
- Гадюченко Мусій, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Гадючка Іван, посполитий з м. Орли, житель с. Сокольський Редут 288
- Гайвась, козак Іркліівського куреня, гайдамака 655
- Гайдай Гаврило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Ташлик 218
- Гайдар Мойсей, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Сміла 265
- Гайдаренко Хвесько, посполитий з с. Тригузне, переселенець з с. Біляки 253
- Гайдук Грицько і його брат Терешко, переселенці з Крилівської сотні 98
- Галаган, козак Титарівського куреня 477, 478
- Галатенко Федір, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п. 348
- Галуненко Яким, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Хацьки 216
- Ганчар Савка, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Харківці Гадяцької сотні 222
- Гапка, посполита з м-ка Новий Кодак, переселенка з м. Черкаси, вдова 221
- Гарасим (Гарасько), запорожець 81
- Гарасчиха Тетяна, посполита з м-ка Манжелія, жителька с. Сокольський Редут, вдова 288
- Гарбуз Андрій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Борки Ковалівської сотні Гадяцького п. 222
- Гарбуз Гарасим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Будища 229
- Гарбузенко Наум, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Загрунівка 216
- Гаркуша див. Горкуша Яків Іванович
- Гаркуша (Горкуша) Василь, козак Конелівського куреня 592, 593
- Гаркуша Михайло, запорожець 522
- Гасан, яничар 628
- Геп Кирило, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Геп Павло, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Геп Павло, посполитий з м-ка Царичанка, житель с. Самарчик 282
- Герінг, майор артилерії 540
- Гіреї див. Гіреї
- Гірей Хан див. Девлет Гірей
- Гісцова Л. З.* 19
- Гладир Матвій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 236
- Гладкий Данило (Даниїл) Стефанович (Д. С., Данило С., Степанов, Степанович, Стефанов, Стефанович), кошовий отаман 14, 64, 65, 71, 77, 85, 95, 103, 105–108, 112, 114–118, 124–126, 130, 137, 147, 154, 160, 294, 296, 299, 300–303, 306, 309, 310, 314, 320–322, 330, 338, 340–342, 354, 358, 368, 400, 402, 403, 405, 406, 417–419, 422, 425, 426, 439, 440, 442, 446, 449, 477, 478, 480–483, 485, 486, 488, 490, 492, 493, 635–637, 640, 643–645, 647–650, 652–654, 659, 660, 663, 664, 670, 673, 677, 693, 713, 714, 747–751, 753, 755, 776, 779, 780, 793; депутат від Війська Запорозького до імператорського двору 167, 181, 185, 187, 188, 265, 781
- Гладушко Петро, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Гладушко Яким, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Гладченко (Щербина) Михайло, служитель Грабовникова, втікач; його мати – Єфросинія; дружина – Афімія; діти – Марія, Наталя, Петро і Яків; сестри – Домна і Любов 562. Див. також Віхтенко Федір
- Гладченко Петро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Романівка Ковалівської сотні Гадяцького п. 215
- Глебов (Хлебов) Іван Федорович, головний командир Нової Сербії, генерал-майор артилерії 651–653, 662, 663, 700–703, 705, 706, 711, 716–724, 731, 732, 782, 792–794

- Глебов Олексій Іванович, бригадир, комендант ф. Святої Єлисавети 207, 270, 272, 633, 635, 659, 660, 673, 699, 700, 782, 792, 793
- Глибокий Ісько, житель м-ка Стара Самара 379
- Глинний, козак Іркліївського куреня 441
- Глоба Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 231
- Глоба Іван Якович, підписар Самарської паланки 49, 61, 776
- Глоба Семен, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Власівка 255
- Глухий Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Глушко Ничипір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Гнений Наум, отаман Мінського куреня 370
- Гнений Наум, отаман Щербинівського куреня 499
- Гнида Сергій, переселенець з Крилівської сотні 99
- Гніденко Яцько, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Старі Санжари 261
- Гнідий Мирон, козак Щербинівського куреня 497, 499, 500
- Гнідий Михайло, житель м-ка Стара Самара 80
- Говоруха Клим, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Говтвянський Каленик, житель м-ка Стара Самара 81
- Голиков Анфіноген (Анфтіноген), солдат Павлівського п., втікач 473–475
- Голінка, козак Іркліївського куреня, гайдамака 695
- Голінка Іван, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Голінний Павло, житель с. Бригадирівка, переселенець з пос. Ікава Черкаського староства 292
- Голіцин Михайло Михайлович, генерал-лейтенант, сенатор 188, 782
- Голобок Омелько, посполитий з с. Чаплі Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 262
- Головатий Іван, козак Кальниболотського куреня 48, 61
- Головатий Петро, козак Іркліївського куреня 416
- Головатий (Головко) Пилип, отаман Тимошівського куреня 273, 737, 740
- Головатий Яцько, посполитий з сл. Нова Водолага, житель с. Самарчик 285
- Головатський Микита, посполитий з с. Головачі, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Головащенко Назар, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Стара Самара 221
- Головко*, полковник Самарської паланки 781
- Головко Василь, козак Кисляківського куреня, гайдамака 654, 655, 667
- Головко Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Пирятин 233
- Головко Іван, козак Полтавського куреня 646, 647
- Головко Іван, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Рудівка 259
- Головко Ігнат, отаман Васюринського куреня 738, 739
- Головко Лук'ян, козак Кальниболотського куреня 48, 61
- Головко Микита, козак Крилівського куреня 471, 473
- Головко Нестір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Головко Петро, козак Мишастівського куреня 613
- Головко Пилип див. Головатий Пилип
- Головко Семен, переселенець з Крилівської сотні 98
- Головко Федір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Головчиха Домка, жителька с. Самарчик, переселенка з м. Чигирин, вдова 290
- Голубєв (Злий) Іван Гордійович (Гордієв), козак Джерелівського куреня, полковник Самарської паланки 344, 345, 351, 358, 360, 370, 492, 493, 501, 785
- Голубличенко Іван, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Омельник 258
- Голубничий Лаврін, житель м-ка Стара Самара 379
- Голубничий Петро, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кишеньки 246

- Голубчик Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 211
- Гончар Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Медведівка 241
- Гончар Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Чернівці 231
- Гончар Ісько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 234
- Гончар Ісько, посполитий з с. Тритузне, переселенець з с. Тардик 253
- Гончар Мартин, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 243
- Гончар Микита, переселенець з Крилівської сотні 99
- Гончар Олексій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 234
- Гончар Пилип, отаман Івонівського куреня 737
- Гончар Пилип, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 246
- Гончар Савка, переселенець з Крилівської сотні 100
- Гончар Семен, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 245
- Гончар Федір, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 243
- Гончаренко Андрій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Харківці Гадяцького п. 215
- Гончаренко Іван, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Боровиця 250
- Гора Семен, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Кременчук 244
- Горб Андрій див. Кобчинський Андрій Іванович
- Горб Андрій, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Білозір'я 251
- Горб Антон, козак Уманського куреня, гайдамака 741, 742
- Горб Денис, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Біла Церква 221
- Горб Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Горб Карпо, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Говтва 260
- Горб Лаврентій, депутат в Слідчій комісії з Кримом 420
- Горб Петро, отаман Дядьківського куреня 525
- Горб Федір див. Сохаський Федір
- Горб-Цимбалістий Іван, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Горбань Ісько, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Горбач Василь, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Горбенко Андрій, козак, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Горбенко Грицько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 218
- Горбенко Павло, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Токарі 259
- Горбенко Трохим, козак, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Гордієв див. Голубєв Іван Гордійович
- Гордієнко Ярема, житель м-ка Стара Самара 82
- Горелій Іван Алхимович (Алхимов), розкольник-некрасовець, житель с. Хан-Тепе 525, 527
- Горкавенко Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Курінька 235
- Горкуша див. Гаркуша Василь
- Горкуша, козак Величківського куреня 742
- Горкуша Іван, козак Батуринського куреня 474, 475
- Горкуша (Чайченко) Марко, козак Поповичівського куреня, шинкар, син Чайки Олекси 694–696, 698, 730
- Горкуша Матвій, посполитий з м. Перекіп, житель с. Самарчик 285
- Горкуша Назар, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Крилів 247
- Горкуша Стефан, переселенець з Крилівської сотні 99
- Горкуша (Гаркуша) Яків Іванович (Іванов), полковник Самарської паланки 275, 279–281, 294, 295, 494, 496

- Горленко Андрій Андрійович, полковник
Полтавського п. 88, 89, 104, 140, 141,
163, 168, 169, 175, 176, 183, 193–195,
203, 208, 265, 267, 314, 317, 322, 324,
332, 352, 358
- Гортан Гірей, двоюрідний брат калги-сул-
тана 766, 769
- Горяєв Яків, драгун Воронежського
ландміліцького п., дезертир 532, 533
- Горяний Данило, посполитий з м-ка Новий
Кодак, переселенець з м-ка Попівка Говт-
вянської сотні Миргородського п. 228
- Гочка, кримський татарин 433
- Грабар Клим, житель Кодацької паланки,
переселенець з Гетьманської України
119
- Грабар Лесько, посполитий з м-ка Новий
Кодак 223
- Грабенко Артем, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з м. Чигирин 239
- Грабенко Улас, переселенець з Крилівсь-
кої сотні 101
- Грабовников, квартирмейстер Новосербсь-
кого гусарського п. 562
- Грабченко Мирон, посполитий з м-ка Ки-
тайгород, житель с. Самарчик 282
- Гребінник Степан, житель Кодацької па-
ланки, переселенець з Гетьманської
України 120
- Гребінь Прокіп, переселенець з Крилівсь-
кої сотні 98
- Греков Макар, старшина Війська Донсь-
кого 518, 519
- Греченко Федір, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з м-ка Суботів 235
- Гречушников Афанасій, драгун Пермсь-
кого драгунського п. 557, 558
- Грив Іван, козак, житель м-ка Стара Са-
мара 311
- Грива Грицько, козак, гайдамака 718
- Грива Юхим, посполитий з м-ка Новий
Кодак, переселенець з с. Кононча 228
- Григоренко Іван, переселенець з Крилів-
ської сотні 98
- Григоренко Петро, посполитий з с. Ка-
м'янське Кодацької паланки, пересе-
ленець з с. Романівка на Правобережній
Україні 248
- Григор'єв Єфим, гусар Слов'яносербсь-
кого гусарського п., дезертир 504, 505
- Григорій*, син Марченка Тимофія 788
- Григорій Ф. див. Лантух Григорій Федо-
рович
- Гриневич Бенедикт (Венедикт), чернець
Миколаївського Ведмедівського мо-
настиря 678–680
- Гриценко Єфим, переселенець з Староса-
марської сотні 334
- Гриценко Іван, посполитий з м-ка Новий
Кодак, переселенець з м-ка Крилів 225
- Гриценко Кузьма, переселенець з Крилів-
ської сотні 99
- Гриценко Павло, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з м-ка Чигирин-
Діброва 236
- Гриценко Харко, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з м-ка Омельник
238
- Грицько, запорожець 517
- Грицько, молодик Кравця Михайла 764
- Грицько, Моспанів зять, гайдамака 678–
680, 682
- Грицько, Черевків зять, переселенець
з Старосамарської сотні 335
- Грицько Терешко, козак Конелівського
куреня 666
- Гриша Грицько, посполитий з с. Тарамсь-
ке, переселенець з м-ка Жабогін 259
- Гришков Прокіп, канцелярист Миргород-
ського полкового суду 662
- Грищенко Карпо, тесть Щипченка Тимо-
ша, переселенець з Крилівської сотні
98
- Громак Костя, козак з м-ка Старі Сан-
жари, житель с. Самарчик 282
- Грузин Семен, посполитий з м-ка Нові
Санжари, житель с. Самарчик 283
- Губа Андрій, переселенець з Старосамар-
ської сотні 334
- Губа Андрій, посполитий з с. Старий
Кодак, переселенець з м-ка Хомутець
260
- Губа Антон, козак Кальніболотського
куреня 441
- Губа Антон, посполитий з м-ка Новий
Кодак 228
- Губа Іван, житель с. Самарчик, пересе-
ленець з Гетьманської України 117
- Губа Ісько, козак Щербинівського куреня
60

- Губалієнко Стефан, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Круків 240
- Губщенко Грицько, переселенець з Крилівської сотні 99
- Гулий див. Гулий Ілько
- Гунька Іван, посполитий з с. Самарчик, переселенець з сл. Нова Водолага 285
- Гура Яцько, посполитий з м-ка Білики Полтавського п., житель с. Самарчик 283
- Гуриха Ганна, посполита з м-ка Новий Кодак, переселенка з м-ка Келеберда, вдова 214
- Густобрагов Григорій, драгун Борисоглібського ландміліцького п., дезертир, зять Щербини Трохима 490, 491
- Гавенко Сидір, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Суботів 242
- Гавра Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Омельник 219
- Гавруша Гаврило, козак Брюховецького куреня 442
- Гаджала Феодор, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Гажала Тарас, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 260
- Гажала Федір, переселенець з Крилівської сотні, дядько Гажаленка Тараса і Шамраєнка Івана 98
- Гажаленко Тарас, переселенець з Крилівської сотні 98
- Гайворонський, обозний Другого компанійського п. 560
- Галаганенко Гарасим, колодник 661, 662
- Галенко Харко, переселенець з Крилівської сотні 98
- Галяховський Петро, писар Миргородського п. 348
- Гардовий, отаман Платнірівського куреня 380, 381
- Гардовий Іван, козак Конелівського куреня 442
- Гвоздяно Харко, козак Золотоніської сотні Переяславського п., дезертир 560
- Гедзь Пилип, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Говтва 219
- Гезенко Тимко, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Андрусівка 259
- Гергиль Федір, посполитий з сл. Нова Водолага, житель с. Самарчик 285
- Гіляховський Петро, писар Миргородського п. 712
- Гіреї (Гіреї), ханська династія див. Арслан Гірей, Девлет Гірей (Гірей Хан), Гортан Гірей, Рахім Гірей Султан
- Гірей Султан 631
- Гонтар Ничипір, козак з м-ка Мерефа, житель с. Самарчик 284
- Гранцовий Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Вирлівці 221
- Гужуман Федір, виборний козак з м-ка Келеберда, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Гузенко Ісько, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Табурище 258
- Гузенко Конон, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Власівка 243
- Гузь Лесько, житель с. Самарчик, переселенець з м-ка Бершадь 290
- Гузь Федір, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Гулий (Гулий) Ілько, писар Микитинського перевозу 454, 455, 468, 469, 577
- Гулий Михайло, козак Рогівського куреня 635, 636
- Д. С. див. Гладкий Данило Стефанович
- Давенко Корній, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Мозоліївка 240
- Дайбоженко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 220
- Даниїл Стефанов див. Гладкий Данило Стефанович
- Даниленко Гарасим, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п. 348
- Даниленко Іван, переселенець з Крилівської сотні 99
- Даниленко Іван, підпомічник з с. Бірки Миргородського п., житель с. Бригадірівка 288
- Даниленко Іван, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Данило, Одноволого зять, виборний козак, житель сл. Пушкарівка 760

- Данило, Юрків зять, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Данилов Данило, козак Крилівського куреня 473
- Данченко Панас, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Потоки 239
- Данченко (Данченков) Євстафій (Євстифей), драгун 5-ї роти Пермського драгунського п., дезертир 563, 565
- Дармак Тиміш, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Хвощівка 219
- Дацько, Журавлів зять, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Двашко Іван, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з с. Сергіївка 260
- Двигайло Трохим, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 236
- Двірний Яцько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 249
- Дебера Грицько, козак Величківського куреня 61
- Дебоксет Данило*, підполковник 19
- Девич Іван, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Девієр (Дивієр) Петро Антонович, граф, генерал-лейтенант, командир Українського ландмілицького корпусу 190, 191, 307, 476, 477, 481, 482, 488, 490–492, 528, 529, 747–749, 753
- Девлет Гірей (Гірей Хан), буджацький сєраскер-султан, син кримського хана Арслан Гірея 436, 786, 788
- Дей Максим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Воронівка 222
- Дейнека Мартин, житель с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач, злодій 346
- Дейнека Степан, козак, житель с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Дейнека Улас, козак, житель с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Деменко Улас, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Говтва 214
- Демешко Дем'ян (Демко), козак Конелівського куреня 48, 61
- Демонтович див. Домонтович Іван
- Демський Михайло, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кишеньки 246
- Демура Демко, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Лисівка 238
- Демченко Л. Я.* 19
- Денис, Дерев'янчин зять, підсусідок, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Дергун Сергій Сидорович, старший канцелярист Ген. військ. канцелярії 101, 134, 327, 329, 337, 371
- Дерека Денис, переселенець з Крилівської сотні 100
- Дерикорчма Семен, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Дерикошма Семен, посполитий з с. Чаплі, переселенець з с. Старий Кодак 262
- Деркач Демко, запорожець 395, 412
- Десятерик Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Десятериченко Яким, посполитий з с. Чаплі, переселенець з с. Чаплинка 262
- Джан-Темір (Джен-Темір, Жен-Темір) Мурза 397, 412
- Джережайло Наум, переселенець з Крилівської сотні 100
- Джережайло Наум, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Власівка 231
- Джерелівський Антон, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Джим Мусій, посполитий з м-ка Говтва, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Дзекуненко Павло, житель м-ка Стара Самара 379
- Дзюбенко Семен, козак Новослобідського п. 551, 552
- Дивієр див. Девієр Петро Антонович
- Дикий Данило, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Ухівка 238
- Дикий Мартин, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Мліїв 260
- Дикун Степан, козак Другого компанійського п. 700–703
- Димитрієв Болас, рядовий Пандурського п., втікач 644, 645

- Димитрієв Дмитрій, рядовий Пандурського п., втікач 644, 645
- Дирченко (Касян) Василь, гайдамака 733–739, 746
- Дичко Трофим, козак Келебердянської сотні Миргородського п. 689, 690
- Дігтяр Кузьма, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Дід Юхим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Діденко Іван, посполитий з с. Більськ, житель с. Бригадирівка 289
- Діденко Матвій, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Дін Трохим, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 256
- Длима Федір, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Длябій Микита, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Диканька 214
- Длябля Ілько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Диканька 214
- Дмитренко Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Худолівка 235
- Дмитренко Наум, посполитий з с. Пустовійтівка, житель с. Ревунівка 289
- Дмитренко Олекса, посполитий з с. Пустовійтівка, житель с. Ревунівка 289
- Дмитрієв Іван, донський козак, житель станиці Черкаська 525
- Дмитро, Гладірів брат, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 243
- Доброконь Педько, житель м-ка Стара Самара 380
- Довбиш Іван*, житель м-ка Стара Самара 781
- Довбиш Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Довбня Михайло Артемович, козак Конелівського куреня 48, 61; полковник Самарської паланки 303, 304, 327, 784; полковник Бугогардівської паланки 656
- Довгий Іван, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Довгий Федір, козак Тимошівського куреня 613
- Довгополий Василь, козак Старосамарської сотні 389
- Довгополий Мойсей, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Кишеньки 225
- Довгополий Панас, житель м-ка Стара Самара 374
- Довгополий Яцько, козак Левушківського куреня 441
- Довженко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Дойнека Максим, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Хорол 256
- Долинський Іван, канцелярист Ген. військ. канцелярії 348
- Доманенко Василь, житель с. Ревунівка, переселенець з м-ка Медведівка 292
- Домонтович (Демонтович, Domontovicz) Іван (Ivan), козак Іркліївського куреня 327; депутат від Війська Запорозького в Старосамарській комісії 61, 63–66, 70, 73, 76–78, 83, 85; ревізор від Коша для перепису переселенців 101, 103, 105, 106, 108, 112–116; отаман Іркліївського куреня 363–366, 370, 745
- Дон Андрій, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Дон Матвій, переселенець з Крилівської сотні 98
- Дон Петро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Сакалівка 228
- Дон Прокіп, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з станиці Усхуперської 224
- Дондук Даша, калмицький хан 518
- Донець Михайло, переселенець з Крилівської сотні 99
- Донець Никифор*, житель м-ка Стара Самара 781
- Донець Савка, переселенець з Крилівської сотні 99
- Дорошиха Євдокія, переселенка з Старосамарської сотні, вдова 335
- Драний Іван, козак з с. Хандалівка, житель с. Самарчик 282
- Дрига, запорожець 488, 750, 755
- Дрізд Є. І.* 19
- Дрізд Петро, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Крилів 249
- Дробот Мусій, переселенець з Крилівської сотні 98

- Дроботенко Хома, посполитий з м. Хорол, житель с. Ревунівка 289
- Дуб Семен, житель м-ка Стара Самара 80, 81
- Дубар Фесько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Дубенко Михайло, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Дубиха, переселенка з Старосамарської сотні, вдова 336
- Дубілін Микита Васильович (Васильєв), розкольник-некрасовець, житель с. Хан-Тепе 524–527
- Дуброва Лук'ян, житель с. Самарчик, переселенець з с. В'язівок 290
- Дуброва Олексій, канцелярист Миргородської полкової канцелярії 712
- Дудник Василь, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Дудник Грицько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Коломак 214
- Дудник Іван, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Дудник Марко, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Кам'янка Київського в. 245
- Дудник Роман, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Дудник Федір, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Дудниченко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Ковалівка 217, 649
- Дузь див. Рудь Лесько
- Дундук Павло, козак Кисляківського куреня 410
- Дурдусь Андрушко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Харківці Гадяцького п. 219
- Дурній Лаврін, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Дус Іван, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Духанін Онисим, рекрут, дезертир 483, 484
- Душка Петро, житель м-ка Стара Самара 380
- Дьогтяр Павло, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Дядько Микита, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Китайгород 264
- Дяк Василь, переселенець з Крилівської сотні 99
- Дячок Яцько (Яцик), Лавр[. . .] брат, кодацький житель, гайдамака 741, 742
- Ертман, капітан, начальник рос. військ. команди в Гарді 717
- Едник Федір, житель с. Сокільський Редут, переселенець з м. Корсунь 291
- Едуть Омелько, отаман Мінського куреня 274
- Еким Ігнатович див. Малий Яким Ігнатович
- Елизавета (Єлисавет) Петрівна, рос. імператриця 91, 186, 187, 680, 759, 775–778, 781, 789
- Емельянов Марко Андрійович, його брати – Марко і Семен, кріпаки капітана Уткіна, втікачі 536, 537
- Емець Ярема, козак, житель м-ка Стара Самара 311, 374
- Ерошкевич Сава, хорунжий Другого компанійського п. 752, 789, 790
- Ершов Олексій Дмитрович, підполковник старосамарського гарнізону 342–344, 488, 490, 750, 751, 753, 754, 756, 757
- Єсупов див. Юсупов
- Єфремов Матвій Іванович, секунд-майор, штаб-офіцер рос. гарнізону в Києві, комісар від Київської губернської канцелярії в Слідчій комісії з Кримом 444, 455–458, 462, 464–467, 608, 626
- Жадан Хвесько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Жаламудь (Жилумудь) Мартин, запорожець 491, 494
- Женжа Василь, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Жен-Темір Мурза див. Джан-Темір Мурза
- Жеребко Яким, козак Іркліївського куреня, гайдамака 740
- Животівський Іван, житель м-ка Стара Самара 82

- Животівський Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Животівський Іван, посполитий з м-ка Нові Санжари, житель с. Самарчик 283
- Жигман Силадій, гусар Слов'яносербського гусарського п., втікач 504, 505
- Жидок Іван, прикажчик Салтикова П.С. 487
- Жикир Ничипор, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 236
- Жила Андрій, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Жила Андрій, посполитий з с. Фидорівка, житель с. Самарчик 283
- Жиломудь див. Жаламудь Мартин
- Жовницький Панас, житель м-ка Стара Самара 379
- Жовницький Панас, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Жовніренко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Жовтуський Григорій, посполитий з с. Мильці, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Жорновий Степан, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Андріївка 259
- Жук Федір, козак, житель с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Жуковський А.* 19
- Журавель, козак Полтавського куреня, житель с. Самарчик 646
- Журавель Василь, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Журавель Демко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Журавка Прилуцького п. 219
- Жураховський Іван, писар Миргородського полкового суду 712
- Жученко Атон, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Орли 263
- Жученко Василь, підпомічник з м-ка Хорол, житель с. Бригадірівка 288
- Жученко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Орли 217
- Забара Іван, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Комарівка 254
- Забара Клим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Забігай Андрій, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Кисівка 248
- Забігай Іван, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Кисівка 252
- Забоець Іван, отаман с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 256
- Заболотненко Степан, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Завалипиченко Федір, житель с. Ревунівка, переселенець з м. Чигирин 292
- Завийборода Федір, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Завитьборода Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Загорульченко (Загорулька) Лук'ян, козак Бахмутського кінного п. 501–503
- Задерій Максим, житель с. Ревунівка, переселенець з с. Яблунів 292
- Заєць Ілько, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Стецівка 240
- Заєць Лесько, козак Кушівського куреня 61
- Заїка Андрій, козак з с. Лучки, житель с. Самарчик, племінник Носаня Івана 281
- Заїка Грицько, житель м-ка Новий Кодак 649
- Заїченко Кирило, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Суботів 233
- Заїченко Харко, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Суботів 233
- Зайцев, севський купець 541, 542
- Закірка Дмитро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Вороніж 225
- Закірка Мартин, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Вороніж 217
- Закірченко Микита, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Вороніж 214
- Закотій Яцько, переселенець з Крилівської сотні 99

- Залізник Максим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Замірайло Остап, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Замковий Петро, житель м-ка Стара Самара 382, 383
- Замковський Михайло, отаман Левушківського куреня 741
- Замлілий Пилип, козак Дядьківського куреня, гайдамака 740
- Заморенський Іван і його племінник Яків, однодворці з м-ка Тор, втікачі 509, 511
- Замосний Корній, бахмутський козак 509
- Замша Сидір, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Чигирин-Діброва 256
- Замша Яків і його син Сидір, переселенці з Крилівської сотні 99
- Запінний Кирик, козак Полтавського куреня, шинкар 646, 647
- Запінний Андрій, козак Уманського куреня 61
- Запорожець Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Запорожець Іван, житель с. Бригадирівка, переселенець з м. Умань 291
- Запорожець Філон, переселенець з Крилівської сотні 99
- Зарудний Василь Іванович, сотник Миргородської 1-ї сотні Миргородського п., представник гетьмана в Запорозькій Січі 140, 141, 143–145, 147, 299, 300, 316, 317, 325, 369, 447, 448, 457, 458, 461, 462, 464, 466, 467, 580–582, 604, 622, 623, 689, 690, 692, 693, 780
- Заступниченко Яким, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Медведівка 260
- Захаренко Дем'ян, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 215
- Зацьонтий Петро, козак Кальниболотського куреня 395, 412, 441
- Заярський Павло, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Заячник Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 218
- Зелений Грицько, козак Переяславського куреня 442
- Зеленський Павло Семенович, писар Самарської паланки 64, 321, 342, 489, 753, 754, 758
- Земляний Василь, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м. Канів 263
- Зеп Семен, житель с. Ревунівка, переселенець з с. Андрусівка Київського в. 292
- Зізіголова Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Зінченко Іван, посполитий з м-ка Китайгород, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Зінченко Павло, посполитий з с. Попівка Миргородського п., житель с. Бригадирівка 289
- Злий див. Голубев Іван Гордійович
- Злодій Іван, козак Корсунського куреня, гайдамака 695–697, 728
- Зозуля Матвій, козак Іркліївського куреня, злочинець 755, 756, 790
- Золотар Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Полтава 214
- Золотар Григорій, козак Сорочинської сотні Миргородського п. 661, 662
- Золотаревський Павло, сотник Комишнянської сотні Гадяцького п. 683–685, 687, 688
- Зорка Прокіп, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Зосим Василь, житель м-ка Стара Самара 82
- Зосим Іван, житель м-ка Стара Самара 81
- Зуб Максим, сотник Старосамарської сотні Полтавського п. 80, 82, 778
- Зубов Артем Васильович, військ. писар 763
- Зубринський Марко, отаман Іркліївського куреня 416
- Ібрагім Паша очаківський 468, 469, 569, 571, 594, 596
- Іван, запорожець 441
- Іван, Золотарчин зять, переселенець з Старосамарської сотні 334

- Іван, Настичин зять, житель м-ка Стара Самара 80, 81
- Іван, польський підданий, гайдамацький ватажок 734, 735
- Іван, служитель Чалого Федора 759
- Іван (Іоан) Олексійович, рос. цар 64, 90, 124, 129, 160, 162, 182, 186, 775, 776, 779
- Іваненко Микола, житель м-ка Стара Самара 379
- Іваненко Семен, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Іванченко Семен, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Іванко, козак Вищестеблівського куреня 731
- Іванов див. Горкуша Яків Іванович
- Іванов, полковник Бугогардівської паланки 553, 554
- Іванов Андрій, полковник Кальміуської паланки 640, 647, 648
- Іванов Афанасій, козак Сергіївського куреня, полковник Самарської паланки 391–393
- Іванов Влас, поліцмейстерський писар з ф. Святої Єлизавети 558
- Іванов Данило, канцелярист Гарнізонної канцелярії ф. Святої Єлизавети 634, 644
- Іванов Кирило, сотник 380
- Іванов Микола, волох, гусар Новосербського гусарського п., втікач 520, 522–524
- Іванов Павло, грек, бахчисарайський купець 766, 768
- Іванов Павло, знатний козак, представник від Війська Запорозького для слідства над Легою Федором і поручиком Кологривовим 720, 723
- Іванов (Іванович) Павло, кошовий отаман 35, 36, 38, 41, 47, 52, 53, 55–57, 60, 775
- Іванов Сава, осавул Кальміуської паланки 474–476
- Іванов Федір, старшина, начальник застави в гирлі р. Інгул 584, 719, 730, 731; полковник Бугогардівської паланки 719; полковник Кодацької паланки 104, 107, 108, 114, 118, 649, 650, 653, 654
- Іванов Ярема, грек, бахчисарайський купець 661
- Іванченко Дем'ян, осавул Орлицької сотні Полтавського п. 168, 176
- Ігнатова О. І.* 19
- Ігнатович Яким (Іаким) див. Малий Яким Ігнатович
- Ізмалков, капітан Пермського драгунського п. 563
- Іладир Тиміш, житель с. Ревунівка, переселенець з м-ка Крилів Київського в. 292
- Іллієнко Кирило, шафар Гадяцького замку 704, 705
- Ілля, солдат Бельовського ландміліцького п., дезертир 517
- Ілляш Ілько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Жовніне 231
- Ілляшевич, таращанський губернатор 717
- Ілляшенко Павло, житель сл. Плетеноташлицька 530–532, 534, 535
- Ілляшенко Федір, переселенець з Крилівської сотні 100
- Ілько, Ждимів зять, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Сари 211
- Ільченко Тимко, отаман с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Вирловок 244
- Ільченко Яків, посполитий з м-ка Білоцерківка, житель с. Бригадірівка 289
- Іоан Олексійович див. Іван Олексійович
- Іржаний Онофрій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Омельник 244
- Ісаєнко Панас, житель м-ка Стара Самара 58, 374, 380
- Ісаєнко Федір, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Іслєнев І.* 789
- Ісько, Ковбасин зять, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Богодухівка 214
- Йовченко Гордій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Миргород 225
- Йога Матвій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 215
- Йопа Матфей, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Звенигородка 264

- Кабак Іван, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Бузуків 256
- Кабан Степан, козак Батуринаського куреня 649
- Кажан Марко, козак Незамаївського куреня 442
- Казирод Іван, житель м-ка Стара Самара 379
- Казка Мартин, козак з м-ка Китайгород, житель с. Самарчик 282
- Калагарман Кирик, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Чигирин 219
- Каларма Гордій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Кальниболото Київського в. 221
- Калатур (Колатур) Петро, полковник Самарської паланки 360, 361, 363, 370, 508, 512
- Калачник Іван, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Калачник Максим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Вороньки 218
- Калачник Юхим, житель м. Черкаси 670
- Калашниця Ганна, жителька Кодацької паланки, переселенка з Гетьманської України 120
- Калиниченко Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Калитенко Влас, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Калмиков (Колмиків) Григорій, дворовий селянин купця Зайцева, втікач 541, 542
- Калнишевський (Калниш, Калнишенко) Петро Іванович, військ. осавул 115, 310, 314, 422, 583, 605, 606, 656, 663, 666, 670, 672, 673, 699, 707, 731, 774, 778, 784
- Калугерович Павло, прапорщик 644, 645
- Кальниболотський Кузьма, полковник Самарської паланки 82, 778
- Капечій Ага, депутат від Кримського ханату 451
- Капран 659
- Капуста Семен і його сини – Омелько і Процик, козаки, жителі с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікачі 348
- Капустян Мойсей, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Капустяний Самійло, переселенець з Крилівської сотні 100
- Караван Демко, козак, гайдамака 718
- Каракей Микита, гайдамака 717
- Караки Онисько, козак, гайдамака 718
- Каракуця Ісько, житель м-ка Стара Самара 82
- Каракуця Ісько, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Каранфіл, капітан турецького судна, яничар 595, 596
- Карась Кіндрат і його дружина Катерина, жителі с. Гранівщина, переселенці з м-ка Золотоноша, батьки Кожуха Остапа 664
- Карл XII, шведський король 775
- Кармазин Корній, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Омельник 211
- Кармазин Савка, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Омельник 229
- Кармазин Яцько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Омельник 211
- Карноух Каленик, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Власівка 255
- Карпенко Андрій, підпомічник з м-ка Сорочинці, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Карпенко Гаврило, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Кам'янка Київського в. 246
- Карпенко Грицько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 226
- Карпенко Ничипір, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Карпо, Різників зять, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 247
- Карпилка Євдокія, посполита з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенка з м-ка Манжелія, вдова 251
- Касап Микола Тимофійович, полковник Самарської паланки 80, 778; отаман Дерев'янківського куреня 118, 654
- Касян див. Дирченко Василь

- Касян Демко, посполитий з Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Касяненко Ігнат, посполитий з м-ка Цибулеве Миргородського п., житель с. Самарчик 285
- Касяненко Михайло, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Касянка Тетяна, переселенка з Старосамарської сотні 336
- Катерина II*, рос. імператриця 787
- Катерина, посполита з с. Романкове, переселенка з с. Курінька, вдова 233
- Катран Василь, козак Конелівського куреня 710–713
- Катран Федір, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Качаленко (Кочаленко) Іван, кодацький житель, гайдамака 741, 742
- Качар Дмитро, капітан Бутівського шанця 644
- Качур Петро, житель м-ка Стара Самара 374, 379
- Каша Степан, козак Дядьківського куреня 441
- Кашкаха Лесько, посполитий з м-ка Маячка, житель с. Самарчик 282
- Кашпаренко Андрій, козак Щербинівського куреня, гайдамака 666, 700–704
- Каштан Ігнат, житель с. Сокільський Редут, переселенець з м-ка Крилів Київського в. 291
- Кашенко Семен, переселенець з Крилівської сотні 100
- Кашенко Яцько, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Квітка Ігнат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Гадяч 213
- Келеберда Степан, житель м-ка Стара Самара 380
- Келебердянський Манійло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 226
- Кий Семен, козак Кисляківського куреня, рибалка 730
- Киктиха Параска, переселенка з Крилівської сотні, вдова 99
- Кир Яцько, виборний козак з м-ка Китайгород, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Кириченко Кирило, отаман с. Ревунівка 194
- Кириленко Михайло, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Кирило, зять Лугового, підсусідок, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Кирилов Павло (П. К.), депутат від Війська Запорозького у Старосамарській комісії 24, 27–31, 34, 36–38, 40–46, 49–57, 59; полковник Перевізької паланки 567, 764, 773, 774
- Кириченко Павло, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Кириченко Савка, посполитий з с. Тритузине, переселенець з с. Андрусівка 252
- Кирпа Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Кирпій Данило, переселенець з Крилівської сотні 98
- Кирпіл Данило, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Кирпіл Максим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Кирса, козак Іркліївського куреня 442
- Кирусенко Федір, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Кисельов Павло, осавул Комишнянської сотні Гадяцького п. 687, 688
- Кислий Федір, козак Ведмедівського куреня 516
- Кислиця, козак Дядьківського куреня, гайдамака 730
- Кислиця Федір, житель м-ка Стара Самара 40
- Кисляковський Іван, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Кича Терешко, козак Переяславського куреня 416
- Кичатий Тиміш, козак Брюховецького куреня, гайдамака 669
- Киченко Василь, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м. Миргород 253
- Кичиков Габун, калмик, втікач з турецького полону 518, 519
- Кичкин Андрій, запорожець 441
- Кишенець, отаман с. Жуки 168

- Кишенський (Кишинський) Василь Максимович, полковник Самарської паланки 80; депутат в Слідчій комісії з Кримом 420, 778
- Кияниця Мойсей, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Київ 223
- Кияниця Петро, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Кияниця Федір, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Кияниця Юхим, посполитий з с. Красний Кут, житель с. Самарчик 285
- Ківшар Назар, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Лютенька 255
- Кіоморжол (Коморжоль) Василь Лазаревич, грек, військ. кантаржій 606, 766, 768
- Кіт, козак Шкуринського куреня 441
- Кіт Тимко, козак Переволочнлянської сотні Миргородського п. 689–693
- Кіхно Василь, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Клепещ Михайло, козак Коренівського куреня, гайдамака 734, 735, 738, 739, 746
- Клименко Михайло, козак, житель с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Клименко Яків, козак, житель с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Кобеляцький, козак Щербинівського куреня 666, 669
- Кобеняр Мусій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Умань 242
- Кобзар Назар, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Кобзаренко Гаврило, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Решетилівка 233
- Кобилка Іван, житель м-ка Стара Самара 82, 374
- Кобильченко Ігнат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 232
- Кобильченко Матвій, переселенець з Крилівської сотні 98
- Кобиляча Голова Дем'ян (Демко), козак Сергіївського куреня 48, 60; курінний отаман 273
- Кобличенко Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Потоки 239
- Кобченко Лук'ян, козак, житель с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п. 346
- Кобчинський (Горб) Андрій Іванович, полковник Самарської паланки 327, 784, 790
- Коваленко Іван, козак з с. Каленики, житель с. Самарчик 283
- Коваленко Федір, житель м-ка Стара Самара 380
- Коваленко Федір, переселенець з Крилівської сотні 99
- Ковалець Лесько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Ковалівський Василь, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Ковалівка 248
- Коваль див. Коваль Михайло
- Коваль Антон, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Коваль Василь, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Коваль Гаврило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Власівка 226
- Коваль Гаврило, посполитий з с. Чаплі, переселенець з с. Бузуків 262
- Коваль Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Коваль Іван, козак Кальниболотського куреня 48, 61
- Коваль Іван, козак з м-ка Кобеляки, житель с. Самарчик 282
- Коваль Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Мальці 217
- Коваль Ісько, посполитий з м. Опішня, житель с. Самарчик 284
- Коваль Конон, козак Мінського куреня, кам'янський житель 714
- Коваль Кузьма, переселенець з Крилівської сотні 98
- Коваль Максим, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Кам'янка Київського в. 251
- Коваль Мартин, переселенець з Крилівської сотні 99
- Коваль Микита, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 241
- Коваль Микола, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка В'язівок 237

- Коваль Михайло, козак Уманського куреня, гайдамака 666, 700, 702–704
- Коваль Михайло, посполитий з с. Пізняки, житель с. Самарчик 283
- Коваль Олекса, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Коваль Онисько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Орли 230
- Коваль Панас, житель м-ка Стара Самара 380
- Коваль Панько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Новоселиця Київського в. 248
- Коваль Роман, житель м-ка Стара Самара 379
- Коваль Семен, житель м-ка Новий Кодак 649
- Коваль Тарас, переселенець з Крилівської сотні 101
- Коваль Терешко, житель с. Ревунівка, переселенець з м. Чигирин 292
- Коваль Тимофій, козак Сергіївського куреня 491, 494
- Коваль Федір, житель с. Ревунівка, переселенець з с. Воронівка Смілянської волості 292
- Коваль Федір, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Медведівка 237
- Коваль Яків, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Коваль Яцько, підпомічник з сл. Уразова, житель с. Самарчик 285
- Ковальчук Іван, козак Титарівського куреня 519
- Ковбаса Лук'ян, житель м-ка Стара Самара 80, 81
- Ковбаса Олекса, козак Левушківського куреня 730
- Ковтун Іван, козак Батуринського куреня 441
- Ковтун Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Канів 226
- Ковтун Панас, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 220
- Ковтун Яцько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Ковтуненко Василь, переселенець з Крилівської сотні 100
- Кодак Федір, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 236
- Кодачиха Катря, посполита з м-ка Новий Кодак, переселенка з м-ка Переволочна 225
- Кодим див. Чорний Василь
- Кодола Карпо, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Кожух Остап, козак Кальниболотського куреня, син Карася Кіндрата, гайдамака 15, 663–666, 670, 673, 699, 700, 702–704
- Коза Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Лисянка 227
- Козак Данило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Бузуків 211
- Козак Павло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Сміла 214
- Козановський Федір, полковий суддя Миргородського п. 679
- Козаченко Яцько, посполитий з сл. Орлівка, житель с. Самарчик 283
- Козачина Іван, ктитор церкви Покрови Божої Матері у м-ку Стара Самара 380, 381
- Козачковський Федір, суддя Миргородського полкового суду 662
- Козельський Яків Павлович, осавул Полтавського п., депутат від Полтавського п. у Старосамарській комісії 23, 28, 29, 37, 41, 42, 44–47, 49–52, 54, 57, 58, 60, 773
- Козик Іван, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Лютенька 247
- Козиний Грицько, посполитий з м-ка Сокілка, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Козолуп, козак Кальниболотського куреня, гайдамака 666
- Кокоса Прокіп, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Колатур див. Калатур Петро
- Колісник Андрій, переселенець з Крилівської сотні 99
- Колісник Артем, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Покошичі 217
- Колісник Грицько, посполитий з с. Білики Миргородського п., житель с. Кам'янка Самарської паланки 287

- Колісник Костя, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Медведівка 241
- Колісник Микола, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Колісник Никола, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Білозір'я 247
- Колісник Омелько, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Бірки Київського в. 234
- Колісник Остап, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Білозір'я 247
- Колісник Семен, посполитий з м-ка Лютенка, житель с. Самарчик 284
- Колісник Тишко, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Колкуш Максим, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Колмиков див. Калмиков Григорій
- Кологривов (Кологривий), поручик 720–725
- Колода Ярема, козак Дядьківського куреня 441
- Колодка Трохим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Колодяжний Петро, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Суботів 236
- Колодяжний Федір, канцелярист Полтавської полкової канцелярії 46, 83
- Колодяжний Яків, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Кам'янка Київського в. 248
- Коломийченко Грицько, посполитий з м-ка Царичанка, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Коломийченко Прокіп, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Любар 230
- Коломийченко Сила, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Хоцьки 231
- Коломієць Іван, значковий товариш 560
- Колотнеча Федір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Колочок Андрій, переселенець з Крилівської сотні 100
- Колочок Стефан, переселенець з Крилівської сотні 100
- Колядинець Грицько, козак Щербинівського куреня 629–631
- Комар Михайло, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 239
- Комар Степан, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Мишурин Ріг 250
- Комар Тиміш, посполитий з с. Чаплі, переселенець з м-ка Говтва 262
- Комашка Тарас, житель м-ка Стара Самара 80, 336
- Комашченко Ілько, посполитий з м-ка Царичанка, житель с. Самарчик 282
- Комизенко Тишко, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Коморжоль див. Кіоморжол
- Кондратенко Супрун, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Кондратьєв Матей, підканцелярист Бахмутської провінційної канцелярії 510
- Коновал Гаврило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Бовбасівка 216
- Коновал Ісько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Будища 225
- Коноваленко Василь, козак Коренівського куреня, господар зівівника в уроч. Великий Базавлуцький Кут 726
- Кононов Григорій, полковник Кодацької паланки 345
- Конопля Грицько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 230
- Конопля Харко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Остап'є 230
- Константій, полковник Кальміуської паланки 380
- Копинський Ісайя* 783
- Копитко, козак Брюховецького куреня 400, 414
- Копиця Федір, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Копустян Мусій, житель м-ка Стара Самара 80
- Кор, запорожець 491
- Коренко Роман, виборний козак з м-ка Китайгород, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286

- Корецький, житель м-ка Стара Самара 40
Корецький Іван, посполитий з м-ка Новий
Кодак, переселенець з с. Юрківці Говт-
вянської сотні Миргородського п. 215
Коркодил Роман, посполитий з с. Кам'ян-
ське Кодацької паланки, переселенець
з м-ка Китайгород 246
Корнієнко Іван, переселенець з Старо-
самарської сотні 334
Корнієнко Іван, посполитий з м-ка Нові
Санжари, житель с. Самарчик 282
Корнієнко Павло, посполитий з м-ка Нові
Санжари, житель с. Самарчик 282
Корній, козак Батуриного куреня 494
Корній, молодик Слабоспицького Андрія
414, 415
Коробан Федір, переселенець з Староса-
марської сотні 337
Коробейник Федір, житель Кодацької
паланки, переселенець з Гетьманської
України 121
Коробка Кирило, посполитий з м-ка Но-
вий Кодак, переселенець з с. Харківці
Гадяцького п. 217
Коробка Степан, посполитий з с. Кам'ян-
ське Кодацької паланки, переселенець
з м-ка Новий Кодак 251
Коробченко Федір, посполитий з м-ка Но-
вий Кодак, переселенець з с. Харківці
Гадяцького п. 217
Коровинський Василь, козак Брюховець-
кого куреня 48, 61
Коропець Омелько, осавул Інгульської
паланки 629, 630
Коротенко Конон, виборний козак, жи-
тель сл. Пушкарівка 760
Короткий Степан, козак Рогівського ку-
реня, гайдамака 653
Коротовський Панас, посполитий з с. Ро-
манкове, переселенець з с. Бірки Київ-
ського в. 235
Корпай Кіндрат, козак Кисляківського
куреня 410
Корсунець Гарасим, житель Кодацької
паланки, переселенець з Гетьманської
України 120
Корсунець Грицько, житель Кодацької
паланки, переселенець з Гетьманської
України 120
Косий Михайло, переселенець з Староса-
марської сотні 336
Кослиця Федір, житель м-ка Стара Са-
мара 379
Космина Савка, переселенець з Староса-
марської сотні 334
Косолап Іван, козак Кисляківського ку-
реня 398, 413
Костенко Іван, посполитий з с. Романкове,
переселенець з м. Чигирин 237
Костенко Пилип, посполитий з с. Карна-
ухівка, переселенець з м-ка Говтва 255
Костенко Ярема, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з с. Хмелів 236
Костира Семен, посполитий з м-ка Потоки,
житель с. Кам'янка Самарської паланки
287
Костира Трохим, переселенець з Крилів-
ської сотні 100
Костічев Яків Дмитрович, кріпак кріг-
сцалмейстера Челіщева, втікач 500–503
Костогриз Сава (Савка), житель м-ка Ста-
ра Самара 80, 374, 379
Костриця Василь, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з с. Гринці 240
Костюрін Іван Іванович, генерал-майор,
київський віце-губернатор 401, 404,
410, 421, 444, 447, 448, 456, 469, 570,
577, 580, 584, 593, 601, 607–612, 614,
616, 637, 699, 726, 765, 786
Косьмина Савка, переселенець з Староса-
марської сотні 334
Косяк (Косян) Прокіп, житель м-ка Стара
Самара 311, 380
Косяченко Іван, осавул Старосамарської
сотні 306
Котенко Степан, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з с. Литвяки 239
Котляревський Іван, писар Самарської
паланки 192, 289, 292
Котов Іван Якович, кріпак крігсцалмей-
стера Челіщева, втікач 500–503
Котолуп Андрій, житель Кодацької
паланки, переселенець з Гетьманської
України 120
Кочаленко див. Качаленко Іван
Кочубей (Кучубей) Семен Васильович,
ген. обозний 89, 96, 131, 132, 138, 148,
164, 169, 174, 177, 184, 194, 196, 268,
347, 356, 359, 363, 368, 438, 498, 579,
593, 647, 670, 690, 700, 745, 778, 785
Кошарний Трохим, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з с. Гайворон 236

- Кошаченко Максим, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Кошман Корній, підписар Кодацької паланки 122
- Кошовенко Василь, сотник Новослобідського п. 565
- Кравець Василь, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Умань 242
- Кравець Гаврило, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Кравець Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120, 121
- Кравець Іван, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Кравець Кирик, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Сорочинці 231
- Кравець Кирило, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з с. Білоусівка 264
- Кравець Клим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Кравець Левко, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Кравець Максим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Кравець Матвій, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Мошни 254
- Кравець Михайло, козак Шербинівського куреня, житель ф. Святої Єлизавети 566, 567, 761–764
- Кравець Охрім, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Кравець Петро, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Медведівка 247
- Кравець Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Рашівка 231
- Кравець Семен, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Залевки 243
- Кравець Сергій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Власівка 232
- Кравець Сидір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Іркліїв Переяславського п. 213
- Кравець Федір, житель с. Ревунівка, переселенець з м-ка Крилів Київського в. 292
- Кравець Федір, переселенець з Крилівської сотні 98
- Кравець Федір, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Погорільці 241
- Кравець Хома, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Коломак 220
- Кравець Юхим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Кравець Яким, козак Платнірівського куреня 397, 412, 441
- Кравець Яким, отаман Платнірівського куреня 737
- Кравець Яким, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Чорнухи 260
- Кравець Яцько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120, 122
- Кравець Яцько, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Ухівка 244
- Кравченко Дмитро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Говтва 219
- Кравченко Іван, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 254
- Кравченко Максим, посполитий з м-ка Хорол, житель с. Ревунівка 289
- Кравченко Роман, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 254
- Кравчина Андрій, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Крайній Петро, житель м-ка Стара Самара 374
- Крамар Наум, козак, житель м-ка Стара Самара 310
- Крамаренко Яцько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Крапильмицький Тимофій, польський підданий 717, 718
- Красина, житель м-ка Стара Самара 40
- Красиненко Яким, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Краснокутський Федір Хомич, полковник Ізюмського п. 485, 486, 494–496

- Красняченко Омелько, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Литвяки 253
- Красняченко Феодор, отаман с. Карнаухівка, переселенець з с. Литвяки 253
- Краснячий Грицько, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Литвяки 253
- Красюк Кирило, козак Сергіївського куреня 525
- Кременчуцький Василь, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кременчук 252
- Кривенець Ісько, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Келеберда 253
- Кривенко Афанас, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Кривенко Олексій, житель м-ка Стара Самара 380
- Кривий Кирило, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Китайгород 263
- Кривий Максим, переселенець з Крилівської сотні 100
- Кривий Михайло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білозір'я 228
- Кривий Семен, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Кривич Андрій, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Кривоніс 737
- Криворукий Семен, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м. Умань 259
- Кривохатко Яцько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Кривошапка Ігнат, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Дереньковець 258
- Кривошеїн, президент Воронезького магістрату, поміщик 541, 542
- Кривошиєнко Іван, посполитий з с. Табурище, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Кривошиєнко Ярема, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Журавка 253
- Кривуля Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Кривцов Василь, поручик гарнізону у Новосіченській ф. 389
- Кривченко Артем, козак з м. Лиман, житель с. Самарчик 284
- Крив'янка Андрій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 241
- Крикливий Роман, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з с. Білоцерківці 262
- Криниця Михайло, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Паланка 249
- Крисенко Пилип, житель сл. Преображенська Аджамська 731–733
- Кропивка (Лисий) Іван, батько Кропивченка Петра 695
- Кропивченко Петро, наймит Бохінника Хоми та Горкуші Марка 694, 695
- Крохмаль Іван, житель м-ка Стара Самара 379
- Крошко Федір, козак Кисляківського куреня 667
- Круглий Ісько, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Хмелів 240
- Круглий Прокіп, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Хмелів 244
- Круглий Федір, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Кругляк Ілько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Кругляк Каленик, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Кругляк Кіндрат, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Кругляк Михайло, житель м-ка Стара Самара 81
- Кругляченко Каленик, житель м-ка Стара Самара 82
- Крутенко Лук'ян, посполитий з м-ка Коломак, житель с. Самарчик 285
- Круть Клим, підосавул Кальміуської паланки 525, 526
- Круть Трохим, козак Левушківського куреня, гайдамака, брат Панащі 740–742
- Крутько Федір, переселенець з Крилівської сотні 100

- Кувіка Олексій, житель м-ка Стара Самара 379
- Кудим див. Чорний Василь
- Кузик Т. Л. 19
- Кузнецов Федір, капрал Лівненського ландміліцького п. 520, 521, 523
- Кузуб Демко, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Сміла 256
- Кузубенко Андрій, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Калантаїв 234
- Кузь Максим, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Черкаськ 252
- Кузьменко Григорій, козак Новослобідського п., втікач 549
- Кузьменко Гриць, посполитий з м-ка Новий Кодак 228
- Кузьменко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Ручки 230
- Кузьменко Матвій, староста с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п. 346
- Кузьменко Сидір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Ручки 230
- Кузьомка, козак Кальніболотського куреня, гайдамака 666
- Кукса Матвій, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Кіблич 234
- Кулаба Кіндрат, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Кулеба Назар, козак з м-ка Китайгород, житель с. Самарчик 282
- Кулебенко Степан, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Кулик Андрій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Єрківці 217
- Кулик Самійло, козак Конелівського куреня 416
- Кулик Семен, сотник Полтавської 2-ї сотні Полтавського п. 168, 193, 268, 269
- Кулинич Іван, переселенець з Крилівської сотні 99
- Кульбаченко Петро, підпомічник з Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Кульбачний Василь, переселенець з Крилівської сотні 100
- Кумпан Демко, козак Корсунського куреня 742
- Кумпан Олексій, козак Платнірівського куреня, полковник Самарської паланки 390, 391, 786
- Кумпан Петро, козак Корсунського куреня, брат Пугача Мирона 537, 538
- Купчин Петро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Велика Дівича 225
- Курант'єв див. Курунт'єв
- Куриленко (Куреленко) Іван, козак Грунської сотні Гадяцького п. 683–689
- Курило, козак Іркліївського куреня 441
- Курінний Остап, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Лохвиця 239
- Курінний Охрім, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Чаплище 216
- Курунт'єв (Курант'єв), прапорщик Пермського драгунського п. 547, 548
- Кур'ян див. Куян Петро
- Кусков Олексій Якович, житель м. Царичин, втікач з турецького полону 525
- Куслій Василь, переселенець з Крилівської сотні 98
- Кутир, козак Іркліївського куреня, гайдамака 576
- Кутняра Дорош, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Кутувий Грицько, житель с. Самарчик, переселенець з м-ка Погребище 290
- Куций Василь, козак Сергіївського куреня 731
- Куций Панас, запорожець 441
- Куций Петро, посполитий з с. Чаплі, переселенець з с. Мануїлівка 262
- Куцокобильський Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Липівка 242
- Кучер Грицько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Кучер Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 228
- Кучер Лук'ян, козак Канівського куреня 48
- Кучер Омелько див. Сибірський Омелько
- Кучеренко Іван, житель с. Кам'янка Самарської паланки, переселенець з м-ка Суботів 291
- Кучеренко Кіндрат, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Кучеренко Наум, переселенець з Крилівської сотні 99
- Кучубей див. Кочубей Семен
- Кушнір Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Манжелія 230, 232

- Кушнір Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Кушнір Кирик, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Кушнір Олексій, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Кушнір Пилип, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Турбаї 258
- Кушнір Сидір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Кушнір Сидір, Тронів зять, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Кушнір Яким, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Кушч Іван, житель м-ка Стара Самара 379
- Кушч Степан, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Кобеляки 261
- Кущенко Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Медведівка 243
- Кущенко Іван, житель м-ка Стара Самара 82
- Куян (Кур'ян) Петро, козак Рогівського куреня, дядько Рудя Леська та Нестули Семена 634, 635
- Лабок Кіндрат, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Брагинці 257
- Лаврененко Дмитро, виборний козак з с. Хандаліївка, житель с. Бригадирівка 288
- Лаврененко Пилип, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Шишаки 264
- Лаврененко Федір, переселенець з Крилівської сотні 98
- Лаврененко Яцько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Зіньків 223
- Лаврентіїв Данило, сотник Орлицької сотні 177, 790
- Лаврентіїв Максим Лаврентійович, хорунжий Полтавського п., депутат від Полтавського п. у Старосамарській комісії 62, 67, 70, 71, 75, 78, 84, 85, 91, 94, 128, 131, 133–135, 143, 145, 148, 149, 151–153, 156, 193, 776
- Лаврентович Яків, військ. канцелярист 205
- Лавриченко Каленик, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Лажиренко Василь, посполитий з с. Тригузне, переселенець з м-ка Мошни 252
- Лазаренко Гнат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Диканька 214
- Ланець Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Лантух Григорій (Грицько) Федорович (Г. Ф., Григорій Ф., Федоров), козак Крилівського куреня, депутат від Війська Запорозького у Старосамарській комісії 24, 31, 59; кошовий отаман 165, 167, 170, 172, 177, 181, 183, 186, 189, 192, 193, 195, 197, 200, 201, 207, 210, 268, 269, 272–281, 294, 295, 297, 324, 325, 327, 345, 346, 349, 351, 357, 360, 363, 365–367, 369, 383, 388–390, 472, 475, 476, 494, 496, 499, 500, 503, 508, 512, 515–522, 524, 526–529, 627, 629–631, 736, 738, 740, 745, 747, 749, 774, 778; депутат в Слідчій комісії з Кримом 420
- Лапа Петро, козак Тимошівського куреня 395, 412
- Лаптур Левко, житель с. Свидівок, батько Бохінника Хоми 697
- Лата Павло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Пирятин 229
- Латиш Євфим, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Латишенко Мусій, житель с. Бригадирівка, переселенець з м. Чигирин 291
- Латишенко Яким, житель с. Бригадирівка, переселенець з м. Чигирин 291
- Латун Василь, запорожець, гайдамацький ватажок 717
- Лаштабеда Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Черкаси 216
- Лаштабеженко Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 225
- Лашченко Х. Г.* 19
- Лебеденко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Лебеденко Терешко, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Лебедин, комісар від Орлицької сотні Полтавського п. 89
- Лебедин Карпо, житель м-ка Стара Самара 80
- Лебединець Семен, військ. осавул, отаман Кисляківського куреня 667, 702, 703, 794

- Лебідь Прокіп, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Залевки 240
- Левада Андрій, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Левенець Денис, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Потоки 263
- Левенко Лесько, посполитий з м-ка Китайгород, житель с. Сокільський Редут 287
- Левуша див. Легуша Демко
- Левченко Андрій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 237
- Левченко Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Орли 231
- Левченко Кирило, житель с. Бригадирівка, переселенець з м-ка Жаботин 291
- Левченко Максим, переселенець з Крилівської сотні 99
- Легкий Денис, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Лега (Лега) Федір, полковник Бугогардівської паланки 15, 584, 705, 706, 717–724, 794
- Легуша (Левуша) Демко, отаман Величківського куреня 414
- Лелек Гарасим, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Говтва 259
- Лелек Григорій, писар Самарської паланки 370, 494
- Лелек (Лелека) Іван, козак Щербинівського куреня, гайдамака 666, 700–703
- Лелітка Дмитро, житель с. Самарчик, писар Старосамарської сотні 303–305, 336
- Лемішка Гарасим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Ленський Василь, переселенець з Старосамарської сотні 334, 335
- Ленський Михайло, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Ленченко В. О.* 18, 19
- Леонтієвич (Леонтіїв) Яким, сотник Сокольської сотні Полтавського п. 10, 171, 173, 174, 185, 186, 188
- Леонт'єв Михайло Іванович, генерал-аншеф, київський генерал-губернатор 59, 426, 769, 775, 792, 794
- Лепетуха Іван, козак Кальниболотського куреня 441
- Лепотенко Іван, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Комарівка 254
- Лесенко див. Лисенко Гарасим
- Летючий Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Хорошки 222
- Ликниченко Яцько, посполитий з м-ка Китайгород, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Ликов, поручик 644
- Линник (Миколенко) Василь, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Линник Грицько, житель с. Самарчик, переселенець з м-ка Жаботин 290
- Линник (Рябий) Іван, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Линниченко Прокіп, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Китайгород 213
- Липка Павло, житель м-ка Стара Самара 81
- Липка Павло, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Липка Савка, житель м-ка Стара Самара 80
- Липка Хома і його син Іван, переселенці з Крилівської сотні 98
- Липка Хома, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Кобеляки 253
- Лисаневич Іван, сотник Новослобідського п. 565
- Лисенко (Лесенко) Гарасим (Гарасько), отаман с. Стецівка, комісар від Крилівської сотні Миргородського п. 96, 97, 101, 102
- Лисенко Ігнат, посполитий з м-ка Маячка, житель с. Самарчик 282
- Лисий Іван див. Кропивка Іван
- Лисий Іван, козак Дядківського куреня 441
- Лисий Ігнат, отаман Конелівського куреня 761
- Лисий Роман, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Жаботин 220
- Лисий Самійло, козак Дінського куреня 528
- Лисяченко Яким, переселенець з Крилівської сотні 99
- Литвин Грицько, козак Кальниболотського куреня 48, 61

- Литвин Грицько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Городня 247
- Литвин Кузьма, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Литвин Михайло, козак з м. Ічня, житель с. Самарчик 284
- Литвин Назар, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Коршаки 234
- Литвин Павло, житель м-ка Стара Самара 81
- Литвин Савка, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Паволоч 224
- Литвин Стефан, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Литвин Федір, житель м-ка Стара Самара 82
- Литвин Яків див. Литвинко Яків
- Литвин Яків, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Шостківці 219
- Литвин Яків, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 241
- Литвиненко Педько, житель м-ка Стара Самара 380
- Литвиненко Прокіп, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Цибулеве 237
- Литвинко, запорожець 560–562
- Литвинко Петро, отаман Щербинівського куреня 473, 738, 739
- Литвинко Юсько, козак Кушівського куреня 413
- Литвинко (Литвин) Яків, отаман Щербинівського куреня 497, 702
- Литвинко Яцько, козак Мишастівського куреня, гайдамака 655
- Литка Степан, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Литовченко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 229
- Лихваренко Костянтин, посполитий з с. Терни, житель с. Бригадирівка 289
- Лихоніс Грицько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Лищенко Кирик, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Мойсіївка 255
- Лікський Василь, козак з с. Супрунівка, житель с. Самарчик 282
- Лікський Михайло, козак з с. Супрунівка, житель с. Самарчик 282
- Лікщенко Петро, козак з с. Супрунівка, житель с. Самарчик 282
- Лобар Каленик, житель с. Сокільський Редут, переселенець з м-ка Крилів Київського в. 291
- Лобач Іван, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Лобода Семен, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Лобуровський Григорій, старшина, військ. отаман 340, 344, 752
- Лобусь Данило, козак Джерелівського куреня, гайдамака 734, 735, 739, 746
- Лобченко Лук'ян, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Андрусівка 259
- Лоевський Остап, посполитий з м-ка Нехвороща, житель с. Сокільський Редут 287
- Лоза Василь, козак Величківського куреня 411
- Лозенко Василь, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Лозовенко Панько, переселенець з Крилівської сотні 100
- Лозовенко Панько, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Хитці 244
- Лозовий Іван, житель с. Самарчик, переселенець з с. В'язівок 290
- Ломака Грицько, запорожець 522
- Лощенко Тимко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Санжари 223
- Лубенець Дмитро, посполитий з с. Денисівка, житель с. Самарчик 284
- Лубенець Тихон, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Луб'яний Василь, переселенець з Крилівської сотні 100
- Лук'ян, Дейнечин зять, козак, житель с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Лук'ян, козак Конелівського куреня, гайдамака 700, 702–704
- Лук'ян, Коновалів зять, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Панасівка 222

- Лук'ян, Шипчин зять, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Лук'яненко Захар, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Лук'яненко Марко, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 249
- Лук'яненко Ничипір, посполитий з с. Зуївці, житель с. Бригадирівка 289
- Луняка Максим, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Чигирин-Діброва 255
- Луценко Харко, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Луценко Яків, значковий товариш Гадяцького п., зять Березаня Івана 380, 389
- Луценко Яків, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Пожежа 234
- Лучанський Клим, ткач, житель м-ка Стара Самара 81, 380
- Луценко Андрій, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Вороньки 235
- Луценко Юхим, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Вороньки 235
- Любарський Данило, писар Старосамарської сотні 303, 311
- Любчик Кирик, переселенець з Крилівської сотні 100
- Любчик Кирило, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Люленко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 226
- Лютий Гордій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Царичанка 216
- Люшня Петро, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Лях Іван, козак Шкуринського куреня, гайдамака 668
- Ляхович Федір, канцелярист Миргородської полкової канцелярії 679
- Ляшок, козак Шкуринського куреня, гайдамака 576
- Магур Степан, гайдамака 746
- Магденко (Макденко) Василь Григорович, хорунжий Полтавського п. 10, 178, 181, 196–200, 206, 271, 781
- Магденко Михайло, писар Полтавського полкового суду 674
- Магденко Семен, полтавський полковий канцелярист 179
- Магила Кирило, козак Рогівського куреня 416
- Мазепа Іван*, український гетьман 775
- Мазур Степан, козак Івонівського куреня, гайдамака 734, 735, 737, 739
- Макарієвич Михайло, путивльський купець 628
- Максим, переселенець з Старосамарської сотні, зять Баксарая Максима 336
- Максим, Черкасів зять, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Ломовате 247
- Максименко Савка, посполитий з с. Чаплі, переселенець з м-ка Нові Санжари 262
- Максютенко Яцько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Малахатка Микита, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 225
- Малий див. Малий Матвій
- Мали[и] Василь, козак, гайдамака 718
- Малий Данило, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Малий Іван, козак Джерелівського куреня 732, 733
- Малий Іван, отаман Крилівського куреня 473
- Малий Матвій, козак Канівського (Джерелівського?) куреня, гайдамака 734, 735, 737, 739, 746
- Малий Мусій, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Малий Павло, запорозький полковник, посланець до очаківського паші 468
- Малий Павло, козак Коренівського куреня, полковник Самарської паланки 116, 117, 131–133, 135, 136, 140, 142, 144–146, 655, 684
- Малий Пилип, житель м-ка Стара Самара 81
- Малий (*Стеблійський*) Яким (Аким, Єким, Іаким, *Якимець*) Ігнатович (А. І., Я. І., Я. Ігнатович), кошовий отаман 15, 23, 24, 27, 32, 33, 35, 37, 47, 137, 139, 143, 150, 154, 157, 159, 187, 448, 449, 451–455, 457,

- 459–461, 463–468, 471, 569, 571, 575, 577, 579, 584–586, 588, 590–600, 602, 604, 606, 613–615, 617, 619, 622, 626, 672, 675, 680–683, 685, 687, 689, 691–695, 698–700, 703–706, 710, 713, 714, 717, 719–726, 730–733, 765, 766, 769, 773, 781, 792, 794
- Маликов Ісько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Малиновський Данило, писар Інгульської паланки 629, 630
- Малиховський Омелян, лавник Полтавського магістрату 337, 790
- Малишевич Остап, канцелярист Військової канцелярії Війська Запорозького 476
- Малохатка Савка, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 215
- Малюга Тиміш, отаман Уманського куреня 738, 739
- Малюк Грицько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Маляр Андрій, переселенець з Крилівської сотні 100
- Маляр Матвій, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Манджаренко Данило, посполитий з с. Велика Попівка, житель с. Самарчик 283
- Манджосенко Левко, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Біляки 254
- Мандрика Андрій, запорожець 488, 750, 755
- Мандро Іван, козак Рогівського куреня 398, 414
- Мандро Лук'ян, переселенець з Старосамарської сотні 333
- Манійленко Грицько, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Келеберда 254
- Манійленко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 216
- Маньківський Степан, посполитий з с. Лелюхівка, житель с. Самарчик 282
- Маренич Грицько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Марков Іван, однодворець, житель м-ка Тор 509, 511
- Марогжиленко Ігнат, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 245
- Мартин, отаман Мишастівського куреня 274
- Мартиненко Педко, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Марченко Іван, купець, житель м. Полтава 768
- Марченко Ісько, виборний козак з м-ка Китайгород, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Марченко Михайло, купець, житель м. Полтава 768
- Марченко Сидір, переселенець з Крилівської сотні 99
- Марченко Тимофій*, козак Титарівського куреня 788
- Марченко Федір, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Марченко Федір, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 242
- Марченко Яким, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Савине 237
- Маслик Ілько, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Масличенко Василь, козак з с. Комарівка, житель с. Самарчик 282
- Масловський Василь, селянин Краснокутського Федора, втікач 485–487, 494, 496
- Масюк Максим, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Масюченко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Матвеев Михайло, гусар Слов'яносербського гусарського п., втікач 504, 505
- Матвієнко Василь, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Ромни 257
- Матвієнко Ничипір, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Матвій Іванович див. Єфремов Матвій Іванович
- Матвій, Ставнин зять, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Білоцерківка 237
- Матлаш, запорожець 750, 755
- Матухна Настя, посполита з м-ка Новий Кодак, переселенка з м-ка Келеберда 214

- Матухненко Павло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 230
- Матюшенко Роман, переселенець з Крилівської сотні 100
- Махиня Антон, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки 263
- Махненко Кіндрат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 226
- Махненко Яцько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 216
- Махно Грицько, козак Кальниболотського куреня 395, 412
- Махно Іван, козак Щербинівського куреня, гайдамака, син Махна Максима 15, 663, 664, 666, 669, 670, 673, 699, 700, 702, 703
- Махно Максим і його дружина Настасія, жителі м-ка Басань 669
- Махно Марко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 226
- Маценко Гордій, підпомічник з с. Зуївці, житель с. Бригадирівка 288
- Мацько Омелько, підпомічник, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Мацько Роман, підпомічник, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Мацюпа Стефан, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Хорол 256
- Машенко Ничипір, посполитий з Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Маяцький Лесько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Маяцький Степан, житель м-ка Стара Самара 83
- Мед Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Карпилівка 229
- Меженний Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 216
- Меженний Мойсей, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Калантаїв 223
- Метан Прокіп, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Метелиха Марія, жителька Кодацької паланки, переселенка з Гетьманської України, вдова 120
- Мигрин Яцько, запорожець 81
- Миколенко Василь див. Линник Василь
- Миколенко Яцько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Маньківка 217
- Миркотан Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Балаклія Харківського п. 222
- Мирон, козак Коренівського куреня, гайдамака 734, 735, 738, 739, 746
- Миронченко Степан, козак сл. Плетеноташлицька 531
- Мисюренко Андрій, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Стецівка 235
- Митлаш Іван, посполитий з м-ка Говтва, житель с. Сокільський Редут 288
- Митлаш Прокіп, виборний козак з м-ка Говтва, житель с. Сокільський Редут 287
- Михайленко Степан, посполитий з с. Постав-Мука, житель с. Самарчик 283
- Михайлиха Настя, посполита з м-ка Новий Кодак, переселенка з с. Капустине, вдова 223
- Михайло, козак Івонівського куреня, гайдамака 734, 735, 737, 739, 746
- Мицик Ю. А.* 13
- Мініх Б. Х.*, генерал-фельдмаршал 794
- Мірненко Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Мірний Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Мірочник Грицько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Орли 218
- Мірочник Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Корсунь 223
- Мірочник Микита, посполитий з с. Тригузне, переселенець з с. Глинськ 252
- Мірочник Федір, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Берестечко 247
- Мірочник Федор, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Короп 232

- Мірошниченко Кіндрат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Говтва 220
- Мішура Козьма, підпрапорний Ізюмського п. 486
- Міщенко Максим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з сл. Великі Терни 215
- Міщенко Михайло, переселенець з Крилівської сотні 100
- Міщенко Олексій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 230
- Мовчан (Молчан), запорозький полковник 490, 757
- Мовчан (Молчан) Андрій, козак Пластунівського куреня 403, 413, 787
- Мовчан Василь, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м. Переяслав 265
- Мовчан Іван, підпомічник з м-ка Китайгород, житель с. Бригадирівка 288
- Мовчан (Молчан) Степан, полковник Кодацької паланки 275, 277, 278, 338
- Мовчан Яків, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Могила Василь, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Власівка 251
- Могила Гарасим, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Могила Дем'ян, полковник Інгульської паланки 556
- Могила Лесько, житель с. Бригадирівка, переселенець з м. Чигирин 291
- Могила Прокіп, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Бубни 250
- Мойсеєнко Лук'ян, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Мойсей, Паламарів зять, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Миргород 222
- Молитва Гордій, посполитий з с. Старий Кодак 261
- Молитва Гордій, переселенець з Старосамарської сотні 333
- Молодецький Ничипір, переселенець з Старосамарської сотні 333
- Молчан див. Мовчан
- Молявка Павло, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 256
- Моргун Данило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Канів 213
- Моргун Яцько, козак Рогівського куреня 649, 650
- Мороз Мойсей, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Круків 251
- Мороз Панас, виборний козак з с. Попівка Говтвянської сотні Миргородського п., житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Мороз Панько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Мороз Семен, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Морозенко Яцько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Стецівка 233
- Мороховець Семен, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Москаленко Павло, козак Іркліївського куреня 441
- Москаленко (Москалик) Павло, полковник Самарської паланки 326, 784
- Москалець Тишко, козак Конелівського куреня 48, 61
- Москалик, козак Сергіївського куреня 713, 714
- Москальченко Ісько, посполитий з м-ка Маячка, житель с. Самарчик 283
- Москов Федір, полковий обозний Миргородського п. 679
- Мосьпан Яків, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 227
- Мосурда Данило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Диканька 219
- Моцний Іван, козак Коренівського куреня, гайдамака 654
- Мочула Гордій, козак з м. Валки, житель с. Самарчик 284
- Мошка Іван, житель м-ка Стара Самара 81
- Мудрак Данило, козак, житель м-ка Стара Самара 311, 374
- Музика Кіндрат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Старе 222
- Музиренко Іван, козак Конелівського куреня, гайдамака 740
- Муравцева Л. М. 19*

- Мусій, Плосконосів брат, посполитий з м-ка Санжари, житель с. Одинківка 286
- Муска, козак Левушківського куреня, гайдамака 741, 742
- М'який Семен, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 257
- М'який Тишко, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- М'якота Федір, козак, гайдамака 718
- Набок Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Собичеве 224
- Нагай див. Ногай Павло
- Нагай Микита, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Комишня 224
- Нагога Ілько, запорожець 441
- Назар, Ничипорів зять, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Назаренко Давид, посполитий з с. Степуки, житель с. Сокільський Редут 288
- Назаренко Матвій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Мрин 222
- Назаренко Микола, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Назаренко Улас, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Остап'є 218
- Назарко Микита, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кишеньки 248
- Наказненко Яким, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Накота Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Манжелія 231
- Наперстний Денис, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Напханий Грицько, посполитий з м-ка Кийгород, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Наришкін Олександр Львович, дійсний таємний радник, сенатор 188, 782
- Наум, Варавин родич, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Невидимий (Таран) Федір Федорович, полковник Самарської паланки 327, 784, 790
- Невінчаний Степан, козак Кальниболотського куреня 48, 61
- Неводничий Семен, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Власівка 264
- Невоєнний Петро, посполитий з м-ка Царичанка, житель с. Самарчик 283
- Негарний Василь, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 255
- Недавній Трохим, переселенець з Крилівської сотні 98
- Недавній Трохим, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 240
- Неділька Грицько, козак, ревізор від Полтавського п. 176
- Недосвітієнко Денис, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Остап'є 216
- Нежив Федір, козак Дінського куреня 509
- Неживий Дем'ян, козак Вищестеблівського куреня 646, 647
- Неживий Іван, козак з с. Власівка Гадяцького п., житель с. Самарчик 284
- Неживий Іван, посполитий з м-ка Зіньків, житель с. Самарчик 284
- Неживий Онисько, козак Ірклівського куреня 397, 412, 441
- Неживий Петро, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з с. Вишні 263
- Незола Гаврило, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Некований Василь, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки 262
- Некраса Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 230
- Некрасов І. Ф.* 791
- Нелепа Ярмола, козак Рогівського куреня 635, 636
- Нелин Тихон, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Нельга Лаврін, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Залевки 243
- Немай Макар, козак Левушківського куреня, гайдамака 726 – 729
- Немийчашка Іван, житель м-ка Стара Самара 374
- Неминущенко Андрій, переселенець з Крилівської сотні 100

- Неминуший Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Глинськ 238
- Непейцин (Непейцов), капітан, начальник рос. військ. команди в Гарді 705, 707
- Несміян Хома, посполитий з м-ка Келеберда, житель с. Соکیلський Редут 287
- Нестір, Дрипанів свояк, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Красна Лука 258
- Нестула Семен, запорожець, племінник Куяна Петра 634
- Нестулій Гаврило, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Залевки 257
- Нетреба Павло, отаман Джерелівського куреня 739
- Нетреба Степан, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Остап'є 260
- Нетребенко Данило* 783
- Нехвороща Ничипір, посполитий з с. Чапли, переселенець з м-ка Нехвороща 262
- Нечит Грицько, житель с. Кам'янка Самарської паланки 654, 655
- Нечить Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 333
- Никитов Григорій 115
- Никитов Григорій, козак Коренівського куреня 462, 464
- Никитов Лук'ян див. Порожній Лук'ян Микитович
- Никозенко Гарасим, козак Іркліівського куреня 442
- Ничипір, Матвієнків зять, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Ничипоренко Матвій, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Ничипоренко Стефан, переселенець з Крилівської сотні, зять Безрученка Ісаї 101
- Нищенко Яків, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 220
- Николаєв Павло, писар Орлицької сотні Полтавського п., комісар від Полтавського п. 194, 268
- Ніс Артем див. Носовський Артем
- Ніс Василь, козак Васюринського куреня, гайдамака 668
- Ніс Влас, козак Щербинівського куреня 398, 414
- Ніс Грицько, козак Іркліівського куреня 441
- Ніс Петро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Бірки Київського в. 228
- Ніс Самійло, козак Конелівського куреня 543–546, 563, 759, 760
- Ніс Федір, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Ніс Яким, козак Сергіївського куреня 525
- Новий Петро, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Ногай (Нагай) Павло, полковник Кальміуської паланки 480, 481, 488, 747–750, 755
- Нор Ілько, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Норенко Касян, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Носань Андрій, козак Іркліівського куреня 415
- Носань Андрій, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Носань Іван, житель с. Лучки, дядько Заїки Андрія 281
- Носань Іван, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Носовський (Ніс) Артем, писар Самарської паланки, писар у Старосамарській комісії 36, 38; канцелярист Військової канцелярії Війська Запорозького 53
- Нужний Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Нужний Грицько, отаман с. Самарчик 31
- Нужний Яцько, виборний козак з м-ка Хорол, житель с. Соکیلський Редут 287
- Обаза Грицько, отаман Неземаївського куреня 274
- Обертась Іван, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Образенко Василь, житель с. Соکیلський Редут, переселенець з м-ка Медведівка 291
- Обрезков Олексій Михайлович, надвірний радник, посол Росії в Османській імперії 403, 406, 569, 571, 579, 581, 584, 600, 603, 616, 726, 786
- Обтобка Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Чорнухи 227
- Оверко Прокіп, житель м-ка Стара Самара 82

- Оверко Прокіп, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Овеченко Василь, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Огренич Грицько, посполитий з с. Тригузне, переселенець з м-ка Потоки 252
- Одарич Максим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Одверко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Одверко Степан, козак Іркліївського куреня 629–631
- Одимко Омелько, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Одимко Прокіп, переселенець з Старосамарської сотні 335, 355
- Одобаш (Озобаш) Матвій Федорович, полковник Новослобідського п. 553, 554
- Озерян (Одерян) Микола (Никола), козак Іркліївського куреня 555–557
- Окатиї Іван, шафар Микитинського перевозу 627
- Окмен Іван, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Литвяки 254
- Олійник Василь, посполитий з м-ка Старі Санжари, житель с. Самарчик 282
- Олійник Захар, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Олійник Зінець, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кишеньки 247
- Олійник Панько, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Олійник Семен, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з с. Комарівка 261
- Олійник Тиміш, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Валки 225
- Олійник Устим, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Олійник Устим, посполитий з м-ка Нові Санжари, житель с. Самарчик 282
- Олійниченко Захарко, козак з с. Лучки, житель с. Одинківка 285
- Олійниченко Петро, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Олійниченко Сидір, житель м-ка Стара Самара 82
- Олійниченко Федір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Омельницький Петро, козак Величківського куреня 61
- Омельченко Захарій, канцелярист Миргородської полкової канцелярії 348
- Омелянко Федір, козак з с. Комарівка, житель с. Самарчик 282
- Омелянко Федір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Онич Іван, виборний козак, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Оністрат Нестор, козак Уманського куреня, гайдамака 655
- Онуфрій Лукич, комендант Новосіченської ф., майор 517, 527
- Опанасенко Дмитро, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Лисянка 262
- Орел Кирило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Суботів 213
- Орел Мартин, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Орлик, гайдамака 730
- Орлов, капітан 757
- Оробець Ігнат, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Оробець Степан, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Оробець Степан, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 255
- Ортинський Станіслав Костка*, уманський полковник 15
- Островерх Грицько, козак Ведмедівського куреня 677
- Островський Денис, козак Мінського куреня 613, 614
- Остроградський (Остроградський) Федір Матвійович, полковник Миргородського п. 96, 346, 349, 350, 712
- Остроух Зінець, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Остроух Хома, козак Тимошівського куреня 519
- Отрищенко Іван, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки 264
- Отріш Федір, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Охріменко Василь, отаман с. Бригадірівка 176

- Охріменко Василь, посполитий з м-ка Омельник, житель с. Бригадирівка 289
- Охріменко Лазар, посполитий з м-ка Омельник, житель с. Бригадирівка 289
- П. К. див. Кирилов Павло
- Павленко Андрій, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 246
- Павленко Дорош, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Чигирин 218
- Павленко Йосиф, купець, житель м. Полтава 653–655
- Павленко Семен, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 246
- Павлицhev Андрій, регістратор Бахмутської провінційної канцелярії 510, 513
- Павло, калмик 481–483
- Павлов Г.*, полковник Першого компанійського п. 792
- Паламаренко Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Семенівка 221
- Палаш Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Івашки 215
- Палецький, абшитований значковий товариш, житель м-ка Нехвороща 674–676
- Паліван, яничар 628
- Палієнко Василь, козак з м. Миргород, житель с. Самарчик 283
- Палій Василь, козак Пашківського куреня 544, 546
- Палій Василь, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Палій Остап, житель м-ка Стара Самара 82
- Палій Остап, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Панамар Дмитро, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Табурище 258
- Панас, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Хорол 221
- Панасенко Каленик, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Панасенко Конон, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Новоселиця Київського в. 258
- Панасенко Макар, житель с. Сокільський Редут, переселенець з м-ка Медведівка 291
- Панаща, козак Левушківського куреня, гайдамака, брат Крутя Трохима 741, 742
- Панич Антон, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Панич Василь, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Панов Христофор, рядовий Пандурського п., втікач 644, 645
- Панченко Василь, посполитий з с. Тригузне, переселенець з с. Мозоліївка 253
- Паповиця Василь, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Папуга Грицько, житель с. Ревунівка, переселенець з с. Яблунів 292
- Параска, посполита з с. Романкове, переселенка з м-ка Нестерівка Миргородського п., вдова 234
- Паруня Михайло, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Пасічник Грицько, козак Величківського куреня 411
- Пасічник Федір, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Биківка 248
- Патруса Дмитро, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Литвяки 256
- Патруса Сидір, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Литвяки 256
- Пашистий Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Пашко Іван, житель с. Самарчик, переселенець з пос. Багмут 284
- Пашенко Гаврило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Пединівка 216
- Педина Іван, посполитий з м-ка Білоцерківка, житель с. Бригадирівка 289
- Пелитонка Іван, посполитий з м-ка Царичанка, житель с. Самарчик 282
- Пелюхна Микита, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Перебийніс Степан, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Перебийніс Степан, посполитий з м-ка Хорол, житель с. Сокільський Редут 288

- Перебийнос Стефан, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Передерій Володимир, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Боровиця 234
- Передерій Грицько, житель м-ка Стара Самара 374
- Передерій Петро, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Боровиця 234
- Перекіпський Матвій, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Перекіпський Тиміш, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Перекоп Семен, посполитий з м-ка Цибулеве Миргородського п., житель с. Ревунівка 289
- Перемийвовк Грицько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Шабельники 211
- Перепелиця Мусій, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Литвяки 253
- Перехрист Василь, житель м-ка Ромни 416
- Перехрист Микола, козак, житель м-ка Стара Самара 310, 311
- Перехрист Петро, отаман Коренівського куреня 746
- Перехрист Радко, гайдамака 746
- Пернецькі Георгі, гусар Слов'яносербського гусарського п., втікач 504, 505
- Перуш Андрій, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Келеберда 257
- Песлін Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Петрашевич Василь, канцелярист Ген. військ. канцелярії 134
- Петренко Каленик, посполитий з с. Карлівка, житель с. Самарчик 284
- Петриненко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Петро, Безносого зять, переселенець з Крилівської сотні 98
- Петро, козак Сергіївського куреня, шинкар на о. Хортиця 741, 742
- Петро, Молитвин зять, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Петро I (Петро Великий, Петро Олексійович), рос. цар, імператор 55, 59, 60, 64, 90, 124, 129, 160, 162, 182, 186, 497, 775, 779, 791, 794
- Пенкний, козак Мишастівського куреня, гайдамака 734, 735, 737, 739, 740, 746
- Пивовар Ісько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Пивовар Роман, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 235
- Пивоваренко Касян, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Пилипенко Іван, житель м-ка Стара Самара 380
- Пилипенко Клим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Юрки Говтвянської сотні Миргородського п. 224
- Пилипенко Микита, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Пилипенко Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Юрки Говтвянської сотні Миргородського п. 223
- Пилипенко Тишко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Юрки Говтвянської сотні Миргородського п. 224
- Пилипча див. Слинченко Пилипча
- Пинда Кирик, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Березна 224
- Письменний Андрій, козак Величківського куреня 410, 411
- Письменний Грицько, козак Іркліївського куреня, гайдамака 697
- Письменний Панас, козак Кущівського куреня 48, 61
- Письменний Стефан (Степан), підпрапорний Новослобідського п., житель сл. Верблюжка, втікач 550, 551, 560, 561
- Письменний Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак 226
- Письменний Яків, отаман запорозької команди для розшуку гайдамаків 694, 698
- Півень Демко, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Городище 244
- Півень Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Попівка Миргородської сотні Миргородського п. 226

- Півень Федір, переселенець з Крилівської сотні 100
- Півень Філон, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Атюша 228
- Півненко Василь, переселенець з Крилівської сотні 99
- Підгорний Давид, переселенець з Крилівської сотні 100
- Підгорний Семен, переселенець з Крилівської сотні 100
- Піддубний Павло, переселенець з Крилівської сотні 99
- Підкуйченко Ілько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Диканька 216
- Пільгук Дмитро, переселенець з Крилівської сотні 99
- Пінчук Лаврін, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Орлянське Полтавського п. 245
- Пінчук Філон, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Грим'яча 251
- Піскун Грицько, переселенець з Крилівської сотні 99
- Піскун Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Летичів 233
- Пісоцький Тиміш, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Голов'ятине 260
- Піхота, козак Кисляківського куреня 730
- Плакида Феодор, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Глинськ 249
- Плакущий Максим, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 244
- Плакущий Максим, полковник Війська Запорозького 725–727
- Плакущий Матвій, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Пластун Гарасим, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Пластун Дмитро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 219
- Пластун Ничипір, городовий отаман м-ка Новий Кодак 112–114
- Пластун Ничипір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 219
- Плахотник Лук'ян, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Говтва 213
- Плахотник Павло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 220
- Плахотник Степан, підпомічник з м-ка Китайгород, житель с. Бригадирівка 288
- Плахотник Тишко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 213
- Плениця Степан, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Плетінець Гарасим, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Бірки Київського в. 242
- Плешивий Афанасій, драгун Архангелогородського п., втікач 477, 478
- Плоскоголовий Павло, отаман Уманського куреня 702
- Плохутний Гарасим, підсусідок, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Плювачка Гарасим, підпомічник, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Плякун Василь, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Повалій Кіндрат, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Новоселиця Київського в. 250
- Повільний Захар, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Повштенко Іван, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Крутий Берег 258
- Погожев Петро, канцелярист Бахмутської провінційної канцелярії 504
- Погонщик Іван, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Погорілий Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Біла Шлюхта 221
- Погорілий Степан, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Погриб'єнко Ничипір, підпомічник з с. Хандалівка, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286

- Погрібненко Петро, посполитий з с. Степуки, житель с. Сокольський Редут 288
- Пододня Лук'ян, житель м-ка Стара Самара 81
- Подтиток Стефан, переселенець з Крилівської сотні 100
- Пожарський Прокіп, козак, житель м-ка Стара Самара 81, 311
- Покотило Федір, полковник Кодацької паланки 57
- Поламар Петро, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка В'язівок 245
- Половий Кирило, козак Іркліївського куреня 397, 412
- Половий Яцько, козак Щербинівського куреня, гайдамака 740
- Половинки, жителі с. Кам'янка Самарської паланки 654
- Полоз Гордій, козак Полтавського куреня 442
- Полозюк, козак Полтавського куреня 646
- Поломаренко Мойсей, посполитий з с. Старий Кодак 261
- Полоненко Олексій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Ташлик 225
- Полтавець Семен, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Полтавський Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Полтавський Максим, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Полтавський Павло, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Полчич Яків, житель с. Кам'янка Самарської паланки, переселенець з м-ка Сян'ява Київського в. 291
- Полух Іван, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м. Переяслав 264
- Попаденко Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак 227
- Попатенко (Потапенко) Афанасій (Афтанасій), сотник Яреськівської сотні Полтавського п. 10, 171, 173, 185, 186, 188
- Попка Роман, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Скопці 250
- Попов Федір, драгун Рязького ландміліцького п., втікач 490—493
- Поповиця Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Лисянка 231
- Попович Василь, козак, гайдамака 717, 718
- Попович Дмитро, грек, бахчисарайський купець 661
- Попович Зінець, козак Полтавського куреня 48, 61
- Попович Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Ханделівка 224
- Попруга Семен, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Потоки 238
- Попсуйшкура Данило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 213
- Порожній (Никитов) Лук'ян Микитович, козак Сергіївського куреня, депутат в Брацлавській прикордонній комісії 485—487, 494—496, 789; писар Кальміуської паланки 516; писар Микитинського перевозу 627
- Порожня Грицько, козак Сергіївського куреня 57
- Порожня Ничипір, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Порядченко Данило, житель м-ка Стара Самара 81
- Постернак Омелян, писар Орлицької сотні Полтавського п. 176
- Постільник Федір, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Постольний Семен, посполитий з м-ка Говтва, житель с. Одиноківка 286
- Посунченко Феодор, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 229
- Потапенко Афанасій див. Попатенко Афанасій
- Потапенко Кіндрат, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Потехін Пилип, капрал 410
- Потороча Панас, козак Кушівського куреня 400, 414
- Похил Дмитро, козак Левушківського куреня, гайдамака 725, 726, 728, 729
- Пошовкін Лука, капітан гарнізону у Новосіченській ф. 472

- Правдивець Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Городище Миргородського п. 238
- Правдюченко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 218
- Правосудненко (Правосуденко) Андрій, житель сл. Пушкарівка 543–547
- Прерадович Райко* 790
- Приблуда, купець 692
- Придаток Антон, козак з с. Каленики, житель с. Самарчик 283
- Присівко Антон, козак Кальниболотського куреня 395, 412
- Приступенко Омелько, переселенець з Крилівської сотні 99
- Притика Олексій, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Ухівка 241
- Прихидько Андрій, посполитий з с. Дашенки, житель с. Самарчик 283
- Прокіп, Старущин зять, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Прокопенко Сергій, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Білоцерківка 245
- Прокопів Іван, полковник Війська Запорозького 187
- Прокопів Каленик Прокопович, сотник Нехворощанської сотні Полтавського п. 10, 178, 181, 198, 199, 206, 267, 271
- Прокуда Михайло, житель м-ка Стара Самара 80, 82, 379
- Проломов Іван, козак Конелівського куреня, колодник 651, 710–713
- Пронча Кирило див. Старий Кирило
- Проскурня Грицько, козак з м. Горби, житель с. Самарчик 283
- Проскурня Іван, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Прохоренко Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Решетилівка 231
- Прохоренко Трохим, посполитий з м-ка Нехвороща, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Проценко Андрій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Гадяч 230
- Проценко Клим, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Келеберда 250
- Проценко Семен, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Жаботин 236
- Процик Прокіп, отаман Дінського куреня 528
- Прочухан Грицько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Китайгород 245
- Прочухан Петро, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Китайгород 245
- Прудкий Михайло, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Прядка Данило, козак з м-ка Китайгород, житель с. Самарчик 282
- Прядченко Данило, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Птушка Василь, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Пугач Мирон, брат Кумпана Петра 537, 538
- Пугач Яким, козак Корсунського куреня 537
- Пундик Василь, житель с. Бригадірівка, переселенець з м-ка Сміла 292
- Пундик Трохим, посполитий з с. Березова Лука, житель с. Бригадірівка 289
- Пурис Терешко, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Хомівка 249
- Пустовойтенко Михайло, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Пухальський Павло, переселенець з Крилівської сотні 99
- Пушкар Павло, посполитий з м-ка Маячка, житель с. Самарчик 283
- П'ятак Максим, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Нестерівка Миргородського п. 232
- Радко, козак Корсунського куреня, гайдамака 694, 696, 728
- Радко, козак Платнірівського куреня, гайдамака 734, 735, 737, 739
- Радко, Корелів зять, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Раїнич Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Рапота Степан, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 229

- Расловлев (Раславлев, Раслов'ев) Ілля, підполковник Київського гарнізону, рос. комісар в Слідчій комісії з Кримом 403–405, 416, 417, 420–422, 424, 425
- Ратченко (Ратченков) Кирило Іванович, втікач з Бахмутського острогу 513–515
- Рахім (Рахіт) Гірей (Гірей) Султан, перекопський каймакам 418, 419
- Раць Федір, виборний козак, житель сл. Пушкарівка 760
- Рашипіль Тимофій, отаман Щербинівського куреня 669
- Рєбриков Петро, старшина, начальник команди на р. Міус 518
- Рева Іван, козак сл. Вільшанка Новослобідського п. 552–554
- Рєдкін Костянтин, радник, перекладач Київської губернської канцелярії 419
- Рєкун Павло, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Соснівка 233
- Рєшетилєнко Федір, козак Конєлівського куреня 651, 652
- Рєшітник Гарасим, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Кальниболото 238
- Рєшітник Макар, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Сміла 243
- Рєшітняк Ігнат, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 235
- Рєшіт'яченко Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 241
- Рибалка Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Вільховець 230
- Рибалка Григорій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Лисянка 231
- Рибалка Левець, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Рибалка Левко, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Сміла 264
- Рибалка Марко, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Рибалка Мусій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 237
- Рибалка Омелько, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Медведівка 263
- Рибалка Прокіп, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Рибалка Трохим, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Кам'янка Потоцької сотні Миргородського п. 241
- Рибальченко Максим, посполитий з м-ка Говтва, житель с. Сокільський Рєдут 288
- Рибальченко Микола, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Рибальченко Мирон, посполитий з м-ка Говтва, житель с. Сокільський Рєдут 288
- Рибальченко Тиміш, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Лохвиця 259
- Рибальченко Федір, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Рибін Ігнатій, драгун Лівненського лан্দміліцького п., втікач 528, 529
- Рибченко Ісько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Рижий Марко, козак Величківського куреня 411
- Рипало Омелько, козак Щербинівського куреня 518
- Рідельник Артем, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Горошине 234
- Різник Гаврило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Велика Попівка 229
- Різник Кирило, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 244
- Різник Петро, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Засулля 235
- Різник Пилип, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Різник Прокіп, козак Шкуринського куреня 646, 647
- Різник Федір, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Різник Федір, житель с. Самарчик, переселенець з с. Лутишине 290
- Різник Яцько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 241

- Різниченко Пилип, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Дмитрушки 213
- Ровенко Кирило, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 234
- Рогуля Гаврило, служитель ген. обозного Кочубея Семена 363, 745, 785
- Родзянко Ярема Степанович, сотник Хорольської сотні Полтавського п. 346, 347
- Родіон, козак Канівського куреня 481, 482
- Розумовський Кирило Григорович, гетьман 7, 9, 12, 13, 16, 23, 27, 28, 30, 32, 33, 35, 37, 41, 43, 44, 48, 59, 65, 70, 76, 86, 88, 90, 93, 95, 102, 103, 109, 123–125, 138, 149, 153, 154, 157, 158, 160, 161, 165–167, 175–180, 182, 186, 189, 197, 199–201, 204, 207, 209, 265, 266, 271, 279, 292, 294–297, 299, 302, 307, 314–317, 319, 322–325, 328, 329, 331, 332, 337, 339, 359, 369, 383, 384, 386, 387, 389, 436, 438, 443, 446, 448, 467, 468, 474, 475, 483, 484, 506, 507, 516, 529, 530, 552, 577, 583, 593, 605, 607, 610, 622, 638, 642, 643, 656, 672, 708, 715, 716, 733, 735, 738, 773, 778, 781, 786, 789, 793, 794
- Романовський Василь, козак Канівського куреня 627, 628
- Росин Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Лисянка 224
- Ростковський М., черкаський губернатор 670, 671
- Ротай Павло, переселенець з Крилівської сотні 99
- Ротай Павло, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Стецівка 235
- Рубак Кирило, козак з м-ка Нові Санжари, житель с. Самарчик 281
- Рубальчиха, переселенка з Старосамарської сотні, вдова 337
- Рубан Андрій, житель м-ка Стара Самара 82
- Рубан Андрій, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Рубан Артем, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Коселівка 251
- Рубан Іван, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Руденко, козак Переволочнянської сотні Миргородського п. 689
- Руденко Іван, посполитий з с. Тритузне, переселенець з с. Будища 252
- Руденко Лука, комісар від Полтавського п. 177
- Руденко Яцько, посполитий з м. Валки, житель с. Самарчик 284
- Рудий Михайло, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Рудий Панько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Рудик Наум, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Засулля 213
- Рудь Афанас, житель с. Новоселиця 272
- Рудь Григорій, сотник Крилівської сотні Миргородського п. 96, 97, 101, 102
- Рудь Грицько, житель м-ка Стара Самара 81
- Рудь (Дузь) Лесько, козак Рогівського куреня, гайдамака, син Тарана Грицька, племінник Куяна Петра 633–635
- Рудь Остап, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 258
- Рудь Стефан, житель м-ка Новий Кодак 649
- Рудяжка Прокіп, козак Джерелівського куреня 413
- Рудянка Іван, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Власівка 255
- Румянцев Олександр Іванович, граф, сенатор, лейб-гвардії підполковник 188, 782
- Румянцев (Задунайський) Петро Олександрович 774, 782*
- Ручка Грицько, отаман с. Бригадирівка 194
- Рябий Іван див. Линник Іван
- Рябий Іван, депутат в Слідчій комісії з Кримом 420
- Рябінін-Скляревський О. 15*
- Рябовол Грицько, переселенець з Крилівської сотні 101
- Рябоконе́нко Стефан, переселенець з Крилівської сотні 98
- Рябоніг Василь, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Хорол 236
- Рябошапка Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Крупицполе 223

- Рябуха Олексій, посполитий з с. Карна-
ухівка, переселенець з с. Харківці Лубен-
ського п. 255
- Сабадаш Іван, переселенець з Старосамар-
ської сотні 335
- Сабадаш Трохим, посполитий з с. Тарам-
ське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Савеліїв, депутат в Слідчій комісії з Кри-
мом 445
- Савеліїв Стефан, полковник Кодацької
паланки 96, 97, 101, 102
- Савка, козак Незамаївського куреня, гайда-
дамака 730
- Савран Прокіп, житель м-ка Стара Сама-
ра 81
- Савранський Харко, посполитий з м-ка Но-
вий Кодак, переселенець з с. Саврань 225
- Савченко Іван, посполитий з с. Кам'янка
Кодацької паланки, переселенець з
с. Мойсіївка 264
- Савченко Корній і його дружина Анаста-
сія, жителі с. Коханівка, батьки Шерс-
тюка Павла 667
- Савченко Павло, посполитий з м-ка Новий
Кодак, переселенець з м. Чигирин 220
- Сагач Василь, переселенець з Крилівської
сотні 98
- Садабаш Грицько, переселенець з Крилів-
ської сотні 101
- Садиленко Іван, козак Мінського куреня
713, 714
- Садило Грицько, переселенець з Староса-
марської сотні 334
- Садило Семен, козак Брюховецького
куреня, гайдамака 669
- Садко Грицько, посполитий з с. Тарам-
ське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Саєнко Яцько, посполитий з м-ка Орли,
житель с. Кам'янка Самарської палан-
ки 286
- Сайбород Василь, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з м. Чигирин 238
- Саковий Грицько, житель Кодацької па-
ланки, переселенець з Гетьманської
України 119
- Саламаський Яцько, переселенець з Старо-
самарської сотні 334
- Салдатенко Андрій, переселенець з Старо-
самарської сотні 336
- Салі (Салій) Ага, перекопський каймакам
630
- Салогуб Ігнат, житель с. Самарчик, пере-
селенець з Гетьманської України 117
- Салтан Кирик, козак Величківського ку-
реня 414
- Салтиков Петро Семенович, рос. генерал-
аншеф, камергер 476, 481, 486, 487,
491, 497–499, 749, 788
- Самарець, козак Мінського куреня, гайда-
мака 576
- Самарець Василь, козак Незамаївського
куреня, гайдамака 653
- Самарський Іван, комісар від Полтавсь-
кого п. 177
- Самарцов Гордій, житель м-ка Стара Са-
мара 374
- Самбок Микита, депутат в Слідчій комісії
з Кримом 420
- Самохвалка Гапка, переселенка з Старо-
самарської сотні, вдова 334
- Сансар Василь, переселенець з Старо-
самарської сотні 334
- Сапетний Павло, козак Дядьківського
куреня 473–476
- Сапсат Федір, житель Кодацької палан-
ки, переселенець з Гетьманської Укра-
їни 121
- Сасун Прокіп, посполитий з м-ка Омель-
ник, житель с. Бригадирівка 289
- Сахацький див. Сохацький Федір
- Сахновський Григорій Іванович, полковий
суддя Полтавського п. 46, 134, 471, 674,
746, 780
- Сачава Василь, житель м-ка Стара Самара
82
- Сачава Василь, переселенець з Староса-
марської сотні 337
- Свинюх Іван, житель с. Самарчик, пере-
селенець з Гетьманської України 117
- Свинюшенко Іван, переселенець з Старо-
самарської сотні 336
- Свистун Грицько, житель Кодацької па-
ланки, переселенець з Гетьманської
України 121
- Свистуненко Степан, посполитий з с. Ста-
рий Кодак, переселенець з с. Вертіївка
261
- Світа Яцько, переселенець з Крилівської
сотні 99

- Свищ Кирило, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Суботів 240
- Свічкач Яким, посполитий з м-ка Царичанка, житель с. Самарчик 283
- Севергін Павло, обер-секретар Сенату 188
- Севериненко Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Диканька 224
- Севрук Іван, посполитий з м-ка Омельник, житель с. Ревунівка 289
- Секереш Петро, гусар Слов'яносербського гусарського п., втікач 504, 505
- Селезень Антон, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 224
- Семен, служитель Чалого Федора 759
- Семенко Остап, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Старокосянтинів 240
- Семенов Андрій, канцелярист Військ. канцелярії Війська Запорозького 664, 668; писар Кодацької паланки, депутат Слідчої комісії при Старосамарському ретраншементі 752, 758
- Семенов Андрій, полковник Самарської паланки 371, 374, 378, 785
- Семенов Єрофій*, сотник Китайгородської сотні 774
- Семенов Павло Єрофійович (Єрофтіївич), сотник Китайгородської сотні Полтавського п., депутат Старосамарської комісії 9, 28, 29, 45–47, 49, 50, 53, 54, 58, 60, 62, 67, 70, 71, 75, 78, 84, 85, 91, 94, 128, 130, 131, 133–135, 140, 141, 143, 145, 148, 149, 151, 152, 153, 156, 164–167, 774, 783
- Семенов Федір, перекладач Колегії іноземних справ, перекладач в Слідчій комісії з Кримом 403, 406, 408, 409, 435, 444, 451, 466, 615, 616–619
- Семергей Лук'ян, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 215
- Семеренко (Семеренець) Андрій, козак Незамаївського куреня 543–546
- Семидевченко Павло, козак сл. Плетеноташлицька 531
- Семка Федор, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Сакалівка 227
- Сен Данило, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Сенгинов Тагунші, калмик, втікач з турецького полону 518, 519
- Сендецький Ничипір, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Сербин Андрій, запорожець 441
- Сербин Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Сербин Константин, депутат в Слідчій комісії з Кримом 420
- Сергієнко Грицько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Загрунівка 216
- Сергієнко Матвій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Загрунівка 213
- Сердечний Мартин*, осавул Кодацької паланки 780
- Сердечний Мартин, прогнойський полковник 453–455, 468, 469
- Сердюк Грицько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Сердюк Олексій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Прилуки 224
- Сердюченко Денис, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Сорочинці 259
- Середенко Михайло, козак Миргородського п. 750
- Сес Грицько, житель м-ка Стара Самара 379
- Серков Семен, поручик Новооскольського ландміліцького п. 13, 476, 480, 481, 488–490, 747–758
- Сибірський (Кучер, Сибіряк) Омелько, гайдамака 733–735, 737–739, 746
- Сиволап Трохим, козак Кисляківського куреня, рибалка 730
- Сиволап Федір, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Сиволап Федір, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Сиколов Дмитро, росіянин, втікач 473
- Симац Матвій, козак Незамаївського куреня 517
- Синенко Яків, козак Джерелівського куреня 627, 628
- Синиченко Степан, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Омельник 239

- Синій Тиміш, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Журавка 253
- Синьогуб, житель с. Самарчик 294
- Синьогуб Григорій, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Кам'янка Київського в. 250
- Синьогуб Леонтій (Левко), козак Сергіївського куреня 485–487, 494–496
- Синьогубенко Тишко, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Кам'янка Київського в. 250
- Сироватка Хома, козак Новослобідського п. 565
- Сиса Яків Гаврилович (Гаврилов), полковник Самарської паланки 301, 302, 313, 320–322, 338, 341, 355, 783
- Ситаєнко Трохим, переселенець з Крилівської сотні 98
- Ситенський Осип (Йосиф) Олександрович, осавул Гадяцького п. 383, 385, 387, 389–391
- Ситник Михайло, посполитий з м-ка Хорол, житель с. Сокільський Редут 288
- Ситник Олефір, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Ситник Олефір, переселенець з Крилівської сотні 99
- Ситник Яків, переселенець з Старосамарської сотні 337
- Ситниченко Михайло, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Сиченко Андрій, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Сиченко Грицько, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Сиченко Петро, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Сіренко Ісько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Цибулеве 238
- Сірий Іван, козак Васюринського куреня, гайдамака 668
- Сірий Улас, козак Крилівського куреня 471–473
- Сірий Федір, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Биківка 259
- Сіровух Іван, житель м-ка Стара Самара 374
- Сіроштан Остап, козак Щербинівського куреня, гайдамака 666, 669–703
- Сіроштан Семен, козак Кушівського куреня, гайдамака 741, 742
- Сіталенко Демко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 216
- Сіталенко Панас, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 217
- Сіталенко Тиміш, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 231
- Скальковський А. О.* 7, 11, 12, 14
- Скатенко Андрій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 213
- Скетенко Дем'ян, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Скік Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Андрусівка 228
- Скітченко Павло, отаман м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Жаботин Київського в. 211
- Скляр Василь, переселенець з Крилівської сотні 98
- Скляр Василь, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 255
- Скляр Михайло, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 250
- Скок Данило, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Скорай Трохим, козак Канівського куреня 481, 482
- Скорецький Федір, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Скорий Іван, козак Іркліївського куреня 477, 478
- Скорик Василь, житель м-ка Стара Самара 382, 383
- Скоропадський Михайло Васильович, ген. підскарбій 96, 498, 779
- Скребець Василь, козак Івонівського куреня 415
- Скрипник Грицько, житель м-ка Стара Самара 131, 133, 135, 144, 145
- Скрипник Ігнат, житель с. Самарчик, переселенець з с. Гребінки 290

- Скрипник Ісько, посполитий з м-ка Новий
Кодак, переселенець з м-ка Хорол 229
- Скрипник Кіндрат, житель сл. Чечелівка
537
- Скрипник Остап, житель Кодацької па-
ланки, переселенець з Гетьманської
України 122
- Скрипник Панько, посполитий з с. Тарам-
ське, переселенець з с. Журинці 258
- Скубієнко Олекса, козак Пластунівсь-
кого куреня 342
- Скубосрацький Лаврін, посполитий з м-ка
Новий Кодак, переселенець з м-ка Ра-
шівка 225
- Слабоспицький Андрій, козак Джерелів-
ського куреня 414, 415
- Слабоспицький Грицько, житель с. Со-
кільський Редут, переселенець з с. В'язі-
вок 291
- Славний Данило, житель м-ка Стара Са-
мара 81
- Сливецький Степан, підканцелярист
Полтавської полкової канцелярії 674
- Слинченко Пилипча, козак Канівського
куреня, гайдамацький ватажок 326,
784
- Слинько Тишко, козак Канівського куре-
ня, полковник Самарської паланки 80
- Слюсар Василь, посполитий з с. Кам'ян-
ське Кодацької паланки, переселенець
з с. Боровиця 244
- Слюсар Василь, посполитий з м-ка Новий
Кодак, переселенець з м-ка Крилів 232
- Слюсар Василь, посполитий з с. Кам'ян-
ське Кодацької паланки, переселенець
з м. Чигирин 247
- Слюсар Грицько, посполитий з с. Кам'ян-
ське Кодацької паланки, переселенець
з м. Чигирин 245
- Слюсар Данило, посполитий з с. Кам'ян-
ське Кодацької паланки, переселенець
з м. Чигирин 246
- Слюсар Іван, підпомічник з м-ка Стара
Самара, житель с. Кам'янка Самарсь-
кої паланки 286
- Слюсар Максим, посполитий з м-ка Но-
вий Кодак, переселенець з м-ка Кор-
сунь 232
- Слюсар Максим, посполитий з м-ка Новий
Кодак, переселенець з с. Романівка
Миргородського п. 232
- Слюсар Петро, підпомічник з м-ка Кобе-
ляки, житель с. Кам'янка Самарської
паланки 286
- Слюсарівна Гапка, переселенка з Старо-
самарської сотні 333
- Смаглецький Матвій, переселенець з Ста-
росамарської сотні 335
- Смерть Кіндрат, козак Кисляківського
куреня 410, 411, 441
- Смирнов Лука, канцелярист Київської
губернської канцелярії 410
- Смілий Михайло, посполитий з с. Роман-
кове, переселенець з м-ка Сміла 233
- Смоляр Іван, житель Кодацької паланки,
переселенець з Гетьманської України
122
- Сніжко Яким, посполитий з с. Кам'янське
Кодацької паланки, переселенець з
с. Війтове 247
- Совкань Степан, житель Кодацької па-
ланки, переселенець з Гетьманської
України 120
- Сокальський див. Володимир (Сокальсь-
кий)
- Сокола Василь, посполитий з м-ка Новий
Кодак, переселенець з м-ка Білики Пол-
тавського п. 223
- Соколан Демко, переселенець з Староса-
марської сотні 336
- Соколов Максим, підмайстер лафетної ко-
манди ф. Святої Єлизавети, втікач 540,
541
- Соколовський Микола і його дружина
Феодосія, жителі с. Потоки, батьки
Табанця Василя 668
- Соколонь Грицько, переселенець з Кри-
лівської сотні 98
- Сокольніков Дмитро, драгун Слобідсь-
кого ландміліцького п., втікач 497, 499
- Сокур Яків, посполитий з с. Романкове,
переселенець з м. Чигирин 243
- Соловей Іван, переселенець з Старосамар-
ської сотні 335
- Соловей Михайло, переселенець з Старо-
самарської сотні 335
- Соловков Артем, прапорщик, посланець
від Київської губернської канцелярії до
Коша 601
- Солодкий Дмитро, переселенець з Старо-
самарської сотні 336

- Солодовник Лесько, переселенець з Старо-самарської сотні 334
- Соломаха Степан, переселенець з Старо-самарської сотні 336
- Сомак див. Сьомак Федір
- Сомов Іван, комендант ф. Святої Анни 473
- Соп Іван, козак Кисляківського куреня 410, 411
- Соранча Максим, козак Першого компанійського п. 634
- Сорокотяга Петро, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Жаботин 241
- Сорочинський Микола (Нікола), полковник Самарської паланки 327, 784
- Сосновий Іван, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 256
- Сотник Ігнат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Черевки 219
- Софія Олексіївна, рос. царівна, велика княжна 90, 124, 129, 160, 162, 182, 186, 775, 776, 779
- Сохань П. С.* 19
- Сохацький Матвій, козак Щербинівського куреня, гайдамака 734, 735, 738, 739, 746
- Сохацький (Горб, Сахацький) Федір, депутат від Війська Запорозького у Старо-самарській комісії 64, 73, 76–78, 83, 85; депутат в Слідчій комісії з Кримом 445; військ. суддя 551, 561
- Сохаченко Максим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 219
- Сохаченко Петро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 219
- Ставня Василь, переселенець з Старо-самарської сотні 334
- Ставня Панас, посполитий з с. Романкове, переселенець з сл. Славгород 236
- Стадниченко Яцько, переселенець з Крилівської сотні 100
- Стальний Олексій, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Стара Робота Ігнат, переселенець з Старо-самарської сотні 337
- Стара Собота Ігнат, житель м-ка Стара Самара 83
- Старий Кирик, козак Пашківського куреня 48, 60
- Старий (Пронча) Кирило, козак Пашківського куреня, житель с. Самарчик 490, 492–494
- Старий Ксен, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Старий Петро, козак Івонівського куреня 518
- Старушиха, жителька с. Самарчик, переселенка з м-ка Стари Санжари, козацька вдова 282
- Старушиха Гапка, переселенка з Старо-самарської сотні, вдова 18, 335
- Старцівна Приська, переселенка з Крилівської сотні, вдова 98
- Старчек Яків див. Сторчак Яків
- Стасенко Трохим, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Стафійчук В. В.* 19
- Стахвій, житель м-ка Стара Самара 81
- Стеблійський Якимець* див. Малий Яким Ігнатович
- Стебунов Агап, драгун Козловського ландміліцького п., втікач 476, 477
- Стельмах Онисько, посполитий з с. Рабірів, житель с. Самарчик 285
- Степан, підписар Микитинського перевозу 628
- Степаненко Аврам, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Степаненко Афанасій, виборний козак, житель сл. Пушкарівка 760
- Степаненко Іван, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кишеньки 247
- Степаненко Омелько, житель с. Кам'янка Самарської паланки, переселенець з м. Кальніболото Уманської волості 291
- Степанов (Степанович) Данило див. Гладкий Данило Стефанович
- Стефан, зять Бідного, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 227
- Стефанов (Стефанович) Данило див. Гладкий Данило Стефанович
- Стефанов Іван див. Штефанов Іван
- Стефанов Іван, писар Крилівської сотні Миргородського п. 97
- Стешенко Остап, козак Дінського куреня 476, 477

- Стешенко Яцько, переселенець з Старо-самарської сотні 333
- Стойка Єсан, грек, житель ф. Святої Єлизавети 722
- Столяр Тиміш, переселенець з Крилівської сотні 99
- Сторчак Олексій, козак Кальниболотського куреня 469, 571; військ. пушкар 654
- Сторчак (Старчек) Яків, житель сл. Преображенська Аджамська 731–733
- Сторчак Яків, козак Пластунівського куреня 649, 650
- Сторчаков, мірошник, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Сторчоус Лесько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Орчик 250
- Стрешньов Петро Іванович, генерал-аншеф 528
- Стрижак Павло, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119, 122
- Стрільченко Лук'ян, посполитий з с. Пізняки, житель с. Самарчик 283
- Стульниця Параска, переселенка з Старо-самарської сотні, вдова 335
- Ступа Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Китайгород 227
- Ступак Данило, житель м-ка Стара Самара 40, 374, 379
- Ступак Данило, переселенець з Крилівської сотні 100
- Ступак Данило, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Єрки 231
- Ступак Данило, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Єрки 245
- Ступар Фесько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Ступниченко Данило, посполитий з м-ка Новий Кодак 221
- Ступченко Яким, житель м-ка Новий Кодак 211
- Стус Ілько, козак Пластунівського куреня 342
- Стусь Грицько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Вільховець 223
- Стягайло (Стягайлов) Дмитро (Димитрій), полковник Інгульської (Перевізької) паланки 440, 442; старшина, начальник військ. команди в уроч. Кам'янка 570, 572, 576, 584, 586, 713, 714, 725–728
- Стягайло Пилип, отаман Платнирівського куреня 377, 378
- Суботін Степан Миколайович, некрасовець, житель с. Хан-Тепе 525
- Судаков Іван, секретар 188
- Сукор Пилип Іванович, уродженець с. Дібрівка, робітник Чабана Федора 659, 660
- Сукур Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак 228
- Сукур Іван, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Ромни 263
- Сумароков, поручик Пермського драгунського п. 559
- Суреля Павло, козак Платнирівського куреня 713, 714
- Суський Кирик, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Панасівка Сорочинської сотні Миргородського п. 213
- Сутковий Андрій, канцелярист Полтавської полкової канцелярії 46
- Сухий, козак Конелівського куреня 664, 668
- Сухий Кіндрат, козак Щербинівського куреня, гайдамака 666, 700, 702, 703
- Сухий Лук'ян, житель м-ка Стара Самара 81
- Сухий Омелько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Вурлівці 249
- Сухий Семен, житель с. Ревунівка, переселенець з с. Бірки Смілянської волості 292
- Сухих Л. А. 19
- Сухоруков Михайло, ротний квартирмейстер Лівненського ландміліцького п. 523
- Сушенко Федір, житель м. Полтава, купець 768
- Сьомак (Сомак) Федір, полковник Кодацької паланки 741, 742
- Табанець Василь, гайдамака, син Соколовських Миколи і Феодосії 15, 663, 664, 667, 668, 670

- Табанець Матвій, козак Тимошівського куреня, гайдамака 734, 735, 737, 739, 740, 746
- Табанець Прокіп, козак Брюховецького куреня 713, 714
- Тавровський Стефан, підпрапорний 565, 566
- Тананник (Тананников) Аким (Яким), секунд-майор гарнізону Новосіченської ф. 477, 478, 480
- Танцюра Григорій, посполитий з м-ка Новий Кодак 227
- Танцюренко Павло, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Сакалівка 241
- Таран, бондар, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Таран, козак Івонівського куреня, гайдамака 730
- Таран Василь, осавул Самарської паланки 82
- Таран Грицько, житель сл. Козацька Долина, батько Рудя Леська 634
- Таран Данило, козак Дінського куреня 571
- Таран Єфим, посполитий з с. Чаплі, переселенець з м-ка Царичанка 262
- Таран Іван, козак Дінського куреня 61
- Таран Іван, козак Іркліївського куреня, гайдамака 741, 742
- Таран Корній (Корнилій), козак Шкуринського куреня, полковник Самарської паланки 31, 33, 34, 39, 40, 82, 83, 774; депутат в Слідчій комісії з Кримом 445
- Таран Микола, козак Івонівського куреня, гайдамака 653
- Таран Нестор Гаврилович (Гаврилов), козак Васюринського куреня, 650; писар Старосамарської комісії 73, 76–78, 83; писар Кодацької паланки 655; писар Самарської паланки 370; депутат Слідчої комісії при Старосамарському ретраншементі 342, 488–490, 750–756, 758
- Таран Павло, запорожець 628
- Таран Павло, козак Поповичівського куреня 491, 494
- Таран Панас, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Чорнухи 258
- Таран Петро, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Лялинці 233
- Таран Савка, козак Мишастівського куреня 441
- Таран Семен, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Китайгород 260
- Таран Стефан, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Таран Тиміш, отаман с. Ревунівка 176
- Таран Федір див. Невидимий Федір Федорович
- Таран Яків, козак Щербинівського куреня 48, 60
- Таран Яцько, козак Пашківського куреня, гайдамака 741, 742
- Тараненко Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Клепачі 237
- Тараненко Петро, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Андрусівка 260
- Таранець, козак Васюринського куреня, гайдамака 730
- Таранець Іван, козак Джерелівського куреня 613
- Таранець Іван, козак Конелівського куреня 613
- Тарасенко Іван, житель с. Соکیلський Редут, переселенець з м-ка Крилів Київського в. 291
- Тарасенко Ілько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 235
- Тарасенко Ісько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 219
- Тарасенко Федір, переселенець з Крилівської сотні 99
- Тарасенко Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Мачухи 218
- Тарасов Ілля, прапорщик 444
- Таценко Харко, житель м-ка Стара Самара 379
- Твердохліб Петро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Зуївці 224
- Телевнов Іван Клементійович, запорозький козак 13, 483, 484
- Телюк Іван, козак Рогівського куреня 416
- Телюта Роман, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Омельник 243
- Телютенко Василь, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Омельник 243
- Телютенко Микита, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Тендетник Іван*, житель м-ка Стара Самара 781

- Терновський Іван, житель сл. Вись 557
- Тертичник Василь, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Медведівка 251
- Тертичник Кирик, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Тертичник Нестор, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 249
- Тертичник Петро, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Тертичник Устим, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Тертичник Яків, житель м-ка Стара Самара 40, 336
- Теряев Корнило, драгун Лівненського ландміліцького п., віткач 506
- Тесля Павло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 221
- Тетерятник Яцько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Тетяна, жителя Кодацької паланки, переселенка з Гетьманської України, вдова 119
- Тимофіїв Іван, сотенний аджамський писар 764
- Тимошенко Остап, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з с. Македони 261
- Тишко, Уласишин зять, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з с. Новоселиця Київського в. 263
- Тищенко Панас, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Маньківка 214
- Ткаленко Марко, житель м-ка Стара Самара 379
- Ткач Антон, переселенець з Крилівської сотні 98
- Ткач Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Антонів 222
- Ткач Василь, посполитий з сл. Рокитин, житель с. Самарчик 285
- Ткач Гаврило, житель с. Самарчик, переселенець з с. Карапиші 290
- Ткач Гордій, переселенець з Крилівської сотні 100
- Ткач Гордій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Осьмаки 224
- Ткач Данило, переселенець з Гетьманської України 120
- Ткач Данило, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Ткач Данило, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Сорочинці 264
- Ткач Іван, переселенець з Крилівської сотні 100
- Ткач Іван, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Ткач Іван, посполитий з м. Терехове, житель с. Самарчик 285
- Ткач Ісай, переселенець з Крилівської сотні 100
- Ткач Ісайя, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Яблунівка 238
- Ткач Ісько, житель м-ка Стара Самара 379
- Ткач Ісько, козак з м-ка Нехвороща, житель с. Одиноківка 285
- Ткач Ісько, переселенець з Крилівської сотні 98, 100
- Ткач Каленик, переселенець з Крилівської сотні 99
- Ткач Кузьма, посполитий з м-ка Санжари, житель с. Самарчик 282
- Ткач Максим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 122
- Ткач Максим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Орли 213
- Ткач Марко, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Ткач Микита, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Підставки 228
- Ткач Микита, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Романівка на Правобережній Україні 237
- Ткач Михайло, житель с. Бригадирівка, переселенець з м-ка Медведівка 291
- Ткач Михайло, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Дешки 237
- Ткач Онисько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 221
- Ткач Остап, переселенець з Крилівської сотні 99
- Ткач Остап, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 237
- Ткач Охрім, посполитий з м-ка Омельник, житель с. Бригадирівка 289

- Ткач Пархом, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Пединівка 222
- Ткач Пархом, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 248
- Ткач Прокіп, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Ткач Прокіп, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Стецівка 242
- Ткач Роман, переселенець з Крилівської сотні 99
- Ткач Семен, переселенець з Крилівської сотні 99, 100
- Ткач Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білики Полтавського п. 214
- Ткач Семен, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 237
- Ткач Степан, підсусідок, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Ткач Степан, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Дешки 238
- Ткач Степан, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Голов'ятине 261
- Ткач Улас, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 237
- Ткач Федір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Вільховець 229
- Ткач Юхим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Ткач Яцько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Ткаченко Василь, посполитий з с. Романкове, колишній підданий Лубенського монастиря 238
- Ткаченко Омелько, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Ткаченко Сава, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Лютенька 223
- Ткаченко Степан, посполитий з с. Попівка Миргородського п., житель с. Бригадирівка 289
- Ткаченко Федір, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Ткачиха Улянка, переселенка з Старосамарської сотні 336
- Товкачівський Іван, полковник Кодацької паланки 735
- Товмач, козак Івонівського куреня, гайдамака 730
- Товмач Грицько, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Шамраївка 254
- Товмач Іван, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Товмач Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Опанасівка 225
- Товстенко Максим, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Товстик Лаврін, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Товстик Семен, житель м-ка Стара Самара 379
- Товстик Федір, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Товстій Фесько, житель м-ка Стара Самара 83
- Товстоніг Федір, військ. суддя, наказний кошовий отаман 165, 166
- Токар Гаврило, житель с. Самарчик, переселенець з м-ка Синява Білоцерківського староства 290
- Токар Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Мошни 238
- Токар Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 219
- Токар Каленик, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Диканька 214
- Токар Харко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 229
- Токаренко Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 211
- Токаренко Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 240
- Толмач Стефан, запорожець, посланець до очаківського Ібрагім Паші 468
- Толстой Григорій Прокопович, комендант ф. Святої Єлизавети 529, 530, 532–545, 547–549, 551–553, 555–563, 565–567, 760, 762, 763
- Томашев Петро, рос. купець, житель ф. Святої Єлизавети 520, 722
- Тонконіг Михайло, козак Коренівського куреня, гайдамака 728, 729

- Тонконіг Михайло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Бузу-ків 211
- Тонконіг Яків, посполитий з м-ка Говтва, житель с. Сокільський Редут 288
- Тонконоженко Кирик, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Нес-терівка Миргородського п. 232
- Тонкошкур Федір, переселенець з Старо-самарської сотні 335
- Топало Іван, козак Кальниболотського куреня 441
- Топчій Василь, полковник Інгульської паланки 395, 398, 411
- Торський Петро див. Шабельник Петро Микитович
- Траско Герасим, козак, гайдамака 718
- Трепак Тиміш, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 220
- Третяк Андрій, полковник Бугогардів-ської паланки 398, 410, 413; осавул Інгульської паланки 570, 571
- Трикіп Яків, посполитий з м-ка Шишаки, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Тронь Процко, переселенець з Старо-самарської сотні 336
- Тронь Прокіп, житель м-ка Стара Самара 80
- Тронь Прокіп, посполитий з с. Комарівка, житель с. Самарчик 282
- Тронько Прокіп, посполитий з с. Кома-рівка, житель с. Самарчик 285
- Трохим, козак, гайдамака 718
- Троямов Панько, переселенець з Старо-самарської сотні 333
- Трускало Панько, житель с. Бригади-рівка, переселенець з м-ка Паволоч 292
- Трут Панько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Гвіздів 232
- Туманський Василь Григорович, старший військ. канцелярист Ген. військ. канце-лярії 785
- Турлук Яків, посполитий з с. Карна-ухівка, переселенець з с. Нечаївка 255
- Турщенко Денис, переселенець з Старо-самарської сотні 334
- Туций Василь, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Крилів 245
- Тушев Родіон, драгун Тамбовського п., втікач 491
- Тютюнниченко Кузьма, житель с. Кам'ян-ка Самарської паланки, переселенець з м-ка Крилів Київського в. 291
- Удод Трохим, переселенець з Крилівської сотні 100
- Удод Трохим, посполитий з с. Тритузне, переселенець з с. Біляки 253
- Уїзний Григорій, посполитий з с. Кам'ян-ське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Городище на Правобережній Україні 252
- Українець Іван, житель м-ка Стара Самара 374, 379
- Уласенко Терешко, посполитий з с. Кар-наухівка, переселенець з м-ка Крилів 254
- Улашченко Герасим, посполитий з м-ка Хорол, житель с. Сокільський Редут 288
- Улянченко Грицько, посполитий з м-ка Білоцерківка, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Урода Мирон, козак Дядьківського куре-ня 441
- Ус Йосиф, отаман Мінського куреня 363, 364, 366, 745
- Ус Марко, отаман Кальниболотського куреня 118, 370, 654, 690, 691, 702, 725
- Ус Хома, козак Коренівського куреня, гайдамака 734, 735, 738, 739, 746
- Усенко Корній, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Торговиця 261
- Усенко Лаврін, житель м-ка Стара Самара 81
- Усенко Лаврін, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Торговиця 261
- Усенко Ярема, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Торговиця 260
- Устим, зять Гуської, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Уткін, капітан Воронежського ландмілиць-кого п., поміщик 536, 537
- Ухань Максим, отаман Івонівського куре-ня 355, 356

- Уш Кирик, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Келеберда 258
- Ушаков Андрій Іванович, начальник Таємної канцелярії 188, 781
- Ф. Григорій див. Лантух Григорій Федорович
- Фастівець (Хвастовець) Семен, полковник Самарської паланки 83, 327, 778, 779
- Федір, солдат Бельовського ландмілицького п., втікач 472
- Федоренко Данило, отаман с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п. 346
- Федоров (Федорович) Григорій див. Лантух Григорій Федорович
- Федоров Григорій, поручик Ямбурзького драгунського п., поміщик 682
- Федцов Василь, комендант Новосіченської ф. 780
- Фетте (Абдуль Фаттаг Ага, Фетта, Фетті) Ефенді (Апенді, Афенді, Ефендій), перекопський каймакам, депутат в Слідчій комісії з Кримом 404, 421, 449, 451, 588, 590, 591, 598, 629
- Филипов Родіон Пилипович, депутат в Слідчій комісії з Кримом 420, 424, 426, 445, 449, 452, 453, 459, 460
- Філін Микита, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Кишеньки 248
- Філоненко Кирило, виборний козак, житель сл. Пушкарівка 760
- Фліверк Андрій Матвійович, керівник Слов'яносербської комісії 501, 504, 790
- Флоров-Багреєв Яків, генерал-майор, поміщик 682
- Фотеев Олексій, секретар Київської губернської канцелярії 410, 571
- Фотеев Петро, офіцер київського гарнізону, посланець до кримського хана, перекладач 577, 600, 603
- Фролов Кирило, поручик Стародубського п. київського гарнізону, посланець від Київської губернської канцелярії до Коша 607, 769, 770
- Хайло Павло, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Литвяки 253
- Халабуда Наум, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Переволочна 213
- Халіл Булюк Баша, посол від кримського хана 406
- Халяндра Семен, козак, житель м-ка Стара Самара 82, 311, 374
- Хан Гелди Мурза 397, 412
- Ханенко Микола Данилович, ген. хорунжий 356, 359, 368, 785
- Хар Харко, козак Івонівського куреня 48, 61
- Харко Григорій, житель с. Моринці 634
- Харко Іван, житель с. Моринці 634
- Харламов Петро, канцелярист Бахмутської провінційної канцелярії 513
- Харченко Карпо, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Харченко Карпо, підпомічник з м-ка Кишеньки, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Харченко Семен, підпомічник з м-ка Сокілка, житель с. Бригадірівка 288
- Харченкова Маруся, переселенка з Гетьманської України, вдова 122
- Хата Андрій, грек, бахчисарайський купець 661
- Хвалюшенко Федір, житель с. Самарчик, переселенець з м. Чигирин 290
- Хвастовець див. Фастівець Семен
- Хватко Максим, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Штепівка в Слобідській Україні 255
- Хвесенко Андрій, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Снітин 239
- Хвеськов Яким, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Хвост Гарасим, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Келеберда 233
- Химич Андрій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 220
- Хлебніков Онуфрій (Анофрей), драгун 7-ї роти Пермського драгунського п., дезертир 563, 565
- Хлебов див. Глебов Іван Федорович
- Хмельницький Богдан, гетьман 66, 72, 74, 76, 90, 776–778, 793
- Хома див. Бохінник Хома

- Хома, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Голов'ятине 261
- Хома, Шестин зять, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Хоменко Василь, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Стецівка 241
- Хорват Іван Самійлович, полковник Новосербського гусарського п., генерал-майор артилерії, генерал-лейтенант 520–524, 562, 644, 646, 662, 763, 791
- Хорват (Хорватов) Михайло, підполковник, командир Новосербського пандурського п. 644–646
- Хоруженко Микита, козак з м-ка Нові Санжари, житель с. Одиноківка 285
- Хоруженко Микита, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Хоруженко Олексій, посполитий з м-ка Новий Кодак 227
- Храпченко Омелько, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Хмелів 236
- Хребет Прокіп, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Христин Кирило, посполитий з м-ка Потоки Миргородського п., житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Христин Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Бакумівка 219
- Хруменко Стефан, переселенець з Крилівської сотні 101
- Хрущ Василь, обозний Новослобідського п. 550, 551
- Хунтовий Матвій, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Цап Андрій, козак з м-ка Маячка, житель с. Самарчик 282
- Цап Григорій, козак Платнірівського куреня, гайдамака 734, 735, 737, 739, 746
- Цар Лесько, житель м-ка Стара Самара 380
- Цибулька Ярема, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Лялинці 238
- Цибульченко Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 236
- Циган Гордій, козак Конелівського куреня 762
- Цимбал Гордій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Остер 229
- Циркуленко Семен, посполитий з м-ка Нові Санжари, житель с. Самарчик 282
- Цифір, запорожець 403, 787
- Цифір Василь, запорожець 395, 412
- Цифіренко Назар, козак Канівського куреня 415, 416; його брат Федір 415
- Ціль Василь, житель м-ка Стара Самара 80
- Цінко (Цінка) Максим, козак Левушківського куреня 673–676
- Цоцько Ісько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Леськи 220
- Чабан, козак Васюринського куреня, гайдамака 730
- Чабан Микита, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Іркліїв 235
- Чабан Прокіп, козак Дядьківського куреня 397, 413
- Чабан Федір, козак Іркліївського куреня 659
- Чавус Семен, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Чадний Грицько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Чайка Олекса, житель м-ка Багачка, батько Горкуші Марка 696
- Чайченко див. Горкуша Марко
- Чалий Федір, козак Пластунівського куреня 540, 759
- Чанр [?] Грицько 107
- Чардак, козак Брюховецького куреня, гайдамака 730
- Часник, козак Брюховецького куреня 674, 676
- Часник Василь, полковник Другого компанійського п. 752, 790, 792
- Часник Гнат, полковник Третього компанійського п. 792
- Чвирко Василь, переселенець з Крилівської сотні 100
- Чекерес Йосиф, полковник Самарської паланки 80, 778
- Чекерес Попович, вірменин, бахчисарайський купець 766, 768
- Челіщев Іван, крігсцалмейстер Розрахункової комісії в Слов'яно-Сербії, поміщик 500–503, 790
- Чепурненко Іван, переселенець з Крилівської сотні 99

- Чепурний Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Кременчук 239
- Червоний Іван, підпомічник, житель Маяцької сотні Полтавського п., втікач 301
- Червоноштан Прокіп, козак Левушківського куреня, пластун 730
- Черевко Грицько, житель м-ка Стара Самара 80
- Черевко Грицько, переселенець з Старо-самарської сотні 335
- Черевко Остап, переселенець з Старо-самарської сотні 336
- Череда Матвій, козак Мінського куреня 398, 413
- Чередник Андрій, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м. Лубни 264
- Чередник Давид, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 240
- Чередник Демко, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Чередник Кирик, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 256
- Чередник Кіндрат, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Чередник Омелько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Чередник Панас, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Худоліівка 245
- Чередник Пархом, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Піски 249
- Чередник Процько, переселенець з Крилівської сотні 98
- Чередник Семен, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Чередниченко Грицько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Череха Корній, козак Уманського куреня, гайдамака 717, 718
- Черепниха Марина, переселенка з Старо-самарської сотні 334
- Черкас Іван, посполитий з с. Степуки, житель с. Сокольський Редут 288
- Черкасенко Тиміш, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Ломовате 250
- Черкасенко Ярема, козак Дерев'янківського куреня 397, 412
- Черкаський Михайло, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білозір'я 222
- Черко Омелько, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Черненко Петро, гайдамака 643, 644
- Чернець Терентій (Терешко) Григорович, полковник Самарської паланки 80, 777
- Чернецький Андрій, гайдамака 678–682
- Чернецький Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Медведівка 218
- Черниченко Яків, переселенець з Крилівської сотні 98
- Черніков Корній, козак Бахмутського кінного п. 501, 502
- Чернявський Василь, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Чернявський Данило, козак Уманського куреня, гайдамака 734, 735, 738, 739, 746
- Чернявський Кіндрат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Омельник 229
- Чернявський Опанас, козак Іркліївського куреня 730
- Чернявський Панас, козак Брюховецького куреня 61
- Черняк Атон, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Крилів 250
- Черняк Олекса, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Власівка 258
- Четверик Ничипір, житель м-ка Стара Самара 80
- Четвертак Іван, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Новий Кодак 261
- Чеховський Даниїл, священник, житель м-ка Стара Самара, власник хутора 80
- Чечіль, сотник, житель сл. Чечеліївка 537, 550, 555, 759
- Чигиринець Максим, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 242
- Чигиринець Матвій, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 242

- Чигис Кузьма, козак Корсунського куреня, гайдамака 694, 696
- Чиревко Василь, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Чмона Корній, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Шишаки 211
- Чоканенко Мойсей, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Топилівка 223
- Чорненький Василь, козак Вищестеблівського куреня 731
- Чорний Андрій, отаман Мишастівського куреня 737, 740
- Чорний (Кодим, Кудим) Василь, козак Дінського куреня, гайдамака 655, 669
- Чорний Василь, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 258
- Чорний Григорій (Грицько), козак Сергіївського куреня 485–487, 494–496
- Чорний Григорій*, служитель Марченка Тимофія 788
- Чорний Демко, отаман Мишастівського куреня 690, 691
- Чорний Демко, отаман Платнірівського куреня 273
- Чорний Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Прилуки 228
- Чорний Іван, представник від Війська Запорозького для слідства над Легою Федором і поручиком Кологривовим 723
- Чорний Ігнатій, депутат в Слідчій комісії з Кримом 445
- Чорний Ігнат, козак Конелівського куреня 651, 652
- Чорний Ісько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Чорний Клим, козак Джерелівського куреня 613
- Чорний Лук'ян, козак Уманського куреня 61
- Чорний Михайло, козак Поповичівського куреня, гайдамака 655
- Чорний Овдій, козак Мишастівського куреня, полковник Самарської паланки 82
- Чорний Остап, отаман Конелівського куреня 543–545
- Чорний Пархом*, полковник Кодацької паланки 780
- Чорний Петро, представник від Війська Запорозького для слідства над полковником Легою Федором і поручиком Кологривовим 719
- Чорний Семен, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Кам'янка Київського в. 250
- Чорний Сидір, козак Дінського куреня 61
- Чорний Степан (Стефан), полковник Інгульської паланки 570, 584, 694, 695, 697, 698; полковник Кодацької паланки 507
- Чорний Степан, посполитий з с. Денисівка, житель с. Самарчик 283
- Чорний Степан, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Портянки 259
- Чорний Стефан, посполитий з с. Семенівка, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Чорний Терешко, козак Величківського куреня 48, 61
- Чорний Яків, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Омельник 235
- Чорний Яцько, козак з м-ка Нові Санжари, житель с. Самарчик 282
- Чорний Яцько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Чорний Яцько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Балаклія Смілянської волості 217
- Чорниш Петро, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Кишеньки 258
- Чорнобаєнко Тиміш, переселенець з Крилівської сотні 99
- Чорнобай Максим, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Чорнобай Семен, переселенець з Крилівської сотні 101
- Чорнобай Семен, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Чуб Данило, посполитий з м-ка Маячка, житель с. Самарчик 282
- Чуб Яцько, посполитий з с. Чаплі, переселенець з с. Старий Кодак 262
- Чубик Данило, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Чубученко Грицько, посполитий з м-ка Говтва, житель с. Кам'янка Самарської паланки 287
- Чубченко Іван, житель с. Бригадирівка, переселенець з м. Ільвов 292

- Чубченко Петро, житель с. Бригадирівка, переселенець з м-ка Медведівка 291
- Чугуєвець Іван Афанасійович (Афанасьєв, Афанасьєвич), військ. писар 389, 567, 763; ревізор від Коша для перепису переселенців 101, 103, 105, 106, 108, 112–116; депутат в Слідчій комісії з Кримом, перекладач 420, 424, 425, 445, 451
- Чудо Кузьма, переселенець з Крилівської сотні 100
- Чудо Кузьма, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Білоцерківка 247
- Чуйко Олексій, житель м-ка Стара Самара 81
- Чумак Грицько, житель м-ка Стара Самара 80
- Чумак Левко, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Медведівка 227
- Чумаченко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Чуприна Лесько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Чуприна Харко, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Чупринка Захар, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Чухрай Григорій Федорович, полковник Кальміуської паланки 474
- Чухут Лесько, посполитий з с. Попівка Миргородського п., житель с. Бригадирівка 289
- Шабадаш Грицько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Андрусівка 249
- Шабалтасми Кіндрат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Кишеньки 227
- Шабельник (Торський) Петро Микитович, козак Переяславського куреня, полковник Самарської паланки 191–193, 198, 200, 201, 204, 272–274, 294–296, 298, 299, 325, 326, 384, 386, 782, 785
- Шадко, козак Шкуринського куреня 442
- Шам Панас, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Війтове 243
- Шамраєнко Іван, переселенець з Крилівської сотні, племінник Гажали Федора 98
- Шамрай Іван, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з с. Старий Кодак 264
- Шандра, козак Ірклівського куреня, невідничий 576
- Шаповал Василь, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Городище Миргородського п. 230
- Шаповал Грицько, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Валява 242
- Шаповал Ісько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Шаповал Левко, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Нехвороща 251
- Шаповал Радько, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Ломовате 241
- Шаповал Степан, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки 251
- Шаповал Стефан, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Зубівка 217
- Шаповал Федір, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Шаповал Хома, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 249
- Шаповаленко Петро, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Медведівка 238
- Шапочник Семен, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 218
- Шарий Гаврило Якович, представник від Війська Запорозького для слідства над Легою Федором та поручиком Кологривовим 719, 720, 723
- Шастун Іван, козак Пластунівського куреня, гайдамака 740
- Шафрановський (Шапрановський) Петро, писар Кодацької паланки 24; депутат від Війська Запорозького у Старосамарській комісії 51, 59, 64, 73, 76–78, 83, 85
- Швагир Грицько, переселенець з Крилівської сотні 98
- Швець Антон, переселенець з Старосамарської сотні 337

- Швець Василь, житель м-ка Стара Самара 379
- Швець Влас, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Швець Гаврило, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Литвяки 253
- Швець Гарасим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Чигирин 228
- Швець Григорій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Великі Будища 221
- Швець Данило, переселенець з Крилівської сотні 98
- Швець Данило, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Швець Данило, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Іркліїв 263
- Швець Денис, посполитий з м-ка Царичанка, житель с. Самарчик 282
- Швець Іван, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120–122
- Швець Іван, житель с. Самарчик, переселенець з Гетьманської України 117
- Швець Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Швець Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Хмільник 227
- Швець Іван, посполитий з с. Тритузне, переселенець з с. Баранівка 253
- Швець Ілько, переселенець з Крилівської сотні 99
- Швець Ілько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Новоселиця Київського в. 249
- Швець Кіндрат, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 230
- Швець Клим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Швець Лазар, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Швець Лесько, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Швець Михайло, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Швець Михайло, посполитий з м-ка Лохвиця, житель с. Самарчик 283
- Швець Михайло, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Кобеляки 261
- Швець Мусій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Мошни 213
- Швець Ничипір, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 243
- Швець Петро, переселенець з Старосамарської сотні 336
- Швець Семен, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 119
- Швець Семен, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 246
- Швець Стефан, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Миргород 218
- Швець Федір, житель Кодацької паланки, переселенець з Крилівської сотні 101, 120
- Швець Федір, посполитий з с. Тритузне, переселенець з м-ка Рогатин 252
- Швець Яким, житель с. Сокільський Редут, переселенець з с. Віловець 291
- Швець Яким, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Санжари 226
- Швець Яким, посполитий з с. Тарамське, переселенець з с. Андрусівка 258
- Швець Ярема, переселенець з Старосамарської сотні 334, 335
- Швець Ярош, підпомічник з м-ка Кобеляки, житель с. Кам'янка Самарської паланки 286
- Швець Ярош, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Лучки 226
- Швець Яцько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Ждани 218
- Швець Яцько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Пожежа 251
- Швидкий Василь, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Жаботин 250
- Швидкий Іван Федорович, отаман Корсунського куреня, січовий кантаржій, військ. товмач 538, 766
- Швидкий Карпо, козак Величківського куреня 61; осавул Самарської паланки 367, 368, 370, 371
- Шевич Іван Георгійович, підполковник Слов'яносербського гусарського п. 503, 505, 515

- Шевич Іоан, генерал-майор, командир Сербського гусарського п. 503, 515, 790
- Шевченко Василь, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 239
- Шевченко Гришка, гайдамака 746
- Шевченко Дмитро, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Суботів 239
- Шевченко Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 239
- Шевченко Лук'ян, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Шевченко Олексій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 215
- Шевченко Савка, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 239
- Шевченко Харко, посполитий з м-ка Новий Кодак 227
- Шевчик Грицько, козак Платнірівського куреня, гайдамака 734, 735, 737, 739
- Шекель Трохим, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 120
- Шекера Роман, отаман Конелівського куреня 651, 702, 712
- Шелест Степан, житель м-ка Стара Самара 82
- Шепель Федір, козак Кисляківського куреня, рибалка 730
- Шепіль Іван, переселенець з Крилівської сотні 99
- Шеремет Кирило, посполитий з с. Романкове, переселенець з м. Чигирин 242
- Шерстюк Павло, козак Кисляківського куреня, гайдамака, син Савченків Корнія і Анастасії 15, 663, 664, 667, 670
- Шерстюк Роман, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Кобеляки 260
- Шерстюк Савка, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Білоцерківка 254
- Шерстюк Яким, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Крилів 235
- Шестя Хома, житель Кодацької паланки, переселенець з Гетьманської України 121
- Шетилов Петро Іванович, поручик ландмілицького полку 516
- Шибайківський Андрій, підписар Микитинського перевозу 462
- Шило Костя, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 252
- Шимко Філон, переселенець з Крилівської сотні 98
- Шинкар Василь, посполитий з с. Попівка Хорольської сотні Миргородського п., втікач 348
- Шипіл Семен, посполитий з м-ка Маячка, житель с. Самарчик 284
- Шипка Данило, житель м-ка Стара Самара 82
- Шипка Данило, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Шипка Лук'ян, козак, житель м-ка Стара Самара 80, 311, 374
- Шипченко Микита, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Широкий Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з станиці Ундрова 215
- Шия, козак Івонівського куреня, гайдамака 730
- Шия, козак Незамаївського куреня, гайдамака 730
- Шиянев Григорій, козак Бахмутського кінного п. 501, 502
- Шкарбул, козак Джерелівського куреня, гайдамака 734, 735
- Шкарбул (Шкарбуль) Семен, козак Васюринського куреня, гайдамака 734–736, 738, 739, 746
- Шкарбут (Шкорбут) Микита, козак Іркліївського куреня 555–557
- Школа, козак 713
- Шкробка Фесько, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Новий Кодак 251
- Шкура Фесько, начальник запорозької військ. команди 570
- Шкурат Матвій Федорович, полковник Самарської паланки 327, 682, 685–688, 784
- Шкурка Іван, житель м-ка Стара Самара 374
- Шмалибік Яків, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Новоселиця Київського в. 245
- Шмат, козак Сергіївського куреня 713, 714
- Шматко Іван, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Боровиця 248

- Шовковенко Грицько, переселенець з Старосамарської сотні 333
- Шовковий Грицько, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м. Переяслав 260
- Шовковий Іван, переселенець з Старосамарської сотні 334
- Шолен Микита, вівчар Носа Самійла 760
- Шолудко Онопрій, козак Корсунського куреня 398, 413
- Шолупина Олексій, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м. Новгородок 228
- Шпак Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Орли 222
- Шпак Ігнат, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Шпак Пилип, посполитий з м-ка Царичанка, житель с. Самарчик 283
- Шпак Семен, гайдамака 678–682
- Шпак Степан, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Крилів 257
- Шпетак Михайло, отаман Канівського куреня 737, 739
- Шпунт Семен, козак, житель м-ка Стара Самара 311, 374, 380
- Шрайка Ісько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Старий Крилів 229
- Шрам Зінець, житель м-ка Стара Самара 83
- Шрам Федір, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Штан [Дмитро?], писар Самарської паланки 82
- Штанігей Антон, житель с. Тальне 730
- Штепенко Михайло, козак з м-ка Соколянци, житель с. Самарчик 282
- Штефан Савка, переселенець з Крилівської сотні 101
- Штефан Яків, переселенець з Крилівської сотні 100
- Штефанов (Стефанов) Іван, волох, гусар Новосербського гусарського п., втікач 520–522, 524
- Штихоменко Василь, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 254
- Штовханенко Петро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Кишеньки 220
- Штувхай Панас, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Кишеньки 220
- Штюха Яків, переселенець з Крилівської сотні 100
- Шувалов Петро Іванович, генерал-лейтенант, сенатор 188, 782
- Шугайло Іван, житель с. Одиноківка 390
- Шулерка Іван, козак Полтавського куреня, молодик Кравця Михайла 763
- Шуліка Семен, посполитий з с. Тарамське, переселенець з м-ка Келеберда 259
- Шульга, козак Івонівського куреня, гайдамака 730
- Шульга Андрій, переселенець з Старосамарської сотні 333
- Шульга Андрій, посполитий з с. Старий Кодак, переселенець з м-ка Золотоноша 261
- Шульга Іван, посполитий з с. Романкове, переселенець з с. Ухівка 241
- Шульга Микита, посполитий з с. Кам'янка Кодацької паланки, переселенець з м-ка Крилів 263
- Шульга Роман, переселенець з Крилівської сотні 100
- Шульга Федір, переселенець з Крилівської сотні 100
- Шульженко Яків, гайдамака 734–739
- Щербина Василь, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Круків 246
- Щербина Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Медведівка 217
- Щербина Іван, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з с. Новоселиця Київського в. 246
- Щербина Ілько, житель с. Бригадирівка, переселенець з м. Чигирин 291
- Щербина Кіндрат, посполитий з с. Романкове, переселенець з м-ка Кременчук 242
- Щербина Клим, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Говтва 231
- Щербина Михайло див. Гладченко Михайло
- Щербина Михайло, переселенець з Крилівської сотні 99

- Щербина Роман, купець, житель м-ка Ромни 767, 768
- Щербина Степан, козак Дерев'янківського куреня 525
- Щербина Трохим, запорожець 494
- Щербина Трохим, козак Щербинівського куреня, житель с. Самарчик, тесть Густобрагова Григорія 490, 492–494
- Щербина Федір, гайдамака 746
- Щербина Яків, гайдамака 746
- Щербиненко Лук'ян, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Білоцерківка 217
- Щербиненко Матвій, переселенець з Крилівської сотні 99
- Щербоп'ят Прокіп, житель м-ка Стара Самара 379
- Щербоп'ят Яцько, житель м-ка Стара Самара 374, 379
- Щетінін Іван, драгун Українського ландміліцького корпусу, втікач 477, 478
- Щетінін Парфеній Хомич, майор Рязького ландміліцького п., комендант Старосамарського ретраншементу 13, 190–192, 307, 480, 481, 488, 489, 748–756, 789, 790
- Щипченко Тиміш, переселенець з Крилівської сотні, зять Грищенка Карпа 98
- Щока Яків, осавул Самарської паланки 168
- Щучка Лесько, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 230
- Юрашкевич Сава, хорунжий компанійської надвірної корогви гетьмана К. Розумовського 337, 338, 369
- Юрченко Андрій, посполитий з с. Комарівка, житель с. Самарчик 282
- Юрченко Лук'ян, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з м-ка Крилів 255
- Юрченко Юхим, посполитий з с. Комарівка, житель с. Самарчик 282
- Юрченко Яким, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Потоки 219
- Юхим, служитель Чалого Федора 759
- Юхименко Петро, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Полова 215
- Юхненко Давид, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Келеберда 214
- Я. І., Я. Ігнатович, Яким Ігнатович див. Малий Яким Ігнатович
- Ябленівщенко Андрій, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 246
- Ябленівщенко Микита, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м. Чигирин 246
- Яблунівщенко Клим, посполитий з с. Кам'янське Кодацької паланки, переселенець з м-ка Медведівка 248
- Явір, житель м-ка Стара Самара 81
- Язык Яцько, козак Корсунського куреня, гайдамака 653
- Якимов Григорій, полковник Кодацької паланки 24, 27; депутат в Слідчій комісії з Кримом 445
- Яків, зять Сендецького, житель м-ка Стара Самара 82
- Яковенко Грицько, переселенець з Крилівської сотні 98
- Яковенко Іван, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Яковенко Степан, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Яковлев (Батурицький) Онуфрій, козак Батурицького куреня, полковник Самарської паланки 23, 24, 773
- Якубович Яків Дем'янович, ген. військ. осавул 131, 132, 138, 148, 164, 169, 174, 177, 191, 196, 203, 577, 593, 690, 779
- Якушов Микита, кріпак Федорова Григорія, втікач 682
- Яланський Ісько, переселенець з Старосамарської сотні 335
- Яременко Василь, посполитий з с. Карнаухівка, переселенець з с. Мандзурівка 254
- Яременко Гордій, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Яременко Іван, козак, житель м-ка Стара Самара 311
- Яременко Ничипір, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з м-ка Крилів 226
- Яреськівський Прокіп, житель м-ка Стара Самара 81
- Ярешенко, комісар від Орлицької сотні Полтавського п. 89
- Ярошенко Іван, посполитий з м-ка Новий Кодак, переселенець з с. Лучки 225

Яценко Сергій, козак, житель с. Беседівка
559

Яценко Яцько, козак, житель с. Попівка
Хорольської сотні Миргородського п.,
втікач 348

Яцюра Яцько, посполитий з с. Тарамське,
переселенець з м-ка Білики Полтавсь-
кого п. 259

Яцько, гайдамака, житель с. Новоселиця
Київського в. 678–682

Яцько, козак Кальниболотського куреня
395, 412

Яцько див. Дячок Яцько

Яцько, Михайличин зять, переселенець
з Крилівської сотні 99

Яцько, Мосьпанів зять, посполитий з
с. Тритузне, переселенець з м-ка Келе-
берда 252

Яценко Лесько, переселенець з Крилів-
ської сотні 100

**СПИСОК ЗА ХРОНОЛОГІЄЮ
СТАРШИНИ ВІЙСЬКА ЗАПОРОЗЬКОГО,
ЯКА ЗГАДУЄТЬСЯ У ДОКУМЕНТАХ ТОМУ**

Кошова старшина

Кошові отамани

1744, 1752, Малий Яким Гнатович*
1754
1752 Іванов Павло
1753, 1754,
1757, 1758 Гладкий Данило Стефанович
1755, 1756, Лантух Григорій Федорович
1758, 1761
1755 Товстоніг Федір (наказний)
1759, 1761 Білицький Олексій Григорович

Військові судді

1755 Товстоніг Федір
1760 Сохацький (Горб) Федір

Військові писарі

1761 Чугуєвець Іван Афанасійович

Військові осавули

1754, 1757 Калнишевський Петро
Іванович

Полковники

1744 Прокопієв Іван
1754 Плакущий Максим
н. п. 1754 Малий Павло

**Військова старшина –
депутати слідчих комісій**

1752 Кирилов Павло
1752, 1753 Шафрановський Петро
1752, 1754 Лантух Григорій Федорович

1753 Домонтович Іван
1753, 1754 Сохацький (Горб) Федір
1753, Таран (Гаврилов) Нестір
1756–1758 Гаврилович
1754 Горб Лаврентій
1754 Іванов Павло
1754 Кишенський Василь
Максимович
1754 Рябий Іван
1754 Савелієв Стефан
1754 Самбок Микита
1754 Сербин Константій
1754 Филипов Родіон Пилипович
1754 Таран Корній
1754 Чорний Ігнатій
1754 Чугуєвець Іван Афанасійович
1754 Шарий Гаврило Якович
1754 Якимов Григорій
1757 Порожній (Никитов) Лук'ян
Микитович
1758 Семенов Андрій

Військова старшина

1754 Іванов Федір
1754 Стягайло Дмитро
1754 Шкура Фесько
1758 Ребриков Петро

**Канцеляристи Військової
канцелярії**

1752 Носовський (Ніс) Артем
1754 Борзаковський Михайло
1754 Семенов Андрій
1756 Малишевич Остап

* Різничитання див. Іменний покажчик.

	Військові кантаржії	1754	Чорний Степан
1754	Кіоморжоль Василь Лазарович	1757	Кирилов Павло
		1760	Могила Дем'ян
1754	Швидкий Іван Федорович		Полкові писарі
	Військові пушкарі	1756	Малиновський Данило
1754	Сторчак Олексій		Полкові осавули
1757	Варко Стефан	1754	Третяк Андрій
		1756	Коропець Омелько
	Військові товмачі		Кальміуська паланка
1754	Швидкий Іван Федорович		Полковники
	Служителі військового Микитинського перевозу	1754	Іванов Андрій
	Шафарі	1755	Ногай Павло
1755	Окатий Іван	1756	Чухрай Григорій Федорович
	Писарі	1758	Вербецький Андрій
н. п. 1754	Гулий Ілько	1759	Константій
1755	Порожній (Никитов) Лук'ян Микитович		Полкові писарі
	Підписарі	1758	Порожній Лук'ян Микитович
1754	Шибайківський Андрій		Полкові осавули
1755	Степан	1756	Іванов Сава
	Служителі військового Кодацького перевозу		Полкові підосавули
	Шафарі	1758	Круть Клим
1754	Великий Лук'ян		Кодацька (Новокодацька) паланка
	Паланкова старшина		Полковники
	Бугог'ардівська паланка	1752	Покотило Федір
	Полковники	1752, 1754	Якимов Григорій
1753	Афанасієв Лаврентій	1753, 1754	Савелієв Стефан
1753	Третяк Андрій	1754	Іванов Федір
1754	Довбня Михайло Артемович	1755	Сьомак Федір
1754	Іванов Федір	1755	Товкачівський Іван
1754	Лега Федір	1756	Мовчан Степан
1760	Іванов	1758	Чорний Степан
		1758	Кононов Григорій
	Інгульська (Перевізька) паланка		Полкові писарі
	Полковники	1752	Шафрановський Петро
1753	Топчій Василь	1754	Таран Нестір Гаврилович
1754	Стягайло Дмитро	1757	Семенов Андрій
			Полкові підписарі
		1754	Кошман Корній

Перевізька паланка
див. Інгульська паланка

Прогнойська паланка

Полковники
 1754 Сердечний Мартин

Самарська паланка

Полковники
 1744 Слинко Тишко
 1745 Чернець Терентій Григорович
 1746 Касап Микола Тимофійович
 1746 Чекерес Йосиф
 1747 Кишенський Василь Максимович
 1749 Москаленко Павло
 1750 Сорочинський Микола
 1750 Чорний Овдій
 1751 Кальниболотський Кузьма
 1751, 1757 Довбня Михайло Артемович
 1752 Таран Корній
 1752 Яковлев Онуфрій
 1753 Фастовець Семен
 1754 Малий Павло
 1754 Шкурат Матвій Федорович
 1755 Кобчинський (Горб) Андрій Іванович
 1755 Невидимий (Таран) Федір Федорович
 1756 Водолага Іван Сидорович
 1756 Горкуша Яків Іванович
 1756 Шабельник (Торський) Петро Микитович
 1757 Сиса Яків Гаврилович
 1758 Голубев (Злий) Іван Гордійович
 1758 Калатур Петро
 1759 Семенов Андрій
 1760 Булан Федір
 1760 Кумпан Олексій
 1761 Іванов Афанасій

Полкові писарі
 1747 Штан [Дмитро?]
 н. п. 1752 Носовський (Ніс) Артем
 1756 Котляревський Іван
 1757 Зеленський Павло Семенович
 1758 Лелек Григорій
 1758 Таран Нестір Гаврилович

Полкові осавули
 1751 Таран Василь
 1755 Щока Яків
 1757–1758 Швидкий Карпо

Полкові підписарі
 1752 Глоба Іван Якович

Курінні отамани

Васюринський курінь
 1755 Головка Ігнат

Величківський курінь
 1753 Легуша Демко

Дерев'янківський курінь
 1752, 1754 Касап Микола Тимофійович

Дінський курінь
 н. р. 1752 – Процик Прокіп
 н. п. 1758

Джерелівський курінь
 1755 Нетреба Павло

Дядьківський курінь
 1758 Горб Петро
 1750-ті рр. Горб Петро

Івонівський курінь
 1755 Гончар Пилип
 1757 Ухань Максим

Іркліївський курінь
 1753 Зубринський Марко
 1758 Домонтович Іван

Кальниболотський курінь
 1754, 1758 Ус Марко

Канівський курінь
 1755 Шпетак Михайло

Кисляківський курінь
 1752 Лебединець Семен

Конелівський курінь
 1754 Шекера Роман
 1760 Лисий Ігнат
 1760 Чорний Остап

Коренівський курінь
 1755 Білий Іван
 1750-ті рр. Перехрист Петро

Корсунський курінь
1760 Швидкий Іван Федорович

Крилівський курінь
1755 Малий Іван

Кушівський курінь
1759 Бородавка Давид

Левушківський курінь
1756 Замковський Михайло

Мінський курінь
1756 Єдуть Омелько
1758 Гнений Наум
1758 Ус Йосиф

Мишастівський курінь
1754 Чорний Демко
1755 Чорний Андрій
1756 Мартин

Незамаївський курінь
1756 Обаза Грицько

Пластунівський курінь
1759 Войт Семен

Платнирівський курінь
1755 Кравець Яким
1756 Чорний Демко
1759 Гардовий
1759 Стягайло Пилип

Сергіївський курінь
1756 Кобилячаголова Дем'ян

Тимошівський курінь
1755, 1756 Головатий (Головко) Пилип

Уманський курінь
1754 Плоскоголовий Павло
1755 Малюга Тиміш

Щербинівський курінь
1754, 1757 Литвинко (Литвин) Яків
н. п. 1754 Рашпіль Тимофій
1755 Литвинко Петро
1758 Гнений Наум

Невстановлені курені
1757–1758 Лобуровський Григорій

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

- Аджамка (Ажамка, Преображенська
Аджамська слобода), сл. Новослобід-
ського п. 731, 732
- Аджемир Мурзи аул 413
- Аджи-Голь (Очи-Голь), уроч. 453
- Азов, фортеця* 791
- Азовське море 524, 526
- Ак-Джабу (Ак-Джябу), уроч. 579, 581
- Ак-Мечеть, м.* 787
- Ак-Чокрак (Як-Чакрак), уроч. 414
- Амельничка див. Омельничок
- Амченськ, м. в Росії 516
- Андріївка, с. Переяславської сотні
і полку 259
- Андрусівка, с. Крилівської сотні
Миргородського п. 252, 259
- Андрусівка (Анрушівка), с. Київського в.
228, 244, 249, 258, 260, 292
- Анни Святої фортеця 473, 474
- Антонів, с. Київського в. 222
- Архангельськ, м. у Новій Сербії 487, 633,
660, 782, 789, 792
- Архангельське (Гірне), с.
Старооскольського повіту 536
- Атюша (Отюша), р. 228
- Атюша (Отюша), с. Батуринської сотні
Ніжинського п. 228
- Афтирський полк див. Охтирський полк
- Б. див. Стара Самара
- Бабани, с. 248
- Бабанка, р. 248
- Багачка (Багатка, Богачка), сотенне
м-ко Миргородського п. 695, 696
- Багмут, пос. Прилуцького п. 284
- Багмутка, р. 240
- Базавлук над р. Кам'янка див. Великий
Базавлуцький Кут
- Базавлук, р. 667, 692, 791
- Базавлуцька Кам'янка див. Кам'янка, р.,
притока Базавлука
- Бакумівка, с. Хорольської сотні
Миргородського п. 219
- Бакцисарай див. Бахчисарай
- Балаклійська сотня Ізюмського п. 215, 222
- Балаклія, м-ко Білоцерківської сотні
Миргородського п. 219
- Балаклія, с. Київського в. 217
- Балаклія, сотенне м-ко Ізюмського п. 222
- Баранівка, с. Сорочинської сотні
Миргородського п. 253
- Баранівка, с. Шишацької сотні
Миргородського п. 243
- Басань, сотенне м-ко Переяславського п.
669
- Батуринська сотня Ніжинського п. 228
- Бахмут, м. Бахмутської провінції
Воронезької губ. 500, 501, 503, 512, 790
- Бахмут, р.* 790
- Бахмутська провінція 510, 511, 513, 790
- Бахмутська фортеця 513
- Бахчисарай (Бакцисарай), м. 402, 577, 606,
660, 766–769, 786
- Бгородичне див. Стара Самара
Бендери, м. 787
- Берда, р. 65, 74, 518, 674, 676, 774, 777, 780
- Бердянська коса 525
- Берези, уроч. 518
- Березівка, с. в Новій Сербії 741, 742
- Березна, сотенне м-ко Чернігівського п.
224, 774
- Березнянська сотня Чернігівського п. 224
- Березова Лука, с. Комишнянської сотні
Гадяцького п. 289
- Берестечко, м-ко Волинського в. 247
- Берладинка, р.* 218

- Бершадський р-н, Вінницької обл.* 231
 Бершадь (Бершів), м-ко Брацлавського в.
 17, 218, 290
 Бесідівка, с. Сміленської сотні
 Лубенського п. 559
Бессарабія 786, 794
 Белгород, м. в Росії 516
 Бельов, м. в Росії 516
 Биківка, с. Крилівської сотні
 Миргородського п. 248, 259
 Бишкінь, м-ко Ізюмського п. 285
 Біла Церква, м. Київського в. 221
 Біла Шлюхта, м-ко Київського в. 221
Білгород, м. 787
 Білецьківка, с. Кременчуцької сотні
 Миргородського п. 245
 Білики, с. Миргородського п. 287
 Білики, сотенне м-ко Полтавського п.
 214, 223, 259, 263, 283
 Білицька сотня Полтавського п. 214, 223,
 254, 259, 261, 263
 Білівська фортеця, на Українській лінії
 488, 490, 528, 753, 785
 Білогорля див. Білозір'я
 Білозерка, р. 598–600, 611, 614
 Білозерський лиман 451, 587
 Білозір'я, м-ко Київського в.,
 на р. Білозір'я 222, 228
 Білозір'я, м-ко Київського в.,
 на р. Мшанець 251
 Білозір'я (Білогорля), м-ко Київського в.,
 над озером 247
 Білозір'я, р. 222, 224
 Білосарайська коса 524–526
 Білоусівка, с. Чорнухинської сотні
 Лубенського п. 264
 Білоцерква див. Білоцерківці
 Білоцерківка, сотенне м-ко
 Миргородського п. 213, 215, 216–218,
 224, 230, 231, 237, 245, 247, 254, 262,
 287, 289
 Білоцерківська сотня Миргородського п.
 213, 215, 216–218, 224, 230, 231, 237,
 245, 247, 254, 262
 Білоцерківський повіт, Київського в. 634
 Білоцерківці (Білоцерква), с. Пирятинсь-
 кої сотні Лубенського п. 262
 Більськ, с. Гадяцького п. 289
 Біляки, с. Хорольської сотні
 Миргородського п. 253, 254
- Бірки, с. Київського в. 292
 Бірки, с. Київського в., на р. Тясьмин 228,
 234, 235, 242
 Бірки, с. Ковалівської сотні Гадяцького п.
 222, 240
 Бірсут див. Ревунівка
 Бірсутський редут 753, 778, 782
 Благодирівка (Блигадирівка) див.
 Бригадирівка
 Блискуча Порта див. Османська імперія
 Бовбасівка (Болбосівка) с. Хорольської
 сотні Миргородського п. 216
 Бог див. *Південний Буг*
 Богачка див. Багачка
 Боговий степ див. Бузький степ
 Богович коса 440
 Богодухів (Богодухівка), сотенне м-ко
 Охтирського п. 214
 Богодухівська сотня Охтирського п. 214
 Богородичне (Богородично) див. Стара
 Самара
 Богородичнянська сотня див.
 Старосамарська сотня
 Богородичнянська фортеця див.
 Старосамарська фортеця
 Богуслав (Бугуслав), м-ко Київського в.
 251
*Богучар, м. Воронезької обл. Російської
 Федерації* 791
 Бодаква, р. 234
 Бодаква, с. Сенчанської (Сенецької)
 сотні Лубенського п. 234
 Божок (Бужок), р., притока Південного
 Бугу 233
 Боковенька, р. 666
 Болбосівка див. Бовбасівка
 Болхов, м. в Росії 516
 Борзна, сотенне м-ко, м. Ніжинського п.
 314–317, 319
 Борисівка, сл. Шереметева в Росії 285
 Борисівська слобода, Белгородської губ.
 229
 Борівський Кут 697
 Боровиця, м-ко Київського в. 234, 244,
 248, 250
 Боровиця, р. 258
 Брагинці, с. Варвинської сотні
 Прилуцького п. 257
 Браїлів, м. Брацлавського в. 262
Брацлавське воєводство 231

- Бригадирівка (Благодирівка,
 Бригадирівка, Брегадирівка,
 Данилівка), с. Орлицької сотні
 Полтавського п. 9, 89, 104, 105, 168–
 170, 176, 193–195, 198, 204, 265, 266,
 268, 269, 289, 290, 655, 778–780, 782
- Британь, о. 727
- Бубликова коса 397, 441, 454
- Бубни, сотенне м-ко Переяславського п.
 250
- Бубнівська сотня Переяславського п. 250
- Буг див. *Південний Буг*
- Бугуслав див. Богуслав
- Бугогартівська паланка див. Гард,
 паланка
- Буджацький степ (Буджак) 616, 618,
 619, 786
- Будища, с. Лютенської сотні Гадяцького п.
 225, 229, 252
- Бузуків, с. Київського в. 211, 256, 262
- Бузький (Боговий) степ 657
- Буряківка, с. 265
- Бутівський шанець, у Новій Сербії 644
- Валки, сотенне м. Харківського п. 225, 284
- Валківська (Вальська) сотня
 Харківського п. 225
- Валява, с. Київського в. 242
- Варвинська сотня Прилуцького п. 257
- Ведмедівка див. Медведівка
- Велика Берда, р. 787*
- Велика Вода, лиман 646
- Велика Дівиця, с. Прилуцької сотні
 і полку 225
- Велика Попівка, с. Миргородської сотні
 і полку 229, 283
- Велика Тернівка, р. 777*
- Великий Базавлуцький Кут (Базавлук
 над р. Кам'янка, Великий Кут), уроч.
 525, 667, 791
- Великий Інгул див. Інгул
- Великий Луг 481, 491, 697
- Великий Яланець, р. 410, 413, 730
- Великий Яланець, уроч. 410, 411
- Великі Байраки 352
- Великі Будища, сотенне м-ко
 Полтавського п. 221
- Великі Терни, сл. Сумського п. 215
- Великобудушанська сотня
 Полтавського п. 213–216, 221, 224
- Веньов, м-ко Тульської обл. Російської
 Федерації 789*
- Верблюжка, р. 780*
- Верблюжка (Верблюзька слобода), сл.
 Новослобідського п. 550, 551, 560–562,
 780
- Вербова, уроч. 445, 554, 612, 737, 739
- Вертіївка, сотенне с. Ніжинського п. 261
- Вертіївська сотня Ніжинського п. 261
- Верьовкіна, слобода Белгородської губ.
 471
- Вирловок, р. 244
- Вирловок, с. Київського в. 221, 244
- Виска див. Вись, сл.
- Вистр див. Остер, р.
- Висунь, р. 602, 738, 739
- Вись, р. 218
- Вись (Виска), сл. Новослобідського п.
 529, 534, 535, 555–557
- Вишні, с. Миргородської сотні і полку
 263
- Вищі Солонці, балка 397
- Військо Донське (Дон, Донська область)
 183, 208, 209, 215, 217, 224, 252, 525,
 777, 780
- Війтове (Войтове), с. Київського в. 243, 247
- Віловець, с. Київського в. 291
- Вільна, сл. 778*
- Вільне, м-ко на р. Самара 49, 50, 775
- Вільне, с. Царичанського р-ну
 Дніпропетровської обл. 775*
- Вільне, уроч. 309
- Вільний поріг 494
- Вільховець, с. 223
- Вільховець, с. Київського в.,
 на р. Гнилий Тікич 230
- Вільховець (Ольховець),
 м-ко Брацлавського в.,
 на р. Вільховець 229
- Вільховець (Ольховець), р. 229
- Вільшана, м-ко Київського в.,
 на р. Мазник 252
- Вільшана, р. 216, 222, 237, 244, 245, 252,
 254, 783
- Вільшана, с. Сумського п. 285
- Вільшанка (Ольшанка), сл.
 Новослобідського п. 552, 553
- Вінницька обл. 231*
- Вірки, с. Миргородського п. 288
- Власівка, с. Гадяцького п. 284

- Власівка (Уласівка), сотенне м-ко
 Миргородського п. 226, 231, 232, 243,
 251, 255, 256, 258, 264
- Власівська (Уласівська) сотня Миргород-
 ського п. 226, 231, 232, 243, 251, 255,
 256, 258, 264, 779
- Вовча, р. 501, 544
- Вовчі Байраки, уроч. 546, 660, 692, 693
- Вовчі Води, р. 65, 74, 777
- Водолага, м-ко 516
- Водолаги, с. Харківського п. 285
- Войтове див. Війтове
- Волга, р. 525
- Воловачі, с. Крилівської сотні
 Миргородського п. 259
- Вологда, м. 791*
- Волоська держава 230
- Волоська коса 730
- Воронеж, м. 541, 542
- Воронезька область, Російської
 Федерації 791*
- Воронівка, с. Київського в. 222, 292
- Вороніж, р. 225
- Вороніж, сотенне м-ко Ніжинського п.
 214, 217, 225
- Воронізька сотня Ніжинського п. 214,
 217, 225
- Вороньки, с. Городищенської сотні
 Лубенського п. 235
- Вороньки, сотенне м-ко
 Переяславського п. 218
- Вороньківська сотня Переяславського п.
 218
- Ворскла, р. 213–217, 220, 221, 223–227,
 229, 246–248, 253, 254, 258–261, 263
- Всеросійська імперія див. Російська
 імперія
- Вурлівці, с. Київського в. 249
- В'язівок, м-ко Київського в. 237, 245,
 290, 291
- Гадяцька сотня Гадяцького п. 64, 211,
 213, 215, 222, 225, 230, 242, 258, 783
- Гадяцький замок 783
- Гадяцький полк 211, 213, 215–217, 219,
 222, 225, 227–232, 238, 240–242, 247,
 248, 251, 252, 255, 258, 260, 284, 289,
 380, 683, 686–688
- Гадяч, полкове місто 213, 230
- Гайворон, р. 236
- Гайворон, с. Корибутівської сотні
 Прилуцького п. 236
- Галицька (балка?) 366
- Гард див. Гард
- Гвіздів, с. Київської сотні і полку 232
- Гезлев, м. 787*
- Гельмязівська (Глемязівська) сотня
 Переяславського п. 228
- Гетьманська Україна див. *Україна
 Гетьманська*
- Гірне див. Архангельське
- Глинище, балка 395
- Глинськ, м-ко, с. Крилівської сотні
 Миргородського п. 238, 240, 249, 252,
 711
- Глобинський район, Полтавської обл. 793*
- Глухів, м. 10, 89, 96, 109, 130, 131, 137,
 138, 148, 162, 168, 174, 176, 183, 190,
 193, 267, 268, 323, 324, 331, 332, 337,
 338, 354, 356, 357, 359, 367, 384, 386,
 387, 411, 413, 415, 436–440, 643, 644,
 659, 663, 670, 673, 677, 689, 699, 700,
 702, 704, 710, 734, 740, 774, 779
- Глухівська сотня Ніжинського п. 224, 232
- Гнила Луна, р. 252*
- Гнилий Тікич (Тікич), р. 217, 224, 227, 230,
 231, 238, 252, 260, 262*
- Гобор, м-ко на тер. Кримського ханату 597
- Говтва (Голтва), р. 231, 233
- Говтва (Голтва), сотенне м-ко
 Миргородського п. 213, 214, 219, 220,
 224, 231, 255, 259, 260, 262, 286–288
- Говтвянська (Голтвянська) сотня
 Миргородського п. 213–215, 219, 220,
 222–224, 228, 231, 255, 259, 260, 262, 286
- Головач, с. Полтавської 1-ї сотні
 Полтавського п. 286
- Голов'ятине, м-ко Київського в. 260, 261
- Голубовий Лиман, уроч. 442
- Горби, м. Лубенського п. 283
- Городище, м-ко Київського в. 244, 252
- Городище, м-ко Глобинського р-ну
 Полтавської обл. 793*
- Городище, сотенне м-ко Миргородсь-
 кого п. 230, 238
- Городище, уроч. в гирлі р. Білозерка 395
- Городищенська сотня Лубенського п. 235,
 258
- Городищенська сотня Миргородського
 п. 230, 238

- Городня (Городницьке), сотенне м-ко Чернігівського п. 247
- Городнянська (Городницька) сотня Чернігівського п. 247
- Горошине, сотенне м-ко Лубенського п. 234
- Горошинська сотня Лубенського п. 234
- Грамоклія див. Грамоклія
- Гребінки, с. Київського в. 290
- Гречанка (Гречана), р., рукав Дніпра 234, 248
- Григорія Святого шанець, у Новій Сербії 660, 661
- Грим'яча, р. 251
- Грим'яча, с. Комишнянської сотні Гадяцького п. 251
- Гринці, с. Сумської сотні і полку 240
- Грамоклія, р. 435, 669, 730
- Грамоклія (Грамоклія), уроч. 555, 556, 697, 731
- Грузька, р. 530, 534, 777
- Грузька, сл. Новослобідського п. 565
- Грунь, р. 213, 215–217, 222, 223, 229, 232, 242, 247, 248, 258
- Гусинець, р. 217
- Газі-Кермен (Кази-Кермен, Кизи-Кирмин, Хази-Кермен) 590, 591, 727, 794
- Гард (Гард), паланка 15, 19, 398, 551–555, 587, 608, 611, 653, 656, 657, 663, 667, 668, 671–673, 679, 697, 705–709, 716, 717, 719, 720, 722–724, 731, 732, 736, 778, 794
- Гард, уроч.* 794
- Гранівщина, с. Брацлавського в. 664
- Данилівка див. Бригадирівка
- Дашенки, с. Пирятинської сотні Лубенського п. 283
- Дворянська слобода 516
- Дейкалівка, с. Гадяцького п. 284
- Денисівка, с. Лубенського п. 283, 284
- Дереньковець, с. Київського в. 258
- Десна, р. 219, 224, 228
- Дешки, с. Київського в. 237, 238
- Диканька, с. Полтавської 1-ї (Петрівської), згодом – Великобудичанської сотні Полтавського п. 213–216, 224, 262, 647
- Дібрівка (Дубрівка), с. Чернігівського п. 659
- Діброва Шиянка, байрак 352
- Дмитрівка, с. Новослобідського п. 741, 742
- Дмитрушка, р. 213
- Дмитрушки, с. Брацлавського в. 213
- Дніпро, р. 19, 57, 65–67, 74, 76, 90, 93, 94, 107, 118, 160, 185, 194, 209, 211, 213–223, 225–234, 238–242, 244–247, 249–252, 254–259, 261–264, 307, 308, 314, 318, 344, 345, 351–353, 365, 395, 411, 421, 427, 430, 433, 434, 440, 441, 445, 455, 456, 491, 494, 501, 520, 575, 576, 579–583, 586–591, 597, 601, 603–605, 608, 611, 622, 624, 656–658, 694, 707–709, 711, 727, 728, 741, 742, 752, 776, 777, 780, 782, 783, 787, 788, 792, 794
- Дніпродзержинськ, м.* 776
- Дніпропетровськ, м.* 776
- Дніпропетровська область* 774, 775, 790
- Дністер, р. 231, 254, 786, 787
- Довгий острів 352
- Домаха, уроч. 410, 411, 441
- Домоткань, уроч. 666
- Дон див. Військо Донське
- Дон, р. 217, 224, 252, 777, 791
- Донець див. Сіверський Донець
- Донецька область* 790
- Донська область див. Військо Донське
- Дохна, р.* 218
- Драбинки, с. Київського в. 290
- Дубрівка див. Дібрівка
- Дунай, р.* 786, 791
- Есмань (Освань, Османь), р. 214, 217
- Єйська коса 474, 475
- Єланчик, р.* 780
- Єлизавети Святої фортеця (Єлисавет, С. Є., С. Єлисавети, Св. Є.) 13, 207, 270–272, 522, 529–533, 535–545, 547–549, 551–563, 565–567, 635, 652, 659, 673, 699–701, 705, 717, 718, 720–723, 731, 732, 760, 761, 763–765, 780, 782, 791–794
- Єнікале, м.* 787
- Єпатаха, уроч. 414, 592, 593
- Єрки, с. Миргородської сотні і полку 231, 245, 246
- Єрківці, с. Лубенської сотні і полку 217, 264
- Єрлиги 419

- Жаботин, м-ко Київського в. 211, 214, 220, 236, 241, 248, 250, 259, 290, 291
- Жаботинка, р. 211, 214, 220, 236, 241, 248, 250, 259
- Ждани, с. Сенчанської сотні Лубенського п. 218
- Житлові Могили, уроч. 543
- Жовнине, м-ко Чигирин-Дібровської сотні Лубенського п. 231
- Журавка, р. 253
- Журавка, с. Київського в. 253
- Журавка, сотенне м-ко Прилуцького п. 219
- Журавська сотня Прилуцького п. 219
- Журинці, с. Київського в. 258
- Загрунівка, с. Ковалівської сотні Гадяцького п. 213, 216
- Задніпров'я* 782
- Залевки (Зелевка, Зелевки), с. Київського в. 225, 240, 243, 257
- Засулля, с. Роменської сотні Лубенського п. 213, 235
- Західна Каїр див. Каїрка-Західна *Західний Ногаї* 787; див. також Ногаї
- Звенигородка, м-ко Київського в., на р. Капустина Долина 264
- Зелевка (Зелевки) див. Залевки
- Зіньків, сотенне м-ко Гадяцького п. 223, 284
- Зіньківська сотня Гадяцького п. 223
- Золотоніська сотня Переяславського п. 261
- Золотоноша, р. 261
- Золотоноша, сотенне м-ко Переяславського п. 261, 664
- Зубівка, с. Миргородської сотні і полку 217
- Зуївці (Зюївці), с. Миргородської сотні і полку 224, 288, 289
- Івангородська сотня Ніжинського п. 216
- Івашки, с. Полтавської 2-ї (Пушкарівської) сотні Полтавського п. 215, 283
- Ізмаїл*, м. 787
- Ізюм (Узюм), м. 230, 516
- Ізюмська (Узюмська) сотня Ізюмського п. 230
- Ізюмський (Узюмський) полк 222, 230, 284, 285, 783
- Ікава, пос. Київського в. 292
- Ільвів, м. Київського в. 292
- Ільтиця, р. 250
- Імшанець див. Мшанець
- Інгул (Великий Інгул), р. 558, 571, 584, 587, 592, 611, 668, 669, 694, 709, 730, 731
- Інгулець, р. 237, 238, 241, 244, 442, 602, 655, 666, 669, 709, 738, 739
- Інгульська паланка 395, 679, 774
- Ірдинь (Рдень), р. 214
- Іркліїв (Ірклій), сотенне м-ко Переяславського п. 213, 235, 263
- Іркліївська сотня Переяславського п. 213, 235, 263
- Ірклій (Ірклієць), р. 213, 232–234, 263
- Ічня, м. Прилуцького п. 284
- К. паланка див. Кодацька паланка
- Кагамлик, р. 237, 255
- Кагамлик, с. Власівської сотні Миргородського п. 255
- Кази-Кермен див. Газі-Кермен
- Каїрка (Каїрська), р. 713, 727
- Каїрка-Західна, р. 416
- Каїрка-Мечетна, уроч. 415, 416
- Каїрська плавня 714
- Калаберда див. Келеберда
- Калантаїв, с. Київського в. 223, 234, 251, 252
- Каленики, с. Говтвянської сотні Миргородського п. 283, 287
- Калуга, м. в Росії 516
- Кальміус (Кальміуська паланка) 474, 475, 480, 506, 516, 517, 519, 525–527, 597, 679, 708, 736, 751, 757
- Кальміус, р. 65, 74, 626, 777, 780
- Кальниболото, м. Брацлавського в. 291
- Кальниболото, с. Київського в. 221, 238, 290
- Кальчик, р. 65, 74, 777
- Калюжине, с. Полтавського п. 690
- Камишевата балка див. Камишувата балка
- Кам'яна див. Кам'янка
- Кам'яний Затон, фортеця* 780, 788
- Кам'яний Затон (Кам'яне, Кам'яний, Кам'янське), уроч. 459, 462, 465, 581, 584, 587, 611, 613, 614, 628, 780, 788
- Кам'янка, пос. над Дніпром, підданства Війська Запорозького 251, 262–264

- Кам'янка*, р. 242
 Кам'янка, с. Потоцької сотні
 Миргородського п. 241
 Кам'янка (Базавлуцька Кам'янка), р.,
 притока Базавлука 667, 791
 Кам'янка (Кам'яна), р., права притока
 Дніпра 571, 792
 Кам'янка (Кам'янка Нижча, Кам'янка
 Чаплинська), с. Кодацької паланки 61,
 115, 776
 Кам'янка (Кам'янськ), с. Київського в.,
 на р. Тясмин 245, 246, 248, 250, 251
 Кам'янка (напроти Кодаків), с.
 Самарської паланки 61, 262, 286, 287,
 291, 655, 776
 Кам'янка (Усть-Кам'янка), уроч. при
 впадінні р. Кам'янка в Дніпро 427, 430,
 434, 445, 456, 575, 576, 584, 586, 587,
 591, 608, 611, 713, 714
 Кам'янка Вища див. Кам'янське,
 с. Кодацької паланки
 Кам'янка Нижча (Кам'янка Чаплинська)
 див. Кам'янка, с. Кодацької паланки
Кам'янка Тритузнева див. Кам'янське,
 с. Кодацької паланки
 Кам'янськ, на р. Тясмин див. Кам'янка,
 с. Київського в.
 Кам'янська Січ 792
 Кам'янське, уроч. див. Кам'яний Затон
 Кам'янське (Кам'янка Вища, *Кам'янка*
Тритузнева), с. Кодацької паланки 61,
 776
Кам'янський острів 782
 Кам'янський ретраншемент 491, 752, 776,
 782
 Канів, м-ко Київського в. 213, 226, 263
 Канів, р. 261, 263
 Капустина Долина, р. 264
 Капустине, с. Київського в. 223
 Карабельне див. Корабельне
 Карапиші, с. Київського в. 290
Карасу-Базар (Карасев), м. на тер. Кримсь-
 кого ханату 787
 Карибутівська сотня див. Корибутівська
 сотня
 Каризька сотня Сумського п. 255
 Карлівка, с. Полтавського п. 284
 Карнаухівка, с. Кодацької паланки 253
 Карпилівка (Корпилівка), с. Пирятинської
 сотні Лубенського п. 229
- Катерининська провінція, Новоросійської*
губ. 790
 Кафа (Кефа), м. на тер. Кримського
 ханату 767, 768, 787
Кафський віялет 787
 Качкари, уроч. поблизу Дніпра 395, 411,
 726, 728
 Келеберда (Калаберда, Керебердь),
 сотенне м-ко Полтавського п. 214–
 216, 218–221, 223, 226–231, 233, 249,
 250, 252–254, 257–259, 286, 287
 Келебердянська (Керебердянська) сотня
 Полтавського п. 214–216, 218–221,
 223, 226–231, 233, 249, 250, 252–254,
 257–259
 Керемечик, уроч. 589–591
 Керч, м. на тер. Кримського ханату 767,
 768
 Кефа див. Кафа
 Ки. див. Китайгород
 Києво-Печерська фортеця 410
 Кизи-Кирмин див. Газі-Кермен
 Київ, м. 109, 223, 402, 403, 411, 413, 415,
 417, 421, 433, 435, 442–444, 447, 448,
 456, 458, 465, 467, 537, 570, 577, 599,
 600, 612, 613, 616, 637, 673, 699, 708,
 765, 769, 777, 783
Київська область 794
 Київська сотня Київського п. 223, 232
Київське воеводство 779, 783
 Київський полк 223, 229, 232, 783
Килія, м. 787
 Кирдани, с. Київського в. 717
 Кисівка, с. Келебердянської сотні
 Полтавського п. 248, 252
 Кислякова Балка, уроч. 442, 669, 730, 731
 Китайгород (Ки.), сотенне м-ко
 Полтавського п. 58, 65, 67, 73–75, 90,
 91, 93, 150, 151, 213, 227, 245, 246, 260,
 263, 264, 282, 286–288, 346, 347, 373, 777
 Китайгородська сотня Полтавського п.
 9, 65, 70, 73, 74, 213, 227, 245, 246,
 260, 263, 264, 774
 Кишевате див. Ківшувата
 Кишеньки (Кишінка), сотенне м-ко
 Полтавського п. 220, 225, 227, 246–248,
 258, 263, 286
 Кишеньківська сотня Полтавського п.
 220, 223–227, 246–248, 258, 263, 286,
 288

- Кіблич, р. 234
Кіблич, с. Брацлавського в. 234
Ківшувата, с. Таращанського р-ну
Київської обл. 794
Ківшувата (Кишевате), м-ко 717
Кіззе (Коззе), уроч. 441, 694–697
Кільчень, р. 44, 45, 47, 83, 341, 343, 344,
359, 365, 368, 371, 372, 376, 379
Кільчень, уроч. 286
Кінбурн, фортеця 765, 767
Кінська (Кінські Води), р. 455, 456, 458–
464, 607, 774, 787
Клепачі, с. Хорольської сотні Миргород-
ського п. 237
Княжі Байраки, уроч. 543, 660
Кобань див. Кубань
Кобеляки, сотенне м-ко Полтавського п.
217, 253, 260, 261, 264, 282, 286
Кобеляцька сотня Полтавського п. 217,
253, 260, 261, 264
Ковалівка, сотенне м-ко Гадяцького п.
217, 242, 247, 248
Ковалівська сотня Гадяцького п. 213,
215–217, 222, 240, 242, 247, 248
Кодак (Кодаки), м-ко 54, 55, 61, 62, 88,
95–98, 102, 103, 118, 122, 123, 127, 131,
139, 141, 152, 157, 159, 171, 184, 185,
194, 331, 333, 353, 655, 741; див.
також Новий Кодак, Старий Кодак
Кодацька (Новокодацька) паланка
(К. паланка) 7–10, 57, 94, 96, 97, 101,
104, 108, 114, 118, 119, 127, 130, 140,
142, 193, 199, 211, 277, 278, 340, 349,
649, 650, 653–655, 667, 679, 708, 715,
735, 752, 753, 776, 780
Кодацький острів 727
Кодацький перевіз 104, 160, 161, 688, 780
Кодацький (Койдацький) редут 13, 750,
755, 782
Кодацький шлях 362, 365, 376, 379
Кодима, р. 787
Козацька Долина, сл. Київського в. 634
Козелець, м-ко 783
Коззе див. Кіззе
Козорудка, р. 259
Коломак, р. 214, 220
Коломак, сотенне м-ко Охтирського п.
214, 220, 285
Коломацька сотня Охтирського п. 214,
220
Комарівка, с. Білицької сотні Полтав-
ського п. 254, 261, 282, 285
Комиші, с. Гадяцького п. 284
Комишня, сотенне м-ко Гадяцького п. 224
Комишнянська сотня Гадяцького п. 224,
230, 251, 289, 687
Комишувата (Камишевата) балка 547, 548
Кононча, с. Київського в. 228
Конотопська сотня Ніжинського п. 233,
234, 236
Константинополь, м., столиця Османської
імперії 405, 443, 447, 569, 571, 579, 581,
584, 600, 603, 786; див. також Пери
Константинопольська
Копиль, м. на тер. Османської імперії спр.
525
Корабельне (Карабельне), уроч. 669
Коржеві Могили, уроч. 692
Корибутівська (Карибутівська) сотня
Прилуцького п. 236
Коров'ячий Брід, уроч. 518
Короп, р. 232
Короп, сотенне м-ко Ніжинського п. 232
Коропська сотня Ніжинського п. 232
Корпилівка див. Карпилівка
Корсунь, м-ко Київського в. 223, 232, 291,
666
Коршаки, с. Чернігівського п. 234
Коселівка, с. Київського в. 251
Коси, уроч. 549
Косівка, с. в Новій Сербії 741, 742
Космаська плавня 727, 728
Космаха, р. 727
Коханівка (Кохнівка), с. Кременчуцької
сотні Миргородського п. 667
Красна Лука, с. Гадяцької сотні і полку
258
Красний Кут, пос. Охтирського п. 285
Красний Яр, шанець в Слов'яно-Сербії 504,
790
Кременчук, сотенне м-ко Миргородсь-
кого п. 234, 239, 242, 244, 252, 608, 667,
677, 701, 703, 716, 734, 735, 739
Кременчуцька сотня Миргородського п.
234, 237, 239, 240, 242, 244–246, 251,
252, 779
Кременчуцьке водосховище 783
Кремське, уроч. 80, 359, 368, 372
Кривий Тор, р. 777
Крилів, м-ко Київського в. 290

- Крилів, сотенне м-ко Миргородського п. 97, 234, 237, 240, 254–256, 521
- Крилів (Старий Крилів), м-ко (м.) Київського в. 213, 216, 218, 220, 225–229, 232, 235, 237, 239–242, 245, 247, 249, 250, 254–258, 260, 263, 290–292, 779, 783
- Крилівська сотня Миргородського п. 10, 96–98, 101, 102, 233–235, 237, 238, 240–242, 248, 249, 254–256, 259, 779
- Крилівський шанець, у Новій Сербії 521, 523, 524, 646
- Кримський степ 462, 588, 787
- Кримський ханат (Крим, Кримська держава, Кримські границі, Кримські місця, Кримська область, Кримська сторона) 5, 11–14, 372, 403–405, 414–416, 419–422, 426, 427, 433, 442, 444, 446, 448, 451, 452, 455–457, 460, 461, 464–467, 487, 538, 569, 574, 577, 587, 588, 597, 598, 603, 606–610, 612, 613, 615–619, 627, 628, 638, 657, 707, 726, 765–768, 777, 780, 786–788, 792
- Кримський шлях 384, 427
- Криниці, с. 445
- Крисова застава (Крис) 685, 687–689
- Круків, с. Кременчуцької сотні Миргородського п. 240, 246, 251
- Крупичполе, с. Ніжинської сотні і полку 223
- Крутий Берег, с. Городищенської сотні Лубенського п. 258
- Кубань (Кобань), р. 17
- Кубань (Кубанська сторона) 419, 768, 787, 791
- Курилівка, с. Китайгородської сотні Полтавського п. 383, 385
- Курінка, с., м-ко Чорнухинської сотні Лубенського п. 233, 235
- Курськ, м. в Росії 516
- Куций Яланець, р. 730
- Лебедин, с. Київського в. 249
- Лебединка, р. 218
- Лелюхівка, с. Полтавського п. 282
- Леськи, с. Київського в. 220
- Летичів, м. Подільського в. 233
- Лиман, м. Ізюмського п. 284
- Липівка, с. Гадяцької сотні і полку 242
- Лисівка, с. Лютенської сотні Гадяцького п. 238
- Лисянка, м-ко Київського в. 224, 227, 231, 252, 260, 262
- Литвяки, с. Лубенської сотні і полку 239, 253, 254, 256
- Лозова (Лозовата), балка 351, 353, 358
- Лозовата, р. 225, 351, 388
- Ломовате, с. Київського в. 241, 247, 250
- Лохвицька сотня Лубенського п. 239, 255, 259, 288
- Лохвиця, р. 255
- Лохвиця, сотенне м-ко Лубенського п. 239, 259, 283
- Лубенська сотня Лубенського п. 217, 222, 239, 244, 253, 254, 256, 264
- Лубенський полк 213, 217, 218, 222, 227, 229, 231, 233–236, 238–240, 244, 249, 250, 253–260, 262–264, 283, 284, 288, 289, 559, 783
- Лубни, полкове місто 264
- Луганська область 790
- Лугань, р. 774, 777, 790
- Лугань, станиця Війська Донського 217
- Лукімська сотня Лубенського п. 235, 250, 255, 264
- Лутишине, с. Охтирського п. 290
- Лучки, с. Кишеньківської сотні Полтавського п. 225, 281–283, 285, 286
- Любар, м. Волинського в. 230
- Лютенська сотня Гадяцького п. 223, 225, 227–229, 238, 241, 247, 252, 255
- Лютенська, р. 223, 241, 247
- Лютенська, сотенне м-ко Гадяцького п. 223, 247, 255, 284
- Лядщина див. Річ Посполита
- Лялинці, с. Переяславського п. 233, 238
- Лящівка, с. Лукімської сотні Лубенського п. 250
- Мазник, р. 252
- Македони, с. Київського в. 261
- Макушина Могила (Макушин Брід), уроч. на р. Кільчень 44, 45, 47, 61, 63, 65, 71, 72
- Мала Азія 791
- Мала Росія (Малоросія) див. *Україна Гетьманська*
- Мальці, с. Хорольської сотні Миргородського п. 217
- Мамаївка, с. Прилуцького п. 414
- Мамайсурка, уроч. 421, 427, 460

- Мандзурівка, с. Келебердянської сотні
Полтавського п. 254
- Манжелія (Манжалівка, Манжалійка,
Манжаліївка), м-ко, с. Омельницької
сотні Миргородського п. 215, 230–232,
251, 283, 288, 520
- Мануїлівка, с. Говтвянської сотні
Миргородського п. 262
- Маньківка, м-ко Брацлавського в., на р.
Гнилий Тікич 217
- Маньківка, с. Брацлавського в. 222
- Маньківка, с. Брацлавського в., на р.
Південний Буг 214
- Маньківка, с. Брацлавського в., на р.
Уманка 246
- Мартинівка, с. Івангородської сотні
Ніжинського п. 216
- Масковка див. Московка
- Мачухи, с. Полтавської 2-ї (Пушкарів-
ської) сотні Полтавського п. 218
- Маяцька сотня Полтавського п. 10, 218,
301, 302, 774
- Маячка, уроч. 416
- Маячка (Моячка), р. 509
- Маячка (Моячка), сотенне м-ко
Полтавського п. 218, 282–284, 373, 777
- Мгар, с. 783*
- Медведівка, м-ко Чигиринського р-ну
Черкаської обл. 793*
- Медведівка (Ведмедівка), м-ко Київсь-
кого в. 217, 218, 221, 227, 237, 238, 241,
243, 247, 248, 251, 260, 263, 291, 292
- Медведівка (Ведмедівка), р. 221, 237,
238, 241, 251
- Мелюшки, с. Миргородської 1-ї сотні
Миргородського п. 728
- Менська сотня Чернігівського п. 224*
- Мереза (Мерехва), м. Харківського п. 284
- Мерло, р. 214
- Мертвовід (Мяртвовід), р. 664, 669
- Мертвовід (Мяртвовід), уроч. 411, 445
- Мечет 730
- Мигійський Ташлик, р. 663
- Микитине (Никитин, Никитине,
Никитинський Перевіз, Перевіз), с.
420–422, 424–427, 430, 433, 434, 448,
449, 459–462, 464, 611, 655, 692, 780
- Микитинська (Никитина, Никитинська)
застанва 615–618, 628, 782
- Микитинська коса (Н. коса) 627, 788
- Микитинський (Никитинський) перевіз
160, 162, 451, 452, 454, 455, 457, 468,
469, 577, 627, 780
- Николаївське (Николаївка, Николаїв-
ське), уроч. 359, 365, 366, 368, 372
- Милове, уроч. 477, 478, 480
- Мильці, с. Полтавської 1-ї сотні і полку
286
- Миргород, полкове місто 218, 222, 225,
253, 283
- Миргородська 1-а сотня
Миргородського п. 728, 780
- Миргородська сотня Миргородського п.
217–219, 222, 224–226, 229, 231, 245, 253
- Миргородський полк 9, 10, 19, 96, 170, 171,
211, 213–226, 228–264, 283, 285–289,
346–350, 369, 520, 654, 689, 690, 693, 750,
779, 783
- Мишури́н Ріг (Мишурів), м-ко Келебер-
дянської сотні Полтавського п. 250; сл.
Новослобідського п. 538, 539, 782, 793
- Міус (Міюс), р. 512, 518, 780
- Мліїв, с. Київського в. 254, 260
- Многа, р. 227, 235, 258, 260, 262
- Мозолівка, с. Чигирин-Дібровської сотні
Лубенського п. 240, 253
- Мойсіївка, с. Лукімської сотні
Лубенського п. 255, 264
- Молдавія 794*
- Молочна, р. 414
- Монастирський острів 352
- Моринці, с. 634
- Москва, м. 85, 86, 88, 187, 188, 436, 448,
642, 643, 789
- Московка (Масковка), р. 491
- Мошна, р. 213, 238, 252, 254
- Мошни, м-ко Київського в. 213, 238, 252, 254
- Моячка див. Маячка
- Мрин, сотенне м-ко Ніжинського п. 222
- Мринська сотня Ніжинського п. 222
- Мужиця, р. 255
- Мшанець (Імшанець), р. 234, 251
- Мяртвовід див. Мертвовід
- Н. Кодак див. Новий Кодак
- Н. коса див. Микитинська коса
- Немирів (Немерів), с. 290
- Ненаситецький острів 782*
- Ненаситецький ретраншемент
(Ненаситець) 750

- Нестерівка (Нестерів, Несторів, Несторівка), м-ко Цибулівської сотні Миргородського п. 232–234
- Нехаївка, с. Гельмязівської сотні Переяславського п. 613
- Нехвороща (Нефороща), сотенне м-ко Полтавського п. 204, 206, 251, 262, 282, 285–287, 373, 674–676, 777
- Нехворощанська сотня Полтавського п. 251, 262, 774
- Нечаївка, с. Київського в. 255
- Нижчі (Нижні) Солонці, балка 397, 441
- Никитин (Никитине, Никитинський Перевіз) див. Микитине
- Никитина (Никитинська) застава див. Микитинська застава
- Никитинський перевіз див. Микитинський перевіз
- Николаївка (Николаївське) див. Николаївське
- Ніжин, полкове місто* 783
- Ніжинська сотня Ніжинського п. 223
- Ніжинський полк 214, 216, 217, 222–225, 228, 232–234, 236, 261, 284, 783
- Нова Водолага, сл. 285
- Нова Сербія (Новосербія) 15, 94, 160, 162, 183, 208, 209, 520, 644, 645, 651, 652, 660–663, 700, 703, 705, 709, 716, 717, 719, 720, 722–724, 741, 742, 779, 780, 782, 791–793
- Новгород-Сіверська (Новгородська) сотня Стародубського п. 224, 228
- Новгород-Сіверський (Новгородок), сотенне м. Стародубського п. 228
- Новий Кодак (Н. Кодак), м-ко Кодацької паланки 57, 61, 85, 103, 105–107, 111, 113, 115, 118, 153, 211, 221, 223, 226–228, 249, 251, 261, 277, 489, 649, 650, 653, 654, 776; див. також Кодак
- Нові Санжари, сотенне м-ко Полтавського п. 262, 281–283, 285, 774; див. також Санжари
- Новоархангельська слобода, Новослобідського п. 551, 552
- Новобогородицька фортеця* 773, 775
- Новокодацька паланка див. Кодацька паланка
- Новомиргородський шанець, у Новій Сербії 523, 563
- Новомосковськ, м. Дніпропетровської обл.* 774
- Новоросійська губернія* 774, 780, 790
- Новосанжарська сотня Полтавського п. 223, 262; див. також Санжарська сотня
- Новоселиця, с. Київського в. 216, 228, 245, 246, 248–250, 258, 263, 678, 679, 681–684
- Новоселиця (Новоселівка), сл. див. Самарчик, с.
- Новосербія див. Нова Сербія
- Новосергіївська фортеця* 775
- Новосіченська фортеця (ретраншемент) 472, 477, 478, 480, 517, 527, 688, 780, 782
- Новослобідський (Слобідський) полк 13, 160, 162, 200, 209, 529–533, 535, 537–539, 543–545, 549–553, 555, 556, 560, 561, 563, 779, 780, 791
- Ногаї, тер. 741; див. також *Західний Ногай, Східний Ногай*
- Обломіївка (Обломійка), р. 259
- Одинківка (Одимівка, Одимківка), с. Самарської паланки 285, 390, 785
- Олексія Святого фортеця* 785
- Олешки, уроч. 654
- Олешківська Січ 654, 793
- Ольховець див. Вільховець
- Ольшанка див. Вільшанка
- Омельник, сотенне м-ко Миргородського п. 211, 219, 229, 235, 238, 239, 243, 244, 257, 258, 288, 289, 520
- Омельницька сотня Миргородського п. 211, 215, 219, 229–232, 235, 238, 239, 243, 244, 251, 257, 258
- Омельничок, р. 248, 252, 254, 700, 701
- Опанасівка, с. Гадяцької сотні і полку 225
- Опішня, сотенне м. Гадяцького п. 284
- Орел, м. в Росії 516
- Оріль, р. 5, 8, 90, 160, 162, 213, 216, 218, 227, 245, 246, 251, 260, 262–264, 307, 309, 775, 777
- Орли, сотенне м-ко Полтавського п. 213, 217, 218, 222, 230, 231, 263, 282, 286–288
- Орлицька сотня Полтавського п. 9, 89, 104, 168–170, 176, 177, 193–195, 213, 217, 218, 222, 230, 231, 245, 263, 265, 266, 774, 778–780, 782
- Орлівка, сл. Полтавського п. 283
- Орлянське, с. Орлицької сотні Полтавського п. 245

- Орчик, р. 250
 Орчик, с. Полтавської сотні і полку 250
 Освань див. Есмань
 Османська імперія (Блискуча Порта, Оттоманська імперія, Порта, Порта Аттаманська, Порта Оттоманська, Турецька держава, Турецька імперія, Турецька область, Турецька сторона, Турецькі границі, *Туреччина*, Турещина) 5, 12, 14, 15, 17, 66, 71, 74, 175, 179, 182, 208, 267, 403, 406, 408, 420, 426, 431–435, 442–447, 452, 456, 465–467, 518, 524, 525, 569, 570, 579, 581, 584, 600, 603, 615, 617, 620, 628, 638, 640, 644, 645, 657, 707, 722, 726, 774, 775, 777, 781, 784, 787, 788, 791, 792
 Османь див. Есмань
 Осокорівка, р. 646, 647
 Остап'є, сотенне м-ко Миргородського п. 216, 218, 230, 260
 Остап'ївська сотня Миргородського п. 216, 218, 230, 258, 260
 Остер, сотенне м-ко Київського п. 229
 Остер (Вистр), р. 222, 229
 Остерська сотня Київського п. 229
 Осьмаки, с. Чернігівського п. 224
 Оттоманська імперія див. Османська імперія
 Отюша див. Атюша
 Охтирська сотня Охтирського п. 236
 Охтирський (Афтирський) полк 214, 220, 236, 285, 290, 783
 Очаків, м. на тер. Кримського ханату 5, 7, 14, 445, 446, 453, 455, 468, 525, 569, 608–610, 612, 616, 618, 619, 766–768, 787
Очаківський віялет 787
 Очи-Голь див. Аджи-Голь
 Павлоч, м-ко Київського в. 224, 292
 Паланка, с. Брацлавського в. 249
 Панасівка, с. Сорочинської сотні Миргородського п. 213, 222
 Пединівка (Педанівка, Педирівка), с. Київського в. 216, 222
 Перевід, р. 229, 259
 Перевіз див. Микитине
 Перевізька паланка 440, 567, 587, 611, 612, 630, 655, 694, 695, 708, 735
 Переволочна, с. Прилуцького п. 284
 Переволочна, сотенне м-ко Полтавського п. 213, 225, 238, 264, 660
 Переволочнчанська сотня Полтавського п. 213, 225, 238, 264, 689, 782
 Переволочнчанський шлях 660
 Перекіп, сл. Харківського п. 285
 Перекоп, м. на тер. Кримського ханату 11, 14, 415, 416, 600, 628, 765, 767, 768, 787
 Перекопський степ 415, 419, 580, 582, 600, 601
 Пересип, уроч. 416
 Переяслав, полкове місто 260, 264, 265
 Переяславська сотня Переяславського п. 231, 250, 259, 260, 264, 265
 Переяславський полк 213, 218, 228, 231, 233, 235, 238, 250, 259, 260, 263–265, 669, 783
 Пери Константинопольська 579, 581, 584, 726
 Петрики (Петри), с. Київського в. 241
 Петрівська сотня див. Полтавська 1-а сотня
Петрівці, с. Полтавської 1-ї сотні Полтавського п. 262
Пивиха, гора 793
 Пиків, м-ко Брацлавського в. 223
 Пирятин, сотенне м-ко Лубенського п. 229, 233
 Пирятинська сотня Лубенського п. 229, 233, 260, 262, 283
Південна Україна 790
 Південний Буг (Буг, Бог), р. 14, 19, 214, 223, 227, 413, 436, 437, 441, 445, 454, 458, 575, 588, 600–603, 607, 608, 611, 656–658, 663, 667, 673, 699, 707–709, 717, 722, 730, 731, 787, 794
Північне Причорномор'я 786
 Підставки, с. Гельмязівської сотні Переяславського п. 228
 Пізняки, с. Лубенського п. 283
 Піски, с. Чорнухинської сотні Лубенського п. 249
 Піщаний редут 83
 Плетеноташлицька слобода, Новослобідського п. 530–535
 Погар, р. 227
 Погоріле, уроч. 365, 366
 Погорільці, с. Київського в. 241
 Погребище, м-ко Брацлавського в. 290

- Пожежа, м-ко Київського в., на р.
Мшанець 234, 251
- Пожежа, с. Київського в., на р. Білозір'я
244
- Пожня, р. 236
- Покошичі, с. Понорницької сотні
Чернігівського п. 217
- Полова, р. 215
- Полова, с. Прилуцької сотні і полку 215
- Полтава, полкове місто 28, 30, 37, 38, 46,
126, 134, 151, 154, 177, 178, 197, 214,
271, 305, 653, 674
- Полтавська область* 793
- Полтавська 2-а (Пушкарівська) сотня
Полтавського п. 214, 215, 218
- Полтавська 1-а (Петрівська) сотня
Полтавського п. 221, 262, 647
- Полтавський полк 7–10, 17, 27–30, 34, 35,
37–39, 41, 44–46, 48, 50–52, 54–56, 58,
60–63, 70–73, 76, 78, 80, 85, 86, 88–90,
93–95, 104, 106, 119, 124–128, 138, 143,
150–152, 154, 156, 160, 162, 163, 165, 166,
168–171, 175, 176, 178, 179–183, 186–
188, 193–199, 201, 204, 206–210, 213–
231, 233–238, 245–254, 257–267, 281–
286, 288, 296, 301, 331, 332, 338, 339, 342,
344, 346, 347, 357, 359, 376, 647, 655,
674–676, 774–784
- Польська держава (Польща) див. Річ
Посполита
- Польська Україна (Польська границя,
Польська область, Польська сторона)
див. *Україна Правобережна*
- Понорницька (Понурницька) сотня
Чернігівського п. 217, 224
- Попівка, с. Говтвянської сотні
Миргородського п. 228, 287, 289
- Попівка, с. Миргородської сотні і полку
226
- Попівка, с. Хорольської сотні
Миргородського п. 346–351
- Попружна, с. Білоцерківського повіту
Київського в. 634
- Порта (Порта Атгаманська, Порта
Оттоманська) див. Османська імперія
- Портянки, с. Сорочинської сотні
Миргородського п. 259
- Постав-Мука (Постамка), с. Лубен-
ського п. 283
- Потоки, с. Брацлавського в. 668
- Потоки, сотенне м-ко Миргородського п.
211, 219, 222, 232, 238, 239, 252, 259, 261,
263, 287, 654
- Потоцька сотня Миргородського п. 211,
219, 222, 232, 238, 239, 241, 252, 259, 261,
263, 779
- Преображенська Аджамська слобода
див. Аджамка
- Приазов'я* 787
- Прилуки, полкове місто 224, 228, 646
- Прилуцька сотня Прилуцького п. 215,
224, 225, 228, 238, 259
- Прилуцький полк 215, 224, 225, 228, 235,
236, 238, 257, 259, 284, 414, 783
- Припутні, с. Ніжинського п. 284
- Прогнойська паланка 453, 454
- Прогнойські озера (Прогної, Солоні озера)
453–455, 468, 629, 630
- Протовч, р. 9, 66, 67, 70, 74, 777
- Протовч, уроч. 53
- Протовчанська паланка* 777
- Прут*, р. 231
- Псел, р. 211, 213–220, 222–225, 228–232, 235,
237–240, 243–245, 247, 251–255, 257–264
- Пустовійтівка, с. Миргородського п. 289
- Пушкарівка, с. Полтавської 2-ї сотні*
Полтавського п. 215
- Пушкарівка, с. (сл.) Новослобідського
п. 543–545, 563, 703, 759, 792
- Пушкарівська сотня див. Полтавська
2-га сотня
- Рабірів, с. Сумського п. 285
- Райгород, р. 224
- Раставиця див. Роставиця
- Рашівка (Рашавка), сотенне м-ко
Гадяцького п. 225, 231, 284
- Рашівська (Рашавська, Решавська) сотня
Гадяцького п. 217, 219, 225, 231
- Рашків, м-ко на Дністрі 254
- Рдень див. Ірдинь
- Ревунівка (Біркут, Ревуківка, Реунівка), с.
Орлицької сотні Полтавського п. 9, 62,
89, 104, 105, 168–170, 176, 193–195, 265,
266, 268, 269, 289, 290, 292, 778, 782
- Республіканське, с. Херсонської обл.* 792
- Ретик, р. 232.
- Решавська сотня див. Рашівська сотня
- Решетилівка, сотенне м-ко
Полтавського п. 231, 233

- Решетилівська сотня Полтавського п.
231, 233
- Римнячий, р. 226
- Річ Посполита (Лядщина, Польська держава, Польща) 15, 97, 129, 149, 159, 170, 172–174, 180–182, 189, 196, 200, 271, 339, 436–439, 565, 566, 634, 638, 640, 643–645, 652, 653, 657, 659, 664, 699, 705–708, 734, 735, 739, 746, 783; див. також *Україна Правобережна*
- Рогатин, м-ко Руського в. 252
- Рогервік (Рогорвік), фортеця 659, 715, 794
- Рокитин, сл. князя Юсупова в Росії 285
- Романівка, с. Ковалівської сотні Гадяцького п. 215, 232
- Романівка, с. Сорочинської сотні Миргородського п. 232
- Романівка (Романківка), р. 237, 248
- Романівка (Романківка), с. Брацлавського в. 237, 248
- Романкове, с. Кодацької паланки 62, 232
- Роменська сотня Лубенського п. 213, 235, 236, 240, 244, 257, 263
- Ромен (Ромен), сотенне м-ко Лубенського п. 257, 263
- Російська (Всеросійська) імперія (Росія) 10, 12, 17, 65, 72, 74, 403, 404, 406, 408, 420, 431, 433, 446, 456, 467, 525, 676, 774, 777, 780, 783, 784, 788, 791
- Російська Федерація* 789, 791
- Росташиця (Раствашиця), р. 224, 254
- Рось, р. 221–223, 228, 232, 237–239, 242, 251, 258
- Рудівка, с. Прилуцької сотні і полку 259
- Русь 654, 695
- Руська коса 441, 730
- Руська Поляна, с. Черкаського р-ну Черкаської обл.* 793
- Ручки, с. Комишнянської сотні Гадяцького п. 230
- С. Є. (С. Єлисавети, Св. Є.) див. Єлисавети Святої фортеця
- С. паланка див. Самарська паланка
- Савине, с. Кременчуцької сотні Миргородського п. 237
- Савинці, с. Лубенської сотні і полку 222
- Саврань, р. 225
- Саврань, с. Брацлавського в. 225
- Сакалівка, р. 227, 228
- Сакалівка, с. Лютенської сотні Гадяцького п. 227, 228, 241
- Саксагань, р. 550, 551, 560, 561, 692
- Саксагань, уроч. 667
- Самара (Самар, Стара Самара), р. 5, 8, 49, 50, 65, 66, 74, 76, 80–83, 86, 90, 103, 124, 125, 129, 160–163, 165–167, 182–184, 186, 190, 203, 221, 275, 295, 297, 298, 308, 316, 320, 321, 341, 344, 352, 353, 358, 361, 371, 372, 379, 494, 501, 517, 540, 626, 655, 684, 687, 774, 775, 777, 781, 785
- Самарська паланка (С. паланка, товщі Самарської паланка) 7–10, 23, 24, 36, 38, 61, 78, 80, 83, 94, 104, 127, 130–133, 135, 136, 140–146, 168, 181, 183, 184, 189, 190, 192, 194, 197, 199, 203, 204, 267, 274, 275, 279–281, 289, 292, 293, 295, 308, 313, 318, 322, 329, 338, 341, 349, 351, 353, 360–364, 367, 368, 370, 372, 373, 375, 376, 378, 381, 383, 391–393, 493, 526, 655, 684, 688, 708, 715, 735, 773, 774, 776–781, 783–786
- Самарська товща 31, 32, 34, 57, 77, 78, 84, 136, 146, 184, 192, 198, 204–206, 267, 270, 275, 295, 296, 298, 310, 313, 316, 319, 324, 325, 328, 358, 359, 370, 380, 391, 683, 688, 774, 777, 782
- Самарська фортеця див. Старосамарська фортеця
- Самарчик (Новоселиця, Новоселівка, Самар, Самара, Самарчицьке), с. Самарської паланки 23, 24, 27–29, 33–35, 37, 39–44, 47–50, 54, 55, 57, 58, 61–64, 71–73, 75, 77, 78, 95, 103, 115–117, 123, 132, 135, 139, 153, 157, 159, 171, 181, 189, 192, 200, 201, 207, 279, 281–285, 290, 302, 303, 305–310, 315, 317, 320, 321, 323, 333, 341, 344, 351, 360, 362, 363, 367, 371, 373, 377, 393, 485, 486, 490, 492–494, 597, 646, 655, 682, 683, 773, 774, 785
- Самарчик, р. 88
- Самоткань, р. 669, 780
- Санжари, сотенне м-ко Полтавського п. 223, 226; див. також Нові Санжари, Старі Санжари.
- Санжарська сотня Полтавського п. 223, 226; див. також Новосанжарська сотня, Старосанжарська сотня

Санки, с. 717

Санкт-Петербург, м. 157, 158, 160, 167, 175, 176, 178–181, 185–188, 194, 196, 207, 209, 265, 266, 292, 294, 296, 506, 507, 607, 610, 716, 733, 735, 776, 780, 781, 789

Сари, с. Гадяцької сотні і полку 211

Свидівок, с. 697

Святого Григорія шанець див. Григорія Святого шанець

Святої Єлисавети (Єлисавети) фортеця див. Єлисавети (Єлисавети) Святої фортеця

Семенівка, с. Полтавського п. 286

Семенівка, с. Полтавської 1-ї (Петрівської) сотні Полтавського п. 221

Сенчанська (Сенецька) сотня Лубенського п. 218, 234

Сергіївка, с. Гадяцької сотні і полку 260

Сибір 659, 776

Синевицький острів 717

Синюк, р. 251

Синюха, р. 260, 261, 263, 559, 708, 717

Синява, м-ко Київського в. 290, 291

Синявка, с. Чернігівського п. 284

Сіверський Донець (Донець), р. 19, 215, 222, 230

Сілезія (Шльонськ) 783

Січ в Кам'янці див. Кам'янська Січ

Січ в Олешках див. Олешківська Січ

Скопці, с. Переяславської сотні і полку 250

Слабинська сотня Чернігівського п. 219

Славгород, сл. Охтирської сотні і полку 236

Сливода див. Снивода

Слобідський полк див. Новослобідський полк

Слов'яно-Сербія 500–502, 790

Случ, р. 230, 240

Сміла, м-ко Київського в. 214, 224, 233, 243, 244, 248, 264, 265, 292, 666

Сміле, сотенне м-ко Лубенського п. 256

Сміленська сотня Лубенського п. 256, 559

Смож, р. 225

Снивода (Сливода), р. 223

Снітине, с. Лубенської сотні і полку 239

Снов, р. 247

Собичеве (Собичин), с. Глухівської сотні Ніжинського п. 224

Сокілка, м-ко Полтавського п. 286, 288, 661

Сокільське (Сокільна Редута, Сокільська Редута), с. Самарської паланки 61, 287, 288, 290, 291

Сокільський (Сокільний) редут 782

Соколянци, м-ко Полтавського п. 282

Солоні озера див. Прогнойські озера

Соляне озеро 592, 593

Сомівка, сл. поблизу Сокільського редуту 61

Сомові острови 694

Сорочинська сотня Миргородського п. 213, 222, 231, 253, 259, 264

Сорочинці, сотенне м-ко 231, 259, 264, 287; полкове м-ко Миргородського п. 677, 678, 710, 712, 783

Соснівка, р. 233, 236

Соснівка, с. Конотопської сотні Ніжинського п. 233, 236

Соснівська сотня Чернігівського п. 236

Сріблянка (Срібненька), р. 217, 249

Ставище, р. 221, 241

Станіславів (Станіслав) мис 441, 730

Становий острів 352

Стара Самара (Б., Бгородичне, Богородичне, Богородично, Самар, Самара), сотенне м-ко Полтавського п. 9, 19, 24, 28, 30–33, 37, 39, 41, 42–57, 59–62, 65, 67, 72, 73, 75, 80, 91, 93, 124, 125, 128, 131–133, 136, 137, 144–150, 160–164, 172, 182, 183, 186–189, 192, 208–210, 221, 271–273, 286, 292, 295, 296, 302, 305–307, 309, 310, 311, 313, 314, 317, 319, 322, 323, 328–333, 338–340, 342, 343–345, 354, 358, 359, 365, 368, 369, 371, 373, 374, 376, 377, 379, 380, 382, 388, 392, 393, 488, 489, 655, 687, 688, 747, 749–751, 753, 754, 756, 773–775, 778, 782–786, 789

Старе, с. Сумського п. 222

Старий Кодак, с. Кодацької паланки 61, 103, 115, 118, 153, 260–262, 264, 345, 776; див. також Кодак

Старий Крилів див. Крилів, на лівому березі р. Тясмин

Старі Санжари (Старосанжарів) 261, 282, 283, 286; див. також Санжари

Стародуб, полкове місто 306

Стародубський полк 224, 228, 770, 783

Старокостянтинів, м. Волинського в. 240

Старооскольський повіт у Росії 536

- Старосамарська (Богородичнянська)
сотня Полтавського п. 7, 8, 10, 17, 23,
59, 60, 77, 78, 80, 85, 124, 125, 128,
143, 160, 187, 221, 331–333, 342, 344,
355, 357, 366, 368, 376, 377, 379, 783
- Старосамарська (Богородичнянська,
Самарська, Стара Самар, Старосамар-
ський ретраншемент) фортеця 8, 13,
39, 342, 343, 370, 372, 471, 489, 683,
685–687, 748, 750, 753, 755, 774, 781,
785, 789
- Старосамарський перевіз 187, 781
- Старосанжарська сотня Полтавського
п. 223, 261; див. також Санжарська
сотня
- Стеблів, м-ко Київського в. 239
- Степуки, с. Лохвицької сотні
Лубенського п. 288
- Стецівка, м-ко Крилівської сотні
Миргородського п. 233–235, 240–242
- Стир, р. 247
- Стугна, р. 232
- Суботів, м-ко, с. Київського в. 213, 233,
235, 236, 239, 240, 242, 243, 256, 291
- Сугоклія, р. 565
- Судак, м. 787
- Сула, р. 213, 217, 222, 231, 234–236, 239–
240, 250, 253–257, 259, 263, 264, 783
- Сулиця, р. 218
- Сумська сотня Сумського п. 240
- Сумський полк 215, 222, 240, 255, 285, 783
- Супій, р. 228
- Супрунівка, с. Полтавського п. 282
- Сура, р. 491
- Суша Лохвиця, р. 264
- Суша Саксагань, р. 661, 692
- Сухий Ташлик, р. 663
- Східний Ногай* 787; див. також Ногаї
- Табурище (Тубурище), с. Власівської
сотні Миргородського п. 258, 287
- Тавань, о.* 794
- Тавань (Таванська плавня) 728
- Тавань* (Тавань-городок), укріп. 727
- Талалаївка, с. Ніжинської сотні і полку
284
- Тальне, с. 730
- Тарамське, с. Кодацької паланки 256
- Тараша, м-ко Київського в. 717
- Таращанський район, Київської обл.* 794
- Тардик, с. Київського в. 253
- Татарка, р. 352
- Ташлик, р. 673
- Ташлик (Ташлики), с. Київського в. 218,
225
- Темерник, р.* 777
- Терехове (Терих), м. в Слобідській
Україні 285
- Терн, р. 215
- Терни, с. Лубенського п. 289
- Тікич див. *Гнилий Тікич*
- Токарі, с. Лохвицької сотні Лубенського п.
259
- Тонконогівка, с. Цибулівської сотні
Миргородського п. 651, 711
- Топилівка, с. Київського в. 223
- Тор, м-ко Бахмутської провінції 510, 511,
790
- Торговиця, м-ко Брацлавського в. 260, 261
- Тритузне, с. Кодацької паланки 252
- Трубайло, р. 231, 260, 264, 265
- Тубурище див. Табурище
- Тузлук, уроч. 579, 581, 622, 624
- Тульська область* 789
- Турбаї, с. Остапівської сотні
Миргородського п. 258
- Турецька держава (Турецька імперія,
Турецька область) див. Османська
імперія
- Турецький степ спр. 445, 727
- Туреччина* (*Турецина*) див. Османська
імперія
- Турія, р. 249
- Тясмин, р. 211, 213, 216–221, 223, 225–229,
232–252, 254–265, 779, 783, 793
- Удай, р. 219, 223–225, 228, 229, 233, 235,
244, 249, 257, 258
- Узюм див. Ізюм
- Узюмська сотня див. Ізюмська сотня
- Узюмський полк див. Ізюмський полк
- Україна* 1, 15; див. також Русь
- Україна Гетьманська* (Мала Росія,
Малоросія) 5, 7–10, 12, 15, 16, 48, 61,
71, 86, 88, 93, 101, 103, 105–108, 115–
118, 123, 126–129, 137–139, 148–160,
162, 170–175, 179–189, 196, 198–201,
204–208, 211, 267, 270, 271, 275–281,
303, 307, 309, 317, 331, 338, 339, 346,
349, 350, 354–356, 461, 464, 471, 661,

- 667, 669, 674, 676, 774–777, 779–783, 788, 791, 793
- Україна Правобережна* (Польська границя, Польська область, Польська сторона, Польська Україна) 7, 15, 19, 97, 123, 128, 138, 149, 157, 158, 181, 196–201, 204–207, 211, 213–265, 275, 281, 290, 453, 668, 671, 678, 679, 709, 730, 782
- Україна Слобідська* 7, 9, 15, 16, 211, 281
- Уласівка див. Власівка
- Уласівська сотня див. Власівська сотня
- Уманка (Умань), р. 242, 246, 249
- Умань, м. Київського в. 242, 259, 263, 291
- Ундорова, станиця Війська Донського 215
- Уразова, сл. Ізюмського п. 285
- Усть-Кам'янка див. Кам'янка, уроч.
- Усть-Космаха, уроч. 576
- Усть-Самара, уроч. 352, 364
- Усухперська, станиця Війська Донського 224
- Ухівка, с. Цибулівської сотні Миргородського п. 238, 241, 244
- Федорівка (Фидорівка), с. Говтвянської сотні Миргородського п. 283
- Фінська затока* 794
- Фокиани, м.* 787
- Фролів [р., уроч.?] 728
- Хази-Кермен див. Газі-Кермен
- Ханделіївка (Ханджаліївка), с. Кишеньківської сотні Полтавського п. 223, 224, 286, 288
- Хан-Кишласи* 786
- Хан-Тепе, с. на Кубані 525, 526
- Харків, м. 476, 486, 516
- Харківський полк 225, 284, 783
- Харківці, с. Гадяцької сотні і полку 215, 222
- Харківці, с. Лохвицької сотні Лубенського п. 255
- Харківці, с. Рашівської сотні Гадяцького п. 217, 219
- Хацьки, с. Київського в. 216
- Хвошівка, с. Хорольської сотні Миргородського п. 219
- Херсонська область* 792
- Хитці (Хаци), с. Лубенської сотні і полку 244
- Хмелів (Хмелівка), р. 236, 240, 244
- Хмелів (Хмелівка), с. Роменської сотні Лубенського п. 236, 240, 244
- Хмільник, м-ко Подільського в. 227
- Хомівка, с. Крилівської сотні Миргородського п. 249
- Хомутець, р. 229
- Хомутець, сотенне м-ко Миргородського п. 260, 263
- Хомутецька сотня Миргородського п. 260, 263
- Хорол, р. 216–219, 221, 224, 225, 229–231, 236, 237, 242, 245, 253, 254, 256, 258, 260, 263
- Хорол, сотенне м-ко Миргородського п. 221, 229, 236, 256, 287–289
- Хорольська сотня Миргородського п. 10, 216, 217, 219, 221, 229, 236, 237, 253, 254, 256, 346–351
- Хорошки, с. Говтвянської сотні Миргородського п. 222
- Хортиця (Хортицький острів) 741, 742, 750
- Хотин, фортеця* 794
- Хоцьки, с. Переяславської сотні і полку 231
- Худоліївка, с. Київського в. 245
- Худоліївка, с. Лукімської сотні Лубенського п. 235
- Царицин, м. в Росії 525
- Царичанка, сотенне м-ко Полтавського п. 216, 262, 282, 283, 286, 373, 777
- Царичанська сотня Полтавського п. 216, 262, 774
- Царичанський район, Дніпропетровської обл.* 775
- Царичанський шлях 365
- Цибулеве, сотенне м-ко Миргородського п., згодом – у Новій Сербії 237, 238, 285, 289, 651, 660, 741, 742
- Цибулівська сотня Миргородського п. 232–234, 237, 238, 241, 244, 711, 779
- Цибульник, р. 237, 238, 240, 248, 249, 252, 259
- Чапелича Кам'янка див. Кам'янка, с. Кодацької паланки
- Чаплинка, с. на тер. Запорозжя 262
- Чаплинка, уроч. 654, 655
- Чаплище, с. Київського в. 216
- Чаплі, с. Кодацької паланки 262, 345

- Чегирин див. Чигирин
Черевки, с. Миргородської сотні і полку 219
Черкаси (Черкаське), м. Київського в. 216, 221, 240, 671
Черкаськ, м. Війська Донського 252, 476, 525
Черкаська, р. 491
Черкаська станиця, Війська Донського 525
Черкаське див. Черкаси
Черкаська область 793
Черкаський район, Черкаської обл. 793
Черкаське староство 793
Чернече (Чернеча), с., сл. на тер. Запорожжя 61, 115
Чернівці, с. Бершадського р-ну Вінницької обл. 231
Чернівці, с. Волоської держави 231
Чернігівський полк 217, 219, 224, 234, 236, 284, 659, 774, 783
Чернявка, р. 216
Чечаклія див. Чичиклія
Чечелівка, м-ко Новослобідського п. 537, 555, 759
Чечелівська сотня Новослобідського п. 537, 555
Черкесія 606
Чигирин (Чегирин, Чигрин), м. Київського в. 218–220, 227, 228, 232, 234–250, 252, 262, 264, 290–292
Чигирин-Діброва (Чигирин-Дуброва), сотенне м-ко Лубенського п. 236, 255, 256
Чигирин-Дібровська (Чигирин-Дубровська) сотня Лубенського п. 231, 236, 240, 253, 255, 256
Чигиринське староство Київського в. 783
Чигиринський район, Черкаської обл. 793
Чигрин див. Чигирин
Чичиклія (Чечаклія), уроч. 413
Чорний Міст, уроч. 419
Чорний Ташлик, р. 669
Чорнухи, сотенне м-ко Лубенського п. 227, 258, 260
Чорнухинська сотня Лубенського п. 227, 233, 235, 249, 258, 260, 264
Чортмлик, уроч. 426
Чугуїв, м-ко 783
Чута, р. 233, 234, 240, 241
Чуфутова (Чухутова) Балка, р., уроч. 454, 468, 469
Шабельники, с. Київського в. 211
Шамраївка, с. Київського в. 254
Шангірейський замок (Шинкирія-городок) 728, 794
Шевченка селище, Дніпропетровської обл. 773
Широка Балка, уроч. 441, 442
Шишаки, сотенне м-ко Миргородського п. 211, 264, 287
Шишацька сотня Миргородського п. 211, 243, 264
Шльонськ див. Сілезія.
Шостка (Шустка), р. 224
Шостківці, с. Слабинської сотні Чернігівського п. 219
Шпола, р. 223, 664, 668
Штепівка, с. Сумського п. 255
Юрки (Юрківці), с. Говтвянської сотні Миргородського п. 215, 223, 224, 287
Яблунів, с. Київського в. 292
Яблунівка, р. 238
Яблунівка, с. Прилуцької сотні і полку 238
Ягідний острів 352
Ягорлик, р. 787
Як-Чакрак див. Ак-Чокрак
Ярославець, с. Глухівської сотні Ніжинського п. 232
Ятрань, р. 259

ПЕРЕЛІК ВОДЯНИХ ЗНАКІВ НА ПАПЕРІ, НА ЯКОМУ ПИСАНО ДОКУМЕНТИ

Описання зроблено на основі прочитання знаків з аркуша, дані систематизовано у таблиці за алфавітом. Неповні водяні знаки наведено окремо (Таблиця 2), без ототожнення з попередніми публікаціями, оскільки у такому випадку виникає велика ймовірність помилки. Ініціали майстрів, які виготовляли форми, виділено курсивом. Знак питання у квадратних дужках [?] означає, що ініціали не вдалося прочитати. Посилання на попередні публікації не є вказівками на ідентичність, а лише на подібність (*varietes divergentes*) або на наближеність (*varietes similaires*). Розшифрування літерної частини водяних знаків наведено за опублікованими джерелами.

Розшифрування літерної частини водяних знаків

АГ	– Афанасий Гончаров
АГБ	– Афанасия Гончарова Бумага
АГВ	– Афанасия Гончарова Вумага
АГФ	– Афанасия Гончарова Фабрика
АГ ФБ	– Афанасия Гончарова Фабрика Бумаги
АЕ, АЄ	– Андрей Евреинов
БАГ	– Бумага Афанасия Гончарова
БКФС	– Бумажная Калужская Фабрика С. Солотарева
ВЕ	– Василий Евреинов
ІЯ венз.	– Иван Яковлев
РФ АГ	– Рольная Фабрика Афанасия Гончарова
РФ ВЕ	– Рольная Фабрика Василия Евреинова
РФ СС	– Рольная Фабрика Степана Солотарева
РӨ ЗС	– Рольная Фабрика Солотарева Степана
РӨ ІМ	– Рольная фабрика Ивана Масалова
РӨ М	– Рольная фабрика Маслова
ФАГ	– Фабрика Афанасия Гончарова
ФСС	– Фабрика Степана Солотарева
ЯМЗ	– Ярославская Мануфактура Затрапезного
ЯМАЗ	– Ярославская Мануфактура Алексея Затрапезного
АГ венз.	– Афанасий Гончаров
С&І Honig	– Honig Cornel & Jacob
ІV	– Villedary Jean
MASALOVA	– [папір фабрики Івана] Мосолова

Перелік умовних скорочень та позначень

- ? – втрата частини аркуша
 В. – Ан. – Велков А. Т., Андреев С. А. Водни знаци в османско-турските документи. Т. 1. Три луни. – София, 1983.
 венз. – вензель
 здв. – здвоений
 Ch. – Churchill W. A. Watermarks in paper in Holland, England, France, etc., in the XVII and XVIII centuries and their interconnection. – Amsterdam, 1935.
 Н. – Headwood E. Watermarks mainly of the 17 th and 18 th centuries. – Hilversum, 1957.
 К. – К. – Клепиков С. А., Кукушкина М. В. Филигрань “Pro patria” на бумаге русского и иностранного происхождения // Сборник статей и материалов библиотеки Академии наук СССР по книговедению. – М., 1965. – С. 183 – 193.
 Клеп. – Клепиков С. А. Филигранные и штемпели на бумаге русского и иностранного производства XVII – XIX века. – М.: Из-во Всесоюзной книжной палаты, 1959.
 Клеп. 1. – Клепиков С. А. Филигранные на бумаге русского производства XVIII – нач. XX века. – М.: Наука, 1978.
 Кл. 2. – Клепиков С. А. Филигранные на бумаге фирмы Гониг (Honig) (1665 – 1869) // Советские архивы, 1976. – № 1. – С. 58 – 74.
 Кук. – Кукушкина М. В. Филигранные на бумаге русских фабрик XVIII – нач. XIX в. (Обзор собрания П. А. Картавова) // Исторический очерк и обзор фондов рукописного отдела библиотеки Академии наук. – М. –Л.: Из-во АН СССР, 1958. – Вып. 2. – С. 285 – 376.
 Лауц. – Лауцявичюс Э. Бумага в Литве в XVI – XVII вв. – Вильнюс: Минтис, 1967. – Т. 1 – 2.
 ліг. – лігатура
 Лих. – Лихачев Н. П. Палеографическое значение бумажных водяных знаков. – СПб., 1899. – Т. 1–3.
 Мац. – Мацюк О. Я. Філіграні архівних документів України. – К.: Наукова думка, 1992.
 NP – The Nostitz paper. Notes on watermarks found in the German imperial archives of the 17 th and 18 th centuries and essays showing the evolution of a number of watermarks. – Hilversum, 1956.
 PP – знак Pro Patria (без лева)
 PP / Pro Patria – знак Pro Patria з девізом (без лева)
 Tr. – Tromonin’s watermark album. A facsimile of the Moscow 1844 edition. – Hilversum, 1965.
 Uch. – Uchastkina Z. V. A history of Russian hand paper-mills and their watermarks. – Hilversum, 1962.
 — – без зображення

Таблиця 1. Повні зображення

№	Опис водяних знаків		Дата використання паперу	№ справи	№№ аркушів	№№ позицій в альбомах
	Ліва сторона	Права сторона				
1	AG венз. <i>E</i>	AG <i>A</i>	1757	16	303, 304; 305, 306	
2	AG	AG венз.	1756	16	191, 198; 266, 284	Клеп. № 18 (1756–66); Лауц. № 3445 (1764, 67)
			1757	16	296, 312; 300, 310	
				18	12, 15	
			1758	16	353, 366; 370, 379; 373, 376; 381, 393	
				18	58, 67; 79, 81	
			1759	16	352, 367; 397, 403	
			1760	18	91, 98; 94, 96; 102, 109; 110, 117; 120, 123; 129, 130	
			1761	16	412, 415; 410, 417; 411, 416; 413, 414; 422, 423	
				18	149, 154	
3	AG	AG венз. <i>A</i>	1757	18	10, 17	
			1760	18	119, 124	
4	AG	AG венз. <i>B</i>	1758	18	41, 45; 104, 107	
			1760	18	121, 122	
5	AG	AG венз. <i>Д</i>	1757	16	300, 310	
			1758	18	40, 46	
			1761	16	410, 417; 411, 416	
6	AG	AG венз. <i>K</i>	1758	16	358, 364	
7	AG	AG венз. <i>Л</i>	1757	16	345, 347	
				18	24, 25	
8	AG	AG венз. <i>S</i>	1756	16	193, 197	
9	AG <i>E</i>	AG венз. <i>Д</i>	1758	18	60, 65; 59, 66	
10	AG / PP	AG венз.	1757	16	319, 326; 321, 322; К.–К. № 2; 336, 339; 337, 338	Клеп. 1. № 20 (1766); Лауц. № 2923 (1765); NP № 525 (1762); Uch. № 707 (1786)
			1758	16	386, 390	
				18	32, 39; 112, 115	
			1760	16	408, 418	
			1758	18	62, 63	
11	AG / PP	AG венз. <i>K</i>	1758	18	62, 63	
12	AG / PP <i>E</i>	AG венз. <i>B</i>	1757	16	334, 340	
13	AG ФБ	AG венз.	1752	16	1, 25; 2, 24; 11, 16; 26, 61; 30, 58; 34, 1754); Uch. № 244 54; 36, 54; 37, 52; (1760) 38, 51; 41, 50; 63, 75	
			1753	17	32, 33	
			1754	16	106, 114; 118, 123	

№	Опис водяних знаків		Дата використання паперу	№ справи	№№ аркушів	№№ позицій в альбомах
	Ліва сторона	Права сторона				
				19	39, 40; 77, 85	
				20	39, 49; 52, 57	
			1755	20	120, 123	
			1757	16	331, 341	
14	АГ ФБ	АГ венз. В	1754	19	18, 24	
15	АГ ФБ	АГ венз. З	1753	17	26, 27	
16	АГ ФБ	АГ венз. Л	1752	16	43, 48	
17	АГ ФБ	АГ венз. У	1754	20	68, 77	Клеп. № 30 (1754)
				1756	16	221, 228; 229, 236
18	АГ ФБ	АГ венз. [?]	1755	20	119, 124	
19	АГ ФБ Е	АГ венз. Л	1754	16	165, 166	
20	АГ ФБ Е	АГ венз. Ж	1755	20	121, 122	
21	АГ ФБ Е	АГ венз. [?]	1756	16	230, 235; 231, 234; 232, 233; 237, 244; 238, 243; 239, 242; 240, 241; 245, 246; 274, 279	
22	АГБ	АГ венз.	1754	20	64, 65	Клеп. № 23 (1749,
23	АГБ	АГ венз. Л	1752	16	31, 57	1753)
24	АГБ / РР	АГ венз.	1753	16	68, 72	Кук. № 52 (1752– 62); Мац. № 477 (1749); Уч. № 693, 694 (1756)
				17	23, 24	
			1754	16	133, 142; 137, 138; 149, 158	
				17	54, 55; 82, 83	
				19	1, 10; 14, 15; 19, 23; 21, 22; 36, 45; 37, 44; 65, 70	
				20	18, 25; 36, 50; 59, 67; 88, 92; 106, 112	
			1755	16	169, 178	
			1756	16	183, 187; 185, 186; 204, 211; 215, 220; 268, 283; 288, 289; 295, 313	
			1757	16	317, 327	
			1758	18	34, 37	
25	АГБ / РР	АГ венз. А	1754	18	61, 64	
				19	66, 69	
26	АГБ / РР	АГ венз. В	1754	20	63, 72	
			1758	18	50, 51	
27	АГБ / РР	АГ венз. Е	1754	16	128, 131; 134, 141	
				20	29, 32; 30, 31	
			1757	16	342, 350	
28	АГБ / РР	АГ венз. Л	1753	16	92, 102	

№	Опис водяних знаків		Дата використання паперу	№ справи	№№ аркушів	№№ позицій в альбомах
	Ліва сторона	Права сторона				
29	АГБ / РР	АГ венз. [?]	1754	17	15, 15 а	
			1756	19	25, 33	
			1757	16	271, 281	
			1753	16	302, 308	
			1754	16	70, 71; 80, 81	
			1754	20	89, 91; 114, 117	
30	АГБ / РР	АГ венз. У	1757	16	343, 349	
			1754	16	135, 140	
31	АГБ / РР E	АГ венз. В	1754	19	5, 8	
32	АГБ / РР E	АГ венз. З	1754	17	14, 14а; 43, 44	
33	АГБ / РР E	АГ венз. Л	1754	16	136, 139; 145, 161; 147, 159	Клеп. № 25 (1754); К.-К. № 10 (1754)
34	АГБ / РР E	АГ венз. S	1754	17	39, 40; 46, 47	
35	АГВ	АГ венз.	1757	18	27, 31	Клеп. 1. № 25 (1758)
36	БАГ / РР	АГ венз.	1754	16	110, 111; 117, 124; 119, 122; 125, 132	Клеп. 1. № 79 (1735, 1744, 1745, 1754); Кук. № 45 (1744–47); К.-К. № 26; Uch. № 685 (1747)
37	БАГ / РР	АГ венз. Л		17	59, 60; 61, 62	
				20	5, 8	
			1756	20	1, 2 ¹	
			1758	16	372, 377; 374, 375	
			1754	16	120, 121	
38	БАГ / РР E	АГ венз. З		17	57, 58	
			1754	20	19, 24	
39	БКФС ¹	РР	1753	16	83, 88	Лих. № 3594 (XVIII ст.); Клеп. № 94 [17...]; Кук. № 266 (1752); Uch. № 688 (1752)
40	Герб м. Ярославль (тип 3) ²	ЯМАЗ	1754	16	98, 99; 104, 116	
				17	1, 2; 64, 65; 67, 68	
				20	27, 34; 28, 33; 40, 48	
			1756	16	206, 210; 217, 219	Кук. № 91 (1758–62);
			1758	18	82, 87	Мац. № 56 (1783)
			1760	16	407, 419	
				18	92, 97; 142, 144	
41	Герб м. Ярославль (тип 3)	ЯМЗ	1754	20	79, 84	Клеп. № 762 (1753); Клеп. 1. № 1070 (1756); Uch. № 24 (1757)

¹ Арк. 1 підклеєно папером з іншим водяним знаком ([Я]МАЗ).

² Див. класифікацію варіантів гербів м. Ярославль С.Клепикова (Клепиков С. Филіграні на бумаге русского производства XVIII–нач. XX века – М., 1978. – С. 237).

№	Опис водяних знаків		Дата використання паперу	№ справи	№№ аркушів	№№ позицій в альбомах
	Ліва сторона	Права сторона				
42	ИНД у серцевидному картуші	PP	1755	16	168, 179	
			1757	16	286, 291	
			1759	16	400, 401	
43	PP	AE	1757	16	287, 290; 314, 330; 315, 329	Кук. № 280 (1755–58); Uch. № 696 (1757)
44	PP	BE	1754	20	85, 93; 104, 113	
45	РФ	AG венз.	1752	16	40, 51	Клеп. № 467 (1743); Кук. № 42 (1743–
46	РФ	AG венз. E	1754	16	144, 162; 151, 157 51)	
			1754	19	49, 52; 56, 57; 64, 71; 76, 86	
			1754	20	42, 45; 51, 58	
			1757	18	23, 26	
			1758	16	360, 363; 386а, 389	
			1758	18	49, 52	
			1754	16	109, 112	
			1758	18	33, 38	
			1758	16	361, 362	
			1754	20	96, 100	Клеп. № 475 (1753–54); Кук. № 54 (1754–56, 1761, 1776)
50	РФ	AG A	1755	16	173, 176	
			1755	18	2, 9	
			1756	16	201, 213 ³ ; 248, 253; 270, 282; 273, 280	
51	РФ	AG B	1758	16	382, 392	
52	РФ	AG D	1754	20	94, 102	
			1754	19	40 а, 41; 54, 55	Клеп. № 476 (1753)
			1756	16	275, 278	
53	РФ	AG E	1757	18	11, 16	
			1757	16	299, 311	
			1754	16	164, 167	
54	РФ	AG Z	1755	16	171, 177	
			1757	16	285, 292	
			1754	19	58, 59; 78, 84	
55	РФ	AG Л	1756	16	248, 253	
56	РФ	AG П	1754	16	146, 160	
			1754	20	80, 82	
57	РФ	AG S	1756	16	190, 199	
58	РФ	AG Y	1756	16	254, 259; 255, 258; 256, 257; 261, 265	

³Арк. 213 підклеєно папером з іншим водяним знаком (PP).

№	Опис водяних знаків		Дата використання паперу	№ справи	№№ аркушів	№№ позицій в альбомах
	Ліва сторона	Права сторона				
59	РФ	АГ (?)	1757	18	13, 14	
60	РФ В	АГ <i>E</i>	1756	16	249, 252; 250, 251	
61	РФ Е	АГ венз. <i>Л</i>	1756	16	222, 227; 223, 226; 224, 225	
62	РФ Е	АГ <i>A</i>	1754	20	107, 111	
63	РФ Е	АГ <i>B</i>	1754	19	38, 42	
64	РФ Е	АГ ω	1757	17	51, 52	Клеп. 1. № 693
65	РФ <i>E</i>	АГ [?]	1754	16	153, 156	(1753); Кук. № 268
66	РФ ліг. CS	СРЗ, здв. венз. складної форми	1753	16	77, 82; 91, 103	(1756–57)
				17	4, 7; 5, 6	
			1757	18	18, 21	
67	РФ ліг. у картуші	ВЕ	1757	16	316, 328	Клеп. № 489 (1749); Клеп. 1. № 663 (1750); Кук. № 276 (1754); Лих. № 3591 (1747), Uch. № 535 (1749)
68	РФ ліг. у картуші	ІНД у серцеподібному картуші	1758	16	369, 380; 371, 378	
69	РФ у прямокутнику	АГ венз. <i>B</i>	1759	16	395, 404	
70	РФ у шестикутній зірці	ВЕ у шестикутній зірці	1758	16	351, 368; 387, 388	Клеп. № 490 [175. . .]; Лауц. № 3464 (1759)
71	РӨ	ВЕ	1758	16	356, 365	Кук. № 275 (1749); Uch. № 400 (1746)
72	РӨ ліг. / М в картуші під хрестом	ІМІ	1753	16	10, 17; 65, 73	Тг. № 791–792 (1754), Uch. № 546 (1749)
73	С[. . .] курсив	КП[. . .] курсив	1758	16	371, 378	
74	Три півмісяці різної величини, розташовані на одній лінії (pontuseaux)		1754	19	29; 27, 31	В.–Ан. № 655 (1731)
75	Три півмісяці різної величини, розташовані на одній лінії (vergeurs)		1754	17	85	В.–Ан. № 723 (1754)
76	ФАГ	АГ венз.	1754	16	129, 130	Клеп. № 681 (1744), Клеп. 1. № 933 (1744); Кук. № 47 (1745–49); Мац. № 260 (1746)
77	ФАГ	АГ венз. <i>A</i>	1754	16	96, 101; 97, 100	

№	Опис водяних знаків		Дата використання паперу	№ справи	№№ аркушів	№№ позицій в альбомах
	Ліва сторона	Права сторона				
78	ΦCS	PP	1753	16	84, 87; 85, 86	Лих. № 3595 (XVIII ст.); Клеп. № 722 [175 . . .]; Кук. № 264 (1752); Uch. № 681 (1746)
79	ЯМАЗ	Герб м. Ярославль (тип 3)	1754	17	34, 35	Клеп. 1. № 749 (1756, 1765), Uch. № 25 (1760–64)
			1754	20	12, 16	
			1756	16	203, 212; 262, 264	
			1758	18	4, 8	
80	ЯМЗ	Герб м. Ярославль (тип 3)	1760	18	71, 74	Клеп. № 761 (1751–53)
			1754	16	154, 155	
			1756	17	41, 42	
			1757	19	81, 83	
81	C&I Honig	PP / Pro Patria (з левом)	1754	16	323, 325; 344, 348	Клеп. № 955 (1743, 1764); Клеп. 2 № 60 (1739–1820); К. – К. № 195 (1742, 1743, 1757, 1760, 1761, 1775, 1810); Мац. № 483 (1782), № 484 (1784)
			1754	16	165, 166	
			1756	16	276, 277	
82	IV	PP / Pro Patria (з левом)	1756	16	276, 277	Клеп. № 1187 (1721, 1780), К. – К. № 303 (1722); Ch. № 133 (1713); H. № 3696 (1724–26)
83	W (знак паперов. фабрики м. Бреславль [?]) під короною	—	1753	17	47, 53 28, 29	

Таблиця 2. Неповні зображення

№	Опис водяних знаків	Дата використання паперу	№ справи	№№ аркушів
84	AG венз.	1752	16	4; 22; 7; 9; 18; 12; 15; 28; 59; 33; 55; 39; 44; 45; 47
		1753	17	3; 30
			20	4; 9
		1754	16	126; 152; 163
			17	20; 21; 22; 23
			19	9; 13; 20; 35; 48; 62
			20	7; 20; 35; 47; 55; 56; 72; 75; 81; 97; 98 109; 136; 137
		1755	18	3
		1756	16	192; 195; 209; 216; 263
			20	6
		1757	16	298; 332
			18	19; 20
		1758	16	354; 355; 357; 385; 386
			18	42; 47; 48; 53; 54; 57; 68; 69; 86
	1760	18	90; 93; 98; 102; 125; 127; 135; 136; 140; 141; 143	
	1761	16	409; 423	
	(?)	17	37	
85	AG венз. А	1753	17	8
		1757	18	6
		1758	18	30; 35
		(?)	18	152
86	AG венз. В	1754	19	28
			20	11; 132
87	AG венз. В [?] AG венз. Е	1752	16	36; 42; 49
		1754	20	74; 87
		1756	19	82
88	AG венз. ЕЗ	1754	20	130
89	AG венз. З	1754	17	49
			20	62
		1760	18	95
90	AG венз. К	(?)	18	106
91	AG венз. Л	1755	16	180
		1758	18	55
92	AG венз. У	1753	17	11
		1754	19	12
		1760	18	138
93	AG венз. [?]	1753	16	69; 78
		1754	20	78
94	АГ	1754	20	15; 23; 26; 54; 86
		1755	16	175
		1756	16	189; 194; 196; 269
		1757	16	301; 309; 320; 324; 346 ⁴
		1758	16	383

¹ Арк. 346 підклеєно папером з іншим водяним знаком (РР).

№	Опис водяних знаків	Дата використання паперу	№ справи	№№ аркушів
			18	29; 44; 81; 88
		1759	16	396
		1760	18	100; 101; 105; 113; 114; 118; 133; 137; 138; 139; 145; 146; 147; 148
		1761	16	422
95	АГ А	1757	16	307
96	АГ В	1754	19	38
97	АГ ЕЗ	1754	20	126
98	АГ З	1754	19	79
99	АГ М	1756	16	218
100	АГ / РР	1757	16	318; 320; 333; 335; 359
		1758	18	70; 75; 76; 77
101	АГ ФБ	1752	16	3; 23; 6; 20; 8; 19; 32; 56; 62
		1753	17	31
		1754	20	134
		1758	16	383
102	АГ ФБ В	1756	16	182
103	АГ ФБ Е	1756	16	181
104	АГБ / РР	1752	16	5; 21; 47
105	АГБ / РР	1753	16	67; 76; 79
		1754	16	143; 148
			17	18; 19; 24; 45; 50; 53; 76; 77; 78; 84
			19	2; 3; 11; 16; 17; 60
			20	3; 17; 21; 43; 44; 46; 61; 70; 71; 105; 116
		1755	16	174
		1756	16	188; 200; 202
		1757	16	293
		1759	16	394
106	АГБ / РР Е	1754	19	30
			20	14; 73
107	АГБ / РР [?]	1754	20	76
108	АЄ	1754	19	67; 68
109	АГФ	1752	16	35; 53
		1755	16	172
110	БАГ / РР	1754	16	107; 113
111	ВЕ	1754	20	129
		1757	16	294
112	БКФС'	1754	17	63; 72; 73
			20	10
		1755	16	170
113	Г	1758	18	89
		1760	18	131
114	Герб м.Ярославль (тип 3)	1754	20	99
		1756	16	205; 208
			18	5
		1757	16	324

№	Опис водяних знаків	Дата використання паперу	№ справи	№№ аркушів
			18	7
115	ИНД у серцевидному картуші	1759	16	398
116	ІЯ, здв. венз. у картуші	1758	18	28
117	MASALOVA	1754	19	80
			20	118
118	PP	1754	16	108
			17	66; 74; 75
			20	103; 115; 131
		1759	16	399
119	PP / Pro Patria (з левом)	1754	19	46
120	РФ	1754	16	150
			17	48
			19	43; 50; 61
			20	22; 37; 53; 60; 95; 101; 127; 133; 135
		1756	16	214; 247; 260; 272
			18	72
121	РФ E	1754	20	128
122	РФ ліг. CS	1754	16	93
123	Р0 / М у картуші, під хрестом	1754	20	125
124	CPЗ, здв. венз. складної форми	1753	16	64; 66
			18	1
		1754	16	127
125	ФАГ	1754	17	13; 17
126	ФCS	1753	17	12
		1754	16	56; 71
			17	56; 71
127	ФCS E	1753	16	94
128	ФCS C	1753	16	95
129	ЯМАЗ	1756	16	207
		1757	18	22
		1760	18	134
130	ЯМЗ	1753	16	89; 90
			16	184

ТАБЛИЦЯ ВІДБИТКІВ ПЕЧАТОК НА ДОКУМЕНТАХ

№ п/п	Власник печатки	Зовнішні особливості печатки	Зображення	Дата документа, на якому відбито печатку	№ спр.	№ арк. ¹
1	Військо Запорозьке Низове	Паперово-мастична, оранжевого кольору, кругла, Д=42 мм. Пошкоджено. 6 примірників	У центрі козак з мушкетом на лівому плечі. По колу – напис: +ПЕЧАТ СЛАВНОГО ВОІСКА ЗАПОРОЗГОКО [!] НІЗОВОГО. Зображення нечітке.	4 липня 1752 р.	16	31, 57 зв.
	Так само	Так само	Так само	6 червня 1752 р.	16	1, 25 зв.
	Так само	Так само	Так само	12 червня 1752 р.	16	2, 24 зв.
	Так само	Так само	Так само	26 червня 1752 р.	16	11, 16 зв.
	Так само	Так само	Так само	28 червня 1752 р.	16	30, 58 зв.
	Так само	Так само	Так само	Н. р. 11 листопада 1754 р.	19	64, 71 зв.
2	Кодацька паланка	Паперово-мастична, оранжевого кольору, прямокутна із зрізаними кутами, розмір 20x22 мм. 2 примірники	Вгорі корона, нижче неї зліва і справа літера П, під короною щит круглої форми, на ньому – літери НК, під ними літера П, тобто: П[ечать] П[олкова] Н[ово]К[одацької] П[аланки]	25 листопада 1756 р.	16	274, 279 зв.
	Так само	Так само	Так само	11 листопада 1757 р.	16	344, 348 зв.

¹ В основному печатки відбито на аркушах-конвертах, тому у графі зазначено номери аркушів, на якому написано текст документа і на якому розміщено печатку.

№ п/п	Власник печатки	Зовнішні особливості печатки	Зображення	Дата документа, на якому відбито печатку	№ спр.	№ арк.
3	Самарська паланка	Паперово-маслична, оранжевого кольору, квадратна із зрізаними кутами, розмір 18x18 мм. Пошкоджено. 2 примірники	Угорі корона, зліва і справа від неї літера П, тобто: П[ечать] П[олкова], в центрі щит. Зображення нечітке	20 листопада 1756 р.	16	273, 280 зв.
	Так само	Так само	Так само	9 грудня 1756 р.	16	275, 278 зв.
4	Миргородська полкова канцелярія	Сургучева, червоного кольору. Пошкоджено. Форму і розмір встановити неможливо.	Архангел Михаїл вражає змія. По колу напис: ПЕЧАТЬ [ВОЙСКА ЗАПОРОЗСКАГО МАЛОРОСИСКАГО МИРГОРОДСК]ОГО ПОЛКѠ ²	7 червня 1754 р.	20	36, 50 зв.
5	Полтавський полковий суд	Сургучева, червоного кольору, кругла, Д=35 мм. Пошкоджено	Жезл (по центру), півмісяць (зліва), зірка (справа). По колу напис: + ПЕЧАТЬ СѠД[А ПОЛКОВОГО] ПОЛТАВСКОГО 1749 ГОДА	20 травня 1754 р.	20	39, 49 зв.
6	На листі старосамарського сотника Івана Березаня	Сургучева, червоного кольору, восьмигранна. Пошкоджено. Розмір встановити неможливо.	Угорі корона, під нею – лук з двома перехрещеними стрілами наконечниками догори. В кутах, утворених ними, літери: М (зліва), П (по центру), С(справа). Нижче стріл і літер – орнамент. Зображення нечітке.	29 червня 1752 р.	16	12, 15 зв.
7	Бахмутська провінційна канцелярія	Сургучева, червоного кольору. Пошкоджено. Розмір і форму встановити неможливо. 2 примірники	Двоголовий орел, по колу напис: *ПЕЧАТЬ [БАХМ]У[ТЦ]КОИ ПРАВІНЦІАЛ[НОИ] КАН[ЦЕЛЯ]РИИ	18 травня 1758 р.	18	61, 64 зв.

² Напис відновлено за: Грабова Н. Печатки адміністративно-судових установ Лівобережної України 18 ст. // Записки наукового товариства ім.Шевченка. – Львів, 1991. – Т. 2. – С. 278.

№ п/п	Власник печатки	Зовнішні особливості печатки	Зображення	Дата документа, на якому відбито печатку	№ спр.	№ арк.
	Так само	Так само	Так само	29 липня 1758 р.	18	60, 65 зв.
8	На листах Якова Козельського та Павла Семенова, депутатів від Полтавського полку у Комісії для відмежування земель до Старосамарської сотні	Сургучева, червоного кольору, овальна, розмір 18x22 мм. Пошкоджено. 3 примірники	Над наметом угорі корона, в центрі – щит. Зображення нечітке.	30 червня 1752 р.	16	27, 60 зв.
	Так само	Так само	Так само	13 липня 1752 р.	16	33, 55 зв.
	Так само	Так само	Так само	23 липня 1752 р.	16	42, 49 зв.
9	На рапорті за підписом Родіона Філіпова, депутата від Війська Запорозького у Слідчій комісії для розгляду взаємних претензій між Військом Запорозьким і Кримом ³	Сургучева, червоного кольору, овальна, розмір 18x23 мм. Пошкоджено	Під короною – чотирикутний з загостренням внизу (французький) щит. На щиті зображення руки з мечем. Під короною літери: И (зліва), Д (справа) ³	28 липня 1754 р.	17	41, 42 зв.
10	Документ, писаний османсько-турецькою мовою	Чорнильна, чорного кольору, овальна, розмір 35x42 мм	Напис в'язцю	Н. р. 2 січня 1754 р.	17	36
11	Так само	Чорнильна, чорного кольору, овальна, розмір 13x15 мм. 2 примірники	Так само	Н. п. серпня 1754 р.	19	4

³ Можливо, печатка належала Івану Домонтовичу, одному з старшин Війська Запорозького, представнику давнього козацького роду в Гетьманській Україні; був депутатом Бахмутської слідчої комісії 1747–1748 рр. (див. Архів Коша... Т. 2. – С. 182, 197 та ін.), Комісії для відмежування земель до Старосамарської сотні Полтавського п. 1753–1754 рр. (див. у цьому томі док. №№ 38–10, 39–91 і зв. та ін.).

№ п/п	Власник печатки	Зовнішні особливості печатки	Зображення	Дата документа, на якому відбито печатку	№ спр.	№ арк.
	Так само	Так само	Так само	1754 р.		75
12	Так само	Чорнильна, чорного кольору, прямокутна із зрізаними кутами, розмір 12x15 мм	Так само	20 жовтня 1754 р.	19	32 зв.
13	Так само	Чорнильна, чорного кольору, овальна, розмір 38x45 мм	Так само	1754 р.	19	6, 7
14	Документ, писаний грецькою [?] мовою	Чорнильна, чорного кольору, овальна, розмір 38x45	Так само	27 вересня 1754 р.	19	29

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ, ВЖИВАНИХ У ДОКУМЕНТАХ

- а. – атаманъ
а. к. (а. ко. с) – атаман кошевой
с [товариством]
- в. а. – войсковоу асауль
в. в. – 1) ваше високоблагородие;
2) ваше високопревосходительство
в. в. п. г. м. – вашему високопревосходительству государю моему
в. высокород. – ваше высокородие
В. З. – Войско Запорожское
В. К. – Войсковая канцелярія
в. м. пну – вамъ милостивому пану
В. Н. З. – Войско Низовое Запорожское
в. п. (в. превосх.) – 1) високопревосходительство; 2) ваше превосходительство
в. п. г. г. г. – високопревосходительный господин, господин гетман
в. яв. – ваша ясновелможность
высокоб. і ви. п. – високоблагородный і високопочтенный
- г. – господинъ
г., г. г. – господинъ, господинъ гетманъ
ген. (гене.) – генеральный
Генеральная в. к. (Генерал. войско. крия, Генерь. вой. крия, Генер. крия) – Генеральная войсковая канцелярія
- д. – день
е. і. в-а (ея і. в-а, ея ім. в-а, ея ім. в-ва, ея імс. влс.) – ея імператорскаго величества
- З. Н. – [Войско] Запорожское Низовое
і. (ім.) – імператорскаго
- к. – крепость
к. – курѣнь
к. (ко.) – копеекъ
к. а. (к. атаманъ, ко. а.) – кошевой атаманъ
крія– канцелярія
- М. г. – Малороссийская генеральная [канцелярія]
м. м. – моего милостивого
- Н. Кошъ – Низовой Кошъ
- по. (пол.) – получено
под. – подано
пол. Пол. крию – полковую Полтавскую канцелярію
- р. (ру.) – рублей
- с. – самарский [полковник]
- яв. г., г. г. і ѿ. – ясновелможный господинъ, господинъ гетманъ
і ѿрденювъ
яс. вел. (ясневелмож., я. вел-му, яв-ть, яв-сть) – ясновелможность, ясновелможному

СПИСОК СЛІВ ПІД ТИТЛОМ

апль (апстль, аптль) – апостоль

Бгоматерь – Богоматерь

бгрдие – благородие

Бгъ – Богъ

Бжий – Божий

блго – благо

блження – блаженния

Влей – Василей

вмсть – ваша милость

вшпнство – ваше панство

вшъ – вашъ

гднъ (гпдинъ, гпднъ, гсднъ) – господинъ

гдрни – государыни

гдрственный (гсдръственный) –
государственный

гсдръ – государь

днги – денги

дшевная – душевная

дшеспителною – душеспасителною

Іса Хрта – Ісуса Христа

кнзей – князей

млсть (млост, мс, мсть, мсцѣ, мцѣ) –
милость

млтиво (млстиво) – милостиво

мнастирь (мнстръ) – монастырь

мсцъ (мцъ) – мѣсяць

мсчное – месячное

ннѣ – нинѣ

ншъ – наш

отць – отецъ

плковникъ – полковникъ

плской – полской

пнъ – панъ

прсво – превосходительство

свтия, стія – святія

снъ – сынъ

стнѣ – сотнѣ

Хрко – Харко

црковь – церковь

црей – царей

члвкъ (члвѣкъ) – человекъ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

авт. – авторський
адм. – адміністративний
адм.-тер. – адміністративно-територіальний
арк. – аркуш

бл. – близько
БРАН, ВР – Бібліотека Російської Академії наук, відділ рукописів

в. – воєводство
вип. – випуск
військ. – військовий
ВУА – Военно-учетный архив

ген. – генеральний
губ. – губернія

див. – дивись
док. – документ

зв. – зворот
ЗООИД – Записки императорского Одесского общества истории и древностей

ім. – імені
ін. – інший
і т. д. – і так далі

кін. – кінець
ком. – коментар

м. – місто
м-ко – містечко

НАН України – Національна Академія наук України

невід. – невідомий
н. п. – не пізніше
н. р. – не раніше

о. – острів
обл. – область
од. зб. – одиниця зберігання
ОІА – Одеський історичний архів
ОКІА – Одеський крайовий історичний архів

оп. – опис
опубл. – опубліковано

п. – полк
пол. – половина
пос. – поселення
поч. – початок
ПСЗ – Полное собрание законов Российской империи

р., рр. – рік, роки
р., рр. – річка, річки
РДВІА – Російський державний військово-історичний архів
р. н. – рік народження
р-н – район
рос. – російський

с. – село
с. – сторінка
серед. – середина
сл. – слобода
СПб – Санкт-Петербург
спр. – справа
ст. – століття
сучас. – сучасний

т. – том
тер. – територія
уроч. – урочище

ф. – фонд
ф. – фортеця

ц. – центр
ЦАДА у Харкові – Центральний архів давніх актів у м. Харкові
ЦДІАК України – Центральний державний історичний архів України, м. Київ
цит. – цитується
ЦЛМРД – Центральна лабораторія мікрофотокопіювання і реставрації документів Головного архівного управління

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

1744 рік

Серпня 23. Москва. – Витяг з грамоти російської імператриці Єлизавети Петрівни Війську Запорозькому про знищення Старосамарського перевозу і заборону жителям Старосамарської сотні Полтавського полку займати запорозькі землі. № 121

1752 рік

Червня 6. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Онуфрієві Яковлеву Батуринському про визначення групи старожилів паланки, які б могли дати свідчення в Комісії для відмежування земель до Старосамарської сотні Полтавського полку. № 1

Червня 12. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Онуфрієві Яковлеву Батуринському про прийом і забезпечення роботи депутатів від Війська Запорозького, призначених у Старосамарську комісію. № 2

Червня 12. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Григорію Якимову про направлення полкового кодацького писаря Петра Шафрановського депутатом у Старосамарську комісію і забезпечення його належними документами. № 3

Червня 18. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького старосамарському сотникові Івану Березаню про прибуття в село Самарчик і з проханням повідомити, кого саме від Полтавського полку призначено у Старосамарську комісію. № 4

Червня 19. – Повідомлення Старосамарської сотенної канцелярії депутатам від Війська Запорозького про неприбуття депутатів від Полтавського полку для участі в роботі Старосамарської комісії у зв'язку з можливим приїздом у Полтаву гетьмана Кирила Розумовського. № 5

Червня 22. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про отримання грошового жалування для Війська Запорозького, доставленого поручиком Кирилом Фроловим. № 452

Червня 22. – Розписка Коша, видана поручику Кирилу Фролову, про отримання доставленого ним грошового жалування для Війська Запорозького. № 453

Червня 24. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького старосамарському сотникові Івану Березаню з проханням сповістити про час прибуття депутатів від Полтавського полку для участі в роботі Старосамарської комісії. № 6

Червня 24. – Повідомлення Старосамарської сотенної канцелярії депутатам від Війська Запорозького про неприбуття депутатів від Полтавського полку для участі в роботі Старосамарської комісії у зв'язку з можливим приїздом у Полтаву гетьмана Кирила Розумовського. № 7

Червня 24. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до депутатів від Війська Запорозького в Старосамарській комісії з запрошенням відвідати його вдома. № 8

Червня 24. – Лист Старосамарської сотенної канцелярії до полковника Самарської паланки Корнія Тарана з проханням заборонити запорозьким козакам чинити наїзди на жителів містечка Стара Самара під час сінокосу до вирішення питання щодо відмежування земель для сотні. № 9

Червня 24. Самарчик. – Лист полковника Самарської паланки Корнія Тарана до старосамарського сотника Івана Березаня про неможливість повернути жителям містечка Стара Самара коси, відібрані запорожцями за самовільне косіння сіна, до вирішення питання щодо відмежування земель для сотні. № 10

Червня 28. – Наказ Коша депутатам від Війська Запорозького в Старосамарській комісії про відкликання колишнього писаря Самарської паланки Артема Носа в Кіш. № 13

Червня 29. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до депутатів від Війська Запорозького в Старосамарській комісії з проханням зачекати депутатів від Полтавського полку; цидула про надіслання їм у подарунок риби і напоїв. № 11

Червня 30. – Лист полтавського полкового осавула Якова Козельського до депутата від Війська Запорозького Павла Кирилова про свій намір якнайшвидше прибути в містечко Стара Самара. № 14

Липня 1. Самарчик. – Донесення депутатів від Війська Запорозького Кошеві з проханням сприяти прискоренню приїзду депутатів від Полтавського полку в Старосамарській комісії для розгляду скарг жителів Старосамарської сотні на запорожців. № 12

Липня 4. – Наказ Коша депутатам від Війська Запорозького про відкликання їх і колишнього писаря Самарської паланки Артема Носа в Кіш у зв'язку з неприбуттям депутатів від Полтавського полку, призначених у Старосамарську комісію. № 15

Липня 6. Самарчик. – Лист полковника Самарської паланки Корнія Тарана до майора Юрія Бутовського з вимогою не дозволяти жителям містечка Стара Самара користуватися угіддями, відведеними Кошем гарнізонів Старосамарського ретраншементу. № 16

Липня 6. Самарчик. – Свідчення старосамарських жителів Якова Тертичника, Федора Кислиці, Данила Ступака про косіння сіна старосамарськими жителями Корецьким і Красиною на ділянках, відведених для гарнізону Старосамарського ретраншементу. № 17

Липня 10. – Ордер Полтавської полкової канцелярії депутатам від Полтавського полку – полковому осавулові Якову Козельському і китайгородському сотникові Павлу Єрофтіювичу Семенову, з наказом негайно виїхати в містечко Стара Самара. № 24

Липня 12. Самарчик. – Лист депутатів від Війська Запорозького в Старосамарській комісії до полковника Кодацької паланки з проханням переслати з нарочним у Кіш їхній рапорт і промеморію Полтавської полкової канцелярії. № 18

Липня 12. Самарчик. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького в Старосамарській комісії до Коша про пересилку промеморії Полтавської полкової канцелярії та про неприбуття депутатів від Полтавського полку. № 19

Липня 13. Стара Самара. – Вимога полтавського полкового осавула Якова Козельського до депутатів від Війська Запорозького прибути в містечко Стара Самара як місце роботи Старосамарської комісії. № 20

Липня 14. Самарчик. – Вимога депутатів від Війська Запорозького до полтавського полкового осавула Якова Козельського не ображати честі Війська Запорозького та визначити інше місце зустрічі депутатів Старосамарської комісії. № 21

Липня 18. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького в Старосамарській комісії полтавському полковому осавулові Якову Козельському про намір виїхати для зустрічі з депутатами від Полтавського полку в урочище Макушина Могила. № 22

Липня 18. Стара Самара. – Повідомлення депутатів від Полтавського полку в Старосамарській комісії депутатам від Війська Запорозького про намір виїхати в урочище Макушина Могила у разі неприбуття запорозьких депутатів у містечко Стара Самара до 20 липня. № 23

Липня 20. – Наказ Коша депутатам від Війська Запорозького про визначення місця з'їзду депутатів Старосамарської комісії, лінію поведінки з депутатами від Полтавського полку та уникнення взаємних образ. № 27

Липня 20. – Лист Коша до депутата від Полтавського полку Якова Козельського про інструкції, надані Кошем депутатам від Війська Запорозького щодо визначення місця роботи Старосамарської комісії. № 28

Липня 21. Самарчик. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького Кошеві про хід роботи Старосамарської комісії. № 25

Липня 22. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії депутатам від Полтавського полку про неможливість межування земель без інструкції Коша. № 26

Липня 23. Стара Самара. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до депутатів від Війська Запорозького про свій від'їзд на хутір Павла Семенова. № 29

Липня 26. – Наказ Коша депутатам від Війська Запорозького у Старосамарській комісії про неприпустимість межування земель і примусового переселення з Самарчика і Кодака вихідців з Гетьманської України. № 30

Липня 26. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії про перевищення ними повноважень і з заборонаю межувати старосамарські землі без належної попередньої підготовки. № 31

Липня 29. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії депутатам від Полтавського полку про призначення на 31 липня зустрічі з ними. № 32

Липня 30. Новий Кодак. – Білет, виданий полковником Кодацької паланки Федором Покотилом запорозькому козакові Григорію Порохні для поїздки в Самарську товщу. № 33

Липня 30. – Розписка старосамарського жителя Панаса Ісаєнка про одержання в Старосамарській сотенній канцелярії двох листів депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії, адресованих депутатам від Полтавського полку, і про пересилання цих листів у містечко Китайгород. № 34

Липня 31. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії сотникові Івану Березаню про повернення до Коша у разі неприїзду депутатів від Полтавського полку до 2 серпня. № 35

Серпня 1. – Свідчення запорожців-старожилів про належність спірних з Старосамарською сотнею земель Війську Запорозькому. № 37

Серпня 15. – Рапорт Коша гетьманові Кирилові Розумовському про належність здавна спірних з Старосамарською сотнею земель Війську Запорозькому. № 36

1753 рік

Березня 26. – Реєстр, надісланий полковником Інгульської паланки Василем Топчієм у Кіш, про збитки, заподіяні ногайцями запорозьким козакам. № 246

Квітня 28. – Список, надісланий полковником Бугогардівської паланки Андрієм Третяком у Кіш, про збитки, заподіяні ногайцями запорозьким козакам. № 247

Липень. – Відомість, складена в Старосамарській сотні Полтавського полку, про збитки і кривди, заподіяні полковниками Самарської паланки жителям містечка Стара Самара упродовж 1744–1753 років. № 48

Вересня 22. Стара Самара. – Повідомлення депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії депутатам від Війська Запорозького з проханням прибути з належними документами для участі в розслідуванні взаємних кривд і розмежуванні земель з Китайгородською сотнею. № 44

Вересня 23. Стара Самара. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша з проханням прислати представників від Війська Запорозького у Старосамарську комісію для виселення вихідців з Гетьманської України на попередні місця проживання. № 38

Вересня 24. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії депутатам від Полтавського полку про відмову прибути в містечко Китайгород для розмежування земель без розпорядження Коша та про достовірність представлених Кошем документів. № 45

Вересня 25. Стара Самара. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з проханням вислати депутатів для розмежування з Китайгородською сотнею. № 41

Вересня 25. Самарчик. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії Кошеві про хід слідства, відмову депутатів від Полтавського полку визнати подані запорозькими депутатами документи та про виселення з слобід вихідців з Гетьманської України. № 43

Н. р. вересня 25. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії про згоду на виселення вихідців з полку з слободи Самарчик і про залишення поселенців у Кодацькій паланці. № 39

Вересня 26. – Ордер Коша депутатам від Війська Запорозького про надіслання в Старосамарську комісію копії грамоти російських царів Івана та Петра Олексійовичів. № 40

Вересня 27. Самарчик. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії Кошеві про отримання повідомлення депутатів від Полтавського полку і копії відомостей з Старосамарської сотні щодо заподіяння полковниками Самарської паланки збитків і кривд старосамарським жителям, про розшук полковників і присилку їх для слідства. № 46

Вересня 27. Самарчик. – Повідомлення депутатів від Війська Запорозького у Старосамарській комісії депутатам від Полтавського полку про пересилання на розгляд у Кіш відомості Старосамарської сотні щодо заподіяння полковниками Самарської паланки збитків і кривд старосамарським жителям. № 47

Вересня 28. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії з відмовою прислати депутатів для розмежування з Китайгородською сотнею

до одержання ордера від гетьмана Кирила Розумовського та до закінчення роботи комісії. № 42

Вересня 30. – Повідомлення Коша депутатам від Гетьманської України у Слідчій комісії з Кримом Федору Гаврилову та Григорію Сахновському про направлення козаків у комісію для свідчення. № 295

Жовтня 3. – Ордер Коша депутатам від Війська Запорозького у Старосамарській комісії про правомірність дій полковників Самарської паланки щодо старосамарських жителів і неприпровадження їх через це для свідчення в комісію. № 49

Жовтня 15. Крилів. – Донесення крилівського сотника Григорія Рудя Миргородській полковій канцелярії про побиття кодацьким полковником Стефаном Савелієвим стецівського отамана Крилівської сотні Гарасима Лисенка, посланого в Кодацьку паланку для стягнення недоїмки з вихідців з Крилівської сотні. № 59

Жовтня 15. Крилів. – Вѣдомость сколько сойшло з сотнѣ Криловской обивателей на житло в Кодакъ. № 59а

Жовтня 20. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про обрання депутатів від Війська Запорозького у Слідчу комісію для вирішення взаємних претензій між Запорожжям і Кримом і про складання Кошем реєстру збитків, заподіяних татарами. № 248

Жовтня 26. Новий Кодак. – Лист депутата від Війська Запорозького у Старосамарській комісії Івана Домонтовича до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про завершення роботи комісії. № 51

Листопада 6. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про отримання ордера щодо обрання депутатів від Війська Запорозького у Слідчу комісію з Кримом та складання Кошем реєстру збитків, заподіяних татарами. № 249

Листопада 18. Москва. – Лист генерального писаря Андрія Безбородька до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з порадою долучити належні документи до справи про відмежування земель для Старосамарської сотні. № 52

Листопада 22. Москва. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про виселення з запорозьких земель вихідців не тільки з Полтавського, але й з інших полків Гетьманської України. № 53

Грудня 2. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про від'їзд з Києва в Січ для участі у Слідчій комісії з Кримом російського підполковника Іллі Расловлева та про підпорядкування йому депутатів від Війська Запорозького. № 250

Грудня 2. – Інструкція Київської губернської канцелярії російському комісару Іллі Расловлеву про його обов'язки у Слідчій комісії з Кримом. № 253

Грудня 14. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою сприяти старшині Крилівської сотні Миргородського полку в стягненні консистентського збору з вихідців з цієї сотні – поселенців у Кодацькій паланці, та про виселення їх згодом на попередні місця проживання. № 58

Грудня 14. Москва. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом припровадити до Генерального військового суду в Глухів запорожців, обвинувачених у нападах на ногайців, захопленні коней, худоби і майна. № 265

Грудня 14. Москва. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про порядок відшкодування потерпілим збитків, заподіяних запорожцями під час наїздів. № 479

Грудня 16. – Повідомлення Коша перекопському каймакамові Фетте Ефенді про прибуття в Січ російського підполковника Іллі Расловлева для участі у Слідчій комісії з Кримом. № 251

Грудня 20. Січ. – Повідомлення російського підполковника Іллі Расловлева кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому про своє призначення комісаром у Слідчу комісію з Кримом. № 252

Н. п. грудня 20. – Реєстр претензій запорозьких козаків до ногайців. № 254

Н. р. грудня 22. – Додаток до реєстру претензій запорозьких козаків до ногайців. № 255

Н. р. грудня 28. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з наказом припровадити до Генерального військового суду в Глухів запорозьців, обвинувачених у нападах на ногайців, захопленні коней, худоби тощо. № 266

Грудня 29. Архангельськ. – Протокол допиту козака Рогівського куреня Леська Рудя, обвинуваченого в належності до гайдамаків. № 473

1753 р. – Лист Коша до очаківського паші Ахмеда Кюпрюлі. № 50

1754 рік

Січня 2. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до перекопського каймакама про прибуття російського комісара Іллі Расловлева в Січ для участі у Слідчій комісії з Кримом та з проханням повідомити про час приїзду татарських депутатів. № 257

Н. р. січня 2. – Лист перекопського каймакама Рахім Гірей Султана до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про заходи, вжиті для затримання винних у пограбуванні козака-посланця і захопленні волів. № 258, 259

Січня 4. Архангельськ. – Повідомлення коменданта фортеці Святої Єлизавети Олексія Глебова в Кіш про затримання козака Рогівського куреня Леська Рудя (Дузя) та з проханням підтвердити його належність до Війська. № 472

Січня 6–25. Микитине. – Журнал записів Слідчої комісії з Кримом про хід переговорів між депутатами від Війська Запорозького і Криму. № 264

Січня 7. Микитине. – Рішення депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом про згоду на зняття претензій до Криму, окрім тих, що стосуються повернення полонених. № 260

Січня 7. – Лист Коша до перекопського каймакама Фетте Ефенді про приїзд у Микитине російського комісара Іллі Расловлева з депутатами від Війська Запорозького – членами Слідчої комісії з Кримом, та про готовність прийняти і забезпечити всім необхідним депутатів від Криму. № 261

Січня 8. – Інструкція Коша військовому осавулові Петру Калнишевському про забезпечення всім необхідним російського комісара Іллі Расловлева та депутатів від Війська Запорозького і Криму на час роботи Слідчої комісії з Кримом. № 262

Січня 11. Глухів. – Лист генерального обозного Семена Кочубея до Коша з вимогою не перешкоджати комісарам Орлицької сотні Полтавського полку в стягненні рацій з жителів сіл Данилівка та Ревунівка. № 54

Січня 11. Микитине. – Лист депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про хід переговорів з депутатами від Криму та про влаштування їхнього побуту. № 263

Січня 13. – Повідомлення кошового отамана Данила Стефановича Гладкого комендантові фортеці Святої Єлизавети Олексію Глебову про неналежність до Війська Запорозького Леська Рудя та з проханням повернути майно пограбованих ним козаків Рогівського куреня Михайла Гулого та Ярмолая Нелепи. № 474

Січня 14. – Повідомлення коменданта фортеці Святої Єлизавети Олексія Глебова кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому про припровадження в Глухів затриманого гайдамаки Петра Черненка з товаришами та з проханням надіслати відомості щодо них. № 480

Січня 14. – Реєстръ коликое число взято с поиманным гайдамаком, порутчикомъ Лыковымъ, Петра Черненка – съколко с нимъ отбитых вещей і отправлено в Глуховъ. № 481

Січня 21. Китайгород. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша з проханням призначити у Старосамарську комісію депутатів від Війська Запорозького та визначити місце і час з'їзду депутатів. № 55

Січня 21. Китайгород. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша щодо виконання ордера гетьмана Кирила Розумовського про призначення у Старосамарську комісію депутатів від Війська Запорозького та організацію ними виселення колишніх жителів Гетьманської України з запорозьких земель до настання весни. № 56

Січня 22. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про припинення наїздів запорожців на прикордонні території сусідніх держав. № 475

Січня 28. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії про неможливість найближчим часом прислати депутатів у комісію і виконати інші пов'язані з цим доручення через обтяження прикордонними справами. № 57

Січня 29. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про вжиття заходів для виконання ордера канцелярії щодо наїздів запорожців на прикордонні території сусідніх держав. № 476

Лютого 1. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про відібрання пернача в кодацького полковника Стефана Савелієва за побиття стецівського отамана Гарасима Лисенка, присланого для стягнення недоїмки з вихідців з Крилівської сотні; про відправлення в Кодацьку паланку старшин Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця для перепису переселенців з Гетьманської України. № 60

Лютого 1. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про неможливість припровадити у Глухів запорожців, обвинувачених у нападах на ногайців, захопленні коней, худоби і майна, у зв'язку з їхньою смертю. № 267

Лютого 1. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про неможливість припровадити у Глухів запорожців, обвинувачених у нападах на татар, захопленні коней, худоби і майна, у зв'язку з їхньою смертю. № 268

Лютого 1. – Наказ Коша полковникам паланок Війська Запорозького про вжиття заходів для припинення наїздів запорожців на прикордонні території Криму, Польщі і Туреччини, про запобігання пограбуванню запорожцями російських підданих тощо. № 477

Лютого 3. – Інструкція Коша старшинам Іванові Домонтовичу та Іванові Чугуєвцю про проведення ревізії переселенців з Гетьманської України. № 61

Лютого 4. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про сприяння комісарам Орлицької сотні Полтавського полку в стягненні порцій з жителів сіл Данилівка та Ревунівка та про виселення їх з території Вольностей Військових. № 62

Н. р. лютого 14. – Лист Коша до бунчукового товариша Федора Гаврилова з проханням переслати кошову кореспонденцію, адресовану гетьманові Кирилу Розумовському, у Київську губернську та Генеральну військову канцелярії. № 67

Лютого 15. Новий Кодак. – Рапорт полковника Кодацької паланки Федора Іванова Кошеві про переселення вихідців з Гетьманської України за Українську лінію з метою уникнення перепису та з проханням надіслати інструкцію щодо цих переселенців. № 65

Лютого 16. Новий Кодак. – Рапорт старшин Війська Запорозького Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця Кошеві про проведення ревізії вихідців з Гетьманської України і про таємне переселення частини з них за Українську лінію. № 63

Лютого 19. Новий Кодак. – Донесення старшин Війська Запорозького Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому про приховання кодацьким городовим отаманом Ничипором Пластуном від перепису понад сто дворів, привласнення міських зборів та інші зловживання і про дозвіл на проведення розслідування. № 68

Лютого 20. – Наказ Коша старшинам Війська Запорозького Іванові Домонтовичу та Іванові Чугуєвцю про організацію таємного затримання вихідців з Гетьманської України, які залишали Запорожжя і поселялися за Українською лінією, та про опис їхнього майна. № 64

Лютого 20. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Федору Іванову про таємне затримання вихідців з Гетьманської України, які, залишивши Запорожжя, тікали за Українську лінію, та про опис їхнього майна. № 66

Лютого 23. – Ордер Коша старшинам Війська Запорозького Іванові Домонтовичу та Іванові Чугуєвцю про заборону проводити розслідування щодо зловживань кодацького городового отамана Ничипора Пластуна, оскільки їх направлено для перепису населення. № 69

Лютого 23. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Федору Іванову про розслідування справи щодо зловживань кодацького городового отамана Ничипора Пластуна і про зобов'язання його забезпечити харчами старшин Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця. № 70

Березня 14. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до командира Новосербського гусарського полку Івана Хорвата про припровадження в Нову Сербію затриманих дезертирів – рядових Сербського пандурського полку Христофора Панова, Боласа і Дмитра Димитрієвих, та з проханням відсилати в Кіш запорожців, які брали участь у гайдамацьких наїздах на території Польщі й Туреччини і переховувалися в Новій Сербії. № 482

Березня 19. Самарчик. – Рапорт старшин Війська Запорозького Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому про завершення ними ревізії вихідців з Гетьманської України, які оселилися в Новому Кодаку, Самарчику, Чернечому та ще у восьми селах, і про продовження перепису в Старому Кодаку та інших поселеннях. № 71

Березня 29. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Іванова Кошеві про оголошення козакам паланки наказу Коша щодо заборони виходити без паспортів на польську і турецьку територію. № 478

Березня 29. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Іванова про безрезультатність розшуку гайдамаків, які вчинили наїзд на село Диканька Полтавської сотні й полку і захопили майно генерального обозного Семена Кочубея. № 485

Березня 29. – Донесення полковника Кальміуської паланки Андрія Іванова Кошеві про заворушення у паланці у зв'язку з небажанням козаків платити штрафи потерпілим на відшкодування збитків за майно, захоплене запорожцями – злочинцями або гайдамаками. № 486

Квітня 8 і 18. Кіш. – Протокол допитів козаків Полтавського куреня Кирила Запiчного, Михайла Бандурки, Івана Головка та Шкуринського куреня – Прокопія Різника щодо причетності їх до продажу краденого меду і викрадення грошей. № 484

Квітня 18. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Павла Малого Кошеві про завершення перепису вихідців з Гетьманської України, які залишили село Самарчик. № 72

Квітня 18. Самарчик. – Вѣдомость сколко малороссiянъ и кто оние именно з села Самарчика сойшло и сколко по них осталося впустьѣ хатѣ. № 73

Квітня 19. Новий Кодак. – Рапорт полковника Кодацької паланки Федора Іванова про покарання козаків, винних у крадіжках, та про направлення у Кіш запорожців для несення сторожової служби при військовій пушкарні. № 487

Квітня 19. Новий Кодак. – Розписка, дана в Кодацькій паланці козаками Пластунівського куреня Яковом Сторчаком і Рогівського – Яцьком Моргуном, про повернення їм майна, конфіскованого за злочини. № 488

Квітня 20. – Повідомлення Коша головному командирові Нової Сербії Івану Глебову з проханням сприяти запорожцям Федору Решетиленку та Ігнату Чорному в розшукові злодія Івана Проломова. № 489

Квітня 25. – В полковой Кодацкой паланки сочиненъна вѣдомость, коликое число въ прошедшомъ году осенью и зимъного, також и весняного время выйшло народа, чувствующы за собою доношеніе и подписку въ произвожденную камъмісію полку Полтавского комисарамъ, а хто именно зыйшоль. № 74а

Квітня 26. Новий Кодак. – Рапорт полковника Кодацької паланки Федора Іванова Кошеві про залишення вихідцями з Гетьманської України запорозьких поселень згідно з указами Коша. № 74

Травня 5. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському про закінчення перепису вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях і з проханням дозволити не виселяти козаків, які оженилися в Гетьманській Україні і не мали там ґрунтів, а також вихідців з Правобережної України – польських підданих. № 75

Травня 5. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському про відправлення йому копії царської грамоти для обґрунтування належності земель Війську Запорозькому, на які претендувала Старосамарська сотня Полтавського полку. № 76

Травня 5. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському про відправлення йому копії царської грамоти для обґрунтування належності земель Війську Запорозькому, на які претендувала Старосамарська сотня Полтавського полку. № 77

Травня 5. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про затримання шести гайдамаків-запорозьців і про розшук інших, які втекли на Запорожжя. № 490

Травня 7. Новий Кодак. – Протоколи допиту козаків Коренівського куреня Івана Моцного і Кисляківського – Василя Головка про їхню участь у нападі на полтавського купця Йосипа Павленка з товаришами й про інші злочини. № 492

Травня 10. Новий Кодак. – Рапорт полковника Кодацької паланки Федора Іванова Кошеві про затримання і припровадження в Кіш запорожців, обвинувачених у пограбуванні полтавського купця Йосипа Павленка з товаришами. № 491

- Травня 11. – Рапорт полковника Перевізької паланки Дмитра Стягайла Кошеві про заходи, вжиті для розслідування збитків, заподіяних ногайцями козакам. № 269
- Травня 11. – Реєстръ о починених Войска Запорожского Низового козакамъ от нагайских татар внизу реки Днепра і в Богу обидахъ. № 270
- Травня 11. Крилівський шанець. – Лист командира Новосербського пандурського полку підполковника Михайла Хорвата до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з подякою за затримання дезертирів – рядових полку Христофора Панова, Боласа і Дмитра Димитрієвих і про вжиття заходів для затримання безпаспортних козаків на території Нової Сербії. № 483
- Травня 13. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою повернути майно, відібране командами Самарської і Кодацької паланок у жителів китайгородських хуторів. № 80
- Травня 14. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до Коша з повторним проханням прислати депутатів у комісію, визначити місце з'їзду депутатів і прискорити виселення вихідців з Гетьманської України. № 78
- Травня 17. – Донесення Полтавської полкової канцелярії Генеральній військовій канцелярії з проханням розглянути скарги жителів містечка Стара Самара на полковника Самарської паланки Павла Малога з козаками за недопущення користуватися лісовими угіддями та за захоплення овець, череди тощо. № 82
- Травня 17. Москва. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про призначення депутатів від Війська Запорозького у Слідчу комісію з Кримом та про складання реєстру заподіяних татарами запорожцям збитків. № 273
- Травня 20. – Повідомлення головного командира Нової Сербії Івана Глебова кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому про вжиття заходів для боротьби з гайдамаками на території Бугогардівської паланки. № 497
- Травня 20. – Промеморія Полтавського полкового суду Кошеві про розшук козака Левушківського куреня Максима Цінка з товаришами, обвинувачених у вчиненні злочинів на території полку. № 508
- Травня 21. – Наказ Коша полковникові Бугогардівської паланки Михайлу Довбні про вжиття заходів для запобігання нападам запорозьких загонів, які гуртувалися на території паланки, на татарську, турецьку і польську території, а також для запобігання зіткненням з російськими військовими командами і лівобережними та слобідськими козацькими загонами. № 493
- Травня 24. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії про недоцільність прибуття депутатів від Війська Запорозького до одержання рішення гетьмана щодо відмежування земель для Старосамарської сотні і виселення вихідців з Гетьманської та Правобережної України. № 79
- Травня 31. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про повторне скликання Слідчої комісії з Кримом, обрання до неї депутатів від Війська Запорозького та вироблення лінії поведінки у стосунках з депутатами від Криму. № 271
- Червня 1. Архангельськ. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Олексія Глебова до Коша про затримання безпаспортного козака Пилипа Сукора та з проханням підтвердити його належність до Війська Запорозького. № 494
- Червня 2. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою розслідувати факти захоплення самарським полковником Павлом Малим з козаками худоби у жителів містечка Стара Самара і покарати винних. № 81

- Червня 4. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки Остапа Кожуха. № 499
- Червня 4. Кіш. – Протокол допиту гайдамаків Івана Махна та Остапа Кожуха. № 500
- Червня 7. – Промеморія Миргородського полкового суду Кошеві з проханням сприяти в розшуку колодника-втікача Гарасима Галаганенка. № 496
- Червня 9. Шанець Святого Григорія. – Повідомлення капітана Новосербського пандурського полку Миколи Ветича кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому з проханням розшукати запорожців, причетних до захоплення коней та пограбування грецьких купців. № 495
- Червня, н. р. 11. – Повідомлення Коша російському комісарові у Слідчій комісії з Кримом Матвію Єфремову про від'їзд для участі в роботі комісії депутатів від Війська Запорозького та про встановлення караулів і застав на кордоні з Османською імперією. № 272
- Червня 12. – Лист черкаського губернатора М. Ростовського до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про сприяння у поверненні черкаському жителеві Юхиму Калачнику коней, захоплених на території Запорозжя. № 505
- Червня 13. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою прискорити виселення вихідців з Гетьманської України з запорозьких земель. № 84
- Червня 15. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки Павла Шерстюка. № 501
- Червня 15. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки Василя Табанця. № 502
- Червня 15. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки Івана Махна. № 503
- Червня 16. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою прислати депутатів від Війська Запорозького у Старосамарську комісію і виселити з запорозької території вихідців з Гетьманської України. № 90
- Червня 17. Сорочинці. – Промеморія Миргородського полкового суду Кошеві про вжиття заходів для розшуку на території Запорозжя Семена Шпака, Андрія Чернецького та Яцька, обвинувачених у нападі на пасіку Ведмедівського Миколаївського монастиря. № 512
- Червня 20. – Донесення Коша Генеральній військовій канцелярії про припровадження в Глухів затриманих запорозькою командою гайдамаків Павла Шерстюка, Івана Махна, Василя Табанця й Остапа Кожуха. № 498
- Червня, н. р. 20 – н. п. 25. – Донесення Коша Генеральній військовій канцелярії про заходи, вжиті для боротьби з гайдамацтвом і злочинністю на Запорозжі, і про зіткнення команди, очолюваної військовим осавулом Петром Калнишевським, з гайдамацьким загоном. № 507
- Червня 25. – Наказ Коша полковникові Бугогартівської паланки про посилення нагляду за козаками та розшук злочинців на території паланки. № 506
- Червня 26. Кременчук. – Донесення козака Ведмедівського куреня Григорія Островерха Кошеві з проханням вимагати від Миргородської полкової канцелярії прийняття конвойованих ним колодників для припровадження у Глухів. № 511
- Червня 28. – Наказ Коша полковникам паланок про розшук і затримання козака Левушківського куреня Максима Цінка з товаришами, обвинувачених у вчиненні злочинів на території Полтавського полку. № 509
- Червня 28. – Промеморія Коша Полтавському полковому суду про вжиття Кошем заходів для затримання запорожців Максима Цінка з товаришами, обвинувачених у вчиненні злочинів на території Полтавського полку і намірі напасти на дім абшитованого значкового товариша Палецького. № 510

Червня 30. – Наказ Коша полковникам Кодацької, Самарської, Кальміуської, Інгульської та Бугогардівської паланок про розшук Семена Шпака, Андрія Чернецького та Яцька, обвинувачених у нападі на пасіку Ведмедівського Миколаївського монастиря. № 513

Липня 1. – Промеморія Коша Миргородському полковому суду про вжиття Кошем заходів з метою затримання Семена Шпака, Андрія Чернецького та Яцька, обвинувачених у нападі на пасіку Ведмедівського Миколаївського монастиря. № 514

Липня 5. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про заборону кодацькому і самарському полковникам приймати на поселення вихідців з Гетьманської і Правобережної України та про відіслання реєстру цих вихідців, виселених з запорозьких земель. № 85

Липня 6. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Матвія Шкурата кошовому отаманові Якиму Ігнатовичу Малому про одержання наказів Коша щодо розшуку Семена Шпака, Андрія Чернецького та Яцька, обвинувачених у нападі на пасіку Ведмедівського Миколаївського монастиря, та щодо розшуку кріпаків генерал-майора Якова Флорова-Багреєва і поручика Ямбурзького драгунського полку Григорія Федорова – Ларіона Алексєєва і Микити Якушева. № 515

Липня 7. – Лист коменданта Старосамарського ретраншементу Данила Веригіна Кошеві про розшук гайдамаки, який захопив коня поблизу запорозького шинку біля Самарчика у козака Гадяцького полку Івана Куриленка. № 516

Липня 7. – Донесення комишнянського сотника Гадяцького полку Павла Золотаревського комендантові Старосамарського ретраншементу Данилові Веригіну з проханням звернутися у Кіш щодо розшуку гайдамаки, який захопив коня у козака з його команди Івана Куриленка. № 517

Липня 8. – Реєстр відомостей про збитки, заподіяні запорожцям татарами та турками 1749–1754 рр. № 463

Липня 8. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про відшкодування заподіяних запорожцями козакам Миргородського полку Тимкові Коту, Руденку і Трохимові Дичку збитків за рахунок куренів, до яких належали запорожці. № 522

Липня 9. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до Коша з проханням призначити нарочних з командою для прискорення виселення з запорозьких земель не тільки вихідців з Полтавського полку, але й з інших регіонів Гетьманської України. № 93

Липня 10. – Донесення Коша Генеральній військовій канцелярії про правомірність дій полковника Самарської паланки Павла Малого у сутичках з старосамарським городовим отаманом Федором Байраком. № 83

Липня 12. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про розшук спільників гайдамаків Павла Шерстюка, Івана Махна, Василя Табанця та Остапа Кожуха. № 504

Липня 12. Глухів. – Лист генерального обозного Семена Кочубєя до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про розшук гайдамаків, які під час переслідування їх командою військового осавула Петра Калнишевського перейшли за річку Буг з наміром іти на польську територію. № 530

Липня 15. – Вимога представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного до Коша повернути захоплені полковником Самарської паланки Павлом Малим і козаками худобу і майно у жителів Старосамарської сотні Полтавського полку і городового отамана Федора Байрака. № 88

Липня 16. – Вимога представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного до Коша про повернення захоплених запорозькими старшинами в жителів китаїгородських хуторів худоби і майна. № 86

Липня 18. – Повідомлення Коша представникові гетьмана в Запорозькій Січі Василеві Зарудному про взяття пояснення у полковників і старшини Кодацької і Самарської паланок щодо захоплення коней, овець і майна у жителів китаїгородських хуторів і про правомірність їхніх дій. № 87

Липня 18. – Повідомлення Коша представникові гетьмана в Запорозькій Січі Василеві Зарудному про обставини сутички між самарським полковником Павлом Малим з козаками та городовим старосамарським отаманом Федором Байраком з самарськими жителями і правомірність дій Павла Малого. № 89

Н. п. липня 20. – Лист перекопського каймакама Фетте Ефенді до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого про готовність виїхати на зустріч з депутатами від Війська Запорозького. № 275

Н. п. липня 20. – Переводъ съ писма перекопскаго каймакама, присланного єго високородию гпдну Запорожской Сечи кошовому. № 276

Липня, н. р. 20. Микитине. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про пересилку листа перекопського каймакама Фетте Ефенді в Кіш, а також про забезпечення татар, які привезли листа, квартирою і харчами. № 274

Липня 22. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша з проханням прислати у Старосамарську комісію депутатів від Війська Запорозького і спорядити нарочних з командою для виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської України. № 95

Липня 22. Стара Самара. – Донесення осавула Комишнянської сотні Гадяцького полку Павла Кисельова комендантові Старосамарського ретраншементу Данилу Веригіну з проханням звернутися у Кіш щодо розшуку і повернення коня і збруї, захоплених гайдаками у козака Івана Куриленка. № 520

Липня 23. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про заборону запорозьким козакам селитися на землях понад Дніпром і Кінськими Водами, що належали Кримському ханату, та про ліквідацію заснованих там поселень. № 282

Липня 23. – Повідомлення коменданта Старосамарського ретраншементу Данила Веригіна Кошеві з проханням відшкодувати збитки козакові Гадяцького полку Івану Куриленку та розшукати коней, захоплених гайдаками. № 519

Липня 23. Микитине. – Повідомлення представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про пересилання Кошеві ордерів з Глухова щодо відшкодування збитків, заподіяних запорожцями козакові Миргородського полку Тимкові Коту, та з пропозицією влаштувати зимівники поблизу шляхів, на небезпечних для переїжджих ділянках. № 524

Липня 23. Київ. – Повідомлення віце-губернатора Івана Костюріна кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про надіслання Київською губернською канцелярією пропозиції комендантові фортеці Святої Єлизавети Олексієві Глебову щодо розшуку гайдаків, які перейшли за річку Буг з наміром іти на польську територію. № 529

Липня 24. – Рапорт полковника Прогнойської паланки Мартина Сердечного кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про незаконне затримання і покарання очаків-

ським іменом запорозьких козаків-рибалок, обвинувачених польським підданим у крадіжці коней. № 279

Липня 24. – Рапорт полковника Перевізької паланки Степана Чорного кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про результати пошуків гайдамаків і затримання шинкарів Марка Горкуші та Хоми Бохінника, підозрюваних у зв'язках з ними. № 526

Липня 25. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про очікування рішення гетьмана Кирила Розумовського щодо розмежування старосамарських земель та дозволу на поселення в Запорозжжі вихідців з Гетьманської і Правобережної України. № 91

Липня 25. Китайгород. – Лист депутатів від Полтавського полку у Старосамарській комісії до Коша з вибаченнями за надіслання незапечатаного листа. № 92

Липня 25. – Повідомлення Коша депутатам від Полтавського полку у Старосамарській комісії про недоцільність призначення нарочних з командою для виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської України. № 94

Липня 25. – Повідомлення Коша комендантові Старосамарського ретраншементу Данилу Веригіну про направлення самарському полковникові Матвію Шкурату наказу щодо відшкодування вартості коня і зброї козакові Гадяцького полку Івану Куриленку та про розшук коней, захоплених гайдамаками на Крисовій заставі. № 518

Липня 25. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Матвієві Шкурату про повернення козакові Гадяцького полку Іванові Куриленку кінської зброї та про розшук коней, захоплених гайдамаками. № 521

Липня 25. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про виконання ордеру щодо відшкодування збитків, заподіяних запорожцями козакам Миргородського полку Тимкові Коту і Трохимові Дичку. № 523

Липня 25. – Повідомлення Коша представникові гетьмана в Запорозькій Січі Василеві Зарудному про заходи, вжиті для охорони переїжджих на шляхах, і про відшкодування збитків, заподіяних запорожцями козакові Миргородського полку Тимкові Коту. № 525

Липня 26. – Рапорт полковника Прогнойської паланки Мартина Сердечного кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про пошук тіла вбитого ногайцями писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого. № 280

Липня 27–29. Кіш. – Протокол допиту шинкарів Марка Горкуші та Хоми Бохінника, а також їхнього служителя Петра Кропивченка, обвинувачених у зв'язках з гайдамаками. № 527

Липня 28. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку про відмову прислати депутатів у Старосамарську комісію і нарочних з командою для виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської України до вирішення цього питання гетьманом. № 96

Липня 28. Микитинський перевіз. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про зустріч з кримськими комісарами, вручення їм подарунків і про попередні переговори. № 277

Липня 28. Микитинський перевіз. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про хід переговорів з комісарами від Криму та про завершення найближчим часом роботи комісії. № 278

Липня 28. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого з проханням розшукати гайдамаків-запорозьців, які пограбували козака-компанійця Степана Дикуну. № 531

Липня 28. – Реєстръ, сколько гайдамаками какихъ вещей отбито. № 532

Липня 29. – Наказ Коша полковникові Інгульської паланки Степанові Чорному про вжиття заходів проти гайдамаків, розподіл майна, відбитого у них, та про покарання шинкаря Марка Горкуші та Хоми Бохінника. № 528

Липня 30. – Повідомлення Коша російському комісарові у Слідчій комісії з Кримом Матвію Єфремову про надіслання йому копій з рапортів полковника Прогнойської паланки Мартина Сердечного щодо переслідування запорожців очаківськими турками і татарами та про вбивство ногайцями писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого. № 281

Липня 31. Микитинський перевіз. – Лист російського комісара секунд-майора Матвія Єфремова і комісара від Гетьманської України Василя Зарудного у Слідчій комісії з Кримом до Коша про завершення найближчим часом роботи комісії та про ліквідацію козацьких поселень на території Кримського ханату. № 284

Липня 31. Микитинський перевіз. – Рапорт депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про завершення найближчим часом роботи комісії і про ще один напад запорожців на кримських чабанів. № 285

Серпня, н. р. 1. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про переселення запорозьких козаків з належних Кримському ханату земель у межі Російської імперії та ліквідацію заснованих там поселень. № 283

Серпня 3. Микитине. – Донесення депутатів від Війська Запорозького у Слідчій комісії з Кримом кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про успішне завершення роботи комісії і про врегулювання конфлікту між запорожцями і кримськими чабанами. № 286

Серпня 3. Микитинський перевіз. – Лист комісара від Гетьманської України у Слідчій комісії з Кримом Василя Зарудного до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про завершення роботи комісії та про направлення представника від Коша для врегулювання прикордонного конфлікту між запорожцями і кримськими чабанами. № 287

Серпня 4. – Інструкція Коша козакові Коренівського куреня Григорію Никитову, відправленому в Микитине для врегулювання стосунків з кримськими чабанами, щодо випасання отар на берегах річки Кінської. № 288

Серпня 4. – Повідомлення кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого комісарам – російському Матвію Єфремову та від Гетьманської України Василю Зарудному, у Слідчій комісії з Кримом про виконання розпорядження щодо дозволу кримським чабанам випасати отари на берегах річки Кінської та з проханням врегулювати з депутатами від Кримського ханату питання про лояльне ставлення до запорожців, які займалися промислами на татарській території. № 289

Серпня 4. Кіш. – Свідчення курінних отаманів про результати розшуку осіб, причетних до пограбування козака-компанійця Степана Дикуна. № 533

Серпня 4. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова про результати розшуку гайдамаків, які пограбували козака-компанійця Степана Дикуна. № 534

Серпня 5. Січ. – Повідомлення російського комісара у Слідчій комісії з Кримом Матвія Єфремова кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про завершення роботи комісії і від'їзд до Києва. № 290

Серпня 6. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про завершення роботи Слідчої комісії з Кримом та з проханням надіслати у перекладі текст остаточного договору, підготовленого для кримської сторони. № 291

Серпня 6. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про завершення роботи Слідчої комісії з Кримом. № 292

Серпня 9. Фортеця Святої Єлисавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про обстріл запорожцями табору лівобережних козаків та про зловживання полковника Бугогардівської паланки Федора Леги. № 536

Серпня 16. – Рапорт Коша Генеральній військовій та Київській губернській канцеляріям про вбивство ногайцями поблизу Очакова писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого, посланого з листами до очаківського Ібрагіма Паші. № 293

Серпня 17. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського про вжиття заходів для боротьби з гайдамаками, недопущення підтримки їх запорожцями, заборону козакам виїжджати за межі Запорозжя без паспортів. № 544

Н. р. серпня 20. – Наказ кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого полковникові Бугогардівської паланки Федору Лезі про заборону запорожцям обстрілювати табір лівобережних козаків, розміщений на території паланки. № 537

Серпня 31. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про розслідування ним обставин вбивства ногайцями писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого, посланого з листами до очаківського Ібрагіма Паші. № 294

Серпня 31. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про забезпечення супроводом і перекладачем офіцера Петра Фотеева, відрядженого в Крим з листом до хана. № 426

Н. п. 1754 р., серпня. – Лист очаківського Ібрагіма Паші. № 423

Вересня 1. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про отримання рапортів від російського резидента в Константинополі Олексія Обрезкова і листів від очаківського паші, а також про заборону прямого листування Коша з урядами Кримського ханату й Очакова та перетину кордонів козацькими загонами під час переслідування гайдамаків. № 421

Вересня, н. п. 1. – Форма листа, запропонована Київською губернською канцелярією Кошеві, для відповіді очаківському паші про розшук гайдамаків запорозькими командами лише на території Війська Запорозького. № 422

Вересня 2. Сорочинці. – Промеморія Миргородського полкового суду Кошеві з проханням розшукати козака Конелівського куреня Василя Катрана, обмовленого колодником Іваном Проломовим. № 539

Вересня 4. – Інструкція Коша військовому осавулові Петру Калнишевському про відрядження його з командою для розшуку і знешкодження гайдамаків у Гарді та прилеглих до нього територіях. № 538

Вересня 16. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві щодо повідомлення гетьманові Кирилу Розумовському про вбивство ногайцями писаря Микитинського перевозу Іллі Гулого. № 427

Вересня 17. – Наказ Коша прикордонним командам про вжиття попереджувальних заходів проти переходу гайдамаками кордону з Кримським ханатом. № 424

Вересня 22. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про вжиття заходів для попередження наїздів запорожців на татар, розшук винних у захопленні худоби і майна у ногайців та про заборону запорожцям селитися на татарській території. № 428

Вересня 26. Кам'янка. – Рапорт полковника сторожової команди Дмитра Стягайла Кошеві про сутичку між його командою і ватагою гайдамаків і з проханням посилити прикордонні караули. № 425

Вересня 27. – Лист очаківського Ібрагіма Паші до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про напад запорожців на турецькі судна, захоплення майна і зброї, поранення матросів і вбивство яничара та з проханням вжити заходів для розшуку винних. № 439, 440

Вересня 29. – Донесення Коша Київській губернській канцелярії про виконання урядових розпоряджень щодо розшуку гайдамаків і розбійників, які здійснювали напади на татар, про знесення запорозьких поселень на татарській території та спалення Кам'яного Затону. № 429

Жовтня 2. – Наказ Коша полковникам Бугогардівської паланки Федору Лезі і Інгульської паланки Степану Чорному, старшинам сторожових команд Дмитрові Стягайлу та Федору Іванову про негайний розшук винних у захопленні коней і майна у татар та повернення майна власникам. № 430

Жовтня 2. – Інструкція Коша старшині, посланому з загоном у підпорядкування Дмитра Стягайла для посилення сторожових команд у Кам'янці. № 431

Жовтня 3. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Війську Запорозькому про безумовне виселення із Запорозжя всіх вихідців з Гетьманської і Правобережної України. № 97

Жовтня 3. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Війську Запорозькому про взаємне з татарами встановлення постійних сторожових постів на кордонах між Запорозжям і Кримським ханатом, про створення команд для охорони кордонів, ліквідацію на татарській території козацьких зимівників, про видачу козакам, які виїжджали за кордон, паспортів тощо. № 454

Жовтня 6. – Донесення Коша Київській губернській канцелярії про посилення сторожових команд для попередження неконтрольованих переходів кордону з Кримом і невиконання татарами відповідної угоди щодо встановлення своїх прикордонних постів. № 432

Жовтня 9. Кам'янка. – Свідчення козака Івана Садиленка про крадіжку та продаж коней козаками Павлом Сурелею та Прокопом Табанцем. № 542

Жовтня 9. – Рапорт полковника Максима Плакущого кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому про затримання і припровадження в Кіш гайдамаки Дмитра Похила. № 553

Жовтня 10. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого з проханням розшукати і відправити в Генеральну військову канцелярію учасників нападу на тарацанського управителя, а також усунути з посади гардового полковника Федора Легу за сприяння гайдамакам. № 545

Жовтня 11. Кам'янка. – Рапорт полковника Дмитра Стягайла кошовому отаманові Якимі Ігнатовичу Малому з проханням про резолюцію щодо татарських коней, відібраних у козаків Павла Сурелі та Прокопа Табанця. № 541

Жовтня 14. – Промеморія Військової канцелярії Війська Запорозького Миргородському полковому суду про відсутність у Конелівському курені козака Василя Катрана. № 540

Жовтня 14. – Наказ Коша полковникам Кодацької і Самарської паланок про вжиття заходів для боротьби з гайдаками. № 543

Жовтня 15. – Протокол допиту гайдаки Макара Немая про участь у наїзді на ногайців і захопленні їхніх коней. № 555

Жовтня 15. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про напад і захоплення запорожцями-мисливцями коней і майна у Якова Сторчака і Пилипа Крисенка, жителів слободи Преображенська Аджамська. № 558

Жовтня 16. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова про усунення з посади полковника Бугогартівської паланки Федора Леги, обвинуваченого у зв'язках з гайдаками, та про проведення над ним слідства. № 546

Жовтня 17. Кам'янка. – Рапорт полковника Дмитра Стягайла кошовому отаманові Якіму Ігнатовичу Малому про розшук коней, захоплених гайдаками у ногайців, про затримання гайдаки Макара Немая та з проханням про резолюцію щодо запорозьких зимівників на території Кримського ханату. № 554

Жовтня 18. Кислякова Балка. – Рапорт старшини Федора Іванова кошовому отаманові Якіму Ігнатовичу Малому про затримання його командою гайдаків, допит Марка Горкуші та про напади гайдаків на команду. № 557

Жовтня 20. – Лист перекопського каймакама Фетте Ефенді до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про захоплення запорожцями волів, зброї, грошей і майна у татарських чабанів в урочищі Керемечик. № 433, 434

Жовтня 21. – Наказ Коша полковникові Дмитру Стягайлу щодо повернення ногайцям коней і розподілу майна, відбитого у гайдаків. № 556

Жовтня 22. – Наказ Коша полковникам кам'янської та інгульської сторожових команд, козакам-рибалкам і тим, які проживали в зимівниках, про розшук запорожців, винних у нападі та захопленні волів, зброї, грошей і майна у татар-чабанів в урочищі Керемечик. № 435

Жовтня 22. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до перекопського каймакама Фетте Ефенді про вжиття заходів для розшуку винних у нападі на татарських чабанів в урочищі Керемечик, захопленні волів, зброї і майна. № 436

Жовтня 24. – Рапорт Коша Київській губернській і Генеральній військовій канцеляріям про захоплення ногайцями вола і майна у козака Конелівського куреня Кіндрата Березового та вбивство його товариша, козака того самого куреня Василя Гаркуші. № 437

Жовтня 24. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого з проханням прислати представників від Війська Запорозького для слідства над Федором Легою і поручиком Кологровим. № 547

Жовтня 26. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова про наслідки розшуку козака Джерелівського куреня Івана Малого, обвинуваченого у пограбуванні Якова Сторчака і Пилипа Крисенка, жителів слободи Преображенська Аджамська. № 559

Жовтня 27. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до очаківського Ібрагіма Паші про вжиття заходів для розшуку винних у нападі на турецькі судна, в захопленні майна і зброї, пораненні двох матросів і вбивстві яничара. № 441

Жовтня 29. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про розшук козаків, обмовлених гайдамаками Яковом Шульженком, Омельком Сибірським і Василем Дирченком. № 560

Жовтня 31. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про розшук на Запорозжі винних у наїздах на ногайців, захопленні коней, майна і грошей та про зруйнування зимівників, побудованих запорожцями на кримській території. № 447

Листопада 2. – Інструкція Коша Павлові Іванову і Гаврилові Шарому – представникам від Війська Запорозького, відрядженим до фортеці Святої Єлизавети для участі в слідстві над полковником Бугогардівської паланки Федором Легою та над поручиком Кологривовим. № 548

Листопада 7. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про уточнення чуток щодо заколоту яничарів у Криму і Перекопі. № 446

Листопада 8. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про неможливість проведення слідства над полковником Бугогардівської паланки Федором Легою та над поручиком Кологривовим у Січі. № 549

Листопада 9. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про надіслання в Січ тексту угоди між запорожцями і татарами. № 458

Листопада, н. п. 9. – Ордер Київської губернської канцелярії Кошеві про направлення на Микитинську заставу перекладача Колегії іноземних справ Федора Семенова з дорученням видавати білети запорожцям, українським і російським купцям та іншим особам для проїзду в Крим і Туреччину. № 460

Листопада, н. п. 11. – Лист командира татарського караулу Бекир Аги до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого про повернення в Крим та направлення в Кіш перекопського Боран Гози Аги для передачі словесного доручення кримського хана Арслан Гірея. № 442

Н. р. листопада 11. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до командира татарського караулу Бекир Аги про отримання його листа щодо закінчення терміну служби на кордоні і про від'їзд посланця Боран Гози Аги. № 443

Листопада 14. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова про направлення у фортецю Святої Єлизавети для слідства представників від Війська Запорозького і полковника Бугогардівської паланки Федора Леги, обвинуваченого у зловживаннях та у зв'язках з гайдамаками. № 550

Листопада 14. – Лист головного командира Нової Сербії Івана Глебова до кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого з проханням прислати свідків, потрібних для слідства над полковником Бугогардівської паланки Федором Легою та над поручиком Кологривовим. № 551

Листопада 16. Кіш. – Свідчення військового кантаржія Василя Кіоморжоля про підготовку Криму до походу на Черкесію, а також про заборону торгувати спиртними напоями в Бахчисараї. № 450

Листопада 17. – Повідомлення Генеральної військової канцелярії Кошеві про інформування гетьмана Кирила Розумовського і Київської губернської канцелярії щодо

нападу ногайців на козаків Конелівського куреня Кіндрата Березового і Василя Гаркушу, захоплення майна і вбивства Гаркуші. № 438

Листопада 19. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про хід виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської і Правобережної України. № 98

Листопада 19. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про прохання татар дозволити їм користуватися запорозькими угіддями у зв'язку з засухою в Криму. № 444

Листопада 19. – Наказ Коша полковникам Бугогардівської та Перевізької паланок про негайний розшук винних у наїзді на ногайців та захопленні коней і майна. № 448

Листопада 19. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про заходи, вжиті для розшуку винних у наїздах на ногайців, захопленні коней, грошей і майна, про ліквідацію запорозьких зимівників на території Кримського ханату. № 449

Листопада 19. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про воєнну тривогу в Криму у зв'язку з чутками щодо готовності російських військ до походу на Крим і про виступ татар на Черкесію. № 451

Листопада 19. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про вжиття заходів для виконання ордера гетьмана від 3 жовтня щодо встановлення постійних постів на кордоні з Кримським ханатом, ліквідацію на татарській території козацьких зимівників тощо. № 455

Листопада 19. Кіш. – Свідчення запорожців про непричетність козака Джерелівського куреня Івана Таранця до наїзду разом з гайдамаками на татарських чабанів, захоплення у них худоби і майна. № 456

Листопада 19. Кіш. – Свідчення козака Мінського куреня Дениса Островського про те, що йому нічого не відомо про захоплення волів і майна під час наїзду гайдамаків на татарських чабанів. № 457

Листопада 23. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про отримання тексту угоди між запорожцями і татарами. № 459

Листопада 24. – Наказ Коша полковникам Війська Запорозького про заборону запорожцям виїжджати в Крим і Туреччину без білетів, виданих на Микитинському перевозі перекладачем Колегії іноземних справ Федором Семеновим. № 461

Листопада 24. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про отримання ордера щодо сприяння перекладачеві Колегії іноземних справ Федорові Семенову на Микитинській заставі у його роботі. № 462

Листопада 26. – Лист кошового отамана Якіма Ігнатовича Малого до головного командира Нової Сербії Івана Глебова з проханням уточнити дані про свідків, необхідних для слідства над полковником Бугогардівської паланки Федором Легою та поручиком Кологривовим. № 552

Грудня 12. – Рапорт Коша Київській губернській канцелярії про пересилку в Київ оригіналу листа командира татарського прикордонного караулу Бекир Аги та про відсутність татарських караулів на кордоні з Запорожжям. № 445

Грудня 12. Січ. – Повідомлення миргородського полкового сотника Василя Зарудного Кошеві про доручення йому Генеральною військовою канцелярією наглядати за виконанням ордерів гетьмана Кирила Розумовського щодо розшуку запорожців, обвинувачених у наїздах на ногайців і захопленні в них коней, худоби і майна, а також ліквідації Кошем зимівників та інших поселень запорожців на кримській території тощо. № 464

Грудня 13. – Повідомлення Коша представникові гетьмана в Запорозькій Січі Василеві Зарудному про вжиття заходів для виконання ордерів гетьмана щодо розшуку запорожців, обвинувачених у наїздах на ногайців, захопленні коней, худоби і майна та щодо ліквідації Кошем зимівників й інших поселень запорожців на кримській території. № 465

1754 р. – Реєстр майна, захопленого гайдамаками в шафаря Гадяцького замку Кирила Ілленка. № 535

1754 р. – Лист очаківського Ібрагіма Паші. № 423а

Н. р. 1754 р. – н. п. 1755 р. – Лист очаківського каймакама Абдуль Фаттаг Аги. № 469

1755 рік

Січня 9. – Повідомлення Коша майорові Данилу Веригіну про заходи, вжиті Кошем для розшуку російських дезертирів на Запорозжжі, і про звільнення затриманого козака Уласа Сірого. № 296

Січня 9. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Івану Товкачівському про розшук гайдамаків, обмовлених Омельком Сибірським і Василем Дирченком. № 561

Н. п. січня 9. – Довідка Коша про втікачів з Росії, які переховувалися в зимівниках Крилівського та Щербинівського куренів. № 297

Січня 10. – Свідчення курінних отаманів про наслідки розшуку гайдамаків-запорозжців, обвинувачених у наїздах на прикордонні польські поселення і обмовлених гайдамаками Яковом Шульженком, Омельком Сибірським і Василем Дирченком. № 562

Н. п. 1755 р., січня 10. – Свідчення курінних отаманів про відсутність у складі куренів запорожців, обвинувачених у наїздах на прикордонні польські поселення. № 256

Січня 20. – Рапорт кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха гетьманові Кирилу Розумовському про наслідки розшуку гайдамаків, обмовлених Яковом Шульженком, Омельком Сибірським і Василем Дирченком. № 563

Липня 6. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом продовжити роботу Старосамарської комісії і скласти план земель, відведених для Старосамарської сотні Полтавського полку. № 99

Липня 28. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою прислати депутатів у Старосамарську комісію. № 100

Серпня 31. Стара Самара. – Лист депутата від Полтавського полку Павла Семенова до Коша з проханням прислати депутатів у Старосамарську комісію. № 101

Вересня 7. – Лист Коша до депутата від Полтавського полку Павла Семенова про неможливість прислати депутатів у Старосамарську комісію через відсутність у Січі кошового отамана. № 102

Вересня 13. Стара Самара. – Лист депутата від Полтавського полку Павла Семенова до Коша з проханням негайно прислати депутатів від Війська Запорозького у Старосамарську комісію для відмежування земель і складання планів. № 103

Вересня 22. – Повідомлення Коша депутатові від Полтавського полку Павлу Семенову про неможливість прислати депутатів у Старосамарську комісію до повернення депутації на чолі з Данилом Стефановичем Гладким з Санкт-Петербурга. № 104

Вересня 28. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою не перешкоджати Орлицькій сотенній канцелярії Полтавського полку в проведенні ревізії і стягненні податків з жителів сіл Данилівка та Ревунівка. № 105

Жовтня 20. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про недоцільність ревізії жителів сіл Данилівка та Ревунівка Орлицької сотні Полтавського полку, оскільки ці села засновано на запорозьких землях і їх потрібно знести. № 106

Листопада 28. – Рапорт шафара Микитинського перевозу Івана Окатога Кошеві про пересилку в Січ свідчень запорозьких і путивльських купців щодо побиття їх у Криму яничарами. № 466

Листопада 28. Микитинський перевіз. – Свідчення козака Канівського куреня Василя Романовського про побиття його і козака Джерелівського куреня Якова Синенка яничарами за відмову продати за півціни масло, яке запорожці везли в Крим. № 467

Листопада, н. п. 28. Микитинський перевіз. – Свідчення путивльських купців Андрія Андрієвича, Михайла Макарієвича та запорожця Павла Тарана про побиття їх у Криму яничарами. № 468

Грудня 22. – Лист депутатів від Полтавського і Миргородського полків до Коша з проханням прислати представників для засвідчення наявності вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях. № 107

1756 рік

Січня 3. – Лист Коша до депутатів від Полтавського і Миргородського полків з відмовою прислати представників для засвідчення наявності вихідців з Гетьманської України через відсутність цих вихідців у запорозьких поселеннях. № 108

Січня 14. Кіш. – Протоколи допиту козака Левушківського куреня Трохима Крутя з приводу його участі в наїзді на ногайців і жителів Нової Сербії, захоплення у них коней, зброї, майна тощо. № 565, 566

Лютого 3. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про припровадження у Глухів затриманих гайдамаків. № 564

Лютого 15. Стара Самара. – Лист депутатів від Полтавського і Миргородського полків до Коша з повторним проханням прислати представників для засвідчення наявності вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях. № 109

Березня 11. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою призначити представників для засвідчення наявності вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях. № 110

Березня 12. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про сприяння представникам від Полтавського полку в проведенні опису поселень і складанні планів земель, розміщених на південь від Української лінії. № 111

Березня 12. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою не перешкоджати присланим з Полтавського полку старшинам збирати податки з жителів сіл Данилівка та Ревунівка Орлицької сотні Полтавського полку. № 112

Березня 12. Санкт-Петербург. – Універсал гетьмана Кирила Розумовського старшині Полтавського полку і Війська Запорозького про проведення опису поселень і складання планів земель, розміщених на південь від Української лінії. № 114

Квітня 30. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням прислати представника від Коша для проведення опису поселень і складання планів земель, розміщених на південь від Української лінії. № 113

Травня 6. Глухів. – Лист Генеральної військової канцелярії до Коша з вимогою провести слідство за скаргами жителів містечка Стара Самара на утиски з боку запорозької старшини. № 118

Травня 7. – Повідомлення Коша депутатам від Полтавського полку про рішення Військової сходки допустити представників полку до проведення опису поселень, розміщених на південь від Української лінії, і не посилати представників від Коша для складання планів земель до повернення з Санкт-Петербурга запорозької депутації. № 115

Травня 7. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Іванові Водолазі не перешкоджати депутатам від Полтавського полку в проведенні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії. № 116

Травня 8. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському з проханням скасувати сотенну адміністрацію Полтавського полку в містечку Стара Самара, а жителів виселити. № 117

Травня 25. Поблизу Кодака. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша з проханням надіслати депутатів від Війська Запорозького для складання реєстру вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях. № 119

Травня 31. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Івана Водолаги Кошеві про зайняття ним худоби старосамарських жителів, які орали землю, косили сіно і випасали худобу на запорозькій території. № 123

Н. р. 1756 р., травня 31. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до депутатів від Полтавського полку про рішення Військової сходки не присилати депутатів для перепису вихідців з Гетьманської України до повернення з Санкт-Петербурга запорозької депутації. № 120

Червня 2. – Повідомлення Коша депутатам від Полтавського полку про відмову направити запорозьких депутатів для перепису вихідців з Гетьманської України на запорозьких землях, допоки не буде виселено з містечка Стара Самара сотника Івана Березаня та інших жителів. № 122

Червня 17. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою не перешкоджати полтавській старшині в стягненні податків і проведенні перепису жителів сіл Данилівка та Ревунівка Орлицької сотні Полтавського полку. № 128

Липня 2. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою повернути старосамарським жителям і ландміліцьким командам худобу, зайняту самарським полковником Іваном Водолагою. № 124

Липня 5. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою повернути худобу, зайняту самарським полковником Іваном Водолагою у старосамарських жителів. № 136

Липня 8. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням направити від Самарської паланки представника для проведення опису поселень, розміщених на південь від Української лінії. № 132

Липня 8. – Рапорт старшин Перевізької паланки – писаря Данила Малиновського й осавула Омелька Коропця, Кошеві про напад татарської об'їздки на запорожців Григорія Колядинця та Степана Одверка з товаришами на Солоному озері, побиття і захоплення майна. № 470

Липня 10. Самарчик. – Донесення полковника Самарської паланки Петра Торського Кошеві про зайняття ним худоби старосамарського сотника Івана Березаня за самовільний скіс трави на запорозьких землях. № 126

Липня 16. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з відмовою скасувати сотенну адміністрацію в містечку Стара Самара та з наказом не

перешкоджати депутатам від Полтавського полку у проведенні опису поселень і складанні планів земель, розміщених на південь від Української лінії. № 139

Липня 20. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою не заважати старшині Полтавського полку проводити опис поселень, розміщених на південь від Української лінії. № 130

Липня 22. – Рапорт Коша Генеральній військової канцелярії про повернення худоби, належної старосамарським жителям і зайнятої самарським полковником Петром Торським. № 125

Липня 22. – Рішення Військової сходки про повернення старосамарським жителям худоби, зайнятої полковником Петром Торським. № 127

Липня 23. – Лист Коша до депутатів Полтавського полку про доручення, згідно з рішенням Військової сходки, полковникам Кодацької і Самарської паланок провести окремий опис поселень, розміщених на південь від Української лінії. № 133

Липня 23. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Петру Торському скласти окремий перепис вихідців з Гетьманської і Правобережної України, які оселилися у селі Самарчик та навколишніх селах, і не брати участі у спільному з полтавською старшиною описі поселень, розміщених на південь від Української лінії. № 134

Липня 24. – Рапорт Коша Генеральній військової канцелярії про відмову передати під юрисдикцію Орлицької сотні Полтавського полку жителів сіл Данилівка та Ревунівка до повернення з Санкт-Петербурга запорозької депутації. № 129

Липня 24. – Рапорт Коша Генеральній військової канцелярії про надіслання наказу кодацькому і самарському полковникам щодо сприяння старшині Полтавського полку в проведенні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії. № 131

Серпня 1. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до перекопського каймакама Салі Аги про напад татарської об'їздки на запорожців Григорія Колядинця й Степана Одверка з товаришами на Солоному озері, побиття і захоплення майна. № 471

Серпня 8. Нехвороща. – Лист депутатів від Полтавського полку до Коша з проханням наказати полковникові Самарської паланки Петрові Торському не чинити перешкод у проведенні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії. № 137

Н. п. серпня 14. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Петра Торського Кошеві про перепис вихідців з Гетьманської і Правобережної України в селі Самарчик і навколишніх селах; резолюція Коша про недопущення до опису поселень депутатів від Полтавського полку без окремого розпорядження з Коша. № 135

Серпня 16. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку про відмову взяти участь у проведенні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії, у зв'язку зі створенням Комісії для опису і складання плану запорозьких земель. № 138

Серпня 31. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському з проханням відмовити Полтавському полку в претензії на старосамарські землі. № 140

Вересня 10. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про нечинення перешкод депутатам від Полтавського полку в складанні опису поселень, розміщених на південь від Української лінії і переписі вихідців з Гетьманської України в Самарській паланці. № 143

Вересня 22. – Лист полтавського сотника Семена Кулика до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха про нечинення перешкод у внесенні в ревізійну відомість Орлицької сотні жителів сіл Данилівка та Ревунівка. № 144

Вересня 25. Новий Кодак. – Відомість про вихідців з Гетьманської, Правобережної і Слобідської України, які оселилися в Кодацькій паланці. № 141

Вересня 25. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом не чинити перешкод депутатам від Полтавського полку в переписі вихідців з полку – жителів сіл Данилівка і Ревунівка Орлицької сотні. № 142

Вересня 30. Полтава. – Лист депутатів від Полтавського полку до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням призначити представника від Коша для сприяння у складанні опису і планів поселень, розміщених на південь від Української лінії. № 145

Жовтня 10. – Лист Коша до депутатів від Полтавського полку з відмовою прислати представника від Коша, оскільки описання запорозьких земель передбачалося здійснити Комісією для опису і складання плану запорозьких земель, до складу якої мали ввійти депутати від гетьманського уряду, фортеці Святої Єлизавети і Коша, та з проханням надіслати копію складеного полтавськими депутатами реєстру жителів містечка Стара Самара. № 146

Жовтня 11. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом не перешкоджати жителям містечка Стара Самара користуватися угіддями до вирішення в Сенаті питання про розмежування спірних земель. № 158

Жовтня 14. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до Коша з проханням повернути худобу, зайняту в нього та у жителів сотні козаками і полковниками Самарської паланки Іваном Водолагою та Петром Торським. № 147

Жовтня 17. – Лист Коша до старосамарського сотника Івана Березаня з відмовою повернути худобу, зайняту полковниками Самарської паланки Петром Торським та Іваном Водолагою у старосамарських жителів. № 149

Н. р. жовтня 17. – Рішення Військової сходки про відмову повернути старосамарському сотникові Івану Березаню худобу, зайняту запорожцями за заподіяні шкоди. № 148

Листопада 4. – Наказ Коша полковникам Самарської паланки Якову Івановичу Горкуші та Кодацької – Степану Мовчану, про внесення у вже складені відомості уточнень щодо попередньої служби у Війську Запорозькому вихідців з Гетьманської і Правобережної України, яких записано у тих відомостях посполитими. № 150

Листопада 18. Новий Кодак. – Рапорт полковника Кодацької паланки Степана Мовчана Кошеві про неможливість вчасно уточнити відомість через відсутність на місцях частини поселенців. № 151

Листопада 20. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Якова Івановича Горкуші Кошеві з проханням прислати представників від Коша для перепису вихідців з Гетьманської України, які не визнавали себе підданими Війська Запорозького. № 153

Листопада 25. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Степану Мовчану про негайне повернення відомості, надісланої для уточнення даних щодо поселенців у паланці – вихідців з Гетьманської України. № 152

Листопада 25. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Якову Івановичу Горкуші про повернення відомості, надісланої для уточнення даних про одружених запорожців – вихідців з Гетьманської України. № 154

Грудня 9. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Якова Івановича Горкуші Кошеві про відправлення відомостей щодо вихідців з Гетьманської, Правобережної і Слобідської України – поселенців у Самарчику та інших селах паланки. № 155

Грудня 21. Кіш. – Свідчення козака Дядьківського куреня Павла Сапетного про перебування у нього на Єйській косі дезертира – солдата Павловського гарнізонного полку Афіногена Голікова. № 299

Грудня 28. – Промеморія Коша комендантові фортеці Святої Анни Івану Сомову про непричетність козака Дядьківського куреня Павла Сапетного до переховування дезертира – солдата Павловського гарнізонного полку Афіногена Голікова. № 298

1756 р. Самарчик. – Відомість про вихідців з Гетьманської і Слобідської України, які оселилися у Самарській паланці. № 156

1756 р. Самарчик. – Відомість про вихідців з Правобережної України, які оселилися в Самарській паланці. № 157

1756 р. Кіш. – З відомості про виплату грошей куреням. № 453а

1757 рік

Лютого 13. – Ордер командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра Кошеві про негайний розшук козаків Івана Болдира і Дмитра Бороди, які підмовили до втечі та переховували дезертира – драгуна Козловського ландміліцького полку Агапа Стебунова. № 300

Березня 4. – Повідомлення секунд-майора Новосіченського ретраншементу Якіма Тананника Кошеві з проханням про розшук дезертирів з російських полків. № 301

Березня 17. – Інструкція Коша військовому пушкареві Стефану Варку про спільний з російською командою розшук дезертирів з російських полків. № 302

Березня 27. – Повідомлення депутата від Українського ландміліцького корпусу Парфенія Щетініна Кошеві з проханням направити полковника Кальміуської паланки Павла Нагая та інших запорожців у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі для свідчення у справі про зловживання поручика Серкова та полкових служителів. № 303

Н. р. березня 30. – Повідомлення Коша депутатові від Українського ландміліцького корпусу у Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Парфенію Щетініну з обіцянкою виконати прохання, викладене у його повідомленні від 27 березня 1757 р. № 304

Квітня 30. – Повідомлення депутата від Українського ландміліцького корпусу Парфенія Щетініна Кошеві з проханням направити у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі полковника Кальміуської паланки Павла Нагая та інших запорожців для свідчення у справі про зловживання поручика Серкова і полкових служителів, а також призначити депутата від Коша в цю комісію. № 305

Травня 21. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з проханням відшкодувати збитки, заподіяні запорозькою старшиною. № 159

Травня 28. – Лист Коша до старосамарського сотника Івана Березаня з відмовою відшкодувати вартість худоби, зайнятої у нього запорозькими козаками за збитки, заподіяні запорожцям. № 160

Травня 29. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом повернути старосамарським жителям і сотникові Івану Березаню худобу, коней та майно, захоплені запорожцями, а при наявності претензій до населення Полтавського полку – порушувати судові справи в установленому в Гетьманській Україні порядку. № 161

Червня 22. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про причини захоплення худоби, коней та майна у старосамарських жителів і сотника Івана Березаня та про їхнє незаконне користування запорозькими угіддями понад річкою Самарою. № 162

Червня 30. – Вимога представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного до Коша про відшкодування, згідно з ордером гетьмана Кирила Розумовського, старосамарським жителям і сотникові Івану Березаню вартості худоби, коней та майна, захопленого запорозьцями. № 163

Липня 1. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до представника гетьмана в Запорозькій Січі Василя Зарудного про надіслання йому копії рапорта Коша гетьманові Кирилу Розумовському щодо повернення старосамарським жителям і сотникові Івану Березаню худоби, коней та майна. № 164

Липня 6. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Якову Гавриловичу Сисі про повернення на попередні місця проживання вихідців з Маяцької сотні Полтавського полку. № 165

Липня 6. – Промеморія Коша Полтавській полковій канцелярії про відправлення самарському полковникові Якову Гавриловичу Сисі наказу щодо виселення козаків і посполитих з села Самарчик. № 166

Липня 17. – Донесення жителя села Самарчик Клима Баксарая Кошеві зі скаргою на старосамарського сотника Івана Березаня за відібрання у нього хліба з току і вола, а також за образу й ув'язнення. № 170

Липня 19. Самарчик. – Донесення жителя села Самарчик Дмитра Лелітки Кошеві з проханням захистити його від зловживань старосамарського сотника Івана Березаня. № 168

Липня 19. Самарчик. – Перелік втрат, що їх зазнав через старосамарського сотника Івана Березаня житель села Самарчик Дмитро Лелітка під час виконання обов'язків писаря Старосамарської сотенної канцелярії. № 169

Липня 23. – Донесення отамана Федора Байрака і старосамарських жителів Кошеві з проханням про дозвіл зібрати вирощений хліб і накосити сіна на запорозьких землях. № 172

Липня 24. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Якову Гавриловичу Сисі не приймати на поселення втікачів з містечка Стара Самара. № 167

Липня 28. – Розписка отамана Федора Байрака і старосамарських жителів Кошеві про відмову від частини претензій до Війська Запорозького. № 173

Липня 28. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Якову Гавриловичу Сисі про дозвіл старосамарським жителям зібрати вирощений ними хліб і накосити сіна на запорозьких землях. № 174

Липня 30. – Білет, виданий полковником Перевізької паланки Павлом Кириловичем козакові Щербинівського куреня Михайлові Кравцю з молодиками для перегону коней у фортецю Святої Єлизавети на продаж. № 419

Липня 31. – Донесення Коша гетьманові Кирилу Розумовському з проханням переселити за річку Оріль вихідців з Гетьманської України або дозволити брати з них десятину за користування угіддями і ґрунтами. № 171

Серпня 11. Фортеця Білівська. – Ордер командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра Кошеві про розшук і оштрафування козаків, обвинувачених у переховуванні дезертира – драгуна Лівненського ландміліцького полку Аврама Белозерцова. № 306

Серпня 12. Борзна. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом зняти караул, встановлений військовим осавулом Петром Калнишевським навколо містечка Стара Самара, і не забороняти старосамарцям зібрати вирощений ними хліб і косити сіно. № 175

Серпня 12. Борзна. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про заборону запорожцям перешкоджати старосамарським жителям користуватися запорозькими угіддями і з наказом повернути старосамарському сотникові Івану Березаню відібрані у нього коні, худобу та майно. № 176

Серпня 14. Борзна. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про заборону виселяти старосамарців в Гетьманську Україну і з наказом зняти встановлений навколо містечка Стара Самара караул. № 177

Серпня 26. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра про неможливість розшукати козаків, обвинувачених у переховуванні дезертира – драгуна Лівненського ландміліцького полку Аврама Белозерцова. № 307

Вересня 4. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про зняття караулу навколо містечка Стара Самара і про дозвіл старосамарцям зібрати вирощений хліб, косити сіно і рубати дрова в Самарській товщі. № 178

Вересня 16. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про розслідування факту переховування козаком Іваном Телевновим дезертира-рекрута Онисима Духаніна. № 308

Вересня 19. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про відправлення полтавському полковникові ордера щодо врегулювання спорів між Самарською паланкою і старосамарськими жителями. № 182

Вересня 24. – Донесення старосамарського сотника Івана Березаня гетьманові Кирилу Розумовському про невиконання запорожцями наказу гетьмана щодо повернення старосамарцям взятої у них десятини від збіжжя і дозволу рубати дрова в Самарській товщі. № 185

Вересня, н. р. 24. – Донесення старосамарського сотника Івана Березаня гетьманові Кирилу Розумовському про сприяння у поверненні йому самарськими полковниками Іваном Водолагою і Петром Торським та іншими запорожцями волів, худоби, невода та майна. № 184

Вересня, н. р. 24. – Реєстръ – коликое число, какихъ годовъ, чего именно запорозскими старшинами и ихъ подкомандующими козаками взято и что тому цены. № 184а

Вересня 26. – Донесення старосамарського сотника Івана Березаня гетьманові Кирилу Розумовському про сприяння в поверненні жителів Старосамарської сотні, які оселилися в запорозьких слободах, під юрисдикцію Полтавського полку. № 188

Вересня 26. – Іменний списокъ – коликое число з сотнѣ Старосамарской в запорозские Кодаки, Самарчикъ и другие новопоселение безуказно слободи разними годами состоящихъ в ревизияхъ жителей сойшло. №189

Вересня 28. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Якова Гавриловича Сиси Кошеві про оранку та засів старосамарцями запорозьких земель всупереч забороні. № 179

Вересня 29. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Якова Гавриловича Сиси Кошеві про неможливість повернути вилучені у старосамарців збіжжя і сіно. № 180

Вересня 30. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві з наказом повернути старосамарським жителям і сотникові Івану Березаню зайняту в них худобу, хліб, сіно та інше майно і не забороняти рубати дрова і ловити рибу в запорозьких угіддях. № 183

Вересня 30. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про виселення жителів Старосамарської сотні Полтавського полку з запорозьких слобід, згідно з донесенням та іменним списком, надісланими старосамарським сотником Іваном Березанем. № 187

Жовтня 6. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Якову Гавриловичу Сиси зберігати відібране в старосамарців збіжжя до особливого розпорядження. № 181

Жовтня 6. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про відправлення в Кіш нарочного – компанійського сотенного хорунжого Сави Юрашкевича, для нагляду за розслідуванням скарг старосамарської сотенної старшини і полтавських жителів на запорозьких козаків. № 190

Жовтня 21. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про неможливість розшукати козака Івана Телєнова, обвинуваченого у переховуванні дезертира-рекрута Онисима Духаніна. № 309

Жовтня 29. – Лист полковника Ізюмського полку Федора Краснокутського кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому з проханням повернути втікача-селянина Василя Масловського і стягнути штраф з осіб, які переховували його на Запорожжі. № 310

Листопада 5. – Наказ Коша полковникам Кодацької паланки Степанові Мовчану та Самарської паланки Якову Гавриловичу Сиси не приймати на поселення вихідців з Гетьманської України. № 191

Листопада 5. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про заходи, необхідні для припинення притоку на запорозькі землі поселенців – вихідців з Гетьманської України. № 192

Листопада 10. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про безпідставність претензій старосамарських жителів і сотника Івана Березаня щодо користування запорозькими землями і лісом, про повернення захоплених старшиною Самарської паланки збіжжя й сіна і рішення Військової сходки з цього питання. № 186

Листопада 10. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до полковника Ізюмського полку Федора Краснокутського про обставини затримання втікача-селянина Василя Масловського. № 311

Листопада 11. Новий Кодак. – Рапорт військового отамана Григорія Лобуровського Кошеві про встановлення нагляду за старосамарським сотником Іваном Березанем у зв'язку з порушенням ним заборони на винокуріння. № 193

Листопада 16. Глухів. – Вѣдомость сотнѣ Хоролской, села Поповки сойшлих съ оного села тайно за Украинскую линѣю козаковъ и посполитих в разніе Сѣчи Запорожской маєтности. № 202

Листопад. Самарчик. – Донесення полковника Самарської паланки Якова Гавриловича Сиси Кошеві про незадовільні умови зберігання відібраного у старосамарців збіжжя. № 194

Грудня 8. Стара Самара. – Рапорт запорозького депутата в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Нестора Гавриловича Тарана Кошеві про куріння горілки

старосамарським сотником Іваном Березанем і використання ним з цією метою дров з запорозьких дач. № 195

Грудня 11. – Лист депутата від Українського ландміліцького корпусу Олексія Єршова до Коша з проханням про направлення у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі депутата і потерпілих від зловживань поручика Серкова – кальміуського полковника Павла Нагая, козаків Дриги, Андрія Мандрики та ін. № 312

Грудня 16. Фортеця Білівська. – Ордер командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра Кошеві про розшук та оштрафування козаків, які переховували дезертирів – драгунів ландміліцьких полків Федора Попова і Григорія Густобрагова. № 324

Грудня 20. Стара Самара. – Повідомлення депутата від Українського ландміліцького корпусу Олексія Єршова Кошеві про дозвіл депутатів Нестору Гаврилову на від'їзд з Слідчої комісії при Старосамарському ретраншементі в Січ на час різдвяних свят. № 313

Грудня 22. Фортеця Білівська. – Ордер командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра Кошеві про термінове направлення депутата від Коша і свідків у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі для завершення розгляду справи щодо зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова. № 315

Грудня 24. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про стягнення штрафу з козака Щербинівського куреня Мирона Гнідого за переховування дезертира-драгуна Дмитра Сокольнікова, вжиття заходів для затримання російських втікачів на Запорозжі та покарання винних у їх переховуванні. № 331

1758 рік

Січня 3. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Івану Гордійовичу Голубеву про взяття свідчень у козаків Трохима Щербини і Кирила Прончі, обвинувачених у переховуванні дезертира – драгуна ландміліцького полку Федора Попова. № 325

Січня 8. Новий Кодак. – Донесення депутата від Запорозжя Нестора Гаврилова Кошеві з проханням направити колишнього писаря Самарської паланки Павла Зеленського у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі для завершення розгляду справи щодо зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова. № 316

Січня 9. Самарчик. – Рапорт самарського полковника Івана Гордійовича Голубева Кошеві про взяття свідчень у козаків Трохима Щербини та Кирила Старого щодо переховування ними дезертира – драгуна ландміліцького полку Федора Попова. № 326

Січня 9. Самарчик. – Свідчення козаків Кирила Старого і Трохима Щербини про непричетність до переховування дезертира – драгуна ландміліцького полку Федора Попова. № 327

Січня 9. – Лист кошового отамана Данила Стефановича Гладкого до депутата від Українського ландміліцького корпусу Олексія Єршова про уповноваження депутата від Запорозжя Нестора Гаврилова представляти в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі інтереси козаків, потерпілих від зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова. № 314

Н. п. січня 9. – Довідка Коша про відсутність у куренях козаків, обвинувачених у переховуванні дезертирів з російських полків. № 328

Січня 10. – Лист полковника Ізюмського полку Федора Краснокутського до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням про сприяння у поверненні його втікача-селянина Василя Масловського. № 329

Січня 13. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки про направлення козаків, потерпілих від зловживань поручика Серкова, в Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі. № 318

Січня 16. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про виселення вихідців з Гетьманської України з запорозьких земель. № 201

Січня 16. – Повідомлення депутата від Українського ландміліцького корпусу Олексія Ершова Кошеві з проханням направити в Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі депутата від Запорожжя з метою прискорення розгляду справи щодо зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова. № 319

Січня 22. – Лист депутата від Українського ландміліцького корпусу в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Олексія Ершова до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого з проханням надіслати довідку про землі, відмежовані до Старосамарської сотні Полтавського полку. № 196

Січня 23. – Ордер Коша депутатів Нестору Гаврилову з вимогою негайно виїхати в містечко Стара Самара для участі в роботі Слідчої комісії при Старосамарському ретраншементі щодо зловживань майора Парфенія Щетініна та поручика Серкова. № 317

Січня 23. – Повідомлення Коша депутатів від Українського ландміліцького корпусу Олексію Ершову про повноваження депутата від Запорожжя Нестора Гаврилова представляти у Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі інтереси козаків, потерпілих від зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова. № 320

Січня 23. – Повідомлення Коша депутатів від Українського ландміліцького корпусу Олексію Ершову про неможливість направити запорозького полковника Мовчана в Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі у зв'язку з його відсутністю в Січі. № 322

Н. п. січня 23. – Повідомлення Коша депутатів від Українського ландміліцького корпусу Олексію Ершову про повноваження депутата від Запорожжя Нестора Гаврилова представляти у Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі інтереси козаків, потерпілих від зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова. № 321

Січня 31. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до полковника Ізюмського полку Федора Краснокутського про готовність провести розшук втікача-селянина Василя Масловського. № 330

Лютого 1. – Лист Коша до депутата від Українського ландміліцького корпусу в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Олексія Ершова про належність самарських земель Війську Запорозькому та умови користування сіножатями, відведеними для російської команди і жителів Старосамарської сотні Полтавського полку. № 197

Лютого 10. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Івану Гордійовичу Голубову (Злому) про обмолот і помел відібраного у старосамарських жителів жита й перевезення борошна в Січ. № 198

Лютого 10. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Івану Гордійовичу Голубову про дозвіл старосамарським жителям користуватися запорозькими угіддями лише в околицях містечка Стара Самара та про встановлення за цим нагляду з боку уряду паланки. № 199

Лютого 10. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Григорію Кононову про термінове визначення розміру збитків, заподіяних старосамарськими жителями Війську Запорозькому вирубуванням лісу на островах поблизу Старого Кодака. № 200

Лютого 16. – Наказ Коша полковникам Кодацької, Самарської, Кальміуської, Перевізької та Бугогардівської паланок про неухильне виконання указів російського уряду щодо затримання на Запорозжжі російських втікачів та покарання винних у переховуванні їх. № 332

Н. р. лютого 16. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про відсутність на Січі козака Мирона Гнідого, обвинуваченого у переховуванні дезертира-драгуна Дмитра Сокольнікова та про оголошення на Запорозжжі урядових розпоряджень щодо затримання втікачів з Росії. № 333

Лютого, н. р. 17. – Наказ Коша полковникам Кодацької та Самарської паланок про виселення вихідців з Гетьманської України, зокрема жителів села Попівка Хорольської сотні Миргородського полку, з запорозьких земель. № 203

Лютого 18. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про заходи щодо виселення вихідців з Гетьманської України, зокрема жителів села Попівка Хорольської сотні Миргородського полку, з запорозьких земель. № 204

Березня 18. – Повідомлення Коша депутатові від Українського ландміліцького корпусу в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Олексію Єршову про відправлення козаків для свідчення у справі щодо зловживань поручика Серкова і з проханням завершити слідство. № 323

Квітня 4. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Івана Гордійовича Голубова Кошеві про неможливість встановити, з якого часу старосамарські жителі косили сіно в балках при річці Лозоватій. № 205

Квітня 10. – Донесення Коша Генеральній військовій канцелярії про заборону старосамарцям користуватися запорозькими угіддями та про відшкодування збитків, заподіяних вирубуванням лісів. № 206

Травня 1. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою розслідувати справу про чинення перешкод і побиття значкового товариша Микити Адаменка, присланого в Січ для організації виселення з запорозьких земель вихідців з Гетьманської України. № 207

Травня 12. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з вимогою дозволити старосамарцям зібрати на запорозьких землях урожай, заготовити сіно й дрова, а також розмежувати землі між Старосамарською сотнею Полтавського полку і Військом Запорозьким. № 209

Травня 18. – Промеморія Бахмутської провінційної канцелярії Кошеві про розшук втікачів, робітників торського однодворця Івана Маркова – Василя Альохіна, Лук'яна Бобровського та інших, а також про оштрафування козака Полтавського куреня Федора Вегери за переховування їх. № 342

Травня 31. Бахмут. – Промеморія Слов'яносербської комісії Кошеві про розшук втікачів Івана Котова та Якова Костічева – кріпаків крігсцалмейстера Івана Челіщева. № 334

Червня 15. – Наказ Коша полковникам Самарської та Кодацької паланок про розшук втікачів Івана Котова та Якова Костічева – кріпаків крігсцалмейстера Івана Челіщева. № 335

Червня 16. – Промеморія Коша Слов'яносербській комісії про розшук утікачів Івана Котова та Якова Костічева – кріпаків крігсцалмейстера Івана Челішева. № 336

Червня 20. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про хід розслідування скарги значкового товариша Микити Адаменка щодо перешкод, вчинених у Коші виконанню його місії – поверненню на попередні місця проживання вихідців з Гетьманської України, а також про побиття його. № 208

Червня 28. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії про відведення старосамарцям землі й лісу для користування за умови сплати десятини. № 210

Липня 11. Бахмут. – Промеморія Слов'яносербської комісії Кошеві з проханням провести розшук п'яти дезертирів – гусарів Сербського гусарського полку Іоана Шевича. № 337

Липня 11. Санкт-Петербург. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про неухильне виконання указів щодо розшуку дезертирів та інших російських втікачів на Запорозжжі. № 339

Липня 14. Самарчик. – Донесення полковника Самарської паланки Петра Калатура Кошеві з проханням уточнити розмір збору, який мали сплатити старосамарці Війську Запорозькому за користування землею. № 211

Липня 19. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Петру Калатуру дозволити старосамарцям користуватися запорозькими землями за умови сплати десятини. № 212

Липня 22. – Ордер Коша курінним отаманам про порядок стягнення з старосамарських жителів десятини за користування запорозькими землями та з наказом інформувати старосамарців про відведені для них дачі. № 213

Липня 22. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Петру Калатуру про сприяння посланим з Коша курінним отаманам у стягненні десятини з старосамарців за користування запорозькими землями. № 214

Липня 29. – Промеморія Бахмутської провінційної канцелярії Кошеві про розшук Кирила Ратченка, який утік з бахмутського тюремного острогу. № 346

Серпня 1. – Лист старосамарської старшини і жителів сотні до отамана Іркліївського куреня Івана Домонтовича, присланого з Коша для збору десятини, про причини неспроможності старосамарців сплатити визначену Кошем суму за користування запорозькими землями. № 217

Серпня 2. Самарчик. – Рапорт курінних отаманів Івана Домонтовича та Йосипа Уса Кошеві про неможливість притягти до відповідальності запорозьців за напад на Самарську паланку і самосуд над служителем генерального обозного Василя Кочубея – Гаврилом Рогулею, причетним до крадіжок коней у жителів села Самарчик. № 215

Серпня 2. Самарчик. – Рапорт отамана Іркліївського куреня Івана Домонтовича та отамана Мінського куреня Йосипа Уса Кошеві про перенесення строку стягнення десятини з старосамарців за користування запорозькими землями. № 216

Серпня 11. – Наказ Коша запорозьким полковникам про проведення в паланках розшуку п'яти дезертирів – гусарів з команди Сербського гусарського полку Іоана Шевича. № 338

Серпня 12. – Ордер Коша курінним отаманам, посланим в Старосамарську сотню для стягнення десятини з жителів сотні за користування запорозькими землями, про підтвердження викладених у попередньому ордері настанов. № 219

Серпня 14. – Наказ Коша полковникові Кодацької паланки Степану Чорному про неухильне виконання указів щодо розшуку дезертирів та інших російських втікачів на території паланки. № 340

Серпня 17. – Рапорт полковника Самарської паланки Петра Калатура Кошеві про оголошення населенню наказу щодо затримання російських втікачів, а також про направлення сторожів у Кіш, до військової пушкарні, з числа новоселицьких жителів. № 341

Серпня 28. – Наказ Коша полковникам Кодацької, Самарської і Кальміуської паланок про розшук Кирила Ратченка, який утік з бахмутського тюремного острогу. № 347

Серпня 28. – Промеморія Коша Бахмутській провінційній канцелярії про оголошення в паланках розшуку Кирила Ратченка, який утік з бахмутського тюремного острогу. № 348

Серпня 28. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького Кошеві про припровадження в Кіш затриманого дезертира – солдата Більовського ландміліцького полку Микити Бірюкова. № 350

Серпня 29. – Промеморія Коша Бахмутській провінційній канцелярії про одержання її промеморії щодо розшуку втікачів, робітників торського однодворця Івана Маркова – Василя Альохіна, Лук'яна Бобровського та інших, та з проханням прислати в Кіш козаків, які обвинуватили запорожця Федора Вегеру в переховуванні втікачів. № 343

Вересня 5. Кальміуська паланка. – Розписка старшини Війська Донського Макара Грекова про отримання двох коней, відібраних в Кальміуській паланці у калмиків – утікачів з татарського полону. № 354

Вересня 8. Кіш. – Свідчення затриманого дезертира – солдата Більовського ландміліцького полку Микити Бірюкова. № 351

Вересня 9. – Лист Коша до коменданта Новосіченської фортеці Онуфрія Лукича з проханням прислати караул для припровадження в фортецю дезертира – солдата Більовського ландміліцького полку Микити Бірюкова. № 352

Вересня, н. п. 30. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького Кошеві про причини відібрання коней у калмиків – утікачів з татарського полону. № 353

Вересня 22. – Рапорт полковника Самарської паланки Петра Калатура Кошеві про припровадження в Кіш козака Федора Вегери. № 344

Жовтня 1. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького Кошеві про оголошення козакам паланки наказів Коша щодо розшуку і затримання дезертирів – гусарів Сербського гусарського полку Іоана Шевича, та втікача з бахмутського тюремного острогу Кирила Ратченка. № 349

Жовтня 2. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Петру Калатуру про розслідування обставин переховування втікачів у зимівнику козака Федора Вегери. № 345

Жовтня 9. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького Кошеві про затримання некрасовця Микити Дубіліна з товаришами. № 360

Жовтня 9. Самарська паланка. – Лист полковника Кальміуської паланки Андрія Вербицького до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха про припровадження в Кіш затриманого некрасовця Микити Дубіліна та про пересилку риби для кошової старшини. № 361

Жовтня 12. Нова Сербія. – Лист генерал-лейтенанта Івана Хорвата до кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха з проханням відправити до нього затриманих дезертирів-гусарів Миколи Іванова та Івана Штефанова, і про охорону купця Петра Томашева при поверненні з Запорожжя. № 355

Жовтня 15. – Донесення старосамарського сотника Івана Березаня Полтавській полковій канцелярії з проханням повідомити найвищі інстанції про невиконання запорозькою старшиною урядових розпоряджень щодо користування запорозькими землями та угіддями. № 221

Жовтня 19. – Прохання Старосамарського сотенного правління і жителів сотні до Коша про дозвіл на користування лісовими угіддями, а також про зняття караулу навколо містечка Стара Самара. № 218

Жовтня 20. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до генерал-лейтенанта Івана Хорвата про причини невідправлення до нього дезертирів-гусарів і з проханням припровадити в Кіш запорожця Максима Бабу, обвинуваченого в крадіжці коней з табуна Донецького монастиря. № 356

Жовтня 20. – Наказ Коша полковникові Кальміуської паланки Андрію Вербицькому про прийняття присланих від нього некрасовців Микити Дубіліна та Івана Горелого та про пошук інших. № 362

Н. р. жовтня 20. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до коменданта Новосіченської фортеці Онуфрія Лукича про припровадження до нього затриманих некрасовців Микити Дубіліна та Івана Горелого. № 363

Жовтня 21. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до генерал-лейтенанта Івана Хорвата про втечу з-під варти затриманого дезертира-гусара Івана Штефанова, про припровадження до фортеці Святої Єлизавети втікача Миколи Іванова і з проханням про передачу в Січ втікача-запорожця Максима Баби. № 357

Жовтня 22. Кіш. – Розписка капрала Лівненського ландміліцького полку Федора Кузнецова про взяття ним для конвоювання в Новомиргородський шанець затриманого дезертира-гусара Миколи Іванова. № 358

Жовтня 28. – Лист генерал-лейтенанта Івана Хорвата до Коша про доставлення в Крилівський шанець дезертира-гусара Миколи Іванова, про продовження розшуку на Запорожжі гусара Івана Штефанова та припровадження в Кіш запорожця Максима Баби. № 359

Листопада 26. Фортеця Білівська. – Лист командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра до Коша з проханням покарати козака Дінського куреня Самійла Лисого та інших за переховування дезертира – драгуна Лівненського полку Ігнатія Рибіна. № 364

Грудня 22. Глухів. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про негайне виконання гетьманських ордерів щодо дозволу старосамарцям користуватися запорозькими землями та угіддями, повернення відібраних запорожцями збіжжя, сіна, худоби та іншого майна і припровадження в канцелярію осавула Самарської паланки Карпа Швидкого за погрози спалити майно старосамарського сотника Івана Березаня. № 220

Грудня 24. – Лист кошового отамана Григорія Федоровича Лантуха до командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра про згоду на покарання винних у переховуванні дезертира – драгуна Лівненського полку Ігнатія Рибіна. № 365

1759 рік

Н. р. січня 24. Самарчик. – Рапорт полковника Самарської паланки Андрія Семенова до Коша про орання земель і рубання лісу старосамарськими жителями у військових дачах за річкою Самара, а не у відведених Самарською паланкою місцях за річкою Кільчень. № 222

Березня 18. – Донесення отамана Федора Байрака і жителів Старої Самари до Коша з проханням дозволити користуватися запорозькими угіддями без обмежень. № 223

Березня 26. – Розпорядження Коша отаманові Федору Байраку і жителям Старої Самари про заборону користуватися запорозькими угіддями і відстрочку сплати десятини до окремої резолюції. № 224

Квітня 23. – Ордер Коша курінним отаманам про порядок стягнення десятини з старосамарських жителів за користування запорозькими землями. № 225

Квітень. Січ. – Розписка старосамарських жителів про щорічну сплату 100 рублів за користування запорозькими угіддями та про відмову від позовів до Коша щодо спірних земель. № 226

Травня 2. Самарчик. – Донесення курінних отаманів, посланих в Старосамарську сотню для стягнення плати за користування запорозькими землями, Кошеві про відмову старосамарців вносити цю плату. № 227

Травня 7. – Ордер Коша курінним отаманам Давидові Бородавці, Пилипові Стягайлу, Семенові Войту про недопущення старосамарських жителів до володіння запорозькими землями за порушення умов користування. № 228

Травня 15. – Підписка отамана Федора Байрака та старосамарської громади Кошеві з зобов'язанням сплачувати у визначений строк по 100 рублів за користування запорозькими землями. № 229

Травня 15. – Підписка отамана Федора Байрака та старосамарської громади Кошеві з зобов'язанням сплачувати по 100 рублів за користування запорозькими землями та відмову від спірних земель. № 230

1760 рік

Лютого 14. Стара Самара. – Донесення ктиторів церкви Покрови Божої Матері Гаврила Безпалька та Івана Козачини Кошеві з проханням повернути 30 рублів, відібраних отаманом Платнірівського куреня Гардовим за деревину, вивезену з Самарської товщі для будівництва церкви в містечку Стара Самара, про їхнє побиття та ув'язнення. № 231

Лютого 14. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня та городского отамана Федора Байрака до Коша про передання Війську Запорозькому грошей за користування запорозькими угіддями та з поздоровленням з Новим роком. № 233

Н. р. лютого 14. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Федорові Булану про розгляд скарги ктиторів старосамарської церкви Гаврила Безпалька та Івана Козачини. № 232

Лютого 19. – Ордер Коша старосамарському сотникові Івану Березаню з громадою про згоду на стягнення з них десятини за користування запорозькими дачами. № 234

Лютого 19. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Федору Булану про стягнення у травні десятини з старосамарців за користування запорозькими землями. № 235

Липня 6. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати коней козака Новослобідського полку Семена Дзюбенка, захоплених гайдамаками поблизу слободи Новоархангельської і посилити боротьбу з гайдамацтвом. № 394

Липня 7. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням повернути козакові слободи Вільшанка Новослобідського полку Івану Реві його коней, яких він опізнав у Гарді в табуні. № 396

Липня 26. Фортеця Святої Єлизавети. – Реєстр про кількість коней, волів і майна, захоплених гайдамаками під час наїзду на слободу Плетеноташлицьку Новослобідського полку. № 368

Серпня 3. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про наїзд гайдамаків на хутір сотника Бутузатола поблизу слободи Виска Новослобідського полку, захоплення волів, коней і з проханням про розшук винних і повернення захопленого. № 366

Серпня 9. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про захоплення гайдамаками коней, волів та іншого майна у козаків слободи Плетеноташлицької Новослобідського полку та з проханням про розшук винних. № 367

Серпня 9. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати дезертира – драгуна Воронежського ландміліцького полку Якова Горяєва. № 370

Серпня 17. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати козаків Іркліївського куреня Миколу Озеряна і Микиту Шкарбута, обвинувачених у крадіжці коней в сотника Новослобідського полку Бутузатола. № 399

Серпня 19. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням повернути за місцем проживання в слободу Мишурин Ріг виборного козака Новослобідського полку Ярему Великого, який переховувався на Запорожжі. № 378

Серпня 19. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати дезертира – підмайстра лафетної команди Максима Соколова. № 381

Серпня 19. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати втікачів, кріпаків президента Воронежського губернського магістрату Кривошеїна – Олександра Акінфієва, і севського купця Зайцева – Григорія Калмикова. № 383

Серпня 24. – Повідомлення Коша комендантові фортеці Святої Єлизавети Григорію Толстому про заходи, вжиті для розшуку коней і майна, захоплених гайдамаками під час наїзду на слободу Плетеноташлицьку Новослобідського полку. № 369

Серпня 24. – Повідомлення Коша комендантові фортеці Святої Єлизавети Григорію Толстому про вжиття заходів щодо розшуку дезертира – драгуна Воронежського ландміліцького полку Якова Горяєва. № 371

Серпня 24. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про обвинувачення жителем слободи Пушкарівка Новослобідського полку Андрієм Правосудненком отамана Конелівського

куреня Остапа Чорного і козаків у побитті та пограбуванні козака Неземаївського куреня Андрія Семеренка при стягненні з нього боргу. № 385

Серпня 25. – Наказ Коша полковникам паланок про вжиття заходів щодо розшуку дезертира – драгуна Воронежського ландміліцького полку Якова Горяєва, і гайдамаків, обвинувачених в наїзді на слободу Плетеноташлицьку Новослобідського полку. № 372

Серпня 25. – Повідомлення Коша комендантові фортеці Святої Єлизавети Григорію Толстому про заходи, вжиті для розшуку коней і майна, захоплених гайдамаками під час наїзду на слободу Плетеноташлицьку Новослобідського полку. № 373

Серпня 25. – Повідомлення Коша комендантові фортеці Святої Єлизавети Григорію Толстому про заходи, вжиті для розшуку коней і волів, захоплених гайдамаками під час наїзду на хутір сотника Бутузатола поблизу слободи Виска Новослобідського полку. № 374

Серпня 26. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати коней прапорщика Пермського драгунського полку Курунтяєва, захоплених гайдамаками. № 388

Серпня 31. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням про розшук утікачів – кріпаків капітана Воронежського ландміліцького полку Уткіна. № 375

Серпня 31. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати втікача – козака Новослобідського полку Григорія Кузьменка, якого бачили серед гайдамаків. № 390

Вересня 6. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку утікачів – кріпаків капітана Воронежського ландміліцького полку Уткіна. № 376

Вересня 9. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати коней, які належали драгунам Пермського драгунського полку Афанасію Гречушнікову і Карпу Васильєву. № 401

Вересня 9. – Лист Коша до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про відшкодування колишнім козаком Щербинівського куреня Михайлом Кравцем вартості коней, викрадених ним у козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього. № 414

Н. п. вересня 9. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до сотника Чечеліївської сотні Новослобідського полку Чечеля з проханням повернути коней та майно козакам Петру Кумпану та Якимі Пугачу, відібрані у них безпідставно чечеліївським жителем Кіндратом Скрипником. № 377

Вересня 10. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку дезертира – підмайстра лафетної команди Максима Соколова. № 382

Н. п. вересня 10. – Лист обозного Новослобідського полку Василя Хруща до кошового отамана Олексія Білицького з проханням повернути втікача – підпрапорного Степана Письменного, який поселився у зимівнику Литвинковому. № 392

Вересня 11. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку утікачів, кріпаків президента Воронежського губернського магістрату Кривошеїна – Олександра Акінфієва, і севського купця Зайцева – Григорія Калмикова. № 384

Вересня 11. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку коней прапорщика Пермського драгунського полку Курунтяєва, захоплених гайдамаками. № 389

Вересня 11. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку втікача – козака Новослобідського полку Григорія Кузьменка, якого бачили серед гайдамаків. № 391

Вересня 12. – Лист військового судді Федора Сохачького до обозного Новослобідського полку Василя Хруща з обіцянкю провести розшук і повернути за місцем проживання підпрапорного Степана Письменного, який оселився в зимівнику Литвинковому. № 393

Вересня 13. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук одягу і грошей, викрадених з квартири поручика Брянського ландміліцького полку Федора Бабаєва. № 402

Вересня 16. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про вжиття заходів для розшуку коней козака Новослобідського полку Семена Дзюбенка, захоплених гайдамаками поблизу слободи Новоархангельської. № 395

Вересня 19. – Наказ Коша полковникові Інгульської паланки Дем'яну Могилі про розшук козаків Іркліївського куреня Миколи Озеряна і Микити Шкарбута, обвинувачених у крадіжці коней у сотника Новослобідського полку Бутузатола. № 400

Вересня 19. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати козака села Беседівка Сміленської сотні Лубенського полку Сергія Яценка, який втік із сторожового поста поблизу броду через річку Синюху. № 403

Вересня 19. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук козаків Басанської та Золотоніської сотень Переяславського полку Семена Біланенка і Харка Гвоздянка, які втекли з форпосту. № 404

Н. п. вересня 19. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до сотника Чечелівської сотні Новослобідського полку Чечеля з проханням передати в Кіш особисті речі козака Дерев'янківського куреня Степана Богатченка, який помер у слободі Чечелівка. № 398

Вересня 25. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого з повідомленням про причини неповернення коней бугогардівським полковником Івановим козакові слободи Вільшанка Новослобідського полку Івану Реві. № 397

Вересня 28. Кіш. – Свідчення отамана Конелівського куреня Остапа Чорного про причини затримання жителя слободи Пушкарівка Новослобідського полку Андрія Правосудненка при стягненні боргу з козака Незамаївського куреня Андрія Семеренка. № 386

Вересня 30. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про розслідування конфлікту між отаманом Конелівського куреня Остапом Чорним і жителем слободи Пушкарівка Новослобідського полку Андрієм Правосудненком, який намагався стягти борг з козака Незамаївського куреня Андрія Семеренка. № 387

Вересня 30. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук і повернення підпрапорного Степана Письменного за місцем проживання в слободу Верблюжка Новослобідського полку. № 405

Жовтня 3. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук і повернення підпрапорного Степана Письменного за місцем проживання в слободу Верблюжка Новослобідського полку. № 406

Жовтня 4. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук сім'ї служителя полкового квартирмейстра Сербського гусарського полку Івана Хорвата – Грабовникова. № 408

Жовтня 6. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про відшкодування козаком Конелівського куреня Самійлом Носом вартості втрат, спричинених потравою його отарами пасовищ жителів слободи Пушкарівка Новослобідського полку. № 409

Жовтня 9. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про заходи, вжиті для розшуку виборного козака Новослобідського полку Яреми Великого, який переховувався на Запорозжі. № 379

Жовтня 16. Глухів. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про негайне відшкодування збитків, заподіяних старосамарському сотникові Івану Березаню запорозжцями, та з дорученням гадацькому полковому осавулові Йосипу Ситенському контролю за виконанням ордера. № 237

Жовтня 20. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького з проханням розшукати дезертирів – драгунів Пермського драгунського полку Євстафія Данченка та Онуфрія Хлебнікова. № 411

Жовтня 25. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про розшук і повернення підпрапорного Степана Письменного за місцем проживання в слободу Верблюжка Новослобідського полку. № 407

Жовтня 25. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про заборону козакові Конелівського куреня Самійлу Носу випасати свої отари на пасовищах жителів слободи Пушкарівка Новослобідського полку. № 410

Жовтня 27. – Донесення козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього кошовому отаманові Олексію Білицькому про сприяння у прискоренні розгляду комендантом фортеці Святої Єлизавети Григорієм Толстим справи щодо крадіжки в нього коней жителем фортеці Михайлом Кравцем. № 415

Жовтня 28. – Донесення козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього кошовому отаманові Олексію Білицькому про сприяння у прискоренні розгляду комендантом фортеці Святої Єлизавети Григорієм Толстим справи щодо крадіжки в нього коней жителем фортеці Михайлом Кравцем. № 416

Жовтень. – Паспорт, виданий Кошем козакові Пластунівського куреня Федору Чалому з служителями на право полювання, випасання коней та сидіння в зимівнику на річці Саксагань. № 380

Н. р. листопада 4. – Лист Коша до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про прискорення вирішення справи щодо крадіжки жителем фортеці Михайлом Кравцем коней у козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього. № 417

Грудня 15. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького про розшук худоби підпрапорного Стефана Тавровського, захопленої гайдамаками поблизу фортеці, а також про збитки, заподіяні Хомі Сироватці. № 412

1761 рік

Січня 9. Курилівка. – Повідомлення гадяцького полкового осавула Йосипа Ситенського Кошеві про доручення йому контролю за виконанням ордера гетьмана Кирила Розумовського щодо відшкодування збитків, заподіяних старосамарському сотникові Івану Березаню запорозьцями. № 236

Січня 12. – Лист кошового отамана Олексія Білицького до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про відправлення команд для розшуку гайдамаків, які захопили худобу підпрапорного Стефана Тавровського поблизу фортеці. № 413

Січня 24. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього до військового писаря Івана Афанасійовича Чугуєвця про сприяння у прискоренні розгляду в гарнізонній канцелярії фортеці Святої Єлизавети його справи з Михайлом Кравцем щодо захоплення коней. № 418

Січня 26. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про пред'явлення зустрічного позову до старосамарського сотника Івана Березаня за незаконне користування запорозькими угіддями. № 238

Січня 26. – Лист Коша гадяцькому полковому осавулові Йосипу Ситенському про направлення рапорта гетьманові Кирилу Розумовському у відповідь на його ордер щодо задоволення позову старосамарського сотника Івана Березаня. № 239

Лютого 6. – Лист Коша до коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого про прискорення розв'язання справи щодо крадіжки в козака Конелівського куреня Андрія Вечірнього коней жителем фортеці Михайлом Кравцем. № 420

Лютого 8. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до Коша з проханням надіслати відповідь на ордер гетьмана Кирила Розумовського щодо його справи. № 240

Лютого 8. – Лист старосамарського сотника Івана Березаня до Коша з проханням повернути йому сіно, відібране самарським полковником Олексієм Кумпаном. № 241

Лютого 13. – Лист Коша до старосамарського сотника Івана Березаня про відповідь гадяцькому полковому осавулові Йосипу Ситенському і про заборону користуватися запорозькими угіддями. № 242

Березня 5. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Афанасію Іванову про стягнення десятини з старосамарців за користування запорозькими угіддями в 1760 році. № 243

Березня 10. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Афанасію Іванову про недопущення старосамарських жителів до користування запорозькими угіддями. № 244

Березня 12. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Афанасію Іванову про недопущення старосамарських жителів до користування запорозькими угіддями, якщо вони не перейдуть у підданство Війська Запорозького. № 245

СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ

1	Справа 16. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві	22
2	1752 р., червня 12. – Наказ Коша полковникові Самарської паланки Онуфрієві Яковлеву Батурицькому. Док. № 2	25
3	План Старої Самари, 1747 р. – РДВІА, ф. ВУА, од. зб. 22412	26
4	Карта Української лінії, 1749 р. – РДВІА, ф. 349, оп. 40, од. зб. 2949	68-69
5	1753 р., липень. – Відомість про збитки і кривди, заподіяні полковниками Самарської паланки жителям містечка Стара Самара упродовж 1744–1753 рр. Док. № 48	79
6	Портрет гетьмана К. Г. Розумовського. – ЦДІАК України, ф. 269, оп. 1, спр. 4295	87
7	Бій на Українській лінії. Малюнок на карті Української лінії, 1749 р. – РДВІА, оп. 40, од. зб. 2949	92
8	1754 р., лютого 19. – Донесення старшин Війська Запорозького Івана Домонтовича та Івана Чугуєвця кошовому отаманові Данилу Стефановичу Гладкому. Док. № 68	110
9	Карта Правобережної України, 1745 р. Складена і підписана інженер-полковником Данилом Дебоксетом. – БРАН, ВР, збірка карт і планів, од. зб. 545	112
10	1756 р., н. п. серпня 14. – Рапорт полковника Самарської паланки Петра Торського. Док. № 135	202
11	1756 р., вересня 25. – Відомість про вихідців з Гетьманської, Правобережної і Слобідської України, які оселилися в Кодацькій паланці. Док. № 141	212
12	1757 р., липня 28. – Розписка отамана Федора Байрака і старосамарських жителів. Док. № 173	312
13	Справа 17. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві	394
14	1753 р., березня 26. – Реєстр, надісланий полковником Інгульської паланки Василем Топчієм у Кіш, про збитки, заподіяні ногайцями запорозьким козакам. Док. № 246	396
15	1753 р., квітня 28. – Список, надісланий полковником Бугогардівської паланки Андрієм Третяком у Кіш, про збитки, заподіяні ногайцями запорозьким козакам. Док. № 247	399
16	1753 р., грудня 2. – Інструкція Київської губернської канцелярії російському комісару Іллі Расловлеву. Док. № 253	407
17	1754 р., н. р. січня 2. – Лист перекопського каймакама Рахім Гірей Султана до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого. Док. № 258	418
18	1754 р., січня 8. – Інструкція Коша а військовому осавулові Петру Калнишевському. Док. № 262	423
19	1754 р., січня 6–25. – Титульний аркуш журналу записів Слідчої комісії для вирішення взаємних претензій між Запорожжям і Кримом. Док. № 264	428
20	1754 р., січня 6–25. – Перший аркуш журналу записів Слідчої комісії для вирішення взаємних претензій між Запорожжям і Кримом. Док. № 264	429

21	1754 р., н. п. липня 20. – Лист перекопського каймакама Фетте Ефенді до кошового отамана Данила Стефановича Гладкого. Док. № 275	450
22	Справа 18. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві	470
23	1757 р., березня 17. – Інструкція Коша військовому пушкареві Стефану Варку. Док. № 302	479
24	1760 р., жовтня 20. – Лист коменданта фортеці Святої Єлизавети Григорія Толстого до кошового отамана Олексія Білицького. Док. № 411	564
25	Справа 19. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві	568
26	1754 р., н. п. серпня. – Лист очаківського Ібрагіма Паші. Док. № 423	572
27	1754 р. – Лист очаківського Ібрагіма Паші. № 423а	573
28	1754 р., вересня 16. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві. Док. № 427	578
29	1754 р., жовтня 20. – Лист перекопського каймакама Фетте Ефенді до кошового отамана Якима Ігнатовича Малого. Док. № 433	589
30	1754 р., вересня 27. – Лист очаківського Ібрагім Паші до кошового отамана Якима Ігнатовича Малого. Док. № 439	594
31	Н. р. 1754 р. – н. п. 1755 р. – Лист очаківського каймакама Абдуль Фаттаг Аги. Док. № 469	629
32	Справа 20. Обкладинка, виготовлена в Одеському історичному архіві	632
33	1754 р., березня 29. – Рапорт полковника Кальміуської паланки Андрія Іванова Кошеві. Док. № 478	641
34	1754 р., червня 4. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки Остапа Кожуха. Док. № 499	665

З М І С Т

Від упорядників	5
-----------------------	---

ДОКУМЕНТИ

Справа 16	23
Справа 17	395
Справа 18	471
Справа 19	569
Справа 20	633

ДОДАТОК

Документи, що не відповідають змістові справ	745
--	-----

НАУКОВО-ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ

Коментарі	773
Словник термінів та рідковживаних слів	795
Іменний покажчик	802
Список за хронологією старшини Війська Запорозького, яка згадується у документах тому	868
Географічний покажчик	872
Перелік водяних знаків на папері, на якому написано документи	890
Таблиця відбитків печаток на документах	901
Список скорочень, вживаних у документах	905
Список слів під титлом	906
Список умовних скорочень	907
Хронологічний перелік документів	908
Список ілюстрацій	949

Наукове видання

АРХІВ КОША
НОВОЇ ЗАПОРОЗЬКОЇ
СІЧІ

КОРПУС ДОКУМЕНТІВ

Т о м 3

У п о р я д н и к и

ГІСЦОВА Любов Захарівна
ДЕМЧЕНКО Людмила Ярославівна
КУЗИК Тетяна Леонідівна
МУРАВЦЕВА Лариса Миколаївна
СУХИХ Лідія Андріївна

Оформлення художника

Ростислава Пахолюка

Художній редактор

Георгій Сергєєв

Технічний редактор

Майя Притикіна

Комп'ютерний дизайн

Людмили Косун,

Ірини Стариковської

Підп. до друку 20.10.2004. Формат 70х100/16.

Папір офс. №1. Гарн. Софія. Офс. друк.

Ум. друк. арк. 77,35. Ум. фарбо-відб. 77,35. Обл.-вид. арк. 75,67.

Зам. № 4-2104.

Надруковано у ЗАТ "ВІПОЛ".

03151 Київ-151, вул. Волинська, 60.

